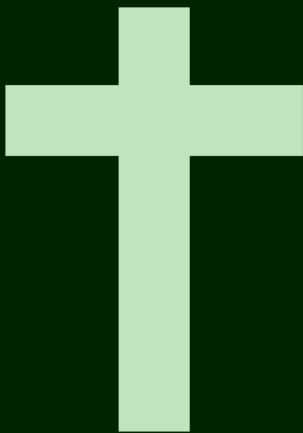


TAFO AYO



The New Testament in the Manumanaw language of Myanmar

TAFO AYO

The New Testament in the Manumanaw language of Myanmar

copyright © 2020 Wycliffe Bible Translators, Inc. and ACOTBA-SUBO

Language: Manumanaw

All rights reserved.

2020-11-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jul 2024 from source files dated 12 Feb 2024
40e3c5cb-c2ea-5cf8-8a40-4c6f77a45343

Contents

MATIE	1
MARKE	54
LUKASI	87
YOWANE	144
AKWA	184
ROMA	233
KORITI	256
KORITI	278
GALATE	293
EFEZE	302
FILIPO	310
KOLOSE	317
TESALONIKE	323
TESALONIKE	328
1 TIMOTE	331
2 TIMOTE	338
TITO	343
FILEMO	346
EBRE	348
JAKE	365
1 PETRO	372
2 PETRO	379
1 YOWANE	384
2 YOWANE	390
3 YOWANE	392
YUDA	394
KƐWURƐ	396

Ɖtshə O'o nœ Yisu Kristu á Matie sú Tshatshu o'o

Asœke kœdœ Ɖtshə O'o nœ Yisu Kristu á Matie sú. Matie kœdœ lima ayi kœko ngendja lapo á Yisu e lima she, á tshe te anga ayi avwa nœ ye. Matie kœdœ lima uzu Yuda yé anga i'iri ye kœdœ ndje Levi. Tshe sú Ɖtshə O'onœ asœke fœ Ayuda. Tshe pa adœke Yisu kœdœ adja Ayi kœshe azu á aayi kœgbara o'o gbara lima o'o tœ upu nœ ye utshunœ ala Ongboro Ayo.

Matie yisœ nœ fœ azu adœke Yisu uzu Nazarete kœdœ Masiya, œshe kœdœ ndje gbozu nœ azu Israyele kashe endje vwaratœ endje tœ ye.

Bukunœ kurutshelœtœ ye atake:

- Uwu aata Yisu œdœ ndje kœzu she (1.1-2.24)
- Akwa nœ Yowane ayi kœza batisimu (3.1-12)
- Batisimu nœ Yisu œdœ kœwu lœsu ye 6a lœ kpagagasho (3.13-4.11)
- Akwa nœ Yisu 6a lœ ogo Galilayi (4.12-18.35)
- Ana nœ Yisu ga lœ Yerusaleme (19.1-20.34)
- Lœ udu olo Yisu mindu dœ bisha (7) pa œsho: Kœwa ngbanga pa ye œdœ kœwo she (21.1-27.66)
- Kœshe Yisu lœ akuzu (28.1-20)

Aata Yisu

(Wu 6a tœ Luk 3.23-38)

¹ Asœke kœdœ i'iri aata Yisu Kristu, ata Davidi á tshe dœ ndje ata Abrayamo.

² Abrayamo zu Izaka, Izaka zu Yakobo, Yakobo zu Yuda œdœ aayanœ.

³ Yuda zu Perese œdœ Zara, ayi endje kœdœ lima Tamare. Perese zu Eserone, Eserone zu Arame. ⁴ Arame zu Aminadabe, Aminadabe zu Nashone, Nashone zu Salma. ⁵ Salma zu Boaz, Rahabe kœdœ lima ayinœ. Boaz zu Obede, Luta kœdœ lima ayinœ. Obede zu Yese. ⁶ Yese zu gbozugo Davidi, yé Davidi zu Salomo tœ yashe á tshe dœ lima awo Uri.

⁷ Salomo zu Robowame, Robowame zu Abiya, Abiya zu Asafe. ⁸ Asafe zu Yozafate, Yozafate zu Yorame, Yorame kœdœ ata Oziase. ⁹ Oziase zu Yotame, Yotame zu Akaze, Akaze zu Ezekiasse. ¹⁰ Ezekiasse zu Manase, Manase zu Amo, Amo zu Yoziase. ¹¹ Yoziase zu Yekonia œdœ aayanœ dœ lœndœ á endje ko lima azu Israyele gu tœnœ ga tshakudu kanga 6a lœ Babilone.

¹² Manda kœko lima azu Israyele gu tœnœ ga tshakudu kanga 6a lœ Babilone, Yekonia zu Shaletiele, yé Shaletiele zu Zorobabele. ¹³ Zorobabele zu Abiwude, Abiwude zu Eliyakimi, yé Eliyakimi zu Azore. ¹⁴ Azore zu Shadœke, Shadœke zu Akimi, yé Akimi zu Eliwude. ¹⁵ Eliwude zu Eleazare, Eleazare zu Matane, yé Matane zu Yakobo. ¹⁶ Yakobo zu Yozefu akœ Mareya ayi Yisu, á endje sœ kœ'e she Kristu.

¹⁷ Ataa, kœto kpœtœ Abrayamo œerrr ga tœ Davidi, uwu aatazu sœ ndjokpa dœ vana. Kœto kpœtœ Davidi œerrr ga tœ lœndœ á endje ko lima azu Israyele gu tœnœ ga tshakudu kanga 6a lœ Babilone, uwu aatazu sœ ndje ndjokpa dœ vana; yé kœto kpœtœ lœndœnœ asœmœ œerrr ga tœ kœzu Kristu, uwu aatazu sœ ndje ndjokpa dœ vana.

Kœzu Yisu Kristu

(Wu 6a tœ Luk 2.1-7)

¹⁸ Ndœ budu kœzu Yisu Kristu sœ atake: Ayinœ dœ Mareya kœdœ lima koje nœ Yozeŋu. Kashe utshunœ adœke endje ngbœtœ endje awa bale ga tœ œsœnœ, tshe gbœ nguzu lœ awa gbœgbœ nœ Ɔtshœ Ishiri. ¹⁹ Koje nœ ye dœ Yozeŋu kœdœ lima uzu á tshe sœ ndjii, yé tshe yiyi lima kœmitshelœ ye ngbi fœ azu nene. Tshe yi lima kœkatœ ye ti lœ ubunce. ²⁰ Bata á tshe sœ lima kœgbe atake, anga andjelu nœ Gbozu wuta ga tœ ye lœ ulu œ pa fœ she adœke: «Yozeŋu, ata Davidi, awa zaza bœ kœza Mareya tœ awo zœ nene. Gbambanœ nene, nguzunœ á sœ lœ ye ascœmœ to lœ gbœgbœ nœ Ɔtshœ Ishiri. ²¹ Tshe zu bala gbolo yakoshe yé bœ ta i'iri ye Yisu; gbambanœ nene, tshe she bala azu nœ ye lœ ekperœ nœ endje.»

²² Œneke kœ mbœœrœtœ endje ataa mbœœrœ o'onœ á Gbozu pa lima lœ awa nœ ayi kœgbara o'o kœmbœœrœtœ endje:

²³ «Ɔkpœ yawuru œ gbœ nguzu yé œ zu gbolo yakoshe yé endje ta i'iri ye Emanwele.»

Ádá i'iri Emanwele kœdœ «Ndjaba awa bale dœ azœ.»

²⁴ Lœkœ á Yozeŋu jo, tshe mbœœrœtœ ye bata á andjelu nœ Gbozu mi lima ndi nœ fœ she, yé œ za Mareya tœ awonœ. ²⁵ Kashe tshe ngbœngbœpa gbarœ olo bale dœ she nene œrrr ga tœ kœzu gbolo yakoshe nœ ye ga pa œshœ, yé á Yozeŋu ta i'iri Yisu ga pa ye.

2

Agbangba kœwusœ ádá angerepe na kœwu Yisu

¹ Endje zu Yisu ba lœ Beteleme, ba lœ ogo Yuda dœ lœndœ á Erode dœ lima gbuzugo. Manda kœzu she, agbangba kœwusœ ádá angerepe to lima ba tœ oshœ á œlœ œ wuta tœnœ yé œ na. Endje yi lima kumu endje ga lœ Yerusalem, ² yé á yu adœke: «Gbozugo nœ Ayuda á endje zu she ngœngœ sœ kpœta a? 'A wu angerepe nœ ye œ wuta ba tœ oshœ á œlœ œ wuta tœnœ, yé á 'a na kœgote ga utshu ye.»

³ Lœkœ á gbuzugo Erode djindœ upunœ ataa, tshelœ œkœrœ ye œdœ œnœ azu ogo Yerusalem djigi tshanga ye. ⁴ Tshe vwa oshœ ndœ agbozu tshapa anganga Ndjaba œdœ aayi kœyisœ awa akwa, yé œ yu endje tœ oshœ á endje li kœzu Masiya tœnœ. ⁵ Endje gi fœ she adœke: «Ba lœ Beteleme, ba lœ ogo Yuda. Gbambanœ nene, œneke á ayi kœgbara o'o su dœke:

⁶ «Œbœ Beteleme, lœ ogo Yuda, bœ sœsœ adja teasho ugurutœ tshalakpi á sœ lœ ogo Yuda nene; gbambanœ nene, gbuzunœ á tshe te bala utshu azu nœ mœ, azu Israyele, œ to ba ndœ zœ.»

⁷ Dœ tœnœ ataa, Erode vwa oshœ ndœ agbangba kœwusœ ádá angerepe lœ ubunce yé œ yu endje tœ kœwusœ adja lœkœnœ á angerepe wuta lima dœ tœnœ. ⁸ Manda nœ, tshe vwa endje ga lœ Beteleme dœ kœpa fœ endje adœke: «'E na œ yu oshœ pa upu nœ gbolo ascœmœ dœ œtshœnœ; yé œdœ 'e kœgbœ she, 'e pandœ nœ fœ mœ adœke œmœ ndje, mœ na kœgote ga utshu ye.»

⁹ Manda kœdji o'o á gbuzugonœ pa fœ endje, endje tetœ awa dœ kœro endje. Ngbewo, endje wu angerepe á endje wu má utshunœ ba tœ oshœ á œlœ œ wuta tœnœ kœna utshu endjœ, œrrr œ ka ba pa oshœ á gbolonœ sœ lima tœnœ. ¹⁰ Endje sœ lima dœ egerœ yanga manda kœwu tœnœ. ¹¹ Endje li ga lœ anda yé œ wu kpengbe gbolo dœ ayinœ, Mareya. Endje gote ga utshu ye yé œ donga she. Endje kœrœ gbarœ nœ endje yé œ ko makabo fœ she: Ɔrœ, zuwa yombo œdœ kada mire. ¹² Manda nœ, Ndjaba pa fœ endje lœ ulu

adœke endje kwakwatœ endje ga ndœ Erode nene. Ataa, endje za anga anghi awa á gu dœ tœnœ ga lœ ogo nœ endje.

Kœkpa dœ Yisu ga lœ Ezipito

¹³ Lœkœ á agbangba kœwusœ ádá angerepence ascœmœ gu daye, anga andjelu nœ Gbozu bale wuta ga ndœ Yozefu lœ ulu yé œ pa fœ she adœke: «Aafo, œ za kpengbe gbolo dœ ayinœ yé œ kpa dœ endje ga lœ Ezipito. Sœ 6a zœ œerrr œdœ mœ kœpa fœ 6œ adœke 6œ gu yekane. Gbambancœ nene, Erode œ para gbolonœ mbœrœe kœwo she.» ¹⁴ Ataa, Yozefu kœalafo, kœza kpengbe gbolonœ œdœ ayinœ potœ ye lœ butshœ yé á kpa ga lœ Ezipito. ¹⁵ Tshe sœ 6a zœ œerrr ga tœ kuzu Erode. Œ sœ ataa, mbœrœe á œneke á Gbozu pandœ nœ lœ awa nœ ayi kœgbara o'o kœmbœrœetœ endje. Tshe pandœ nœ adœke: «Mœ e gbolo nœ mœ adœke tshe wuta lœ Ezipito ye.»

Kœwo aaya agbolo

¹⁶ Lœkœ á Erode wusœ nœ adœke agbangba kœwusœ ádá angerepe fara œne, ókœ za lima she tœpanœ kpuru. Tshe za o'o adœke endje wo agbolo yakoshe á ungu endje sœ ga tshakudu ungu bisha lakpi Beteleme œdœ lakpi á sœ dje indirinœ para kœkœ. Ungunœ á tshe ka ga panœ ascœmœ sœ lindœ œneke á agbangba kœwusœ ádá angerepence za lima fœ she. ¹⁷ Kœkœ ascœmœ mbœrœetœ endje бата á ayi kœgbara o'o Yilimiya pa lima adœke:

¹⁸ «Endje dji tshama á sœ kœwuta tœnœ 6a lœ ogo Rama, iki œdœ egerœ ditshelœema. Rashele dá sœ kœki agbolo nœ ye, tshe yiyindœ nœ adœke endje u œne nene, mbœrœe agbolo nœ ye tshu kœ ye.»

Ayozefu fatœ endje kœgu ga lœ ogo Israyele

¹⁹ Manda kuzu Erode, anga andjelu nœ Gbozu bale wuta ga tœ Yozefu lœ ulu 6a lœ Ezipito. ²⁰ Tshe pa fœ she adœke: «Aalafo œ za gbolo œdœ ayinœ potœ zœ yé œ kwatœ zœ ga lœ ogo Israyele. Gbambancœ nene, endjeneke á endje sœ lima kœpara awa kœwo gbolonœ tshu ye.» ²¹ Yozefu áalafo, œ za gbolonœ dœ pe ayinœ potœ ye, yé á endje gu ga lœ ogo Israyele. ²² Kashe kœdjindœ nœ adœke Arkelawose dá te gbozugo Yuda manda abancœ dœ Erode, awa kœgu ga zœ za she. Ndjaba yisœ osho fœ she lœ ulu á tshe gitœ ye á gu ga lœ ogo Galilayi. ²³ Tshe na œ sœ 6a lœ ongbo á i'irinœ kœdœ Nazarete. Œ sœ ataa yeka á o'o á aayi kœgbara o'o pa lima kœmbœrœetœ endje. Endje pa lima adœke: «Endje e she bala uzu Nazarete.»

3

Kœyisœrœe nœ Yowane ayi kœza batisimu

(Wu 6a tœ Mar 1.1-8; Luk 3.1-18; Yow 1.19-28)

¹ Dœ londonœ ascœmœ, Yowane ayi kœza batisimu wuta lima œ sœ kœyisœ œrœ 6a lœ kpagasho nœ ogo Yuda adœke: ² «'E fatshalœsu 'e, gbambancœ nene, Ogo gbozu nœ tshalafo ndo ye!» ³ Yowane kœdœ uzu á ayi kœgbara o'o Isaya pa lima tœ ye lœkœnœ á tshe pa adœke:

«Anga uzu sœ kœeta rawa 6a lœ kpagasho adœke:

'E guma ala awa Gbozu,
'e yœrœ ala awa ye ndjii!»

⁴ Yowane verœ lima lœba á endje mbœrœe dœ usu shamo, yé œ i lima uwu tshapa lœba á endje mbœrœe dœ œkœ agea ga lœ nguku ye; tshe zi lima ayila yé œ la adja ojoro awaterœ. ⁵ Azu tshalakpi Yerusalemœ dœ azu ogo Yuda kœ œdœ pe azu ogo kœ á sœ mashenga dœ ungu Yordane, na lima ga ndœ

ye. ⁶ Endje sœ lima kœpandœ ekperœ nœ endje, yé Yowane sœ lima kœza batisimu fœ endje 6a la Yordane.

⁷ Yowane wu adœke Afarisayi œdœ Asadukayi ndjoro sœ kœna lima ga tœ œsœ batisimu nœ ye, tshe pa fœ endje adœke: «Ukpulu ekpe ayakoro! Uzu dœ dá yisœ nœ fœ 'e adœke 'e kpa awa kœwa ngbanga nœ Ndjaba á ndo kœna tœnœ a? ⁸ 'E mbœrœ œrœ á sœ kœma adœke adja 'e fatshalœsu 'e ye, ⁹ yé 'e papa mbœrœ 'e dœ tœ 'e nene adœke: “Abrayamo kœdœ ata azœ.” Gbambanœ nene, mœ sœ kœmindœ nœ fœ 'e adœke, Ndjaba li kœfa badja asœke tœ aata Abrayamo! ¹⁰ Gonda sœ yindjindjinœ mbœrœ kœvwa dœ œyo tœtœ œshenœ kœ ye, œyo kœ á elenœ kœgaga nene, endje de yé œ ko va ga tœ owo. ¹¹ (Emœ, mœ sœ kœza batisimu fœ 'e dœ ungu mbœrœ kœma adœke 'e yapa œtshœ 'e ye. Kashe tsheneke á tshe na manda mœ, tshe za bala batisimu fœ 'e dœ œtshœ Ishiri œdœ dœ owo. Tshe ropa mœ dœ gbœgbœ ye, mœ lili kœka ga utshu ye dœ pe kœzu uwu œrada nœ ye nene. ¹² Tshe za tshékara kœpe dœ tshelœ indji ngwarœ ga tshaabrœ ye, yé tshe mea indji ngwarœ mbœrœ kœkurutshelœ nœ dœ oforo. Tshe gumasœ indji ngwarœ ga la kogba, yé œ ko oforonœ va ga tœ owo neke á ru nene.»

Batisimu nœ Yisu

(Wu 6a tœ Mar 1.9-11; Luk 3.21-22)

¹³ Anga œlœ bale, Yisu to 6a lœ Galilayi yé œ ro 6a ndœ Yowane 6a langu Yordane, tshe na ndoo dœ Yowane mbœrœ adœke tshe za batisimu fœ œne. ¹⁴ Yowane yi lima ndœ kœvwaratœ ye, yé á pa adœke: «(Emœ dá li má adœke 6œ za batisimu fœ mœ, yé 6œ kpa na ga ndœ mœ adœke œmœ za batisimu fœ 6œ a!» ¹⁵ Kashe Yisu gi fœ she adœke: «Yindœ nœ adœke œ mbœrœtœ ye ngœngœnœ asœke ataa. Gbambanœ nene, mara á li adœke a mbœrœ œrœ á sœ ndjii dœmœ.» Yé Yowane kœyindœ nœ ye. ¹⁶ Manda kœgbœ batisimu nœ Yisu, tshe wuta langu. Kolœ pe dœ lœndœnœ asœmœ, tshalafœ kœrœ ga pa ye, tshe wu Ishiri nœ Ndjaba œ jœrœ ga pa ye 6ata mbepa. ¹⁷ Yé tshama to 6a lafœ œ pa adœke: «Tsheneke asœke kœdœ Gbolo nœ mœ á mœ yindœ ye waa, mœ za yanga nœ mœ kœ ga ndœ ye.»

4

Djaboro wu lœsu Yisu

(Wu 6a tœ Mar 1.12-13; Luk 4.1-13)

¹ Manda nœ, Ishiri nœ Ndjaba to Yisu na tœnœ ga lœ kpagagasho mbœrœ adœke djaboro wu lœsu ye. ² Manda kœmbœrœ œlœ zazu bisha œdœ butshœ zazu bisha ndœ kœyotshelœma, Yisu sœ lima dœ ogo. ³ Djaboro, ayi kœwu lœsu, na ndoo dœ she yé œ pa adœke: «(œdœ 6œ kœdœ Gbolo nœ Ndjaba, pa fœ badja asœke œ fatœ ye tœ mapa.» ⁴ Kashe Yisu gi adœke: «Endje sũ 6a la Buku nœ Ndjaba adœke: “Uzu œ sœ dœ soro kolœ mbœrœ mapa nene, kashe dœ o'o kœ á wuta lœ ama Ndjaba.”»

⁵ Dœ tœnœ ataa, djaboro na dœ she œrrr 6a lœ Yerusaleme á dœ ongbo á sœ yœrœ, œ za she tœ 6a pa kumu Tepelo, ⁶ á œ pa fœ she adœke: «(œdœ 6œ kœdœ Gbolo nœ Ndjaba, i dœ tœ zœ tshiri ga ati. Gbambanœ nene, endje sũ 6a la buku nœ Ndjaba adœke: “Ndjaba œ za awa o'o fœ aandjelu nœ ye mbœrœ 6œ, endje za 6œ ga ati dœ kane endje mbœrœ á 6œ kœzaza ada zœ tœ badja nene.”»

7 Yé Yisu gi fœ she adœke: «Endje su ndje 6a la Buku nœ Ndjaba adœke: “Wuwu lœsu Gbozu Ndjaba nœ zœ nene.”»

8 Djaboro kpa ɔ dœ she œrrr 6a tœ leta kumu ingiri kaga œ ma ogo gbozu tshapashɔ djigi dœ ɔtshœrœ, ndje dœ mokœnœ fœ she, ⁹ yé á pa fœ she adœke: «Mœ ko œrœncœ asœke kɔ fœ 6œ œdœ 6œ kœgote ga utshu nœ mbœrœ kœdonga mœ.» ¹⁰ Yé Yisu kœgi fœ she adœke: «Gitœ zœ ga zœ, Satana! Gbambancœ nene, endje sú 6a la buku nœ Ndjaba adœke: “Donga Gbozu Ndjaba nœ zœ, yé œ za avwala kolœ fœ she tshebabale.”» ¹¹ Ndara tœ asœke, djaboro kœkatœ ye yé. Aandjelu kœgitœ endje ndoo dœ she, yé á kœtetœ kœmbœrœ akwa fœ she.

*Yisu tetœ kœmbœrœ akwa nœ ye 6a lœ Galilayi
(Wu 6a tœ Mar 1.14-15; Luk 4.14-15)*

¹² Lœkɔ á Yisu dji adœke endje za Yowane ayi kœza batisimu ga lœ kánga, tshe kwatœ ye ga lœ Galilayi. ¹³ Tshe katœ Nazarete ti, œ na kœsœ 6a lœ Kaparnawumu, ongbo á sœ tœ mangu egerœ ungu adanga nœ Galilayi, 6a lœ ogo Zabulone œdœ pe 6a lœ Nefetali. ¹⁴ Œ sœ lima ataa mbœrœ adœke o'o á ayi kœgbara o'o Isaya pa tœncœ, kœmbœrœtœ endje. Tshe pa o'onœ adœke:

¹⁵ «Ogo Zabulone œdœ Nefetali,

á sœ tœ awa kœro ga la egerœ ungu adanga, 6a kele ungu Yœrdane,
ogo Galilayi á angbi azu sœ lœncœ asœmœ!

¹⁶ Azunœ á endje sœ lœ ubu osho asœmœ,
wu egerœ ingbisho!

Mbœrœ endjeneke á endje sœ lœ ubu osho nœ kuzu,
ingbisho wuta ga pa endje!»

¹⁷ Pe dœ lokœnœ asœmœ, Yisu tetœ kœyisœ œrœ adœke: «'E yapa ɔtshɔ 'e, gbambancœ nene, Ogo gbozu nœ tshalafɔ ndo ye!»

*Yisu e ali ayambarœ nœ ye
(Wu 6a tœ Mar 1.16-20; Luk 5.1-11)*

¹⁸ Œlɔ bale, Yisu sœ lima kœna tœ mangu egerœ ungu adanga nœ Galilayi, yé œ wu aayazu bisha, Shimu á anga i'iri ye kœdœ Petro œdœ ayanœ dœ Andere á endje dœ lima aayi kœpara ageatshalangu. Endje sœ lima kœvwi gbanda 6a la egerœ ungu adanga. ¹⁹ Yisu pa fœ endje adœke: «'E na manda mœ, mœ fa 'e tœ aayi kœpara azu.» ²⁰ Pe kpœtœ œsœncœ, endje ka lima tœ gbanda nœ endje ti yé œ na manda ye. ²¹ Tshe na lœ ingirinœ, œ kpa wu anga aayazu bisha, Ayakobo dœ ayanœ dœ Yowane, endje kœdœ agbolo nœ Zebedayi. Endje sœ lima lœ agba nœ endje awa bale dœ aba endje dœ Zebedayi, yé œ sœ lima tœ kœguma gbanda nœ endje. Yisu e endje. ²² Pe kpœtœ œsœncœ, endje katœ agba œdœ aba endje ti, yé œ na manda ye.

Yisu yisœ œrœ yé œ she azu

²³ Yisu ro djelœ ogo Galilayi djigi; tshe sœ lima kœyisœ œrœ 6a lœ Sinagoga para. Tshe sœ lima kœmindœ ɔtshɔ O'o nœ ogo gbozu yé œ sœ lima kœshe azu lœ kœfa œdœ lœ gbakindi nœ endje kɔ. ²⁴ Upu nœ ye za lima ogo Siri djigi, yé endje sœ lima kœna dœ azu á endje sœ lima dœ tshelœ aka kœfa kɔ fœ she, azu á endje sœ dœ ekpe ishiri pa endje, dœ azu á endje sœ dœ kœfa œdœ endjeneke á ada endje tshu. Yé Yisu she lima endje ye. ²⁵ Ukpulu azu ndjoro na lima manda ye: Endje to lima 6a lœ Galilayi, 6a lœ ogonœ á endje e i'irinœ

adœke tshalakpi ndjokpa* ascœmœ, dœ azu Yerusalem ndje dœ ogo Yuda, œdœ endjeneke 6a lœ ogo á sœ 6a kele ungu Yœrdane.

5

Yisu yisœ œerœ 6a pa kaga
(*Wu 6a tœ Mar 3.13; Luk 6.12-13,20*)

¹ Lœkœ á Yisu wu ukpulu azu ascœmœ, tshe o ga pa kaga yé œ sœ ga ati. Ayambarœ nœ ye na ga indiri ye, ² yé á tshe tetœ kœyisœ œerœ fœ endje adœke:

Adja yanga
(*Wu 6a tœ Luk 6.20-23*)

³ «Yanga nœ azu á endje sœ dœ lœsu nœ oyo, gbambanœ nene, Ogo gbozu nœ tshalafo kœdœ œenœ endje!

⁴ Yanga nœ azu á endje sœ tœ iki, gbambanœ nene, Ndjaba œ turu ngola endje!

⁵ Yanga nœ azu á endje sœ dœ lœsu ziti, gbambanœ nene, endje gbœ bala ogonœ á Ndjaba pa tœnœ!

⁶ Yanga nœ azu á endje sœ dœ adja ogo kœembœrœ œerœ á sœ ndjii, gbambanœ nene, Ndjaba œ to gbœgbœ kœembœrœ tœnœ fœ endje!

⁷ Yanga nœ azu á endje wu oyo anga endje, gbambanœ nene, Ndjaba œ wu oyo endje!

⁸ Yanga nœ azu á lœsu endje sœ yerœ, gbambanœ nene, endje wu bala Ndjaba!

⁹ Yanga nœ azu á endje sœ kœembœrœ adœke kœsœ gee sœ ugurutœ azu, gbambanœ nene, Ndjaba œ e endje agbolo nœ ye!

¹⁰ Yanga nœ endjeneke á endje sœ kœembœrœ œerœ kanga fœ endje mbœrœ œenœ á sœ ndjii;

gbambanœ nene, Ogo gbozu nœ tshalafo sœ mbœrœ endje!

¹¹ Yanga nœ 'e œ kœsœ adœke azu gu 'e, œ mbœrœ œerœ kanga fœ 'e yé œ pa tshelœ ákák ekpe o'o kœ ga tœ 'e mbœrœ upu nœ mœ. ¹² 'E mœtœ 'e yé œ sœ dœ egerœ yanga; gbambanœ nene, œerœ tshangbanœ sœ kœkate 'e tœ egerœnœ 6a lafo. Kolœ dœ maranœ ataa, endje mbœrœ ndje lima œerœ kanga fœ aayi kœgbara o'o á endje sœ lima utshu 'e.»

Ingbiri œdœ Ingbisho
(*Wu 6a tœ Mar 9.50; Luk 14.34-35; 8.16; 11.33*)

¹³ «'E kœdœ ingbiri tshapashœ. Kashe œ kœsœ adœke kœnga ingbiri ka lœnœ ye, endje kpa gi ga lœnœ koto o? Endje kpa li kœembœrœ tœnœ dœ akwa bale nene. Endje za va e ga ushu, yé azu œ na pa nœ dœ ada endje.

¹⁴ «'E kœdœ ingbisho tshapashœ. Ongbo á sœ 6a pa kaga, œ li kœzatœ ye yiwa tœnœ nene. ¹⁵ Endje tata owo ga tœ miinda mbœrœ kœza ga tshakudu losú nene. Kashe endje za 6a pa gbarœ kœza miinda ga panœ yekane á kœtshi pa azu kœ á endje sœ lœ anda. ¹⁶ Awa bale ndje, œ li adœke ingbisho nœ 'e tshi 6a utshu azu mbœrœ adœke endje wu œtshœrœ á 'e sœ kœembœrœ tœnœ, yeka á kœdonga Awa 'e á tshe sœ 6a lafo.»

Kœyisœrœ tœ upu nœ awa akwa

¹⁷ «'E gbege adœke mœ na kœwo awa akwa œdœ aayi kœgbara o'o nene. Mœ nana kœwo tœnœ œ wo nene, kashe mœ na adœke œenœ á endje pa

* 4.25 4.25 Tshalakpi ndjokpanœ kœdœ ongo ndjokpa á angbi azu sœ lima lœnœ.

koembærøetø endje. ¹⁸ Møe mindøe noe fœ 'e dœ adjapu adœke: 'Bata œndœ tshalafø dœ pe tshapashø sœpe kœdi tœnœ, tshakanea a'eara uwu mbeti œneke á endje sú ala buku noe awa akwa œ 'i nene œerrr ga tœ adœke œerœ kœ mbærøetø ye yekane. ¹⁹ Mbærøe tœnœ ataa, œdœ uzu kœvwaratœ ye kœlisœ anga awa o'o teasho læ awa akwanœ asœke yé á sœ kœyisœ noe fœ anga azu adœke endje mbærøe ndje awa bale, uzunœ asœmœ œ dœ bala aya uzu 6a læ Ogo gbozu noe tshalafø. Kashe uzu á tshe lisœ awa akwanœ yé á yisœ noe fœ anga azu adœke endje lisœ noe, uzunœ asœmœ œ dœ bala egerœ uzu 6a læ Ogo gbozu noe tshalafø. ²⁰ Mœ sœ kœpa fœ 'e adœke, œdœ 'e kœsœsœ koembærøe œerœ á sœ ndjii kœropa œnœ aayi kœyisœ awa akwa œdœ Afarisayi nene, 'e li kœli ga læ Ogo gbozu noe tshalafø nene.»

Kœyisœrœ tœ upu noe ókó

(Wu 6a tœ Mar 11.25; Luk 12.57-59)

²¹ «'E dji adœke endje pa lima fœ aata azœ adœke: "Bœ wo uzu nene. Uzu kœ á tshe wo yanganœ, œ li adœke endje na dœ she ga utshu aayi kœwa ngbanga.» ²² Yé œmœ, mœ mindœ noe fœ 'e adœke: «Uzu kœ á tshe kœsœ dœ ókó ga tœ ayancœ, œ li adœke endje na dœ she 6a utshu aayi kœwa ngbanga. Uzu á tshe kœgu ayancœ adœke: "Wusœrœ wu", œ li adœke endje na dœ she 6a læ anda kœwa ngbanga noe azu noe Ndjaba* . Uzu á tshe kœgu ayancœ adœke: "Iyi sœ læ kumu zœ!" Œ li adœke endje vwi she ga læ lifelo.» ²³ Œdœ 6œ kœna kœkatœ makabo noe zœ ga pa ndaba fœ Ndjaba, á 6œ gbetshelœ zœ 6a zœ adœke aya zœ sœ dœ o'o ga tœ zœ, ²⁴ katœ makabo noe zœ ti kœtœmœ, 6a utshu ndabanœ yé œ na utshunœ œ guma tshagurutœ zœ dœ aya zœ, yeka á kœna kœkatœ makabonœ fœ Ndjaba.

²⁵ «Œdœ 6œ kœsœ dœ upu dœ yanga zœ, pa avwara katsha adœke 6œ djitœ zœ dœ she damba á 'e sœpe tœ ala awa. Œdœ 6œ kœmbœmbœrœ ataa nene, tshe za 6œ ga utshu aayi kœwa ngbanga, aayi kœwa ngbanga œ za 6œ fœ aprusu, yé aprusunœ œ za 6œ vwi ga læ kánga. ²⁶ Mœ mindœ noe fœ 6œ dœ adjapu adœke, œdœ endje kœvwi 6œ ga læ kánga, œerrr 6œ ko ngendja á endje di fœ 6œ para kœkœ yekane á wuta.»

Kœyisœrœ tœ upu noe kœpara awo uzu

²⁷ «'E dji o'o á endje pa lima adœke: "Bœ para awo uzu nene." ²⁸ Yé œmœ, mœ mindœ noe fœ 'e adœke: uzu kœ á tshe kœsœ kœtondœ awo yanganœ dœ ala noe kœyindœsho, tshe para she ye dœmœ. ²⁹ Yé œdœ 6œ kœsœ kœli ga læ ekperœ mangba ala zœ á sœ ga tœ kuni zœ, œ li adœke 6œ vwata œ za vwi'i læ ingirinœ tœ zœ. Gbambanœ nene, œ sœ dœ øtshonœ mbærøe 6œ adœke anga œerœ kote zœ bale ndi, tœ œsœnœ adœke endje za undu zœ djigi vwi ga læ lifelo. ³⁰ Œdœ 6œ kœsœ kœli ga læ ekperœ mangba kuni zœ, œ li adœke 6œ dœ œ za vwi'i læ ingirinœ tœ zœ. Gbambanœ nene, œ sœ dœ øtshonœ mbærøe 6œ adœke anga tshakala kane zœ bale ndi, tœ œsœnœ adœke endje za undu zœ djigi vwi ga læ lifelo.»

Kœyisœrœ tœ upu noe kœkurutshelœ totœ

(Wu 6a tœ Mat 19.9; Mar 10.11-12; Luk 16.18)

³¹ «Endje kpa pa lima adœke: "Œdœ uzu kœkatœ awonœ ti, œ li adœke tshe za mbeti kœkurutshelœ totœ fœ she." ³² Yé œmœ, mœ mindœ noe fœ 'e adœke: Uzu kœ á tshe kœta awonœ ti mbærøe á tshe mbærøe angba budu tshakane ye nœ, tshe vwa yashencœ asœmœ ndœ kœmbœrœ angba budu. Yé uzu kœ á

*

5.22 5.22 Ukpulu aayi kœwa ngbanga noe azu noe Ndjaba dá Ayuda e lima tœnœ Sanedre

tshe to yashe á akónœ katœ ye ti, tshe mbœrœ ndje angba budu dœ yashenœ asœmœ.»

Kœyisœrœ tœ upu nœ kœwa igi

³³ «E kpa dji o'o á endje pa lima fœ aata azœ. Endje pa lima adœke: “Wawa igi zœ ndœ wala nene, kashe mbœrœ œrœ á bœ wa igi zœ ba utshu Gbozu Ndjaba tœ upunœ.” ³⁴ Yé œmœ, mœ pa fœ 'e adœke 'e wawa igi 'e bale nene. 'E wawa dœ i'iri tshalafo nene; gbambanœ nene, œtœnœ kœdœ ngande tshagbozu nœ Ndjaba. ³⁵ 'E wawa igi 'e dœ i'iri œshœ nene; gbambanœ nene, œtœnœ kœdœ osho kœsœ á Ndjaba œ ko ada ye ga tœnœ. 'E wawa igi 'e dœ i'iri Yerusaleme nene; gbambanœ nene, œtœnœ kœdœ ongbo nœ egerœ Gbozugo. ³⁶ Adja wawa igi zœ bale dœ kumu zœ nene; gbambanœ nene, bœ li kœmbœrœ adœke anga sukumu zœ bale wuta tœ imbincœ too tœ ubunœ nene. ³⁷ Pa kolœnœ “œ” œ kœdœ “œ”, yé “œœ” œ kœdœ “œœ”. (Eneke kœ á bœ kpa ko ga pa nœ asœmœ, œ to ba ndœ Satana.»

*Kœyisœrœ tœ upu nœ kœgi ekperœ mangba ekperœ
(Wu 6a tœ Luk 6.29-30)*

³⁸ «E dji œneke á endje pa lima adœke: “Uzu kœsu ala zœ, bœ su ndje ala ye; yé uzu kœkœ iji zœ, bœ kœ ndje iji ye.” ³⁹ Yé œmœ, mœ pa fœ 'e adœke 'e gigi ekperœ fœ uzu á tshe mbœrœ ekperœ fœ 'e nene. œdœ uzu kœda бага zœ ga tœ kuni, fa œnœ gele fœ she yé tshe kpa da ndje. ⁴⁰ œdœ uzu kœtœ meza pa zœ fœ ayi kœwa ngbanga adœke œne za lœba okoro nœ zœ tœ zœ ye, ka ndje tœ yœgbœdœ lœba nœ zœ ti fœ she yé tshe za ndje. ⁴¹ œdœ uzu kœza bœ dœ œgbœ adœke bœ za gbarœ œ gi dœ œne mangba uwu ada kutu bale, za gbarœnœ œ gi dœ she mangba uwu ada kutu bisha. ⁴² To œrœ fœ uzu á tshe esho ndœ œrœ tœ zœ. œdœ uzu kœ'esho ndœ kũda ba ndœ zœ, vwavwaratœ zœ tœ kœza fœ she nene.»

*Kœsœ dœ kœyindœsho ga ndœ ayingba
(Wu 6a tœ Luk 6.27-28,32-36)*

⁴³ «E dji œneke á endje pa lima adœke: “Yindœ yanga zœ yé œ yiangba yingba zœ.” ⁴⁴ Yé œmœ, mœ pa fœ 'e adœke 'e yindœ ayingba 'e, yé œ za avwala fœ Ndjaba mbœrœ endjeneke á endje sœ kœmbœrœ œrœ kanga fœ 'e, ⁴⁵ yeka á 'e kœwuta agbolo nœ Aba 'e á tshe sœ ba lafo. Gbambanœ nene, tshe sœ kœmbœrœ adœke œlœ nœ ye tœ ga pa aayi kœmbœrœ ekperœ dœ aayi kœmbœrœ œtshœrœ. Tshe sœ kœmbœrœ ndje adœke yavuru ni ga pa azu á endje sœ ndjii dœ azu á endje sœsœ ndjii nene. ⁴⁶ Gbambanœ nene, œdœ 'e kœyi kolœ ndœ azu á endje yindœ 'e, œrœ tshangbanœ á 'e gbœ kœdœ gade? Aayi kœkœ ngendja lapo mbœmbœrœ ndje dœ tœ endje atamœ nene a? ⁴⁷ œdœ 'e kœsœ kœbala kolœ aaya 'e, 'e gbe adœke 'e mbœrœ egerœ œrœ a? Azu á endje wuwusœ Ndjaba nene mbœmbœrœ ndje atamœ nene a? ⁴⁸ Ataa, Aba 'e ba lafo sœ yerœ, e'e ndje 'e sœ bata she.»

6

Kœyisœrœ tœ upu nœ kœtœ œrœ fœ aayi oyo

¹ «Ala 'e gbœ tœ mara á 'e sœ kœmbœrœ dœ akwa nœ Ndjaba tœ ala azu kane. 'E mbœmbœrœ œtshœrœ á Ndjaba yindœ nœ kolœ adœke azu wu 'e nene. œdœ 'e kœmbœrœ ataa, 'e gbœ œrœ tshangba nœ ba ndœ Aba 'e á tshe sœ ba lafo asœmœ nene. ² Ataa, lœkœ á bœ kœtœ œrœ fœ ayi oyo, fiŋi dœ itshi adœke ala azu kœ sœ ga tœ zœ nene, bata á awulapatshœ œ mbœrœ ba lœ Sinagoga œdœ ba tœ ala awa. Endje sœ kœmbœrœ ataa adœke azu donga

œne. Mœ mindœ nœ dœ adjapu fœ 'e adœke: Endje gb̄ œrœ tshangba œnœ endje ye. ³ Kashe œbœ, œdœ bœ kœto œrœ fœ ayi oyo, mbœmbœrœ adœke gele zœ wusœ œneke á kuni zœ mbœrœ nene. ⁴ Ataa, œ li adœke œrœnœ á bœ to asœmœ sœpe lœ ubunœ. Yé Aba zœ á tshe wu œrœ á mbœrœtœ endje lœ ubunœ, œ gi œrœ tshangbanœ fœ bœ.»

Kœyisœrœ tœ upu nœ kœza avwala

(Wu 6a tœ Luk 11.2-4)

⁵ «œdœ 'e kœsœ kœza avwala fœ Ndjaba, 'e sœsœ b̄ata awulapatsh̄o nene. Endje yindœ nœ adœke œne li 6a lœ Sinagoga too œne wuta 6a lœ shangbeda awa, œ ka dœ ada œne yeka á kœza avwala adœke azu k̄o kœwu œne. Mœ pa fœ 'e dœ adjapu adœke: Endje gb̄ œrœ tshangba œnœ endje ye. ⁶ Kashe œbœ, œdœ bœ kœyindœ kœza avwala, li ga lœ gb̄sh̄o nœ zœ œ tshu manda ga tœnœ, yé œ za avwala fœ Aba zœ á tshe sœ 6a zœ 6a tœ osho á sœ lœ ubunœ. Yé Aba zœ á tshe wusœ œrœ k̄o á sœ lœ ubunœ, œ gi œrœ tshangba nœ fœ bœ.»

⁷ «œdœ 'e kœsœ kœza avwala, 'e papa o'o œrr̄ b̄ata azu á endje wuwusœ Ndjaba nene œ pa. Endje sœ kœgbe adœke œdœ œne kœpa o'o œrr̄ dá Ndjaba œ dji œne dœ atsh̄nœ. ⁸ 'E mbœmbœrœ b̄ata endje nene; gbambanœ nene, Aba 'e wusœ œneke á 'e sœ dœ ogonœ utshunœ adœke 'e yu she tœnœ. ⁹ 'E wu mara á li adœke 'e za dœ avwala:

“Aba 'a á bœ sœ 6a lafo,

kaka azu k̄o wusœ nœ adœke i'iri zœ sœ yerœ.

¹⁰ Kaka Ogo gbozu nœ zœ na,

kaka gb̄tshelœ nœ zœ mbœrœtœ endje 6a pa osh̄o

b̄ata á mbœrœtœ endje 6a lafo.

¹¹ To rœgo á li adœke 'a zi kpesheke fœ 'a.

¹² Djerœndœ ekperœ nœ 'a,

b̄ata 'a djerœ ndje ndœ ekperœ nœ endjeneke á endje mbœrœ fœ 'a.

¹³ Yé kakatœ 'a ti adœke 'a li ga lœ kœwu l̄su nene,

kashe vvara 'a lœ ekperœ.

[Gbambanœ nene, œbœ kœdœ Gbozu, á bœ sœ dœ gb̄gb̄o œdœ mok̄o waa dœ waa. Ame.]”

¹⁴ «Yé œdœ 'e kœdjerœndœ ekperœ nœ azu, Aba 'e á tshe sœ 6a lafo œ djerœ ndje ndœ ekperœ nœ 'e. ¹⁵ Kashe œdœ 'e kœdjerœndœ ekperœ nœ azu nene, Aba 'e œ djerœndœ ekperœ nœ 'e á 'e mbœrœ bale nene.»

Kœyisœrœ tœ upu nœ kœyotshelœma

¹⁶ «L̄k̄o á 'e kœsœ kœyotshelœma 'e, 'e sœsœ dœ oyo b̄ata á awulapatsh̄o œ mbœrœ nene. Endje sœ kœndi tshatshu endje dœ mara adœke azu k̄o wusœ nœ adœke œne sœ kœyotshelœma œne. Mœ mindœ nœ fœ 'e dœ adjapu adœke: Endje gb̄ œrœ tshangba œnœ endje ye. ¹⁷ Kashe œbœ, œdœ bœ kœsœ kœyotshelœma zœ, djut̄o tshatshu zœ, yé œ da kada, ¹⁸ mbœrœ azu kœwuwusœ nœ adœke bœ sœ kœyotshelœma zœ nene. Kashe kolœ Aba zœ á tshe sœ 6a zœ lœ ubunœ, œshe dá wusœ nœ. œdœ bœ kœmbœrœ ataa, Aba zœ á tshe wu œrœ á sœ lœ ubunœ asœmœ, œ to œrœ tshangbanœ fœ bœ.»

Kœyisœrœ tœ upu nœ kœgb̄rœ 6a lafo

(Wu 6a tœ Luk 12.33-34)

¹⁹ «'E ngbongb̄o 6a kœgb̄rœ tshapash̄o asœke nene. Gbambanœ nene, 6a zœ ak̄k̄o œ zi, ngbandji œ ndi kotenœ yé aayi angba œ kavwa manda œ ziangba nœ ye. ²⁰ Kashe 'e ngb̄o 6a kœgb̄rœ 6a lafo. Gbambanœ nene, 6a zœ

œdœ akãkã œ zi nene, œdœ ngbandji œ ndi nene, yé aayi angba gugu ndje tœ kœkavwa manda á kœzi angbanœ nene. ²¹ Gbambanœ nene, osho á kœgbãrœ nœ zœ sœ tœnœ, lœsu zœ œ sœ ndje kpœtœmœ.»

Miinda nœ undu uzu
(Wu 6a tœ Luk 11.34-36)

²² «Ala uzu kœdœ miinda nœ undu ye. Œdœ ala zœ kœsœ dœ òtshãnœ, undu zœ djigi œ sœ lœ ingbisho. ²³ Kashe œdœ ala zœ kœsœ dœ kôba, undu zœ djigi œ sœ lœ ubu osho. Ataa, œdœ ingbisho á sœ lœ zœ kœdœ ubu osho, ubu oshonœ ascœmœ kpa sœ nari!»

Ndjaba too ngendja
(Wu 6a tœ Luk 16.13; 12.22-23)

²⁴ «Uzu bale lili kœmbœrœ akwa fœ agbozu bisha nene. Gbambanœ nene, œdœ tshe kœyiangba anga bale, tshe yindœ udu anga. Tshe kœzatœ ye fœ anga bale, tshe titœ ye tœ udu anga. 'E lili kœmbœrœ akwa fœ Ndjaba yé œ kpa za ndje tœ 'e fœ ngendja nene.»

A za lœsu azœ djigi fœ Ndjaba
(Wu 6a tœ Luk 12.22-31)

²⁵ «'E wu ádãnœ á mœ mindœ nœ fœ 'e adœke: 'E zaza lœsu 'e ga lafo tœ upu nœ kœzirœ œdœ kœndjorœ á 'e gbe dœ tœnœ mbœrœ soro 'e nene, too kœgbe dœ lœba á 'e yindœ kœverœ ga tœ kote 'e nene. Soro uzu roropa kœzirœ nene a? Yé undu uzu roropa lœba nene a? ²⁶ 'E tondœ ayano kane. Endje lulu ngwarœ nene, œ kãkã ndje œrœ nene yé œ gugu dœ kogba kœgumasœ rœgo ga lœnœ nene, kashe Aba 'e á tshe sœ 6a lafo sœ kœto kœzirœ fœ endje. 'E roropa endje nene a? ²⁷ Œdœ ugurutœ 'e, lœ kœgbetshelœ ye, dá li kœza anga olo bale ga pa olo soro ye a?

²⁸ «Yé mbœrœ gadœ á 'e sœ kœza lœsu 'e ga lafo tœ upu nœ lœba a? 'E wu mara á ndãkã leyã œ wuta dœ tœnœ 6a lœ kindi kane: Œ sœ kœmbœrœ akwa nene, œ sœ ndje kœsu lœba nene. ²⁹ Kashe mœ pa fœ 'e adœke, Salomo á tshe dœ lima ayi kœgbãrœ waa, veverœ lima lœba bale 6ata anga ndãkã leyãnœ ascœke nene. ³⁰ Ndjaba dá verœ lœba kpesheke ga tœ gusu á sœ lœ kindi yé 6a mbatsha owo œ ju. Œdœ Ndjaba kœmbœrœ ataa ga tœ a'eara òyã, tshe lili kœko lœba fœ 'e kœropa nœ nene a? E'e kœdœ azu á kœyindœrœ nœ 'e sœ teasho! ³¹ 'E zaza lœsu 'e ga lafo tœ kœyutœ 'e nene adœke: "A zi gadœ? 'A ndjo gadœ? 'A verœ lœba gadœ?" ³² Azu á endje wuwusœ Ndjaba nene dá para œrœnœ ascœmœ kã. Kashe Aba 'e á tshe sœ 6a lafo wusœ nœ adœke 'e gbe dœ tœnœ kã. ³³ 'E para utshunœ Ogo gbozu nœ Ndjaba, œdœ œrœ á sœ ndjii 6a utshu Ndjaba, yé udu œrœ kãkã, Ndjaba œ to fœ 'e. ³⁴ Ataa, 'e zaza lœsu 'e ga lafo tœ upu nœ œrœ á mbœrœtœ endje 6a mbatsha nene. Tshambatsha sœ ndje dœ upu nœ ye. Olo bale dœ bale sœ dœ o'o nœ ye.»

7

'E wawa ngbanga pa anga 'e nene
(Wu 6a tœ Luk 6.37-38,41-42)

¹ «'E wawa ngbanga pa uzu bale nene, mbœrœ á Ndjaba kœwawa ndje ngbanga pa 'e nene. ² Gbambanœ nene, Ndjaba œ wa ngbanga pa 'e 6ata á 'e wa ga pa anga 'e. Adja mara œrœ á 'e li dœ anga 'e dá tshe li ndje dœ 'e. ³ Mbœrœ gadœ á 6œ sœ kœtondœ oforo ebe á sœ lœ ala aya zœ yé á gbege dœ ma6aya á sœ lœ ala zœ nene a? ⁴ Koto á 6œ pa fœ aya zœ adœke: "Kaka mœ tshakavwa oforo ebe á sœ lœ ala zœ", andaa ma6aya sœ lœ œnœ zœ

a? ⁵ Wulapatsho, tshakavwa maɓaya á sœ loe ala zœ asœmœ utshunœ œ wu osho ngbi yeka á koetshakavwa oforo ebe á sœ loe ala aya zœ.

⁶ «'E toto œrœ neke á sœ yerœ fœ ayavoro nene. Cœdœ 'e kœmbœrœ ataa, endje fatshelœtœ endje tœ 'e œ lo 'e. 'E koko agbœ œrœ tshelœ igi nœ 'e va fœ akœsœ nene kparawa adœke endje kœzurutshelœ nœ nene.»

'E kœyœndœ œrœ, endje to fœ 'e ye

(Wu ɓa tœ Luk 11.9-13)

⁷ «'E kœyœndœ œrœ, endje to fœ 'e ye; 'e kœpara œrœ, 'e gbœ ye; 'e kœnge manda, endje kœrœ fœ 'e ye. ⁸ Gbambanœ nene, uzu kœ á tshe yœndœ œrœ, endje to fœ she; tsheneke á tshe para œrœ, tshe gbœ; yé tsheneke á tshe nge manda, endje kœrœ fœ she. ⁹ Cœdœ ugurutœ 'e dá za badja fœ gbolo nœ ye œdœ tshe kœyœndœ kœzirœ a? ¹⁰ Too œdœ tshe kœyœ she ndœ ageatshalangu, tshe za yakoro fœ she a? ¹¹ Ataa, œdœ 'e á 'e dœ akpe azu, 'e wusœ kœto œtshœrœ fœ agbolo nœ 'e, yekane Aba 'e á tshe sœ ɓa lafo kœtotœ œtshœrœ fœ endjeneke á endje yœndœ nœ ɓa ndœ ye nene a?»

¹² «'E mbœrœ fœ anga 'e ɓata œneke á 'e yœndœ nœ adœke endje mbœrœ fœ 'e. Asœ kœdœ œneke á awa akwa œdœ aayi kœgbara o'o nœ Ndjaba yisœ nœ.»

Awa bisha

(Wu ɓa tœ Luk 13.23-24)

¹³ «'E li tœ aya manda. Gbambanœ nene, manda kœro ga ndœ kuzu sœ tœ egerœnœ, awa kœ li ga zœ sœ ndje ngbi yé azu á endje ro tœnœ lœ ndjoro.

¹⁴ Kashe manda nœ soro á ka nene sœ teasho, awa á ro ga zœ mi dœ gusu yé azu kœro tœnœ mimi.»

Aayi kœgbara o'o nœ wala

(Wu ɓa tœ Mat 12.33; Luk 6.43-44)

¹⁵ «'E sœ dœ gbœdjela tœ aayi kœgbara o'o nœ wala. Gbambanœ nene, endje sœ kœna ga ndœ 'e ɓata apata kashe lœsu endje sœ ɓata lœsu amuru á endje wo osho. ¹⁶ 'E wusœ endje mbœrœ akwa tshelœ endje. Gbambanœ nene, endje kœkœ œtshœ leyœ ɓa tœ ekpe œyœ nene, endje kœkœ ndje ele fige ɓa tœ batima nene. ¹⁷ Ŭtshœ œyœ kœ sœ kœzu œtshœ elenœ, yé œyœ á sœ dœ kœɓa sœ kœzu ndje elenœ tœ ekpenœ. ¹⁸ Ŭtshœ œyœ lili kœzu elenœ tœ ekpenœ nene, yeka œyœ á sœ dœ kœɓa œ zu ndje œtshœ elenœ nene. ¹⁹ Ŭyœ kœ á elenœ kœgaga nene, endje de yé œ ko va ga tœ owo. ²⁰ Ataa, 'e wusœ aayi kœgbara o'o nœ wala mbœrœ akwa tshelœ endje.»

Kœwusœ adja ayambarœ

(Wu ɓa tœ Luk 6.46; 13.25-27)

²¹ «Cœ dœdœ uzu kœ á tshe e mœ adœke: “Gbozu, Gbozu”, dá li ga lœ Ogo gbozu nœ tshalafœ nene, kashe kolœ endjeneke á endje sœ kœmbœrœ œrœ á Aba mœ á tshe sœ ɓa lafo yœndœ nœ, dá li ga zœ. ²² Dœ lœkonœ asœmœ, azu ndjoro œ pa bala adœke: “Gbozu, Gbozu”, 'a gbara lima o'o dœ i'iri zœ; 'a gœrœ lima ekpe ishiri dœ i'iri zœ; 'a mbœrœ lima afá ndjoro dœ i'iri zœ! ²³ Yé mœ pa bala ngbi fœ endje adœke: “Mœ wuwusœ 'e bale nene, e'e dœ aayi kœmbœrœ ekperœ, 'e gitœ 'e tœ ala mœ!”»

Anda bisha

(Wu ɓa tœ Luk 6.47-49)

²⁴ Yisu kpa pa adœke: «Uzu kœ á tshe kœdji o'o á mœ totœ kœpa tœnœ asœke yé á za ga tœ akwa, tshe sœ ɓata uzu nœ kœwusœrœ á tshe mœ anda nœ ye ga pa badja. ²⁵ Yavuru ni, ungu sú yé egerœ yugu na œ za kpikpikpi, kashe

andance tete nene. Gbambance nene, endje mɔ lima kiti andance ga pa badja.

²⁶ Kashe uzu kɔ á tshe kœdji o'o á mœ totœ kœpa tœnce asœke yé á kœzaza ga tœ akwa nene, tshe sœ b̄ata ayi indi á tshe mɔ anda nœ ye ga pa mindu.

²⁷ Yavuru ni, ungu s̄u, egerœ yugu na œ za andance yé œ kavwa 'uru ga ati.»

Tshagbozu nœ Yisu

(Wu 6a tœ Mar 1.22; Luk 4.32)

²⁸ Lɔkɔ á Yisu yi lima sœ œrence á ka, azu kɔ ka lima tœ ama ndje ti ɔsɔ tœ mara kœyisœrœ nœ ye. ²⁹ Gbambance nene, tshe yiyi lima sœ œrœ b̄ata aayi kœyisœ awa akwa nœ endje nene, kashe tshe yi lima sœ nœ b̄ata uzu á tshe sœ dœ tshagbozu.

8

Yisu she anga ayi boroma bale

(Wu 6a tœ Mar 1.40-45; Luk 5.12-16)

¹ Yisu sœ lima koetara kaga gu tœnce yé ukpulu azu sœ kœna manda ye. ² Yé anga ayi boroma bale gitœ ye ndoo dœ she œ gote ga utshu ye, œ pa adœke: «Gbozu, œdœ 6œ kœyindœ nœ, 6œ mbœrœ adœke mœ wuta yerœ.» ³ Yisu yi kane ye, œ goro she yé œ pa adœke: «Mœ yindœ nœ adœke 6œ wuta yerœ ye.» Petœ œsœnce, tshe wuta yerœ lœ boroma nœ ye. ⁴ Yé Yisu kœpa fœ she adœke: «Mesho! Papandœ nœ fœ uzu bale nene. Kashe gu œ matœ zœ fœ nganga Ndjaba yé œ to tokóró b̄ata á Moyize pa lima ndœ nœ, mbœrœ kœma fœ azu kɔ adœke 6œ wuta yerœ ye.»

Yisu she ayi akwa nœ gbozu tshapa aturugu

(Wu 6a tœ Luk 7.1-10; Yow 4.43-54)

⁵ Lɔkɔ á Yisu sœ lima kœli ga lœ Kaparnawumu, anga gbozu tshapa aturugu tshelœ Roma na ndoo dœ she œ ki fœ she ⁶ adœke: «Gbozu, ayi akwa nœ mœ lo 6a sœnda, ada ye tshu tshakudu ye yé tshe sœ kœwu oyo topanœ kpuru.» ⁷ Yisu pa fœ she adœke: «A gu dœ mœ she she.» ⁸ Kashe gbozu tshapa aturugunœ gi adœke: «Gbozu, mœ sœsœ b̄ata azu á 6œ li anda nœ endje nene. Œdœ 6œ kœyindœ nœ, pa kolœ o'o bale, ayi akwa nœ mœ œ she ye. ⁹ Gbambance nene, œmœ ndje, mœ sœ dœ agbozu tshapa mœ yé mœ dœ ndje gbozu tshapa aturugu. Œdœ mœ kœpa fœ anga bale adœke: “Na”, ngbewo tshe na. Œdœ mœ kpa kœpa fœ anga adœke: “Na ga mœ”, ngbewo tshe na ga ndœ mœ. Yé œdœ mœ kœpa fœ anga ayi akwa nœ mœ adœke “mbœrœ œneke”, ngbewo tshe mbœrœ.»

¹⁰ Lɔkɔ á yisu dji o'o á gbozu tshapa aturugu sœmœ pa, tshe katœ ama ye ti ɔsɔ œ pa fœ azu á endje sœ lima kœna manda ye adœke: «Mœ sœ kœmindœ nœ fœ 'e dœ adjapu adœke, mœ gbœgbɔ anga mara kœyindœrœ asœke ndœ anga uzu bale lœ Israyele nene. ¹¹ Mœ sœ kœpa ndje fœ 'e adœke, azu ndjoro œ to 6a tœ osho á ɔlɔ œ wuta tœnce œdœ 6a tœ osho á ɔlɔ œ li tœnce, yé œ gbɔ osho kœsœ 6a pa ndaba 6a lœ Ogo gbozu nœ tshalafa awa bale dœ Abrayam, dœ Izaka œdœ pe Yakobo. ¹² Kashe endjeneke á li ma lima adœke endje kœli ga lœ Ogo gbozu nœ Ndjaba, endje vw̄i endje ga lœ ubu osho 6a shu. Yé 6a zœ, endje ki œ zi tshelœ daji endje.»

¹³ Yé Yisu kœpa fœ gbozu tshapa aturugunœ adœke: «Gu ga ndœ zœ, Ndjaba mbœrœ œneke á 6œ yœndœ nœ liaka kœyindœrœ nœ zœ ye.» Yé kolœ dœ ada ɔlœnce asœmœ, ayi akwa nœ gbozu tshapa aturugu she ye.

Yisu she aayi kɔ6a ndjoro

(Wu 6a tœ Mar 1.29-34; Luk 4.38-41)

14 Manda nœ, Yisu na 6a lœ anda nœ Petro, œ gbo ayi mbeyanœ, tshe lo ga ati dœ ko6a biwa. 15 Tshe za kane ye, yé ko6a biwanœ katœ ye yé. Ayi mbeya Petro áafo œ tetœ kœmbœrœ akwa fœ Yisu.

16 Dœ lœndœ á ɔlɔ li, endje na dœ azu ndjoro á ekpe ishiri sœ pa endje fœ Yisu. Tshe gœrœ ekpe ishiri pa azunœ asœmœ dœ o'o ama ye, yé œ ndje anga aayi ko6a ko. 17 Tshe mbœrœ lima ataa mbœrœ o'onœ á Isaya ayi kœgbara o'o nœ Ndjaba pa lima kœmbœrœtœ endje. Tshe pa lima adœke: «Eshe dá ko gbakindi nœ azœ yé á ko ko6a nœ azœ ga pa ye.»

*Azu á endje gbe kœna manda Yisu
(Wu 6a tœ Luk 9.57-62)*

18 Lœkœ á Yisu wu ukpulu azu á endje ndivwiri lima she, tshe za o'o fœ ayambarœ nœ ye adœke œne zu 6a itshi egerœ ungu adanga. 19 Anga ayi kœyisœ awa akwa gitœ ye ndoo œ pa fœ she adœke: «Ayi kœyisœrœ, mœ na manda zœ tœ osho kœ á 6œ na tœnœ.» 20 Yisu gi fœ she adœke: «Angbangewo sœ dœ anda nœ endje 6a lœ oshœ, yé ayanu sœ ndje dœ koma endje 6a lafo, kashe Gbolo nœ uzu gugu dœ osho kœlo tœnœ nene.»

21 Anga yambarœ nœ Yisu bale pa fœ she adœke: «Gbozu, za awa fœ mœ, mœ na œ shi aba mœ utshunœ yekane.» 22 Yé Yisu kœgi fœ she adœke: «Na manda mœ, yé œ katœ akuzu endje shi akuzu nœ endje.»

*Yisu rá yugu
(Wu 6a tœ Mar 4.35-41; Luk 8.22-25)*

23 Yisu œ ga lœ agba yé ayambarœ nœ ye ro awa bale dœ she. 24 Ngbangi atake, ndavuru yugu za gu tœnœ kpikpikpi pa egerœ ungu adanga, lokonœ na yé ungu yi lima kœtu ga lœ agba. Kashe Yisu lo lima œnœ ye yé. 25 Ayambarœ gitœ endje ndoo dœ she, á jo she lœ olo dœ kœpa dœ agbo adœke: «Gbozu, she azœ kane! A tshu ke a!» 26 Yisu gi fœ endje adœke: «Mbœrœ gadé á 'e sœ dœ awaa? Kœyindœrœ nœ 'e sœ teasho! Yé tshe kœaafœ á kœra yugu œdœ egerœ ungu adanganœ, osho kœyi tá.» 27 Azu kœkœ kitœ œsœnœ yé œ sœ lima kœpa adœke: «Uzunœ asœke kœdœ dé? Tshe sœ kœpa o'o fœ yugu œdœ fœ ungu yé œ sœ kœdji o'o ama ye!»

*Yisu she azu bisha á ekpe ishiri sœ pa endje
(Wu 6a tœ Mar 5.1-20; Luk 8.26-39)*

28 Lœkœ á Yisu yi kumu ye 6a atshi egerœ ungu adanga, 6a lœ ogo nœ Agadaraŷe, azu bisha á ekpe ishiri sœ pa endje to 6a pa udu yé œ na gu tœnœ ga ndœ ye. Endje nga lima waa dœ mara adœke uzu bale œ li kœsœ dœ awanœ asœmœ nene. 29 Endje tetœ kœta rawa adœke: «Yisu Gbolo nœ Ndjaba, 6œ yindœ kœmbœrœ œrœ gadé tœ 'a a? 'Bœ na 6a ke kœgaga kumu 'a a? Olo nœ 'a lili damba nene.»

30 Andaa egerœ ukpulu akœso sœ lima kœpara kœzirœ ndoo kpœmœ. 31 Aekpe ishirinœ di tshelœma endje fœ Yisu adœke: «Edœ 6œ kœyindœ kœgœrœ 'a, vwa 'a, 'a li ga lœ ukpulu akœso asœ.» 32 Yé Yisu kœpa fœ endje adœke: «'E na zœ!» Endje wuta lœ azu asœmœ yé œ na œ li ga lœ akœso. Ngbewo akœso sœmœ ndjoro to 6a pa kaga 'uru 'uru 'uru dœ œrœ tra tœnœ œerr ga la egerœ ungu adanga, yé œ nduru kœ ye. 33 Azu á endje sœ lima kœgbœndœ akœsonœ kpa ye. Endje kpagu 6a lœ ongbœ œ mindœ œrœ œ á mbœrœtœ endje ga tœ azu sœmœ bisha á ekpe ishiri sœ pa endje fœ azu. 34 Yé azu tshelœ ongbœnœ para kœkœ wuta kœgbœtœ endje dœ Yisu. Lœkœ á endje wu she, endje ki fœ she adœke tshe gitœ ye lœ ogo nœ œne ye.

9

Yisu she uzu á ada ye tshu
(*Wu 6a tœ Mar 2.1-12; Luk 5.17-26*)

¹ Yisu ɔ ga lœ agba, œ zu egerœ ungu adanga yé œ gu ga lœ ongbo nœ ye.
² Endje za anga uzu á ada ye tshu, á tshe lo ga pa kelekpa, na tœnœ fœ she. Lɔkɔ á Yisu wu kœyindœrœ nœ azunœ ascœmœ, tshe pa fœ uzunœ á ada ye tshu adœke: «Sœ dœ gbɔgbɔ, gbolo nœ mœ! Mœ djerœndœ ekperœ nœ zœ ye!»

³ Kœdji atamœ, anga aayi kœyisœ awa akwa tetœ kœpa ugurutœ endje dœ tœ endje adœke: «Uzu asœke sœ kœgu œsœ Ndjaba!» ⁴ Kashe Yisu wu lima sœ gbtshelœ nœ endje yé œ pa fœ endje adœke: «Mbœrœ gadé á 'e sœ dœ ekpe gbtshelœ tœ lœsu 'e ata a? ⁵ E dœ mœ kœpa adœke: “Mœ djerœndœ ekperœ nœ zœ”, too mœ kœpa ndje adœke: “Aalafo œ na ana”, o'o neketa dá dœ ɔgbɔ o'o a? ⁶ Kashe mœ yindœ nœ adœke 'e wusœ nœ adœke: Gbolo nœ uzu sœ dœ gbɔgbɔ pa ɔshɔ tœ kœdjerœndœ ekperœ.» Manda nœ, tshe kœpa fœ uzu á ada ye tshu ascœmœ adœke: «Aalafo, za kelekpa nœ zœ yé œ gu ga ndœ zœ!»

⁷ Uzunœ ascœmœ kœalafo á kœgu ga lœ anda nœ ye. ⁸ Lɔkɔ á ukpulu azu wu ataa, awa litœ endje yé endje tetœ kœdonga Ndjaba tœ mara gbɔgbɔ neke á tshe to fœ azu.

Yisu e Matie
(*Wu 6a tœ Mar 2.13-17; Luk 5.27-32*)

⁹ Yisu katœ tshakpœmœ ti yé œ tetœ kœro tœnœ, ngbewo œ wu anga uzu a i'iri ye kœdœ Matie á tshe sœ ga ati 6a lœ anda kœko ngendja lapo. Tshe pa fœ she adœke: «Na manda mœ!» Matie áalafo yé œ na manda ye. ¹⁰ Manda nœ, Yisu sœ lima kœzirœ 6a scœnda nœ Matie. Aayi kœko ngendja lapo ndjoro dœ pe azu kœmbœrœ ekperœ sœ lima kœzi œrœ awa bale dœ she œdœ ayambarœ nœ ye. ¹¹ Afarisayi wu lima ataa œ yu ayambarœ nœ ye adœke: «Mbœrœ gadé á ayi kœyisœrœ nœ 'e œ zi œrœ tœ œsœnœ bale dœ aayi kœko ngendja lapo œdœ dœ azu kœmbœrœ ekperœ a?» ¹² Yisu dji endje yé œ pa adœke: «Uzu á tshelœ ɔkɔ ye sœ yerœ gbegbe dœ monganga nene, kashe aayi kœba dá gbe dœ she. ¹³ 'E gu œ para ádá o'o á endje sú 6a la buku nœ Ndjaba adœke: “'E sœ dœ lœsu nœ kœwu oyo ga ndœ azu, œtœnœ dá mœ yindœ nœ, kashe tokóró nene.” Gbambanœ nene, mœ nana mbœrœ kœ'e azu neke á endje sœ ndjii nene, kashe mœ na mbœrœ aayi kœmbœrœ ekperœ.»

Yisu tœ upu nœ kœyotshelœma
(*Wu 6a tœ Mar 2.18-22; Luk 5.33-39*)

¹⁴ Ayambarœ nœ Yowane ayi kœza batisimu na ga ndœ Yisu yé œ yu she adœke: «Mbœrœ gadé á a'a œdœ Afarisayi, 'a sœ kœyotshelœma 'a kpala kpala yekane á ayambarœ nœ zœ mbœmbœrœ ataa nene a?» ¹⁵ Yé Yisu gi fœ endje adœke: «'E gbe adœke azu á endje e endje ndœ angbo totœ œ sœ dœ oyo dœ lœkɔ á ayi kœto yashe sœ kpœtœ œsœnœ bale dœ endje a? E œ nene! Kashe manda nœ œrrr, lœkɔ á endje kœza she tshakane endje dá endje yotshelœma endje.

¹⁶ «Yé Yisu kpa kœpa fœ endje adœke uzu bale zaza tafo lœba œ pi ga pa ongboronœ nene. Gbambanœ nene, tafo ndœma lœbancœ œ suru tshelœ ongboronœ, yé ogoronœ œ kpa sœ dœ egerœnœ. ¹⁷ Endje susu tafo ipi ga lœ ongboro anga nene. Atamœ nene, tshelœ anga œ 'u, ipinœ œ tu, yé anganœ œ ndi ye. Kashe endje sú tafo ipi ga lœ tafo anga, atamœ œrœ bale œ ndi nene.»

Anga yawuru yuda œdœ anga yashe koba indji

(Wu 6a tœ Mar 5.21-43; Luk 8.40-56)

¹⁸ Lœkœ á Yisu sœ kœpa o'õnœ asœmœ fœ endje ataa, anga gbozu nœ Ayuda yikumumu ye œ gote ga utshu ye, yé œ pa adœke: «Yawuru nœ mœ tshu ngõngõnœ asœke, kashe na œ to kane zœ ga pa ye yé tshe sœ dœ soro.» ¹⁹ Yisu áalafo yé endje te manda ye, œshe dœ pe ayambarœ nœ ye.

²⁰ Andaa anga yashe bale á tshe sœ lima kœwu oyo dœ koba indji manda ungu ndjokpa dœ bisha, na djagamanda Yisu œ goro ama lœba ye. ²¹ Tshe sœ lima kœpa 6a lœ ye adœke: «Ædœ mœ kœgoro kolœ ama lœba nœ ye, mœ she ye.» ²² Kashe Yisu fatœ ye œ wu she yé á pa adœke: «Sœ dœ gbõgbõ yawuru nœ mœ! Kœyindœrœ nœ zœ she 6œ ye.» Yé kolœ dœ ada œnœ asœmœ, yashenœ she lœ koba nœ ye yé.

²³ Yisu wuta 6a lœ anda nœ gbozunœ asœmœ. Lœkœ á tshe wu aayi kœ'uru ngbake œdœ ukpulu azu á endje sœ kœta rawa, ²⁴ tshe pa adœke: «'E wuta ga shu, gbambanœ nene, yawurunœ asœke tshutshu nene. Tshe sœ tœ olo.» Kashe endje sœ lima kœmœ she. ²⁵ Lœkœ á endje gœrõ ukpulu azunœ ga ushu, Yisu li 6a tœ osho á gbolonœ sœ tœnœ, œ za kane ye yé tshe áalafo. ²⁶ Yé o'õnœ za tshelœ ogo djigi.

Yisu she aayibula bisha

²⁷ Londõ á Yisu katœ tshakpœtœmœ ti á sœ kœro tœnœ, anga aayibula bisha te manda ye dœ rawa adœke: «Wu oyo 'a, Gbolo nœ Davidi!»

²⁸ Lœkœ á Yisu wuta 6a lœ anda, aayibulanœ bisha na ndoo dœ she yé tshe yu endje adœke: «Adja 'e yindœ nœ adœke mœ mbœrœ ala 'e œ kœrõ a?» Endje gi fœ she adœke: «Ë, Gbozu.» ²⁹ Yisu to kane ye ga pa ala endje yé œ pa adœke: «Kaka œ mbœrœtœ ye fœ 'e liaka kœyindœrœ nœ 'e.» ³⁰ Yé ala endje kœrõ. Á Yisu kœpa fœ endje dœ õgbõ adœke: «'E dji mœ dœ œtshõnœ, 'e papandœ nœ fœ uzu bale nene!» ³¹ Kashe endje wuta, œ pandœ o'o nœ Yisu lœ õgonœ djigi.

Yisu she uzu bale á tshe papa o'o nene

(Wu 6a tœ Luk 11.14-15)

³² Lœkœ á endje yi lima ndœ kœwuta tœnœ, endje na dœ anga uzu á tshe papa o'o nene fœ she. Tshe sœ lima dœ ekpe ishiri pa ye. ³³ Yé Yisu gœrõ ekpe ishirinœ pa ye, á tshe tetœ kœpa o'o. Ukpulu azu ki lima tœ œsœnœ, œ pa adœke: «'A wuwu 6alima mara anga œrœ atake bale lœ Israyele nene!»

³⁴ Kashe Afarisayi pa lima adœke: «Gbozu tshapa aekpe ishiri dá to gbõgbõ kœgœrõ dœ ekpe ishiri fœ she asœmœ!»

Yisu wu oyo ukpulu azu

(Wu 6a tœ Mar 6.6b,34; Luk 10.2)

³⁵ Yisu na lima dje lœ ongbo œdœ dje lakpi kœ, tshe sœ lima kœyisœ œrœ 6a lœ Sinagoga nœ endje. Tshe sœ lima kœyisœ Ætshõ O'o nœ Ogo gbozu nœ Ndjaba yé œ sœ lima kœshe azu lœ aka koba kœ œdœ lœ gbakindi kœ. ³⁶ Kœwu ukpulu azu, tshe sœ lima dœ oyo tœ lœsu ye. Gbambanœ nene, endje mœ lima lœ gbetshelœ nœ endje yé œ gugu lima dœ gbõgbõ nene 6ata apata á aayi kœgbõndœ endje gugu nene. ³⁷ Yé tshe kœpa fœ ayambarœ nœ ye adœke: «Leyõ doro ndjoro lœ kindi, kashe aayi akwa ngbangba nene. ³⁸ Ataa, 'e ki fœ ayengõ kindinœ adœke tshe kpa vwa anga aayi akwa mbœrœ kœkœ tœnœ.»

10

*Aayi avwa ndjokpa dœ bisha (12)**(Wu 6a tœ Mar 3.13-19; Luk 6.12-16)*

¹ Yisu e ayambarœ nœ ye ndjokpa dœ bisha asœmœ, œ to gbɔgbɔ kœgɔrɔ dœ ekpe ishiri fœ endje adœke endje kœgɔrɔ dœ endje yé œ she azu lœ aka kɔba kɔ dœ lœ gbakindi kɔ. ² Firi aayi avwanœ ndjokpa dœ bisha dœke: Utshunœ kœdœ Shimu á anga iri ye kœdœ Petro œdœ ayanœ dœ Andere. Ajake dœ Yowane á endje kœdœ agbolo nœ Zebedayi, ³ Filipino œdœ Bartelemi, dœ Toma, dœ Matie ayi kœko ngendja lapo, dœ Jake gbolo nœ Alefe, dœ Tade, ⁴ dœ Shimu* uzu kanana, dœ Yudasi Isikariote, œshe á tshe ka Yisu.

*Yisu vwa aayi avwa nœ ye ndjokpa dœ bisha**(Wu 6a tœ Mar 6.7-13; Luk 9.1-6)*

⁵ Yisu vwa aayi avwanœ ndjokpa dœ bisha dœ kœza 'o fœ endje adœke: «'E nana œ li ga lœ ogo nœ angbi azu nene, 'e lili ndje ga lœ ongbo nœ azu Samariya nene. ⁶ Kashe 'e na ga ndœ apata á endje djingili awa á endje dœ azu Israyele. ⁷ Tœ awa na tœnœ, 'e mindœ o'o adœke: "Ogo gbozu nœ tshalafon do ye!" ⁸ 'E she aayi kɔba, 'e mbœrœ adœke akuzu kpa kwatœ endje ga lœ soro, 'e mbœrœ adœke aayi boroma wuta yerœ, 'e gɔrɔ ekpe ishiri. 'Bata á 'e gbɔgbɔ lœ awa nœ ngendja nene, 'e toto ndje lœ awa nœ kœ'esho ndœ ngendja nene. ⁹ Adja 'e zaza œrœ too anga langere ngendja bale ga lœ uwu tœ 'e nene, ¹⁰ too ngbade kœna dœ ana nene. 'E koko lœba okoro bisha nene, œdœ œrada, œdœ tshangbɔ potœ 'e nene. Gbambanœ nene, ayi akwa li kœgbɔ œrœ tshangba akwa nœ ye.

¹¹ «Lɔkɔ á 'e kœwuta ga lakpi too ga lœ anga ongbo, 'e para uzu neke á tshe li kœza osho kœsœ fœ 'e dœ œtshœnœ, yé œ sœ kpœndœ ye kpœtœmœ œrrr ga tœ kœkatœ tshalakpinœ asœmœ ti. ¹² Lɔkɔ á 'e kœli ga lœ anda nœ uzu, 'e pa adœke: "Kœsœ gee sœ dœ 'e." ¹³ Œdœ azu tshasœndœnœ kœza osho kœsœ fœ 'e, kœsœ gee nœ 'e œ sœ dœ endje. Kashe œdœ endje kœzaza osho kœsœ fœ 'e nene, 'e gi kœsœ gee nœ 'e pa endje ye. ¹⁴ Yé œdœ azu anga tshalakpi bale too anga tshasœnda bale kœvwaratœ endje tœ kœza osho kœsœ fœ 'e, too tœ kœdji o'o ama 'e ye, 'e katœ tshakpœtœmœ ti, yé œ gɔrɔ trusha tshada 'e ti kpœtœmœ. ¹⁵ Mœ sœ kœpa dœ adjapu fœ 'e adœke, dœ lœkœnœ á Ndjaba œ wa ngbanga pa azu, azu ogonœ asœmœ œ gbɔ djofele kœropa œnœ azu Sodomo dœ Gomora.

*Œrœ kanga á sœ kœna tœnœ**(Wu 6a tœ Mar 13.9-13; Luk 21.12-17)*

¹⁶ «'E wu! Mœ sœ kœvwa 'e b̄ata apata b̄a ugurutœ amuru. 'E sœ dœ gbɔdjela b̄ata ayakoro yé œ sœ dœ œm̄o l̄osu b̄ata ambepa. ¹⁷ Ala 'e gbɔ tœ azu. Gbambanœ nene, endje ko 'e na tœnœ ga utshu aayi kœwa ngbanga nœ azu nœ Ndjaba yé œ s̄o 'e dœ ndjapa b̄a lœ Sinagoga nœ endje. ¹⁸ Endje ko ndje 'e bala t̄o b̄a utshu agboro agbozu œdœ pe agbozugo mbœrœ á 'e kœdœ azu nœ mœ. Ataa, œ za awa fœ 'e adœke 'e pa o'o tœ upu nœ mœ fœ endje, azunœ œdœ endje á endje dœdœ Ayuda nene asœmœ. ¹⁹ Lɔkɔ á endje kœto 'e na tœnœ b̄a tœ osho kœwa ngbanga, 'e t̄o l̄osu 'e tœ mara á 'e gi dœ o'o nene. Gbambanœ nene, dœ ada œnœ asœmœ, endje to o'o á li adœke 'e pa fœ 'e. ²⁰ Œ dœdœ 'e dá pa o'onœ nene, kashe Ishiri nœ Aba 'e œ pa o'o lœ 'e.

* **10.4** 10.4 Shimunœ asœke sœ lima ugurutœ azu á endje para lima awa kœgbɔ lipanda lœ ogo nœ endje.

²¹ «Ayazu œ va ɔto ayanoœ adœke endje wo she, yé aba kœzu uzu œ mbœrœ ndje ataa fœ gbolo nœ ye; agbolo œ yangba aayi kœzu endje yé œ ko endje adœke endje wo endje ye. ²² Azu para kœko œ yangba 'e mbœrœ i'iri mœ kashe uzu á tshe shi gbi œrrr ga tœ ndɔngɔlɔnœ, Ndjaba œ she she. ²³ Edoe endje kœmbœrœ œrœ kanga fœ 'e 6a lœ anga ongbo bale, 'e kpa ga lœ anga angbincœ. Mœ pa fœ 'e dœ adjapu adœke, Gbolo nœ uzu œ na, damba 'e nana dje lœ ongbo Israyele kœko nene.

²⁴ «Yambarœ bale roropa ayi kœyisœrœ fœ she nene, yé ayi akwa roro ndje pa gbozu nœ ye nene. ²⁵ Kashe yambarœ œ sœ dœ yanga œdœ endje kœwu she 6ata ayi kœyisœrœ nœ ye, yé ayi akwa œ sœ ndje dœ yanga œdœ endje kœwu she 6ata gbozu nœ ye. Edoe azu kœna œrrr á e ayengɔ anda Belezebula[†], i'iri gadœ dá endje e ga tœ azu tshasœnda nœ ye a?»

Uzu á endje li kœkpawa ye

(Wu 6a tœ Luk 12.1-27)

²⁶ «Awa uzu bale zaza 'e nene. Eœrœ neke kœ á zatœ endje yiwa tœnœ œ matœ endje ngbi ga shu, yé œneke kœ á sœ lœ ubunœ, azu œ wusœ nœ kœ. ²⁷ O'o á mœ sœ kœpa fœ 'e lœ ubunœ asœmœ, 'e pa tshandœnœ dœ ɔlɔ, yé angba o'o á endje sœ kœpa ga lœ utu 'e, 'e pandœ nœ ngbi ga shu. ²⁸ 'E kpakpa awa uzu á endje wo undu uzu kashe á endje lili kœwo ishiri uzu nene; 'e kpa awa Ndjaba á tshe li kœwo undu uzu œdœ ishiri ye 6a lœ lifelo. ²⁹ Endje kaka a'eara ayanu bisha ndœ kœgbɔ langere ngendja bale nene a? Andaa, anga bale ugurutœ endje œ te ga tœ ɔshɔ nene œdœ Aba 'e kœyiyindœ nœ nene. ³⁰ Kashe e'e, œdœ sukumu 'e, Ndjaba di kœ. ³¹ Mbœrœ tœnœ ataa, 'e sœsœ dœ awa nene, gbambance nene, 'e ropa a'eara ayanu ye.»

Kœpa o'o tœ upu nœ Yisu utshu azu

(Wu 6a tœ Luk 12.8-9)

³² «Uzu kœ á tshe yindœ nœ 6a tœ ala azu adœke œne kœdœ yambarœ nœ mœ, mœ yi ndje ndœ ye 6a utshu Aba mœ á tshe sœ 6a lafo adœke œshe kœdœ uzu nœ mœ. ³³ Kashe tsheneke á tshe 'ea mœ 6a utshu azu, mœ 'ea ndje she 6a utshu Aba mœ á tshe sœ 6a lafo.»

Kœsœ gee nene kashe ingiri yakamba

(Wu 6a tœ Luk 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ «'E gbege adœke mœ na mbœrœ kœza kœsœ gee 6a pa ɔshɔ nene. Mœ nana mbœrœ kœza kœsœ gee nene, kashe mœ na dœ ingiri yakamba. ³⁵ Adjapu, mœ na kœkurutshelœ gbolo yakoshe dœ abanœ, yawuru dœ ayincœ, yashe dœ yinincœ dœ yashe. ³⁶ Uzu dœ uzu œ sœ dœ ayingba ye lœ anda nœ ye. ³⁷ Uzu á tshe yindœ abanœ too ayincœ kœropa mœ, tshe lili kœdœ uzu nœ mœ nene. Uzu á tshe kœyindœ gbolo yakoshe too gbolo yawuru nœ ye kœropa mœ, tshe lili kœdœ uzu nœ mœ nene. ³⁸ Uzu á tshe kœza kurushi nœ ye yé á na manda mœ nene, tshe lili kœdœ uzu nœ mœ nene. ³⁹ Uzu á tshe kœyindœ kœgbândœ soro ye, œ yiwatœ ye yé. Kashe tsheneke á tshe kœyindœ kœtshu mbœrœ mœ, tshe sœ dœ soro.»

Kœgi tshangba œrœ

(Wu 6a tœ Mar 9.41)

⁴⁰ «Uzu neke á tshe kœza osho kœsœ fœ 'e, dá tshe za ndje fœ mœ ye. Uzu neke á tshe kœza osho kœsœ fœ mœ, dá tshe za ndje fœ tsheneke á tshe vwa mœ. ⁴¹ Uzu á tshe kœza osho kœsœ fœ anga ayi kœgbara o'o nœ Ndjaba

[†] 10.25 10.25 Belezebula kœdœ i'iri djaboro á tshe dœ gbozu tshapa aekpe ishiri.

mbœrœ á tshe kœdœ ayi kœgbara o'o asœmœ, tshe gbœ œrœ tshangbanœ ßata á Ndjaba sœ kœto fœ ayi kœgbara o'o. Yé tsheneke á tshe za osho kœsœ fœ uzu á tshe sœ ndjii mbœrœ á tshe kœdœ uzu ndjii utshu Ndjaba, tshe gbœ ndje œrœ tshangbanœ ßata uzu á tshe sœ ndjii. ⁴²Mœ mindœ nœ dœ adjapu fœ 'e adœke, uzu kœ á tshe su ungu kœndjoondjo, œdœ œ kœdœ yashi ziti ungu tshebabale fœ anga aya gbolo lœ agbolonœ asœke mbœrœ á tshe dœ yambarœ nœ mœ, Ndjaba œ to œrœ tshangbanœ fœ she.»

11

Yowane ayi kœza batisimu vwa azu fœ Yisu (Wu 6a tœ Luk 7.18-35)

¹Londœ á Yisu za o'o fœ ayambarœ nœ ye ndjokpa dœ bisha á ka, tshe katœ tshakpœtœmœ ti œ ro kœyisœ œrœ œdœ kœmindœ Otshœ O'o nœ Ndjaba dje lœ ongbo nœ endje.

²Andaa, Yowane ayi kœza batisimu sœ lœ kánga, yé tshe djindœ o'o akwa á Kristu sœ kœmbœrœ tœnœ, ngbewo á vwa anga ayambarœ nœ ye ³kœyu Yisu adœke: «Æ6œ kœdœ tsheneke á tshe sœ kœna tœnœ a, too 'a kate anga angbi uzu?» ⁴Yé Yisu kœgi fœ endje adœke: «E gu œ pandœ œeneke á 'e dji yé á wu fœ Yowane adœke: ⁵Aayibula tetœ kœwu osho, aayi gbada na ana, aayi boroma wuta yerœ, aayi bitu dji o'o, akuzu kwatœ endje ga lœ soro, yé endje mindœ Otshœ O'o fœ aayi oyo. ⁶Yanga nœ uzu á tshe kakatœ kœyindœrœ nœ ye ga ndœ mœ nene!»

⁷Londœ á ayambarœ nœ Yowane gu da ye, Yisu tetœ kœpandœ Yowane fœ ukpulu azu adœke: «Ærœ gadé dá 'e na kœwu tœnœ ßa lœ kpagagasho a? A'eara oyœ á yugu sœ kœmea tœnœ a? Æ œ nene. ⁸Yé œrœ gadé dá 'e na kœwu tœnœ a? 'E na kœwu anga uzu á tshe verœ otshœ lœba a? Æ œ nene, azu á endje verœ otshœ lœba sœ ßa lœ anda nœ agbozugo. ⁹Yé ataa, œrœ gadé dá 'e na kœwu tœnœ a? 'E na kœwu ayi kœgbara o'o a? Æ, mœ mindœ nœ dœ adjapu fœ 'e adœke tshe ropa ayi kœgbara o'o ye. ¹⁰Gbambanœ nene, Yowane ayi kœza batisimu kœdœ uzu á endje sú o'o tœ upu nœ ye ßa la buku nœ Ndjaba adœke: "Mœ vwa ayi avwa nœ mœ utshu zœ mbœrœ kœguma ala awa zœ." ¹¹Mœ mindœ nœ dœ adjapu fœ 'e adœke, ugurutœ azu tshapashœnœ asœke kœ, anga uzu bale á tshe ropa Yowane ayi kœza batisimu gugu nene. Andaa, tsheneke á tshe sœ teasho ßa lœ Ogo gbozu nœ tshalafo ropa ye yé. ¹²Kœto tœ lœkœ á Yowane ayi kœza batisimu wuta kœyisœ œrœ œerr ga tœ kpesheke, Ogo gbozu nœ tshalafo to toro kœgerœ tœnœ. Aayi gbœgbœ dá sœ kœpara awa nœ kœgbœtœ nœ. ¹³Aayi kœgbara o'o kœ œdœ awa akwa, gbara o'o œerr ga tœ Yowane. ¹⁴Yé œdœ 'e kœyindœ kœwusœ nœ dœ otshœnœ, Yowane kœdœ Eliya á endje pa lima ndœ kœna she. ¹⁵Kaka uzu á tshe kœsœ dœ utu, tshe dji!

¹⁶«Mœ li azu nœ tshakpesheke dœ azu dœ? Endje liili dœ agbolo á endje ka ßa la wutu kœka œrœ yé á sœ kœpa o'o ugurutœ endje adœke: ¹⁷“A 'uru ngbake fœ 'e, kashe 'e vivi ipi nene! 'A ßi itshi kuzu fœ 'e, kashe 'e kiki nene.” ¹⁸Gbambanœ nene, Yowane ayi kœza batisimu na yé œ vwaratœ ye tœ kœzi œrœ œdœ kœndjo ipi, endje pa adœke: "Tshe sœ dœ ekpe ishiri pa ye!" ¹⁹Gbolo nœ uzu na œ sœ kœzi œrœ yé œ sœ kœndjo ipi, endje sœ kœpa adœke: "E wu makœzirœ, mœndjondjo. Anganœ kœdœ kolœ aayi kœko ngendja lapo œdœ azu kœmbœrœ ekperœ!" Kashe kœwusœtœ nœ Ndjaba sœ kœmatœ ye ndjii lœ awa akwa nœ ye.»

Kægbagbara osho tæ upu næ ongbo Galilayi

(Wu 6a tæ Luk 10.13-15)

²⁰ Yé Yisu tetæ kægbagbara azu tshelæ ongbo á tshe mbæræ lima afá ndjoro læncæ; gbambancæ nene, endje yayapa lima ætshæ endje nene. Tshe pa fæ endje adæke: ²¹ «Oyo næ zæ, Koraze! Oyo næ zæ Betesayida! Gbambancæ nene, ædæ afá á mbæræetæ endje 6a ndæ 'e kæmbæræ má tæ endje 6a læ Tire ædæ 6a læ Sidona, azu 6a zæ æ veræ má sake, yé æ dja má tshelæ kumu endje dæ vorowo mbæræ kæma adæke æne fatshalæsu æne ye. ²² Mbæræ tæncæ ataa, mæ sæ kæmindæ næ fæ 'e adæke dæ lækæ kæwa ngbanga, mæ wa o'o tæ ægbæncæ ga tæ 'e kæropa æncæ azu Tire ædæ Sidona. ²³ Yé e'e dæ azu Kaparnawumu, 'e gbe adæke 'e æ ærrr ga lafo zæ a? 'E jeræ bala ærrr 6a læ ogo næ akuzu. Gbambancæ nene, ædæ afá á mbæræetæ endje 6a ndæ 'e, kæmbæræ má lima tæ endje 6a læ Sodomo ataa, ongonæ asæmæ æ sæ má ærrr ga tæ kpesheke. ²⁴ Mbæræ tæncæ ataa, mæ sæ kæmindæ næ fæ 'e adæke dæ lækæ kæwa ngbanga, mæ wa o'o næ 'e tæ ægbæncæ kæropa æncæ azu ogo Sodomo.»

'E na ga ndæ Yisu æ yatæ 'e

(Wu 6a tæ Luk 10.21-22)

²⁵ Dæ lændæncæ asæmæ, Yisu pa dæ ægbæ adæke: «Uu Aba, Gbozu næ tshalafo dæ tshapashæ, mæ gi mershe fæ 6æ mbæræ á 6æ má ngbi fæ azu á endje wuwusæ ærcæ nene adjapu á 6æ za yiwa tæncæ tæ azu kæwusæetæ ædæ ægbangba kæwusærcæ. ²⁶ Aba, æ6æ dá yindæ næ adæke æ mbæræetæ ye ataa.

²⁷ «Aba mæ ko ærcæ ká fæ mæ. Uzu bale wuwusæ Gbolo nene, kolæ Aba dá wusæ ye. Uzu bale wuwusæ Aba nene, kolæ Gbolo dá wusæ ye, ædæ tsheneke á Gbolo yindæ kæma Aba fæ she tako.

²⁸ «'E dæ azu ká á 'e mæ dæ kæko oghoro gbaræ, 'e na ga ndæ mæ, mæ ko gbaræncæ læ kumu 'e dæ 'e yatæ 'e. ²⁹ 'E za ngbongbo awa bale dæ mæ, yé æ li ga læ lakærcæ næ mæ; gbambancæ nene, mæ dædæ ayi gbækumu nene kashe mæ dæ ayi æmæ læsu. Ataa, 'e li kæyatæ 'e dæ tæ 'e. ³⁰ Ngbongbo næ mæ gbogbo nene, yé gbaræncæ á za dæ 'e æ li 'e nene.»

12

Yisu kædæ ayengæ lækæ sabata

(Wu 6a tæ Mar 2.23-28; Luk 6.1-5)

¹ Manda næ teasho atake, Yisu ro lima tæ læ kindi ble dæ anga lækæ sabata. Ogo li lima tæ ayambaræ næ ye yé endje tetæ kæveræ ele blæncæ asæmæ á sæ kæzi tæncæ. ² Lækæ á Afarisayi wu ataa, endje pa fæ Yisu adæke: «Wu, ayambaræ næ zæ sæ kæmbæræ ærcæ á awa akwa vwaratæ ye tæncæ dæ olo sabata!»

³ Yisu gi fæ endje adæke: «'E didi æneke á Davidi mbæræ lima anga ælæ bale á ogo mi lima she dæ azu næ ye á tshe na lima tæ awancæ dæ endje nene a?

⁴ Tshe li, æshe ædæ azu næ ye 6a læ anda Ndjaba, yé endje zi mapa á endje tæ tokóro fæ Ndjaba; mapa má ædæ she ædæ azu næ ye, endje lili má kæzi tæncæ nene, kashe á sæ kolæ mbæræ anganga Ndjaba kuti endje. ⁵ Too 'e didi ndje 6a la buku awa akwa nene adæke dæ lækæ sabata, ata anganga Ndjaba sæ kæmbæræ akwa læ Tepelo gbæ, endje sæ kæmbæræ ærcæ kpi tæ awa akwa, kashe Ndjaba sæsæ kæwæ læ ala ye 6ata ekperæ nene. ⁶ Andaa mæ sæ kæmindæ næ dæ adjapu fæ 'e adæke, ærcæ á 'e wu asæke, æ ropa Tepelo ye. ⁷ Edæ 'e kæwæ má sæ ádá o'o á endje sú ala buku næ Ndjaba adæke: “Mæ

yindœ nœ adœke, 'e wu oyo anga 'e kashe tokóró nene;' 'e wawa ngbanga pa azu á endje mbœmbœrœ œrœ bale nene. ⁸ Gbambanœ nene, Gbolo nœ uzu kœdœ ayengɔ lɔkɔ sabata.»

Yisu she uzu á kane ye tshu

(Wu 6a tœ Mar 3.1-6; Luk 6.6-11)

⁹ Yisu katœ tshakpœtœmœ ti, œ na œ li ga lœ Sinagoga nœ endje. ¹⁰ Anga uzu bale á kane ye tshu sœ lima kpœtœmœ. Afarisayi yu lima Yisu dœ o'o adœke: «Awa akwa nœ azœ sœ kœyindœ nœ adœke endje she uzu dœ lɔkɔ sabata a?» Endje yu lima she ataa mbœrœ á kœgbɔ awa kœtɔ meza pa ye. ¹¹ Yisu gi fœ endje adœke: «Ɛdœ anga uzu ugurutœ 'e kœsœ dœ pata nœ ye tshēbabale, á tshē te ga lœ kudu dœ lɔkɔ sabata, tshē lili kœza she ga ushu nene a? ¹² Uzu ropa pata! Mbœrœ tœnœ ataa, awa akwa nœ azœ za awa fœ azœ ndœ kœmbœrœ ɔtshœrœ dœ lɔkɔ sabata.» ¹³ Yé Yisu kœpa fœ uzunœ á kane ye tshu adœke: «Yɔrɔ tshelœ kane zœ.» Tshē yɔrɔ tshelœ kane ye, yé œ gumatœ ye ɓata anga tshakalanœ. ¹⁴ Afarisayi gu œ vwarandœ o'o ugurutœ endje tœ kœpara awa ndœ kœwo Yisu.

Ayi akwa á Ndjaba ke she

¹⁵ Lɔndɔ á Yisu djindœ o'onœ asœmœ, tshē gitœ ye kpœtœmœ, yé azu ndjoro na manda ye. Tshē she aayi kɔɓa kɔ, ¹⁶ kashe œ pa fœ endje dœ ɔgbɔ adœke endje papa o'o tœ upu nœ œne fœ uzu bale nene. ¹⁷ Tshē mbœrœ lima ataa adœke o'o á Ndjaba pa dœ awa nœ ayi kœgbara o'o Isaya kœmbœrœ tœ endje.

¹⁸ Tshē pa lima adœke:

«Wu ayi akwa nœ mœ á mœ ke she dœke,
mœ yindœ ye waa yé mœ sœ dœ yanga mbœrœ she.
Mœ vwa Ishiri nœ mœ kœjerœ ga pa ye,
yé tshē yisœ ɔtshœ awa fœ azu tshapashɔ kɔ.

¹⁹ Tshē bœrœtœ ye dœ uzu bale nene,
yé œ ta ndje rawa nene;
endje dji she kœpa o'o tœ ala awa nene.

²⁰ Tshē kavwa tshelœ wara á lu nene,
yé tshē ru miinda á ndoo kœru tœnœ nene,
œrrr ga tœ adœke œneke á sœ ndjii ropa œrœ kɔ yekane.

²¹ Yé azu kɔ á endje wuwusœ mœ nene œ ko lœsu endje ga pa ye.»

Yisu œdœ Belezubula

(Wu 6a tœ Mar 3.22-30; Luk 11.14-23)

²² Endje na dœ anga uzu bale á ala ye bu yé á tshē papa o'o nene fœ Yisu. Tshē sœ lima dœ ekpe ishiri pa ye. Yisu she uzunœ dœ mara adœke tshē tetœ kœpa o'o dœ pe kœwu osho. ²³ Ukpulu azu á endje sœ lima kpœtœmœ, kitœ œsœnœ yé œ sœ lima kœpa adœke: «Uzunœ asœke kœdœ ata Davidi nene a?» ²⁴ Lɔkɔ á Afarisayi dji endje kœpa o'o ataa, endje pa ngbi adœke: «Belezubula gbozu nœ ekpe ishiri sœ pa ye. Ɛshe dá za gbɔgbɔ fœ she tœ kœgɔrɔ dœ ekpe ishiri pa azu asœmœ!»

²⁵ Kashe yisu wu lima sœ gbetshelœ nœ endje, yé œ pa fœ endje adœke: «Ogo gbozu kɔ á azu tshelœnœ kœsœ kœnga koshe ugurutœ endje, tshelœ ogœnœ asœmœ œ ndi ye. Ɛdœ azu tshelœ ongbɔ bale too lœ bingi bale kœsœ kœnga koshe ugurutœ endje, tshelœ ongbonœ too binginœ œ ndi ye. ²⁶ Ɛdœ Satana kœsœ kœgɔrɔ œneke á doé œnœ Satana, asœmœ dá tshē sœ kœnga koshe ga tœ ye dœ tœ ye. Ataa, Ogo gbozu nœ ye œ sœpe koto o? ²⁷ 'E sœ

kœpa adœke Belezebula dá to gbɔgbɔ fœ mœ yeka á mœ sœ kœgɔrɔ dœ ekpe ishiri. Yé azu nœ 'e gɔrɔ ndje ekpe ishiri dœ gbɔgbɔ nœ de? Ataa, azu nœ 'e dœ tœ endje œ yisœ nœ adœke 'e te dœ o'o ye. ²⁸ Kashe œdœ mœ kœsœ kœgɔrɔ ekpe ishiri dœ Ishiri nœ Ndjaba, dá œ sœ kœma adœke Ogo gbozu nœ Ndjaba wuta ga ndœ 'e ye.

²⁹ «Too ndje, œdœ uzu kœyindœ kœli kœko œrœ dœ œgbɔ 6a lœ anda nœ uzu nœ gbɔgbɔ; œ li adœke tshe i she vwagbagba ga tœnœ utshunœ yeka á kœli kœko œrœ nœ ye. ³⁰ Uzu á tshe sœsœ awa bale dœ mœ nene, œshe kœdœ yingba mœ. Yé tsheneke á tshe sœsœ kœti kane mœ adœke 'a ngbo6a azu nene, sœ kœndjɔtshelœ endje. ³¹ Mbœrœ tœnœ ataa, mœ sœ kœmindœ nœ fœ 'e adœke, Ndjaba œ djerœndœ ekperœ nœ azu kɔ œdœ pe kœgu œsœ Ndjaba á endje sœ kœgu tœnœ. Kashe tsheneke á tshe kœsœ kœgu œsœ Ɔtshɔ Ishiri, Ndjaba œ djerœndœ ekperœ nœ ye nene. ³² Uzu á tshe pa ekpe o'o dœ upu nœ Gbolo nœ uzu, Ndjaba œ djerœndœ ekperœ nœ ye kashe œdœ tshe kœpa ekpe o'o goro œsœ Ɔtshɔ Ishiri, Ndjaba œ djerœndœ ekperœ nœ ye bale nene œdœ lœ soro ye pa œshɔ œdœ manda kuzu ye.»

Endje wusœ ɔyɔ mbœrœ elenœ

(Wu 6a tœ Luk 6.43-45)

³³ «Ɛdœ ɔyɔ kœdœ ɔtshɔ ɔyɔ, elenœ œ sœ ndje dœ ɔtshœnœ. Yé œdœ ɔyɔ kœdœ ɔyɔ á sœ dœ kɔ6a, elenœ œ sœ ndje dœ kɔ6a. Gbambanœ nene, endje wusœ ɔyɔ mbœrœ elenœ. ³⁴ Ukpu lu ekpe ayakoro! 'Bata 'e kœdœ aekpe azu asœke, mara gadœ dá 'e li kœpa ɔtshɔ o'o a? Gbambanœ nene, o'o á wuta lœ ama uzu to 6a tœ lœsu ye. ³⁵ Ɔtshɔ uzu sœ kœmbœrœ ɔtshœrœ á sœ kœto lœ ɔtshɔ lœsu nœ ye; yé ekpe uzu sœ kœmbœrœ ndje ekperœ á sœ kœto lœ ekpe lœsu nœ ye. ³⁶ Mœ sœ kœmindœ nœ fœ 'e adœke, dœ lœkɔ kœwa ngbanga, Ndjaba œ yu azu tœ o'o á endje pa lima ngbilɔngbilɔ asœmœ kɔ. ³⁷ Gbambanœ nene, kolœ lindœ o'o á wuta lœ ama zœ dá 6œ te dœ o'o too 6œ te ndje dœ o'o nene.»

Ayuda yindœ kœwu ambárá afá

(Wu 6a tœ Mar 8.11-12; Luk 11.29-32)

³⁸ Yé anga aayi kœyisœ awa akwa œdœ anga Afarisayi pa fœ Yisu adœke: «Gbozu, 'a yindœ nœ adœke 6œ ma anga ambárá afá bale fœ 'a kane.» ³⁹ Yisu kœgi fœ endje adœke: «Azu nœ tshakpesheke, endje kœdœ aekpe azu yé œ zazatœ endje fœ Ndjaba nene; endje yindœ nœ adœke œne wu anga ambárá afá bale. Kashe endje wu œrœ bale nene, kolœ ambárá afá á Ndjaba ma lœ awa nœ ayi kœgbara o'o nœ ye dœ Yona asœmœ. ⁴⁰ Gbambanœ nene, 6ata á Yona mbœrœ œlɔ votɔ œdœ butshɔ votɔ 6a lœ egerœ ageatshalangu, awa bale Gbolo nœ uzu œ mbœrœ ndje œlɔ votɔ dœ butshɔ votɔ lœ œshɔ. ⁴¹ Dœ lœkɔ kœwa ngbanga nœ azu pa œshɔ, azu Ninive œ áalafɔ œ wa o'o ga pa azu nœ tshakpesheke asœke. Gbambanœ nene, azu Ninive fa lima tshalœsu endje lœkɔ á endje dji Yona kœmindœ o'o ama Ndjaba. Kashe uzunœ á tshe sœ kpœke asœke ropa Yona ye! ⁴² Dœ lœkɔ kœwa bala ngbanga, gbozugo yashe tshapa ogo Saba œ wa o'o ga pa 'e. Gbambanœ nene, tshe to 6a tœ ndœngœlɔ tshakala ogo pa œshɔ á sœ lœ ingirinœ, á na kœdji o'o kœwusœtœ nœ Salomo. Kashe uzunœ á tshe sœ kpœke asœke ropa Salomo ye!»

Kœkwa ekpe ishiri ga lœ uzu

(Wu 6a tœ Luk 11.24-26)

⁴³ «Ɛdœ ekpe ishiri kœgitœ ye pa uzu, tshe sœ kœkɔrɔ na tœnœ djezœ lœ kpagagasho mbœrœ kœpara osho kœsœ tœnœ. Ɛdœ tshe kœgbɔgbɔ osho

kœsœ tœncœ nene, ⁴⁴ tshe sœ kœpa adœke: “Mœ kwatœ mœ ga lœ anda nœ mœ á mœ wuta lœ nœ.” Kashe lœkœ á tshe kœkwatœ ye yé á wu adœke uzu gugu lœ andancœ nene, endje ngbœ tshelœncœ œ guma œrœ tshelœncœ dœ awancœ, ⁴⁵ tshe na œ e anga angbi aekpe ishiri mindu dœ bisha (7) á endje sœ tœ ekpncœ kœrosœ ye. Tshœ gu dœ endje awa bale œ li ga scœndancœ yé œ gumatœ endje kpœtœmœ. Ataa, oyo á uzuncœ asœmœ œ kpa wu œ ropa œneke má utshuncœ. (E sœ ndje awa bale ataa mbœrcœ aekpœ azu nœ tshakpesheke.)»

*Adja ayi Yisu œdœ pe adja aayanœ
(Wu 6a tœ Mar 3.31-35; Luk 8.19-21)*

⁴⁶ Lœndœ á Yisu sœpe lima kœpa o'o fœ ukpulu azu atake, ayincœ œdœ pe aayanœ yi kumu endje. Endje ka lima 6a ushu yé œ sœ kœpara awa kœpa o'o dœ she. ⁴⁷ Yé anga uzu bale kœpa fœ Yisu adœke: «Ayi zœ œdœ aaya ka 6a ushu œ yindœ kœpa o'o dœ 6œ.» ⁴⁸ Yisu kœgi fœ uzuncœ asœmœ adœke: «œdœ dá dœ ayi mœ a? œdœ dá dœ aaya mœ a?» ⁴⁹ Yé tshe yisœ ayambarœ nœ ye dœ kane ye, œ pa adœke: «E Wu ayi mœ œdœ aaya mœ, endje dá sœ ati asœke. ⁵⁰ Gbambancœ nene, uzu á tshe sœ kœmbœrcœ œneke á Aba mœ á tshe sœ 6a lafo yindœ nœ, œshe kœdœ aya mœ, yingœ mœ too ayi mœ.»

13

*Ndœma toro tœ upu nœ ayi kœlu ngwarœ
(Wu 6a tœ Mar 4.1-9; Luk 8.4-8)*

¹ Dœ lœkancœ asœmœ, Yisu wuta lœ anda œ na kœsœ ga ati 6a tœ mangu egerœ ungu adanga. ² Ukpulu azu ngbœtœ endje dje indiri ye á tshe œ ga lœ egerœ agba yé á sœ ga ati. Ukpulu azuncœ ka lima 6a tœ manguncœ. ³ Tshœ sœ lima kœpa o'o ndjoro lœ ndœma toro, yé œ pa lima fœ endje adœke: «œlo bale, anga uzu na lima ga lœ kindi nœ ye mbœrcœ kœlu indji ngwarœ. ⁴ Bata á tshe sœ lima kœlu indji ngwarœncœ, angancœ yo ga tœ ama awa, ayanu wu œ de ye. ⁵ Angancœ yo lima ga lœ oporo badja 6a tœ oshœ á œshœ sœsœ ndjoro tœncœ nene. Indji ngwarœncœ ko lima katsha mbœrcœ embe œshœncœ lili lima nene. ⁶ Lœkœ á œlo tœ dœ œgbœ, ungbu ngwarœncœ kœkœ œ œro ye; gbambancœ nene, œshœncœ lili waa ga lœ œshœ nene. ⁷ Anga indji ngwarœncœ yo ga lœ œyo ishi. œyo ishincœ gboro yé œ napa ungbu ngwarœncœ, awa kœgerœ tœncœ gugu nene. ⁸ Kashe anga indji ngwarœ kpa yo ga lœ œtshœ œshœ, yé œ zu œtshœ elencœ: Bale le kama, angancœ le zazu votœ (60) yé angancœ le ndje zazu bale dœ ndjokpa (30).» ⁹ Yé Yisu kœpa adœke: «œdœ 'e kœsœ dœ utu, kaka 'e dji!»

*Mbœrcœ gadœ á Yisu sœ kœyisœ œrcœ lœ ndœma toro a?
(Wu 6a tœ Mar 4.10-12; Luk 8.9-10)*

¹⁰ Ayambarœ gitœ endje ndœ dœ she, œ yu she adœke: «Mbœrcœ gadœ á 6œ sœ kœpa o'o lœ ndœma toro a?» ¹¹ Tshœ gi fœ endje adœke: «Tœ e'e, 'e li œncœ 'e kœwusœ o'o nœ ádá Ogo gbozu nœ tshalafœ á zatœ endje yiwa tœncœ ye, kashe anga azu, endje lili kœwusœ nœ nene. ¹² Gbambancœ nene, uzu á tshe sœ dœ œrcœ, endje kpa ko angancœ ga pa nœ yé œ ngba tœ ye waa. Kashe tsheneke á tshe kœgugu dœ œrcœ nene, endje kpa ko œneke teashœ á tshe sœ dœ tœncœ, tœ ye yé. ¹³ 'E wu ádancœ á mœ sœ kœpa o'o fœ endje lœ ndœma toro mbœrcœ endje sœ kœwu œrcœ kashe endje sœsœ kœwu tœncœ nene, yé endje sœ kœdji o'o kashe endje sœsœ kœdji tœncœ œdœ kœdji tshelœ katanœ kpœrcœ nene. ¹⁴ Atamœ, œ mbœrcœtœ ye lindœ kœgbara o'o nœ Isaya, á tshe pa adœke:

“E dji o'o waa kashe 'e dji tshelœ katanœ nene,
'e wu œerœ waa kashe 'e wu nene.

¹⁵ Gbambanœ nene, lœsu azu asœke wuta dœ œgbœnœ adœke;
endje be utu endje ga tœnœ,
endje be ala endje ga tœnœ
mbœrœ á ala endje wuwu osho nene,
mbœrœ á utu endje djidji o'o nene,
mbœrœ á lœsu endje zaza ádánœ kpœrœ nene
yé ataa endje kpa kwa ga ndœ mœ nene
mbœrœ á mœ kœshe endje.”

¹⁶ «Tœ e'e nœ 'e, 'e sœ œnœ 'e dœ yanga gbambanœ nene, ala 'e sœ kœwu osho zœ, yé utu 'e sœ kœdji o'o zœ. ¹⁷ Mœ sœ kœmindœ nœ dœ adjapu adœke, aayi kœgbara o'o ndjoro œdœ azu á endje sœ ndjii gbe ndœ kœwu œeneke á 'e sœ kœwu tœnœ, kashe endje wuwu nene. Endje gbe ndje kœdji œeneke á 'e sœ kœdji tœnœ, kashe endje djidji nene.»

Ádá ndœma toro nœ ayi kœlu ngwarœ
(Wu 6a tœ Mar 4.13-20; Luk 8.11-15)

¹⁸ «E'e, 'e dji ádá ndœma toro nœ ayi kœlu ngwarœnœ kane. ¹⁹ Azu á endje pandœ ogo gbozu fœ endje yé á endje sœsœ kœdji tshelœ katanœ nene, endje lœ ƒata ama awa á indji ngwarœ yo ga tœnœ: Satana na œ kakara œeneke á endje lu ga tœ lœsu endje ye. ²⁰ Anga azu sœ ƒata oshœ lœ oporo badja á indji ngwarœ yo ga lœnœ: Endje sœ kœdji o'o yé œ sœ kœyindœ nœ katsha dœ yanga. ²¹ Kashe œshe endje gugu nene. Endje yindœ nœ kolœ kwata œendœ nœ œ di nene, lœkœ á endje kœtetœ kœwu oyo too endje kœsœ kœmbœrœ œerœ kanga fœ endje lœ kumu o'o ama Ndjaba, endje ka ngbiri lœ kœyindœrœ nœ endje nene. ²² Anga endje sœ ƒata indji ngwarœ á yo ƒa ugurutœ œyo ishi. Endje dji o'o ama Ndjaba kashe ogo œerœ tshapashœ œdœ yanga kœgbœ œerœ ndjoro á sœ kœfara azu, œ na pa o'onœ yé œ zuzu elencœ nene. ²³ Anga azu sœ ƒata indji ngwarœ a yo ga lœ œtshœ oshœ. Endje sœ kœdji o'o ama Ndjaba yé œ sœ kœdji tshelœ katanœ. Ataa, endje sœ kœzu elencœ: Anganœ kama bale (100), anganœ zazu votœ yé anganœ ndje zazu bale dœ ndjokpa.»

Ndœma toro tœ upu nœ ekpe gusu

²⁴ Yisu kpa pa anga angbi ndœma toro fœ endje adœke: «Ogo gbozu nœ tshalafo sœ ƒata anga uzu bale á tshe lu œtshœ ngwarœ ga lœ kindi nœ ye. ²⁵ Dœ anga butshœ bale, dœ lœndœ á azu lo lima, anga yingba ye bale na, œ lu ekpe gusu ƒa uguru ble yé œ gu daye. ²⁶ Lœkœ á blencœ gerœ lima yé á tetœ kœle tœnœ, ekpe gusunœ wuta ndje. ²⁷ Aayi akwa nœ ayengœ kindinœ na œ pandœ nœ fœ she adœke: “Gbozu, 6œ lu lima œtshœ ngwarœ ga lœ kindi nœ zœ, yé ekpe gusunœ kpa to kpœta a?” ²⁸ Tshe gi fœ endje adœke: “Anga yingba bale dá mbœrœ œerœnœ asœmœ.” Yé aayi akwanœ kœyu she adœke: “Bœ yindœ nœ adœke, 'a na œ su ekpe gusunœ ye a?” ²⁹ Tshe gi adœke: “œ œ nene. Gbambanœ nene, œdœ 'e kœsœ kœsu tœnœ, œ mbœrœ adœke 'e ngbœƒa dœ blencœ œ su va 'e. ³⁰ 'E katœ nœ œ gerœ awa bale œerr ga tœ kœgbœ tœnœ, yé dœ lœkœ kœkœ tœnœ, mœ pa bala fœ aayi kœkœ ngwarœ adœke: 'E su ekpe gusunœ utshunœ œ i agbanœ dœ agbanœ mbœrœ kœkœ va ga tœ owœ. Manda nœ, 'e ko ble gu tœnœ ga la kogba nœ mœ.”»

Ndœma toro tœ upu nœ ele mutarde
(Wu 6a tœ Mar 4.30-32; Luk 13.18-19)

³¹ Yisu kpa pandœ anga ndœma toro fœ endje adœke: «Ogo gbozu nœ tshalafo sœ ƒata ele œyo á i'irinœ kœdœ mutarde á uzu œ za á lu ga lœ kindi nœ

ye. ³²Ɖetœnœ kœdœ leyɔ á sœ teasho læ indji ngwarœ kɔ, kashe œ kœgerœ, œ ropa kako dɔngɔ kɔ læ kindi yé œ fa egerœ ɔyɔ á ayanu sœ kœna kœmɔ koma endje ga læ ganeanœ.»

Ndœma toro tœ upu nœ ɔyɔ kœsuku mapa

(Wu 6a tœ Luk 13.20-21)

³³Yisu kpa pa anga angbi ndœma toro fœ endje adœke: «Ogo gbozu nœ tshalafo sœ ɓata ɔyɔ kœsuku mapa á anga yashe bale za, á djanga dœ kilo zuwa ble votɔ œrrr adœke zuwa ɓlenœ suku.»

Ádá á Yisu sœ kœpa o'o læ ndœma toro dœke

(Wu 6a tœ Mar 4.33-34)

³⁴Yisu pa o'onœ kɔ asœmœ fœ ukpulu azu læ ndœma toro. Tshe sœ lima kœpa o'o fœ endje kolœ læ ndœma toro. ³⁵Tshe mbœrœ lima ataa mbœrœ á o'o á ayi kœgbara o'o gbara lima kœmbœrœtœ endje. Tshe gbara lima adœke: «Mœ pa bala o'o læ ndœma toro, mœ mindœ œrœ á zatœ ye yiwa tœnœ kœto ɓa tœ ali kœmbœrœ tshapash.»

Yisu mindœ ádá ndœma toro nœ ekpe gusu

³⁶Manda nœ, Yisu katœ ukpulu azunœ œ gu ga sœnda. Ayambarœ nœ ye na ndoo dœ she, yé œ yu she adœke: «Mindœ ádá ndœma toro nœ ekpe gusu á sœ ɓa læ kindi fœ 'a kane.» ³⁷Yisu gi fœ endje atake: «Uzu á tshe lu ɔtshɔ indji ngwarœ, œshe kœdœ Gbolo nœ uzu. ³⁸Kindi kœdœ tshapashɔ. Ɖtshɔ indji ngwarœ sœ kœma azu neke á endje zatœ endje ga tshakudu ogo gbozu. Ekpe gusu sœ kœma azu neke á endje sœ kœza awa ekperœ. ³⁹Yingba á tshe lu ekpe gusu kœdœ djaboro. Kœgɓɔ ngwarœ kœdœ kœka tshapashɔ; yé aayi kœkɔ ngwarœnœ kœdœ aandjelu. ⁴⁰Awa bale mara á endje ngɓɔɓa ekpe gusu ndœ kœsho tœnœ ɓa tœ ala owo, œ sœ ndje awa bale dœ lɔkɔ nœ kœka tshapashɔ. ⁴¹Gbolo nœ uzu œ vwa aandjelu nœ ye, endje gi azu kɔ á endje sœ kœfa gbetshelœ nœ anga endje tœ kœyindœrœ œdœ pe azu á endje sœ kœmbœrœ ekperœ, ga ushu læ Ogo gbozu nœ Ndjaba. ⁴²Tshe ko endje va ga la owo; ɓa zœ endje ki dœ ngola endje ye yé œ zi tshelœ daji endje gbagbara gbagbara. ⁴³Kashe endjeneke á endje zatœ endje fœ Ndjaba, endje tshi ɓata ishiri ɔɓ ɓa læ Ogo gbozu nœ Aba endje. Kaka uzu á tshe sœ dœ utu, tshe dji!»

Ayi kœgɓɔrœ œdœ ɔgɓɔ œrœ tshelœgi

⁴⁴«Ogo gbozu nœ tshalafo sœ ɓata ɔtshœrœ nœ ngendja á zatœ endje yiwa tœnœ ɓa læ kindi á uzu gɓɔ yé á kpa za tshandœnœ yiwa tœnœ. Tshe sœ dœ yanga kœrosœ nœ, œ gu œ ka œrœ nœ ye kɔ á tshe sœ dœ tœnœ yé á kwatœ ye á yɔ kindinœ asœmœ.» ⁴⁵«Ogo gbozu nœ tshalafo sœ ɓata ayi kœka œrœ á tshe sœ kœpara ɔgɓɔ œrœ tshelœgi. ⁴⁶Lɔkɔ á tshe kœgɓɔ œrœnœ á œsœnœ li, tshe ka œrœ kɔ á tshe sœ dœ tœnœ yé œ yɔ dœ ɔgɓɔ œrœ tshelœginœ asœmœ ye.»

Ndœma toro tœ upu nœ gbánda

⁴⁷«Ogo gbozu nœ tshalafo kpa sœ ɓata gbánda á endje vwi ga la egerœ ungu adanga yé á sœ kœko tshelœ aka ageatshalangu kɔ. ⁴⁸Lɔndɔ á kœsu kperœ, aayi kœpara ageatshalangu œ gbota ga tœ mangu, manda nœ endje sœ ga ati mbœrœ kœko ageatshalangunœ lœnœ. Endje ko ɔtshɔ endje ga læ kingi yé œ ko endjeneke á endje lili nene va e. ⁴⁹Bala kœka ndje tshapashɔ œ sœ ndje kolœ ataa: aandjelu œ na bala kœkurutshelœ aayi katshalɔsu dœ aayi ɔtshɔ azu ⁵⁰mbœrœ kœko endje va ga la owo. Ɖa zœ dá azu ndjoro œ ki yé á zi tshelœ daji endje gbagbara gbagbara.»

Tafo kægboræ œdœ pe onghoronœ

⁵¹ Yisu yu endje adœke: «'E wusœ ádá o'onœ asœmœ kɔ yé a?» Endje gi adœke: «Ē.» ⁵² Yé tshe kæpa fœ endje adœke: «Dœ tœnœ ataa, ayi kœyisœ awa akwa kɔ á tshe te yambarœ nœ Ogo gbozu nœ tshalafɔ, tshe sœ b̄ata anga ayengɔ œrœ á tshe gbɔ tafo œrœ œdœ pe onghoro œrœ lœ kægborœ nœ ye.»

Azu Nazarete gugu dœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu nene

(Wu 6a tœ Mar 6.1-6; Luk 4.16-30)

⁵³ Lɔndɔ á Yisu pa o'o lœ ndœma toronœ asœmœ á ka, tshe katœ tshakpœtœmœ ti, ⁵⁴ yé œ gu ga lakpi nœ ye. Tshe tetœ kœyisœ œrœ neke á sœ ndjii 6a lœ Sinagoga nœ endje yé azu kɔ á endje sœ lima kpœtœmœ, ki lima tœ œsœnœ. Endje pa lima adœke: «Tshe gbɔ kœwusœtœ œdœ pe gbɔgbɔ nœ kœmbœrœ dœ afánœ asœke kpœta a?» ⁵⁵ Ē doédœ gbolo nœ ayi kœguma maɓaya dœke nene a? Ayinœ doédœ Mareya nene a? Jake, Yozefu, Shimu œdœ pe Yuda kœdœ aaya nœ nene a? ⁵⁶ Yé ayingonœ kɔ sœsœ 6a ugurutœ azœ nene a? Tshe gbɔ gbɔgbɔnœ asœke kɔ kpœta a?» ⁵⁷ Yé œrœnœ asœmœ mbœrœ lima adœke endje sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ye nene. Á Yisu kæpa fœ endje adœke: «Endje lisœ ayi kœgbara o'o tœ osho kɔ, kashe 6a lakpi nœ ye œdœ 6a lœ bingi nœ ye, endje lisœ ye nene.» ⁵⁸ Yisu mbœmbœrœ afá 6a zœ ndjoro nene kolœ mangba kœtshapu kœyindœrœ nœ endje.

14

Kuzu Yowane ayi kœza batisimu

(Wu 6a tœ Mar 6.14-29; Luk 9.7-9)

¹ Dœ londɔnœ asœmœ, Erode á tshe doé lima gbozu tshapa ogo Galilayi, djindœ œneke kɔ á Yisu mbœrœ ² yé œ pa fœ aayi akwa nœ ye adœke: «Yowane ayi kœza batisimu dœmœ! Ēshe dá she lœ akuzu asœmœ! Mbœrœ tœnœ ataa á tshe sœ dœ gbɔgbɔ ndœ kœfarœ asœmœ.»

³ Andaa, Erode za lima awa adœke endje za Yowane œ i she dœ djingiri, yé œ vwi she ga lœ anda kánga mangba Erodiaide, awo ayancœ dœ Filipino.

⁴ Gbambancœ nene, Yowane sœ lima kæpa fœ Erode adœke: «Ē lili adœke 6œ za Erodiaide tœ awo zœ nene!» ⁵ Erode yi lima ndœ kœwo Yowane kashe awa Ayuda dá sœ lima kœza she. Gbambancœ nene, endje kɔ, endje wu lima Yowane b̄ata ayi kœgbara o'o tako.

⁶ Ataa, dœ lɔkɔ angbo olo kœzu Erode, yawuru nœ Erodiaide vitœ ye 6a utshu azu á endje na ndœ angbonœ. Tshe za lima yanga fœ Erode tɔpanœ kpuru, ⁷ yé Erode dara ama ye adœke œne to œrœ kɔ á tshe yu œne tœnœ fœ she ye. ⁸ Tshe dji upu á ayinœ mi fœ she yé œ yɔsho ndœ œrœ 6a ndœ Erode adœke: «Za kumu Yowane ayi kœza batisimu ga lœ saani fœ mœ!» ⁹ Oyo za gbozugo. Kashe kolœ mangba kœdarama ye á tshe dara 6a utshu azu nœ ye á tshe e endje, tshe za awa adœke endje za tœnœ fœ she. ¹⁰ Tshe vwa anga uzu bale adœke tshe na œ wa kumu Yowane ayi kœza batisimu 6a lœ anda kánga.

¹¹ Endje za kumu ye ga lœ saani gutœnœ, œ za fœ ovoro yawurunœ yé á tshe za fœ ayinœ. ¹² Ayambarœ nœ Yowane na œ za lima oko ye á shi. Manda nœ, endje na lima œ pandœ œneke á mbœrœtœ endje asœmœ fœ Yisu.

Yisu to kœzirœ fœ azu kutu mindu (5.000)

(Wu 6a tœ Mar 6.30-44; Luk 9.10-17; Yow 6.1-14)

¹³ Lɔkɔ á Yisu dji o'onœ asœmœ, tshe katœ tshakpœtœmœ ti yé œ o ga lœ egerœ agba mbœrœ kœro ga tœ osho á azu gugu tœnœ nene. Kashe ukpulu

azu lakpi djezœ dji œsœncœ yé œ na manda ye. ¹⁴ Lœkœ á Yisu wuta lœ egerœ agba, tshe wu ukpulu azu ndjoro, œ sœ dœ oyo tœ lasu ye mbœrœ endje yé œ tetœ kœshe agbakindi nœ endje.

¹⁵ Dœ lœndœ á œlœ te lima tœ kœœdi tœncœ, ayambarœ nœ Yisu na ndoo dœ she œ pa adœke: «œlœ di ye yé oshoncœ asœke azu gugu tœncœ nene; gi ukpulu azuncœ asœke dœ endje gu ga lakpi œ yœ kœzircœ nœ endje.» ¹⁶ Yisu gi fœ endje adœke: «Ádánœ adœke endje gu, gugu nene. 'E to kœzircœ fœ endje dœ tœ 'e!» ¹⁷ Kashe endje pa fœ she adœke: «'A sœ kolœncœ kpœke dœ mapa mindu œdœ dœ ageatshalangu bisha.» ¹⁸ Yisu kœpa fœ endje adœke: «'E ko rotœncœ fœ mœ ga mœ.» ¹⁹ Manda nœ, tshe pa fœ ukpulu azuncœ adœke endje sœ ga ati ga pa gusu. Tshe ko mapa sœmœ mindu dœ ageatshalangu bisha œ ti ala ye ga lafo, yé œ donga Ndjaba. Tshe kavwa tshelœ mapa œ ko fœ ayambarœ nœ ye, á endje kurutshelœncœ tœ ukpulu azuncœ. ²⁰ Uzu dœ uzu zi œerr kpœtœ ama ogo nœ ye. Ayambarœ ko uduncœ á sœpe kperœ kperœ dœ kingi ndjokpa dœ bisha. ²¹ Tœ kœœdi ayashe dœ pe agbolo nene, azu á endje zi lima œrœncœ, sœ ga pa œrœ nœ ayakoshe kutu mindu (5.000).

*Yisu na pa egerœ ungu adanga
(Wu 6a tœ Mar 6.45-52; Yow 6.15-21)*

²² Manda nœ atake, Yisu pa fœ ayambarœ nœ ye adœke endje œ ga lœ egerœ agba dœ œ zu ga itshi egerœ ungu adanga utshu œne. Andaa, tshe sœpe œncœ ye lima kœgi ukpulu azuncœ ga manda endje. ²³ Yé manda kœgi ukpulu azuncœ asœmœ ga manda endje, tshe œ 6a pa kaga mbœrœ kœza awwala. Lœkœ á œlœ di, tshe sœpe lima 6a zœ kuti ye; ²⁴ egerœ agba wuta lima lœ ingircœncœ tœ œshœ ye. Loko sœ lima kœyakpa egerœ agbanœ; gbambancœ nene, yugu sœ lima kœza gu tœncœ dja ga utshuncœ. ²⁵ Dœ œgbœ butshœ, Yisu na pa œkœ ungu dœ ada ye ga ndœ ayambarœ nœ ye. ²⁶ Lœkœ á endje wu lima she kœna pa œkœ ungu atake, awa za endje yé endje pa adœke: «Asœke kœdœ ngandoro!» Yé endje ve rawa dœ awa kœ. ²⁷ Kashe ngbewo, Yisu kœpa fœ endje adœke: «'E sœ dœ gbœgbœ, œmœ dœmœ! Awa zaza 'e nene!» ²⁸ Yé á Petro kœpa fœ she adœke: «Gbœzu, œ kœdœ adja œbœ dœmœ, za awa adœke mœ na pa œkœ ungu ga ndœ zœ.» ²⁹ Yisu gi fœ she adœke: «Na ga mœ zœ!»

Petro kœjerœ lœ egerœ agba yé œ kœtetœ kœna pa œkœ ungu na tœncœ ga ndœ Yisu. ³⁰ Kashe lœndœ á tshe wu adœke yugu rosœ nœ ye, awa za she, tshe tetœ kœnduru tœncœ ga la ungu yé œ ta rawa adœke: «Gbœzu, she mœ kane!» ³¹ Ngbewo Yisu kœyi kane ye á kœtepa ye, yé á kœpa fœ she adœke: «Uzu á tshe sœ dœ kœyindœrœ teashœ! Mbœrœ gadœ á 6œ sœ kœshara upu a?» ³² Endje œ bibisha ga lœ egerœ agba yé yugu katœ nœ ye. ³³ Ayambarœ á endje sœ lima 6a lœ egerœ agba, gote dœ matshukuda endje ga utshu Yisu yé œ pa adœke: «Adja œbœ kœdœ Gbolo nœ Ndjaba!»

*Yisu she aayi kœba 6a lœ ogo Genazarete
(Wu 6a tœ Mar 6.53-56)*

³⁴ Manda kœzu ungunœ, endje wuta ga lœ ogo Genazarete. ³⁵ Azu oshoncœ asœmœ wu lima sœ Yisu ye, œ pandœ kœyikumu ye fœ azu dje lœ ogoncœ kœ, yé á endje ko aayi kœba kœ natœncœ fœ she. ³⁶ Endje sœ lima kœditshelœma endje fœ she adœke tshe katœ amba ama yœgbœdœ lœba nœ ye fœ endje dœ endje goro. Yé endjeneke kœ á endje sœ lima kœgoro tœncœ, she lima lœ kœba nœ endje ye.

15

*Yisu œdœe kœyisœe nœe alata
(Wu 6a tœe Mar 7.1-13)*

¹ Afarisayi œdœe aayi kœyisœe awa akwa to 6a lœe Yerusaleme œe na ga ndœe Yisu, yé œe yu she adœeke: ² «Mbœerœe gadœe á ayambarœe nœe zœe sœesœe kœmbœerœetœe endje liaka o'o ama agbozu Ikriزيا nene a? Gbambanœe nene, endje sœesœe kœdjuto kane endje utshu kœzi nene.» ³ Yisu gi fœe endje adœeke: «Ka e'e a, mbœerœe gadœe á 'e zaza awa o'o nœe Ndjaba ga tœe akwa nene yé á sœe kœmbœerœetœe 'e lindœe o'o ama alata 'e a? ⁴ Gbambanœe nene, Ndjaba pa adœeke: "Li œesœe aba zœe dœe ayi zœe." Tshe pa ndje adœeke: "Tsheneke á tshe kœgu œesœe abanœe too œesœe ayinœe, tshe li kœgbo djofele nœe kuzu." ⁵ Kashe e'e, 'e sœe kœpa adœeke uzu kœpa fœe abanœe too fœe ayinœe adœeke: "Eœe á mœe yi má ndœe kœeto tœenœe fœe 6œe kœedœe makabo á mœe gumasœe nœe fœe Ndjaba", ⁶ uzunœe asœemœe œe liseœe abanœe too ayinœe nene. (Eœenœe ataa á 'e za o'o ama Ndjaba vw'i'i, yé á ga kolœe ndœe kœmbœerœe œerœe lindœe o'o ama aata 'e. ⁷ Wulapatsho! Ayi kœgbara o'o Isaya gbara lima o'o dœe otshœnœe tœe upu nœe 'e lœko á tshe pa adœeke: ⁸ "Azu asœe sœe kœelisœe mœe kolœe lœe ama endje, kashe lœsu endje sœe zara tœe mœe. ⁹ Kœdonga osho nœe endje sœe gbambanœe, gbambanœe nene, œerœe á endje sœe kœyisœe nœe kœedœe kolœe o'o á to lœe ama azu."»

*Eœe á fa uzu tœe ayi uburu
(Wu 6a tœe Mar 7.14-23)*

¹⁰ Manda nœe, Yisu e ukpulu azu yé œe pa fœe endje adœeke: «'E dji yé œe wusœe œeneke dœe otshœnœe kane: ¹¹ E doédœe œerœe á li ga lœe ama uzu dá fa she tœe ayi uburu nene. Kashe œeneke á wuta lœe ama yé dá fa she tœe ayi uburu.» ¹² Ayambarœe nœe Yisu kœegitœe endje ga ndœe ye, yé á kœeyu she adœeke: «Bœe wusœe nœe adœeke o'o zœe za óko ga tœe lœsu Afarisayi i?» ¹³ Tshe gi adœeke: «Oyo ko á doédœe Aba mœe á tshe sœe 6a lafo dá lu nene, endje sú ye. ¹⁴ 'E katœe endje ye: Endje kœedœe aayibula á endje sœe kœyisœe awa fœe aayibula anga endje. Andaa œedœe ayibula kœesœe kœyisœe awa fœe anga ayibula, endje yo kœko bibisha ga lœe kudu.» ¹⁵ Petro za o'o œe pa fœe she adœeke: «Mindœe ádá o'o nœe asœemœe fœe a'a kane.» ¹⁶ Yisu kœegi adœeke: «E'e ndje, 'e gugu damba dœe kœewusœerœe nene a? ¹⁷ 'E wuwusœe nœe adœeke œerœe ko á li ga lœe ama uzu sœe kœeli ga lœe ye, yé manda nœe á tshe nu ga lœe gbakoto nene a? ¹⁸ Kashe œeneke á wuta 6a lœe ama uzu to 6a lœsu, yé œetœenœe dá fa she tœe ayi uburu. ¹⁹ Gbambanœe nene, gbetshelœe nœe kœembœerœe ekperœe to 6a tœe lœsu uzu, gbetshelœe bata: Kœewo azu, kœepara awo azu, kœembœerœe angba budu, kœezi angba, kœepa ekpe o'o tœe upu nœe uzu dœe pe kœegu osho. ²⁰ Eœe á fa uzu tœe ayi uburu dœe mœe! Kashe utshu kœezi œerœe á 6œe kœedjudjuto kane zœe nene, œe fa 6œe tœe ayi uburu nene.»

*Kœeyindœerœe nœe yashe Kanana
(Wu 6a tœe Mar 7.24-30)*

²¹ Manda nœe, Yisu áalafo lakpinœe asœemœe, œe gitœe ye ga lœe ogo Tire dœe pe Sidona. ²² Anga yashe Kanana bale á tshe sœe lima kœesœe kpœetœemœe na, yé œe tetœe kœetarawa adœeke: «Wu oyo mœe, Gbozu, Gbolo nœe Davidi! Ekpe ishiri sœe kœendanga yawuru nœe mœe tœpanœe kpuru.» ²³ Kashe Yisu gigi o'o bale fœe she nene. Ayambarœe nœe ye na á ki ga tœe ye adœeke: «Gœo she ye, mbœerœe tshe

sœ kœna manda azœ dœ rawa.» ²⁴ Yisu kœgi adœke: «Endje vwa mœ kolœ fœ agbolo Israyele á endje sœ бата апата á endje yiwa.»

²⁵ Kashe yashenœ ascœmœ na œ gote ga utshu ye, yé œ pa adœke: «Gbozu, ti kane mœ ga lafo!» ²⁶ Yisu gi adœke: «Æ sœsœ dœ ðtshœnœ kœko kizirœ nœ agbolo mbœrœ kœko tœnœ va fœ ayavoro nene.» ²⁷ Yashenœ gi adœke: «Adjapu Gbozu, kashe ayavoro zi ndœma kœzirœ á yo tœ ama gbozu nœ endje ga tshakudu ndaba kizirœ.» ²⁸ Yé Yisu gi fœ she adœke: «Yashe, kœyindœrœ nœ zœ gerœ waa! Æ mbœrœtœ endje fœ 6œ бата á 6œ yindœ nœ.» Yé ngbewo, yawuru nœ ye kœshe pe dœ lœkœnœ ascœmœ ye.

*Yisu she azu indiri egerœ ungu adanga
(Wu 6a tœ Mar 7.31)*

²⁹ Yisu wuta lœ ogonœ ascœmœ yé œ ro ga tœ mangu egerœ ungu adanga lœ Galilayi. Tshe ɔ ga pa kaga yé œ sœ ga ati. ³⁰ Azu ndjoro na ga ndœ ye. Endje na dœ azu á ada endje ndi, dœ aayibula, dœ aayi vviriti, dœ aayi bitu, dœ pe anga aayi kœba ndjoro. Endje katœ endje ga utshu Yisu, yé á tshe she endje. ³¹ Azu katœ ama endje ti ɔsɔ lœkœ á endje wu aayi bitu kœpa o'o; dœ azu á endje ndi, kœshe tœnœ; dœ azu á ada endje ndi, kœna ana; dœ pe azu á ala endje bu, á tetœ kœwu osho. Yé á azu kœ donga mokœ nœ Ndjaba nœ Israyele.

*Yisu to kœzirœ fœ azu kutu vana
(Wu 6a tœ Mar 8.1-10)*

³² Yisu e ayambarœ nœ ye, œ pa fœ endje adœke: «Oyo azunœ asœ ka mœ waa, gbambœnœ nene, endje mbœrœ olo votœ dœ mœ, yé endje gugu dœ kœzirœ nene. Mœ yiyindœ kœgi endje dœ ogo nene: Ete nene, endje mbombo tœ ala awa ye.» ³³ Ayambarœ pa fœ she adœke: «A gbœ má rœgo lœ kpagagashonœ asœke kpœta yeka á kœto fœ endje á endje kœzi, á kœle endje a?» ³⁴ Yisu yu endje adœke: «'E sœ dœ mapa koto o?» Endje gi fœ she adœke: «Mindu dœ bisha dœ pe a'eara ageatshalangu teasho.» ³⁵ Yé á tshe kœpa fœ ukpulu azunœ ascœmœ adœke endje lœ ga tœ osho. ³⁶ Tshe ko mapa mindu dœ bisha dœ pe ageatshalangunœ œ donga Ndjaba, œ ko fœ ayambarœ, yé á ayambarœ kœkurutshelœ nœ tœ ukpulu azunœ. ³⁷ Uzu dœ uzu zi œerr œ le she kpœtœ ama ogo nœ ye. Ayambarœ rœ ama udu rœgo á sœpe ga lœ kingi mindu dœ bisha (7). ³⁸ Andaa, azu á endje zi lima œerœnœ sœ ayakoshe kutu vana, endje didi ayashe dœ agbolo nene. ³⁹ Manda kœgi azu gangba endje, Yisu ɔ ga lœ egerœ agba yé œ ro ga lœ ogo Magadane.

16

*Afarisayi œdœ Asadukayi yœndœ ambárá afá bale 6a ndœ Yisu
(Wu 6a tœ Mar 8.11-13; Luk 12.54-56)*

¹ Afarisayi dœ Asadukayi na ga ndœ Yisu œ tetœ kœgi uku ga tœ awa ye. Endje yu she adœke tshe ma anga ambárá afá tœ kœma adœke œ to 6a lafo. ² Yisu gi fœ endje adœke: «Dœ adila, 'e sœ kœpa adœke: “Yavuru œ ni nene, mbœrœ tshalafo sœ tshœ.” ³ Yé pe dœ amazi tuu, 'e sœ kœpa adœke: “Kpesheke yavuru œ ni zœ, mbœrœ tshalafo bu shoshoso.” Ataa 'e wusœ kœpandœ mara á tshalafo sœ dœ tœnœ ye, kashe 'e lili kœpandœ ambárá nœ œerœ nœ tshakpesheke asœ nene. ⁴ Azu nœ tshakpesheke á endje dœ aekpe azu yé á zazatœ endje fœ Ndjaba nene, sœ kœyœndœ ambárá! Kashe endje wu anga angbi ambárá bale nene, kolœ œnœ Yona œ ka ye. Manda nœ, tshe katœ endje ti kpœtœmœ yé œ ro daye.»

Køeysæroe nœ Afarisayi œdœ Asadukayi

(Wu 6a tœ Mar 8.14-21)

⁵ Lœko kœzu ayambarœ ga itshi kota, œndœ kœko kœziroe djerœ endje ye. ⁶ Yisu kœpa fœ endje adœke: «Ala 'e gbœ dœ œyo kœsuku mapa nœ Afarisayi dœ pe Asadukayi kane.» ⁷ Ayambarœnœ te lima tœ kœpa ugurutoe endje adœke: «Tshe sœ kœpa ataa mbœroe á a nana dœ mapa nene.» ⁸ Kashe Yisu wu lima sœ gbetshelœ nœ endje, yé œ pa fœ endje adœke: «E' e dœ azu á kœyindœroe nœ 'e sœ teasho, mbœroe gadœ á 'e sœ kœyutœ 'e ugurutoe 'e adœke 'e gugu dœ mapa nene a? ⁹ Errr kpesheke, 'e wuwu damba sœ œroe nene a? (œndœ mapa mindu á 'e kurutshelœ nœ tœ azu kutu mindu (5.000) œdœ kingi kotoo á 'e ko lima dœ udunœ, djerœ 'e ye a? ¹⁰ (œndœ mapa mindu dœ bisha (7) á 'e kuru lima tshelœ nœ tœ azu kutu vana œdœ kingi kotoo á 'e ko lima dœ udunœ, djerœ 'e ye a? ¹¹ Mbœroe gadœ á 'e wuwusœ nœ adœke mœ sœsœ lima kœpa o'o tœ mapa fœ 'e nene lœko á mœ sœ lima kœpa fœ 'e adœke: Ala 'e gbœ tœ œyo kœsuku mapa nœ Afarisayi dœ Asadukayi a?»

¹² Yé á ayambarœnœ kœwusœ nœ adœke tshe papa o'o tœ upu nœ kœsœ dœ gbœdjela tœ œyo kœsuku mapa nene, kashe tshe pa tœ kœeysæroe nœ Afarisayi dœ pe Asadukayi.

Petro mindœ nœ adœke Yisu kœdœ Kristu

(Wu 6a tœ Mar 8.27-30; Luk 9.18-21)

¹³ Lœko á Yisu yi kumu ye ga lœ ogo Sezaré, ogo gbozu Filipo, tshe yu ayambarœ nœ ye adœke: «Azu sœ kœpa má kotoo tœ upu nœ Gbolo nœ uzu a?» ¹⁴ Endje gi adœke: «Anga azu sœ kœpa adœke, œbœ kœdœ Yowane ayi kœza batisimu; anga endje sœ kœpa ndje adœke œbœ kœdœ Eliya; yé anga endje kpa sœ kœ pa œnœ endje adœke, œbœ kœdœ Yilimiya too anga ayi kœgbara o'o ugurutoe aayi kœgbara o'o liya.» ¹⁵ Yé Yisu kœyu endje adœke: «Yé ka e'e a, 'e sœ kœpa má œnœ 'e adœke œmœ kœdœ dœ?» ¹⁶ Shimu Petro za o'o yé á gi adœke: «(œbœ kœdœ Kristu, Gbolo nœ Ndjaba nœ soro.»

¹⁷ Yisu kœpa fœ she adœke: «Yanga nœ zœ, Shimu gbolu nœ Yona, mbœroe œ dœdœ œko dœ indji dá pandœ o'o asœ fœ bœ nene, kashe Aba mœ á tshe sœ 6a lafo dá pandœ nœ. ¹⁸ Yé œmœ, mœ sœ kœpandœ nœ fœ bœ adœke œbœ kœdœ Badja, ga pa badjanœ asœmœ dá mœ mœ bala Ikrizia nœ mœ, yé kuzu œ sœ bala dœ gbœgbœ ga pa Ikrizianœ nene. ¹⁹ Mœ za bala herela nœ Ogo gbozu nœ tshalafo fœ bœ; œroe kœ á bœ i ga tœnœ 6a pa œshœ, Ndjaba œ i ndje ga tœnœ 6a lafo; œroe kœ á bœ vvara tshelœnœ 6a pa œshœ, Ndjaba œ vvara ndje tshelœnœ 6a lafo.» ²⁰ Manda nœ, Yisu kœkœ lima ayambarœ nœ ye dœ gbœ adœke endje papandœ nœ fœ uzu bale adœke œne kœdœ Kristu nene.

Yisu pandœ o'o kuzu dœ pe kœshe nœ ye

(Wu 6a tœ Mar 8.31-9.1; Luk 9.22-27)

²¹ Kœto kpœtœ lœkœnœ asœmœ, Yisu Kristu tetœ kœpandœ nœ fœ ayambarœ nœ ye adœke: «(œ li adœke mœ ro ga lœ Yerusalemœ yé œ wu œroe kanga waa tshakane agbozu Ikrizia, agbozu tshapa anganga Ndjaba ndje dœ aayi kœeysœ awa akwa yekane. Endje wo mœ, yé manda olo voto, Ndjaba œ she mœ lœ akuzu.» ²² Yé Petro gi she ga indirinœ yé œ tetœ kœgbagbara she adœke: «Gbozu, Ndjaba œ gbœndœ zœ lœnœ ye! (œroe ataa œ wuta ga tœ zœ nene.» ²³ Kashe Yisu fatœ yé œ pa fœ Petro adœke: «Gitœ zœ tœ mœ, Satana! (œbœ kœdœ uzu nœ kœza o'o ga pa mœ adœke mœ te. Gbetshelœ nœ zœ lili dœ œnœ Ndjaba bale nene, kashe œ li dœ œnœ azu.»

²⁴ Manda nœ, Yisu pa fœ ayambarœ nœ ye adœke: «Ɛdœ uzu kœyindœ kœna manda mœ, œ li adœke tshe vwaratœ ye tœ undu ye dœ tœ ye, œ za kurushi nœ ye yeka á kœna manda mœ. ²⁵ Gbambanœ nene, uzu kœ á tshe sœ dœ ogo kœsœ dœ soro œ tshu ye; kashe tsheneke á tshe tshu mbœrœ mœ, œshe dá sœ dœ soro. ²⁶ Ataa uzu kœgbœ œrœ tshapashœ asœke kœ gbaa, œ sœ dœ she kotoo bata á soro ye ndi a? (Ɛrœ gadœ dá tshe ka á kpa yœ dœ soro ye a? ²⁷ Gbolo nœ uzu œ kwa bala tœ ye awa bale dœ aandjelu nœ ye lœ moko nœ Abanœ, yé tshe gi bala fœ uzu dœ uzu liaka akwa tshelœ ye. ²⁸ Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke, ugurutœ 'e á 'e sœ asœ, anga 'e œ tshu nene utshu kœwu Gbolo nœ uzu kœna bata gbozugo.»

17

Yisu fatœ ye dœ ala ayambarœ nœ ye (Wu 6a tœ Mar 9.2-13; Luk 9.28-36)

¹ Manda olo mindu dœ bale, Yisu za Petro, Jake œdœ pe ayandœ dœ Yowane po tœ ye, œ gitœ ye dœ endje ga indirinœ ga pa egerœ kaga. ² Tshe fatœ ye dœ ala endje; tshatshu ye tetœ kœtshi tœnœ bata œlœ, lœba ye wuta tœ imbinœ urrr bata ishiri osho. ³ Ngbewo, Eliya œdœ Moyize wuta ga utshu endje, yé œ sœ kœpa tshama endje dœ Yisu. ⁴ Petro pa fœ Yisu adœke: «Gbozu, œ sœ dœ œtshœnœ adœke a lœ kpœke. Ɛdœ bœ kœyindœ nœ, mœ mœ anda tande votœ: Bale fœ bœ, bale fœ Moyize œdœ bale ndje fœ Eliya.»

⁵ Tshe sœpe damba kœpa 'o atake, trale ondoro jerœ ga pa endje, yé anga tshama wu 6a lœnœ adœke: «Tsheneke kœdœ Gbolo nœ mœ á mœ yindœ ye waa, mœ za yanga nœ mœ djigi ga ndœ ye. 'E dji she!» ⁶ Lœkœ á ayambarœ dji tshamanœ asœmœ ataa, awa litœ endje kpakpakpa yé endje yo ga ati œ fa tshatshu endje ga tœ osho. ⁷ Yisu na ndoo dœ endje œ turutœ endje yé á pa adœke: «'E alafo, 'e sœsœ dœ awa nene.» ⁸ Kœmesho ga lafo atake, endje wu kolœ Yisu kuti ye. ⁹ Bata endje sœ lima kœjerœ kaga, Yisu kœ endje adœke: «'E papandœ œrœ kœ á 'e wu asœke fœ uzu bale nene, œrrr ga tœ adœke Gbolo nœ uzu she lœ akuzu yekane.»

¹⁰ Yé ayambarœ nœ ye yu she adœke: «Mbœrœ gadœ á ayi kœyisœ awa akwa pa lima adœke Eliya œ na utshunœ yekane a?» ¹¹ Tshe gi fœ endje adœke: «Adjapu, Eliya œ na utshunœ mbœrœ kœguma œrœ kœkœ. ¹² Kashe mœ sœ kœpa fœ 'e adœke: Eliya na 6a lima ye, yé azu yiyindœ ye nene, kashe endje mbœrœ fœ she œneke kœ á endje yi lima ndœ nœ. Awa bale ndje endje mbœrœ œrœ kanga fœ Gbolo nœ uzu.» ¹³ Yé á ayambarœ nœ ye kœwusœ nœ adœke, tshe sœ lima kœpa o'onœ fœ œne tœ Yowane ayi kœza batisimu.

Yisu she gbolo á tshe sœ dœ ekpe ishiri (Wu 6a tœ Mar 9.14-29; Luk 9.37-43a)

¹⁴ Lœkœ á endje wuta lima ndoo dœ ukpulu azu, anga yakoshe bale na ga ndœ Yisu, œ gote dœ matshukuda ye ga utshu ye á pa adœke: ¹⁵ «Gbozu, wu oyo gbolo yakoshe nœ mœ. Tshe sœ dœ kœba œkœ á sœ ndœ kœka she waa, œ geta she kpala kpala ga tawo too ga langu. ¹⁶ Mœ na dœ she fœ ayambarœ nœ zœ, kashe endje lili tœ kœshe she nene.»

¹⁷ Yisu kœpa adœke: «'E'œ kœdœ aekpe azu, yé 'e gugu dœ kœyindœrœ nene! Mœ kpa sœpe dœ 'e œrrr manda olo koto yekane a? Mœ kpa ru lsu mœ mbœrœ 'e manda olo koto o? 'E na dœ gbolonœ fœ mœ ga mœ.» ¹⁸ Yisu nga fœ ekpe ishirinœ; tshe wuta lœ gbolonœ yé á tshe kœshe pe dœ lœndœnœ asœmœ ye. ¹⁹ Ayambarœ gitœ endje ndoo dœ Yisu, yé á yu she yaa adœke:

«Yé ká a'a, mbærœ gade á 'a lili má œnœ 'a kœgœrœ ekpe ishirinœ nene a?»
 20 Yisu pa fœ endje adœke: «Mbærœ kœyindœrœ nœ 'e sœ teasho. Mœ sœ kœpa tœnœ fœ 'e dœ adjapu, œdœ anga ɔlɔ bale 'e kœsœ dœ kœyindœrœ á sœ dœ egerœnœ ɔata ele ɔyɔ á i'irinœ kœdœ mutarde, 'e pa fœ kaga asœke adœke: "Aafo kpœke œ tɔ ɔa e", kaga œ mbærœtœ ye liakance ye. (œrœ bale á sœ dœ sharapu ɔa ndœ 'e œ gugu nene. [21 Kashe kolœ lœ awa nœ avwala œdœ lœ œnœ kœyotshelœma dá endje li kœgœrœ dœ mara ekpe ishirinœ asœke.]»

Yisu kpa pa o'o kuzu œdœ kœshe nœ ye
(Wu 6a tœ Mar 9.30-32; Luk 9.43b-45)

22 Anga ɔlɔ bale, ayambarœ ngbɔɔa lima tœ endje ɔa lœ ogo Galilayi, Yisu pa fœ endje adœke: «Endje ka Gbolo nœ uzu ga tshaabrœ azu; 23 endje wo she yé manda olo voto, Ndjaba œ she she lœ akuzu.» Ayambarœ nœ ye sœ lima dœ oyo waa.

Yisu dœ Petro yɔ lapo

24 ɔlɔ á endje li ga lœ Kaparnawumu, azu á endje ka lapo ɔa lœ Tepelo na ga ndœ Petro, yé á pa fœ she adœke: «Gbozu nœ 'e œ yɔ lapo nœ Tepelo nene a?» 25 Petro gi adœke: «Ë, tshe yɔ ye.» ɔlɔ á Petro yi kumu ye ga sœnda, Yisu yu she adœke: «Gbetshelœ nœ zœ kœdœ gade Shimu? Adœ dá yɔ walaka lapo nœ agbozugo nœ tshapashɔ a? Agbolo nœ endje too anga angbi azu?» 26 Petro gi adœke: «Angbi azu.» Yé Yisu kœpa fœ she adœke: «Agbolo nœ endje yɔyɔ ka nene. 27 Kashe a yɔ œnœ azœ ye, mbærœ á kœzaza ókó fœ azunœ asœ nene. Mbærœ tœnœ, na ga la kota œ vwi ngada; ali ageatshalangu á ɔœ djɔ she, a tshelœma ye, ɔœ gbɔ langere ngendja lœnœ. Za œ gu dœ tœnœ, œ za fœ endje mbærœ mœ œdœ pe ɔœ.»

18

Uzu á tshe ropa azu kɔ ɔa lœ Ogo gbozu nœ tshalafɔ
(Wu 6a tœ Mar 9.33-37; Luk 9.46-48)

1 Dœ lœndœnœ asœmœ, ayambarœ nœ Yisu gitœ endje ga indiri ye, yé á pa fœ she adœke: «œdœ dá ropa azu kɔ ɔa lœ Ogo gbozu nœ tshalafɔ a?» 2 Yisu e anga gbolo œ za she tɔ ga ugurutœ endje 3 yé œ pa adœke: «Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke, œdœ 'e kœyayapatœ 'e yé á sœ ɔata aya agbolo nene, 'e li bala ga lœ Ogo gbozu nœ tshalafɔ nene. 4 Ataa, tsheneke á tshe mbærœtœ ye ɔata aya gbolonœ asœ, œshe dá ropa azu kɔ ɔa lœ Ogo gbozu nœ tshalafɔ. 5 Uzu á tshe za osho kœsœ fœ gbolo lœ i'iri mœ ɔata tsheneke asœ, za osho kœsœ fœ mœ dœ tœ mœ ye.

ɔgbɔ kœmi upu

(Wu 6a tœ Mar 9.42-48; Luk 17.1-2)

6 «Kashe uzu á tshe mbærœ adœke anga aya gbolo bale ugurutœ agbolo asœke á endje sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ, li ga lœ ekperœ, œ li adœke endje du egerœ badja ga lœ igi ye, œ na dœ œ geta she ga la egerœ ungu. 7 Oyo nœ azu tshapashɔ á endje sœ kœmbærœ adœke azu li ga lœ ekperœ! Æ li adœke œrœ ataa mbærœtœ endje, kashe oyo nœ uzu neke á yanganœ œ te mbærœ she. 8 œdœ kane zœ too ada zœ dá sœ kœmbærœ adœke ɔœ te, wa œ ko va e zara tœ zœ; œ li dœ ɔtshœnœ mbærœ ɔœ adœke ɔœ li ga lœ adja soro dœ kane zœ bale too dœ ada zœ bale, tœ œsœnœ adœke ɔœ sœpe dœ kane zœ bibisha œdœ pe ada zœ bibisha yé endje vwi ɔœ ga lœ kudu owo á ru nene. 9 Yé œdœ ala zœ kœvwa ɔœ ndœ ekperœ, vwata yé œ za vwi'i zara tœ zœ, œ li dœ ɔtshœnœ mbærœ ɔœ adœke ɔœ li ga lœ adja soro dœ ala zœ

bale, tœ œsœncœ adœke 6œ œœpe dœ ala zœ bibisha yé endje vwi 6œ ga lœ kudu owo nœ lifelo.»

¹⁰ «Ala 'e gbœ adœke 'e kœgugu œsœ anga gbolo bale ugurutœ aya agbolo adœke nene. Gbambanœ nene, mœ sœ kœpa fœ 'e, aandjelu nœ endje sœ ɔlœ dœ ɔlœ indiri Aba mœ á tshe sœ 6a lafo. [¹¹ Gbambanœ nene, Gbolo nœ uzu na ndœ kœshe azu á endje sœ lima lœ djingili.]

*Pata á tshe yiwa
(Wu 6a tœ Luk 15.3-7)*

¹² «'E gbe œncœ 'e koto o? E dœ anga uzu kœsœ dœ apata kama bale (100), yé anga bale lœ ugurutœ endje kœyiwa, ataa tshe katœ udu endje zazu vana dœ ndjokpa dœ mindu dœ amanœ vana (99) 6a pa kaga, ndœ kœna kœpara tsheneke tshebale á tshe yiwa asœmœ nene a? ¹³ E kœsœ adœke tshe gbœ she, mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke, tshe sœ dœ yanga ye kœropa udu endje zazu vana dœ ndjokpa dœ mindu dœ amanœ vana (99) á endje yiyiwa nene asœmœ. ¹⁴ Awa bale, Aba 'e á tshe sœ 6a lafo asœmœ, yiyindœ nœ adœke anga gbolo bale ugurutœ aya agbolonœ asœmœ yiwa nene.»

Kœgi aya zœ á tshe sœ lœ djingili ga tœ tshœ awa

¹⁵ «E dœ anga aya zœ kœmbœrœ ekperœ ga tœ zœ, na ga ndœ ye kutu zœ œ gbagbara she tœ ekperœ á tshe mbœrœ, œdœ tshe kœdji 6œ, dá tshe kpa wuta aya zœ. ¹⁶ E dœ tshe kœdjidi 6œ nene, kpa zœ yanga ye kœropa udu bisha ga ndœ zœ yeka á 'e kœwa o'onœ “mbœrœ œ li adœke atimu bisha too voto yindœ o'onœ yekane.” ¹⁷ E dœ tshe kœvwaratœ ye ndœ kœdji endje, pandœ nœ ga lœ Ikrizia, yé tshe kœdjidi ndje azu Ikrizia nene, za she 6ata angbi uzu too 6ata ayi kœka lapo.

¹⁸ «Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke: E rœ kœ á 'e i ga tœncœ pa œshœ asœ, endje i ndje ga tœncœ 6a lafo; yé œrœ kœ á 'e vvara tshelœ nœ pa œshœ asœ, endje vvara ndje tshelœ nœ 6a lafo.

¹⁹ «Mœ kpa sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke, œdœ azu bisha ugurutœ 'e pa œshœ kœpa upu ama endje bale ndœ kœyœndœ œrœ gade, Aba mœ 6a lafo œ tœ œrœncœ asœmœ fœ endje ye. ²⁰ Gbambanœ nene, oshœ á azu bisha too voto œ ngbœtœ endje ga tœncœ dœ i'iri mœ, mœ sœ ugurutœ endje zœ.»

Ayi akwa á tshe vwaratœ ye Kœdjerœndœ ekperœ nœ ayancœ

²¹ Ataa, á Petro na ga ndœ ye á yu she adœke: «Gbozu, œdœ aya mœ kœmbœrœ ekperœ fœ mœ, mœ djerœndœ ekperœncœ awa kotoo? E rrr ga tœ awa mindu dœ bisha a (7)?» ²² Yisu kœgi fœ she adœke: «Mœ papa fœ 6œ adœke awa mindu dœ bisha nene, kashe œrrr ga tœ awa zazu voto dœ ndjokpa awa mindu dœ bisha. ²³ Ogo gbozu nœ tshalafa œ sœ bala kolœncœ ataa: E sœ 6ata anga gbozugo bale á tshe yi lima ndœ kœtondœ o'o tœ upu nœ kudá nœ ye dœ aayi akwa nœ ye. ²⁴ Tœ ali nœ, endje na dœ anga ayi akwa á tshe sœ dœ kudá nœ ye tœpanœ kpuru fœ she. ²⁵ Bata á tshe sœsœ lima dœ œrœ bale ndœ kœgi tœncœ nene, gbœzunœ za awa adœke endje za she yœ œrœ dœ awonœ, agbolo nœ ye, œdœ ndje pe dœ œrœ kœ á tshe sœ dœ tœncœ lœ okoro kudá nœ ye. ²⁶ Ayi akwanœ gote ga tœ ada ye, œ di tshelœma ye fœ she adœke: “Gbozu, sœ dœ ugu lœsu ga ndœ mœ, yé mœ gi fœ 6œ para zœ.” ²⁷ Oyo za gbozu nœ ayi akwanœ, tshe katœ ye adœke tshe gu zœ yé œ katœ kudá nœ ye lœ kumu ye ti ye.

²⁸ «Kœwuta ayi akwa asœmœ atake, tshe togba dœ anga yanganœ á tshe sœ dœ kudá nœ ye teashœ lœ kumu ye; tshe za œngœ yanganœ kperœ ndœ kœwo she dœ kœpa fœ she adœke: “Gi kudá nœ mœ fœ mœ.” ²⁹ Ayi akwa

nganœ sœmœ kœgote ga tœ ada ye, yé œ di tshelœma ye fœ she dœ kœpa adœke: “Sœ dœ ugu lœsu ga ndœ mœ, mœ gi fœ 6œ zœ.” ³⁰ Kashe tshe vwaratœ ye, yé ga pa nœ tshe na dœ she œ za she vwi ga lœ anda kánga ndœ kœkate adœke tshe gi kufa nœ œne yekane. ³¹ Kœwu œœœ á tshe mbœœœ asœmœ ataa, œ za oyo tœ lœsu aayi akwa anganœ, yé endje na œ pandœ œœœ kœ á ro asœmœ fœ gbozu nœ endje. ³² Yé gbozu e she, á pa fœ she adœke: “Ekpe ayi akwa, mœ katœ kufa nœ mœ lœ kumu zœ ti kœ mbœœœ á 6œ ditshelœma zœ fœ mœ. ³³ Æ6œ ndje, 6œ lili má ndœ kœwu oyo ayi akwa nga zœ 6ata á œmœ dœ tœmœ mœ wu oyo zœ nene a?” ³⁴ Oko za gbozu, tshe za she vwi ga lœ anda kánga ndœ kœkate ndje adœke tshe kœgi kufa nœ œne kœ fœ œne yekane.»

³⁵ «Ataa, Aba mœ 6a lafo œ mbœœœ bala mara œœœœ asœmœ fœ 'e, œdœ uzu dœ uzu ugurutœ 'e kœdjedjœœndœ ekperœ nœ ayancœ dœ lœsu ye bale nene.»

19

Kœyisœœœ tœ upu nœ kœndjœtshelœ totœ œdœ kœsœ angara

(Wu 6a tœ Mar 10.1-12)

¹ Ɔlœ á Yisu katœ kœmindœ upu asœmœ, tshe gitœ ye lœ Galilayi ndœ kœero ga lœ ogo Yuda 6a keem ungu Yœrdane. ² Azu ndjoro na manda ye, yé 6a zœ tshe sœ kœshe endje.

³ Anga Afarisayi na ga ndœ ye dœ gbetshelœ nœ kœgi uku ga tœ awa ye, yé á yu she adœke: «Æ li dœ yakoshe kovwaratœ ye tœ awonœ lœ upu kœ a?» ⁴ Tshe gi fœ endje adœke: «'E didi lima œneke á endje sú 6a la buku nœ Ndjaba adœke, lœ kœmbœœœ œœœ ga pa œshœ asœke, Ndjaba mbœœœ lima yakoshe œdœ yashe nene a? ⁵ Manda nœ, tshe pa adœke: Mbœœœ tœœœ ataa á yakoshe œ katœ abancœ dœ ayincœ ti, á sœ ga tœ œœœœœ dœ awonœ, yeka á endje bisha œ wuta undu uzu tshebale. ⁶ Ataa, endje kpa sœsœ azu bisha nene kashe undu uzu tshebale. Kaka adœke uzu ndjondjœ tshelœ œneke á Ndjaba ngbœ6a ga tœ nœ nene.» ⁷ Endje pa fœ she adœke: «Mbœœœ gadœ á Moyize za lima awa adœke yakoshe su mbeti kœkurutshelœ totœ ga tshakane yashe lakœ á tshe kœkatœ ye ti a?» ⁸ Yisu gi fœ endje adœke: «Moyize za lima awa ndœ kœkatœ awœ 'e ti mbœœœ agbœ lœsu nœ 'e, kashe utshunœ œ sœsœ lima ataa nene. ⁹ Mœ sœ kœpandœ nœ fœ 'e adœke, œdœ uzu kœkatœ awonœ ti, á kœœdœdœ tœ upu nœ angba budu nene, á tshe kpa to anga angbi yashe, tshe sœ kœpara awœ uzu.»

¹⁰ Ayambarœ kœpa fœ she adœke: «Ædœ upu nœ kœtotœsho nœ yakoshe dœ yashe kœsœ ataa, ádá nœ kœtotœsho gugu nene.» ¹¹ Yisu gi fœ endje adœke: «Æ dœdœ uzu kœ dá dji tshelœ kata o'o asœ nene, kashe kolœ endjeneke á Ndjaba za awa fœ endje. ¹² Gbambancœ nene, ádá á azu œ vwaratœ endje kœto ayashe sœ ndjoro: Endje zu anga azu dœ kœ6a kutshu; anga kœsœ angara to tshakane azu; yé anga azu yiyindœ kœto ayashe nene mbœœœ kœpara Ogo gbozu nœ tshalafo. Uzu á tshe li kœdji tshelœkata o'o asœke kœ, kaka tshe dji!»

Yisu to kane ye ga pa agbolo

(Wu 6a tœ Mar 10.13-16; Luk 18.15-17)

¹³ Azu na dœ agbolo fœ Yisu adœke tshe to kane ye ga pa endje kashe ayambarœ nœ ye sœ lima kœgeta endje. ¹⁴ Yisu pa adœke: «'E katœ agbolo endje na ga ndœ mœ, 'e kœkœ endje nene mbœœœ Ogo gbozu nœ tshalafo sœ

mbœrœ azu á endje læ ɓata endje.» ¹⁵ Yé manda kœto kane ye ga pa endje, tshe gitœ ye kpœtœmœ ye.

Gbolo modo ayi kœgbœrœ

(Wu ɓa tœ Mar 10.17-31; Luk 18.18-30)

¹⁶ Anga uzu bale na ga ndœ Yisu, yé œ yu she adœke: «Ayi kœyisœrœ, œtshœrœ gade dá mœ kœmbœrœ yeka á kœgbœ soro neke á ka nene a?» ¹⁷ Yisu kœpa fœ she adœke: «Mbœrœ gade á ɓœ sœ kœyu mœ pa œtshœrœ a? Kolœ Ndjaba kuti ye dá dœ œtshœ uzu. (œdœ ɓœ kœyindœ kœgbœ soro, gbœndœ awa o'o ama Ndjaba.»

¹⁸ Tshe yu Yisu adœke: «Eneketa a?» Yisu gi fœ she adœke: «Bœ wo uzu nene, ɓœ para awo uzu nene, ɓœ zi angba nene, ɓœ wa o'o dœ wala ga pa uzu nene. ¹⁹ Li œsœ aba zœ dœ ayi zœ, yé ɓœ yindœ yanga zœ ɓata á ɓœ yindœtœ zœ dœ tœ zœ.» ²⁰ Gbolo monodœ gi fœ she adœke: «œrœncœ asœmœ kœ, mœ sœ kœmbœrœtœ mœ liakanœ zœ. œrœ gade dá kpa sœpe adœke mœ mbœrœ a?» ²¹ Yisu pa fœ she adœke: «Bœ kœyindœ kœsœ ndjii tœ ala Ndjaba, gu œ ka œrœ nœ zœ, œ kurutshelœncœ tœ aayi oyo, yé ɓœ gbœ bala kœgbœrœ ɓa lafo. Manda nœ, fatœ zœ œ na manda mœ.» ²² Manda o'onœ asœmœ, tshe gu dœ oyo tœ ye, mbœrœ tshe sœ lima dœ œrœ waa.

²³ Yé Yisu kœpa fœ ayambarœ nœ ye adœke: «Mœ sœ kœpa dœ adjapu fœ 'e, œ sœ tœ œgbœncœ bala tœ ayi kœgbœrœ kœli ga læ Ogo gbozu nœ tshalafœ.

²⁴ Yisu kpa pa fœ endje adœke: «E gbœgbœ adœke agea á i'iri ye kœdœ shamo li tœlœ ogoro imbili. Kashe œ kpa gbœ kœrosœ nœ adœke ayi kœgbœrœ li ga læ Ogo gbozu nœ Ndjaba.»

²⁵ Kœdji o'onœ asœmœ ataa, ayambarœ katœ ama endje ti œsœ, yé œ pa adœke: «Atamœ, uzu de dá li kœshe tœncœ a?» ²⁶ Yisu tondœ endje, yé œ pa fœ endje adœke: «Ba tœ azu, œ li nene; kashe ɓa tœ Ndjaba, œrœ kœ li ye.» ²⁷ Yé Petro kœza 'o, á kœpa fœ she adœke: «Wu kane, 'a katœ œrœ nœ 'a ti kœ á na manda zœ asœ; œ sœ bala dœ a'a koto o?.» ²⁸ Yisu pa fœ endje adœke: «Mœ pa fœ 'e dœ adjapu adœke: «Olo á Ndjaba kpa mbœrœ tshandœ œrœ kœ tœ tafonœ, olo á Gbolo nœ uzu œ sœ ga læ ngandœ mokœ nœ ye ndœ kœwa ngbanga, e'e á 'e na lima manda mœ, 'e sœ ndje ga pa ngandœ tshagbozu mokœ ndjokpa dœ bisha ndœ kœwa ngbanga pa mara azu Israyele ndjokpa dœ bisha. ²⁹ Yé uzu kœ á tshe katœ anda nœ ye, dœ aayanœ, ayingœncœ, abanœ, aayinœ, agbolo nœ ye, kindi nœ ye ti mbœrœ i'iri mœ, tshe kpa gbœ œrœ kœropanœ ye, tshe gbœ ndje soro nœ waa dœ waa. ³⁰ Azu ndjoro á endje sœ utshunœ, endje sœ bala tœ ndœngœncœ, yé endje nœ ndœngœncœ œ te bala azu nœ tshatshunœ.»

20

Ayi akwa ɓa læ kindi vinu

¹ «Kœgbœ Ogo gbozu nœ tshalafœ sœ ɓata anga gbozu akwa, á tshe wuta dœ amazi kœpara aayi akwa nœ tshelœ kindi vinu nœ ye. ² Tshe djitœ ye dœ endje dœ œtshœncœ pa denari* bale á li adœke endje gbœ dœ œlo bale, yeka á vwa endje ga læ kindi vinu nœ ye. ³ Kœwuta she dœ ada œlo mindu dœ vana utshu kakpi œlo, tshe wu anga azu, endje sœ gbambanœ, ⁴ tshe pa fœ endje adœke: "E'e ndje, 'e na ga læ kindi vinu nœ mœ, mœ to ndje ngendja á li dœ œlo bale fœ 'e." ⁵ Endje ro ndje da ye. Tshe kpa wuta dœ kakpi œlo œdœ dœ ada œlo votœ manda kakpi œlo, œ pa kolœncœ ata fœ anga azu á tshe gbœ endje.

* **20.2** 20.2 Denari kœdœ ngendja tshangba akwa nœ œlo bale á uzu mbœrœ.

⁶ Kœwuta ga pa œrœ nœ ada ðlɔ mindu dœ adila, tshe kpa wuta ndje, œ kpa gbɔ anga azu á endje sœ ndje 6a zœ yé œ pa fœ endje adœke: “Mbœrœ gade dá 'e sœ kpœke œrrr kpíi á mbœmbœrœ akwa nene a?” ⁷ Endje gi fœ she adœke: “Uzu bale zaza akwa fœ 'a nene.” Gbozu akwanœ kœpa fœ endje adœke: “E' e ndje, 'e na ga lœ kindi vinu nœ mœ.”

⁸ «Kœwuta ga tœ umbru osho, ayengɔ kindi vinunœ pa fœ kapeta adœke: “E ayi akwanœ para dœ œ ko ngendja tshangba akwa nœ endje fœ endje, kœto tœ endjeneke á mœ e endje tœ ndɔngɔlɔnœ asœmœ œrrr ga tœ endjeneke á mœ e má endje utshunœ.” ⁹ Azunœ ada ðlɔ mindu nœ adila na œ gbɔ uzu dœ uzu denari bale. ¹⁰ Kœwuta ga tœ azu á endje na má utshunœ, endje gbe œnœ endje adœke œne dá gbɔ tɔpanœ kpuru; kashœ endje gbɔ ndje uzu dœ uzu denari bale. ¹¹ Lɔkɔ á endje gbɔ ngendjanœ, endje te lima tœ kœpulœma endje tœ ayengɔ kindinœ. ¹² Endje pa lima adœke: “Aayi akwa á endje na manda nœ, endje mbœrœ akwa kolœ manda ada ðlɔ bale, 6œ to ngendja fœ endje awa bale dœ 'a á a wu oyo œrrr kpíi tshakudu ðlɔ dœ kœwoshœ!” ¹³ Kashe tshe gi fœ anga bale ugurutœ endje adœke: “Yanga mœ, mœ mbœmbœrœ ekperœ fœ 6œ nene; a djidjimatœ azœ dœ mœ tœ denari bale lœ ðlɔ bale nene a? ¹⁴ Za œneke á sœ tshakane zœ asœmœ, œ gu dœ tœnœ zœ. Mœ yindœ kœto ngendja fœ uzu á tshe na tœ ndɔngɔlɔnœ asœmœ awa bale dœ 6œ. ¹⁵ Æ lili dœ mœ kœmbœrœ œneke á mœ yindœ nœ dœ œrœ nœ mœ nene a? Too 6œ sœ dœ uku ga tœ mœ mbœrœ á mœ sœ dœ ɔtshɔ lɔsu a?” ¹⁶ Atamœ, azu á endje sœ tœ ndɔngɔlɔnœ œ wuta bala azu utshunœ; yé endjeneke á endje sœ utshunœ, œ wuta tœ ndɔngɔlɔnœ.»

*Yisu kpa pandœ mara kuzu dœ pe kœshe nœ ye tœ awa voto
(Wu 6a tœ Mar 10.32-34; Luk 18.31-34)*

¹⁷ Yisu dœ ayambarœ nœ ye ndjokpa dœ bisha (12) sœ lima kœro ga lœ Yerusalemœ, yé á tshe sœ kœpa fœ endje na tœnœ tœ awa adœke: ¹⁸ «E wu, a sœ kœɔ ga lœ Yerusalemœ, 6a tœ osho á endje ka Gbolo nœ uzu fœ agbozu tshapa anganga Ndjaba œdœ fœ aayi kœyisœ awa akwa. Endje wa agbɔ ngbanga ga pa ye adœke endje wo she. ¹⁹ Yé œ za she fœ angbɔ azu mbœrœ á endje kœmɔ she, á kœsɔ she, á kœkuru she ga pa kurushi, yé manda olo voto Ndjaba œ she she lœ akuzu.»

*Kœyɔndœrœ nœ ayi agbolo yakoshe nœ Zebedayi
(Wu 6a tœ Mar 10.35-45; Luk 22.25-27)*

²⁰ Awo Zebedayi na ga ndœ Yisu dœ agbolo yakoshe nœ ye bisha, œ gote ga utshu ye mbœrœ kœyɔndœ œrœ bale. ²¹ Yisu yu she adœke: «Bœ yindœ gade?» Tshe pa fœ Yisu adœke: «Mœ ki ga tœ zœ, 6œ kœgu bala ga lœ ogo tshagbozu nœ zœ, lœ agbolo yakoshe nœ mœ bisha asœke, za anga bale ga tœ kuni zœ, yé anga bale ga tœ gele zœ.» ²² Yisu gi adœke: «'E wuwusœ œrœnœ á 'e esho ndœnœ asœmœ nene. Adja 'e li kœndjo ungu lœ yashi nœ œrœ kanga á mœ ndjo bala ye a?» Endje pa fœ Yisu adœke: «'A li dœ tœnœ ye.» ²³ Yisu kœpa fœ endje adœke: «Adjapu, 'e ndjo ungu lœ yashi œrœ kangancœ á mœ ndjo ye. Kashe tœ kœza awa fœ uzu kœsœ ga ati ga pa kuni mœ too ga pa gele mœ, asœmœ lili dœ mœ nene. Mbœrœ tœnœ kœdœ osho á sœ fœ endjeneke á Aba mœ guma endje.»

²⁴ Udu ayambarœnœ ndjokpa dji o'onœ ataa œ tetœ kœsɔ ókó ga tœ aayazu bisha, Ajake dœ Yowane. ²⁵ Kashe Yisu e endje œ pa fœ endje adœke: «'E wusœ nœ adœke agbozu sœ kœko azu ogo dœ œgbɔ ga tshakudu tshagbozu nœ endje, yé agboro azu sœ kœma gbɔgbɔ endje ga pa aaya azu. ²⁶ Æ lili

adœke œrœ ataa mbœrœtœ endje 6a ugurutœ 'e nene. Kashe œdœ anga uzu bale kœgbe kœsœ tœ egerœ uzu ugurutœ 'e, œ li adœke tshe fatœ ye tœ ayi akwa nœ 'e yekane. ²⁷ Yé œdœ anga uzu bale kœyindœ kœsœ utshunœ ugurutœ 'e, œ li adœke tshe dœ kanga nœ 'e. ²⁸ Mbœrœ tœnœ ataa, Gbolo nœ uzu nana adœke azu mbœrœ akwa fœ she nene, kashe tshe na kœmbœrœ akwa fœ azu dœ pe ndje kœzate ye fœ kuzu mbœrœ kœshe ukpu azu.»

Yisu she aayibula bisha

(Wu 6a tœ Mar 10.46-52; Luk 18.35-43)

²⁹ Lœkœ á endje sœ lima kœwuta lœ Yeriko, ukpulu azu te manda Yisu. ³⁰ Anga aayibula bisha sœ lima ga ati indiri awa. Kœdji adœke Yisu dá ro asœmœ, endje tetœ kœta rawa adœke: «Gbozu, ata Davidi, wu oyo 'a kane!» ³¹ Ukpulu azu sœ lima kœgbagbara endje adœke endje sœ koko, kashe endje kpa ta tshandœ rawanœ dœ agbœ adœke: «Gbozu, ata Davidi, wu oyo 'a kane!» ³² Yisu ka, œ e endje, yé œ pa fœ endje adœke: «Eœ gade dá 'e yindœ nœ adœke mœ mbœrœ fœ 'e a?» ³³ Endje kœpa fœ she adœke: «Gbozu, kolœnœ adœke ala 'a kœrœ.» ³⁴ Yisu wu oyo endje, yé œ goro ala endje. Trale ala endje kœrœ ye, yé endje te manda ye.

21

Yisu li ga lœ Yerusalem

(Wu 6a tœ Mar 11.1-11; Luk 19.28-40; Yow 12.12-19)

¹ Lœkœ á endje ndo dœ ongbo Yerusalem œdœ dœ tshalakpi Betefaje, 6a pa gaga á 'irirœ kœdœ kaga œyo Olive, Yisu vwa anga ayambarœ nœ ye bisha utshunœ ² dœ kœpa fœ endje adœke: «'E na 6a lakpi á sœ utshu 'e 6a e. Kœli 'e tshendja, 'e wu aya ane* á endje du she kpœtœmœ dœ ayinœ, 'e vvara she œ gu dœ she fœ mœ. ³ Yé œdœ uzu kœpa o'o fœ 'e; 'e gi fœ she adœke: “Gbozu dá gbe dœ she.” Yé ataa, tshe gi kane ye tœ ye katsha fœ 'e ye.» ⁴ E wuta ataa mbœrœ á o'o á ayi kœgbara o'o pa lima kœmbœrœtœ endje. Tshe pa lima adœke:

⁵ «'E pandœ nœ fœ yawuru nœ Siyona adœke:

Wu, gbozugo nœ zœ sœ kœna ga ndœ zœ.

Tshe sœ kœna бата amba uzu. Tshe œ ga pa ayi ane,

œdœ ga pa ayanœ á tshe dœ aya agea nœ akwa.»

⁶ Ayambarœ ro œ mbœrœ œeneke á Yisu pa tœnœ fœ endje. ⁷ Endje gu dœ ayi ane œdœ ayancœ, yé endje ko læba nœ endje œ guma ga pa endje, á Yisu œ á sœ ga pa nœ. ⁸ Ukpulu azu ndjoro saka læba nœ endje ga tœ ala awa; anga endje de lima ganea œyo, yé œ guma ga tœ awa. ⁹ Azu á endje sœ lima kœna 6a utshu ye dœ pe endjeneke á endje sœ lima kœna manda ye, sœ lima kœta rawa adœke: «Ozana nœ ata Davidi! Kaka Ndjaba to kane ye ga pa uzu á tshe na dœ 'iri Gbozu! Ozana fœ Ndjaba á tshe sœ 6a lafo!»

¹⁰ E á Yisu li ga lœ Yerusalem, tshelœ ongbo djigi turu, azu tetœ kœyu osho adœke: «Uzu de dá a?» ¹¹ Azu á endje na lima dœ Yisu gi adœke: «Ayi kœgbara o'o Yisu dœmœ, uzu Nazarete, lœ ogo Galilayi.»

Yisu gœrœ aayi kœka œrœ lœ Tepelo

(Wu 6a tœ Mar 11.15-19; Luk 19.45-48; Yow 2.13-22)

¹² Manda nœ, Yisu li ga lœ Tepelo, yé œ gœrœ azu á endje sœ lima kœka œrœ dœ pe endjeneke á endje sœ lima kœyœ œrœ kœ ga ushu. Tshe ivwi ndaba nœ

* **21.2** 21.2 Ane kœdœ agea á aayi oyo 6a ndœ Ayuda sœ lima kœna dœ endje ndœ kœko kongba.

azu kœyapa ngendja, œ geta ngande nœ aayi kœka ambepa. ¹³ Yé tshe pa fœ endje adœke: «Endje sú 6a la buku nœ Ndjaba adœke: “Anda nœ mœ œ dœ bala anda nœ kœza avwala, kashe 'e fa tœ wutu nœ aayi angba!”»

¹⁴ Aayibula dœ pe agbangevweta na ga ndœ Yisu 6a lœ Tepelo yeka á tshe she endje. ¹⁵ Agbozu tshapa anganga Ndjaba œdœ pe aayi kœyisœ awa akwa so ókó ndœ kœwu mara œrœ kœza uvuru osho á tshe sœ lima kœmbœrœ tœncœ dœ pe agbolo á endje sœ lima kœta rawa 6a lœ Tepelo adœke: «Ozana nœ ata Davidi!» ¹⁶ Yé endje pa fœ Yisu adœke: «Bœ sœ kœdji œneke á endje pa asœ zœ a?» Kashe Yisu pa fœ endje adœke: «Mœ dji ye, ataa 'e didi lima mbetincœ asœmœ nene a? Mbetincœ á pa adœke: “Bœ mbœrœ dœ mara adœke œdœ agbolo dœ pe aayi mangœ donga 6œ.”» ¹⁷ Manda nœ, tshe katœ endje lœ ongboncœ asœmœ, œ gu kœlo 6a lœ Betani.

Yisu darandœ œyo fige
(Wu 6a tœ Mar 11.12-14,20-24)

¹⁸ Osho kœrœ pancœ dœ amazi, lœkœ á tshe sœ kœkwatœ ye ga lœ ongboncœ, ogo mi she. ¹⁹ Tshe wu anga œyo fige ndœ dœ ama awa, œ na ndœ dœ tœncœ, kashe tshe gbœgbœ elencœ bale nene, kolœ kakoncœ. Yé tshe pa fœ œyo figencœ adœke: «Bœ kpa le bale nene!» Trale, œyo figencœ asœmœ œrœ ye. ²⁰ Kœwu œrœncœ ataa, ayambarœ katœ ama endje ti œsœ, yé œ yu Yisu adœke: «Kotoo trale á œyo fige asœke œrœ ata a?» ²¹ Yisu gi fœ endje adœke: «Mœ sœ kœmindœ nœ fœ 'e dœ adjapu, œdœ anga œb bale á 'e kœsœ dœ kœyindœrœ yé á sœsœ dœ sharapu nene, 'e mbœrœ kolœ œrœ á mœ mbœrœ tœ œyo fige asœ nene, kashe œdœ 'e kœpa fœ kaga asœ adœke: “Gitœ zœ kpœke dœ œ na œ te ga la egerœ ungu adanga”, œ mbœrœ ndje tœ endje liaka nœ. ²² Œrœ kœ á 'e yondœ nœ lœ avwala dœ kœyindœrœ, 'e gbœ ye.»

Kœyu o'o tœ tshagbozu nœ Yisu
(Wu 6a tœ Mar 11.27-33; Luk 20.1-8)

²³ Œb á tshe li ga lœ Tepelo, agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ pe agbozu Ikriزيا na ga ndœ ye œb á tshe sœ kœyisœ œrœ, á yu she adœke: «Bœ gbœ awa kœmbœrœ akwa nœ zœ asœke kpœta a? Œdœ dá za awa kœmbœrœ akwa ata fœ 6œ a?» ²⁴ Yisu gi fœ endje adœke: «Mœ yindœ kœyu 'e dœ o'o bale, œ kœsœ adœke 'e gi o'o fœ mœ gbá yekane á mœ kœyisœ osho á mœ gbœ awa kœmbœrœ dœ œrœncœ asœ kœ fœ 'e. ²⁵ Œdœ dá vwa lima Yowane kœza batisimu fœ azu a? Œ dœ lima Ndjaba too azu?» Yé endje tetœ kœmirœtshelœ endje ugurutœ endje yé œ pa adœke: «Œdœ a kœgi fœ she adœke: “Ndjaba dá vwa lima she”, tshe yu azœ adœke: “Mbœrœ gadœ á 'e yiya lima ndœ o'o ama ye nene a?” ²⁶ Yé a kpa pa adœke: “Azu dá vwa lima she”, œ li adœke a kpa awa ukpulu azu, mbœrœ azu para wusœ nœ adœke Yowane kœdœ lima ayi kœgbara o'o.» ²⁷ Yé á endje gi fœ Yisu adœke: «'A wuwusœ nœ nene.» A Yisu gi fœ endje adœke: «Œmœ ndje awa bale, mœ pa ndje ndœ uzu á tshe za awa nœ kœmbœrœ œrœncœ asœke kœ fœ 'e nene.»

Ndœma toro tœ upu nœ agbolo yakoshe bisha

²⁸ «'E gbe œneke adœ gadœ tœ o'o asœ a? Anga yakoshe sœ dœ agbolo yakoshe bisha. Tshe na ga ndœ ali gboloncœ, œ pa fœ she adœke: “Na kpesheke ga lœ kindi vinu nœ mbœrœ akwa 6a zœ.” ²⁹ Alincœ gi fœ she adœke: “Œ ngba mœ ye;” manda nœ tshe gbetshelœ ye œ na da ye. ³⁰ Tshe kpa na ga ndœ bishancœ, œ pa kolœ nœ ata fœ she. Tsheneke asœ gi fœ she adœke: “Mœ na zœ Gbozu”, kashe tshe nana ga zœ nene. ³¹ Uzu dœ ugurutœ endje bisha dá mbœrœ gbetshelœ nœ abancœ a?» Endje gi adœke: «Ali gboloncœ.»

Á Yisu pa fœ endje adœke: «Dœ adjapu, mœ sœ kœmindœ nœ fœ 'e, ayi kœko ngendja lapo dœ pe ayi angba budu œ wuta utshu 'e ga lœ Ogo gbozu nœ Ndjaba. ³² Gbambancœ nene, Yowane na lima ndœ kœyisœ awa á sœ ndjii fœ 'e, 'e yiyindœ nœ nene. Kashe aayi kœko ngendja lapo dœ pe aayi angba budu dá yindœ ye. Yé ataa 'e wu gbaa, 'e fafatshalœsu 'e ndœ kpa kœyindœ ye nene.»

Ndœma toro nœ ayi kœdjo kindi

(Wu 6a tœ Mar 12.1-12; Luk 20.9-19)

³³ «'E kpa dji anga ndœma toro. Anga uzu bale djo kindi vinu. Tshe tœ gbadjadja dji tœncœ tshakpata, œ dji kudu mbœrœ kœpu ele vinuncœ ga lœncœ, yé œ mœ anda kœgbondœ œrœ ga lœ nœ. Manda nœ, tshe za kindi nœ fœ aayi akwa kindi vinu, yé œ na ana. ³⁴ Ɔlœ kœkœ ele vinuncœ li, tshe vwa anga aayi akwa nœ ye fœ aayi akwa kindi vinuncœ adœke endje vwa œsœ œncœ œne ele vinu nœ fœ œne. ³⁵ Kashe endje ko aayi akwa nœ ye ascœmœ, œ bi anga bale, œ wo anga yé œ wo votœncœ dœ badja. ³⁶ Tshe kpa vwa anga aayi akwa ndjoro, kœropa endjeneke má utshuncœ, endje mbœrœ kolœ nœ fœ endje awa bale. ³⁷ Tœ ndœngœlœ nœ, tshe vwa gbolo yakoshe nœ ye fœ endje dœ gbetshelœ adœke: “Endje kpa li ndara œsœ ye yé.” ³⁸ Kashe lœkœ á endje wu gboloncœ kœna ga ndœ endje, endje guma o'œ lœ ugurutœ endje adœke: “'E wu, gboloncœ á tshe scœpe dœ œrœ manda abancœ dœke. A wo she yeka á kindincœ kœte œncœ azœ.” ³⁹ Endje za she œ vwi she ga ushu lœ kindi vinuncœ yeka á wo she.» ⁴⁰ «Ataa, lœkœ á ayengœ kindincœ kœna, tshe mbœrœ œrœ gadœ tœ aayi akwa kindi vinuncœ a?» ⁴¹ Endje gi fœ she adœke: «Tshe na œ wo aayi akwa kindincœ kœ dœ oyo nene yé œ kpa za kindincœ fœ anga angbi aayi akwa á endje li kœkœ ele vinuncœ fœ she liaka olo á tshe gbe dœ tœncœ.»

⁴² Yisu kœpa fœ endje adœke: «'E didi damba o'onœ ascœke ala buku nœ Ndjaba nene a?

Endje su adœke: “Badja á ayi kœmœ anda za vwi'i, tœncœ dá wuta sharagunda.

Ɔ to 6a ndœ Gbozu, yé œ ga tœ ala 'a waa!”»

⁴³ «Mœ kpa pa ndje fœ 'e adœke: Endje gi 'e lœ Ogo gbozu nœ Ndjaba, yé œ za fœ angbi azu á endje li kœmbœrœ akwa á œrœ tshangbancœ sœ dœ œtshœncœ. [⁴⁴ Uzu á tshe te pa badja ascœmœ, tshe kœ ngende ngende. Yé tsheneke á badja œ te ga pa ye, œ ndi tshelœ ye krœna.]»

⁴⁵ Manda kœdji o'œ ascœmœ, agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ pe Afarisayi wusœ nœ adœke Yisu sœ kœpa o'œ ascœ tœ œne. ⁴⁶ Endje para lima awa ndœ kœtepa ye, kashe endje kpa awa ukpulu azu, mbœrœ endje sœ lima kœza she 6ata ayi kœgbara o'œ.

22

Ndœma toro tœ upu nœ egerœ angbo totœ

(Wu 6a tœ Luk 14.15-24)

¹ Yisu tetœ kœpa 'o fœ endje dœ ndœma toro adœke: ² «Ogo gbozu nœ tshalafœ sœ 6ata anga gbozugo á tshe guma kœzirœ angbo totœ nœ gbolo yakoshe nœ ye. ³ Tshe vwa aayi akwa nœ ye fœ azu á tshe e má endje ndœ angbœncœ, kashe endje yiyindœ kœna tœncœ nene. ⁴ Tshe kpa vwa anga angbi aayi akwa ndœ kœmindœ nœ fœ azu á tshe e endje adœke: “'E na ga mœ ngœngœ ascœ, mœ guma kœzirœncœ ye; mœ wo angombe nœ mœ dœ pe agea ojoro. 'E na ga mœ ndœ angbo totœncœ, œrœ kœ gumatœ endje ye.” ⁵ Kashe

azunœ gbegbe dœ angbonœ nene, yé œ na ndœ akwa nœ endje: Anga na ga lœ kindi, anga na kœpara ngendja nœ ye; ⁶ anga endje tepa aayi akwanœ, á mbœrœ œrœ kanga fœ endje yé á wo endje. ⁷ Gbozugo su dœ ókó, œ vwa aturugu nœ ye endje wo azu á endje wo aayi akwa nœ ye, yé œ sho ongbo nœ endje. ⁸ Manda nœ, tshe pa fœ aayi akwa nœ ye adœke: “Mœ guma kœziroœ angbo ye, kashe azu á mœ e endje, œ dœdœ azu á li má adœke mœ e endje dœmœ nene. ⁹ 'E ro 6a lœ shangbeda awa, dœ œ e azu kó á 'e gbœ endje gu tœnœ ndœ kœziroœ.” ¹⁰ Aayi akwanœ asœmœ wuta ga lœ shangbeda awa, œ ngbœba azu kó á endje gbœ endje gu tœnœ: (E dœ aekpe azu, œdœ otshœ azu. Yé dœ tœnœ ataa, anda angbonœ su kperœ dœ azu.

¹¹ «Lœkó á gbozugo li ndœ kœwu azu á endje sœ pa ndaba nœ kœziroœ, tshe wu anga uzu bale, tshe veverœ lœba angbonœ nene. ¹² Tshe yu she adœke: “Yanga mœ, 6œ sœsœ dœ lœba angbo nene, 6œ li ga mœ koto o?” Tshe gigi o'o nene. ¹³ Yé á gbozugo kœpandœ nœ fœ aayi akwa nœ ye adœke: “'E i ada ye dœ kane ye ga tœnœ, œ vwi she ga ushu 6a lœ ubu osho, osho á azu sœ kœki tœnœ dœ kœzi tshelœ daji endje gbagbara gbagbara.” ¹⁴ Adjapu, endje e azu ndjoro, kashe endjeneke á endje ke endje ngbangba nene.»

Lapo nœ Sezare

(Wu 6a tœ Mar 12.13-17; Luk 20.20-26)

¹⁵ Yé Afarisayi ngbœtœ endje ga tœnœ ndœ kœvwarandœ Yisu adœke œne gbœ she tœ o'o ama ye. ¹⁶ Endje vwa anga ayambarœ nœ endje dœ pe azu nœ Erode mbœrœ kœpa fœ Yisu adœke: «Ayi kœyisœrœ, 'a wusœ nœ adœke 6œ sœ kœpa okporo o'o, 6œ sœ kœyisœ adja awa Ndjaba, 6œ sœ ndje kœkatœ zœ ti fœ uzu adœke tshe li ga lœ zœ dœ ekpe o'o nene. Bœ kpakpa awa uzu nene, œ wuwu ndje tshatshu uzu nene. ¹⁷ Ataa, pandœ gbetshelœ nœ zœ fœ a'a kane: œ li adœke azu yó lapo nœ Sezare a, too nene?» ¹⁸ Kashe Yisu wu lima sœ ekpe gbetshelœ nœ endje ye, yé œ pa fœ endje adœke: «Awulapatshœ, mbœrœ gadœ á 'e sœ kœyu tshelœma mœ a? ¹⁹ 'E ma anga ngendja bale nœ kœyo dœ laponœ gamœ mœ wu kane.» Endje ma anga denarinœ bale fœ she. ²⁰ Yisu yu endje adœke: «Tshatshu uzu asœke dœ pe i'iri á endje sú asœke kœdœ œnœ dœ?» ²¹ Endje gi adœke: «œnœ Sezare. Yé Yisu kœpa fœ endje adœke: «'E gi œrœ nœ Sezare fœ Sezare, œnœ Ndjaba fœ Ndjaba.» ²² Kœdji o'onœ asœmœ ataa, endje katœ ama endje ti œœ, œ katœ ye yé œ ro da ye.

Upu nœ kœshe lœ akuzu

(Wu 6a tœ Mar 12.18-27; Luk 20.27-40)

²³ Kolœ dœ œlnœ asœmœ, anga Asadukayi na ga ndœ Yisu. Endje dá sœ kœpa adœke kœshe lœ akuzu gugu nene. Á endje yu Yisu adœke: ²⁴ «Ayi kœyisœrœ, Moyize pa adœke, œdœ uzu kœtshu á kœzuzu gbolo nene, ayancœ œ to koyancœ manda ye mbœrœ á tshe kœmbœrœ angwa fœ ayancœ á tshe tshu asœmœ. ²⁵ Andaa 6a ndœ 'a, 'a sœ dœ anga ayazu mindu dœ bisha (7). Alinœ to yashe, œ zuzu gbolo dœ she nene, œ tshu ye; 6ata á endje zuzu lima dœ yashenœ asœmœ nene, tshe katœ ye ti fœ ayancœ. ²⁶ œ mbœrœtœ endje awa bale ataa ga tœ bisha ayancœ, ga tœ votœ ayancœ œrrr ga tœ tshenœ mindu dœ bisha. ²⁷ Manda endje para, yashenœ kœtshu ye. ²⁸ Atamœ, dœ olo kœshe lœ akuzu yashenœ asœmœ œdœ awo dœ? Mbœrœ endje mindu dœ bisha (7) kó to lima she tœ awo endje yema a!»

²⁹ Yisu gi fœ endje adœke: «'E sœ lœ djingili, mbœrœ 'e wuwusœ buku nœ Ndjaba dœ pe gbœgbœ nœ ye nene. ³⁰ Ŭœ kœshe lœ akuzu, ayakoshe dœ ayashe œ totœ endje nene kashe endje lœ 6ata aandjelu 6a lafo. ³¹ œ kœdœ tœ o'o

nœ kœshe lœ akuzu, 'e didi o'o á Ndjaba pa fœ 'e ala buku nœ ye nene a? Tshe pa adœke: ³² «Ɛmœe kœdœe Ndjaba nœ Abrayamo, Ndjaba nœ Izaka œdœe Ndjaba nœ Yakobo.» Yisu kpa pa adœke, Ndjaba kœdœe Ndjaba nœ asoro kashe tshenœ akuzu nene.» ³³ Kœdji o'onœe ataa, ukpulu azu za lima ama endje ti œœ tœ kœyisœerœ nœ ye.

Awa o'o á ropa anganœ kœ

(Wu 6a tœ Mar 12.28-34; Luk 10.25-28)

³⁴ Lœkœ á Afarisayi dji adœke Yisu ngbœ ama Asadukayi ga tœnœe, endje ngbœtœ endje ga tœnœe. ³⁵ Yé anga ayi kœyisœe awa akwa yu she ndœe kœdji gbetshelœe nœ ye adœke: ³⁶ «Ayi kœyisœerœe, awa o'o gadœe dá ropa anganœ lœ awa akwa a?»

³⁷ Yisu gi fœ she adœke: «Ɛ li adœke 6œe yindœe Gbozu Ndjaba nœ zœe dœe losu zœe bale, dœe ishiri zœe kœ, dœe pe gbetshelœe nœ zœe kœ. ³⁸ Asœmœe kœdœe awa o'o á ropa anganœe yé œe sœe ndje dœe ádá waa. ³⁹ Bisha awa o'onœe á sœe ndje dœe ádá waa awa bale dœe: “Bœe yindœe yanga zœe 6ata á 6œe yindœetœe zœe dœe tœ zœe.” ⁴⁰ Awa akwa kœ œedœe pe aayi kœgbaraa o'o kœ to lœ awa o'onœe bisha asœke.»

Masiya œdœe Davidi

(Wu 6a tœ Mar 12.35-37; Luk 20.41-44)

⁴¹ Afarisayi ngbœ6a lima tœe endje ga tœnœe yé Yisu yu endje dœe o'o atake: ⁴² «'E gbe má œenœe 'e kotoo tœe upu nœe Masiya a? Ɛshe kœdœe ata 6e?» Endje gi fœ she adœke: «Ata Davidi.» ⁴³ Yisu pa fœ endje adœke: «Koto yeka á ishiri pa lima fœ Davidi adœke tshe e she “Gbozu” a? Gbambanœe nene, Davidi pa adœke:

⁴⁴ “Gbozu pa fœ Gbozu nœe mœe adœke: na œe sœe ga pa kuni mœe,

œerrr ga tœnœe adœke mœe ko ayingba zœe ga tshakudu ada zœe yekane.”

⁴⁵ «Ɛdœe Davidi kœ'e she lima Gbozu ataa, koto á tshe pkpa dœe ata nœe a?» ⁴⁶ Uzu bale lili lima kœegi o'o fœ she nene. Yé kœto kpœetœe olonœe asœmœe, uzu bale kpa yuyu she dœe o'o nene.

23

Yisu gbagbara aayi kœyisœe awa akwa œedœe pe Afarisayi

(Wu 6a tœ Mar 12.38-39; Luk 11.43,46; Luk 20.45-46)

¹ Yé Yisu sœe lima kœpa 'o fœ ukpulu azu dœe pe fœ ayambarœe nœe ye adœke: ² «Aayi kœyisœe awa akwa œedœe Afarisayi kœdœe azu á endje sœe mbœerœe kœpandœe awa akwa nœe Moyize. ³ Ataa, 'e mbœerœetœe 'e lindœe o'o endje yé œe mbœerœe œeneke kœ á endje pa fœ 'e; Kashe 'e zaza angwa kœmbœerœe œerœe nœe endje nene, mbœerœe endje sœesœe kœza œeneke á endje sœe kœyisœe nœe ga tœe akwa nene. ⁴ Endje sœe kœi kikili kongba yé œe sœe kœeko ga pa kanga azu; kashe endje dœe tœe endje, endje gogoro bale dœe yœkœne endje nene. ⁵ Ɛrœe kœ á endje sœe kœmbœerœe tœnœe, endje sœe kœmbœerœe dœe mara adœke azu wusœe œene. Ataa, œenœe endje ndœema lœba á endje sú o'o ama Ndjaba ga tœnœe yé á i ga pa ala endje toó ga tœe kane endje sœe tœe egerœenœe. Ɛnœe endje apara yœgbœdœe lœba sœe kpi tœe œenœe anga endje. ⁶ Endje yindœe kœsœe 6a utshunœe 6a tœe osho á œesœenœe li œedœe kœsœe lœe ngande á sœe 6a utshunœe lœe Sinagoga. ⁷ Endje yindœe nœe adœke azu bala œene tœe osho angbœtœe yé œe e œene “Rabi*” yekane.

* 23.7 23.7 Rabi 6ata i'iri kœdœe lima i'iri ayi kœyisœerœe nœe awa akwa á œesœe ye li

⁸ «Kashe e'e, 'e eetoe 'e “Rabi” nene, mbœerœ e'e kɔ kœdœ ayazu, yé 'e sœ dœ Rabi kolœ tshebale. ⁹ 'E ee uzu bale pa ɔshɔ asœ “Aba” nene, mbœerœ 'e sœ dœ Aba 'e kolœ tshebale á tshe sœ 6a lafo. ¹⁰ 'E yiyindœ nœ adœke endje e 'e “Agbangba kœyisœerœ” nene, mbœerœ 'e sœ kolœ dœ gbangba kœyisœerœ bale á tshe kœdœ Kristu. ¹¹ Ɖ li adœke uzu á tshe dœ egerœ uzu ugurutœ 'e dœ ayi akwa nœ 'e. ¹² Uzu á tshe titœ ye ga lafo, endje ku she ga ati, yé tsheneke á tshe zatœ ye ga ati, endje ti she ga lafo.»

Yisu gbagbara wulapatshɔ nœ aayi kœyisœ awa akwa

(Wu 6a tœ Mar 12.40; Luk 11.39-52; Luk 20.45-47)

¹³ «Oyo nœ 'e dœ ayi kœyisœ awa akwa œdœ awulapatshɔ Afarisayi! 'E sœ kœtshu manda Ogo gbozu nœ tshalafo utshu azu. E'e dœ tœ 'e, 'e sœsœ kœli ga zœ nene, yé 'e sœ kœkɔ endjeneke á endje gbe ndœ kœli tœnœ, kœli ga zœ.»

[¹⁴ «Oyo nœ 'e dœ aayi kœyisœ awa akwa œdœ awulapatshɔ Afarisayi; 'e sœ kœpara awa kɔ kœko œrœ á ayashe koya sœ dœ tœnœ kɔ tœ endje, 'e sœ ndje kœza avwala dœ o'o ndjoro mbœerœ kœmatœ 'e. Mbœerœ tœnœ ataa, Ndjaba œ wa bala ɔgbɔ ngbanga ga tœ 'e.]]

¹⁵ «Oyo nœ 'e dœ aayi kœyisœ awa akwa œdœ awulapatshɔ Afarisayi, 'e sœ kœkœrɔ na tœnœ djezœ mbœerœ kœpara anga uzu bale adœke tshe fatshalɔsu ye, yé lœndɔ á 'e mbœerœ á tshe fatshalɔsu ye, 'e kpa sœ kœyi she ga lœ kudu owo nœ lifelo awa bisha kœropa 'e.»

¹⁶ «Oyo nœ 'e, agbozu aayibula! 'E sœ kœpa adœke: “Ɖdœ uzu kœdarama ye dœ i'iri anda Ndjaba, œ sœsœ dœ o'o nene; kashe œdœ uzu kœdarama ye dœ i'iri œrœ á sœ 6a lœ anda Ndjaba, dá tshe mbœerœ dœ ɔtshœnœ.” ¹⁷ Aayi indi, aayibula, œrœ gadœ dá sœ dœ ádá kœropa nœ a: Őrœ too Tepelo á mbœerœ adœke œrœnœ wuta yerœ a? ¹⁸ 'E kpa sœ kœpa adœke: “Ɖdœ uzu kœdarama ye dœ i'iri ndaba á endje to œrœ ga panœ fœ Ndjaba, œ sœsœ dœ o'o nene; kashe œdœ uzu kœdarama ye tœ tokóró á endje ko ga panœ, dá tshe mbœerœ dœ ɔtshœnœ.” ¹⁹ Aayibula! Ɖrœ gadœ dá sœ dœ ádá kœropa nœ a: Tokóró too ndaba á mbœerœ adœke tokórónœ wuta yerœ a? ²⁰ Ataa, uzu á tshe dara ama ye dœ i'iri ndaba, dá tshe dara ama ye pa ndabanœ œdœ ndje pe pa œrœ kɔ á sœ panœ. ²¹ Uzu á tshe dara ama ye dœ i'iri Tepelo, dá tshe dara ndje ama ye dœ i'iri Ndjaba á tshe sœ 6a zœ. ²² Uzu á tshe dara ama ye dœ i'iri tshalafo, dá tshe dara ama ye dœ i'iri ngande tshagbozu œdœ ndje dœ i'iri Ndjaba á tshe sœ panœ.»

²³ «Oyo nœ 'e, aayi kœyisœ awa akwa œdœ awulapatshɔ Afarisayi! 'E sœ kœko bale lœ ndjokpa lœ kako dangɔ á tshafunœ ga waa, kashe 'e sœsœ kœmbœerœtœ 'e lindœ awa akwa á sœ dœ ádá waa nene 6ata: Kœsœ ndjii, kœwu oyo azu dœ pe kœyindœrœ. Ɖrœ á li má adœke 'e za ga tœ akwa dœmœ, yé œ tshapu kœmbœerœ udunœ nene. ²⁴ Agbozu ayibula! 'E sœ kœsa ipi mbœerœ kœwo dœ aya voma, kashe 'e sœ kœmerœ shamó!»

²⁵ «Oyo nœ 'e, aayi kœyisœ awa akwa œdœ awulapatshɔ Afarisayi! 'E sœ kœdjutɔ tshapa yashi œdœ pe tshapa saani, kashe tshelœnœ su dœ œrœ nœ angba œdœ dœ œrœ nœ ogo ekperœ nœ 'e. ²⁶ Farisayi ayibula, djutɔ tshelœ yashi utshunœ yeka á tshapa nœ kœga ndje.»

²⁷ «Oyo nœ 'e, aayi kœyisœ awa akwa œdœ awulapatshɔ Afarisayi! 'E sœ 6ata udu á endje dja tshapanœ dœ imbi ngbeya, á ga kolœ dja ga pa nœ, kashe tshelœnœ su kperœ dœ ngbabi akuzu œdœ dœ tshelœ aka mara ufu œrœ kɔ. ²⁸ E'e ndje awa bale dja ga ushu, 'e sœ kœmatœ 'e 6ata azu á endje sœ ndjii tœ ala azu, kashe 6a lœ 'e, e'e kœdœ awulapatshɔ œdœ aayi ngbindirœ.»

²⁹ «Oyo nœ 'e, aayi kœyisœ awa akwa œdœ awulapatsho Afarisayi! 'E sœ kœmbœrœ œtsho udu mbœrœ aayi kœgbara o'o, yé œ sœ kœguma tshapadu azu á endje sœ ndjii dœ ambara. ³⁰ Yé 'e sœ kœpa adœke: "Édœ 'a kœsœ lima lœndœ nœ alata 'a zœ, 'a ngbœtœ 'a lima dœ endje ndœ kœwo aayi kœgbara o'o nene." ³¹ Ataa, 'e wusœ nœ dœ tœ 'e adœke e'e kœdœ aata azu á endje wo lima aayi kœgbara o'o ye! ³² Yé ngœngœ asœke, 'e te lœ kumu kœmbœrœ udu akwa nœ aata 'e! ³³ E'e kœdœ ayakoro, ukpulu akatsha ayakoro! 'E gbe koto kœkpa awa adœke endje wa ngbanga djofele nœ lifelo 'e a? ³⁴ Mbœrœ tœnœ ataa, mœ sœ kœvwa aayi kœgbara o'o, dœ aayi kœwusœtœ dœ pe aayi kœyisœ awa akwa fœ 'e. 'E wo anga endje, œ kuru anga endje ga pa kurushi, 'e kpa sœ anga endje dœ ndjapa ba lœ Sinagoga nœ 'e œ gœrœ endje lœ ongbo dœ ongbo. ³⁵ Yé indji azu á endje sœ ndjii á tu lima ga pa osho asœmœ, sœ ga pa kumu 'e, kœto ba tœ indji Abele á tshe sœ ndjii œrrr ga tœ indji Zakariya, gbolo nœ Barashi á 'e wo lima she ba ugurutœ œyerœ osho œdœ ndaba lœ anda Ndjaba. ³⁶ Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke: Tshangba œrœnœ asœmœ kœ œ sœ ga pa kumu 'e dœ azu nœ tshakpesheke asœke!»

Kœpulœma tœ upu nœ Yerusaleme

(Wu ba tœ Luk 13.34-35)

³⁷ «Yerusaleme, Yerusaleme, œbœ á bœ sœ kœwo aayi kœgbara o'o yé á sœ kœve endjeneke á Ndjaba sœ kœvwa endje fœ bœ dœ badja, awa ndjoro mœ yi lima ndœ kœngbœba azu nœ zœ ga tœ œsœnœ bale bœta á ayi ngato œ ngbœba ayancœ ataa, Ndjaba œ gi ala ye pa anda nœ 'e, yé anga œngœ bale kpa gu nene. ³⁹ Gbambanœ nene, mœ sœ kœpa fœ 'e adœke: Kœto ngœngœnœ asœke, 'e kpa wu mœ nene œrrr ga tœ lœkœ á 'e pa adœke: "Kaka Ndjaba to kane ye ga pa uzu á tshe na dœ i'iri Gbozu.»

24

O'o tœ upu nœ kœndi Tepelo

(Wu ba tœ Mar 13.1-2; Luk 21.5-6)

¹ Lœkœ á Yisu wuta lima lœ Tepelo á tetœ kœro tœnœ, ayambarœ nœ ye na ndoo dœ she mbœrœ kœma mara á endje mœ dœ Tepelo. ² Yisu za o'o yé œ pa fœ endje adœke: «'E wu œrœnœ asœmœ kœ? Mœ sœ kœpa dœ adjapu adœke anga badja bale œ kpa ka ga pa angancœ nene; tshelœnœ œ ndi para ye.»

Oyo œdœ œrœ kanga

(Wu ba tœ Mar 13.3-13; Luk 21.7-19)

³ Lœkœ á Yisu sœ ga ati ba pa kaga œyo olive, ayambarœ nœ ye gitœ endje ndoo dœ she ga indirinœ, yé œ yu she adœke: «Pa fœ 'a kane, dœ œlo gadœ dá œrœnœ asœmœ œ mbœrœ má tœ endje a? Yé ambará gadœ dá matœ endje dœ olo kœkwa bœ œdœ dœ olo kœka tshapasho a?»

⁴ Yisu gi fœ endje adœke: «Ala 'e gbœ, uzu bale fafara 'e nene. ⁵ Gbambanœ nene, azu ndjoro œ na bala dœ i'iri mœ, œ pa adœke: "Émœ kœdœ Masiya!" Yé endje fara azu ndjoro. ⁶ Őlo á 'e kœdjindœ upu nœ koshe á sœ lœ ondonœ œdœ œneke á sœ lœ ingirinœ, awa zaza 'e nene; œ li adœke œrœ ataa wuta yeka, kashe œ dœdœ damba kœka tshapasho dœmœ nene. ⁷ Ogo bale œ nga koshe dœ anga ogo, yé ogo gbozu bale œ nga koshe dœ anga ogo gbozu, egerœ ogo œdœ kœturu osho œ za osho ngbambangba. ⁸ Érœnœ asœmœ kœ œ sœ bala bœta ali kœka œrœ á ka yashe utshu kœzu gbolo.

⁹ «Azu œ ko 'e bala mbœrœ adœke endje ndanga 'e yé œ wo 'e. Angbi azu kœ œ yiangba 'e mbœrœ i'iri mœ. ¹⁰ Yé azu ndjoro œ katœ kœyindœrœ nœ

endje; endje tɔ gbandatɔe endje dɔe pe kɔeyiangbatɔe endje ugurutɔe endje. ¹¹ Ayi kɔegbara o'o nɔe wala ɔe wuta yɛ ɔe djingili tshelɔe azu ndjoro. ¹² Manda nɔe, ngbindirɔe ɔe gerɔe lɔe azu, yɛ kɔeyindɔesho ɔe gerɔe nene. ¹³ Kashe uzu neke á tshe ka ngbiri ɔerrr ga tɔe ndangɔlɔnɔe, ɔeshe asɔemɔe dá she. ¹⁴ Endje mindɔe Ɔtshɔ O'o ogo gbozu pa ɔshɔ djigi; angbi azu kɔ ɔe dji yeka á manda nɔe á tshapashɔ ɔe ka.»

Egerɔe oyo

(Wu 6a tɔe Mar 13.14-23; Luk 21.20-24)

¹⁵ «E wu bala tsheneke á endje e she “ayi kɔendi ɔerɔe” á ayi kɔegbara o'o Daniyele pa lima tɔe ye 6a tɔe ɔeyerɔe osho. Kaka tsheneke á tshe di mbetinɔe asɔeke wusɔe ádánɔe! ¹⁶ Yɛ ɔe li adɔeke endjeneke á endje sɔe 6a lɔe ogo Yuda, kpa ga pa kaga. ¹⁷ Tsheneke á tshe kɔesɔe 6a pa anda, ɔe lili adɔeke tshe jerɔe ga ati mbɔerɔe kɔeko gbarɔe nɔe ye 6a sɔenda nɔe ye nene. ¹⁸ Tsheneke á tshe kɔesɔe 6a lɔe kindi, ɔe lili adɔeke tshe kwatɔe ye ndɔe kɔeza yɔgbɔdɔ lɔeba nɔe ye nene.

¹⁹ «Oyo nɔe ayashe nguzu ɔedɔe endjeneke á endje sɔe kɔeko ɔngɔ ga lɔe ama agbolo dɔe olonɔe asɔemɔe! ²⁰ E za avwala fɔe Ndjaba mbɔerɔe á 'e kɔekpakpa dɔe yapu nɔe izi too dɔe olo sabata nene. ²¹ Gbambanɔe nene, dɔe lɔkɔnɔe asɔemɔe, egerɔe oyo ɔe sɔe zɔe; ɔe sɔe tɔe egerɔenɔe kɔerosɔe ɔeneke á endje wu 6a lima kɔeto kpɔetɔe ali kɔembɔerɔe tshapashɔ ɔerrr ga tɔe ngɔngɔ asɔeke, yɛ mara ɔerɔe ataa ɔe kpa mbɔerɔetɔe endje bale nene. ²² Ɔedɔe Gbozu kɔegbe má lima tɔe kɔegi ata olonɔe nene, uzu bale ɔe sɔepe má dɔe soro nene; kashe mbɔerɔe endjeneke á tshe ke endje dá tshe kundɔe átá olonɔe asɔemɔe.

²³ «Yɛ ɔedɔe anga uzu kɔepa fɔe 'e adɔeke: “Masiya sɔe 6a ke” too “tshe sɔe 6a e”, 'e yiyindɔe nɔe fɔe she nene. ²⁴ Gbambanɔe nene, aekpe masiya ɔedɔe aayi kɔegbara o'o nɔe wala ɔe wuta ndjoro. Endje mbɔerɔe afá yɛ ɔe ma ambará ɔerɔe ndjoro dɔe mara adɔeke ɔene djingili tshelɔe kumu azu. Ɔedɔe ɔe kɔeli ndje, endje mbɔerɔe ndje awa bale fɔe endjeneke á Ndjaba ke endje. ²⁵ E dji kane! Mɔe va tshelɔe utu 'e tɔenɔe utshunɔe ye.

²⁶ «Ɔedɔe endje kɔepa fɔe 'e adɔeke: “E wu, tshe sɔe 6a lɔe kpagagasho”, 'e nana ga zɔe nene. Too ɔedɔe endje kɔepa fɔe 'e adɔeke: “e wu, tshe zatɔe ye yiwa tɔenɔe 6a ke”, 'e yiyindɔe nɔe nene. ²⁷ Bata á yavuru ɔe yerɔewa 6a lafo, kɔeto 6a tɔe osho á ɔlɔ ɔe wuta tɔenɔe ɔerrr ga tɔe osho á ɔlɔ ɔe li tɔenɔe, dɔe mara ataa dá Gbolo nɔe uzu ɔe na bala dɔe tɔenɔe. ²⁸ Osho á oko uzu sɔe tɔenɔe dá adivumbala ɔe ngbɔtɔe endje 6a zɔe.»

Ambará kɔena Gbolo nɔe uzu

(Wu 6a tɔe Mar 13.24-27; Luk 21.25-28)

²⁹ «Manda kɔewu oyo nɔe olonɔe asɔemɔe, ɔlɔ ɔe te ubunɔe, yapu ɔe kpa tɔe nene, angerepe ɔe to 6a lafo ɔe yo ga ati, gbɔgbɔ nɔe tshalafo ɔe turu. ³⁰ Yɛ ambará Gbolo nɔe uzu ɔe wuta 6a lafo; azu kɔ pa ɔshɔ ɔe ditshelɔema endje, endje wu Gbolo nɔe uzu kɔena lɔe ondoro dɔe gbɔgbɔ djigi ɔedɔe lɔe mokɔ. ³¹ Tshe vwa bala aandjelu nɔe ye ndɔe kɔe'uru ngbake tɔe osho kɔ pa ɔshɔ: Tshe ngbɔɔa bala endjeneke á tshe ke endje tɔe osho kɔ ga tɔenɔe.»

Kɔeyisɔerɔe á to lɔe ɔyo fige

(Wu 6a tɔe Mar 13.28-31; Luk 21.29-33)

³² «E dji ádá kɔeyisɔerɔe á to lɔe ɔyo fige: Lɔndɔ á ganeanɔe kɔeyɔɔtshelɔetɔe endje, 'e wusɔe nɔe adɔeke yapu kɔelu ngwarɔe ndo ye. ³³ Ɔe sɔe ndje atamɔe fɔe 'e, ɔlɔ á 'e kɔewu ndje ɔerɔe ataa kɔembɔerɔetɔe endje, 'e wusɔe nɔe adɔeke Gbolo nɔe uzu ndo ye, tshe sɔe lɔe manda 'e. ³⁴ Mɔe sɔe kɔepa fɔe 'e dɔe adjapu, azu nɔe

tshakpesheke, endje tshu kɔ nene á œerœnœ œ mbœerœtœ endje. ³⁵ Tshalafodœ tshapa œshœ œ ro ye, kashe o'o ama mœ œ ro nene.»

*Ndjaba kuti ye dá wusœ ndœngɔlo olo
(Wu 6a tœ Mar 13.32-37; Luk 17.26-30,34-36)*

³⁶ «Kashe olonœ œdœe ada ɔlɔnœ asœmœ, uzu bale wuwusœ nœ nene; œdœe aandjelu 6a lafo, œdœe Gbolo nœ uzu, endje wuwusœ nœ nene, Aba kuti ye dá wusœ nœ. ³⁷ Londɔ nœ kœna Gbolo nœ uzu, œerœ œ mbœerœtœ endje kolœ 6ata mara œerœ á mbœerœ lima tœ endje dœ lɔkɔ nœ Nowa. ³⁸ Gbambanœ nene, dœ lɔndɔnœ asœmœ, utshu lɔkɔ egerœ kœsu ungu pa œshœ djigi, azu sœ lima kœziroœ dœ kœndjorœ, endje sœ lima kœtotœ endje too kœko ayawuru nœ endje ndœ totœ œerrr ga tœ olo á Nowa li lima ga lœ egerœ agba. ³⁹ Endje sœsœ lima kœgbe dœ œerœ bale nene œerrr á egerœ kœsu ungu na, á endje tara para kɔkɔ. E sœ ndje ataa lɔkɔ á Gbolo nœ uzu œ na bala. ⁴⁰ Yé ayakoshe bisha œ sœ 6a lœ kindi, endje za anga bale, œ katœ anga ti. ⁴¹ Ayashe bisha œ sœ kœtɔ œerœ lœ kafuru, endje za anga bale, œ katœ anga ti. ⁴² Ataa, ala 'e gbɔ mbœerœ 'e wuwusœ olo neke á Gbozu nœ 'e œ na dœ tœnœ nene. ⁴³ 'E wusœ nœ adœke, œdœe ayengɔ anda kœwusœ ada ɔlo nœ butshœ á ayi angba œ na kœzi angba œerœ nœ ye, tshe lo olo nene yé tshe katœ ye adœke tshe to ogoro lœ anda nœ ye nene. ⁴⁴ Mbœerœ tœnœ ataa, e'e ndje, ala 'e gbɔ mbœerœ Gbolo nœ uzu œ na dœ ada ɔlo neke á 'e wuwusœ nœ nene.»

*Ayi akwa á tshe sœ kœmbœerœtœ ye lindœ nœ
(Wu 6a tœ Luk 12.41-48)*

⁴⁵ «Ataa, œdœe dá dœ ayi akwa á tshe sœ kœmbœerœtœ ye lindœ o'o gbozu nœ ye, yé á sœ ndje dœ kœwusœrœ á gbozu akwa nœ ye za she tœ kapeta nœ anganœ, mbœerœ kœto kœziroœ fœ endje liaka ada ɔlo dali a? ⁴⁶ Yanga nœ ayi akwanœ asœmœ œdœe gbozunœ kœgu á gbɔ she lœema akwanœ! ⁴⁷ Mœ sœ kœpa dœ adjapu fœ 'e: gbozu œ za she tœ kapeta tshapa œerœ nœ ye kɔ. ⁴⁸ Kashe œdœe œshe kœdœe ekpe ayi akwa, á pa 6a lœsu ye adœke: “Gbozu nœ mœ œ gu katsha nene”, ⁴⁹ yé á tetœ kœfi aayi akwa anganœ, kœzi œerœ dœ pe kœndjo œerœ awa bale dœ aayi kœndjorœ, ⁵⁰ gbozu nœ ayi akwanœ asœmœ œ gu dœ olo œdœe dœ ada ɔlo á ayi akwanœ wuwusœ nœ nene. ⁵¹ Tshe gɔrɔ ayi akwanœ, œ mbœerœ œerœ kanga nœ awulapatshœ fœ she, 6a tœ oshœ á azu œ ki dœ pe kœzi tshelœ daji endje gbagbara gbagbara.»

25

Ndœma toro tœ upu nœ akpɔ ayawuru ndjokpa

¹ «Yé Ogo gbozu nœ tshalafodœ sœ 6ata œkpɔ ayawuru ndjokpa á endje ko miinda nœ endje, yé á wuta kœna kœtogba dœ yakoshe totœ. ² Anga endje mindu kœdœe aayi indi, anga endje mindu kœdœe aayi kœwusœrœ. ³ Kœko miindanœ, aayi indinœ mindu susu lima kada ga lœ œnœ endje nene; ⁴ kashe aayi kœwusœrœnœ mindu su lima kada ga lœ anga á na dœ tœnœ dœ miinda nœ endje. ⁵ Bata œndœ yakoshenœ sœ lima kœdi tœnœ waa, olo mbœerœ endje, endje lo para ye.

⁶ «Lœ œgbɔ butshœ, anga uzu bale tetœ rawa adœke: “E wu, yakoshenœ dá yi kumu ye asœ; 'e wuta ndœ ye.” ⁷ Œkpɔ ayawurunœ kœjo para yé kœtetœe kœguma miinda nœ endje. ⁸ Aayi indinœ kœpa fœ ayi kœwusœrœ adœke: “E su anga kada nœ 'e fœ 'a mbœerœ œnœ 'a miindanœ sœ kœru tœnœ.” ⁹ Aayi kœwusœrœ kœgi fœ endje adœke: “E ngba 'a ye, œ gegerœ yeka á 'a kœsu mbœerœ 'a œdœe fœ 'e nene. 'E na œ yɔ œne 'e 6a ndœ aayi kœka œerœ.” ¹⁰ Londɔ

á aayi indinœ ro kœyɔ kadanœ ga zœ atake, yakoshe totœnœ yi kumu ye. Akpɔ ayawuru mindu á endje guma má tœ endje yindjindjinœ asœmœ, li dœ she ga scœnda angbo totœnœ, yé endje kœtshu mandanœ ga tœnœ ye. ¹¹ Endœnœ di manda nœ, œkpɔ ayawuru indinœ gu œ tetœ kœ'e osho adœke: “Gbozu, gbozu, kœɔ manda fœ 'a ka!” ¹² Kashe tshe gi adœke: “Mœ sœ kœpa dœ adjapu fœ 'e adœke, mœ wuwusœ 'e nene.” ¹³ Atamœ, ala 'e gbɔ, mbœrœ 'e wuwusœ olo dœ pe ada œɔ nene.»

Ndœma toro tœ upu nœ ngendja
(Wu 6a tœ Luk 19.11-27)

¹⁴ «E sœ bala ɓata anga yakoshe á tshe yi lima ndœ kœna ana: Tshe e aayi akwa nœ ye œ katœ œrœ nœ ye fœ endje. ¹⁵ Tshe ko fœ anga talata mindu, anga talata bisha, fœ votœnœ talata* bale: Tshe ko fœ uzu dœ uzu liaka gbɔgbɔ nœ ye. Manda nœ, tshe ro daye. ¹⁶ Ayi akwa á tshe gbɔ talata mindu gu œ za ga tœ akwa, yé œ kpa gbɔ anganœ mindu ga panœ. ¹⁷ Tsheneke á tshe gbɔ talata bisha mbœrœ ndje awa bale, yé œ kpa gbɔ talata bisha ga panœ. ¹⁸ Kashe tsheneke á tshe gbɔ talata bale, gu œ dji kudu ɓa lœ œshɔ, yé œ za talata bale nœ gbozu akwa nœ ye yiwa tœnœ ga lœ nœ.»

¹⁹ «Endœnœ kœdi œerrr manda nœ, gbozu nœ aayi akwanœ asœmœ gu, yé œ tetœ kœyu endje tœ akwa á tshe ka lima tœnœ fœ endje. ²⁰ Tsheneke á tshe gbɔ lima talata mindu gitœ ye ndoo, œ pa adœke: “Gbozu, wu, ɓœ ko lima talata mindu fœ mœ. Anganœ mindu á mœ gbɔ ga panœ dœke.” ²¹ Gbozu nœ ye pa fœ she adœke: “E sœ dœ œtshœnœ, œɓœ kœdœ œtshœ ayi akwa yé ɓœ mbœrœtœ zœ lindœ nœ. Bata á ɓœ mbœrœtœ zœ lindœ nœ lœ aya akwa ataa, mœ za ɓœ ga pa egerœnœ. Na ga mœ œ sœ dœ yanga awa bale dœ gbozu nœ zœ.” ²² Tsheneke á tshe gbɔ lima talata bisha na ndje œne ye, yé œ pa adœke: “Gbozu, ɓœ ko lima talata bisha fœ mœ. Anganœ bisha á mœ gbɔ ga panœ dœke.” ²³ Gbozu nœ ye pa fœ she adœke: “E sœ dœ œtshœnœ, œɓœ kœdœ œtshœ ayi akwa yé ɓœ mbœrœtœ zœ lindœ nœ. Bata á ɓœ mbœrœtœ zœ lindœ nœ lœ aya akwa ataa, mœ za ɓœ ga pa egerœnœ. Na ga mœ œ sœ dœ yanga awa bale dœ gbozu nœ zœ.”

²⁴ «Tsheneke á tshe gbɔ lima talata bale kœna, yé á kœpa œnœ ye adœke: “Gbozu, mœ wu lima sœ nœ adœke œɓœ kœdœ gbozu á ɓœ ngaanga: Bœ sœ kœkɔ ngwarœ á œ dœdœ ɓœ dá lu nene, ɓœ sœ kœkɔ ngwarœ ɓa tœ osho á ɓœ lulu œrœ bale nene. ²⁵ Awa za mœ, yé á mœ na á za talata nœ zœ yiwa tœnœ ga lœ œshɔ. Wu, œrœ nœ zœ dœke.” ²⁶ Kashe gbozu nœ ye gi fœ she adœke: “Ekpe ayi akwa, ayi œdɔ! Bœ wu lima sœ nœ adœke mœ sœ kœkɔ ngwarœ á œ dœdœ mœ dá lu nene, mœ sœ kœkɔ ngwarœ ɓa tœ osho á mœ lulu œrœ bale nene. ²⁷ Ataa, œ li má adœke ɓœ ko ngendja nœ mœ ga lœ anda kœgumasœ ngendja, yé á mœ kœgu má atake, á kœgbɔ anga œrœ nœ mœ ga pa nœ. ²⁸ E za talatanœ asœmœ bale tœ ye, yé œ za fœ tsheneke á tshe sœ dœ tœnœ ndjokpa asœmœ. ²⁹ Gbambanœ nene, uzu kɔ á tshe sœ dœ œrœ ndjoro, endje to anganœ ga panœ fœ she. Tsheneke á tshe gugu dœ œrœ nene, endje ko œneke teasho á tshe sœpe dœ tœnœ, tœ ye yé. ³⁰ Tœ ayi akwanœ á ádá ye gugu nene asœ, 'e vwi she ga lœ ubu osho ɓa shu: 'Ba zœ kœdœ kolœ iki œdœ kœ zi tshelœ daji gbagbara gbagbara.”»

Ndœngɔɔ kœwa ngbanga

³¹ «Lœkɔ á Gbolo nœ uzu œ na bala lœ mokɔ nœ ye dœ aandjelu para, tshe sœ ɓa pa ngande tshagbozu nœ mokɔ nœ ye. ³² Azu ogo kɔ pa œshɔ œ ngbœtœ

* 25.15 25.15 Talata bale li dœ denari ndjokpa

endje 6a utshu ye, yé tshe kurutshelœ azu dœ azu 6ata á ayi kœgbøndœ ayarœ œ kurutshelœ apata dœ ayaburu. ³³Tshe ko apata ga tœ kuni ye, yé œ ko ayaburu ga tœ gele ye. ³⁴Yé gbozugo œ pa fœ endjeneke á endje sœ ga tœ kuni ye adœke: “E na ga mœ, e'e á Aba mœ to kane ye ga pa 'e. 'E li ga lœ ogo tshe agbozu á endje guma 6a lima sœ nœ fœ 'e, kœtotœ kœmbœrœ tshapashœ. ³⁵Gbambanœ nene, mœ sœ lima dœ ogo yé 'e to kœzirœ fœ mœ; mœ sœ lima dœ ogo ungu yé 'e su ungu fœ mœ; mœ dœ lima gene yé 'e za osho kœsœ fœ mœ; ³⁶mœ sœ lima kpendronœ yé 'e za lœba fœ mœ; mœ sœ lima dœ kœba yé 'e na ndœ kœtitœ mœ; mœ sœ lima lœ anda kánga yé 'e na kœwu mœ.”

³⁷«Yé azu á endje sœ ndjii gi fœ she adœke: “Gbozu, lœkœ gadœ á 'a wu lima 6œ dœ ogo yé á to kœzirœ fœ 6œ a, dœ ogo ungu yé á su ungu fœ 6œ a? ³⁸Lœkœ gadœ á 'a wu lima 6œ tœ gene yé á za osho kœsœ fœ 6œ a? Lœkœ gadœ dá 'a wu lima 6œ kpendronœ yé á za lœba fœ 6œ a? ³⁹Lœkœ gadœ dá 'a wu lima 6œ dœ kœba too lœ anda kánga yé á 'a na kœwu 6œ a?” ⁴⁰Yé gbozugo œ gi fœ endje adœke: “Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke: ɔɔ kœ á 'e sœ lima kœmbœrœ œrœncœ asœmœ fœ anga aaya lœ aaya mœ á œsœ endje lili nene, œmœ dá 'e sœ lima kœmbœrœ tœncœ fœ mœ asœmœ.”

⁴¹«Manda nœ, tshe pa bala fœ endjeneke á endje sœ ga pa gele ye adœke: “E gitœ 'e zara tœ mœ, e'e dœ azu á endje darandœ 'e! 'E na œ yo ga la owo á ru nene, á endje guma fœ djaboro dœ aandjelu nœ ye. ⁴²Gbambanœ nene, mœ sœ lima dœ ogo yé 'e toto kœzirœ fœ mœ nene; mœ sœ lima dœ ogo ungu yé 'e susu ungu kœndjo tœncœ fœ mœ nene; ⁴³mœ na lima tœ gene yé 'e zaza osho kœsœ fœ mœ nene; mœ sœ lima kpendronœ yé 'e zaza lœba fœ mœ nene; mœ sœ lima dœ kœba yé 'e nana œ titœ mœ nene; mœ sœ lima lœ anda kánga yé 'e nana œ wu mœ nene.” ⁴⁴Yé endje ndje, endje gi bala adœke: “Gbozu, œlœ gadœ dá 'a wu lima 6œ dœ ogo too dœ ogo ungu, tœ gene too kpendronœ a, dœ kœba too lœ anda kánga yeka á gbegbe lima dœ 6œ nene a?” ⁴⁵Yé tshe gi bala fœ endje adœke: “Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu, œlœ dœ œlœ á 'e mbœmbœrœ lima œrœncœ asœmœ fœ anga aya bale ugurutœ aaya mœ á œsœ endje lili nene, 'e mbœmbœrœ ndje lima fœ mœ nene.” ⁴⁶Yé endjeneke œ li bala ga lœ djofele neke á ka nene. Andaa, azu á endje sœ ndjii œ li bala ga lœ soro nœ waa dœ waa.»

26

Kœvwarandœ Yisu

(Wu 6a tœ Mar 14.1-2; Luk 22.1-2; Yow 11.45-53)

¹Lœkœ á Yisu mindœ upuncœ asœmœ kœkœ ye, tshe pa fœ ayambarœ nœ ye adœke: ²«'E wusœ nœ adœke œ œœpe olo bisha kœwuta ga tœ angbo nœ pake: Endje za Gbolo nœ uzu yœ œerœ ndœ kœkuru she ga pa kurushi.»

³Yé agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ pe agbozu Ikrizia ngbœtœ endje 6a sœnda nœ egerœ ngangã Ndjaba á i'iri ye kœdœ Kayifa. ⁴Endje djitœ endje yé œ wa adœke œne frandœ Yisu œ tepa ye yeka á kœ wœ she. ⁵Endje sœ lima kœpa adœke: «E lili adœke a za she dœ lœndœ angbonœ nene, ete nene azu œ oma ye.»

Anga yashe su yombo ga lœ kumu Yisu

(Wu 6a tœ Mar 14.3-9; Yow 12.1-8)

⁶Lœkœ á Yisu sœ lima 6a lœ Betani 6a sœnda nœ ayi boroma Shimu, ⁷anga yashe bale na dœ yombo nœ ye lœ anga á endje mbœrœ dœ albatre*, ama

* 26.7 26.7 Albatre kœdœ badja á tshelœncœ sœ ngbii á endje mbœrœ dœ anga yé amanœ gbœ waa

yombonœ gbɔ waa. Tshe su yombonœ ga lœ kumu Yisu lɔndɔ á tshe sœ pa ndaba kœzi œrœ. ⁸ Lɔkɔ á ayambarœ nœ ye wu ataa, endje sœ dœ ekpe lɔsu yé œ pa adœke: «Mbœrœ gadé á tshe ndi ungu yombonœ asœ ataa? ⁹ Œ li má adœke endje ka yombonœ asœmœ dœ amancœ tœ œgbɔnœ yé œ kurutshelœ ngendjanœ tœ aayi oyo.»

¹⁰ Yisu wusœ nœ lima adœke endje sœ kœpa ataa, yé œ pa fœ endje adœke: «Mbœrœ gadé á 'e sœ kœndanga yashencœ asœke a? Œrœ á tshe mbœrœ fœ mœ kœdœ ɔtshœrœ. ¹¹ Gbambancœ nene, 'e sœ tœ œsœncœ dœ aayi oyo ɔɔ dœ ɔɔ. Kashe œmœ, 'e sœ dœ mœ awa bale waa nene. ¹² Tshe su yombonœ asœmœ kpɔɔ ga tœ ɔkɔ mœ mbœrœ kœguma mœ ndœ kœshi mœ. ¹³ Mœ sœ kœpa dœ adjapu fœ 'e adœke: Osho kɔ á endje pandœ ɔtshɔ O'onœ asœke tœncœ pa tshapashɔ djigi, endje pandœ œrœ á yashe asœke mbœrœ, yé endje gbe dœ she.»

Kœvatɔ osho nœ Yuda

(Wu 6a tœ Mar 14.10-11; Luk 22.3-6)

¹⁴ Yé anga yambarœ bale lœ andjokpa dœ bisha á 'iri ye kœdœ Yudasí Isikariote, na ga ndœ agbozu tshapa anganga Ndjaba, ¹⁵ yé œ pa fœ endje adœke: «Œrœ gadé dá 'e za fœ mœ œdœ mœ kœza she yɔ œrœ fœ 'e a?» Endje di langere ngendja zazu bale dœ ndjokpa (30), yé á ko fœ she. ¹⁶ Kœto pe dœ lɔkancœ asœmœ, Yuda tetœ kœpara awa ndœ kœza Yisu fœ endje.

Yisu zi œrœ angbo pake dœ ayambarœ nœ ye

(Wu 6a tœ Mar 14.12-21; Luk 22.7-14,21-23; Yow 13.21-30)

¹⁷ Dœ ali olo nœ angbo nœ mapa á susuku nene, ayambarœ na kœyu Yisu adœke: «Bœ yindœ nœ adœke 'a guma kœzirœ nœ pake fœ 6œ kpœta a?» ¹⁸ Tshe pa fœ endje adœke: «'E na 6a ndœ anga uzu bale lœ ongbo yé œ pa fœ she adœke: "Gbozu pa adœke: Ada ɔɔ nœ mœ li ye; mœ mbœrœ angbo pake dœ ayambarœ nœ mœ 6a ndœ zœ."» ¹⁹ Ayambarœncœ mbœrœ bata á tshe pa tœncœ fœ endje, yé œ guma œrœ angbo Pakencœ.

²⁰ Lɔkɔ á ɔɔ di, Yisu sœ pa ndaba kœzirœ dœ ayambarœ ndjokpa dœ bisha. ²¹ Lɔndɔ á endje sœ kœzirœ, tshe kœpa adœke: «Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu, anga yanga 'e bale œ za mœ yɔ œrœ zœ.» ²² Oyo kœza endje, endje kœtetœ kœyu she uzu dœ uzu adœke: Œ dœ mœ a, Gbozu? ²³ Tshe kœgi adœke: «Œshe á tshe ngbɔ kane ye lœ gbarœ kœzirœ awa bale dœ mœ asœmœ, œshe dá za mœ yɔ œrœ. ²⁴ Gbolo nœ uzu œ tshu bata á endje sú lima ala buku nœ Ndjaba tœ upu nœ ye. Kashe oyo nœ uzu á tshe za Gbolo nœ uzu yɔ œrœ. Œ sœ má dœ ɔtshɔncœ mbœrœ uzuncœ adœke adja endje zuzu she nene!» ²⁵ Yudasí, á tshe sœ kœza she yɔ œrœ, za o'o œ pa adœke: «Œdœ mœ a, Gbozu?» Yisu gi fœ she adœke: «Œ6œ dœ tœ zœ 6œ pa ye.»

Ndɔngɔɔ kœzirœ nœ Yisu dœ ayambarœ nœ ye

(Wu 6a tœ Mar 14.22-26; Luk 22.14-20; 1Ko 11.23-25)

²⁶ Dœ lɔndɔ kœzi œrœ, Yisu za mapa œ donga Ndjaba, œ kavwa tshelœncœ, œ ko fœ ayambarœ nœ ye, yé œ pa adœke: «'E ko œ zi, asœ kœdœ undu mœ.» ²⁷ Manda nœ, tshe za ndje yashi vinu, œ donga Ndjaba, yé œ za fœ endje dœ kœpa adœke: «'E kɔ 'e ndjo, ²⁸ mbœrœ asœke kœdœ indji mœ, indji á guma ayo ugurutœ Ndjaba dœ azu, indji á tu mbœrœ azu ndjoro œdœ mbœrœ kœdjercœndœ ekperœ nœ azu. ²⁹ Mœ sœ kœpa dœ adjapu fœ 'e adœke, mœ kpa ndjo vinu nene œrrr ga tœ lɔkɔ á mœ ndjo bala tafonœ dœ 'e 6a lœ Ogo gbozu nœ Aba mœ.» ³⁰ Manda kœdonga Ndjaba dœ itshi, endje wuta ndœ kœœ ga pa kaga ɔyɔ Olive.

*Yisu pa adœke Petro œ 'ea œne**(Wu 6a tœ Mar 14.27-31; Luk 22.31-34; Yow 13.36-38)*

³¹ Yé Yisu kœpa fœ endje adœke: «Lœ butsho asœ, e'e kœ 'e katœ mœ ti ye. Gbambanœ nene, endje sù 6a la buku nœ Ndjaba adœke: “Mœ 6i bala ayi kœgbœndœ apata, yé ukpulu apatanœ œ ndjotshelœtœ endje.” ³² Kashe, Yisu kpa pa adœke: Lœkœ á Ndjaba kœshe mœ lœ kuzu, mœ na utshu 'e ga lœ Galilayi.» ³³ Petro za o'o œ pa fœ she adœke: «Edœ azu kœ kœkatœ zœ ti, œmœ, mœ katœ zœ ti nene.» ³⁴ Yisu gi fœ she adœke: «Mœ pa fœ 6œ dœ adjapu adœke, dœ butshanœ asœke utshunœ adœke kœngato ki, 6œ 'ea mœ awa votœ.» ³⁵ Petro pa fœ she adœke: «Edœ œ kœsœ adœke a tshu dœ 6œ, mœ 'ea 6œ bale nene.» Yé ayambarœnœ kœ pa ndje awa bale.

*Yisu 6a lœ Getesemane**(Wu 6a tœ Mar 14.32-42; Luk 22.39-46)*

³⁶ Yisu wuta dœ ayambarœ nœ ye 6a tœ anga osho á endje e 'irinoœ Getesemane, yé á pa fœ endje adœke: «'E sœ ga ati kpœke, mœ sœ kœna kœza avwala 6a 'e.» ³⁷ Tshe za Petro œdœ agbolo yakoshe nœ Zebedayi bisha á na dœ endje. Tshe tetœ kœgbœ oyo tœ lœsu ye, yé awa li she gœrœ. ³⁸ Yé á tshe kœpa fœ endje adœke: «Lœsu mœ su kperœ dœ oyo nœ kuzu. 'E sœ kpœke yé œ lolo nene awa bale dœ mœ.» ³⁹ Tshe gitœ ye zara œ te dœ tshatshu ye ga tœ osho, œ za avwala adœke: «Aba mœ, œdœ œ kœli, gi yashi œrœ kanganœ asœke zara tœ mœ ye. (E sœsœ adœke 6œ mbœrœ œneke á mœ yindœ nœ nene, kashe mbœrœ 6ata á 6œ yindœ nœ.» ⁴⁰ Manda nœ, tshe gu ga ndœ ayambarœ yé œ gbœ endje lœ olo. Tshe pa fœ Petro adœke: «Shimu, 'e sœsœ dœ gbœgbœ kœsœ dœ uburu ala 'e awa bale dœ mœ manda ada œlœ bale nene a? ⁴¹ 'E lolo nene yé œ za avwala mbœrœ adœke 'e yoyo ga lœ kœwulœsu nene. Ishiri uzu su dœ gbœgbœ, kashe undu ye gugu dœ gbœgbœ nene.»

⁴² Tshe kpa gitœ ye zara tœ bishanœ kœza avwala dœ kœpa adœke: «Aba mœ, œdœ œ kœli, za yashi œrœ kanganœ asœke adœke mœ ndjondjo nene. Kaka 6œ mbœrœ 6ata á 6œ yindœ nœ!» ⁴³ Tshe kpa gu ga ndœ ayambarœ nœ ye, œ gbœ endje kolœ lœ olo, mbœrœ ala endje sœ lima dœ kikilinœ, awa kœkœrœ tœnœ gugu nene. ⁴⁴ Tshe kpa gitœ ye, yé œ za avwala tœ votœnœ kolœ dœ kœpa tshetœ o'onœ asœmœ. ⁴⁵ Manda nœ, tshe kpa gu ga ndœ ayambarœ œ pa fœ endje adœke: «'E sœpe kœlo tœnœ œdœ pe kœyatœ 'e! Ngongœnœ asœke, ada œlœ á endje za Gbolo nœ uzu ga tshakane aayi kœmbœrœ ekperœ li ye. ⁴⁶ 'E alafo, a na zœ. Ayi kumu mœ á tshe za mœ ga tshakane endje na ye.»

*Kœza Yisu**(Wu 6a tœ Mar 14.43-50; Luk 22.47-53; Yow 18.3-12)*

⁴⁷ Yisu sœpe kœpa o'o kolœnœ atake, Yudasi, anga yambarœ bale lœ andjokpa dœ bisha yi kumu ye. Tshe na awa bale dœ ukpulu azu ndjoro dœ ingiri yakamba œdœ pe ndindi œyœ tshakane endje. Agbozu tshapa anganga Ndjaba œdœ agbozu Ikriزيا dá vwa endje. ⁴⁸ Uzu á tshe za Yisu ga tshakane endje yi lima œsœ ambárá œrœ adœke: «Uzu á mœ kœ'uru tshelœ utu ye, dá œshe dœmœ; 'e za she.» ⁴⁹ Trale atake, Yudasi wuta œ na ga ndœ Yisu á pa fœ she adœke: «Abala, Rabi!» Manda nœ, tshe 'uru tshelœ utu ye.

⁵⁰ Yisu pa fœ she adœke: «Yanga mœ, mbœrœ œrœ á 6œ gbe dœ tœnœ.» Yé azunœ tepa ye, á za she. ⁵¹ Anga bale lœ ugurutœ endje á endje na dœ Yisu gbota ingiri yakamba nœ ye á de anga ayi akwa nœ egerœ nganga Ndjaba, yé á wa utu ye ndja tœnœ. ⁵² Á Yisu pa fœ she adœke: «Gi ingiri yakamba nœ zœ ga mangbanœ, mbœrœ azu kœ á endje nga koshe dœ ingiri yakamba,

endje tshu kolœ kuzu nœ ingiri yakamba. ⁵³ Bœ wuwusœ nœ adœke œdœ mœ kœyondœ azu 6a ndœ Aba mœ, tshv vwa ngongonœ asœ ukpulu aandjelu kœro pa ndjokpa dœ bisha fœ mœ adœke endje ti kane mœ nene a? ⁵⁴ Kashe, tœ œneke, dœ mara gadœ dá o'o ala buku nœ Ndjaba li kœmbœœtœ endje lindœnœ adœke œ sœ ataa.»

⁵⁵ Dœ ada œlonœ asœmœ, Yisu pa fœ ukpulu azu adœke: «'E na kœza mœ dœ ingiri yakamba œdœ pe dœ ndindi œyœ, 6ata œmœ kœdœ ayi angba a? Ōlœ dœ œlœ, mœ sœ lima kœsœ ga ati 6a lœ Tepelo kœyisœ œrœ, yé 'e zaza lima mœ nene. ⁵⁶ Kashe œneke kœ wuta mbœœœ á o'o aayi kœgbara o'o pa lima kœmbœœtœ endje.» Yé, ayambarœ kœ katœ ye ti, œ kpa ye.

Yisu 6a utshu ayi kœwa ngbanga

(Wu 6a tœ Mar 14.53-65; Luk 22.54-55,63-71; Yow 18.13-14,19-24)

⁵⁷ Endje á endje za lima Yisu, gu dœ she 6a ndœ Kayifa, egerœ nganga Ndjaba á aayi kœyisœ awa akwa œdœ ndje dœ agbozu Ikriزيا ngbœtœ endje 6a ndœ ye. ⁵⁸ Petro sœ lima kœna manda Yisu yima yima lœ ingirinœ œerr 6a lœ gbagba nœ egerœ nganga Ndjaba. Tshv li ga zœ œ sœ ga indiri aayi akwa ndœ kœwu mara á o'onœ œ ka dœ tœnœ.

⁵⁹ Andaa, agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ pe aayi kœwa ngbanga nœ azu nœ Ndjaba kœ, lœ lima kœpara awa adœke œne gbœ anga uzu á tshv kœpa anga ekpe o'o goro œsœ Yisu yeka á œne kœgbœ awa kœwa ngbanga nœ kuzu ga tœ ye. ⁶⁰ Kashe ataa aayi kœpa ekpe o'onœ ma lima tœ endje ndjoro gbaa, endje gbagbœ œrœ bale nene. Kwata œerr, anga endje bisha matœ endje ⁶¹ yé œ pa adœke: «Uzunœ asœ pa adœke: “Mœ li kœendi tshelœ Tepelo nœ Ndjaba yé œ mœ ga mangbanœ manda olo voto.”» ⁶² Egerœ nganga Ndjaba álafo œ pa fœ she adœke: «Bœ gugu dœ o'o kœgi tœnœ tœ œneke kœ á azu asœ pa ga pa zœ nene a?» ⁶³ Kashe Yisu sœ lima kokoko. Yé egerœ nganga Ndjabanœ kœyiu she adœke: «Mœ sœ kœyiu 6œ, 6œ dara ama zœ dœ i'iri Ndjaba nœ soro: Ɛbœ kœdœ Masiya Gbolo nœ Ndjaba a?» ⁶⁴ Yisu gi fœ she adœke: «Bœ pa dœ tœ zœ ye. Kashe mœ sœ kœpa ngbi fœ 'e adœke: Kœto ngongonœ asœ, 'e wu Gbolo nœ uzu kœsœ ga ati ga tœ kuni Ndjaba nœ gbagbœ kœ; 'e wu ndje she kœjerœ 6a pa ondoro 6a lafo.» ⁶⁵ Yé egerœ nganga Ndjaba suru tshelœ lœba tœ ye œ pa adœke: «Tshv gu œsœ Ndjaba! A kpa gbege dœ atimu nene! 'E totœ kœdji kœgu osho á tshv gu tœ Ndjaba ye. ⁶⁶ 'E gbe má œne 'e tœnœ kotoo?» Endje gi adœke: «Tshv li dœ kuzu.» ⁶⁷ Manda nœ, endje tetœ kœtu ngusha ga tshatshu ye œ sœ kœdu she, yé anga endje sœ kœda ala ye. ⁶⁸ Endje pa fœ she adœke: «Masiya, œdœ 6œ kœdœ ayi kœgbara o'o, pandœ nœ fœ 'a: Ɛdœ dá 6i 6œ a?»

Petro 'ea Yisu

(Wu 6a tœ Mar 14.66-72; Luk 22.56-62; Yow 18.15-18,25-27)

⁶⁹ Andaa Petro sœ lima ga ati 6a ushu 6a lœ gbagba, anga yashe akwa na ndoo dœ she yé œ pa fœ she adœke: «Ɛbœ ndje, 6œ sœ lima awa bale dœ Yisu uzu Galilayi!» ⁷⁰ Kashe tshv vusœ nœ utshu azu kœ dœ kœpa adœke: «Mœ wuwusœ o'onœ á 6œ yindœ kœpa tœnœ asœ nene.» ⁷¹ Bata á tshv sœ lima kœna gu ndœ œsœ manda gbagbanœ, anga angbi yashe akwa kpa wu she yé œ pa fœ azu á endje sœ lima kpœtœmœ adœke: «Uzu asœ sœ lima awa bale dœ Yisu uzu Nazarete.» ⁷² Petro kpa vusœ nœ dœ kœdarama ye adœke: «Mœ wuwusœ uzunœ asœ nene.»

⁷³ Manda nœ teasho, azu á endje sœ lima kpœtœmœ gitœ endje ndoo dœ Petro, yé œ pa fœ she adœke: «Adja, œbœ kœdœ anga uzu nœ endje, yé o'o zœ sœ kœma 6œ ataa.» ⁷⁴ Yé Petro tetœ kœdarama ye dœ kœpa o'o adœke: «Kaka

Ndjaba za djofele fœ mœ œdœ mœ kœpa wala! Mœ wuwusœ uzunœ asœke nene.» Ngbewo, kŕngato ki. ⁷⁵ Yé Petro gbetshelœ ye ndœ o'once á Yisu pa lima fœ she adœke: «Utshunœ adœke kŕngato ki, 6œ 'ea mœ awa votœ adœke 6œ wuwusœ mœ nene.» Tshe wuta ga ushu, yé ki dœ oyo.

27

Yisu 6a utshu Pilato

(Wu 6a tœ Mar 15.1; Luk 23.1-2; Yow 18.28-32)

¹ Dœ amazi tuu, agbozu tshapa anganga Ndjaba kœ dœ pe agbozu Ikrizia ngbœtœ endje ga tœnœ kœwa o'o ndœ kœwo Yisu. ² Manda nœ, endje i Yisu ga tœnœ, œ na dœ she yé á za she fœ gbuzugo á i'iri ye kœdœ Pilato.

Kuzu Yudasi

(Wu 6a tœ Akw 1.18-19)

³ Yudasi á tshe za she yœ œerœ, wu adœke endje wa ngbanga ndœ kœwo Yisu, egerœ gbetshelœ za she, tshe kwa œ gi langere ngendjancœ zazu bale dœ ndjokpa fœ agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ pe fœ agbozu Ikrizia, ⁴ yé á pa fœ endje adœke: «Mœ mbœerœ ekperœ, mœ za uzu á tshe mbœmbœerœ ekperœ nene fœ kuzu.» Kashe endje gi fœ she adœke: «'A scœsœ lœnœ nene! Tœnœ kœdœ o'o nœ zœ!» ⁵ Yudasi ko ngendjancœ va ga lœ Tepelo, yé á na kœdu uwu ga lœ igi ye ndœ kœwotœ ye.

⁶ Agbozu tshapa anganga Ndjaba rœ ngendjancœ yé á pa adœke: «Awa akwa nœ azœ yiyindœ nœ adœke a ko mara ngendja ataa ga ugurutœ kœgbœrœ nœ Tepelo nene, mbœerœ tœnœ á to lœ ngendja indji uzu.» ⁷ Manda kœdjitœ endje, endje za œ yœ dœ kindi nœ ayi kœmbœerœ lœsú mbœerœ kœza tœ tshapa udu nœ agene. ⁸ Mbœerœ tœnœ ataa œrrr ga tœ kpesheke, i'iri kindinœ asœmœ kœdœ: «Kindi indji uzu.» ⁹ Yé œ mbœerœtœ endje ataa mbœerœ o'o á ayi kœgbara o'o Yilimiya pa lima kœmbœerœtœ endje, tshe pa adœke: «Endje za ngendja zazu bale dœ ndjokpa, œtœnœ kœdœ ama ngendja á agbolo Israyele wa lima tœ upu nœ ye; ¹⁰ yeka á endje za ndœ kindi nœ ayi kœmbœerœ lœsú, bata á Gbozu vwa lima mœ ndœ kœpandœ nœ.»

Pilato sœ kœyu Yisu

(Wu 6a tœ Mar 15.2-5; Luk 23.3-5; Yow 18.33-38)

¹¹ Yisu ka 6a utshu gbuzugo á i'iri ye kœdœ Pilato. Gbozugo yu she adœke: «E6œ kœdœ gbuzugo nœ Ayuda a?» Yisu gi fœ she adœke: «E6œ dá sœ kœpa ataa.» ¹² Kashe o'o á agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ pe agbozu Ikrizia sœ kœpa ga pa ye, tshe gigi lima o'o nene. ¹³ Pilato pa fœ she adœke: «Bœ djidji o'o á endje sœ kœpa ga pa zœ asœ nene a?» ¹⁴ Tshe gigi lima o'o ndœ nœ bale nene, yé gbuzugo za lima ama ye ti œœ.

¹⁵ Dœ lœndœ angbo Pake bale dœ bale kœ, gbuzugo sœ lima kœvwara anga ayi kánga bale á ukpulu azu yindœ ye. ¹⁶ Andaa, endje sœ lima dœ anga ayi kánga á endje para wu lima sœ ye, i'iri ye kœdœ Yisu Barabase. ¹⁷ Pilato yu ukpulu azunœ á endje ngbœtœ endje ga tœnœ adœke: «Ede dá 'e yindœ nœ adœke mœ katœ ye a? Yisu Barabase too Yisu á endje e she Kristu?» ¹⁸ Mbœerœ tshe wu lima sœ nœ adœke endje sœ dœ úkú ga tœ ye yeka á za she na tœnœ asœmœ. ¹⁹ Ŭœ á Pilato sœ kœwa ngbanganœ 6a lœ anda kœwa ngbanga, awonœ pa fœ she adœke: «Lili ga lœ o'o nœ uzunœ asœ nene, tshe sœ ndji. Mbœerœ mœ lu dœ abutshœ asœ, lœsu mœ ka mœ mbœerœ she waa.»

²⁰ Agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ pe agbozu Ikrizia sœ kœli ga lœ azu adœke endje katœ Barabase kashe œ wo Yisu. ²¹ Gbozugo kpa yu endje

adœke: «Ɛde ugurutœ endje bisha á 'e yindœ nœ adœke mœ katœ ye fœ 'e a?» Endje gi adœke: «Barabase.» ²² Pilato yu endje adœke: «Ɛrœ gadœ á mœ kœmbœrœ tœ Yisu á endje e she Kristu a?» Endje para gi adœke: «'E kuru she ga pa kurushi.» ²³ Pilato yu endje adœke: «Ekperœ gadœ dá tshe mbœrœ a?» Kashe endje tetœ koeta rawa dœ agbœ adœke: «'E kuru she ga pa kurushi.»

²⁴ Lœkœ á tshe wu adœke œne kpa wusœ œrœ á œne mbœrœ nene, tshe su ungu œ djutœ dœ kane ye utshu ukpulu azu dœ kœpa adœke: «Mœ doédœ ayi kumu upu kuzu ye nene; œtœnœ kœdœ upu nœ 'e.» Gbambanœ nene, azu sœ lima kœoma dœ o'onœ waa. ²⁵ Azu para gi adœke: «Kaka adœke indji ye sœ ga pa 'a dœ agbolo nœ 'a.» ²⁶ Yeka á tshe kœkatœ Barabase, yé manda kœsœ Yisu dœ ndjapa, tshe za she fœ endje adœke endje kœkuru she ga pa kurushi.

Aturugu mœ Yisu

(Wu 6a tœ Mar 15.16-20; Yow 19.2-3)

²⁷ Manda nœ aturugu nœ gbozugo gu dœ Yisu ga lœ gbagba nœ ye, yé ukpulu azu kpa dji she djikpata. ²⁸ Endje verœ lœba tœ ye, yé á verœ yœgbœdœ odorœ lœba ga tœ ye. ²⁹ Endje verœ kpoto nœ ishi ga tœ kumu ye bœta gbozugo, endje za tshœngbœbœ ga tœ kuni ye, á tetœ kœgote ga utshu ye dœ pe kœmœ she adœke: «'A bala bœ gbozugo nœ Ayuda.» ³⁰ Endje sœ koetu ngusha ga tœ ye, œ za tshœngbœlœnœ asœmœ á sœ dœ kumu ye. ³¹ Manda kœmœ she, endje verœ yœgbœdœ lœbanœ tœ ye á gi œne ye ga tœ ye, yé á za she na tœnœ ndœ kœkuru she ga pa kurushi.

Yisu 6a pa kurushi

(Wu 6a tœ Mar 15.21-32; Luk 23.26-43; Yow 19.17-27)

³² Bata endje sœ lima kœwuta tœnœ, endje gbœ uzu tshalakpi Sirene, á 'iri ye kœdœ Shimu, endje vwa she dœ agbœ ndœ kœza átá kurushi tœ Yisu. ³³ Endje wuta ga tœ osho á 'iri:nœ kœdœ Gologota, œ yindœ kœpa adœke «Osho gbayashi kœrœ.» ³⁴ Endje sú ipi á endje ngbœfa dœ shundœdœ œrœ œ za fœ Yisu adœke tshe ndjo. Tshe dji œtshœnœ kashe tshe yi yi lima ndœ kœndjo tœnœ nene.

³⁵ Endje kuru she ga pa kurushi yé œ ta wuka mbœrœ kœkurutshelœ lœba nœ ye. ³⁶ Manda nœ, endje sœ ga ati 6a zœ mbœrœ kœgbœndœ ye. ³⁷ Endje su ádá kœwo she ga pa tsheporœ maŕaya yé œ za ga pa kumu ye. O'onœ pa adœke: «Uzu asœ kœdœ Yisu, gbozugo nœ Ayuda.» ³⁸ Endje kuru anga aayi angba bisha ga pa kurushi ga indiri ye; anga ga pa kuni, yé anga ga pa gele ye.

³⁹ Azu á endje sœ lima kœvwanga tœnœ, sœ kœgu she dœ kœmea kumu endje, ⁴⁰ yé œ sœ lima kœpa adœke: «Ɛfœ á bœ pa lima adœke bœ ndi tshelœ Tepelo yé œ kpa mœ anganœ manda olo votœ; œdœ bœ kœdœ Gbolo nœ Ndjaba, shetœ zœ dœ tœ zœ yé œ jœrœ pa kurushi ga ati!» ⁴¹ Awa bale, agbozu tshapa anganga Ndjaba, aayi kœyisœ awa akwa œdœ pe agbozu Ikriaia sœ lima kœmœ she yé œ sœ kœpa adœke: ⁴² «Tshe she lima anga azu, tshe shetœ ye dœ tœ ye! Ɛshe kœdœ gbozugo nœ Israyele, tshe jœrœ ngœngœnœ asœ pa kurushi yé a kœyindœ nœ ga ndœ ye. ⁴³ Tshe za lœsu ye ga pa Ndjaba yé œ pa ngbi adœke: «Ɛmœ kœdœ Gbolo nœ Ndjaba.» Ɛdœ Ndjaba kœyindœ ye, tshe she she ngœngœnœ asœ!» ⁴⁴ Aayi angba á endje kuru lima endje ga pa kurushi dœ she gu ndje she awa bale dœ mara ataa.

Kuzu Yisu

(Wu 6a tœ Mar 15.33-41; Luk 23.44-49; Yow 19.28-30)

⁴⁵ Dœ kakpi ɔ̀ɔ, osho bu kporokoto pa ogo djigi œrrr ga tœ ada ɔ̀ɔ voto manda kakpi ɔ̀ɔ. ⁴⁶ Kœwuta ga tœ ada ɔ̀ɔ votɔ̀nœ asœmœ, Yisu ta rawa dœ ɔ̀gbɔ tshama ye adœke: «Eli, Eli, lema sabakatani?» E yindœ kœpa adœke: «Ndjaba nœ mœ, Ndjaba nœ mœ, mbœrœ gadœ á 6œ katœ mœ ti a?» ⁴⁷ Anga azu ugurutœ endjeneke á endje sœ lima kpœtœmœ dji she yé œ pa adœke: «'E dji ka, tshe sœ kœ'e Eliya!» ⁴⁸ Trale, anga uzu bale ugurutœ endje kpa œ nduru ndɔ̀hɔ̀rɔ̀ ga la ikpi vinu yé œ vwele ga tœ kumu wara yeka á yi ga tœ ama ye adœke tshe ndjo. ⁴⁹ Anga endje pa adœke: «'E kaka kane! A wu œdœ Eliya œ na kœshe she!»

⁵⁰ Kashe Yisu kpa ta rawa dœ ɔ̀gbɔ tshama ye, yé œ tshu ye. ⁵¹ Dœ lɔ̀ndɔ̀nœ asœmœ, lœba á endje du 6a lœ Tepelo suru tshelœtœ ye bisha kœto 6a lafo œrrr ga ati. Osho turu, tshelœ ogboro badja 'oro, ⁵² udu karɔ̀, yé ayindœ Ndjaba ndjoro á endje tshu, kwatœ endje ga lœ soro. ⁵³ Manda Ndjaba kœshe Yisu lœ akuzu, manda kœwuta endje lœ udu, endje li ga lœ œyerœ ongbo Yerusaleme, yé á azu ndjoro wu endje 6a zœ. ⁵⁴ Gbozu tshapa aturugu Roma œdœ aturugu á endje sœ kœgbɔ lima ndœ Yisu dœ she, wu oshɔ̀ á turu œdœ œneke kɔ̀ á wuta lima asœmœ, awa za endje tɔ̀panœ kpuru yé endje pa adœke: «Uzu asœke kœdœ lima adja Gbolo nœ Ndjaba tako.» ⁵⁵ Ayashe ndjoro ka lima zara á sœ kœtœndœ osho: Endje te lima mangba Yisu kœto 6a lœ Galilayi mbœrœ kœmbœrœ akwa fœ she. ⁵⁶ Mareya uzu tshalakpi Magadala, dœ Mareya ayi Jake dœ Yozefu, œdœ pe ayi agbolo nœ Zebedayi, sœ lima ugurutœ endje.

Kœshi yisu

(Wu 6a tœ Mar 15.42-47; Luk 23.50-56; Yow 19.38-42)

⁵⁷ Dœ adila, anga ayi kœgbœrœ 6a lœ Arimateyo á i'iri ye kœdœ Yozefu yikumu ye; œshe kœdœ ndje lima yambarœ nœ Yisu. ⁵⁸ Tshe na ga ndœ Pilato yé œ yu she tœ oko Yisu. Yé Pilato za awa adœke endje za fœ she. ⁵⁹ Yozefu za oko Yisu œ vwele ga tœnœ dœ ɔ̀tshɔ̀ lœba, ⁶⁰ yé á za ga lœ tafo udu á tshe totœ kœdji tœnœ 6a lœ ɔ̀ngɔ̀ badja. Manda nœ, tshe vwiri egerœ badja ga tœ mandanœ yé œ gu da ye. ⁶¹ Andaa, Mareya uzu Magadala œdœ anga angbi Mareyanœ sœ lima ga ati 6a utshu udunœ.

Kœgbœndœ tshapa udu

⁶² Olo bale manda nœ, tœnœ kœdœ lima lœkɔ̀ utshu sabata, agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ pe Afarisayi na awa bale ga ndœ Pilato. ⁶³ Endje pa fœ she adœke: «Gbozu, 'a gbe dœ o'ɔ̀ á ayi wala asœ pa lima lœkɔ̀ á tshe sœpe dœ soro. Tshe pa lima adœke: "Manda olo voto, Ndjaba œ she mœ lœ akuzu ye." ⁶⁴ Za awa adœke endje gbœndœ tshapa udu asœ œrrr ga tœ voto olo yekane, ete nene ayambarœ nœ ye œ zi angba ye, yé œ pa fœ azu adœke: "Ndjaba she lœ akuzu ye." Yé walanœ asœ œ kpa ropa œneke lima utshunœ ye.» ⁶⁵ Pilato kœpa fœ endje adœke: «Aturugu kœgbœndœ œrœ dœke. 'E na dœ endje dœ endje gbœndœ tshapa udunœ 6ata á 'e wa asœmœ.» ⁶⁶ Ataa, endje na ga pa udu œ guma mara kœgbœndœ nœ: Endje iwvi badjance œ tshu dœ mandanœ yé á katœ aturugu ndœ kœgbœndœ nœ.

28

Kœshe nœ Yisu lœ akuzu

(Wu 6a tœ Mar 16.1-10; Luk 24.1-12; Yow 20.1-10)

¹ Manda olo sabata, kœli ga lœ ali olo nœ pɔ̀sɔ̀, Mareya uzu Magadala dœ pe anga angbi Mareyanœ na kœwu tshapa udu. ² Trale atake, osho turu dœ

agbɔnɔe. Anga andjelu nɔe Gbozu to ɔa lafo e jɛrɔe, e vwiri egerɔe badja tɔe manda udunɔe yɛ á sɔe ga pa nɔe. ³ Tshe sɔe lima ɔata kɔeyerɔewa yavuru, yɛ lɔeba ye sɔe dɔe imbinɔe ɔata ondoro. ⁴ Aturugu sɔe lima kɔede gbaragbara dɔe awa, yɛ e sɔe ɔata azu á endje tshu ye.

⁵ Kashe andjelu za o'o yɛ e pa fɔe ayashenɔe adɔeke: «Awa zaza 'e nene, mɔe wusɔe nɔe adɔeke 'e sɔe kɔepara Yisu á endje kuru she ga pa kurushi. ⁶ Tshe gugu kpeke nene, mbɔerɔe Ndjaba she she lɔe akuzu ɔata á tshe pandɔe nɔe lima fɔe 'e. 'E na ga mɔe e wu osho á tshe lo lima tɔenɔe. ⁷ Yɛ 'e gu katsha e pandɔe nɔe fɔe ayambarɔe nɔe ye adɔeke: “Ndjaba shɛ she lɔe akuzu ye, yɛ tshe ro utshu 'e ga lɔe Galilayi da ye; 'e wu she ɔa zɔe.” E tɔenɔe dá mɔe pandɔe nɔe fɔe 'e asɔemɔe.»

⁸ Endje katɔe tshapa udu ti dɔe awa e dɔe pe dɔe yanga, e kpagu kɔepandɔe nɔe fɔe ayambarɔe nɔe ye. ⁹ Trale, endje wu Yisu kɔena ga ndɔe endje, á pa fɔe endje adɔeke: «Mɔe bala 'e!» Endje gitɔe endje ndoo ga ndɔe ye, e tepa ada ye yɛ á gote ga utshu ye. ¹⁰ Yɛ Yisu pa fɔe endje adɔeke: «Awa zaza 'e bale nene. 'E gu e pandɔe nɔe fɔe aaya mɔe adɔeke endje ro ga lɔe Galilayi: ɔa zɔe dá endje wu mɔe.»

O'o tɔe upu nɔe aayi kɔegbɔndɔe udu

¹¹ Lɔkɔ á endje sɔepe lima tɔe ala awa, anga aturugu lɔe ugurutɔe aturugu kɔegbɔndɔe udu ro ga lɔe ongbo, e pandɔe e rɔe kɔ á ro ɔa zɔe fɔe agbozu tshapa anganga Ndjaba. ¹² Manda kɔengbɔtɔe dɔe kɔedjitɔe agbozu nganga Ndjaba dɔe pe agbozu Ikrizia, endje to ngendja dɔe egerɔe nɔe fɔe aturugu, ¹³ yɛ e pa fɔe endje adɔeke: «'E pa ngbi adɔeke: Lɔkɔ á 'e sɔe tɔe olo, ayambarɔe nɔe ye na dɔe butshɔ e za angba oko ye yɛ. ¹⁴ Yɛ e dɔe gbozugo kɔedji o'onɔe asɔe, a'a dá ru alanɔe yɛ á mbɔerɔe adɔeke 'e gbɔgbɔ o'o nene.» ¹⁵ Aturugu za ngendjanɔe yɛ e tetɔe kɔembɔerɔetɔe endje lindɔe o'onɔe á endje za fɔe endje asɔemɔe. Ataa, o'onɔe asɔe kaka osho ɔa ndɔe Ayuda e rrr ga tɔe kpesheke.

Yisu matɔe ye fɔe ayambarɔe nɔe ye

(Wu ɔa tɔe Mar 16.14-18; Luk 24.36-49; Yow 20.19-23; Akw 1.6-8)

¹⁶ Ayambarɔe nɔe ye ndjokpa dɔe bale na ga lɔe Galilayi ɔa pa kaga á Yisu yi lima sɔe nɔe fɔe endje. ¹⁷ Lɔkɔ á endje wu lima she, endje gote ga utshu ye; kashe anga endje ugurutɔe endje sɔe lima dɔe sharapu. ¹⁸ Yisu na ndoo dɔe endje, e pa fɔe endje adɔeke: «Ndjaba za tshagbozu kɔ nɔe e rɔe tshalafo dɔe pe e nɔe tshapa shɔ fɔe mɔe. ¹⁹ 'E na djelɔe ogo kɔ, 'e fa azu tɔe ayambarɔe nɔe mɔe, yɛ e za batisimu fɔe endje dɔe i'iri Aba, dɔe Gbolo dɔe pe E tshɔ ishiri, ²⁰ 'e yisɔe nɔe fɔe endje adɔeke endje gbɔndɔe e neke kɔ á mɔe za lima dɔe o'o fɔe 'e. Yɛ e mɔe, mɔe sɔe dɔe 'e awa bale e dɔe e dɔe e rrr ga tɔe kɔeka tshapashɔ.»

Ɔtsho O'o nœ Yisu Kristu á Marke sú Tshatshu o'o

Asœke kœdœ Ɔtsho O'o nœ Yisu Kristu á Marke sú. Marke dœdœ lima ayi avwa nœ Yisu nene, tshe dji lima Ɔtsho O'o dœ loko á Petro sœ lima kœyisœ soro nœ Yisu Kristu pa osho fœ azu á endje dœdœ Ayuda nene.

Ndjaba pa liya ala Buku adœke œne vwa ayi kœshe azu Israyele á endje dœ azu nœ œne. Azu Israyele gbe lima adœke Kristu á Ndjaba pa lima ndœ kœvwa she asœmœ, tshe she œne tshaabrœ azu Roma. Kashe Yisu nana lima mbœrœ tœnœ nene. Tshe she lima kolœ azu á endje fatshalosu endje á katœ ekperœ mbœrœ kœdji o'o ama ye. Ba la Bukunœ asœke, Marke sú œrœ neke á Yisu mbœrœ pa osho, kœyisœrœ nœ ye, upu kuzu ye œdœ pe kœshe nœ ye lœ akuzu. Yisu she aayi koba, œ goro ekpe ishiri yé œ mbœrœ œrœ á ropa kumu azu. Ataa Yisu kœdœ gbolo nœ Ndjaba gbaa, tshe zaza lima tœ ye mbœrœ tœnœ nene.

Mbetinœ kurutshelœtœ ye atake:

- Kœyisœ o'o ama Ndjaba nœ Yowane, ayi kœza batisimu (1.1-8)
- Kœgbo batisimu nœ Yisu œdœ mara á Satana para awa tœ kœwu losu ye (1.9-13)
- Yisu na kœsœ 6a lœ ogo Galilayi (1.14–9.50)
- Yisu wuta lakpi Galilayi mbœrœ kœna ga lœ Yerusaleme (10.1-52)
- Udu olo Yisu pa osho: Kœwa ngbanga pa ye œdœ kuzu ye (11.1–15.47)
- Kœshe Yisu lœ akuzu (16.1-8)
- Yisu matœ ye fœ ayambarœ nœ ye (16.9-20)

Kœyisœrœ nœ Yowane ayi kœza batisimu

(Wu 6a tœ Mat 3.1-12; Luk 3.1-18; Yow 1.19-28)

¹ Asœ kœdœ Ɔtsho O'o nœ Yisu Kristu, Gbolo nœ Ndjaba. ² Isaya, anga ayi kœgbara o'o su lima o'o ama Ndjaba la mbeti nœ ye adœke:

«Ndjaba pa adœke:

“Mœ vwa ayi akwa nœ mœ utshu zœ mbœrœ kœguma ala awa zœ.

³ Uzu bale sœ kœmindœ upu 6a lœ kpagagasho:

‘E guma ala awa Gbozu,
‘E yoro ala awa ye ndjii.”»

⁴ Œneke kœ mbœrœ lima tœ endje dœ œlœnœ á Yowane sœ lima 6a lœ kpagagasho. Tshe sœ lima kœza batisimu fœ azu, œ sœ kœyisœ œrœ adœke: «‘E fatshalosu ‘e dœ œ gbœ batisimu yeka á Ndjaba kœdjerœndœ ekperœ nœ ‘e kœ.» ⁵ Azu tshelœ ogo Yuda dœ tshalakpi Yerusaleme á endje sœ lima kœna ga ndœ ye, endje sœ lima kœpandœ ekperœ nœ endje ngbii tœ ala azu kœ yeka á Yowane œ za batisimu fœ endje 6a la ngu Yordane.

⁶ Yowane verœ lima lœba á endje mbœrœ dœ usu shamo yé uwu tshapa lœbanœ tœ nguku ye kœdœ œkœ agea. Kœziroœ ama ye kœdœ lima ayila œdœ pe ojoro awaterœ. ⁷ Tshe sœ lima kœgbara o'o fœ azu adœke: «Uzunœ á tshe na manda mœ asœ, tshe ropa mœ dœ gbœgbo ye, mœ lili kœka ga utshu dœ pe kœzu uwu œrada nœ ye nene. ⁸ Mœ za batisimu fœ ‘e dœ amba ungu; kashe œshe, tshe za bala batisimu nœ Ɔtsho Ishiri fœ ‘e.»

*Yisu gbœ batisimu yeka á Satana na kœwu losu ye
(Wu 6a tœ Mat 3.13–4.11; Luk 3.21-22; 4.1-13)*

⁹ Dœ ɔlɔ nœ asœmœ, Yisu to ɓa lœ ogo Galilayi ɓa lakpi Nazarete, á na yeka á Yowane za batisimu fœ she ɓa la ungu Yɔrdane. ¹⁰ Kœwuta lima she kolœ langu atake, tshe wu adœke tshalafa kɔɔ ngbii yé Ishiri nœ Ndjaba jerœ ga pa ye ɓata mbepa. ¹¹ Yé tshe dji tshama kœto ɓa lafo œ pa adœke: «Eɓœ kœdœ Gbolo nœ mœ á mœ yindœ zœ, yanga zœ sœ tœ mœ waa.»

¹² Trale manda nœ, Ishiri nœ Ndjaba to Yisu na tœnœ ga lœ kpagagasho. ¹³ Tshe lo lima lœ kpagagasho olo zazu bisha á Satana na ɓa zœ kœwu lœsu ye. Tshe sœ lima kpœtœ œsœnœ dœ akatshagea tshelœ gusu yé á aandjelu lœ lima kœmbœrœ akwa fœ she.

Yisu e ayambarœ vana

(Wu ɓa tœ Mat 4.12-17; Luk 3.21-22; 5.1-11)

¹⁴ ɔlɔnœ á endje za Yowane ga lœ kánga, Yisu kwatœ ye ga lœ Galilayi yé œ tetœ kœmindœ ɔtshɔ O'o ama Ndjaba. ¹⁵ Tshe mi lima ndœ nœ adœke: «ɔlɔnœ tɔ ye, yé Ogo gbozu nœ Ndjaba ndo ye. Atamœ 'e fatshalasu 'e œ yindœ ɔtshɔ O'o!»

¹⁶ Dœ anga ɔlɔ bale, Yisu sœ lima kœna tœ mangu egerœ ungu adanga Galilayi, tshe wu ayi kœpara ageatshalangu bisha, Shimu œdœ aya nœ dœ Andere á endje sœ kœvwi gbanda nœ endje. ¹⁷ Yisu pa fœ endje adœke: «'E na manda mœ dœ mœ fa 'e tœ aayi kœpara azu.» ¹⁸ Pe kpœtœ œsœnœ, endje katœ gbanda nœ endje ti œ na manda ye. ¹⁹ Yisu gitœ ye teasho ga utshunœ, œ wu Jake endje dœ ayanoœ dœ Yowane, agbolo nœ Zebedayi. Endje sœ ga ati lœ agba á sœ kœdu œsœ gbanda nœ endje. ²⁰ Yisu e endje, endje katœ aba endje dœ Zebedayi dœ pe ayi akwa nœ endje ti lœ agba, yé œ na manda ye.

Yisu gɔɔ ekpe ishiri

(Wu ɓa tœ Mat 8.14-17; Luk 4.31-41)

²¹ Yisu dœ ayambarœ nœ ye na lima ga lœ ongbo Kaparnawumu. Dœ lɔkɔ sabata, tshe li ga lœ Sinagoga œ tetœ kœyisœ œrœ. ²² Azu á endje sœ lima kœdji she kitœ mara Kœyisœrœ nœ ye, mbœrœ tshe sœsœ lima kœyisœ œrœnœ ɓata aayi kœyisœ awa akwa nene kashe ɓata uzu á tshe sœ dœ tshagbozu. ²³ Trale anga uzu á tshe sœ dœ ekpe ishiri pa ye sœ ndje lima lœ Sinagoganœ, á tshe yi ama ye lœ rawa adœke: ²⁴ «Yisu uzu Nazarete, ɓœ yindœ kœmbœrœ gadœ tœ 'a? 'Bœ na mbœrœ kœwo 'a? Mœ wusœ zœ dœ ɔtshœnœ, œfœ kœdœ œyerœ uzu á Ndjaba vwa she.» ²⁵ Yisu ra ekpe ishiri sœmœ adœke: «Sœ koko! Gitœ zœ pa uzunœ asœke!» ²⁶ Pe kpœtœ œsœnœ, ekpe ishirinœ yaka uzunœ, œ ve œgbɔ rawa œ gitœ ye pa ye. ²⁷ E za lima awa fœ azu kɔkɔ yé endje tetœ kœyutœ endje adœke: «Asœ kœdœ gadœ? Tshe yisœ tafo œrœ dœ tshagbozu! Tshe pa o'o fœ ekpe ishiri yé ekpe ishiri sœ kœmbœrœtœ ye lindœ nœ.» ²⁸ Pe manda nœ asœmœ, i'iri Yisu za lima tshalakpi ogo Galilayi djigi.

Yisu she anga azu ndjoro

(Wu ɓa tœ Mat 8.14-17; Luk 4.38-41)

²⁹ Dœ lɔkɔnœ asœmœ, endje wuta lima lœ Sinagoganœ, œ gu ga sœnda nœ Shimu œdœ Andere awa bale dœ Jake dœ pe Yowane. ³⁰ Kœwuta Yisu atake, azu pa lima fœ she adœke ayimbeya Shimu lo ga pa kelekpa dœ kɔɓa biwa. ³¹ Yisu gitœ ye ndo dœ she, œ za kane ye, œ ti she ga lafo, kɔɓa biwa nœ ye ka ngbewo. Yé yashe sœmœ tetœ kœmbœrœ akwa fœ endje.

³² Dœ adila manda kœli ɔlɔ, azu na lima dœ ayi kɔɓa kɔ dœ pe endje á endje lœ ndje lima dœ ekpe ishiri pa endje fœ Yisu. ³³ Azu tshalakpi ogonœ ngbɔɓa tœ endje kɔ ɓa lœ manda andanœ á Yisu dœ ayambarœ nœ ye sœ lima tœnœ.

³⁴ Yisu she lima azu ndjoro á endje sœ doe mara koba doe koba, œ goro ndje lima ekpe ishiri ndjoro pa azu. Tshe rá lima ekpe ishiri adœke endje ii ama endje bale nene, endje pupu o'o teasho nene kolœ mbœrœ á endje wu lima sœ ye doe Yisu doe otshonœ.

Yisu 6a lakpi ogo Galilayi
(Wu 6a tœ Mat 4.23; Luk 8.42-44)

³⁵ Pe doe amazi utshu noœ kœwuta ɔɔ, Yisu katœ Kaparnawumu ti œ na kœsœ ga tœ osho á sœ ziti 6a lœ kpagagasho. Ba zœ, tshe tetœ kœ'e tshalafo. ³⁶ Shimu doe anga anganœ na kœpara she. ³⁷ Kœgbo she kpœ atake, endje pa fœ she adœke: «Azu kœkœ lœ kœpara 6œ.» ³⁸ Yisu gi o'o fœ endje adœke: «A na ga tœ anga angbi osho, ga lœ ongbo á sœ mashenga doe œneke adœke mœ yi ndje sœ Otsho O'o 6a zœ kane. Mbœrœ mœ na mbœrœ tœnœ.» ³⁹ Yé tshe ro lima djelœ ogo Galilayi djigi; œ yi lima sœ œrœ 6a lœ Sinagoga noœ endje, œ goro ndje lima ekpe ishiri pa azu.

Yisu she uzu koba boroma
(Wu 6a tœ Mat 8.1-4; Luk 5.12-16)

⁴⁰ ɔɔ bale, anga ayi boroma na ga ndœ Yisu, œ gote ga utshu ye, œ ki fœ she adœke: «Edœ 6œ kœyindœ kœshe mœ, 6œ she mœ lœ kobanœ asœke.» ⁴¹ Yisu wu oyo ye, œ yi kane ye, œ goro she á pa fœ she adœke: «Mœ yindœ noœ adœke 6œ she!» ⁴² Kolœ tœ farapu boroma yiwa yé tshe she. ⁴³ Yisu gi she toro kœgu ga ndœ ye, œ pa fœ she doe œgbo adœke: ⁴⁴ «Dji mœ doe otshonœ! Papandœ œrœ á mbœrœtœ endje fœ 6œ fœ uzu bale nene, kasho gu œ matœ zœ fœ nganga Ndjaba, œ to tokoró tœ zœ lindœ œneke á Moyize pa lima ndœ noœ mbœrœ kœma fœ azu kœ adœke 6œ she lœ koba ye.» ⁴⁵ Atamœ gbaa, uzu sœmœ gu œ mi tshelœ o'onœ ngele ngele djezœ tapanœ kpuru adœke azu kœkœ wusœ noœ. Mbœrœ tœnœ ataa, Yisu kpa lili lima kœwuta ngbi ga tœ ala azu ndœ akwa nene. Ataa Yisu gi lima tœ ye kœsœ ga tœ osho á azu ngbangba tœnœ nene gbaa, azu lœ lima kœto tœ osho doe osho kœna ga ndœ ye.

2

Yisu she uzu á ada ye tshu
(Wu 6a tœ Mat 9.1-8; Luk 5.17-26)

¹ Manda anga olo, Yisu kwatœ ye ga lœ Kaparnawumu yé azu dji adœke tshe sœ 6a sœnda. ² Azu ngbœtœ endje ndjoro 6a sœnda tœ ga lœ talamanda œrrr yaba yaba tœ 6a shu. Anga œngoro osho sœsœpe nene yé á tshe ka yeka á sœ kœyisœ œrœ fœ endje. ³ Anga azu vana za uzu ada ye tshu tshakudu ye œ na doe she fœ Yisu. ⁴ Kolœ mbœrœ kœngba azu, endje lili kœwuta doe she 6a tshatshu Yisu nene. Endje ɔ, œ kœrœ ogoro 6a pa anda kpœtœ osho á Yisu ká tœnœ yeka á yi uzunœ á ada ye tshu ascœmœ doe kondja noœ ye kœ tara tœnœ ndjii ga tshatshu ye. ⁵ Yisu wu kœyindœrœ noœ endje, œ pa fœ uzunœ á ada ye tshu adœke: «Gbolo noœ mœ, mœ djerœndœ ekperœ noœ zœ ye.»

⁶ Anga aayi kœyisœ awa akwanœ á ndje lœ ga ati tœ œsœnœ tetœ kœgbetshelœ endje adœke: ⁷ «Mbœrœ gadœ á uzunœ asœke œ pa mara o'o ata a? Asœke kœdœ kœgu œsœ Ndjaba nene a? Ede dá li tœ kœdjerœndœ ekperœ a; œ doédœ Ndjaba kuti ye nene a?» ⁸ Yisu wu lima sœ gbetshelœ noœ endje kpa, á yu endje adœke: «Mbœrœ gadœ á 'e gbe o'o tœ losu 'e ataa a? ⁹ Kœpa fœ uzu adœke: "Mœ djerœndœ ekperœ noœ zœ ye", too ndje kœpa adœke: "Aalafo, œ za kondja noœ zœ yé œ na ana", o'o neketa dá ga a? ¹⁰ Mœ pa o'onœ asœke mbœrœ 'e kœwusœ noœ adœke kpœpa osho asœke kœ, Gbolo

nœ uzu dá sœ dœ gbɔgbɔ mbœrœ kœdjærœndœ ekperœ». Yé á tshe kœpa fœ uzunœ á ada ye tshu adœke: ¹¹ «Mœ pa fœ 6œ, áalafo œ za kondja nœ zœ yé œ gu ga ndœ zœ!» ¹² Gbikivwighi, ayi kôbãnœ aalafo, œ za kondja nœ ye, œ wuta ngarr dœ ala azu kôkô á endje sœ lima tœ œsœnœ. Æ te egerœ o'o lœma azu kô yé uvuru endje kpa lœ nœ. Endje donga Ndjaba, œ pa adœke: «A wuwu 6a lima anga neke bale nene!»

Yisu e Levi

(Wu 6a tœ Mat 9.9-13; Luk 5.27-32)

¹³ Yisu fatœ ye kœgu jærœ ngbɔlɔ tœ mangu Galilayi. Azu ndjoro na ga ndœ ye á tshe ka á sœ kœyisœ œrœ fœ endje. ¹⁴ Kœsœ kœdirœ ataa, Yisu wu anga uzu bale, i'iri ye kœdœ Levi, gbolo nœ Alefe á tshe sœ ga ati 6a tœ osho kœyɔ lapo. Yisu wwi o'o fœ she adœke: «Na manda mœ.» Levi áafo yé œ na manda ye.

¹⁵ Manda nœ, Yisu sœ kœzirœ 6a sœnda nœ Levi. Azu kœko ngendja lapo ndjoro, dœ pe aayi kœmbœrœ ekperœ sœ lima kœzi œrœnœ dœ she awa bale œdœ pe ayambarœ nœ ye, mbœrœ ili azu á ndje sœ lima kœna manda ye kœdœ kolœ mara azunœ asœmœ. ¹⁶ Yé aayi kœyisœ awa akwa nœ Afarisayi wu Yisu kœzi œrœ awa bale dœ ayi kœko ngendja lapo dœ pe azu kœmbœrœ ekperœ, á yu ayambarœ nœ ye adœke: «Mbœrœ gadé á tshe zi œrœ kpœtœ œsœnœ bale dœ azu kœko ngendja lapo œdœ pe aayi kœmbœrœ ekperœ a?»

¹⁷ Yisu dji ataa, œ gi o'o fœ endje adœke: «Azu neke á tshelœ akɔ endje sœ yerœ, endje mbœrœ ogo monganga nene kolœ ayi kô6a dá gbe ndœ kœna kœwu she. Mœ na kœ'e osho fœ azu á endje sœ ndjii nene, mœ na mbœrœ azu kœmbœrœ ekperœ.»

Azu yu Yisu tœ upu kœyotshelœma

(Wu 6a tœ Mat 9.14-17; Luk 5.33-39)

¹⁸ Dœ anga ɔlɔ bale, ayambarœ nœ Yowane ayi kœza batisimu dœ pe endje nœ Afarisayi lœ lima kœyotshelœma endje mbœrœ Ndjaba yeka azu na kœyu Yisu adœke: «Mbœrœ gadé á ayambarœ nœ Yowane ayi kœza batisimu dœ endje nœ Afarisayi œ yotshelœma endje mbœrœ Ndjaba yeka á endje nœ zœ vvara má tœ endje kœmbœrœ awa bale a?» ¹⁹ Yisu gi fœ endje adœke: «Ædœ uzu kœto yashe á kœ'e anganœ ndœ angbonœ, endje yotshelœma endje ye a? Bale nene! Bata akɔ yashe sœ kpœtœ œsœnœ dœ endje, endje yotshelœma endje nene. ²⁰ Kashe lœkɔ á endje kœza akɔ yashenœ ugurutœ anganœ, ɔlnœ á endje yotshelœma dœmœ.

²¹ «Uzu zaza tafo lœba œ pi ga pa ongboro lœba nene. Ædœ tshe kœmbœrœ ataa, tafo ndœma lœbanœ œ suru tshelœ onghoronœ, yé ogoronœ œ kpa gerœ kœropa ongboro ogoronœ má utshunœ. ²² Awa bale, uzu susu tafo ipi va va ga lœ ongboro anga nene. Ete nene œ kœsœ adœke ipinœ yuuyu, tshelœ anga œ kpa kiri kiri; á kœde, ipinœ œ tu kpa ga lœ œshɔ. Ipi dœ anga kœkœ œ ro ye, a wusœ nœ adœke tafo ipi li dœ tafo anga.»

Yisu kœdœ ayengɔ lœkɔ sabata

(Wu 6a tœ Mat 12.1-8; Luk 6.1-5)

²³ Dœ anga lœkɔ sabata bale, Yisu dœ ayambarœ nœ ye ro tɔ lœ kindi ble. Ayambarœ nœ ye yopa kœsɔ ogboro kumu ble na tœnœ indiri ala awa. ²⁴ Yé Afarisayi yu she adœke: «Wu œneke kane, mbœrœ gadé á ayambarœ nœ zœ œ mbœrœ œrœ neke á lili adœke azu mbœrœ dœ olo sabata nene a?» ²⁵ Yisu gi o'o fœ endje adœke: «'E didi damba la mbeti dœ ádá œrœ á Davidi mbœrœ lima, dœ ɔlnœ á ogo li tœ ye dœ azu nœ ye á endje gugu dœ kœzirœ nene a? ²⁶ Tshe li 6a lœ anda nœ Ndjaba, á zi rœgo á endje ko fœ Ndjaba dœ lœkɔ

nœ Abiatare á li kolœncœ adœke egerœ ngangá Ndjaba kœzi, á Davidi zi yeka á kpa to ndje udunœ fœ azu nœ ye.» ²⁷ Yisu kpa pa fœ endje adœke: «Ndjaba mbœrœ lœkœ sabata mbœrœ uzu, tshe mbœmbœrœ uzu mbœrœ lœkœ sabata nene. ²⁸ 'E wu ádáncœ á sœ adœke Gbolo nœ uzu kœdœ ayengœ lœkœ sabata.»

3

Yisu she uzu á kane ye tshu

(Wu 6a tœ Mat 12.9-14; Luk 6.6-11)

¹ Ŭœ bale, Yisu kpa li ga lœ Sinagoga, œ gbœ angá uzu á kane ye tshu. ² Azu á ndje lœ lima tœ œsœncœ, meshœ lima lœ ala endje kœwu too Yisu œ she uzunœ asœmœ dœ lœkœ sabata, yeka á œne kœgbœ awa kœtœ meza pa ye. ³ Yé Yisu pa fœ uzunœ á kane ye tshu adœke: «Aalafo, œ na œ ka kpœguruncœ.» ⁴ Tshé yu azunœ adœke: «Lœkœ sabata yindœ nœ adœke azu mbœrœ œtshœrœ too ekperœ? Lœkœ sabata yindœ kœshe uzu too kœkatœ ye adœke tshé tshu?» Endje ngbœ kœkœ œ lœ kœ kœ kœ. ⁵ Yisu shokœ endje vwirrr, tshelœ ye voro tœ endje kœ kœ kœ. Tshe sœ lima dœ adja oyo tœ lœsu ye tœ kœwu œgbœ lœsu nœ endje, yé œ pa fœ ayi kœbancœ adœke: «Yœrœ tshelœ kane zœ!» Tshé yœrœ tshelœncœ yé tœ farapu, kane ye gumatœ ye ngbewo. ⁶ Afarisayi wuta kœ lœ anda ngbœtœ, œ ngbœtœ endje pe kpœtœmœ dœ azu nœ Erode kœvwarandœ o'o tœ kœpara awa ndœ kœwo she dœ Yisu.

Azu ndjoro na ga ndœ Yisu

(Wu 6a tœ Mat 4.25; 12.15-16; Luk 6.17-19)

⁷ Yisu dœ ayambarœ nœ ye áalafo œ gitœ endje kœna ga tœ mangu Galilayi. Azu ndjoro lœ ogo Galilayi na manda ye. Angá endje to lœ ogo Yuda, ⁸ dœ Yerusaleme, 6a lœ ogo Idume, œdœ ogoncœ á sœ 6a atshi Yœrdane, dœ ogoncœ á sœ mashenga dœ tshalakpi Tire dœ Sidona. Azu na lima ndjoro ga ndœ Yisu mbœrœ endje dji lima o'o tœ upu œneke kœ á tshé sœ lima kœmbœrœ tœncœ. ⁹ Yé Yisu pa fœ ayambarœ nœ ye adœke endje gumasœ aya agba bale ndœ ana mbœrœ adœke azu kœpoporo œne nene. ¹⁰ Gbambancœ nene, tshe she lima azu tœpanœ kpuru yeka á endjeneke á endje lœpe dœ kœfa sœ kœgbugburutshelœtœ endje adœke œne goro she yeka á kœshe. ¹¹ Ŭdœ ndje endjeneke á ndje sœ lima dœ ekpe ishiri, endje kœwu she, endje sœ lima kœyo ga tœ koda ye dœ kœve rawa adœke: «Ŭbœ kœdœ Gbolo nœ Ndjaba.» ¹² Yisu rá endje adœke endje papandœ nœ fœ uzu bale nene.

Yisu ke aayi avwa nœ ye ndjokpa dœ bisha

(Wu 6a tœ Mat 10.1-4; Luk 6.12-16)

¹³ Manda nœ Yisu œ ga pa kaga, œ e azu neke á tshe yindœ endje kœna ga ndœ ye. ¹⁴ Tshé ke endje ndjokpa dœ bisha yé œ fa endje tœ «ayi avwa» nœ ye. Tshe ke endje kœsœ awa bale dœ she, tœ kœvwa endje ndœ kœyisœ œrœ, ¹⁵ œdœ ndje pe kœza gbœgbœ kœgœrœ dœ ekpe ishiri pa azu fœ endje. ¹⁶ 'iri aayi avwanœ ndjokpa dœ bisha kœdœ: Shimu (á Yisu za angá 'iri ye ga panœ adœke Petro), ¹⁷ Jake œdœ ayanœ dœ Yowane (endje bisha kœdœ agbolo nœ Zebedayi, Yisu tá 'iri endje adœke Boaneregese, ádáncœ adœke, agbolo nœ kœsœ yavuru), ¹⁸ dœ Andere, Filipino, Bartelemi, Matie, Toma, Jake tshenœ Alefe, Tade, Shimu uzu Kanana, ¹⁹ dœ Yudasí Isikariote, œshe dá ka lima Yisu.

Yisu œdœ Belezebula

(Wu 6a tœ Mat 12.22-32; Luk 11.14-23; 12.10)

²⁰ Yisu gu ga soenda yé azu ndjoro kpa ngbatœ endje dji she. Mbœrœ tœnœ ataa, tshe gbogbɔ awa kœzirœ teasho œdœ ndje ayambarœ nœ ye nene.

²¹ Aayanœ dji ataa œ ngbatœ endje, œ na manda ye ndœ kœto she mbœrœ endje gbe adœke: «Kumu ye djingili ye.»

²² Aayi kœyisœ awa akwa á endje to 6a lœ Yerusalemœ pa fœ endje adœke: «Belezebula gbozu nœ ekpe ishiri sœ pa ye. Eshœ dá za gbogbɔ fœ she tœ kœgorɔ dœ ekpe ishiri pa azu asœmœ.» ²³ Yisu e endje, œ pa fœ endje lœ gbaguru adœke: «Kotoo á Satana œ gorɔ undu ye dœ tœ ye a? ²⁴ E kœsœ adœke azu lœ ogo bale kœndjotshelœtœ endje, ogonœ œ kpa dœ ogo nene.

²⁵ E dœ azu lœ mazungu kœsœ dœ o'o lœ oporo tœ endje, mazungunœ œ sœpe nene. ²⁶ E kœsœ adœke Satana sœ kœnga koshe dœ azu nœ ye too œ kœsœ ndje adœke azu nœ ye kurutshelœtœ endje, gbogbɔ ye œ ka, yé œndœ ye œ di nene.

²⁷ «Uzu á tshe kœyindœ kœli kœzi angba œrœ nœ ayi gbogbɔ, œ li adœke tshe i she vwagbagba ga tœnœ dœ uwu yeka á kœko œrœ nœ ye. ²⁸ Mœ pa fœ 'e dœ adjapu adœke Ndjaba œ djerœndœ ekperœ nœ azu kœkɔ dœ pe o'o ama endje á ndje pa. ²⁹ Kashe uzu neke á tshe kœpa ekpe o'o goro œsœ Otshɔ Ishiri, Ndjaba œ djerœndœ ekperœ nœ ye teasho nene mbœrœ tshe mbœrœ ekperœ.» ³⁰ Yisu mi lima ndœ nœ fœ endje ataa, mbœrœ endje pa lima adœke: «Ekpe ishiri sœ pa ye.»

Ayi Yisu dœ aaya nœ

(Wu 6a tœ Mat 12.46-50; Luk 8.19-21)

³¹ Dœ anga œɔ bale, ayi Yisu dœ pe aayanœ na, œ sœpe 6a shu œ vwa uzu kœ'e she fœ endje. ³² Azu ndjoro á ndje lœ ati kœdji she pa fœ she adœke: «Oro osho kane! Ayi zœ nœ aaya zœ sœ kœpara 6œ 6a shu.» ³³ Yisu gi fœ endje adœke: «Ede kœdœ ayi mœ a? Ede kœdœ aya mœ a?» ³⁴ Tshe shokɔ endje á ndje lœ ga ati kœdji she karr; œ pa fœ endje adœke: «'E wu ayi mœ œdœ aaya mœ; endje dá lœ ati asœke. ³⁵ Uzu neke á tshe mbœrœ œneke kɔ á Ndjaba yindœ nœ, uzunœ kœdœ aya mœ, yingɔ mœ œdœ ndje pe ayi mœ.»

4

Ndœma toro nœ ayi kœlu ngwarœ

(Wu 6a tœ Mat 13.1-9; Luk 8.4-8)

¹ Yisu kpa kwatœ ye ndœ kœyisœ œrœ 6a tœ mangu Galilayi. Azu ndjoro ngbatœ endje tœ kœdji she. Mbœrœ tœnœ ataa, tshe na œ ɔ ga lœ agba á sœ ga ati yeka azu ka yaba yaba ga tœ œshɔ tœ makaga ungunœ á lœ tœ kœdji she. ² Tshe yi lima sœ œrœ ndjoro fœ endje lœ ndœma toro. Lœ kœyisœrœ nœ ye, tshe pa adœke: ³ «E dji mœ dœ œshœnœ! Anga uzu bale na lima ndœ kœlu ngwarœ ga lœ kindi nœ ye. ⁴ Bata á tshe sœ kœlu ngwarœ natœnœ, anga indjinœ yo ga indiri ama awa, ayanu wu œ de. ⁵ Anga indjinœ yo ga lœ oporo badja. E ko gbaa, kashe œ totoro kœgerœ tœnœ mbœrœ adœke œshɔ mimi tœ oshonœ nene. ⁶ Bata œɔ tɔ vwege vwege, œ œrɔ mbœrœ awa adœke eshœnœ li œshɔ gugu nene. ⁷ Anga indjinœ yo ga lœ ishi. Ishinœ gerœ œ ropa œtshɔ ngwarœnœ yé awa adœke œ le gugu nene. ⁸ Anganœ yo ga lœ œtshɔ œshɔ. E ko, œ gerœ dœ œtshœnœ. E zu tshelœtœ endje, œ le zazu bale dœ ndjokpa (30), anganœ le zazu votɔ (60), anganœ kama bale (100).» ⁹ Yisu pa fœ endje adœke: «Uzu á tshe kœsœ dœ utu kœdji dœ o'o, kaka tshe dji.»

Mbœrœ gadœ á Yisu œ yisœ œrœ lœ ndœma toro a?

(Wu 6a tœ Mat 13.10-17; Luk 8.9-10)

¹⁰ Ɔlɔnɔɛ á Yisu gi lima tɔe ye tɔe azu á sɔe kuti ye, endje á ndje sɔe lima kɔena manda ye dɔe pe ayambarɔe nɔe ye ndjokpa dɔe bisha gitɔe endje ga indiri ye tɔe kɔeyu she tɔe ádá ndɔema toronɔe á tshe pa má asɔemɔe. ¹¹ Yé tshe gi o'o fɔe endje adɔeke: «Mbɔerɔe e'e, Ndjaba yisɔe ádá o'o Ogo gbozu nɔe ye á zatɔe endje yiwa tɔenɔe fɔe 'e yé, kashe anga azu á ndje lɔe ɓa shu, endje dji o'o kɔ kolɔe ɓata ndɔema toro gbambanɔe,

¹² mbɔerɔe adɔeke endje li kɔetondɔe ɔerɔe dɔe ɔtshɔnɔe kashe endje wu nene, yé endje li kɔedji o'o dɔe ɔtshɔnɔe kashe endje za tshelɔe katance kporo nene, ete nene endje fa má tshalɔsu endje yé Ndjaba ɔe yindɔe kɔedjerɔendɔe ekperɔe nɔe endje.»

*Yisu pandɔe ádá ndɔema toro nɔe ayi kɔelɔ ngwarɔe
(Wu ɓa tɔe Mat 13.18-23; Luk 8.11-15)*

¹³ Manda nɔe, tshe kpa kɔeyu endje adɔeke: «E djidji tshelɔe kata ndɔema toronɔe asɔeke nene a? Atamɔe 'e wu má sɔe ádá anga udunɔe koto o? ¹⁴ Ayi kɔelɔ ngwarɔe nɔe asɔemɔe kɔedɔe ayi kɔeyisɔe O'o ama Ndjaba fɔe azu. ¹⁵ Anga azu lɔe ɓata ama awa. O'o ama Ndjaba na ga ndɔe endje ɓata indji ngwarɔe á yo ga tɔe ala awa. Endje kɔedji O'o ama Ndjaba, Satana na ɔe kakara tɔe lɔsu endje. ¹⁶ Anga azu lɔe ndje ɓata indji ngwarɔe ɔeneke á yo ga lɔe djeere badja. Ɔlɔ á endje kɔedji O'o ama Ndjaba, endje yindɔe nɔe katsha dɔe yanga, ¹⁷ kashe ɔendɔe kɔeyindɔerɔe nɔe endje ɔe di nene mbɔerɔe eshe endje lili ɔshɔ nene. Endje lili kɔela banga mbɔerɔe O'o ama Ndjaba nene ɔedɔe o'o kɔena ga ndɔe endje yeka á endje ka ngbiri lɔe kɔeyindɔerɔe nɔe endje nene. ¹⁸ Anga azu lɔe ɓata indji ngwarɔe ɔeneke á yo ga lɔe ishi. Endje dji O'o ama Ndjaba dɔe ɔtshɔnɔe, ¹⁹ kashe oyo tshapashɔnɔe asɔeke, yanga kɔegbɔrɔe á sɔe kɔefara azu, dɔe pe tshelɔe áká gbetshelɔe kɔkɔ á zuzu tɔe lɔsu endje. Tɔenɔe kɔ dá ndi tshelɔe O'o ama Ndjaba. Mbɔerɔe tɔenɔe ataa, awa adɔeke endje mbɔerɔe ɔtshɔrɔe gugu nene. ²⁰ Anganɔe yo ga lɔe ɔtshɔ ɔshɔ. Ɔtshɔ ɔshɔnɔe kɔedɔe azu neke á ndje dji O'o ama Ndjaba á gbɔndɔe nɔe ga tɔe lɔsu endje, á matɔe endje dɔe ɔtshɔ akwa manda kɔedji o'onɔe. Endje kɔedɔe ngwarɔe neke á gerɔe berea berea, ɔe le zazu bale dɔe ndjokpa (30), anganɔe zazu votɔ (60), yé anganɔe ndje kama bale (100).»

*O'o tɔe upu nɔe miinda
(Wu ɓa tɔe Luk 8.16-18)*

²¹ Yisu pa fɔe endje adɔeke: «Uzu kɔeta owo ga tɔe miinda, tshe za ga tshakudu lɔsu too ɓa tshakudu kelekpa a? Endje za miinda ɓa pa gbarɔe kɔeza miinda ga panɔe, ɔe sɔesɔe atamɔe nene a? ²² Kolɔenɔe ataa, o'o á zatɔe endje yiwa tɔenɔe, ɔe matɔe endje ngbii dɔe eshenɔe kɔkɔ. ²³ Uzu á tshe kɔesɔe dɔe utu nɔe kɔedji dɔe o'o, kaka tshe dji!» ²⁴ Yisu kpa mindɔe nɔe fɔe endje adɔeke: «'E gbe dɔe o'onɔe á 'e dji asɔeke. Kolɔe awa bale ɓata á 'e sɔe kɔezatɔe 'e fɔe azu, awa bale Ndjaba ɔe to ɔtshɔrɔe fɔe 'e tɔpanɔe kpɔliri.» ²⁵ Gbambanɔe nene, ɔeshe á tshe kɔesɔe dɔe ɔerɔe ndjoro, endje za anganɔe ga pa nɔe; tsheneke á tshe kɔegugu dɔe ɔerɔe nene, endje ko ɔeneke teashɔ á sɔepe tshakane ye.»

O'o mbɔerɔe ngwarɔe á gerɔe kuti ye

²⁶ Yisu kpa pa adɔeke: «Ogo gbozu nɔe Ndjaba sɔe ɓata uzu lu ngwarɔe ga lɔe ɔshɔ. ²⁷ Uzu á tshe lu ngwarɔe lo olo dɔe butshɔ ɔe na ana dɔe ɔlɔ. Ɔlɔ kɔewuta ngwarɔe dɔe pe kɔegerɔe tɔenɔe, ayi kɔelɔ ngwarɔenɔe wuwusɔe nɔe bale nene. ²⁸ Ɔshɔ mbɔerɔe kotoo á ngwarɔe ɔe gere a? Utshunɔe kɔ, ungbu ngwarɔenɔe ɔe wuta yekane á manda nɔe elenɔe ɔe u. Tɔe votɔnɔe á kakonɔe ɔe vuru lɔe

kumunœ yeka á tetœ kœgerœ tœnœ. ²⁹ Ɔlœ á elenœ kœgbœ yeka á azu œ na kœwa tœnœ, kœvere too kœkœ tœnœ mbœrœ olonœ li ye.»

O'o mbœrœ ele mutarde

(Wu 6a tœ Mat 13.31-32; Luk 13.18-19)

³⁰ Yisu kpa yu osho adœke: «Ogo gbozu nœ Ndjaba sœ koto o? Ndœma toro gade dá li dœ tœnœ adœke a kœdji a? ³¹ Ogo gbozu nœ Ndjaba sœ 6ata ele mutarde. (E kœdœ kœlu tœnœ, elenœ sœ teasho ga tshakudu leyœ kœ pa 6asho.

³² Manda kœlu tœnœ œ kœkœ, œ zutshelœtœ ye. (E gerœ tœ ingirinœ kœropa kako dœngœ para kœkœ lœ kindi. Ganeanœ œ gboro tœ 6tshœnœ kœli adœke ayanu mbœrœ koma endje ga tshakudunœ.»

³³ Yisu yisœ œrœ fœ azu lœ ndœma toro ndjoro 6ata œneke mbœrœ adœke endje kœdji ádá o'onœ á œne sœ tœ kœpa fœ endje. ³⁴ Tshœ sœ lima kpalakpala kœpa o'o ko dœ ndœma toro kashe endje kœsœ kolœnœ dœ ayambarœ nœ ye yeka á tshœ gbara ala o'onœ ngbii fœ endje.

Yisu rd yugu

(Wu 6a tœ Mat 8.23-27; Luk 8.22-25)

³⁵ Kolœ dœ 6lœnœ asœmœ, dœ 6gbœ kidala, Yisu pa fœ ayambarœ nœ ye adœke œne zu ga atshi egerœ ungu adanga. ³⁶ Ataa endje ka lima tœ azu ti, œ za Yisu dœ agba neke á tshœ sœ lima lœnœ yé anga angbi agba lœ lima indiri nœ. ³⁷ Bata á endje sœ lima kœzu ungu, ndavuru yugu za gu tœnœ kpikpiki. Loko na, yakpa ungu tu yé œ 6 dœ agba tshé tshé, agba yindœ kœnduru tœnœ. ³⁸ Yisu sœ 6a tœ budu agba, œ za kumu ye ga pa tikumu, œ lo ye. Ayambarœ nœ ye jo she œ pa fœ she adœke: «Ayi kœyisœrœ, á tshu ke a! Bœ gbe kotoo dœ œrœ á mbœrœ dœ kumu azœ asœke a?»

³⁹ Yisu jo lœ olo, œ gbagbara yugu, œ pa fœ ungu adœke: «Tuturu nene! Sœ koko!» Tshelœ yugu wa ngbewo yé osho yi tá. ⁴⁰ Yisu yu ayambarœ nœ ye adœke: «Mbœrœ gade awa sœ tœ 'e ata a? 'E gugu dœ kœyindœrœ nene a?»

⁴¹ Uvuru endje i lima gara yeka endje sœ lima kœvwi o'o ugurutœ endje adœke: «Tsheneke kœdœ dœ yeka á ungu dœ pe yugu kœ œ dji she atake a?»

5

Yisu she uzu á ekpe ishiri sœ pa ye

(Wu 6a tœ Mat 8.28-34; Luk 8.26-39)

¹ Yisu dœ ayambarœ nœ ye zu ga tshi Galilayi 6a tœ ogo nœ Ageresaye. ² Kœjerœ kolœ ga ati lœ agba atake, anga yakoshe á tshœ sœ dœ ekpe ishiri pa ye to 6a pa udu akuzu, œ na para tshatshu ye. ³ Tshœ sœ lima kœsœ sheko 6a pa udu akuzu yé uzu bale pa ashœ á tshœ li tœ kœi she ga tœnœ gugu nene. (Edœ ndje dœ djingiri gbaa, œ mbœrœ œrœ bale tœ ye nene. ⁴ Mbœrœ kpala kpala endje i lima ada ye dœ uwu aza, œ i kane ye dœ djingiri, kashe tshœ sœ kœsœtshelœ nœ kœ. Ayi gbœgbœ á tshœ li tœ kœza she para adœke tshœ kœmœ too gugu bale nene. ⁵ Butshœ dœ 6lœ kœ, tshœ sœ lima kœsœ waa 6a pa udu akuzu œdœ pe 6a pa kaga kœta rawa œdœ kœgbi kotœ ye dœ badja.

⁶ Bata á tshœ wu Yisu lœ ingirinœ, tshœ kpa dœ 6rœ œ gote ga utshu ye. ⁷ (E ve rawa dœ 6gbœ adœke: «Yisu Gbolo nœ Ndjaba 6a lafo, 6œ yindœ kœmbœrœ gade tœ mœ a? Mœ ki fœ 6œ dœ i'iri Ndjaba adœke 6œ gágaga kumu mœ nene!» ⁸ Tshœ ki lima ataa mbœrœ Yisu pa lima fœ she adœke: «Ekpe ishiri, wuta lœ uzunœ asœke!»

⁹ Yé Yisu yu she adœke: «'I'iri zœ kœdœ de?» Tshe gi fœ she adœke: «'I'iri mœ kœdœ Kœngba, gbambanœ nene 'a sœ azu ndjoro.» ¹⁰ Tshe ki dœ œgbœ, œ pa fœ Yisu adœke tshe vwawwa œne ga lœ angbi ogo nene.

¹¹ Egerœ ukpulu akœso lœ lima kœzirœ tœ ada kaga. ¹² Atamœ ekpe ishiringœ ki fœ Yisu adœke: «Vwa 'a dœ 'a na œ li ga lœ akoso.» ¹³ Yisu za awa fœ endje yé endje wuta lœ uzunœ, œ kpa œ li ga lœ ukpulu akœso. Endje lœ lima kutu bisha (2.000) á to 6a pa kaga yeka á tara uru uru gu ga la ngu, á nduru kœkœ.

¹⁴ Aayi kœgbandœ akœsonœ kpagu lima dœ œrœ ndœ kœpandœ œsœ œrœ á mbœrœtœ endje fœ azu lœ kindi wuta tœnœ kpa ga lakpi, yé azu ndjoro na lima ndœ kœwu œerœnœ á wuta asœmœ. ¹⁵ Endje na ndoo dœ Yisu á wu yakoshenœ á tshe sœ lima dœ aekpe ishiri ndjoro pa ye asœmœ. Tshe sœ kpakparakpa dœ budu ye ga ati, œ verœ lœba ga tœ ye á sœ ko ko ko. Awa za azu kœ. ¹⁶ Azu á ndje wu lima œrœ á mbœrœ fœ uzunœ á ekpe ishiringœ sœ lima pa ye œdœ pe tœ upu nœ akœsonœ asœmœ, mindœ œsœnœ fœ anga endje. ¹⁷ Endje ki ga tœ Yisu adœke tshe gitœ ye lœ ogo nœ œne ye.

¹⁸ Kœgu Yisu ndœ kœœ ga lœ agba, uzu ekpe ishiri sœmœ ki ga tœ ye adœke œdœ tshe kœyindœ nœ œne gu dœ she awa bale. ¹⁹ Kashe Yisu yiyindœ nœ nene á pa fœ she adœke: «Gu ga ndœ ayo zœ, œ pandœ œneke á Gbozu Ndjaba wu oyo zœ á mbœrœ fœ 6œ.» ²⁰ Yakoshenœ gu lima œ tetœ kœmindœ œneke kœ á Yisu mbœrœ fœ she tara tœnœ ngbœlœ lœ ogo á 'irirœnœ kœdœ Tshalakpi Ndjokpa. Œ fa o'o gooo na tœnœ lœ ama azu kœ yi kumu anda yi budu nœ.

Yisu shé yawuru nœ Jaeruse dœ pe yashe kœba indji
(Wu 6a tœ Mat 9.18-26; Luk 8.40-56)

²¹ Yisu kpa zu ungu dœ agba. Kœwuta she 6a atshinœ ataa, azu ngbœtœ endje ndjoro dji she 6a tœ makaga ungunœ. ²² Anga gbozu tshapa Sinagoga á 'iri ye kœdœ Jaeruse na, œ wu Yisu, œ gote ga utshu ye, ²³ á ki ga tœ ye adœke: «Yawuru nœ mœ ndo dœ kuzu. Wu oyo mœ dœ œ to kane zœ ga pa ye, tshe she œ sœ dœ soro.» ²⁴ Yisu yindœ nœ, œ gu tœ awa bale dœ she. Azu ndjoro te manda ye œ sœ kœgoro she na tœnœ.

²⁵ Anga yashe bale dœ kœba indji sœ ndje lima ugurutœ azunœ. Tshe lo lima dœ kœba indjinœ ungu ndjokpa dœ bisha, ²⁶ tshe wu oyo kœkœrœ tœ awa azu kœshe she yé œ ndi ngendja nœ ye kœkœ gbambanœ. Kœbanœ kpa oma dœ œgbœnœ, ga pa nœ dœmœ tshelœ akœ ye kakara nene. ²⁷ Tshe dji ndœ œsœ Yisu, œ na ga lœ oporo tœ azu. Œ gba dœ œgœ ye œrr œ goro lœba nœ ye. ²⁸ Mbœrœ tshe gbe lima adœke: «œdœ mœ kœgoro kolœ lœba nœ ye, kœba nœ mœ œ ka.» ²⁹ Petœ œsœnœ kœba indji nœ ye voro kpa yé tshe wusœ nœ adœke œne she ye.

³⁰ Trale Yisu wu lima adœke anga gbœgbœ wuta lœ œne. Á fatœ ye karr á yu osho adœke: «œdœ dá turutœ lœba mœ a?» ³¹ Ayambarœ nœ ye gi o'o fœ she adœke: «Bœ wuwu azu ndjoro á ndje sœ kœro dara 6œ asœke nene yeka á yu 'a adœke œdœ dá turutœ lœba nœ zœ a?» ³² Ataa gbaa, Yisu para osho djitœ ye tshakpata kœwu uzu á tshe mbœrœ œrœ asœmœ.

³³ Yashe kœbanœ de gbara gbara gbara dœ awa mbœrœ á tshe wusœ œrœ á mbœrœtœ endje fœ she. Tshe na œ te ga utshu Yisu œ pandœ adja o'o kœ fœ she. ³⁴ Yisu pa fœ she adœke: «Gbolo nœ mœ, kœyindœnœ nœ zœ she 6œ ye; gu dœ œtshœnœ. Kœba nœ zœ ka ye.»

³⁵ Damba o'o sœpe lœma Yisu, azu to 6a sœnda nœ gbozu Jaeruse, œ pa fœ she adœke: «Gbolo yawuru nœ zœ tshu ye. Ádá kœndanga ayi kœyisœrœ kœdœ

gade?» ³⁶ Kashe Yisu gbege dœ o'onœ asœmœ nene, œ pa fœ Jaeruse adœke: «Awa zaza 6œ nene, sœ kolœ dœ kœyindœrœ.» ³⁷ Tshe pakata udu azu kœ kœna dœ she, œ za awa kolœ fœ Petro, dœ Jake œdœ pe ayanœ dœ Yowane. ³⁸ Kœwuta endje 6a sœnda nœ Jaeruse, Yisu wu igbi, œ dji tshama azu ndjoro kœki dœ rawa dœ œgbœnœ. ³⁹ Tshe li ga sœndancœ, œ yu endje adœke: «Ádá iki dœ rawa nœ 'e kœdœ gade? Gbolonœ tshutshu nene, tshe sœ tœ olo.»

⁴⁰ Endje tetœ kœmœ she. Tshe gœrœ endje kœ ga ushu, œ sœpe kolœ dœ aba gbolo, dœ ayinœ œdœ pe dœ ayambarœ nœ ye voto. Endje li 6a tœ osho á oko gbolonœ sœ tœnœ. ⁴¹ Tshe to kane ye ga pa gbolonœ, œ e she adœke: «Talita kumi!» (Ádánœ adœke: «Yawuru, mœ pa fœ 6œ adœke 6œ áalafœ!») ⁴² Trale gbolo áafœ œ tetœ ana (gbolo nœ ungu ndjokpa dœ bisha). Azu wu atamœ, œ te o'o gooo lœ ama endje natœnœ djezœ. ⁴³ Kashe Yisu kœ endje dœ œgbœ adœke endje papandœ nœ fœ uzu bale nene. Tshe pa fœ endje adœke endje para kœzirœ fœ she.

6

Yisu 6a lœ Nazarete

(Wu 6a tœ Mat 13.53-58; Luk 4.16-30)

¹ Yisu katœ oshonœ asœmœ ti œ gu ga lakpi á tshe gerœ lœnœ yé ayambarœ nœ ye na manda ye. ² Dœ lœkœ sabata, tshe tetœ kœyisœ œrœ 6a lœ Sinagoga. E za awa fœ azu ndjoro á ndje sœ kœdji she, yé endje yu osho adœke: «Asœke kpa to kpœta a? Tshe kpa gbœ kœwusœrœ œneke 6a ndœ dé? Tshe gbœ awa afá neke 6ata ma a? ³ E dœdœ she kœdœ ayi kœguma ma6aya nene a, gbolo nœ Mareya, aya Jake, dœ Joze, dœ Shimu œdœ ndje Yuda nene a? Ayingœnœ lœlœ kpœ ndœ azœ kpœke nene a?» Mbœrœ tœnœ ataa, endje vvara lima tœ endje tœ kœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ye. ⁴ Yeka á Yisu gi o'o fœ endje adœke: «Endje lisœ ayi kœgbara o'o tœ osho kœ. Kolœ 6a sœnda nœ ye, ugurutœ ayanœ dœ ayingœnœ, lœ mara ye dá endje lilisœ ye nene.» ⁵ Yisu lili lima kœmbœrœ afá lœ Nazarete nene. Kolœ gbadjagara anga azu á ndje sœ dœ kœ6a dá tshe to kane ye ga pa endje á endje she kœ lœ kœ6a nœ endje. ⁶ Yé œgbœ lœsu nœ endje za lima awa fœ Yisu waa.

Yisu vwa ayambarœ nœ ye ndjokpa dœ bisha

(Wu 6a tœ Mat 9.35; 10.1-15; Luk 9.1-6)

Manda nœ, Yisu na kœyisœrœ djelœ ogo kœ á lœ dje indiri tœ endje. ⁷ Tshe e ayambarœ nœ ye ndjokpa dœ bisha, œ tetœ kœvwa endje bisha dœ bisha, œ za gbœgbœ kœropa ekpe ishiri fœ endje. ⁸ E za o'o fœ endje adœke: «'E zaza œrœ potœ 'e lœ ananœ nene, 'e za kolœ tshœngbœlœ bale. (Edœ rœgo, œdœ ngbade too ngendja, 'e zaza œrœ bale ga lœ uwu tœ 'e nene. ⁹ 'E verœ œrada nœ 'e ga tœ ada 'e kashe 'e koko lœba bisha nene.»

¹⁰ Tshe kpa pa fœ endje adœke: «E kœsœ adœke 'e wuta 6a lakpi ogo bale, 'e lo kolœ lœ anda á ndje yisœ nœ fœ 'e œerrr ga tœ œlœ á 'e katœ tshakpœtœmœ ti. ¹¹ Á œ kœsœ ndje adœke anga azu tshalakpi bale kœvwarœtœ endje tœ kœza osho kœsœ fœ 'e too tœ kœdji o'o ama 'e; 'e katœ tshalakpinœ ti. Tœ kœma fœ endje adœke endje mbœrœ ekperœ, 'e gœrœ trusha tshada 'e ti kpœtœmœ.»

¹² Ayambarœ nœ ye na kœyisœrœ fœ azu adœke: «'E fatshalœsu 'e.» ¹³ Endje gœrœ lima ekpe ishiri ndjoro pa azu, yé œ tá kada ga tœ aayi kœ6a ndjoro á she endje.

*Kuzu Yowane ayi kœza batisimu
(Wu 6a tœ Mat 14.1-12; Luk 9.7-9)*

¹⁴ Dœ londœncœ ascœmœ, gbozugo Erode dji o'o dœ i'iri Yisu mbœrœe i'iri ye za osho kœ. Endje gbe lima tœ ye adœke: «Yowane ayi kœza batisimu dá wuta lœ akuzu, ádânœ á tshe sœ dœ gbœgbœ tœ kœfa œrœe dœmœ.» ¹⁵ Anga endje adœke: «Eliya dœmœ.» Yé ili lœ endje pa œnœ endje adœke: «Tshe kœdœ ayi kœgbara o'o ama Ndjaba 6ata ongboro anga endje á ndje gbara lima utshunœ.» ¹⁶ Erode dji o'onœ ataa œ pa ngbewo adœke: «Adja Yowane ayi kœza batisimu á mœ wa lima igi ye dá wuta lœ akuzu ascœmœ.»

¹⁷ Erode vwa lima aturugu nœ ye adœke endje za she œ i she dœ djingiri, yé œ wvi she ga lœ kánga mbœrœe upu nœ Erodiade, awo ayancœ dœ Filipino á tshe to lima she. ¹⁸ Gbambancœ nene, Yowane pa lima fœ Erode adœke: «œ lili dœ 6œ adœke 6œ ka ga tœ awo aya zœ nene.» ¹⁹ Mbœrœe o'onœ ascœke, Erodiade za lima ókó Yowane ga lœ ye, œ yi lima ndœ kœwo she kashe awa gugu damba lima tœ ye nene. ²⁰ Gbambancœ nene, Erode sœ lima kœlisœ Yowane mbœrœe tshe wu lima sœncœ adœke tshe kœdœ uzu á tshe sœ ndjii œdœ yerœ, yé tshe sœ lima kœgbœndœ ye. Dœ londœ á Erode kœsœ lima kœdji Yowane, tshe wuwu lima sœ œrœe kœmbœrœe tœncœ nene. Ataa atamœ ndje gbaa, tshe sœ lima dœ ogo kœdji she.

²¹ Andaa anga olo bale, awa kœrœ fœ Erodiade dœ lœkœ angbo kœzu Erode. Erode e angbo kœgbe dœ olo kœzu she. Tshe e agbozu kumu akwa nœ ye dœ pe endje nœ tshapa aturugu œdœ ndje pe agbozu tshapa ogo Galilayi á kœkœrutschelœe yanga nœ ye dœ endje. ²² Yawuru nœ Erodiade li 6a sœnda, œ vitœ ye yé œ ga tœ Erode dœ azu á tshe e endje ndœ angbonœ tœpanœ kpuru. Á gbozugo Erode pa fœ yawuru sœmœ adœke: «Yœndœ œrœe kœ á 6œ yindœ nœ, dœ mœ za fœ 6œ.» ²³ Erode wa igi ye dœ œshœ adœke: «œrœe neke kœ á 6œ e osho ndœ nœ, mœ ko fœ 6œ. œdœ 6œ kœgbe ndje dœ tshakala ogo á mœ sœ pa nœ, mœ wa fœ 6œ.»

²⁴ Yawuru wuta œ yu ayincœ adœke: «œrœe gadœ dá mœ kœ'e osho ndœ nœ a?» Ayincœ gi fœ she adœke: «E osho ndœ kumu Yowane, ayi kœza batisimu.» ²⁵ Yawuru gbœgbœtœ ye wuta tœncœ ga tshatshu gbozugo Erode, œ pa fœ she adœke: «Mœ yindœ nœ adœke 6œ za kumu Yowane, ayi kœza batisimu ga lœ kalango ngœngœ ascœke fœ mœ.» ²⁶ œ za lima oyo tœ lœsu Erode tœ kœdji ata. Yé awa kœfa o'o gugu lima nene mbœrœe á tshe wa lima igi ye utshu azu kœ á tshe e lima endje ndœ angbo nœ ye. ²⁷ Pe kpœtœmœ, tshe vwa anga turugu adœke tshe na œ gu dœ kumu Yowane fœ œne. Turuguncœ na 6a lœ kánga, œ wa igi Yowane, ²⁸ œ za kumu ye ga lœ kalango, œ gu dœ tœncœ fœ yawuruncœ á tshe za fœ ayincœ. ²⁹ Ayambarœ nœ Yowane dji o'onœ atamœ, œ na œ za oko ye á shi 6a lœ udu.

*Yisu to rœgo fœ azu kutu mindu (5.000)
(Wu 6a tœ Mat 14.13-21; Luk 9.10-17; Yow 6.1-14)*

³⁰ Aayi avwancœ fatœ endje gu ga ndœ Yisu, œ pandœ œeneke kœ á ndje mbœrœe lœ ana kœyisœrœe nœ endje kœ fœ she. ³¹ Yisu pa fœ endje adœke: «'E nœtœ 'e ngerrr ga mabuncœ œ yatœ 'e teasho kane.» Mbœrœe azu lœ lima kœœdaratœ endje tœpanœ kpuru, anga ndje kœna anga ndje kœgu á awa adœke Yisu dœ ayambarœ nœ ye yi anga œrœe hiaru ga lœ ama endje gugu nene. ³² Endje œ ga lœ agba, œ gitœ endje ga tœ osho á azu gugu lima tœncœ nene.

³³ Azu ndjoro wu endje kœna tœncœ atamœ, œ vwanga endje dœ ada endje yé á wuta 6a tœ oshonœ á endje sœ kœna ga tœncœ. ³⁴ Kœjerœ Yisu lœ agba

atake, tshe wu azu ndjoro, œ za oyo fœ she tœ lœsu ye mbœrœ endje sœ b̄ata apata neke á ayengœ endje gugu nene, á tshe tetœ kœyisœ œrœ ndjoro fœ endje. ³⁵ Bata œb̄ ro ye, ayambarœ nœ ye gitœ endje ndoo dœ she, œ pa fœ she adœke: «Orosho, asœ kœdœ tshelœ kpagagasho, œb̄ ro yé a lœpe kpœke. ³⁶ Pandœ nœ fœ azunœ ndjoro asœke adœke endje wuta ga lakpi too ga lœ kindi indiri tœ azœ œ para kœzirœ.»

³⁷ Yé Yisu gi fœ endje adœke: «'E para rœgo dœ tœ 'e á kœto fœ endje.»

Endje pa fœ she adœke: «Bœ yindœ nœ adœke a na œ yœ mapa ndœ denari kama bisha yekane á kœto fœ endje a?» ³⁸ Á Yisu kœyu endje adœke: «'E sœ dœ mapa kotoo? 'E na dœ wu kane.» Endje na œ di, œ pa fœ she adœke: «A sœ dœ mapa mindu dœ ageatshalangu bisha.»

³⁹ Yisu pa fœ ayambarœ nœ ye adœke: «'E pa fœ endje adœke endje kputœ endje ga ati ga pa gusu.» ⁴⁰ Endje lœ ga ati œ kputœ endje ga tœnœ kama bale (100), anga endje zazu bisha dœ ndjokpa (50). ⁴¹ Yisu ko mapa sœmœ mindu dœ pe ageatshalangu bisha asœmœ, œ me sho ga lafo œ ki fœ Ndjaba. Tshe kavwa tshelœ mapanœ, œ ko fœ ayambarœ nœ ye adœke endje kurutshelœnœ tœ azunœ. Tshe kuru ndje tshelœ ageatshalangunœ bisha asœmœ tœ azu kœkœ. ⁴² Azu kœkœ zi yé uvu endje sú. ⁴³ Ayambarœnœ ngbœba udu rœgonœ á sœpe lima manda endje ga lœ kingi ndjokpa dœ bisha. ⁴⁴ Ayakoshe á ndje zi lima œrœnœ lœ kutu mindu (5.000).

*Yisu na pa ungu dœ ada ye
(Wu 6a tœ Mat 14.22-33; Yow 6.16-21)*

⁴⁵ Hara manda nœ, Yisu vwa ayambarœ nœ ye kpa kœœ ga lœ agba kœzu utshunœ á kœkate she 6a itshi ungu 6a tœ awa tshalakpi Betesayida; œ gi udu azu kœ ga tœ ogo endje. ⁴⁶ Manda kœkatœ endje ti, tshe œ ga pa kaga ndœ kœki fœ Ndjaba. ⁴⁷ Kœwuta ga tœ adila, agba lœ lima 6a uguru ungu, yé Yisu sœ kuti ye 6a tœ ama œshœ. ⁴⁸ Tshe wu lima adœke kœi kayi li lima tœ ayambarœ nœ ye mbœrœ yugu to 6a utshu endje á sœ kœgi endje ga manda nœ. Lœ gurutsha, Yisu na pa ungu dœ ada ye gu tœnœ ga ndœ endje, yé á yindœ kœro endje voro. ⁴⁹ Kœwu she kœna pa ungunœ ataa, endje gbe adœke anga ngandoro azu dœmœ á yi ama endje lœ rawa. ⁵⁰ Manda nœ, endje wu she kporo yé awa litœ endje. Trale, Yisu vwa o'o fœ endje adœke: «Lœsu 'e sœ ziti; awa mbœmbœrœ 'e nene. Œmœ kœsœ!» ⁵¹ Tshe gitœ ye ndo dœ endje, œ œ ga lœ agbanœ yé yugu ka ngbewo. Œ za lima awa fœ endje tœpanœ kpuru, ⁵² mbœrœ adœke endje wuwusœ tshelœ kata œrœ á tshe mbœrœ adœke mapa gu kpœœ nene, mbœrœ agbœ lœsu nœ endje.

*Yisu shé ayi kœba 6a lœ Genazarete
(Wu 6a tœ Mat 14.34-36)*

⁵³ Manda kœzu ungunœ, endje du agba ga tœ mangu, œ wuta ga lakpi ogo Genazarete. ⁵⁴ Kœjerœ endje kolœ lœ agba ataa, azu gbœ Yisu kpœ, ⁵⁵ œ za œrœ kpatœnœ ndœ kœrœ ayi kœba lakpi para, œ ko endje dœ kelekpa kpagu tœnœ ga tœ osho á Yisu sœ lima tœnœ. ⁵⁶ Osho kœ á Yisu sœ lima kœna tœnœ, œdœ lœ aya ogo too lœ egerœ ogo too ndje ga indirinœ; endje sœ lima kœkœ ayi kœba ga tœ ala awa, kœki fœ Yisu adœke tshe za awa fœ endje adœke ndje goro amba ama lœba ye. Yé, endje para kœkœ á ndje goro lima lœba ye, endje she.

1 Ɔb bale, Afarisayi dœ pe anga aayi kœyisœ awa akwa á ndje to 6a lœ Yerusaleme ngbõtœ endje dji Yisu. 2 Endje wu anga ayambarœ nœ Yisu kœzi œœœ dœ uburu, œ yindœ kœpa adœke endje djudjutœ kane endje nene. 3 Ádánœ adœke, Afarisayi dœ pe udu Ayuda kœ zizi œœœ utshu kœdjutœ kane endje kpaá 6a tœ dingini endje nene. 4 Ɔtœnœœ kœdœœ u'o á endje gbœ manda aata endje. 4 Ɔdœ endje kœto 6a lœ zando á kœgu, utshu kœziœœ, œ li adœke endje djutœ kane endje yeka. Endje lœpe ndje kœgbândœ ata o'o aata endje ndjoro 6ata: mara kœdjutœ tshelœ yashi dœ pe lœsũ, œdœœ ndje gbarœ á ndje mbœœœ dœ wola kowo.

5 Ádánœ ataa á Afarisayi dœ aayi kœyisœ awa akwanœ yu Yisu adœke: «Mbœœœ gadœ á ayambarœ nœ zœœ za o'o ama aata ndje ti yé á zi œœœ dœ uburu tœ kane endje ma a?» 6 Yisu gi fœ endje adœke: «Isaya gbara lima o'o dœ ádá 'e adœke 'e kœdœœ awulapatshœ, á su liya la Buku nœ Ndjaba adœke: “Azunœ asœke donga mœ kolœ lœ ama endje gbambanœ, kashe 6a tœ lœsu endje, endje yiyindœ mœ nene.

7 Endje wu oyo kœdonga mœ gbambanœ mbœœœ endje sœ kœyisœ adja œœœ á to 6a ndœ azu.”»

8 Yé Yisu pa fœ endje adœke: «'E za awa o'o nœ Ndjaba vw'i, œ ga kolœ kœpa o'o á to 6a lœ ama azuzu.»

9 Yé tshe kpa pa adœke: «'E katœ kœlisœ awa o'o nœ Ndjaba kolœ mbœœœ kœyœrândœ o'o á to 6a lœ ama 'e dœ tœ 'e. 10 Gbambanœ nene, Moyize pa lima adœke: “Kpa awa aba zœ dœ ayi zœ,” ndje adœke: “Uzu á tshe kœgu œœœ abanœ dœ ayinœ, endje wo she ye.” 11 Kashe 6a ndœ 'e, œ kœsœ adœke uzu pa fœ abanœ dœ ayinœ adœke: “Ɔœœ á mœ yi má ndœ kœza fœ 'e kœdœœ korba*, mœ gbândœ nœ fœ Ndjaba”, 12 'e kpa zaza awa fœ she kœmbœœœ œœœ bale fœ abanœ dœ ayinœ nene. 13 Ataa, 'e sœ kœgbatshelœ o'o ama Ndjaba mbœœœ o'o ama aata 'e á 'e lœ tœ kœyisœ nœ. Awa bale ndje dœ anga œœœ ndjoro á 'e lœpe kœmbœœœ tœnœ.»

*Ɔœœ á ndi lœsu uzu
(Wu 6a tœ Mat 15.10-20)*

14 Yisu kpa e azu ndjoro á pa fœ endje adœke: «'E kœ 'e dji mœ dœ œtshœnœ yé 'e wusœ nœ adœke, 15 œ dœdœœ œœœ á to 6a shu á li ga lœ uzu dá ma she tœ ayi uburu nene kashe œeneke kœ á to 6a tœ lœsu uzu á wuta dá ma she tœ ayi uburu. [16 Uzu á tshe kœsœœ dœ utu ndœ kœdji o'o, tshe dji.]»

17 Yisu katœ azunœ ti œ li ga sœnda. Ayambarœ nœ ye tetœ kœyutœ endje ugurutœ endje tœ ádá o'o á tshe wuta má kœpa tœnœ asœmœ. 18 Tshe gi o'o fœ endje adœke: «'E ndje, 'e gugu dœ kœwusœœœ ndœ kœdji dœ tshelœ kata o'onœ asœke nene a? 'E wuwusœ nœ damba nene adœke œœœ kœ á to 6a shu á li ga lœ uzu fafa uzu tœ ayi uburu nene na a? 19 Ɔeneke á to 6a shu lili ga lœsu uzu nene, œ li ga lœ uvu yé manda nœ œ wuta lœ œkœ ye ga ushu.» Tshe yi lima ndœ kœma adœke kœziœœœ bale á dœ uburu gugu nene. 20 Yisu kpa pa adœke: «O'o á sœ 6a lœ uzu, œ kœwuta ga ushu dá ma uzunœ tœ ayi uburu. 21 Mbœœœ adœke tshelœ uzu kœdœœ tshalœsu ye, osho á gbetshelœœ kœ œ wuta tœ kœmbœœœ dœ œœœ 6ata ngbindirœ, kœzi angba, kœwo azu, 22 kœpara awo uzu too akœ azu, kœsœœ dœ ogo œœœ nœ anga azœ, ókœ, kœfara osho, djingili, úkú, kœgu osho, kœzatœ osho, œdœœ ndje pe kœmbœœœ œgbœœœ. 23 Ambárá œœœœœ asœke kœkœ kœwuta lœ uzu yeka á ma she tœ ayi uburu.»

* 7.11 7.11 Korba yindœ kœpa adœke tokórœ

Yashe gene sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu

(Wu 6a tœ Mat 15.21-28)

²⁴ Yisu áalafo lakpínœ ascœmœ œ gitœ ye ga lœ ogo á sœ ndoo dœ tshalakpi Tire. Tshe li ga scœnda anga anda bale mbœrœ tshe yindœ nœ adœke uzu bale wusœ nœ adœke œne sœ kpœtœmœ nene. ²⁵ Ataa, anga yashe bale á gbolo nœ ye sœ dœ ekpe ishiri pa ye, djindœ ye œ na kœgote ga utshu ye. ²⁶ Yashe scœmœ dœdœ yuda nene, tshe kœdœ uzu tshalakpi Fenisi 6a lœ ogo Siri. Tshe ki fœ Yisu adœke tshe gœrœ ekpe ishiri pa yawuru nœ œne. ²⁷ Kashe Yisu pa fœ she adœke: «Kaka damba adœke agbolo zi œrœ uvu ndje su yekane, mbœrœ œ scœsœ dœ œtshœnœ nene kœakara kœzirœ nœ agbolo á kœko va fœ ayavoro.» ²⁸ Yashe scœmœ gi fœ she adœke: «Gbozu, œdœ adja o'o. Kashe ayavoro zi œrœ á yo tœ ama agbolo ga tshakudu ndaba.» ²⁹ Yé Yisu gi fœ she adœke: «Mbœrœ o'o á 6œ pa asœke, gu dœ œtshœnœ. Ekpe ishirinœ gitœ ye pa gbolo nœ zœ ye.» ³⁰ Kœgu she kœwuta 6a scœnda nœ ye atake, tshe wu adœke gbolo nœ ye má lo ga pa kelekpa, yé ekpe ishiri gi 6a mamá tœ ye pa ye yé.

Yisu she ayi bitu

³¹ Yisu wuta lœ ogonœ á sœ ndoo dœ Tire, œ vwanga tœ lœ Sidona kœgu ndœ mangu Galilayi 6a uguru ogo á i'irinœ kœdœ Tshalakpi Ndjokpa. ³² Endje na ga ndœ ye dœ anga uzu bale á utu ye be yé á tshe scœsœ kœpa o'o nene. Endje ki ga tœ ye adœke tshe to kane ye ga pa ye. ³³ Yisu gi she zara tœ azunœ, œ yi yakœne ye ga lœ utu ye, œ tu ngusha œ goro dœ tima ye. ³⁴ Manda nœ, tshe mesho ga lafo, œ wu faa œ pa adœke: «Efata!» Œ yindœ kœpa adœke: «Kœrœ!» ³⁵ Kolœ tœ farapu, utu ye bibisha kœrœ ngbi yé tshe pa o'o tœ œtshœnœ. ³⁶ Yisu kœ endje adœke endje mimindœ nœ fœ uzu bale nene. Atamœ gbaa, endje mi tshelœ o'onœ ngele ngele ngele natœnœ djezœ. ³⁷ Œ za awa tœ azu kœ á endje pa adœke: «Eneke kœ á tshe sœ kœembœrœ tœnœ sœ dœ œtshœnœ! Tshe sœ kœkœrœ ogoro utu ayi bitu, œ sœ kœembœrœ adœke endjeneke á ndje papa o'o nene, pa o'o.»

8

Yisu to kœzirœ fœ azu kutu vana (4.000)

(Wu 6a tœ Mat 15.32-39)

¹ Dœ œlœnœ ascœmœ, azu kpa ngbœtœ endje lima dji Yisu. Kœwu adœke kœzirœ gugu mbœrœ endje nene, tshe e ayambarœ nœ ye œ pa fœ endje adœke: ² «Oyo azunœ asœke á nœ waa, mbœrœ a lo dœ endje olo votœ yé endje gugu dœ kœzirœ nene. ³ Œdœ mœ kœgi endje ga ndœ endje dœ ogo ataa, endje mbombo tœ ala awa mbœrœ anga endje ugurunœ to lœ ingirinœ waa.»

⁴ Ayambarœ nœ ye gi fœ she adœke: «A gbœ má rœgo lœ kpagagashonœ asœke kpœta yekane á kœto fœ endje á endje kœzi á kœle endje a?» ⁵ Yisu yu endje adœke: «E sœ dœ mapa kotoo?» Endje gi fœ she adœke: «Mindu dœ bisha.»

⁶ Yisu fatœ ye œ pa fœ azunœ ndjoro ascœmœ adœke endje lœ ga ati ga tœ œshœ. Tshe ko mapanœ mindu dœ bisha (7) ascœmœ, œ donga Ndjaba, œ kavwa tshelœ nœ, œ ko fœ ayambarœ nœ ye adœke endje kurutshelœ nœ tœ azunœ. ⁷ Endje lœ ndje dœ a'eara ageatshalangu. Yisu donga Ndjaba ndje mbœrœ a'eara ageatshalangu scœmœ, œ pa fœ endje adœke endje kurutshelœ nœ tœ azunœ. ⁸ Azu para kœkœ zi, œ le ndje œ le. Ayambarœ rœ ama udu rœgo á sœpe ga lœ kingi mindu dœ bisha. ⁹ Azu sœ lima tœ œscœnœ

kutu vana. Yisu pa fœ endje adœke uzu dœ uzu gu ga ndœ ye. ¹⁰ Trale manda nœ, Yisu ɔ ga lœ agba dœ ayambarœ nœ ye tœ kœgu ga lœ ogo Dalmanuta.

Afarisayi e osho ndœ ambárá

(Wu 6a tœ Mat 12.38-39; 16.1-4; Luk 11.16-29; 12.54-56)

¹¹ Afarisayi na ga ndœ Yisu œ tetœ kœpu lœma endje dœ she mbœrœ kœwu lœsu ye. Endje yu she adœke tshe yisœ anga ambárá œrœ tœ kœma adœke gbɔgbɔ ye to 6a lafo. ¹² Yisu wu faa dœ oyo tœ lœsu ye œ pa adœke: «Mbœrœ gade azu nœ tsihakpesheke œ e osho ndœ ambárá! Mœ pa dœ adjapu fœ 'e adœke Ndjaba œ yisœ ambárá bale fœ 'e dœ azu oshonœ asœke nene.»

¹³ Tshe kwatœ ye œ katœ endje ti, œ ɔ ga lœ agba tœ kœzu ga itshi ungu.

Aya kœwusœrœ nœ ayambarœ

(Wu 6a tœ Mat 16.5-12; Luk 12.1)

¹⁴ Ayambarœ nœ Yisu djerœndœ kœko kœzirœ, œ sœ kolœ dœ mapa bale lœ agba. ¹⁵ Yisu mi upu fœ endje adœke: «Ala 'e gbɔ dœ ɔyo kœsuku mapa nœ Afarisayi dœ pe ndje œnœ azu nœ Erode kane.» ¹⁶ Ayambarœnœ pa o'o ugurutœ endje adœke: «Tshe sœ kœpa atamœ mbœrœ a gugu dœ mapa nene a!»

¹⁷ Œ mbœrœ adœke Yisu wu lima sœ nœ á yu endje adœke: «Mbœrœ gade á 'e yutœ 'e ugurutœ 'e adœke 'e gugu dœ mapa nene a? Damba œerrr kpesheke 'e wuwusœ œrœ nene a? Ala 'e kœkœrɔ damba nene a? ¹⁸ 'E lœ dœ ala yeka á wuwu dœ œrœ nene a? Œ lœ dœ utu yeka á djidji dœ o'o nene a? Œndœ œrœ kɔ á mœ mbœrœ djerœ 'e ye a? ¹⁹ Œlœnœ á mœ kavwa lima tshelœ mapa mindu kœto fœ azu kutu mindu (5.000), kingi kotoo á sú dœ udunœ á sœ pe liya a?» Endje gi fœ she: «Ndjokpa dœ bisha.»

²⁰ Yisu kpa yu adœke: «Œlœnœ á mœ kavwa lima tshelœ mapa mindu dœ bisha (7) ndœ kœto fœ azu kutu vana, kingi kotoo á su dœ udunœ á sœpe liya a?» Endje gi fœ she: «Kingi mindu dœ bisha (7).» ²¹ Yeka á Yisu pa fœ endje adœke: «Damba 'e wuwusœ œrœ nene a?»

Yisu shé ayibula

²² Yisu dœ ayambarœ nœ ye wuta 6a lœ Betesayida. Ba zœ endje na dœ anga uzu á ala ye bu, œ ki fœ she adœke tshe goro she. ²³ Yisu za kane ye, œ wuta dœ she lakpinœ. Tshe tu ngusha ga la ye, œ to kane ye ga pa ye á yu she adœke: «Bœ wu gade?» ²⁴ Ayibula gi fœ she adœke: «Mœ sœ kœwu azu, mœ wu endje ɔta ɔyo á sœ tœ ana.» ²⁵ Yisu kpa goro ala ye, ngbewo tshe she œ te kœwu œrœ kɔ tœ œtshœnœ. ²⁶ Yé Yisu za awa fœ she kœgu ga ndœ ye kashe ngbɔlɔ lakpi nene.

Petro gbara ngbewo adœke Yisu kœdœ Masiya

(Wu 6a tœ Mat 16.13-20; Luk 9.18-21)

²⁷ Yisu dœ ayambarœ nœ ye na ga lœ a'eara ogo á sœ dji indiri Sezaré, ogo gbozu Filipino. Tshe yu endje tœ awa adœke: «Azu sœ kœpa má adœke œmœ kœdœ dœ?» ²⁸ Endje gi fœ she adœke: «Azu pa adœke œbœ kœdœ Yowane, ayi kœza batisimu, anga endje adœke œbœ kœdœ Eliya; anga udu endje pa œnœ endje adœke œbœ kœdœ onghoro anga ayi kœgbara o'o.» ²⁹ Atamœ sœmœ, 'e gbe má œnœ 'e adœke œmœ kœdœ má œnœ mœ uzu dœ? A Petro gi fœ she adœke: «Œbœ kœdœ Masiya.» ³⁰ Yisu va tshelœ utu endje lœ ubunœ adœke endje papandœ nœ fœ uzu bale nene.

Yisu gbara o'o kuzu dœ pe kœshe nœ ye

(Wu 6a tœ Mat 16.21-28; Luk 9.22-27)

³¹ Manda nœ, Yisu tetœ kœyisœ œrœ fœ ayambarœ nœ ye adœke: «Gbolo nœ uzu œ wu oyo waa. Agbœ Ayuda, agbozu tshapa anganga Ndjaba ndje dœ aayi kœyisœ awa akwa œ yindœ ye nene, endje wo she yeka manda olo votœ á tshe she lœ akuzu.» ³² Tshe sœ lima kœpa o'onœ o'ara o'ara yeka á Petro dji ata á e she ga indirinœ á kœ she adœke tshe katœ kœpa o'o atamœ ye. ³³ Yisu fatœ ye œ tonde ayambarœ nœ ye, œ ngá fœ Petro adœke: «Gitœ zœ tœ mœ, Satana! Gbetshelœ nœ zœ lili dœ œnœ Ndjaba bale nene, kashe œnœ azuzu.»

Kœna manda Yisu

(Wu 6a tœ Mat 16.24-28; Luk 9.23-27)

³⁴ Manda nœ kœ, Yisu e azu para dœ pe ayambarœ nœ ye œ pa fœ endje adœke: «Uzu kœyindœ kœna manda mœ, œ li adœke tshe vwaratœ ye tœ undu ye dœ tœ ye, œ za kurushi nœ ye yeka á kœna manda mœ. ³⁵ Gbambanœ nene, uzu kœ á tshe sœ dœ ogo kœsœ dœ soro œ tshu ye; kashe tsheneke á tshe tshu mbœrœ mœ œdœ ndje mbœrœ Otshœ O'o, œshe dá sœ dœ soro. ³⁶ Edœ uzu kœgbœ œrœ tshapashœ sœke kœkœ, œ sœ dœ she kotoo bata á soro ye ndi a? ³⁷ Erœ gade dá tshe yapa dœ soro ye asœmœ a? ³⁸ Edœ uzu kœmbœrœ tshula mbœrœ mœ dœ pe mbœrœ o'o nœ mœ 6a utshu azu nœ tshakpesheke á endje dœ aayi kœmbœrœ ekperœ yé á zazatœ endje fœ Ndjaba nene, Gbolo nœ uzu œ mbœrœ tshula ye ndje dœ œlœ á tshe kwatœ ye lœ mokœ nœ Abanœ awa bale dœ ayerœ andjelu.»

9

¹ Yisu kpa mindœ nœ fœ endje adœke: «Mœ pa fœ 'e dœ adjapu adœke anga azunœ asœke œ tshu nene utshu kœwu Ogo gbozu nœ Ndjaba kœna dœ gbœgbœ.»

Yisu fatœ ye dœ ala ayambarœ nœ ye

(Wu 6a tœ Mat 17.1-13; Luk 9.28-36)

² Manda butshœ mindu dœ bale, Yisu za Petro, Jake œdœ pe Yowane œ œ dœ endje ga pa egerœ kaga. Ba zœ, tshe fatœ ye dœ ala endje. ³ Lœba nœ ye wuta tœ imbinœ urrr; uzu bale pa œshœ á tshe li kœdjutœ lœba ye adœke œ guru atamœ gugu nene. ⁴ Eliya œdœ Moyize wuta ga utshu endje, œ ka á sœ kœpa tshama endje dœ Yisu. ⁵ Petro pa fœ Yisu adœke: «Ayi kœyisœrœ, œ ga waa adœke a lœpe kpœke! A mœ anda tande votœ: Bale fœ 6œ, bale fœ Moyize yé udunœ bale ndje fœ Eliya.» ⁶ Kashe tshe wuwu lima sœ o'o á tshe sœ kœpa tœnœ nene, awa li lima tœ ye dœ anganœ kœkœ asœmœ.

⁷ Ondoro jerœ ga pa endje. Ko pe lœ ondonœ, tshama uzu wu adœke: «Tsheneke kœdœ Gbolo nœ mœ á mœ yindœ ye waa; 'e dji she.» ⁸ Pe kpœtœmœ, ayambarœ nœ ye mesho djikpata tœ endje, œ wuwu uzu bale nene kolœ Yisu kuti ye ga ndœ endje. ⁹ Bata endje sœ lima kœjerœ kaga, Yisu pa fœ endje adœke endje papandœ œrœ kœ á endje wu fœ uzu bale nene, œrrr Gbolo nœ uzu kœshe bala lœ akuzu yeka á endje kœmindœ nœ. ¹⁰ Endje gbœndœ o'onœ ga lsu endje, kashe endje tetœ kœyutœ endje adœke: «Ádá o'o nœ kœshe lœ akuzu kœdœ gade ma a?»

¹¹ Yé ayambarœ nœ ye yu she: «Mbœrœ gade á aayi kœyisœ awa akwa pa lima adœke Eliya œ na utshunœ yekane a?» ¹² Yisu gi o'o fœ endje adœke: «Adjapu, Eliya œ na utshunœ mbœrœ kœguma œrœ kœkœ. Ka mbœrœ gade á o'o ama Ndjaba pa liya adœke Gbolo nœ uzu œ wu oyo yé azu œ mbœrœ œrœ kanga fœ she a? ¹³ Mœ pa fœ 'e adœke, Eliya na, yé azu mbœrœ fœ she œneke

kɔ á endje yi lima ndœ nœ koeli dœ œneke á endje sú ala Buku nœ Ndjaba tœ upu nœ ye.»

*Yisu shé gbolo á tshe sœ dœ ekpe ishiri
(Wu 6a tœ Mat 17.14-21; Luk 9.37-43)*

¹⁴ Ɔlɔnœ á Yisu dœ ayambarœ nœ ye votɔ gu ga ndœ udu endje, endje wu azu ndjoro djanga aayi kœyisœ awa akwa á ndje ngbatœ endje ga tœnœ yeka á lœ kœshara o'o ugurutœ endje. ¹⁵ Azunœ wu Yisu, lœsu endje tshi perea yé endje kpa kœbala she. ¹⁶ Yisu yu endje adœke: «O'o gadœ da 'e lœ kœsharatœ 'e dœ ayambarœnœ lœ kumu nœ a?» ¹⁷ Anga uzu bale lœ ugurutœ azunœ gi o'o fœ she adœke: «Ayi kœyisœrœ, mœ na dœ gbolo yakoshe nœ mœ fœ 6œ. Tshe sœ dœ ekpe ishiri pa ye á mbœrœ adœke tshe papa o'o nene. ¹⁸ Tœ osho kɔ á ekpe ishirinœ œ za gbolonœ, tshe za she vesho, furutsha œ wuta putu putu lœ ama ye, tshe zi tshelœ daji ye ngara ngara yeka á gbɔ kwa kwa kwa ga tœnœ. Mœ yu ayambarœ nœ zœ adœke endje gɔrɔ ekpe ishirinœ pa ye yeka á endje lili kœgɔrɔ she nene asœmœ.» ¹⁹ Yisu pa fœ endje adœke: «E'e! 'E sœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Ndjaba nene a? A lœpe dœ 'e kpœke manda olo koto o? 'E yindœ nœ adœke mœ ru lœsu mœ mbœrœ 'e manda olo koto o? 'E na dœ gbolonœ fœ mœ.»

²⁰ Á endje za she na tœnœ fœ she. Ekpe ishirinœ wu Yisu œ tetœ kœyaka gbolonœ tœ œgbɔnœ. Gbolonœ te ga ati, œ vvirite ye nguru nguru lœ œshɔ dœ furutsha lœ ama ye putu putu putu. ²¹ Yisu yu abance adœke: «Ekpe ishirinœ mbœrœtœ ye manda ungu koto o?» Abance gi fœ she adœke: «Pe lœ gbolo ye. ²² Ekpe ishirinœ sœ kœgeta she kpala kpala ga tawo, ga langu adœke tshe tshu ye. Kashe wu oyo 'a, œ mbœrœ œneke á li dœ 6œ.» ²³ Yisu pa fœ she adœke: «Á koeli dœ mœ a? Ɔrœ kɔ li kœmbœrœtœ endje fœ uzu tsheneke á tshe kœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Ndjaba.» ²⁴ Pe kpœtœmœ, aba gbolonœ sá rawa adœke: «Mœ sœ dœ kœyindœrœnœ ataa, mbœrœ adœke mœ katœ sharapu!»

²⁵ Yisu wu azu kœna ndjoro ga ndœ endje œ nga fœ ekpe ishiri adœke: «Ɔ6œ dœ ekpe ishiri á 6œ mbœrœ adœke gbolo asœke papa o'o nene, œ djidji o'o nene, mœ vwa 6œ: Wuta lœ ye, yé kpa kwakwatœ zœ ndœ ye nene!» ²⁶ Ekpe ishirinœ ve rawa, œ gaga gbolo dœ œgbɔnœ á wuta. Gbolo yœrɔtshelœtœ ye œ wuta 6ata uzu á tshe tshutshu. Ukpulu azu á ndje sœ lima tœ œsœnœ pa adœke: «Tshe tshu ye.» ²⁷ Kashe Yisu za kane ye, œ ti she ga lafo yé tshe ka dœ ada ye.

²⁸ Yisu li ga sœnda yé ayambarœ nœ ye yu she adœke: «Mbœrœ gadœ yekane 'a lili má œnœ 'a kœgɔrɔ ekpe ishirinœ sœmœ nene a?» ²⁹ Yé Yisu pa fœ endje adœke: «Kolœ avwala dá li tœ kœgɔrɔ dœ mara ekpe ishirinœ asœke.»

*Yisu kpa pa o'o kuzu œdœ kœshe nœ ye
(Wu 6a tœ Mat 17.22-23; Luk 9.43-45)*

³⁰ Endje áalafo œ so tɔ lœ ogo Galilayi yé Yisu yiya lima ndœ nœ adœke azu wusœ nœ nene. ³¹ Mbœrœ tshe sœ lima kœyisœ œrœ fœ ayambarœ nœ ye adœke: «Endje ka Gbolo nœ uzu fœ azu adœke ndje wo she yé manda olo votɔ tshe she.» ³² Ayambarœnœ djidji lima tshelœ kata o'onœ nene, yé endje sœ lima dœ awa kœyœ she.

*Ɔdœ dá dœ egerœ uzu a?
(Wu 6a tœ Mat 18.1-5; Luk 9.46-48)*

³³ Endje wuta 6a lœ Kaparnawumu, œ li ga scœnda. Yisu yu ayambarœ nœ ye: «O'o gade da 'e scœ lima kœvwarandœ nœ na tœnœ tœ ala awa a?» ³⁴ Kashe endje lœ ko ko ko, mbœrœ tœ awa, endje scœ lima kœvwarandœ upu adœke œdœ dâ dœ egerœ uzu ugurutœ œne kœ a? ³⁵ Yisu scœ ga ati, œ e ayambarœ nœ ye kœkœ ndjokpa dœ bisha yé œ pa fœ endje adœke: «Uzu kœyindœ kœsœ utshunœ, œ li adœke tshe scœ tœ ndœngœlœnœ. Yé ga panœ, tshe dœ ayi akwa nœ angancœ.» ³⁶ Tshe za anga gbolo bale, œ za she tœ ga ugurutœ endje, œ yi kane ye lœ okoro ye; œ pa fœ endje adœke: ³⁷ «Uzu á tshe kœza osho kœsœ fœ aya gbolo mbœrœ i'iri mœ, tshe za osho kœsœ fœ adja undu mœ. Yé œshe á tshe kœza osho kœsœ fœ mœ, tshe zaza oshonœ fœ mœ nene, kashe tshe za ndje fœ œshe á tshe vwa mœ.»

*Kœsœ awa bale dœ Yisu
(Wu 6a tœ Luk 9.49-50)*

³⁸ Yowane pa fœ Yisu adœke: «Ayi kœyisœrœ, 'a wu anga uzu bale kœgœrœ ekpe ishiri pa uzu dœ i'iri zœ yé 'a kœ she mbœrœ tshe scœsœ kœsœ dœ azœ awa bale nene.» ³⁹ Kashe Yisu gi fœ endje adœke: «E kœkœ she nene! Gbambancœ nene, uzu lili kœmbœrœ afá lœ i'iri mœ yé manda nœ œ pa ekpe o'o dœ i'iri mœ nene. ⁴⁰ Mbœrœ uzu á tshe kœyiyiangba azœ nene, tshe kœdœ uzu nœ azœ. ⁴¹ Yé uzu kœ á tshe su ungu kœendjoondjo fœ 'e mbœrœ 'e kœdœ azu nœ Kristu, mœ pa fœ 'e adœke; tshe gbœ adja œrœ tshagbancœ.»

*œrœ á yi azu ga lœ ekperœ
(Wu 6a tœ Mat 18.6-9; Luk 17.1-2)*

⁴² «Uzu kœ á tshe mbœrœ adœke aya gbolo á tshe kœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ li ga lœ ekperœ, œ li adœke endje du egerœ badja ga lœ igi ye, œ na doé œ geta she ga la egerœ ungu. ⁴³ œ kœsœ adœke kane zœ za 6œ vwi ga lœ ekperœ, œ li adœke 6œ ta ye. œ scœ dœ otshancœ adœke 6œ li ga lœ soro dœ kane zœ bale tœ œscœncœ adœke 6œ li ga lœ kudu owo dœ kane zœ bibisha. [⁴⁴ Ba zœ, “angœzu kœzi kote azu tshutshu nene, yé owo ruru nene.”] ⁴⁵ œdœ ada zœ kœsœ kœyi 6œ ga lœ ekperœ, vwa ye. œ scœ dœ otshancœ fœ 6œ kœli ga lœ soro dœ ada zœ bale tœ œscœncœ adœke 6œ scœpe dœ tœnœ bibisha œ li ga lœ kudu owo. [⁴⁶ Ba zœ, “angœzu kœzi kote azu tshutshu nene, yé owo ruru nene.”] ⁴⁷ œdœ ala zœ kœsœ kœyi 6œ ga lœ ekperœ, tshagavwa ye. œ scœ dœ otshancœ fœ 6œ kœli ga lœ soro dœ tshakala ala zœ bale tœ œscœncœ adœke 6œ wu oyo dœ tœnœ bibisha lœ kudu owo. ⁴⁸ Ba zœ, angœzu á ndje zi œkœ azu tshutshu nene yé owo ruru 6a lima nene. ⁴⁹ Gbambancœ nene, endje yamba uzu kœ dœ owo bœta á endje yamba ndje dœngœ kœ dœ ingbiri.

⁵⁰ «Ingbiri kœdœ otshœrœ kashe œ kœtshœtshœ nene, œ kpa dœ ingbiri nene. Á œ kœsœ adœke otshœ ingbiri ka lœncœ, endje gi ga lœ nœ koto o? Kaka adœke 'e lœ dœ ingbiri lœ œkœ 'e, œ scœ gee ugurutœ 'e dœ anga 'e.»

10

*Yisu mi o'o dœ ddá kœndi totœ
(Wu 6a tœ Mat 19.1-9; Luk 16.18)*

¹ Yisu gitœ ye kœrœ ga lœ ogo yuda 6a kele ungu Yœrdane. Ba zœ, azu ndjoro kpa dji she á tshe scœ kœyisœ œrœ fœ endje bœta á tshe scœ 6a lima kœmbœrœ tœnœ. ² Anga Afarisayi na ga ndœ ye dœ gbetshelœ nœ kœyu tshelœ ye, yeka á endje yu adœke: «œ li dœ yakoshe kœvwaratœ ye tœ awonœ a?» ³ Yisu yu endje adœke: «O'o gade dá Moyize pa lima fœ 'e a?» ⁴ Endje gi adœke:

«Moyize za awa nœ kœkatœe ayashe ti. Utshu nœ kœkatœe ye, 6œ su mbeti nœ kœvwaratœ zœ tœ ye.»

⁵ Tshe kpa pa fœ endje adœeke: «Moyize za lima awa o'onœ asœmœe fœ 'e mbœrœe ɔgbɔ lœsu nœ 'e. ⁶ Kashe utshu nœ kœmbœrœe œrœe kɔ pa ɔshɔ asœeke, Ndjaba mbœrœe lima yakoshe dœ yashe. ⁷ Ádánœ á yakoshe œ katœe abanœ dœ ayinœe ti, á ngbɔtœe ye ga tœ œsœnœe dœ awonœe, ⁸ yeka á endje bisha œ wuta uzu bale. Endje kpa sœsœe azu bisha nene kashe uzu bale. ⁹ Ataa, œneke á Ndjaba ngbɔɔga ga tœnœe, uzu œ ndjɔ tshelœnœe nene.»

¹⁰ Kœwuta endje 6a sœnda, ayambarœe nœ ye kpa yu she tœ o'onœe má asœmœe. ¹¹ Á tshe kœgi fœ endje adœeke: «Uzu kɔ á tshe katœe awonœe ti á kpa to anga angbi yashe, tshe mbœrœe angba budu ga tœ ayendɔ nœ ye. ¹² Æ kœsœe ndje adœeke yashe kœkatœe akɔnœe á kpa kœi anga angbi yakoshe, tshe sœ kœmbœrœe angba budu.»

Yisu to kane ye ga pa agbolo

(Wu 6a tœ Mat 19.13-15; Luk 18.15-17)

¹³ Azu na dœ agbolo fœ Yisu adœeke tshe to kane ye ga pa endje yeka ayambarœe nœ ye sœ lima kœgeta endje. ¹⁴ Kœwuu atamœe, œ za ókɔ fœ Yisu yé tshe pa fœ ayambarœe nœ ye adœeke: «'E katœe agbolo endje na ga ndœe mœe, 'e kɔkɔ endje nene mbœrœe Ogo gbozu nœ Ndjaba sœ mbœrœe azu á ndje lœ 6ata endje. ¹⁵ Mœe sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœeke, œdœe uzu kœza osho kœsœe mbœrœe Ogo gbozu nœ Ndjaba 6ata gbolo nene, tshe li ga zœ nene.» ¹⁶ Á Yisu djendœe endje ga tœe igi ye á to kane ye ga pa endje.

Ayi kœgbœrœe waa na ga ndœe Yisu

(Wu 6a tœ Mat 19.16-30; Luk 18.18-30)

¹⁷ Bata Yisu sœ lima kœro tœ awa, anga uzu kpa œ gote ga tshakudu ye, œ yu she adœeke: «Ōtshɔ ayi kœyisœrœe, œ li adœeke mœe mbœrœe gade á kœgbɔ soro neke á kaka nene a?» ¹⁸ Yisu pa fœ she adœeke: «Mbœrœe gade á 6œe e mœe ɔtshɔ uzu a? Ōtshɔ uzu bale gugu nene kolœ Ndjaba tshebabale kuti ye. ¹⁹ Bœe wusœ awa o'o adœeke: "Wowo uzu nene, papara awo uzu nene, zizi angba nene, wawa o'o dœe wala ga pa uzu nene, mbœmbœrœe ngbindirœe fœe uzu nene, lisœe aba zœe dœe ayi zœe."» ²⁰ Uzunœe gi fœ she adœeke: «Ayi kœyisœrœe, mœe sœ kœmbœrœetœe mœe lindœe nœ kɔ pe tœe gbolo mœe.» ²¹ Yisu shokɔ she, yé dœe ala nœe ayo, œ pa fœ she adœeke: «Æ sœpe œrœe bale, gu œ ka œrœe nœe zœe para kɔkɔ, œ kurutshelœe ngendjanœe kɔkɔ tœe aayi oyo á kœgbɔ kœgbœrœe 6a lafo. Manda nœe, fatœe zœe œ na manda mœe.» ²² Manda o'onœe asœmœe, tshe sœe kɔ kɔ yé œe gu dœe oyo tœe ye, mbœrœe tshe sœe lima dœe œrœe waa.

²³ Yisu mesho djitœe ye œ pa fœ ayambarœe nœ ye adœeke: «Æ sœe tœe ɔgbɔnœe bala tœe aayi kœgbœrœe tœe kœli ga lœe Ogo gbozu nœe Ndjaba!» ²⁴ O'onœe ndjingiwwi ayambarœe nœ ye. Yé Yisu kœpa pa fœ endje adœeke: «Agbolo nœe mœe, Kœli ga lœe Ogo gbozu nœe Ndjaba gbɔɔgbɔ. ²⁵ Æ gbɔɔgbɔ adœeke agea 6ata shamo li tœe lœe ogoro imbili. Kashe œe kpa gbɔ kœrosœe nœe tœe ayi kœgbœrœe adœeke tshe li ga lœe Ogo gbozu nœe Ndjaba.» ²⁶ Uvuru endje i gara lœe nœe, á endje tetœe kœyutœe endje ugurutœe endje adœeke: «Atamœe, uzu dœe dá li kœshe tœnœe a?» ²⁷ Yisu tondœe endje, œ pa adœeke: «'Ba tœe azu, œ li nene; kashe tœe Ndjaba, œrœe kɔ œ li ye. Gbambanœe nene, Ndjaba li kœmbœrœe œrœe kɔkɔ.»

²⁸ Yé Petro pa fœ she adœeke: «Wu kane, a katœe œrœe nœe 'a ti kɔ, á na manda zœe.» ²⁹ Yisu gi fœ she adœeke: «Mœe pa fœ 'e dœe adjapu adœeke, œ kœsœe adœeke uzu katœe anda nœe ye, dœe ndje aayanœe, ayingonœe, ayinœe, abanœe, agbolo nœe ye, kindi nœe ye ti mbœrœe upu nœe mœe ndje dœe pe mbœrœe upu Ōtshɔ O'o,

³⁰ dœ oshonœ asœke, tshe gb̄o anga anda, aya, ayinḡo, ayi, agbolo, kindi œdœ ndje œrœ kanga; yeka dœ oshonœ á na mandá nœ, á tshe gb̄o soro neke á ka nene. ³¹ Azu ndjoro á ndje sœ utshunœ, endje sœ bala tœ ndongl̄onœ, yé endje nœ ndongl̄onœ œ te bala azunœ tshatshu nœ.»

*Yisu pa vot̄o o'o kuzu dœ pe kœshe nœ ye
(Wu 6a tœ Mat 20.17-19; Luk 18.31-34)*

³² Yisu dœ ayambarœ nœ ye sœ lima tœ awa kœo gu tœnœ ga lœ Yerusalemœ. Yisu te lima utshu endje, yé awa li lima tœ azunœ á ndje lœ lima kœna manda ye, l̄osu endje sœ lima ga lafo. Yisu kpa ko ayambarœ nœ ye ndjokpa dœ bisha ga indiri tœ ye, á tetœ kœpa o'o tœ upu œrœ a yindœ kœmbœrœtœ ye fœ endje atake: ³³ «'E wu, a o k̄o 6a lœ Yerusalemœ. Endje ka Gbolo nœ uzu fœ agbozu tshapa anganga Ndjaba ndje dœ aayi kœyisœ awa akwa. Endje wa agb̄o ngbanga ga pa ye adœke endje wo she, yé œ za she fœ angb̄ii azu. ³⁴ Endje m̄o she, œ tu ngusha ga tœ ye, œ s̄o she dœ ndjapa, œ wo she, yeka manda olo vot̄o á tshe she lœ akuzu.»

Kœȳondœrœ nœ Ajake dœ Yowane

(Wu 6a tœ Mat 20.20-28; Luk 22.25-27)

³⁵ Ajake dœ Yowane, agbolo nœ Zebedayi, na ga ndœ Yisu, œ yu she adœke: «Ayi kœyisœrœ, 'a yindœ nœ adœke bœ mbœrœ œrœ neke á a yu bœ tœnœ fœ 'a.» ³⁶ Á Yisu kœyu endje adœke: «œrœ gadé dá 'e yindœ nœ adœke mœ mbœrœ fœ 'e a?» ³⁷ Endje gi fœ she adœke: «œ kœsœ adœke bœ sœ kœsœ lœ mok̄o nœ zœ, za awa fœ 'a kœsœ ga indiri tœ zœ, anga uzu bale ga pa kuni zœ, yé anga ga pa gele.» ³⁸ Á Yisu kœpa fœ endje adœke: «'E wuwusœ œrœnœ a 'e esho ndœ nœ asœke nene. Adja 'e li kœndjo yashi kanganœ á mœ ndjo bala ye a? 'E li ndje kœgb̄o batisimunœ á mœ gb̄o bala ye a?» ³⁹ Yé endje gi fœ she adœke: «A li dœ tœnœ ye.» A Yisu gi fœ endje adœke: «Kpœtœpu, 'e ndjo yashi kanganœ á mœ ndjo ye, yé 'e gb̄o batisimu á mœ gb̄o ye. ⁴⁰ Kashe tœ kœza awa fœ uzu kœsœ ga ati ga pa kuni mœ too ga pa gele mœ, asœmœ wuwu mœ nene. Mbœrœ tœnœ kœdœ osho á sœ fœ endjeneke má Ndjaba guma fœ endje.»

⁴¹ Udu ayambarœnœ ndjokpa dji o'onœ atamœ œ tetœ kœso ók̄o ga tœ Ajake dœ Yowane. ⁴² Yisu e endje para k̄ok̄o œ pa fœ endje adœke: «'E wusœ nœ adœke agbozugo yindœ nœ adœke azu lœpe kolœ tshakudu tshagbozu nœ endje. Yé agboro azu yi ndje ndœ kœma kolœ gb̄ogb̄o endje ga pa aaya azu. ⁴³ œneke sœsœ kœmbœrœtœ endje lœ guru tœ 'e nene. Kashe, œ kœsœ adœke uzu gbe kœsœ tœ egerœ uzu ugurutœ 'e, œ li adœke tshe fatœ ye tœ ayi akwa nœ 'e. ⁴⁴ œ kœsœ adœke anga uzu ugurutœ 'e yindœ kœsœ utshunœ, œ li adœke tshe dœ kanga nœ 'e para k̄ok̄o. ⁴⁵ Mbœrœ Gbolo nœ uzu nana adœke azu mbœrœ akwa fœ she nene, kashe tshe na tœ kœmbœrœ akwa fœ azu dœ pe ndje kœzatœ ye fœ kuzu mbœrœ kœshe ukpu azu.»

Yisu shé Bartime, ayibula

(Wu 6a tœ Mat 20.29-34; Luk 18.35-43)

⁴⁶ Yisu dœ ayambarœ nœ ye wuta 6a lœ Yeriko. Bata á endje sœ kœwuta awa bale dœ azu ndjoro, anga ayibula á i'iri ye kœdœ Bartime, gbolo nœ Time, sœ lima indiri awa tœ kœȳondœ œrœ. ⁴⁷ Tœ kœdji adœke Yisu uzu Nazarete dœke, tshe tetœ kœ'e osho: «Yisu, Gbolo nœ Davidi, wu oyo mœ!» ⁴⁸ Azu ndjoro rá she adœke tshe sœ koko, á tshe kpa tá tshandœ rawanœ dœ agb̄onœ adœke: «Gbolo nœ Davidi, wu oyo mœ!» ⁴⁹ Yisu ka yé œ pa adœke: «'E

e she fœ mœ.» Endje e ayibula scœmœ œ pa fœ she adœke: «Indji zœ ga waa, áalafo, tshe sœ kœ'e 6œ.»

⁵⁰ Tshe za yœgbadœ læba nœ ye vwi ga ati, œ su gbuu á na ga ndœ Yisu.

⁵¹ Yisu yu she adœke: «Bœ yindœ nœ adœke mœ mbœrœ gadœ fœ 6œ a?» Ayibula gi fœ she adœke: «Ayi kœyisœrœ, kolœnœ adœke mœ kpa wu osho.»

⁵² Yisu pa fœ she adœke: «Gu zœ, kœyindœrœ nœ zœ she 6œ ye.» Trale tshe wu osho œ te ndje tœ kœna manda Yisu.

11

Yisu li ga lœ Yerusaleme

(Wu 6a tœ Mat 21.1-11; Luk 9.28-40; Yow 12.12-16)

¹ Yisu dœ ayambarœ nœ ye ndo dœ Yerusaleme, ndo dœ tshalakpi Betefaje œdœ Betani, gu ndœ kaga œyœ Olive. Tshe vwa anga ayambarœ nœ ye bisha adœke: ² «'E na 6a lakpi á sœ 6a utshu 'e 6a 'e ascœmœ. 'E kœwuta 6a zœ, 'e wu aya ane á endje du she kpœtœmœ, á uzu bale œ damba ga pa ye nene. 'E vvara she œ gu dœ she ga mœ. ³ œdœ uzu kœyu 'e adœke: “Mbœrœ gadœ á 'e mbœrœ œrœ ata a?” E gi o'o fœ she adœke: “Gbozu da gbe dœ she yé tshe gi kane ye tœ ye fœ 'e katsha.”»

⁴ Endje ro œ gbœ aya ane á endje du she 6a shu 6a lœ bingi ndo dœ manda ga indiri ala awa á endje vvara she. ⁵ Anga azunœ á endje lœ lima lœ bingineœ pa fœ endje adœke: «œrœ gadœ dá 'e mbœrœ ataa a? Mbœrœ gadœ a 'e sœ kœvwara aya anœœ a?» ⁶ Endje gi o'o kolœ bata á Yisu mi má ndœ nœ fœ ndje, yé endje za awa fœ endje kœgu dœ she. ⁷ Endje gu dœ aya ane scœmœ fœ Yisu, œ gbara ala læba nœ endje ga pa ye yeka á Yisu œ á sœ ga pa nœ. ⁸ Azu ndjoro saka ndje læba nœ endje ga tœ ala awa, anga endje ko kako œyœ á ndje de 6a lœ kindi. ⁹ Azu neke á ndje lœ lima utshunœ dœ pe endjeneke á endje lœ manda ye lœ lima kœpa adœke: «Ozana! Ndjaba gbœndœ tsheneke á tshe na dœ i'iri ye! ¹⁰ Ndjaba gbœndœ akwa gbozunœ á na ascœke, Ogo gbozu nœ aba azœ dœ Davidi! Ozana fœ Ndjaba 6a lafo!»

¹¹ Yisu li lima ga lœ Yerusaleme, yé œ na ga lœ anda Tepelo. Manda kœwu osho kœkœ indiri tœ ye, tshe wuta awa bale dœ ayambarœ nœ ye ndjokpa dœ bisha tœ kœgu ga lœ Betani mbœrœ œlœ ro ye.

Yisu darandœ œyœ fige

(Wu 6a tœ Mat 21.18-19)

¹² Osho kœrœ lima pa nœ, lœkœ adœke endje wuta ga lœ Betani, ogo mi Yisu. ¹³ Tshe wu œyœ fige lœ ingirinœ dœ kakonœ tœnœ, œ na kœpara tshelœnœ adœke œne gbœ ete anga elœnœ zœ. Kœendo she dœ tœnœ, tshe wu kolœ kakonœ mbœrœ œ dœdœ lima olo kœle figenœ nene. ¹⁴ Yisu darandœ œyœ figenœ á pa adœke: «Adja uzu kpa zi ele zœ nene.» Yé ayambarœ nœ ye dji lima o'o nœ ye.

Yisu gœrœ ayi kœka œrœ lœ Tepelo

(Wu 6a tœ Mat 21.10-17; Luk 19.45-48; Yow 2.13-16)

¹⁵ Manda nœ endje na ga lœ Yerusaleme. Yisu li ga lœ Tepelo œ tetœ kœgœrœ azu á ndje sœ lima kœka œrœ nœ endje dœ pe endjeneke á ndje sœ lima kœyœ œrœ kpaa ga ushu. Tshe iwwi ndaba nœ azu kœyapa ngendja, œ geta ngande nœ ayi kœka ambepa. ¹⁶ Yisu vwaratœ ye adœke, uzu bale vwawwanga dœ gbarœ nœ ye to scœnda Tepelonœ nene. ¹⁷ Yé tshe tetœ kœyisœ œrœ fœ endje adœke: «'E wuwusœ nœ nene a? Endje sú 6a la Buku

nœ Ndjaba adœke: “Anda nœ mœ koedœ anda kœza avwala mbœrœ azu lœ ogo kœkœ.” Kashe 'e fa tœ wutu nœ aayi angba!»

¹⁸ Agbozu tshapa anganga Ndjabanœ dœ aayi kœyisœ awa akwanœ dji ataa, œ tetœ kœpara awa tœ kœwo she. Kashe endje sœ lima kœkpa awa ye mbœrœ kœyisœrœ nœ ye gbœ lima osho tœ lœsu azu ndjoro. ¹⁹ Dœ kidala, Yisu dœ ayambarœ nœ ye wuta lakpinœ ye.

Kœyindœrœ œdœ avwala

(Wu 6a tœ Mat 21.20-22)

²⁰ Kpa kœvwanga endje dœ tshamazi, endje wu adœke œyœ fige œrœ kpa ga tœ eshenœ. ²¹ Œndœ o'onœ libi te lœ Petro, tshe pa fœ Yisu adœke: «Ayi kœyisœrœ, wu kane, œyœ figenœ á bœ dara libi ndœ nœ œrœ ye.» ²² Yisu gi fœ endje adœke: «'E sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Ndjaba. ²³ Mœ sœ kœpa dœ adjapu fœ 'e adœke œ kœsœ adœke uzu pa fœ kaganœ asœke adœke: “Gitœ zœ kpœke yé œ te ga la kota”, á tshe kœsœsœ dœ sharapu tœ lœsu ye nene, á sœ dœ kœyindœrœ adœke o'onœ á œne pa œ mbœrœtœ endje ye, œ mbœrœtœ endje fœ she tako. ²⁴ Ádánœ á mœ sœ kœpa fœ 'e adœke: Œeneke kœ á 'e e osho ndœ nœ lœ avwala 6a ndœ Ndjaba, 'e yindœ nœ adœke 'e gbœ kœ, Ndjaba œ to fœ 'e. ²⁵ Œ kœsœ adœke 'e ka kœza avwala fœ Ndjaba, á 'e kœsœ dœ o'o tœ lœsu 'e ga tœ anga uzu, 'e djerœndœ nœ yeka á Aba 'e á tshe sœ 6a lafo kœdjerœndœ ekperœ nœ 'e. [²⁶ Kashe œdœ 'e kœsœsœ kœdjerœndœ ekperœ nœ anga 'e nene, Aba 'e á tshe sœ 6a lafo œ djerœ ndje ndœ ekperœ á 'e mbœrœ nene.]»

Tshagbozu nœ Yisu to kpœta?

(Wu 6a tœ Mat 21.23-27; Luk 20.1-8)

²⁷ Endje kpa kwa ga lœ Yerusaleme, yé dœ lœndœ á Yisu sœ kœro ga lœ Tepelo, agbozu tshapa anganga Ndjaba, aayi kœyisœ awa akwa dœ pe agbœ Ayuda na ga ndœ ye, ²⁸ á yu she adœke: «Bœ gbœ awa kœmbœrœ akwa nœ zœ asœke kpœta a? Uzu œ ndje dá za awa kœmbœrœ akwa ataa fœ bœ a?»

²⁹ Yisu gi fœ endje adœke: «Mœ yindœ kœyu 'e dœ o'o bale, œ kœsœ adœke 'e gi o'o fœ mœ gbá yekane á mœ kœyisœ osho á mœ gbœ awa kœmbœrœ dœ œerœnœ asœ kœ fœ 'e. ³⁰ Œdœ dá vwa lima Yowane kœza batisimu fœ azu a? Œ dœ lima Ndjaba too azu? 'E gi o'o fœ mœ.»

³¹ Yé endje tetœ kœfa o'o ugurutœ ndje adœke: «Œ kœsœ adœke a gi fœ she atake: “Ndjaba dá vwa lima she”, tshe yu azœ adœke mbœrœ gade a yiyi lima ndœ o'o ama ye nene a? ³² Œ kpa kœsœ adœke a gi adœke: “Azu dá vwa lima she”, œ li ndje nene.» Gbambanœ nene, endje sœ lima kœkpa awa azu mbœrœ azu kœ wu lima sœnœ adœke Yowane koedœ lima adja ayi kœgbara o'o ama Ndjaba kpœtœpu. ³³ Yeka á endje gi fœ Yisu adœke: «A wuwusœ nœ nene.»

Á Yisu kœgi fœ endje ndje adœke: «Œmœ ndje awa bale, mœ yi ndje sœ uzu á tshe za awa nœ kœmbœrœ œerœnœ asœke kœ fœ 'e nene.»

12

Ndœma toro nœ ayi kœdjo kindi

(Wu 6a tœ Mat 21.33-46; Luk 20.9-19)

¹ Yisu kpa tetœ kœpa o'o fœ endje lœ ndœma toro adœke: «Anga uzu bale djo lima kindi nœ ye, œ shi ada vinu. Tshe tœ gbadjadja dji tœnœ tshakpata, œ dji kudu mbœrœ kœpu dœ ele vinunœ; œ mœ ingiri anda gbara ga lafo á kœsœ tshakudunœ yeka á kœmesho pa vinunœ. Manda nœ, tshe guma o'o ugurutœ ye dœ azu kœmbœrœ akwa kindinœ, œ na ana. ² Œlœ kœkœ ele vinunœ li, yé

tshe vwa anga ayi akwa nœ ye fœ endjeneke á endje lœ 6a lœ kindinœ adœke endje vwa œsœ œnœ œne ele vinunœ fœ œne. ³ Endje za she œ 6i she kœrœnœ kœrœnœ, œ gi she tshakane ye gbambanœ. ⁴ Tshe kpa vwa anga angbi ayi akwa fœ endje, endje 6i œkœrœ tsheneke mœ, œ gu she ga panœ. ⁵ Tshe vwa votœ uzu fœ endje, yé endje wu tsheneke mœ. Ayengœ kindi kpa vwa anga azu ndjoro, endje 6i anga aayi avwanœ á tshe vwa endje asœmœ, œ wo anga endje œ wo. ⁶ Ayengœ kindinœ sœpe dœ uzu tshebabale, kolœ gbolo nœ ye á tshe yindœ ye waa. Tshe vwa she fœ endje tœ ndœngœlœnœ dœ gbetshelœ adœke: “Endje kpa ndara ete awa gbolo nœ mœ ye.” ⁷ Jb á endje wu gbolo nœ ye kœna ga ndœ endje, endje guma o'o lœ oporo tœ endje adœke: “E wu, gbolonœ á tshe sœpe dœ kindinœ manda aba nœ dœke. A wo she yeka á kindinœ kœte œne azœ!” ⁸ Endje za she œ wo she, œ za oko ye wwi zara ga ushu lœ kindinœ.

⁹ «Ata ayengœ kindinœ œ mbœrœ gadœ? Tshe na œ wo aayi akwa kindinœ kœkœ yé œ kpa za akwanœ fœ anga angbi aayi akwa. ¹⁰ Damba 'e didi o'onœ asœke ala buku nœ Ndjaba nene a? Endje su adœke:

“Badja á ayi kœmœ anda za wwi'i, œtœnœ dá wuta badja á anda œ shi mbœrœ tœnœ.

¹¹ Gbozu Ndjaba dá mbœrœ akwa nœ asœmœ:

Yé a wu, œ ga tœ ala azœ waa!”»

¹² Agbozu ayuda para awa tœ kœza she ga lœ kánga manda o'o ama ye asœmœ mbœrœ endje wu lima scœnœ adœke tshe pa o'onœ tœ œne. Yé kœwu adœke azu ngba lima waa, endje ka lima tœ ye, á guda ye.

Kœyœ lapo nœ Sezare

(Wu 6a tœ Mat 22.15-22; Luk 20.20-26)

¹³ Manda nœ, endje vwa anga Afarisayi dœ pe azu nœ Erode fœ Yisu, mbœrœ á endje kœgbœ she manda ndœma ye. ¹⁴ Endje na œ yu she adœke: «Ayi kœyisœrœ, 'a wusœ nœ adœke 6œ sœ kœpa okporo o'o, 6œ scœsœ ndje kœkatœ zœ ti fœ uzu adœke tshe li ga lœ zœ dœ ekpe o'o nene. Bœ kpakpa awa uzu nene, œ wuwu ndje tshatshu uzu nene, kashœ 6œ sœ kœyisœ adja awa Ndjaba. Yé pa fœ 'a kane, œ li adœke azu yœ lapo nœ Sezare a? A yœ too a yœ nene?»

¹⁵ Bata Yisu wu lima sœ gbetshelœ nœ endje, tshe pa fœ endje adœke: «Mbœrœ gadœ á 'e yu tshelœma mœ a? 'E na dœ anga ngendjanœ gamœ dœ a wu kane» ¹⁶ Endje na dœ anganœ bale. Yisu pa fœ endje adœke: «Tshatshu uzunœ asœke dœ pe 'iri ye á ndje su asœke kœdœ œnœ dœ?» Endje gi fœ she adœke: «œnœ Sezare.» ¹⁷ Yisu pa fœ endje adœke: «'E gi œrœ nœ Sezare fœ Sezare, œnœ Ndjaba kœdœ œnœ Ndjaba.» Endje ka tshikingi mbœrœ o'onœ á tshe gi fœ endje.

Asadukayi yu Yisu tœ upu nœ kœshe lœ akuzu

(Wu 6a tœ Mat 22.23-33; Luk 20.27-38)

¹⁸ Anga Asadukayi na ga ndœ Yisu. Endje pa œnœ endje adœke kœshe lœ akuzu gugu nene. Á yu lima Yisu atake: ¹⁹ «Ayi kœyisœrœ, Moyize su liya mbeti fœ 'a adœke: œdœ uzu kœsœ dœ ayance á tshe kœto yashe á endje kœzuzu gbolo dœ she nene, á tshe kœtshu, œ li adœke tshe to koya manda ayancœ mbœrœ á tshe kœzu gbolo lœ œsœ ayancœ á tshe tshu asœmœ.

²⁰ Mbœrœ tœnœ ataa, anga ayazu mindu dœ bisha (7) lœ ayizu bale. Eyancœ za yashe, œ zuzu uzu dœ she nene yé œ tshu ye. ²¹ Bishancœ to yashencœ manda ye, œ zuzu uzu dœ she nene, œ tshu ndje ye. Votanœ awa bale.

²² Ugurutœ endje mindu dœ bisha á ndje to yashe sœmœ, anga bale zuzu gbolo dœ she nene. Yé manda nœ kœ, yashencœ za awa œ tshu ndje ye. ²³ Ataa,

dœ olo nœ kœshe lœ akuzu, yashenœ œ dœ awo dœ, mbœrœ endje mindu dœ bisha kœ to lima she tœ awo endje yema a!»

²⁴ Yisu pa fœ endje adœke: «Koto á œndœ tœ 'e œ ro 'e ata a? Ádánœ kœdœ adœke 'e wuwusœ buku nœ Ndjaba dœ pe gbœgbœ ye nene. ²⁵ Ɔlœ kœshe lœ akuzu, azu œ totœ endje nene kashe endje lœ bœta aandjelu 6a lafo. ²⁶ Á kœdœ tœ o'o nœ kœshe lœ akuzu, 'e didi ala mbeti nœ Moyize tœ o'o á Ndjaba pa lima fœ she ala owo á sœ lima kœtshi lœ œyo nene a? Ndjaba pa lima fœ Moyize adœke: “œmœ kœdœ Ndjaba nœ Abrayamo, Ndjaba nœ Izaka œdœ Ndjaba nœ Yakobo.” ²⁷ Tshe dœdœ Ndjaba nœ akuzu nene, tshe kœdœ Ndjaba nœ azu á ndje sœ dœ soro. 'E lœ adja lœ djingili.»

Upu gadœ da ropa anganœ kœkœ a?

(Wu 6a tœ Mat 22.34-40; Luk 10.25-28; Luk 20.39-40)

²⁸ Anga ayi kœyisœ awa akwa dji endje kœvwarandœ o'onœ ataa, œ wu adœke Yisu gi adja o'o fœ Asadukayinœ. Á gitœ ye ndoo dœ Yisu á yu she adœke: «Awa o'o gadœ dá ropa anganœ lœ awa akwa a?» ²⁹ Yisu gi adœke: «Alinœ kœdœ: Azu Israyele, 'e dji kane, Gbozu, Ndjaba nœ azœ sœ tshebabale. ³⁰ Yindœ Gbozu Ndjaba nœ zœ dœ lœsu zœ bale, dœ ishiri zœ kœ, dœ gbetshelœ nœ zœ kœ dœ pe gbœgbœ zœ kœ. ³¹ Bisha awa o'o dœke: Yindœ yanga zœ bœta bœ yindœtœ zœ dœ tœ zœ. Anga upu á ro œneke bisha gugu nene.» ³² Ayi kœyisœ awa akwa pa fœ she adœke: «Adjapu, ayi kœyisœœ, bœ pa okporo o'o, Ndjaba sœ tshebabale yé anga bœta she gugu nene. ³³ Yé kœyindœ ye dœ lœsu zœ bale, dœ kœwusœœ nœ zœ kœ, dœ gbœgbœ zœ kœ œdœ ndje kœyindœ yanga zœ bœta á bœ yindœtœ zœ dœ tœ zœ, ropa kœsho agea pa wopa fœ Ndjaba œdœ tokórœ kœ.» ³⁴ Yisu wu adœke tshe gi o'o tœ uzu nœ kœwusœœ, œ pa fœ she adœke: «Bœ ndo tœ kœte uzu Ogo gbozu nœ Ndjaba.» Anga uzu bale á tshe kpa yu she dœ o'o gugu nene.

Masiya œdœ Davidi

(Wu 6a tœ Mat 22.41-46; Luk 20.41-44)

³⁵ Ɔlœnœ á Yisu sœ lima tœ kœyisœ œœœ 6a lœ Tepelo, tshe yu adœke: «œ mbœrœ kotoo á aayi kœyisœ awa akwa pa adœke Masiya kœdœ gbolo nœ Davidi a? ³⁶ Ɔtshœ Ishiri mbœrœ akwa lœ Davidi, yé tshe pa tœ ye dœ tœ ye adœke:

“Gbozu Ndjaba mindœ nœ fœ Gbozu nœ mœ adœke:

Sœ ga ati ga pa kuni mœ œrrr

mœ kœkœ ayingba zœ gatshakudu ada zœ yekane.”

³⁷ Davidi dœ tœ ye e she Gbozu yé mbœrœ gadœ á tshe kpa fa gbolo nœ ye a?» Azu ndjoro sœ lima kœdji she dœ yanga.

Yisu pa o'o dœ add aayi kœyisœ awa akwa

(Wu 6a tœ Mat 23.1-12; Luk 20.45-47)

³⁸ Lœ kœyisœ œœœ nœ ye, tshe pa lima adœke: «Ala 'e gbœ dœ aayi kœyisœ awa akwa kane: Endje yindœ kœyisœœtœ endje kœero dœ yœgbœdœ lœba tœ ala azu yeka á 'e kœbala endje lœ ukpulu azu. ³⁹ Endje yindœ kœsœœ lœ ngande á sœ bœ utshunœ lœ sinagoga œdœ pe kœsœœ 6a tœ œsœ agboro azu lœ angbo.

⁴⁰ Endje u ayashe koya œ ko œœœ tœ endje kœ, endje yindœ kœ'e osho œrrr fœ Ndjaba yeka azu kœgbe adœke œne dá dœ œtshœ azu. Mbœrœ tœnœ ataa, Ndjaba œ wa bala œgbœ ngbanga ga tœ endje.»

Tokórœ nœ yashe koya

(Wu 6a tœ Luk 21.1-4)

⁴¹ Yisu sœ ga ati 6a sœnda Tepelo, ga indiri gbarœ tokóró á sœ kœwu mara kœto œerœ nœ azu fœ Ndjaba. Ayi kœgbo ukpulu œerœ sœ lima kœto egerœ ngendja. ⁴² Atamœ yeka anga yashe koya á tshe dœ ayi oyo á akónœ tshu, na ndje á ko kolœ aya ngendja œenœ ye bibisha va ga lœ gbarœ tokórónœ. ⁴³ Yé Yisu e ayambarœ nœ ye, œ pa fœ endje: «Mœ pa fœ 'e dœ okporo o'o adœke yashe koya nœ asœke to œenœ ye kœropa azu kœ. ⁴⁴ Gbambanœ nene, azu kœ ko ngendja neke á sœsœ dœ akwa 6a ndœ endje nene, kashe œshe, tshe ko ceneke kœ á tshe sœ dœ tœnœ, á sœ má adœke tshe zi dœ œerœ nœ ye.»

13

Yisu mindœ nœ adœke anda Tepelo œ ndi

(Wu 6a tœ Mat 24.1-3; Luk 21.5-7)

¹ Løndó á Yisu sœ lima kœwuta sœnda Tepelonœ, anga ayambarœ nœ ye pa fœ she adœke: «Ayi kœyisœrœ, wu kane! Wu ogboro badjanœ asœ, wu egerœ zamiti andanœ asœ!» ² Yisu pa fœ she adœke: «Bœ wu egerœ andanœ asœmœ? Anga badjanœ bale œ ka pe lafo nene, endje ndi tshelœnœ para ye.»

³ Yisu na kœsœ ga ati 6a pa kaga ɔyɔ Olive kpœ tshatshu Tepelo. Petro, Jake, Yowane œdœ Andere á endje sœ lima kpœsœnœ dœ she yu she adœke: ⁴ «Pa fœ 'a kane. Dœ ɔlɔ gadé dá œerœnœ asœmœ œ mbœrœ má tœ endje a? Yé œerœ gadé dá má adœke olonœ to ye a?»

Koshe œdœ oyo œ na

(Wu 6a tœ Mat 10.17-22; Mat 24.4-14; Luk 12.11-12; Luk 21.8-19)

⁵ Yisu pa fœ endje adœke: «Ala 'e gbɔ, uzu bale fafara 'e nene. ⁶ Azu ndjoro œ na bala dœ i'iri mœ, yé œ pa adœke: «Ɛmœ kœdœ Masiya.» Endje fara azu ndjoro. ⁷ ɔlɔ á 'e kœsœ kœwu koshe lakpi too kœdji o'o nœ koshe zara, awa zaza 'e nene. Ɛ li adœke œerœ ataa mbœrœtœ endje utshunœ, kashe œ dœdœ damba kœka tshapashœnœ dœmœ nene. ⁸ Azu tshelœ ogo bale œ tetœ koshe dœ azu tshelœ anga ogo, yé anga ogo gbozu œ nga ndje koshe dœ anga ogo gbozu. ɔshœ œ turutœ ye lœ ogo kœ, yé egerœ ogo œ za osho djigi. Ɛ sœ ngbewo 6ata oyo á yashe œ wu utshu kœzu gbolo nœ ye.»

⁹ «Kashe ala 'e gbɔ pa undu 'e kane. Endje tɔ bala meza pa 'e, endje 6i bala 'e kœ lœ Sinagoga, endje yu ama 'e dœ ala agbozugo dœ pe ndje agboro agbozu mbœrœ mœ, yé 'e pa bala o'o mbœrœ upu nœ mœ fœ endje. ¹⁰ Mbœrœ œ sœ adœke ɔtshɔ O'o wuta ga ndœ azu kœ lœ ogo utshunœ adœke ndœngɔlɔ osho œ ka. ¹¹ Á kœsœ adœke endje ko 'e na tœnœ ga tœ osho kœwa ngbanga, 'e tɔtɔ lœsu 'e tœ o'o á 'e pa nene. Dœ lœkœnœ asœmœ, 'e pa o'o neke á wuta lœ gbetshelœ nœ 'e. Mbœrœ o'onœ toto lœ 'e dœ tœ 'e nene, kashe Ishiri nœ Ndjaba dá to o'onœ fœ 'e. ¹² Uzu œ va atɔ ayanœ ndœ kuzu, aba gbolo œ za gbolo nœ ye adœke endje wo she ye. Agbolo œ gbɔ upu dœ aayi kœzu endje yé œ mbœrœ adœke endje wo endje ye. ¹³ Azu kœ œ yiangba 'e mbœrœ i'iri mœ. Kashe uzu neke á tshe ru lœsu ye œerr kpa ga tœ kœka oshonœ, tshe gbɔ soro.»

ɔlɔ kœwu œerœ kanga

(Wu 6a tœ Mat 24.15-25; Luk 21.20-24; 17.23; Luk 21.8)

¹⁴ «Uzu á tshe kœdi mbeti nœ asœke, tshe gbe dœ tœnœ dœ ɔtshœnœ kane: Á kœsœ adœke 'e wu ekpe Ayi kœendi œerœ 6a tœ osho á li dœ she kœsœ tœnœ nene, œ li adœke azu ogo Yuda kpa œ kotœ endje yiwa tœnœ 6a pa kaga. ¹⁵ Tsheneke á tshe kœsœ bala 6a pa anda, tshe kpa jerœ ga ati tœ kœrɔ gbarœ nœ ye 6a sœnda yeka á kœkpa dœ tœnœ nene. ¹⁶ Tsheneke á tshe kœsœ bala

6a lœ kindi, tshe kpa fatœ ye ndœ kœgu 6a lakpi ndœ kœza lœba nœ ye nene!
 17 Egerœ oyo mbœrœ ayashe á ndje lœ bala dœ nguzu œdœ endjeneke á ndje
 sœ kœko ɔngo ga lœ ama agbolo dœ ɔlonœ asœmœ. 18 'E ki fœ Ndjaba adœke
 œ mbœmbœrœtœ endje dœ olo kpengba izi* nene. 19 Mbœrœ dœ lœkœnœ
 asœmœ, azu œ wu bala œrœ kangá œneke á endje wuwu anganœ bale nene
 kœtotœ ali kœmbœrœ tshaphashœ, dœ lœkœ á Ndjaba mbœrœ tshalafœ dœ pe
 tshaati œrrr ga tœ kpesheke nœ asœke, yé mara neke kpa mbœrœtœ endje
 nene. 20 œdœ Gbozu kœgbe má lima tœ kœgi átá olonœ nene, uzu bale œ
 sœpe má dœ soro nene, kashe mbœrœ endjeneke á tshe ke endje dá tshe gi
 átá olonœ ga utshunœ.

21 «A kœsœ adœke uzu pa fœ 'e adœke: “E wu, Masiya dœke! 'E wu, tshe
 sœ 6a e!” 'E yiyindœ nœ fœ she nene. 22 Gbambanœ nene, azu á ndje pa
 adœke œne kœdœ Masiya dœ pe aayi kœgbara o'o nœ wala œ wuta bala
 ndjoro. Endje mbœrœ afá dœ pe ambárá œrœ ndjoro tœ kœgbœ awa kœbili
 dœ endjeneke á Ndjaba ke endje. 23 Kashe 'e, ala 'e gbœ kane! Mœ pandœ nœ
 kœ fœ 'e utshunœ ye.»

Kœna Gbolo nœ uzu

(Wu 6a tœ Mat 24.29-31; Luk 21.25-28)

24 «Manda olo kœwu œrœ kanganœ asœmœ, osho œ bu yé ɔb œ tœ nene,
 25 angerepe œ yo ga ati œdœ œrœ nœ gbœgbœ kœ 6a lafœ œ turutœ ye. 26 Yeka
 á 'e wu Gbolo nœ uzu kœna lœ ondoro dœ gbœgbœ djigi œdœ lœ moka. 27 Tshe
 vwa bala aandjelu nœ ye tœ osho kœ pa ɔshœ dœ tshalafœ ndœ kœngbœbœ bala
 endjeneke á Ndjaba ke endje.»

Jyœ fige yisœ œrœ

(Wu 6a tœ Mat 24.32-36; Luk 21.29-33)

28 «'E gbœ œrœ lœ kœyisœ œrœ á ɔyœ fige œ yisœ nœ kane. ɔlonœ á 'e kœwu
 kako ɔyœ fige á sœ kœyo tœ ganœnœ kœ, á tafonœ kœwuta, 'e wusœ nœ adœke
 olo kœlu ngwarœ ndo ye. 29 'E sœ ndje atamœ fœ 'e, ɔb á 'e kœwu ndje œrœ
 ata kœmbœrœtœ endje, 'e wusœ nœ adœke Gbolo nœ uzu ndoo ye, tshe sœ
 lœ manda 'e. 30 Mœ sœ kœpa adjapu fœ 'e, azu nœ tshakpesheke, endje ro kœ
 nene á œrœnœ œ mbœrœtœ endje. 31 Tshalafœ dœ tshapa ɔshœ œ ro, yé o'o
 ama mœ œ ro nene.»

'E lolo nene

(Wu 6a tœ Mat 24.42; Mat 25.13-15; Luk 12.36-38; 19.12-13)

32 Kashe ɔlonœ, uzu bale œ wusœ nœ nene, œdœ andjelu 6a lafœ, œdœ
 Gbolo nœ uzu, endje wuwusœ nœ nene, kolœ Aba bale dá wusœ nœ. 33 «Ala
 'e gbœ, yé 'e lolo nene mbœrœ 'e wuwusœ olonœ nene. 34 'E sœ ɔata anga
 uzu na ana, á katœ manda gbœgbœ nœ ye ti fœ aayi kœgbœndœ nœ. Á pa fœ
 endje adœke endje ko ala endje tœnœ. 35 'E ko ala 'e tœnœ mbœrœ 'e wuwusœ
 ɔb kœgu ayengœ anda nene, dœ akidala, dœ abutshœ, lœ iki kœngato too dœ
 tshamazi, 36 mbœrœ tshe wuwuta ngbangi œ gbœ 'e yé 'e sœ tœ olo nene.
 37 O'o á mœ pa fœ 'e, mœ sœ kœpa fœ azu kœ: 'e lolo nene.»

14

Kœvwarandœ o'o tœ kœza Yisu

(Wu 6a tœ Mat 26.1-5; Luk 22.1-2; Yow 11.47,49,53)

* 13.18 13.18 Olo kpengba izi 6a ndœ Ayuda, kœdœ olo á yavuru œ ni waa lœnœ

¹ Ɖe sepe lima olo bisha tœ angbo nœ Pake œdœ pe ndje œnœ mapa neke á susukú nene yeka agbozu tshapa anganga Ndjaba œdœ ndje aayi kœyisœ awa akwa para lima awa adœke œne za Yisu ndœ kœwo she. ² Endje pa ugurutœ endje adœke: «A zaza she lœ lœndœ angbonœ nene mbœrœ azu œ vwaratœ endje ye.»

Anga yashe bale su ungu yombo ga lœ kumu Yisu
(Wu 6a tœ Mat 26.6-13; Luk 7.36-38; Yow 12.1-8)

³ Yisu sœ lima lœ Betani 6a scœnda nœ ayi boroma Shimu kœzi œrœ, anga yashe bale na dœ ungu yombo nœ ye lœ anga á endje mbœrœ dœ badja albatre. Yombonœ ascœmœ dœ adja narde á amance gbœ dœ panœ. Tshe kavwa ama anganœ á su yombonœ ga lœ kumu Yisu. ⁴ Anga azunœ á ndje lœ lima tœ œsœnœ oma dœ ókó á pa lœ ugurutœ endje adœke: «Mbœrœ gadœ á tshe ndi ungu yombo nœ ye atamœ a?» ⁵ Endje za má yombonœ ascœmœ, œ za yœ œrœ œ gbœ denari kœropa kama votœ á kœkurutshelœ nœ tœ ayi oyo!» Tshelœ endje œœ gbœo ga tœ yashenœ ascœmœ.

⁶ Yé Yisu pa adœke: «'E katœ ye yé, mbœrœ gadœ á 'e suku dœ she a? Tshe mbœrœ œtshœrœ ga tœ mœ. ⁷ Ayi oyo, 'e lœ dœ endje œb dœ œb yé œbnœ á lœsu 'e kœyindœ nœ, 'e mbœrœ œtshœrœ fœ endje zœ. Kashe œmœ, a lœœpe dœ 'e waa nene. ⁸ Ɖrœ á sœ má adœke tshe mbœrœ dá tshe mbœrœ ascœmœ: Tshe sú ungu yombo ga tœ mœ utshu nœ kœshi mœ. ⁹ Mœ sœ kœpa dœ okporo o'o fœ 'e adœke, osho kœ á endje pandœ Ɖtshœ O'o, endje gbe dœ œrœ á yashe sœke mbœrœ ascœ.»

Yudasi za Yisu yœ œrœ
(Wu 6a tœ Mat 26.14-16; Luk 22.3-6)

¹⁰ Yudasi Isikariote, anga bale lœ ayambarœ nœ Yisu ndjokpa dœ bisha, na ga ndœ agbozu tshapa anganga Ndjaba kœza Yisu yœ œrœ. ¹¹ Kœdji o'onœ ataa, endje sœ dœ yanga œ di mbulu kœko ngendja fœ she. Yudasi te lima tœ kœmirœtshelœ ye ndœ olo ga œ dœ dá œne kœza she fœ endje.

Ayambarœ nœ Yisu guma rœgo angbo Pake
(Wu 6a tœ Mat 26.17-19; Luk 22.7-13)

¹² Dœ olo angbo nœ mapa á susuku nene, á endje wo lima aya apata pa angbo Pakenœ. Yeka ayambarœ nœ Yisu yu she adœke: «Bœ yindœ nœ adœke a na 6ata á kœguma kœziœrœ Pakenœ fœ 6œ a?» ¹³ A tshe vwa anga ayambarœ nœ ye bisha adœke: «'E na 6a lœ egerœ ongbo, 'e gbœtœ 'e dœ anga yakoshe á tshe za lœsú ungu ga lœ kumu ye. 'E te mangba ye ¹⁴ yé osho á tshe li ga tœnœ, 'e pa fœ ayengœnœ adœke: “Ayi kœyisœrœ yu adœke: Osho á mœ zi Pakenœ dœ ayambarœ nœ mœ sœ kpœta a?” ¹⁵ Tshe yisœ anga gbœshœ œneke á sœ tœ egerœnœ 6a lafo dœ œrœ neke á li lœnœ kœkœ, yeka á 'e kœguma kœziœrœnœ 6a zœ fœ azœ.» ¹⁶ Ayambarœ ro 6a lœ ongbo, œ gbœ œneke kœ á tshe pa má tœnœ fœ endje ascœmœ, yé á endje guma kœziœrœ Pakenœ kpœtœmœ.

Anga yambarœ nœ Yisu œ ka she
(Wu 6a tœ Mat 26.20-25; Luk 22.14; Yow 13.21-30)

¹⁷ Dœ akidala, tshe yikumœ ye dœ ayambarœ nœ ye ndjokpa dœ bisha. ¹⁸ Ɖb á endje sœ pa kœziœrœ, Yisu pa fœ endje adœke: «Mœ sœ kœpa dœ okporo o'o fœ 'e adœke, anga uzu bale ugurutœ 'e á tshe sœ kœzi œrœ dœ mœ kpœtœ œsœnœ œ ka mœ.» ¹⁹ Kœdji o'o ataa, œ za oyo tœ lœsu endje, yé endje tetœ kœyu she uzu dœ uzu adœke: «Ɖdœ mœ a?» ²⁰ Tshe gi fœ endje adœke: «Ɖdœ anga yanga 'e ugurutœ 'e ndjokpa dœ bisha, á 'a sœ kœngbœ kane a lœ

gbarœ kœziroœ dœ she bale asœmœ. ²¹ Gbambanœ nene, Gbolo nœ uzu œ tshu ɓata á endje sú lima ala buku nœ Ndjaba tœ upu nœ ye. Kashe oyo nœ uzu á tshe ka Gbolo nœ uzu fœ angbi azu! Ɖœ sœ má dœ ɔtshãnœ mbœrœ uzunœ adœke adja endje zuzu she nene.»

Undu œdœ indji Yisu

(Wu ɓa tœ Mat 26.26-29; Luk 22.15-20; 1Ko 11.23-26)

²² Ɖlɔ á ndje sœtœ kœzi œrœ, Yisu za mapa œ donga Ndjaba, œ kavwa tshelœnœ, œ ko fœ ayambarœ nœ ye, yé œ pa adœke: «'E ko, asœ kœdœ undu mœ.» ²³ Manda nœ, tshe za ndje yashi, yé manda kœdonga Ndjaba, tshe za fœ endje, á endje kɔ ndjo. ²⁴ Yé á tshe mindœ nœ fœ endje adœke: «Asœ kœdœ indji mœ, indji á guma ayo ugurutœ Ndjaba dœ azu, á tu mbœrœ azu ko. ²⁵ Mœ sœ kœpa dœ adjapu fœ 'e adœke, mœ kpa ndjo vinu nene œrrr lɔkãnœ á mœ ndjo bala tafonœ ɓa lœ Ogo gbozu nœ Ndjaba.» ²⁶ Manda kœdonga Ndjaba dœ itshi, endje wuta ndœ kœɔ ga pa kaga ɔyo Olive.

Yisu gbara fœ Petro adœke tshe 'ea œne

(Wu ɓa tœ Mat 26.30-35; Luk 22.33-34; Yow 13.37-38)

²⁷ Yisu pa fœ endje adœke: «E'e kɔ 'e katœ mœ ti ye, mbœrœ endje sú ala Buku nœ Ndjaba adœke: "Mœ wo bala ayi kœgbøndœ apata yé apatanœ œ ndjɔtshelœtœ endje kpa ye." ²⁸ Kashe manda kœshe mœ lœ kuzu, mœ na bala utshu 'e ga lœ Galilayi.» ²⁹ Petro pa fœ she adœke: «Ataa azu kɔ kœkatœ zœ ti, mœ katœ zœ ti nene.» ³⁰ Á Yisu gi fœ she adœke: «Mœ pa fœ ɓœ dœ adjapu adœke, dœ abutshãnœ asœke, utshu nœ bisha iki kɔngato, ɓœ pa adœke ɓœ wuwusœ mœ nene awa votœ.» ³¹ A Petro kpa pa fœ she adœke: «Ɖœ kœli adœke a tshu dœ ɓœ, mœ pa bale nene adœke mœ wuwusœ zœ nene.» Yé udu ayambarœnœ pa ndje awa bale.

Yisu ɓa lœ Getesemane

(Wu ɓa tœ Mat 26.36-46; Luk 22.40-46)

³² Manda nœ, Yisu dœ ayambarœ nœ ye wuta ɓa lœ anga osho bale á 'i'irincœ kœdœ Getesemane á tshe pa fœ endje adœke: «'E lœ ga ati kpœke mœ na kœki fœ Ndjaba kane.» ³³ Tshe za Petro, Jake œdœ Yowane po tœ ye. Ɖœ tetœ kœza oyo fœ she yé awa li she gɔɔ. ³⁴ Á tshe pa fœ endje adœke: «Lɔsu mœ sœ tshé tshé dœ oyo adœke mœ tshu ye. 'E lœpe kpœke kashe 'e lolo nene.» ³⁵ Tshe gitœ ye tœ endje teasho ga utshunœ, œ gote ga lœ ɔshɔ, œ ki fœ Ndjaba adœke awa œrœnœ á yindœ kœmbœrœtœ endje, gitœ endje tœ œne. ³⁶ Tshe pa adœke: «Aba mœ, ɓœ li kœmbœrœ œrœ kɔ, gi yashi kangãnœ asœke utshu mœ. Mbœmbœrœ œneke á mœ yindœ nœ nene kashe mbœrœ œneke á li dœ gbetshelœ nœ zœ.»

³⁷ Tshe fatœ ye, œ gu ga ndœ endje, œ gbɔ endje lœ olo. Tshe e Petro œ yu she adœke: «Shimu, ɓœ lo lo a! 'Bœ sœsœ dœ gbɔgbɔ tœ kœsœ uburu tœ ala zœ manda ada ɔlɔ bale nene a? ³⁸ 'E lolo nene, yé œ ki fœ Ndjaba adœke Satana fafara 'e nene. Ishiri uzu gbe dœ kœmbœrœ ɔtshœrœ yeka á undu ye gugu dœ gbɔgbɔ nene.»

³⁹ Manda nœ, tshe kpa kwatœ ye tœ bishãnœ kœki fœ Ndjaba kolœ dœ o'onœ á tshe pa má utshunœ asœmœ. ⁴⁰ Tshe kpa gu ga ndœ ayambarœnœ, œ gbɔ endje kolœ lœ olo, ndara olonœ na lima pa endje, awa endje gi lima o'o fœ she gugu nene. ⁴¹ Tshe kwa tœ votœnœ, œ pa fœ endje adœke: «'E sœpe kœlo tœnœ œdœpe kœyatœ 'e a? Ɖlœnœ to ye! 'E wu kane, endje na kœza Gbolo nœ uzu gatshakane ayi kœmbœrœ ekperœ. ⁴² E áalafɔ, a na! Ayi kumu mœ má na ye!»

*Kœza Yisu**(Wu 6a tœ Mat 26.47-56; Luk 22.47-53; Yow 18.2-11)*

⁴³ Lõndo á Yisu sœpe kœpa o'o kolœnce atake, Yudasi, anga ayambarœ lœ andjokpa dœe bisha yi kumu ye. Tshe na awa bale dœe azu ndjoro dœe ingiri yakamba œdœe pe ndindi ɔɔ tshakane endje. Agbozu tshapa anganga Ndjaba, aayi kœyisœ awa akwa œdœe agbɔ Ayuda dá vwa lima endje.

⁴⁴ Yudasi á tshe za Yisu ɔɔ œrœ pa lima tshelœ o'o dœe endje adœke: «Uzu á mœ kœuru tshelœ utu ye, œshe dœemœ. 'E za she, yé ala 'e gbɔ yeka á 'e kœgu dœe she.» ⁴⁵ Trale Yudasi wuta, œ na ndo dœe she á pa fœ she adœke: «Ayi kœyisœrœ!» Ngbewo á uru tshelœ utu ye. ⁴⁶ Azunœ tepa Yisu, á za she.

⁴⁷ Yeka anga yanga endje á tshe sœ lima kpœtœmœ gbota ingiri yakamba nœ ye á de anga ayi akwa nœ egerœ ngangang Ndjaba, á wa utu ye ndja.

⁴⁸ Yisu pa fœ endje adœke: «'E na dœ ingiri yakamba dœe pe ndje ndindi ɔɔ tshakane 'e ndœ mœ ɓata œmœ kœdœe ayi angba a? ⁴⁹ ɔɔ dœe ɔɔ, mœ sœ lima lœguru tœ 'e, mœ yi ndje lima œsœ œrœ lœ Tepelo, yé 'e zaza mœ lima nene. Kashe œeneke kɔ wuta mbœrœ adœke o'o ala buku nœ Ndjaba kœmbœrœtœe ye.» ⁵⁰ Ayambarœnce kɔ katœe ye ti, yé œ kpa kpiri. ⁵¹ Anga gbolo yakoshe bale na lima manda ye, tshe i lima akpa ayi lœba ga tœ igi ye. Endje za she.

⁵² A tshe katœe akpa ayi lœbanœe ti, á djo dœe ɔɔ kpẽdro.

*Yisu 6a utshu aayi kœwa ngbanga**(Wu 6a tœ Mat 26.57-68; Luk 22.54-55,63-71; Yow 18.12-18)*

⁵³ Endje za Yisu gutœnce 6a utshu egerœ ngangang Ndjaba. Agbɔ ayudanœ ndje dœe aayi kœyisœ awa akwanœ dœe pe agbozu nœ anganga Ndjabanœ kɔ ngbœtœ endje gascœnce. ⁵⁴ Petro sœ lima kœna manda Yisu yima yima lœ ingirinœ œerr 6a uguru gbagba anda nœ egerœ ngangang Ndjaba, yé á sœ lima ga indiri owo awa bale dœe ayi akwa nœ gbɔzu nœ anganga Ndjaba.

⁵⁵ Agbozu tshapa anganga Ndjaba dœe agboro aayi kœwa ngbanga, sœ kœpara lima awa adœke œene gbɔ anga uzu á tshe kœpa anga tshenea o'o goro œsœ Yisu, á œene kœgbɔ awa kœwo she. Yé endje gbɔgbɔ œnce endje lima uzu bale nene. ⁵⁶ Mbœrœe ili azunœ sœ lima kœko o'o ga pa ye, kashe ama endje sœsœ lima bale nene.

⁵⁷ Anga endje áalafo, œ za ɓishu ga pa ye adœke: ⁵⁸ «A dji lima she adœke: «(œmœ, mœ ndi bala tshelœ anda Tepelonœ á azu mbœrœ dœe kane endje ye, yeka manda olo votɔ á mœ kpa mɔ anga tafonœ œeneke á azu œ li kœmbœrœ dœe kane endje nene.» ⁵⁹ Ata atamœ gbaa, o'o ama endje sœsœ lima ndje awa bale nene.

⁶⁰ Yé á egerœ ngangang Ndjaba áafo gbara lœ ugurutœe azu á endje ngbœtœ endje asœmœ, á yu Yisu adœke: «'Bœ ii ama zœ ndœe o'o œeneke kɔ á azu œ ko ga pa zœ asœke nene a?» ⁶¹ Yé Yisu sœ œrœ nœ ye ko ko ko, œ ii ama ye bale nene. Egerœ ngangang Ndjabanœ kpa yu she adœke: «'Bœ kœdœe Masiya, Gbolo nœ Ndjaba á azu œ donga she a?» ⁶² Yisu gi adœke: «(œ, œmœ kœdœe she. Yé 'e wu bala Gbolo nœ uzu kœsœ ga ati ga pa kuni Ndjaba á tshe sœ dœe gbɔgbɔ kɔ, yé 'e wu ndje bala she kœjerœ lœ ondoro ɓa lafo.»

⁶³ Kœdji ataa, egerœ ngangang Ndjaba oma dœe ókó, œ suru tshelœ lœba tœ ye, yé á pa adœke: «Ádá kpa kœdji atimu tœ azœ gugu nene! ⁶⁴ 'E dji she kœpa ngbindi o'o goro œsœ Ndjaba a! 'E gbe má œnce 'e dœe tœnce kotoo?» Yé ngbi endje wa ga tœ ye adœke: «Tshe li dœe kuzu!»

⁶⁵ Anga endje ugurunœ tetœ kœtu ngusha ga tœ ye, kœgwa ala ye dœe lœba, kœdu she, á lœ kœyu she adœke: «Pandœ uzunœ á tshe du ɓœ!» Yé aayi akwanœ tshu ga paye á sœ kœda ala ye.

*Petro 'ea Yisu**(Wu 6a tœ Mat 26.69-75; Luk 22.56-62; Yow 18.17,25-27)*

⁶⁶ Bata á Petro sœpe lima 6a ati 6a lœ gbagba, anga yashe akwa nœ egerœ nganga Ndjaba yi kumu ye. ⁶⁷ Tshe wu Petro 6a indiri owo, á tondœ ye œrrr, á yu she adœke: «E6œ ndje, 6œ kœdœ lima anga azu nœ Yisu, uzu Nazarete.» ⁶⁸ Petro vusœ nœ á pa adœke: «Mœ wuwusœ ye nene yé mœ sœ ndje gene nœ o'onœ á 6œ sœ kœpa tœnœ.» Tshe áafo œ wuta œ ká 6a tœ manda gbagbanœ. ⁶⁹ Yashe sœmœ wu she œ tetœ kœmindœ nœ fœ azu á ndje lœ lima kpœtœmœ adœke: «Uzunœ á tshe sœ 6a e, kœdœ anga azunœ asœmœ.» ⁷⁰ Petro kpa vusœ nœ. Manda nœ teasho, azu á ndje lœ lima kpœtœmœ kpa yu Petro adœke: «Adjapu, 6œ kœdœ anga uzunœ mbœrœ 6œ kœdœ uzu tshelœ Galilayi.» ⁷¹ Petro tetœ kœdarama ye dœ pe kœwa igi ye adœke: «Mœ wuwusœ yakoshenœ a 'e pa tœ ye asœmœ nene.» ⁷² Ngbewo, á kœngato kpa ki tœ bishanœ. Yé Petro gbe tshelœ ye ndœ o'onœ á Yisu pa lima fœ she adœke: «Utshunœ adœke kœngato ki awa bisha 6œ pa wa 6œ wuwusœ mœ nene awa votœ.» Tshe wuta dœ œgbœ ga ushu, yeka a ki.

15*Yisu 6a utshu Pilato**(Wu 6a tœ Mat 27.1-2,11-26; Luk 23.1-5,13-25; Yow 18.28-19.16)*

¹ Dœ tshamazi tuu, agbozu tshapa anganga Ndjaba vwarandœ o'o dœ agbœ Ayuda, aayi kœyisœ awa akwa œdœ pe aayi kœwa ngbanga para kœkœ. Endje i Yisu ga tœnœ, œ na dœ she fœ Pilato. ² Pilato yu she adœke: «E6œ kœdœ gboguzo nœ Ayuda a?» Yisu gi fœ she adœke: «E6œ dá pa ataa.»

³ Agboro agbozu tshapa anganga Ndjaba pa wala ga pa ye tœpanœ kpuru.

⁴ Pilato kpa yu she: «Bœ i ama zœ nene a? Dji o'o á endje pa ga pa zœ asœke.»

⁵ Kashe Yisu gigi o'o bale nene, yé uvuru Pilato kpa ye.

⁶ Lœkœ angbœ Pake lœ ngbugu bale dœ bale kœ, Pilato sœ lima kœkatœ ayi kánga bale, tsheneke á endje kœyœndœ ye. ⁷ Yé tsheneke á endje e she Barabase sœ lima lœ kánga dœ anga azu á endje nga koshe œrrr á wo uzu.

⁸ Azu ndjoro na ga ndœ Pilato, œ tetœ kœyu she adœke tshe kpa mbœrœ anga œerœnœ á tshe mbœrœ 6alima fœ œne asœmœ. ⁹ Pilato gi fœ endje adœke: «'E yindœ nœ adœke mœ za awa fœ gboguzo nœ Ayuda dœ tshe gu da ye a?» ¹⁰ Mbœrœ tshe wu lima sœnœ adœke agbozu tshapa anganga Ndjabanœ mbœrœ úkú ga tœ Yisu yeka á na dœ she fœ œne asœmœ. ¹¹ Agbozu tshapa anganga Ndjabanœ bili azu ndjoro kœyu Pilato adœke endje za awa fœ Barabase adœke tshe gu da ye. ¹² Pilato kpa yu endje adœke: «Mœ mbœrœ gadœ dœ uzu á 'e e she adœke gboguzo nœ Ayuda a?» ¹³ Endje ta rawa kœkœ adœke: «Wo she 6a pa kurushi!» ¹⁴ Pilato gi fœ endje adœke: «Eroœ gadœ dá tshe mbœrœ a?» Endje kpa ve rawa tœ œgbœnœ adœke: «Wo she 6a pa kurushi!» ¹⁵ Pilato vvara Barabase tœ kœza yanga fœ azu, œ za Yisu adœke endje 6i she dœ ndjapa, œ za she ga tshakane endje adœke endje wo she 6a pa kurushi.

*Aturugu mœ Yisu**(Wu 6a tœ Mat 27.27-31; Yow 19.2-3)*

¹⁶ Aturugu li dœ Yisu ga lœ gbagba anda nœ gboguzonœ, œ e tœ endje para kœkœ. ¹⁷ Endje verœ yœgbœdœ odorœ lœba ga tœ ye, œ verœ kpoto ishi ga tœ kumu ye. ¹⁸ Manda nœ, endje tetœ kœmœ she adœke: «Abala, gboguzo nœ Ayuda!» ¹⁹ Endje sœ kumu ye dœ adja wara, œ tu ngusha ga tœ ye, yé œ ká

kœgote dœ pe kœtra kumu endje ga ati ga tshatshu ye. ²⁰ Manda kœmœ she, endje sœ lima odoro læbance á endje verœ ga tœ ye yeka á kpa verœ adja læba nœ ye ga tœ ye, á to she wuta tœnœ ndœ kœwo she.

Kœbi Yisu ga pa kurushi

(Wu 6a tœ Mat 27.33-44; Luk 23.36-43; Yow 19.16-24)

²¹ Anga uzu bale, i'iri ye kœdœ Shimu, uzu tshalakpi Sirene, aba kœzu Alekezandre dœ pe Rufusi, to lima 6a lœ kindi á sœ kœgu dœ awance ascœmœ. Aturugu za she dœ œgbœ á pa adœke tshe za átá kurushinœ tœ Yisu. ²² Endje to Yisu natœnœ 6a tœ osho á i'irinœ kœdœ Gologota, ádánœ adœke: «Osho gbayashi kœrœ.» ²³ Endje sú vinu á ndje ngbœ6a dœ shundœdœ œyo, œ za fœ Yisu adœke tshe ndjo kashe tshe vwaratœ ye tœ kœndjo tœnœ. ²⁴ Endje kuru she ga pa kurushi, œ ta wuka pa læba nœ ye tœ kœwu adœke uzu dœ uzu œ gbœ œneketa.

²⁵ Endje 6i she ga pa kurushi lima dœ ada œbœ mindu dœ vana. ²⁶ Endje su ádá kœwo she lima ga pa tsheporo œyo adœke: «Gbozugo nœ Ayuda». ²⁷ Endje kpa kuru anga aayi angba bisha ga pa kurushi ga indiri tœ ye, anga ga pa kuni, anga ga pa gele ye. [²⁸ Ataa, œ mbœœtœ endje dœ mara á endje sú lima ala mbeti adœke: «Endje di lima she ga ugurutœ aayi angba.»]

²⁹ Azu á ndje sœ lima kœvwanga tœ awa to kpœtœmœ sœ kœgu she, kœvwi kumu endje kœpa pe adœke: «Ha, 6œ pa lima adœke 6œ ndi tshelœ egerœ zamiti anda Tepelo á kpa mœ tshandœnœ manda olo voto, ³⁰ 6œ she tœ zœ dœ tœ zœ œ jerœ pa kurushinœ ga ati nene a?» ³¹ Awa bale, agboro agbozu tshapa anganga Ndjabance dœ aayi kœyisœ awa akwanœ mœ tœ endje ugurutœ endje á pa adœke: «Tshe she lima anga azu, tshe sheshe tœ ye dœ tœ ye nene a! ³² Masiya, Gbozu nœ Israyele, tshe jerœ pa kurushinœ yeka á a kœwu á kœyindœ nœ.» Ayi angba á endje kuru ndje endje lima dœ she ga pa kurushi fa ndje tœ endje kpœtœtœ kœgu she.

Kuzu Yisu

(Wu 6a tœ Mat 27.45-56; Luk 23.44-49; Yow 19.28-30)

³³ Dœ kakpi œbœ, osho wu kporokoto pa œshœ djigi œerrr ga tœ ada œbœ voto manda kakpi œbœ. ³⁴ Kœwuta ga tœ ada œbœ nœ ascœmœ, Yisu tá œgbœ rawa adœke: «Eloyi, Eloyii, lema sabakatani?» Œ yindœ kœpa adœke: «Ndjaba nœ mœ, Ndjaba nœ mœ, mbœœœ gadœ á 6œ katœ mœ ti a?»

³⁵ Anga azu á endje lœ lima kpœtœmœ pa adœke: «'E dji kane, tshe sœ tœ kœ'e Eliya!» ³⁶ Anga uzu kpa œ nduru ndœhœœ gala ikpi vinu á vwele ga tœ kumu wara yeka á yi ga tœ ama ye adœke tshe ndjo dœ kœpa pa adœke: «'E kaka a wu Eliyanœ á tshe na tœ kœza she ga ati pa kurushinœ.» ³⁷ Kashe Yisu ta œgbœ rawa trale dœ kœtshu she.

³⁸ Yé egerœ læba á endje du 6a scœnda Tepelo suru tshelœtœ ye bisha kœeto 6a lafo kpa ga ati. ³⁹ Gbozu tshapa aturugu á tshe sœ lima 6a utshu ye wu mara kuzu á Yisu tshu, á pa adœke: «Adja uzu ascœ kœdœ Gbolo nœ Ndjaba.»

⁴⁰ Anga ayashe ka lima zara á lœ kœtœndœ osho, ugurutœ endje Mareya uzu Magadala, dœ Mareya ayi aya Jake œdœ Oje, dœ pe Salome. ⁴¹ Endje sœ lima kœna manda ye tœ kœmbœœœ akwa fœ she lœkœ á tshe sœ lima 6a lœ Galilayi. Anga azu ndjoro á endje œ lima dœ she ga lœ Yerusaleme lœ ndje lima kpœtœmœ.

Kœshi Yisu

(Wu 6a tœ Mat 27.57-61; Luk 23.50-56; Yow 19.38-42)

42-43 Dœ adila, ɓata tœnœ kœdœ lɔkɔ sabata, Yozeƒu uzu tshelœ Arimateyo na ga ndœ Pilato. Tshe kœdœ lima ndje anga uzu ugurutœ agboro ayi kœwa nghananœ, á tshe sœ ndje lima dœ gbetshelœ nœ Ogo gbozu nœ Ndjaba. Tshe ru tœ lœsu ye á na kœyu she á kœza oko Yisu á kœshi. 44 E za awa fœ Pilato kœdji adœke Yisu tshu. Tshe e gbozu tshapa aturugunœ á yu she adœke Yisu tshu ata œndœ nœ di ye a? 45 Manda kœdji gbozu tshapa aturugunœ, tshe za awa fœ Yozeƒu kœza oko Yisu. 46 Yozeƒu yɔ lœba kuzu, œ i she tœ kurushi, œ vwele she dœ lœba akuzunœ, á za she ga lœ udu tshelœ badja bale á tshe yɔ. Yé á vwiri egerœ tame ga pa ogoro kudunœ. 47 Mareya uzu Magadala dœ Mareya ayi Joze ká lima kœwu osho á endje za oko Yisu ga tœnœ.

16

Yisu she lœ akuzu

(Wu 6a tœ Mat 28.1-8; Luk 24.1-12; Yow 20.1-10)

1 Olo sabata ro ye, Mareya uzu Magadala dœ Mareya ayi Yakobo dœ Salome yɔ yombo kœna kœdja dœ oko Yisu. 2 Pe dœ amazi tuu dœ ɔlɔ yenga, á sœ adœke ɔlɔ mbœrœ œsœ kœwuta tœnœ á endje ro ga pa udu. 3 Endje sœ lima kœpulœma endje natœnœ adœke: «Ede dá vwiri tamé tœ manda udunœ fœ azœ a?» 4 Kœmesho ataa, endje wu adœke endje vwiri ɓamama egerœ tamœnœ pa udu ga indiri nœ. 5 Kœli ga lœ udu, endje wu anga gbolo yakoshe, tshe sœ ga pa kuni endje á verœ yɔgbɔɔ lœba tœ imbinœ, awa za endje.

6 Kashe tshe pa fœ endje adœke: «Awa zaza 'e nene. 'E sœ kœpara Yisu uzu Nazarete á endje kuru kpœke she ga pa kurushi. Tshe shé ye, tshe sœsœpe kpœke nene. 'E wu uwu oshonœ á endje shi she tœnœ. 7 Yé 'e gu œ pandœ nœ fœ ayambarœ nœ ye œdœ pe Petro adœke: “Tshe ro utshu 'e ga lœ Galilayi da ye, 'e wu she ɓa zœ ɓata á tshe pa lima fœ 'e.”» 8 Endje wuta katsha lœ udunœ, œ za ɔrɔ kpagu tœnœ yé uvuru endje yu. Endje papa o'o fœ uzu bale nene mbœrœ awa li lima tœ endje ye.

Yisu matœ ye manda kuzu ye

(Wu 6a tœ Mat 28.9-10; Yow 20.11-18)

9 Yisu she dœ amazi nœ ali olo lœ pɔsɔ, œ matœ ye utshu nœ fœ Mareya uzu Magadala á tshe gɔrɔ lima ekpe ishiri mindu dœ bisha (7) pa ye. 10 Tshe gu œ pandœ nœ fœ azu á tshe sœ lima sœnda bale dœ iki œdœ ngola lœ ala endje dœ she. 11 Kashe, kœdji adœke Yisu sœ dœ soro yé œne wu she dœ ala œne tako, endje yiya lima ndœ nœ ga tœ ye nene.

12 Mangba nœ, tshe matœ ye fœ anga anga endje bisha lœguru tœ endje á ndje sœ lima kœro ga lœ anga ogonœ. 13 Anga endje ascœmœ gu œ kpa pandœ nœ fœ endje. Ata gbaa, endje yiya lima ndœ nœ nene.

Yisu matœ ye fœ ayambarœ nœ ye ndjokpa dœ bale

(Wu 6a tœ Mat 28.16-20; Luk 24.36-40; Yow 20.19-23; Akw 1.6-8)

14 Manda nœ kɔ, Yisu kpa matœ ye fœ ayambarœ nœ ye ndjokpa dœ bale, ɔlɔ á endje sœ lima awa bale pa ndaba tœ kœzi œrœ. Yé tshe bala endje mbœrœ upu sharapu œdœ pe ɔgbɔ lœsu nœ endje, mbœrœ adœke endje yiya lima ndœ kœyindœ o'o ama azu á endje pa lima adœke œne wu she dœ soro nene. 15 Tshe za o'o fœ endje adœke: «'E na djelœ ogo kɔ, œ pandœ Ɔtshɔ O'o fœ azu kɔ. 16 Uzu á tshe kœyindœ nœ, yé á kœgbɔ batisimu, tshe gbɔ soro. Kashe uzu tsheneke á tshe kœyiyindœ nœ nene, Ndjaba œ wa bala ɔgbɔ nghananœ ga tœ ye. 17 Azu neke á endje kœyindœ nœ, endje mbœrœ mara œrœ

nœ asœke: Endje gɔrɔ ekpe ishiri dœ i'iri mœ, endje pa tafo o'o ama ogo, ¹⁸ á kœsœ adœke endje tepa ayakoro too adœke endje ndjo ekpe ɔyɔ, œrœ bale œ mbœrœ tœ endje nene. Endje to kane endje ga pa ayi koɓa, yé endje she.»

Yisu ɔ ga lafo

(Wu ɓa tœ Luk 24.50-53; Akw 1.9-11)

¹⁹ Manda kœza o'o fœ endje, Gbozu Yisu ɔ ga lafo, yé á sœ ga ati ga pa kuni Ndjaba. ²⁰ Ayambarœnœ na lima kœpandœ o'onœ tœ osho kɔ. Gbozu Yisu mbœrœ lima akwa dœ endje awa bale. Tshe yi lima œsœ mara œrœ kɔ á li adœke endje kœmbœrœ yeka á kœma adœke o'onœ á endje pa kœdœ okporo o'o.

Ɖtshɔ O'o nɔe Yisu Kristu á Lukasi sù Tshatshu o'o

Asɔeke kɔedɔe Ɖtshɔ O'o nɔe Yisu Kristu á Lukasi sù. Tshe sù lima fɔe Teofile á tshe kɔewusɔe nɔe adɔeke o'o kɔ á ɔene pa tɔe upu nɔe Yisu asɔemɔe kɔedɔe adja o'o. Lukasi kɔedɔe lima monganga, tshe dɔédɔé lima anga yambarɔe nɔe Yisu nene. Kashe tshe na lima tɔe awa ana nɔe Ɖtshɔ O'o dɔe Polo wa ye. Tshe yisɔe nɔe adɔeke Yisu kɔedɔe ayi kɔeshe azu Israyele á Ndjaba pa lima tɔe upu nɔe ye adɔeke ɔene vwa she fɔe endje.

Ataa Lukasi dɔédɔé lima Yuda nene, tshe sù o'o tɔe mara nɔe Ayuda yekane á kɔeza awa fɔe endje á endje dɔédɔé Ayuda nene kɔewusɔe Yisu dɔe ɔtshɔnɔe. Ba la Bukunɔe asɔeke, tshe pandɔe o'o tɔe upu nɔe kɔezu Yisu, ɔerɔe á tshe mbɔerɔe pa ɔshɔ, kɔeyisɔerɔe nɔe ye, kuzu ye ɔedɔe pe kɔeshe nɔe ye lɔe akuzu.

Mbetinɔe kurutshelɔetɔe ye atake:

- Ádá kɔesu mbeti nɔe Lukasi (1.1-4)
- Mara á endje zu dɔe Yowane ayi kɔeza batisimu ɔedɔe Yisu (1.5–2.52)
- Kɔemindɔe o'o nɔe Yowane ayi kɔeza batisimu (3.1-20)
- Kɔegbɔ batisimu nɔe Yisu ɔedɔe mara á Satana para awa tɔe kɔewu lɔsu ye (3.21–4.13)
- Yisu gu kɔesɔe 6a lɔe Galilayi (4.14–19.27)
- Lɔe udu olo Yisu pa ɔshɔ (19.28–23.56)
- Yisu she lɔe akuzu (24.1-12)
- Yisu matɔe ye fɔe ayambarɔe utshu kɔeɔ she ga lafo (24.13-53)

Lukasi sɔe kɔema buku nɔe ye

¹ Gbozu Teofile, azu ndjoro tetɔe kɔesu mbeti tɔe ɔerɔe á mbɔerɔe lima tɔe endje ugurutɔe azɔe. ² Endje pandɔe ɔerɔenɔe ɔata á endje dji lɔe ama endjeneke á endje dɔe atimu, á endje wu dɔe ala endje lima pe tɔe alinɔe, yé á wuta aayi kɔeyisɔe o'o ama Ndjaba. ³ Mbɔerɔe tɔenɔe ataa, ɔemɔe ndje, mɔe yu osho dɔe ɔtshɔnɔe tɔe ɔeneke kɔ á mbɔerɔe lima tɔe endje kɔeto 6a tɔe adanɔe. Yé gbozu Teofile, mɔe wu dɔe ɔtshɔnɔe adɔeke mɔe su ɔetɔenɔe ngbi fɔe 6ɔe liaka mara á mbɔerɔe lima tɔe endje bale dɔe bale dɔe awanɔe. ⁴ Mɔe sɔe kɔembɔerɔe ataa, mbɔerɔe á 6ɔe kɔewusɔe nɔe adɔeke ɔeneke kɔ á endje yi lima sɔe nɔe fɔe 6ɔe kɔedɔe adja o'o.

Andjelu pandɔe upu kɔezu Yowane, ayi kɔeza batisimu

⁵ Lɔkɔ á Erodɔe dɔe lima gbozugo Yuda, anga nganga Ndjaba bale á i'iri ye kɔedɔe Zakariya sɔe lima zɔe. Tshe sɔe lɔe uwu anganga Ndjaba nɔe Abiya. Awonɔe kɔedɔe lima anga uzu bale lɔe aata Aro, i'iri ye kɔedɔe Elisabete. ⁶ Endje bibisha kɔedɔe lima azu á endje sɔe ndjii 6a utshu Ndjaba, yé endje sɔe lima kɔembɔerɔetɔe endje lindɔe awa akwa ɔedɔe lindɔe awa o'o nɔe Gbozu dɔe ɔtshɔnɔe. ⁷ Kashe endje gugu lima dɔe gbolo nene, mbɔerɔe Elisabete kɔedɔe lima yashe mara. Ga pa nɔe dɔemɔe, ungu endje bibisha ro lima sɔe nɔe ye.

⁸ Dɔe anga ɔlɔ bale, Zakariya na kɔembɔerɔe akwa nɔe anganga Ndjaba mbɔerɔe tɔenɔe kɔedɔe lima lɔkɔ nɔe uwu anganga Ndjaba á tshe sɔe lɔe nɔe. ⁹ Lindɔe mara nɔe kɔembɔerɔe akwa nɔe anganga Ndjaba, endje yu lima kadangba yeka á ke she adɔeke tshe li ga lɔe ɔeyerɔe osho nɔe Gbozu ndɔe kɔesho yombo 6a zɔe. ¹⁰ Lɔkɔ nɔe kɔesho yombonɔe, azu ndjoro sɔe lima 6a shu ndɔe kɔeza awwala.

11 Tshokombele, anga andjelu nœ Gbozu wuta ga tœ ye, œ ka ga tœ kuni ndaba á endje sho yombo pance. 12 Lœkœ á Zakariya wu she, uvuru ye i gara yé awa litœ ye kpakpakpa. 13 Kashe andjelu pa fœ she adœke: «Zakariya, sœsœ dœ awa nene mbœrœ Ndjaba dji avwala nœ zœ ye. Awo zœ dœ Elisabete œ zu bala gbolo yakoshe fœ 6œ, 6œ ta i'iri ye adœke Yowane. 14 Upu nœ ye œ za egerœ yanga fœ 6œ, yé azu ndjoro œ sœ dœ yanga tœ kœzu nœ. 15 Gbambanœ nene, tshe dœ bala egerœ uzu tœ ala Gbozu. Tshe ndjo bala vinu œdœ anga ipi á mbœrœ osho nene, yé Ɔtshœ Ishiri œ su bala she pe 6a lœ ayinœ. 16 Tshe mbœrœ bala adœke azu Israyele ndjoro fatœ endje gu tœnce ga ndœ Gbozu, Ndjaba nœ endje. 17 Tshe na 6ata ayi avwa nœ Ndjaba dœ ishiri œdœ gbœgbœ nœ Eliya, mbœrœ kœgi ayo ga ugurutœ agbolo dœ aaba endje œdœ pe kœyisœ œrœ fœ azu gbœkumu adœke endje sœ dœ kœwusœtœ nœ azu á endje sœ ndjii, mbœrœ kœguma azu á endje li fœ Gbozu.»

18 Zakariya yu andjelu adœke: «Mœ wusœ nœ kotoo? Mbœrœ œmœ kœdœ yagbozu yé awo mœ fa yawaza ye.» 19 Andjelu gi fœ she adœke: «Æmœ kœdœ andjelu Gabriyele, mœ sœ kœka 6a utshu Ndjaba mbœrœ kœmbœrœ akwa nœ ye. Æshe dá vwa mœ mbœrœ adœke mœ pa fœ 6œ dœ œ mindœ Ɔtshœ O'onœ asœ fœ 6œ ndje. 20 Kashe 6ata á 6œ yiyindœ nœ adœke o'o ama mœ sœ kœmbœrœtœ endje dali dœ olo á mœ gbe dœ tœnœ nene asœmœ, 6œ fa tœndu yé 6œ kpa pa o'o nene œrrr ga tœ olo adœke œneke kœ á mœ pandœ nœ fœ 6œ, mbœrœtœ endje.»

21 Dœ lœkœnœ asœmœ, azu sœ lima kœkate Zakariya, yé œ sœ kœyutœ endje tœ ádá á œndœ ye sœ lima kœdi tœnœ 6a lœ œyerœ oshonœ 6a zœ. 22 Kashe lœkœ á tshe wuta lima, tshe lili lima kœpa o'o ga tœ azu á endje ngbœtœ endje asœmœ nene. Azunœ wusœ nœ lima adœke tshe wu œrœ lœ ulu 6a tœ œyerœ oshonœ 6a zœ. Tshe sœ lima kœma œrœ fœ endje kolœ lœ tœndunœ.

23 Lœkœ á akwa nœ Zakariya 6a lœ Tepelo ka lima ndœ olonœ asœmœ, tshe gu ga ndœ ye. 24 Manda nœ teasho atake, awonœ dœ Elisabete gbœ nguzu, yé œ zatœ ye yiwa tœnœ manda yapu mindu. Tshe sœ lima kœpa adœke: 25 «'E wu egerœ œrœ á Gbozu mbœrœ fœ mœ asœ! Ngœngœ asœke, tshe fa ala ye ndœ mœ á yindœ kœgi mœ lœ œneke á sœ lima kœza tshula fœ mœ tœ ala azu.»

Andjelu pandœ upu kœzu Yisu

26 Manda yapu mindu dœ bale, Ndjaba vwa andjelu Gabriyele 6a lœ anga ongbo Galilayi bale á i'iri kœdœ Nazarete. 27 Tshe vwa she 6a ndœ anga yawuru bale á tshe yindœ kœtotœ ye dœ anga yakoshe bale á i'iri ye kœdœ Yozefu, uzu tshelœ bingi nœ Davidi. I'iri yawurunœ kœdœ lima Mareya. 28 Andjelu li ga ndœ ye œ pa fœ she adœke: «Sœ dœ yanga! Gbozu Ndjaba ma Ɔtshœ lœsu ga ndœ zœ. Tshe sœ awa bale dœ 6œ.»

29 Kumu Mareya kpa tatalikiri tœ o'onœ asœmœ ye. Tshe te lima tœ kœyutœ ye tœ ádá abalanœ asœmœ. 30 Andjelu kpa kœpa fœ she adœke: «Mareya, sœsœ dœ awa nene mbœrœ Ndjaba ma Ɔtshœ lœsu ga ndœ zœ. 31 Lœ ondonœ asœke, 6œ gbœ nguzu, yé 6œ zu bala gbolo yakoshe, œ ta i'iri ye adœke Yisu. 32 Tshe dœ bala egerœ uzu, yé Ndjaba á tshe ropa œrœ kœ œ she adœke tshe kœdœ Gbolo nœ œne. Gbozu Ndjaba œ za she bala tœ gbozugo manda atanœ dœ Davidi. 33 Tshe dœ gbozu tshapa azu Israyele waa dœ waa, yé akwa tshagbozu nœ ye œ ka nene.»

34 Mareya yu andjelu adœke: «Ka 6ata á mœ wuwu damba sœ yakoshe nene asœ, œ mbœrœtœ endje kotoo?»

³⁵ Andjelu gi fœ she adœke: «Ŧsho İshiri œ jercœ bala ga pa zœ, yé gbœgbœ nœ Ndjaba á tshe ropa œrcœ kœ œ tshu bœ ngbili áata tshaagujara. Mbœrcœ tœncœ ataa, gbolo á bœ zu she œ sœ yercœ yé endje e she adœke Gbolo nœ Ndjaba. ³⁶ Wu ka, ayo zœ dœ Elisabete á endje e she yashe mara asœmœ, tshe gbœ nguzu lœ yawaza tœ ye. Yé ngœngœ asœke, nguzuncœ mbœrcœ yapu mindu dœ bale. ³⁷ Gbambancœ nene, œrcœ á ropa Ndjaba gugu nene.»

³⁸ Yé Mareya gi fœ she adœke: «œmœ kœdcœ ayi akwa nœ Gbozu; kaka adœke œneke kœ á bœ pandœ nœ, mbœrcœtœ endje ga tœ mœ.» Yé andjelu gitœ ye tœ ye ye.

Mareya na kœtitœ Elisabete

³⁹ Lœ olo manda nœ, Mareya áalafo œ gbœgbœtœ ye na tœncœ ga lœ anga ongbo bale á sœ áa pa kaga lœ ogo Yuda. ⁴⁰ Tshe wuta áa zœ œ li ga lœ anda nœ Zakariya, yé œ bala Elisabete. ⁴¹ Lœkœ á Elisabete dji abala nœ Mareya, gbolo turu áa lœ ye, yé Ŧsho İshiri su she kpercœ. ⁴² Tshe ta œgbœ rawa yé œ pa adœke: «Ndjaba to kane ye ga pa zœ kœropa ayashe kœ œdcœ pe ga pa gbolo á tshe sœ lœ zœ! ⁴³ œmœ kœdcœ œdcœ adœke ayi Gbozu nœ mœ na kœtitœ mœ a? ⁴⁴ Gbambancœ nene, lœkœ á mœ dji abala nœ zœ, gbolo turu áa lœ mœ dœ yanga. ⁴⁵ œbœ kœdcœ uzu nœ yanga mbœrcœ á bœ dji o'o á Gbozu Ndjaba pa fœ bœ, yé á yindœ nœ adœke œ mbœrcœtœ ye.»

Itshi nœ Mareya

⁴⁶ Dœ tœncœ ataa, Mareya kœpa adœke: «Mœ sœ kœdonga Gbozu Ndjaba dœ lœsu mœ bale, ⁴⁷ yé lœsu mœ su dœ yanga mangba Ndjaba á tshe dœ ayi kœshe mœ, ⁴⁸ mbœrcœ á tshe gbe dœ mœ dœ amba ayi akwa nœ ye. Ádancœ ataa, kœto kpesheke œdcœ œb dœ œb, azu œ e mœ yashe nœ yanga, ⁴⁹ mbœrcœ Ndjaba nœ gbœgbœ kœ mbœrcœ egerœ œrcœ fœ mœ. œshe kœdcœ Ndjaba á tshe sœ yercœ. ⁵⁰ Ŧb dœ œb, tshe sœ kœwũ oyo endjeneke á endje sœ kœkpawa ye. ⁵¹ Tshe ma gbœgbœ kane yakoshe nœ ye, yé œ ndjœ tshelœ azu á endje sœ dœ lœsu nœ kœzatœ endje. ⁵² Tshe ko agbozugo ga ati pa ngande tshagbozu nœ endje, yé œ ti endjeneke á endje gugu dœ ádá nene, ga lafo. ⁵³ Tshe to œrcœ ndjoro fœ endjeneke á endje sœ dœ ogo, yé œ gi azu á endje sœ dœ œrcœ ndjoro tshakane endje gbambancœ. ⁵⁴ Tshe ti kane agbolo Israyele á endje dœ ayi akwa nœ ye ga lafo, kœli dœ Ŧsho lœsu nœ ye ga ndœ endje. ⁵⁵ Tshe mbœrcœ ga ndœ Abrayamo œdcœ alivuncœ waa dœ waa áata á tshe za lima uvu fœ aata azœ.» ⁵⁶ Mareya mbœrcœ lima ga pa œrcœ nœ yapu votœ áa ndœ Elisabete yeka á gu ga ndœ ye.

Kœzu Yowane, ayi kœza batisimu

⁵⁷ Olo kœzu nœ Elisabete li lima, yé tshe zu gbolo yakoshe ga pa œsho. ⁵⁸ Amashenga nœ ye œdcœ pe ayonœ djindœ nœ adœke Gbozu Ndjaba má Ŧsho lœsu ga ndœ ye, yé œ sœ lima dœ yanga awa bale dœ she. ⁵⁹ Kœwuta ga tœ olo mindu dœ votœ manda kœzuncœ, endje na kœwa gboloncœ tœ gaza, yé

œ yi lima ndœ køeta i'iri abanœ dœ Zakariya ga pa ye. ⁶⁰ Kashe ayinœ za o'o, œ pa adœke: «Ë œ nene, i'iri ye œ dœ Yowane.»

⁶¹ Endje pa fœ she adœke: «Anga uzu bale lœ bingi nœ zœ gugu dœ i'irinœ asœmœ nene.» ⁶² Yé endje yi kane endje ga tœ aba gholo, mbœrœ kœwusœ i'iri á tshe gbe ma œnœ ye køeta ga tœ gbolonœ. ⁶³ Zakariya e osho ndœ œrœ á endje sú mbeti ga pa nœ, yé œ su adœke: «i'iri ye kœdœ Yowane.» Azu kœ ki lima tœ œsœnœ. ⁶⁴ Pe tœ œsœnœ, Zakariya kpa tetœ kœpa o'o ye: Tshe tetœ kœdonga Ndjaba dœ œgbœ tshama ye. ⁶⁵ Awa litœ amashenga nœ ye kpakpakpa, yé azu kœ pa kaga lœ ogo Yuda tetœ kœpandœ œrœnœ á mbœrœtœ endje asœmœ. ⁶⁶ Endjeneke kœ á endje dji lima o'onœ, endje gbœndœ nœ ga tœ lœsu endje yé œ tetœ kœyutœ endje adœke: «Gbolo asœke œ te bala œdœ?» Gbœgbœ nœ Gbozu Ndjaba sœ lima adja dœ she awa bale.

Itshi nœ Zakariya

⁶⁷ Ôtshœ Ishiri su Zakariya, aba aya gbolonœ kperœ yé tshe tetœ kœgbara o'o ama Ndjaba adœke:

⁶⁸ «A donga Gbozu, Ndjaba nœ azu Israyele, mbœrœ tshe gbe dœ azu nœ ye, yé á gi endje lœ kanga. ⁶⁹ Tshe vwa anga ayi kœshe azu á tshe sœ dœ gbœgbœ, fœ azœ ugurutœ aata ayi akwa nœ ye dœ Davidi.

⁷⁰ Tshe mbœrœ œneke á tshe pa lima ndœ nœ katshatsha, lœ ama ayerœ aayi kœgbara o'o nœ ye adœke,

⁷¹ œne ko azœ tshakane ayingba azœ œdœ tshakane endjeneke kœ á endje sœ kœyangba azœ.

⁷² Tshe ma ôtshœ lœsu ga ndœ aata azœ, yé œ djedjerœndœ œyerœ madu nœ ye nene.

⁷³ Gbambanœ nene, Ndjaba za lima uvu fœ ata azœ dœ Abrayamo adœke,

⁷⁴ œne gi azœ tshakane ayingba azœ ye, á kœza awa fœ azœ kœmbœrœ akwa nœ ye dœ awa nene,

⁷⁵ adœke a wuta ayerœ azu, œ sœ ndjii utshu œne, œlœ dœ œlœ lœ soro azœ.»

⁷⁶ Á Zakariya kœpa adœke:

«Yé œfœ, gbolo nœ mœ, 6œ dœ bala ayi kœgbara o'o nœ Ndjaba á tshe ropa œrœ kœ.

Gbambanœ nene, 6œ na utshu Gbozu mbœrœ kœguma awa ye.

⁷⁷ Yé 6œ yisœ nœ fœ azu nœ ye adœke,

tshe sœ kœna kœshe endje, lœ awa nœ kœdjœrœndœ ekperœ nœ endje.

⁷⁸ Gbambanœ nene, Ndjaba nœ azœ sœ dœ ôtshœ lœsu, tshe sœ dœ lœsu kœwu oyo waa.

Tshe vwa ishiri œlœ á to 6a lafo ga pa azœ 6ata œneke á wuta dœ tshamazi.

⁷⁹ Ishiri œlnœ œ tœ ga pa endjeneke kœ á endje sœ lœ ubu osho œdœ endjeneke á endje sœ kœkpa awa kuzu,

mbœrœ kœyisœ awa nœ kœsœ gee fœ azœ.»

⁸⁰ Gbolonœ sœ lima kœgerœ tœnœ yé Ndjaba za lima gbœgbœ fœ she, tshe sœ lima kœsœ 6a lœ kpagagasho œrrr ga tœ lœkœ kœwuta she ga tœ ala azu Israyele.

¹ Dœ lɔkɔnœ asœmœ, Sezare Oguste á tshe dœ egerœ gbozugo Roma, za o'o fœ azu tshelœ ogo nœ ye kɔ adœke endje ro kœsu i'iri endje gala buku. ² Ali kœsu i'iri azu gala bukunœ asœmœ dœmœ. Kiriniyuse dá dœ lima gbozu tshapa ogo Siri dœ lɔndɔnœ asœmœ. ³ Uzu dœ uzu kɔ gu lima ga lœ adja ongo nœ ye mbœrœ adœke endje sù i'iri ye gala buku. ⁴ Yozefu to ndje 6a lœ Nazarete, ongo tshelœ ogo Galilayi, yeka á ro ga lœ Beteleme 6a lœ ogo Yuda, ongo á endje zu lima Davidi lœnœ. Gbambanœ nene, Davidi kœdœ lima ata Yozefu. ⁵ Tshe na lima 6a zœ dœ awonœ dœ Mareya á tshe sœ lima dœ nguzu, mbœrœ adœke endje sù i'iri endje gala buku. ⁶ Dœ lɔkɔ á endje sœ lima 6a lœ Beteleme, olo adœke tshe zu, li lima ye. ⁷ Tshe zu eya nœ ye tœ gbolo yakoshe, œ vwele she dœ lœba yé á za she ga pa gbarœ kœzirœ nœ agea, mbœrœ osho gugu lima mbœrœ endje 6a tœ osho kœsœ á sœ mbœrœ agene nene.

Andjelu wuta ga tœ ayi kœgbɔndœ ayarœ

⁸ Ayi kœgbɔndœ ayarœ á endje sœ 6a lœ kindi yé á sœ kœsœ indiri ukpulu ayarœ nœ endje dœ butshɔ, sœ ndje lima lakpinœ asœmœ zœ. ⁹ Anga andjelu nœ Gbozu Ndjaba bale wuta ga tœ endje, mokɔ nœ Gbozu za endje djigi, yé awa litœ endje kpakpakpa. ¹⁰ Kashe andjelu pa fœ endje adœke: «'E sœsœ dœ awa nene, mbœrœ mœ na kœpandœ Ɔtshɔ O'o fœ 'e; o'o neke á za yanga kœropanœ fœ azu kɔ. ¹¹ Dœ butshɔ asœke, 6a lœ ongo nœ Davidi, endje zu ayi kœshe azu; á tshe kœdœ Kristu*, Gbozu nœ azœ. ¹² Yé ambará œrœ á 'e wusœ ye mbœrœ tœnœ dœke: 'e gbɔ anga aya gbolo á endje vwele she dœ lœba, yé á za she ga lœ gbarœ kœzirœ nœ agea.» ¹³ Tshokombe, anga aandjelu ndjoro to 6a lafo œ ngbɔtœ endje ga tœ œsœnœ dœ she, yé á tetœ kœdonga Ndjaba adœke: ¹⁴ «Mokɔ nœ Ndjaba matœ ye 6a lafo! Yé sœsœ gee sœ dœ azu á endje yindœ ye 6a pa ɔshɔ.»

Ayi kœgbɔndœ ayarœ na ga lœ Beteleme

¹⁵ Lɔkɔ á aandjelu fatœ endje kœɔ ga lafo, ayi kœgbɔndœ ayarœ pa œnœ endje adœke: «A na œrrr 6a lœ Beteleme, œ wu œrœ á wuta 6a zœ kane; œneke á Gbozu Ndjaba yisœ nœ fœ azœ asœmœ.» ¹⁶ Endje gbɔgbɔ lima tœ endje rotœnœ ga zœ yé œ gbɔ Mareya, Yozefu œdœ pe aya gbolo á ndje za she ga lœ gbarœ kœzirœ nœ agea. ¹⁷ Lɔkɔ á endje wu lima she, endje tetœ kœpandœ o'o á andjelu pa fœ endje tœ upu nœ gbolonœ fœ Amareya dœ Yozefu. ¹⁸ Yé azu para á endje lœ lima kœdji œneke á ayi kœgbɔndœ ayarœnœ sœ kœpandœ nœ asœmœ, kitœ œsœnœ. ¹⁹ Andaa Mareya sœ lima kœgbɔndœ o'onœ kɔ ga lœsu ye, yé œ sœ kœpara ádnœ. ²⁰ Manda nœ, ayi kœgbɔndœ ayarœnœ fatœ endje kœgu gangba endje dœ kœdonga Ndjaba œdœ dœ kœza mokɔ fœ she tœ œneke kɔ á endje wu yé á dji. Gbambanœ nene, œrœnœ kɔ mbœrœtœ endje 6ata á andjelu pandœ nœ.

Endje ta i'iri Yisu ga pa gbolonœ

²¹ Manda olo mindu dœ voto, olo kœwa gbolo tœ gaza li lima ye. Endje ta i'iri Yisu ga pa ye. Ɔtœnœ kœdœ i'iri á andjelu ma lima utshunœ adœke ayinœ gbɔ nguzu.

Endje na dœ Yisu ga lœ Tepelo

²² Lɔkɔ á olo kœdjuto kote Amareya dœ Yozefu yeka á endje kœfa ayerœ azu tœ ala Ndjaba, lindœ awa akwa nœ Moyize li lima, endje to Yisu na tœnœ

* **2.11** 2.11 Kristu dœ o'o ama ogo Ebre kœdœ Masiya, i'iri akwa nœ uzu á azu Israyele sœ lima kœkate mbœrœ kœwara endje lœ kanga

ga lœ Tepelo 6a lœ Yerusalemē mbœrœ kœma she fœ Gbozu. ²³ Gbambanœ nene, endje sũ 6ala Buku nœ awa akwa nœ Gbozu adœke: «Ali gbolo yakoshe kœ á endje zu she utshunœ, endje za she fœ Gbozu Ndjaba.» ²⁴ Œ li ndje adœke Amareya dœ Yozefu za ndje tokóró dœ akalambonga bisha too dœ ambepa bisha, 6ata á awa akwa nœ Gbozu pa ndje tœnœ.

²⁵ Dá asœmœ, anga uzu á i'iri ye kœdœ Shimeyo, sœ lima 6a lœ Yerusalemē. Œshe kœdœ lima uzu á tshe sœ ndjii dœ pe kœlisœ Ndjaba. Tshe sœ lima kœkate tsheneke á tshe na mbœrœ kœgi agbolo Israyele lœ oyo. Œtshœ Ishiri sœ lima dœ she, ²⁶ yé œ ma fœ she adœke tshe wu Masiya á Gbozu Ndjaba œ vwa she, utshunœ adœke tshe tshu. ²⁷ Ishiri to Shimeyo na tœnœ ga lœ Tepelo. Lœkœ á agbozu nœ Yisu na dœ she ga lœ Tepelo kœmbœrœ liaka œneke á endje sũ 6a la buku nœ awa akwa tœ upu nœ ye, ²⁸ Shimeyo za she ga tshaabrœ ye, yé œ tetœ kœdonga Ndjaba adœke:

²⁹ «Ngœngœ asœke Gbozu, kaka adœke ayi akwa nœ zœ, ro dœ kœsœ gee 6ata á 6œ pa lima ndœ nœ.

³⁰ Gbambanœ nene, mœ wu ayi kœshe á 6œ vwa she dœ adja ala mœ ye.

³¹ Bœ guma ayi kœshenœ asœmœ mbœrœ azu kœ.

³² Tshe sœ 6ata œl á tœ ga pa angbĩ azu,

yé tshe dœ mokœ mbœrœ azu Israyele á endje dœ gbolo nœ zœ.»

Kœgbara o'o nœ Shimeyo

³³ Aba Yisu œdœ ayinœ katœ ama endje ti œsœ tœ œneke á Shimeyo sœ lima kœpa tœnœ tœ upu nœ ye. ³⁴ Shimeyo to kane ye ga pa endje yé œ pa fœ Mareya, ayi Yisu adœke: «Ndjaba ke gbolo asœ mbœrœ lœ awa nœ ye, azu ndjoro lœ Israyele œ yo too œ she. Tshe dœ bala ambárá nœ Ndjaba kashe azu œ vwaratœ endje tœ ye. ³⁵ Tshe ma gbetshelœ nœ azu á zatœ endje yiwa tœnœ 6a lœsu endje ngbĩ ga ushu. Yé tœ 6œ dœ Mareya, oyo nœ zœ œ sœ bala 6ata endje sũ 6œ peara dœ ingiri yakamba.»

Ana, yashe kœgbara o'o

³⁶ Anga yashe kœgbara o'o bale á i'iri ye kœdœ Ana, sœ lima zœ. Œshe kœdœ yawuru nœ Fanuwele, uzu tshelœ mara nœ Azere. Tshe wuta lima œgbœ yawaza ye. Tshe i lima akœnœ pe lœ yawuru tœ ye, yé endje mbœrœ ungu mindu dœ bisha (7) yeka á yakoshenœ tshu. ³⁷ Manda nœ, tshe sœpe lima tœ yashe koya yé œ sœ dœ ungu zazu vana dœ vana (84)†. Tshe gigi lima tœ ye lœ Tepelo nene. Kashe butshœ dœ œl, tshe sœ lima kœmbœrœ akwa fœ Ndjaba lœ awa nœ kœyotshelœma ye œdœ pe kœza avwala. ³⁸ Tshe yi kumu ye pe dœ lokœnœ asœmœ, yé œ tetœ kœdonga Ndjaba dœ kœpa o'o tœ upu nœ gbolonœ fœ endjeneke á endje sœ lima kœkate adœke Ndjaba she Yerusalemē.

Kœgu ga lœ Nazarete

³⁹ Lœkœ á Ayozefu dœ Mareya mbœrœ lima œneke kœ á awa akwa nœ Gbozu sœ kœyœndœ nœ, endje gu lima ndœ ogo Galilayi, 6a lœ Nazarete á dœ ongo nœ endje. ⁴⁰ Gbolonœ sœ lima kœgerœ tœnœ dœ undu ye œdœ dœ kœwusœtœ, yé kane Ndjaba sœ lima pa ye.

Dœ ungu ndjokpa dœ bisha, Yisu li ga lœ Tepelo

† 2.37 2.37 Anga gbetshelœ sœ ndje adœke Ana mbœrœ lima ungu zazu vana dœ vana lœ koya nœ ye

⁴¹ Ungu bale dœ bale, agbozu nœ Yisu sœ lima kœro ga lœ Yerusalem ndœ angbo Pake. ⁴² Lœkœ á Yisu sœ lima dœ ungu ndjokpa dœ bisha, endje na dœ she ga lœ Tepelo 6ata á mbœrœ 6alima tœ ye lœ mara nœ endje.

⁴³ Lœkœ á angbonœ ka lima, Ayoze fu dœ Mareya fatœ endje kœgu tœnœ, kashe Yisu sœ lima pe lœ Yerusalem yé agbozu nœ ye wuwu she nene. ⁴⁴ Endje gbe lima adœke Yisu te manda azu á œne sœ kœgu tœ awanœ dœ endje asœmœ. Endje lo olo bale lœ ana yé osho kœro, endje tetœ kœpara she lœ ugurutœ ayo endje œdœ pe lœ ugurutœ anga endje. ⁴⁵ Kashe endje gbœgbœ lima she nene. Endje kwa ga lœ Yerusalem kœpara she. ⁴⁶ Endje totœ kœpara she œrrr manda olo votœ á gbœ lima she 6a lœ Tepelo. Tshe sœ ga ati 6a ugurutœ aayi kœyisœrœ œ sœ kœdji endje, dœ kœyu endje dœ o'o. ⁴⁷ Azu kœ á endje sœ lima kœdji she, ka lima tœ ama endje ti œso tœ kœwuscœrœ nœ ye dœ pe o'o á tshe sœ kœgi tœnœ. ⁴⁸ Lœkœ á agbozu nœ ye wu she, endje i gbœndjuru yé ayinœ pa fœ she adœke: «Gbolœ nœ mœ, mbœrœ gadœ á 6œ mbœrœ mara œrœ ata fœ 'a? A'a dœ aba zœ, 'a para 6œ dœ awa.»

⁴⁹ Tshe gi fœ endje adœke: «Mbœrœ gadœ á 'e para mœ a? 'E wuwusœ nœ nene adœke œ li adœke mœ sœ 6a lœ anda nœ Aba mœ a?» ⁵⁰ Kashe agbozu nœ ye djidji lima tshelœ kata œneke á tshe pa fœ endje nene.

⁵¹ Yisu gu awa bale dœ endje ga lœ Nazarete; tshe sœ lima kœmbœrœtœ ye lindœ o'o endje. Ayinœ gbœndœ œrœ á mbœrœtœ endje asœmœ kœ ga tœ lœsu ye. ⁵² Yisu sœ lima kœgerœ tœnœ dœ undu ye œdœ lœ kœwuscœtœ, yé œ sœ kœmbœrœ œtshœrœ á sœ kœza yanga fœ Ndjaba œdœ pe fœ azu.

3

Kœyisœrœ nœ Yowane, ayi kœza batisimu

(Wu 6a tœ Mat 3.1-6; Mar 1.1-6)

¹ Lœkœ á Tibere, egerœ gbozu tshapa ogo Roma mbœrœ lima ungu ndjokpa dœ mindu tœ akwa, anga agbozugo sœ ndje lima kœmbœrœ akwa tshagudi ye. Agbozugonœ kœdœ lima Pose Pilato á tshe sœ lima pa ogo Yuda, Erode pa ogo Galilayi, ayancœ dœ Filipo sœ lima pa ogo Eturi œdœ Trakonitide, yé Lisaniase sœ lima pa ogo Abilene. ² Yé Ana œdœ Kayifa kœdœ lima agbozu tshapa anganga Ndjaba. Dœ lœndœnœ asœmœ, Ndjaba pa o'o fœ Yowane, gbolo nœ Zakariya 6a lœ kpagagasho. ³ Yowane tetœ kœna djelœ ogo kœ á sœ indiri ungu Yœrdane, yé œ sœ kœmindœ o'o fœ azu adœke: «'E fatshalosu 'e dœ œ gbœ batisimu yeka á Ndjaba kœdjeroendœ ekperœ nœ 'e kœ.»

⁴ Bata Isaya, anga ayi kœgbara o'o su lima ala mbeti nœ ye adœke:

«Anga uzu sœ kœta rawa 6a lœ kpagagasho adœke:

'E guma ala awa Gbozu,

'e yœro ala awa ye ndjii.

⁵ 'E be kudu kœ,

kaga dœ koto kœ œ fa akpala osho.

'E yœro ala awa á sœ tœ dengœngœnœ.

'E guma awa á sœ dœ kudu adœke œ sœ kpaa.

⁶ Yé azu kœ œ wu kœshe nœ Ndjaba.»

⁷ Ukpulu azu na lima ga ndœ Yowane adœke tshe za batisimu fœ œne. Tshe sœ lima kœpa fœ endje adœke: «Ukpulu ekpe ayakoro! Uzu dœ dá yisœ nœ fœ 'e adœke 'e kpa awa ókœ nœ Ndjaba á ndœ kœna tœnœ a? ⁸ 'E mbœrœ œrœ á sœ kœma adœke 'e fatshalosu 'e ye, yé 'e papa mbœrœ 'e dœ tœ 'e nene adœke: «Ab rayamo kœdœ ata azœ» Gbambanœ nene, mœ sœ kœmindœ nœ fœ 'e adœke, Ndjaba li kœfa badja asœke tœ aata Ab rayamo. ⁹ Gonda sœ

yindjindjinœ mbœœœ kœvwa dœ ɔyɔ tœtœ œshenœ kœ ye. ɔyɔ kœ á elenœ kœgaga nene, endje de yé œ ko va ga tœ owo.»

¹⁰ Azu sœ lima kœyu Yowane adœke: «Ataa, œœœ gadœ dá 'a kœmbœœœ a?»

¹¹ Tshœ gi lima fœ endje adœke: «Uzu á tshœ kœsœ dœ læba okoro bisha, tshœ za anganœ bale fœ tsheneke á tshœ gugu dœ tœnœ nene. Yé uzu á tshœ kœsœ dœ kœzirœ, tshœ mbœœœ ndje awa bale.»

¹² Aayi kœkœ ngendja lapo na ndje lima adœke Yowane za batisimu fœ œne, yé œ yu she adœke: «Ayi kœyisœœœ, œœœ gadœ dá 'a kœmbœœœ a?» ¹³ Tshœ gi fœ endje adœke: «'E kaka laponœ fœ azu kœrosœ amanœ á endje za fœ 'e nene.»

¹⁴ Aturugu yu ndje lima she awa bale adœke: «Ka 'a, œœœ gadœ dá 'a kœmbœœœ a?» Tshœ gi fœ endje adœke: «'E koko ngendja tshaabrœ azu dœ ɔgbœ nene; 'e papa ndje o'o dœ wala ga pa uzu nene. Kashe 'e gbe kolœ dœ ngendja tshangba akwa nœ 'e.»

¹⁵ Azu sœ lima kœkate Masiya, uzu dœ uzu sœ lima kœgbe adœke Yowane kœdœ ete she. ¹⁶ Yé Yowane pa fœ endje kœ adœke: «œmœ, mœ sœ kœza batisimu fœ 'e dœ ungu; kashœ tsheneke á tshœ na manda mœ, tshœ ropa romœ dœ gbœgbœ ye; mœ lili kœka ga utshu ye dœ pe kœzu uwu œœœda nœ ye nene. œshe, tshœ za bala batisimu læ ɔtshœ Ishiri œdœ dœ owo fœ 'e. ¹⁷ Tshœ za gbarœ kœpe dœ tshelœ indji ngwarœ ga tshaabrœ ye. Manda kœpe tœnœ, tshœ gumasœ indji ngwarœœœ gala kogba nœ ye, yé œ ko oforonœ va ga tœ owo neke á ru nene.»

¹⁸ Ataa, Yowane mi lima anga angbi upu ndjoro fœ endje, yé œ yisœ ɔtshœ O'o fœ azu. ¹⁹ Dœ lœkœnœ asœmœ, Yowane gbagbara Erode á tshœ dœ gbozugo Galilayi mbœœœ á tshœ to lima Erodiade, awo ayanœ œdœ pe anga ngbindirœ ndjoro á tshœ mbœœœ lima. ²⁰ Yé ga pa upu á tshœ mbœœœ kœ, tshœ kpa za Yowane ga læ kána.

Yowane za batisimu fœ Yisu

(Wu 6a tœ Mat 3.13-17; Mar 1.9-11)

²¹ Manda kœza batisimu fœ azu kœ, Yowane za ndje batisimu fœ Yisu. Dœ lœkœ á Yisu sœ lima kœza avwala fœ Ndjaba, tshalafo kœrœ ngbi. ²² ɔtshœ Ishiri jœœ ga pa ye ɔata mbepa, yé tshama to ɔa lafo œ pa adœke: «œbœ kœdœ Gbolo nœ mœ á mœ yindœ zœ waa; mbœœœ ɔœ, mœ sœ dœ yanga.»

Aata Yisu

(Wu 6a tœ Mat 1.1-16)

²³ Yisu sœ lima dœ ungu ga pa œœœ noœ zazu bale dœ ndjokpa (30) yeka á tœtœ kœmbœœœ akwa nœ ye. Azu gbe lima adœke œshe kœdœ gbolo nœ Yozefu á tshœ dœ Yozefu dœ gbolo nœ Eliya, ²⁴ yé Eliya kœdœ gbolo nœ Mata, Mata kœdœ gbolo nœ Levi, Levi kœdœ gbolo nœ Meleki, Meleki kœdœ gbolo nœ Yanayi, yé Yanayi kœdœ gbolo nœ Yozefu. ²⁵ Yozefu kœdœ gbolo nœ Matatiase, Matatiase kœdœ gbolo nœ Amose, Amose kœdœ gbolo nœ Nawume, Nawume kœdœ gbolo nœ Eseli, yé Eseli kœdœ gbolo nœ Nagayi.

²⁶ Nagayi kœdœ gbolo nœ Maate, Maate kœdœ gbolo nœ Matatiase, Matatiase kœdœ gbolo nœ Semeyine, Semeyine kœdœ gbolo nœ Yoseke, yé Yoseke kœdœ gbolo nœ Yoda. ²⁷ Yoda kœdœ gbolo nœ Yonane, Yonane kœdœ gbolo nœ Resa, Resa kœdœ gbolo nœ Zorobabele, Zorobabele kœdœ gbolo nœ Salatiyele, yé Salatiyele kœdœ gbolo nœ Neri. ²⁸ Neri kœdœ gbolo nœ Meleki, Meleki kœdœ gbolo nœ Adi, Adi kœdœ gbolo nœ Kosame, Kosame kœdœ gbolo nœ Elemadame, yé Elemadame kœdœ gbolo nœ Ere. ²⁹ Ere kœdœ gbolo nœ Yisu, Yisu kœdœ gbolo nœ Eliezere, Eliezere kœdœ gbolo

nœ Yorime, Yorime kœdœ gbolo nœ Mata, yé Mata kœdœ gbolo nœ Levi. ³⁰Levi kœdœ gbolo nœ Shimeyo, Shimeyo kœdœ gbolo nœ Yuda, Yuda kœdœ gbolo nœ Yozefu, Yozefu kœdœ gbolo nœ Yoname, yé Yoname kœdœ gbolo nœ Eliyakimi. ³¹Eliyakimi kœdœ gbolo nœ Meleya, Meleya kœdœ gbolo nœ Mena, Mena kœdœ gbolo nœ Matata, Matata kœdœ gbolo nœ Nata, yé Nata kœdœ gbolo nœ Davidi.

³²Davidi kœdœ gbolo nœ Yese, Yese kœdœ gbolo nœ Obede, Obede kœdœ gbolo nœ Boaz, Boaz kœdœ gbolo nœ Sala, yé Sala kœdœ gbolo nœ Nashone. ³³Nashone kœdœ gbolo nœ Aminadabe, Aminadabe kœdœ gbolo nœ Adimine, Adimine kœdœ gbolo nœ Arni, Arni kœdœ gbolo nœ Eserone, Eserone kœdœ gbolo nœ Perese, yé Perese kœdœ gbolo nœ Yuda. ³⁴Yuda kœdœ gbolo nœ Yakobo, Yakobo kœdœ gbolo nœ Izaka, Izaka kœdœ gbolo nœ Abrayamo, Abrayamo kœdœ gbolo nœ Tera, yé Tera kœdœ gbolo nœ Nahore.

³⁵Nahore kœdœ gbolo nœ Seruge, Seruge kœdœ gbolo nœ Rewu, Rewu kœdœ gbolo nœ Pelege, Pelege kœdœ gbolo nœ Ebere, yé Ebere kœdœ gbolo nœ Shela. ³⁶Shela kœdœ gbolo nœ Kenane, Kenane kœdœ gbolo nœ Arpakesade, Arpakesade kœdœ gbolo nœ Seme, Seme kœdœ gbolo nœ Nowa, yé Nowa kœdœ gbolo nœ Lameke. ³⁷Lameke kœdœ gbolo nœ Matusaleme, Matusaleme kœdœ gbolo nœ Enoke, Enoke kœdœ gbolo nœ Yerede, Yerede kœdœ gbolo nœ Malaleyeye, yé Malaleyeye kœdœ gbolo nœ Kenane. ³⁸Kenane kœdœ gbolo nœ Enoke, Enoke kœdœ gbolo nœ Sete, Sete kœdœ gbolo nœ Adamo, yé Adamo kœdœ gbolo nœ Ndjaba.

4

Djaboro na kœwu lœsu Yisu (Wu 6a tœ Mat 4.1-11; Mar 1.12-13)

¹Ɔtsho Ɔshiri su lima Yisu kperœ lœkœ á tshe to 6a langu Yordane á gu; yé Ɔshiri nœ Ndjaba to she na tœnœ ga lœ kpagagasho. ²Tshe lo lima 6a zœ olo zazu bisha, yé á djaboro na kœwu lœsu ye. Tshe zizi lima œrœ lœ olonœ asœmœ nene, yé manda nœ ogo litœ ye kpakpakpa ye. ³Djaboro pa fœ she adœke: «Ɛdœ 6œ kœdœ Gbolo nœ Ndjaba, pa fœ badja asœke œ fatœ ye tœ mapa.» ⁴Yisu gi fœ she adœke: «Endje su 6ala Buku nœ Ndjaba adœke: “Uzu œ sœ dœ soro kolœ mbœrœ mapa nene.”»

⁵Djaboro 'œ dœ she œrrr 6a tœ anga osho á sœ 6a lawutsha, œ yisœ Ogo gbozu nœ tshapasho djigi fœ she. ⁶Yé œ pa fœ she adœke: «Mœ ko ogonœ asœke dœ gbœgbnœ œdœ œrœ tshelœnœ kœ fœ 6œ. Gbambanœ nene, Ndjaba za lima fœ mœ; mœ li kœza fœ uzu neke á mœ yindœ ye. ⁷Ɛdœ 6œ kœgote ga utshu mœ, œrœnœ œ te œnœ zœ ye.» ⁸Yisu gi fœ she adœke: «Buku nœ Ndjaba pa adœke: “Bœ gote ga utshu Gbozu Ndjaba nœ zœ, yé 6œ donga kolœ she tshebabale.”»

⁹Djaboro kpa na dœ she 6a lakpi Yerusalemœ œ za she 6a pa kumu Tepelo, yé á pa fœ she adœke: «Ɛdœ 6œ kœdœ Gbolo nœ Ndjaba, to 6a ke œ i tshiri ga ati. ¹⁰Gbambanœ nene, endje sú 6ala Buku nœ Ndjaba adœke: “Ndjaba œ za awa fœ aandjelu nœ ye adœke endje gbœndœ zœ.” ¹¹Yé ga pa nœ: “Endje za fœ dœ kane endje ga ati mbœrœ á 6œ kœzaza ada zœ tœ badja nene.”» ¹²Yisu gi fœ she adœke: «Endje sú 6a la Buku nœ Ndjaba adœke: “Papara awa kœwu lœsu Gbozu Ndjaba nœ zœ nene.”» ¹³Manda kœwu lœsu Yisu dœ aka mara afara kœ, djaboro gitœ ye tœ ye kœkate œrrr ga tœ anga olo á tshe za.

Yisu tetœ kæmbærœ ali akwa nœ ye 6a lœ Galilayi

(Wu 6a tœ Mat 4.12-17; Mar 1.14-15)

¹⁴ Yisu su dœ gbɔgbɔ nœ Ɔtshɔ ƙshiri, œ kwatœ ye ga lœ Galilayi yé ƙiri ye za lima osho djigi. ¹⁵ Tshe sœ lima kæyisœ œrœ 6a lœ Sinagoga nœ endje, yé azu kɔ sœ kæpandœ œsœ mokɔ nœ ye.

Azu Nazarete yiyi lima ndœ kæyisœrœ nœ Yisu nene

(Wu 6a tœ Mat 13.54-58; Mar 6.1-6)

¹⁶ Yisu na ga lœ Nazarete, tshalakpi á tshe gerœ lænœ. Dœ lɔkɔ sabata, tshe li ga lœ Sinagoga lindœ mara ye. Tshe áalafo ndœ kœdi o'o ama Ndjaba.

¹⁷ Endje za buku á ayi kægbara o'o Isaya su, fœ she. Tshe gbara ala bukunœ ga tœ osho á endje sú adœke:

¹⁸ «ƙshiri nœ Gbozu sœ pa mœ

mbœrœ á tshe ke mœ adœke mœ yisœ Ɔtshɔ O'o fœ ayi oyo.

Tshe vwa mœ kæmindœ nœ

fœ aayi kánga adœke endje wuta lœ kánga nœ endje ye,

yé fœ aayibula adœke endje kpa wu osho.

Tshe vwa mœ adœke

mœ ko azu á endje sœ kæmbærœ œrœ kanga fœ endje ga ushu,

¹⁹ yé mœ pandœ nœ fœ azu adœke,

ungu á Gbozu yindœ kæema Ɔtshɔ lœsu nœ ye li ye.»

²⁰ Manda kœdi bukunœ, Yisu dje ga tœnœ œ gi fœ ayi akwa tshelœ Sinagoga, yé œ sœ ga ati. Azu kɔ á endje sœ lima sœndanœ, ko ala endje djorr r ga tœ ye. ²¹ Yé tshe tetœ kæpa fœ endje adœke: «O'onœ á 'e dji la bukunœ kpesheke asœ, œ mbœrœtœ endje ye.»

²² Azu kɔ sœ lima kæpa Ɔtshɔ o'o tœ upu nœ Yisu. Endje katœ ama endje ti œsɔ tœ Ɔtshɔ o'o á tshe sœ lima kæpa tœnœ, yé œ tetœ kæyutœ endje adœke:

«Ɛ dœdœ gbolo nœ Yozefu dœke nene a?» ²³ Yisu mindœ nœ fœ endje adœke:

«Mœ wu adja sœ nœ adœke 'e pa ndœma toro asœ fœ mœ: “Monganga, shetœ zœ dœ tœ zœ.” 'E kpa pa ndje fœ mœ adœke: “A wusœ neke kɔ á 6œ mbœrœ lima 6a lœ Kaparnawumu ye. Mbœrœ ndje tshetœ œrœnœ asœmœ 6a lœ

ongbo nœ zœ dœ tœ zœ 6a ke.”» ²⁴ Yé tshe kpa pa adœke: «Mœ sœ kæmindœ nœ fœ 'e dœ adjapu adœke, endje yiyindœ ayi kægbara o'o 6a lakpi á endje zu

she tœnœ nene. ²⁵ Mœ sœ kæpa fœ 'e dœ adjapu adœke, ayashe koya do lima panœ 6a lœ Israyele lɔkɔ á Eliya sœ lima kægbara o'o ye. Dœ lɔkɔ nœ asœmœ

ndje, yavuru nini lima nene œrrr manda ungu votɔ dœ yapu mindu dœ bale, yé egerœ ogo za lima tshapa osho djigi. ²⁶ Andaa, Ndjaba vwavwa lima Eliya

fœ anga bale lœ ugurutœ endje nene. Kashe tshe vwa she kolœ 6a ndœ anga yashe koya 6a lœ Sarepeta, 6a lœ ogo Sidona. ²⁷ Aayi boroma sœ lima ndjoro

lœ ogo Israyele lɔkɔ á Elisa dœ lima ayi kægbara o'o. Andaa anga bale sheshe lima nene, kashe kolœ Namane á tshe kœdœ uzu ogo Siri dá she.»

²⁸ Kœdji lima o'onœ asœmœ ataa, azu kɔ á endje sœ 6a lœ Sinagoga, suku dœ ókɔ tɔpanœ kpuru. ²⁹ Endje áalafo ndœ Yisu œ gi she wuta tœnœ ga shu

lœ ongbo, yé œ to she na tœnœ 6a tœ leta kumu koto á endje mbœrœ ongbo nœ endje ga panœ mbœrœ á kægeta she ga ati. ³⁰ Kashe tshe ro tɔ ugurutœ

endje, yé œ pu œsœ awa tœ ye.

Yisu gɔrɔ ekpe ishiri

(Wu 6a tœ Mat 7.28-29; Mar 1.21-28)

³¹ Yisu na ga lœ Kaparnawumu, ongbo tshelœ ogo Galilayi, yé œ sœ lima kæyisœ œrœ fœ azu kɔ dœ lɔkɔ sabata. ³² Azu ki lima tœ mara kæyisœrœ

nœ ye waa, mbœrœ tshe sœ lima kœpa o'o ɓata uzu á tshe sœ dœ tshagbozu. ³³ Anga uzu á tshe sœ lima dœ ekpe ishiri pa ye sœ ndje lima lœ Sinagoganœ. Tshe ta rawa dœ ɔgbɔ tshama ye adœke: ³⁴ «Ha! Yisu uzu Nazarete, ɓœ yindœ kœmbœrœ gade tœ 'a? Bœ na mbœrœ kœwo 'a? Mœ wusœ zœ dœ ɔtshœnœ: Ɛbœ kœdœ œyerœ uzu á Ndjaba vwa she.» ³⁵ Yisu ra ekpe ishiri sœmœ adœke: «Sœ kœko yé œ wuta lœ uzunœ asœke!» Pe kpœtœ œsœnœ, ekpe ishirinœ za she vesho ga ugurutœ azu yé œ wuta lœ ye, kashe œ mbœmbœrœ ekperœ tœ ye nene. ³⁶ Azu kœ ki lima tœ œsœnœ yé œ tetœ kœyutœ endje adœke: «Asœ kœdœ mara o'o gade? Tshe pa o'o dœ tshagbozu œdœ pe dœ gbɔgbɔ fœ ekpe ishiri, yé ekpe ishiri wuta ye.» ³⁷ Yé i'iri Yisu za osho djigi lœ tshakala ogonœ asœmœ.

*Yisu she aayi kœba ndjoro
(Wu ɓa tœ Mat 8.14-17; Mar 1.29-34)*

³⁸ Yisu wuta lima lœ Sinagoga, œ na ɓa sœnda nœ Shimu. Ayi mbeya Shimu sœ lima dœ ɔgbɔ kœba biwa, yé endje ki fœ Yisu adœke tshe she she. ³⁹ Yisu gitœ ye ndo dœ she, œ pa o'o dœ ɔgbɔ yé kœba biwanœ katœ ye yé! Pe kpœtœ œsœnœ, tshe áalafo œ tetœ kœmbœrœ akwa fœ endje.

⁴⁰ Dœ kɔdala, azu na lima dœ mara kœba nœ endje ngbangbangba fœ Yisu. Tshe to kane ye ga pa endje bale dœ bale, yé endje she ye. ⁴¹ Ekpe ishiri wuta ndje lima lœ azu ndjoro dœ kœta rawa adœke: «Ɛbœ kœdœ Gbolo nœ Ndjaba!» Kashe Yisu ra lima aekpe ishirinœ adœke endje pupu o'o bale nene. Gbambanœ nene, endje wusœ nœ adœke Yisu kœdœ Masiya.

*Yisu yisœ œrœ djelœ Sinagoga
(Wu ɓa tœ Mar 1.35-39; Mat 4.23)*

⁴² Lœkœ á osho kœw, Yisu wuta lœ ongbonœ asœmœ œ na ga lœ kpagagasho. Azu ndjoro na lima kœpara she. Lœkœ á endje gbɔ she, endje yiyindœ nœ adœke tshe gitœ ye tœ œne nene. ⁴³ Kashe Yisu pa fœ endje adœke: «Ɛ li adœke mœ mi ndje ndœ Ɔtshɔ O'o nœ ogo Gbozu Ndjaba ɓa lœ anga angbi ongbɔ. Gbambanœ nene, mbœrœ tœnœ dá Ndjaba vwa mœ.» ⁴⁴ Yé tshe yi lima sœ œrœ djelœ Sinagoga lœ ogo Yuda.

5

*Yisu e ali ayambarœ nœ ye
(Wu ɓa tœ Mat 4.18-22; Mar 1.16-20; Yow 21.1-11)*

¹ Dœ anga ɔb bale, Yisu sœ lima kœyisœ œrœ indiri mangu Genazarete*, yé azu ndjoro ndiwwiri she mbœrœ kœdji o'o ama Ndjaba. ² Tshe wu agba bisha ɓa tœ mangunœ, kashe ayi kœpara ageatshalangu jerœ œ sœ kœdjutœ gbanda nœ endje. ³ Yisu 'ɔ ga lœ anga agbanœ bale á dœ œnœ Shimu, yé œ pa fœ she adœke tshe katœ mangunœ œ gi agbanœ teasho ga uguru ungu. Tshe sœ ga ati ga lœ agba yé œ tetœ kœyisœ œrœ fœ ukpulu azu.

⁴ Lœkœ á tshe yisœ œrœnœ á ka ye, tshe pa fœ Shimu adœke: «Gi agbanœ ɓa tœ œsœ dili ungu, yé 'e vwi gbanda nœ 'e mbœrœ kœko ageatshalangu.» ⁵ Shimu gi fœ she adœke: «Ayi kœyisœrœ, 'a wu oyo dœ butsho 'owara, 'a gbɔgbɔ œrœ bale nene. Kashe ɓata á ɓœ pa fœ mœ ye, mœ vwi gbandanœ ye.»

⁶ Endje vwi gbanda œ ko lima ageatshalangu ndjoro, yé tshelœ gbanda nœ endje te lima tœ kœsuru tœnœ. ⁷ Endje wu ata, œ gavwa anga anga endje á endje sœ ɓa lœ anga angbi agba adœke, endje na dœ œne gbota gbandanœ dœ

* 5.1 Anga i'iri mangu galilayi kœdœ Genazarete

endje. Endje na, yé œ ko ageatshalangu œrrr kperœ dœ agba bibisha. Ama agba sœ pe lima teasho adœke œ nduru dœ endje. ⁸ Lœkœ á Shimu Petro wu ata, tshe gote dœ matshukuda ye ga utshu Yisu yé œ pa adœke: «Gbozu, gitœ zœ tœ mœ lœ ingirinœ, mbœrœ œmœ kœdœ ayi kœmbœrœ ekperœ.» ⁹ Awa za lima Shimu dœ anganœ kœ á endje na dœ endje, tœ kœwu ageatshalangu ndjoro á endje vwi endje. ¹⁰ Awa za ndje lima Ajake dœ Yowane, agbolo nœ Zebedayi á endje dœ lima aanga Shimu. Kashe Yisu pa fœ Shimu adœke: «Sœsœ dœ awa nene. Kœto kpesheke, 6œ kpa dœ ayi kœpara ageatshalangu nene kashe 6œ te ayi kœpara azu.» ¹¹ Endje gi agba nœ endje kœ ga tœ mangu, œ katœ œrœ kœ yé œ te manda ye.

Yisu she ayi boroma

(Wu 6a tœ Mat 8.1-4; Mar 1.40-45)

¹² Ɔlœ bale, Yisu sœ lima 6a lœ anga ongbo bale á anga ayi boroma sœ lœnœ. Lœkœ á tshe wu lima Yisu, tshe na œ gote ga utshu ye, œ ki fœ she adœke: «Ayi kœyisœrœ, œdœ 6œ kœyindœ nœ, 6œ she mœ adœke mœ wuta yerœ.» ¹³ Yisu yi kane ye, œ goro she yé á pa fœ she adœke: «Mœ yindœ nœ adœke 6œ she ye.» Pe tœ œsœnœ, kœba boromanœ kœkatœ uzunœ asœmœ ye. ¹⁴ Yisu kœpa fœ she adœke: «Papandœ nœ fœ uzu bale nene, kashe gu œ matœ zœ fœ nganga Ndjaba, yé œ to tokórœ 6ata á Moyize pa lima ndœ nœ mbœrœ kœma fœ azu adœke 6œ she lœ kœfa ye.» ¹⁵ Endje sœ lima kœpa o'o tœ œrœ á Yisu sœ kœmbœrœ tœnœ djezœ ngbangbangba. Azu ndjoro sœ lima kœngbœtœ endje mbœrœ kœdji she, yé œ sœ ndje kœshe lœ kœfa nœ endje. ¹⁶ Kashe Yisu gitœ ye ugurutœ azu, œ na ga lœ kpagagasho mbœrœ kœza avwala.

Yisu she uzu á ada ye tshu

(Wu 6a tœ Mat 9.1-8; Mar 2.1-12)

¹⁷ Dœ anga olo bale, Yisu sœ kœyisœ œrœ atake, Afarisayi œdœ agbozu kœyisœ awa akwa sœ lima zœ. Endje to lima dje lakpi ogo Galilayi, lakpi ogo Yuda œdœ ndje lœ ongbo Yerusaleme. Gbœgbœ nœ Gbozu Ndjaba sœ lima dœ Yisu, yé tshe sœ kœshe aayi kœfa. ¹⁸ Yé azu za anga uzu á ada ye tshu ga pa kondja, œ na dœ she. Endje sœ lima kœpara awa adœke œne li dœ she ga sœnda œ za she 6a utshu Yisu. ¹⁹ Kashe 6ata á azu ngba lima tœpanœ kpuru, awa adœke endje li dœ she gugu nene. Endje ɔ, œ kœrœ ogoro 6a pa anda yé œ yi she dœ kondjanœ 6a ugurutœ azu, ndjii kpœtshu Yisu. ²⁰ Lœkœ á Yisu wu kœyindœrœ nœ endje, tshe pa fœ ayi kœfanœ adœke: «Mœ djerœndœ ekperœ nœ zœ ye.»

²¹ Aayi kœyisœ awa akwa dœ Afarisayi te lima tœ kœgbetshelœ endje adœke: «Tshenke kœdœ uzu de á sœ kœgu œsœ Ndjaba ataa? Ɔœde dá li tœ kœdjerœndœ ekperœ nœ uzu a? Ɔ dœdœ Ndjaba kuti ye nene a?» ²² Kashe Yisu wu lima sœ gbetshelœ nœ endje kœ, yé œ yu endje adœke: «Mbœrœ gadœ á 'e gbe o'o tœ losu 'e atake a? ²³ Kœpa fœ uzunœ adœke: “Mœ djerœndœ ekperœ nœ zœ” too kœpa adœke: “Aalafœ œ na ana”, o'o neketa dá dœ œgbœ o'o a? ²⁴ Kashe mœ pa o'onœ asœke mbœrœ á 'e kœwusœ nœ adœke kpœ pa œshœ asœ, Gbolo nœ uzu dá sœ dœ gbœgbœ mbœrœ kœdjerœndœ ekperœ.» Yé tshe kœpa fœ uzu á ada ye tshu adœke: «Mœ pa fœ 6œ, alafœ œ za kondja nœ zœ yé œ gu ga sœnda nœ zœ.»

²⁵ Pe kpœtœ œsœnœ, uzunœ áalafœ dœ ala azu kœ, œ za gbarœ á tshe lo ga panœ, yé œ gu ga sœnda nœ ye dœ kœdonga mokœ nœ Ndjaba. ²⁶ Uvuru azu kœ kpa lima lœ nœ, endje donga Ndjaba yé awa ko endje kœ, á endje pa adœke: «A wu kpesheke œrœ á a wuwu 6a lima nene.»

*Yisu e Levi**(Wu 6a tœ Mat 9.9-13; Mar 2.13-17)*

²⁷ Manda nœ, Yisu wuta yé œ wu anga ayi kœko ngendja lapo bale á i'iri ye kœdœ Levi, tshe sœ 6a lœ anda kœko ngendja lapo. Tshe pa fœ she adœke: «Na manda mœ.» ²⁸ Levi katœ œœœ nœ ye kœ, œ áafo yé œ na manda ye.

²⁹ Manda nœ, Levi mbœœœ egerœ angbo 6a sœnda nœ ye fœ Yisu. Azu kœko ngendja lapo ndjoro, dœ pe anga azu sœ lima kœzi œœœ dœ endje awa bale.

³⁰ Afarisayi dœ aayi kœyisœ awa akwa te lima tœ kœpuloœma endje, yé œ yu ayambarœ nœ Yisu adœke: «Mbœœœ gade á 'e sœ kœzi œœœ yé á sœ kœndjo œœœ awa bale dœ aayi kœko ngendja lapo œdœ pe aayi kœmbœœœ ekperœ a?»

³¹ Yisu kœgi fœ endje adœke: «œ dœdœ azu á tshelœ œkœ endje sœ yerœ dá gbe kœna kœwu monganga nene, kashe kolœ aayi kœba dá gbe ndœ kœna kœwu she. ³² Mœ nana kœ'e azu á endje sœ ndjii nene, kashe mœ na mbœœœ azu kœmbœœœ ekperœ adœke endje fatshalœsu endje.»

*Azu yu Yisu tœ upu nœ kœyotshelœma**(Wu 6a tœ Mat 9.14-15; Mar 2.18-20)*

³³ Anga azu yu lima Yisu adœke: «Ayambarœ nœ Yowane ayi kœza batisimu œœœ pe endje nœ Afarisayi sœ lima kœyotshelœma endje mbœœœ kœza avwala fœ Ndjaba. Kashe mbœœœ gade á ayambarœ nœ zœ sœ kœzi œœœ, á sœ kœndjo œœœ a?»

³⁴ Yisu kœgi fœ endje adœke: «œdœ endje kœ'e azu ndœ angbo totœ, yé uzu á tshe to yashenœ sœpe damba tœ œsœnœ dœ endje, 'e li kœpa fœ azunœ asœmœ adœke endje yotshelœma endje ye a? œ œ nene. ³⁵ Kashe lœkœ á endje kœza akœ yashenœ ugurutœ anganœ, dá œlœœ á endje yotshelœma endje dœmœ.»

³⁶ Yisu kpa pa anga ndœma toro bale fœ endje adœke: «Uzu bale zaza ndœma tafo lœba œ pi ga pa ongoro lœba nene. œdœ tshe kœmbœœœ ataa, tshe ndi tafo lœbanœ, yé ndœma tafo lœba lili dœ ongoro lœbanœ nene.

³⁷ Uzu bale susu tafo ipi á sœ kœyu damba vavava ga lœ ongoro anga nene. Atamœ nene, tshelœ anga œ 'u dœ katsha tafo ipinœ á sœ kœyu vavava asœmœ: Tshelœ anga œ ndi yé ipi œ tu kpa ga lœ œshœ. ³⁸ Kashe œ li adœke endje sú tafo ipi ga lœ tafo anga. ³⁹ Yé uzu bale á tshe yindœ kœndjo tafo ipi manda ongoro ipi gugu nene. Gbambanœ nene, endje pa walaka adœke: «Ongoro ipi dá tshœ kœropa tafonœ.»

6*Yisu kœdœ ayengœ sabata**(Wu 6a tœ Mat 12.1-8; Mar 2.23-28)*

¹ Dœ anga œlœ sabata bale, Yisu sœ lima kœro to lœ kindi ble awa bale dœ ayambarœ nœ ye. Yé ayambarœnœ sœ lima kœverœ indji blœœ, œ sœ kœkœrœnœ dœ kane endje yé á sœ kœzi indjinœ. ² Anga Afarisayi yu endje adœke: «Mbœœœ gade á 'e sœ kœmbœœœ œneke á awa akwa pakata nœ dœ olo sabata a?»

³ Yisu gi fœ endje adœke: «'E didi œneke á Davidi mbœœœ anga œlœ bale á ogo mi lima she dœ azu nœ ye á tshe na tœ awa dœ endje nene a? ⁴ Tshe li dœ endje 6a lœ anda nœ Ndjaba, yé œ zi mapa á endje to dœ tokórœ fœ Ndjaba. Tshe zi yé œ to anganœ fœ azu á endje na to awa nœ dœ she, mapa á sœ má kolœ mbœœœ anganga Ndjaba.» ⁵ Yisu kpa gi fœ endje adœke: «Gbolœ nœ uzu kœdœ ayengœ lœkœ sabata.»

*Yisu she uzu á kane ye tshu**(Wu 6a tœ Mat 12.9-14; Mar 3.1-6)*

⁶ E kpa wuta ga tœ anga loko sabata bale, Yisu li ga lœ Sinagoga œ tetœ kœyi lima sœ œrœ. Anga uzu bale á kuni ye tshu, sœ lima kpœtœmœ. ⁷ Aayi kœyisœ awa akwa œdœ pe Afarisayi mesho lima lœ ala endje kœwu too Yisu œ she uzunœ asœmœ dœ loko sabata, yeka á œne kœgbœ awa kœtœ meza pa ye. ⁸ Kashe tshe wu lima sœ gbetshelœ nœ endje, yé œ pa fœ uzunœ á kane ye tshu asœmœ adœke: «Aalafo, œ na œ ka 6a ugurunœ.» Uzunœ áalafo œ na œ ka 6a zœ. ⁹ Manda nœ, Yisu yu endje adœke: «Eœ gáfœ dá awa akwa nœ azœ yindœ nœ adœke a mbœrœ kolœ dœ loko sabatanœ a? E yindœ nœ adœke a mbœrœ tshœrœ too a mbœrœ ekperœ a? Kœshe uzu too kœwœ she a?» ¹⁰ Tshe tondœ endje kœ, yé œ pa fœ uzu kœfanœ adœke: «Yœrœ tshelœ kane zœ!» Tshe yœrœ tshelœ kane ye, yé kane ye gumatœ ye.

¹¹ Tshelœ aayi kœyisœ awa akwa œdœ Afarisayi sœ gboœ dœ ókó, yé endje tetœ kœvwarandœ o'o ugurutœ endje tœ œrœ neke á endje mbœrœ ga tœ Yisu.

*Yisu ke aayi avwa nœ ye ndjokpa dœ bisha**(Wu 6a tœ Mat 5.1; 10.1-4; Mar 3.13-19)*

¹² Lœ olœnœ asœmœ, Yisu œ ga pa kaga mbœrœ kœza avwala, yé œ donga Ndjaba butshœ 'owara. ¹³ Loko á osho kœrœ, tshe e ayambarœ nœ ye œ rœtshelœ endje ndjokpa dœ bisha, yé á ta i'iri «aayi avwa» ga pa endje. ¹⁴ I'iri aayi avwanœ ndjokpa dœ bisha dœke: Shimu á Yisu za ndje i'iri Petro ga pa ye œdœ ayanoœ dœ Andere, Jake œdœ Yowane, Filipino œdœ Bartelemi, ¹⁵ Matie œdœ Toma, Jake gbolo nœ Alefe œdœ Shimu á tshe sœ ndje lima ugurutœ azu á endje sœ kœpara adœke ogo nœ œne gbœ lipanda, ¹⁶ Yudasi, gbolo nœ Jake œdœ Yudasi Isikariote* á tshe ka lima Yisu.

*Azu ndjoro na ga ndœ Yisu**(Wu 6a tœ Mat 4.24-25; Mar 3.7-11)*

¹⁷ Yisu to dœ endje 6a pa kaga, yé œ jerœ œ ka ga tœ osho á sœ kpaa. Dá asœmœ, ayambarœ nœ ye œdœ azu ndjoro: Azu tshelœ ogo Yuda kœ, azu tshalakpi Yerusalemœ, azu tshalakpi Tire œdœ pe Sidona sœ lima kpœtœmœ. ¹⁸ Endje na lima kœdji Yisu œdœ kœpara awa kœshe lœ kœba nœ endje. Endjeneke á endje sœ lima dœ ekpe ishiri, she lima ye. ¹⁹ Uzu kœ sœ lima kœpara awa kœgoro she mbœrœ gbœgbœ sœ lima kœwuta lœ ye, yé á sœ kœshe azu kœ.

*Kœyisœrœ tœ upu nœ ayi yanga œdœ ayi oyo**(Wu 6a tœ Mat 5.1-12)*

²⁰ Yisu tondœ ayambarœ nœ ye œ pa adœke: «Yanga nœ 'e á 'e dœ aayi oyo, gbambancœ nene, Ogo gbozu nœ Ndjaba sœ mbœrœ 'e! ²¹ Yanga nœ 'e á 'e sœ dœ ogo ngœngœnœ asœke, gbambancœ nene, 'e gbœ kœzirœ ndjoro! Yanga nœ 'e á 'e sœ tœ iki ngœngœnœ asœke, gbambancœ nene, 'e matœ 'e zœ!

²² «Eœdœ azu kœyangba 'e, á kœgœrœ 'e, á kœgu 'e yé á sœ kœpa tœ ekperœ nœ 'e mbœrœ a 'e yindœ Gbolo nœ uzu, 'e sœ dœ yanga. ²³ Loko á œrœ nœ asœmœ kœmbœrœtœ endje, 'e sœ dœ yanga œ i ga lafo dœ yanga mbœrœ

* **6.16** 6.16 Yudasi Isikariote: E yindœ kœpa adœke uzu tshelœ ongbo Kiriote

egerœe œœe sœe kœekate 'e 6a lafo. Ataa dá aata endje sœe kœembœœe lima œœe kanga fœe aayi kœegbara o'o.

²⁴ Kashe oyo nœe 'e dœe aayi kœegbœœe, gbambanœe nene, 'e gbœ œœe tshangba œœe 'e ye!

²⁵ Oyo nœe 'e á 'e sœe dœe œœe ndjoro ngœngœnœe asœeke, gbambanœe nene, ogo œe mi 'e zœe!

Oyo nœe 'e á 'e sœe kœemœtœe 'e ngœngœnœe asœeke, gbambanœe nene, 'e sœe lœe oyo, yé 'e ki bala zœe!

²⁶ Oyo nœe 'e œedœe azu kœesœe kœepatœe œtshœœe nœe 'e, gbambanœe nene, œœtœœe kœedœe mara á aata endje mbœœœe lima ga tœe aayi kœegbara o'o nœe wala!»

*Yisu yisœe œœe pa kœeyindœesho ga ndœe ayingba
(Wu 6a tœe Mat 5.39-47)*

²⁷ «Kashe mœe sœe kœœpa fœe 'e á 'e sœe kœedji mœe asœeke, adœeke: 'E yindœe ayingba 'e œe mbœœœe œtshœœe fœe endjeneke á endje sœe kœeyiangba 'e. ²⁸ 'E ki fœe Ndjaba tshe to kane ye ga pa endjeneke á endje sœe kœedarandœe 'e, yé œe za avwala fœe she mbœœœe endjeneke á endje sœe kœembœœœe œœe kanga fœe 'e. ²⁹ œœœe uzu kœœda бага zœe, fa tshakalanœe fœe she dœe tshe da ndje. œœœe uzu kœœza yœgbœdœe lœœba nœe zœe, katœe lœœba okoro nœe zœe ti fœe she tshe za ndje. ³⁰ To œœœe fœe uzu neke kœœ á tshe esho ndœe œœœe tœe zœe. Yé œœœe uzu kœœza œœœe nœe zœe, yuyu she adœeke tshe gi fœe nœe. ³¹ 'E mbœœœe fœe anga 'e adja бата œœœe á 'e yindœe nœe adœeke endje mbœœœe fœe 'e.

³² «œœœe 'e kœœyi kolœe ndœe endjeneke á endje yindœe 'e, œœœe tshangbanœe á 'e gbœ kœedœe gadœe? Awa bale ndje, aayi kœembœœœe ekperœe yiye ndje ndœe endjeneke á endje lœe kœeyindœe endje! ³³ Yé œœœe 'e kœesœe kolœe kœembœœœe œtshœœe fœe endjeneke á endje mbœœœe œtshœœe fœe 'e, œœœe tshangbanœe á 'e gbœ kœedœe gadœe? Aayi kœembœœœe ekperœe sœe ndje kœembœœœe atamœe. ³⁴ œœœe 'e kœesœe kœœdaka kudœe kolœe fœe endjeneke á 'e sœe kœegbe kœegbœ anga œœœe 6a ndœe endje, œœœe tshangbanœe á 'e gbœ kœedœe gadœe? Aayi kœembœœœe ekperœe sœe ndje kœœdaka kudœe fœe ayi kœembœœœe ekperœe yeka á endje gi tshangbanœe awa bale fœe endje. ³⁵ Kashe 'e yindœe azu neke á endje yangba 'e, œe mbœœœe œtshœœe fœe endje. œœœe 'e kœœdaka œœœe tœe kudœe fœe endje, 'e sœesœe dœe gbetshelœe adœeke endje gi fœe 'e nene. Dœe tœœœe ataa, 'e gbœ œœœe tshangbanœe dœe egerœœœe, yé 'e te agbolo nœe Ndjaba á tshe ropa œœœe kœœ. Gbambanœe nene, mbœœœe tshe sœe kœembœœœe ndje œtshœœe fœe endjeneke á endje sœe kœembœœœe ekperœe fœe she, œœœe pe fœe aayi katshalœœœe. ³⁶ 'E sœe dœe œtshœœœe lœœsu ga tœe azu бата á Aba 'e sœe dœe tœœœe.»

*'E wawa o'o ga pa azu nene
(Wu 6a tœe Mat 7.1-5)*

³⁷ «'E wawa o'o ga pa uzu bale nene, yeka á Ndjaba kœœwa ndje bala o'o ga pa 'e nene. 'E wawa agbœ ngbanga ga pa anga 'e nene, yeka á Ndjaba kœœwawa ndje agbœ ngbanga bala ga pa 'e nene. 'E wu oyo anga 'e yeka á Ndjaba kœœwu ndje bala oyo 'e. ³⁸ 'E to œœœe fœe anga 'e, yeka á Ndjaba kœœto ndje œœœe fœe 'e: Gbambanœe nene, tshe to œœœe ga lœe ngbade lœœba nœe 'e ndjoro, tshe nduru yé œe yeme œœœœœe adœeke œe su kperœe. Ndjaba œe to œœœe fœe 'e kolœe lindœe œœœe á 'e sœe kœœto tœœœe fœe anga 'e.»

³⁹ Yisu kpa pa dœe ndœœœa toro fœe endje adœeke: «'E wu anga ayibula kœœyisœe awa fœe yanganœe dœe ayibula ye a? œœœe tshe kœœto she ataa, endje yo kœœ bibisha ga lœe kudu nene a? ⁴⁰ Yambarœe roropa ayi kœœyisœœœe fœe she nene. Kashe yambarœe kœœ á tshe wusœe œœœe dœe œtshœœœe, tshe wuta ndje бата ayi

køeyisærcæ nœ ye. ⁴¹ Mbœrcæ gadé á 6œ sœ kætondœ oforo ebe á sœ læ ala aya zœ, yé á gbegbe ndœ maɓaya á sœ læ ala zœ nene a? ⁴² Bœ sœ kæpa fœ aya zœ adœke: “Aya mœ, kaka mœ tshakavwa oforo ebe á sœ læ ala zœ”, œéœ á 6œ sœsœ kæwu maɓaya á sœ læ ala zœ nene, 6œ pa má ata kotoo? Wulapatsho, tshakavwa maɓaya á sœ læ ala zœ utshunœ œ wu osho ngbi, yeka á kætshakavwa oforo ebe á sœ læ ala aya zœ.»

Kœwusæ ɔyɔ mbœrcæ elenœ
(Wu 6a tœ Mat 12.33-35; 7.16-20)

⁴³ «Ōtsho ɔyɔ zuzu ekpe leyɔ nene, yeka á dœ ɔyɔ á sœ dœ kôba kœzu ɔtsho leyɔ nene. ⁴⁴ Endje wusœ ɔyɔ dœ ɔyɔ mangba elenœ. Endje kôkô ele fige 6a tœ batima nene. Endje kôkô ndje lekpo 6a læ nduku akpala nene. ⁴⁵ Ōtsho uzu sœ kœma ɔtshœrcæ á sœ 6a lœsu ye, yé ekpe uzu sœ kœma ekperœ á sœ ndje 6a lœsu ye. Gbambancœ nene, o'o kô á wuta læ ama uzu, œ to 6a lœsu ye á su kperœ dœ tœncœ.»

Anda bisha
(Wu 6a tœ Mat 7.24-27)

⁴⁶ «Mbœrcæ gadé á 'e sœ kœ'e mœ adœke: “Gbozu, Gbozu”, yé á sœsœ kœmbœrcœ neke á mœ sœ kæpa tœncœ fœ 'e nene a? ⁴⁷ Uzu kô á tshe na ga ndœ mœ, á tshe dji o'o ama mœ yé á za ga tœ akwa, tshe li dœ dé? Mœ sœ kæpa fœ 'e adœke: ⁴⁸ Tshe li dœ uzu á tshe mœ anda: Tshe dji kudu kiti anda ngbii œ gbɔ badja, yeka á ko briki ga læ œporonœ. Lôkô á ungu su, œ tara kpɔ ga tœ ada andancœ, kashe andancœ kakavwa lima nene, mbœrcœ endje mœ lima kiti andancœ ngbiri. ⁴⁹ Kashe tsheneke á tshe dji o'o ama mœ yé á zaza ga tœ akwa nene, tshe sœ 6ata uzu á tshe djidji kudu kiti anda nœ ye á wuta ga pa badja nene, á mœ ga pa ɔsho gbambancœ. Lôkô á ungu su ga tœ ada andancœ, œ kavwa yé tshelœncœ ndjɔ djigi ye.»

7

Yisu she kanga nœ gbozu tshapa aturugu
(Wu 6a tœ Mat 8.5-13)

¹ Lôkô á Yisu pa o'o nœ ye kô fœ azu á endje sœ lima kœdji she, tshe na ga læ Kaparnawumu. ² Anga gbozu tshapa aturugu tshelœ Roma sœ lima dœ anga kanga nœ ye bale á tshe yindœ ye tɔpanœ kpuru. Kanganœ ascœmœ sœ lima dœ kôba, ndoo dœ kuzu. ³ Lôkô á gbozu tshapa aturugunœ dji upu nœ Yisu, tshe vwa anga agbɔ agbozu Ikrizia adœke endje na œ ki fœ she dœ tshe na œ she kanga nœ œne. ⁴ Endje wuta 6a ndœ Yisu, yé œ ki fœ she kpœpanœ kpœpanœ adœke: «Uzunœ á tshe vwa 'a kœdœ ɔtsho uzu, œ li adœke 6œ mbœrcœ œrcæ á tshe pa tœncœ, fœ she. ⁵ Gbambancœ nene, tshe yindœ ogo nœ azœ yé œshe dá mœ Sinagoga fœ azœ.» ⁶ Yé Yisu gu tœ awanœ bale dœ endje. Lôkô á tshe wuta lima ndoo dœ anda, gbozu tshapa aturugu vwa angancœ mbœrcœ kæpa fœ Yisu adœke: «Ayi kœyisærcœ, wuwu oyo tœ zœ nene, mbœrcœ mœ sœsœ ndjii adœke 6œ kœli ga læ anda nœ mœ nene. ⁷ Mbœrcœ tœncœ ndje ataa á mœ wa adœke, mœ na dœ tœ mœ œrrr ga ndœ zœ nene; kashe pa kolœ o'o bale dœ kanga nœ mœ á mœ yindœ ye waa, she. ⁸ Œmœ ndje, mœ sœ dœ agbozu tshapa mœ á mœ sœ kœdji endje, yé dœ aturugu á endje sœ tshakudu mœ. (Edœ mœ kæpa fœ anga bale adœke: “Na”, ngbewo tshe na da ye. Edœ mœ kpa kæpa ndje fœ anga adœke: “Na ga mœ”, ngbewo tshe na ye. Yé œdœ mœ kæpa ndje fœ kanga nœ mœ adœke: “Mbœrcœ œrcœncœ ascœ”, ngbewo tshe mbœrcœ ye.»

⁹ Loko á Yisu dji o'onoe ascemoe, tshe soe doe yanga ga ndoe ye. Tshe fatoe ye ga ndoe ukpulu azu á endje soe lima koena manda ye, ye oe pa foe endje adoeke: «Moe soe koemindoe noe foe 'e adoeke, oedoe ndje ba ugurutoe azu Israyeleneo gbaa, moe gbogbo mara koeyindoeoe soeke nene.» ¹⁰ Loko á azunoe á gbozu tshapa aturugu vwa endje, gu ba soenda noe gbozu tshapa aturugunoe ba zoe, endje gbo ayi akwanoe tshe soe doe otsho oko ye.

Yisu she anga ovoro gbolo yakoshe loe kuzu

¹¹ Manda noe, Yisu ro ga loe anga ongho bale á i'irinoe koedoe Nayine. Ayambaroe noe ye oedoe pe ukpulu azu ndjoro soe lima koena toe awanoe bale doe she. ¹² Loko á endje wuta lima ndoo toe koeli ga loe onghonoe atake, endje gbotoe endje doe ukpulu azu ndjoro á endje soe lima koena ndoe koeshi kuzu: Ee doe lima gbolo yakoshe tshebabale noe anga yashe koya. Azu tsheloe onghonoe ndjoro na lima toe awa bale doe yashenoe. ¹³ Loko á Gbozu wu yashenoe ascemoe, oyo ye ka she ye tshe pa foe she adoeke: «Kpa kiki nene.»

¹⁴ Yisu gitoe ye ga utshunoe oe goro ngbongbo kuzunoe. Azu á endje za lima ngbongbonoe ka, ye Yisu pa adoeke: «Ovoro gbolo yakoshe, moe pa foe boe, jo ye!» ¹⁵ Ngbewo kuzunoe soe ga ati, oe tetoe koepa o'o. Ye Yisu za she foe ayinoe.

¹⁶ Awa li lima toe azu para koko, ye endje te lima toe koedonga Ndjaba adoeke: «Egeroe ayi koegbara o'o wuta ga loe ugurutoe azoe!» Ye oe kpa pa ndje adoeke: «Ndjaba na koeshi azu noe ye!» ¹⁷ Ye o'o toe upu noe oerenoe á Yisu mberoe ascemoe za tsheloe loe ogo Yuda oedoe tshalakpi ko á soe indirinoe ndjengene.

Yowane ayi koeza batisimu vwa azu ba ndoe Yisu

(Wu ba toe Mat 11.2-19)

¹⁸ Ayambaroe noe Yowane pandoe akwa ko á Yisu mberoe ascemoe foe she. Tshe e anga endje bisha ugurutoe endje, ¹⁹ ye oe vwa endje foe Gbozu Yisu koeyu she adoeke: «Eboe koedoe Masiya á tshe soe koena toenoe a, too 'a kate anga angbi uzu?» ²⁰ Loko á endje wuta ba ndoe Yisu, endje pa foe she adoeke: «Yowane ayi koeza batisimu vwa 'a ba ndoe zoe mberoe koeyu boe adoeke: «Eboe koedoe Masiya á tshe soe koena toenoe a, too 'a kate anga angbi uzu?»» ²¹ Koloe doe londoneo ascemoe, Yisu she azu ndjoro loe koba noe endje, loe koendi noe endje. Tshe goroe ekpe ishiri pa endje ye oe she ndje aayibula. ²² Manda noe, tshe gi lima foe azu á Yowane vwa endje adoeke: «E gu oe pandoe neke á 'e wu doe ala 'e ye á dji doe utu 'e, foe she. 'E pandoe noe adoeke: "Aayibula tetoe koewu osho, azu á ada endje tshu tetoe koena ana, aayi boroma she, aayi bitu tetoe koedji o'o, akuzu kwatoe endje ga loe soro, ye endje pandoe Otsho O'o foe aayi oyo. ²³ Yanga noe uzu á tshe kakatoe koeyindoeoe noe ye ga ndoe moe nene.»»

²⁴ Loko á aayi avwa noe Yowane gu lima da ye, Yisu tetoe koepa toe upu noe Yowane foe ukpulu azu ascemoe adoeke: «Eroe gade dá 'e na koewu toenoe ba loe kpagagasho a? 'E na koewu mulu á yugu soe koemea toenoe kpangi kpangi a? Ee oe nene. ²⁵ Ye ata oeroe gade dá 'e na lima koewu toenoe a? 'E na koewu uzu á tshe veroe otsho loeba a? Ee oe nene. Gbambanoe nene, azu á endje soe koeveroe otsho loeba, ye á soe doe oeroe waa, endje soe ba loe anda noe agbozugo. ²⁶ Ata 'e na lima ndoe koewu gade? 'E na koewu anga ayi koegbara o'o a? Ee, kashe moe soe koemindoe noe foe 'e adoeke tshe rosoe ayi koegbara o'o ye. ²⁷ Gbambanoe nene, Yowane koedoe uzu á endje pa o'o toe upu noe ye ba la buku noe Ndjaba adoeke:

«Moe vwa ayi avwa noe moe utshu zoe mberoe koeguma ala awa zoe.»

²⁸ Ye Yisu kpa pa adoeke: «Moe soe koemindoe noe foe 'e adoeke loe ugurutoe azu tshapasho asoe ko, uzu bale á tshe ropo Yowane gugu nene. Kashe aya

uzu 6a lœ ogo Gbozu nœ Ndjaba ropa ye ye.» ²⁹ «Azu para kœkœ dœ pe aayi kœko ngendja lapo á endje dji o'o má Yowane pa, wusœ nœ adœke Ndjaba sœ ndjii yé œ gbo lima batisimu nœ Yowane. ³⁰ Kashe Afarisayi œdœ aayi kœyisœ awa akwa wwaratœ endje kœyindœ œrœ á Ndjaba yindœ kœembœrœ fœ endje, yé œ tshapu kœgbo batisimu nœ Yowane ye.»

³¹ Yisu kpa pa adœke: «Mœ li mara azu nœ asœ dœ azu dœ? Endje li dœ azu dœ? ³² Endje liili dœ agbolo á endje sœ 6a ushu, yé á sœ kœ'etœ endje lœ tœ endje adœke: "A 'uru ngbake fœ 'e, kashe 'e vivi ipi nene! 'A 6i itshi kuzu fœ 'e, kashe 'e kiki nene!" ³³ Gbambanœ nene, Yowane ayi kœza batisimu na, œ wwaratœ ye tœ kœzi mapa œdœ kœndjo ipi, 'e pa adœke: "Tshe sœ dœ ekpe ishiri pa ye!" ³⁴ Gbolo nœ uzu na œ sœ kœzi mapa dœ kœndjo ipi, 'e pa adœke: "E wu uzunœ asœ, tshe gbe kolœ dœ kœzirœ œdœ kœndjorœ, yé anganœ kœdœ aayi kœko ngendja lapo œdœ pe azu kœembœrœ ekperœ." ³⁵ Kashe kœwusœtœ nœ Ndjaba matœ ye ndjii lœ awa nœ azu kœ á endje yindœ nœ.»

Yisu 6a sœnda nœ anga Farisayi bale á i'iri ye kœdœ Shimu

³⁶ Anga Farisayi bale vwa osho fœ Yisu adœke tshe na kœzi œrœ 6a ndœ œne. Yisu li ga sœnda nœ Farisayinœ asœmœ, yé œ sœ ga indiri ndaba kœzirœ. ³⁷ Kashe anga yashe bale á akwa tshelœ ye gaga nene sœ lima lœ ongonœ asœmœ. Lœkœ á tshe dji adœke Yisu sœ kœzi œrœ 6a ndœ Farisayi, tshe za yombo kperœ dœ anga albatre yé œ na dœ tœnœ. ³⁸ Tshe ka djagamanda Yisu, œ gote ndoo dœ ada ye. Tshe sœ lima tœ iki, yé ngola ye sara œ gba lima tshapa ada Yisu. Tshe turu dœ sukumu ye, œ ndjoro tshapanœ dœ ama ye, yé manda nœ á su lima yombo kpœœ kpœœ ga panœ. ³⁹ Lœkœ á Farisayinœ á tshe vwa osho ndœ Yisu asœmœ wu atamœ, tshe pa 6a lœ ye dœ tœ ye adœke: «E dœ uzunœ asœ kœdœ má adja ayi kœgbara o'o, tshe wu ma sœ nœ adœke yashenœ á tshe goro œne asœmœ, œshe kœdœ ayi kœembœrœ ekperœ.»

⁴⁰ Yisu za o'o yé œ pa fœ Farisayinœ asœmœ adœke: «Shimu, mœ sœ dœ anga o'o kœpa tœnœ fœ bœ.» Shimu gi fœ she adœke: «Pa 'onœ zœ, Ayi kœyisœrœ!» ⁴¹ Yé Yisu kœpa adœke: «Azu bisha sœ lima dœ kuda nœ anga uzu bale. Anga bale daka lima egerœ ngendja, yé anga yanganœ daka œnœ ye teasho* . ⁴² Bata á endje bibisha lili lima kœgi kudœnœ nene, ayengœ kudœnœ wu oyo endje yé œ katœnœ ye. Lœ ugurutœ endje bisha asœmœ, uzu dœ dá yindœ ayengœ ngendjanœ asœmœ kœropa nœ a?» ⁴³ Shimu gi fœ she adœke: «Mœ wu adœke uzu á kuda sœ lima dœ egerœnœ lœ kumu ye dá yindœ ye tœpanœ kpuru.» Yisu kœpa fœ she adœke: «Bœ gi adja o'o.»

⁴⁴ Manda nœ, tshe fatœ ye ga ndœ yashenœ yé œ pa fœ Shimu adœke: «Bœ wu yashenœ asœ? Mœ li 6a sœnda nœ zœ yé 6œ usu ungu fœ mœ adœke mœ djutœ dœ ada mœ nene, kashe tshe djutœ ada mœ dœ ngola ye, yé œ turu dœ sukumu ye. ⁴⁵ Bœ nana œ uru tshelœ utu mœ nene, kashe tshe kakatœ kœndjoro tshapa ada mœ tœ kœli mœ á mœ li gamœ asœ nene. ⁴⁶ Bœ djadja tshapa kumu mœ dœ kada nene, kashe tshe su yombo kpœœ ga pa ada mœ. ⁴⁷ Mbœrœ tœnœ ataa, mœ sœ kœmindœ nœ fœ 6œ adœke: Ndjaba djerœndœ ekperœ nœ ye para mbœrœ egerœ kœyindœsho á tshe ma. Kashe tsheneke á endje djerœndœ ekperœ nœ ye teasho, tshe ma ndje kœyindœsho teasho.»

⁴⁸ Yé Yisu kœpa fœ yashenœ adœke: «Mœ djerœndœ ekperœ nœ zœ para ye.»

⁴⁹ Azu á endje sœ indiri ndaba kœzirœ bale dœ she, te lima tœ kœyutœ endje

* **7.41** 7.41 Dœ o'o ama Greke endje sú lima adœke uzu tshatshunœ ko deniye kama mindu yé bisha uzunœ ko deniye zazu bisha dœ ndjokpa

læ tœ endje dœ tœ endje adœke: «Uzunœ asœ koedœ ma œnœ ye de yeka á li ndœ koedjerœndœ ekperœ nœ azu a?» ⁵⁰ Kashe Yisu kœpa fœ yashenœ adœke: «Kœyindœrœ nœ zœ she bœ ye. Gu dœ kœsœ gee.»

8

Ayashe á endje te mangba Yisu

¹ Manda nœ, Yisu na lima djelœ ongbo œdœ dje lakpi mbœrœ kœyisœ Őtshœ O'o tœ upu nœ Ogo gbozu nœ Ndjaba. Ayambarœ nœ ye ndjokpa dœ bisha na lima awa bale dœ she, ² œdœ ndje ayashe á tshe gœrœ ekpe ishiri pa endje, dœ anga endje á tshe she endje læ kœba: Mareya á endje e she uzu Magadala á Yisu gœrœ ekpe ishiri mindu dœ bisha (7) pa ye, ³ dœ Jane, awo Suza á tshe dœ egerœ uzu tshelœ buro nœ Erode, dœ Suzana œdœ pe anga endje ndjoro á endje sœ lima kœto œrœ nœ endje fœ she dœ ayambarœ nœ ye.

Ndœma toro nœ ayi kœlu ngwarœ

(Wu 6a tœ Mat 13.1-9; Mar 4.1-9)

⁴ Azu ndjoro to lima djelœ ongbo dœ ongbo œ na kœngbœtœ endje dœ Yisu. Yé tshe pa dœ ndœma toro adœke: ⁵ «Anga uzu na lima ndœ kœlu ngwarœ ga læ kindi nœ ye. Lœkœ á tshe sœ lima kœlu ngwarœnœ rotœnœ, anga indjinœ yo ga indjiri ama awa, azu na panœ yé ayanu de ye. ⁶ Anga indjinœ yo ga læ oporo badja. Œ ko ye, kashe œ œrœ lima mbœrœ eshenœ gbœgbœ lima ungu læ œshœ nene. ⁷ Anganœ yo ga læ ishi. Œ gerœ lima dœ tœnœ awa bale yé œ vwele œtshœ ngwarœnœ, awa adœke œ gerœ gugu nene. ⁸ Kashe anganœ yo ga læ œtshœ œshœ. Œ gerœ yé œ le kpo'oro kpo'oro. Kumunœ bale dœ bale sœ lima dœ indjinœ kama bale (100) tœnœ.» Yé Yisu kpa pa adœke: «Uzu á tshe kœsœ dœ utu nœ kœdji o'o, tshe dji!»

Mbœrœ gadœ á Yisu sœ kœyisœ œrœ dœ ndœma toro a?

(Wu 6a tœ Mat 13.10-13; Mar 4.10-12)

⁹ Ayambarœ nœ ye yu she lima tœ ádá ndœma toronœ asœmœ. ¹⁰ Tshe gi fœ endje adœke: «Mbœrœ 'e, 'e wusœ ádá o'o nœ Ogo gbozu nœ Ndjaba á zatœ endje yiwa tœnœ ye; kashe mbœrœ anga endje, endje dji kolœnœ bata ndœma toro. Ataa, "endje li kœtœndœ œrœ, kashe endje wu nene; endje li kœdji o'o, kashe endje dji tshelœ katanœ nene."»

Yisu pandœ ádá ndœma toro nœ ayi kœlu ngwarœ

(Wu 6a tœ Mat 13.18-23; Mar 4.13-20)

¹¹ Yisu mindœ nœ fœ endje adœke: «'E dji ádá ndœma toronœ asœmœ: Ngwarœnœ asœmœ, koedœ o'o ama Ndjaba. ¹² Anga azu læ bata ama awa á indji ngwarœ te ga tœnœ. Endje kœdji O'o ama Ndjaba, Djaboro na œ kakara tœ lœsu endje kparawa adœke endje sœsœ dœ kœyindœrœ nene yé á Ndjaba kœsheshe ndje endje nene. ¹³ Anga endje sœ bata œshœ badja. Endje dji o'o dœ œtshœnœ yé œ yindœ nœ dœ yanga, kashe eshenœ lili œshœ nene. Endje yindœ nœ kolœ kwatake œndœ nœ œ di nene, yé lœkœ á endje kœli ga læ œgbœ o'o, endje ka ngbiri læ kœyindœrœ nœ endje nene. ¹⁴ Indji ngwarœ neke á yo ga ugurutœ œyo ishi sœ kœma endjeneke á endje sœ kœdji o'o tœ œtshœnœ, kashe gbetshelœ, ogo kœgbœ œrœ ndjoro œdœ pe yanga á sœ kœfara azu læ soro ndi tshelœ o'o ama Ndjaba kœ tœ endje ye, awa adœke leyœnœ gbœ, gugu nene. ¹⁵ Anga endje sœ bata indji ngwarœ á yo ga læ œtshœ œshœ. Endje sœ kœdji o'o, œ sœ kœgbœndœ nœ ga lœsu endje dœ œtshœnœ. Endje shi gbi læ nœ yé œ sœ kœzu œtshœ leyœ.»

*Ndœma toro tœ upu nœ miinda
(Wu 6a tœ Mar 4.21-25)*

¹⁶ Yisu pa fœ endje adœke: «Uzu tata owo ga tœ miinda mbœrœ kœza lœsú tshu ga pa nœ too mbœrœ kœza 6a tshakudu kelekpa nene. Kashe endje za gbara 6a pa anga œrœ 6a lafo mbœrœ adœke azu kœ á endje li ga scœnda, kœmesho ngbi tœ ishirinœ. ¹⁷ Gbambanœ nene, œrœ kœ á zatœ endje yiwa tœncœ, œ matœ endje ga shu yé ugurutœ œrœ kœ á sœ kœmbœrœtœ endje lœ ubunœ, endje wusœ nœ yé œ ma ga shu ngbi. ¹⁸ 'E sœ dœ gbœdjela tœ mara á 'e sœ kœdji dœ o'o. Gbambanœ nene, uzu á tshe sœ dœ œrœ ndjoro, endje to anganœ ga panœ fœ she. Kashe tsheneke á tshe gugu dœ œrœ nene, endje gbœtœ œneke teasho á tshe sœ kœza gbetshelœ nœ ye ga panœ asœmœ tœ ye yé.»

*Ayi Yisu dœ aayanœ
(Wu 6a tœ Mat 12.46-50; Mar 3.31-35)*

¹⁹ Ayi Yisu dœ aayanœ na lima manda ye, kashe awa adœke endje wuta 6a zœ gugu lima nene mangba ukpu azu. ²⁰ Endje pandœ nœ fœ she adœke: «Ayi zœ dœ pe aaya zœ ka 6a shu; endje gbe kœwu 6œ.» ²¹ Kashe Yisu gi fœ azu kœkœ adœke: «Ayi mœ dœ pe aaya mœ kœdœ endjeneke á endje sœ kœdji o'o ama Ndjaba, yé á sœ kœza tœncœ ga tœ akwa.»

*Yisu rd yugu
(Wu 6a tœ Mat 8.18,23-27; Mar 4.35-41)*

²² Anga œlo bale, Yisu œ ga lœ agba dœ ayambarœ nœ ye. Tshe pa fœ endje adœke: «A zu ga atshi egerœ ungu adanga.» Yé endje tetœ kœzu tœncœ. ²³ Lœkœ á endje sœ lima kœzu ungunœ, Yisu lo ye. Trale, ndavuru yugu za gu tœncœ kpikpiki ga pa ungu. Ungu tu lima ga lœ agba œ dœ tœncœ tshé tshé, yé agbanœ yindœ kœnduru dœ endje. ²⁴ Ayambarœ gitœ endje ndoo dœ Yisu œ jo she lœ olonœ, yé á pa fœ she adœke: «Gbozu, Gbozu, a tshu ke a!» Yisu jo lœ olo œ ra yugu œdœ pe loko á sœ kœyakpa ungunœ asœmœ, yé yugu ka, osho yi tá. ²⁵ Yisu yu ayambarœ nœ ye adœke: «Kœyindœrœ nœ 'e sœ kpœta a?» Kashe awa li lima tœ endje kpa kpa kpa, uvuru endje i gara yé endje tetœ kœyutœ endje lœ ugurutœ endje adœke: «Uzunœ asœke kœdœ dœ? Tshe sœ kœpa o'o fœ yugu dœ ungu, yé œ sœ kœmbœrœtœ endje lindœ nœ!»

*Yisu she uzu á ekpe ishiri sœ pa ye
(Wu 6a tœ Mat 8.28-34; Mar 5.1-20)*

²⁶ Endje zu ga atshi œ wuta ga lœ ogo nœ Ageresaye á za tshatshu ye tœtœncœ dœ Galilayi. ²⁷ Lœkœ á Yisu jerœ lœ agbanœ ga tœ œshœ, anga uzu tshelœ ongbœncœ bale to 6a zœ, œ na para tshatshu ye. Uzunœ asœmœ sœ lima dœ ekpe ishiri pa ye. Tshe veværœ lœba œ lolo lima 6a scœnda nene œndœncœ di ye. Kashe tshe lo lima kolœ 6a pa udu. ²⁸ Lœkœ á tshe wu Yisu, tshe ve rawa œ te ga tœ ada ye, yé œ ki dœ œgbœ fœ she adœke: «Yisu, Gbolo nœ Ndjaba á tshe ropa œrœ kœ, 6œ yindœ kœmbœrœ œrœ gadœ tœ mœ a? Mœ ki fœ 6œ, gágága kumu mœ nene!» ²⁹ Gbambanœ nene, Yisu pa lima fœ ekpe ishiri adœke tshe gitœ ye pa ye. Ekpe ishirinœ sœ lima kœndanga she kpœpanœ kpœpanœ, endje sœ lima kœi kane ye dœ ada ye dœ djingiri, kashe tshe sœ lima kœsœ tshelœ nœ, yé ekpe ishirinœ sœ lima kœza she natœncœ ga lœ kpagasho.

³⁰ Yisu yu she adœke: «'iri zœ kœdœ dœ?» Tshe gi fœ she adœke: «'iri mœ kœdœ ndjoro.» Gbambanœ nene, aekpe ishiri ndjoro dá sœ lima pa ye.

³¹ Yé aekpe ishirinœ asœmœ sœ lima kœditshelœema endje fœ Yisu adœke tshe koko œne va ga lœ kudu owo nene.

³² Dá asœmœ, egerœ ukpulu akoso sœ lima kœzi œrœ 6a pa kaga. Aekpe ishiri asœmœ di lima tshelœema endje adœke Yisu za awa fœ œne doé œne na œ li ga lœ akoso. Dœ toœnœ ataa, Yisu za awa fœ endje. ³³ Aekpe ishirinœ wuta lœ uzu asœmœ, œ kpa yé œ li gœrrr ga lœ akoso. Akoso sœmœ ndjoro to 6a pa kaga 'uru 'uru dœ œrœ tra toœnœ œrrr ga la egerœ ungu adanga, yé œ nduru kœkœ ye.

³⁴ Lœkœ á aayi kœgbœndœ akosonœ wu œrœ á mbœrœtœ endje ataa, endje kpagu kœmindœ nœ fœ azu 6a lœ ongbo, œdœ ndje fœ anga endje á endje sœ lœ kindi. ³⁵ Azu wuta lima mbœrœ kœwu œrœ á mbœrœtœ endje asœmœ. Endje na ndoo dœ Yisu yé œ gbœ lima uzunœ á aekpe ishiri gitœ endje pa ye asœmœ, tshe verœ lœba ga tœ ye, yé œ sœ dœ œkœ ye dœ otshœnœ 6a tœ ada Yisu. Awa li lima tœ endje ye. ³⁶ Endjeneke á endje wu lima œrœ á mbœrœtœ endje kœ asœmœ, endje mindœ mara á uzunœ á ekpe ishiri sœ lima pa ye, she dœ toœnœ. ³⁷ Yé azu kœ lœ ogo Geresaye pa fœ Yisu adœke tshe gitœ ye lœ ogo nœ œne ye. Gbambœnœ nene, endje sœ lima dœ awa waa ye. Yé Yisu œ ga lœ agba œ gu da ye. ³⁸ Uzu á aekpe ishiri wuta lœ ye asœmœ, yu Yisu adœke œne na dœ she awa bale. Kashe tshe vwaratœ ye, yé œ pa fœ she adœke: ³⁹ «Gu ga sœnda nœ zœ yé œ mindœ œneke kœ á Ndjaba mbœrœ fœ 6œ.» Tshe gu yé œ tetœ kœmindœ œrœ á Yisu mbœrœ fœ she djelœ ongbo kœ.

*Yisu she yawuru nœ Jaeruse dœ pe anga yashe
(Wu 6a tœ Mat 9.18-26; Mar 5.21-43)*

⁴⁰ Lœkœ á Yisu kwatœ ye lima ga tœ makaga egerœ ungu adanganœ, azu ndjoro na para tshatshu ye mbœrœ endje para kœkœ sœ lima kœkœte she. ⁴¹ Anga uzu á 'iri ye kœdœ Jaeruse, œshe kœdœ gbozu tshapa Sinagoga. Tshe na lima œ gote ga tshu Yisu, yé œ ki fœ she adœke tshe na 6a ndœ œne. ⁴² Gbambœnœ nene, tshe sœ lima dœ yawuru nœ ye tshēbabale á tshe sœ lima dœ ungu ndjokpa dœ bisha. Yawurunœ sœ lima ndoo dœ kuzu.

Lœkœ á Yisu sœ lima kœna ga zœ, azu ndjoro sœ lima kœpoporo she. ⁴³ Anga yashe bale á tshe mbœrœ ungu ndjokpa dœ bisha dœ kœba indji, sœ lima kpœtœmœ. Tshe ndi ngendja nœ ye kœ á tshe sœ dœ toœnœ dje ndœ amonganga, kashe uzu bale á tshe li lima kœshe she gugu nene. ⁴⁴ Tshe gitœ ye ndoo 6a ngba Yisu yé œ goro ama lœba ye. Pe kpœtœ œsœnœ, indji katœ kœi tœ ye yé. ⁴⁵ Yisu yu adœke: «Uzu dœ dá turutœ mœ a?» Azu kœ vusœ nœ, yé Petro pa adœke: «Gbozu, azu ndjoro kpa dji 6œ, yé œ sœ kœturutœ zœ tœ osho kœ.» ⁴⁶ Kashe Yisu pa adœke: «Anga uzu turutœ mœ, mbœrœ mœ wu adœke anga gbœgbœ wuta lœ œkœ mœ.» ⁴⁷ Yashe kœbœnœ wusœ nœ adœke Yisu wusœ œne ye. Tshe na dœ kœgugu toœnœ œ te ga tshu Yisu, yé œ pandœ ádá á tshe turutœ ye dœ mara á tshe she ngbewo lœ kœba nœ ye, 6a utshu azu kœ. ⁴⁸ Yisu pa fœ she adœke: «Yawuru nœ mœ, kœyindœrœ nœ zœ she 6œ ye. Gu dœ kœsœ gee.»

⁴⁹ Yisu sœpe damba kœpa o'o lœ ama ye ataa, anga ayi avwa to 6a sœnda nœ gbozu tshapa Sinagoga yé œ pa fœ she adœke: «Yawuru nœ zœ tshu ye. Nandanganga ayi kœyisœgœ nene.» ⁵⁰ Kashe Yisu dji o'onœ asœmœ yé œ pa fœ Jaeruse adœke: «Awa zaza 6œ nene, sœ kolœ dœ kœyindœrœ, yé tshe she ye.» ⁵¹ Lœkœ á Yisu wuta 6a sœnda 6a zœ, tshe zaza lima awa kœli ga sœnda dœ she fœ uzu bale nene, kashe kolœ Petro, Yowane, Jake œdœ pe aba gbolo dœ ayi gbolonœ asœmœ dá tshe za awa fœ endje. ⁵² Azu kœ sœ lima kœki toœnœ

yé œ sœ kæditshelœma endje. Yisu pa adœke: «'E kiki nene. Tshe tshutshu nene, kashe tshe sœ tœ olo.» ⁵³ Endje sœ lima kæmœ she mbœrœ endje wu lima sœ nœ adœke tshe tshu ye. ⁵⁴ Andaa, Yisu tepa kane ye, yé œ pa dœ ɔgbœ adœke: «Gbolo nœ mœ, áalafo!» ⁵⁵ Ishiri ye kwa ga lœ nœ yé trale tshe kœalafo. Yisu pa fœ endje adœke endje to kœzirœ fœ she. ⁵⁶ Agbozu nœ ye sœ lima kœkitœ œsœnœ, kashe Yisu pa fœ endje adœke endje papandœ œrœ á mbœrœtœ endje asœmœ fœ uzu bale nene.

9

Yisu vwa ayambarœ ndjokpa dœ bisha (Wu 6a tœ Mat 10.1-9,11-14; Mar 6.6-13)

¹ Yisu ngbœba andjokpa dœ bishanœ á to gbœgbœ œdœ kœliscœtœ fœ endje mbœrœ kœgœrœ dœ ekpe ishiri œdœ pe kœshe kœba. ² Tshe vwa endje kœyisœ upu nœ akwa tshagbozu nœ Ndjaba œdœ pe kœshe aayi kœba. ³ Yé tshe pa fœ endje adœke: «'E zaza œrœ bale potœ 'e lœ ananœ nene: Œdœ tshœngbœbœ, œdœ ngbade, œdœ kœzirœ, œdœ ngendja; uzu bale nana dœ lœeba bisha nene. ⁴ Osho kœ á endje kœza osho kœsœ fœ 'e tœnœ, 'e lo kolœ lœ andanœ asœmœ œrrr ga tœ olo á 'e katœ tshakpœtœmœ ti. ⁵ Osho kœ á azu kœvwaratœ endje tœ 'e tœnœ, 'e katœnœ ti, yé œ gœrœ trusha tshada 'e ga ati kpœtœmœ ndœ kœma fœ endje adœke endje mbœrœ ekperœ.» ⁶ Ayambarœ i tœ tœ awa, œ na kœyisœ Œtshœ O'o dje lakpi bale dœ bale, œ sœ ndje kœshe aayi kœba.

Erode sœ dœ gbetshelœ tœ upu nœ Yisu (Wu 6a tœ Mat 14.1-2; Mar 6.14-16)

⁷ Erode, gbuzugo tshapa ogo Galilayi, dji lima ndœ œneke kœ á mbœrœtœ endje asœmœ. Kashe tshe wuwu lima sœ œrœ á tshe mbœrœ nene. Gbambanœ nene, anga azu sœ lima kœpa adœke: «Yowane ayi kœza batisimu dá she lœ akuzu asœmœ.» ⁸ Anga endje sœ lima kœpa adœke: «Eliya dá wuta asœmœ.» Anga endje kpa sœ lima kœpa ndje adœke: «Anga ayi kœgbara o'o bale ugurutœ aayi kœgbara o'o liya utshunœ, dá she lœ akuzu asœmœ.» ⁹ Kashe Erode pa ngbi adœke: «Mœ wa lima igi Yowane ayi kœza batisimu ye. Tsheneketa dá mœ kpa sœ kœdjindœ ye kœpa mara o'onœ asœmœ kœ a?» Yé tshe tetœ kœpara awa adœke œne wu Yisu.

Yisu to kœzirœ fœ azu kutu mindu (5.000) (Wu 6a tœ Mat 14.13-21; Mar 6.30-44; Yow 6.1-14)

¹⁰ Ayi avwa gu ga ndœ Yisu œ pandœ œneke kœ á endje mbœrœ fœ she. Yisu to endje, yé œ gitœ ye dœ endje ga indiri anga ongbo á i'irinœ kœdœ Betesayida. ¹¹ Kashe azu ndjoro djindœ o'onœ, yé œ na manda ye. Yisu za osho kœsœ fœ endje, yé œ tetœ kœpa lima o'o fœ endje tœ upu nœ Ogo gbozu nœ Ndjaba. Tshe she ndje lima aayi kœba á endje yindœ kœshe tœnœ.

¹² Dœ lœkœ á œlœ tetœ kœdi tœnœ, ayambarœ ndjokpa dœ bisha gitœ endje ndoo dœ she, œ pa fœ she adœke: «Za awa fœ ukpulu azunœ asœke, endje gu œ lo 6a lakpi œdœ 6a lœ kindi nœ endje yeka á kœgbœ osho kœlo tœnœ dœ pe kœzirœ. Gbambanœ nene, a sœ 6a ke 6a lœ kpagagasho.» ¹³ Kashe Yisu pa fœ endje adœke: «'E to kœzirœ fœ endje dœ tœ 'e!» Yé ayambarœ gi fœ she adœke: «A sœ kolœ dœ mapa mindu œdœ ageatshalangu bisha gbambanœ. Bœ sœ ete kœyindœ nœ adœke 'a na dœ œ yœ kœzirœ fœ azunœ asœ kœ a?»

¹⁴ Ayambarœnœ papa ataa gbambanœ nene, ayakoshe sœ lima ga pa œrœ nœ kutu mindu (5.000). Yisu pa fœ ayambarœ nœ ye adœke: «'E pa fœ endje

adœke endje sœ ga ati, azu zazu bisha dœ ndjokpa (50) lœ ukpulu azu bale dœ bale.»

¹⁵ Endje mbœrœtœ endje lindœ nœ, yé œ guma adœke azunœ kœ sœ ga ati. ¹⁶ Yisu kœ mapa mindu œdœ pe ageatshalangu bisha asœmœ, œ mesho ga lafo, yé œ tetœ kœza avwala pa nœ fœ Ndjaba. Tshe kurutshelœnœ yé œ ko fœ ayambarœ adœke endje kurutshelœnœ tœ ukpulu azunœ. ¹⁷ Azu para kœkœ zi lima, yé uvu ndje sũ. Ayambarœnœ ngbœba lima udu kœzirœnœ á sœpe manda endje, ga lœ kingi ndjokpa dœ bisha.

*Petro pandœ nœ ngbœ adœke Yisu kœdœ Masiya
(Wu 6a tœ Mat 16.13-19; Mar 8.27-29)*

¹⁸ Dœ anga œb bale, Yisu sœ lima kœza avwala kuti ye, yé ayambarœ nœ ye na œ gbœ she. Tshe yu endje lima adœke: «Azu sœ kœpa má adœke œmœ kœdœ dœ?» ¹⁹ Endje gi adœke: «Azu sœ kœpa adœke œbœ kœdœ Yowane ayi kœza batisimu; anga endje adœke bœ kœdœ Eliya; anga endje kpa sœ ndje kœpa adœke, œbœ kœdœ anga ayi kœgbara o'o bale ugurutœ aayi kœgbara o'o liya á she lœ akuzu asœmœ.» ²⁰ Yisu yu endje adœke: «E gbe má œnœ 'e adœke œmœ kœdœ dœ?» Petro gi fœ she adœke: «œbœ kœdœ Masiya á Ndjaba vwa she.»

*Yisu pandœ upu nœ kuzu œdœ pe kœshe nœ ye lœ akuzu
(Wu 6a tœ Mat 16.20-28; Mar 8.30-9.1)*

²¹ Yisu va tshelœ utu endje adœke endje papandœ nœ fœ uzu bale nene. ²² Tshe kpa pa adœke: «œ li adœke Gbolo nœ uzu wu oyo waa yekane. Agbozu Ikrizia, agbozu tshapa anganga Ndjaba œdœ ndje aayi kœyisœ awa akwa œ vwaratœ endje tœ ye. Endje wo she, yé tshe she lœ akuzu manda olo votœ.»

²³ Manda nœ, tshe pa fœ azu kœ adœke: «œdœ uzu kœyindœ kœna manda mœ, œ li adœke tshe vwaratœ undu ye dœ tœ ye, œ za kurushi nœ ye œb dœ œb yeka á kœna manda mœ. ²⁴ Gbambanœ nene, uzu á tshe sœ dœ ogo kœsœ dœ soro, tshe tshu; kashe tsheneke á tshe tshu mbœrœ mœ, œ sœ dœ soro. ²⁵ Yé œ kœsœ adœke uzu gbœ œrœ kœ á sœ pa œshœ kashe á tshe kœgbœgœ soro á ka nene, œrœ gafœ dá tshe gbœ manda kœgbœ œrœ tshapashœ a? ²⁶ Gbambanœ nene, œdœ uzu kœmbœrœ tshula mœ œdœ pe ndje o'o nœ mœ, œmœ Gbolo nœ uzu, mœ mbœrœ ndje tshula ye lœkœ á mœ kwa bala tœ mœ lœ mokœ nœ mœ, dœ œnœ Aba œdœ œnœ ayerœ aandjelu. ²⁷ Adja mœ sœ kœpa fœ 'e adœke, lœ ugurutœ azu á endje sœ kpœke asœ, anga endje œ tshu utshu kœwu Ogo gbœzu nœ Ndjaba nene.»

*Mokœ nœ Gbolo nœ Ndjaba
(Wu 6a tœ Mat 17.1-8; Mar 9.2-8)*

²⁸ Olo mindu dœ votœ manda kœpa o'onœ asœmœ, Yisu za Petro, Yowane œdœ pe Jake potœ ye, yé œ œ dœ endje ga pa kaga mbœrœ kœza avwala. ²⁹ Lœkœ á tshe sœ lima kœza avwala, tshatshu ye yapatœ ye, yé lœba ye kpa wuta dœ œmbinœ rurr. ³⁰ Trale, azu bisha sœ lima kœpa tshama endje dœ she. Azunœ asœmœ kœdœ Amoyize dœ Eliya. ³¹ Endje wuta lima dœ mokœ nœ Ndjaba, yé œ sœ lima kœpa o'o tœ mara á akwa nœ Yisu œ ka lœ awa nœ kuzu ye 6a lœ Yerusaleme. ³² Petro œdœ anganœ á endje na tœ awanœ dœ endje lo lima kpakpakpa ye. Kashe lœkœ á endje jo lima, endje wu mokœ nœ Yisu œdœ pe azu bisha á endje ka kpœtœ œsœnœ dœ she. ³³ Dœ lœndœ á azunœ asœmœ kuru lima tshelœtœ endje dœ Yisu, Petro pa fœ she adœke: «Gbozu, œ sœ dœ œtshœnœ adœke a sœ kpœke. A mœ gbanda votœ: Anganœ bale mbœrœ bœ, anganœ bale mbœrœ Moyize, yé anganœ bale mbœrœ Eliya.» Tshe wuwu lima sœ o'o á tshe sœ lima kœpa tœnœ nene.

³⁴ Ləkə á tshe sœ lima kœpa o'o atake, ondoro jerœ kpili ga pa endje. Kœwu adœke ondonœ jerœ ga pa endje ataa, awa za ayambarœ. ³⁵ Tshama kœpa o'o læ ondonœ adœke: «Tsheneke kœdœ Gbolo nœ mœ, œshe dá mœ ke she. 'E dji she.» ³⁶ Manda tshamanœ kœpa o'o, Yisu sœ lima pe kolœ kuti ye. Ayambarœ sœ lima kokoko, yé endje papandœ œneke á endje wu lima fœ uzu bale nene dœ ləkœnœ asœmœ.

*Yisu gœrœ ekpe ishiri pa anga gbolo
(Wu 6a tœ Mat 17.14-18; Mar 9.14-27)*

³⁷ Olo manda nœ, endje to lima 6a pa kaga œ sœ kœgu tœnœ, azu ndjoro na para tshatshu Yisu. ³⁸ Yé anga uzu bale 6a ugurutœ ukpulu azunœ tetœ kœta rawa adœke: «Ayi kœyisœrœ, mœ ki fœ 6œ adœke 6œ tondœ gbolo yakoshe nœ mœ kane, mbœrœ œshe kœdœ gbolo yakoshe nœ mœ tshebabale dœ mœ. ³⁹ Ishiri sœ kœza she trale dœ kœta rawa kpala kpala. Ishirinœ sœ kœyaka she, tshe dœtœ ye ndœr ndœr, yé furutsha ama ye oma putu putu. Ishirinœ mbœrœ tœ ye le'ere le'ere yeka á gitœ ye pa ye, kashe katsha nene. ⁴⁰ Mœ ki fœ ayambarœ nœ zœ adœke endje gœrœ she, kashe endje lili nene.» ⁴¹ Yisu pa fœ endje adœke: «'E' dœ aekpe azu, 'e sœsœ dœ kœyindœrœ nene! Mœ kpa sœpe dœ 'e awa bale manda olo kotoo yeka á kœru lsu mœ tœ œtshœ 'e? Manda nœ, tshe pa fœ yakoshœ adœke: Na dœ gbolo nœ zœ gamœ!»

⁴² Lœndœ á gbolonœ na ndœ dœ Yisu, ekpe ishirinœ za she vesho ga tœ œshœ yé, tshe dœ tœ ye ndœr ndœr. Kashe Yisu nga dœ ishirinœ adœke tshe wuta, yé á tshe wuta læ gbolonœ yeka á tshe gi she fœ abanœ. ⁴³ Yé azu kœ katœ ama endje ti œsœ tœ kœwu egerœ gbœgbœ nœ Ndjaba.

*Yisu kpa pa bisha o'o tœ upu nœ kuzu ye
(Wu 6a tœ Mat 17.22-23; Mar 9.30-32)*

Bata á azu kœ sœ lima kœkitœ œsœ œneke kœ á Yisu mbœrœ, tshe pa fœ ayambarœ nœ ye adœke: ⁴⁴ «'E dji œneke á mœ yindœ kœpa tœnœ fœ 'e asœke dœ œtshœnœ kane: Endje ka Gbolo nœ uzu ga tshakane azu.» ⁴⁵ Kashe ayambarœ nœ ye djidji tshelœ kata ndœma toronœ asœmœ nene. Ádánœ mamatœ endje ngbi nene mbœrœ á endje kœdjidji tshelœ katanœ nene. Yé endje kpa awa kœyu Yisu tœ ádánœ ye.

*Æde dá dœ egerœ uzu læ ugurutœ ayambarœ a?
(Wu 6a tœ Mat 18.1-5; Mar 9.33-37)*

⁴⁶ Ayambarœ te lima tœ kœgbugburu tshelœ o'o mbœrœ kœwusœ tsheneke á tshe dœ egerœ uzu læ ugurutœ endje. ⁴⁷ Yisu wu lima sœ gbetshelœ nœ endje kœ, œ za anga aya gbolo ga indiri tœ ye, ⁴⁸ yé á pa fœ endje adœke: «Uzu kœ á tshe za osho kœsœ fœ gbolo asœke dœ i'iri mœ, dá tshe za osho kœsœ fœ mœ. Yé uzu á tshe za osho kœsœ fœ mœ, za ndje osho kœsœ fœ tsheneke á tshe vwa mœ. Gbambanœ nene, uzu á tshe sœ teasho læ ugurutœ 'e kœ, œshe dá dœ egerœ uzu.»

*Uzu á tshe kœyiyangba 'e nene, œshe kœdœ uzu nœ 'e
(Wu 6a tœ Mar 9.38-41)*

⁴⁹ Yowane pa fœ Yisu adœke: «Gbozu, 'a wu anga uzu bale, tshe sœ kœgœrœ ekpe ishiri dœ i'iri zœ, yé 'a para awa kœkœ she mbœrœ tshe sœsœ awa bale dœ azœ nene.» ⁵⁰ Kashe Yisu gi fœ she adœke: «'E kœkœ she nene, mbœrœ tsheneke á tshe kœyiyangba 'e nene, œshe kœdœ uzu nœ 'e.»

Anga azu Samariya tshapu kœza osho kœsœ fœ Yisu

⁵¹ Ləkɔ́ á olo kœ'ɔ́ Yisu ga lafo ndo lima, tshe wu dœ ɔ́tshɔ́nœ adœke œne ro ga lœ Yerusalem. ⁵² Tshe vwa aayi avwa utshu ye. Endje tetœ awa, œ na œ li ga lakpi Samariya mbœrœ kœguma osho kœsœ fœ she. ⁵³ Kashe azu tshalakpinœ zaza osho kœsœ fœ she nene, mbœrœ tshe sœ kœna ga lœ Yerusalem. ⁵⁴ Kœwu ataa, ayambarœ nœ ye, Jake œdœ Yowane pa adœke: «Gbozu, 6œ yindœ nœ adœke 'a pa fœ yavuru 6a lafo, œ sɔ́ œ ko azunœ asœmœ dœ endje ju trulu ye a?» ⁵⁵ Kashe Yisu fatœ ye ga ndœ endje, yé œ gbagara endje. ⁵⁶ Yé endje na ga lœ anga angbi tshalakpi.

*O'o tœ upu nœ azu á endje yindœ kœna manda Yisu
(Wu 6a tœ Mat 8.19-22)*

⁵⁷ Ləkɔ́ á endje sœ lima kœna tœ ala awa, anga uzu pa fœ Yisu adœke: «Mœ na manda zœ tœ osho kɔ́ á 6œ na tœnœ.» ⁵⁸ Yisu gi fœ she adœke: «Angbangewo sœ dœ ogoro endje yé ayanu sœ ndje dœ koma endje. Kashe Gbolo nœ uzu gugu dœ osho kœlo tœnœ nene.»

⁵⁹ Tshe pa fœ anga uzunœ adœke: «Na manda mœ.» Uzunœ asœmœ gi fœ she adœke: «Za awa fœ mœ dœ mœ na œ shi aba mœ utshunœ yekane.»

⁶⁰ Kashe Yisu gi fœ she adœke: «Katœ akuzu dœ endje shi akuzu nœ endje. Tœ 6œ nœ zœ, na kœmindœ upu nœ Ogo gbozu nœ Ndjaba.»

⁶¹ Anga uzu kpa pa fœ she adœke: «Gbozu, mœ yindœ kœna mangba zœ, kashe za awa fœ mœ dœ mœ na œ pu dœ azu tshelœ bingi nœ mœ utshunœ yekane.» ⁶² Yisu gi fœ she adœke: «Uzu á tshe kœza ngapo mbœrœ kœdjo kindi yé á sœ kœmesho ga ngba ye, tshe lili kœmbœrœ akwa mbœrœ Ogo gbozu nœ Ndjaba nene.»

10

*Yisu vwa ayambarœ zazu votɔ́ dœ ndjokpa dœ bisha (72)
(Wu 6a tœ Mat 9.37-38; 10.7-16; Mar 6.8-11)*

¹ Manda nœ, Gbozu ke anga ayambarœ zazu votɔ́ dœ ndjokpa dœ bisha, yé œ vwa endje bisha bisha utshu ye dje lœ ongbo œdœ pe dje lakpi á tshe yindœ kœna lœ nœ dœ tœ ye. ² Tshe pa fœ endje adœke: «Leyɔ́ dorɔ́ ndjoro 6a lœ kindi, kashe ayi kœkɔ́ tœnœ ngbangba nene. Mbœrœ tœnœ ataa, 'e ki fœ ayengɔ́ leyɔ́nœ adœke tshe vwa anga aayi akwa mbœrœ kœkɔ́ tœnœ. ³ 'E na zœ! Mœ sœ kœvwa 'e 6ata apata 6a ugurutœ amuru. ⁴ Ɔ́dœ ngendja, œdœ ngbade, œdœ œrada, 'e zaza œrœ bale nene. 'E kaka tœ ala awa waa mbœrœ kœgɔ́ o'ɔ́ dœ azu nene. ⁵ Ləkɔ́ á 'e kœli 6a sœnda nœ uzu, 'e pa utshunœ adœke: «Kœsœ gee sœ sœndanœ asœke.» ⁶ Ɔ́dœ uzu nœ kœsœ gee kœsœ sœndanœ, kœsœ gee nœ 'e œ sœ pa ye. Á kœsœsœ atamœ nene, kœsœ geenœ œ kwa ga ndœ 'e. ⁷ 'E sœ 6a sœndanœ asœmœ, 'e zi œrœ dœ œ ndjo œrœ á endje to fœ 'e. Gbambanœ nene, œ li adœke ayi akwa gbɔ́ œrœ tshangba akwa nœ ye. 'E lolo lœ anda bale dœ bale na tœnœ nene.

⁸ «Ɔ́dœ 'e kœwuta ga lœ ongbo yé á endje kœza osho kœsœ fœ 'e tœnœ, 'e zi œneke á endje to fœ 'e. ⁹ 'E she aayi kɔ́ba á endje sœ kpœtœmœ, yé œ pa fœ endje adœke: «Ogo gbozu nœ Ndjaba wuta œrrr ga ndœ 'e ye.» ¹⁰ Kashe lœ ongbo á 'e kœli ga lœ nœ yé á endje kœzaza osho kœsœ fœ 'e nene, 'e wuta ga tœ ala awa dœ œ pa adœke: ¹¹ «'A gɔ́rɔ́ trusha tshelœ ongbo nœ 'e á tœpe tshada 'a ga ati fœ 'e. Andaa 'e wusœ nœ adœke, Ogo gbozu nœ Ndjaba wuta ga ndœ 'e ye.» ¹² Mœ sœ kœmindœ nœ fœ 'e adœke: Dœ ləkɔ́ kœwa ngbanga pa azu, ngbanga nœ azu tshelœ ongbonœ asœmœ œ sœ dœ ɔ́gbɔ́nœ kœropa œnœ azu Sodomo.»

Ongbo á gugu dæ kæyindærcæ nene

(Wu 6a tæ Mat 11.20-24)

¹³ «Oyo nœ 'e, azu tshalakpi Koraze! Oyo nœ 'e, azu tshalakpi Betesayida! Gbambanœ nene, œdœ afá á mœ mbœrcœ 6a ndœ 'e kæmbœrcœ má tœ endje 6a lakpi Tire œdœ 6a lakpi Sidona, azu tsha 6a zœ œ verœ má sake yé œ sœ ga lœ vorowo, mbœrcœ kæma adœke œne fatshalosu œne ye. ¹⁴ Mbœrcœ tœnœ ataa, dœ olo kæwa ngbanga, endje wa o'o nœ azu Tire œdœ azu Sidona tœ œgbnœ 6ata œnœ 'e nene. ¹⁵ Yé e'e dœ azu Kaparnawumu, 'e gbe adœke 'e 'o œerr ga lafo zœ a? 'E jerœ bala œerr 6a lœ ogo nœ akuzu.»

¹⁶ Yisu kpa pa fœ ayambarœ nœ ye adœke: «Uzu á tshe dji o'o ama 'e; dá tshe dji ndje o'o ama mœ ye. Yé tsheneke á tshe kæyiyindœ o'o ama 'e nene, dá tshe yiwi ndje ndœ o'o ama mœ nene. Dœ tœnœ ataa tshe yiwi ndje ndœ tsheneke á tshe vwa mœ nene.»

Kœgu ayambarœ zazu votœ dœ ndjokpa dœ bisha

¹⁷ Ayambarœ zazu votœ dœ ndjokpa dœ bisha gu lima dœ yanga, yé œ pa adœke: «Gbozu, ækpe ishiri mbœrcœtœ endje lindœ o'o ama 'a dœ lœkœ á 'a pu o'o fœ endje dœ i'iri zœ.» ¹⁸ Yisu pa fœ endje adœke: «Mœ wu lima Satana, tshe to 6a lafo, œ te ga ati 6ata kœyercœwa yavuru. ¹⁹ 'E dji mœ kane! Mœ za awa fœ 'e adœke 'e zuru ayakoro œdœ akpalakongo dœ ada 'e, yé gbœgbœ 'e ropa œnœ yingba 'e. Ekperœ bale œ mbœrcœtœ 'e nene. ²⁰ Ataa atamœ gbaa, 'e sœsœ dœ yanga mbœrcœ á ækpe ishiri mbœrcœtœ endje lindœ o'o ama 'e nene, kashe 'e sœ dœ yanga mbœrcœ á Ndjaba su i'iri 'e ga la buku nœ ye 6a lafo.»

Yisu sœ dœ yanga

(Wu 6a tæ Mat 11.25-27; 13.16-17)

²¹ Pe kpœtœ œsœnœ, Ōtshœ Ishiri za yanga fœ Yisu yé tshe pa adœke: «Aba, œbœ kœdœ Gbozu nœ tshalafo œdœ tshapashœ! Mœ donga 6œ mbœrcœ 6œ ma œneke á 6œ za yiwa tœnœ tœ azu á endje sœ dœ kœwusœtœ dœ pe azu á endje sœ dœ kœwusœrcœ, yé á yisœ nœ fœ a'eara azu. Adjapu Aba, œbœ dá yindœ nœ adœke œ mbœrcœtœ ye atamœ asœmœ. ²² Aba mœ katœ œrcœ kœ fœ mœ. Uzu œ wusœ ádá Gbolo nene, kashe kolœ Aba dá wusœ nœ; uzu bale œ wusœ ádá Aba nene, kashe kolœ Gbolo dá wusœ nœ œdœ pe endjeneke á Gbolo yindœ kœyisœ ye fœ endje.»

²³ Manda nœ, Yisu fatœ ye ga ndœ ayambarœ nœ ye œ pa fœ endje dœ kuti endje adœke: «Yanga nœ azu á endje sœ kœwu œneke á 'e sœ kœwu tœnœ. ²⁴ Gbambanœ nene, mœ pa ngbi fœ 'e adœke aayi kœgbara o'o œdœ agbozugo ndjoro gbe kœwu œneke á 'e sœ kœwu tœnœ, kashe endje wuwu nene. Endje gbe lima kœdji œneke á 'e dji, kashe endje djidji lima nene.»

Kœyindœsho kœdœ awa soro á ka nene

(Wu 6a tæ Mat 22.34-40; Mar 12.28-31)

²⁵ Anga ayi kœyisœ awa akwa bale áalafo lima mbœrcœ kœwu lœsu Yisu, yé á yu she adœke: «Ayi kœyisœrcœ, œrcœ gafe dá mœ kæmbœrcœ yeka á kœgbo soro neke á ka nene a?» ²⁶ Yisu gi fœ she adœke: «O'o gafe dá endje sú 6a la buku nœ awa akwa a? Bœ di ma œnœ zœ kotoo?» ²⁷ Uzunœ gi fœ she adœke: «Œ li adœke 6œ yindœ Gbozu Ndjaba nœ zœ dœ lœsu zœ bale, dœ ishiri zœ djigi, dœ gbœgbœ zœ œdœ pe dœ gbetshelœ nœ zœ kœ. Œ li ndje adœke 6œ yindœ yanga zœ 6ata á 6œ yindœtœ zœ dœ tœ zœ.» ²⁸ Yisu pa fœ she adœke: «Bœ gi o'onœ dœ ōtshœnœ. Mbœrcœ atamœ yeka á kœgbo soro neke á ka nene.»

Ndœma toro tœ upu nœ uzu Samariya

²⁹ Kashe ayi kœyisœ awa akwanœ yi lima ndœ koœma adœke œne tete dœ o'o nene, œ yu Yisu adœke: «Yé ataa, œdœ dá dœ yanga mœ a?» ³⁰ Yisu gi fœ she adœke: «Anga uzu bale to lima 6a lœ Yerusalemœ œ sœ kœro ga lœ Yeriko, yé œ wuta ga tœ ayi angba. Endje verœ læba tœ ye, œ ko kœrœ kœ tœ ye, yé œ 6i she ndoo dœ kuzu yeka á katœ ye dœ kœro endje. ³¹ Manda nœ teasho, anga nganga Ndjaba bale sœ lima kœro dœ awanœ asœmœ. Lœkœ á tshe wu uzunœ asœmœ, tshe sha pa ye, yé œ ro zara da ye. ³² Manda nœ, anga Levi wuta ndje ga tœ oshonœ asœmœ. Lœkœ á tshe wu uzunœ asœmœ, tshe sha pa ye, yé œ ro zara da ye. ³³ Kashe anga uzu Samariya bale á tshe sœ lima kœna gene, wuta ga tœ uzunœ asœmœ. Lœkœ á tshe wu she, oyo ye ka she. ³⁴ Tshe gitœ ye ndoo dœ she, œ djutœ uku tœ ye, yé œ ta kada œdœ vinu ga la nœ. Manda nœ, tshe za she ga pa mbarata nœ ye, œ na dœ she ga tœ anda nœ agene, yé á gbœndœ ye. ³⁵ Osho kœrœ pa nœ, tshe ko langere ngendja bisha fœ ayengœ kœgbœndœ anda nœ agenœ, yé œ pa fœ she adœke: “Gbœndœ uzunœ asœke. Œdœ 6œ kœndi anga angbi ngendja pa ye kœropa nœ, mœ gi fœ 6œ lœkœ á mœ kœgu to kpœke.”»

³⁶ Yé Yisu kpa yu ayi kœyisœ awa akwanœ adœke: «Ba tœ zœ nœ zœ, œdœ lœ ugurutœ azunœ asœmœ votœ dá matœ ye adœke œshe kœdœ yanga uzu á ayi angba 6i she a?» ³⁷ Ayi kœyisœ awa akwanœ gi adœke: «Tsheneke á tshe wu oyo ye, yé á gbœndœ ye asœmœ.» Ngbewo Yisu kœpa fœ she adœke: «Gu zœ, yé œ mbœrœ ndje atamœ.»

Yisu na 6a ndœ Amarata dœ Mareya

³⁸ Lœkœ á Yisu dœ ayambarœ nœ ye sœ lima tœ awa, tshe wuta ga lœ anga tshalakpi bale, yé anga yashe bale lakpinœ á i'iri ye kœdœ Marta, za osho kœsœ fœ she 6a sœnda nœ ye. ³⁹ Tshe sœ lima dœ anga yingœ œ á i'iri ye kœdœ Mareya. Tshe sœ lima ga ati 6a tœ ada Yisu, yé á sœ kœdji o'o á tshe sœ lima kœpa tœnœ. ⁴⁰ Marta sœ lima dœ akwa ngbangbangba á ropa ye. Tshe na ndoo dœ Yisu œ pa fœ she adœke: «Gbozu, mara á yingœ mœ ka kolœ tœ mœ ti kuti mœ kœmbœrœ akwa kœ asœke, sœsœ kœmbœrœ œrœ bale 6a ndœ zœ nene a? Pa fœ she tshe na, œ ti kane mœ ga lafo.» ⁴¹ Gbozu Yisu gi fœ she adœke: «Marta, Marta, mœ wu adœke lœsu zœ sœ ga lafo yé 6œ sœ kœdœtœ zœ mbœrœ œrœ ndjoro. ⁴² Kashe wusœ nœ adœke kolœ œrœ tshebabale dá sœ dœ ádá kœrosœ nœ. Œtœnœ dá Mareya ke œnœ ye asœmœ, uzu bale œ kakara tœ ye nene.»

11

Kœyisœrœ tœ upu nœ kœza avwala

(Wu 6a tœ Mat 6.9-13; 7.7-11)

¹ Dœ anga œlœ bale, Yisu sœ lima kœza avwala fœ Ndjaba 6a tœ anga osho bale. Lœkœ á tshe za avwalanœ á ka, anga yambarœ nœ ye bale pa fœ she adœke: «Gbozu, yisœ mara kœza avwala fœ 'a bata á Yowane yi lima sœ nœ fœ ayambarœ nœ ye.» ² Yisu pa fœ endje adœke: «Lœkœ á 'e kœsœ kœza avwala, 'e pa adœke:

“Aba,
œ li adœke azu kœ lisœ œyerœ i'iri zœ
kaka adœke Ogo gbozu nœ zœ jerœ.

³ To rœgo á li adœke 'a zi œlœ dœ œlœ fœ 'a.

⁴ Djerœndœ ekperœ nœ 'a,

gbambanœ nene a'a ndje, 'a sœ koedjærœndœ ekperœ nœ anga azu á endje sœ kœmbœrœ fœ 'a.

Yé gbœndœ 'a adœke 'a lili ga lœ ekperœ nene.”

⁵ Yisu kpa pa fœ endje adœke: «Æ kœdœ adœke anga uzu bale lœ ugurutœ 'e kœsœ dœ yanganœ yé á na ga ndœ ye dœ œgbœ butshœ mbœrœ kœpa fœ she adœke: “Yanga mœ, daka mapa votœ fœ mœ. ⁶ Gbambanœ nene, anga yanga mœ bale á tshe sœ koena gene yi kumu ye ga ndœ mœ ngœngœ asœke, yé mœ gugu dœ œrœ kœto fœ she bale nene.” ⁷ Yé á kœsœ adœke yanganœ á tshe lo ba sœnda gi fœ she adœke: “Katœ mœ, ndandanga mœ nene mbœrœ mœ tshu manda nœ mœ ga tœnœ ye. A'a dœ agbolo nœ mœ á sœ tœ olo; mœ áalafo ndœ kœza mapa fœ bœ nene.” ⁸ Mœ sœ kœpa fœ 'e adœke: Ataa œdœ tshe kœálafo ndœ kœko mapa fœ she mbœrœ á tshe dœ yanganœ nene, tshe áalafo yé œ to œneke kœ á yanganœ gbe dœ tœnœ fœ she mbœrœ á yanganœ shi ngbiri dœ kœ'e she kpœ pa nœ kpœ pa nœ.

⁹ «Mbœrœ tœnœ ataa, mœ sœ kœpa fœ 'e adœke: 'e kœyœndœ œrœ, endje to fœ 'e. 'E kœpara œrœ, 'e gbœ ye. 'E kœnge manda, endje kœrœ fœ 'e. ¹⁰ Gbambanœ nene, uzu kœ á tshe yœndœ œrœ, endje to fœ she; tsheneke á tshe para œrœ, tshe gbœ; yé tsheneke á tshe nge manda, endje kœrœ fœ she ye. ¹¹ Aba gbolo neketa ugurutœ 'e dá yindœ nœ adœke œne za yakoro fœ gbolo nœ œne tœ œsœ œgeatshalangu á tshe yœndœ nœ a? ¹² Too œdœ tshe kœyœndœ oporo ngato, tshe za kpalakongo fœ she a? ¹³ Ataa, œdœ e'e á 'e dœ aekpe azu, 'e kœwusœ kœto œtshœrœ fœ agbolo nœ 'e, Aba azœ á tshe sœ ba lafo œ vwaratœ ye tœ kœto Ōtshœ Ishiri fœ endjeneke á endje yœndœ nœ ye a?»

Yisu mbœmbœrœ akwa dœ gbœgbœ nœ Satana nene

(Wu ba tœ Mat 12.22-30; Mar 3.22-27)

¹⁴ Anga uzu bale sœ dœ ekpe ishiri pa ye. Ekpe ishirinœ ascœmœ mbœrœ adœke unzœnœ papa o'o nene. Lœkœ á Yisu gœrœ ekpe ishirinœ pa ye, ngbewo tshe tetœ kœpa o'o yé azu ndjoro ki lima tœ œsœnœ waa. ¹⁵ Kashe anga azu pa lima adœke: «Tshe sœ kœgœrœ ekpe ishirinœ dœ gbœgbœ nœ Belezebula* á tshe dœ gbœzu tshapa aekpe ishiri.» ¹⁶ Anga endje yi lima ndœ kœwu lsu ye, yé œ pa fœ she adœke tshe mbœrœ anga afá bale á sœ kœma adœke gbœgbœ nœ yé to ba ndœ Ndjaba.

¹⁷ Kashe Yisu wu lima sœ gbetshelœ nœ endje, œ pa fœ endje adœke: «Ædœ azu lakpi ogo bale kœsœ kœnga koshe ugurutœ endje, tshalakpinœ œ ndi, yé anda œ yo para kœkœ ga ati. ¹⁸ Ædœ Satana kœsœ kœnga koshe ga tœ ye dœ tœ ye, Ogo gbœzu nœ ye œ shi pa œshœ koto o? Gbambanœ nene, 'e sœ kœpa adœke mœ sœ kœgœrœ ekpe ishiri dœ gbœgbœ nœ Belezebula. ¹⁹ Yé ataa œdœ mœ kœsœ kœgœrœ ekpe ishiri dœ gbœgbœ nœ Belezebula, azu nœ 'e sœ ndje kœgœrœ endje dœ gbœgbœ nœ dœ? 'E kœpa ataa, azu nœ 'e œ wa bala ngbanga ga pa 'e dœ tœ endje. ²⁰ Kashe œdœ mœ kœsœ kœgœrœ ekpe ishiri pa azu dœ gbœgbœ nœ Ndjaba, dá œ sœ kœma adœke Ogo gbœzu nœ Ndjaba wuta ga ndœ 'e ye.

²¹ «Lœkœ á uzu gbœgbœ kœza œrœ koshe á sœ kœgbœndœ anda nœ ye, œrœ bale œ turutœ œrœ nœ ye nene. ²² Kashe œdœ anga angbi uzu á tshe ropa ye dœ gbœgbœ kœyi kumu ye á gœrœ she, tshe gbœtœ œrœ koshe nœ ye á tshe za lsu ye ga pa nœ ascœmœ ye. Tshe kurutshelœ œrœ kœ á tshe ko tœ ye.

* 11.15 11.15 Anga i'iri Satana kœdœ Belezebula

²³ «Uzu á tshe sœsœ awa bale dœ mœ nene, œshe kœdœ yingba mœ. Yé tsheneke á tshe sœsœ kœti kane mœ adœke 'a ngbœa azu nene, sœ kœndjõtshelœ endje.»

Kœkwa ekpe ishiri ga pa uzu
(Wu 6a tœ Mat 12.43-45)

²⁴ «Lœkœ á ekpe ishiri kœgitœ ye pa uzu, tshe na djezœ lœ kpagagasho mbœrœ kœpara osho kœsœ tœnœ. Edœ tshe kœgbœgœ osho kœsœ tœnœ nene, tshe pa 6a lœ ye adœke: “Mœ kwatœ mœ ga lœ anda nœ mœ á mœ wuta lœ nœ.” ²⁵ Tshe kwatœ ye yé œ wu adœke endje ngbœ tshasœnda, œ guma œrœ tshelœnœ dœ awanœ. ²⁶ Kœwu ataa, tshe na œ e anga aekpe ishirinœ minu dœ bisha (7) á endje ropa ye, endje gu œ li ga sœndanœ, yé œ sœ kpœtœmœ. Mara kœsœ uzunœ asœmœ kpa sœ tœ ekpenœ kœrosœ œneke utshunœ.»

Adja yanga

²⁷ Lœkœ á Yisu pa o'onœ asœmœ á ka, anga yashe á tshe sœ lima 6a uguru ukpulu azu, pa fœ she adœke: «Yanga nœ yashe á tshe gbœ nguzu zœ á zu fœ, yé á gbœndœ zœ dœ œngœ.» ²⁸ Kashe Yisu gi fœ she adœke: «Azu á endje sœ kœdji o'o ama Ndjaba yé á sœ kœza ga tœ akwa, endje asœmœ dá sœ dœ yanga kœropanœ.»

Ambárá afá nœ Gbolo nœ uzu
(Wu 6a tœ Mat 12.38-42)

²⁹ Bata á azu ndjoro sœ lima kœngbœtœ endje ga indiri Yisu, tshe tetœ kœpa o'o fœ endje adœke: «Azu nœ tshakpesheke asœ kœdœ aekpe azu. Endje yindœ nœ adœke œne wu anga ambárá afá bale á sœ kœma adœke mœ to 6a ndœ Ndjaba. Kashe endje wu bale nene, kolœ ambárá œneke á Ndjaba ma lœ awa nœ Yona. ³⁰ Gbambanœ nene, 6ata á azu Ninive wu lima ambárá lœ awa nœ Yona, Gbolo nœ uzu œ dœ ambárá mbœrœ azu nœ tshakpesheke. ³¹ Dœ lœkœ kœwa ngbanga, gbazu yashe tshapa ogo 6a lœ Sudi, œ to meza pa azu nœ tshakpesheke. Gbambanœ nene, tshe to 6a lœ ndœngœ tshakala ogo pa oshœ á na kœdji o'o á sú dœ kœwusœtœ nœ Salomo. Kashe anga uzu á tshe sœ 6a ke, tshe ropa Salomo ye. ³² Dœ lœkœ kœwa ngbanga, azu tshalakpi Ninive œ to meza pa azu nœ tshakpesheke. Gbambanœ nene, azu Ninive fatshalœsu endje lœkœ á Yona yisœ o'o ama Ndjaba fœ endje. Kashe anga uzu á tshe sœ 6a ke, tshe ropa Yona ye.»

O'o tœ upu nœ miinda
(Wu 6a tœ Mat 5.15; 6.22-23; Mar 4.21; Luk 8.16)

³³ «Uzu bale tata owo ga tœ miinda mbœrœ kœza yiwa tœnœ too kœza ga tshakudu lœsu nene; kashe tshe za ga pa gbarœ á endje za miinda ga pa nœ mbœrœ adœke azu kœ á endje li ga sœnda, mesho ngbi tœnœ. ³⁴ Miinda nœ undu zœ kœdœ ala zœ. Edœ ala zœ kœsœ dœ œtshœnœ, undu zœ djigi œ sœ ndje lœ ingbisho. Kashe œdœ ala zœ kœsœ dœ kœfa, undu zœ ndje œ sœ lœ ubu osho. ³⁵ Ataa, sœ dœ gbœdjela adœke miinda á sœ 6a ndœ zœ, œ dœ ubu osho nene. ³⁶ Edœ undu zœ djigi kœsœ tœ ingbisho yé anga osho bale kœsœsœ lœ ubu osho nene, undu zœ œ sœ lœ ingbisho 6ata ishiri miinda á tshi ga tœ zœ.»

Yisu gbagbara Afarisayi œdœ aayi kœyisœ awa akwa
(Wu 6a tœ Mat 23.4-36)

³⁷ Lœkœ á Yisu pa o'o á ka, anga Farisayi bale e she adœke tshe na dœ œ zi œrœ 6a ndœ œne. Yisu na œ li ga sœnda nœ ye, yé œ sœ ga indiri ndaba kœzirœ. ³⁸ Kœwu lima adœke Yisu djudjutœ kane ye 6ata awa akwa pa tœnœ

utshu kœzirœ nene, Farisayinœ kitœ œsœncœ. ³⁹ Yé Gbozu kœpa fœ she adœke: «E'e dœ Afarisayi, 'e sœ kœdjutœ kolœ tshapa yashi œdœ tshapa saani, kashe lœsu 'e sú dœ ogo kœzi angba œdœ pe dœ ókó. ⁴⁰ E'e kœdœ agbakindil! Ndjaba á tshe mbœrœ tshapa œrœ, œ dœdœ she dá mbœrœ ndje tshœlœncœ nene a? ⁴¹ 'E ko œrœ á sœ 6a lœ yashi œdœ œeneke 6a lœ saane nœ 'e, tœ makabo fœ aayi oyo. Yé atamœ, œrœ kœ á 'e mbœrœ, œ sœ yerœ.

⁴² «Kashe oyo nœ 'e dœ Afarisayi! Mbœrœ 'e sœ kœto bale lœ ndjokpa lœ kako dœngœ bœta tshalumba, dimbili œdœ tshelœ aka dœngœ kœ, fœ Ndjaba. Kashe 'e sœ kœdjœrœndœ kœmbœrœ œrœ á sœ ndji œdœ pe kœyindœ Ndjaba. Erœ á li adœke 'e mbœrœ dœmœ, kashe 'e kaka ndje tœ asœmœ nene.

⁴³ «Oyo nœ 'e dœ Afarisayi! Mbœrœ 6a lœ Sinagoga, 'e yindœ kœsœ kolœ 6a utshunœ 6a tœ osho agboro azu, yé œ sœ kœyi kolœ ndœ nœ adœke azu bala 'e 6a tœ œsœ angbœtœ. ⁴⁴ Oyo nœ 'e! Mbœrœ 'e sœ bœta tshapa udu á anga œrœ bale sœsœ pa nœ nene, yé á azu wuwusœ nœ nene á sœ kœna tœpanœ.»

⁴⁵ Yé kœdji o'onœ ataa, anga ayi kœyisœ awa akwa nœ Ayuda bale pa fœ Yisu adœke: «Ayi kœyisœrœ, o'onœ á 6œ pa asœmœ, 6œ sœ kœgu ndje 'a!»

⁴⁶ Yisu gi fœ she adœke: «Oyo nœ 'e ndje dœ aayi kœyisœ awa akwa nœ Ayuda! Mbœrœ 'e sœ kœko ogboro kongba ga pa kumu azu, kashe 'e tuturutœ angancœ dœ yœkœne 'e bale nene tœ kœti kane endje. ⁴⁷ Oyo nœ 'e! Mbœrœ 'e sœ kœguma tshapa udu aayi kœgbara o'o á endje tshu, andaa aata 'e dá wo lima endje. ⁴⁸ Ataa, 'e sœ kœma adœke 'e yindœ œrœ á aata 'e mbœrœ lima ye. Gbambancœ nene, endje wo lima aayi kœgbara o'o yé á 'e sœ kœguma tshapa udu endje. ⁴⁹ Mbœrœ tœncœ ataa dá Ndjaba lœ kœwusœtœ nœ ye, pa adœke: “Mœ vwa bala aayi kœgbara o'o œdœ aayi avwa fœ endje; endje wo anga endje, yé œ mbœrœ œrœ kanga ga tœ anga endje.” ⁵⁰ Mbœrœ tœncœ ataa, Ndjaba œ za djofele fœ azu nœ tshakpesheke mangba kuzu nœ aayi kœgbara o'o kœ á endje wo lima endje, kœto 6a tœ ali kœmbœrœ tshapashœ, ⁵¹ Kœto kœtœtœ kuzu Abele œrrr ga tœ œncœ Zakariya á endje wo lima she 6a uguru ndaba tokóró œdœ œyerœ osho. Adjapu, mœ sœ kœmindœ nœ ngbi fœ 'e adœke, azu nœ tshakpesheke œ gbœ djofele tshaangbanœ.

⁵² «Oyo nœ 'e dœ aayi kœyisœ awa akwa nœ ayuda! Mbœrœ 'e za herela nœ kœwusœrœ: E'e dœ tœ 'e 'e lili ga zœ nene, yé 'e sœ kœpakata endjeneke á endje yindœ kœli tœncœ.»

⁵³ Lœkœ á Yisu wuta lœ andancœ asœmœ, ayi kœyisœ awa akwa nœ ayuda dœ pe Afarisayi, sœ dœ ókó yé œ te lima tœ kœyu she tœ mara tshelœ áká o'o kœ. ⁵⁴ Endje sœ lima dœ gbetshelœ nœ kœgi uku ga tœ awa ye yeka á kœgbœ she lœ o'o ye.

12

Yisu gbota tshelœ utu ayambarœ nœ ye tœ upu nœ awulapatsho (Wu 6a tœ Mat 10.26-27)

¹ Dœ lœkœncœ asœmœ, azu ngbœtœ endje kofokofœ ga tœncœ dœ mara adœke endje zurutœ endje. Yisu pa utshunœ fœ ayambarœ nœ ye adœke: «'E gbœndœtœ 'e tœ œyœ kœsuku mapa nœ Afarisayi, œ yindœ kœpa adœke œrœ wulapatshœ nœ endje. ² Gbambancœ nene, œeneke kœ á zatœ endje yiwa tœncœ œdœ pe œeneke kœ á patœ endje lœ ubunœ, œ wuta. ³ Mbœrœ tœncœ ataa, o'o kœ á 'e pa lœ ubunœ, azu kœ œ dji ngbi dœ œbœ. Yé o'o kœ á 'e pa ga lœ utu anga uzu 6a lœ gbœshœ, œ wuta ga shu ga pa anda ye.»

*Kœza l̥su ga tœ Ndjaba
(Wu 6a tœ Mat 10.28-31)*

⁴ «Mœ sœ kœpandœ nœ fœ 'e dœ anga mœ adœke: 'e kpakpa awa azu á endje wo ɔkɔ nene, mbœrœ endje kpa mbœrœ œrœ bale manda nœ nene. ⁵ Mœ sœ kœyisœ uzu á li adœke 'e kpa awa ye fœ 'e: 'e kpa awa Ndjaba á tshe sœ dœ gbɔgbɔ kœvwi 'e ga lœ kudu owo manda kuzu 'e. Mœ pa fœ 'e adœke œshe dá 'e kœkpa awa ye. ⁶ Endje kaka a'eara ayanu mindu dœ ama ngendja teasho nene á? Kashe Ndjaba djedjœrœndœ anga bale lœ ugurutoe endje nene. ⁷ Edœ ndje sukumu 'e, Ndjaba di kɔ. Awa mbœmbœrœ 'e nene, gbambanœ nene, œsœ 'e li kœropa a'eara ayanu.»

Kœvwaratœsho too kœyindœ Yisu Kristu

⁸ «Mœ sœ kœpa fœ 'e atake: Tsheneke á tshe matœ ye ngbi 6a utshu azu adœke œne kœdœ uzu nœ mœ, Gbolo nœ uzu œ ma ndje she ngbi 6a utshu aandjelu nœ Ndjaba adœke œshe kœdœ uzu nœ œne. ⁹ Kashe tsheneke á tshe vwaratœ ye tœ mœ 6a utshu azu kɔ; œmœ dœ Gbolo nœ uzu, mœ vvara ndje tœ mœ tœ ye 6a utshu aandjelu nœ Ndjaba kɔ, adœke mœ wuwusœ ye nene. ¹⁰ Yé ekpe o'o á uzu kɔ œ pa tœ upu nœ Gbolo nœ uzu, Ndjaba œ djœrœndœ ekperœ nœ ye. Kashe tsheneke á tshe kœgusœ ɔtsho Ishiri, Ndjaba œ djœrœndœ ekperœ nœ ye nene. ¹¹ Dœ lɔkɔ á endje kœto 'e na tœnœ 6a utshu Sinagoga too 6a utshu aayi kœwa ngbanga too 6a utshu agbozu nœ Lita, 'e tɔtɔ l̥su 'e tœ mara á 'e gi dœ o'o fœ endje nene. ¹² Gbambanœ nene, ɔtsho Ishiri œ yisœ o'o á li adœke 'e pa kolœ pe dœ ada ɔlɔnœ asœmœ fœ 'e.»

Ndœma toro nœ ayi indi

¹³ Anga uzu 6a ugurutoe ukpulu azu pa fœ Yisu adœke: «Ayi kœyisœrœ, pandœ nœ fœ aya mœ dœ tshe kurutshelœ œrœ á aba 'a katœ nœ ti fœ 'a, tœ mœ dœ she.» ¹⁴ Yisu gi fœ she adœke: «Edœ dá za mœ tœ ayi kœwa ngbanga too tœ ayi kœkurutshelœ œrœ nœ 'e a?» ¹⁵ Manda nœ, tshe pa fœ endje kɔ adœke: «Ala 'e gbɔ kane! 'E sœsœ dœ egerœ l̥su mbœrœ kœgbɔ œrœ tshapashɔ asœke nene. Gbambanœ nene, soro nœ uzu sœsœ mbœrœ œrœ nœ ye nene, œdœ tshe kœdœ ndje ayi kœgbœrœ gbaa.»

¹⁶ Yé manda nœ, Yisu pa anga ndœma Toro bale fœ endje adœke: «Anga ayi kœgbœrœ bale sœ lima dœ egerœ kindi nœ ye á tshe sœ lima kœgbɔ rœgo lœ nœ waa. ¹⁷ Tshe sœ lima kœgbe tshelœ ye yé œ sœ kœyutœ ye adœke: «œrœ gadœ dá mœ kœmbœrœ a? Mœ gugu dœ osho kœngbɔɔa rœgo nœ mœ kɔ ga tœnœ nene.» ¹⁸ Tshe kpa pa adœke: «œrœ á mœ mbœrœ dœke: Mœ ndi tshelœ kogba nœ mœ, yé œ mɔ anga yœngœngœnœ á li adœke mœ ngbɔɔa ble œdœ anga œrœ nœ mœ kɔ ga lœ nœ. ¹⁹ Manda nœ, mœ kpa pa tœ upu nœ mœ dœ tœ mœ adœke: Mœ sœ dœ œrœ waa mangba ungu ndjoro. œ li adœke mœ yatœ mœ, mœ zi œrœ, mœ ndjo œrœ yé œ sœ dœ yanga.» ²⁰ Kashe Ndjaba pa fœ she adœke: «'Indi, dœ butshɔ asœke 6œ sœ dœ soro nene. Yé œrœnœ á 6œ ngbɔɔa tsho tsho tsho ga tœnœ asœke œ dœ œnœ dœ?» ²¹ Yisu kpa pa adœke: «Asœ kœdœ œneke á wuta ga tœ uzu á tshe ngbɔɔa œrœ tshapashɔ kolœ mbœrœ she dœ tœ ye, kashe á dœdœ ayi kœgbœrœ 6a utshu Ndjaba nene.»

*A za l̥su azœ djigi fœ Ndjaba
(Wu 6a tœ Mat 6.25-34)*

²² Manda nœ, Yisu pa fœ ayambarœ nœ ye adœke: «'E wu ádánœ á mœ pa fœ 'e adœke: 'e zaza l̥su 'e ga lafo tœ upu nœ kœzirœ á 'e gbe dœ tœnœ mbœrœ soro, too tœ upu nœ lœba á 'e gbe dœ tœnœ mbœrœ ɔkɔ 'e nene.

²³ Gbambanœ nene, soro nœ uzu ropa kœzirœ, yé undu uzu ropa lœba ye. ²⁴ 'E tondœ adiigbaga: endje lulu ngwarœ nene yé œ kœkœ ndje ngwarœ ɓa lœ kindi nene. Endje gugu dœ kudu too dœ kogba kœngbœɓa rœgo nœ endje ga lœnœ nene, kashe Ndjaba sœ kœto rœgo fœ endje. 'E'e, œsœ 'e li kœropa ayanu. ²⁵ Œdœ lœ ugurutœ 'e dá li kœza anga olo soro nœ ye ga panœ lœ awa nœ gbetshelœ á tshe sœ dœ tœnœ a? ²⁶ Œdœ 'e kœsœsœ dœ gbœgbœ kœmbœrœ aya œrœ nene, mbœrœ gadœ á 'e za lœsu 'e ga lafo tœ udu œrœ a? ²⁷ 'E tondœ mara á ndœkœ leyœ sœ kœgboro dœ tœnœ ɓa lœ kindi. Œ sœsœ kœmbœrœ akwa nene, yé œ susu ndje lœba nene. Kashe mœ sœ kœpa fœ 'e adœke, ataa Salomo á tshe dœ ayi kœgbœrœ gbaa, tshe gbœgbœ lima lœba á ga ɓata anga ndœkœ leyœnœ ascœmœ bale nene. ²⁸ Œdœ Ndjaba kœverœ lœba ga tœ oforo á sœ lœ kindi kpesheke ascœ, yé ɓa mbatsha á endje li ndœ kœko va ga tœ owo; kœropa nœ kœ, œnœ 'e dœ azu á 'e sœ dœ kœyindœrœ teasho, Ndjaba œ mbœrœ œrœ fœ 'e.

²⁹ «'E zaza lœsu 'e ga lafo tœ upu nœ œrœ gadœ dá 'e zi too á 'e ndjo nene. ³⁰ Azu tshapashœnœ ascœke á endje wuwusœ Ndjaba nene dá sœ kœpara œrœnœ ascœmœ kœ. Kashe 'e'e, 'e sœ dœ anga Aba 'e bale á tshe wusœ nœ adœke 'e gbe dœ tœnœ. ³¹ 'E para utshunœ Ogo gbozu nœ Ndjaba; yé udu œrœ kœkœ, Ndjaba œ to fœ 'e manda nœ.»

Kœgbœ œrœ ndjoro ɓa lafo

(Wu ɓa tœ Mat 6.19-21)

³² «Aya ukpulu apata nœ mœ, 'e sœsœ dœ awa nene. Gbambanœ nene, Aba 'e sœ dœ yanga kœza ogo tshagbozu nœ ye fœ 'e. ³³ 'E ka œrœ nœ 'e yé œ ko ngendjanœ tœ makabo fœ ayi oyo. 'E su ngbade ngendja á li kœndi tœnœ bale nene, 'e gbœndœ œrœ ndjoro ɓa lafo, mbœrœ ɓa zœ, aayi angba œ zi angbanœ nene, akœkœ œ zi nene. ³⁴ Gbambanœ nene, osho á kœgbœrœ nœ 'e sœ tœnœ, lœsu 'e sœ ndje kpœtœmœ.»

Ndœma toro tœ upu nœ kœkotœsho ga lœ vola

(Wu ɓa tœ Mat 24.43-44)

³⁵ «'E verœ lœba akwa, œ kotœ 'e ga lœ vola, yé œ gbœndœ miinda nœ 'e adœke œ ruru nene. ³⁶ 'E sœ ɓata aayi akwa á endje sœ kœkate gbozu nœ endje adœke lœkœ á tshe kœto ɓa tœ œsœ ngbœtœ totœ á gu, yé á nge manda yeka œne kœkœrœ fœ she. ³⁷ Yanga nœ aayi akwa á gbozu nœ endje kœgu, á gbœ endje dœ óvóro ala endje. Mœ sœ kœpa dœ adjapu fœ 'e adœke: Tshe verœ lœba akwa, œ pa fœ endje adœke endje sœ ga ati mbœrœ kœzi œrœ, yé tshe kœ rœgo na tœnœ fœ endje. ³⁸ Œdœ tshe kœkwatœ ye dœ midi nœ butshœ too ndje lœ iki kœngato, yé á tshe kœgbœ aayi akwanœ dœ óvóro ala ndje, endje sœ dœ yanga waa.

³⁹ «'E wusœ œneke dœ œtshœnœ: Œdœ ayengœ anda kœwusœ ada œlœ á ayi angba œ na dœ tœnœ, tshe katœ ye adœke tshe kavwa manda anda nœ ye nene. ⁴⁰ 'E'e ndje, œ kotœ 'e ga lœ vola! Gbambanœ nene, Gbolo nœ uzu œ na dœ ada œlœ neke á 'e wuwusœ nœ nene.»

Ndœma toro tœ upu nœ œtshœ ayi akwa dœ ekpe ayi akwa

(Wu ɓa tœ Mat 24.45-51)

⁴¹ Yé Petro yu adœke: «Gbozu, ɓœ sœ kœpa ndœma Toronœ ascœmœ kolœ fœ 'a too fœ azu kœ?» ⁴² Gbozu gi fœ she adœke: «Atamœ œdœ dá dœ kapeta á tshe yœrœtœ ye yé á sœ dœ kœwusœrœ adœke gbozu za she ga pa aayi akwa nœ ye mbœrœ kœkurutshelœ rœgo tœ endje dœ lœkœnœ á li a? ⁴³ Yanga nœ ayi akwa neke á gbozu nœ ye kœgu á gbœ she lœ ama akwanœ. ⁴⁴ Adjapu, mœ

sœ kæmindœ nœ ngbi fœ 'e adœke gbozu œ za she tœ kapeta tshapa œrœ nœ ye kœ. ⁴⁵ Kashe œdœ ayi akwanœ kæpa adœke: “Gbozu nœ mœ œ gu katsha nene”, yé á tetœ kæbi udu anga ayi akwanœ: Agbolo yakoshe œdœ ayawuru; œdœ tshe kæzi œrœ yé á ndjo œrœ á mbœrœ she, ⁴⁶ gbozu nœ ayi akwanœ asœmœ œ gu dœ olo œdœ pe dœ ada œlœ á tshe wuwusœ nœ nene, tshe bi ayi akwanœ œ gœrœ she yé œ mbœrœ œrœ kanga fœ she bœta á endje mbœrœ ga tœ endjeneke á endje sœsœ dœ kæyindœrœ nene.

⁴⁷ «Ayi akwa á tshe wusœ œrœ á gbozu nœ ye sœ kæyindœ nœ yé á tshapu kœgumatœ ye yindjindjinoe, tshe sœ she dœ ndjapa awa ndjoro. ⁴⁸ Kashe ayi akwa á tshe kœwuwusœ œrœ á gbozu nœ ye yindœ nœ nene, yé á mbœrœ ataa, gbozunœ œ sœ she dœ ndjapa awa ndjoro nene. Uzu á endje kœto œrœ fœ she ndjoro, endje yu she tœ œrœ ndjoro. Yé tsheneke á endje ko œrœ fœ she ropa nœ, endje kpa yu she tœ œrœ kœropa nœ.»

Yisu na mbœrœ gadœ?

(Wu 6a tœ Mat 10.34-36)

⁴⁹ Yisu pa adœke: «Mœ na kæyi owo ga pa œshœnœ asœ, yé ogo nœ mœ adœke owonœ tetœ kœtshi tœnœ ye. ⁵⁰ Mœ yindœ kœgbo batisimu, yé œ li adœke mœ wu oyo œerrr ga tœnœ adœke œ mbœrœtœ endje. ⁵¹ E gbe adœke mœ na kœza kœsœ gee 6a pa œshœnœ asœke a? E œ nene, mœ pa fœ 'e adœke mbœrœ upu nœ mœ azu œ li ga lœ kœkurutshelœtoesho. ⁵² Ngœngœnœ asœke, azu mindu á endje sœ sœnda bale, endje kurutshelœtœ endje: Azu votœ œ yindœ anga endje bisha nene, yé azu bisha œ yi ndje ndœ anga endje votœ nene. ⁵³ Aba œ yindœ gbolo yakoshe nœ ye nene, yé gbolo yakoshe œ yi ndje ndœ abanœ nene. Ayi gbolo œ yindœ yawuru nœ ye nene, yé yawuru œ yi ndje ndœ ayinœ nene. Yini yashe œ yindœ awo gbolo yakoshe nene, yé awo gbolo nœ ye dœ yakoshe œ yi ndje ndœ yinœ dœ yashe nene.»

Kœwusœ ambárá œrœ nœ tshakpesheke

⁵⁴ Yisu pa ndje lima fœ ukpulu azu adœke: «E dœ 'e kœwu ondoro á za tititi 6a tœ oshœ á œlœ œ li tœnœ, atamœ 'e pa kolœnœ adœke: “Yawuru œ ni zœ”, ngbewo œ mbœrœ adja tœ ye ata ye. ⁵⁵ Yé œdœ 'e kœwu yugu kœto 6a lœ sudi kœza gu tœnœ, yé á 'e pa adœke: “oshœ œ owo zœ”, ngbewo œ mbœrœ adja tœ ye ata ye. ⁵⁶ E 'e dœ awulapatsho, 'e li kœwusœ ambárá œrœ tshapa œshœ œdœ œnœ tshalafo, kashe mbœrœ gadœ á 'e wuwusœ ádá œrœ nœ tshakpesheke á sœ kœmbœrœtœ ye asœke nene a?»

'E guma tshagurutœ 'e utshu kœwa ngbanga

(Wu 6a tœ Mat 5.25-26)

⁵⁷ Yisu kpa pa adœke: «Mbœrœ gadœ á 'e wawa ngbanga dœ tœ 'e tœ œneke á sœ ndjii nene a? ⁵⁸ E dœ 6œ kœsœ kœna dœ uzu á 6œ sœ dœ o'o dœ she ga utshu ayi kœwa ngbanga, mbœrœ adœke 'e guma o'onœ lœ ugurutœ 'e dœ she tœ ala awa. Bœ mbœrœ atamœ kpa awa adœke ayi kœwa ngbanganœ kœzaza 6œ ga tshakane aprusu nene, yé aprusunœ kœvwivwi 6œ ga lœ kánga nene. ⁵⁹ Mœ sœ kœpandœ nœ fœ 6œ adœke, 6œ wuta lœ kánga nene œerrr ga tœ kægi ngendja kœ ye kane.»

13

Kœfatshalœsu too kœtshu kuzu

¹ Dœ lœkonœ asœmœ, anga azu na ga ndœ Yisu ndœ kœpandœ upu nœ azu Galilayi á Pilato wo lima endje lœkœ á endje sœ kœza tokórœ fœ Ndjaba. ² Yisu kœgi fœ endje adœke: «E gbe adœke azu Galilayinœ asœmœ kœdœ aekpe azu

á endje ropa udu azu Galilayi kɔ dœ ekperœ yekane á tshu kuzunœ asœmœ a? ³ Mœ sœ kœpa fœ 'e adœke, wala dœmœ. Kashe œdœ 'e kœfafatshalœsu 'e nene, e'e para 'e tshu ndje ßata endje. ⁴ Yé azu ndjokpa dœ mindu dœ amance voto lœ Yerusalemé á endje tshu lima lœkɔ á egerœ anda ßa lœ Silowe kavwa, 'e gbe adœke ekperœ nœ endje ropa œnœ azu para lœ Yerusalemé ye a? ⁵ Mœ sœ kœpa fœ 'e adœke, wala dœmœ. Kashe œdœ 'e kœfafatshalœsu 'e nene, e'e para 'e tshu ndje ßata endje.»

Ndœma Toro tœ upu nœ ðyɔ fige á tshapu kœle tœnœ

⁶ Yé Yisu kœpa Ndœma Toro asœke fœ endje adœke: «Anga uzu bale lu lima ðyɔ fige ga lœ kindi nœ ye. Anga œlɔ bale, tshe na ndœ kœkɔ ele figenœ, kashe tshe gbɔgbɔ nene. ⁷ Yé tshe pa fœ ayi akwa tshelœ kindi nœ ye adœke: “wu kane, ungu voto kɔ, mœ sœ kœna ndœ kœkɔ ele fige asœ yé mœ sœsœ kœgbɔ tœnœ nene. De ga ati ye. (E sœ kœndi œshɔ gbambanœ.” ⁸ Kashe ayi akwa kindinœ gi fœ she adœke: “Gbozu, kpa katœnœ dœ ungunœ asœke kane; mœ dji kudu dji adanœ, œ va oforo ga zœ. ⁹ Anganœ nene ungu manda nœ, œ le zœ. Á œ kœsœsœ ataa nene, ßœ kœde ga ati.”»

Yisu she anga yashe bale dœ œlɔ sabata

¹⁰ Dœ anga œlɔ sabata bale, Yisu sœ lima kœyisœ œrœ ßa lœ Sinagoga. ¹¹ Anga yashe bale sœ lima dœ ekpe ishiri á lu she manda ungu ndjokpa dœ mindu dœ amance voto, tshe lu vwerele, yé tshe lili ndœ kœyɔrɔ tshelœtœ ye ndjii nene. ¹² Kœwu she ataa, Yisu e she œ pa fœ she adœke: «Yashe, ßœ she ye, kœfa nœ zœ ka ye.» ¹³ Tshe to kane ye ga pa ye; trale atake, yashe kœka ndjii yé œ kœtetœ kœdonga Ndjaba.

¹⁴ Kashe gbozu tshapa Sinagoga wu lima tœ ekpenœ mbœrœ á Yisu she uzu dœ œlɔ sabata, yé œ pa fœ ukpulu azunœ adœke: «A sœ dœ olo mindu dœ bale nœ kœmbœrœ akwa; 'e na lœ olonœ asœmœ á endje kœshe 'e, kashe dœ œlɔ sabata nene.» ¹⁵ Gbozu kœgi fœ she adœke: «E'e kœdœ aayi tshelœma, 'e sœsœ kœkœrɔ angombe too ambarata nœ 'e dœ œlɔ sabata adœke endje na ndœ kœndjo ungu nene a? ¹⁶ Yé yashe asœ, ata Abrayam á Satana i ßa lima she ga tœnœ manda ungu ndjokpa dœ mindu dœ amance voto, œ lili má adœke mœ vwara she dœ œlɔ sabata nene a?» ¹⁷ Manda o'onœ asœ, ayingba ye gbɔ tshula kashe ukpulu azu para sœ lima dœ yanga nœ œtshɔ akwa á Yisu sœ kœmbœrœ tœnœ.

Ndœma toro tœ upu nœ a'eara ele mutarde

œdœ ðyɔ kœsuku mapa

(Wu ßa tœ Mat 13.31-33; Mar 4.30-32)

¹⁸ Yisu kœpa adœke: «Erœ gade dá li dœ Ogo gbozu nœ Ndjaba? Mœ li dœ œrœ gade? ¹⁹ E lili dœ a'eara ele mutarde á uzu œ ko angwanœ ndœ kœlu ga lœ kindi nœ ye. E ko, œ gerœ ßata ðyɔ á ayanu œ mbœrœ koma endje ga lœ ganeanœ.» ²⁰ Yisu kpa pa adœke: «Erœ gade dá mœ li dœ Ogo gbozu nœ Ndjaba ma a? ²¹ Ogo gbozu nœ Ndjaba lili dœ ðyɔ kœsuku mapa á yashe œ to ga ndœ zuwa ndjoro lœ egerœ gbarœ adœke œ suku.»

Edœ dá li ga lœ Ogo gbozu nœ Ndjaba a?

(Wu ßa tœ Mat 7.13-14, 21-23)

²² Yisu ro lima tɔ lœ ongbo dœpe lakpi kœyisœ œrœ fœ azu tœ awa ndœ kœro ga lœ Yerusalemé. ²³ Anga uzu kœyu she adœke: «Gbozu, azu á endje she bala, endje ngba zœ a?» Yisu kœgi fœ endje adœke: ²⁴ «E pa avwara ndœ

koeli tœ manda neke á sœ teasho. Gbambanœ nene, mœ sœ kœpa fœ 'e adœke azu ndjoro œ para bala awa ndœ koeli tœnœ, kashe endje li nene.

²⁵ «Lœkœ á ayengœ anda kœalafœ á tshu manda nœ ye ga tœnœ, e'e, 'e sœ 6a shu, 'e tetœ kœnge manda yé œ pa adœke: “Gbozu, kœrœ manda fœ 'a.” Kashe tshe gi fœ 'e adœke: “Mœ wuwusœ osho á 'e to tœnœ nene!” ²⁶ Yé, 'e pa fœ she adœke: “A zi lima œrœ yé œ ndjo lima œrœ kpœsœnœ bale dœ 6œ, fœ yisœ œrœ dje lœ ongbo nœ 'a.” ²⁷ Kashe tshe kpa pa fœ 'e adœke: “Mœ wuwusœ osho á 'e totœnœ nene, 'e gitœ 'e indiri mœ ga zœ, e'e para dá sœ lima kœmbœrœ œrœ á sœsœ ndjii nene.”

²⁸ «Dœ lœndœnœ asœmœ, 'e tetœ iki dœpe kœzi tshelœ da iji 'e, lœkœ á 'e kœwu Abrayamo, Izaka, Yakobo œdœ pe aayi kœgbara o'o para á endje sœ 6a lœ Ogo gbozu nœ Ndjaba; yé e'e, endje ko 'e va ga shu. ²⁹ Azu ndjoro œ to 6a tœ osho á œ œ wuta tœnœ œdœ 6a tœ osho á œ œ li tœnœ, 6a tœ nœrœ dœ pe 6a tœ sudi, yeka á na kœgbœ osho 6a lœ Ogo gbozu nœ Ndjaba.

³⁰ «Yé ataa, azu á endje sœ tœ ndœngœlœnœ kpeshœke, endje te azu nœ kœsœ utshunœ, yé anga azu á endje sœ lima utshunœ, œ te azu nœ ndœngœlœnœ.»

Yisu ki tœ upu nœ Yerusaleme (Wu 6a tœ Mat 23.37-39)

³¹ Kolœ dœ œlœnœ asœmœ, anga azu Farisayi na ga ndœ Yisu, œ pa fœ she adœke: «Gitœ zœ kpœke, œ na ga tœ anga osho, mbœrœ Erode yindœ kœwo 6œ.» ³² Yisu kœgi fœ endje adœke: «'E na œ pa fœ uzunœ á tshe sœ 6ata rawo kœko angato asœmœ adœke, mœ sœ kœgœrœ ekpe ishiri dœ pe kœshe ayi kœba kpesheke dœ 6a mbatsha, tœ votœ olœnœ dá akwa nœ mœ ka ye. ³³ Kashe œ li adœke mœ áalafœ ndœ awa ana nœ mœ kœsheke, 6a mbatsha œdœ pe 6ambiya, mbœrœ œ lili adœke ayi kœgbara o'o tshu 6a shu nene, kashe 6a lœ Yerusaleme.

³⁴ «Yerusaleme, Yerusaleme, œbœ á 6œ sœ kœwo aayi kœgbara o'o yé á sœ kœve endjeneke á Ndjaba sœ kœvwa endje fœ 'e dœ badja! Awa ndjoro, mœ yi lima ndœ kœngbœba azu nœ zœ ga tœ œsœnœ bale 6ata á ayi ngato œ ngbœba ayancœ dœ ombo ye ga tshakudu ye, kashe 'e yiyi lima ndœ nœ nene. ³⁵ Mbœrœ tœnœ ataa, Ndjaba œ gi ala ye pa tshalakpi nœ 'e ye. Mœ sœ kœpa fœ 'e, 'e kpa wu mœ nene œrrr ga tœ lœkœ á 'e pa adœke: “Kaka Ndjaba to kane ye ga pa uzu á tshe na dœ i'iri Gbozu!”»

14

Yisu she ayi kœba dœ lœkœ sabata

¹ Dœ anga œlœ sabata bale, Yisu na lima 6a sœnda nœ anga gbozu nœ Afarisayi ndœ kœzirœ. Azu á endje sœ lima 6a zœ sœ kœtondœ Yisu dœ kœwusœrœ. ² Anga uzu bale á kotœ ye memœrœ dœ kœba ungu, ka lima 6a utshu ye. ³ Yisu kœyu ayi kœyisœ awa akwa dœpe Afarisayi adœke: «Awa akwa nœ ogo nœ azœ sœ kœza awa fœ uzu adœke tshe she ayikœba dœ œlœ sabata a too nene?» ⁴ Kashe endje sœ lima kokoko. Yé Yisu kœtœpa ayikœbanœ asœmœ, œ she she, yé á za awa fœ she. ⁵ Manda nœ, Yisu kœpa fœ endje adœke: «Uzu dœ ugurutœ 'e á gbolo yakoshe nœ ye too ngombe nœ ye kœte ga lœ kudu dœ œlœ sabata, á tshe jœrœ katsha ndœ kœza she nene a?» ⁶ Yé endje lili kœgi lima o'o bale ndœ nœ nene.

Kœpara osho neke á sœ 6a tœ ndœngœlœnœ

⁷ Yisu wu lima mara á Afarisayi á tshe e endje, sœ ndœ kœpara œtshœ osho yeka á sœ lima kœsœ ga tœnœ, yé á pa lœ ndœma toro fœ endje para kœkœ

adøeke: ⁸ «Ɛdøe uzu kœ'e 6œ ndøe angbo nœ totøe, nana œ sœ 6a utshunøe nene. Mbœrøe anganøe, endje e ndje uzu á œsøe ye li kœeropa zœ. ⁹ Yé á kœsøe adøeke tshe na manda nœ, á ayi angbonøe pa fœ 6œ adøeke: "Katøe osho ti fœ she." Ataa dœ tshula tœ ala zœ kœ, 6œ na œ sœ 6a tœ ndøngølnøe. ¹⁰ Kashe, endje kœ'e 6œ 6a tœ œsøe angbo, na œ sœ 6a tœ ndøngølnøe. Yeka á ayi angbonøe kœna, á kœpa fœ 6œ adøeke: "Yanga mœ, aalafo œ na œ sœ 6a utshunøe." Ataa dá œsøe zœ œ li tœ ala endjeneke á 'e sœ dœ endje pa ndaba kœzirøe bale. ¹¹ Gbambanøe nene, uzu kœ á tshe zatøe ye dœ tœ ye ga lafo, endje ku she ga ati, yé tsheneke á tshe zatøe ye ga ati, endje ti she ga lafo.»

¹² Manda nœ, Yisu kœpa fœ uzu á tshe e she adøeke: «Ɛdøe 6œ kpa kœsøe dœ angbo, e e anga zœ, aaya zœ, aayo zœ, amashenga nœ zœ á endje dœ aayi kœgbœrøe nene. Gbambanøe nene, endje e ndje 6œ ndøe œnøe endje, yé œ gi œrøe nœ zœ asœmøe kœ fœ 6œ ye. ¹³ Kashe œdøe ɔɔ á 6œ kœsøe dœ angbo, e aayi oyo, agbakindi azu, aayi gbada œdøe pe aayibula ndøe nœ. ¹⁴ Ataa 6œ sœ dœ yanga mbœrøe endje gugu dœ œrøe kœgi fœ 6œ nene, koløe Ndjaba dá gi fœ 6œ lœkœ á tshe she bala ɔtshɔ azu lœ akuzu.»

*Ndœma toro tœ upu nœ egerøe angbo
(Wu 6a tœ Mat 22.1-10)*

¹⁵ Kœdji o'onøe asœmøe ataa, anga uzu bale á tshe sœ lima ugurutøe azu á endje sœ lima pa ndaba kœzirøe yu Yisu adøeke: «Yanga nœ uzu á tshe gbœ osho lœ angbo á Ndjaba œ mbœrøe bala 6a lœ ogo tshagbozu nœ ye.» ¹⁶ Yisu kœpa fœ she adøeke: «Anga uzu bale yi lima ndøe kœmbœrøe egerøe angbo nœ ye, yé tshe e azu ndjoro. ¹⁷ Ada ɔɔ nœ kœzirøe li, tshe vwa ayi akwa nœ ye fœ azu á tshe e má endje adøeke: "E na ga mœ, ngøngønøe asøeke mœ guma œrøenøe para ye." ¹⁸ Kashe endje para, awa bale, endje tetøe kœyøndøe nœ adøeke tshe wu oyo œne. Ali uzunøe pa adøeke: "Mœ totøe kœyø kindi bale, yé œ li adøeke mœ na kœwu tœnøe, mœ ki fœ 6œ adøeke 6œ wu oyo mœ." ¹⁹ Anga pa œnøe ye adøeke: "Mœ totøe kœyø angombe ndjokpa, yé mœ yindøe kœna kœwu endje œdøe endje kœsøe dœ gbœgbœ kœmbœrøe akwa, mœ ki fœ 6œ adøeke 6œ wu oyo mœ." ²⁰ Anga kpa pa adøeke: "Mœ totøe kœto yashe ngøngønøe asøeke; mbœrøe tœnøe ataa mœ na nene."»

²¹ «Ayi akwanøe gu œ pandøe o'onøe kœ 6ata á endje pa asœmøe fœ gbozu nœ ye. Gbozu anda su dœ ókó yé œ pa fœ ayi akwa nœ ye adøeke: "Na katsha 6a tœ osho kœka œrøe œdøe 6a tœ ala awa lœ ongbo, œ gu dœ ayi oyo, agbakindi azu, aayi gbada œdøe aayibula." ²² Manda nœ teasho, ayi akwa gu œ pa adøeke: "Gbozu, mœ mbœrøe neke á 6œ pa 6ama tœnøe ye, kashe osho sœpe." ²³ Gbozu kpa pa fœ ayi akwa nœ ye adøeke: "Na dœ awa kindi, œ tovworogbo azu adøeke endje li, mbœrøe á anda nœ mœ kœsu dœ azu. ²⁴ Gbambanøe nene, mœ pa fœ 'e adøeke uzu bale ugurutøe azu á mœ e 6amama endje utshunøe asœmøe, œ gbœ osho lœ angbo nœ mœ nene."»

*Kœkatøe œrøe kœ mbœrøe kœna manda Yisu
(Wu 6a tœ Mat 10.37-38)*

²⁵ Ukpu lu azu ndjoro sœ lima kœro tœ awanøe dœ Yisu, tshe kœfatøe ye yé á kœyu endje adøeke: ²⁶ «Ɛdøe uzu kœyindøe kœna manda mœ, á kœsøepe kœyindøe abanøe, ayinøe, awonøe, agbolø nœ ye, aayanøe, ayingønøe œdøe pe soro ye dœ tœ ye kœeropa mœ, tshe te yambarøe nœ mœ nene. ²⁷ Tsheneke á tshe kœzaza kurushi nœ ye yé á te manda mœ nene, tshe te yambarøe nœ mœ nene.»

²⁸ «Gbambanœ nene, œdœ uzu kœyindœ kœmœ egerœ anda, tshe mbœrœe kotoo? Utshunœ tshe sœ ga ati, œ mirœ tshelœ ye tœ ama œrœ kœ á li ndœ kœmœ dœ andanœ. Manda nœ, tshe wu œdœ ngendja á tshe sœ dœ tœnœ œ li kœka dœ akwanœ. ²⁹ Kashe œdœ tshe kœmbœrœe kiti andanœ, á andanœ kœkaka nene, azu kœ á endje wu, ataa endje tetœ kœmœ she ³⁰ yé œ pa adœke: “Uzu asœ te lima tœ kœmœ anda, kashe tshe lili kœmbœrœe akwanœ adœke œ ka nene!”

³¹ «Awa bale ndje, œdœ anga gbozugo á tshe sœ dœ aturugu kutu ndjokpa kœyindœ kœnga koshe dœ anga gbozugo á tshe sœ dœ aturugu kutu zazu bale, tshe mbœrœe kotoo? Utshunœ tshe mirœ tshelœ ye, œ tondœ mara á tshe nga dœ koshenœ mbœrœe á kœza yanganœ vesho. ³² Œdœ tshe kœwu adœke œne li kœza she vesho nene, бата á yanganœ sœpe lœ ingirinœ, tshe vva azu nœ ye fœ she adœke œne djitœ œne dœ she.»

³³ Yisu kpa pa adœke: «Awa bale ndje ataa, uzu kœ ugurutœ 'e á tshe kœkakatœ œrœ nœ ye kœ á tshe sœ dœ tœnœ nene, tshe li kœdœ yambarœ nœ mœ nene.»

Ingbiri neke á nganga nene

(Wu 6a tœ Mat 5.13; Mar 9.50)

³⁴ «Ingbiri kœdœ otshœrœ. Kashe œdœ œ kœnganga nene, endje gi otshœnœ ga lœnœ kotoo? ³⁵ Endje li kœdjanga tshelœnœ dœ oshœ too kœko бата oforo á endje lu dœ dœngœ 6a lœ kindi nene, kashe endje za va e ga shu ye. Kaka uzu á tshe kœsœ dœ utu nœ kœdji dœ o'o, tshe dji.»

15

Ndœma toro tœ upu nœ pata á tshe yiwa

(Wu 6a tœ Mat 18.12-14)

¹ Aayi kœko ngendja lapo dœ pe aayi ngbindirœ na ga indiri Yisu ndœ kœdji she. ² Afarisayi dœ pe aayi kœyisœ awa akwa tetœ kœle lœ ma endje adœke: «Uzu asœ sœ kœyindœ aayi ngbindirœ, yé œ sœ kœzi œrœ tœ œsœnœ dœ endje!»

³ Yé Yisu pa lœ ndœma toro fœ endje adœke: ⁴ «Œdœ anga uzu bale ugurutœ 'e kœsœ dœ apata nœ ye kama bale (100) yé anga bale kœyiwa, tshe katœ udu endje zazu vana dœ ndjokpa dœ mindu dœ amance vana (99) ti lœ gusu yé œ na kœpara tsheneke asœmœ œrr œ gbœ she yekane nene a? ⁵ Yé lœkœ á tshe kœgbœ she, tshe za she dœ yanga ga pa igi ye, ⁶ yé œ gu dœ she ga ndœ ye. Manda nœ, tshe e anganœ dœ amashenga nœ ye ndœ kœpandœma nœ fœ endje adœke: “E na ga mœ a kurutshelœ yanganœ asœ dœ 'e, mbœrœe mœ gbœ pata nœ mœ á tshe yiwa kpœke ye!” ⁷ Mœ sœ kœpandœ nœ fœ 'e adœke, yanga 6a lafo œ sœ bala atamœ, mbœrœe anga ayi ngbindirœ bale á tshe kœfatshalœsu ye. Yanganœ œ ropa yanga mbœrœe otshœ azu zazu vana dœ ndjokpa dœ mindu dœ amance vana (99) á endje sœ ndjii yé á gbege ndœ kœfatshalœsu endje nene.»

Ndœma toro tœ upu nœ ngendja á yiwa

⁸ «Œdœ ndje anga yashe bale kœsœ dœ langere ngendja nœ ye ndjokpa yé á anganœ bale yiwa, tshe ta owo, tshe ngbœ osho yé œ para œrr yé œ gbœ yekane nene a? ⁹ Yé lœkœ á tshe kœgbœ, tshe e anganœ dœ pe amashenga nœ ye ndœ kœpandœ nœ fœ endje adœke: “E na ga mœ a kurutshelœ yanganœ asœke dœ 'e, langere ngendja nœ mœ á yiwa kpœke, mœ gbœ ye!” ¹⁰ Mœ sœ kœpa fœ 'e adœke, aandjelu nœ Ndjaba œ sœ dœ yanga ataa, mbœrœe anga ayi ngbindirœ bale á tshe kœfatshalœsu ye.»

Ndæma toro tæ upu næ gbolo yakoshe á tshe yiwa

¹¹ Yisu kpa pa adæke: «Anga yakoshe bale sœ lima dœ agbolo yakoshe nœ ye bisha. ¹² Ingingœ pa fœ abanœ adæke: “Aba, kurutshelœ œrœ á 6œ sœ dœ toenœ, œ ko œsœ œnœ mœ fœ mœ.” Yé, abanœ kurutshelœ œrœnœ tœ endje bisha dœ ayance. ¹³ Manda olo teasho, ingi gbolo yakoshœnœ ko œnœ ye œrœnœ yœ œrœ para, yé œ ro ga lœ anga ogo zara. Ba zœ, tshe li ga lœ djingili, yé œ ndi ngendja nœ ye para.

¹⁴ «Manda kindi ngendja nœ ye para kœkœ, egerœ ogo li ga lœ ogonœ asœmœ, yé tshe li ga lœ oyo. ¹⁵ Tshe na œ li akwa 6a ndœ anga uzu ogonœ asœmœ, uzunœ vwa she ga lœ kindi nœ ye mbœrœ kœgbandœ akaso. ¹⁶ Tshe sœ lima dœ ogo kœzi leyœ á akœsonœ sœ kœzi tœnœ, kashe uzu bale toto fœ she nene. ¹⁷ Tshe tetœ kœgbe tshelœ ye, yé œ pa adæke: “Aayi akwa nœ aba mœ para sœ kœzi œrœ 6ata á endje yindœ nœ, kashe 6a ke, mœ sœ kœtshu dœ ogo! ¹⁸ Mœ gu ga ndœ aba mœ, yé œ pa fœ she adæke: “Aba, mœ mbœrœ lima ekperœ fœ Ndjaba œdœ pe fœ 6œ. ¹⁹ Mœ kpa lili ndœ kœsœ tœ gbolo yakoshe nœ zœ nene, kashe fa mœ tœ anga ayi akwa nœ zœ.” ²⁰ Yé tshe tetœ awa ndœ kœgu ga ndœ abanœ. Abanœ wu she lima lœ ugunœ, yé oyo ye ka she, á tshe kœkpa dœ œro para tshatshu ye œ kœtepa ye dœ kœuru tshelœ utu ye. ²¹ Gbolo yakoshe kœpa fœ she adæke: “Aba, mœ mbœrœ ekperœ fœ Ndjaba œdœ pe fœ 6œ, mœ kpa lili adæke 6œ e mœ gbolo yakoshe nœ zœ nene.” ²² Kashe abanœ pa fœ ayi akwa nœ ye adæke: “E na dœ œtshœ lœba ga mœ katsha œ verœ ga tœ ye, œ yi bingi ga tœ yœkœne ye œ verœ œrada ga tœ ada ye. ²³ E na dœ za œtshœ ovoro ngombe á tshe sœ dœ ojoro, œ wo she. A mbœrœ angbo œ zi she. ²⁴ Gbambanœ nene, gbolo yakoshe nœ mœ á e wu she asœke, tshu lima yé á kpa kwatœ ye dœ soro asœ, tshe yiwa lima yé á mœ gbœ she asœ.” Yé endje tetœ kœmbœrœ angbo.

²⁵ «Dœ lœndœnœ asœmœ, eya gbolo yakoshe nœ ye sœ lima 6a lœ kindi. Lœkœ á tshe to lima 6a lœ kindi kœgu she, ndœ dœ anda atake, tshe dji œsœ itshi dœ pe ipi. ²⁶ Tshe kœ'e anga ayi akwa, yé á kœyu she tœ œrœ á sœ kœmbœrœtœ endje 6a sœnda. ²⁷ Ayi akwanœ kœgi fœ she adæke: “Aya zœ dá gu, yeka á aba zœ wo œtshœ ovoro ngombe á tshe sœ dœ ojoro mbœrœ á tshe wu she kœgu tœnœ dœ œtshœ œkœ ye.”

²⁸ «Eyanœ dji ataa, œ so ókœ, yé œ vwaratœ ye kœli anda ye. Abanœ wuta ndœ kœu she. ²⁹ Kashe tshe gi fœ abanœ adæke: “Aba, mœ mbœrœ akwa 6ata kanga fœ 6œ manda ungu ndjoro, mœ vwavwaratœ mœ tœ anga awa o'o nœ zœ bale nene, kashe œlœ bale á 6œ za anga ngombe nœ zœ fœ mœ adœke mœ mbœrœ angbo dœ she dœ anga mœ gugu nene. ³⁰ Kashe lœkœ á gbolo yakoshe nœ zœ asœ gu, œshe á tshe ndi œrœ nœ zœ ndœ agugati, 6œ wo œtshœ ovoro ngombe á tshe sœ dœ ojoro mbœrœ she!” ³¹ Yé abanœ kœpa fœ she adæke: “Gbolo nœ mœ, œbœ, 6œ sœ œnœ zœ dœ mœ waa kpœke. œrœ nœ mœ para kœdœ œnœ zœ. ³² Kashe, œ li adœke a mbœrœ angbo œ sœ dœ yanga, mbœrœ aya zœ asœke tshu lima yé á kwatœ ye dœ soro asœke. Tshe yiwa lima yé á mœ gbœ she asœke.”»

16

Ndæma toro tæ upu næ ekpe kapeta

¹ Manda nœ, Yisu pa fœ ayambarœ nœ ye adæke: «Anga ayi ngendja sœ lima dœ kapeta nœ ye, yé anga azu na œ pandœ nœ fœ she adœke kapetanœ sœ kœndi œrœ nœ ye. ² Tshe kœ'e kapeta œ pa fœ she adæke: “O'o gadœ dá

mœ dji dœ i'iri zœ ata a? Ma mara á 6œ mbœrœ akwa dœ ngendja fœ mœ dœ mœ wu, mbœrœ ngongɔ asœ 6œ kpa dœdœ kapeta nœ œrœ nœ mœ nene.”

³ «Kapeta kœtetœ kœpu lœ ma ye adœke: “Gbozu nœ mœ yindœ kœza akwa tshakane mœ. Mœ mbœrœ kotoo? Mœ gugu dœ gbœgbɔ ndœ kœdjo kindi nene. Mœ sœ dœ tshula kœyondœ œrœ. ⁴Mœ wusœ œrœ á mœ mbœrœ ye! Mœ tetœ kœyindœ azu á endje kœyindœ mœ kœna ga ndœ endje ɔɔ á akwa kapeta nœ mœ kœka.” ⁵Tshe e uzu dœ uzu á tshe sœ lima dœ kudá nœ gbozu nœ ye, yé œ yu tsheneke á tshe na utshunœ adœke: “Kudá nœ gbozu sœ lima lœ kumu zœ kotoo?” ⁶Uzunœ kœgi fœ she adœke: “Ngbongolo kada kama bale (100).” Kapeta kœpa fœ she adœke: “Za mbeti kudá nœ zœ, sœ ga ati œ su adœke: Ngbongolo kada zazu bisha dœ ndjokpa.” ⁷Tshe kpa yu anga adœke: “Bœ sœ dœ kudane kotoo?” Uzunœ gi fœ she adœke: “Sake nœ indji ble kama bale (100).” Kapeta kœpa fœ she adœke: “Za mbeti kudá nœ zœ, yé œ su adœke: Zazu vana.” ⁸Gbozu donga ekpe kapetanœ mbœrœ á tshe mbœrœ akwa nœ ye dœ kœwusœrœ, yé œ pa adœke: “Zu á endje sœ kœgbe dœ kœgbɔ œrœ nœ tshapashɔ asœke sœ hara hara lœ kœmbœrœ ayo ugurutœ endje dœ anga endje kœropa endjeneke á endje dœ azu nœ ingbisho.”»

⁹ Yisu kpa pa adœke: «E mbœrœ ayo dœ azu lœ awa nœ kœgbœrœ nœ tshapashœ asœke á sœ kœfara osho mbœrœ á 'e kœgugu dœ tœnœ nene, yeka á Ndjaba kœza osho kœsœ nœ waa dœ waa fœ 'e.

¹⁰ «Uzu á tshe kœzatœ ye ndjii lœ aya akwa, tshe za ndje tœ ye ndjii lœ egerœ akwa. Yé tsheneke á tshe dœ ayi wala lœ aya akwa, tshe dœ ndje ayi wala lœ egerœ akwa. ¹¹Edœ 'e kœsœsœ kœzatœ 'e ndjii lœ mara kœmbœrœ akwa dœ ngendja á dœ œrœ afara nene, œdœ dá to adja ɔtshœrœ fœ 'e a? ¹²Yé œdœ 'e kœmbœmbœrœtœ 'e ndjii lœ kœza œrœ nœ anga azu ga tœ akwa nene, œdœ dá to œrœ neke á sœ mbœrœ 'e fœ 'e a?

¹³ «Ayi akwa bale lili kœmbœrœ akwa fœ agbozu bisha nene. Gbambanœ nene, œdœ tshe kœsœ kœyindœ anga bale, tshe yiangba anga; too œdœ tshe kœzatœ ye ga ndœ tsheneke utshunœ, tshe vwaratœ ye tœ anga. 'E lili adœke 'e mbœrœ akwa fœ Ndjaba dœ kœdœ akanga nœ ngendja nene.»

Awa akwa œdœ ogo Gbozu nœ Ndjaba

(Wu 6a tœ Mat 11.12-13; 5.31-32; Mar 10.11-12)

¹⁴ Afarisayi á endje yindœ ngendja waa, dji lima o'onœ ataa yé œ tetœ kœmɔ Yisu. ¹⁵ Yisu kœpa fœ endje adœke: «E'e, 'e sœ kœmatœ 'e ɔata azu á endje sœ ndjii tœ ala azu, kashe Ndjaba wu ɔsu 'e ye. Gbambanœ nene, œneke á azu sœ kœza dœ ádá waa, Ndjaba wu tœ ekpœnœ.

¹⁶ «Endœ buku nœ awa akwa nœ Moyize œdœ buku á aayi kœgbara o'o su lima, di œerrr ga tœ kœna Yowane ayi kœza batisimu. Dœ ɔndœnœ asœmœ, endje sœ lima kœyisœ ɔtshɔ O'o nœ Ogo gbozu nœ Ndjaba, yé uzu dœ uzu sœ kœpa lima avwara ndœ kœli ga zœ. ¹⁷ Andaa tshalafo dœ tshapashœ œ yiwa ye, kashe endje wa œrœ bale lœ awa akwa nene, œdœ ndje tshakanea a'eara uwu mbeti nene.

¹⁸ «Yakoshe kɔ á tshe katœ awonœ ti yé á to ata anga, tshe mbœrœ angba budu. Tsheneke á tshe to yashe á akœnœ katœ ye ti, tshe sœ kœmbœrœ ndje angba budu.»

Ndœma toro tœ upu nœ ayi kœgbœrœ œdœ Lazaro

¹⁹ «Anga uzu bale kœdœ lima ayi kœgbœrœ, tshe verœ kolœ ɔtshɔ lœba nœ ngendja. ɔɔ dœ ɔɔ tshe sœ lima kœzi ɔtshœrœ ɔata uzu sœ dœ angbo. ²⁰ Anga ayi oyo á i'iri ye kœdœ Lazaro, sœ lima kœlo 6a pa manda anda nœ ye; tshe sœ

lima dœ uku gbadja tœ kotœ ye. ²¹ Tshe sœ lima kœyindœ kœzi kutiri kœzirœ á sœ kœyo 6a tshakudu ndaba kœzirœ nœ ayi kœgbœrœ scœmœ kashe tshe lili lima nene. Yé ayavoro sœ ndje lima kœna kœla tshala uku gbadja nœ ye.

²² «Ayi oyo tshu, yé aandjelu to she na tœnœ ndoo dœ Abrayamo. Ayi kœgbo œrœ tshu ndje, yé endje shi she. ²³ Ayi kœgbo œrœ sœ lima kœwu oyo waa 6a lœ ogo nœ akuzu. Tshe mesho ga lafo atake, œ wu Lazaro á tshe sœ ndoo dœ Abrayamo. ²⁴ Tshe kœve rawa adœke: “Aba mœ dœ Abrayamo, wu oyo mœ dœ œ vwa Lazaro tshe yi yœkœne ye ga la ngu dœ œ sa ga pa tima mœ kane, mbœrœ mœ sœ kœwu oyo 6a la wo 6a ke waa.” ²⁵ Kashe Abrayamo pa fœ she adœke: “Gbolo nœ mœ, wusœ nœ adœke fœ gbo lima œrœ tshapashœ lœ soro zœ ndjoro, kashe Lazaro sœ lima dœ oyo kœrosœ nœ. Ngœngœ asœke, oyo nœ ye ka ye, andaa œbœ, 6œ sœ kœwu oyo. ²⁶ Ga pa nœ, egerœ kudu wa mapaka ugurutœ zœ dœ a'a ye. Uzu œ to 6a ke œ na ga ndœ 'e 6a zœ nene, uzu œ to ndje 6a ndœ 'e 6a zœ œ na ndje ga ndœ 'a nene.”

²⁷ «Ayi kœgbœrœ kœpa adœke: “Mœ sœ kœdi tshelœma mœ fœ 6œ, aba, vwa Lazaro 6a scœnda nœ aba mœ, ²⁸ mbœrœ mœ katœ aaya mœ mindu 6a zœ. Tshe mindœ nœ fœ endje mbœrœ adœke endje kœnana 6a tœ osho á mœ wu oyo tœnœ 6a ke asœ nene.” ²⁹ Abrayamo kœpa fœ she adœke: “Aaya zœ wusœ buku nœ awa akwa nœ Moyize dœ pe kœmi upu nœ aayi kœgbara o'o, yé endje dji œ za ga tœ akwa.” ³⁰ Ayi kœgbœrœnœ kpa pa adœke: “E scœsœ ataa nene Abrayamo aba mœ, œdœ uzu kœtshu lima, yé á wuta á na ga ndœ endje, endje fatshalœsu endje ye.” ³¹ Kashe Abrayamo kpa kœgi fœ she adœke: “E dœ endje kœdjidji Moyize dœ pe aayi kœgbara o'o nene, œdœ ndje uzu á tshe kœtshu, á she, á na ga ndœ endje, endje yi ndje ndœ o'o ye nene.”»

17

Kœmi upu nœ Yisu

(Wu 6a tœ Mat 18.6-7; Mar 9.42)

¹ Yisu pa fœ ayambarœ nœ ye adœke: «Eœrœ á sœ kœyi azu ndœ kœmbœrœ ekperœ sœ zœ. Kashe oyo nœ tsheneke á tshe yi anganœ ga lœ ekperœ! ² E li dœ she adœke endje du egerœ badja ga tœ igi ye œ vwi she ga la egerœ ungu. E sœ dœ œtshœnœ mbœrœ she ata tœ œsœnœ adœke tshe yi anga gbolo bale lœ agbolo asœ ga lœ ekperœ. ³ E sœ dœ gbœdjela!

«E dœ aya zœ kœmbœrœ ekperœ fœ 6œ, gbagbara she. Yé œdœ tshe kœgbetshelœ ye ndœnœ á fatshalœsu ye, wu oyo ye. ⁴ E dœ tshe kœmbœrœ ekperœ fœ 6œ awa mindu dœ bisha (7) lœ œlœ bale, yé á na ndje ga ndœ zœ awa mindu dœ bisha (7) kœpa fœ 6œ adœke: “Eneke á mœ mbœrœ sœ tœ kpenœ”, wu kolœ oyo ye.»

Kœyindœrœ

(Wu 6a tœ Mat 17.20)

⁵ Aayi awwa kœpa fœ Gbozu adœke: «Mbœrœ adœke kœyindœrœ nœ 'a gerœ.» ⁶ Gbozu kœgi adœke: «E dœ adja 'e kœsœ má dœ kœyindœrœ dœ egerœnœ 6ata ele œyo á i'irinœ kœdœ mutarde, 'e pa mœ fœ œyo asœ adœke: “Gitœ zœ kpœke œ na œ to 6a la kota 6a e”, yé œ mbœrœtœ ye liaka o'o 'e ye.»

Eœrœ á li adœke ayi akwa mbœrœ

⁷ «Uzu dœ ugurutœ 'e á tshe kœsœ dœ ayi akwa nœ ye á tshe djo kindi too á tshe gbœndœ ayarœ, yé á ayi akwanœ to 6a lœ kindi á gu, á tshe pa fœ she kpuru adœke: “Na katsha œ zi œrœ a?” ⁸ E œ nene, tshe pa fœ she adœke: “Fa kœzirœ fœ mœ, yapa lœba zœ yeka á kœko kœzirœ ga pa ndaba fœ mœ. Mœ

kœzi œæœ á kœndjo œæœ yeka á 6œ kœzi á kœndjo ndje œœœ zœ manda nœ.”
 9 Gbozu lili kœgi œtshœœœ fœ ayi akwanœ mbœœœ œœœ neke á tshe pa tœnœœ
 fœ she, yé á tshe mbœœœ liakanœ nene a? 10 Æ sœ ndje awa bale mbœœœ 'e,
 œœœ 'e kœmbœœœ neke kœ á endje pa tœnœœ fœ 'e, 'e pa adœœœ: “A'a kœdœ ayi
 akwa gbambanœ, 'a mbœœœ kolœ akwa neke á li adœœœ 'a mbœœœ.”

Yisu she aayi boroma ndjokpa

11 Bata á Yisu sœ lima kœro ga lœ Yerusaleme, tshe ro tœ lœ ogo Samariya
 œœœ Galilayi. 12 Æ á tshe li lima ga lakpi anga ongbo bale, aayi boroma
 ndjokpa na ndœ kœtœga dœ she. Endje ka lima zara, 13 yé œ tetœ kœ'e she
 dœ œgbœ adœœœ: «Yisu, ayi kœyisœœœ, wu oyo 'a kane.» 14 Yisu wu endje œ
 pa fœ endje adœœœ: «'E na œ matœ 'e fœ anganga Ndjaba.» Andaa kœna ga
 zœ, tœ ala awa, endje she ye. 15 Anga bale ugurutœ endje, kœwu adœœœ œne
 she ye, á kwatœ ye dœ kœdonga Ndjaba dœ agbœ tshama ye. 16 Tshe gote ga
 tœ ada Yisu, œ tara kumu ye ga ati yé œ za mershe fœ she. Kashe uzunœ
 asœœœ lima kœdœ uzu Samariya. 17 Yé Yisu kœpa adœœœ: «Ataa œ dœdœœ
 endje ndjokpa kœkœ dá she nene a? Anga endje mindu dœ vana, sœ œœœ
 endje kpœta a? 18 Anga uzu ugurutœ endje gbegbe ndœ kœkwa kœdonga
 Ndjaba nene, kashe kolœ genenœ asœœœ!» 19 Yé Yisu kœpa fœ she adœœœ:
 «Alafo, œ gu zœ. Kœyindœœœ nœ zœ she 6œ ye.»

Akwa tshagbozu nœ Ndjaba (Wu 6a tœ Mat 24.23-28,37-41)

20 Afarisayi kœyu she adœœœ: «Æ gade dá akwa tshagbozu nœ Ndjaba œ na
 a?» Yisu kœgi fœ endje adœœœ: «Akwa tshagbozu nœ Ndjaba œ na dœ mara
 adœœœ uzu wu nene.

21 «Endje pandœ nœ adœœœ: “Wu, tœnœ dá sœ asœ, too œtœnœ dá sœ 6a e”
 nene. Gbambanœ nene, akwa tshagbozu nœ Ndjaba sœ ugurutœ 'e zœ.»

22 Yé Yisu kœpa fœ ayambarœ nœ ye adœœœ: «Osho sœ kœndo tœnœ zœ,
 osho á 'e sœ dœ ogo nœ kœwu amba anga olo bale ugurutœ olo nœ Gbolo nœ
 uzu, kashe 'e wu nene. 23 Endje tetœ kœpa fœ 'e adœœœ: “Tshe sœ 6a 'e”, too
 “tshe sœ 6a ke.” Kashe, 'e nana ga zœ nene, 'e kpakpa ndje œœ ga zœ nene.
 24 Gbambanœ nene, æ á Gbolo nœ uzu œ na, œ sœ 6ata Yavuru á yerœwa 6a
 lafo, yé á ishirinœ œ za osho djigi. 25 Kashe utshunœ, œ li adœœœ tshe wu oyo
 waa, yé azu nœ ngœngœnœ asœœœ vwaratœ endje tœ ye yekane.

26 «Lœndœ á olo kœna Gbolo nœ uzu kœli, œœœ œ mbœœœœ endje 6ata œœœ
 lœkœ nœ Nowa lima. 27 Azu sœ lima kœzi œœœ dœ kœndjo œœœ, endje sœ lima
 kœtotœ endje dœ kœœœ ayawuru nœ endje ndœ totœ œœœ ga tœ olo á Nowa li
 lima ga lœ egerœ agba, yeka á yavuru ni lima, á ungu su lima pa œsho kpœlirœ,
 yé á wo endje lima para. 28 Æ sœ ndje 6ata œœœ lœkœ nœ Lota lima: Azu sœ
 lima kœzi œœœ dœ kœndjo œœœ, endje sœ kœyo œœœ dœ kœœœ œœœ, endje sœ
 lima kœlu œœœ ga lœ kindi dœ kœœœ anda. 29 Kashe olo kœwuta lima Lota lœ
 Sodomœ, Ndjaba vwa owo 6ata yavuru, œ to 6a lafo kœyo ga ati dœ pe jiwonœ
 á di yœœ, yeka á wo lima azu para kœkœ. 30 Æ mbœœœ bala tœ endje ataa lœkœ
 á Gbolo nœ uzu œ ma bala tœ ye.

31 «Dœ olonœ asœœœ, uzu á tshe kœsœ 6a pa kumu anda á œœœ nœ ye sœ
 6a œœnda, tshe kpa gerœ ga ati kœza tœnœ nene; œ sœ ndje ataa fœ uzu á tshe
 kœsœ 6a lœ kindi, tshe kpa kwatœ ye ga mangba ye nene. 32 'E gbœtshelœœ
 'e tœ upu nœ awo Lota kane. 33 Uzu neke á tshe para awa ndœ kœgbœndœœ
 soro ye, tshe tshu; kashe tsheneke á tshe gbœndœœ nœ nene dá she. 34 Mœ
 sœ kœpandœœ nœ fœ 'e, lœ butshœnœ asœœœ, ayakoshe bisha œ lopa gbarœ

bale: Endje za anga bale, yé anga œ sœpe. ³⁵ Ayashe bisha œ sœ kœtœ œœrœ tœ œsœnœ bale: Endje za anga bale, yé anga œ sœpe. [³⁶ Ayakoshe bisha œ sœ kœmbœrœ akwa 6a lœ kindi, endje za anga bale yé anga œ sœpe.]» ³⁷ Ayambarœ nœ Yisu yu she adœke: «œrœnœ atamœ œ mbœrœtœ endje kpœta Gbozu?» Yé tshe kœgi fœ endje adœke: «Osho á oko uzu œ sœ tœnœ, dá adivumbala, œ na kœngbœtœ endje 6a zœ*.»

18

Ndœma toro tœ upu nœ yashe koya œdœ ayi kœwangbanga

¹ Yisu pa ndœma toro asœke mbœrœ kœma fœ endje adœke endje shi gbi lœ kœza avwala, endje gbœgbœ dœkœngœ nene. ² Tshe pa fœ endje adœke: «Anga ayi kœwa ngbanga á tshe kpakpa awa Ndjaba nene yé á lili ndje œsœ uzu bale nene, sœ lima 6a lœ anga ongbo bale. ³ Yé anga yashe koya sœ lima kœna ga ndœ ye œlœ dœ œlœ kœpa fœ she adœke: “Wa ngbanga ugurutœ mœ dœ ayingba mœ asœke kane.” ⁴ Katshatsha ayi kœwangbanganœ sœ 6a lima kœvwaratœ ye, yé tshe sœ kœpa dœ tœ ye adœke: “Ataa mœ kœkpakpa awa Ndjaba nene yé á kœlilisœ azu nene, ⁵ kashe 6ata á yashe koya asœ sœ kœndanga mœ, mœ wa œtshœ ngbanga fœ she mbœrœ á tshe kpa kœkwakwatœ ye ndœ kœtshanga kumu mœ nene.”»

⁶ Yé Gbozu kpa kœpa ga pa nœ adœke: «'E dji o'o á ayi kœwangbanga á tshe sœsœ ndjii nene, sœ kœpa tœnœ dœ œtshœnœ kane! ⁷ Yé dœ mara ataa, Ndjaba œ wa œtshœ ngbanga ga tœ azu á tshe ke endje á endje sœ kœki ga tœ ye butshœ dœ œlœ nene a? Tshe gbeletœ ye ndœ kœti kane endje ga lafo ye a? ⁸ Mœ sœ kœpa fœ 'e ngbi adœke: Tshe wa œtshœ ngbanga fœ endje katsha ye. Kashe lœkœ á Gbolo nœ uzu œ kwa bala, tshe gbœ azu á endje sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Ndjaba pa œshœ zœ a?»

Ndœma toro tœ upu nœ Farisayi dœ ayi kœko ngendja lapo

⁹ Tshe kpa pa ndœma toro asœke fœ anga azu á endje sœ kœgbe adœke œne sœ ndjii tœ ala Ndjaba, yé á sœ kœgu œsœ anga endje adœke: ¹⁰ «Anga azu bisha na lima ga lœ Tepelo ndœ kœza avwala; anga bale kœdœ Farisayi yé anga kœdœ ayi kœko ngendja lapo. ¹¹ Farisayinœ ka ga lafo, œ sœ lima kœza avwala tœ upu nœ ye dœ tœ ye adœke: “Uu Ndjaba, mœ sœ kœdonga 6œ mbœrœ mœ sœsœ 6ata anga azu nene, endje kœdœ aayi angba, aayi djingili, aayi angba budu, mœ sœsœ ndje 6ata ayi kœko ngendja laponœ á tshe sœ 6a e asœ nene. ¹² Mœ sœ kœyotshelœma mœ olo bisha lœ pœsœ bale, yé œ sœ kœtœ œrœ bale lœ ndjokpa lœ œrœ nœ mœ kœ á mœ sœ kœgbœ tœnœ fœ 6œ.” ¹³ Ayi kœko ngendja lapo sœ œnœ ye zara; tshe yiyi lima ndœ kœmesho ga lafo nene, kashe tshe sœ kœda okoro ye yé œ sœ lima kœpa adœke: “Uu Ndjaba, wu oyo mœ dœ ekpe uzu á mœ sœ asœke.”

¹⁴ «Yisu kœpa fœ endje adœke: “Mœ sœ kœmindœ nœ fœ 'e, ayi kœko ngendja lapo wuta lima ndjii tœ ala Ndjaba lœkœ á tshe gu ga ndœ ye, kashe œ dœdœ Farisayinœ nene. Gbambanœ nene, uzu kœ á tshe titœ ye dœ tœ ye ga lafo, Ndjaba œ ku she ga ati, kashe tsheneke á tshe zatœ ye ga ati, Ndjaba œ ti she ga lafo.”»

*Yisu to kane ye ga pa aaya agbolo
(Wu 6a tœ Mat 19.13-15; Mar 10.13-16)*

* **17.37** 17.37 Gbagurunœ asœke yindœ kœpa adœke uzu bale œ kpa lœma ngbanga nœ Ndjaba nene.

¹⁵ Azu sœ lima kœna ndje dœ aaya agbolo fœ Yisu mbœrœ adœke tshe to kane ye ga pa endje. Kœwu ataa, ayambarœ sœ lima kœgeta endje. ¹⁶ Kashe Yisu e agbolo ga ndœ ye, yé á kœpa adœke: «'E katœ agbolo dœ endje na ga ndœ mœ! 'E kœkœ endje nene, mbœrœ ogo Gbozu Ndjaba sœ mbœrœ azu á endje sœ ɓata endje. ¹⁷ Mœ sœ kœpa dœ adjapu fœ 'e adœke: Uzu neke á tshe yiyindœ ogo Gbozu Ndjaba ɓata gbolo nene, tshe li bala ga zœ nene.»

Ayi kœgbœrœ

(Wu ɓa tœ Mat 19.16-30; Mar 10.17-31)

¹⁸ Anga gbozu tshapa ayuda bale yu Yisu adœke: «Ŧshœ ayi kœyisœrœ, œrœ gadœ dá mœ kœmbœrœ á kœgbœ soro á ka nene a?» ¹⁹ Yisu kœpa fœ she adœke: «Mbœrœ gadœ á ɓœ e mœ Ŧshœ uzu a? Uzu bale sœsœ dœ Ŧshœnœ nene, kolœ Ndjaba kuti ye. ²⁰ Bœ wusœ awa o'o ye: "Mbœmbœrœ angba budu nene, wowo uzu nene, zizi angba nene, papa wala ga pa uzu nene, lisœ aba zœ dœ pe ayi zœ!"»

²¹ Gbozu tshapa ayudancœ asœmœ kœgi adœke: «Mœ sœ kœmbœrœtœ mœ ɓa lima liakancœ pe lœ gbolo mœ.» ²² Yisu kœdji ataa yé á kœpa fœ she adœke: «Œ sœpe œrœ bale á ɓœ mbœmbœrœ nene: Œrœ kœ á ɓœ sœ dœ tœncœ, ka œ kurutshelœ ngendjancœ tœ aayi oyo. Ataa, ɓœ gbœ bala kœgbœrœ ɓa lafo. Manda nœ, na ga mœ yé œ te manda mœ.» ²³ Lœkœ á tshe dji o'onœ asœmœ ataa, oyo za she waa, mbœrœ œshe kœdœ lima ayi kœgbœrœ. ²⁴ Yisu wu adœke tshe sœ lima dœ oyo, œ pa adœke: «Tœ adœke aayi kœgbœrœ li ga lœ Ogo gbozu nœ Ndjaba, œ sœ tœ œgbœncœ. ²⁵ Gbambancœ nene, agea á i'iri ye kœdœ Shamo li kœli tœ lœ ogoro imbili dœ Ŧshœnœ, kashe œ kpa gbœ kœrosœ nœ adœke ayi kœgbœrœ li ga lœ Ogo gbozu nœ Ndjaba.» ²⁶ Azu á endje sœ lima kœdji o'onœ asœmœ yu adœke: «Atamœ, œdœ dá li kœshe tœncœ a?» ²⁷ Yisu kœgi adœke: «Œrœ á azu lili ndœ kœmbœrœ tœncœ nene, Ndjaba œ mbœrœ ye.»

²⁸ Yé Petro pa adœke: «Dji 'a kane. 'A katœ œrœ nœ 'a yé œ te manda zœ.» ²⁹ Yisu kœgi fœ endje adœke: «Mœ sœ kœpa dœ adjapu fœ 'e adœke, uzu kœ á tshe katœ anda nœ ye, awonœ, ayingonœ, abancœ dœ aayanœ too agbolo nœ ye mbœrœ kœzatœ ye ndœ Ogo gbozu nœ Ndjaba, ³⁰ tshe gbœ œrœ kœropancœ dœ osho asœke. Yé dœ osho á na manda nœ, tshe gbœ ndje soro á ka nene.»

Yisu kpa pandœ kuzu ye œdœ kœshe nœ ye lœ akuzu

(Wu ɓa tœ Mat 20.17-19; Mar 10.32-34)

³¹ Yisu ko ayambarœ nœ ye ndjokpa dœ bisha, œ pa fœ endje adœke: «'E dji kane, a sœ kœro ga lœ Yerusalem, yé ɓa zœ dá o'o para á aayi kœgbœrœ o'o su lima tœ upu nœ Gbolo nœ uzu œ mbœrœtœ endje. ³² Endje za she ga tshakane azu á endje wuwusœ Ndjaba nene. Endje mœ she, endje gu she dœ pe kœtu ngusha ga tœ ye; ³³ manda kœsœ she dœ ndjapa, endje wo she. Yé manda olo votœ, tshe she lœ akuzu.» ³⁴ Kashe, ayambarœ wuwu lima sœ œrœ bale lœ nœ nene. Ádá o'onœ za lima tœ endje yiwatœ nœ tœ endje ye. Endje djidji lima tshelœ kata o'onœ á Yisu yi lima ndœ kœpa tœncœ nene.

Yisu she ayibula ɓa lœ Yeriko

(Wu ɓa tœ Mat 20.29-34; Mar 10.46-52)

³⁵ Lœkœ á Yisu wuta lima ndœ Yeriko, anga ayibula sœ lima ga ati ga tœ ama awa, á sœ kœyœndœ œrœ. ³⁶ Kœdji œsœ azu ndjoro kœro tœ awa, tshe yu lima osho adœke: «Œrœ gadœ dá sœ kœmbœrœtœ endje asœmœ a?» ³⁷ Endje pandœ nœ fœ she adœke: «Yisu, uzu Nazarete dá ro asœmœ.» ³⁸ Tshe kœta

rawa adœke: «Yisu Gbolo nœ Davidi, wu oyo mœ kane!» ³⁹ Azu á endje sœ lima kœna utshunœ, te lima tœ kœgbagbara she adœke tshe sœ koko. Kashe, tshe kpa ta rawa dœ œgbœ adœke: «Gbolo nœ Davidi, wu oyo mœ kane!» ⁴⁰ Yisu ka, yé œ pa adœke endje na dœ she fœ œne. Lœndœ á ayibula sœmœ wuta ndoo, Yisu yu she adœke: ⁴¹ «Ɔrœ gadœ dá bœ yindœ nœ adœke mœ mbœrœ fœ bœ a?» Tshe kœgi adœke: «Gbozu, mœ yindœ kpa kœwu osho.» ⁴² Yisu kœpa fœ she adœke: «Wu osho. Kœyindœrœ nœ zœ she bœ ye.» ⁴³ Petœ œsœnœ tshe wu osho, yé œ te lima kœna manda Yisu dœ kœdonga Ndjaba. Kœwu tœnœ ataa, azu kœ tetœ kœdonga Ndjaba.

19

Yisu œdœ pe Zakayo

¹ Manda kœli Yisu ga lœ Yeriko, tshe ro lima tœ lœ ongbœnœ. ² Anga uzu á ìiri ye kœdœ Zakayo, sœ lima ba zœ; œshe kœdœ gbozu tshapa aayi kœko ngendja lapo, yé œshe lima kœdœ ayi kœgbarœ. ³ Tshe sœ lima kœpara awa kœwu Yisu adœke œshe kœdœ œdœ; kashe bœta á tshe sœ lima tœ ondonœ, awa adœke tshe wu she gugu lima nene mbœrœ azu ro lima sœ nœ ye. ⁴ Tshe kpa utshunœ, œ œ ga lœ œyo á ìirinœ kœdœ Sikomore, mbœrœ kœwu Yisu á tshe yi lima ndœ kœro tœ kpœtœmœ. ⁵ Lœkœ á Yisu wuta kpœtœ oshonœ asœmœ, tshe mesho ga lafo yé œ pa fœ she adœke: «Zakayo, jœrœ ga ati katsha, mbœrœ kpesheke œ li adœke mœ lo ba sœnda nœ zœ.»

⁶ Katsha Zakayo kœjœrœ ga ati katsha yé œ za osho kœsœ fœ she dœ yanga. ⁷ Kœwu tœnœ ataa, azu kœ te lima tœ kœpulœma endje adœke: «Uzu asœ na kœlo ba ndœ ayi ngbindirœ!» ⁸ Kashe Zakayo na ga tshu Gbozu œ pa adœke: «Wu, Gbozu, mœ kurutshelœ œrœ nœ mœ kpekpeka, œ ko tshakalanœ fœ aayi oyo, yé œdœ mœ kœza lima œrœ nœ anga uzu dœ œgbœ, mœ gi ga manda nœ fœ she awa vana.» ⁹ Yé Yisu kœgi fœ she adœke: «Kpœsheke, bœ she dœ azu tshasœnda nœ zœ ye, mbœrœ œbœ kœdœ ndje anga ata Abrayamo. ¹⁰ Gbambœnœ nene, Gbolo nœ uzu na ndœ kœpara œdœ kœza kœshe fœ azu á endje djingili.»

Ndœma toro tœ upu nœ ngendja

(Wu ba tœ Mat 25.14-30)

¹¹ Bata á azu sœ lima kœdji o'onœ asœmœ, Yisu kpa pa lœ ndœma toro asœ mbœrœ tshe sœ lima ndoo dœ Yerusaleme. Azu sœ lima kœgbe adœke Ogo gbozu nœ Ndjaba œ matœ ye pe kpœtœ œsœnœ. ¹² Ataa, Yisu kœpa adœke: «Anga uzu bale lœ mara nœ agbozu á œsœ endje li, yi lima ndœ kœna ga lœ anga angbi ogo, mbœrœ azunœ ba zœ kœza œne tœ gbozu yekane á œne kœfatœ œne á kœgu á kœdœ gbozu tshapa ogo nœ œne. ¹³ Utshu kœro she, tshe e anga aayi akwa nœ ye ndjokpa œ ko langere ngendja nœ ye ndjokpa fœ uzu dœ uzu yé œ pa fœ endje adœke: “E kotœ 'e bishu dœ ngendjanœ œrr ga tœ olo á mœ gu.” ¹⁴ Kashe azu ogo nœ ye sœ lima kœyangba ye, yé œ vwa anga azu manda ye ndœ kœpa adœke: “A yiyindœ nœ adœke tshe te gbozu tshapa 'a nene.” ¹⁵ Andaa manda kœza akwa gbozugonœ fœ she, tshe gu œ e aayi akwa nœ ye á tshe ko lima ngendja fœ endje ndœ kœwusœ ngendja á uzu dœ uzu gbo ga pa nœ. ¹⁶ Uzu á tshe na utshunœ matœ ye œ pa adœke: “Gbozu, mœ gbo langere ngendja ndjokpa ga pa œeneke á bœ ko lima fœ mœ.” ¹⁷ Tshe kœpa fœ she adœke: “E sœ dœ œthœnœ, œbœ kœdœ œthœ ayi akwa, bœta á bœ mbœrœtœ zœ lindœ nœ lœ aya akwa atake, mœ za bœ tœ gbozu tshapa ongbo ndjokpa.” ¹⁸ Bisha uzu na yé œ pa adœke: “Gbozu, mœ gbo

langere ngendja mindu ga pa œneke á 6œ ko lima fœ mœ.”¹⁹ Tshe kœpa ndje fœ she adœke: “Mœ za 6œ tœ gbozu ga pa ongbo mindu.”²⁰ Anga kpa kœna yé œ kœpa adœke: “Gbozu, wu langere ngendja nœ zœ dœke, mœ guma lima sœ nœ ga lœ lœba.”²¹ Gbambœne nene, awa zœ za lima mœ waa, mbœrœ 6œ gbœgbœ: “Bœ sœ kœko œrœ á doédœ œnœ zœ nene, 6œ sœ kœko ele ngwarœ neke á doédœ 6œ dá lu nene.”²² Tshe kœpa fœ she adœke: “Ekpe ayi akwa! Kolœ liaka o'o ama zœ, mœ wa ngbanga gá tœ zœ. Bœ wu lima sœ nœ adœke œmœ kœdœ uzu á mœ gbœgbœ, mœ ko œrœ neke á doédœ œnœ mœ nene yé œ kœ ele ngwarœ neke á œ doédœ mœ dá lu nene.”²³ Yé mbœrœ gadœ á 6œ zaza má ngendja nœ mœ ga lœ anda nœ kœgumasœ ngendja nene a? Atamœ á mœ kœgu má, á endje kœgi fœ mœ dœ anga œrœ ga pa nœ nene a?”²⁴ Manda nœ, tshe kœpa fœ azu á endje sœ lima kpœmœ adœke: “E za langere ngendja nœ ye tshakane ye, yé œ za fœ tsheneke á tshe sœ dœ tœnœ ndjokpa.”²⁵ Endje pa fœ she adœke: “Gbozu, tshe sœ dœ anga langere ngendjancœ ndjokpa zœ!”²⁶ Tshe kœgi adœke: “Mœ sœ kœpa fœ 'e adœke, uzu kœ á tshe sœ dœ œrœ, endje kpa to anganœ ga pa nœ fœ she kœrosœ nœ, kashe tsheneke á tshe gugu dœ œrœ nene, endje gbœtœ œneke teasho á tshe sœ dœ tœnœ tshakane ye.”²⁷ Tœ ayingba mœ, fœ á endje yiya lima ndœ nœ adœke mœ dœ gbozu tshapa endje nene, 'e na dœ endje ga mœ dœ œ wa œngœrœ endje kpœtshu mœ.”²⁸

Yisu li ga lœ Yerusaleme бата gbozugo

²⁸ Manda kœpu o'onœ asœmœ ataa, Yisu te utshunœ kœœ ga lœ Yerusaleme. ²⁹ Lœkœ á tshe ndo dœ tshalakpi Betefaje œdœ Betani, ndoo dœ tshapa kaga á i'irincœ kœdœ kaga œyo Olive, tshe vwa ayambarœ bisha utshunœ,³⁰ yé œ pa adœke: «'E ro 6a lakpi á sœ ndjii utshu azœ asœke. Kœli 'e tshendja, 'e wu aya ane á endje du she kpœtœmœ yé á uzu bale œ damba ga pa ye nene, 'e vwara she œ gu dœ she ga mœ. ³¹ Yé œdœ uzu kœyu 'e adœke: “Mbœrœ gadœ á 'e vwara she a?” 'E gi fœ she adœke: “Gbozu dá gbe dœ she.”»

³² Aayi avwanœ na, œ wu ndje kolœ œrœnœ бата á Gbozu pandœ nœ fœ endje asœmœ. ³³ Lœkœ á endje sœ kœvwara anenœ, ayengœ ye yu endje adœke: «Mbœrœ gadœ á 'e vwara anenœ asœ a?» ³⁴ Endje gi adœke: «Gbozu dá gbe dœ she.» ³⁵ Endje gu dœ anenœ fœ Yisu, manda nœ endje ko yœgbœdœ lœba nœ endje va ga pa ye, á za Yisu ga pa nœ. ³⁶ Lœkœ á Yisu sœ ndœ kœro tœnœ, azu sœ lima kœsaka lœba nœ endje ga tœ ala awa. ³⁷ Kœndo dœ awa á jœrœ ga tœ kaga œyo Olive, ayambarœ nœ Yisu ndjoro sœ dœ yanga, œ tetœ kœdonga Ndjaba dœ avwara mbœrœ afá á Yisu mbœrœ á endje wu. ³⁸ Endje sœ lima kœpa adœke: «Kaka Ndjaba to kane ye ga pa gbozugo á tshe na dœ i'iri ye. Kaka kœsœ gee sœ 6a lafo yé moko nœ Ndjaba matœ ye 6a zœ!»

³⁹ Kashe anga Afarisayi á endje sœ lima ugurute ukpulu azunœ, pa fœ Yisu adœke: «Ayi kœyisœrœ, pa fœ ayambarœ nœ zœ adœke endje sœ koko!»
⁴⁰ Yisu kœgi adœke: «Mœ sœ kœpa fœ 'e adœke: «Dœ endje kœsœ koko, badja œ ta rawa.»

Iki nœ Yisu mbœrœ Yerusaleme

⁴¹ Lœkœ á Yisu ndo dœ ongbonœ yé á wu, tshe ki mbœrœ tœnœ. ⁴² Tshe pa lima adœke: «Uu Yerusaleme, œdœ 6œ kœwu má sœ œrœ á na ndœ kœza kœsœ gee fœ 6œ, œ sœ má dœ œtshœnœ waa. Kashe ngœngœnœ asœke, œ zatœ ye yiwa tœnœ tœ ala zœ ye. ⁴³ Yé wusœ nœ adœke, bala mbatsha, ayingba zœ œ tœ gbadjadja nœ endje dji 6œ djikpata, œ kpakundœ zœ dje tœ osho kœ. ⁴⁴ Endje ndi tshalakpi nœ zœ, œ wo 6œ œdœ agbolo nœ zœ para. Endje

katœ anga badja bale ti ga pa anganœ nene, mbœrœ 6œ wuwu lima sœ lœko á Ndjaba na ndœ koeti kane zœ ga lafo nene.»

Yisu gœrœ azu lœ Tepelo

(Wu 6a tœ Mat 21.12-17; Mar 11.15-19; Yow 2.13-22)

⁴⁵ Manda nœ, Yisu li ga lœ Tepelo, œ tetœ kœgœrœ azu á endje sœ lima kœka œrœ. ⁴⁶ Tshe pa lima fœ endje adœke: «Endje sú 6a la Buku nœ Ndjaba adœke: “Anda nœ mœ œ dœ bala anda nœ kœza avwala, kashe 'e fa tœ wutu nœ aayi angba.”»

⁴⁷ Yisu sœ lima œlœ dœ œlœ kœyisœ œrœ 6a lœ Tepelo. Agbozu tshapa anganga Ndjaba, aayi kœyisœ awa akwa œdœ ndje pe agbozu tshapa azu sœ lima kœpara awa kœwo she. ⁴⁸ Kashe endje gbœgbœ lima awa nene, gbambanœ nene, azu ndjoro za lima lœsu endje djigi ndœ kœdji kolœ she.

20

Tshagbozu nœ Yisu to kpœta a?

(Wu 6a tœ Mat 21.23-27; Mar 11.27-33)

¹ Anga œlœ bale, Yisu sœ lima kœyisœ œrœ fœ azu 6a lœ Tepelo, œ sœ lima kœpandœ Otshœ O'o yé agbozu tshapa anganga Ndjaba, aayi kœyisœ awa akwa œdœ pe agbozu Ikrizia yi kumu endje. ² Endje yu she adœke: «Pandœ nœ fœ 'a ka, tshagbozu nœ zœ to kpœta a? œdœ ndje dá za gbœgbœ kœmbœrœ tœnœ fœ 6œ a?» ³ Tshe gi fœ endje adœke: «œmœ ndje, mœ yindœ kœyu 'e dœ anga o'o bale. 'E pandœ nœ fœ mœ ka: ⁴ Batisimu á Yowane sœ lima kœza tœnœ, to 6a lafo too 6a ndœ azu?» ⁵ Endje tetœ kœsharatœ endje lœ tœ endje adœke: «œdœ a kœpa adœke: “œ to 6a lafo”, tshe pa adœke: “Mbœrœ gadœ á a yiyi lima ndœ nœ fœ she nene a?” ⁶ Yé œdœ a kpa kœgi adœke: “Ba ndœ azu, azu para œ ve azœ dœ badja yé œ kœwo azœ mbœrœ endje wusœ nœ adœke Yowane kœdœ lima ayi kœgbara o'o.” ⁷ Yeka á endje kœgi fœ she adœke: «'A wuwusœ uzu á tshe vwa lima she nene.» ⁸ Yé Yisu kœpa fœ endje adœke: «œmœ ndje, mœ pandœ osho á tshagbozu nœ mœ to tœnœ fœ 'e nene.»

Ndœma toro tœ upu nœ ekpe aayi kœdjo kindi

(Wu 6a tœ Mat 21.33-46; Mar 12.1-12)

⁹ Manda nœ, Yisu tetœ kœpa ndœma toro fœ azu adœke: «Anga uzu lu lima œyo vinu ga lœ kindi nœ ye, œ guma o'o ugurutœ ye dœ anga aayi akwa adœke endje djo tshelœ kindinœ yeka á œne kœkurutshelœ ele vinunœ dœ endje, yé œ na ana manda olo ndjoro. ¹⁰ Olo kœkœ ele vinunœ li, tshe vwa anga ayi akwa nœ ye 6a ndœ endjeneke á endje sœ 6a lœ kindi adœke endje vwa œnœ œne œsœ ele œyœnœ fœ œne. Kashe aayi akwa 6a lœ kindinœ za she œ 6i she œrrr, œ gi she tshakane ye gbambanœ. ¹¹ Ayengœ kindi kpa vwa anga angbi ayi akwa, endje kpa za she, œ 6i she œrrr, œ gu she, yé œ kpa gi she tshakane ye gbambanœ. ¹² Tshe kpa vwa votœ anga, endje to uku tœ ye yé œ wvi she ga shu. ¹³ Yekane á ayengœ kindinœ kœpa adœke: “Gadœ dá mœ kœmbœrœ a? Mœ vwa gbolo yakoshe nœ mœ á mœ yindœ ye waa, anganœ endje dji she dœ œtshœnœ.” ¹⁴ Kashe, kœwu gbolo yakoshe nœ ye kœna tœnœ, aayi kœdjo tshelœ kindi vinunœ tetœ kœpalœtœ endje adœke: “E wu ayi kœsœpe dœ œrœ manda abanœ dá na asœ; a wo she yeka á kindinœ kœte œnœ azœ!” ¹⁵ Endje wuta dœ she lœ kindinœ ga ushu yé œ wo she.

«Ataa, ayengœ kindinœ œ mbœrœ œrœ gadœ tœ endje a? ¹⁶ Tshe na, œ wo aayi akwanœ para kœkœ, yé œ za akwa kindinœ fœ anga angbi aayi akwa.»

Lɔkɔ á azu dji o'onœ ataa, endje pa adœke: «Ë œ nene, œ mbœrœtœ endje atamœ nene!»

¹⁷ Kashe Yisu mesho ga lœ ala endje, œ pa adœke: «O'o ala mbetinœ asœ yindœ kœpa adœ gadœ:

“Badja á aayi kœmɔ anda za vwi'i, œtœnœ dá te sharagunda?”

¹⁸ Uzu kɔ á tshe te ga pa badjanœ asœmœ, tshe kɔ ngende ngende, yé tsheneke á badjanœ œ te ga pa ye, œ ndi tshelœ ye krœna ye.»

¹⁹ Aayi kœyisœ awa akwa dœ pe agbozu tshapa anganga Ndjaba para lima awa ndœ kœza she ga lœ kánga dœ œlnœ asœmœ, kashe awa azu dá za lima endje. Gbambanœ nene, endje wu lima sœ nœ adœke Yisu pa ndœma toronœ asœmœ fœ œne. ²⁰ Yé endje tetœ kœvu Yisu. Endje vwa azu á endje sœ kœmatœ endje adœke endje kœdœ azu á endje sœ ndjii fœ she. Azunœ asœmœ sœ lima kœkate kœdji ekpe o'o lœ ama ye yeka á kœgbɔ awa nœ kœtɔ meza pa ye 6a ndœ agbozu tshalakpi œdœ 6a ndœ gbozugo. ²¹ Endje yu she dœ o'o atake: «Ayi kœyisœrœ, 'a wusœ nœ adœke o'o á 6œ sœ kœpa tœnœ yé á sœ kœyisœ nœ sœ dœ awanœ. Bœ sœsœ kœtœndœ tshatshu azu nene yé 6œ sœ kœyisœ awa Ndjaba fœ azu lindœ adjapu. ²² Pandœ nœ fœ 'a ka, 'a li kœya lapo nœ Sezare ye a, too nene?»

²³ Yisu wusœ ekpe gbetsheleœ nœ endje lima, yé œ pa fœ endje adœke: ²⁴ «'E ma anga langere ngendja bale fœ mœ kane. Tshatshu uzu dœ œdœ i'iri dœ dá endje sú ga alanœ a?» Endje gi adœke: «Ënœ Sezare.» ²⁵ Tshœ kœpa fœ endje adœke: «Tœnœ dœ mœ! 'E za œrœ nœ Sezare fœ Sezare, œnœ Ndjaba fœ Ndjaba.» ²⁶ Endje lili lima kœgbɔ she dœ ekperœ lœ o'onœ á tshe pa 6a utshu azu kɔ asœmœ nene, kashe endje ka lima tœ ama endje ti œsɔ tœ o'o á tshe sœ lima kœgi tœnœ, yé œsœ endje yi lima taa.

Kœyu o'o nœ Asadukayi tœ upu nœ kœshe lœ akuzu

(Wu 6a tœ Mat 22.23-33; Mar 12.18-27)

²⁷ Anga Asadukayi na ga ndœ Yisu. Endje dá sœ kœpa adœke kœshe lœ akuzu gugu nene. Endje yu Yisu adœke: ²⁸ «Ayi kœyisœrœ, Moyize su lima awa akwa fœ 'a adœke: “(Edœ uzu kœsœ dœ ayancœ á tshe za yashe á kœzuzu gbolo dœ she nene yé á tshu, œ li adœke ayancœ to yashe koyancœ mbœrœ kœmbœrœ angwa fœ ayancœ á tshe tshu asœmœ.” ²⁹ Andaa, anga aaya lœ yabo bale sœ lima mindu dœ bisha (7). Eyancœ to yashe, œ zuzu gbolo dœ she nene, yé œ tshu. ³⁰ Bishancœ to yashe koyancœ yé œ tshu awa bale, ³¹ manda nœ, vœtœnœ kpa to ndje she, œ tshu ye. Ko atamœ sœmœ œrr endje mindu dœ bisha tshu para, anga bale zuzu gbolo dœ she nene. ³² Ba tœ ndongœlnœ, yashencœ tshu ndje ye. ³³ Yé ataa, yashencœ asœmœ, lœkɔ á akuzu œ kpa she, tshe dœ awo dœ, mbœrœ endje mindu dœ bisha kɔ to lima she tœ awo endje yema a!»

³⁴ Yisu kœpa fœ endje adœke: «Ba pa œshɔ asœ, ayashe dœ ayakoshe œ totœ endje ye. ³⁵ Kashe ayakoshe dœ pe ayashe á endje tshu, á Ndjaba wu adœke endje li kœshe lœ akuzu yé á li kœli ga lœ tafo ogo neke á na manda nœ, endje kpa totœ endje nene. ³⁶ Endje kpa tshu nene; gbambanœ nene, endje sœ bata aandjelu. Endje kœdœ agbolo nœ Ndjaba mbœrœ á endje she lœ akuzu ye. ³⁷ Moyize pa lima ngbi adœke azu á endje tshu, endje she bala lœ kuzu. Gbambanœ nene, ala mbeti á pa o'o tœ upu nœ œyo á owo sœ lima kœtshi lœnœ, tshe e lima Gbozu adœke “Ndjaba nœ Abrayamo, Ndjaba nœ Izaka œdœ Ndjaba nœ Yakobo.” ³⁸ Ndjaba dœdœ Ndjaba nœ akuzu nene, kashe Ndjaba nœ asoro. Gbambanœ nene, azu kɔ sœ dœ soro mbœrœ she.» ³⁹ Anga

aayi kœyisœ awa akwa za o'o œ pa adœke: «Ayi kœyisœrœ, 6œ pa o'o nœ zœ dœ otshœnœ.» ⁴⁰ Gbambanœ nene, endje kpa gugu lima dœ awa ndœ kœyu anga o'o nene.

Masiya œdœ Davidi

(Wu 6a tœ Mat 22.41-45; Mar 12.35-37)

⁴¹ Yisu kœyu endje adœke: «Koto yeka á azu sœ kœpa adœke Masiya kœdœ gbolo nœ Davidi a? ⁴² Gbambanœ nene, Davidi dœ tœ ye pa 6a la buku nœ Itshi nœ Ayuda adœke:

“Gbozu Ndjaba pa fœ Gbozu nœ mœ adœke, sœ ga ati ga pa kuni mœ œerr

⁴³ adœke mœ fa ayingba zœ ga tshagudi ada zœ yekane.”

⁴⁴ Adja Davidi dœ tœ ye sœ kœ'e she Gbozu. Yé dœ mara gade dá Masiya kpa fa gbolo nœ Davidi a?»

Yisu yisœ œrœ tœ upu nœ aayi kœyisœ awa akwa

(Wu 6a tœ Mat 23.1-36; Mar 12.37-40)

⁴⁵ Yisu kœpa fœ ayambarœ nœ ye tœ ala azu kœ á endje sœ lima kœdji she adœke: ⁴⁶ «Ala 'e gbœ dœ aayi kœyisœ awa akwa á endje sœ kœero dœ yagbœdo lœba tœ endje, á endje sœ kœyindœ nœ adœke azu sœ kœbala œne tœ osho á ukpulu azu sœ tœncœ. Endje yi kolœ ndœ kœsœ ga tœ osho á sœ utshunœ lœ Sinagoga dœ pe osho kœsœ nœ agbozu azu lœ angbo. ⁴⁷ Endje sœ kœbili ayashe koya mbœrœ kœyi angwa œrœ tœ endje. Yé œdœ endje kœsœ kœza avwala fœ Ndjaba, œndœ endje œ di œerr tœ kœma adœke œne kœdœ otshœ azu. Ndjaba œ wa bala œgbœ ngbanga ga tœ endje.»

21

Kœtorœ nœ anga yashe koya

(Wu 6a tœ Mar 12.41-44)

¹ Yisu mesho œ wu aayi kœgbœrœ á endje sœ lima kœkœ ngendja nœ endje ga lœ gbarœ makabo 6a lœ Tepelo. ² Tshe wu ndje anga yashe koya á tshe dœ ayi oyo, kœkœ ndje a'eara langere ngendja nœ ye bisha ga zœ. ³ Yé Yisu kœpa adœke: «Adja mœ sœ kœpa fœ 'e adœke, yashe koyanœ asœ á tshe dœ ayi oyo dá ko ngendja nœ ye kœropa azu kœ. ⁴ Gbambanœ nene, ngendja á endje ko asœ, endje scœœ dœ œrœ kœmbœrœ dœ tœncœ nene, kashe œshe, tshe ko ngendja nœ ye kœ á sœ má adœke tshe zi dœ œrœ.»

Yisu pandœ upu nœ kœndi tshelœ Tepelo

(Wu 6a tœ Mat 24.1-2; Mar 13.1-2)

⁵ Anga azu sœ lima kœpa o'o tœ upu nœ Tepelo, yé œ sœ lima kœpa adœke œ ga waa dœ mara á endje mbœrœ dœ otshœ badja dœ pe œrœ á azu to fœ Ndjaba. Kashe Yisu pa adœke: ⁶ «Lœ olo manda nœ, œrœncœ kœ á 'e wu asœmœ, anga badja bale á kpa sœpe ga pa anganœ œ gu nene. Endje ndi tshelœncœ para kœkœ ye.»

Oyo œdœ œrœ kanga

(Wu 6a tœ Mat 24.3-8; Mar 13.3-8)

⁷ Yé endje yu she adœke: «Ayi kœyisœrœ, lœkœ gade dá œrœncœ asœmœ œ wuta ndje a, ambárá gade dá matœ endje œlœ á œrœncœ œ mbœrœtœ endje a?» ⁸ Yisu gi adœke: «Ala 'e gbœ, uzu bale fafara 'e nene. Gbambanœ nene, azu ndjoro œ na bala dœ i'iri mœ yé œ pa adœke: “œmœ kœdœ Masiya”, yé lœkœncœ li ye! Kashe 'e tete manda endje nene. ⁹ œlœ á 'e kœsœ kœdji o'o nœ

koetɔ kowo œdœ azu á endje sœ kœoma dœ anga endje, awa zaza 'e nene. Gbambanœ nene, œ li adœke œrœ ataa wuta utshunœ yeka, kashe œ dœdœ damba kœka tshapashœnœ ngœngœnœ asœ dœmœ nene.» ¹⁰ Yé tshe kpa pa fœ endje adœke: «Ogo gbozu dœ ogo gbozu œdœ pe ogo dœ ogo œ tɔ kowo læ tœ endje. ¹¹ Ōshœ œ turu tœ oshœ kɔ, yé ekpe kœba œdœ egerœ ogo œ za oshœ kɔ. Eœrœ á za awa tœ azu œdœ ambárá afá œ matœ endje 6a lafo.

¹² «Kashe utshu œrœnœ asœke kɔ, endje 6i 'e œ mbœrœ œrœ kanga fœ 'e, endje tɔ meza pa 'e 6a læ Sinagoga, endje ko 'e va ga læ anda kángá, endje gboťa 'e na tœnœ 6a utshu agbozugo dœ pe agboro agbozu mangba i'iri mœ. ¹³ Mara œrœ ataa œ za awa fœ 'e ndœ kœma o'o tœ upu nœ mœ. ¹⁴ Atamœ, 'e tɔtɔ lœsu 'e tœ mara á 'e pa dœ ngbanga nene. ¹⁵ Gbambanœ nene, mœ tœ o'o œdœ kœwusœtœ ga læ 'e dœ mara adœke, anga ayingba 'e bale á tshe li tœ kœshara o'onœ læ ama 'e too kœvwaratœ ye tœnœ œ gu nene. ¹⁶ Aaba 'e œdœ aayi 'e, aaya 'e, aayo 'e œdœ anga 'e œ vaɔtɔ 'e, œ wo ndje anga anga 'e ugurutœ 'e. ¹⁷ Azu kɔ œ yiangba 'e mbœrœ i'iri mœ, ¹⁸ kashe anga sukumu 'e bale œ yiwa nene. ¹⁹ 'E shi gbi læ kœyindœrœ nœ 'e yeka á kœgbɔ soro neke á ka nene.»

Yisu pandœ upu nœ kœndi tshelœ Yerusalemœ

(Wu 6a tœ Mat 24.15-21; Mar 13.14-19)

²⁰ «Lœkɔ á 'e kœwu adœke aturugu kpa dji ongbo Yerusalemœ djikpata, 'e wusœ nœ adœke olo kœndi tshelœ ongbonœ ndo ye. ²¹ Atamœ, azu á endje sœ 6a læ ogo Yuda œ kpa ga pa kaga, endjeneke á endje sœ 6a læ ongbo Yerusalemœ œ wuta ga shu. Azu á endje sœ 6a læ kindi, endje kpa gu ga læ ongbo nene! ²² Gbambanœ nene, œlnœ asœmœ œ dœ œlɔ koetɔ geda, yekane œneke á endje pa ala Buku nœ Ndjaba kœmbœrœtœ endje. ²³ Dœ œlnœ asœmœ, oyo œ sœ mbœrœ ayashe má endje sœ dœ nguzu dœ pe endjeneke á endje sœ kœza ongɔ ga læ ama agbolo. Gbambanœ nene, azu tshelœ ogonœ asœmœ œ wu egerœ oyo, yé Ndjaba œ ma ókó nœ ye ga tœ azu. ²⁴ Anga azu œ tshu kuzu nœ ingiri yakamba, endje ko anga endje gu tœnœ tœ kœfa endje tœ akanga dje læ angbi ogo kɔ. Angbi azu œ ndi tshalakpi Yerusalemœ kpakpakpa œrr adœke olo nœ endje ka yekane.»

Kœkwa Gbolo nœ uzu

(Wu 6a tœ Mat 24.29-31; Mar 13.24-27)

²⁵ «Ambárá œrœ œ matœ endje 6a la œlɔ, 6a la yapu œdœ 6a la angerepe. Yé 6a pa œshœ, azu læ angbi ogo para œ sœ dœ awa, tshama ungu kota dœ lokonœ œ za ndje awa fœ endje. ²⁶ Azu œ tshu dœ awa lœkɔ á endje gbe dœ œrœ á mbœrœ bala tœ endje pa œshœ kɔ, mbœrœ gbœgbɔ nœ tshalafœ œ turu. ²⁷ Dœ tœnœ ataa, endje wu Gbolo nœ uzu á tshe kwa læ ondoro dœ gbœgbɔ kɔ œdœ læ mokɔ. ²⁸ Lœkɔ á œrœ ata kœtetœ kœmbœrœtœ nœ, 'e shi gbi yé œ kpa sœ dœ gbœgbɔ mbœrœ olo nœ kœwuta 'e læ ekperœ ndo ye.» ²⁹ Manda nœ, Yisu pa ndœma toro fœ endje adœke: «'E wu œyɔ fige asœ dœ pe anga œyɔ para: ³⁰ Lœkɔ á 'e kœwu adœke kakonœ tetœ koetɔ tœnœ, 'e wusœ nœ adœke olo ungu yavuru ndo ye. ³¹ Awa bale ndje, œlɔ á 'e kœsœ kœwu œrœ ata kœwuta tœnœ, 'e wusœ nœ adœke Ogo gbozu nœ Ndjaba ndo ye. ³² Dœ adjapu, mœ sœ kœpa fœ 'e adœke azu nœ tshakpesheke œ ka kɔ nene, yeka á œrœ asœke œ mbœrœtœ endje. ³³ Tshalafœ dœ tshapa œshœ œ ro ye, kashe o'o ama mœ œ ro nene.»

Kœsœ dœ gbɔdjela

³⁴ «Ala 'e gbo, 'e ndindi lœsu 'e dœ upu nœ kœmbœrœ angbo, dœ kœndjo ipi œrr adœke œ mbœrœ 'e too mbœrœ oyo nœ tshapashœ asœ nene, adœke

olonœ asœmœ kœwuwuta ga tœ 'e nɣbangi ³⁵ ɓata úkú dá endje ɣi nene. Gbambanœ nene, œ wuta ga tœ azu tshapashœ para. ³⁶ Kashe ala 'e gbœ, 'e za avwala ɔlœ dœ ɔlœ mbœrœ á kœsœ dœ gbœgbœ nœ kœwuta lœ œerœnœ kœ á na bala, yeka á 'e kœli kœka ga utshu Gbolœ nœ uzu.»

³⁷ Dœ ɔlœ, Yisu sœ lima kœyisœ œerœ ɓa lœ Tepelo, kashe dœ butshœ, tshe na kœlo ɓa pa kaga á i'irinœ kœdœ kaga ɔyœ Olive. ³⁸ Yeka á dœ amazi, á azu œ na ga ndœ ye ɓa lœ Tepelo mbœrœ kœdji she.

22

Kœvwarandœ Yisu

(Wu ɓa tœ Mat 26.1-5; Mar 14.1-2; Yow 11.45-53)

¹ Egerœ angbo nœ kœzi mapa á susuku nene á endje e i'irinœ Pake asœmœ, ndo lima ye. ² Agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ pe aayi kœyisœ awa akwa sœ lima kœpara awa ndœ kœwo Yisu, kashe endje sœ lima kœkpa awa azu. ³ Yé Satana li lima ga tœ lœsu Yudasi Isikariote, á tshe kœdœ lima bale lœ andjokpa dœ bishanœ asœmœ. ⁴ Tshe na ndœ kœvwarandœ o'o dœ agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ pe agbozu tshapa aayi kœgbœndœ Tepelonœ, yé œ pa o'o dœ endje pa mara kœza Yisu yœ œerœ fœ endje. ⁵ Endje sœ dœ yanga yé œ pa fœ she adœke œne ko nɣendja fœ she. ⁶ Yudasi yindœ nœ yé œ tetœ kœpara awa á sœ tœ ɔtshœnœ mbœrœ kœza she yaa fœ endje adœke azu kœwuwusœ nœ nene.

Ayambarœ guma osho kœzirœ angbo Pake

(Wu ɓa tœ Mat 26.17-25; Mar 14.12-21; Yow 13.21-30)

⁷ Lœkœ angbo nœ mapa á susuku nene ndo, yé œ li adœke endje wo aaya apata á kœzi pa angbonœ asœmœ. ⁸ Yisu kœvwœ Apetro dœ Yowane adœke: «'E na doé œ fa kœzirœ Pakenœ fœ azœ, yeka á a kœzi.» ⁹ Yé endje kœyu Yisu adœke: «Bœ yindœ nœ adœke 'a na kœfa kœzirœnœ ɓata a?» ¹⁰ Á tshe kœgi fœ endje adœke: «Kœli 'e ga lœ onɣbonœ, 'e togba dœ anga yakoshe dœ lœsú ungu lœ kumu ye. 'E te manda ye gu tœnœ ga tœ anda á tshe li, ¹¹ yé 'e pa fœ ayengœ andanœ adœke: “Ayi kœyisœrœ yu ɓœ adœke osho á œne zi kœzirœ angbo Pake dœ ayambarœ nœ œne sœ kpœta a?” ¹² Yé tshe yisœ anga gbœshœ ɓa lafo, á endje guma dœ œerœ kœ lœnœ; 'e fa kœzirœ angbonœ kpœtœmœ.» ¹³ Endje na œ gbœ œerœ kœ ɓata á tshe pa má tœnœ fœ endje, yé œ fa kœzirœ Pakenœ kpœtœmœ.

Kœzirœ Pake nœ Gbozu dœ ayambarœ

(Wu ɓa tœ Mat 26.26-30; Mar 14.22-26; 1Ko 11.23-25)

¹⁴ Lœndo á ada ɔlœ kœzirœ li ye, Yisu sœ ga indiri ndaba kœzirœ awa bale dœ aayi avwœ nœ ye. ¹⁵ Yé tshe kœpa fœ endje adœke: «Adja mœ yindœ kœzi Pake asœ dœ 'e utshu kœwu oyo nœ mœ. ¹⁶ Gbambanœ nene, mœ sœ kœpa fœ 'e adœke, mœ kpa zi anganœ nene œrrr ga tœ ɔlœ á mbœrœ bala tœ endje ɓa lœ Ogo gbozu nœ Ndjaba.» ¹⁷ Yé tshe za kopo, œ donga Ndjaba yé á pa adœke: «'E za œ su tshelœnœ tœ 'e. ¹⁸ Gbambanœ nene, mœ sœ kœpa fœ 'e ataa: Mœ kpa ndjo vinu nene œrrr ga tœ lœkœ á Ogo gbozu nœ Ndjaba œ má bala tœ endje.» ¹⁹ Manda nœ, tshe kœza mapa œ donga Ndjaba, œ kavwa tshelœnœ yé œ kœkurutshelœ nœ tœ endje dœ kœpa adœke: «Asœ kœdœ undu mœ dá mœ tœ fœ 'e asœ. 'E mbœrœ ataa á kœge bala dœ mœ.» ²⁰ Kolœnœ ataa, tshe za kopo manda kœzirœ, á pa adœke: «Yashi asœ kœdœ tafo ayo lœ indji mœ á tu mbœrœ 'e.»

²¹ Kashe 'e wu kane: Kane uzu á tshe sœ kœza mœ yɔ œrœ, za kœzirœ pa ndaba awa bale dœ mœ kpœke. ²² Gbambanœ nene, Gbolo nœ uzu œ gu bata á Ndjaba pa lima tœnœ. Kashe oyo nœ uzu á tshe za she yɔ œrœ! ²³ Yé endje tetœ kœyutœ endje lœ tœ endje adœke uzu dœ ugrutœ endje dá yindœ kœmbœrœ œrœ ataa.

Lœ ugurutœ ayambarœ, œdœ dá ropa anganœ a?

(Wu 6a tœ Mat 18.1; Luk 20.25-28; Mar 9.34; 10.42-45)

²⁴ Endje tetœ kœgbugburutshelœ o'o lœ tœ endje mbœrœ kœwusœ uzu á tshe ropa anganœ. ²⁵ Yisu kœpa fœ endje adœke: «Agbozugo tshapa angbi ogo sœ kœmbœrœ akwa nœ endje dœ gbœgbœ, yé endjeneke á endje sœ kœgbœndœ ogo yi 6alima ndœ nœ adœke azu e œne "otshœ azu". ²⁶ Tœ 'e, 'e mbœmbœrœ œnœ 'e ata nene, kashe œ li adœke tsheneke ugurutœ 'e á tshe ropa 'e, tshe sœ bata rodonga, yé œ li adœke tsheneke á tshe sœ tœ gbozu, tshe sœ bata ayi akwa. ²⁷ Yé ataa, œdœ dá ropa anganœ a? Uzu neke á tshe sœ pa ndaba too tsheneke á tshe sœ kœko kœzirœ fœ azu a? Ɛ doédœ uzu á tshe sœ pa ndaba nene a? Kashe tœ mœ, mœ sœ ugurutœ 'e bata uzu kœmbœrœ akwa fœ 'e.

²⁸ «E' e kœdœ azu á 'e kaka lima tœ mœ ti nene lœkœ á mœ li lima ga lœ kœwu lœsu. ²⁹ Yé œmœ, mœ za akwa ogo gbozu fœ 'e bata á Aba mœ za ndje lima fœ mœ. ³⁰ Ataa, 'e zi bala œrœ œ ndjorœ pa ndaba dœ mœ awa bale 6a lœ Ogo gbozu nœ mœ, yé 'e sœ ndje bala ga pa ngande tshagbozu mbœrœ kœwa ngbanga nœ mara ndjokpa dœ bisha lœ ogo Israyele.»

Yisu pa fœ Petro adœke tshe 'ea œne zœ

(Wu 6a tœ Mat 26.31-35; Mar 14.27-31; Yow 13.36-38)

³¹ Gbozu pa fœ Shimu adœke: «Shimu, Shimu, Satana esho ndœ gbœgbœ adœke œne pe tshelœ 'e bata á endje pe tshelœ indji ble. ³² Kashe œmœ, mœ za avwala tœ upu nœ zœ mbœrœ adœke kœyindœrœ nœ zœ kœ kaka nene. Yé œbœ, lœkœ á 6œ kœkwatœ zœ, 6œ to gbœgbœ fœ aaya zœ.» ³³ Petro pa fœ she adœke: «Gbozu, œdœ lœ kánga œdœ lœ kuzu, mœ yindœ nœ adœke mœ li, too mœ tshu dœ 6œ awa bale.» ³⁴ Yisu gi adœke: «Mœ sœ kœpa fœ 6œ ngbi, Petro, utshunœ adœke kœngato ki, 6œ 'ea mœ awa votœ adœke 6œ wuwusœ mœ nene.»

³⁵ Yé tshe kœpa fœ endje adœke: «Lœkœ á mœ vwa lima 'e, œdœ ngendja, œdœ ngbade, œdœ œrœ ada, 'e zaza lima œrœ bale nene. Atamœ 'e soesœ lima dœ œrœ nene a?» Endje gi adœke: «'A sœ lima dœ œrœ zœ.» ³⁶ Tshe pa fœ endje adœke: «Kashe ngongœ asœ, uzu á tshe kœsœ dœ ngendja, tshe za; awa bale ndje mbœrœ uzu á tshe sœ dœ ngbade. Yé tsheneke á tshe gugu dœ ingiri yakamba nene, tshe ka yœgbœdœ lœba nœ ye dœ œ yœ dœ anganœ bale. ³⁷ Gbambanœ nene, mœ sœ kœpa ngbi fœ 'e, œ li adœke o'o á endje sú 6ala buku nœ Ndjaba mbœrœtœ endje ga tœ mœ liakancœ: Endje di she ga ugurutœ aayi kœmbœrœ ngbindœrœ. Dœ tœnœ ataa, o'o á endje pa lima tœ upu nœ mœ, œ mbœrœtœ endje ye.» ³⁸ Endje kœpa adœke: «Gbozu, ingiri yakamba bisha dœke». Tshe kœgi fœ endje adœke: «Ɛ li ye».

Yisu za avwala 6a pa kaga œyœ Olive

(Wu 6a tœ Mat 26.36-46; Mar 14.32-42)

³⁹ Yisu wuta œ ro ga pa kaga œyœ Olive bata á tshe ro 6a lima, yé ayambarœ nœ ye na manda ye. ⁴⁰ Lœndœ á tshe yi kumu ye 6a zœ, tshe pa fœ endje adœke: «'E za avwala nœ 'e fœ Ndjaba adœke 'e kœlili ga lœ kœbili osho nœ Satana nene.» ⁴¹ Manda nœ, tshe gitœ ye zara tœ endje, œ gote dœ koda ye yé œ tetœ kœza avwala fœ Ndjaba adœke: ⁴² «Aba, œdœ 6œ kœyindœ nœ, 6œ mbœrœ

adóeke yashi oyonœ asœke gitœ ye utshu mœ ye. Mbœmbœrœ œrœ á mœ yindœ nœ nene, kashe mbœrœ œrœ á 6œ yindœ nœ.» [43 Ataa, anga andjelu to 6a lafo œ wuta ga ndœ ye mbœrœ kœto gbœgbœ fœ she. 44 Lœsu ye su lima dœ oyo, tshe kpa za avwala ga pa nœ ga pa nœ fœ Ndjaba, yé ili sara tœ ye tea tea ga tœ œshœ bata indji.]

45 Manda kœza avwalance, Yisu áalafo œ gu ga ndœ ayambarœ nœ ye œ gbœ endje, endje mœ œ lo ye. 46 Tshe pa fœ endje adœke: «Koto o! 'E lo ye a? 'E áalafo yé œ za avwala fœ Ndjaba adœke 'e lili ga lœ kœwu lœsu nœ Satana nene.»

Kœtepa Yisu

(Wu 6a tœ Mat 26.47-56; Mar 14.43-50; Yow 18.3-11)

47 Tshe sœpe damba kœpa o'o trale atake, ukpulu azu kœyi kumu endje. Anga bale ugurutœ andjokpa dœ bishanœ asœmœ á i'iri ye kœdœ lima Yudasi, te utshu endje. Tshe na ndoo dœ Yisu ndœ kœbala she dœ kœuru tshelœ utu ye. 48 Kashe Yisu pa fœ she adœke: «Yudasi, 6œ za Gbolo nœ uzu fœ angbi azu lœ awa nœ kœuru tshelœ utu ye a?» 49 Lœkœ á azu á endje ro tœ awanœ dœ Yisu wu lima œrœ á yindœ kœmbœrœtœ endje, endje yu she adœke: «Gbozu, 'a nga koshe dœ endje dœ ingiri yakamba a?» 50 Yé anga bale ugurutœ endje gbota ingiri yakamba nœ ye, œ de ayi akwa nœ egerœ nganga Ndjaba, á wa utu ye dja ga pa kuni ndja tœnœ ye. 51 Kashe Yisu pa adœke: «'E katœ nœ dœ endje mbœrœ œrœ á endje yindœ nœ.» Á za utu ye tœ ga ngbanœ.

52 Manda nœ, Yisu pa fœ azu á endje na lima kœza she, agbozu tshapa anganga Ndjaba, agbozu tshapa azu á endje gbœndœ Tepelo dœ pe agbozu Ikriaia ayuda adœke: «'E na dœ ingiri yakamba dœ pe ndindi oyo ndœ mœ bata œmœ kœdœ ayi angba a?» 53 ɔlœ dœ ɔlœ á mœ sœ lima dœ 'e lœ Tepelo, 'e tuturutœ mœ nene. Kashe ngœngœ asœke kœdœ olo nœ 'e œdœ gbœgbœ akwa nœ ayi butshœ.»

Petro 'ea Yisu

(Wu 6a tœ Mat 26.57-58,69-75; Mar 14.53-54,66-72; Yow 18.12-18,25-27)

54 Endje za Yisu, œ gu dœ she 6a lœ anda nœ egerœ nganga Ndjaba. Petro sœ lima kœna manda endje lœ ingirinœ. 55 Bata á endje ngbœ lima egerœ owo ga lœ gbagba á ngbœtœ endje ga indirinœ, Petro na œ sœ ga ugurutœ endje.

56 Anga yashe akwanœ bale wu she kœsœ ga indiri owonœ, tshe shokœ she yé œ pa adœke: «Uzu asœ 6a e sœ ndje lima dœ she awa bale.» 57 Kashe Petro 'eatœ ye, œ pa adœke: «Yashe, mœ wuwusœ ye nene.» 58 Teasho manda nœ, anga uzu kpa wu she, œ pa adœke: «Æ6œ ndje kœdœ uzu nœ endje.» Petro gi adœke: «Æœ, œ dœdœ mœ nene.» 59 Ga pa œrœ noé ada ɔlœ bale manda nœ, anga uzu kpa shi kœdœ dœ o'onœ adœke: «Adja upu, uzu asœ 6a e sœ lima dœ she awa bale; ga panœ dœmœ, œshe kœdœ uzu Galilayi.» 60 Petro kœgi adœke: «Mœ wuwusœ o'o á 6œ yindœ kœpa tœnœ asœmœ nene.» Petœ œsœnœ á tshe sœ lima pe kœpa o'o lœma ye, trale kœngato kœki. 61 Gbozu fatœ ye œ tondœ Petro, yé Petro kœgbe dœ o'o á Gbozu pa lima fœ she adœke: «Utshunœ adœke kœngato ki, 6œ 'ea mœ awa votœ.» 62 Petro wuta yé œ tetœ iki tshuru tshuru tshuru.

Azu gu Yisu œ 6i she

(Wu 6a tœ Mat 26.67-68; Mar 14.65)

63 Ayakoshe á endje sœ lima kœsœ indiri Yisu, tetœ kœmœ she dœ pe kœ6i she. 64 Endje i tshatshu ye ga tœnœ dœ lœba á sœ kœyu she adœke: «Ma adœke

œ6œœ kœdœœ ayi kœgbara o'o! Uzu de dá bi 6œ a?» ⁶⁵ Yé endje sœ ndje lima kœgu she dœ ekpe o'o waa.

*Yisu 6a utshu egerœ angbœtœ kœwa ngbanga
(Wu 6a tœ Mat 26.59-66; Mar 14.55-64; Yow 18.19-24)*

⁶⁶ Lœkœ á osho kœœ, agbœ Ayuda, agbozu tshapa anganga Ndjaba œdœ aayi kœyisœ awa akwa ngbœtœ endje ga tœnœ, yé œ na dœ Yisu 6a tœ egerœ angbœtœ kœwa ngbanga nœ endje. ⁶⁷ Endje pa fœ she adœke: «œdœ 6œ kœdœ Masiya, pandœ nœ fœ 'a.» Yisu gi fœ endje adœke: «œdœ mœ kœpandœ nœ fœ 'e, 'e yindœ nœ ga ndœ mœ nene; ⁶⁸ yé œdœ mœ kœyu 'o, 'e gi o'o fœ mœ nene. ⁶⁹ Kashe ngœngœ asœ, Gbolo nœ uzu œ sœ ga tœ kuni Ndjaba nœ gbœgbœ.» ⁷⁰ Endje para kœkœ yu adœke: «œ6œ kœdœ Gbolo nœ Ndjaba a?» Tshœ kœgi fœ endje adœke: «E'e dœ tœ 'e 'e sœ kœpa tœnœ adœke, œmœ kœdœ Gbolo nœ ye.» ⁷¹ Endje kœpa adœke: «Ádá kœgbe dœ anga timu kpa gugu nene! Gbambœnœ nene, azœ dœ tœ azœ a dji o'onœ lœ adja ama ye dœ tœ ye!»

23

*Endje na dœ Yisu 6a utshu Pilato
(Wu 6a tœ Mat 27.2,11-14; Mar 15.1-5; Yow 18.28-38)*

¹ Azu para á endje sœ lima tœ œsœ egerœ angbœtœnœ áalafo yé œ na dœ she 6a utshu Pilato. ² Endje tetœ kœtœ meza pa ye dœ o'onœ adœke: «'A gbœ yakoshe asœ, tshe sœ kœdjingili tshelœ kumu azu ogo nœ azœ: Tshœ sœ kœpakata azu ndœ kœyœ lapo nœ Sezare, tshe sœ kœpa adœke œne kœdœ Masiya, œne ndje kœdœ gbœzugo.» ³ Pilato kœyu she adœke: «œ6œ kœdœ gbœzugo nœ Ayudœnœ a?» Yisu kœgi fœ she adœke: «œ6œ dá sœ kœpa ataa.» ⁴ Pilato pa fœ agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ pe ukpulu azunœ á endje na lima adœke: «Mœ wuwusœ anga o'o á li adœke mœ wa œgbœ ngbanga ga tœ yakoshe asœ liaka nœ nene.» ⁵ Kashe endje shi kœdœ adœke: «Tshœ sœ kœdjingili tshelœ kumu azu dœ kœyisœ œrœ adœke azu oma lakpi. Tshœ tetœ nœ lœ ogo Galilayi, lœ ogo Yuda œrrr á wuta dœ tœnœ 6a ke asœke.»

Endje na dœ Yisu 6a utshu Erode

⁶ Manda kœdji endje, Pilato kœyu endje adœke: «Yakoshe asœ kœdœ uzu Galilayi a?» ⁷ Yé endje yindœ nœ ngbi adœke œshe kœdœ uzu Galilayi. Kœdji adœke Yisu kœdœ uzu ogo á Erode kœdœ gbœzunœ, tshe vwa she ga ndœ Erode, mbœrœ lœ olo asœmœ tshe na lima kpœmœ ga lœ Yerusaleme. ⁸ Kœwu Yisu atake, Erode sœ dœ yanga tœpanœ kpuru. Gbambœnœ nene, tshe sœ lima kolœ kœdjindœ œtrœ ye, yé œ sœ dœ ogo kœwu she. Tshœ sœ lima kœgbe adœke Yisu œ mbœrœ anga afá dœ ala œne zœ. ⁹ Tshœ yu she dœ o'o ga pa nœ ga pa nœ, kashe Yisu gigi 'o bale fœ she nene. ¹⁰ Agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ pe aayi kœyisœ awa akwa sœ lima kœtœ meza pa ye dœ agbœ. ¹¹ Erode dœ pe aturugu nœ ye te lima tœ kœmœ Yisu, œ sœ lima kœgu œsœ ye. Endje verœ œtshœ lœba á ga waa ga tœ ye, yé œ gi she fœ Pilato. ¹² Pe dœ œlœnœ asœmœ, Erode œdœ Pilato á endje sœ lima kœyiangbœtœ endje utshunœ, tetœ kœyindœtœ endje ye.

*Pilato wa ngbanga nœ kuzu ga tœ Yisu
(Wu 6a tœ Mat 27.15-26; Mar 15.6-15; Yow 18.39-19.16)*

¹³ Pilato kpa e agbozu tshapa anganga Ndjaba, agbœzugo dœ pe azu ogo kœ, ¹⁴ yé á kœpa fœ endje adœke: «'E na dœ yakoshe asœ fœ mœ 6ata uzu á

tshé sœ kœdjingili tshelœ kumu azu tœ awa á sœ ndjii, kashe œmœ á mœ yu she utshu 'e, mœ gbœgbœ anga œrœ á li adœke mœ wa œgbœ ngbanga ga tœ ye liakanœ ugurutœ o'ó á 'e to meza pa ye ndœnœ nene. ¹⁵ Gbozu Erodœ gbœgbœ ndje she dœ ekpe 'o nene, yeka á gi she fœ azœ gamœ asœke. Mbœrœ tœnœ ataa, anga œrœ á tshé mbœrœ á li dœ kuzu gugu bale nene. ¹⁶ Ataa, mœ sœ kolœ she dœ ndjapa, œ za awa fœ she ye.» [¹⁷ Lœkœ angbo nœ Pake bale dœ bale, Pilato sœ balima kœvwarã anga uzu bale lœ anda kãnga.]

¹⁸ Endje tetœ kœtarawa para kœkœ adœke: «Wo uzunœ ascœmœ ye! Œ katœ Barabase fœ 'a!» ¹⁹ Endje za lima Barabase ga lœ anda kãnga mbœrœ anga kœoma dœ o'ó á wuta lima lœ ongbo, á tshé wo lima uzu lœ nœ. ²⁰ Pilato kpa yu ndje dœ gbetshelœ adœke œne katœ Yisu. ²¹ Kashe endje tara rawa adœke: «Tshé tshu pa kurushi, tshé tshu pa kurushi!»

²² Tœ votœnœ, tshé kœpa fœ endje adœke: «Ekperœ gafœ á yakoshe asœ mbœrœ a? Mœ gbœgbœ anga œrœ bale á tshé mbœrœ á li adœke tshé tshu nene. Mœ yindœ kœbi kolœ she, yé œ za awa fœ she.» ²³ Kashe endje sœ kolœ kœta rawa dœ agbœ adœke tshé tshu pa kurushi, yé rawa nœ endje sœ kolœ kœgerœ tœnœ. ²⁴ Yé Pilato kœwa batakã á endje yœndœ nœ ascœmœ. ²⁵ Tshé kœkatœ uzu á tshé za she vwi ga lœ anda kãnga mbœrœ kœoma dœ 'o œdœ mbœrœ kœwo uzu, yé á endje sœ lima kœyœndœ ye. Kashe tshé pa adœke endje mbœrœ dœ Yisu batakã á endje yindœ nœ.

Ba tœ awa kurushi

(Wu ba tœ Mat 27.32-44; Mar 15.21-32; Yow 19.17-27)

²⁶ Batakã á aturugu sœ lima kœna dœ Yisu, endje togba dœ anga uzu bale á 'iri ye kœdœ Shimu, uzu tshalakpi Sirene. Tshé to lima ba lœ kindi á sœ kœgu tœnœ yé endje za she dœ œgbœ, œ za kurushinœ ga pa kanga ye adœke tshé za manda Yisu. ²⁷ Ukpulu azu yaba yaba sœ lima kœna manda ye. Endje ngbœ lima dœ anga ayashe á endje sœ lima kœda okoro endje, á sœ lima kœditshelœama endje tœ upu nœ ye. ²⁸ Yisu kœfatœ ye ga ndœ endje á kœpa fœ endje adœke: «Ayashe Yerusalem, 'e kiki mœ nene! Kashe 'e kitœ 'e dœ tœ 'e dœ pe agbolo nœ 'e! ²⁹ Gbambanœ nene, lœkanœ ndo á endje pa adœke: “Yanga nœ ayashe mara, dœ endjeneke á endje zuzu damba nene, dœ endjeneke á endje zaza damba œngœ ga lœ ama agbolo nene ascœmœ!” ³⁰ Azu œ tetœ kœpa fœ kaga adœke: “Te ga pa 'a” yé œ pa fœ koto adœke: “Ko 'a yiwa tœnœ!” ³¹ Gbambanœ nene, œdœ endje kœmbœrœ atake ga tœ tungboyu œyœ, endje mbœrœ kotoo tœ œœœ œyœ a?»

³² Endje na ndje lima dœ anga aayi ngbindirœ bisha adœke endje wo endje awa bale dœ Yisu.

Endje kuru Yisu ga pa kurushi

(Wu ba tœ Mat 27.33-34; Mar 15.22-32)

³³ Kœwuta endje ga tœ osho má endje œ tœnœ adœke: «Gbayashi kœœ», endje kuru Yisu ga pa kurushi dœ pe aayi ngbindirœ ascœmœ bisha, anga ga pa kuni anga ga pa gele. ³⁴ Yé Yisu pa adœke: «Aba, djœrœndœ ekperœ nœ endje gbambanœ nene, endje wuwusœ œrœ á endje sœ kœmbœrœ tœnœ nene.» Yé endje ta wuka pa lœba nœ Yisu, œ kurutshelœ nœ tœ endje ye. ³⁵ Azu ndjoro ka lima ba zœ yé œ sœ kœwu tœnœ. Agbozu ayundœ tetœ kœmœ she, œ pa adœke: «Tshé she lima anga azu. Œdœ tshé kœdœ adja Masiya á Ndjaba ke she ascœmœ, kaka tshé shetœ ye dœ tœ ye!» ³⁶ Aturugu mœ ndje lima she. Endje na lima ndoo dœ she, œ za ikpi vinu fœ she, ³⁷ yé œ pa adœke: «Œdœ bœ kœdœ gbozugo nœ Ayuda, shetœ zœ dœ tœ zœ.» ³⁸ Endje su ndje lima

mbeti á 6i ga tœ kumu kurushinœ adœke: «Uzunœ asœke kœdœ gbozugo nœ Ayuda.»

³⁹ Anga ayi ngbindiroœnœ bale á endje kuru she ga pa kurushi tetœ kœgu she, œ pa adœke: «E dœdœ 6œ kœdœ Masiya nene a? She tœ zœ dœ tœ zœ œ she ndje a'a!» ⁴⁰ Kashe anga gbagbara she yé œ pa adœke: «Bœ kpa awa Ndjaba nene a? Eroe á endje mbœrœ fœ azœ, œtœnœ dá endje mbœrœ ndje fœ she! ⁴¹ Tœ azœ, djofelenœ asœ li dœ azœ; gbambanœ nene, œneke á a gbœ kœdœ œrœ tshangba œneke á a mbœrœ. Kashe œshe, tshe mbœmbœrœ ekperœ teasho nene.» ⁴² Manda nœ, tshe pa fœ Yisu adœke: «Yisu, gbe dœ mœ lœkœ á 6œ kwa bala tœ zœ kœmbœrœ akwa gbozu nœ zœ kane.» ⁴³ Yisu kœgi fœ she adœke: «Mœ sœ kœpa fœ 6œ dœ adjapu adœke, kpesheke, 6œ sœ dœ mœ awa bale 6a lœ Paradizo.»

Kuzu Yisu

(Wu 6a tœ Mat 27.45-56; Mar 15.33-41; Yow 19.28-30)

⁴⁴ E na kœwuta ndoo dœ kakpi œb, osho bu kporokoto pa œshœ djigi œrrr ga tœ ada œb votœ manda kakpi œb, ⁴⁵ œb kpa tœtœ nene. Yé egerœ lœba á endje du 6a sœnda Tepelo asœmœ suru tshelœtœ ye bisha. ⁴⁶ Yisu ta rawa dœ œgbœ yé œ pa adœke: «Aba, mœ katœ ishiri mœ ga tshakane zœ.» Manda kœpa o'œnœ asœke, ngbewo tshe tshu ye. ⁴⁷ Kœwu œrœ kœ á mbœrœ lima tœ endje, gbozu tshapa aturugu Roma donga Ndjaba, œ pa adœke: «Ektoporo o'o, yakoshe asœke kœdœ uzu á tshe sœ ndjii.» ⁴⁸ Yé azu ndjoro á endje ngbœba lima tœ endje kpœtœmœ, wu œrœnœ á mbœrœ lima tœ endje asœmœ, yé œ fatœ endje gu tœnœ dœ kœda okoro endje dœ oyo. ⁴⁹ Aayi kœna manda Yisu para kœkœ, dœ pe ayashe á endje to lima dœ she 6a lœ ogo Galilayi, ka lima zara á sœ kœtœndœ œrœnœ kœ á sœ lima kœmbœrœtœ endje asœmœ.

Endje shi oko Yisu

(Wu 6a tœ Mat 27.57-61; Mar 15.42-47; Yow 19.38-42)

⁵⁰ Anga uzu bale á i'iri ye kœdœ Yozefu, anga ayi kœwa ngbanga nœ Ayuda, tshe kœdœ lima œtshœ uzu, uzu á tshe sœ ndjii. ⁵¹ Uzu tshalakpi Arimateyo, tshe za lima lœsu ye djigi kœkate dœ lœkœ á Ndjaba œ tetœ kœmbœrœ akwa tshagbozu nœ ye. Tshe vwara lima tœ ye tœ ngbanganœ á endje wa ga tœ Yisu dœ pe œrœnœ á endje mbœrœ ga tœ ye asœmœ. ⁵² Tshe na ga ndœ Pilato kœyu she adœke, œne za oko Yisu. ⁵³ Yé tshe na œ i oko Yisu tœ kurushi ga ati, œ vwele dœ imbi lœba yé œ na kœshi tœnœ 6a lœ kudu á endje dji lœ badja. Endje shishi lima anga uzu bale ga lœ kudunœ asœmœ nene. ⁵⁴ Tœnœ kœdœ lima olo bale utshu sabata, olo kœguma œrœ yé lœkœnœ asœmœ ndo lima ye. ⁵⁵ Ayashe á endje to lima dœ Yisu 6a lœ ogo Galilayi asœmœ, na lima awa bale dœ Yozefu. Endje na lima kœwu kudunœ yé œ wu mara á endje shi dœ oko Yisu ga lœnœ. ⁵⁶ Manda nœ, endje gu ga manda endje, œ guma kada dœ pe yombœ ndœ kœna kœdja ga tœ kote Yisu.

Dœ lœkœ sabata, endje yatœ endje liaka œneke á awa akwa pa tœnœ.

24

Yisu she lœ akuzu

(Wu 6a tœ Mat 28.1-10; Mar 16.1-8; Yow 20.1-10)

¹ Dœ œb yenga lœ gurutsha, ayashenœ ro ga pa udu dœ yombœnœ á endje guma lima asœmœ. ² Kœwuta endje 6a zœ, endje gbœ adœke endje vwiri egerœ badjanœ tœ ama kudunœ ye. ³ Endje li 6a lœ kudunœ 6a zœ, kashe endje gbœgbœ lima oko Gbozu Yisu nene. ⁴ Uvuru endje i gara, yé trale endje wu azu

bisha á endje verøe læba á tshiitshi, endje ka ndoo døe endje. ⁵ Awa za endje, endje kœtra kumu endje ga ati, yé azu asœmœe kœyu endje adœke: «Mbœerœe gadé á 'e sœe kœpara uzu á tshe sœe døe soro ugurutœe akuzu a?» ⁶ Tshe sœesœe kpœeke nene, kashe tshe she ye. 'E gbe døe o'o á tshe pa lima fœe 'e lœkœ á tshe sœepe lima 6a lœ Galilayi kane. ⁷ Tshe pa lima adœke: «Œ li adœeke endje za gbolo nœe uzu ga tshakane ekpe azu, endje wo she 6a pa kurushi, yé manda olo voto, tshe she lœe akuzu ye.»

⁸ Ataa, œndœe o'onœe á Yisu pa lima asœmœe kœete lœe ayashenœe asœmœe, ⁹ endje to 6a pa udu 6a zœe, œe gu œe pandœe o'onœe kœ fœe ayambarœenœe ndjokpa døe bale asœmœe døe pe udu endje kœ. ¹⁰ Ayashenœe lima kœdœe: Mareya uzu Magadala, Jane œœdœe Mareya ayi Jake. Anga angbi ayashe á endje ro lima awa bale døe endje mi ndje ndœe nœe fœe aayi avwa. ¹¹ Aayi avwanœe gbe lima œene endje adœeke o'onœe á endje pa asœmœe kœdœe o'o nœe ayi iyi, yé endje yi yi lima ndœe nœe ga tœe ayashenœe nene. ¹² Petro áafo, œe kpa ga pa udunœe 6a zœe, œe ti, œe wu kolœe a'eara imbi ndœema læba. Œe gu ga ndœe ye, yé œe tetœe kœekitœe œesœe œœœe á mbœerœe tœe endje asœmœe.

*Yisu matœe ye fœe azu bisha tœe awa Emawuse
(Wu 6a tœe Mar 16.12-13)*

¹³ Kolœe døe lœkanœe asœmœe, anga azu bisha ugurutœe endje na lima ga lakpi Emawuse. Kœeto lœe Yerusaleme œerrr ga lœe Emawuse, endje mbœerœe ada œlo bisha nœe ana. ¹⁴ Kœena endje, endje tetœe kœœpa o'o tœe œœrenœe á mbœerœe lima tœe endje asœmœe na tœœnœe. ¹⁵ Bata á endje sœe lima kœekitœe œesœenœe døe pe kœesharatœe endje, Yisu døe tœe ye te ga ndœe endje, œe tetœe kœœna døe endje tœe awanœe. ¹⁶ Kashe, ala endje bu lima tœe kœœwusœe nœe adœeke Yisu dœœmœe.

¹⁷ Yisu kœœyu endje adœeke: «O'o gadé dá 'e sharatœe 'e ugurutœe 'e tœe awa lœe kumu nœe a?» Yé endje kœœka tshikingi døe oyo. ¹⁸ Yeka á anga bale ugurutœe endje, á 'iri ye kœdœe Kleyopase, kœœgi fœe she adœeke: «Kolœe œœbœe bale lœe Yerusaleme asœeke dá wuwusœe o'o á ro kpœeke nene a?» ¹⁹ Tshe kœœyu endje adœeke: «O'o gadé e?» Endje kœœgi fœe she adœeke: «O'o nœe Yisu uzu Nazarete. Œshe kœdœe lima ayi kœœgbara o'o nœe Ndjaba. Tshe sœe lima døe gbœgbœ nœe kœmbœerœe œœœe døe pe kœœpa o'o utshu Ndjaba œœdœe azu. ²⁰ Yeka agbozu tshapa anganga Ndjaba døe pe agbozu nœe azœe ka she, á kuru she ga pa kurushi, á wo she ye. ²¹ 'A ko lima lœsu 'a ga pa ye adœeke œœshe dá Ndjaba vwa she ndœe kœœshe azu Israyele. Kashe œe ro kpœesheke olo voto á œœrenœe mbœerœetœe endje asœmœe. ²² 'A wusœe nœe lœe awa nœe anga ayashe ugurutœe 'a á endje za o'onœe ga ati yekane á tshanga kumu 'a. Gbambanœe nene, endje kpa lima lœe gurutsha ga pa udunœe 6a zœe, ²³ kashe endje gbœgbœ oko ye nene. Endje fatœe endje œe gu á pa fœe 'a adœeke, aandjelu wuta á pa fœe œene adœeke, tshe kpa sœœpe døe soro. ²⁴ Anga anga 'a na 6a pa udunœe 6a zœe, œe gbœ œœrenœe kœ liaka œœneke á ayashenœe gu á pandœe nœe fœe 'a asœmœe, kashe anga œœœe bale kœdœe adœeke endje wuwu she nene.»

²⁵ Yé tshe kœœpa fœe endje adœeke: «Uu, azu á endje sœesœe døe kœœwusœœœe nene, o'o kœ á aayi kœœgbara o'o pa 6a lima, 'e yi yindœe nœe katsha nene! ²⁶ 'E wuwusœe nœe nene a? Œ li adœeke Masiya wu oyo yeka á kœœsœe lœe mokœ nœe ye.» ²⁷ Manda nœe, á tetœe kœœmindœe o'o á endje sũ tœe upu nœe ye la buku nœe Ndjaba, kœeto tœe Moyize œerrr ga tœe aayi kœœgbara o'o.

²⁸ Kœœndo døe ogo á endje yi lima ndœe kœœna ga lœœnœe, Yisu mbœerœe 6ata œœœe sœe kœœna œœœe œene lœe ingirinœe. ²⁹ Endje kœœpa fœe she adœeke: «Sœœpe døe 'a mbœerœe 6a mãmá œerrr œlo di ye, osho bu ndje ye.» Yé tshe kœœli ndœe kœœlo

dœ endje. ³⁰ Endje ngbætœ endje indiri ndaba ndœ kœzirœ, tshe kœza mapa, kœdonga Ndjaba, kœva tshelœncœ ndœ kœkurutshelœ nœ tœ endje. ³¹ Trale ala endje kœkoro, á endje kœwusœ nœ adœke œshe dœmœ. (Ene kpa mesho atake, titivwiri tshe kœyiwa tœ endje ye. ³² Endje kœtetœ kœyutœ endje, anga manda yanganœ adœke: «Ŏl̩ á tshe sœ kœpa o'o dœ azœ tœ awa dœ pe kœmindœ o'o ama Ndjaba la buku, œ sœ kœju lsu azœ 6a ta owo a?»

³³ Pe kpœtœ œsœncœ, endje áafo œ gu ga lœ Yerusaleme, yé á gbœ ayindœ Yisu ndjokpa dœ bale á endje ngbœba tœ endje dœ pe anga anga endje ³⁴ á sœ kœpa lima adœke: «Adjapu, Gbozu she lœ akuzu ye, tshe matœ ye fœ Shimu.»

³⁵ Yé ayindœ Yisu bisha asœmœ, kœpandœ o'o á ro tœ awa Emawuse fœ endje, dœ pe mara á endje wusœ Yisu ũl̩ á tshe va tshelœ mapa.

Yisu matœ ye fœ ayambarœ nœ ye ndjokpa dœ bale

³⁶ Bata á endje sœpe lima damba kœpa o'onœ, trale Yisu wuta ga ugurutœ endje, á kœpa fœ endje adœke: «Kœsœ gee sœ dœ 'e.» ³⁷ Uvuru endje i gara dœ awa, mbœrœ endje gbe adœke endje wu ngandoro. ³⁸ Yé tshe kœpa fœ endje adœke: «Mbœrœ gade dá lsu 'e sœ ga lafo a? Mbœrœ gade dá 'e sœ dœ ashara ata a? ³⁹ 'E wu tshakane mœ dœ ada mœ, œmœ dœmœ. 'E goro mœ dœ œ wu, ngandoro sœsœ dœ songba dœ pe ngbabi 6ata á mœ sœ dœ tœncœ asœ nene.» ⁴⁰ Manda o'onœ asœmœ, tshe kœma tshakane ye dœ ada ye fœ endje. ⁴¹ Bata á yanga sœ zœ dœ pe uvuru endje á i gara, endje yiyl̩ lima damba ndœncœ nene, Yisu kœpa fœ endje adœke: «'E sœ dœ kœzirœ tœncœ kpœke zœ a?» ⁴² Endje za anga ndindi ageatshalangu á endje zoozo fœ she. ⁴³ Yé tshe za œ zi tœ ala endje.

⁴⁴ Manda nœ, tshe pa fœ endje adœke: «'E wu, ũl̩ á mœ sœ lima damba dœ 'e, mœ pa lima fœ 'e adœke: O'o á endje sú lima la buku awa akwa nœ Moyize, la buku nœ aayi kœgbara o'o dœ pe la œncœ Itshi, œ mbœrœtœ endje liakanœ.» ⁴⁵ Mbœrœ tœncœ ataa, Yisu koro kœwusœrœ nœ endje ndœ kœwusœ ádá buku nœ Ndjaba. ⁴⁶ Tshe pa fœ endje adœke: «Bata á o'o ama Ndjaba sœ lima kœpa tœncœ: Endje ndanga Masiya œrr̩ ga tœ kœwo she, kashe manda olo voto tshe she ugurutœ akuzu. ⁴⁷ Œ li adœke, endje mindœ i'iri ye lœ angbi ogo kœtœ lœ Yerusaleme, mbœrœ adœke azu fatshalœsu endje á Ndjaba kœdjerœncœ ekperœ nœ endje. ⁴⁸ Mbœrœ e'e dá dœ atimu nœ œrœncœ kœ asœmœ. ⁴⁹ Yé œmœ, mœ vwa Őtshœ Ishiri fœ 'e 6ata á Aba mœ pa lima ndœ nœ. 'E sœ damba lœ Yerusaleme kpœke œrr̩ ga tœ olo á gbœgbœ nœ Ndjaba kœjerœ ga pa 'e yekane.»

Yisu œ ga lafo

⁵⁰ Manda nœ, Yisu to endje na tœncœ ndoo dœ Betani. Tshe ti kane ye ga lafo, á to kane ye kapa endje. ⁵¹ Lœndœ á tshe sœ lima kœto kane ye ga pa endje, tshe katœ endje yé œ œ ga lafo. ⁵² Manda kœdonga she, endje gu dœ yanga ga lœ Yerusaleme. ⁵³ Ől̩ dœ ũl̩ endje sœ lima kœna kœdonga Ndjaba ba lœ Tepelo.

Ɔtshɔ O'o nɔe Yisu Kristu á Yowane sú Tshatshu o'o

Asɔeke kɔedɔe Ɔtshɔ O'o nɔe Yisu á Yowane sú. Tshe kwa ada Ɔtshɔ O'o mbeti nɔe ye dɔe kɔepa adɔeke Yisu kɔedɔe ɔedɔe? Ɖeshe kɔedɔe O'o á tshe sɔe lima ɓa tɔe ogo nɔe Ndjaba, tshe kɔedɔe lima Ndjaba. O'o na ga pa ɔshɔ, ɔe te uzu. Yisu mbɔerɔe ɔerɔe á ropa kɔewusɔerɔe nɔe azu para kɔkɔ tɔe kɔema adɔeke ɔeshe kɔedɔe gbɔzugo á Ndjaba ke lima she. Ɖgbɔ o'o tshala Ɔtshɔ O'o á Yowane sú kɔedɔe adɔeke: «Yisu kɔedɔe Masiya, Gbolo nɔe Ndjaba. Ɖedɔe 'e kɔesɔe dɔe kɔeyindɔerɔe ga ndɔe ye, 'e gbɔ soro neke á ka nene.»

Ala Ɔtshɔ O'onɔe, tshe pa o'o tɔe upu nɔe ɔerɔe á Yisu mbɔerɔe pa ɔshɔ, ɔerɔe á tshe yisɔe nɔe dɔe pe upu kuzu ɔedɔe mara á Ndjaba she she lɔe akuzu. Yisu yisɔe ɔerɔe dɔe gbɔgbɔ kɔ, ɔe gɔrɔ ekpe ishiri pa azu, ɔe kpa mbɔerɔe ndje ɔerɔe á ropa kɔewusɔerɔe nɔe azu.

Ɔtshɔ O'onɔe kurutshelɔetɔe ye atake:

- Yisu kɔedɔe O'o á wuta uzu, ɔeshe kɔedɔe Ndjaba (1.1-18)
- Kɔemindɔe o'o nɔe Yowane ayi kɔeza batisimu (1.19-34)
- Yisu ke ayambarɔe (1.35-51)
- Yisu mbɔerɔe ɔerɔe á ropa kɔewusɔerɔe nɔe azu awa mindu dɔe bisha (2.1-12.50)
- Lɔe udu olo Yisu mindu dɔe bisha (7) pa ɔshɔ (13.1-19.42)
- Ndjaba she Yisu lɔe akuzu (20.1-10)
- Yisu matɔe ye fɔe ayambarɔe ɓa tɔe mangu Tiberiade (20.11-21.25)

O'o á za soro fɔe uzu

¹ Utshunɔe adɔeke Ndjaba mbɔerɔe tshalafo dɔe tshapashɔ, O'o sɔe lima zɔe. O'o sɔe lima awa bale dɔe Ndjaba, yé O'o kɔedɔe lima Ndjaba. ² O'o sɔe lima awa bale dɔe Ndjaba utshunɔe adɔeke tshe mbɔerɔe tshalafo dɔe tshapashɔ. ³ Ndjaba mbɔerɔe ɔerɔe kɔ dɔe awa nɔe ye, yé anga ɔerɔe bale mbɔembɔerɔetɔe ye kpi tɔe ye nene. ⁴ O'o sɔe lima dɔe soro, yé soro kɔedɔe lima ingbisho nɔe azu. ⁵ Yé ingbisho matɔe ye lɔe ubu osho kashe ubu osho sɔesɔe dɔe gbɔgbɔ tɔe kɔewo ishirinɔe nene. ⁶ Ndjaba vwa lima anga yakoshe bale á i'iri ye kɔedɔe Yowane. ⁷ Tshe na lima ɓata timu mbɔerɔe kɔepa o'o tɔe upu nɔe ingbisho. Tshe na adɔeke azu para kɔkɔ sɔe dɔe kɔeyindɔerɔe ga ndɔe ingbishonɔe. ⁸ Tshe dɔédɔe lima ingbisho má nene, kashe tshe na lima adɔeke ɔene pandɔe adja o'o tɔe upu nɔe ingbishonɔe. ⁹ O'onɔe kɔedɔe lima adja ingbisho, ɔeneke á na ga pa ɔshɔnɔe asɔeke yé ɔe tɔ ga ndɔe azu para kɔkɔ.

¹⁰ O'o sɔe lima pa tshapashɔnɔe asɔeke. Ndjaba mbɔerɔe lima tshapashɔnɔe asɔeke dɔe awa nɔe ye kashe azu tshapashɔ wuwu lima sɔe ye nene. ¹¹ O'o na lima ga lɔe ogo nɔe ye dɔe tɔe ye, kashe azu nɔe ye zaza lima osho kɔesɔe fɔe she nene. ¹² Andaa, mbɔerɔe azu neke á endje za lima osho kɔesɔe fɔe she, á sɔe lima dɔe kɔeyindɔerɔe dɔe i'iri ye, tshe za lima awa fɔe endje adɔeke endje te agbolo nɔe Ndjaba. ¹³ Endje tete agbolo nɔe Ndjaba lɔe indji dɔe pe lɔe mara nɔe azu nene, ɓata á yakoshe ɔe zu gbolo tɔe yashe liaka ogo nɔe endje nene, kashe Ndjaba dá zu lima endje liaka gbetshelɔe nɔe ye dɔe tɔe ye.

¹⁴ Yé O'o wuta uzu, ɔe lo ugurutɔe azɔe. A wu mokɔ nɔe ye, yé ɔetɔenɔe kɔedɔe mokɔ á Ndjaba Aba za fɔe Gbolo nɔe ye tshebale, á tshe sú dɔe ɔtshɔ lɔsu ɔedɔe adjapu. ¹⁵ Yowane te lima tɔe kɔepandɔe o'o tɔe upu nɔe ye, á gbara lima o'o adɔeke: «'E wu uzu á mɔe mi lima ndɔe o'o tɔe upu nɔe ye lɔkɔ á mɔe pa adɔeke:

“Tshe sœ kœna manda mœ, kashe tshe ropa mœ ye, gbambanœ nene, utshu mœ tshe sœ lima zœ.”¹⁶ Lœ ɔtshɔ lɔsu nœ ye, tshe to kane ye ga pa azœ para kɔkɔ, yé tshe kpa to anganœ ga pa nœ.¹⁷ Ndjaba za lima awa akwa fœ azœ lœ awa nœ Moyize, kashe ɔtshɔ lɔsu nœ ye œdœ pe adja o'o nœ ye na ga ndœ azœ dœ awa nœ Yisu Kristu.¹⁸ Adja uzu bale wuwu Ndjaba nene, kashe Gbolo nœ Ndjaba tshebale á tshe kœdœ Ndjaba, yé á sœ awa bale dœ Abanœ, œshe dá yisœ Ndjaba fœ azœ.

O'o á Yowane pa tœ upu nœ Yisu

(Wu 6a tœ Mat 3.1-12; Mar 1.2-8; Luk 3.15-17)

¹⁹ Yé asœke kœdœ o'o á Yowane pa lima lɔkɔ á agbozu tshapa Ayuda á endje lœ lima lœ Yerusaleme vwa lima anganga Ndjaba œdœ pe alavite ndœ kœyu she adœke: «E6œ kœdœ uzu dœ e?»²⁰ Tshe vwavwara lima tœ ye tœ kœgi o'o nene, tshe pa lima o'ara adœke: «Mœ dœdœ Kristu* nene.»²¹ Á endje kœyu she adœke: «Ataa, 6œ kœdœ má œdœ e? E6œ kœdœ Eliya a?» Á tshe kœgi adœke: «Mœ dœdœ she nene.» «E6œ kœdœ ayi kœgbara o'o a?» Á tshe kœgi adœke: «E.»²² Endje kœpa fœ she adœke: «Atamœ, œ6œ kœdœ má dœ e? Mbœrœ œ li adœke 'a gu dœ o'o fœ azu á endje vwa 'a. Bœ pa kotoo tœ zœ dœ tœ zœ a?»²³ Á tshe gi fœ endje adœke: «Emœ kœdœ “tshama á sœ kœki 6a lœ kpagagasho adœke, 'e guma ala awa Gbozu!” Bata ayi kœgbara o'o Isaya pa lima.

²⁴ Andaa azu á endje vwa lima endje fœ Yowane kœdœ lima Afarisayi.²⁵ Endje kpa yu she adœke: «E6œ 6œ kœdœdœ Kristu nene, 6œ dœdœ Eliya nene, á dœdœ ndje ayi kœgbara o'o nene, mbœrœ gadé á 6œ sœ kœza batisimu fœ azu a?»²⁶ Yowane kœgi fœ endje adœke: «Mœ sœ kœza batisimu fœ azu 6a la ungu. Kashe anga uzu bale sœ ugurutœ 'e á 'e wuwusœ ye nene,²⁷ tshe na manda mœ, yé mœ li kœzu uwe œrada nœ ye nene.»²⁸ Eneke kɔ mbœrœ lima tœ endje 6a lœ Betani 6a kele ungu Yɔrdane 6a tœ osho á Yowane sœ lima kœza batisimu fœ azu tœnœ.

Yisu kœdœ Aya Pata nœ Ndjaba

²⁹ Osho kɔrɔ pa nœ, Yowane wu Yisu kœna ga ndœ ye á pa adœke: «Wu Aya Pata nœ Ndjaba á tshe gi ekperœ pa azu tshapashɔ.³⁰ Eshœ dá mœ pa lima o'o tœ upu nœ ye adœke: “Anga uzu bale œ na manda mœ, kashe tshe ropa mœ ye; gbambanœ nene, utshunœ adœke mœ wuta ga pa ɔshɔ asœ, tshe sœ lima zœ.”³¹ Emœ ndje, mœ wuwu lima sœ ye nene, kashe mœ na kœza batisimu 6a la ungu á kœmbœrœ adœke azu Israyele kœwusœ ye.»

³² Yowane kpa pa adœke: «Mœ wu ɔtshɔ Ishiri 6ata mbepa á tshe to 6a lafo á jerœ kœsœ ga pa ye.³³ Yé mœ wuwu lima damba sœ ye nene, kashe Ndjaba á tshe vwa mœ ndœ kœza batisimu fœ azu 6a la ungu dá pa fœ mœ adœke: “Uzu á 6œ wu Ishiri kœjerœ kœsœ ga pa ye, œshe dá za batisimu nœ ɔtshɔ Ishiri fœ azu.”³⁴ Yé œmœ, mœ wu lima yeka á sœ kœpa tœ upu nœ ye adœke, œshe kœdœ Gbolo nœ Ndjaba.»

Ali ayambarœ nœ Yisu

³⁵ Olo bale manda nœ, Yowane kpa sœ lima kpœtœ oshonœ asœmœ dœ anga ayambarœ nœ ye bisha.³⁶ Lɔkɔ á tshe wu Yisu kœro tœnœ, tshe pa adœke: «Wu Aya Pata nœ Ndjaba.»³⁷ Ayambarœ nœ Yowane dji o'onœ á tshe pa lima asœmœ yé œ na manda Yisu.³⁸ Yisu fatœ ye ngarr œ wu, endje sœ kœna manda œne, á yu endje adœke: «'E sœ kœpara gadé?» Endje gi fœ she

* 1.20 1.20 Kristu yindœ kœpa dœ o'o ama Ebre adœke Masiya

adœke: «Rabi, 6œ sœ kœlo 6ata a?» ³⁹ Tshe gi fœ endje adœke: «'E na gamœ yeka á kœwu.» Ɛ sœ lima ada ɔɔ vana manda kakpi ɔɔ. Endje na lima, œ wu osho á tshe sœ lima kœlo tœnœ, yé œ sœ lima kpœtœmœ awa bale dœ she.

⁴⁰ Anga bale ugrutœ abishanœ á endje dji o'o ama Yowane, á na manda Yisu ascœmœ kœdœ lima Andere, aya Shimu Petro. ⁴¹ Tshe na utshunœ œ gbœ ayancœ dœ Shimu, á pa fœ she adœke: «'A gbœ Masiya» – Ɛ yindœ kœpa adœke «Kristu». – ⁴² Tshe to Shimu na ga ndœ Yisu. Á Yisu kœshokœ she kukuku, á kœpa adœke: «Ɛ6œ kœdœ Shimu, gbolo nœ Yowane. Endje e 6œ Sefase.» – Ɛ yindœ kœpa adœke «Petro».

Yisu e Afilipo dœ Natanaye

⁴³ Osho kœrœ pa nœ, Yisu gbe kœkwa ga lœ Galilayi. Tshe gbœ lima Filipo á pa fœ she adœke: «Na manda mœ!» ⁴⁴ Andaa Filipo kœdœ lima uzu tshalakpi Betesayida, osho á endje zu Andere œdœ Petro tœnœ. ⁴⁵ Manda nœ, Filipo na œ gbœ Natanaye á pa fœ she adœke: «'A gbœ uzunœ á endje sú o'o lima tœ upu nœ ye ga la awa akwa nœ Moyize œdœ aayi kœgbara o'o: Ɛshe kœdœ Yisu, gbolo nœ Yozefu uzu tshalakpi Nazarete.» ⁴⁶ Á Natanaye kœyu she adœke: «Lœ Nazarete, adja anga ɔtshœœ œ wuta zœ a?» Á Filipo kœpa fœ she adœke: «Na gamœ, yé œ wu.»

⁴⁷ Yisu wu Natanaye kœna lima ga ndœ ye, á pa tœ ye adœke: «Tsheneke kœdœ adja uzu Israyele, tshe pa kolœ adja o'o fœ azu.» ⁴⁸ Yeka á Natanaye kœyu she adœke: «Bœ wusœ mœ 6ata a?» Yisu kœpa fœ she adœke: «Lœkœ á 6œ sœ 6a tshakudu ɔɔ fige, mœ wu 6œ utshunœ adœke Filipo e 6œ.» ⁴⁹ Natanaye kœpa fœ she adœke: «Rabi, 6œ kœdœ Gbolo nœ Ndjaba, 6œ kœdœ gbozugo nœ azu Israyele.» ⁵⁰ Yisu kœgi fœ she adœke: «Bœ sœ dœ kœyindœœ ga ndœ mœ mbœœœ á mœ pa fœ 6œ adœke mœ wu má 6œ 6a tshakudu ɔɔ fige a? Bœ kpa wu ogboro œœœ á ropa œeneke.» ⁵¹ Á Yisu kpa kœpa adœke: «Mœ pa fœ 'e dœ adjapu adœke, 'e wu bala tshalafo kœkœrœ tœnœ dœ aandjelu nœ Ndjaba kœœ kœjerœ pa Gbolo nœ uzu.»

2

Angbo totœ 6a lakpi Kanana

¹ Olo bisha manda nœ, angbo totœ sœ lima 6a lapki Kanana lœ ogo Galilayi. Ayi Yisu sœ lima 6a zœ. ² Yé endje e ndje lima Yisu dœ ayambarœ nœ ye kœna ndœ angbonœ. ³ Bata vinu ka lima ye, ayi Yisu pa fœ she adœke: «Azu kpa gugu dœ vinu nene.» ⁴ Kashe Yisu gi fœ she adœke: «Yashe, o'o gadœ tœ zœ dœ mœ a? Ada ɔɔ nœ mœ lili damba nene.» ⁵ Ayincœ kœpa fœ azu kœmbœœœ akwa adœke: «'E mbœœœ œeneke kœ á tshe pa tœnœ fœ 'e adœke 'e mbœœœ.»

⁶ Ngarambo mindu dœ bale á endje mbœœœ dœ badja lœ lima kpœtœmœœ. Ayuda mbœœœ lima ngarambonœ ascœmœ mbœœœ kœdjutsœ dœ kœtœ endje utshu kœ'e Ndjaba. Tshelœ ngarambo bale dœ bale li lima litere ndoo dœ kama bale (100). ⁷ Yisu pa fœ ayi akwa adœke: «'E su ungu pete ga lœ ngarambonœ ascœke.» Endje su ungu ga lœ nœ yé œ su pete pete. ⁸ Á Yisu pa fœ endje adœke: «Ngœngœ ascœke, 'e su, œ na dœ tœnœ fœ ayengœ angbonœ.» Yé endje sú œ na dœ tœnœ fœ she. ⁹ Tshe dji ɔtshœ ungunœ á wuta lima vinu. Tshe wuwu lima sœ osho á vinunœ to tœnœ nene, kashe ayi akwanœ á endje sú lima ungunœ, á na dœ tœnœ fœ she dá wu lima sœ nœ. Tshe e ndje yakoshe totœnœ, ¹⁰ á pa fœ she adœke: «Uzu kœ te 6alima tœ kœsu ala vinu fœ

azu lœ angbo, yé azu kœndjo œerrr á kœmbœrœ endje yekane á aa su sabala manda nœ. Kashe 6œ gbœndœ ala vinunœ œerrr ga tœ ngœngœ asœke a!»

¹¹ Ali kœtetœ kœmbœrœ ambára afá nœ Yisu sœ lima 6a lakpi Kanana, lœ ogo Galilayi. Tshe ma lima mokœ nœ ye lœ awa kœfa œœœœ asœke, yé ayambarœ nœ ye sœ lima dœ kœyindœrœ ga ndœ ye. ¹² Manda nœ, tshe jerœ lima ga lœ Kaparnawumu awa bale dœ ayinœ, dœ aayanœ œœœ pe ayambarœ nœ ye. (œndœ endje didi lima 6a zœ nene.

Yisu gœrœ aayi kœka œœœ lœ anda Tepelo

(Wu 6a tœ Mat 21.12-17; Mar 11.15-17; Luk 19.45-46)

¹³ Bata olo angbo pake nœ Ayuda ndo lima ye, Yisu o lima ga lœ Yerusaleme.

¹⁴ Kœli she ga lœ Tepelonœ atake, tshe gbœ azu á endje lœ tœ kœka angombe, apata œœœ pe ambepa. Tshe gbœ ndje lima azu kœyapa ngendja á endje lœ ga indiri meza nœ endje. ¹⁵ Kœwu ataa, tshe mbœrœ ndjapa dœ uwu, œ gœrœ dœ endje kœ, œœœ apata œœœ angombe nœ endje. Tshe gigi tshelœ ngendja nœ aayi kœyapa ngendja, œ iwwi meza nœ endje. ¹⁶ Tshe pa fœ aayi kœka ambepa adœke: «'E gitœ 'e dœ œœœ kœ kpœke, 'e fafa anda nœ Aba mœ bata anda kœka œœœ nœ 'e lœœœ nene.» ¹⁷ Ayambarœ nœ ye kœgbe dœ o'œœœ á endje sũ ga la Buku nœ Ndjaba adœke: «Uu Ndjaba, ayo á mœ sœ dœ tœœœ ga tœ anda nœ zœ ju mœ bata owo.»

¹⁸ Yé agbozu Ikrizia kœyu she adœke: «Ambára afá gadœ dá 6œ mbœrœ yeka á kœma fœ 'a adœke 6œ gbœ awa ndœ kœmbœrœ œœœ atake a?» ¹⁹ Yisu gi fœ endje adœke: «'E ndi tshelœ anda Tepelo asœke, yé manda olo votœ mœ kpa mœ anganœ ga mangba nœ.» ²⁰ Agbozu Ayudanœ kpa yu she adœke: «Endje mœ anda Tepelo asœke manda ngbugu zazu bisha dœ mindu dœ bale (46), yé œœœ á 6œ sœ ke, 6œ li tœ kœmœ tœœœ manda olo votœ a?» ²¹ Kashe Yisu pa lima tœ Tepelo nœ undu ye. ²² œerrr manda nœ, dœ lœkœ á Ndjaba she lima Yisu lœ akuzu dá ayambarœ gbe dœ o'œœœ á tshe pa lima tœœœ ataa. Endje yi lima ndœ o'o á Buku nœ Ndjaba pa œœœ pe o'œœœ á tshe pa.

Yisu wusœ lœsu azœ

²³ Lœkœ á Yisu sœ lima lœ Yerusaleme, dœ lœndœ angbo pake, azu ndjoro sœ lima dœ kœyindœrœ ga ndœ i'iri ye mbœrœ ambára afá ndjoro á tshe sœ lima kœmbœrœ tœœœ. ²⁴ Kashe Yisu zaza lima lœsu ye ga pa endje nene mbœrœ tshe wu lima sœ endje dœ œtshœœœ. ²⁵ Ádá adœke endje pa lima o'o fœ she tœ upu nœ azu gugu nene, mbœrœ œœœ dœ tœ ye tshe wu lima sœ o'o á sœ tœ lœsu endje kœ.

3

Yisu œœœ Nikodeme

¹ Anga yakoshe bale á i'iri ye kœdœ Nikodeme, sœ lima ugurutœ Afarisayi, yé œ dœ lima anga gbozu tshapa Ayuda. ² Anga butshœ bale, tshe na ga ndœ Yisu œ pa fœ she adœke: «Rabi, 'a wusœ nœ adœke Ndjaba dá wva 6œ adœke 6œ yisœ œœœ fœ 'a mbœrœ uzu œ li kœmbœrœ ambára afá 6ata á 6œ mbœrœ asœke œœœ Ndjaba kœœœœœ dœ she awa bale nene.» ³ Yé Yisu gi fœ she adœke: «Mœ pa fœ 6œ dœ adjapu adœke, uzu bale œ li kœwu Ogo gbozu nœ Ndjaba nene œœœ endje kpa kœzuzu she tœ bishanœ nene.» ⁴ Nikodeme kœyu she adœke: «Mara gadœ dá uzu á tshe gbœ ye á endje kpa zu she tœ bishanœ a?»

⁵ Yisu gi fœ she adœke: «Mœ pa fœ 6œ dœ adjapu adœke, uzu bale lili tœ kœli ga lœ Ogo gbozu nœ Ndjaba nene œœœ endje kœzuzu she dœ awa nœ

ungu œdœ ndje dœ awa nœ Ɔtsho Ɔshiri nene. ⁶ Ɔneke á to læ undu uzu kœdœ undu uzu; yé œneke á to læ Ɔshiri, kœdœ ishiri. ⁷ Uvuru zœ kpakpa læ zœ nene mbœrœe o'onœ á mœ pa fœ 6œ adœke: “Ɔ li adœke endje zu 'e læ awa nœ tshalafo.” ⁸ Yugu sœ kœna tœ osho á yindœ nœ, yé 6œ sœ kœdji œsœnœ kashe 6œ wusœ osho á to tœnœ too osho á sœ kœna ga tœnœ nene. Asœke kœdœ mara œrœ á sœ kœmbœrœtœe ye mbœrœe uzu kœ á endje zu she læ awa nœ Ɔshiri.»

⁹ Á Nikodeme kœpa fœ she adœke: «Mara œrœ atake œ li kœmbœrœtœe ye koto o?» ¹⁰ Yisu gi fœ she adœke: «Ɔ6œ kœdœ ayi kœyisœrœe fœ azu Israyele yé 6œ wuwusœ œrœnœ asœke nene a? ¹¹ Mœ sœ kœpa fœ 6œ dœ adjapu adœke: 'a sœ kœpa o'o tœ upu nœ œrœ á 'a wusœ nœ œdœ pe œneke á 'a wu, kashe 'e wu o'o nœ 'a gbambœnœ. ¹² Ɔdœ mœ kœpa o'o tœ œrœ á sœ kœmbœrœtœe ye pa œsho asœke fœ 'e á 'e kœdjidji mœ nene, 'e yi má ndœ o'o ama mœ kotoo œ kœsœ adœke mœ pa o'o tœ œrœ á mbœrœtœe ye 6a lafo fœ 'e a? ¹³ Gbambœnœ nene, uzu bale œ 6a lafo nene, kolœ Gbolo nœ uzu á tshe to 6a lafo á jœrœ ga ati.

¹⁴ «Bata Moyize i lima anga yakoro á endje mbœrœe she de yarakowo ga tœ œyo ndœ kœti she ga lafo 6a læ kpagagasho, awa bale azu œ za Gbolo nœ uzu œ ti she ga lafo, ¹⁵ yekane uzu kœ á tshe sœ dœ kœyindœrœe ga ndœ ye, tshe gbœ soro neke á ka nene. ¹⁶ Gbambœnœ nene, Ndjaba yindœ tshapasho waa yeka á vwa Gbolo nœ ye tshebale adœke uzu kœ á tshe yindœ ye, tshe tshu nene, kashe tshe sœ dœ soro á ka nene. ¹⁷ Ndjaba wvavwa Gbolo nœ ye ga pa œsho mbœrœe kœwa ngbanga ga tœ tshapasho nene, kashe Ndjaba vwa she adœke tshapasho gbœ kœshe læ awa nœ ye.

¹⁸ «Uzu á tshe kœsœ dœ kœyindœrœe ga ndœ ye, Ndjaba œ wa ngbanga ga tœ ye nene. Kashe uzu á tshe kœsœsœ dœ kœyindœrœe ga ndœ ye nene, Ndjaba wa 6alima o'o ga tœ ye yé mbœrœe á tshe sœsœ dœ kœyindœrœe ga ndœ 'iri Gbolo tshebale nœ Ndjaba nene. ¹⁹ Yé ngbanga kœwa tœnœ dœke: Ingbisho na ga pa tshapasho, kashe azu yindœ ubu osho kœropa ingbisho, mbœrœe akwa tshelœ endje sœ tœ ekpœnœ. ²⁰ Atamœ, uzu kœ á tshe sœ kœmbœrœe ekperœ, yangba ingbisho. Tshe na ga ndœ ingbisho nene kparawa adœke ekperœ nœ œne wuta ngbi ga ushu. ²¹ Kashe uzu á tshe te manda adja o'o, sœ kœna ga ndœ ingbisho adœke endje wu ngbi adœke akwa á tshe sœ kœmbœrœe tœnœ sœ kœlise Ndjaba.»

Yisu œdœ Yowane

²² Manda nœ, Yisu na awa bale dœ ayambarœ nœ ye ga læ ogo Yuda. Tshe lo lima awa bale dœ endje 6a zœ yé œ sœ kœza lima batisimu fœ azu. ²³ Yowane za ndje lima batisimu fœ azu 6a lakpi Eno ndoo dœ Salime mbœrœe ungu læ lima kpœtœmœe waa. Azu sœ lima kœna ga ndœ ye yé œ sœ kœgbo batisimu. ²⁴ Andaa, endje zaza lima damba Yowane ga læ kánga nene.

²⁵ Ɔlo bale, anga ayambarœe nœ Yowane te lima tœ kœgbugburu tshelœ o'o dœ anga uzu Yuda bale tœ upu nœ kœdjuto kote utshu nœ kœ'e Ndjaba. ²⁶ Endje na lima ga ndœ Yowane, œ yu lima she adœke: «Rabi, uzu á tshe sœ lima dœ 6œ 6a atshi ungu Yordane, œshe á 6œ pa o'o tœ upu nœ ye asœmœ; wusœ nœ adœke, tshe sœ ndje kœza batisimu fœ azu yé azu kœ sœ kœna ga ndœ ye.» ²⁷ Yowane gi fœ endje adœke: «Uzu gbœ kolœ œrœ á Ndjaba œ to fœ she.» ²⁸ E'e dœ tœ 'e, 'e li kœpandœ nœ adœke 'e dji lima mœ kœpa adœke: «Mœ dœdœ Kristu nene, kashe Ndjaba vwa mœ kœwuta utshunœ adœke tshe na.» ²⁹ Ayi kœto yashe kœdœ akœ yashe. Kashe yanga ayi kœto yashe œ ka kpœ indiri ye yeka á dji she. Tshe sœ dœ yanga tœ kœdji tshadœngœo ayi kœto

yashenœ. Yanganœ asœmœ kœdœ œnœ mœ, yé lœsu mœ sù ngœngœ asœ dœ tœnœ pete. ³⁰ Œ li adœke uzunœ asœmœ wuta egerœ uzu, yé mœ sœ œnœ mœ teasho.

Uzu á tshe to 6a lafo

³¹ «Uzu á tshe to 6a lafo ropa œrœ kœ. Uzu tshapashœ kœdœ uzu tshapashœ yé tshe pa kolœ o'o tshapashœ. Tsheneke á tshe to 6a lafo, ³² tshe sœ kœpa o'o tœ œrœ á tshe wu yé á dji. Kashe uzu bale yiyindœ œneke á tshe sœ kœmindœ nœ nene. ³³ Uzu á tshe kœyindœ o'o nœ ye, uzunœ asœmœ yi ndje ndœ nœ adœke Ndjaba pa kolœ adja o'o. ³⁴ Tsheneke á Ndjaba vwa she pa kolœ o'o nœ Ndjaba mbœrœ Ishiri nœ Ndjaba sœ lœ ye. ³⁵ Ndjaba Aba yindœ Gbolo nœ ye, yé œ za she tœ gbozu tshapa œrœ kœ. ³⁶ Uzu á tshe sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Gbolonœ asœke, tshe gbœ soro á ka nene. Kashe tsheneke á tshe kœvwaratœ ye tœ kœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Gbolonœ, tshe gbœ soronœ nene, yé ókœ nœ Ndjaba œ sœ waa pa ye.»

4

Yisu œdœ yashe Samariya

¹ Afarisayi dji lima ndœ nœ adœke Yisu sœ lima dœ ayambarœ waa yé œ sœ kœza batisimu fœ azu kœropa Yowane. ² Kashe Yisu dœ tœ ye zaza lima batisimu fœ azu nene, ayambarœ nœ ye dá sœ lima kœza batisimunœ. ³ Ōbœ á Yisu dji o'onœ á endje sœ lima kœpa tœnœ, tshe katœ ogo Yuda ti yé œ gu ga lœ Galilayi. ⁴ Andaa tœ kœgu she ga zœ, œ li lima adœke tshe ro tœ lœ ogo Samariya. ⁵ Tshe wuta ndoo dœ anga tshalakpi Samariya á ñirincœ kœdœ Sishare. Sishare sœ ndoo dœ kindi á Yakobo za lima fœ gbolo nœ ye dœ Yozefu. ⁶ Œtœnœ kœdœ ndje osho á kudu ungu nœ Yakobo sœ tœnœ. Yisu mœ lœ ana, yé œ sœ ga ati ga tœ ama kudu ungunœ. Œ sœ lima ndoo dœ kakpi œbœ.*

⁷ Anga yashe Samariya bale na ndœ kœsu ungu á Yisu pa fœ she adœke: «Su ungu fœ mœ dœ mœ ndjo.» ⁸ Ayambarœ nœ ye kœ wuta lima ga lœ ongbo mbœrœ kœpara kœzirœ. ⁹ Yashe Samariyanœ kœpa fœ Yisu adœke: «Œbœ kœdœ uzu Yuda, mbœrœ gadœ á bœ eshondœ ungu kœndjo 6a ndœ œmœ dœ uzu Samariya?» Mbœrœ Ayuda mbœmbœrœ 6alima ayo dœ Asamariya nene ma! ¹⁰ Yisu kœgi fœ she adœke: «Œdœ bœ kœwu má sœ œrœ á Ndjaba œ to, œdœ pe uzu á tshe esho ndœ ungu kœndjo ndœ zœ asœke; œbœ dá yu má she ndœ ungu yeka á tshe su má ungu á za soro fœ azu fœ bœ.»

¹¹ Yashe Samariya kœyu she adœke: «Gbozu, bœ sœsœ dœ œrœ kœsu dœ ungu nene, yé kudu ungunœ li waa, ataa bœ gbœ ungu á za soro fœ azu 6ata ma a? ¹² Ata 'a dœ Yakobo dá za kudu ungunœ asœke fœ 'a. Tshe ndjo ndje lima ungunœ œshe dœ agbolo nœ ye œdœ pe ayarœ nœ ye. Ataa bœ gbe adœke bœ ropa ye ye a?»

¹³ Yisu gi fœ she adœke: «Uzu kœ á tshe ndjo ungu asœke, tshe kpa sœ dœ ogo ungu. ¹⁴ Kashe uzu á tshe ndjo ungu á mœ su fœ she, tshe kpa sœ dœ ogo ungu nene. Gbambanœ nene, ungu á mœ su fœ she œ sœ lœ ye 6ata kumu ungu á za soro á ka nene.» ¹⁵ Yashe Samariya kœpa fœ she adœke: «Gbozu, su ungunœ á bœ pa tœnœ asœke fœ mœ, adœke ogo ungu kpa mimi mœ nene yé mœ kpa nana kpœke ndœ kœsu ungu nene.»

* 4.6 4.6 Kakpi œbœ yindœ kœpa adœke ada œbœ mindu dœ bale lindœ mara kœdi ada œbœ nœ azu Roma.

16 Yisu kœpa fœ she adœke: «Na œ e akœ zœ dœ 'e kwatœ 'e dœ she 6a ke.»

17 Yashe Samariya pa fœ she adœke: «Mœ gugu dœ yakoshe nene.» Á Yisu kœpa fœ she adœke: «Adjapu adœke 6œ gugu dœ yakoshe nene. 18 Gbambance nene, 6œ i ayakoshe mindu yé tsheneke á 6œ sœ dœ she ngœngœ asœke doédœ akœ zœ nene. Bœ pa adja o'o.»

19 Á yashe kœki paa adœke: «Gbozu, mœ wu adœke œ6œ kœdœ ayi kœgbara o'o. 20 Aata 'a donga Ndjaba pa kaga asœke, kashe e'e dœ Ayuda, 'e pa adœke osho á li kœdonga Ndjaba tœnœ kœdœ Yerusaleme.» 21 Yisu kœpa fœ she adœke: «Yashe, dji mœ kane. Anga œlœ œ tœ á 'e kpa donga Ndjaba Aba 6a pa kaga too 6a lœ Yerusaleme nene. 22 E'e dœ Asamariya, 'e sœ kœdonga Ndjaba kashe 'e wuwusœ ye nene. Kashe a'a dœ Ayuda, 'a sœ kœdonga Ndjaba neke á 'a wusœ ye mbœrœ kœshe wuta lœ awa nœ Ayuda. 23 Kashe dœ anga œlœ bale, yé œlœnœ tœ ye, adja azu kœdonga Ndjaba, endje donga she dœ Ishiri œdœ pe lœ adjapu. Gbambance nene, Ndjaba yindœ nœ adœke azu donga œne dœ maranœ asœmœ. 24 Ndjaba kœdœ Ishiri, yé endje á endje yindœ kœdonga she li kœdonga she dœ Ishiri œdœ pe lœ adjapu.»

25 Yashe Samariya kœpa fœ she adœke: «Mœ wusœ nœ adœke Masiya, á tshe kœdœ Kristu, œ na zœ. Ōlœ á tshe kœna, tshe mindœ œrœ kœ.» 26 Yisu kœgi fœ she adœke: «œmœ kœdœ she, œmœ á mœ sœ kœpa o'onœ fœ 6œ asœke.»

27 Dœ lœndœnœ asœmœ, ayambarœ nœ Yisu yi kumu endje, yé uvuru endje kpa lœ nœ tœ kœwu adœke tshe sœ kœpa o'o dœ yashe. Kashe anga bale yuyu she nene adœke: «Bœ sœ kœpara gadœ e? Too o'o gadœ dá 'e sœ kœpa dœ she a?» 28 Yé yashenœ katœ losú ungu nœ ye ti kpœtœmœ, yé á kpagu kœpandœ nœ fœ azu 6a lakpi adœke: 29 «'E na dœ wu anga yakoshe bale á tshe sœ 6a e kane, tshe pandœ œrœ kœkœ á mœ mbœrœ fœ mœ. œrrr á tshe dœ ete Kristu a?» 30 Ataa, azu wuta lœ ongbœ, œ na ga ndœ ye.

31 Kolœ kpœtœmœ, ayambarœ nœ ye tetœ kœtovworogbo she adœke tshe zi œrœ. Endje pa fœ she adœke: «Rabi, zi rœgo kane.» 32 Kashe Yisu gi fœ endje adœke: «Mœ sœ dœ kœziœ á 'e wuwusœ nœ nene.» 33 Ayambarœ kœtetœ kœyutœ endje ugurutœ endje adœke: «Ataa anga uzu na dœ kœziœ fœ she a?»

34 Yisu kœpa fœ endje adœke: «Kœziœ nœ mœ dœke: œ li adœke mœ mbœrœ œrœ á ayi kœvwa mœ yindœ nœ, œdœ ndje kœgi akwa á tshe vwa mœ ndœ kœmbœrœ tœnœ ga tœ ndœngœlœnœ. 35 E'e, 'e sœ kœpa adœke: «œ œœpe yapu vana tœ kœkœ ngwarœ.» Kashe œmœ, mœ pa fœ 'e adœke, 'e wu kindi dœ atshœnœ; leyœ doro ye œ sœ ndœ tœ kœkœ tœnœ! 36 Uzu á tshe kœkœ, tshe gbœ ngendja tshangba akwa nœ ye, yé tshe ngbœ6a leyœnœ mbœrœ soro á ka nene. Uzu á tshe lu leyœ ga lœ kindi dœ pe tsheneke á tshe kœ, endje sœ dœ yanga awa bale. 37 Gbambance nene, azu pa anga gbaguru adœke: «Uzu gi ngwarœ kashe ayi kœkœ tœnœ sœ kpi". 38 Mœ vwa 'e ndœ kœkœ leyœ tshelœ kindi á œ doédœ 'e dá djo nene. Anga angbi azu dá djo kindinœ yeka á 'e li ga lœ akwanœ manda endje tœ kœkœ leyœnœ.»

39 Hi azu Samariya kpœlœ ongbœnœ asœmœ sœ lima dœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu mbœrœ o'o á yashenœ pa adœke: «Tshe pandœ œrœ kœ á mœ mbœrœ, fœ mœ.» 40 Ádánœ ataa, lœkœ azu Samariya na lima ga ndœ ye, endje ki lima ga tœ ye adœke tshe œœpe dœ œne. Yisu mbœrœ lima kpœtœmœ olo bisha. 41 Anga azu kpi ndjoro kpa sœ ndje lima dœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu mbœrœ o'o á tshe sœ lima kœpa tœnœ dœ tœ ye. 42 Endje pa lima fœ yashenœ

adœke: «Ngongɔ asœ, 'a sœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ye kolœ mbœrœ o'o á 6œ pa fœ 'a nene. 'A sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ye mbœrœ 'a dji ndje o'o á tshe pa dœ tœ ye. Yé 'a wusœ nœ adœke œshe kœdœ adja ayi kœshe azu tshapashɔ.»

Yisu she gbolo nœ anga gbozu akwa nœ lita

(*Wu 6a tœ Mat 8.5-13; Luk 7.1-10*)

⁴³ Manda kœlo olo bisha kpœtœmœ, Yisu áafo œ na ga lœ Galilayi. ⁴⁴ Tshe pa lima dœ tœ ye adœke: «Azu lilisœ ayi kœgbara o'o 6a lœ ogo nœ ye nene.»

⁴⁵ ɔlɔ á tshe wuta ga lœ Galilayi, azu sœ dœ yanga mbœrœ kœwuta she ga lœ ogo nœ endje; mbœrœ á endje na ndje lima ndœ angbo pake 6a lœ Yerusalem, yé œ wu œrœ kɔ á tshe mbœrœ lima.

⁴⁶ Tshe kwa lima tœ ye ga lakpi Kanana lœ ogo Galilayi 6a tœ osho á tshe fa lima ungu tœ vinu. Ba zœ, anga gbozu tshapa akwa nœ lita bale lakpi

Kaparnawumu sœ lima dœ gbolo yakoshe nœ ye á tshe sœ dœ kœfa. ⁴⁷ ɔlɔ á tshe dji adœke Yisu to 6a lœ ogo Yuda œ na ga lœ Galilayi, tshe na ga ndœ ye, yé œ ki fœ she adœke tshe na œ she gbolo nœ œne á tshe yindœ kœtshu

tœnœ. ⁴⁸ Yisu kœpa fœ she adœke: «Ɛdœ 'e kœdjidji má ndœ ambárá afá œdœ pe ɔtshɔ akwa á azu pandœ nœ gooo asœke nene, 'e sœ má dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ nene.»

⁴⁹ Yé gbozu akwa nœ litanœ pa fœ she adœke: «Gbozu, wuta ga ndœ mœ utshunœ adœke gbolo nœ mœ kœtshu.»

⁵⁰ Yisu kœgi fœ she adœke «Gu zœ, gbolo nœ zœ she ye.» Yakoshe kœyindœ o'o á Yisu pa fœ she, yé œ gu da ye. ⁵¹ Tshe sœ damba tœ awa kœgu she atake, aayi akwa nœ ye kœna para tshatshu ye á kœpa fœ she adœke: «Gbolo nœ zœ she 6amama

ye.» ⁵² Tshe yu endje adœke, gbolo nœ œne she dœ ada ɔlɔ gadœ e? Endje kœpa fœ she adœke: «Ada ɔlɔ bale manda kakpi ɔlɔ[†] libi dá kœbanœ katœ ye.»

⁵³ Aba gbolonœ kœwusœ nœ adœke kolœ dœ ada ɔlonœ asœmœ libi dá Yisu pa fœ œne adœke: «Gbolo nœ zœ she ye.» Ataa, œshe dœ pe azu tshasœnda nœ ye kœ endje sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu.

⁵⁴ Asœ kœdœ bisha ambárá afá á Yisu mbœrœ lœkɔ á tshe to 6a lœ Yuda á kwatœ ye ga lœ ogo Galilayi.

5

Yisu she uzu á ada ye tshu

¹ Manda nœ, anga angbo nœ Ayuda sœ lima 6a lœ Yerusalem, yé Yisu na ga tœnœ. ² Andaa 6a lœ ongonœ, endje dji lima ungu kœdjutɔ kotœ

azu á i'irince dœ o'o ama Ayuda kœdœ Betezata ndoo dœ manda gbagba nœ apata. Awa kœna ga tœ ungunœ sœ lima mindu, ³ yé aayi kœfa ndjoro lo

lima lœ ala awanœ asœmœ: Ayibula, azu á tshakala ada endje ndi œdœ pe endjeneke á ada endje tshu. [Endje sœ lima kœkate yakpa ungunœ kœturu

tœnœ; ⁴ gbambanœ nene, anganœ andjelu sœ lima kœjerœ tœnœ yé œ sœ lima kœturu tœ ungu. Yekane ali ayi kœfa á tshe kœjerœ ga lœ yakpa ungunœ,

tshe she lima lœ kœfa nœ ye. Ɛdœ kœbanœ kœdœ lima kœfa gadœ gbaa, œ katœ ye*.] ⁵ Anga yakoshe bale á tshe lo lima dœ kœfa ngbugu zazu bale dœ

ndjokpa dœ mindu dœ amance votɔ (38) sœ lima kpœtœmœ. ⁶ Yisu wu she á tshe lo ga ati yé kœdji adœke œndœ ye di dœ kœfa tœpanœ kpuru, tshe kœpa

fœ she adœke: «Bœ yindœ kœshe tœnœ ye a?»

[†] 4.52 4.52 Ada ɔlɔ bale manda kakpi nœ: Ɛ yindœ kœpa adœke ada ɔlɔ ndjokpa dœ votɔ lindœ mara kœdi ada ɔlɔ nœ azu Roma. * 5.4 5.4 O'o á endje sú ga lœ oporo gbamangincœ asœke gugu ala anga ongoro buku nene.

⁷ Ayi koɓanɔe kɔegi o'o fɔe she adɔeke: «Gbozu, mɔe gugu dɔe uzu á tshe kɔenduru mɔe ga la ngunɔe lɔkɔ á yakpa ungunɔe ɔe tetɔe kɔembɔerɔe tɔenɔe nene. Mɔe kɔeɓea ɔerrr adɔeke mɔe wuta ga zɔe atake, anga uzu jerɔe ga la nɔe utshu mɔe ye.» ⁸ Yisu pa fɔe she adɔeke: «Aalafo, ɔe za kondja nɔe zɔe ɔe na ana.» ⁹ Trale ayi koɓa kɔeshe ye. Tshe áafo, ɔe za kondja nɔe ye, yé ɔe tetɔe ana. Andaa ɔerɔenɔe asɔemɔe kɔ mbɔerɔe lima tɔe endje dɔe lɔkɔ sabata. ¹⁰ Ayuda kɔepa fɔe uzunɔe á Yisu she she adɔeke: «Asɔeke kɔedɔe lɔkɔ sabata, ɔe lili adɔeke ɓɔe za kondja nɔe zɔe yé ɔe na ana dɔe tɔenɔe nene.» ¹¹ Kashe tshe gi fɔe endje adɔeke: «Uzunɔe á tshe she mɔe lɔe koɓanɔe asɔeke, ɔeshe dá pa fɔe mɔe adɔeke mɔe za kondja nɔe mɔe, yé ɔe na ana.» ¹² Endje kɔeyu she adɔeke: «Yakoshenɔe á tshe pa fɔe ɓɔe adɔeke ɓɔe za kondja nɔe zɔe, yé ɔe na ana asɔemɔe kɔedɔe ɔedɔe e?» ¹³ Kashe ayikobanɔe á Yisu she she kpa wuwu lima sɔe ye nene mbɔerɔe tshe wuta lima ɔenɔe ye lɔe ukpulu azunɔe á endje sɔe lima kpɔetɔemɔe ye.

¹⁴ Ɖerrr manda nɔe, Yisu kɔegbɔ she ɓa lɔe anda Tepelo á kɔepa fɔe she adɔeke: «Wu, ɓɔe she ngɔngɔ asɔe ye. Kpa mbɔembɔerɔe ekperɔe nene kparawa adɔeke ɓɔe kpa gbɔ anga ɔgbɔ koɓa kɔeropa ɔeneke nene.» ¹⁵ Yakoshe kɔena, ɔe kɔepandɔe nɔe fɔe Ayuda adɔeke Yisu dá she ɔene. ¹⁶ Kotɔe lɔe kumunɔe, Ayuda para lima awa kɔeza o'o fɔe Yisu mbɔerɔe á tshe mbɔerɔe ɔerɔenɔe asɔemɔe dɔe lɔkɔ Sabata. ¹⁷ Kashe Yisu pa fɔe endje adɔeke: «Aba mɔe sɔe kɔembɔerɔe akwa ɔerrr kpeshɔe, yé ɔemɔe ndje mɔe sɔe tɔe kɔembɔerɔe akwa.» ¹⁸ Manda o'onɔe á tshe pa asɔemɔe, Ayuda para lima awa adɔeke ɔene wo she. Ɖe dɔédɔe kolɔe mbɔerɔe á tshe mbɔerɔe akwa dɔe lɔkɔ sabata nene, kashe mbɔerɔe á tshe pa ndje adɔeke Ndjaba kɔedɔe adja Aba ɔene, á zatɔe ye adɔeke ɔene li dɔe she.

Tshagbozu nɔe Gbolo nɔe Ndjaba

¹⁹ Yisu za o'o yé ɔe pa fɔe endje adɔeke: «Mɔe pa fɔe e dɔe adjapu adɔeke, Gbolo nɔe Ndjaba lili kɔembɔerɔe ɔerɔe á to tɔe lɔsu ye dɔe tɔe ye nene, kashe tshe mbɔerɔe ɔerɔe á tshe wu abanɔe kɔembɔerɔe tɔenɔe. Gbambanɔe nene, ɔerɔe á Aba ɔe mbɔerɔe dá Gbolo ɔe mbɔerɔe adja tɔenɔe. ²⁰ Mbɔerɔe Aba yindɔe Gbolo, tshe sɔe kɔeyisɔe ɔeneke kɔ á tshe mbɔerɔe fɔe she. Tshe kpa yisɔe ogboro ɔerɔe kɔeropa ɔeneke fɔe she adɔeke 'e kɔewu, uvuru 'e kpa lɔe nɔe. ²¹ Bata Aba ɔe she akuzu á za soro fɔe endje, awa bale Gbolo ɔe za soro fɔe azu neke á tshe yindɔe kɔeza fɔe endje. ²² Aba ɔe wa ngbanga ga tɔe uzu bale nene, kashe tshe za Gbolo nɔe ye tɔe gbozu kɔewa ngbanga pa azu, ²³ adɔeke azu kɔe lisɔe Gbolo ɓata á endje li ndje ɔesɔe Abanɔe. Uzu á tshe kɔelilisɔe Gbolo nene, tshe lili ndje ɔesɔe Abanɔe á tshe vwa she nene.

²⁴ «Mɔe sɔe kɔepa fɔe 'e dɔe adjapu adɔeke uzu á tshe dji o'o ama mɔe, á tshe kɔesɔe dɔe kɔeyindɔerɔe ga ndɔe tsheneke á tshe vwa mɔe asɔeke, uzunɔe sɔe dɔe soro á ka nene. Mɔe wa ɔgbɔ ngbanga ga tɔe ye nene, kashe tshe wuta lɔe kuzu, yé tshe sɔe dɔe soro. ²⁵ Mɔe pa fɔe 'e dɔe adjapu adɔeke, lɔndɔnɔe sɔe kɔena tɔenɔe, yé ɔe na ngɔngɔ asɔe ye, akuzu ɔe dji tshama Gbolo nɔe Ndjaba. Yé endjeneke á soro dji tshama ye, endje sɔe dɔe soro. ²⁶ Gbambanɔe nene, ɓata Aba kɔedɔe soro dɔe tɔe ye, awa bale tshe za fɔe Gbolo kɔedɔe soro dɔe tɔe ye. ²⁷ Yé tshe za Gbolo tɔe gbozu kɔewa ngbanga pa azu mbɔerɔe ɔeshe kɔedɔe Gbolo nɔe uzu.

²⁸ «Adja 'e koko ama 'e ti ɔsɔ nene! Gbambanɔe nene, anga ɔlɔ sɔe kɔena tɔenɔe, á akuzu kɔ á endje sɔe lɔe koto ɔe dji tshama ye, ²⁹ yeka endjeneke á endje mbɔerɔe lima ɔtshɔrɔe, Ndjaba ɔe she endje mbɔerɔe kɔegbɔ soro, kashe endjeneke á endje mbɔerɔe ekperɔe, Ndjaba ɔe she endje adɔeke Gbolo nɔe uzu wa ɔgbɔ ngbanga pa endje.

³⁰ «Ɛmœ, mœ lili kœmbœrœ œrœ á to ɓa lœsu mœ dœ tœ mœ nene. Mœ wa ngbanga kœli dœ œneke á mœ sœ kœdji tœnœ yé kœwa ngbanga nœ mœ sœ ndjii mbœrœ mœ sœsœ kœpara awa kœmbœrœ œrœ á to ɓa lœsu mœ nene, kashe œneke á lœsu ayi kœvwa mœ yindœ nœ.»

Ɛrœ á má adœke Ndjaba vwa Yisu

³¹ «Ɛdœ mœ kœpa o'o tœ upu nœ mœ dœ tœ mœ, uzu bale á tshe dji mœ gugu nene. ³² Kashe œdœ anga angbi uzu kœpa o'o tœ upu nœ mœ, mœ wusœ nœ adœke o'onœ á tshe pa tœ upu nœ mœ asœmœ dœ adja o'o. ³³ 'E vwa lima azu fœ Yowane, yé tshe pa lima o'o tœ upu nœ adja o'o. ³⁴ Tœ œmœ, mœ sœsœ dœ ogo adœke uzu pa o'o tœ upu nœ mœ nene, kashe mœ sœ kœpa o'o ataa adœke 'e gbœ kœshe. ³⁵ Yowane sœ lima ɓata miinda á endje ta owo ga tœ nœ yé á tshi. 'E yi lima ndœ kœsœ dœ yanga lœ anga osho tœ ishiri ye. ³⁶ Andaa, mœ sœ dœ anga œrœ á pa o'o tœ upu nœ mœ á ropa o'o á Yowane pa. Ɛtœnœ kœdœ akwa á Aba za fœ mœ adœke mœ mbœrœ. Mœ sœ kœmbœrœ tœnœ yé œtœnœ dá sœ kœpa o'o tœ upu nœ mœ adœke Aba vwa mœ.

³⁷ «Aba á tshe vwa mœ pa o'o tœ upu nœ mœ dœ tœ ye. Kashe bale 'e djidji tshama ye yé 'e wuwu tshatshu ye nene, ³⁸ yé 'e sœsœ kœgbœndœ o'o ama ye ga tœ lœsu 'e nene mbœrœ á 'e sœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ayi avwa nœ ye nene. ³⁹ 'E sœ kœyamba Buku nœ Ndjaba mbœrœ á 'e gbe kœgbœ soro á ka nene lœ awanœ; Andaa, œtœnœ dá sœ kœpa o'o tœ upu nœ mœ. ⁴⁰ Yé 'e yiyindœ kœna ga ndœ mœ yeka á kœgbœ adja soro nene.

⁴¹ «Mœ gbegebe adœke azu donga mœ nene. ⁴² Kashe mœ wusœ 'e ye. 'E sœsœ dœ kœyindœsho ga ndœ Ndjaba nene. ⁴³ Aba mœ dá vwa mœ yé 'e vwaratœ 'e kœza osho kœsœ fœ mœ. Kashe œdœ anga uzu kœna dœ mara nœ ye dœ tœ ye bale, 'e za osho kœsœ fœ she ye. ⁴⁴ 'E yindœ kœdonga kolœ anga 'e, yé á endje kœdonga ndje 'e. Kashe 'e papara awa adœke kolœ Ndjaba kœdonga 'e nene asœke, ataa 'e sœ má dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ koto o? ⁴⁵ Kashe 'e gbegebe adœke mœ va œtœ 'e fœ Aba mœ nene. Kolœ Moyize á 'e ko lima lœsu 'e ga tœ ye asœmœ, œshe dá va œtœ 'e. ⁴⁶ Ɛdœ 'e kœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Moyize, 'e sœ má ndje dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ mbœrœ tshe sú mbetinoœ tœ upu nœ mœ. ⁴⁷ Kashe ɓata 'e yiyindœ o'o á tshe sú nene, 'e yi má ndœ o'o ama mœ koto o?»

6

Yisu to rœgo fœ azu kutu mindu (5.000)

(Wu ɓa tœ Mat 14.13-21; Mar 6.30-44; Luk 9.10-17)

¹ Manda nœ, Yisu zu ga atshi egerœ ungu adanga Galilayi á anga 'i'irinoœ kœdœ ndje Tiberiade. ² Azu ndjoro sœ lima kœna manda ye mbœrœ á endje wu ambárá afá á tshe sœ lima kœmbœrœ tœnœ lœ kœshe aayi koɓa asœmœ. ³ Mbœrœ tœnœ atamœ, Yisu o ga pa kaga yé œ sœ ga ati awa bale dœ ayambarœ nœ ye. ⁴ Ɛ sœ lima ndœ dœ Pake á dœ angbo nœ Ayuda. ⁵ Yisu mesho, œ wu azu ndjoro á endje sœ tœ kœna ga ndœ ye. Á kœyu Filipino adœke: «A yo kœziroœ kpœta yeka á to fœ azunœ asœke á endje kœzi a?» ⁶ Tshe yu lima oshonœ ataa tœ kœwu lœsu Filipino, gbambancœ nene, tshe wu lima sœ œrœ á li adœke tshe mbœrœ ye.

⁷ Filipino kœgi fœ she adœke: «Ɛdœ a kœyo ndje kœziroœ mangba denari kama bisha* gbœ, œ li adœke uzu dœ uzu gbœ teasho teasho nene.» ⁸ Yé anga

* 6.7 6.7 Denari bale kœdœ ngendja tshangba akwa á uzu mbœrœ ndœ œlœ bale

yambarœ bale á 'iri ye kœdœ Andere, aya Shimu Petro kœpa fœ she adœke: ⁹ «Anga ovoro gbolo yakoshe kpœke sœ dœ mapa mindu á endje mbœrœ dœ zuwa orje œdœ pe ageatshalangu bisha kashe œ li mbœrœ azunœ kœko asœke za a?» ¹⁰ Yisu kœpa adœke: «'E pa fœ azu adœke endje lœ ga ati.» Yé endje kœsœ ga ati ga pa gusu á sœ lima yaba yaba kpœtœmœ. Ayakoshe sœ lima ga pa œrœ noé kutu mindu (5.000). ¹¹ Yeka á Yisu ko mapanœ, á za avwala fœ Ndjaba, á kurutshelœnœ tœ azu á endje lœ lima kpœtœmœ. Tshe kpa ko ndje ageatshalangunœ, œ mbœrœ ndje awa bale, yé endje zi kœli dœ ogo noé endje. ¹² Bata uvu azu su ye, Yisu pa fœ ayambarœ noé ye adœke: «'E ngbœa udu œrœ á sœpe manda endje ga tœnœ adœke anganœ teasho yiyiwa nene.» ¹³ Endje ngbœa ama udu œrœnœ, yé kingi ndjokpa dœ bisha sú dœ ndindi mapa manda azunœ á endje zi lima.

¹⁴ Azu wu ambárá afá á Yisu mbœrœ asœmœ œ pa adœke: «Adjapu, tsheneke kœdœ adja ayi kœgbara o'o noé Ndjaba á tshe sœ kœna ga pa osho.» ¹⁵ Bata á Yisu wu lima sœ noé adœke endje yindœ kœna kœza œne tœ œgbœnœ adœke œne te gbozugo, tshe gi lima tœ ye kpœtœmœ, yé œ œ dœ kuti ye ga pa kaga.

Yisu na pa ungu dœ ada ye
(*Wu 6a tœ Mat 14.22-33; Mar 6.45-53*)

¹⁶ Lœko á osho tetœ kœte mburumburu, ayambarœ noé ye jœrœ ga tœ mangu egerœ ungu adanga, ¹⁷ endje œ lima ga lœ agba bale mbœrœ kœna ga lœ Kaparnawumu, 6a atshi ungunœ. Osho bu lima ye, yé Yisu yiyi lima damba kumu ye ga ndœ endje nene. ¹⁸ Egerœ yugu na kpikpikpi, yé loko za tshalangu djigi. ¹⁹ Ayambarœ i kayi œ vwi endje tœ mangu ga tœ œrœ noé kelometere ndoo dœ mindu too mindu dœ bale, á endje kœwu Yisu kœna pa ungu gutœnœ ga tœ egerœ agba, yé awa litœ endje. ²⁰ Á Yisu kœpa fœ endje adœke: «œmœ doœmœ, awa mbœmbœrœ 'e nene!» ²¹ Endje yi lima ndœ noé adœke tshe œ ga lœ egerœ agbanœ, kashe katsha, kumu egerœ agbanœ za ama osho ga tœ mangu á endje gbe lima kœna ga tœnœ.

Azu ndjoro para Yisu

²² Osho korœpa noé, azunœ ndjoro á endje sœpe lima 6a atshi ungunœ wusœ noé adœke egerœ agba sœpe bale yé Yisu œ lima ga lœ egerœ agba awa bale dœ ayambarœ noé ye nene. Endje zu lima ungunœ dœ kuti endje. ²³ Kashe anga ogboro agba to 6a lakpi Tiberiade, yé œ na ndoo dœ oshonœ á endje zi lima mapa tœnœ manda kœza mershe noé Gbozu Yisu fœ Ndjaba. ²⁴ Lœko á ukpulu azu wu adœke Yisu œdœ ayambarœ noé ye sœsœ kpœtœmœ nene, endje œ ga lœ ogboro agbanœ asœmœ œ ro ga lœ Kaparnawumu mbœrœ kœpara Yisu.

Yisu kœdœ kœzirœ á za soro

²⁵ Endje gbœ she 6a atshi ungunœ, yé á yu she adœke: «Rabi, 6œ wuta kpœke dœ ada œlo koto o?» ²⁶ Yisu gi fœ endje adœke: «Mœ pa fœ 'e dœ adjapu adœke, 'e para awa mœ mbœrœ á 'e zi mapa á le 'e, kashe 'e papara mœ mbœrœ á 'e wu ambárá afá á mœ mbœrœ nene. ²⁷ Adja 'e mbœmbœrœ akwa mbœrœ kœgbo kœzirœ á ndi nene, kashe 'e mbœrœ akwa mbœrœ kœgbo kœzirœ á œndœnœ œ di, yé á to soro á ka nene fœ azu. Gbolo noé uzu dá to kœzirœnœ asœmœ fœ 'e mbœrœ œshe dá Aba dœ Ndjaba za she ga pa ngande tshagbozu.»

²⁸ Endje kœgi fœ she adœke: «œ li adœke 'a mbœrœ gadœ tœ kœmbœrœ akwa á Ndjaba yindœ noé a?» ²⁹ Tshe kœgi fœ endje adœke: «Akwa á Ndjaba

yindœ nœ adœke 'e mbœrœ, kœdœ kœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ tsheneke á tshe vwa she.» ³⁰ Endje kpa kœyu she adœke: «Kashe œbœ a, ambárá afá gade dá 6œ mbœrœ yeka á 'a kœwu yekane á kœyindœ o'o ama zœ a? Akwa gade dá 6œ mbœrœ a? ³¹ Aata 'a zi liya mane 6a lœ kpagagasho 6ata á endje sú ala Buku nœ Ndjaba adœke: «Tshe to kœzirœ á dœ mapa á to 6a lafo fœ endje.» ³² Yisu kœgi fœ endje adœke: «Mœ pa fœ 'e dœ adjapu adœke, œ doédœ Moyise dá to mapanœ á to liya 6a lafo fœ 'e nene, kashe Aba mœ dá sœ koeto adja mapa á to 6a lafo fœ 'e ascœmœ. ³³ Gbambanœ nene, kœzirœ á Ndjaba œ to, kœdœ œneke á to 6a lafo yé á za soro fœ azu tshapashœnœ asœke.» ³⁴ Azunœ kœpa fœ she adœke: «Gbozu, to kolœ kœzirœnœ ascœmœ sheko fœ 'a.»

³⁵ Yé Yisu kœpa fœ endje adœke: «Æmœ kœdœ kœzirœ á za soro fœ azu. Uzu á tshe kœna ga ndœ mœ, ogo œ mi she bale nene yé uzu á tshe sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ, ogo ungu kpa mi she bale nene. ³⁶ Kashe mœ pa fœ 'e adœke: 'E wu mœ tako, yé 'e sœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ nene. ³⁷ Azu neke á Aba ko endje fœ mœ, endje na ga ndœ mœ yé uzu á tshe na ga ndœ mœ, mœ za bala she vwi'i nene. ³⁸ Gbambanœ nene, mœ toto 6a lafo œ jerœ tœ kœmbœrœ œrœ á lœsu mœ yindœ nœ nene, kashe mœ na mbœrœ kœmbœrœ œneke á lœsu ayi kœvwa mœ yindœ nœ. ³⁹ Ærœ á lœsu ayi kœvwa mœ yindœ nœ adœke mœ mbœrœ dœke: Adja anga uzu bale ugurutœ uzu á tshe ko endje fœ mœ yiyiwa nene kashe mœ she endje lœ kuzu dœ ndœngœlo olo. ⁴⁰ Ærœ á lœsu Aba mœ yindœ nœ kœdœ adœke, uzu á tshe kœwu gbolo nœ ye, á kœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ye, tshe gbœ soro á ka nene, yé mœ she she lœ akuzu dœ ndœngœlo olo.»

⁴¹ Ti kpœtœmœ, Ayuda kœtetœ kœpulœma endje mbœrœ o'o á Yisu pa adœke: «Æmœ kœdœ kœzirœ á to 6a lafo, yé á jerœ.» ⁴² Endje kœpa adœke: «Æ doédœ Yisu dœke na a, gbolo nœ Yozefu a? Á 'a wusœ abanœ dœ ayinœ ndje na a? Kotoo á tshe pa ngœngœ asœke adœke œne to 6a lafo á jerœ a?» ⁴³ Yisu kœgi fœ endje adœke: «'E katœ kœpulœma 'e ugurutœ 'e ye na! ⁴⁴ Uzu bale œ li kœna ga ndœ mœ nene œdœ Aba á tshe vwa mœ kœtoto she na tœnœ nene, yekane á mœ kœshe she lœ akuzu dœ ndœngœlo olo. ⁴⁵ Endje sú ala mbeti nœ aayi kœgbara o'o adœke: "Ndjaba œ yisœ œrœ fœ azu kœkœ." Uzu kœ á tshe dji Aba, á yindœ œrœ á tshe yisœ nœ, tshe na ga ndœ mœ. ⁴⁶ Æ yindœ kœpa adœke uzu bale wuwu Aba nene, kolœ tsheneke á tshe to 6a ndœ Ndjaba; œshe dá wu Aba. ⁴⁷ Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke uzu tsheneke á tshe kœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ, tshe sœ dœ soro á ka nene. ⁴⁸ Æmœ kœdœ kœzirœ á za soro fœ azu. ⁴⁹ Aata 'e zi liya mane 6a lœ kpagagasho, yé endje tshu lima ye. ⁵⁰ Asœ kœdœ kœzirœ á to 6a lafo á jerœ adœke, uzu á tshe kœzi, tshe tshu bala nene. ⁵¹ Æmœ kœdœ kœzirœ á za soro fœ azu, œ to 6a lafo á jerœ asœke. Uzu á tshe kœzi kœzirœnœ asœke, tshe sœ bala dœ soro á ka nene. Kœzirœnœ á mœ za fœ she kœdœ songba mœ. Mœ za adœke tshapashœ gbœ soro.»

⁵² Kolœ pa o'o asœke, ayuda te lima tœ kœyutœ endje ugurutœ endje dœ œgbœ adœke: «Kotoo á uzunœ asœke pa adœke œne za songba œne fœ azœ yekane á kœzi a?» ⁵³ Yisu kœpa fœ endje adœke: «Mœ pa fœ 'e dœ adjapu adœke œdœ 'e kœzizi songba Gbolo nœ uzu yé œ ndjo pe indji ye nene, 'e sœ dœ soro lœ 'e nene. ⁵⁴ Uzu tsheneke á tshe zi songba mœ, á ndjo ndje indji mœ, sœ dœ soro á ka nene, yé œmœ mœ she she lœ kuzu dœ ndœngœlo olo. ⁵⁵ Gbambanœ nene, songba mœ kœdœ adja kœzirœ, yé indji mœ kœdœ adja kœndjœrœ. ⁵⁶ Uzu á tshe zi songba mœ á ndjo indji mœ, sœ lœ mœ yé œmœ

mœ sœ ndje lœ ye. ⁵⁷ Yé бата Аба á tshe vwa mœ sœ dœ soro á mœ sœ dœ soro lœ awa nœ ye, ataa uzu á tshe kœzi songba mœ, tshe gb̃ soro lœ awa nœ mœ. ⁵⁸ Asœ kœdœ kœzirœ á to ɓa lafo á jœrœ. Ɖ sœsœ бата kœzirœ á aata 'e zi liya nene. Mbœrœ endje zi liya kœzirœ asœmœ yé endje tshu. Kashe uzu á tshe zi kœzirœnœ asœke, tshe sœ dœ soro á ka nene.» ⁵⁹ Yisu pa lima o'onœ asœke ɓa lœ Kaparnawumu, lœk̃ á tshe sœ lima tœ kœyisœ œrœ ɓa lœ Sinagoga.

O'o d za soro fœ azu

⁶⁰ Manda kœdji she, ili ayambarœ nœ ye tetœ kœpa adœke: «O'onœ asœ gb̃ɔgb̃, adja œdœ dá dji a?»

⁶¹ Kashe бата á Yisu wu lima sœ nœ adœke ayambarœ nœ œne sœ tœ kœpuloema endje, tshe pa fœ endje adœke: «Mbœrœ gadœ á o'onœ asœke ndjingivw̃ tshelœ kumu 'e a? ⁶² Ɖ kœsœ má adœke 'e wu Gbolo nœ uzu kœ ɔ ga tœ osho á tshe to lima tœnœ, œ sœ koto o? ⁶³ Ishiri dá za soro fœ azu. Ɖk̃ lili tœ kœmbœrœ œrœ ataa nene. O'onœ á mœ pa fœ 'e asœke kœdœ Ishiri œdœ pe soro. ⁶⁴ Kashe kolœ ugurutœ 'e asœke, anga endje á endje yiyindœ o'o ama mœ nene, endje lœ zœ.» Gbambanœ nene, Yisu wu lima sœ endjeneke á endje sœsœ dœ kœyindœrœ nene œdœ pe tsheneke á tshe ka bala she. ⁶⁵ Á tshe kpa kœpa adœke: «Adja ádnœ á mœ pa fœ 'e adœke uzu bale œ na ga ndœ mœ nene œ kœdœdœdœ Аба dá za awa fœ she kœna tœnœ nene.»

⁶⁶ Kœto kpœtœmœ, ili anga ayambarœ nœ ye gitœ endje manda ye, yé œ katœ kœna tœ awa bale dœ she. ⁶⁷ Á Yisu kœyu ayambarœnœ ndjokpa dœ bisha adœke: «Ka e'e nœ 'e a, 'e gigitœ 'e nœ 'e nene a?» ⁶⁸ Yeka á Shimu Petro kœgi fœ she adœke: «Gbozu, 'a kpa na má ga ndœ uzu dœ? Ɖbœ dá sœ dœ o'onœ á za soro á ka nene. ⁶⁹ 'A sœ dœ kœyindœrœ, yé 'a wusœ nœ adœke œbœ kœdœ Ɖeyerœ Uzu nœ Ndjaba.» ⁷⁰ Yisu pa fœ endje adœke: «Ɖmœ dá ke 'e ndjokpa dœ bisha kashe ugurutœ 'e k̃, anga uzu bale kœdœ djaboro.» ⁷¹ Tshe sœ lima kœpa tœ Yudasi, gbolo nœ Shimu Isikariote mbœrœ œshe kœdœ lima uzu á tshe ka Yisu. Ɖshe kœdœ lima anga yambarœ ugurutœ andjokpa dœ bishanœ asœmœ.

7

Ɖgb̃ lsu nœ aaya Yisu

¹ Manda nœ, Yisu sœ lima kœna lœ ogo Galilayi. Tshe yiyi lima ndœ kœna lœ ogo Yuda nene mbœrœ Ayuda sœ lima kœpara awa ndœ kœwo she. ² Andaa angbo nœ ayuda á dœ angbo gbanda tande ndo lima ye. ³ Aaya Yisu kœpa fœ she adœke: «Gitœ zœ kpœke, yé œ na ga lœ ogo Yuda adœke ayambarœ nœ zœ wu ndje akwa á ɓœ sœ tœ kœmbœrœ tœnœ. ⁴ Uzu mbœmbœrœ œrœ lœ ubunœ nene œdœ tshe kœgbe adœke azu wusœ œne. Bata á ɓœ sœ kœmbœrœ akwa atake, matœ zœ dœ tœnœ ga ushu tshapash̃ wusœ nœ.» ⁵ Gbambanœ nene, aayanœ dœ tœ endje sœsœ lima dœ kœyindœrœ ga ndœ ye nene. ⁶ Yisu kœpa fœ endje adœke: «Ɖl̃ nœ mœ tœt̃ damba nene. Tœ e'e nœ 'e, ɔl̃ k̃ sœ dœ ɔtsh̃nœ. ⁷ Tshapash̃ œ li tœ kœyangba 'e nene, kashe œmœ, œ yangba mœ mbœrœ á mœ sœ kœpandœ nœ ngbi adœke akwa nœ ye sœ tœ ekpenœ. ⁸ 'E ɔ ndœ angbonœ zœ. Kashe œmœ, mœ ɔ ga zœ nene mbœrœ ɔl̃ nœ mœ tœt̃ damba nene.» ⁹ Manda kœpa o'onœ ataa, tshe sœpe lima ti lœ Galilayi.

Yisu na ga tœ angbo gbanda tande

¹⁰ Lɔkɔ á aayanɔe áafo á ro ndɔe angbonɔe da ye, Yisu áalafo yaa ɔe na ndje ga zɔe dɔe mara adɔeke azu wuwusɔe nɔe nene. ¹¹ Dɔe lɔkɔ á ala angbonɔe doro, agbozu Ikrizia sɔe lima kɔpara she yé endje sɔe lima kɔeyu osho adɔeke: «Tshe sɔe kpɔeta a?» ¹² Endje ndivwiri lima o'o waa tɔe upu nɔe ye. Anga azu pa lima adɔeke: «Uzunɔe asɔeke kɔedɔe ɔtshɔ uzu.» Yé anga endje pa ndje adɔeke: «Ɛ́ ɔ́e nene, ɔeshe kɔedɔe ayi kɔedjingili tshelɔe kumu azuzu.» ¹³ Yé uzu bale papa o'o o'ara tɔe upu nɔe ye nene mbɔerɔe á endje lɔe lima dɔe awa agbozu Ikrizia.

¹⁴ Kɔewu adɔeke tshelɔe angbonɔe za, Yisu na lima ga lɔe anda Tepelo, yé ɔe tetɔe kɔeyisɔe ɔerɔe. ¹⁵ Uvuru Ayuda kpa lima lɔenɔe, yé endje pa lima adɔeke: «Uzunɔe asɔe didi ɔerɔe nene, yé kotoo á tshe sɔe dɔe kɔewusɔerɔe tshaata a?»

¹⁶ Yisu kɔegi o'o fɔe endje adɔeke: «Ɛ́erɔenɔe á mɔe sɔe kɔeyisɔe nɔe asɔeke toto ɔa ndɔe mɔe nene, kashe ɔe to ɔa ndɔe tsheneke á tshe vwa mɔe. ¹⁷ Ɛ́dɔe uzu kɔegbe kɔembɔerɔe ɔerɔeneke á Ndjaba yindɔe nɔe, tshe wusɔe nɔe adɔeke kɔeyisɔerɔenɔe asɔeke to ɔa ndɔe Ndjaba, too mɔe sɔe kɔepa o'o tɔe upu nɔe mɔe dɔe tɔe mɔe. ¹⁸ Uzu á tshe sɔe kɔepa o'o tɔe upu nɔe ye dɔe tɔe ye, tshe sɔe kɔepara awa adɔeke azu donga ɔene. Kashe uzu tsheneke á tshe sɔe kɔepara awa adɔeke azu donga ayi kɔevwa she, tshe kɔedɔe uzu nɔe adja o'o, yé ekperɔe gugu lɔe ye nene. ¹⁹ Ɛ́ dɔédɔé Moyize dá za liya awa akwa fɔe 'e nene a? Kashe uzu bale ugurutɔe 'e á tshe sɔe kɔembɔerɔe ye liakanɔe gugu nene. Mbɔerɔe gade á 'e sɔe kɔepara awa ndɔe kɔewo mɔe a?» ²⁰ Á ukpulu azunɔe kɔepa fɔe she adɔeke: «Ekpe ishiri sɔe pa zɔe a! Ɛ́dɔe dá sɔe kɔepara awa ndɔe kɔewo ɔe a?»

²¹ Yisu kpa kɔeza o'o á kɔepa fɔe endje adɔeke: «Mɔe mbɔerɔe kolɔe akwa bale yé ɔevuru 'e kɔkɔ kpa lɔenɔe ataa! ²² Moyize za liya o'o fɔe 'e adɔeke 'e wa agbolo yakoshe nɔe 'e tɔe gaza. Ɛ́ dɔédɔé Moyize kɔedɔe ali uzu kɔembɔerɔe tɔenɔe nene, kashe ɔe to liya ɔa ndɔe aata 'e, yé 'e sɔe kɔeza ga tɔe akwa dɔe lɔkɔ Sabata. ²³ Á 'e kɔewu adɔeke kɔewa anga gbolo yakoshe dɔe lɔkɔ Sabata kɔendindi awa akwa nɔe Moyize nene, mbɔerɔe gade á 'e so ókɔ ga tɔe mɔe mbɔerɔe á mɔe she uzu djigi dɔe lɔkɔ sabata a? ²⁴ 'E katɔe kɔewa ngbanga liaka ɔerɔe á 'e wu dɔe ala 'e ye, kashe 'e wa ngbanga dɔe mara á sɔe ndjii kane.»

Adja Yisu kɔedɔe Masiya a?

²⁵ Anga azu lɔe Yerusaleme sɔe lima kɔepa adɔeke: «Ɛ́ dɔédɔé uzunɔe á endje sɔe kɔepara she á kɔewo she dɔeke nene a? ²⁶ 'E wu, ɔeshe dá pa o'o o'ara o'ara á uzu kɔepa o'o fɔe she gugu nene asɔeke! Ataa agbozu tshapa azɔe wu ete ɔesɔenɔe adɔeke ɔeshe kɔedɔe Kristu ye na a? ²⁷ Andaa a wusɔe osho á yakoshenɔe asɔeke to tɔenɔe ye, kashe Kristu, uzu bale ɔe wu bala sɔe osho á tshe to tɔenɔe á yi kumu ye nene.»

²⁸ Yeka á Yisu á tshe sɔe lima kɔeyisɔe ɔerɔe lɔe anda Tepelonɔe pa adɔeke: «'E wusɔe mɔe ye! 'E wu ndje sɔe osho á mɔe to tɔenɔe ye! Mɔe nana dɔe tɔe mɔe nene. Tsheneke á tshe vwa mɔe, tshe kɔedɔe adja o'o; ɔeshe á 'e wuwusɔe ye nene asɔemɔe. ²⁹ Ɛ́mɔe, mɔe wusɔe ye mbɔerɔe á mɔe to ɔa indiri ye, yé ɔeshe dá vwa mɔe.» ³⁰ Endje para lima awa kɔetepa ye kashe uzu bale toto lima kane ye ga tɔe ye nene mbɔerɔe á olo ye lili damba lima nene. ³¹ Azu ndjoro lɔe ukpulu azunɔe sɔe lima dɔe kɔeyindɔerɔe ga ndɔe ye. Endje pa lima adɔeke: «Lɔkɔ á Kristu ɔe na, tshe mbɔerɔe ambará afá kɔeropa ɔeneke á tsheneke ɔe mbɔerɔe asɔeke ye a?»

³² Ɛ́eneke á ukpulu azu sɔe kɔepulɔema endje tɔe upu nɔe ye li ga lɔe utu Afarisayi. Ataa, agbozu tshapa anganga Ndjaba ɔedɔe Afarisayi vwa lima atshendjerɔe nɔe endje ndɔe kɔena kɔetepa ye. ³³ Yisu kɔepa fɔe endje adɔeke: «Mɔe sɔepe dɔe 'e manda olo teasho, yé manda nɔe, mɔe gu ga ndɔe tsheneke á

tshe vwa mœ. ³⁴ 'E para bala mœ kashe 'e gbɔ mœ nene. Gbambanœ nene, osho á mœ sœ tœnœ, 'e li kœna 6a zœ nene.» ³⁵ Ayuda kœte lima tœ kœyutœ endje ugrutœ endje adœke: «Tshe na má gata yekane á a gbɔ she nene a? Tshe na manda azunœ á endje ndjɔtshelœtœ endje djelœ angbi azu* a? Tshe na ndœ kœyisœ œrœ fœ angbi azunœ a? ³⁶ Ádá o'onœ á tshe pa asœke kœdœ gade: 'E para bala mœ, kashe 'e gbɔ mœ nene. Yé osho á mœ sœ tœnœ, 'e li kœna 6a zœ nene!»

Yisu pa o'o tœ upu nœ Ishiri

³⁷ Ndɔngɔlɔ olo kœka angbo kœdœ 6alima ikpili olo angbonœ. Dœ ɔlɔnœ asœmœ, Yisu ka lœ angbonœ œ tetœ kœmindœ o'o adœke: «Edœ uzu kœsœ dœ ogo ungu, kaka tshe na ga ndœ mœ yé œ ndjo. ³⁸ Uzu á tshe kœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ, egerœ ungu á za soro œ tara tœ lœsu ye, 6ata á endje sú ala Buku nœ Ndjaba.» ³⁹ Yisu pa lima o'onœ asœ tœ upu nœ Ishiri á azu á endje sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ye œ gbɔ má. Yé Ndjaba zaza lima damba awa fœ azu kœgbɔ Ishirinœ nene mbœrœ Ndjaba gigi mokɔ nœ ye fœ she nene.

⁴⁰ Manda kœdji o'onœ asœke, anga azu lœ ukpulu azunœ pa lima adœke: «Adja tsheneke kœdœ ayi kœgbara o'o tako.» ⁴¹ Anga endje pa lima adœke: «Kristu dœmœ.» Kashe anga udu endje pa ndje lima adœke: «Adja Kristu œ li kœwuta lœ Galilayi a? ⁴² Buku nœ Ndjaba papa adœke tshe wuta bala lœ aata Davidi yé œ sœ 6a lakpi Beteleme ogo obo Davidi nene a?» ⁴³ Ataa, azu kuru lima tshelœtœ endje kpœ lœ kumu Yisu. ⁴⁴ Anga endje yi lima ndœ kœtepa ye kashe uzu bale toto lima kane ye ga tœ ye nene.

Ɔgbɔ lœsu nœ agbozu yuda

⁴⁵ Atshendjerœ gu lima ga ndœ agbozu tshapa anganga Ndjaba œdœ pe Afarisayi á endje pa fœ endje adœke: «Mbœrœ gade á 'e gugu dœ she nene a?» ⁴⁶ Atshendjerœ kœgi adœke: «Bale anga uzu papa o'o 6ata yakoshe asœmœ nene.» ⁴⁷ Afarisayi kœpa fœ endje adœke: «E' e ka, tshe djingili ndje tshelœ kumu 'e a? ⁴⁸ Edœ ugrutœ agbozu Ikrizia œdœ ugrutœ Afarisayi, anga uzu bale wuta dœ kœyindœrœ ga ndœ ye ye a? ⁴⁹ Azunœ ndjoro asœmœ, anga bale á tshe wusœ awa akwa gugu nene. Azu á endje darandœ endje dœmœ!»

⁵⁰ Kashe anga uzu bale ugrutœ Afarisayi á i'iri ye kœdœ Nikodeme, œshe á tshe na lima utshunœ ga ndœ Yisu, pa fœ endje adœke: ⁵¹ «Awa akwa nœ azœ wawa ngbanga ga tœ uzu utshu kœdji she too kœwusœ œrœ á tshe mbœrœ nene.» ⁵² Á endje kœyu she adœke: «Atamœ œ6œ kœdœ uzu Galilayi, œ6œ ndje a? Mirœ tshelœ zœ dœ ɔtshœnœ yé 6œ wusœ nœ adœke ayi kœgbara o'o wuwuta bale lœ ogo Galilayi nene.»

Yisu œdœ yashe angba budu

[⁵³ Manda nœ, uzu dœ uzu gu ga ndœ ye.

8

¹ Kashe Yisu ɔ lima ga pa kaga á i'irinœ kœdœ kaga ɔyɔ Olive. ² Ɔlɔ á osho kœrɔ, Yisu kwatœ ye ga lœ anda Tepelo. 6ata azu ndjoro na lima ga ndœ ye, tshe sœ ga ati, œ tetœ kœyisœ œrœ fœ endje. ³ Aayi kœyisœ awa akwa œdœ pe Afarisayi za anga yashe bale na tœnœ fœ Yisu. Endje gbɔ yashenœ asœmœ kœlo dœ yakoshe á tshe dœdœ akœnœ nene, yé á za she tɔ 6a ugrutœ azu.

* **7.35** 7.35 Angbi azunœ asœke kœdœ Agreke á endje dœdœ Ayuda nene

4 Endje kœyu Yisu adœke: «Ayi kœyisœrœ, 'a ɔ pa yashe asœke endje sœ kœlo dœ yakoshe á tshe dœdœ akœnœ nene. 5 Ala awa akwa, Moyize za awa fœ 'a adœke 'a ve mara yashe atake dœ badja. Ataa, 6œ pa œnœ zœ kotoo?»

6 Endje yu lima Yisu á kœwu lœsu ye yeka á kœtɔ meza pa ye. Kashe Yisu djo ga ati, œ tetœ kœwa œrœ ga lœ œshɔ. 7 Bata endje yɔrɔ lima pa kœyu she kpala kpala, Yisu áafo œ pa fœ endje adœke: «Uzu á tshe kœmbœmbœrœ ekperœ bale nene, tshe ve yashe asœke dœ badja utshunœ.»

8 Tshe kpa djo ga ati yé œ sœ kolœ tœ kœwa œrœ ga lœ œshɔ. 9 Lœkɔ á endje dji o'o á Yisu pa asœmœ, endje te lima tœ kœgitœ endje bale dœ bale kœto tœ agbozu, yé Yisu sœpe lima kuti ye. Bata á yashenœ á endje kpa lima dji she sœpe lima kpœtœmœ, 10 Yisu áafo yé œ pa fœ she adœke: «Yashe, endje sœ kpœta a? Uzu bale wawa ngbanga ga tœ zœ nene a?» 11 Tshe kœgi adœke: «Uzu bale nene, Gbozu.» Á Yisu kœgi fœ she adœke: «œmœ ndje awa bale, mœ wa ngbanga ga tœ zœ nene. Gu zœ, kashe kpa mbœmbœrœ ekperœ nene.»]

Yisu kœdœ ingbisho nœ tshapashɔ

12 Yisu kpa pa fœ endje adœke: «œmœ kœdœ ingbisho nœ tshapashɔ. Uzu á tshe na manda mœ, tshe na lœ ubu osho nene, kashe tshe gbɔ ingbisho á za soro fœ azu.» 13 Afarisayi kœpa fœ she adœke: «Bœ sœ kœpa o'o tœ zœ dœ tœ zœ, yé o'onœ á 6œ pa dœdœ adja o'o nene.» 14 Yisu kœgi fœ endje adœke: «œ sœ tako adœke mœ sœ kœpa o'o tœ mœ dœ tœ mœ, kashe o'onœ á mœ sœ kœpa tœ mœ asœmœ kœdœ adja o'o, mbœrœ mœ wusœ osho á mœ to tœnœ œdœ pe osho á mœ sœ kœna ga tœ nœ. Kashe e'e, 'e wuwusœ osho á mœ to tœnœ œdœ pe osho á mœ sœ kœna ga tœnœ nene. 15 'E sœ kœwa o'o adja bata azu, kashe œmœ, mœ wa o'o pa uzu bale nene. 16 Yé œ kœli adœke mœ wa o'o, mœ wa o'onœ liaka adja o'o mbœrœ mœ sœsœ dœ kuti mœ nene: Ayi kœvwa mœ sœ ndje dœ mœ awa bale. 17 Endje sú ala awa akwa nœ 'e adœke, œdœ azu bisha kœpa kolœ o'o bale dœ ádá œrœ, o'onœ á endje pa asœmœ kœdœ adja o'o. 18 Mœ sœ kœpa o'o tœ mœ dœ tœ mœ, yé Aba á tshe vwa mœ sœ ndje kœpa o'o tœ upu nœ mœ.» 19 Endje kpa kœpa fœ she adœke: «Aba zœ sœ kpœta a?» Yisu kœgi fœ endje adœke: «'E wuwusœ mœ nene yé 'e wuwusœ Aba mœ nene. œdœ 'e kœwu má sœ mœ, 'e wu má ndje sœ Aba mœ ye.»

20 Yisu pa lima o'onœ asœke ɔlɔ á tshe sœ lima kœyisœ œrœ 6a lœ anda Tepelo 6a tœ osho á endje ko ngendja makabo ga tœnœ. Uzu bale toto lima kane ye ga tœ ye nene mbœrœ olo ye lili lima damba nene.

Yisu pandœ upu kœgu she ga ndœ Abanœ

21 Yisu kpa pa fœ endje adœke: «Mœ gu da ye, 'e para bala mœ kashe 'e tshu lœ ekperœ nœ 'e. Osho á mœ na ga tœnœ, 'e li kœna 6a zœ nene.»

22 Ayuda kœyu lima tœ endje ugurutœ endje adœke: «Tshe sœ dœ gbetshelœ nœ kœwotœ ye dœ tœ ye a? Mbœrœ á tshe pa adœke: "Osho á mœ na ga tœnœ, 'e li kœna 6a zœ nene a?"» 23 Yisu kœpa fœ endje adœke: «'E'e kœdœ azu tshaati, œmœ kœdœ uzu tshalafa. 'E kœdœ azu tshapashœnœ asœke, kashe mœ dœdœ uzu tshapashœnœ asœke nene. 24 Mbœrœ tœnœ dá mœ pa fœ 'e adœke 'e tshu lœ ekperœ nœ 'e. Gbambanœ nene, œdœ 'e kœyiyindœ nœ adœke œmœ, mœ sœ zœ nene, 'e tshu lœ ekperœ nœ 'e.»

25 Endje kœyu Yisu adœke: «œ6œ kœdœ uzu œdœ e?» Yé tshe kœgi fœ endje adœke: «œmœ kœdœ tsheneke á mœ pa o'o fœ 'e katshatsha utshunœ. 26 Mœ sœ dœ o'o ndjoro kœpa œdœ pe kœwa tœ upu nœ 'e. Kashe tsheneke á tshe vwa mœ kœdœ uzu nœ adja o'o yé œneke á mœ dji 6a ndœ ye, œtœnœ dá mœ sœ kœpa fœ tshapashɔ.»

²⁷ Endje wuwu lima sœ nœ nene adœke Yisu sœ lima kœpa o'onœ fœ œne tœ Aba. ²⁸ Yisu kpa kœpa fœ endje adœke: «Ɔlo á 'e tshi Gbolo nœ uzu ga lafo, 'e wusœ nœ adœke "œmœ, mœ sœ zœ". 'E wu ndje sœ nœ adœke mœ mbœmbœrœ œrœ bale dœ tœ mœ nene, kashe mœ sœ kœpa o'o á Aba yisœ nœ fœ mœ. ²⁹ Tsheneke á tshe vwa mœ sœ awa bale dœ mœ, tshe katœ mœ ti kuti mœ nene, mbœrœ mœ sœ kœmbœrœ kolœ œrœ á za yanga fœ she.» ³⁰ Bata á Yisu sœ lima kœpa o'o ataa, azu ndjoro wuta lima dœ kœyindœrœ ga ndœ ye.

Adja aata Abrayamo

³¹ Yisu pa fœ Ayuda á endje yi lima ndœ o'o ama ye adœke: «Ɛdœ 'e kœsœpe kœgbœndœ o'o ama mœ ga tœ losu 'e, 'e kœdœ adja ayambarœ nœ mœ. ³² Ataa, 'e wusœ adja o'o tœ upu nœ Ndjaba yé adja o'onœ œ ko 'e lœ kanga ga ushu ye.» ³³ Endje kœpa fœ she adœke: «Abayamo kœdœ ata 'a yé 'a doédœ balima akanga nœ uzu nene. Kotoo á 6œ pa adœke 'a wuta lœ kanga ye a?» ³⁴ Yisu kœgi fœ endje adœke: «Mœ pa fœ 'e dœ adjapu adœke, uzu kœ á tshe sœ kœsœ kœmbœrœ ekperœ, kœdœ kanga nœ ekperœ. ³⁵ Kanga sœsœ waa lœ anda nene, kashe gbolo anda dá sœ waa. ³⁶ Ɛdœ Gbolo kœko 'e ga ushu lœ kanga, 'e wuta adja lœncœ ye. ³⁷ Mœ wusœ nœ adœke Abrayamo kœdœ ata 'e. Kashe 'e sœ kœpara awa kœwo mœ mbœrœ á 'e yiyindœ kœdji o'o ama mœ nene. ³⁸ Mœ sœ kœpandœ œneke á mœ wu 6a ndœ Aba mœ, yé 'e sœ kœmbœrœ œneke á aba 'e mindœ nœ fœ 'e.»

³⁹ Endje kœpa fœ she adœke: «Aba 'a kœdœ Abrayamo.» Yé Yisu kœpa fœ endje adœke: «Ɛdœ 'e kœdœ agbolo nœ Abrayamo, 'e mbœrœ akwa nœ Abayamo. ⁴⁰ Andaa, 'e sœ ngongœ asœ kœpara awa ndœ kœwo mœ, œmœ á mœ pa adja o'o á mœ dji 6a ndœ Ndjaba. Abayamo mbœmbœrœ œrœ á li dœ tœncœ bale nene. ⁴¹ Kashe 'e, 'e sœ kœmbœrœ akwa nœ aba 'e.» Endje kœgi fœ she adœke: «'A doédœ agbolo gugati nene, 'a sœ kolœ dœ aba bale á tshe kœdœ Ndjaba.» ⁴² Á Yisu kœpa fœ endje adœke: «Ɛdœ Ndjaba kœdœ má Aba 'e, 'e yi má ndœ mœ ye. Gbambancœ nene, mœ to 6a ndœ ye yeka á na asœke. Mœ nana dœ tœ mœ nene kashe œshe dá vwa mœ. ⁴³ Mbœrœ gadœ á 'e sœsœ kœdji tshelœ kata o'o nœ mœ nene a? Mbœrœ gadœ á 'e lili kœdji o'o ama mœ nene. ⁴⁴ Aba 'e, œshe kœdœ djaboro yé 'e sœ dœ ogo kœmbœrœ gbetshelœ nœ aba 'e. Tshe kœdœ ayi kœwo azu balima katshatsha. Tshe papa adja o'o nene mbœrœ adja o'o gugu lœ ye nene. Lœkœ á tshe kœpa wala, mara kœpa o'o nœ ye dœmœ mbœrœ tshe kœdœ ayi wala œdœ aba wala. ⁴⁵ Kashe œmœ, mœ pa œncœ mœ adja o'o yé mbœrœ tœncœ ataa, 'e sœsœ kœdji mœ nene. ⁴⁶ Uzu dœ ugurutœ 'e kœ dá li kœema adœke mœ mbœrœ ekperœ a? Yé œdœ mœ kœpa adja o'o, mbœrœ ga dœ á 'e yiyindœ kœdji mœ nene a? ⁴⁷ Uzu tsheneke á tshe kœdœ uzu nœ Ndjaba, tshe dji o'o ama Ndjaba; bata 'e doédœ azu nœ Ndjaba nene, 'e li kœdji o'o ama mœ nene.»

Yisu œdœ Abrayamo

⁴⁸ Ayudancœ gi fœ Yisu adœke: «Ɛdœ 'a kœpa fœ 6œ adœke œbœ kœdœ uzu Samariya yé ekpe ishiri sœ pa zœ, 'a pa wala dœmœ a?» ⁴⁹ Yisu gi fœ endje adœke: «Mœ sœsœ dœ ekpe ishiri pa mœ nene, kashe mœ sœ kœlisœ Aba mœ yeka á 'e wvaratœ 'e kœlisœ mœ asœmœ. ⁵⁰ Mœ sœsœ kœpara ndje adœke azu donga mœ nene. Kashe anga uzu sœ zœ á sœ kœmbœrœ adœke azu donga mœ yé œshe dá sœ kœwa o'o. ⁵¹ Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke, œdœ uzu kœsœ kœgbœndœ o'o ama mœ, tshe wu bala kuzu nene.»

⁵² Ayudancæ kæpa fœ she adœke: «Ngongɔ asœ, 'a wusœ nœ adœke ekpe ishiri sœ pa zœ. Abrayamo tshu, aayi kægbara o'o tshu ndje, yé œbœ, 6œ pa adœke: "Úzu á tshe kægbændœ o'o ama zœ, tshe wu bala kuzu nene." ⁵³ Bœ gbe adœke 6œ ropa aba 'a dœ Abrayamo á tshe tshu ye a? Ædœ ndje aayi kægbara o'o á endje tshu, ataa adja 6œ sœ kæzatoe zœ бата œde e?»

⁵⁴ Á Yisu kæpa fœ endje adœke: «Ædœ mœ kœsœ má kœdongatœ mœ dœ tœ mœ, kœdongatœsho nœ mœ œ sœ má gbambanœ. Aba mœ dá sœ kœdonga mœ, œshe á 'e sœ kæpa tœ ye adœke: "Tshe kœdœ Ndjaba nœ 'a", ⁵⁵ andaa 'e wuwusœ ye nene. Ædœ mœ kæpa adœke mœ wuwusœ ye nene, mœ tsha ayi wala бата 'e. Kashe mœ wusœ ye yé mœ sœ kægbændœ o'o ama ye. ⁵⁶ Aba 'e dœ Abrayamo sœ lima dœ yanga dœ agbe adœke œne wu olo kœzu dœ mœ. Tshu wu lima olonœ yé œ za lima yanga fœ she.»

⁵⁷ Ayudancæ kœgi fœ she adœke: «Bœ wuwuta damba dœ ungu zazu bisha dœ ndjokpa nene, yé 6œ pa adœke 6œ wu Abrayamo a?» ⁵⁸ Á Yisu kœgi fœ endje adœke: «Mœ sœ kæpa fœ 'e dœ adjapu adœke, utshu adœke endje zu Abrayamo, "mœ sœ zœ."» ⁵⁹ Ayudancæ kœko badja kœve dœ she, kashe Yisu zatœ ye yiwa tœncœ yé œ wuta lœ anda Tepelo ye.

9

Yisu she ayibula

¹ Ǫb bale, Yisu sœ kœro tœncœ yé œ wu anga yakoshe bale á endje zu she ala ye bu trale. ² Ayambarœ nœ ye kœyu she adœke: «Rabi, mbœrœ gadé á endje zu yakoshe asœke trale ala ye bu a? Ataa, œ to lœ ekperœ nœ ye, too œ to lœ ekperœ nœ aayi kœzu she a?» ³ Yisu kœgi fœ endje adœke: «Æ toto lœ ekperœ nœ ye too lœ ekperœ nœ aayi kœzu she nene. Kashe œneke wuta ga tœ ye mbœrœ á Ndjaba kœyisœ akwa nœ ye lœ ye. ⁴ Bata á osho kœrɔ, œ li adœke a mbœrœ akwa nœ uzu á tshe vwa mœ. Osho ndo tœ kœbu tœncœ, yé uzu bale kpa li tœ kœmbœrœ akwa nene. ⁵ Bata á mœ sœ damba pa tshapashɔ, œmœ kœdœ ingbisho nœ tshapashɔ.»

⁶ Manda kæpa o'onœ asœke, Yisu kœtu ngusha ga tœ oshɔ, á kœmbœrœ kpata dœ tœncœ yé œ kœpi ga pa ala ayibulanœ, ⁷ á kæpa fœ she adœke: «Na œ djuto kote zœ 6a la kudu ungu á endje dji á ta i'irincœ Silowe.» – Ádá i'iri Silowe kœdœ «Ayi avwa» – Ayibula kœna œ kœdjuto kote ye yé kœfatœ ye ndœ kœgu she, tshe kœte lima tœ kœwu osho.

⁸ Amashenga nœ ye œdœ pe azu á endje sœ lima kœwu she kœ'eshondœ œrœ, yu lima tœ endje adœke: «Æ dœdœ Tsheneke á tshe sœ lima ati á sœ kœ'eshondœ œrœ dœke nene a?» ⁹ Anga azu pa lima adœke: «Æshe dœmœ.» Anga endje pa ndje adœke: «Æ œ, uzunœ tsha бата sheshe.» Kashe ayibulanœ yi lima ndœ nœ adœke: «Adja œmœ dœke.» ¹⁰ Endje kœyu she adœke: «Ala zœ kœrɔ kotoo?» ¹¹ Tshe kœgi fœ endje adœke: «Yakoshencœ á endje sœ kœ'e i'iri ye adœke Yisu dá mbœrœ kpata, á pi ga pa ala mœ yé á pa fœ mœ adœke: "Na dœ djuto kote zœ 6a la ungu Silowe." Mœ na 6a zœ, yé manda kœdjuto kote mœ, ala mœ kœrɔ ye.» ¹² Endje kœyu she adœke: «Uzunœ asœmœ sœ kpœta a?» Tshe kœgi fœ endje adœke: «Mœ wuwusœ nœ nene.»

Afarisayi yu ayibula

¹³ Anga azu to yakoshe á ala ye bu lima asœmœ natœncœ ga ndœ Afarisayi.

¹⁴ Andaa Yisu mbœrœ lima kpata á kœrɔ ala ye dœ tœncœ dœ lœkɔ sabata.

¹⁵ Afarisayi kœyu ndje œncœ endje yakoshe asœmœ tœ kœwusœ mara œrœ

á mbœrœe fœ she adœke tshe tetœ kœwu osho. Tshe kœpa fœ endje adœke: «Tshe pi kpata ga pa ala mœ, mœ djutœ kote mœ yé mœ sœ kœwu osho.»
¹⁶ Anga Afarisayi pa lima adœke: «Uzunœ asœke dœdœé uzu nœ Ndjaba nene mbœrœe á tshe mbœrœe œerœe asœe dœe lœkœ Sabata.» Anga endje pa ndje adœke: «Ayi kœmbœrœe ekperœe œe gbœ awa kœmbœrœe mara ambárá afá atake kotoo?» Yé azu kuru lima tshelœtœe endje. ¹⁷ Afarisayi kpa kœyu ayibula á kœfa nœ ye ka asœmœe adœke: «Yé œœbœe, bœe sœe dœe o'o gadœ tœe upu nœe uzunœe á tshe mbœrœe á ala zœe kœrœ asœeke a?» Tshe kœgi fœ endje adœke: «œshe kœdœe ayi kœgbara o'o.»

¹⁸ Utshunœ adœke agbozu yudance e aayi kœzu she ndœe kœdji endje, endje yiyi lima ndœe nœe nene adœke ala yakoshenœ bu lima yeka á ngœngœ asœeke ala ye kœrœ. ¹⁹ Ayudance kœyu aayi kœzu she adœke: «Adja yakoshe asœe kœdœe gbolo yakoshe nœe 'e a? 'E pa adœke ala ye bu trale á 'e zu dœe she a? Ka œe mbœrœe kotoo ngœngœ asœe á tshe sœe kœmesho?» ²⁰ Ayi kœzu yakoshe sœmœe kœpa adœke «'A wusœe nœe adœke œshe kœdœe gbolo nœe 'a yé ala ye bu trale yekane á 'a zu she dœe tœnœe. ²¹ Kashe 'a wuwusœe œerœe á mbœrœe adœke tshe tetœ kœwu osho ngœngœnœe asœeke nene. 'A wuwu ndje sœe uzu á tshe kœrœe ala ye nene. 'E yu she, tshe dœdœé gbolo nene, tshe sœe dœe o'o kœpa fœe 'e.» ²² Aayi kœzu she pa lima o'o asœmœe ataa mbœrœe endje sœe lima dœe awa agbozu yudance. Mbœrœe Ayuda guma lima o'o ugurutœe endje adœke: Uzu kœyindœe nœe adœke Yisu kœdœe Kristu, œe li adœke endje gœrœe she ga ushu lœe Sinagoga ye. ²³ Ádãnce á ayi kœzu ayibula pa lima adœke: «'E yu she, tshe dœdœé gbolo nene, tshe sœe dœe o'o kœpa fœe 'e.»

²⁴ Afarisayi kpa e yakoshe á tshe dœe lima ayibula yé œe kpa kœyu she adœke: «Pa adja o'o utshu Ndjaba. 'A wusœe nœe adœke uzu á tshe she bœe kœdœe ayi kœmbœrœe ekperœe.» ²⁵ Tshe kœgi fœ endje adœke: «Mœe wuwusœe nœe nene œœdœe œeshe kœdœe ayi kœmbœrœe ekperœe. Kashe œeneke á mœe wusœe nœe tshebale kœdœe adœke ala mœe bu lima ye, yé ngœngœ asœeke mœe sœe kœwu osho.» ²⁶ Afarisayi kœyu she adœke: «œrœe gadœe dá tshe mbœrœe fœe bœe a? Adja gadœe dá mbœrœe adœke ala zœe kœrœe a?» ²⁷ Yakoshenœe kœgi fœ endje adœke: «Mœe mindœe nœe fœe 'e kashe 'e vwaratœe 'e kœdji mœe ye. 'E kpa yindœe nœe adœke mœe pa bisha o'o gadœe e? 'E yi ndje má ndœe kœete ayambarœe nœe ye a?»

²⁸ Afarisayinœe kœtetœe kœgu she á kœpa fœe she adœke: «Adja œœbœe kœdœe yambarœe nœe ye, yé 'a'a, 'a kœdœe ayambarœe nœe Moyize. ²⁹ 'A wusœe nœe adœke Ndjaba pa lima o'o fœe Moyize kashe œeshe asœmœe, 'a wuwusœe osho á tshe to tœnœe nene.» ³⁰ Yakoshe kœpa fœe endje adœke: «Kœdji œeneke á 'e pa asœeke, uvuru mœe kpa lœe nœe ye. Gbambanœe nene, 'e pa adœke 'e wuwusœe osho á tshe to tœnœe nene andaa œeshe dá kœrœe ala mœe! ³¹ 'A wusœe nœe adœke, Ndjaba gigi o'o ndœe avwala nœe ayi kœmbœrœe ekperœe nene; kashe œœdœe uzu kœsœe kœelisœe ye, á sœe kœmbœrœe œeneke á tshe yindœe nœe, tshe gi o'o ndœe avwala nœe ye. ³² Bale endje djidji balima o'o adœke anga uzu kœrœe ala uzu á endje zu she trale dœe bula nene. ³³ œe kœdœdœé Ndjaba dá vwa yakoshe asœeke nene, tshe mbœrœe má œerœe bale nene.» ³⁴ Afarisayi kœpa fœe she adœke: «œœbœe á kœeto tœe kœzu bœe œœrr kpesheke bœe sœe kolœe ekperœe asœeke, œerœe gadœe dá bœe yindœe kœyisœe nœe fœe 'a!» Yé endje kœgœrœe she lœe Sinagoga ga ushu.

œœe kœdœe adja ayibula?

³⁵ Yisu dji adœke Afarisayi gɔrɔ yakoshe asœmœ ga ushu, yé œ na œ gbɔ she á yu she adœke: «Adja bœ sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Gbolo nœ uzu zœ a?» ³⁶ Yakoshe asœmœ kœyu she adœke: «Gbozu, œshe kœdœ œde yeka á mœ kœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ye a?» ³⁷ Yisu kœgi fœ she adœke: «Bœ wu she ye, œshe dá sœ kœpa o'o fœ bœ œsœke.» ³⁸ Yakoshe kœpa fœ she adœke: «Gbozu, mœ sœ dœ kœyindœrœ.» Yé tshe kœgote ga utshu ye.

³⁹ Á Yisu kœpa adœke: «Mœ na ga pa tshaphshɔ asœke mbœrœ kœwa ngbanga, adœke aayibula sœ kœwu osho yé azu á endje sœ lima kœwu osho te ayibula.» ⁴⁰ Yekane anga Afarisayi á endje lœ ndje lima tœ œsœnœ, á sœ kœdji o'onœ asœmœ kœyu she adœke: «A'a, bœ gbe adœke a'a ndje kœdœ aayibula a?» ⁴¹ Yé Yisu kœgi fœ endje adœke: «œdœ 'e kœdœ má aayibula, 'e mbœrœ má ekperœ nene. Kashe b̄ata ngɔngɔ asœ á 'e sœ kœpa adœke "'a sœ kœwu osho zœ", ekperœ nœ 'e sœpa.»

10

Ndœma toro tœ upu nœ ayi kœgb̄ndœ apata

¹ Yisu kpa pa fœ endje adœke: «Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke, œdœ uzu kœkatœ kœli ga lœ gbagba nœ apata lœ manda nœ, á kœli tœ anga ogoro kpi, uzu asœmœ kœdœ ayingba too ayi kœndi œrœ. ² Kashe uzu tsheneke á tshe li ga lœ gbagba lœ manda nœ, kœdœ ayi kœgb̄ndœ apata. ³ Tshendjerœ manda sœ kœkɔrɔ manda fœ she yé apata sœ kœdji tshama ye. Apata á endje kœdœ endje nœ ye, tshe sœ kœ'e pata dœ pata dœ i'iri ye yé tshe sœ kœto endje wuta tœnœ ga ushu. ⁴ Lœkɔ á tshe kœto endje wuta tœnœ kɔ ga ushu, tshe te utshu endje yé apata yɔrɔ manda ye mbœrœ á endje sœ kœdji tshama ye kporo. ⁵ Bale apata œ yɔrɔ manda angbi uzu nene. Endje œ kparawa ye mbœrœ endje sœsœ kœdji tshama angbi azu kporo nene.»

⁶ Yisu pa lima ndœma toro asœke fœ azu kashe endje djidji lima tshelœ kata o'onœ á tshe gbe kœpa fœ endje nene.

Yisu, œtshɔ ayi kœgb̄ndœ apata

⁷ Yeka á Yisu kœpa adœke: «Mœ pa fœ 'e dœ adjapu adœke, œmœ kœdœ manda gbagba nœ apata. ⁸ Azu kɔ á endje na utshu mœ kœdœ ayingba œdœ aayi kœndi œrœ. Kashe apata djidji lima endje nene. ⁹ œmœ kœdœ manda. Uzu á tshe kœli dœ awa nœ mœ tshe gbɔ bala soro. Tshe li bala, tshe wuta bala yé tshe gbɔ bala kœzirœ nœ ye. ¹⁰ Ayingba sœ kœna kolœ ndœ kœzi angba, kœwo œrœ œdœ kœndi tœnœ. œmœ, mœ na adœke azu gbɔ soro yé œ sœ dœ soro á ropa nœ.

¹¹ «œmœ kœdœ œtshɔ ayi kœgb̄ndœ apata. œtshɔ ayi kœgb̄ndœ apata œ zatœ ye fœ kuzu mbœrœ endje. ¹² Uzu á tshe kœdœdœdœ ayi kœgb̄ndœ apata nene, tshe mbœrœ akwa ko ndœ ngendja, mbœrœ apata dœdœdœ endje nœ ye nene. Ataa œdœ tshe kœwu muru kœna tœnœ, tshe katœ apata ti œ kpa ye. Murunœ œ za anga pata yé œ ndjɔ tshelœ udu endje ngbangbangba. ¹³ 'E wu œrœ á mbœrœtœ endje, gbambanœ nene, uzunœ sœ kolœ kœmbœrœ akwa mbœrœ ngendja yé œ sœsœ dœ oyo mbœrœ apata nene. ¹⁴ œmœ kœdœ œtshɔ ayi kœgb̄ndœ apata. Mœ wusœ apata nœ mœ yé endje wu ndje sœ mœ, ¹⁵ b̄ata Aba wusœ mœ á mœ wu sœ ye, mœ sœ kœzatœ mœ fœ kuzu mbœrœ apata nœ mœ. ¹⁶ Mœ sœ dœ anga apata á endje sœsœ lœ gbagbanœ asœke nene. Mbœrœ endje asœmœ, œ li adœke mœ to ndje endje, endje dji bala tshama mœ yé endje œ wuta ukpulu apata tshebale œdœ ayi kœgb̄ndœ endje tshebale.

17 «Aba yindœ mœ mbœrœ á mœ sœ kœzatœ mœ fœ kuzu yeka manda nœ á mœ kpa sœ dœ soro. 18 Ɛ sœsœ adœke anga uzu wo mœ nene, kashe œmœ dœ tœ mœ dá zatœ mœ fœ kuzu. Mœ sœ dœ gbœgbœ adœke mœ tshu, yé mœ sœ ndje dœ gbœgbœ adœke mœ kpa sœ dœ soro. Asœke kœdœ awa o'o á Aba mœ za fœ mœ.»

19 Kpœpa kœpa o'o á Yisu pa asœmœ, Ayudancœ kpa kuru lima tshelœtœ endje. 20 Yé ili endje ugurunœ pa lima adœke: «Ekpe ishiri sœ pa ye. Tshe sœ dœ iyi yé mbœrœ gadœ á 'e sœ kœdji she a?» 21 Anga udu endje kœpa adœke: «Ɛ dœdœ o'o nœ uzu á tshe sœ dœ ekpe ishiri dœke nene. Anga ekpe ishiri mbœrœ balima adœke ayibula wu osho a?»

Ayuda vwaratœ endje tœ Yisu

22 Ɛtœnœ kœdœ lima yapu á izi œ mi waa, lœkœ angbo kœgbe dœ olo á endje za lima avwala pa anda Ndjaba ba lœ Yerusaleme. 23 Yisu sœ lima kœna œ kœgu ba lœ Tepelo ngbœlœ tshakudu Kœlœne andancœ á endje e i'irinœ adœke Kœlœne nœ Salomo. 24 Ayuda kœngbœbatœ endje dji Yisu á kœpa fœ she adœke: «Bœ sœ tœ kœkate gadœ tœ kœpa má fœ 'a adœke œbœ kœdœ Kristu a? Pandœ nœ fœ 'a dœ 'a wusœ nœ ngbi.» 25 Yisu kœgi fœ endje adœke: «Mœ pandœ nœ fœ 'e kashe 'e sœsœ kœyindœ o'o ama mœ nene. Akwa á mœ sœ kœmbœrœ tœnœ dœ i'iri Aba mœ dá sœ kœpa o'o tœ upu nœ mœ. 26 Kashe 'e sœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ nene mbœrœ á 'e dœdœ apata nœ mœ nene. 27 Apata nœ mœ sœ kœdji tshama mœ, mœ wusœ endje yé endje sœ kœro manda mœ. 28 Yé œmœ, mœ sœ kœza soro á ka nene fœ endje. Endje tshu bala bale nene, yé uzu á tshe ko endje tshakane mœ gugu nene. 29 Aba mœ á tshe ko endje fœ mœ, tshe ropa azu kœ. Uzu bale á tshe sœ dœ gbœgbœ kœkakara œrœ tshakane Aba gugu nene. 30 Ɛmœ dœ Aba 'a sœ uzu bale.»

31 Ayudancœ kpa kœko lima badja adœke œne ve dœ she. 32 Kashe Yisu kœpa fœ endje adœke: «Ɛmœ, mœ mbœrœ akwa ndjoro á to ba ndœ Aba, yé 'e wu dœ ala 'e. Ataa akwa neketa dá 'e yindœ kœve mœ dœ badja mbœrœ tœnœ a?» 33 Ayudancœ kœgi fœ she adœke: «Ɛ dœdœ mbœrœ upu nœ oshœ akwa dá 'a yindœ kœve bœ dœ badja nene, kashe 'a yindœ kœve bœ kolœ mbœrœ á bœ sœ kœgu œsœ Ndjaba. Bœ kœdœ kolœ uzu yé bœ fatœ zœ tœ Ndjaba!»

34 Yisu kœpa fœ endje adœke: «Endje su ala awa akwa nœ 'e adœke: Mœ pa: "E'e kœdœ andjaba." 35 Yé Ndjaba e endjeneke á tshe pa o'o fœ endje ala Buku nœ ye adœke andjaba. Andaa a wusœ nœ adœke œneke á endje sú ala Buku nœ Ndjaba œ sœpe waa dœ waa. 36 Yé œmœ, Aba ke mœ yé œ vwa mœ ga pa tshapashœ asœke. 'E pa adœke: "Mœ sœ kœgu œsœ Ndjaba" mbœrœ á mœ pa tœ mœ adœke mœ kœdœ Gbolo nœ Ndjaba a? 37 Ɛdœ mœ kœsœsœ kœmbœrœ akwa nœ Aba mœ nene, 'e vwaratœ 'e tœ kœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ! 38 Ká mœ kœsœ kœmbœrœ akwanœ zœ, á 'e kœsœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ nene gbaa, œ yindœ akwanœ asœke yeka á 'e kœwu sœ nœ dœ otshœnœ adœke Aba sœ lœ mœ, yé mœ sœ lœ Aba.» 39 Trale endje kpa kœpara awa tœ kœtepa ye á tshe kœtœ tshakane endje ye.

40 Yisu kœkwatœ ye ga atshi ungu Yœrdane ba tœ oshœ á Yowane te lima tœ kœza batisimu fœ azu yé á sœ ba zœ. 41 Azu ndjoro sœ lima kœna ga ndœ ye yé á sœ lima kœpa adœke: «Yowane mbœmbœrœ lima ambará afá bale nene. Kashe o'o kœ á tshe pa lima tœ upu nœ yakoshe asœke, kœdœ lima adja o'o.» 42 Yé ba zœ, azu ndjoro sœ lima dœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu.

11

Kuzu Lazaro

¹ Anga yakoshe bale á i'iri ye kædœ Lazaro sæ lima dœ koba. Tshe sæ lima 6a lœ Betani, 6a lakpi nœ Amareya dœ yingœnœ dœ Marta. ² Mareyanœ asœke kædœ yashenœ á tshe su lima ungu yombo ga pa ada Yisu, á turu dœ sukumu ye. Cœshe dá yingœnœ dœ Lazaro sæ lima dœ koba. ³ Ayingœnœ bisha asœke vwa lima uzu mbœrœ kæpandœ nœ fœ Yisu adœke: «Gbozu, yanga zœ á 6œ yindœ ye sæ dœ koba.» ⁴ Yisu djindœ o'onœ, œ pa adœke: «Koba nœ Lazaro œ wo she nene, yé œ sæ mbœrœ kæyisœ mokœ nœ Ndjaba yekane á azu kæza mokœ fœ Gbolo nœ ye.»

⁵ Andaa Yisu yi lima ndœ Marta dœ yingœnœ œdœ pe lazaro. ⁶ Yisu dji adœke Lazaro sæ dœ koba gbaa, kashe tshe kpa mbœrœ lima olo bisha tœ osho á tshe sæ lima tœnœ. ⁷ Manda nœ, tshe kæpa fœ ayambarœ nœ ye adœke: «A kwatœ azœ, œ gu ga lœ ogo Yuda.» ⁸ Ayambarœnœ kægi fœ she adœke: «Rabi, ngœngœngœ kpœke, Ayudanœ yi lima ndœ kæve 6œ dœ badja yé 6œ kpa sæ kægbe kækwatœ zœ ga zœ a?» ⁹ Yisu kægi fœ endje adœke: «Olo bale sœsœ dœ ada œlœ ndjokpa dœ bisha nene a? Cœdœ uzu kæna ana dœ œlœ, tshe gbota ada ye nene mbœrœ á tshe sæ kæwu ingbisho nœ tshapashœnœ asœke. ¹⁰ Kashe œ kæsœ adœke uzu sæ kæna ana dœ abutshœ, tshe gbota ada ye mbœrœ ingbisho gugu tœ ye nene.» ¹¹ Manda kæpa o'onœ asœ, Yisu kpa kæpa adœke: «Yanga azœ dœ Lazaro sæ tœ olo, yé mœ sæ kæna ndœ kæjo she.»

¹² Ayambarœ kægi fœ she adœke: «Gbozu, œdœ tshe kæsœ tœ olo, tshe she ye.» ¹³ Yisu yi lima ndœ kæma adœke Lazaro tshu ye, kashe ayambarœ gbe lima adœke Yisu pa o'o tœ adja olo. ¹⁴ Á Yisu kæpa fœ endje ngbi adœke: «Lazaro tshu ye, ¹⁵ yé mœ sæ dœ yanga mbœrœ 'e gugu lima tœ œsœnœ 6a zœ nene yeka á 'e kæsœ dœ kæyindœrœ. Kashe 'a na ga indiri ye.» ¹⁶ Yeka á Toma á endje e ndje she Meya kæpa fœ anga ayambarœnœ adœke: «A ngbœ kœ œ na ga zœ doé œ tshu awa bale dœ she.»

Yisu kædœ ayi kæshe azu lœ kuzu

¹⁷ Lœkœ á Yisu wuta, endje pa fœ she adœke endje shi Lazaro œ mbœrœ olo vana. ¹⁸ Bata tshalakpi Betani sæ ndoo dœ Beteleme manda ana nœ Kelometere votœ gbambanœ, ¹⁹ Ayuda ndjoro na lima ga indiri Amareya dœ Marta kæu endje manda kuzu yingœ endje.

²⁰ Lœkœ á Marta dji adœke Yisu sæ tœ awa, tshe na para tshatshu ye kashe Mareya sœpe lima 6asœnda. ²¹ Marta kæpa fœ Yisu adœke: «Gbozu, œdœ 6œ kæsœ má lima kpœke, kuzu œ wo má yingœ mœ nene. ²² Kashe ngœngœ nœ asœke ndje, mœ wusœ nœ adœke œneke kœ á 6œ eshondœ nœ ga ndœ Ndjaba, tshe to fœ 6œ.» ²³ Yisu kæpa fœ she adœke: «Ndjaba œ she yingœ zœ lœ kuzu zœ.» ²⁴ Marta kægi adœke: «Adjapu, mœ wusœ nœ adœke Ndjaba œ she she dœ lœkœ nœ kæshe akuzu tœ ndœngœlœ olo.» ²⁵ Á Yisu kæpa fœ she adœke: «Cœmœ kædœ Ayi kæshe azu lœ kuzu œdœ pe Ayi kæza soro. Uzu á tshe kæsœ dœ kæyindœrœ ga ndœ mœ, ngœngœ asœke œdœ tshe kætshu gbaa, tshe kpa sœpe dœ soro. ²⁶ Yé uzu kœ á tshe kæsœ dœ soro, á sæ dœ kæyindœrœ ga ndœ mœ, tshe tshu bale nene. Bœ sæ dœ kæyindœrœ ataa?» ²⁷ Marta kægi adœke: «Adjapu Gbozu, adja mœ yindœ nœ adœke œ6œ kædœ Kristu, Gbolo nœ Ndjaba á tshe sæ kæna ga pa tshapashœ.»

28 Manda o'onœ asœke, Marta kœaafu, kœna kœ'e Mareya á kœpa fœ she lœ hoyanœ adœke: «Ayi kœyisœrœ sœ kpœke yé œ sœ kœ'e 6œ.» 29 Kœdji kolœnœ ataa, Mareya kœaafu gbara, á kœna ga ndœ Yisu. 30 Yisu lili lima damba ga lakpĩnœ nene, tshe sœpe lima 6a tœ oshonœ á Marta gbœ she tœnœ. 31 Ayudanœ sœ lima sœnda dœ Mareya yé œ sœ lima kœpara awa kœu she. Gba, endje kœwu she kœaafu kœwuta ga ushu yé endje kœte manda ye. Endje gbe lima adœke tshe sœ kœro ete kœki tœnœ 6a pa udu. 32 Lœkœ á Mareya wuta 6a tœ osho á Yisu sœ lima tœnœ, á wu she; tshe te lima ga tœ ada ye á pa fœ she adœke: «Gbozu, œdœ 6œ kœsœ má lima kpœke, kuzu œ wo má yingœ mœ nene.»

33 Kœwu adœke Mareya sœ tœ iki yé Ayuda á endje na lima dœ she awa bale yo ndje dœ iki, lœsu Yisu su dœ oyo yé uvuru ye i gara lœnœ. 34 Á Yisu kœyu adœke: «'E shi she kpœta a?» Endje kœgi fœ she adœke: «Gbozu, na gamœ dœ œ wu.» 35 Á Yisu kœki. 36 Ayudanœ kœpa lima adœke: «'E wu, 6ata á tshe yi lima ndœ Lazaro!» 37 Anga azu kœpa adœke: «Æshe á tshe kœrœ ala ayibula, mbœrœ gade á tshe mbœrœ adœke kuzu za Lazaro nene na a?»

Yisu she Lazaro lœ kuzu

38 Lœsu Yisu kpa su lima dœ oyo, yé tshe na lima ga pa udu. Tœnœ kœdœ lima kudu badja á endje vwiri egerœ badja ga tœ amancœ. 39 Yisu kœpa adœke: «'E vwiri egerœ badjanœ asœke.» Yeká á Marta á tshe kœdœ yingœ kuzunœ kœpa fœ she adœke: «Gbozu, tshe fu ye mbœrœ tshe mbœrœ lœ koto olo vana.» 40 Yisu kœgi fœ she adœke: «Mœ papa fœ 6œ adœke: Ædœ 6œ kœsœ dœ kœyindœrœ, 6œ wu bala mokœ nœ Ndjaba nene a?»

41 Endje kœvwiri egerœ badjanœ. Á Yisu kœmesho ga lafo á kœpa adœke: «Aba, mœ sœ kœza mershe fœ 6œ mbœrœ á 6œ dji mœ. 42 Mœ wu má sœ nœ adœke 6œ sœ kolœ kœdji mœ zœ. Kashe mœ pa o'o mbœrœ ukpulu azu á endje sœ indiri mœ asœke adœke endje sœ dœ kœyindœrœ adœke œbœ dá vwa mœ.» 43 Manda kœpa o'onœ asœ, Yisu pa dœ avwara adœke: «Lazaro, wuta ga ushu!» 44 Yé uzu á tshe tshu má lima ye kœwuta dœ uwu lœba á endje vwele dœ ada ye, dœ kane ye, œdœ ndje pe ndœma lœba á endje vwele dœ tshatshu ye. Yisu kœpa fœ azu adœke: «'E vvara uwu lœba tœ ye, œ katœ ye ti tshe gu.»

Agbozu Ayuda vvarandœ Yisu

(Wu 6a tœ Mat 26.1-5; Mar 14.1-2; Luk 22.1-2)

45 Kolœ ugurutœ Ayuda á endje na lima ga ndœ Mareya yé á wu œrœ á Yisu mbœrœ lima asœmœ, ili endje wuta lima dœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu. 46 Kashe anga endje ugurunœ, na lima kœgbœtœ endje dœ Afarisayi á pa lima ndœ œrœ á Yisu mbœrœ fœ endje. 47 Mbœrœ tœnœ ataa, agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ Afarisayi ngbœ lima tœ endje 6a lœ anda kœwa ngbanga nœ azu nœ Ndjaba á pa adœke: «A mbœrœ kotoo? Yakoshe asœke sœ kœmbœrœ ambárá afá waa ye kea? 48 Ædœ a kœkatœ ye ti kœmbœrœ ataa, azu kœ œ sœ kœyindœrœ ga ndœ ye, yé azu Roma œ na kœndi œyerœ osho nœ azœ œdœ pe ogo nœ azœ ye!»

49 Anga bale ugurutœ endje á i'iri ye kœdœ lima Kayifa, tshe kœdœ lima egerœ nganga Ndjaba dœ ungunœ asœmœ. Tshe kœpa fœ endje adœke: «'E zaza ada o'onœ asœ nene 50 yé 'e wuwu ndje sœ nœ nene adœke œ sœ dœ òshœnœ mbœrœ 'e adœke uzu bale tshu lœ kumu azu para yekane á ogo nœ azœ kœndĩndi djigi nene.» 51 O'onœ toto lima lœ Kayifa dœ tœ ye nene, kashe 6ata œshe kœdœ lima egerœ nganga Ndjaba dœ ungunœ asœmœ, Ndjaba za

o'o ga lœ ama ye kœgbara lima adœeke œ li adœeke Yisu tshu mbœerœ azu ogo. ⁵² E sœsœ kolœ mbœerœ azu ogo nene, kashe œ sœ ndje mbœerœ agbolo nœ Ndjaba á endje ndjõtshelœtœ endje djezœ adœeke endje ngbœbatœ endje œ wuta bale.

⁵³ Pe dœ œlonœ asœmœ, agbozu Ikrizianœ gbœ lima gbetshelœ nœ kœwo Yisu. ⁵⁴ Ádánœ á Yisu kpa sœsœ lima kœna œdœ kœwuta ngbi ga ugurutœ Ayudanœ nene dœeke. Kashe tshe gi lima tœ ye ndoo ga lœ kpagagasho, œ sœ 6a lakpi bale á i'irinœ kœdœ Efrayime, yeka á sœ 6a zœ dœ ayambarœ nœ ye.

⁵⁵ Andaa angbo nœ Pake ndo kœte lima tœnœ, azu ndjoro œ lima ga lœ Yerusalemœ utshu angbo mbœerœ kœdjutœ kolœ endje á kœza avwala fœ Ndjaba. ⁵⁶ Endje sœ lima kœpara Yisu, yé 6ata endje sœ lima 6a lœ Tepelo, endje sœ lima kœyutœ endje ugurutœ endje adœeke: «'E gbe kotoo? E'rrr á tshe na ndœ angbonœ asœeke nene a!» ⁵⁷ Yeka á agbozu tshapa anganga Ndjaba œdœ Afarisayi kœza o'o fœ azu adœeke: «E'dœ uzu bale kœwu lima sœ osho á Yisu sœ tœnœ, tshe yi lima sœ nœ yeka á endje kœtepa ye.»

12

Mareya su yombo ga pa ada Yisu

(Wu 6a tœ Mat 26.6-13; Mar 14.3-9)

¹ Olo mindu dœ amanœ bale utshu angbo Pake, Yisu na lima ga lœ Betani, tshalakpi á tshe she lima Lazaro lœ kuzu tœnœ. ² Ba zœ, endje fa kœzirœ fœ Yisu, yé Marta dá kuru lima tshelœ kœzirœnœ á endje sœ lima kœzi tœnœ awa bale dœ Lazaro. ³ Mareya za ungu yombo á endje mbœerœ dœ adja narde á amanœ gbœ dœ panœ ga lœ anga. Tshe za lima anganœ, œ su yombonœ ga pa ada Yisu yé œ turu dœ sukumu ye. Tshafu yombonœ za lima tshascenda djigi. ⁴ Anga yambarœ nœ Yisu bale á i'iri ye kœdœ Yudasi Isikariote, œshe á tshe va œtœ Yisu, pa adœeke: ⁵ «Mbœerœ gadé á ka má yombonœ œ gbœ denari kama votœ dœ kurutshelœnœ tœ aayi oyo nene a?» ⁶ Yudasi papa lima o'onœ mbœerœ á tshe gbe dœ aayi oyo nene, kashe mbœerœ á tshe kœdœ ayi angba. Kashe 6ata tshe kœdœ lima ayi kœgbondœ ngbade ngendja, tshe sœ lima kœzi angba ngendja á endje sœ kœko tœnœ. ⁷ Yisu kœpa adœeke: «'E toto oyo fœ she nene. Tshe mbœerœ œtœnœ mbœerœ kœgbe dœ olo á endje za bala dœ mœ ga lœ koto. ⁸ 'E sœ awa bale dœ aayi oyo œlœ dœ œlœ kashe œmœ, mœ sœsœpe dœ 'e œlœ dœ œlœ nene.»

⁹ Ayuda ndjoro dji lima adœeke Yisu sœ lœ Betani. Endje sœsœ lima kœna ga zœ kolœ mbœerœ Yisu bale nene, kashe endje na lima ndje mbœerœ kœwu Lazaro á Yisu shé lima she lœ kuzu. ¹⁰ Mbœerœ tœnœ ataa, agbozu tshapa anganga Ndjabanœ wa lima o'o adœeke œne wo ndje Lazaro ye, ¹¹ mbœerœ Ayuda ndjoro ka lima tœ endje ti, yé œ sœ lima dœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu lœ kumu ye.

Yisu li ga lœ Yerusalemœ

(Wu 6a tœ Mat 21.1-11; Mar 11.1-11; Luk 19.28-40)

¹² Osho kœrœ pa nœ, Ayuda ndjoro á endje na lima ndœ angbo Pakenœ dji adœeke Yisu œ na lima ga lœ Yerusalemœ. ¹³ Endje de kako ngima yé œ wuta para tshatshu ye. Endje sœ lima kœta rawa adœeke: «Mokœ fœ Ndjaba! Kaka Ndjaba to kane ye ga pa tsheneke á tshe sœ kœna dœ i'iri Gbozu, gbozugo Israyele!» ¹⁴ Yisu wu ovoro ane yé œ na œ œ ga pa ye 6ata á endje sú ala Buku nœ Ndjaba adœeke:

¹⁵ «Azu tshelœ ongbo Siyona, awa zaza 'e nene!

'E wu, gbozu nœ 'e dá na asœke,
tshe ɔ ga pa ovoro ane.»

¹⁶ Ayambarœ nœ Yisu wuwu damba lima sœ œneke á sœ kœro tœnœ asœmœ nene. Eærrr manda kœœ she lima ga lafo ga lœ mokœ nœ ye yekane á œndœnœ te lima lœ endje adœke endje sú lima o'onœ tœ upu nœ ye, yé endje mbœrœ ga tœ ye kolœ adja œneke á endje sú.

¹⁷ Azu kœ á endje sœ lima dœ Yisu lœkœ á tshe she lima Lazaro yé á e she adœke tshe wuta ga ushu, endje sœ lima kœpandœ o'o tœ œneke á endje wu.

¹⁸ Mbœrœ tœnœ dá azu ndjoro sœ lima kœna para tshatshu Yisu; gbambanœ nene, endje dji lima ndœ ambárá afá á tshe mbœrœ. ¹⁹ Yeka Afarisayi kœpa ugurutœ endje adœke: «'E sœ kœwu tœnœ, 'e kpa li kœmbœrœ œrœ bale nene mbœrœ azu kœ yœrœ kolœ manda ye.»

Mokœ œdœ kurushi

²⁰ Ɔlœ angbo li yé anga angbi azu ro ndje lima ga lœ Yerusalemœ mbœrœ kœdonga Ndjaba. ²¹ Endje na ga ndœ Filipino, uzu tshalakpi Betesayida lœ ogo Galilayi, á kœpa lima fœ she adœke: «Gbozu 'a gbe kœwu Yisu.» ²² Filipino kœna kœpa fœ Andere á endje na dœ she kœpandœ nœ fœ Yisu. ²³ Yisu kœpa fœ endje adœke: «Ngongœ asœ, ada ɔlœ li adœke Gbolo nœ uzu gbœ mokœ nœ ye.

²⁴ Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke œdœ ele ble kœlili ga lœ ɔshœ á gba nene, œ sœpe kolœ tœnœ bale. Kashe œ kœli ga lœ ɔshœ á kœgba, œ ko yekane á zu elenœ ndjoro. ²⁵ Uzu á tshe kœyindœ soro ye, tshe sœpe dœ tœnœ nene; kashe tsheneke á tshe kœvwaratœ ye kœtœpe tœnœ pa tshapashœnœ asœke, tshe gbœndœ nœ waa dœ waa. ²⁶ Eœdœ uzu kœyindœ kœmbœrœ akwa fœ mœ, œ li adœke tshe ro manda mœ yé oshœ á mœ sœ tœnœ dá ayi akwa nœ mœ œ sœ ndje tœnœ. Eœdœ uzu kœsœ kœmbœrœ akwa fœ mœ, Aba œ donga she.»

²⁷ Ngongœ asœ, lœsu mœ sœ ga lafo yé o'o gadœ dá mœ kœpa a? Mœ pa adœke: «Aba, she mœ tœ ada ɔlœnœ asœke a? Kashe œ sœ mbœrœ ada ɔlœnœ asœke dá mœ na. ²⁸ Aba, mbœrœ adœke azu donga i'iri zœ.» Yé anga tshama wu ɔa lafo adœke: «Mœ mbœrœ, yé mœ kpa mbœrœ adœke azu donga i'iri mœ.»

²⁹ Ukpulu azu á endje lœ lima tœ œsœnœ á dji o'onœ asœke pa adœke: «Yavuru dá sœ asœmœ.» Anga endje pa ndje adœke: «Anga aandjelu dá pa o'o fœ Yisu.»

³⁰ Yisu gi adœke: «Tshamanœ á ki asœmœ, kiki mbœrœ mœ nene kashe œ ki mbœrœ 'e.» ³¹ Ngongœ asœ dá Ndjaba œ wa ngbanga nœ tshapashœ asœke, yé ngongœ asœ tshe wvi gbozu tshapashœnœ ga ushu. ³² Yé œmœ, ɔlœ á endje kœti mœ ga lafo pa ɔshœ, mœ gbota bala azu para kœkœ ga ndœ mœ. ³³ Tshe pa lima o'o asœ mbœrœ kœyisœ mara kuzu á tshe tshu dœ tœnœ.

³⁴ Ukpulu azunœ kœgi fœ she adœke: «A di ala mbeti awa akwa adœke, Kristu œ sœ dœ soro waa dœ waa. Ka kotoo á ɔœ pa adœke endje ɔi Gbolo nœ uzu ga pa kurushi á za she tœ ga lafo a? Gbolo nœ uzunœ asœmœ kœdœ œdœ?» ³⁵ Yisu kœgi fœ endje adœke: «Ingbisho sœ damba ugurutœ 'e manda olo teasho. 'E na ana ɔata á 'e sœ dœ ingbisho mbœrœ adœke ubu osho kœndondondoro 'e nene. Gbambanœ nene, uzu á tshe sœ kœna lœ ubu osho, wuwusœ osho á tshe sœ kœna ga tœnœ nene. ³⁶ Bata 'e sœ dœ ingbisho, 'e sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ingbisho á 'e kœwuta agbolo nœ ingbisho. Manda kœpa o'onœ asœke, Yisu gitœ ye ugurutœ azu ndjoronœ yé œ zatœ ye yiwa tœnœ tœ endje.»

³⁷ Ayuda wu lima ambará afá ndjoro á Yisu mbœrœ gbaa, kashe endje sœsœ lima dœ kœyindœrœ ga ndœ ye nene, ³⁸liaka o'o á ayi kœgbara o'o Isaya pa lima adœke:

«Gbozu Ndjaba, œde dá yindœ o'o á 'a pa lima?

Yé Gbozu Ndjaba má lima gbœgbœ nœ ye fœ uzu œde e?»

³⁹ Isaya kpa pandœ ádá á azu vvara lima tœ endje tœ kœsœ dœ kœyindœrœ:

⁴⁰ «Tshe mbœrœ adœke ala endje bu, mbœrœ á endje kœwuwu osho nene, tshe za ndje œrœ tshu ga pa kœwusœrœ nœ endje, mbœrœ endje kœwusœ œrœ nene, yeka endje kœfatœ endje ga ndœ ye nene, adœke tshe she endje.»

⁴¹ Isaya gbara lima o'onœ asœ mbœrœ á tshe wu lima mokœ nœ Yisu yeka á pa lima o'o tœ upu nœ ye.

⁴² Andaa anga agbozu yuda ndjoro sœ lima dœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu. Kashe kolœ mbœrœ awa Afarisayi, endje lili lima kœma tœnœ ngbi nene adœke endje gœrœ endje lœ Sinagoga. ⁴³ Endje yi lima ndœ nœ adœke azu donga œne kœropa œneke á Ndjaba œ donga dœ œne ye.

Kœwa ngbanga lœ awa o'o Yisu

⁴⁴ Yisu pa ngbi adœke: «Uzu á tshe sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ, tshe sœsœ kolœ dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ nene; tshe sœ dœ tœnœ ga ndœ tsheneke á tshe vwa mœ. ⁴⁵ Yé uzu á tshe sœ kœwu mœ, sœ ndje kœwu tsheneke á tshe vwa mœ. ⁴⁶ Œmœ, mœ kœdœ ingbisho. Mœ na ga pa tshapashœ adœke uzu á tshe kœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ sœ lœ ubu osho nene. ⁴⁷ Œdœ uzu kœsœ kœdji o'o ama mœ á kœgbœgbœndœ nœ nene, œ dœdœ mœ dá wa ngbanga pa ye nene; gbambanœ nene, mœ nana mbœrœ kœwa ngbanga pa tshapashœ nene kashe mœ na ndœ kœshe tshapashœ. ⁴⁸ Uzu á tshe kœvwaratœ ye fœ mœ á kœsœ kœdji o'o ama mœ nene, tshe gbœ ayi kœwa ngbanga pa ye: O'o á mœ pa œ wa ngbanga pa ye bala tœ ndœngœlo olo. ⁴⁹ Mœ papa o'o tœ mœ dœ tœ mœ nene, kashe Aba á tshe vwa mœ dá za o'o fœ mœ dœ tœ ye adœke mœ pa yé œ mindœ nœ. ⁵⁰ Yé mœ wusœ nœ adœke awa oo nœ ye kœdœ soro á ka nene. Œneke á mœ sœ kœpandœ nœ, mœ sœ kœpa tœnœ b̄ata Aba pa fœ mœ.»

13

Yisu djutœ ada ayambarœ nœ ye

¹ Œ sœpe lima olo bale tœ angbo Pake. Yisu wu lima sœ nœ adœke olo kœkatœ tshapashœnœ ti á kœgu ga ndœ Aba œne li ye. Tshe yi lima ndœ ayambarœ nœ ye á endje sœ pa œshœ, yé œ yi ndje ndœ endje œerrr ga tœ ndœngœlœnœ. ² Yisu sœ lima kœziœ awa bale dœ ayambarœ nœ ye. Andaa Satana za gbetshelœ ga lœsu Yudasí Isikariote, gbolo nœ Shimu adœke tshe ka Yisu. ³ Yisu wu lima sœ nœ adœke Aba za tshagbozu nœ tshapa œrœ kœ fœ œne. Œne to b̄a ndœ Ndjaba yé œne sœ kœgu ga ndœ Ndjaba. ⁴ Yisu áafo indiri ndaba kœziœ, œ verœ lœba œnœ tshapanœ tœ ye, œ za anga akpa lœba œ i ga lœ ye. ⁵ Manda nœ, tshe su ungu ga lœ saane, œ tetœ kœdjutœ ada ayambarœ nœ ye, á sœ kœturu dœ lœbanœ á tshe i ga lœ ye. ⁶ Kœwuta ga tœ Shimu Petro, tshe kœpa fœ she adœke: «Gbozu œbœ dá djutœ ada mœ a?»

⁷ Yisu kœgi adœke: «Ngœngœ asœ, b̄œ wuwusœ œrœ á mœ sœ kœmbœrœ tœnœ asœke nene kashe b̄œ wu bala sœ nœ manda nœ.» ⁸ Petro kœpa fœ she

adœke: «Æœ nene, 6œ djutɔ ada mœ bale nene.» Yisu kœgi fœ she adœke: «Ædœ mœ kœdjjudjuto ada zœ nene, 6œ gbɔ œrœ bale 6a ndœ mœ nene.» ⁹ Á Petro kœpa fœ she adœke: «Gbozu, œ kœsœ adja ataa, djudjuto kolœ ada mœ nene, djutɔ ndje kane mœ œdœ pe kumu mœ.» ¹⁰ Yisu kœgi fœ she adœke: «Uzu á tshe kœdjuto kote ye, œ li adœke tshe djuto kolœ ada ye, gbambanœ nene, tshe sœ djigi yerœ. Yé e'e, 'e sœ yerœ kashe œ dœdœ e'e kɔ dá sœ yerœ nene.» ¹¹ Tshe wu lima sœ tsheneke á tshe ka she dœ ɔtshœnœ yekane á pa adœke: «'E dœdœ e'e kɔ dá sœ yerœ nene.»

¹² Manda kœdjuto ada endje, tshe kpa verœ lœba tshapanœ ga tœ ye, œ kwa ga pa ndaba kœzirœ, á pa adœke: «'E wusœ ádá œrœ á mœ mbœrœ fœ 'e asœke ye a? ¹³ 'E sœ kœ'e mœ Ayi kœyisœrœ, 'e e ndje mœ Gbozu. 'E sœ kœ'e mœ tako mbœrœ œmœ kœdœ ayi kœyisœrœ, œmœ kœdœ ndje Gbozu. ¹⁴ Bata œmœ á mœ dœ ayi kœyisœrœ, á dœ Gbozu, mœ djuto ada 'e, œ li adœke e'e ndje, 'e djuto ada 'e ugurutœ 'e dœ anga 'e. ¹⁵ Gbambanœ nene, œdœ mœ kœna œrrr ga tœ kœdjuto ada 'e, œmœ á mœ dœ Ayi kœyisœrœ œdœ ndje Gbozu, e'e ndje 'e djuto ada 'e ugurutœ 'e dœ anga 'e. ¹⁶ Mœ pa fœ 'e dœ adjapu adœke, ayi akwa roro gbozu tshapa ye nene, yé ayi avwa roropa ayi kœvwa she nene. ¹⁷ Edœ 'e kœwusœ nœ ataa, 'e sœ dœ yanga œdœ 'e kœza o'onœ asœke ga tœ akwa. ¹⁸ Mœ sœsœ kœpa o'o fœ 'e kœkœ nene yé mœ wusœ endjeneke á mœ ke endje. Æ li adœke o'o á endje sú ala Buku nœ Ndjaba mbœrœtœ endje: "Uzunœ á 'a zi lima kœzirœ awa bale dœ she, œshe dá wuta uzu kœka mœ." ¹⁹ Mœ sœ kœpa o'o fœ 'e ngœngœ asœke utshunœ adœke o'onœ wuta, yeka á 'e kœsœ dœ kœyindœrœ adœke "mœ sœ zœ." ²⁰ Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke uzu á tshe za osho kœsœ fœ tsheneke á mœ vwa she, za ndje osho kœsœ fœ mœ. Yé uzu á tshe za osho kœsœ fœ mœ, tshe za osho kœsœ fœ tsheneke á tshe vwa mœ.»

Yisu gbara adœke Yudasi œ ka œne

(Wu 6a tœ Mat 26.20-25; Mar 14.17-21; Luk 22.21-23)

²¹ Manda kœpa o'onœ asœ, lœsu Yisu sœ ga lafo yé tshe pa 'oara adœke: «Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke, anga uzu bale ugurutœ 'e œ ka mœ.» ²² Ayambarœ kœte lima tœ kœmesho ugurutœ endje yé á sœ lima kœyutœ endje tœ kœwusœ uzu á tshe pa o'o tœ ye asœmœ. ²³ Anga yambarœ bale, tsheneke á Yisu yi lima ndœ ye, sœ lima kpœndiri Yisu. ²⁴ Shimu Petro mbœrœ ala ye fœ she adœke tshe yu Yisu tœ uzunœ á tshe sœ kœpa o'onœ tœ ye. ²⁵ Á yambarœnœ asœmœ kœgitœ ye ga lakoro Yisu á kœyu she adœke: «Gbozu, uzunœ á 6œ patœ ye asœmœ kœdœ œdœ e?»

²⁶ Yisu gi adœke: «Uzu á mœ kœyi ndindi mapa ga la ungu kœzirœ á kœza fœ she dá œshe dœmœ.» Atamœ, Yisu kœza ndindi mapanœ á kœza fœ Yudasi Isikariote á tshe kœdœ gbolo nœ shimu. ²⁷ Lœkɔ á Yudasi za ndindi mapanœ tshakane Yisu, Satana kœli ga lœ Yudasi. Yisu kœpa fœ she adœke: «Æneke á 6œ yindœ kœmbœrœ tœnœ, mbœrœ katsha.» ²⁸ Uzu bale ugurutœ endje á endje sœ lima pa ndaba kœzirœ á tshe wu lima sœ ádá o'onœ á tshe pa fœ she gugu nene. ²⁹ Bata ngbade kœgbœndœ ngendja sœ lima 6a tshakane Yudasi, anga endje gbe lima adœke Yisu pa fœ she adœke tshe yɔ œrœ á endje sœ dœ ogonœ mbœrœ angbo too ndje adœke tshe to anga œrœ fœ aayi oyo. ³⁰ Yudasi zi ndindi mapa asœmœ, yé trale œ wuta ga ushu. Osho bu lima ye.

O'o tœ upu nœ tafo awa o'o

³¹ Manda kœwuta Yudasi ga ushu, Yisu kœpa adœke: «Ngongɔ asœke, moko nœ Gbolo nœ uzu matœ ye, yé moko nœ Ndjaba ma ndje tœ ye lœ awa nœ Gbolo nœ uzu. ³² Ndjaba œ ma moko nœ Gbolo nœ uzu dœ tœ ye, yé œndœnœ œ di nene á tshe mbœrœ œtœnœ. ³³ Agbolo nœ mœ, mœ sœpe dœ 'e kolœ manda olo teasho. 'E para mœ yé bata á mœ pa fœ Ayuda: Osho á mœ na ga tœnœ, 'e li kœna ba zœ nene. Œtœnœ dá mœ sœ ndje kpa kœpa ngongɔ asœ fœ 'e asœke. ³⁴ Mœ sœ kœza tafo awa o'o fœ 'e: 'e yindœtœ 'e ugurutœ 'e. Œ li adœke 'e yindœtœ 'e ugurutœ 'e bata á mœ yindœ 'e. ³⁵ Atamœ, azu kœ œ wusœ nœ adœke 'e kœdœ ayambarœ nœ mœ lœ awa nœ kœyindœsho á 'e sœ dœ tœnœ ugurutœ 'e.»

Yisu mindœ nœ adœke Petro œ 'ea œne

(Wu 6a tœ Mat 26.31-35; Mar 14.27-31; Luk 22.31-34)

³⁶ Shimu Petro yu she adœke: «Gbozu, bœ na ga ta a?» Yisu kœgi fœ she adœke: «Osho á mœ sœ kœna ga tœnœ, bœ li kœna ga tœnœ ngongɔ asœke nene, kashe bœ na bala mangba mœ manda nœ.» ³⁷ Petro kœpa fœ she adœke: «Gbozu, mbœrœ gadœ á mœ li kœna mangba zœ ngongɔ asœke nene a? Gbambanœ nene, mœ gumatœ mœ mbœrœ kœzatœ mœ fœ kuzu tœ upu nœ zœ.» ³⁸ Yisu kœgi adœke: «Adja bœ gumatœ zœ mbœrœ kœzatœ zœ fœ kuzu mbœrœ mœ ye a? Mœ sœ kœpa fœ bœ dœ adjapu adœke, utshunœ adœke kangato ki, bœ 'ea mœ awa voto.»

14

Yisu kœdœ awa kœgu ga ndœ Aba

¹ Yisu kpa pa fœ endje adœke: «Lœsu 'e totœ nene. 'E sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Ndjaba, yé œ sœ ndje dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ. ² Ba lœ anda nœ Aba mœ, osho kœsœ sœ ndjoro. Œ kœdœdœ má adjapu nene, mœ pa má ndœ nœ fœ 'e nene. Kashe mœ sœ kœna ba zœ kœguma osho á 'e kœsœ bala tœnœ. ³ Yé manda kœna mœ ndœ kœguma oshonœ fœ 'e, mœ kwa bala tœ mœ ndœ kœko 'e adœke osho á mœ sœ tœnœ; 'e sœ ndje bala tœnœ. ⁴ 'E wusœ awa á sœ kœna ga tœ osho á mœ sœ kœna ga tœnœ ye.» ⁵ Toma kœpa fœ she adœke: «Gbozu, 'a wuwusœ osho á bœ sœ kœna ga tœnœ bale nene. Ataa 'a wu má sœ nœ kotoo?» ⁶ Yisu kœgi fœ she adœke: «Œmœ kœdœ awa, œmœ kœdœ adja o'o, œmœ kœdœ ndje soro. Uzu bale lili kœwuta ba ndœ Aba, œdœ tshe kœwuwuta ba ndœ mœ nene. ⁷ Œdœ 'e kœwu má sœ mœ, 'e wu má ndje sœ Aba mœ ye. Ngongɔ asœke, 'e wusœ ye, yé 'e wu ndje she ye.»

⁸ Á Filipino kœpa fœ she adœke: «Gbozu, yisœ Aba fœ 'a yé 'a kpa gbe dœ anga œrœ nene.» ⁹ Yisu kœgi fœ she adœke: «Filipo, balima a sœ dœ 'e œrrr asœke, bœ wuwusœ mœ nene a? Uzu á tshe wu mœ, wu ndje Aba. Mbœrœ gadœ á bœ pa adœke: “Yisœ Aba fœ 'a?” ¹⁰ Bœ yiyindœ nœ adœke mœ sœ lœ Aba yé Aba sœ lœ mœ nene a? O'o á mœ sœ kœpa fœ 'e toto lœ mœ dœ tœ mœ nene. Kashe Aba á tshe sœ lœ mœ dá sœ kœmbœrœ adja akwa nœ ye. ¹¹ 'E yindœ o'o ama mœ: Aba sœ lœ mœ yé mœ sœ lœ Aba. Œdœ 'e kœyiyindœ o'o ama mœ nene, 'e yindœ nœ kolœ mbœrœ akwanœ asœke. ¹² Mœ sœ kœpa dœ adjapu fœ 'e adœke: Uzu á tshe kœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ, tshe mbœrœ ndje akwa á mœ sœ tœ kœmbœrœ tœnœ. Tshe mbœrœ bala ndje ogboro akwa kœropa œneke, mbœrœ mœ sœ kœgu ga ndœ Aba. ¹³ Yé œrœ kœ á 'e eshondœ nœ dœ 'iri mœ, mœ mbœrœ bala œtœnœ dœ mara adœke moko nœ Aba matœ ye lœ Gbolo. ¹⁴ Œdœ 'e kœ'eshondœ œrœ dœ 'iri mœ, mœ mbœrœ bala œtœnœ.»

Aba æ vwa Ishiri

¹⁵ Ædœ 'e kœyindœ mœ, 'e mbœrcœtœ 'e liaka awa o'o nœ mœ, ¹⁶ œmœ, mœ ki fœ Aba adœke tshe vwa anga ayi kœti kane manda mœ fœ 'e, á tshe kœsœ dœ 'e awa bale waa dœ waa. ¹⁷ Æshe kœdœ Ishiri nœ adja o'o, tsheneke á tshapashœ œ li kœza osho kœsœ fœ she nene; gbambanœ nene, tshe sœsœ kœwu she yé œ wu ndje sœ ye nene. Kashe e'e, 'e wusœ ye yé mbœrœ tshe sœ awa bale dœ 'e yé tshe sœ lœ 'e. ¹⁸ Mœ ka bala tœ 'e ti tœ ayasuru nene, kashe mœ sœ kœkwatœ mœ ndœ 'e. ¹⁹ Manda olo teasho, tshapashœ œ kpa wu mœ nene. Kashe e'e, 'e wu bala mœ mbœrœ á mœ sœ dœ soro yé 'e sœ ndje bala dœ soro. ²⁰ Dœ lœkœnœ asœmœ, 'e wu bala sœ nœ adœke mœ sœ lœ Aba, 'e sœ lœ mœ yé mœ sœ lœ 'e.

²¹ «Uzu á tshe sœ kœdji awa o'o nœ mœ á sœ kœza ga tœ akwa, sœ kœyindœ mœ. Aba mœ œ yindœ uzu á tshe sœ kœyindœ mœ. Æmœ, mœ yi bala ndœ ye yé mœ ma bala tœ mœ fœ she.» ²² Yuda (œ dœdœ Yuda Isikariote nene) kœyu she adœke: «Gbozu, mbœrœ gadœ á 6œ matœ zœ kolœ fœ 'a kashe fœ tshapashœ nene a?» ²³ Yisu kœgi fœ she adœke: «Ædœ uzu kœyindœ mœ, tshe li bala sœ o'o ama mœ. Aba mœ œ yindœ ye yé œmœ dœ pe Aba 'a na ga ndœ ye, œ guma osho kœsœ nœ 'a 6a ndœ ye. ²⁴ Uzu á tshe kœyindœ mœ nene, tshe lisœ o'o ama mœ nene. O'o á 'e sœ kœdji mœ kœpa tœnœ toto lœ mœ nene kashe œ to 6a ndœ Aba á tshe vwa mœ. ²⁵ Mœ pa o'o asœ fœ 'e damba á mœ sœpe lima awa bale dœ 'e ²⁶ Kashe Ayi kœti kane 'e á tshe dœ Ɔtshœ Ishiri á Aba œ vwa bala she dœ i'iri mœ, tshe yi bala sœ œrœ kœ yé œ kpa pa bala ndœ œneke kœ á mœ pa fœ 'e.

²⁷ «Mœ sœ kœkatœ kœsœ gee fœ 'e, œtœnœ kœdœ kœsœ gee nœ mœ á mœ sœ kœza fœ 'e. Mœ zaza kœsœ geenœ fœ 'e liaka œneke á tshapashœ œ za nene. Adja lœsu 'e tœtœ nene yé awa mbœmbœrœ ndje 'e nene. ²⁸ 'E dji mœ lima kœpa fœ 'e adœke: "Mœ ro da ye, yé mœ kpa kwatœ mœ ga ndœ 'e." Ædœ 'e kœyi má ndœ mœ, 'e sœ má dœ yanga kœwu adœke mœ sœ kœna ga ndœ Aba, gbambanœ nene Aba gerœ kœropa mœ. ²⁹ Mœ pandœ o'onœ asœ fœ 'e ngœngœ asœke, utshunœ adœke œrœnœ wuta; mbœrœ lœkœ á kœwuta yekane á 'e kœyindœ nœ. ³⁰ Kœto kpesheke, mœ kpa pa tshama mœ dœ 'e nene, gbambanœ nene, gbozu tshapashœ asœ sœ kœna tœnœ. Tshe dœdœ gbozu tshapa mœ nene. ³¹ Kashe tshe na mbœrœ á tshapashœ kœwusœ nœ adœke mœ yindœ Aba yé mœ sœ kœmbœrœ kolœ œneke á Aba za fœ mœ adœke mœ mbœrœ. 'E aafœ dœ á gitœ azœ kpœke ye.»

15*Yisu kœdœ adja ɔɔ vinu*

¹ «Æmœ kœdœ adja ɔɔ vinu yé Aba mœ kœdœ ayi kœmbœrœ akwa kindi vinunœ. ² Ganea kœ á tœ ga tœ mœ á kœle nene, tshe de ye. Yé ganea á kœle, tshe gbœndœ nœ adœke œ kpa le tœpanœ kpuru. ³ Kœyisœrœ nœ á mœ yisœ nœ fœ 'e asœke guma 'e. ⁴ 'E zatœ 'e ga tœ mœ bata á mœ zatœ mœ ga tœ 'e. Bata ganea á kœsœsœ tœ ɔɔ nene, œ zu elenœ nene; awa bale ndje 'e zu nene œdœ 'e kœzazatœ 'e ga tœ mœ nene.

⁵ «Æmœ kœdœ ɔɔ vinu yé e'e kœdœ ganeanœ. Ædœ uzu kœsœ lœ mœ á mœ sœ lœ ye, tshe zu leyo tœ pa nœ kpuru; gbambanœ nene, 'e li kœmbœrœ œrœ bale kpi tœ mœ nene. ⁶ Uzu á tshe kœsœsœ lœ mœ nene, Aba mœ œ za she vwii bata ganea asœmœ yé tshe ɔɔ ye. Ɔɔɔ ganea, endje zoma, œ ko va ga tœ owo yé œ ju. ⁷ Ædœ 'e kœsœ lœ mœ, á o'o mœ kœsœ lœ 'e, 'e eshondœ

cæroe á 'e gbe dœ tœnœ yé 'e gbœ. ⁸Æroe á ma mokœ nœ Aba mœ kœdœ adœke 'e zu leyœ tœ pa nœ kpuru yé 'e dœ ayambarœ nœ mœ.

⁹«Bata Aba yindœ mœ, œmœ ndje mœ yindœ 'e; 'e sœ læ kœyindœsho nœ mœ. ¹⁰Ædœ 'e kœlisœ awa o'o nœ mœ, 'e sœ læ kœyindœsho nœ mœ, bata á mœ lisœ awa o'o nœ Aba mœ á sœ læ kœyindœsho nœ ye.

¹¹«Mœ pandœ œeneke fœ 'e adœke 'e sœ dœ yanga bata mœ, yé lœsu 'e kœsu pete dœ tœnœ. ¹²Awa o'o nœ mœ dœke: 'E yindœtœ 'e ugurutœ 'e bata á mœ yindœ 'e. ¹³Egerœ kœyindœsho á uzu li kœma kœdœ kœzatœ ye fœ kuzu mbœrœ anganœ. ¹⁴'E dœ anga mœ, œdœ 'e kœsœ kœmbœrœ cœroe á mœ pandœ nœ fœ 'e adœke 'e mbœrœ. ¹⁵Mœ kpa e 'e aayi akwa nene, mbœrœ aayi akwa wuwusœ cœroe á ayengœ ye œ mbœrœ nene. E'e kœdœ anga mœ; gbambanœ nene, œneke kœ á mœ dji ba ndœ Aba mœ, mœ pandœ nœ fœ 'e adœke 'e wusœ nœ. ¹⁶Æ dœdœ 'e dá ke mœ nene, œmœ dá ke 'e á ko 'e ga tœ akwa adœke 'e na, œ zu œshœ leyœ yé œndœ akwanœ di. Atamœ, Aba œ to fœ 'e œneke kœ á 'e eshondœ nœ dœ i'iri mœ ba ndœ ye. ¹⁷Æneke á mœ sœ kœ'eshondœ nœ ga ndœ 'e kœdœ adœke, 'e yindœtœ 'e ugurutœ 'e.»

Tshapashœ yiangba Yisu dœ ayambarœ nœ ye

¹⁸«Ædœ tshapashœ kœyiangba 'e, 'e wusœ nœ adœke tshe yiangba mœ utshunœ. ¹⁹Ædœ 'e kœdœ má lima azu tshapashœ, tshapashœ œ yi má ndœ 'e. Kashe 'e dœdœ azu tshapashœ nene mbœrœ á mœ ke 'e á ko 'e ga indirinœ, ádá á tshe sœ kœyiangba 'e dœmœ. ²⁰'E gbe dœ o'o á mœ pa lima fœ 'e adœke: "Ayi akwa roropa gbozu nœ ye nene." Ædœ endje kœmbœrœ cœroe kanga fœ mœ, endje mbœrœ ndje cœroe kanga fœ 'e ndje awa bale. Ædœ endje kœlisœ o'o ama mœ, endje li ndje sœ œnœ 'e ye. ²¹Yé kpœ læ kumu i'iri mœ, endje mbœrœ cœroe asœke kœ ga tœ 'e, mbœrœ á endje wuwusœ uzu á tshe vwa mœ nene. ²²Ædœ mœ kœnana má lima nene, á mœ kœpapa má ndje lima o'o fœ endje nene, endje mbœrœ má ekperœ nene. Kashe ngœngœ asœ endje kpa gugu dœ o'o kœpa tœ upu ekperœ nœ endje nene. ²³Uzu á tshe kœyiangba mœ, yi ndje angba Aba mœ. ²⁴Ædœ mœ kœmbœmbœrœ lima ugurutœ endje akwa má anga angbi uzu œ mbœrœ nene, endje mbœrœ má ekperœ nene. Kashe ngœngœ asœke bata á endje wu œtœnœ ye, œ sœpe kœyiangba mœ dœ Aba mœ. ²⁵Kashe œneke wuta yeka á o'o á endje sú lima ala awa akwa nœ endje kœmbœrœtœ ye. Endje su lima adœke: "Endje yiangba mœ gbambanœ."

²⁶«Uzu neke á tshe na ndœ kœti kane 'e, œ na zœ: Æshe kœdœ Ishiri nœ adja o'o á tshe to ba ndœ Aba. Mœ vwa bala she fœ 'e læ awa nœ Aba yé tshe pa bala o'o tœ upu nœ mœ. ²⁷E'e ndje, 'e pa o'o tœ upu nœ mœ mbœrœ á 'e sœ lima dœ mœ awa bale pe tœ ali kœtetœ kœmbœrœ akwa nœ mœ.

16

¹«Mœ pa o'onœ asœ kœ fœ 'e adœke 'e kakatœ kœyindœrœ nœ 'e ti nene. ²Endje gœrœ 'e læ anda Sinagoga. Ga pa nœ, œ œ tœ dœ anga osho, azu á endje wo 'e œ gbe adœke œne sœ ndje kœdonga Ndjaba. ³Endje mbœrœ ataa mbœrœ endje wuwusœ Aba œdœ ndje mœ nene. ⁴Kashe mœ pa tœnœ fœ 'e adœke bala olo nœ endje kœli yekane á œndœnœ œ te læ 'e adœke mœ turu lima tœ o'o asœke fœ 'e ye.»

Akwa nœ Ishiri

«Mœ papa lima o'o fœ 'e utshunœ nene mbœrœ á mœ sœ lima awa bale dœ 'e. ⁵Kashe ngœngœ asœke, mœ sœ kœgu ga ndœ tsheneke á tshe vwa mœ. Yé

uzu bale ugurutœ 'e sœsœ kœyu mœ nene adœke: “Bœ gu gata a?” ⁶ Kashe lœsu 'e su dœ oyo mbœrœ á mœ pa fœ 'e atamœ. ⁷ Yé œ li adœke mœ pa adja o'o fœ 'e: E ga waa mbœrœ 'e adœke mœ gu da ye, mbœrœ œdœ mœ kœgugu nene, tsheneke á li adœke tshe na kœti kane 'e, œ na nene. E dœ mœ kœgu da ye yekane á mœ vwa she fœ 'e. ⁸ Yé lœkœ á tshe kœna, tshe ma djingili nœ tshapashœ fœ she tœ upu nœ ekperœ, upu nœ kœsœ ndjii œdœ pe kœwa ngbanga. ⁹ Tœ upu nœ ekperœ, mbœrœ á endje sœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ nene; ¹⁰ tœ upu nœ kœsœ ndjii, mbœrœ á mœ sœ kœgu ga ndœ Aba yé 'e kpa wu mœ nene; ¹¹ tœ upu nœ kœwa ngbanga, mbœrœ á Ndjaba wa agbœ ngbanga ga tœ gbœzu tshapashœnœ asœke œ ka ye.

¹² «Mœ sœ dœ anga o'o ndjoro tœ kœpa fœ 'e, kashe 'e li kœdji tshelœ katanœ damba ngœngœ asœke nene. ¹³ Lœkœ á Ishiri nœ adja o'o œ na, tshe za awa fœ 'e adœke 'e wusœ adja o'o para kœkœ. Tshe pa bala o'o tœ upu nœ ye dœ tœ ye nene kashe o'o neke á tshe dji, yé œ mi ndje ndœ œrœ neke kœ á wuta manda nœ. ¹⁴ Tshe yi bala sœ mokœ nœ mœ; gbambanœ nene, tshe mi bala ndœ œneke á tshe gbœ á ndœ mœ fœ 'e. ¹⁵ E rœ kœ á Aba sœ dœ tœnœ kœdœ œnœ mœ, ádánœ á mœ pa adœke tshe mi bala ndœ œneke á tshe gbœ á ndœ mœ fœ 'e.

Oyo nœ 'e œ wuta bala yanga

¹⁶ «Manda olo teasho, 'e kpa wu mœ nene, yeka manda nœ á 'e kpa wu mœ» ¹⁷ Yé anga ayambarœ nœ ye yutœ endje ugurutœ endje adœke: «E neta dá ki lœ ama ye ataa: “Manda aya olo, 'e kpa wu mœ nene, yeka teasho manda nœ á 'e kpa wu mœ”, too ndje: “Mœ gu ga ndœ Aba.” ¹⁸ Ádá olo teashonœ á tshe sœ kœpa tœnœ kœdœ gadœ e? 'A wuwusœ o'o á tshe yindœ kœpa tœnœ nene!»

¹⁹ Yisu wu lima sœ nœ adœke endje yi lima ndœ kœyu œne yé á pa fœ endje adœke: «'E sœ kœyutœ 'e ugurutœ 'e tœ ádá o'o á mœ pa: “Manda aya olo, 'e kpa wu mœ nene, yeka teasho manda nœ á 'e kpa wu mœ.” ²⁰ Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke 'e ki, 'e ta rawa kashe tshapashœ sœ dœ yanga. 'E sœ dœ oyo kashe oyo nœ 'e œ fatœ endje tœ yanga. ²¹ Lœkœ á yashe nguzu œ zu, tshe wu oyo mbœrœ olo kuzu she li ye. Manda kœwuta gbolo, tshe kpa gbe dœ oyo á tshe wu nene, tshe sœ kolœ dœ yanga mbœrœ uzu á tshe zu she ga pa tshapashœ. ²² Mbœrœ tœnœ ataa dá e'e ndje ngœngœ asœ, 'e sœ dœ oyo kashe mœ kpa wu 'e yé lœsu 'e œ su dœ yanga neke á uzu bale œ za tœ lœsu 'e nene.

²³ «Yé dœ lœkœnœ asœmœ, 'e kpa yu mœ dœ upu bale nene. Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke, œdœ 'e kœ'eshondœ anga œrœ á ndœ Aba dœ i'iri mœ, tshe to bala tœnœ fœ 'e. ²⁴ E rœr kpesheke 'e yœyœ damba ndœ œrœ bale dœ i'iri mœ nene. 'E yœndœ nœ yé 'e gbœ bala yeka á lœsu 'e kœsu dœ yanga.»

Yisu ropa tshapashœ

²⁵ «Mœ pandœ œneke kœ fœ 'e lœ ndœma toro. Ōnœ kœtœ, mœ kpa pa o'o fœ 'e ataa nene, kashe mœ mindœ o'o ngbi tœ upu nœ Aba. ²⁶ Lœkœnœ asœmœ, 'e eshondœ œrœ dœ i'iri mœ andaa mœ pa fœ 'e adœke mœ za avwala fœ Aba tœ upu nœ 'e nene. ²⁷ Gbambanœ nene, Aba yindœ 'e dœ tœ ye mbœrœ á 'e yindœ mœ, á sœ dœ kœyindœrœ adœke mœ to á ndœ Ndjaba. ²⁸ Mœ to á ndœ Aba yé á na ga pa œshœ. Ngœngœ asœ mœ katœ tshapashœ ti œ sœ kœgu ga ndœ Aba.»

²⁹ Ayambarœ nœ ye kœpa fœ she adœke: «Wu ngœngœ asœke bœ sœ kœsœ ala o'onœ ngbi, œ ka ndje tœ kœpa o'o lœ ndœma toro ye. ³⁰ Ngœngœ asœke

'a wusœ nœ adœke 6œ wusœ œrœ kœ, yé ádá adœke uzu yu 6œ gugu nene. Mbœrœ tœnœ dá 'a yindœ nœ adœke 6œ to 6a ndœ Ndjaba.»

³¹ Yisu kœgi fœ endje adœke: «'E yindœ nœ ngœngœ asœke a? ³² 'E wu adœke œlœnœ yindœ kœtœ tœncœ yé œ tœ ye á 'e ndjœtshelœtœ 'e, uzu dœ uzu dœ awa nœ ye á katœ mœ ti dœ kuti mœ. Kashe mœ sœsœ dœ kuti mœ nene, mbœrœ Aba sœ dœ mœ awa bale. ³³ Mœ pa o'œnœ asœke fœ 'e adœke 'e sœ dœ kœsœ gee lœ mœ. 'E wu oyo pa tshapashœnœ asœ kashe 'e shi gbï! Mœ ropa tshapashœ dœ gbœgbœ ye.»

17

Avwala nœ Yisu

¹ Manda kœpa o'œnœ asœ, Yisu meosho ga lafo œ pa adœke: «Aba, œlœnœ tœ ye. Yisœ mokœ nœ Gbolo nœ zœ adœke Gbolo nœ zœ yi ndje œsœ œncœ zœ. ² Yé mbœrœ tshagbozu á 6œ za fœ she ga pa azu kœ, tshe za soro neke á ka nene fœ azu kœ á 6œ ko endje fœ she. ³ Andaa soro á ka nene, œtœncœ kœdœ adœke endje wusœ zœ á 6œ dœ adja Ndjaba tshébale, œ wu ndje sœ Yisu Kristu á 6œ vwa she. ⁴ Mœ yisœ mokœ nœ zœ fœ azu pa œshœnœ asœke, mœ mbœrœ akwa kœ á 6œ za fœ mœ adœke mœ mbœrœ. ⁵ Yé Ngœngœ œsœke, Aba, gi mœ ga lœ mokœ á mœ sœ lima lœ nœ utshunœ adœke tshalafo dœ pe tshaati sœ zœ. ⁶ Mœ má i'iri zœ fœ azu á 6œ ke endje pa tshapashœ á ko endje fœ mœ. Endje kœdœ lima azu nœ zœ, á 6œ ko endje fœ mœ yé endje dji o'o ama zœ. ⁷ Endje wusœ nœ ngœngœ asœke adœke, œneke kœ á 6œ ko fœ mœ to 6a ndœ zœ, ⁸ adœke o'o á mœ pa fœ endje kœdœ o'o á 6œ to fœ mœ. Endje dji œtœncœ, œ wu adja sœ nœ adœke mœ to 6a ndœ zœ, yé endje yindœ nœ adœke œbœ dá vwa mœ.

⁹ «Mœ sœ kœza avwala mbœrœ endje, mœ sœsœ kœza avwala mbœrœ azu tshapashœ nene, kashe mbœrœ endjeneke á 6œ ko endje fœ mœ. Endje kœdœ azu nœ zœ. ¹⁰ Yé œneke kœ á mœ sœ dœ tœncœ kœdœ œncœ zœ 6ata œneke kœ á dœ œncœ zœ kœdœ œncœ mœ. Mokœ nœ mœ matœ ye lœ awa nœ endje. ¹¹ Mœ kpa sœsœpe pa tshapashœ nene, kashe endje œepe pa tshapashœnœ asœke, andaa mœ sœ kœgu ga ndœ zœ. (Eyerœ Aba, gbœndœ endje lœ i'iri zœ á 6œ za fœ mœ adœke endje wuta uzu bale 6ata œbœ dœ mœ a sœ uzu bale. ¹² Lœkœ á mœ sœ lima dœ endje, mœ sœ lima kœgbœndœ endje lœ i'iri zœ á 6œ za fœ mœ. Mœ gbœ lima ndœ endje yé anga bale djidjingili awa nene kolœ tsheneke á li lima adœke tshe djingili awa yekane á œneke á endje sú ala Buku nœ zœ kœmbœrœtœ endje.

¹³ «Ngœngœ asœke, mœ sœ kœgu ga ndœ zœ. Mœ sœ kœpa o'œnœ asœ damba mœ œepe pa œshœ adœke endje sú dœ yanga 6ata á mœ sú dœ tœncœ. ¹⁴ Mœ yi lima sœ o'o ama zœ fœ endje, yé azu tshapashœ yiangba endje mbœrœ endje dœdœ azu tshapashœ nene 6ata œmœ, mœ dœdœ uzu tshapashœ nene. ¹⁵ Mœ sœsœ kœyu 6œ adœke 6œ gi endje pa tshapashœ nene kashe 6œ gbœndœ endje tœ ekperœ. ¹⁶ Endje dœdœ azu tshapashœnœ asœke nene 6ata mœ dœdœ uzu tshapashœ nene. ¹⁷ Mbœrœ adœke lœ awa nœ adja o'o, endje te ayerœ azu. O'o ama zœ kœdœ adja o'o. ¹⁸ 6ata á 6œ vwa mœ ga pa tshapashœ, awa bale mœ vwa endje ga pa tshapashœ. ¹⁹ Mœ sœ kœza soro mœ mbœrœ endje adœke endje te adja azu nœ zœ lœ awa nœ adja o'o.

²⁰ «Mœ sœsœ kœza avwala kolœ mbœrœ ayambarœ nœ mœ nene, mœ za ndje avwala mbœrœ azu kœ á endje sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ lœ awa o'o ama endje. ²¹ Kaka adœke endje para kœkœ endje sœ uzu bale 6ata œbœ Aba á 6œ sœ lœ mœ, á mœ sœ lœ zœ; endje ndje, endje sœ lœ azœ yeka á

tshapasho kœwusœ nœ adœke œbœ dá vwa mœ. ²² Yé œmœ, mœ za mokɔ á bœ za fœ mœ fœ endje adœke endje sœ uzu bale b̄ata á a sœ dœ bœ uzu bale, ²³ œmœ lœ endje b̄ata œbœ lœ mœ, adœke endje wuta adja bale yekane á azu tshapasho kœwusœ nœ adœke œbœ dá vwa mœ, yé bœ yindœ endje b̄ata á bœ yindœ mœ.

²⁴ «Aba, bœ dá ko endje fœ mœ. Mœ yindœ nœ adœke osho á mœ sœ tœnœ, endjeneke á bœ ko endje fœ mœ sœ ndje tœnœ awa bale dœ mœ, adœke endje wu mokɔ á bœ za fœ mœ. Gbambanœ nene, bœ yi lima ndœ mœ utshu adœke bœ mbœrœ tshapasho. ²⁵ Aba á bœ sœ ndjii, tshapasho wuwusœ zœ nene kashe mœ wusœ zœ yé endjeneke á endje sœ asœke, endje wusœ nœ adœke œbœ dá vwa mœ. ²⁶ Mœ yisœ i'iri zœ fœ endje yé mœ kpa yisœ nœ adœke kœyindœsho nœ zœ ga ndœ mœ sœ lœ endje yé œmœ dœ tœ mœ lœ endje.»

18

Kœtɛpa Yisu

(Wu 6a tœ Mat 26.47-56; Mar 14.43-50; Luk 22.47-53)

¹ Manda o'onœ asœke, Yisu ro awa bale dœ ayambarœ nœ ye 6a kele yangangu Sedroni. Anga aya kindi sœ lima 6a zœ á tshe li ga lœnœ dœ ayambarœ nœ ye. ² Yudasi á tshe ka she wu lima sœ oshonœ; gbambanœ nene, Yisu sœ lima kœngbotœ ye kpala kpala dœ ayambarœ nœ ye 6a zœ. ³ Yudasi te utshu ukpulu aturugu, dœ aayi kœgb̄andœ anda Tepelo á agbozu tshapa anganga Ndjaba œdœ Afarisayi vwa endje. Endje wuta 6a lœ aya kindinœ dœ owo tadj̄a, dœ miinda œdœ pe œrœ kœnga dœ koshe. ⁴ Yé Yisu á tshe wu lima sœ œrœ kɔ á mbœrœ ga tœ ye, na á yu endje adœke: «E sœ kœpara dœ e?» ⁵ Endje gi fœ she adœke: «Yisu, uzu Nazarete.» Á Yisu kœpa fœ endje adœke: «œmœ dœke.» Andaa, Yudasi á tshe ka she sœ ndje lima ugurutœ azunœ zœ. ⁶ Lœkɔ á Yisu pa fœ endje adœke «œmœ dœke», endje gitœ endje kitrikitri ga mangbanœ yé œ ye ga ati. ⁷ Yisu kpa kœyu endje adœke: «'E sœ kœpara dœ e?» Endje kœgi adœke: «Yisu, uzu Nazarete.» ⁸ Á Yisu kœpa fœ endje adœke: «Mœ pa fœ 'e adœke, œmœ dœke. œdœ 'e kœsœ tœ kœpara mœ, 'e katœ endjeneke ti dœ endje gu.»

⁹ œ sœ ataa yeka á o'o á tshe pa lima kœmbœrœtœ ye. Tshe pa lima adœke: «Endjeneke á bœ ko endje fœ mœ, anga bale djidjingili awa nene.» ¹⁰ Ataa, Shimu Petro á tshe sœ lima dœ ingiri yakamba, gbota lœ œkœnœ á wa utu ayi akwa nœ egerœ nganga Ndjaba ndja tœnœ. œ dœ lima utu ga pa kuni nœ ayi akwa á i'iri ye kœdœ Malkusu. ¹¹ Kashe yisu pa fœ Petro adœke: «Gi ingiri yakamba nœ zœ ga lœ œkœnœ. Bœ gbe adœke mœ vwaratœ mœ tœ kœndjo yashi kanganœ á Aba za fœ mœ ye a?»

Endje gu dœ Yisu 6a utshu Ana

(Wu 6a tœ Mat 26.57-58; Mar 14.53-54; Luk 22.54)

¹² Ukpulu aturugunœ dœ gbozu tshapa endje œdœ pe aayi kœgb̄andœ anda Tepelo á Ayuda vwa endje na œ za Yisu, œ i she ga tœnœ. ¹³ Endje gu dœ she utshunœ 6a ndœ Ana. Tshe kœdœ lima aba mbeya Kayifa á tshe dœ lima egerœ nganga Ndjaba lœ ungunœ asœmœ. ¹⁴ œshe dœ Kayifa dá pa lima fœ Ayuda adœke: «œ sœ dœ otshœnœ adœke uzu bale tshu lœ kumu azu kɔ.»

Petro 'ea Yisu

(Wu 6a tœ Mat 26.69-70; Mar 14.66-68; Luk 22.55-57)

¹⁵ Shimu Petro dœ anga yambarœ bale na lima manda Yisu. Bata egerœ nganga Ndjaba wu lima sœ anga yambarœncœ dœ ɔtshœncœ, tshe li awa bale dœ Yisu ga lœ gbagba anda nœ egerœ nganga Ndjabancœ. ¹⁶ Kashe Petro sœpe lima cœncœ ye ɓa pa gbagba ndo dœ manda nœ. Yé yambarœncœ á egerœ nganga Ndjaba wu lima sœ ye asœmœ kœwuta, á kœwu yashe kœgbœndœ manda gbagbanœ, á to Petro li ga lœncœ. ¹⁷ Yashe akwanœ á tshe sœ lima kœgbœndœ manda gbagba kœyu Petro adœke: «Ɛbœ ndje, œdœ ɓœ kœdœ anga yambarœ nœ yakoshe asœke nene a?» Petro kœgi adœke: «Ɛ dœdœ mœ nene!»

¹⁸ Aayi akwa dœ pe aayi kœgbœndœ anda Tepelo ngbœ lima owo mbœrcœ izi, yé á sœ lima kœya kote endje indirincœ. Petro sœ lima awa bale dœ endje á ka ndje indiri owoncœ.

Egerœ nganga Ndjaba yu Yisu

(Wu 6a tœ Mat 26.59-66; Mar 14.54-64; Luk 22.66-71)

¹⁹ Egerœ nganga Ndjaba tetœ kœyu Yisu tœ ayambarœ nœ ye œdœ pe œercœncœ á tshe yi lima sœ nœ. ²⁰ Á Yisu kœgi fœ she adœke: «Mœ pa o'o ngbi fœ azu tshapashœ. Mœ yi lima sœ œrcœ ɓa lœ Sinagoga dœ pe ɓa lœ Tepelo ɓa tœ osho á Ayuda kœ sœ kœngbœbatœ endje. Mœ papa anga o'o wutœncœ œ wu nene. ²¹ Mbœrcœ gadœ á ɓœ yu mœ a? Yu azu á endje dji mœ mbœrcœ endje wusœ o'o á mœ pa dœ ɔtshœncœ.» ²² Kœdji Yisu ataa, anga ayi kœgbœndœ egerœ nganga Ndjaba kœda ala ye á kœpa fœ she adœke: «Mara kœgi dœ o'o fœ gbozu nganga Ndjaba dœke a?» ²³ Yisu kœgi fœ she adœke: «Ɛdœ mœ kœpa tœ ekpencœ, ma fœ mœ adœke mœ pa ekpe o'o. Á mœ kœpa ɔtshœ o'o, mbœrcœ gadœ á ɓœ da mœ a?» ²⁴ Á Ana kœvwa Yisu dœ uwu á endje i dœ she tœ ye ga ndœ Kayifa egerœ nganga Ndjaba.

Petro kpa 'ea Yisu

(Wu 6a tœ Mat 26.71-75; Mar 14.69-72; Luk 22.58-62)

²⁵ Lœ nœ kœ asœmœ, Petro sœ kolœ ɓa lœ gbagba á sœ kœya kote ye. Endje kœpa fœ she adœke: «Adja ɓœ dœdœ anga yambarœ nœ yakoshe asœke nene a?» Petro kœ'eatœ ye adœke: «Ɛ dœdœ mœ nene!» ²⁶ Anga ayi akwa nœ egerœ nganga Ndjabancœ, á tshe dœ ayo nœ uzu á Petro wa lima utu ye, kœpa fœ she adœke: «Ɛ dœdœ ɓœ dá mœ wu kpœke 'e dœ she ɓa lœ kindi nene a?» ²⁷ Petro kpa kœ'eatœ ye, yé trale kœngato kœki.

Yisu ɓa utshu Pilato

(Wu 6a tœ Mat 27.1-2,11-14; Mar 15.1-5; Luk 23.1-5)

²⁸ Manda nœ, endje to Yisu ɓa ndœ Kayifa á ro dœ she ɓa lœ egerœ anda olo nœ gbozugo Roma. Kashe dœ amazi tuu, agbozu yuda á endje na lima dœ she lili ga sœnda nene kparawa kœli ga lœ angwa yekane á kœzi rœgo Pake. ²⁹ Pilato kœwuta ga ndœ endje á kœyu endje adœke: «Mbœrcœ gadœ á 'e na kœto meza pa yakoshe asœke a?» ³⁰ Endje gi adœke: «Ɛdœ tshe kœmbœmbœrcœ má ekperœ nene, ádá kœna má dœ she fœ ɓœ kœdœ gadœ e?» ³¹ Pilato kœpa fœ endje adœke: «'E za she œ wa o'o dœ tœ 'e ga tœ ye liaka awa akwa nœ 'e.» Ayudancœ kœpa adœke: «Endje zaza awa fœ 'a adœke 'a wo uzu nene.»

³² Ɛneke wuta mbœrcœ kœma o'o á Yisu pa lima tœ kœyisœ mara kuzu á tshe tshu bala dœ tœncœ. ³³ Pilato li ga sœnda, á e Yisu, yé á yu she adœke: «Ɛbœ kœdœ gbozugo nœ Ayuda a?» ³⁴ Yisu kœgi fœ she adœke: «Ɛœ pa ataa dœ tœ zœ too anga azu dá pa fœ ɓœ atamœ tœ upu nœ mœ a?» ³⁵ Pilato kœgi: «Ɛmœ kœdœ uzu Yuda a? Adja azu ogo nœ zœ dœ agbozu tshapa anganga Ndjaba dá za ɓœ fœ mœ, œrcœ gadœ dá ɓœ mbœrcœ a?» ³⁶ Yisu kœgi adœke: «Ogo gbozu

nœ mœ doédœ œnœ tshapashœnœ asœke nene. Ɛ kœdœ má œnœ tshapashœ asœke, aayi kœte manda mœ œ nga má koshe tshangba mœ adœke endje za mœ fœ ayuda nene. Kashe Ogo gbozu nœ mœ, lœ ngongœ asœke doédœ œnœ tshakpœke nene.» ³⁷ Pilato kœyu she adœke: «Bœ dœ gbozugo a?» Yisu kœgi adœke: «Ɛbœ dá pa adœke œmœ kœdœ gbozugo. Endje zu mœ yé mœ na ga pa œsho mbœrœ kœpa o'o tœ upu nœ adja o'o. Uzu kœ á tshe na manda adja o'o, tshe dji o'o á mœ pa.» ³⁸ Á Pilato kœyu she adœke: «Adja o'o kœdœ gadœ e?»

Endje wa ngbanga kuzu ga tœ Yisu

(Wu 6a tœ Mat 27.15-31; Mar 15.6-20; Luk 23.13-25)

Pa o'onœ asœke, Pilato kœwuta á kœgbœ Ayuda 6a ushu, á pa fœ endje adœke: «Tœ œmœ nœ mœ, mœ gbœgbœ anga ekperœ bale á li ndœ kœwa ngbanga ga tœ ye nene. ³⁹ Ka 6ata ungu dœ ungu, œ li adœke mœ vvara anga uzu bale dœ lœkœ Pake, 'e yindœ nœ adœke mœ vvara gbozugo nœ Ayuda a?» ⁴⁰ Yé endje kœtetœ kœta rawa adœke: «Ɛ doédœ tshenekemœ nene, kashe Barabase!» Andaa Barabase kœdœ lima ayi kœmbœrœ ngbindirœ.

19

¹ Á Pilato kœza awa adœke endje za Yisu yé œ sœ she dœ ndjapa. ² Aturugu djo lima kpoto dœ ishi, œ za ga tœ kumu ye, yé œ verœ yœgbœdo odorœ lœba ga tœ ye. ³ Endje gi lima tœ endje ndoo dœ she yé œ pa lima adœke: «Abala, gbozugo nœ Ayuda!» Yé œ tetœ kœda tshatshu ye.

⁴ Pilato kpa kœli ga sœnda á kœpa fœ Ayuda adœke: «'E dji mœ ka! Mœ sœ kœna kœto she wuta tœnœ fœ 'e. Kashe 'e wusœ nœ adœke mœ gbœgbœ anga ekperœ bale lœ ye tœ kœwa ngbanga ga tœ ye nene.» ⁵ Yisu wuta lima ga ushu. Tshe verœ lima kpoto dœ ishi tœnœ œdœ pe egerœ odorœ lœba. Yeka á Pilato pa adœke: «Yakoshœnœ dœke!»

⁶ Lœkœ á gbozu tshapa anganga Ndjaba dœ aayi kœgbœndœ anda Tepelo wu lima she, endje te lima tœ kœta rawa adœke: «Wo she 6a pa kurushi! Wo she 6a pa kurushi!» Á Pilato kœpa fœ endje adœke: «'E za she dœ tœ 'e œ wo she pa kurushinœ. Kashe œmœ, mœ gbœgbœ anga œrœ bale lœ ye tœ kœwa ngbanga ga tœ ye nene.» ⁷ Ayuda kœgi fœ she adœke: «'A sœ dœ awa akwa bale, yé awa akwanœ pa adœke tshe li dœ kuzu; gbambanœ nene, tshe pa adœke œne kœdœ Gbolo nœ ndjaba.» ⁸ Lœkœ á Pilato dji o'onœ atamœ, awa li tœ ye kpakpakpa. ⁹ Tshe kœli ga sœnda, á kœyu Yisu adœke: «Ɛbœ kœdœ uzu 6ata a?» Kashe Yisu ii ama ye bale dœ o'o fœ she nene. ¹⁰ Yé Pilato kœpa fœ she adœke: «Bœ yiyindœ kœgi o'o fœ mœ nene a? Bœ wuwusœ nœ nene adœke mœ sœ dœ gbœgbœ tœ kœza awa fœ 6œ, 6œ gu 6ata á mœ sœ ndje dœ gbœgbœ tœ kœwo 6œ pa kurushi nene a?» ¹¹ Kashe Yisu gi adœke: «Bœ sœsœ dœ gbœgbœ bale pa mœ nene, kolœ œneke á Ndjaba za fœ 6œ. Mbœrœ tœnœ ataa, uzu á tshe ka mœ fœ 6œ mbœrœ egerœ ekperœ.»

¹² Kœto kpœtœmœ, Pilato para lima awa ndœ kœvwara she kashe Ayuda te lima tœ kœta rawa dœ œgbœ adœke: «Ɛdœ 6œ kœvwara she dá 6œ doédœ yanga Sezare nene. Gbambanœ nene, uzu kœ á tshe pa adœke œne kœdœ gbozugo, sœ kœyangba Sezare.» ¹³ Pilato kœdji ataa á kœto Yisu wuta tœnœ, á tshe kœsœ ga ati 6a tœ osho kœwa ngbanga á 'irirœ kœdœ «oshœ kœsœ á endje guma dœ badja ga lafo.» – Dœ o'o ama ogo nœ Ayuda kœdœ «Gabata». ¹⁴ Ɛ sœpe lima olo bale utshu angbo pake ndoo dœ kakpi œlœ* Pilato kœpa

* 19.14 19.14 Tœnœ kœdœ ada œlœ mindu dœ bale lindœ mara kœdi ada œlœ nœ azu Roma.

fœ Ayuda adœke: «Gbozugo nœ 'e dœke!» ¹⁵ Kashe endje lœ kolœ kœta rawa adœke: «Wo she ye! Wo she ye! Wo she pa kurushi!» Pilato kœpa adœke: «Mœ wo gbozugo nœ 'e 6a pa kurushi a?» Agbozu tshapa anganga Ndjaba kœpa adœke: «'A sœsœ dœ anga gbozugo nene, kolœ Sezare tshébale.» ¹⁶ Mbœrœ tœncœ ataa, Pilato kœvwarã Yisu fœ endje adœke endje wo she 6a pa kurushi.

Yisu 6a pa kurushi

(Wu 6a tœ Mat 27.32-44; Mar 15.21-32; Luk 23.26-43)

Endje kœza Yisu. ¹⁷ Tshe za kurushi nœ ye dœ tœ ye, œ wuta kœro ga tœ osho á endje ta i'irinœ adœke «oshô gbayashi kœrœ», á endje e dœ o'o ama ogo Ayuda adœke «Gologota.» ¹⁸ Ba zœ dá endje kuru lima Yisu ga pa kurushi awa bale dœ aayi angba bisha; bale ga pa kuni, bale ga pa gele yé Yisu sœ lima kpœgurutœ endje. ¹⁹ Pilato za lima awa adœke endje sú anga mbeti œ bi ga pa kurushinœ. Mbetinœ pa adœke: «Yisu uzu Nazarete, gbozugo nœ Ayuda.» ²⁰ Ayuda ndjoro di lima mbetinœ mbœrœ osho á endje bi lima Yisu 6a pa kurushi tœncœ sœ lima ndoo dœ tshelœ ongbo. Ga pa nœ dœmœ, endje kpa su lima mbetinœ dœ o'o ama ogo nœ Ayuda, dœ o'o ama ogo nœ azu Roma ndje dœ o'o ama ogo Agreke. ²¹ Agbozu tshapa anganga Ndjaba nœ Ayudancœ pa lima fœ Pilato adœke: «Susu adœke "gbozugo nœ Ayuda nene", kashe adœke "uzunœ asœke pa adœke œne kœdœ lima gbozugo nœ Ayuda."» ²² Pilato kœgi fœ endje adœke: «œneke á mœ su, mœ su ye.»

²³ Manda kœbi Yisu ga pa kurushinœ, aturugu ko lœba nœ ye, œ kurutshelœ nœ vana yé uzu dœ uzu gbœ œsœ œncœ ye. œ œœpe lima kolœ egerœ ingiri lœba nœ ye á endje guguma kœsu tœncœ nene asœmœ, œtœncœ kœdœ akpa lœba bale á endje sú 6a tœ igi ye œrrr ga ati. ²⁴ Aturugu pa lima ugurutœ endje adœke: «A susuru tshelœ œneke nene. A ta wuka á kœwusœ uzu á tshe za lœba œneke.» œneke wuta lima adœke ataa mbœrœ o'o á endje sú ala Buku nœ Ndjaba kœmbœrœtœ ye. Endje su lima adœke:

«Endje kurutshelœ lœba nœ mœ tœ endje,
yé endje ta wuka pa egerœ ingiri lœba nœ mœ.»
'E wu œrœ á aturugu mbœrœ lima.

²⁵ Anga ayashe ka lima ndoo dœ kurushinœ. Ayashe asœmœ kœdœ lima Mareya ayí Yisu, dœ yingœ ayinœ dœ Mareya, awo Kolopase œdœ ndje Mareya uzu Magadala. ²⁶ Yisu kœwu ayinœ, á kœwu ndje ndoo dœ she yambarœ á tshe yi lima ndœ ye. Yisu kœpa fœ ayinœ adœke: «Yashe, wu gbolo nœ zœ.» ²⁷ Á kpa kœpa ndje fœ yambarœncœ adœke: «Wu ayi zœ.» Pe dœ ada alœncœ asœmœ, yambarœncœ kœza Mareya ga ndœ ye.

Kuzu Yisu

(Wu 6a tœ Mat 27.45-56; Mar 15.33-41; Luk 23.44-49)

²⁸ Manda nœ, 6ata á Yisu wu lima sœ nœ adœke akwa nœ œne ka kœ ye, adœke o'o á endje sú ala Buku nœ Ndjaba kœmbœrœtœ ye, tshe pa adœke: «Ogo ungu sœ kœmi mœ.» ²⁹ Anga yashi sœ lima kpœtœmœ, á su dœ ikpi vinu. Aturugu yi ndœhœrœ ga la ikpi vinunœ, á vwele ga tœ ganea œyœ Izope, á yi ga tœ ama Yisu. ³⁰ Lœkœ á Yisu ndjo ikpi ipinœ asœmœ, tshe pa adœke: «Akwa nœ mœ ka kœ ye.» Tshe tara kumu ye ga ati yé œ tshu ye.

Anga turugu su djokoro Yisu dœ udu

³¹ Andaa, 6ata œ dœ lima biko mindu utshu lœkœ sabata - Sabatancœ asœmœ kœdœ lima egerœ lœkœ sabata, agbozu yuda yiyi lima ndœ nœ adœke oko endje œœpe pa kurushi nene. Endje na lima kœyu Pilato adœke œne na œ kavwa tshelœ ada endje yé œ gbota endje ga ati. ³² Á aturugu kœna, á

kœkavwa tshelœ ada ali uzunœ ye, œ kpa na œ kavwa œnœ anga bishanœ ye, á endje 6i lima endje ga pa kurushi awa bale dœ Yisu. ³³ Yé kœwuta endje ndoo dœ Yisu atake, endje wu adœke tshe tshu 6amama ye. Mbœrœ tœnœ dá endje kakavwa lima tshelœ ada ye nene. ³⁴ Kashe anga turugu bale su djokoro Yisu dœ udu yé ngbewo indji dœ ungu wuta. ³⁵ Uzu tsheneke á tshe wu lima dœ ala ye pa lima o'o tœ upunœ, yé o'o á tshe pa kœdœ adja o'o. Uzunœ ascœmœ wusœ nœ adœke œne pa o'o á dœ adja o'o adœke e'e ndje, 'e yindœ nœ. ³⁶ E wuta lima atamœ adœke o'o á endje sú ala Buku nœ Ndjaba kœmbœrœtœtœ ye. Endje su lima adœke: «Endje kavwa bala tshelœ anga ngbabi ye bale nene.» ³⁷ Endje su ndje lima anga o'o ala Buku adœke: «Endje wu bala uzunœ á endje sú she.»

Kœshi Yisu

(Wu 6a tœ Mat 27.57-61; Mar 15.42-47; Luk 23.50-56)

³⁸ Manda nœ ko, Yozefu uzu Arimateyo, á tshe dœ anga yambarœ nœ Yisu lœ ubunœ, na lima kœyu Pilato adœke œne za oko Yisu. Pilato za lima awa fœ she yé tshe na lima œ za oko Yisu. ³⁹ Nikodeme á tshe na lima ga ndœ Yisu dœ abutsho, na ndje dœ yombo á endje mbœrœ dœ mire á ngbœba dœ ɔyɔ alowe á wuta litere zazu bale dœ ndjokpa. ⁴⁰ Endje za oko Yisu, œ wwele dœ a'eara lœba á endje yi ga la kada yombó liaka akwa Ayuda œ mbœrœ utshu kœshi akuzu nœ endje. ⁴¹ Anga kîndi tshamadungba sœ lima ndoo dœ osho á endje kuru lima dœ Yisu ga pa kurushi, yé anga tafo udu bale á endje dji lima lœ badja, á damba endje shishi uzu ga lœnœ nene sœ lima lœnœ. ⁴² Bata á dœ lima olo ndoo dœ lœkœ sabata, yé kœwu adœke kudunœ sœ lima ndoo kpœtœmœ, endje shi lima Yisu ga lœnœ.

20

Ndjaba she Yisu lœ akuzu

(Wu 6a tœ Mat 28.1-10; Mar 16.1-8; Luk 24.1-12)

¹ Olo yenga pe dœ amazi á osho sœpe kœde damba howaa, Mareya uzu Magadala na ga pa udu. Tshe wu adœke azu iwwi badja á endje vwiri lima ga tœ ama kudunœ. ² Tshe kpagu dœ ɔɔ ga ndœ Shimu Petro dœ yambarœnœ á Yisu yi lima ndœ ye á kœpa fœ endje adœke: «Endje za Gbozu lœ koto yé a wuwusœ osho á endje za she tœnœ nene.»

³ Á Apetro dœ yambarœnœ ascœmœ wuta lima kœna ga pa udunœ. ⁴ Endje te lima tœ ɔɔ bibisha kpa tœnœ awa bale, kashe anga yambarœnœ kpa kœropa Petro yé œ wuta utshunœ ga pa udunœ. ⁵ Tshe ti ga lœ udunœ yé œ wu ndœma lœba lœnœ kashe tshe lili lima ga lœ udunœ nene. ⁶ Petro wuta œnœ ye manda ye, œ li ga lœ udunœ, œ wu ndje ndœma lœbanœ ascœmœ ati 6a zœ, ⁷ ndje dœ pe lœba á endje za lima tshu ga pa kumu ye. Lœbanœ sœsœ lima tœ œscœnœ bale dœ a'eara ndœma lœbanœ nene. Kashe œ sœ lima kpi ga tœ anga angbi osho. ⁸ Trale, anga yambarœnœ á tshe wuta má utshunœ kœli ga lœ udunœ, œ wu yekane á yindœ nœ. ⁹ Eerr ga tœ ɔlœnœ ascœmœ, ayambarœ wuwu lima damba sœ ádá o'o á endje sú adœke Ndjaba œ she bala Yisu lœ akuzu nene. ¹⁰ Manda nœ, ayambarœnœ bibisha fatœ endje kœgu ga ndœ endje.

Yisu matœ ye fœ Mareya uzu Magadala

(Wu 6a tœ Mat 28.9-10; Mar 16.9-11)

¹¹ Mareya ka lima 6a ushu ndoo dœ tshapadunœ á sœ lima tœ iki. Tshe sœ lima tœ iki, œ sœ ndje kœti ga lœ udunœ. ¹² Á tshe kœwu aandjelu bisha á

endje verø imbi lœba. Endje lœ ga ati 6a tœ osho á endje za lima oko Yisu ga tœnœ; anga bale 6a tœ osho á endje fa kumu ye ga tœnœ yé anga 6a tœ œsœ ada ye. ¹³ Aandjelunœ kœyu Mareya adœke: «Mbœrœ gade á 6œ ki a, yashe?» Tshe kœgi fœ endje adœke: «Endje za oko Gbozu nœ mœ yé mœ wuwusœ osho á endje za she tœnœ nene.»

¹⁴ Tshe kœfatœ ye manda kœgi o'onœ, œ wu Yisu á tshe ka lima kpœtœmœ kashe tshe wuwu lima sœ nœ adœke Yisu dœmœ nene. ¹⁵ Yisu kœyu she: «Mbœrœ gade á 6œ ki a, yashe? Œde dá 6œ sœ kœpara she a? Mareya gbe adœke ayi kœguma tshelœ kindi tshamadungbance dœmœ yeka á pa fœ she adœke: Œdœ 6œ dá za oko ye, yisœ oshonœ á 6œ za she ga tœnœ dœ mœ na œ za she.» ¹⁶ Yisu kœpa fœ she adœke: «Mareya!» Tshe i gbandjuru á pa fœ she adœke: «Rabuni» - Œ yindœ kœpa dœ o'o ama ogo Ayuda adœke «Ayi kœyisœrœ». ¹⁷ Yisu kœpa fœ she adœke: «Gogoro mœ nene mbœrœ mœ ɔ damba ga ndœ Aba mœ nene.» Kashe, gu œ pandœ nœ fœ aaya, mœ sœ kœgu ga ndœ Aba mœ á tshe kœdœ Aba 'e, ga ndœ Ndjaba nœ mœ á tshe kœdœ Ndjaba nœ 'e. ¹⁸ Mareya uzu Magadala kœgu á kœpandœ nœ fœ ayambarœ adœke: «Mœ wu Gbozu, yé 'e dji œneke á tshe pa fœ mœ.»

Yisu matœ ye fœ ayambarœ nœ ye

(Wu 6a tœ Mat 28.16-20; Mar 16.14-18; Luk 24.36-49)

¹⁹ Kolœ dœ adila yengance asœmœ, ayambarœ ngbœba lima tœ endje 6a sœnda. Endje tshu lima manda kperœ ga tœnœ kparawa Ayuda. Yisu na lima œ ka 6a ugurutœ endje á pa fœ endje adœke: «Kœsœ gee sœ dœ e'e.» ²⁰ Manda kœpa fœ endje ataa, tshe kœema tshakane ye œdœ pe djokoro ye fœ endje. Lœsu ayambarœ su dœ yanga mbœrœ kœwu Gbozu. ²¹ Yé Yisu kpa kœpa fœ endje adœke: «Kœsœ gee sœ dœ e'e! Bata Aba vwa mœ, œmœ ndje mœ sœ kœvwa 'e.» ²² Manda kœpa o'onœ asœke, tshe uru izi ga pa endje, á pa adœke: «'E gbœ Ɔtshœ Ishiri. ²³ Azu neke á 'e djerœ bala ndœ ekperœ nœ endje, Ndjaba œ djerœndœ nœ. Yé endjeneke á 'e vwaratœ 'e tœ kœdjerœndœ ekperœ nœ endje, Ndjaba œ vvara ndje tœ ye tœ kœdjerœndœ nœ.»

Yisu matœ ye fœ Toma

²⁴ Andaa lœkœ á Yisu má lima tœ ye fœ ayambarœ 6a sœnda, Toma, anga andjokpa dœ bishance á endje e she Didime gugu lima nene. ²⁵ Anga udu angance pa lima fœ she adœke: «'A wu Gbozu!» Kashe tshe pa fœ endje adœke: «Œdœ mœ kœwuwu tshangba uku sete tshakane ye nene, œdœ mœ kœyiyi yœkœne mœ ga lœ kudu setenœ nene, yé œdœ mœ kœyiyi kane mœ ga lœ djokoro ye nene, mœ yi ndœ nœ nene.» ²⁶ Andaa olo mindu dœ votœ manda nœ, ayambarœ kpa ngbœba lima tœ endje 6a sœnda, œ tshu manda kperœ ga tœnœ yé Toma sœ lima ugurutœ endje. Yisu na lima œ ka 6a ugurutœ endje á pa adœke: «Kœsœ gee sœ dœ 'e!» ²⁷ Manda nœ tshe pa fœ Toma adœke: «Yi yœkœne zœ kpœke dœ œ wu tshakane mœ. Yi kane zœ œ nduru ga lœ djokoro mœ. Katœ sharapu, œ te uzu nœ kœyindœrœ.» ²⁸ Toma kœgi fœ she adœke: «Gbozu nœ mœ œdœ Ndjaba nœ mœ.» ²⁹ Yisu kœpa fœ she adœke: «Bœ yindœ nœ mbœrœ á 6œ wu mœ a? Yanga nœ azu neke á endje wuwu nene, kashe endje yindœ nœ.»

Ádá kœsu buku nœ Yowane

³⁰ Yisu mbœrœ lima anga angbi ambará afá ndjoro dœ ala ayambarœ nœ ye, kashe endje súsú kœ ga la bukunœ asœke nene. ³¹ Kashe œneke á endje sú ga la bukunœ asœke sœ mbœrœ á 'e kœyindœ nœ adœke Yisu kœdœ Kristu,

Gbolo nœ Ndjaba. Ædœ 'e kœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ye, 'e gbœ soro dœ i'iri ye.

21

Yisu matœ ye fœ anga ayambarœ mindu dœ bisha (7)

¹ Manda nœ, Yisu kpa matœ ye fœ ayambarœ nœ ye 6a tœ mangu egerœ ungu adanga Tiberiade. Tshe ma lima tœ ye fœ endje dœ mara atake: ² Shimu Petro, Toma á endje e ndje she Didime, Natanayeke uzu tshalakpi Kanana 6a lœ ogo Galilayi, agbolo nœ Zebedayi, œdœ pe anga angbi ayambarœ bisha sœ lima kpœtœ œsœnœ bale. ³ Shimu Petro kœpa fœ endje adœke: «Mœ sœ kœtara ndœ kœvwi gbanda.» Yé endje kœpa fœ she adœke: «'A ro dœ 6œ.» Endje ro lima œ ɔ ga lœ egerœ agba kashe dœ butshœnœ asœmœ, endje gbœgbœ œrœ bale nene. ⁴ Lœkœ á osho tetœ kœkœrœ tœnœ, Yisu ka lima ga tœ mangu kashe ayambarœnœ wuwu lima sœ nœ adœke œshe dœmœ nene. ⁵ Yisu kœpa fœ endje adœke: «Agbolo, 'e gbœgbœ anga ageatshalangu teasho nene a?» Endje kœgi fœ she adœke: «Ærœ bale nene.» ⁶ Yisu kœpa fœ endje adœke: «'E vwi gbandanœ ga pa kuni yé 'e œ gbœ endje ye.» Endje kœvwi gbandanœ, yé ageatshalangu do lima pa nœ dœ mara adœke endje lili lima kœgbota tœnœ ga ushu nene. ⁷ Yambarœ á Yisu yi lima ndœ ye kœpa fœ Petro adœke: «Gbozu dœmœ!» Lœkœ á tshe dji adœke Gbozu dœmœ, tshe kœverœ lœba ga tœ ye; gbambanœ nene, tshe sœ lima kpendro, á tshe kœte lima ga la ngu. ⁸ Udu ayambarœnœ kœgu dœ egerœ agbanœ dœ kœgbota gbandanœ pete dœ ageatshalangu: endje scœsœ lima lœ ingirinœ tœ ama osho nene, ga pa œrœ nœ metere kama bale (100). ⁹ Lœkœ á endje wuta ga tœ mangu, endje wu lima jiwo á endje ko ageatshalangu dœ pe mapa ga pa nœ. ¹⁰ Yisu kœpa fœ endje adœke: «'E na dœ ageatshalangunœ á 'e wuta kœgbœ endje asœke gamœ.»

¹¹ Shimu Petro kœ ɔ ga lœ egerœ agba á kœgbota gbandanœ ga ati dœ agboro ageatshalangu lœ nœ kama dœ zazu bisha dœ ndjokpa dœ votœ (153). Agea ngba lima waa kashe tshelœ gbanda susuru lima nene. ¹² Yisu kœpa fœ endje adœke: «'E na œ zi œrœ.» Anga uzu bale ugurutœ endje á tshe i lima ama ye tœ kœyu she adœke: «Dá œbœ kœdœ de e?» gugu nene. Endje wu lima sœ nœ dœ œtshœnœ adœke Gbozu dœmœ. ¹³ Yé Yisu na, œ za mapa á kurutshelœ nœ tœ endje, á mbœrœ ndje awa bale dœ ageatshalangunœ. ¹⁴ Asœ kœdœ lima awa votœ kœmatœ Yisu fœ ayambarœ nœ ye kœto tœ lœkœnœ á Ndjaba she lima she lœ kuzu.

Yisu œdœ Petro

¹⁵ Manda kœzi œrœ, Yisu kœyu Shimu Petro adœke: «Shimu, gbolo nœ Yowane, 6œ yindœ mœ kœropa endjeneke kœ a?» Yé tshe kœgi adœke: «Ë, Gbozu, 6œ wusœ nœ adœke mœ yindœ zœ.» Yisu kœpa fœ she adœke: «Gbœndœ apata nœ mœ.» ¹⁶ Tœ bishanœ, Yisu kpa yu she adœke: «Shimu, gbolo nœ Yowane, 6œ yindœ mœ?» Petro gi adœke: «Ë, Gbozu, 6œ wusœ nœ adœke mœ yindœ zœ ye.» Yisu kœpa fœ she adœke: «Sœ uzu nœ kœgbœndœ apata nœ mœ.» ¹⁷ Tœ votœnœ, Yisu yu she adœke: «Shimu, gbolo nœ Yowane, 6œ yindœ mœ?» Oyo kœza Petro kœwu adœke Yisu kpa yu she tœ votœnœ adœke: «Bœ yindœ mœ?» Yé tshe kœpa fœ she adœke: «Gbozu, œbœ á 6œ wusœ œrœ kœ, 6œ wusœ nœ dœ œtshœnœ adœke mœ yindœ zœ ye.» Á Yisu kœpa fœ she adœke: «Gbœndœ apata nœ mœ. ¹⁸ Mœ sœ kœpa fœ 6œ dœ adjapu adœke œlœ á 6œ sœpe lima aya gbolo, 6œ du lima uwu tshapa lœba

nœ zœ dœ tœ zœ, œ na lima tœ osho á 6œ yi lima ndœ nœ. Kashe ɔɔ á 6œ kœwuta yagbozu, 6œ ko kane zœ ga lafo yé anga uzu kpi dá i uwu ga pa lœba fœ 6œ, yé á to 6œ na tœnœ 6a tœ osho á 6œ yiyindœ nœ nene.» ¹⁹ Yisu pa lima ataa mbœrœ kœma mara á Petro œ yisœ mokɔ nœ Ndjaba lœ kuzu ye. Manda kœpa o'onœ asœke, Yisu pa fœ she adœke: «Na manda mœ.»

²⁰ Petro kœfatœ ye, á kœwu yambarœ á Yisu yi lima ndœ ye, tsheneke á dœ lœkɔ á endje sœ lima kœzi œrœ á tshe di lima tœ ye ga lakoro Yisu yekane á yu she adœke: «Gbozu, œdœ dá ka bala 6œ a?» ²¹ Lœkɔ á Petro wu lima she, tshe pa fœ Yisu adœke: «Ka œshe a Gbozu, œrœ gadœ dá mbœrœ fœ she a?»

²² Yisu kœgi fœ she adœke: «Æ kœsœ adœke œndœ ye di œrrr ga tœ kpa kœkwa mœ, œnœ zœ lœ nœ kœdœ gadœ? Æ6œ, na manda mœ.» ²³ Kœto pa o'onœ asœke dá o'o ki gooo ugurutœ alaya adœke yambarœnœ asœmœ œ tshu nene. Andaa Yisu papa lima fœ she nene adœke: tshe tshu nene. Kashe tshe pa adœke: «Ædœ mœ kœyindœ nœ adœke œndœ ye di œrrr ga tœ kpa kœkwa mœ, œnœ zœ lœ nœ kœdœ gadœ e?»

²⁴ Adja yambarœnœ asœmœ dœ tœ ye dá pandœ o'onœ asœke, á su ga la mbeti yé 'a wusœ nœ adœke œneke á tshe pa kœdœ adja o'o.

Ndɔngɔɔ o'o

²⁵ Yisu mbœrœ lima anga angbi œrœ ndjoro á kœsœ má adœke endje sú kɔ bale dœ bale, mœ gbe adœke, osho œ li mbœrœ kœko bukunœ ga tœnœ pa oshœ asœke nene.

Akwa nœ Aayi avwa Tshatshu o'o

Asœke kœdœe bisha mbeti á Lukasi sú. Mbetinœe sœe kœema akwa á aayi avwa mbœerœe. Lukasi pandœe mara á Ɔtsho Ishiri jerœe ga pa aayi avwa dœe pe mara á endje sœe lima kœero dje lœe ongbo dœe ongbo mbœerœe kœemindœe Ɔtsho O'o dœe gbœgbœ nœe Ɔtsho Ishirinœe. Tshe pa ndje ndœe upu á endje gbœ œdœe œerœe kanga kœ á endje wu lœe akwanœe.

Ayuda sœe lima kœepa adœeke o'o ama Ndjaba ka kolœe 6a ndœe œene, kashe aayi avwa te lima tœe kœemindœe Ɔtsho O'o fœe angbi azu kœ. Petro œedœe Polo dá tshe patœe endje kœerosœe nœe mangba akwa nœe endje.

Mbetinœe kurutshelœtœe ye atake:

- Ndangba olo Yisu 6a pa œsho asœeke (1.1-11)
- Endje ke Matiase adœeke tshe dœe ayi avwa (1.12-26)
- Kœena Ɔtsho Ishiri (2.1-13)
- Kœemindœe Ɔtsho O'o nœe aayi avwa 6a lœe Yerusaleme (2.14-8.3)
- Kœemindœe Ɔtsho O'o 6a lœe ongbo Yuda œdœe lœe ongbo Samariya (8.4-12.25)
- Ali ana gene nœe Polo ndœe Kœemindœe Ɔtsho O'o (13.1-14.28)
- Kœedjitœesho 6a lœe Yerusaleme (15.1-35)
- Bisha ana gene nœe Polo ndœe Kœemindœe Ɔtsho O'o (15.36-18.23)
- Votœ ana gene nœe Polo ndœe Kœemindœe Ɔtsho O'o (18.24-21.16)
- Endje tepa Polo ndœe kœeza she vwi ga lœe kanga 6a lœe Yerusaleme (21.17-23.22)
- Polo 6a lœe Sezaré (23.23-26.32)
- Polo 6a lœe Roma (27.1-28.31)

Yisu pandœe Ɔtsho Ishiri fœe aayi avwa

¹ Gbozu Teofile, 6a la ali mbeti á mœe su fœe 6œe, mœe pandœe œerœe kœ á Yisu mbœerœe lima œdœe pe ndje œeneke kœ á tshe yi lima sœe nœe kœeto 6a tœe adanœe ² œerrr ga tœe olo kœœ she lima ga lafo. Utshu kœœ she, tshe za o'o fœe aayi avwa nœe ye dœe gbœgbœ nœe Ɔtsho Ishiri. ³ Tshe ma lima tœe ye fœe endje manda kuzu á tshe tshu tœe kœema fœe endje adœeke tshe sœe dœe soro. Tshe ma lima tœe ye fœe endje yé œe tetœe kœepa o'o tœe upu nœe Ogo gbozu nœe Ndjaba manda olo zazu bisha. ⁴ Anga lœko bale á tshe sœe lima kœezi œerœe dœe endje, tshe za o'o fœe endje adœeke: «'E gigi damba tœe 'e lœe Yerusaleme nene kashe 'e kate œeneke á Aba pa lima ndœe nœe adœeke œene za fœe 'e 6ata á 'e dji lima lœe ama mœe. ⁵ Gbambanœe nene, Yowane za lima batisimu nœe ungu, kashe lœe ondonœe asœeke, Ndjaba œe za batisimu nœe Ɔtsho Ishiri fœe 'e.»

Yisu œ ga lafo

⁶ Aayi avwanœe á endje ngbœ6a lima tœe endje, yu Yisu adœeke: «Gbozu, kolœe ngœngœnœe asœeke dá 6œe gi tshagbozu nœe ogo Israyele a?»

⁷ Tshe kœepa fœe endje adœeke: «O'o nœe 'e gugu mbœerœe kœewusœe ada œlœnœe too olonœe á Aba za lœe tshagbozu nœe ye nene. ⁸ Kashe Ɔtsho Ishiri œe jerœe ga pa 'e, yé 'e gbœ gbœgbœ mbœerœe kœena kœemindœe o'o nœe mœe lœe Yerusaleme, lœe ogo Yuda œedœe lœe Samariya djigi œerrr vesho ga tœe osho kœ pa œshœ.» ⁹ Manda kœegi o'onœe ataa, tshe œ ngarrnœe dœe ala endje ga lafo yé œe yiwa lœe ondoro tœe ala endje. ¹⁰ Bata á endje sœepe lima kœemesho irirrrr ga lafo, anga azu bisha dœe imbi lœba á endje ka lima ndoo dœe endje ¹¹ kœepa fœe endje adœeke: «Azu

Galilayi, mbærœ gadé á 'e sœpe kœmesho ga lafo a? Yisunœ á tshe ɔ dœ ala 'e asœmœ, tshe kwa ndje bala tœ ye ɓata á 'e wu she kœɔ tœnœ ga lafo asœmœ.»

Matiasē za akwa manda Yudasi

¹² Manda nœ, aayi avwanœ to ɓa pa kaga ɔyɔ Olive yé œ jerœ ga lœ Yerusaleme; kaganœ sœ lima ga pa œrœ noé Kelometere bale tœ Yerusaleme.

¹³ Lœko á endje wuta, endje li ga lœ gbɔshɔ á endje lœ lima kœlo lœ nœ ɓa lafo. Œ dœ lima Petro, Yowane, Jake dœ Andere; Filipino dœ Toma; Bartelemi dœ Matie; Jake gbolo nœ Alefe, Shimu uzu kœ'e osho ndœ lipanda œdœ pe Yudasi gbolo nœ Jake. ¹⁴ Endje kɔ, endje sœ lima dœ gbetshelœ bale, yé œ ngbɔɓatœ endje mbærœ kœki fœ Ndjaba ɔlɔ dœ ɔlɔ awa bale dœ anga ayashe ɓata Mareya á tshe zu Yisu œdœ pe ndje aaya Yisu.

¹⁵ Lœ anga olonœ asœmœ bale, Petro áalafɔ ɓa ugurutœ ayindœ Yisu kama bale dœ zazu bale á endje ngbɔɓa lima tœ endje, yé œ pa ngbi adœke: ¹⁶ «Aaya, œ li adœke o'o á Ōtshɔ Ishiri pa lima ndœ nœ ala Buku nœ Ndjaba, lœ ama gbozu Davidi tœ upu nœ Yudasi á tshe to lima azu na tœnœ ndœ kœza Yisu, mbærœtœ endje. ¹⁷ Andaa Yudasi sœ lima awa bale dœ 'a yé tshe sœ lima ndje dœ akwa nœ ye. ¹⁸ Uzunœ asœmœ yɔ lima kindi dœ ngendja á endje ko lima fœ she manda ekperœ nœ ye. Tshe te lima dœ kumu ye, uvu ye de wuru yé sheta ye yarangã ga ati. ¹⁹ Azu lœ Yerusaleme kɔ wusœ o'o asœke. Ádánœ á endje e 'iri kindinœ dœ o'o ama ogo endje adœke: Hakeldama, œ yindœ kœpa adœke “ɔshɔ indji”. ²⁰ Yé endje sú ala mbeti nœ Itshi adœke: “Tshelœ gbagba nœ ye œ fa gusu yé uzu bale œ sœ lœ nœ nene.”

Yé ga pa nœ dœmœ:

“Anga angbi uzu œ za akwa nœ ye.”

²¹ A sœ dœ angã azu á endje na lima tœ awa dœ 'a dœ lœko á Gbozu Yisu sœ lima pa 'a, ²² kœto kpœpa batisimu nœ Yowane œrrr ga tœ olo kœɔ she ga lafo. Œ li adœke angã uzu bale ugurutœ endje, te timu awa bale dœ 'a ndœ kœmindœ kœshe nœ ye ugurutœ akuzu.»

²³ Endje yisœ azu bisha: Yozefu á endje e she Barsabase á endje dongã ndje she dœ 'iri Yustushe œdœ pe Matiasē. ²⁴ Yé manda nœ endje za avwala nœ endje para kœko adœke: «Œɓœ, Gbozu á ɓœ wusœ ɓsu uzu kɔ. Yisœ uzu tsheneke á ɓœ ke she ugurutœ azu bisha asœke ²⁵ adœke tshe mbærœ akwa nœ aayi avwa lœ kudu Yudasi á tshe katœ nœ ti, á na ga tœ osho á li dœ she asœmœ.» ²⁶ Endje ta wuka mbærœ kœgbo uzu bale yé wukanœ te ga pa Matiasē. Ádánœ á tshe li ga ugurutœ aayi avwanœ ndjokpa dœ bale dœmœ.

2

Ndjaba vwa Ōtshɔ Ishiri

¹ Lœko á olo angbo Patekote li, ayindœ Yisu ngbɔɓatœ endje para kœko ga tœnœ. ² Trale, ingiri to ɓa lafo ɓata egerœ yugu yé œ su tshelœ anda á endje sœ lima tœnœ djigi. ³ Endje wu œrœ á wuta ga ndœ endje ɓata owo, œ kurutshelœtœ endje á sœ ga pa kumu uzu dœ uzu. ⁴ Endje para kœko gbɔ Ōtshɔ Ishiri yé œ tetœ kœpa angbi o'o ama ogo ɓata á Ishiri to fœ endje.

⁵ Angã Ayuda nœ ɔshɔ ɓsu sœ ndje lima lœ Yerusaleme, endje to lima djelœ ogo kɔ pa ɔshɔ. ⁶ Ingiri yugunœ za lima osho djigi, yé ukpulu azu ngbɔɓatœ endje œ sœ kœkitœ œsœnœ, mbærœ uzu dœ uzu sœ lima kœdji o'o dœ adja o'o ama ogo ye. ⁷ Endje kitœ œsœnœ, œ sœ dœ yangã yé á pa adœke: «Azunœ asœ para kœko á endje pa o'o asœ, doédœ azu Galilayi nene

a? ⁸ Ɖe mbœrœ koto á uzu dœ uzu lœ ugurutœ azœ sœ kœdji endje dœ o'o ama ogo ye a? ⁹ Ugurutœ azœ, a sœ dœ Aparte, Amede dœ Elame, azu ogo Mezopotami, azu ogo Yuda dœ kapadose, azu ogo Ponte dœ Azi, ¹⁰ azu ogo Friji dœ Pafili, azu ogo Ezipito dœ azu tshakala ogo Sirene 6a lœ Libi; anga endje kœdœ endjeneke á endje to lœ Roma, ¹¹ adja Ayudanœ œdœ azu neke á endje wuta aayi kœdonga Ndjaba nœ Ayuda asœmœ; azu ogo Krete dœ endje nœ Arabi. Kashe azœ para kœkœ, a dji endje kœpa o'o dœ ama ogo azœ, kœgbara ogboro œrœ á Ndjaba mbœrœ.» ¹² Endje kœkœ, endje ki lima tœ œsœnœ, yé œ yutœ endje adœke: «Ɖe yindœ kœpa adœke gadœ dœ mœ a?» ¹³ Kashe anga azu sœ lima kœmœ endje adœke: «Ipi dá mbœrœ endje asœmœ.»

Kœyisœrœ nœ Petro

¹⁴ Yé Petro kœza o'o ugurutœ aayi avwa ndjokpa dœ bale á endje sœ lima tœ œsœnœ, á kœpa dœ ogbœ adœke: «E'e dœ Ayuda œdœ pe 'e dœ azu para kœkœ á 'e sœ lœ Yerusalemœ kpœke, 'e wusœ œneke á sœ kœrotœ nœ, 'e dara utu 'e yé œ dji mœ dœ œtshœnœ. ¹⁵ Wala, azunœ asœke ndjondjo ipi 6ata á 'e sœ kœgbe tœnœ asœmœ nene: mbœrœ a sœ damba kolœ dœ ada œlœ minu dœ vana gbambanœ. ¹⁶ Kashe œneke á sœ kœmatœ endje ngœngœ asœke kœdœ o'o á ayi kœgbara o'o Jowele pa lima. Tshe gbara lima adœke:

¹⁷ «Ndjaba pa adœke: Lœkœ kœka tshapashœ, mœ vwa fshiri nœ mœ ga pa azu kœ, agbolo yakoshe œdœ pe ayawuru nœ 'e œ te aayi kœgbara o'o, alanga nœ 'e œ wu bala œrœ lœ ulu, ayagbozu nœ 'e œ wu ndje bala œrœ lœ ulu.

¹⁸ Adjapu, œlœnœ asœmœ mœ vwa fshiri nœ mœ ga pa aayi akwa nœ mœ dœ ayakoshe œdœ pe ayashe, yé endje te bala aayi kœgbara o'o.

¹⁹ Mœ mbœrœ bala ogboro œrœ 6a lafo, yé œ ma ambara afá 6a pa œshœ 6a ke:

indji œ tu, owo œ tshi yé ngawo œ da.

²⁰ Ɖœ œ fa butshœ, yé yapu œ sœ 6ata indji, utshunœ adœke olo kœna Gbozu li, egerœ olo œdœ olo nœ mokœ.

²¹ Yé uzu kœ á tshe ki dœ i'iri Gbozu, tshe she.»

²² «Azu tshelœ Israyele, 'e dji o'o mœ: Yisu, uzu tshœlœ Nazarete kœdœ lima uzu á Ndjaba ma gbœgbœ nœ ye fœ 'e lœ ye dœ awa nœ kœmbœrœ afá, ogboro œrœ œdœ kœema ambárá œrœ 6a ugurutœ 'e 6ata á 'e wusœ nœ dœ tœ'e. ²³ Uzunœ asœmœ, 'e za lima she ga tshaabrœ azu á endje wuwusœ Ndjaba nene, yekane á endje wo she á kuru she ga pa kurushi lindœ agbe nœ Ndjaba á tshe guma. ²⁴ Kashe Ndjaba she she, yé œ gbotœ she lœ kanga nœ kuzu mbœrœ œ lili adœke kuzu ropa ye dœ gbœgbœ nene. ²⁵ Davidi pa lima o'o tœ upu nœ ye adœke:

“Ɖœ dœ œlœ mœ sœ kœwu Gbozu utshu mœ, mbœrœ á tshe sœ ga tœ kuni mœ adja awa œ za mœ bale nene.

²⁶ Mbœrœ tœnœ ataa, lœsu mœ su dœ yanga yé ama mœ œ 6i ndje itshi dœ yanga. Ga pa nœ kœ, undu mœ œ yatœ ye lœ kœsœ gee mbœrœ á mœ za lœsu mœ ga tœ zœ.

²⁷ Gbambanœ nene, Gbozu, 6œ katœ mœ ti lœ ogo nœ akuzu nene,

6œ yi ndje ndœ nœ adœke œmœ dœ œyerœ uzu nœ zœ mœ fu lœ koto akuzu nene.

²⁸ Bœ yi lima sœ awa soro fœ mœ,

lœsu mœ œ su dœ yanga mbœrœ kœsœ awa bale dœ 6œ.”

²⁹ «Aaya, œ li adœke mœ pa o'ara fœ 'e tœ upu nœ ata azœ dœ Davidi: tshe tshu lima, endje shi she yé tshapa udu ye sœpe damba œrrr kpesheke ndœ azœ. ³⁰ Kashe œshe kœdœ lima ayi kœgbara o'o, yé tshe wusœ nœ adœke Ndjaba dara lima ama ye adœke anga gbolo tshelœ ye œ te gbozu manda ye.

³¹ Davidi wu lima sœ œrœ á yindœ kœwuta bala tœnœ, yé tshe gbara lima o'o kœshe nœ Masiya. Tœnœ dá tshe pa lima adœke: “Tshe sœsœpe lima lœ ogo nœ akuzu nene, yé tshe fufu lima nene.” ³² Adja Ndjaba she Yisu lœ akuzu. A'a para kœkœ kœdœ atimu nœ o'onœ. ³³ Ndjaba za she 6a tœ kuni ye, œ to Ɔtshœ F'iri á tshe pa lima tœ ye fœ she á tshe kurutshelœ nœ tœ 'a 6ata á 'e sœ kœwu tœnœ á sœ kœdji tœnœ. ³⁴ Davidi œ ga lafo nene gbaa, kashe tshe pa adœke:

“Gbozu Ndjaba pa fœ Gbozu nœ mœ:

sœ ga ati ga tœ kuni mœ,

³⁵ œrrr ga tœ lœkœ á mœ fa azu á endje yiangba zœ, ga tshada zœ 6ata mbata.”

³⁶ «Azu Israyele, 'e wusœ nœ dœ Ɔtshœnœ adœke: Yisu á 'e kuru she lima ga pa kurushi asœmœ, Ndjaba mbœrœ adœke tshe fa Gbozu, yé œ fa Kristu*.”

Ali kœfatshalœsu azu

³⁷ Lœkœ á azu dji o'onœ asœmœ ataa, lœsu endje ka endje, yé endje yu Petro œdœ pe anga udu aayi avwa adœke: «Aaya, 'a mbœrœ gadœ?» ³⁸ Petro gi fœ endje adœke: «'E fatshalœsu 'e: uzu dœ uzu gbœ batisimu dœ f'iri Yisu Kristu yeka á Ndjaba kœdjœrœndœ ekperœ nœ 'e. Yé Ndjaba œ to Ɔtshœ Fshiri fœ 'e. ³⁹ Gbambancœ nene, o'o nœ Ɔtshœ Fshiri á Ndjaba pa lima tœnœ, œ sœ mbœrœ e'e dœ agbolo nœ 'e, œdœ ndje pe azu á endje sœ lœ ingirinœ, endjeneke á Gbozu Ndjaba nœ azœ œ 'e bala endje.» ⁴⁰ Petro kpa pa o'o ndjoro fœ endje. Tshe pa ala o'o kœ adœke endje yindœ œneke á œne pa, yé œ gbota gbetshelœ nœ endje dœ kœpa adœke: «'E yindœ soro á Ndjaba za fœ 'e mbœrœ á kœgitœ 'e ugurutœ azu osho asœ á Ɔtshœ endje gaga nene!»

⁴¹ Endje neke á endje yi lima ndœ o'o nœ ye, endje gbœ batisimu. Yé dœ œnœ asœmœ, azu ga pa œrœ nœ kutu votœ te lima ga ndœ ukpulu ayindœ Yisu.

Ali kœngbœatœ ayindœ Yisu

⁴² Endje zatœ endje djigi ga tœ kœyisœrœ nœ aayi avwa yé œ sœ kœngbœatœ endje lœ yazu, œ sœ kœkurutshelœ mapa tœ endje dœ pe kœki fœ Ndjaba kpœtœ œsœnœ awa bale. ⁴³ Awa li lima tœ endje kpa kpa kpa ye: Aayi avwa mbœrœ ogboro œrœ yé œ má ndje ambárancœ. ⁴⁴ Ayindœ Yisu para kœkœ sœ lima kpœtœ œsœnœ bale yé œ ngbœa œrœ nœ endje kœ ga tœ nœ bale. ⁴⁵ Endje ka lima kindi: nœ endje ndje dœ œrœ nœ endje á kurutshelœ ngendjancœ dœ mara adœke uzu dœ uzu gbœ liaka ogo nœ ye. ⁴⁶ Endje sœ lima kœngbœatœ endje œlœ dœ œlœ 6a lœ Tepelo, yé œ sœ lima kœzi œrœ kpœtœ œsœnœ bale 6a lœ anda nœ endje. Endje sœ lima kœzi œrœ dœ yanga œdœ Ɔtshœ lœsu. ⁴⁷ Endje sœ lima kœdonga Ndjaba, yé azu kœ yi lima ndœ endje waa. Ɔlœ dœ œlœ, Gbozu sœ kœyi endjeneke á endje gbœ kœshe ga ugurutœ azu Ikrizia.

* 2.36 2.36 Kristu dœ o'o ama ogo Greke kœdœ Masiya

3

Petro she uzu á ada ye tshu

¹ Anga kidala bale dœ ada ɔ́ votɔ́, Apetro dœ Yowane ro lima kœdonga Ndjaba ɔ́a lœ Tepelo. ² Anga yakoshe bale á ada ye tshu tshakudu ye pe lœ gbolo ye sœ lima kœsœ ndoo dœ manda gbagba Tepelo á endje e «ɔ́tshɔ́ Manda». Endje sœ lima kœna dœ she ɔ́ɔ́ dœ ɔ́ɔ́ ga zœ mbœrœ á tshe kœyɔ́ndœ œrœ tshakane azu á endje sœ kœli ga lœ Tepelonœ. ³ Lɔ́kɔ́ á tshe wu Petro œdœ Yowane kœli ga lœ Tepelonœ, tshe yɔ́ndœ œrœ tœ endje. ⁴ Yé Apetro dœ Yowane tondœ ye, œ pa fœ she adœke: «Tondœ 'a.» ⁵ Uzunœ tondœ endje dœ gbetshelœ adœke endje to œrœ fœ œne zœ.

⁶ Á Petro kœpa fœ she adœke: «Mœ gugu dœ ngendja bale nene, kashe œneke á mœ sœ dœ tœncœ, mœ to fœ ɔ́œ: dœ i'iri Yisu Kristu, uzu Nazarete, áalafo œ na ana!» ⁷ Petro za kuni ye, œ ti she ga lafo. Trale, ada ye dœ tshelœ porongato ada ye yɔ́ɔ́ tshelœ tœ endje; ⁸ yé gbikivwigi, tshe áalafo œ tetœ ana. Tshe li awa bale dœ aayi avwa ga lœ Tepelonœ, œ ka, œ i kpitikpiti dœ pe kœdonga Ndjaba. ⁹ Azu para kɔ́kɔ́ sœ lima kœwu she kœna ana œdœ pe kœdonga Ndjaba. ¹⁰ Azu tra she tuu, œ pa adœke: «E dœdœ œshe dá sœ kœsœ lima ɔ́a pa ɔ́tshɔ́ manda Tepelo yekane á sœ kœyɔ́ndœ œrœ nene a!» Uvuru endje kpa lima lœ nœ tœ kœwu œrœ á mbœrœtœ endje lima fœ uzunœ á ada ye tshu asœmœ.

O'o nœ Petro

¹¹ Bata á uzu sœmœ yiya lima ndœ kœgitœ ye tœ Apetro dœ Yowane nene, azu para do ga lafo œ sœ kœkpa ga ndœ endje ngbɔ́ɔ́ tshakudu mbarasane á endje e i'irinœ adœke mbarasane nœ Salomo. ¹² Petro kœwu endje á kœpa adœke: «Azu Israyele, mbœrœ gadœ á uvuru 'e œ kpa lœ nœ tœ kœshenœ asœke a? Mbœrœ gadœ dá 'e sœ kœtondœ 'a ɔ́ata gbɔ́gbɔ́ nœ 'a dœ tœ 'a too manda Ndjaba á tshe sœ dœ 'a dá mbœrœ adœke á uzunœ asœke na ana a? ¹³ 'E wusœ nœ adœke Ndjaba nœ Abrayamo, Ndjaba nœ Izaka œdœ Yakobo, Ndjaba nœ aata azœ, œshe dá ma mokɔ́ nœ ayi akwa nœ ye dœ Yisu. 'E'e dá ka lima she adœke endje wo she; yé ɔ́ɔ́ á Pilato yi lima ndœ kœkatœ ye ti, 'e vvara lima tœ 'e ye. ¹⁴ 'E vvaratœ 'e tœ uzu á tshe sœ yerœ, á sœ ndjii, yeka á yu lima Pilato adœke tshe za anga ayi kœwo azu fœ 'e. ¹⁵ 'E wo lima Gbozu* nœ soro, kashe Ndjaba she she ugurutœ akuzu yé 'a kœdœ atimunœ. ¹⁶ Ngɔ́ngɔ́ asœ 'e wu yakoshe asœke. 'E wusœ ye dœ ɔ́tshɔ́nœ: i'iri Yisu dá she she mbœrœ 'a sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ye. Mbœrœ gbɔ́gbɔ́ nœ i'iri ye dá tshe wuta dœ ɔ́tshɔ́ ɔ́kɔ́ ɔ́ata á 'e wu utshu 'e para kɔ́kɔ́ asœke.

¹⁷ «Kashe aaya, mœ wusœ nœ adœke 'e'e dœ agbozu nœ 'e, 'e mbœrœ lima atamœ mbœrœ á 'e wuwusœ adja o'o nene. ¹⁸ Kashe Ndjaba mbœrœ ndœma ye á tshe pa lima tœncœ lœ ama aayi kœgbara o'o. Tshe pa lima adœke Masiya á tshe na, tshe wu oyo waa. ¹⁹ Mbœrœ tœncœ atamœ, aaya, 'e fatshalɔ́su 'e dœ œ kwa ga ndœ Ndjaba. (E dœ 'e kœmbœrœ ataa, tshe mbœrœ adœke ekperœ nœ 'e yiwa ye. ²⁰ Atamœ ndje, Gbozu Ndjaba œ mbœrœ adœke 'e gbɔ́ ɔ́tshɔ́ olo nœ kœyatœ 'e, yé tshe vwa Masiya á tshe ke lima she utshunœ katshatsha mbœrœ 'e asœmœ, fœ 'e. (Eshe kœdœ Yisu. ²¹ Kashe ngɔ́ngɔ́ asœke, Yisu Kristu œ sœ ɔ́a lafo œrrr ga tœ lɔ́kɔ́ á œrœ kɔ́ œ gumatœ ye liaka œneke á Ndjaba pa lima ndœ nœ lœ ama ayerœ aayi kœgbara o'o nœ ye. ²² Moyize pa lima adœke: "Gbozu Ndjaba œ vwa bala ayi kœgbara o'o bale ɔ́ata mœ, tshe dœ anga aya 'e. 'E dji bala œneke kɔ́ á tshe pa fœ 'e. ²³ Azu á endje tshapu kœdji she, endje

* 3.15 3.15 Ayi kœza soro fœ azu

sœ ugurutœ azu nœ Ndjaba nene yé endje tshu.” ²⁴ Yé aayi kœgbara o'o kœ, kœto kpœpa Samwele œerrr ga tœ azu á endje sœ angba ye, uzu dœ uzu gbara lima o'o tœ upu nœ lœkœnœ asœke. ²⁵ E'e kœdœ agbolo nœ ayi kœgbara o'o, 'e kœdœ ndje agbolo ayo á Ndjaba guma lima dœ aata azœ lœkœ á tshe pa lima fœ Abrayamo adœke: “Lœ awa nœ aata zœ, mœ to kane mœ ga pa azu kœ pa osho.” ²⁶ Mbœrœ 'e dá Ndjaba vwa ayi akwa nœ ye utshunœ. Tshe vwa she adœke tshe to kane ye ga pa 'e, yé uzu dœ uzu katœ kœmbœrœ ekperœ.»

4

Apetro dœ Yowane 6a utshu aayi kœwa ngbanga nœ Ayuda

¹ Lœkœ á Apetro dœ Yowane sœpe kœpu o'o, agbozu tshapa anganga Ndjaba, gbozu tshapa aayi kœgbandœ Tepelo œdœ Asadukayi, yi lima kumu endje. ² Endje sœ lima dœ ókœ tœpanœ kpuru kœwu adœke aayi avwa sœmœ bisha sœ kœyisœ œrœ yé œ sœ kœpandœ nœ adœke 6ata á Yisu shé lœ kuzu, azu á endje tshu lima, endje she ndje lœ kuzu. ³ Endje tepa endje, œ ko endje va ga lœ kánga œerrr ga tœ kœkœrœ osho mbœrœ œlœ di lima ye. ⁴ Lœ ugurutœ azu á endje dji lima Ɔtshœ O'o, azu ndjoro sœ lima dœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu, yé ayindœ Yisunœ wuta azu ga pa œrœ nœ kutu mindu (5.000) dœ œlœnœ asœmœ.

⁵ Osho kœrœ pa nœ yeka á agbozu tshapa Ayuda, agbozu Ikrizia, aayi kœyisœ awa akwanœ á endje sœ lœ Yerusaleme, ngbœa lima tœ endje. ⁶ Ana á tshe dœ egerœ nganga Ndjaba, dœ Kayifa, dœ Yowane, dœ Alekezandre œdœ pe azu kœ lœ bingœ nœ agboro anganga Ndjaba dá ngbœa lima tœ endje 6a zœ. ⁷ Endje to Apetro dœ Yowane ro tœnœ ga utshu endje, yé endje yu endje adœke: «'E mbœrœ œrœnœ asœke dœ gbœgbœ ndje pe dœ i'iri de e?»

⁸ Yé Petro á tshe sœ lima dœ gbœgbœ nœ Ɔtshœ Ishiri kœpa fœ endje adœke: «Agbozu tshapa azu ogo œdœ agbozu, ⁹ 'a mbœrœ œtshœrœ fœ uzu á ada ye tshu yekane á endje sœ kœyu 'a kpesheke adœke 'a pandœ mara œrœ á 'a mbœrœ á uzunœ asœ she. ¹⁰ Ataa œ li adœke e'e kœkœ œdœ azu Israyele, 'e wusœ nœ dœ œtshœnœ adœke uzunœ á tshe ka utshu 'e asœke, tshe she mbœrœ i'iri Yisu Kristu, uzu Nazarete á 'e kuru lima she ga pa kurushi yeka á Ndjaba she she lœ akuzu. ¹¹ Ɔshe kœdœ badja á e'e dœ aayi kœmœ anda za lima vwi'i, tshe fa badja á anda œ shi mbœrœ tœnœ. ¹² Azu œ gbœ kœshe kolœ 6a ndœ ye. Gbambanœ nene, pa œshœnœ asœke, anga angbi i'iri á Ndjaba za adœke azu gbœ kœshe lœ awanœ, gugu nene.»

¹³ Kœwu adœke Apetro dœ Yowane ka kolœ mbimbimbi ga pa o'o nœ endje, aayi kœwa ngbanga i lima gbandjuru mbœrœ endje kœdœ amba azu á endje wuwusœ œrœ nene. Kashe endje wu ndje lima sœ nœ adœke endje kœdœ azu á endje sœ lima awa bale dœ Yisu. ¹⁴ Kashe 6ata á endje sœ lima kœtonœ uzunœ á tshe she, á tshe ka lima utshu endje, awa kœgi o'o tœ endje gugu lima nene. ¹⁵ Á endje kœza awa fœ Apetro dœ Yowane kœwuta damba ga shu yé endje kœtetœ kœyutœ endje ugurutœ endje: ¹⁶ «A mbœrœ gadœ tœ azunœ asœke a? Mbœrœ azu para kœkœ lœ Yerusaleme wusœ nœ ngbi adœke, endje dá mbœrœ afá asœ, yé a shara nene. ¹⁷ Kashe œ li adœke a mbœrœ kœ adœke o'onœ tete lœ utu azu para kœkœ nene. A za uvuru endje adœke endje kpa papa o'o bale dœ i'iri uzu nœ endje asœmœ nene.»

¹⁸ Manda nœ, endje 'e endje, œ pakata endje kœpa o'o œdœ pe kœyisœ œrœ dœ i'iri Yisu. ¹⁹ Kashe Apetro dœ Yowane gi fœ endje adœke: «Ɔrœ gadœ dá sœ ndjii utshu Ndjaba a? 'A dji 'e too 'a dji Ndjaba? 'E wa ngbanganœ dœ tœ 'e kane. ²⁰ Yé tœ a'a nœ 'a, 'a vu ama 'a tœ œrœ á 'a wu dœ ala 'a yé á dji

dœ utu 'a nene.» ²¹ Kœdji o'onœ ataa, aayi kœwa ngbanganœ gbagbara endje œerr œ katœ endje ti. Endje gbœgbœ lima awa ndœ kœwa ngbanga ga tœ œkœ endje nene gbambanœ nene, azu para kœkœ sœ lima kœdonga Ndjaba mbœrœ œœrœncœ á wuta. ²² Yakoshœncœ á endje she she lœ awa nœ afá asœmœ, sœ lima dœ ungu kœropa zazu bisha.

Ayindœ Yisu sœ kœdonga Ndjaba

²³ Apetro dœ Yowane gu ga ndœ anga endje lœkœ á aayi kœwa ngbanganœ mi lima kane endje tœ endje, œ pandœ neke kœ á agboro anganga Ndjaba dœ agbœ Ayuda pa fœ endje. ²⁴ Manda kœdji o'onœ, aka endje para kœkœ awa bale, endje za avwala fœ Ndjaba dœ o'onœ atake: «Gbozu Ndjaba, œbœ dá mbœrœ tshalafo, dœ œshœ, dœ ungu œœdœ pe œeneke kœ á sœ lœncœ, ²⁵ œbœ dá za o'onœ asœke lœ awa nœ Œtshœ Ishiri ga lœ ama ata 'a dœ Davidi á tshe kœdœ ayi akwa nœ zœ:

“Mbœrœ gadœ á ogo kœ sœ kœturu tœncœ,
yé mbœrœ gadœ á azu sœ kœvwarandœ kœmbœrœ œœrœ
kashe œ gugu dœ ádá nene?

²⁶ Agbozu tshapa œshœ gumatœ endje,
yé agbozu kuma akwa ngbœtœ endje
mbœrœ kœnga koshe ga tœ Gbozu Ndjaba
œœdœ pe ga tœ Masiya nœ ye.”

²⁷ Gbamba nœ nene, œtœncœ kœdœ adjapu adœke Aerode dœ Pose Pilato ngbœbatœ endje dœ angbi azu œœdœ pe azu ogo Israyele ba lœ ongbonœ asœke mbœrœ kœnga koshe ga tœ Yisu, œeyerœ ayi akwa nœ zœ á tshe dœ Masiya nœ zœ. ²⁸ Dœ tœncœ ataa, endje mbœrœ liaka gbetshelœ nœ zœ kœ á bœ za lima dœ gbœgbœ œœdœ œeneke kœ á bœ yi lima ndje ndœ nœ dœ tœ zœ. ²⁹ Yé ngœngœ asœke Gbozu, tondœ mara á endje ndanga 'a asœke yé œ to uvuru fœ aayi akwa nœ zœ dœ endje mindœ o'o ama zœ dœ gbœgbœ kœ. ³⁰ To kane zœ ga pa kumu azu kœ mbœrœ adœke kœshe azu, ambará œœrœ dœ pe afá, mbœrœtœ endje dœ i'iri Yisu á tshe dœ œeyerœ ayi akwa nœ zœ.» ³¹ Manda kœza avwala nœ endje, oshœ á endje sœ lima tœncœ turu yé endje para kœkœ, endje gbœ Œtshœ Ishiri œ tetœ kœpandœ Œtshœ O'o dœ gbœgbœ.

Ayindœ Yisu ngbœba œœrœ nœ endje ga tœ œœrœncœ

³² Ukpulu azu á endje fa lima ayindœ Yisu, sœ lima dœ lœsu œœdœ pe dœ gbetshelœ bale. Anga uzu bale pa pa lima adœke œœrœ nœ œne sœ pa undu œne dœ tœ œne nene, kashe endje sœ kœngbœba lima kœ ga tœ œœrœncœ bale.

³³ Aayi avwa nœ Yisu sœ lima kœmindœ o'o kœshe nœ Gbozu Yisu ugurutœ akuzu dœ gbœgbœ, yé Ndjaba sœ lima kœza œtshœ lœsu ye ga pa endje kœ. ³⁴ Uzu bale doœdœ lima ayi oyo ugurutœ endje nene. Gbambanœ nene, endjeneke á endje sœ lima dœ kindi too dœ anda, endje ka lima œ na dœ ngendjanœ, ³⁵ yé œ ko fœ aayi avwa. Lœ kœkurutshelœ nœ, uzu dœ uzu sœ lima kœgbœ lindœ œeneke á li dœ she. ³⁶ Anga uzu bale lœ mara nœ Alevi sœ ndje lima ugurutœ endje. I'iri ye kœdœ Yozezu á endje zu she lakpi Shipre. Aayi avwa œ ndje lima she Barnabase, œ yindœ kœpa adœke «uzu kœto gbœgbœ». ³⁷ Tshe sœ ndje lima dœ kindi nœ ye, yé œ ka, œ na dœ ngendjanœ yeka á ko fœ aayi avwa.

¹ Anga uzu bale á i'iri ye kœdœe Anania, dji lima tœ ye dœ awonœ yé œ ka kindi nœ endje. ² Manda nœ, endje sœ lima dœ egerœ lœsu dœ awonœ, yé œ gumasœ tshakala ngendjanœ mbœrœ endje yeka á na dœ udunœ fœ aayi avwa. ³ Kashe Petro pa adœke: «Anania, mbœrœ gadœ á Satana li ga lœsu zœ ata a? Bœ fara Ɔtsho Ishiri, yé œ gbœtœ tshakala ngendja kindi. ⁴ Bœ ka má tœ kœka kindinœ ye nene a? Too bœ kœka, mbœrœ gadœ bœ mbœrœ má œrœ á bœ yindœ nœ dœ ngendjanœ nene a? Gbetshelœnœ ascœmœ li ga lœsu zœ koto o? Ɛ dœdœ azu dá bœ fara endje nene, kashe Ndjaba dá bœ fara she ascœmœ.» ⁵ Lœkœ á tshe dji o'onœ ascœmœ ataa, tshe nœ vwi œ te, œ tshu ye. Awa za azu á endje dji lima o'onœ. ⁶ Agbolo modo vwele lima she dœ lœba, yé œ na œ shi she ye.

⁷ Manda ada œlo voto, awonœ wuwusœ œeneke á mbœrœtœ endje nene, yé œ li tœndu tœndu ga sœnda ga zœ. ⁸ Petro kœyu she adœke: «Pandœ nœ fœ mœ kane, pa ngendja kindinœ á 'e ka dœ mœ a?»

Tshe kœyindœ nœ adœke: «Adjapu, pa ngendjanœ dœ mœ!» ⁹ Yé Petro kpa yu she adœke: «Mbœrœ gadœ á bœ djitœ zœ dœ akœ zœ á fara Ɔtsho Ishiri nœ Gbozu Ndjaba a? Dji kane, azu á endje to tœ kœshi akœ zœ, endje ka 6a lœ manda 6a zœ. Ɛbœ ndje awa bale, endje shi ndje bœ.» ¹⁰ Pe kpœœ ma ye atake, tshe te ga tœ ada Petro œ tshu ye. Lœkœ á agbolo modo li lima, endje wu adœke tshe tshu ye, yé œ za lima she á na á shi ndje she ndoo dœ akœnœ. ¹¹ Egerœ awa li lima tœ azu Ikrizia œdœ pe azu á endje dji lima ndœ o'onœ ascœmœ.

Afá nœ aayi avwa

¹² Aayi avwa sœ lima kœmbœrœ afá ndjoro, yé œ sœ lima kœma ambáránœ 6a ugurutœ azu. Ayindœ Yisu sœ lima kœngbœtœ endje kœ 6a tshakudu mbarasane nœ Salomo dœ gbetshelœ bale. ¹³ Uzu á tshe gugu dœ kœyindœrœ nene œ li kœli ga ndœ endje nene, andaa azu sœ lima kœpandœ œtshœrœ nœ ayindœ Yisu. ¹⁴ Ayakoshe dœ pe ayashe ndjoro sœ lima kœfatshalœsu endje ga ndœ Gbozu, yé œ sœ lima ga ugurutœ ayindœ Yisu ascœmœ. ¹⁵ Endje sœ lima kœwuta dœ aayi kœba ga tœ ala awa, yé œ sœ lima kœkœ endje ga pa kelekpœ œdœ ga pa kondja mbœrœ adœke Petro kœsœ kœro tœnœ, á ishiri ye kœna ga pa anga endje ugurutœ endje. ¹⁶ Anga ukpulu azu ogo á sœ mashenga dœ Yerusalemœ na ndje lima dœ aayi kœba œdœ pe azu á ekpe ishiri sœ pa endje, yé endje she lima para kœkœ.

Ɛrœ kanga á aayi avwa wu

¹⁷ Dœ lœkœnœ ascœmœ, egerœ nganga Ndjaba œdœ endjeneke kœ á endje sœ indiri ye, œ yindœ kœpa adœke azu tshelœ ngbœtœ nœ Ásadukayi, endje sœ lima dœ ókœ. ¹⁸ Endje ko aayi avwa, yé œ vwi endje ga lœ kángœ. ¹⁹ Kashe dœ butshœ, andjelu nœ Gbozu kœrœ manda kángœ yé œ ko endje ga shu, á pa fœ endje adœke: ²⁰ «'E na œ sœ 6a lœ Tepelo. Yé 6a zœ, 'e pandœ o'o upu nœ tafo soro fœ azu.» ²¹ Manda kœdji o'onœ, endje ro pe dœ amazi tuu ga lœ Tepelo, yé œ tetœ kœyisœ œrœ 6a zœ.

Egerœ nganga Ndjaba yikumu ye, œshe œdœ azu á endje sœ indiri ye. Endje e lima osho ndœ angbœtœ nœ endje dœ agboro azu kœwa ngbanga, yé œ vwa azu adœke endje e aayi avwa á endje sœ 6a lœ kángœ. ²² Kashe lœkœ á aayi akwa wuta lima 6a lœ kángœ 6a zœ, endje gbœgbœ lima endje nene. Endje gu yé œ pa adœke: ²³ «'A wu manda kángœnœ, endje tshu dœ œtshœnœ yé aayi kœgbœndœ manda nœ ka ga pa nœ. Kashe lœkœ á 'a kœrœ atake, a wuwu uzu bale 6a lœ nœ 6a zœ nene.» ²⁴ Kœdji o'onœ ataa, gbozu nœ aayi kœgbœndœ

Tepelo œdœ pe agboro anganga Ndjaba i gbøndjuru tœ upunœ, yé œ tetœ kœyutœ endje tœ neke á mbœœtœ endje asœmœ. ²⁵ Kashe anga uzu na lima œ pandœ nœ fœ endje adœke: «'E wu, azu á 'e ko lima endje ga lœ kánga asœmœ, endje ka 6a lœ Tepelo yé œ sœ kœyisœ œrœ fœ azu.»

²⁶ Yé gbozu tshapa aayi kœgbœndœ Tepelo na dœ aturugu nœ ye, œ to aayi avwa lœ zítinœ kparawa adœke azu kœveve œne dœ badja nene. ²⁷ Endje na dœ endje ga lœ osho kœwa ngbanga, yé egerœ nganga Ndjaba te lima tœ kœwa ngbanga ga pa endje. ²⁸ Tshe pa fœ endje adœke: «'A kœ 'e lima dœ œgbœ tœ kœyisœ œrœ dœ i'iri uzu asœmœ ye. 'E wu, 'e mbœœœ œrrr kœyisœœrœ nœ 'e za tshelœ ongbœ Yerusalemœ djigi. Atamœ, 'e yindœ kœmindœ nœ adœke a'a dá wo yakoshœne asœke a?»

²⁹ Kashe Apetro dœ anga udu aayi avwa gi adœke: «œ li adœke a mbœœtœ azœ lindœ o'o ama Ndjaba, kashe œ dœdœ lindœ œnœ azu nene. ³⁰ Ndjaba nœ aata azœ she Yisu á e'e, 'e wo lima she á za she ga pa kurushi ugurutœ akuzu. ³¹ Tshe za she ga pa kuni ye, œ fa she tœ Gbozu œdœ ayi kœshe azu mbœœœ adœke azu Israyele fatshalœsu endje yekane á Ndjaba kœdjerœndœ ekperœ nœ endje. ³² Yé tshe vwa 'a ndœ kœmindœ o'onœ asœke, a'a œdœ Œtshœ Ishiri á Ndjaba za fœ azu neke á endje sœ kœmbœœtœ endje liaka o'o ama ye.»

³³ Kœdji o'onœ ataa, aayi kœwa ngbanga sœ dœ ókœ tœ pa nœ kpuru, yé œ yindœ kœwo aayi avwa. ³⁴ Kashe anga Farisayi bale á i'iri ye kœdœ Gamaliyele, œshe kœdœ egerœ ayi kœyisœ awa akwa á azu kœ yindœ ye, sœ lima kpœœœmœ zœ. Tshe áalafo 6a ugurutœ aayi kœwa ngbanga asœmœ, yé á pa adœke endje kœ damba aayi avwa ga shu kane. ³⁵ Manda nœ, tshe pa ngbi adœke: «Azu tshelœ Israyele, 'e gbœtshelœ 'e tœ œneke á 'e yindœ kœmbœœœ fœ azu asœke kane. ³⁶ œndœnœ didi damba nene, Teyudase má kpœke tœ ye 6ata uzu á œsœ ye li, yé azu ga pa œrœ nœ kama vana te mangba ye. Endje wo she yé endjeneke kœ á endje te lima mangba ye, endje kurutshelœtœ endje dœ œœ yé anga œrœ bale kpa gugu manda endje nene.

³⁷ «Manda ye, dœ lœkœ kœdi azu, Yudasi uzu tshelœ Galilayi kpa wuta, yé azu ndjoro te mangba ye. Kashe œshe ndje tshe tshu lima, yé endjeneke kœ á endje te lima mangba ye kpa kuru ndje tshelœtœ endje. ³⁸ Ngœngœ asœke, mœ pa fœ 'e adœke 'e kpa gbegebe dœ azunœ asœke nene; 'e katœ endje dœ endje ro. Mbœœœ œdœ gbœtshelœ too akwa nœ endje kœto 6a ndœ azu, œ yiwa dœ tœ endje zœ. ³⁹ œdœ œ kœto 6a ndœ Ndjaba, 'e li kœwo tœnœ nene. 'E mbœœœœœ adœke 'e gbœ o'o dœ Ndjaba nene!»

Aayi kœwa ngbanga para kœkœ yindœ o'o Gamaliyele ngbii. ⁴⁰ Yé œ kpa e aayi avwa, œ sœ endje dœ ndjapa. Manda kœmi upu fœ endje adœke endje kpa tata i'iri Yisu nene, endje katœ endje ti. ⁴¹ Aayi avwa gitœ endje utshu aayi kœwa ngbanga yé lœsu endje sú dœ yanga, mbœœœ á endje wu oyo mangba i'iri Yisu. ⁴² Œlœ dœ œlœ, œdœ 6a lœ Tepelo too 6a sœnda, endje sœ kolœ kœyisœ œrœ nœ endje dœ pe kœpandœ Œtshœ O'onœ adœke Yisu kœdœ Masiya.

6

Azu mindu dœ bisha mbœœœ kœti kane aayi avwa

¹ Dœ lœkœnœ asœmœ, ayindœ Yisu wuta lima ndjoro. Ayudœnœ á endje zu endje lima lœ ngbi ogo, á endje sœ kœpa o'o ama Greke tetœ kœpulœma endje tœ upu nœ anga endje á endje zu endje 6a lœ ogo Israyele. Gbambœnœ nene, endje pa lima adœke œlœ dœ œlœ á endje sœ kœkurutshelœ œrœ, endje

sæscæ kœgbe dœ ayashe koya á endje to læ anghî ogo dœ ƿtshǫnœ nene. ² Aayi avwa ndjokpa dœ bisha ngbǫba ayindœ Yisu kǫ ga tœ æscœnœ, yé œ pa adœke: «Æ lili adœke 'a katœ kœyisœ o'o ama Ndjaba ti yé œ gbe kolœ dœ akwa nœ kœzirœ nene. ³ Mbœrœ tœnœ ataa, aaya, 'e ke azu mindu dœ bisha (7) ugurutœ 'e á ƿtshǫ endje ga, endjeneke á endje sú dœ ƿtshǫ Ishiri œdœ pe kœwuscœtœ yeka á a kœza akwanœ asœmœ fœ endje. ⁴ Tœ a'a nœ 'a, 'a sœpe kœza avwala œdœ kœyisœ ƿtshǫ O'o.»

⁵ Ayindœ Yisu para kǫkǫ yindœ o'onœ asœmœ ngbîi fœ endje. Endje ke Etiene, uzu nœ kœyindœrœ œdœ ƿtshǫ Ishiri, Filipino, Prokœre, Nikanœre, Timo, Paremenase œdœ pe Nikola á tshe kœdœ uzu á tshe yindœ Ndjaba nœ Ayuda 6a læ ongbŏ Atiŏshe. ⁶ Endje ma endje fœ aayi avwa yeka á endje za avwala, yé á to kane endje ga pa endje. ⁷ O'o ama Ndjaba sœ lima kœza osho kǫ, yé ayindœ Yisu kpa ngba tǫpanœ kpuru læ Yerusalemœ. Anganga Ndjaba ndjoro fa lima lœsu endje, œ yindœ o'o nœ Yisu.

Kœtœpa Etiene

⁸ ƿtshǫ lœsu œdœ pe gbgbǫ nœ Ndjaba su lima Etiene kperœ, tshe fa lima œrœ yé œ má ambáránœ læ ugurutœ azu. ⁹ Kashe dœ lǫkǫ asœmœ, azu tshelœ Sinagoga á endje e endje «akanga á endje za awa fœ endje», endje kœdœ anga azu ogo Sirene, dœ anga azu ogo Alekezandri, dœ anga azu tshelœ Silisi œdœ pe endje nœ Azi tetœ kœgbugburu tshelœ o'o dœ Etiene. ¹⁰ Kashe 6ata á tshe sœ lima kœpa o'o læ kœwuscœtœ á ƿtshǫ Ishiri to fœ she, awa adœke endje shara she gugu lima nene. ¹¹ Endje fara lima azu dœ kowo mbœrœ á endje kœpa adœke: «'A dji she kœpa ekpe o'o ga tœ Moyize œdœ pe ga tœ Ndjaba!» ¹² Endje bili azu, agbǫ Ayuda œdœ aayi kœyisœ awa akwa. Yé endje na ndoo dœ Etiene œ bopa ye, á to she rotœnœ ga læ angbǫtœ kœwa ngbanga. ¹³ Endje na dœ ekpe atimu 6a zœ, yé á endje pa adœke: «Uzunœ á tshe sœ asœke kakatœ kœpa o'o tœ œyerœ Tepelo nœ zœ œdœ pe tœ awa akwa nœ Moyize nene. ¹⁴ 'A dji she kœpa adœke, Yisu, uzu tshelœ Nazaretœnœ asœmœ œ ndi tshelœ Tepelo asœke, yé œ yapa ndje mara kœsœ nœ aata azœ á Moyize ka lima tœ nœ fœ azœ.» ¹⁵ Endjeneke kǫ á endje sœ lima tœ œsœ angbǫtœ kœwa ngbanganœ, endje to lima ndœ Etiene, yé œ wu tshatshu ye 6ata œnœ andjelu.

7

Etiene pu o'o

¹ Egerœ nganga Ndjaba yu Etiene adœke: «Æneke á endje pa dœ i'iri zœ kœdœ adja o'o a?» ² Etiene gi adœke: «Alaya mœ œdœ pe alaba mœ, 'e dji mœ kane. Ndjaba nœ mokǫ wuta lima ga tœ ata azœ dœ Abrayamo lǫkǫ á tshe sœ lima 6a lakpi Mezopotami, utshunœ adœke tshe gu kœmbœrœ ogo Harane. ³ Tshe pa lima fœ she adœke: “Katœ ogo zœ œdœ pe bingî nœ zœ ti, yé œ gu ndœ ogo á mœ yisœ nœ fœ 6œ.” ⁴ Yé Abrayamo katœ ogo nœ ye 6a lakpi Kalade ti, œ ro kœmbœrœ ogo 6a lakpi Harane. Aba Abrayamo tshu 6a zœ yé manda kuzu ye, Ndjaba gi lima Abrayamo ga læ ogo á 'e sœ læ nœ ngǫngǫ asœke. ⁵ Kashe Ndjaba fafa lima Abrayamo tœ ayengǫ ƿshǫnœ bale nene, á œdœ ndje osho nœ kœto ada ye ga tœnœ nene. Kashe tshe pa lima ndœ nœ fœ she adœke œne za bala ogonœ asœke fœ she dœ aatanœ, andaa œshe dœ Abrayamo gugu lima damba dœ gbolo nene. ⁶ Yé Ndjaba kpa pa lima fœ she atake: “Aata zœ œ mbœrœ bala anghî ogo. Endje te bala akanga 6a zœ, yé œ wu oyo manda ungu kama vana. ⁷ Kashe œmœ Ndjaba, mœ pa

adœke mœ wa bala ngbanga ga tœ ogo á endje te akanga lœ nœ. Manda nœ, endje wuta 6a zœ yé œ gu ndœ kœza avwala fœ mœ kpœtœ oshonœ asœke.”

⁸ «Ndjaba lu madu dœ Abrayamo yé ambáránœ kœdœ kœwa gaza ayakoshe. Mbœrœ tœnœ dá Abrayamo wa gbolo nœ ye dœ Izaka tœ gaza ɔlɔ á tshē mbœrœ olo mindu dœ votɔ manda kœzu she. Awa bale Izaka wa lima gbolo nœ ye dœ Yakobo yé Yakobo wa ndje agbolo yakoshe nœ ye ndjokpa dœ bisha, á endje dœ aata azœ tœ gaza.»

⁹ «Aata azœ mbœrœ lima uku ga tœ Yozefu yé œ ka lima she mbœrœ kœte kanga 6a lœ Ezipito, kashe Ndjaba sœ lima dœ she awa bale. ¹⁰ Tshe gi she lœ oyo nœ ye kɔ, œ to kœwusœtœ fœ she yé á mbœrœ adœke tshe wuta ɔtshɔ uzu utshu Farawo, gbozugo Ezipito. Farawo za she tœ ayi kœtondœ ogo Ezipito œdœ pe œrœ tshasœnda nœ ye kɔ. ¹¹ A sœ atake, egerœ œgo za Ezipito œdœ pe ogo Kanana djigi. Oyo ro lima sœ nœ yé awa kœgbɔ kœzirœ gugu lima tœ aata azœ nene. ¹² Lɔkɔ á Yakobo dji lima adœke kœzirœ sœ 6a lœ Ezipito, tshe vwa aata azœ utshunœ. ¹³ Tœ bisha kœro endje ga zœ, Yozefu pandœtœ ye fœ aayanœ, yé œ pandœ mara nœ ye fœ Farawo. ¹⁴ Manda nœ, Yozefu vwa osho adœke endje para abandœ dœ Yakobo œdœ pe ayonœ kɔ na tœnœ. Endje sœ lima kɔ azu zazu votɔ dœ ndjokpa dœ mindu. ¹⁵ Yakobo na ga lœ Ezipito, yé œ tshu 6a zœ œdœ ndje pe aata azœ. ¹⁶ Endje ko lima oko endje ro tœnœ 6a lœ Sikeme yeka á shi endje 6a lœ udu á Abrayamo yɔ lima tshakane agbolo nœ Amore.

¹⁷ «Bata á olo kœmbœrœ œrœ má Ndjaba pa lima tœnœ fœ Abrayamo ndo ye, aata azœ zu lima azu yé œ kpa wuta ndjoro lœ ogo Ezipito, ¹⁸ yekane á anga tafo gbozugo á tshē wuwu lima sœ o'o tœ upu nœ Yozefu nene, za akwa kœgbɔndœ ogo Ezipito. ¹⁹ Gbozugonœ sœ lima kœfara azu nœ azœ, tshe ma lima ekpe ɔtshɔ ye fœ aata azœ œrrr ga tœ kœpa fœ endje adœke endje ko aaya agbolo nœ endje á endje sœpe kœɔ ɔngɔ va e mbœrœ adœke endje tshu ye.» ²⁰ Dœ lɔkɔnœ asœmœ dá endje zu lima Moyize. Tshe kœdœ lima ɔtshɔ gbolo tœ ala Ndjaba. Tshe mbœrœ lima yapu votɔ 6a lœ anda nœ abanœ. ²¹ Yé manda nœ, endje katœ ye ti, yawuru nœ Farawo za she œ gbɔndœ ye lima 6ata adja gbolo nœ ye. ²² Endje yi lima sœ œrœ tshelœ Ezipito kɔ fœ she, yé tshē sœ lima dœ gbɔgbɔ lœ o'o œdœ pe lœ akwa nœ ye.

²³ «Lɔkɔ á tshe wuta lima ga tœ ungu zazu bisha, tshe gbɔ gbetshelœ kœro 6a ugurutœ aayanœ, azu tshelœ Israyele. ²⁴ Tshe wu lima uzu Ezipito kœbi anga uzu Israyele bale. Mbœrœ kœnga pa ayanœ asœmœ œdœ pe kœtœ gœda tshangba ye, tshe 6i uzu Ezipitonœ yerœwa fœ kuzu. ²⁵ Tshe gbe lima adœke aaya œne wusœ nœ adœke Ndjaba œ she endje lœ awa nœ œne. Andaa endje wuwu lima sœ nœ nene. ²⁶ Olo bale manda nœ, Moyize kɔ tshelœ azu Israyele bisha á endje sœ tœ koshe, yé œ ngbɔ6a endje ga tœnœ dœ o'o atake: “Anga mœ, e'e kœdœ aayazu! Mbœrœ gadœ á 'e 6itœ 'e a?” ²⁷ Kashe tsheneke á tshe sœ kœbi yanganœ gɔrɔ Moyize dœ o'o take: “Uzu de dá za 6œ tœ gbozu œdœ ayi kœwa ngbanga pa 'a? ²⁸ Bœ yindœ kœwo mœ 6ata á 6œ wo libi uzu Ezipito a?” ²⁹ Kœdji o'onœ asœmœ ata, Moyize kpa œ zatœ ye yiwa tœnœ 6a lœ ogo nœ Amadiane. Tshe zu lima agbolo bisha 6a zœ.»

³⁰ «Manda ungu zazu bisha, andjelu wuta ga tœ ye 6ala la6a owo, 6a lœ a'eara ɔyɔ á sœ 6a lœ kpagagasho kaga Sinayi. ³¹ Moyize yi gbɔndjuru lɔkɔ á tshe wu œrœnœ asœmœ. Œne gitœ œne ndoo á kœtondœ nœ kane, tshe dji tshama Gbozu Ndjaba kœpa adœke: ³² “Œmœ kœdœ Ndjaba nœ aaba zœ, Ndjaba nœ Abrayamo, nœ Izaka dœ pe Yakobo.” Awa litœ Moyize kpa kpa kpa ye; awa adœke tshe tondœ oshonœ gugu tœ ye nene. ³³ Á Gbozu Ndjaba

kœpa fœ she adœeke: “Gi ada zœ læ œrada mbœrœ osho á 6œ ka ga tœnœ kœdœ œyerœ osho. ³⁴ Adjapu, mœ wu oyo á azu nœ mœ sœ kœwu tœnœ 6a læ ogo Ezipito, œ dji ndœ iki endje; mbœrœ tœnœ ataa dá mœ jerœ kœshe endje. Na zœ, mœ yindœ kœvwa 6œ ngœngœ asœke 6a læ Ezipito.”

³⁵ «Tshetœ Moyize á azu Israyele gœrœ lima she á pa fœ she adœeke: “œde dá za 6œ tœ gbozu œdœ ayi kœwa ngbanga a?” œshe dá Ndjaba vwa she 6ata gbozu, 6ata ayi kœshe azu læ awa nœ andjelu á tshe wuta ga ndœ ye 6a læ a'eara œyœ. ³⁶ œshe dá ko endje wuta tœ nœ ga shu læ ogo Ezipito. Tshe fa œrœ yé œ má ambáránœ læ ogo Ezipito, 6a tœ egerœ ungu Fala œdœ 6a læ kpagagasho manda ungu zazu bisha. ³⁷ Moyize dá kpa pa fœ azu Israyele adœeke: “Ndjaba œ to bala ayi kœgbara o'o bale 6ata mœ fœ 'e læ ugurutœ aaya 'e.” ³⁸ œshe dá ka lima læ ugurutœ aata azœ dœ pe andjelu á tshe pa lima o'o fœ she 6a pa kaga Sinayi. Moyize dá sœ lima kœgbo o'o nœ soro 6a ndœ Ndjaba mbœrœ kœyisœ nœ fœ azœ.

³⁹ «Kashe aata azœ yiyi lima ndœ kœdji she nene; endje vwaratœ endje tœ ye yé œ yi lima ndœ kœkwatœ endje ga læ ogo Ezipito. ⁴⁰ Endje pa lima fœ Aro adœeke: “Mbœrœ anga andjaba fœ 'a adœeke endje gbœndœ 'a, mbœrœ Moyize má á tshe ko azœ wuta tœnœ ga shu læ ogo Ezipitonœ asœmœ, 'a wuwusœ œrœ á wuta ga tœ ye nene.” ⁴¹ Endje mbœrœ lima ishiri aya ngombe dœ œlœnœ asœmœ œ sœ kœto okoro ga tœnœ, yé œ mbœrœ angbo dœ yanga mbœrœ œneke á endje mbœrœ lima dœ tœ endje. ⁴² Tœ kœgi œrœ tshangbanœ fœ endje, Ndjaba dœ tshapa ye gbœ endje yé œ katœ endje adœeke endje donga angerepe* 6a lafo, 6ata á endje sú 6a la mbeti nœ ayi kœgbara o'o adœeke:

“Azu Israyele, œmœ dá 'e to lima agea œdœ pe tokóró fœ mœ manda ungu zazu bisha 6a læ kpagagasho a?

⁴³ œ œ nene. 'E za gbanda tande nœ ndjaba Moloke, œdœ ishiri nœ ndjaba angerepe nœ e'e dœ Refane, ishirinœ á 'e mbœrœ dœ tœ 'e á sœ kœdonga tœnœ asœmœ. Mbœrœ tœnœ ataa, mœ gœrœ 'e læ ogo nœ 'e dœ œ vwa 'e waa 6a kele Babilone.”

⁴⁴ «Aata azœ sœ lima dœ gbanda tande á sœ kœma adœeke Ndjaba sœ dœ azœ awa bale 6a læ kpagagasho. Ndjaba pa lima fœ Moyize adœeke tshe mœ anda tandenœ 6ata œneke á tshe wu lima. ⁴⁵ Aata azœ gbœ gbanda tande 6a ndœ aba endje, yé œ te œnœ endje. Lœkœ á Yosua sœ lima kœgboendœ endje, endje li dœ tœnœ djelœ ogo neke á endje gbœtœnœ læ koshe, ogo á Ndjaba gœrœ azu lænœ utshu endje. Gbanda tandenœ sœ kpœtœmœ œrrr ga tœ lœkœ á Davidi wuta lima gbœzugonœ. ⁴⁶ Davidi gbœ œtshœrœ 6a ndœ Ndjaba, yé œ yu osho adœeke œne mœ anda fœ Ndjaba nœ Yakobo. ⁴⁷ Kashe Salomo dá mœ lima andanœ fœ she.

⁴⁸ «Andaa Ndjaba á tshe ropa œrœ kœ sœsœ læ anda á azu mbœrœ dœ kane endje nene. Bata á Ndjaba pa læ awa nœ aayi kœgbara o'o adœeke:

⁴⁹ “Tshalafo kœdœ osho tshagbozu nœ mœ, yé œshœ kœdœ osho kœto ada mœ ga tœnœ. Anda gadé dá 'e mœ fœ mœ a?

Yé osho gadé dá mœ kœyatœ mœ tœnœ a?

⁵⁰ œ dœdœ kane mœ dá mbœrœ œrœnœ asœmœ kœ nene a?”

⁵¹ «Etiene kpa pa fœ azu kœwa ngbanga adœeke: “Azu gbœkumu, læsu 'e œdœ utu 'e be pa 'e tœ upu nœ Ndjaba, 'e sœ kœvwaratœ 'e œlœ dœ œlœ tœ œtshœ

* 7.42 7.42 œneke kœ á sœ 6a lafo: yapu, œlœ, angerepe

ishiri. 'E sœ adja awa bale ɓata aata 'e. ⁵² Aayi kœgbara o'o neketa dá aata 'e ndandanga she nene a? Endje wo lima endjeneke á endje sœ kœpandœ kœna uzu á tshe sœ ndjii. Yé ngongɔ nœ asœke, tshetœ ye dá 'e va ɔto ye yé á wo she. ⁵³ 'E dji awa akwa nœ Ndjaba á aandjelu pandœ nœ fœ 'e, yé œ tshapu kœza ga tœ akwa ye.»

Kuzu Etiene

⁵⁴ Lɔko á aayi kœwangbanga dji o'onœ asœmœ ataa, tshatshu endje fa agba ɔko, yé endje zi tshelœ daji endje gbagbara gbagbara dœ ókó ga tœ Etiene. ⁵⁵ Kashe ɓata á Etiene su lima dœ Ɔtshɔ Ishiri, tshe tondœ tshalafo, œ wu moko nœ Ndjaba œdœ Yisu á tshe ka ga tœ kuni ye. ⁵⁶ Tshe pa adœke: «'E wu, mœ tondœ tshalafo ngbi yé Gbolo nœ uzu ka ga tœ kuni Ndjaba.» ⁵⁷ Kœdji o'onœ ata, endje ve ɔgbɔ rawa yé œ be utu endje ga tœnœ. Manda nœ, endje tshu ko ga pa ye. ⁵⁸ Endje gbota she lœ ongbo ga shu yeka á tetœ kœve lima she dœ badja. Atimunœ ka lima tœ lœba nœ endje ga tœ ada anga gbolo yakoshe bale á i'iri ye kœdœ Sawulo. ⁵⁹ Lɔko á endje sœ lima kœve Etiene dœ badja, tshe sœ lima kœza avwala adœke: «Gbozu Yisu, za ishiri mœ.» ⁶⁰ Manda nœ, tshe te dœ matshukuda ye, yé œ ve ɔgbɔ rawa adœke: «Gbozu, gbegbe dœ ekperœ nœ endje nene.» Manda kœpu o'o asœmœ, tshe tshu ye.

8

¹ Sawulo sœ lima ugurutœ azu á endje yindœ nœ adœke endje wo Etiene ye.

Ali kœmbœrœ œrœ kanga fœ Ikrizia

Dœ alonœ asœmœ, Ikrizia tshelœ Yerusaleme te lima tœ kœwu ɔgbɔ œrœ kanga. Kolœ aayi avwa dá lœpe lima lœ Yerusaleme kashe ayindœ Yisu para kɔko kuru lima tshelœtœ endje lœ ogo Yuda œdœ pe lœ Samariya. ² Azu nœ ɔtshɔ lœsu shi lima Etiene manda kœki she dœ oyo ko.

³ Andaa Sawulo sœ lima kœpa avwara kœndi Ikrizia. Tshe sœ lima kœli anda bale dœ bale yekane á gbota ayindœ Yisu, ayakoshe, ayashe yé á gu kœke endje va ga lœ kángá.

⁴ Endjeneke á endje ndjɔ lima tshelœtœ endje, tetœ kœpandœ Ɔtshɔ O'o djelœ ogo djezœ ko.

Filipo yisœ Ɔtshɔ O'o ɓa lœ Samariya

⁵ Filipo na œnœ ye ɓa lœ anga ongbo bale lœ Samariya, œ sœ kœyisœ œrœ dœ upu nœ Kristu ɓa zœ. ⁶ Ukpulu azu ko yindœ o'o ama Filipo mbœrœ á endje sœ lima kœdji she, á sœ ndje kœwu afá á tshe sœ lima kœmbœrœ tœnœ.

⁷ Ekpe ishiri ndjoro sœ lima kœwuta lœ aayi kɔfa dœ kœve ɔgbɔ rawa. Azu ndjoro á ada endje tshu œdœ pe agbakindi she ndje lima ye. ⁸ Yé egerœ yanga sœ lima lœ ongbonœ asœmœ.

⁹ Anga uzu má i'iri ye kœdœ Shimu, á tshe sœ ndje utshunœ lœ ongbo sœmœ, sœ lima kœfa œrœ tsharawo yé azu tshelœ Samariya ki lima tœ œsœnœ waa. Tshe zatœ ye lima ɓata egerœ uzu. ¹⁰ Azu para kɔko, kœto tœ aaya agbolo œrrr ga tœ agbozu, dji lima she tapanœ kpuru. Endje pa lima adœke: «Yakoshenœ asœke sœ dœ gbgɔ nœ Ndjaba, á endje e tœnœ egerœ gbgɔ.» ¹¹ Endje zatœ endje lima ga tœ ye mbœrœ kœfa œrœ tsharawo nœ ye á sœ kœza uvuru endje lœ nœ. ¹² Kashe lɔko á endje dji lima Ɔtshɔ O'o á Filipo yisœ nœ tœ upu tshagbozu nœ Ndjaba œdœ pe i'iri Yisu Kristu, ayakoshe œdœ ayashe gbɔ lima batisimu. ¹³ Shimu yindœ nœ dœ tœ ye, yé œ

gbɔ batisimu. Manda nɔɛ, tshe te mangba Filipino. Tshe sɔɛ lima kɔɛwu oghoro ambará œdɔɛ pe afá á Filipino sɔɛ kœmbœrœ tœnœ, œ ki tœ œsœnœ dœ yanga.

¹⁴ Aayi avwa á endje sɔɛ lima 6a lœ Yerusalemɛ dji adœke, azu tshelœ Samariya yindœ ɔtshɔ O'o, yé œ vwa Apetro dœ Yowane fœ endje. ¹⁵ Lɔkɔ á endje wuta 6a zœ, endje 'e tshalafo mbœrœ azu Samariya adœke endje gbɔ ɔtshɔ Ishiri, ¹⁶ mbœrœ Ishiri jejerœ lima damba ga pa uzu bale ugurutœ endje nene; endje gbɔ lima kolœ batisimu dœ i'iri Gbozu Yisu. ¹⁷ Apetro dœ Yowane to kane endje ga pa endje, yé azu Samariya gbɔ ɔtshɔ Ishiri.

¹⁸ Kashe lɔkɔ á Shimu wu adœke aayi avwa to kane endje ga pa endje yeka á endje gbɔ ɔtshɔ Ishiri, tshe yindœ kœto ngendja fœ endje. ¹⁹ Ɖ pa fœ endje adœke: «'E to ndje gbɔgbɔnœ asœke fœ mœ, mbœrœ œdœ mœ kœto kane mœ ga pa anga azu, endje gbɔ ndje ɔtshɔ Ishiri.» ²⁰ Petro kœgi fœ she adœke: «Kaka Ndjaba mbœrœ adœke 6œ yiwa awa bale dœ ngendja nœ zœ, mbœrœ á 6œ gbe adœke endje yɔ œrœ á Ndjaba œ to fœ azu gbambanœ dœ ngendja. ²¹ Bœ lili kœsœ dœ 'a awa bale lœ akwanœ asœke nene, 6œ gbɔ ndje anga œrœ bale lœ nœ nene, mbœrœ á lœsu zœ sœsœ ndjii 6a utshu Ndjaba nene. ²² Fa tshalœsu zœ yé œ donga Gbozu á œ kœli yekane á tshe djerœndœ ekpe gbetshelœ á li ga lœsu zœ. ²³ Mbœrœ tœnœ ataa, mœ wu adœke 6œ sœ dœ egerœ lœsu, yé 6œ fa kanga nœ ngbindirœ.» ²⁴ Shimu gi adœke: «Adja e'e kœdonga Gbozu mbœrœ mœ, kparawa adœke œneke á 'e pa kœwuwuta ga tœ mœ nene.»

²⁵ Manda kœgbara o'o ndje dœ kœyisœ o'o ama Gbozu, Apetro dœ Yowane kwatœ endje lima ga lœ Yerusalemɛ. Kœgu endje tœ ala awa, endje yi lima sœ ɔtshɔ O'o lakpi ndjoro lœ ogo Samariya.

Filipo pandœ Yisu fœ uzu Etiopi

²⁶ ɔlɔ bale, andjelu nœ Gbozu pa fœ Filipino adœke: «Aafo œ na yorrɔ dœ awa á ro ga lœ Sudi, tœ awa á jerœ kœto lœ Yerusalemɛ kœna ga tœ Gaza. Tœnœ kœdœ awa á azu kpa sœsœ kœna tœnœ nene.» ²⁷ Ngbewo, Filipino áalafo dœ kœro she. Kœna shœ yorrɔ tœ awanœ asœmœ, tshe wu anga uzu tshelœ ogo Etiopi bale, á tshe dœ egerœ ayi akwa nœ Kandase, gbozu yashe ogo Etiopi. Uzunœ asœmœ kœdœ ndje lima ayi kœgbœndœ ngendja œdœ ukpulu œrœ nœ gbozu yashenœ yekane á ro lima ga lœ Yerusalemɛ mbœrœ kœdonga Ndjaba, ²⁸ yé á sœ kœgu tœnœ ga ndœ ye. Tshe sɔɛ lima ga lœ share nœ ye œ sœ kœdi mbeti á ayi kœgbara o'o Isaya su.

²⁹ ɔtshɔ Ishiri kœpa fœ Filipino adœke: «Gitœ zœ ga utshunœ œ togba dœ sharenœ asœmœ.» ³⁰ Filipino na dœ ɔɔ, œ dji uzu ogo Etiopinœ á tshe sœ kœdi mbeti á ayi kœgbara o'o Isaya su dœ avwara ga lafo. Á tshe kœyu she adœke: «Adja 6œ wusœ ádá œneke á 6œ di asœke ye a?» ³¹ Uzunœ gi fœ she adœke: «Ɖdœ uzu kœyisœ ádánœ ngbi fœ mœ nene, mœ wu má sœ nœ koto o?» Yé tshe e Filipino adœke tshe ɔ œ sœ ga indiri œne. ³² Ɖneke á endje sú lima 6a la mbetinœ á tshe sœ kœdi lima tœnœ dœke:

«Tshe sœ 6ata pata á endje na dœ she ga tœ osho kœwo apata, tshe sœ 6ata aya pata á tshe kiki utshu ayi kœli usu kote ye nene, tshe ii lima ama ye bale nene.

³³ Endje za tshula fœ she,

yé œ wa œgbɔ ngbanga ga pa ye.

Ɖdœ dá pa bala o'o mbœrœ agbolo tshangba ye a?

Gbambanœ nene, endje wa tshelœ olo ye pa œshɔ.»

³⁴ Uzu ogo Etiopi sœmœ yu Filipino adœke: «Wu oyo mœ kane, œde dá ayi kœgbara o'o patœ ye ataa? Tshe patœ ye dœ tœ ye too tshe patœ anga angbi uzu?» ³⁵ Filipino kœto kpœpa œneke á endje sú 6a la mbeti asœmœ yeka á yisœ Ɔtsho O'o nœ Yisu fœ she. ³⁶ Endje ngbœtœ awa ana nœ endje œ na œerrr, œ wuta ga tœ anga ungu á sœ 6a indiri awa, yé uzu Etiopi kœyu adœke: «Wu ungu asœke, œerœ gadœ dá pakata mœ ndœ kœgbœ batisimu a?» [³⁷ Filipino kœpa fœ she adœke: «œdœ 6œ kœyindœ nœ dœ lœsu zœ bale, mœ za batisimu fœ 6œ ye.» Yé uzu sœmœ kœgi fœ she adœke: «Mœ yindœ nœ adœke Yisu Kristu kœdœ Gbolo nœ Ndjaba.»] ³⁸ Tshe kœpa fœ ayi kœkpa dœ share adœke endje ka kpœke. Afilipo kœjerœ dœ she ga la ngu yé Filipino kœza lima batisimu fœ she. ³⁹ Lœko á endje wuta langunœ, Ishiri nœ Gbozu za Filipino yé uzu Etiopi kpa wuwu she nene. Kashe tshe te lima tœ awa kœgu she dœ yanga.

⁴⁰ Filipino wuta 6a lakpi Azote, yé tshe ro kœyisœ Ɔtsho O'o na tœnœ lœ ongbo bale dœ bale djezœ œerrr vesho ga lakpi Sezaré.

9

Sawulo fatshalœsu ye

¹ Dœ lœkœnœ asœmœ, Sawulo sœ kolœ dœ gbetshelœ nœ kœmbœrœ œerœ kanga fœ azu Ikrizia œdœ pe kœpara awa nœ kœyangwa endje. Tshe na ga ndœ egerœ nganga Ndjabanœ, ² œ yœndœ mbeti á za awa fœ she kœli djelœ Sinagoga á sœ lakpi Damaseke. œdœ tshe kœwuta 6a zœ á gbœ azu, ayakoshe too ayashe má endje sœ kœza awa Yisu, tshe i endje dœ djingiri yé œ gu dœ endje ga lœ Yerusaleme. ³ Lœko á tshe te lima tœ awa yé á wuta lima ndœ dœ Damaseke, ishiri owo to ngbai 6a lafo œ jerœ ga pa ye zakpi. ⁴ Tshe te ga tœ oshœ, œ dji tshama uzu kœpa adœke: «Sawulo, Sawulo, mbœrœ gadœ á 6œ mbœrœ œerœ kanga fœ mœ ataa?» ⁵ Tshe yu adœke: «Gbozu, œbœ kœdœ de?» Yé tshamanœ kœgi adœke: «œmœ kœdœ Yisu, œmœ á 6œ mbœrœ œerœ kanga fœ mœ. ⁶ Kashe aalafo œ li ga lœ ongbo, yé 6a zœ dá endje pandœ œneke á li adœke 6œ mbœrœ, fœ 6œ.»

⁷ Azu á endje na tœ ala awa dœ Sawulo ka lima, œ sœ kokoko; endje dji lima tshama uzu kashe endje wuwu lima she nene. ⁸ Sawulo áalafo lœ oshœ, kashe ataa tshe kœro ala ye gbaa, tshe wuwu lima osho bale nene. Anganœ á tshe na lima tœ ala awanœ dœ endje dá za ama kane ye yeka á gbota she duru duru rotœnœ ga lakpi Damaseke. ⁹ Tshe mbœrœ lima olo votœ lœ bula; tshe zizi lima œerœ yé œ ndjo ndje ungu nene.

¹⁰ Anga yindœ Yisu bale á i'iri ye kœdœ Anania sœ lima 6a lœ Damaseke. Gbozu e she lœ ulu adœke: «Anania!» Tshe gi fœ she adœke: «Mœ sœ kea, Gbozu!» ¹¹ Gbozu kpa pa adœke: «Na dœ ala awa má endje e tœnœ awa Ndjii, œ yu osho 6a lœ anda nœ Yudasi tœ anga yakoshe tshalakpi Tarse bale á i'iri wu Sawulo. Tshe sœ kœza awala 6a zœ, ¹² yé lœ ulu, tshe wu anga yakoshe bale á i'iri ye kœdœ Anania kœli yé á to kane ye ga pa ye adœke tshe kpa wu osho.»

¹³ Anania gi adœke: «Gbozu, mœ dji azu ndjoro kœpa o'o tœ yakoshœnœ asœke œdœ kœpandœ ngbindirœ ko á tshe mbœrœ fœ azu kœyindœ zœ 6a lœ Yerusaleme. ¹⁴ Yé ngangœ asœ, tshe wuta 6a ke dœ mbeti á tshe gbœ 6a ndœ agbozu tshapa anganga Ndjaba mbœrœ kœi endjeneke ko á endje e i'iri zœ lœ ama endje, dœ djingiri.» ¹⁵ Kashe Gbozu pa fœ she adœke: «Na zœ, gbambanœ nene, mœ ke yakoshœnœ asœmœ tœ uzu akwa nœ mœ, yé kpœpa ye dá i'iri mœ œ to lœ ogo nœ angbi azu, 6a utshu agbozugo œdœ pe ndje 6a

utshu azu Israyele. ¹⁶Ɛmœ dœ tœ mœ, mœ yisœ mara á li dœ she kœwu œœre kanga mbœœre i'iri mœ.»

¹⁷Anania ro œ li ga lœ anda, œ to kane ye ga pa Sawulo yé œ pa adœke: «Aya mœ, Sawulo! Gbozu dá vwa mœ. Yisu á tshe wuta lima ga tœ zœ tœ ala awa á 6œ na lima tœnœ, œshe dá vwa mœ adœke 6œ kpa tondœ osho yé œ gbœ Ɔtsho Ishiri.» ¹⁸Pe kpœœtœ œœœœœ, œœœ 6ata djepe yo lœ ala ye dœ Sawulo. Tshe tetœ kœwu osho, œ áalafo yé œ gbœ batisimu. ¹⁹Manda nœ, tshe zi œœre yeka á uvuru gu ga lœ nœ.

Sawulo yisœ o'o ama Ndjaba 6a lakpi Damaseke

Tshe mbœœre lima olo teasho dœ ayambarœ nœ Yisu á endje sœ lima lœ Damaseke. ²⁰Ɛndœ ye didi lima nene á tshe tetœ kœpandœ nœ lœ Sinagoga adœke, Yisu kœdœ Gbolo nœ Ndjaba. ²¹Endjeneke kœ á endje sœ lima kœdji she, endje katœ ama endje ti œœ yé œ pa adœke: «Ɛ dœdœ yakoshe asœ dá sœ lima kœmbœœre œœre kanga fœ azu á endje yindœ i'iri Yisu 6a lœ Yerusaleme nene a? Tshe nana lima ndœ kœi endje dœ djingiri, yé á kœgu dœ endje fœ agbozu tshapa anganga Ndjaba nene a?» ²²Kashe gbœgbœ kœyisœ Ɔtsho O'o nœ Sawulo gerœ lima dœ pa nœ: 6ata á tshe sœ lima kœma ngbi adœke Yisu kœdœ Masiya, Ayuda á endje mbœœre lima ogo lakpi Damaseke kpa gugu lima dœ o'o ndœ kœgi fœ she nene.

²³Ɛndœœœ di manda nœ œœrr atake, Ayuda vwarandœ upu kœwo she. ²⁴Kashe Sawulo wusœ kœvwarandœ upu nœ endje asœœœ ye. Endje sœ kœgbœndœ egerœ manda ongbœœ butshœ dœ œb mbœœre á endje kœwo she. ²⁵Dœ anga butshœ bale, ayambarœ nœ ye za she ga lœ kingi, œ gi she dœ uwu yorr ga ati dja gakele gbagba.

Sawulo 6a lœ Yerusaleme

²⁶Sawulo wuta 6a lœ Yerusaleme œ yindœ kœli ga ugurutœ ayindœ Yisu, kashe endje kpa lima awa ye kœ mbœœre endje yi yi lima ndœ nœ katsha nene adœke tshe te yindœ Yisu. ²⁷Yé Barnabase za she po tœ ye, œ gi she fœ aayi avwa. Tshe pandœ mara á Sawulo wu Gbozu tœ ala awa œdœ mara á Gbozu pa lima o'o fœ she. Tshe kpa pa ndje fœ endje mara á tshe sœ lima kœyisœ œœre ngbi dœ i'iri Yisu 6a lœ Damaseke. ²⁸Pe ndœ lokœœœ asœœœ, Sawulo te ga ndœ endje yé endje tetœ kœyisœ œœre ngbi dœ i'iri Gbozu lœ Yerusaleme. ²⁹Tshe pa lima o'o fœ Ayuda á endje sœ kœpa o'o ama Greke yé endje sœ lima kœgbugburu tshelœ o'o dœ endje. Kashe endje sœ lima kœpara awa ndœ kœwo she. ³⁰Aayanœ lœ Yisu dji o'onœ ataa, œ to she ro tœnœ ga lœ Sezaré yeka á gbœ awa kœgi she ga lœ Tarse.

³¹Azu Ikrizia sœ lima gee lœ ogo Yuda djigi, lœ ogo Galilayi œdœ pe ndje lœ Samariya. Endje sœ lima kœkpa awa Gbozu, yé Ɔtsho Ishiri za lima gbœgbœ fœ endje adœke kœyindœœœ nœ endje gerœ.

Ene she lœ kœba nœ ye 6a lakpi Lida

³²Petro á tshe sœ lima kœro dje lœ ogonœ asœœœœ kœ, na dœ anga œb bale 6a ndœ ayindœ Yisu á endje sœ lima 6a lœ Lida. ³³Tshe gbœ anga yakoshe á i'iri ye kœdœ Ene á tshe lo ga ati dœ kœba mangba ungu mindu dœ vota, gbambœœ nene, ada ye tshu lima tshakudu ye. ³⁴Petro pa fœ she adœke: «Ene, Yisu Kristu she 6œ ye. Aalafo œ guma gbarœ olo zœ!» Yé katsha Ene áalafo. ³⁵Azu kœ lakpi Lida œdœ pe endje nœ akpala osho Sarone wu she ataa, œ fatshalœsu endje ga ndœ Gbozu.

Tabita she lœ kuzu

³⁶ Anga yashe bale sœ lima 6a lœ Yoƿe, œshe lima kœdœ yindœ Yisu; endje e she lima Tabita. Endje fa tshelœ i'irĩnœ lima dœ o'o ama Greke «Dorkase», œ yindœ kœpa adœke «mbele». Tshe sœ lima kœmbœrœ œtshœrœ waa, yé œ sœ kœto œrœ fœ aayi oyo. ³⁷ Dœ olonœ asœmœ, tshe gbœ kœbœ yé œ tshu. Manda kœdjutœ she, endje za she ga lœ gbœshœ 6a lafo. ³⁸ Bata á tshalakpi Lida sœ ndoo dœ Yoƿe, ayindœ Yisu dji lima ndœ nœ adœke Petro sœ lœ Lida, œ vwa azu bisha dœ o'o fœ she adœke: «Vava ada zœ nene, na ga ndœ 'a katsha ga mœ kane.» ³⁹ Petro na ga ndœ endje katsha. Lœkœ á tshe wuta 6a zœ, endje 'œ dœ she 6a lœ gbœshœ á sœ 6a lafo, yé ayashe koya para kœkœ ka ga utshu ye dœ ngola lœ ala endje. Endje yisœ lœba okoro œdœ pe yœgbœdœ lœba á Dorkase sœ lima kœmbœrœ tœnœ lœkœ á tshe sœ dœ soro.

⁴⁰ Petro gœrœ azu ga shu para kœkœ œ gote dœ matshukuda ye, yé œ ki fœ Ndjaba. Manda nœ, tshe fatœ ye yorrr ga tœ oko uzunœ, œ pa adœke: «Tabita, áalafo.» Tshe kœrœ ala ye œ tondœ Petro, œ yœrœtshelœtœ ye yé œ sœ ga ati dœ budu ye. ⁴¹ Petro bopa kane ye œ ti she ga lafo, yé œ e ayindœ Yisu œdœ pe ayashe koya yeka á ma she dœ soro fœ endje. ⁴² Endje dji o'onœ lœ ongbo Yoƿe djigi, yé azu ndjoro fatshalœsu endje ga ndœ Gbozu. ⁴³ Petro lo olo ndjoro 6a lakpi Yoƿe 6a ndœ Shimu á tshe dœ ayi kœguma œkœ agea.

10

Apetro dœ Korneye

¹ Anga yakoshe bale 6a lœ Sezaré, i'iri ye kœdœ Korneye; œshe kœdœ gbozu tshapa ukpulu aturugu lœ Roma á endje e tœnœ «ukpulu aturugu tshelœ Itali». ² Tshe sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Ndjaba, œ sœ kœkpa awa ye awa bale ndje dœ azu tshasœnda nœ ye. Dœ tœnœ ataa, tshe sœ lima kœto œrœ fœ Ayuda á endje sœ lima dœ oyo, yé œ sœ ndje kœki lima fœ Ndjaba œlœ dœ œlœ. ³ Anga œlœ bale, dœ ada œlœ votœ manda kakpi œlœ, tshe wu andjelu nœ Ndjaba lœ ulu kœli ga ndœ ye, yé andjelunœ e she adœke: «Korneye!» ⁴ Korneye tondœ ye dœ awa, yé œ gi fœ she adœke: «O'o gade, Gbozu?» Andjelu pa fœ she adœke: «Ndjaba dji avwala nœ zœ œdœ pe œtshœrœ á 6œ sœ kœmbœrœ tœnœ fœ aayi oyo yé tshe djedjœrœndœ zœ nene. ⁵ Ngœngœ asœke, vwa azu 6a lakpi Yoƿe kœ'e Shimu á anga i'iri ye kœdœ Petro gu tœnœ ga mœ. ⁶ Tshe sœ kœlo 6a ndœ anga ayi akwa kœguma œkœ agea á i'iri ye kœdœ Shimu; á anda nœ ye sœ 6a tœ ama egerœ ungu.» ⁷ Lœkœ má andjelu á tshe pa o'o fœ she yiwa, Korneye e anga aayi akwa nœ ye bisha œdœ pe anga turugu nœ œtshœ lasu á tshe sœ tshakudu ye katshatsha. ⁸ Tshe yisœ œrœ kœ á mbœrœtœ ye fœ endje, yé œ vwa endje 6a lakpi Yoƿe.

⁹ Osho kœrœ pa nœ, endje sœpe tœ awa kœro tœnœ œ wuta ndoo dœ Yoƿe, Petro œ ga tœ akpala osho 6a pa kumu anda mbœrœ kœza avwala fœ Ndjaba. œlœ wuta lima ga pa œrœ nœ kakpi œlœ. ¹⁰ Kashe tshe sœ lima dœ ogo, yé œ yindœ kœzi œrœ. Lœkœ á endje sœ lima kœfa kœzirœ fœ she, tshe wu œrœ lœ ulu. ¹¹ Tshe wu tshalafo kœrœ yé anga œrœ 6ata egerœ lœba tshapa meza á endje du uwu ga tœ amanœ vavana kœ sœ kœjerœ ga ati. ¹² Yé agea kœ á ada endje sœ vana, endjeneke á endje sœ kœ'œrœ dœ lavu endje tœ œshœ œdœ pe endjeneke á endje sœ kœru 6a lafo, sœ lima 6a lœ nœ. ¹³ Tshe dji tshama uzu kœpa fœ she adœke: «Petro! Áafo, œ wo ageanœ asœ yé œ zi endje.» ¹⁴ Petro gi fœ she adœke: «Bale nene, Gbozu. Mbœrœ lœ soro mœ, mœ zizi œrœ uburu too ekperœ nene.» ¹⁵ Tshe kpa dji tshama uzu kœpa fœ she tœ bishanœ adœke: «œneke á Ndjaba mbœrœ yerœ, œ lili dœ 6œ kœpa adœke œtœnœ

koedœ œrœ uburu nene.» ¹⁶ Tshamancœ wu awa voto yé katsha manda nœ, œerœncœ ɔ ga lafo.

¹⁷ Petro sœ kœyutœ ye tœ ádá œrœ á tshe wu lœ ulu atake, tshokombele azu á Korneye vwa endje á endje sœ kœyu osho djezœ djezœ tœ anda nœ Shimu, kœyi kumu endje ga pa egerœ manda gbagba. ¹⁸ Endje e osho yé, œ yu adœke: «Shimu á anga i'iri ye kœdœ Petro sœ kœlo kpœke a?»

¹⁹ Petro sœpe lima kolœ kœgbe tshelœ ye tœ œrœ á tshe wu lœ ulu asœmœ, kashe Ishiri pa fœ she adœke: «Wu, azu voto á endje sœ kœpara 6œ asœke.

²⁰ Aafo œ Jerœ yé œ gu tœ awancœ bale dœ endje. Awa zaza 6œ nene mbœrœ œmœ dá vwa endje.» ²¹ Petro jerœ ga ndœ endje, œ pa fœ endje adœke: «œmœ dœke. Uzuncœ á 'e sœ kœpara she kœdœ œmœ. 'E na ndœ gadé?»

²² Endje gi fœ she adœke: «Gbozu tshapa ukpulu aturugu á i'iri ye kœdœ Korneye dá vwa 'a. (Eshe kœdœ ɔtshɔ uzu á tshe sœ kœkpawa Ndjaba, yé Ayuda para kɔkɔ yindœ ye waa. Anga andjelu nœ Ndjaba bale dá pandœ nœ fœ she lœ ulu adœke tshe 'e 6œ 6a lœ anda nœ ye á kœdji œeneke á 6œ pa fœ she.»

²³ Petro pa adœke endje li gasœnda, yé œ yisœ osho olo fœ endje.

Osho kɔrɔ pa nœ bale, tshe gu tœ awancœ dœ endje. Anga ayindœ Yisu lakpi Yope gu tœ awancœ dœ endje. ²⁴ Yé tœ bisha olo manda nœ, tshe wuta ga lœ Sezaré. Dá asœmœ 6a ndœ Korneye, tshe e ayo nœ ye œdœ pe angancœ á tshe yindœtœ ye dœ endje waa, yeka á endje sœ lima kœkate endje. ²⁵ Lɔkɔ á Petro yi kumu ye, Korneye na para tshatshu ye œ gote ga tœ ada ye mbœrœ kœma ɔtshɔ lɔsu ga ndœ ye. ²⁶ Petro pa fœ she dœ kœti she ga lafo adœke: «Aalafo, œmœ ndje kœdœ amba uzu gbambancœ.» ²⁷ Manda nœ, tshe sœ kœpu o'o dœ Korneye li tœncœ ga scœnda, tshe wu azu ndjoro á endje ngbɔtœ endje 6a zœ.

²⁸ Tshe pa ngbi fœ endje adœke: «Bata á 'e wusœ nœ, œ sœ dœ ekpenœ adœke Ayuda yindœ angbi uzu too kœsœ dœ she tœ œsœncœ bale. Kashe Ndjaba má fœ mœ adœke, mœ papa fœ uzu bale adœke œshe kœdœ ayi uburu too adœke Ndjaba vwaratœ ye tœ ye nene. ²⁹ Mbœrœ tœncœ ataa dá mœ vwararatœ mœ kœna ga mœ lɔkɔ á 6œ vwa osho ndœ mœ nene. Kashe ngɔngɔ asœke, mœ yindœ kœwusœ ádá á 6œ 'e mœ ga mœ.»

³⁰ Korneye kœgi fœ she adœke: «Mœ sœ lima kœza avwala fœ Ndjaba 6a scœnda nœ mœ, œ mbœrœ lima olo voto dœ ada ɔlɔ voto manda kakpi ɔlɔ. Mœ sœ atake, anga uzu bale á tshe verœ imbi lœba uruuu ka ga utshu mœ, ³¹ yé œ pa fœ mœ adœke: «Korneye, Ndjaba dji avwala nœ zœ yé œ djedjerœncœ œrœ á 6œ to lima fœ aayi oyo nene. ³² Vwa anga uzu 6a lœ Yope kœ'e Shimu á anga i'iri ye kœdœ Petro kœgu 6a ke. Tshe sœ kœlo 6a scœnda nœ Shimu, ayi kœguma ɔkɔ agea á anda nœ ye sœ 6a tœ mangu egerœ ungu.» ³³ Mœ vwa uzu ndœ kœpara 6œ, yé 6œ yindœ kœna tœncœ dœ ɔtshɔncœ. Ngɔngɔ asœke, a'a kɔ 'a ka ga utshu Ndjaba mbœrœ kœdji œeneke á Gbozu za awa fœ 6œ adœke 6œ pandœ nœ fœ 'a.»

O'o nœ Petro

³⁴ Yé Petro za o'o œ pa adœke: «Mœ wu adja sœ nœ ngɔngɔ asœ adœke Ndjaba keke azu mbœrœ tshatshu endje nene. ³⁵ Yé lœ ogo kɔ, uzu á tshe sœ kœkpawa Ndjaba yé á sœ kœmbœrœ œrœ á sœ ndjii, Ndjaba œ yindœ ye.

³⁶ Tshe vwa o'o fœ azu tshelœ Israyele, ɔtshɔ O'o kœsœ gee lœ awa nœ Yisu Kristu á tshe dœ Gbozu nœ azu kɔ.

³⁷ «'E wusœ œeneke á wuta lima utshuncœ 6a lœ Galilayi, lœ ogo Yuda djigi dœ lɔkɔ á Yowane sœ lima kœyisœ œrœ, á sœ ndje kœza batisimu fœ azu.

³⁸ 'E wusœ mara á Ndjaba to gbagbɔ nœ ɔtshɔ Ishiri fœ Yisu á tshe dœ uzu

Nazarete. Tshe na djetœ osho kœ dœ kœmbœrœ œtshœrœ, tshe she endjeneke para á endje dœ lima akanga nœ djaboro, mbœrœ Ndjaba sœ lima awa bale dœ she.

³⁹ «Yé a'a, 'a kœdœ atimu nœ œrœ kœ á tshe mbœrœ 6a lœ ogo nœ Ayuda œdœ 6a lœ Yerusalem. Endje wo she œ kuru she ga pa kurushi. ⁴⁰ Kashe Ndjaba she she ugurutœ akuzu manda olo votœ, yé œ to uvuru fœ she adœke tshe kpa matœ ye. ⁴¹ Œ doédœ mbœrœ azu djigi nene, kashe fœ 'a á Ndjaba ke 'a katshatsha utshunœ bata atimu. 'A zi œrœ œ ndjo œrœ awa bale dœ she manda kœshe she ugurutœ akuzu. ⁴² Mbœrœ tœnœ ataa, tshe pa fœ 'a adœke 'a yisœ nœ fœ azu yé œ ma ndœlanœ fœ endje adœke, œshe dá Ndjaba za she ndœ kœwa ngbanga pa asoro œdœ akuzu. ⁴³ Aayi kœgbara o'o kœ pa lima tœ ye adœke uzu kœ á tshe sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu, lœ gbœgbœ nœ i'iri ye dœ Yisu dá Ndjaba œ djerœndœ ekperœ nœ ye.»

Œtshœ Ishiri jœrœ ga pa angbi azu

⁴⁴ Lœkœ á Petro sœpe lima kœpu o'o, Œtshœ Ishiri jœrœ ga pa endjeneke kœ á endje dji lima o'o ye.

⁴⁵ Ayindœ Yisu á endje kœdœ Ayuda á endje na lima tœ awanœ dœ Petro ka lima tœ ama endje ti œœ kœwu adœke: Œtshœ Ishiri á Ndjaba vwa, jœrœ ndje lima ga pa angbi azu. ⁴⁶ Yé endje sœ lima kœdji angbi azunœ kœdonga Ndjaba ndje kœpa o'o ama ogo á endje sœsœ lima kœdji tœnœ nene. Petro kpa kœpa adœke: ⁴⁷ «Bata á azu asœke gbœ ndje Œtshœ Ishiri bata azœ, œdœ dá kpa kœ endje tœ kœgbœ batisimu dœ ungu a?» ⁴⁸ Tshe za o'o adœke endje za batisimu fœ endje dœ i'iri Yisu Kristu. Manda nœ, angbi azunœ yu she adœke œne yatœ œne dœ she manda olo teasho kane.

11

O'o nœ Petro utshu Ikrizia lœ Yerusalem

¹ Aayi avwa œdœ ayindœ Yisu á endje sœ lima 6a lœ Yuda dji adœke angbi azu yi ndje ndœ o'o ama Ndjaba. ² Lœkœ á Petro œ ga lœ Yerusalem, anga ayindœ Yisu á endje dœ Ayuda, tetœ kœgbugburu tshelœ o'o dœ she ³ adœke: «Bœ li ga ndœ angbi azu yé œ zi œrœ dœ endje!» ⁴ Yé Petro pandœ œneke kœ á ro, kœto 6a tœ adanœ bale dœ bale fœ endje adœke:

⁵ «Lœkœ á mœ sœ lima kœki fœ Ndjaba 6a lakpi Yope, mœ wu œrœ lœ ulu: anga œrœ bale bata egerœ lœba tshapa meza á endje du uwu ga tœ amanœ vavana kœ. Œrœnœ ascœmœ to 6a lafo, œ jœrœ ga ati ndœœ ndoo dœ mœ. ⁶ Mœ to lima ndœ nœ yima yé œ wu agea gusu á ada endje sœ vana, endjeneke á endje œœ dœ lavu endje œdœ pe endjeneke á endje ru 6a lafo. ⁷ Manda nœ, mœ dji tshama uzu kœpa fœ mœ adœke: "Petro! Aalafo, œ wo agea asœke yé œ zi endje." ⁸ Yé mœ pa adœke: "Bale nene, Gbozu. Gbambanœ nene, lœ soro mœ, mœ zizi œrœ uburu too ekperœ nene."

⁹ «Tœ bishanœ, tshama uzu to 6a lafo adœke: "Eneke á Ndjaba mbœrœ yœrœ, œ lili dœ 6œ kœpa adœke œtœnœ kœdœ uburu nene." ¹⁰ Œrœnœ wu ata awa votœ, yé œ œ ga lafo. ¹¹ Yé tshokombele, azu tshelœ Sezaré votœ yi kumu endje 6a tœ anda á 'a sœ tœnœ. Endje na ndœ kœpara mœ. ¹² Œtshœ Ishiri pa fœ mœ adœke mœ gu katsha tœ awanœ dœ endje. Ayakoshenœ mindu dœ bale á mœ to endje rotenœ ga mœ asœke, 'a na tœ awanœ dœ endje œrr 6a lœ Sezaré yé œ li dœ endje kœ ga lœ anda nœ yakoshenœ ascœmœ á i'iri ye kœdœ Korneye. ¹³ Tshe pandœ mara á andjelu wuta ga tœ ye 6a scœnda yé á pa fœ she adœke: "Vwa anga uzu 6a lœ Yope kœ'e Shimu á anga i'iri ye kœdœ

Petro, tshe gu 6a ke. ¹⁴ Tshe pandœ o'o á za koeshe foe 6œ doe azu tshasœnda noe zœ kœ.»

¹⁵ «Lœkœ á mœe sœe kœpa o'o, Ɔtshœ Ishiri jeroe ga pa endje bata á jeroe lima utshunœe ga pa azœ. ¹⁶ Mœe gbe tshelœe mœe ndœe o'o á Gbozu pa lima adœeke: "Yowane za lima batisimu noe ungu, kashe e'e, 'e gbo batisimu lœe Ɔtshœ Ishiri."»

¹⁷ «Dœe Ndjaba kœeto Ɔtshœroe foe azunœe asœeke bata á tshe to foe azœ á ayindœe o'o Gbozu Yisu Kristu, œemœe kœdœe œedœe yeka á kœ Ndjaba tœe kœmbœerœe œerœe á?»

¹⁸ Manda kœdji o'onœe asœemœe, endje sœe koko yé œe za moko foe Ndjaba doe kœpa adœeke: «Adjapu, Ndjaba to ndje awa kœefatshalœsu œedœe pe awa kœegbo soro foe angbi azu.»

Ali Ikrizia lœe Atiœshe

¹⁹ Erœe kanga á mbœerœetœe endje lima doe lœndœe á endje wo lima Etiene, mbœerœe adœeke ayindœe Yisu ndjœ lima tshelœetœe endje ngbangbangba djezœe. Anga endje ro lima ga lœe Fenisi, ga lœe Shipre œedœe ga lœe Atiœshe; kashe endje sœe lima kœeyisœe Ɔtshœ O'o noe Ndjaba kolœe foe Ayuda. ²⁰ Andaa, anga endje ugurutoe endje á endje kœdœe azu tshelœe Shipre œedœe Sirene, endje na 6a lœe Atiœshe yé œe yi ndje sœe Ɔtshœ O'o noe Gbozu Yisu foe Agreke. ²¹ Gbœgbœe noe Gbozu sœe lima doe endje awa bale doe mara adœeke azu ndjoro fatœe endje ga ndœe Gbozu yé œe wuta ayindœe Yisu.

²² Azu Ikrizia lœe Yerusaleme dji o'onœe, yé œe vwa Barnabase 6a lœe Atiœshe.

²³ Lœkœ á Barnabase yi kumu ye á wu mara Ɔtshœroe á Ndjaba mbœerœe foe ayindœe Yisunœe asœemœe, tshe sœe doe yanga yé œe pa foe endje kœ adœeke endje za lœsu endje djigi foe Gbozu. ²⁴ Barnabase kœdœe Ɔtshœe uzu, tshe sœe doe Ɔtshœ Ishiri œedœe pe kœeyindœerœe waa. Ukpulu azu ndjoro te lima azu noe Gbozu.

²⁵ Manda noe, Barnabase na kœpara Sawulo 6a lœe Tarse. ²⁶ Tshe gbœ she 6a zœ œe gu doe she ga lœe Atiœshe. Endje bibisha, endje mbœerœe lima ungu bale 6a lœe Ikriziane asœemœe yé œe yisœe œerœe foe azu ndjoro. Ba lœe Atiœshe dá endje e 'iri «Akristu» tœe alinœe ga tœe ayindœe Yisu.

Erœe á má kœetorœe lœe ugurutoe azu

²⁷ Doe lœkœnœe asœemœe, anga aayi kœegbara o'o to 6a lœe Yerusaleme œe sœe kœena ga lœe Atiœshe. ²⁸ Anga bale á 'iri ye kœdœe Agabuse, á Ɔtshœ Ishiri sœe kœema œerœe foe she, mindœe noe adœeke egerœe ogo œe za tshapashœ djigi lœe ondonœe zœe. Manda noe, œe mbœerœetœe endje lima doe lœndœe á Klode doe lima gbözugo Roma. ²⁹ Mbœerœe tœnœe ataa, ayindœe Yisu wa o'o adœeke œene vwa œerœe foe anga œene á endje sœe 6a lœe Yuda. Uzu doe uzu œe to liaka gbœgbœe noe ye. ³⁰ Endje mbœerœe lindœe œeneke á endje wa, yé œe vwa œerœe á endje gbœ, lœe awa noe Abarnabase doe Sawulo foe agbozu lœe ogo Yuda.

12

Kuzu Jake œedœe kœza Petro ga lœe kánga

¹ Doe lœndœnœe asœemœe, gbözugo Erode* sœe lima kœmbœerœe œerœe kanga foe anga azu Ikrizia. ² Tshe mbœerœe adœeke endje wo Jake, aya Yowane, doe ugu kamba. ³ Yé lœkœ á tshe wu adœeke œerœe má œene mbœerœe za yanga foe Ayuda waa, tshe kpa pa adœeke, endje za Petro. «E sœe lima doe lœkœ angbo noe mapa á susuku nene. ⁴ Tshe bopa ye œe vwi she ga lœe kánga, yé œe pa foe ukpulu aturugu vana á ngbœœa aturugu vana vana, mbœerœe kœegbœndœe ye. Tshe sœe

* **12.1** 12.1 Erode asœeke kœdœe Erode Agripa á tshe doe gbolo noe aya Erode Atipase á tshe doe lima gbözugo pa ogo Yuda kœeto tœe ungu zazu bisha doe bale

kœgbe lima adœke manda angbo Pake yeka á œne kœdji she 6a utshu azu para kœkœ. ⁵ Endje gbœ lima ndœ Petro 6a lœ kánga, kashe azu Ikrizia kaka lima tœ kœza avwala dœ i'iri ye fœ Ndjaba nene.

⁶ Erode yi lima ndœ kœwa ngbanga nœ ye tœ ala azu para kœkœ. Dœ butshœnœ asœmœ, Petro lo 6a ugurutœ aturugu bisha, endje i she vwag-bagba dœ djingiri bisha yé aayi kœgbœndœ manda ka 6a utshu manda kánganœ. ⁷ Kashe tshokombebe, andjelu nœ Gbozu yikumú ye, yé ishiri owo za osho djigi. Andjelu turutœ ye œ jo she, á pa fœ she adœke: «Aa! katsha!» Djingirinœ kœzu tœ kane Petro. ⁸ Yé andjelu kpa pa fœ she adœke: «I uwu tshapa lœba nœ zœ, œ soro uwu œrada nœ zœ.» Petro mbœœtœ ye lindœ o'o ye. Andjelu kpa pa adœke: «Verœ yœgbœdœ lœba nœ zœ yé œ te manda mœ.»

⁹ Petro wuta lœ kánga œ te manda andjelu. Tshe gbe œnœ ye adœke œneke á andjelu mbœœœ asœmœ dœdœ adja œœœ nene, kashe œne wu œœœ lœ ulu. ¹⁰ Endje ro ali azu kœgbœndœ manda, manda nœ endje ro bisha endje yé œ wuta ga tœ manda yarakowo á wuta kpuru ga lœ ongbo: mandanœ kœœ dœ tœ ye utshu endje. Lœkœ á endje wuta ga shu, endje ro tshatœ ama gbœlœ, yé titiwiri andjelu kœyiwa ye.

¹¹ Uvuru Petro kœkwa ga lœ nœ, á tshe kœpa adœke: «Ngœngœ asœke, mœ wu adœke œ dœ adjapu: Gbozu vwa andjelu nœ ye á tshe vvara mœ tshakane Erode dœ pe lœma ekperœ á Ayuda guma ndœ mœ.»

¹² Manda kœgbe tshelœ ye tœ œneke á mbœœœ fœ she, tshe gu ga lœ anda nœ Mareya, ayi Yowane á anga i'iri ye kœdœ Marke. Azu ndjoro sœ lima kœdonga Ndjaba 6a zœ. ¹³ Lœkœ á tshe nge manda, anga yawuru akwa bale á i'iri ye kœdœ Rode, na mbœœœ kœkœœœ tœnœ. ¹⁴ Tshe dji tshama Petro œ sœ dœ yanga, œ tshapu kœkœœœ manda, yé œ kpa dœ œœ mbœœœ kœpandœ nœ adœke, Petro ka 6a pa manda 6a shu. ¹⁵ Endje pa fœ she adœke: «Iyi sœ lœ kumu zœ a!» Kashe tshe pa fœ endje adœke, œneke á œne sœ kœpa fœ endje kœdœ adjapu. Á endje kœpa adœke: «Asœmœ kœdœ andjelu á tshe sœ kœgbœndœ Petro dœmœ.»

¹⁶ ¹⁶ Petro sœpe kolœ kœnge manda. Lœkœ á endje kœœœœ manda, endje wu she yé œ i gbœndjuru. ¹⁷ Tshe mbœœœ kane ye fœ endje adœke endje sœ koko, yé œ pandœ mara á Gbozu za she ga shu lœ kánga fœ endje. Tshe kpa pa adœke: «'E na œ pandœ nœ fœ Jake œdœ pe fœ anga ayindœ Yisu.» Manda nœ, tshe wuta yé œ na ga tœ angbi osho.

¹⁸ Osho kœœœ, aturugu yakatœ endje ngbangbangba. Endje tetœ kœyutœ endje lætœ endje adœke Petro fatœ ye tœ dé! ¹⁹ Erode vwa azu kœpa Petro œerr toroboka, endje gbœ gbœ she nene. Tshe yu aayi kœgbœndœ manda kánganœ, yé á pa adœke endje wo endje ye. Manda nœ, Erode to 6a lœ ogo Yuda œ na ga lœ Sezaré, yé œ mbœœœ olo teasho 6a zœ.

Kuzu gbozu Erode

²⁰ Erode sœ lima dœ geda dœ azu ogo Tire œdœ azu ogo Sidona. Azu ogonœ bibisha asœke yindœ kœwuta ga utshu ye. Endje u Blastuse á tshe dœ uzu tshapa ayi akwa nœ Erode, œ dji o'o tshelœ ye. Endje na kœyu Erode adœke tshe mbœœœ adœke œne sœ gee. Gbambanœ nene, ogo nœ endje gbœ œœœ kœto 6a lœ œnœ ye dœ gbœzugo. ²¹ Dœ lœkœnœ á endje guma tœ kœgbœndœ endje, Erode verœ lœba tshagbozu nœ ye, œ sœ ga pa ngande gbozu nœ ye, yé œ tetœ kœpu o'o 6a utshu azu kœ. ²² Azu tetœ kœta rawa adœke: «Asœ kœdœ tshama ndjaba, œ dœdœ œnœ uzu nene!» ²³ Kashe, pe tœ œœœnœ,

andjelu nœ Gbozu 6i Erode mbœrœ á tshe tshapu kœdonga Ndjaba ti, yé á sœ kœliscœtœ ye adœke œne kœdœ Ndjaba. Angœzu zi she lœ œkœnœ yé tshe tshu.

²⁴ O'o ama Ndjaba ka aka osho kœ, yé azu á endje yindœ nœ wuta lima ndjoro. ²⁵ Lœkœ á akwa nœ Abarnabase dœ Sawulo ka lima lœ Yerusaleme, endje za lima Yowane á anga i'iri ye kœdœ Marke potœ endje á gu dœ she.

13

Ɔtshœ Ishiri vwa Abarnabase dœ Sawulo ndœ akwa

¹ Aayi kœgbara o'o œdœ aayi kœyiscœrœ sœ lima 6a lœ Ikrizia nœ Atiœshe. Œ dœ lima Barnabase, Shimeyo á anga i'iri ye kœdœ Ubu Uzu œdœ pe Lukiyuse uzu tshelœ Sirene, dœ Sawulo œ ga ndœ Manaene yanga Erode á tshe sœ lima kœna tœ awancœ dœ she pe dœ tshagbolo ye. ² Anga œlœ bale á endje sœ lima kœdonga Gbozu yé á sœ kœyotshelœma endje, Ɔtshœ Ishiri pa adœke: «'E ko Abarnabase dœ Sawulo ga indirinœ mbœrœ adœke endje mbœrœ œrœ œneke á mœ e endje ndœ nœ.» ³ Yé manda kœyotshelœma endje dœ pe kœdonga Ndjaba, endje to kane endje ga pa endje yé œ za awa fœ endje.

Asawulo dœ Barnabase 6a lakpi Shipre

⁴ Bata á Ɔtshœ Ishiri vwa Barnabase dœ Sawulo, endje na 6a lakpi Selœsi, œ œ egerœ agba 6a zœ yeka á ro ga lœ Shipre. ⁵ Lœkœ á endje wuta ga lœ Salamine, endje tetœ kœmindœ o'o ama Ndjaba 6a lœ Sinagoga nœ Ayuda. Yowane á anga i'iri ye kœdœ Marke sœ ndje lima kpœœtmœ mbœrœ kœti kane endje. ⁶ Manda kœzu tshiki para œrrr kœwuta 6a lœ Pafose, endje gbœ anga ayi kœpandœ ulu bale á i'iri ye kœdœ Bare Yisu; œshe kœdœ Yuda á tshe zatœ ye bata ayi kœgbara o'o. ⁷ Tshe sœ lima 6a ndœ gbozu Sereyuse Pawuluse á tshe kœdœ ayi kœwuscœrœ, á tshe e Barnabase dœ Sawulo mbœrœ tshe sœ lima dœ ogo kœdji o'o ama Ndjaba. ⁸ Kashe ayi kœpandœ ulu Elimase (i'iri Bare Yisu dœ Greke dœmœ) yiya lima ndœ o'o ama endje nene, yé œ para awa kœndi tshelœ gbetshelœ nœ gbozu ascœmœ adœke tshe scœsœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu nene. ⁹ Yé Sawulo á anga i'iri ye kœdœ Polo á Ɔtshœ Ishiri su she kperœ, za ala ye kukuku ga tœ ye, ¹⁰ yé œ pa adœke: «Œbœ, afara œdœ pe ekperœ su 6œ kperœ. Œbœ kœdœ gbolo nœ djaboro, uzu á tshe yiyindœ djakata o'o nene. Bœ katœ kœndi awa nœ Gbozu á sœ ndjii nene a? ¹¹ Ngœngœ ascœke, kane Ndjaba sœ pa zœ. Bœ fa ayibula, yé 6œ wu œlœ nene œrrr ga tœ olo á tshe yindœ nœ.» Pe kpœœtœ œscœnœ, tshelœ ala ye wu shuu yé osho bu kporokoto tœ ye. Tshe fatœ ye djikirili djikirili kœpara uzu adœke tshe za ama kane œne. ¹² Lœkœ á gbözugo wu œneke á mbœœtœ endje, tshe te yindœ Yisu; gbambancœ nene, o'o ama Gbozu za lima uvuru ye loœncœ.

Polo pa o'o 6a lakpi Atiœshe nœ ogo Pisidi

¹³ Polo dœ angancœ á tshe na tœ awa dœ endje œ lima ga lœ egerœ agba 6a lœ Pafose, œ ro ga lœ Perje 6a lœ Pafili. Yé Yowane katœ endje, œ kwatœ ye ga lœ Yerusaleme. ¹⁴ Endje katœ tshalakpi Perje ti, yé œ wuta 6a lœ Atiœshe nœ ogo Pisidi. Lœkœ sabata, endje li ga lœ Sinagoga yé œ sœ lima ga ati. ¹⁵ Manda kœdi buku á ngbœa awa akwa nœ Moyize dœ œncœ aayi kœgbara o'o, agbozu tshelœ Sinagoga pa fœ endje adœke: «Aaya, 'e kœsœ dœ anga o'o á sœ kœto gbœgbœ fœ uzu, 'e pa!» ¹⁶ Polo áalafo œ mbœrœ kane ye, yé œ pa adœke: «Azu tshelœ Israyele œdœ pe e'e dœ angbi azu á 'e sœ kœkpa awa Ndjaba, 'e dji mœ kane. ¹⁷ Ndjaba nœ azu Israyele ke aata 'a. Tshe mbœrœ adœke endje ngba lœkœ á endje sœ lima 6a lœ Ezipito. Manda nœ, tshe ko endje lima ga shu dœ gbœgbœ nœ ye. ¹⁸ Tshe gbœndœ endje lima 6a lœ kpagagasho manda ungu

zazu bisha. ¹⁹ Manda nœ, tshe wo lima ogo mindu dœ bisha lœ ogo Kanana yé œ kurutshelœ nœ tœ azu nœ ye. ²⁰ Ɖtœnœ kœ mbœrœ lima ga pa œrœ nô endje kama vana dœ zazu bisha dœ ndjokpa (450).

«Manda nœ, tshe ko aayi kœwa ngbanga fœ endje œrrr ga tœ ayi kœgbara o'o Samwele. ²¹ Endje yu osho tœ gbozugo yé Ndjaba za Sawulo, gbolo nœ Kise á tshe kœdœ uzu lœ mara nœ Bendjame, fœ endje. Tshe sœ pa endje manda ungu zazu bisha. ²² Manda kœza Sawulo ga shu tœ akwa, Ndjaba za Davidi tœ gbozugo. Tshe ma o'o nœ ye ngbi adœke: “Mœ gbœ Davidi, gbolo nœ Yese, uzu á lasu mœ yindœ ye. Tshe mbœrœ œneke kœ á mœ gbe dœ tœnœ.”

²³ Ba lœ aatance dá Ndjaba za Yisu tœ ayi kœshe azu Israyele Ɖata á tshe pa lima tœnœ. ²⁴ Utshu kœna lima Yisu, Yowane pandœ nœ lima fœ azu Israyele adœke endje fatshalœsu endje, yé œ gbœ batisimu. ²⁵ Yé lœkœ á Yowane mbœrœ lima akwa nœ ye á ka ye, tshe sœ lima kœpa adœke: “E gbe adœke œmœ kœdœ ede e? Ɖ dœdœ mœ kœdœ tsheneke á 'e kate she nene! Kashe anga uzu á tshe na manda mœ, mœ li kœzu uwu œrada nœ ye nene.”

²⁶ «E'e dœ aaya mœ, aata Abrayamo ndje dœ ngbi azu á 'e sœ kœkpa awa Ndjaba asœke, endje vwa Ɖtshœ O'onœ asœke á pandœ kœshe fœ azœ. ²⁷ Azu Yerusaleme œdœ pe agbozu tshapa endje wuwusœ Yisu nene, endje wuwu ndje sœ ádá o'o má aayi kœgbara o'o su á endje sœ kœdi tœnœ œlœ sabata bale dœ bale nene. Kashe endje wa œgbœ ngbanga ga pa Yisu liaka o'onœ asœmœ. ²⁸ Ataa endje para lima awa kœwo she œrrr toro ye, endje kapa Pilato adœke tshe wo she. ²⁹ Lœkœ á endje mbœrœ lima œneke kœ á Buku nœ Ndjaba pandœ nœ tœ upu nœ ye, endje za lima she pa kurushi ga ati, yé œ shi lima she Ɖa lœ anga udu bale. ³⁰ Kashe Ndjaba she lima she lœ akuzu ye. ³¹ Tshe wuta lima lœ olo ndjoro ga tœ endjeneke á endje na lima dœ she awa bale kœto Ɖa lakpi Galilayi œrrr ga lœ Yerusaleme, endje á endje kœdœ atimu ngœngœ asœke Ɖa utshu azu ogo Israyele.

³² «A'a ndje, 'a sœ kœyisœ Ɖtshœ O'onœ asœke fœ 'e, œrœ á Ndjaba pa lima tœ nœ fœ aata 'a adœke œne mbœrœ, ³³ tshe mbœrœ fœ azœ má a dœ agbolo nœ endje, lœkœ á tshe she lima Yisu lœ akuzu Ɖata á endje sú Ɖala bisha mbeti nœ Ɖtshi adœke:

“Ɖœœ kœdœ gbolo nœ mœ, kœto kpesheke, œmœ dá zu Ɖœ.”

³⁴ Ndjaba pa lima adœke œne shé she lœ akuzu, yé tshe gba nene. Tshe pa lima ngbi adœke:

“Mœ to kane nœ mœ dœ adja œyerœ kœto kane ga pa 'e, Ɖata á mœ pa lima ndœ kœto fœ Davidi.”

³⁵ Mbœrœ tœnœ dá Davidi pa ndje ala anga mbeti adœke: “Bœ katœ œyerœ uzu nœ zœ adœke tshe gba nene.”

³⁶ Lœkœ á Davidi sœpe lima dœ soro, tshe mbœrœ lima œneke á Ndjaba yisœ nœ. Manda nœ, tshe tshu lima, endje shi she ndœ dœ aatance yé œkœ ye gba. ³⁷ Kashe tsheneke á Ndjaba shé she, gbagba lima nene. ³⁸ Aaya mœ, 'e wusœ nœ dœ Ɖtshœ adœke mangba Yisu dá endje pandœ o'o kœdjerœndœ ekperœ fœ 'e á awa akwa nœ Moyize lili lima ndœ kœvwara 'e lœnœ nene.

³⁹ Uzu kœ á tshe sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ye, tshe wuta uzu ndjii tœ ala Ndjaba. ⁴⁰ Mbœrœ tœnœ ataa, 'e sœ dœ gbœdjela mbœrœ á o'o neke á aayi kœgbara o'o su kœwuwuta ga tœ 'e nene:

⁴¹ “E wu kane! E'e dœ adjipudji,

'e katœ ama 'e ti œœ yé œ ndjœtshelœtœ 'e!

Gbambanœ nene, mœ yindœ kœmbœrœ anga œrœ bale lœ soro 'e, œrœ neke á 'e yindœ nœ nene,

œdœ uzu kæpandœ nœ foe 'e.'»

⁴² Løkø á Polo dœ Barnabase sœ lima kæwuta tœnœ, endje tetœ kœki foe endje adœke endje kwa dœ ðlœ sabata manda nœ œ kpa yisœ o'onœ asœmœ. ⁴³ Manda angbotœ, Ayuda œdœ pe angbi azu á endje sœ kækpa awa Ndjaba te manda Polo dœ Barnabase. Lœ o'o á endje sœ kæpa tœnœ, Polo dœ Barnabase pa foe endje adœke: «'E zatœ 'e djigi ga tœ otshœrœ nœ Ndjaba.»

Polo dœ Barnabase na ga ndœ angbi azu

⁴⁴ Løkø sabata manda nœ, œ sœ bœta azu kœ lœ ongbo ngbœtœ endje lima mbœrœ kœdji o'o ama Gbozu. ⁴⁵ Kœwu ukpulu azunœ ataa, Ayuda mbœrœ uku yé œ tetœ kœgu Polo dœ kœyangba o'o ye. ⁴⁶ Polo dœ Barnabase mindœ nœ dœ awanœ adœke: «œ li má lima adœke endje yisœ Otshœ O'onœ asœke utshunœ foe 'e! Bata á 'e wwaratœ 'e tœnœ, yé á wa ngbanga dœ tœ 'e adœke 'e lili kœgbœ soro nœ wa dœ wa nene asœmœ, 'a fatœ 'a ngongœ asœ ga ndœ angbi azu. ⁴⁷ Awa akwanœ á Gbozu pa tœnœ foe 'a dœke: “Mœ za bœ bœta ðlœ kœtshi pa angbi azu lœ ogo kœ, mbœrœ adœke bœ yisœ o'o nœ kœshe œrrr tœ ga tœ ndœngœlœ osho.”»

⁴⁸ Kœdji o'onœ asœmœ ataa, angbi azu tetœ kœdonga Gbozu dœ yanga. Endjeneke á endje sœ lima mbœrœ soro nœ wa dœ wa, endje te lima ayindœ Yisu. ⁴⁹ O'o ama Gbozu za lima tshelœ ogonœ djigi. ⁵⁰ Kashe Ayuda bili ayashe á œsœ endje li, á endje sœ kœdonga Ndjaba œdœ pe agbozu tshapa ongbo. Endje mbœrœ œrœ kanga ga tœ Polo dœ Barnabase, yé œ gœrœ endje lœ ogo nœ endje ye. ⁵¹ Polo œdœ Barnabase gœrœ trusha tshada endje foe endje, yé œ ro ga lœ Ikoniyyume. ⁵² Dá asœmœ ayindœ Yisu 6a lakpi Atiashe sœ lima dœ yanga waa, yé œ su dœ Otshœ Ishiri.

14

Polo œdœ Barnabase 6a lœ ogo Ikoniyyume

¹ Polo œdœ Barnabase na 6a lakpi Ikoniyyume œ li ndje ga lœ Sinagoga nœ Ayuda œ pa o'o yé Ayudanœ dœ pe Agreke ndjoro te lima ayindœ Yisu. ² Kashe Ayuda neke á endje yiyi lima ndœ nœ nene, to gbetshelœ kœmbœrœ ekperœ ga tœ ayindœ Yisu foe angbi azu. ³ Andaa Polo œdœ Barnabase mbœrœ lima olœ ndjoro 6a lœ Ikoniyyume. Endje pa lima o'o dœ awa nene lœ kœyindœrœ nœ endje ga ndœ Gbozu. Kœwu tœnœ ataa, Gbozu ma adœke o'onœ á endje sœ kæpa tœnœ tœ upu otshœrœ nœ ye kœdœ adja o'o, á tshe to gbœgbœ nœ kœfa œrœ dœ kœema ambáránœ foe endje. ⁴ Azu tshelœ ongbo kurutshelœtœ endje: anga endje yindœ Ayuda yé anga endje yindœ aayi awa. ⁵ Angbi azu, Ayuda dœ pe agbozu tshapa endje vvara lima ndœ kœmbœrœ œrœ kanga ga tœ Polo dœ Barnabase œdœ kœve endje dœ badja. ⁶ Endje wusœ o'onœ yé œ kpa gu tœnœ dœ awa ongbo Listre œdœ Derbe lœ ogo Likawoni œdœ pe ndje ogo para indirínœ. ⁷ Endje sœ lima kæpa ndje ndœ Otshœ O'o 6a zœ.

Polo œdœ Barnabase 6a lakpi Listre

⁸ Anga yakoshe bale á ada ye tshu, sœ lima 6a lakpi Listre. Bata á endje zu lima she tœ ayi vwiriti, tshe nana lima ana bale nene. ⁹ Anga ðlœ bale á tshe sœ kœdji o'o á Polo sœ kæpa tœnœ, Polo za ala ye kukuku ga tœ ye, yé œ wu adœke tshe sœ dœ kœyindœrœ mbœrœ kœshe tœnœ. ¹⁰ Polo pa dœ œgbœ foe she adœke: «Aalafœ œ ka ndjii dœ ada zœ!» Yakoshœnœ i ga lafo yé œ tetœ kœna lima ana.

¹¹ Kœwuw œeneke á Polo mbœrœ asœmœ, azu ndjoro oma kekeke œ pa dœ o'o ama ogo Likawoni adœke: «Andjaba fatœ endje tœ azu yé á jerœ ga ndœ azœ asœke.» ¹² Endje e Barnabase «Zewuse», yé œ e Polo «Ermese» mbœrœ œshe dá sœ lima kœmindœ o'o*.

¹³ Nganga ndjaba lœ anda nœ Zewuse á sœ 6a ushu nœ ongbo, na dœ ako angombe á endje guma endje dœ flere. œshe œdœ azu ndjoro, endje yi lima ndœ kœsho endje tœ tokóro fœ Polo dœ Barnabase. ¹⁴ Dœ lœndœ á endje dji ataa, endje súru lima tshelœ lœba tœ endje yé œ gbœgbœtœ endje dœ ana gutœnœ ga lœ ukpulu azu. Endje pa dœ œgbœ adœke: ¹⁵ «Uu aaya, mbœrœ gadœ á 'e mbœrœ ataa? A'a kœdœ ndje azu 6ata 'e! 'A sœ kœpandœ Ɔtshœ O'o fœ 'e adœke 'e katœ œrœ á ádánœ gugu nene, mbœrœ kœfatœ 'e ga ndœ Ndjaba á tshe sœ dœ soro yé á mbœrœ tshalafœ, dœ œshœ, dœ egerœ kœta œdœ pe œeneke kœ á sœ lœnœ. ¹⁶ Lœkœ nœ aata azœ, tshe ka lima tœ azu ogo para kœza awa nœ endje dœ tœ endje. ¹⁷ Kashe atamœ gbaa, tshe kakatœ kœema adœke œne sœ zœ lœ awa nœ œtshœrœ nœ ye fœ endje nene. Ɔtshœrœnœ asœmœ dœke: tshe vwa yavuru fœ 'e mbœrœ kœmœ œshœ tshelœ kindi nœ 'e adœke 'e gbœ kœzœre á li, yé lœsu 'e sœ dœ yanga.» ¹⁸ Ataa ukpulu azunœ dji lima o'o nœ aayi awa gbaa, endje sœ lima dœ sharapu utshu kœkatœ kœza tokórœnœ fœ endje.

¹⁹ Anga Ayuda á endje to 6a lœ Atiœshe œdœ 6a lœ Ikoniyyume, te ga ndœ ukpulu azu asœmœ. Endje ve lima Polo dœ badja, yé œ gbe adœke tshe tshu ye yeka á gbœta she lœ ongbo ga shu. ²⁰ Kashe lœkœ á ayindœ Yisu ngbœtœ endje ga indiri ye, tshe áalafœ yé œ kwatœ ye ga lœ ongbonœ. Osho kœrœ pa nœ, endje ro dœ Barnabase ga lœ Derbe.

Polo dœ Barnabase fatœ endje kœgu ga lœ Atiœshe nœ Siri

²¹ Endje pandœ Ɔtshœ O'o lœ ongbo Derbe yé œ gbœ ayindœ Yisu ndjoro. Manda nœ, endje kpa kwatœ endje tœ lœ Listre, lœ Ikoniyyume œdœ pe tœ lœ Atiœshe. ²² Endje sœ lima kœtœ gbœgbœ ga tœ lœsu ayindœ Yisu yé œ pa fœ endje adœke endje shi gbi lœ kœyindœrœ. Endje pa adœke: «E li adœke a wu oyo waa yeka á kœli ga lœ tshagbozu nœ Ndjaba.» ²³ Lœ Ikriزيا bale dœ bale, endje ke agbozu Ikriزيا fœ endje, œ donga Ndjaba dœ kœyotshelœma endje, yé œ katœ endje ti fœ Gbozu á endje sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ye.

²⁴ Endje ro tœ lœ Pisidi, yé á na ga lœ Pafili. ²⁵ Endje pandœ Ɔtshœ O'o 6a tœ Perje, manda nœ á ro ga lœ Atali. ²⁶ Endje œ ga lœ egerœ agba 6a zœ yé á gu ga lœ Atiœshe nœ Siri, tshalakpi á endje ko lima endje ga tshakane Gbozu adœke endje gbœ œtshœrœ nœ Ndjaba mbœrœ akwa á endje totœ kœmbœrœ tœnœ. ²⁷ Lœkœ á endje wuta lima ga lœ Atiœshe, endje ngbœ6a azu Ikriزيا yé œ pandœ œeneke kœ á Ndjaba mbœrœ lima fœ endje dœ pe mara á tshe kœrœ awa kœyindœrœ fœ angbi azu. ²⁸ Yé endje lo olo ndjoro tœ œsœnœ bale dœ ayindœ Yisu.

15

O'o 6a lœ Atiœshe tœ upu nœ gaza

¹ Anga ayakoshe to 6a lœ Yuda, œ tetœ kœyisœ œrœ fœ aayazu lœ Yisu adœke: «Edœ 'e kœvwaratœ 'e tœ kœwa gaza 6ata awa akwa nœ Moyize pandœ nœ, 'e gbœ kœshe nene.» ² Polo œdœ Barnabase vwaratœ endje tœ kœyisœ œrœ nœ ayakoshœnœ asœmœ, œ gbugburu tshelœ o'o dœ endje tœ

* **14.12** 14.12 Zewuse kœdœ lima egerœ ndjaba nœ Agreke yé Ermese kœdœ lima ayi kœmindœ o'o nœ ye

upuncæ. Manda nœ, endje wa adœke Polo œdœ Barnabase, ndje dœ anga aayazu lœ Yisu o ga lœ Yerusaleme ndœ kœgbotœ endje dœ aayi avwa œdœ agbœ Azu Ikrizia mbœrœ kœyaro o'onœ asœmœ. ³ Azu Ikrizia lœ Atioshe to œrœ á li mbœrœ ananœ fœ endje. Kœro endje to lœ Fenisi dœ Samariya, endje sœ kœpandœ mara á angbi azu fa lœsu endje yé œ za yanga waa fœ aayazu lœ Yisu para.

Angbotœ 6a lœ Yerusaleme

⁴ Olo á endje wuta ga lœ Yerusaleme, azu Ikrizia, aayi avwa dœ pe agbozu Ikrizia za osho kœsœ fœ endje yé endje pandœ œrœ kœ á Ndjaba mbœrœ lœ awa nœ endje fœ endje. ⁵ Kashe anga ayindœ Yisu á endje to lœ Afarisayi za o'o œ pa adœke: «œ li adœke angbi azu á endje wuta ayindœ Yisu wa gaza, œ li ndje sœ awa akwa nœ Moyize.»

⁶ Aayi avwa œdœ agbozu Ikrizia ngbœatœ endje mbœrœ kœgbe o'o toœ upuncœ asœmœ. ⁷ Manda kœgbugburu tshelœ o'o œrrr, Petro áalafo yé œ pa adœke: «Aaya, 'e wusœ nœ adœke Ndjaba ke lima mœ ugurutœ 'e katshatsha ndœ kœpandœ O'tshœ O'o fœ angbi azu adœke endje dji, œ yindœ nœ. ⁸ Yé Ndjaba á tshe wusœ lœsu azu para kœkœ, za O'tshœ Ishiri fœ endje toœ kœma adœke œne yi ndje ndœ endje awa bale bœta á tshe mbœrœ ndje fœ azœ. ⁹ Tshe yiyi ko ndœ azœ yé œ vwaratœ ye toœ endje nene; gbambanœ nene, lœ awa nœ kœyindœrœ nœ endje ga ndœ Yisu, tshe djuto ekperœ nœ endje. ¹⁰ Ngœngœ asœ, mbœrœ gadœ á 'e sœ kœshoko o'o dœ Ndjaba a? 'E yindœ kœza egerœ gbarœ á azœ dœ aata azœ, a zaza lima nene ga pa kumu ayindœ Yisu a? ¹¹ Kashe a wusœ nœ adœke, a she kolœ mangba o'tshœ lœsu nœ Gbozu Yisu, yé endje ndje awa bale.»

¹² Manda nœ, azu lœ kokoko ndœ kœdji Polo œdœ Barnabase, á endje sœ kœmindœ œrœ á sœ kœma mara œrœ á Ndjaba mbœrœ lœ awa nœ endje ugurutœ angbi azunœ asœmœ. ¹³ Lœkœ á endje pa o'o nœ endje á ka, Jake áalafo œ pa adœke: «Aaya, 'e dji mœ kane. ¹⁴ Shimu wuta kœmindœ nœ fœ azœ mara á Ndjaba gbe balima katshatsha á ke anga azu ugurutœ angbi azu adœke endje dœ azu nœ œne. ¹⁵ œrœ á Ndjaba mbœrœ li dœ o'o ama aayi kœgbara o'o. Gbambanœ nene, Ndjaba pa adœke:

¹⁶ “Manda nœ kœ, mœ kpa kwatœ mœ ndœ kpa kœmœ anda nœ Davidi á te. Agbanœ á sœ ati, mœ kpa mœ tshandœnœ, yé mœ kpa za ga lafo.

¹⁷ Kœto kpœtœmœ, udu azu œ para awa Gbozu, œdœ pe angbi azu kœ á mœ ke endje. œmœ Gbozu dá pa o'onœ asœke, mœ sœ kœguma o'o nœ mœ

¹⁸ á mœ gbe balima katshatsha.”»

¹⁹ Jake kpa kœpa adœke: «Mœ gbe œnœ mœ adœke œ lili adœke a mbœrœ œrœ kanga fœ azu á endje fatshalœsu endje fœ Yisu nene. ²⁰ Kashe a su kolœ mbeti fœ endje adœke, endje zizi agea á to bœ pa ndaba nœ andjaba nene, endje zizi songba agea á tshe tshu á indji ye tutu nene, endje zizi indji nene yé adja endje mbœmbœrœ angba budu nene. ²¹ Mbœrœ katshatsha balima, endje yisœ awa akwa nœ Moyize dje lakpi kœ mbœrœ á endje sœ kœdi toœnœ lœkœ sabata bale dœ bale lœ anda ngbotœ.»

Mbeti fœ ayindœ Yisu lakpi Atioshe

²² Ataa aayi avwa, dœ agbozu Ikrizia œdœ pe azu Ikrizia para kôkô wu dœ otshônœ adœke, endje ke anga azu ugurutœ œne dœ vwa endje 6a lœ Atiôshe awa bale dœ Polo œdœ Barnabase. Yekane á endje ke Yuda á anga i'iri ye kœdœ Barsabase œdœ pe Sila. Endje bibisha kœdœ azu á endje sœ lima kœlisœ endje ugurutœ ayindœ Yisu. ²³ Mbeti á endje sũ ga tshakane endje pa adœke:

«Aaya 'a dœ angbi azu á 'e sœ lœ Atiôshe, lœ Siri, œdœ ndje lœ Silisi: aayi avwa, dœ agbozu Ikrizia œdœ azu Ikrizia para kôkô za abala fœ 'e. ²⁴ A dji adœke anga azu á endje to 6a ndœ 'a 6a ke, á na ga ndœ 'e kœdjingili tshelœ kumu 'e, endje ndi gbetshelœ nœ 'e kashe œ dœdœ 'a dá vwa endje nene. ²⁵ Ádánœ á 'a wa kô dœ lœsu 'a bale adœke 'a ke anga azu dœ vwa endje fœ 'e. Endje ro tœ awanœ dœ aaya 'a á 'a yindœ endje waa, Polo œdœ Barnabase ²⁶ á endje za soro endje djigi mbœrœ akwa nœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu. ²⁷ 'A vwa Yuda dœ Sila adœke endje kpa pandœ œneke kô á 'a su ala mbetinœ asœke fœ 'e dœ ama endje. ²⁸ Gbambanœ nene, Otsho fshiri dœ pe a' wa adœke, 'a kpa za egerœ gbarœ ga pa kumu 'e nene. Kashe œrœ á li dœ 'e kœmbœrœ tœnœ dœke: ²⁹ adja 'e zizi agea á to 6a pa ndaba nœ andjaba nene, 'e zizi indji nene, 'e zizi songba agea á tshœ tshu á indji tutu nene, 'e mbœmbœrœ angbabudu nene. Œdœ 'e kœlisœ œerœnœ asœke kô, dá 'e mbœrœ dœ otshônœ waa. 'E sœpe dœ otshônœ.»

³⁰ Endje za awa fœ endje yé endje ro ga lœ Atiôshe. Lœkô kœwuta endje 6a zœ, endje ngbô6a ayindœ Yisu, œ za mbetinœ fœ endje. ³¹ Manda kœdi mbetinœ, ayindœ Yisu sœ lima dœ yanga waa mbœrœ mbetinœ guma gbetshelœ nœ endje. ³² Yuda dœ Sila á endje dœ lima aayi kœgbara o'o, endje mi upu fœ endje adœke endje shi gbi yé œ gbândœ kœyindœrœ nœ endje. ³³ Endje mbœrœ lima olo teasho kpœtœmœ. Manda nœ, ayindœ Yisu za awa fœ endje adœke endje gu dœ kœsœ gee ga ndœ azu á endje vwa lima endje. [³⁴ Kashe Sila wa lima kœsœpe œnœ ye kpœtœmœ.] ³⁵ Polo œdœ Barnabase sœ lima œnœ endje 6a lœ Atiôshe. 'Ba zœ, endje sœ kœyisœ œrœ œdœ pe kœmindœ Otsho O'o nœ Gbozu awa bale dœ anga azu ndjoro.

Polo œdœ Sila kurutshelœtœ endje

³⁶ Olo teasho manda nœ, Polo pa fœ Barnabase adœke: «A kwatœ azœ lakpi bale dœ bale á a yi lima sœ o'o ama Gbozu tœnœ dœ œ wu mara á aaya azœ sœ dœ tœnœ.» ³⁷ Barnabase yi lima ndœ kœkwa dœ Yowane á anga i'iri ye kœdœ Marke. ³⁸ Kashe Polo gbe adœke kœkwa dœ she œ li nene, mbœrœ tshœ ka lima tœ endje ti 6a lœ Pafili, œ vvara lima tœ ye kœna dœ endje lœ ma akwa nœ Ndjaba. ³⁹ Mbœrœ tœnœ ataa, endje djidji lima tœ endje nene, yé endje kurutshelœtœ endje. Barnabase za Marke pœ tœ ye, œ za egerœ agba œ ro ga lœ Shipre, ⁴⁰ kashe Polo ke Sila ndœ kœro dœ she. Manda nœ, ayindœ Yisu kô endje ga tshakane Ndjaba adœke otsho lœsu nœ Gbozu gbândœ endje. ⁴¹ Endje ro lima tœ lœ Siri œdœ Silisi, œ yisœ œrœ fœ azu Ikrizia adœke endje gbândœ kœyindœrœ nœ endje.

16

Timote te mangba Polo œdœ Sila

¹ Polo li ndje ga lœ Derbe dœ pe Listre. 'Ba zœ anga yindœ Yisu á i'iri ye kœdœ Timote, gbœ yakoshe nœ anga uyu Yuda á tshœ yindœ Yisu, abanœ dœdœ Yuda nene. ² Otsho ye ga lima waa ugurutœ aayanœ lœ Listre dœ pe Ikoniyyume. ³ Polo gbe lima kœgu dœ she awa bale. Kœwu adœke Ayuda lœ ndjoro tœ oshonœ 6a zœ, tshœ za she, œ wa she tœ gaza lindœ awa akwa

nœ Ayudancœ, mbœrcœ Ayuda kœ á endje sœ lima dœ endje tœ œsœncœ wu lima sœ nœ adœke abancœ dœdœ Yuda nene. ⁴ Lœ ongbo á endje ro lima tœncœ, Polo dœ Sila sœ lima kœmindœ o'o á aayi avwa nœ Yisu dœ agbozu lœ Yerusaleme wa, á endje sœ kœpa fœ endje adœke endje mbœrcœ tœ endje lindœ nœ. ⁵ Azu Ikrizia sœ lima kœru lœsu endje lœ kœyindœrcœ nœ endje, œlœ dœ œlœ anga azu sœ lima kœli ga ndœ endje yé endje te lima kœngba tœncœ.

Ɔtshœ Ishiri vwa Polo ga lœ Masedwane

⁶ Polo œdœ Sila na lœ Friji œdœ pe lœ Galate; gbambancœ nene, Ɔtshœ Ishiri pakata lima endje kœpandœ Ɔtshœ O'o 6a lœ Azi. ⁷ Kœwuta endje ga tœ ndœngœlœ ogo Misi, endje gbe kœero ga lœ Bitini yeka á Ishiri nœ Yisu pakata endje. ⁸ Endje ro tœ lœ Misi yé œ jercœ ga lœ Trowase. ⁹ Anga butshœ bale, Polo kœwu œrcœ lœ ulu: anga yakoshe Masedwane bale na ga ndœ ye, œ ka kœdi tshelœma ye fœ she adœke: «Fa djaga lœ Masedwane, mbœrcœ kœti kane 'a ga lafo!» ¹⁰ Manda kœwu œrcœ lœ ulu nœ Polo ascœmœ, trale 'a para awa kœro ga lœ Masedwane, mbœrcœ 'a wu lima sœ nœ adœke Ndjaba sœ kœ e 'a kœna kœpandœ Ɔtshœ O'o 6a zœ.

Kœfatshalœsu Lidi 6a lœ Filipino

¹¹ 'A œ ga lœ egerœ agba lœ Trowase, 'a za awa ndjii ndœ Samotrascœ mbœrcœ á osho kœkœrœ á 'a kœwuta ga lœ Neyapoliscœ. ¹² Yé 6a zœ 'a na ga lœ Filipino, egerœ ongbo lœ ogo Masedwane, azu á endje sœ lœ nœ sœ tshakudu tshagbozu nœ ogo Roma. (œndœ 'a di lima teasho lœ ongbonœ ascœmœ. ¹³ Dœ lœkœ sabata, 'a wuta lœ ongbonœ kœna ga lakpi ogo neke á sœ ndœ dœ ama ungu, tœncœ kœdœ lima œsœ osho nœ kœdonga Ndjaba, yeka á 'a sœ ga ati, á pa o'o dœ ayashe á endje ngbœtœ endje kpœtœmœ. ¹⁴ Anga bale ugurutœ endje, 'iri ye kœdœ Lidi, œshe kœdœ lima yashe lœ ongbo Tiyatire á tshe sœ kœka odorœ lœba yé á wu lima sœ kœdonga Ndjaba. Tshe dji 'a yé Ndjaba kœrœ gbetshelœ nœ ye adœke tshe yindœ o'o kœ á Polo pa. ¹⁵ Manda kœgbœ batisimu, œshe dœ azu scœnda nœ ye para, tshe pa fœ 'a adœke: «œdœ 'e kœwuscœ nœ adœke, œmœ kœdœ uzu á mœ yindœ Ndjaba ye, 'e na œ lo 6a ndœ mœ.» Yé tshe tovworogbo 'a kœyindœ nœ.

Polo œdœ Sila lœ kánga

¹⁶ œlœ bale á 'a sœ lima kœna ndœ kœ e Ndjaba, anga yashe kanga bale á tshe sœ lima dœ ekpe ishiri nœ kœgbara o'o sœ ugurutœ 'a. Ayengœ ye sœ lima kœgbœ œrcœ waa manda akwa nœ ye. ¹⁷ Tshe te manda 'a dœ Polo, yé œ sœ kœpa dœ œgbœ adœke: «Ayakoshœncœ ascœ kœdœ aayi akwa nœ Ndjaba á tshe ropa œrcœ kœ; endje sœ kœyiscœ awa kœgbœ kœshe fœ 'e.» ¹⁸ Yé tshe mbœrcœ ataa manda olo ndjoro. Polo mœ dœ she, á kœfatœ ye yé á kœpa fœ ishircœ adœke: «Dœ 'iri Yisu Kristu, mœ pa fœ 6œ adœke: wuta lœ yashe ascœ!» Trale ishiri wuta lœ ye yé.

¹⁹ Bata aayengœ yashe kanga ascœmœ wu adœke œne kpa gbœ œrcœ lœ awa nœ ye nene, endje tepa Polo œdœ Sila œ gbota endje na tœncœ fœ agbozu kœwa ngbanga œrrr 6a la wutu ga utshu azu kœ. ²⁰ Endje ko endje na tœncœ fœ agbozunœ ascœmœ yé œ pa adœke: «Ayakoshœncœ ascœ kœdœ Ayuda, endje ndi tshalakpi nœ azœ kpa ye. ²¹ Endje sœ kœpara awa ndœ kœyiscœ anghi mara kœsœ neke á azœ doé azœ Roma á lili adœke a mbœrcœ nene.» ²² Yé œ iwvi azu kekeke ga tœ Polo œdœ Sila. Agbozu kœwa ngbanga kœza o'o adœke endje sœ lœba tœ endje dœ œ 6i endje dœ ndjapa. ²³ Manda kœ6i endje dœ ndjaba, endje ko endje va ga lœ kánga, yé œ pa fœ ayi kœgbœndœ manda kánga adœke ala ye gbœ dœ endje. ²⁴ Ayi kœgbœndœ manda kánga dji ataa,

œ ko endje li tœnœ waa 6a ndœ kumu gbɔshɔ kánga yé œ soro ada endje dœ djingiri.

²⁵ Dœ butshɔ, Polo œdœ Sila tetœ kœza avwala fœ Ndjaba dœ pe kœdonga she dœ itshi yé anga aayi kánga dji endje. ²⁶ Kolœ ngbangi atake, oshɔ turu dœ œgbɔ, muru anda turu, Trale manda kɔrɔ wuu, yé tshelœ djingiri sɔ tœ aayi kánga para. ²⁷ Ayi kœgbɔndœ manda kánga kœjo, œ kœwu adœke manda kánga kɔrɔ wuu á kœgbe adœke aayi kánga kpa para kɔkɔ ye. Tshe kœgbota ugu yakamba nœ ye á yindœ kœwotœ ye. ²⁸ Á Polo kœra she dœ œgbɔ adœke: «Wowotœ zœ nene, 'a lœ para kɔkɔ zœ!»

²⁹ Ayi kœgbɔndœ manda kánga kœ'e osho ndœ owo, kœgbɔgbɔtœ ye li tœnœ dœ awa, á kœgote ga tœ ada Polo dœ Sila. ³⁰ Manda nœ, tshe kœto Polo œdœ Sila wuta tœnœ ga shu, á kœpa fœ endje adœke: «Agbozu, œrœ gáfœ dá mœ kœmbœrœ yeka á kœshe a?» ³¹ Polo œdœ Sila kœgi fœ she adœke: «Sœ dœ kœyindœrœ adœke Yisu kœdœ Gbozu yekane á tshe kœshe 6œ awa bale dœ azu tshasœnda nœ zœ.» ³² Endje kœpandœ o'o ama Gbozu fœ she, dœ azu kɔ á endje sœ lima sœnda nœ ye. ³³ Kolœ dœ abutshɔnœ asœmœ, ayi kœgbɔndœ manda kánga na dœ endje na tœnœ œ djutɔ uku tœ endje yé pe kpœtœmœ tshe gbɔ batisimu awa bale dœ azu tshasœnda nœ ye kɔ. ³⁴ Tshe to Polo dœ Sila gu tœnœ ga sœnda nœ ye, œ to kœzirœ fœ endje, yé tshe sœ lima dœ yanga awa bale dœ azu tshasœnda nœ ye kɔ, mbœrœ endje yi lima ndœ Ndjaba.

³⁵ Osho kɔrɔ pa nœ, agbozu kœwa ngbanga vwa aturugu fœ ayi kœgbɔndœ manda kánga adœke: «Tshe za awa fœ azu asœmœ!» ³⁶ Á tshe kœpa fœ Polo adœke: «Agbozu kœwa ngbanga vwa osho fœ mœ adœke mœ za awa fœ 'e. Ngɔngɔ asœke, 'e li kœwuta tœnœ, yé œ gu dœ kœsœ gee.» ³⁷ Kashe Polo pa fœ aturugu adœke: «Endje yuyu lima 'a nene, œ 6i 'a tœ ala azu kɔ, andaa 'a kœdœ adja azu Roma. Endje ko 'a va ga lœ kánga, yé endje yindœ kœkœ 'a ngɔngɔ asœ ga shu lœ ubunœ. Œ mbœrœtœ endje atamœ nene. Œtshɔ nœ kœdœ adœke endje na ga mœ dœ tœ endje œ ko 'a ga shu!» ³⁸ Aturugunœ gu œ pandœ nœ fœ agbozu kœwa ngbanganœ, yé awa za endje mbœrœ kœdji adœke endje kœdœ ndje azu Roma. ³⁹ Endje na kœki fœ Polo dœ Sila adœke endje wu oyo œne. Manda nœ, endje za awa fœ endje kœwuta lœ kánga yé œ pa fœ endje adœke endje wuta lœ ongbo ye. ⁴⁰ Manda kœwuta endje lœ káanganœ, endje na ga lœ Lidi. 'Ba zœ, endje gbɔ ayindœ Yisu œ pa fœ endje adœke endje shi gbi lœ kœyindœrœ nœ endje, yé manda nœ endje ro da ye.

17

Polo œdœ Sila 6a lœ Tesalonike

¹ Endje ro tɔ lœ Afipolisi dœ Apoloni yeka á wuta ga lœ Tesalonike, 6a zœ Ayuda sœ lima dœ Sinagoga. ² Bata á tshe mbœrœ 6a lima katshatsha, Polo li ga lœ Sinagoganœ. Manda lɔkɔ sabata voto, tshe sœ lima kœpu o'o pa Buku nœ Ndjaba awa bale dœ azu á endje sœ kpœtœmœ. ³ Tshe sœ lima kœyisœ nœ fœ endje ngbi adœke, œ li adœke Masiya wu oyo, œ tshu, œ she ugurutœ akuzu. Tshe pa fœ endje adœke: «Yisunœ á mœ mindœ ye fœ 'e asœke kœdœ Masiyanœ.» ⁴ Anga Ayuda ugurutœ endje yindœ o'o á Polo pa, yé œ te ga ndœ Polo dœ Sila. Awa bale ndje dœ angbi azu Agrekœnœ ndjoro á endje donga Ndjaba œdœ pe ndje ayashe ndjoro á azu sœ kœlisœ endje, te ga ndœ Polo dœ Sila.

⁵ Kashe anga Ayudance mbœrœ úkú. Endje rɔ anga ekpe azu á endje na tœ ala awa kpɔɔ, œ zi tshelœ o'o dœ endje yé œ ndi kœsœ gee lakpi ogo. Endje na ɓa sœnda nœ Jasone kœpara Polo dœ Sila á kœko endje wuta tœnœ ga utshu azu tshalakpinœ. ⁶ Bata á endje gbɔgbɔ Polo dœ Sila nene, endje za Jasone awa bale dœ anga ayindœ Yisu, œ gbota endje gu tœnœ ga utshu aayi kœwa ngbanga tshalakpinœ asœmœ, yé œ pa adœke: «Azu á endje djingili tshelœ kumu azu pa ɔshɔ djigi, endje dá wuta ngɔngɔ asœ ɓa ke asœke. ⁷ Jasone za osho kœsœ fœ endje ɓa sœnda nœ ye yé endje kɔ, endje mbœmbœrœ œrœ á awa akwa nœ gbozugo Roma yindœ nœ nene; endje pa adœke anga angbi gbozu kpi sœ zœ, yé i'iri ye kœdœ Yisu.» ⁸ O'o ama endje za ókó fœ azu para kɔkɔ, œ za ndje ókó fœ agbozu tshelœ ongbonœ, ⁹ yé endje di lima ngendja fœ Jasone œdœ anga ayindœ Yisunœ yekane á endje za awa fœ endje adœke endje gu.

Polo œdœ Sila ɓa lœ Bere

¹⁰ Pe dœ lɔkɔnœ asœmœ dœ abutshɔ, ayindœ Yisu gi Polo œdœ Sila ga tœ awa á endje ro ga lœ Bere. Endje wuta ɓa zœ yé œ na ga lœ Sinagoga nœ Ayuda. ¹¹ Ayuda nœ Bere sœ lima dœ ɔtshɔ lɔsu kœropa endjeneke lœ Tesalonike, endje yindœ ɔtshɔ O'o dœ lɔsu endje djigi, yé ɔɔ dœ ɔɔ, endje sœ lima kœdi Mbeti nœ Ndjaba, mbœrœ kœwu œdœ ádá o'onœ á Polo œdœ Sila pa asœmœ kœdœ adjapu. ¹² Anga azu ndjoro ugurutœ endje sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu, yé ugurutœ azu Greke, ayashe ndjoro á azu œ lise endje dœ pe ayakoshe.

¹³ Kashe, ɔɔ á Ayuda lœ Tesalonike dji adœke Polo sœ kpa kœmindœ ɔtshɔ O'o lœ Bere, endje wuta ɓa zœ yé œ tetœ kœndi tshelœ gbetshelœ nœ azu ndjoro. ¹⁴ Yé pe kpœtœmœ, ayindœ Yisu gi Polo na tœnœ ga tœ ama egerœ ungu kashe Asila dœ Timote lœpe lima œnœ endje kpœtœmœ lœ Bere. ¹⁵ Azu á endje za lima Polo kpatœnœ œrrr ɓa lœ Atene, endje gu dœ o'o adœke Sila dœ Timote ro katsha manda œne.

Polo ɓa lœ Atene

¹⁶ ɔɔ á Polo sœ lima kœkate Asila dœ Timote lœ Atene, tshe sœ dœ oyo tœ lɔsu ye mbœrœ kœwu adœke ongbonœ sœ lima dœ andjaba waa lœnœ. ¹⁷ Tshe sœ lima kœpa o'o pa o'o ama Ndjaba dœ Ayuda œdœ angbi azu á endje sœ kœdonga Ndjaba lœ Sinagoga œdœ pe ndje azu neke á tshe li kœgbɔtœ ye dœ endje ɔɔ dœ ɔɔ ala wutunœ asœmœ. ¹⁸ Anga azu kœwusœrœ á endje sœ kœyisœ gbetshelœ nœ Aepikure ndje dœ astoyise* tetœ kœpa o'o dœ she. Anga endje sœ lima kœpa adœke: «O'o gafe dá kulupunœ asœ œ pa ata a?» Anga endje á endje dji she kœpa o'o tœ upu nœ Yisu œdœ pe tœ o'o kœsœ nœ ye lœ kuzu pa adœke: «œ sœ ɓata tshe kœdœ ayi kœyisœ o'o ama andjaba tshelœ anga angbi ogo.» ¹⁹ Yé endje za she, œ ro dœ she ga tœ osho kœwa ngbanga tœnœ á i'irinœ kœdœ Areopaje yé œ yu she adœke: «'A li kœwusœ tafo kœyisœrœ nœ zœ á ɓœ sœ kœyisœ nœ asœ nene a? ²⁰ Gbambance nene, asœ kɔ kœdœ tafo œrœ yé ɓœ sœ kœpa o'o á sœ kœko uvuru 'a lœnœ, yé 'a yindœ kœwusœ ádáncœ.» ²¹ Mbœrœ azu kɔ lœ ogo Atene œdœ pe agene á endje sœ ɓa zœ, sœ ɔɔ dœ ɔɔ kolœ mbœrœ kœdji too mbœrœ kœpatœ œsœ tafo œrœncœ á wuta asœ.

* **17.18** 17.18 Aepikure kœdœ azu á endje sœ kœza awa kœyisœrœ nœ ayi kœwusœrœ Epikure. 'Ba lœ gbetshelœ nœ endje, endje yiyindœ kœwu oyo nene. Uzu lli kœgbɔ ɔtshœrœ ataa œ kœsœsœ lœ gbetshelœ nœ ye nene. Astoyise kœdœ azu á endje sœ kœza awa kœyisœrœ nœ ayi kœwusœrœ Zeno. Ba ndœ endje, endje sœ kœpara awa kœwusœ œrœ dœ kœru lɔsu

²² Yé Polo ka kpøeguru Areopaje, øe pa adøeke: «E'e døe azu løe Atene, møe wu adøeke e'e køedøe azu á 'e søe køezatøe 'e waa ga tøe andjaba nøe 'e. ²³ Ɔlò á møe søe køena løe ongbo nøe 'e, møe søe køewu øerøe á 'e gi á ko tøe ðata andjaba nøe 'e øedøe pe ndaba á 'e mbøerøe á su mbeti ga tøe nøe adøeke: “Føe anga ndjaba á 'a wuwusøe ye nene.” Andaa møe na køepandøe Ndjaba á 'e søe køedonga she, ataa 'e wuwusøe ye nene. ²⁴ Ndjabanøe asøeke køedøe tsheneke á tshe mbøerøe tshapa øshø asøe døe øerøe kò pa nøe, øeshe køedøe Gbozu nøe tshalafo døe tsha ati. Tshe søesøe løe anda á azu mbøerøe døe kane endje nene. ²⁵ Tshe søesøe døe gbetsheløe adøeke azu gbe døe øene ðata tshe søe døe ogo anga øerøe nene, kashe øeshe dá søe køeto soro føe azu kò, døe izi á azu øe wu asøemøe øedøe pe udu øerøe kò.

²⁶ «Køeto tøe uzu bale, tshe mbøerøe azu kò adøeke endje søe pa øshønøe asøeke. Kashe utshu køembøerøe endje, tshe di olo køesøe nøe endje yé øe wa mapaka ogo kò á li adøeke endje søe tønøe. ²⁷ Ndjaba mbøerøe endje adøeke endje para øene, øedøe endje køesøe køetaða øsho na tønøe, endje gbo øene á øene søesøe løe ingirinoe tøe azøe nene asøemøe. ²⁸ Gbambanøe nene, “løe awa nøe ye dá a søe døe soro,

á søe køena ana, yé á søepe døe soro.”»

«Mbøerøe tønøe atamøe dá anga aayi køesu itshi nøe 'e pa lima ndøe nøe adøeke: “Azøe køedøe ndje agbolo nøe ye.”»

²⁹ «Bata azøe køedøe agbolo nøe ye, a katøe køegbe adøeke Ndjaba li døe øerøe á endje gi døe ørøe, døe kowo øedøe døe badja á endje mbøerøe døe kane liaka gbetsheløe nøe uzu. ³⁰ Utshunøe liya, Ndjaba djerøendøe nøe kò gbambanøe nene, azu wuwu lima søe øerøe á endje søe køembøerøe tønøe nene. Kashe ngøngø asøeke, tshe pa føe azu kò, tøe øsho kò adøeke endje fatshaløesu endje. ³¹ Mbøerøe tønøe ataa, tshe guma anga olo bale tøe køewa ngbanga pa azu para døe mara ndjii løe awa nøe uzu á tshe ke she. Tshe she uzunøe asøemøe løe akuzu mbøerøe køema føe azu adøeke øene dá ke she.»

³² Køedji adøeke Polo pa o'o nøe køeshe løe akuzu, anga endje tetøe ømø, yé anga endje pa føe she adøeke: «'A kpa dji ðøe køepa o'o asøe løe anga olo.»

³³ Ataa, Polo køewuta lima ugurutøe endje. ³⁴ Kashe, anga endje na lima manda ye, yé øe te ayindøe Yisu. Azunøe døeke: Denise anga ayi køewa ngbanga løe Areopaje døe anga yashe bale á 'iri ye køedøe Damarise øedøe pe anga azunøe.

18

Polo 6a løe Koriti

¹ Manda Atene, Polo ro ga løe Koriti. ² Tshe togba døe anga uzu Yudanøe bale 'iri ye køedøe Akila, endje zu she 6a løe ogo Pone. Tshe to lima koløe olonøe asøemøe 6a løe Itali awa bale døe awonøe døe Prisile, mbøerøe gbozugo Klode za o'o adøeke Ayuda para wuta løe Roma. Polo søe lima køena ga ndøe endje.

³ Yé ðata á endje søe lima løe akwa bale, ayi køembøerøe økø agea døe gbanda, tshe gu ndøe køelo 6a ndøe endje yé endje søe liya køembøerøe akwanøe asøemøe.

⁴ Løkø sabata bale døe bale, Polo søe lima køemindøe Ɔtshø O'o søenda Sinagoga øedøe pe køetetøe køefa gbetsheløe nøe Ayuda døe Agreke.

⁵ Løkø á Atimote døe Sila yi lima kumu endje køeto løe Masedwane, Polo zatøe ye ti djigi ndøe Ɔtshø O'o, tshe ma føe Ayuda adøeke Yisu køedøe Masiya.

⁶ Kashe endje søe lima køeshara she døe køegu she, Polo mea løeba ye, øe pa føe endje adøeke: «Indji 'e øe søe pa kumu 'e døe tøe 'e, møe søe yerøe løe nøe, yé køeto kpesheke, møe na ga ndøe angbi azu.» ⁷ Manda køegitøe ye kpøetøemøe, tshe na ga ndøe anga uzu bale á 'iri ye køedøe Titiuse Justuse, á tshe køedøe

uzu kœdonga Ndjaba nœ Ayuda yé anda nœ ye sœ lima indiri Sinagoga. ⁸Krispuse, gbozu tshapa Sinagoganœ ascœmœ, yi lima ndœ Gbozu, œshe dœ azu tshascœnda nœ ye para. Anga azu ndjoro lœ Koriti á endje sœ ndje lima kœdji Polo, yi ndje ndœ Yisu yé œ gbœ batisimu.

⁹Anga butshœ bale, Gbozu pa fœ Polo lœ ulu adœke: «Sœsœ dœ awa nene, scœsœ ndœ koko nene, ¹⁰gbambanœ nene, nœ sœ dœ 6œ awa bale. Uzu bale œ li kœto kane ye ga tœ zœ á kœmboœrœ œœrœ kanga fœ 6œ nene, mboœrœ ili azu á endje sœ lœ ongbonœ ascœ kœdœ azu nœ mœ.» ¹¹Polo lo lœ Koriti ungu bale dœ yapu mindu dœ bale, ndœ kœyisœ o'o ama Ndjaba.

Kœpa ngbanga nœ Polo

¹²Lokœ á Galiyo kœdœ lima gbozugo Akayi, Ayuda zi tshelœ o'o ndœ kœmboœrœ ekperœ tœ Polo, endje za she œ na dœ she 6a tœ osho kœwa ngbanga. ¹³Yé œ pa adœke: «Uzu ascœ sœ kœdjingili tshelœ kumu azu dœ o'o adœke endje donga Ndjaba neke á awa akwa ogo nœ azœ wa adœke 'a dodonga she nene.» ¹⁴Polo kœyindœ kœpa o'o kane, Galiyo kœgi fœ Ayuda adœke: «Æ kœdœ má adœke uzu ascœ mboœrœ ekperœ, too œ ta 6ango, mœ dji ma 'e ye. ¹⁵Kashe 6ata œ sœ tœ upu nœ kœshara o'o ugurutœ ye tœ kœyisœrœ, dœ anga i'iri œdœ pe ndje awa o'o nœ 'e dœ tœ 'e, œ wu 'e. Mœ yiyindœ mara ngbanga atake nene.» ¹⁶Yé á gœrœ endje tœ œsœ kœwa ngbanga ye. ¹⁷Endje para tepa Sosetene gbozu tshapa Sinagoga, œ 6i she 6a utshu osho kœwa ngbanga. Kashe Galiyo gbegbe lima dœ tœnœ nene.

Polo ro ga lœ Atishe

¹⁸Endœ Polo di lima waa lœ Koriti, manda nœ á tshe katœ aayanœ lœ Yisu, á za awa kœro ga lœ Siri. Prisile dœpe Akila ro lima tœ awanœ dœ she. 'Ba tœ mangu nœ ongbo Sakre utshu kœli she ga lœ egerœ agba, tshe tshowa sukumu ye pa ye mboœrœ uvu á tshe za liya fœ Ndjaba. ¹⁹Ŭœ á endje wuta ga lœ Efeze, Polo katœ Akila dœ Prisile ti kpœtœmœ á na œnœ ye ga lœ Sinagoga ndœ kœpa o'o dœ Ayuda. ²⁰Bata endje kpœtœmœ sœ lima kœdi tshelœma endje adœke œndœ ye di dœ œne kane, Polo vwaratœ ye. ²¹Kashe ndœ kœro lima she ga utshunœ, tshe pa o'o fœ endje adœke: «Mœ kwa bala tœmœ ga ndœ 'e, œdœ Ndjaba kœyindœ nœ.» Tshe kœœ ga lœ egerœ agba la ungu lœ Efeze. ²²Kœjerœ ga lœ Sezaré, tshe ro ga lœ Yerusaleme mboœrœ kœbala azu tshelœ anda Ndjaba, manda nœ dœ kœro she ga lœ Atishe. ²³'Ba zœ, olo ye ngbanga lima nene. Manda nœ, tshe kœkwa lakpi bale dœ bale lœ ogo Galate dœ Friji, tshe ka kœpa fœ ayindœ Yisu adœke endje shi gbi lœ kœyindœrœ nœ endje.

Apolo lœ Efeze dœ Koriti

²⁴Anga uzu Yuda bale i'iri ye kœdœ Apolo, uzu lakpi Alekezandri lœ ogo Ezipito, na lima ga lœ Efeze. (Eshe kœdœ uzu nœ kœwusœ kœpa o'o dœ œtshœnœ, œ wu ndje sœ Buku nœ Ndjaba tœ œtshœnœ waa. ²⁵Endje yi lima sœ œœrœ fœ she tœ upu nœ awa nœ Gbozu. Ishiri ye su dœ gbœgbœ, tshe mindœ o'o yé œ yisœ œœrœ tœ pu nœ Yisu dœ œtshœnœ waa. Kashe tshe wu lima kolœ œsœ batisimu á Yowane za lima fœ azu. ²⁶Tshe sœ lima kœpandœ Yisu dœ gbœgbœ kœ lœ Sinagoga. Kashe manda kœdji she, Prisile œdœ Akila e she 6a ndœ endje, yé œ kpa ma adja awa nœ Ndjaba fœ she. ²⁷Bata á tshe sœ lima dœ gbetshelœ nœ kœro ga lœ Akayi, ayanœ lœ Yisu sœ dœ yanga nœ agbe nœ ye, yé œ su mbeti fœ ayindœ Yisu 6a zœ adœke endje za osho kœsœ fœ she. Manda kœwuta she 6a zœ, tshe ti kane ayindœ Yisu ndjoro dœ œtshœ lœsu nœ Ndjaba. ²⁸Gbambanœ nene, tshe pa ngbi fœ Ayuda tœ ala azu adœke endje

dji awa adja o'o, yé œ sœ lima kœma lœ awa nœ Buku nœ Ndjaba adœke Yisu kœdœ Masiya.

19

Polo 6a lœ ongbo Efeze

¹ Ɔlo á Apolo sœ lima 6a lœ Koriti, Polo ro lima tœ lœ kaga lœ aya Azi yeka á jerœ ga lœ Efeze. Ba zœ, tshe gbo lima anga ayindœ Yisu, ² á yu endje adœke: «'E gbo lima Ɔtsho Ishiri ɔlo á 'e te ayindœ Yisu ye a?» Endje kœgi fœ she adœke: «'A djidji ndje anga nœ adœke Ɔtsho Ishiri sœ zœ nene.» ³ Polo kpa kœyu endje adœke: «Ka batisimu gadœ dá 'e gbo a?» Endje kœgi fœ she adœke: «'A gbo batisimunœ á Yowane ayi kœza Batisimu yisœ nœ.» ⁴ Polo kœgi adœke: «Adjapu Yowane sœ lima kœza batisimu fœ azu á endje fatshalœsu endje, yé tshe sœ lima kœpa fœ endje adœke endje yindœ uzu á tshe na manda œne, œ yindœ kœpa adœke Yisu.» ⁵ Endje dji o'onœ asœmœ, yé œ gbo lima batisimu dœ i'iri Gbozu Yisu. ⁶ Polo kœto kane ye ga pa endje, yé endje kœgbo Ɔtsho Ishiri. Endje tetœ kœpa tafo o'o ama ogo dœ pe kœmindœ o'o á to 6a ndœ Ndjaba. ⁷ Azu wuta lima kœkœ ga pa œrœ nœ ndjokpa dœ bisha.

Kœyisœrœ nœ Polo 6a lœ ongbo Efeze

⁸ Polo sœ lima kœro ga lœ Sinagoga, yé lœ yapu voto, tshe sœ lima kœyisœ œrœ tœ upu nœ Ogo gbozu nœ Ndjaba dœ awa nene, yé œ pa o'o dœ mara adœke endje á endje dji she, yindœ o'o á tshe sœ kœpa tœnœ. ⁹ Kashe anga azu sœ lima dœ gbœkumu, œ vwaratœ endje tœ kœyindœ nœ yé œ sœ kœmœ awa nœ Gbozu kpœtœ ala angbœtœ. Polo katœ endje ti œ ko ayindœ Yisu potœ ye, yé œ tetœ kœyisœ œrœ fœ endje ɔlo dœ ɔlo 6a lœ anda lakœo nœ Tiranuse. ¹⁰ Tshe mbœrœ lima ataa manda ungu bisha yeka á azu kœ á endje sœ lœ ogo Azi, œdœ Ayuda œdœ Agreke, endje dji lima o'o nœ Gbozu.

O'o tœ upu nœ kœgœrœ ekpe ishiri

¹¹ Ndjaba sœ lima kœmbœrœ ogboro œrœ lœ awa nœ Polo. ¹² Mbœrœ tœnœ ataa, anga azu sœ lima kœgu dœ siriki á goro œkœ Polo fœ aayi kœba. Kœba nœ endje ka lima tœ endje yé ekpe ishiri gi lima tœ ye pa azu. ¹³ Anga Ayuda á endje sœ lima kœro dje tœ osho kœ kœgœrœ ekpe ishiri pa azu kœba asœmœ yamba lima kœgœrœ ekpe ishiri dœ i'iri Gbozu. Endje pa lima adœke: «Mœ pa fœ 'e adœke dœ i'iri Gbozu Yisu á Polo œ yisœ œrœ tœ upu nœ ye asœmœ, 'e wuta ye!» ¹⁴ Azu á endje le lima œrœ nœ asœmœ kœdœ agbolo yakoshe mindu dœ bisha (7) nœ anga gbozu nganga Ndjaba nœ Ayuda á i'iri ye kœdœ Seva.

¹⁵ Kashe ɔlo bale, ekpe ishiri gi lima fœ endje adœke: «Yisu a? Mœ wusœ ye, yé mœ wu ndje sœ Polo. Kashe e'e a, 'e kœdœ adœ e?» ¹⁶ Yé yakoshe á tshe sœ dœ ekpe ishirinœ pa ye kœi ga ugurutœ endje dœ gbœgbœ kœ, œ kœtetœ kœbi lima endje, œ suru tshelœ lœba, dœ pe kœtu uku tœ endje, á endje tœ lima sœnda dœ œrœ á kpa ye. ¹⁷ Azu para lœ Efeze, Ayuda dœ pe angbi azu dji lima o'onœ asœmœ, yé awa za endje yeka á endje li lima œsœ i'iri Gbozu Yisu. ¹⁸ Azu ndjoro á endje yi lima ndœ Yisu, tetœ kœna tœnœ mbœrœ kœpandœ ekperœ á endje mbœrœ lima dœ tshama endje ga lafo. ¹⁹ Anga endje ndjoro á endje sœ lima kœfa œrœ tsharawo*, ko œrœ nœ endje para ga shu, yé á endje sho lima ukpulunœ tœ ala azu para. Endje di lima œrœnœ kœ mbœrœ kœwusœ amœnœ, œ wu lima adœke mbetinœ kœ á endje sho li dœ Langere

* 19.19 19.19 Mbeti kœto 6a tœ adœnœ sœ kœpa tœ buku á sœ kœpa o'o nœ kœfa œrœ lœ rawo.

ngendja kutu zazu bisha dœ ndjokpa (250.000). ²⁰ Mbœrœe tœnœe ataa, Ɔtsho O'o za lima osho, azu ndjoro yi lima ndœe nœe lœe awa nœe gbœgbœ nœe Gbozu.

Kœoma azu lœe Efeze

²¹ Manda o'onœe asœmœe, Polo wa o'o lœe awa nœe Ishiri kœero ga lœe Yerusalemœ yé tshe vswanga tœ lœe Masedwane dœe pe Akayi. Tshe pa ndje adœeke: «Ɔlœ á mœe kœewuta 6a zœe, œe li ndje adœeke mœe kpa ro ndje ga lœe Roma.» ²² Tshe vwa anga anganœe bisha, Atimote dœe Eraste ga lœe Masedwane, yé œe sœepe damba œœnœe ye lima kœelo lœe Azi.

²³ Kolœe dœe lœndœnœe asœmœe dá egerœe djingili wuta lima tœe upu nœe awa nœe Gbozu 6a lœe Efeze. ²⁴ Anga ayi kœefatshelœe Ɔrœe, á i'iri ye kœedœe Demetriyuse, sœe lima kœœmbœrœe a 'eara anda tepelo nœe Artemise dœe kœewo, yé œe sœe lima kœete ngendja fœe endje waa. ²⁵ Tshe ngbœ6a lima aayi kœefatshelœe Ɔrœe dœe pe anga aayi akwa kœe á endje sœe lima kœœmbœrœe mara akwanœe asœmœe, á pa fœe endje adœeke: «'E wusœe nœe ye anga mœe; a kœœsœe dœe Ɔtshœnœe, œe to kolœe manda akwa nœe azœe asœe. ²⁶ Yé 'e sœe kœewu tœnœe too 'e sœe kœedji azu kœœpa adœeke: Polonœe asœmœe sœe kœœmindœe nœe adœeke andjaba á azu mbœrœe endje dœe kane endje dœœdœœ Ɔtshœ andjaba nene. Azu ndjoro dji o'onœe yé œe fa lœsu endje ndœe nœe. Tshe mbœmbœrœe kolœe 6a lœe Efeze nene, kashe dje ndje lœe Azi para. ²⁷ Ɖe dœœdœœ kolœe azœe dá o'onœe asœe œe ndi akwa nœe azœe nene, kashe œe ndi ndje anda Tepelo nœe egerœe ndjaba yashe Artemise. Azu œe wu andanœe gbambanœe yé endje kpa lisee nœe nene. Mbœrœe Azi dœe pe ogo djigi sœe lima kœœdonga ndjabanœe asœmœe.»

²⁸ Manda kœœpa o'onœe asœmœe ataa, azu kœe á endje dji djerœe ókó, œe sœe kœeta rawa adœeke: «Artemise, egerœe ndjaba yashe lœe ongbo Efeze!» ²⁹ Azu tshelœe ongbonœe djigi oma dœe o'o kekeke. Endje ko anga Polo á endje na tœe awa akwanœe balœe dœe she, Agayuse dœe pe Aristarke azu Masedwane, na tœnœe ga la wutu mœlœ. ³⁰ Polo yi lima ndœe kœewuta ga utshu azunœe ga zœe, kashe ayambarœe pakata she yé. ³¹ Anga aayi akwa nœe lita á endje dœe lima anga Polo mi lima upu fœe she adœeke, tshe kpa nana ga la wutu mœlœnœe nene. ³² Dœe lœndœnœe asœmœe, uzu dœe uzu sœe lima kœeta rawa nœe ye dœe o'o nœe ye kpikpikpi, yé azu ndjoro ugurutœe endje kpa wuwusœe ádá á endje ngbœtœe endje ndœe nœe nene. ³³ Anga azu lœe ukpulu azunœe mindœe upunœe fœe anga uzu bale á i'iri ye kœedœe Alekezandre á Ayuda gavwa she 6a utshu endje. Á tshe yi kane ye ga lafo ndœe kœeyu o'o. ³⁴ Kashe Ɔlœ á ndje wusœe nœe adœeke œeshe kœedœe uzu Yuda, endje kpa ta rawa manda ada Ɔlœ bisha adœeke: «A donga Artemise lœe Efeze!»

³⁵ Manda nœe, anga gbozu tshelœe ongbonœe u endje ga tœnœe yé á pa adœeke: «Azu Efeze, uzu dœe dá wuwusœe nœe adœeke ongbo Efeze sœe dœe anda tepelo nœe Artemise œœdœe pe œœrœe á endje gi á to 6a lafo á te nene a? ³⁶ Uzu bale œe shara o'onœe asœe nene, œe li adœeke a sœe koko, yé a katœe kœœmbœrœe œœrœe á ádánœe gugu nene. ³⁷ Azu á 'e to endje na tœnœe ga mœe asœe gugu œœsœe ndjaba nœe azœe nene, endje zizi ndje angba nene. ³⁸ Ɖe kœœsœe adœeke Demetriyuse dœe pe azu akwa nœe ye asœe sœe dœe o'o dœe uzu, uzunœe na œe tœ meza pa ye, ayi kœewa o'o sœe zœe dœe pe olo ngbanga sœe ndje zœe. ³⁹ Yé anga o'o kœœsœe ndje zœe, osho á azu œe ngbœtœe endje ga tœnœe kœœguma o'o, œe wa o'onœe zœe. ⁴⁰ A gbœ o'o tœe œœrœe á a ngbœtœe azœe ga tœnœe kpesheke á mbœrœe asœe. Azu œe e azœe tœe aayi kœœoma dœe o'o. Gbambanœe nene, anga uzu kœœtœe meza pa azœe, o'o nœe kœœpa tœnœe œe gu nene.»

Manda o'onœe asœe, tshe pa fœe azu adœeke endje gu ga mangba endje.

20

Ana gene næ Polo læ Masedwane dœ pe læ Grese

¹ Ɔlɔ á djingili o'onœ ka ye, Polo ngbɔ́ɔ́a ayambarœ ga tœnœ œ mi upu fœ endje, œ bala endje dœ kœza awa ga læ Masedwane. ² Kœro she tɔ læ ogonœ asœmœ, tshe mi lima upu waa fœ ayancœ læ Yisu, manda næ á wuta ga læ Grese. ³ Tshe mbœrœ lima yapu votɔ́ ɔ́a zœ. Ɔlɔ á tshe yi lima ndœ kœɔ́ ga læ egerœ agba kœro ga læ Siri, ɔ́ata Ayuda sœ lima kœvwarandœ ye á tshe dji, á kpa kwa dja ga læ Masedwane. ⁴ Angancœ læ ana kœdœ lima: Sapatrose gbɔ́lo yakoshe næ Piruse uzu Bere, Aristarke dœ pe Sekunduse azu Tesalonike, Gayushi uzu Derbe, Timote, Tishike dœ pe Trofime azu ogo Azi. ⁵ Kœwuta ga læ ogo Masedwane, endje ro lima œnœ endje utshunœ kœkate 'a ɔ́a læ Trowase. ⁶ Yé a'a næ 'a, manda angbo næ mapa á susuku nene, á ɔ́ ga læ egerœ agba tœ mangu Filipino œ mbœrœ olo mindu, á togba dœ endje læ Trowase á mbœrœ pɔ́sɔ́ bale dœ endje.

Kœshe næ Etike læ Trowase

⁷ Dœ ɔ́lɔ yenga dœ akidala, 'a ngbɔ́ lima tœ 'a ga tœnœ ndœ kœkurutshelœ mapa, Polo sœ kœmindœ 'o ama Ndjaba fœ aayancœ læ Yisu œrrr ga tœ tshaguru butshɔ́ mbœrœ œ li lima adœke osho kœkɔ́rɔ́ tshe ro. ⁸ Miinda sœ lima zœ læ gbɔ́shɔ́ ɔ́a lafo á angbɔ́tœ 'a ga læ næ. ⁹ Anga djagbala yakoshe á 'iri ye kœdœ Etike, tshe sœ lima ga tœ ape izi, olo za she kpakpakpa, ɔ́ata Polo kaka lima damba tœ o'onœ nene, læ olo, tshe dji œ te kœtœ ɔ́a tœ votɔ́ gbɔ́shɔ́ ɔ́a lafo œrrr ɔ́a ati. Kœyindœ kœti she ga lafo atake tshe tshu lima ye. ¹⁰ Polo jœrœ ga ati, á na katsha ga ndœ ye á za she ga lakoro ye á pa adœke: «Awa zaza 'e nene, tshe sœpe dœ sorol!» ¹¹ Kpa kœɔ́ she ga lafo ga zœ, Polo kurutshelœ mapa tœ endje yé endje zi, manda næ tshe pa 'o œrrr o'ara yeka á ro. ¹² Gbɔ́lo yakoshe asœmœ she ye, endje gu dœ she ga ndœ endje, yé lœsu azu para kɔ́kɔ́ zi tii.

Polo na ga læ Mile

¹³ 'A afo utshunœ, œ li ga læ egerœ agba ndœ kœro ga læ Asose. 'A yindœ kœza Polo ga ndœ 'a mbœrœ tshe yi lima ndœ kœro ga zœ dœ ada ye. ¹⁴ Ɔlɔ á tshe gbɔ́ 'a ɔ́a læ Asose, 'a za she ga ndœ 'a ga læ egerœ agba mbœrœ kœro ga læ Mitilene. ¹⁵ Osho kɔ́rɔ́ panœ, 'a to kpœtœmœ 'a na ndœ dœ tshiki Kio. Manda olo bale 'a wuta ga tœ tshiki Samose, tœ bisha olo yeka á 'a wuta ga læ Mile. ¹⁶ Polo wa lima adœke œne ka læ Efeze nene, mbœrœ olo œ ro tœ œne læ ogo Azi waa. Ogo næ ye kœdœ lima kœwuta katsha ga læ Yerusalemelœ lɔ́kɔ́ Patekœte.

Polo pu o'o fœ agbozu Ikrizia læ Efeze

¹⁷ Ba læ Mile, Polo vwa osho ndœ agbozu Ikrizia læ Efeze. ¹⁸ Ɔlɔ á endje wuta ga ndœ ye, tshe pa fœ endje adœke: «'E wusœ ɔ́tshɔ́ mœ ugurutœ 'e, kœtœ tœ ali olo mœ á mœ na ga ndœ 'e læ ogo Azi. ¹⁹ Mœ zaza tœmœ læ ana akwa næ Gbozu nene, mœ mbœrœ akwa dœ ngola læ ala mœ, mœ wu oyo waa mbœrœ Ayuda sœ lima kœvwarandœ mœ. ²⁰ Mœ zaza anga œrœ á li kœti kane 'e yiwatœ næ tœ 'e nene, mœ mindœ Yisu fœ 'e, mœ yisœ œrœ fœ 'e læ ukpulu azu too ɔ́a sœnda næ 'e. ²¹ O'o mœ sœ lima kœ'e Ayuda dœ Agreke adœke endje fa lœsu endje fœ Ndjaba dœ pe kœyindœ Gbozu næ azœ dœ Yisu.

²² «Ngongɔ́ asœ, Ishiri sœ kœvwa mœ ga læ Yerusalemelœ, mœ wuwusœ neke á wuta ga tœ mœ ɔ́a zœ nene. ²³ Kashe œneke á mœ wusœ næ kœdœ læ ongbo kɔ́ á mœ ro læ næ, Ɔtshɔ́ Ishiri sœ kœema fœ mœ adœke, kángga dœ pe œrœ oyo

kɔ sœ kœkate mœ. ²⁴ Kashe mœ wu adœke soro mœ sœ ɓata œrœ gbambanœ, ogo nœ mœ kœdœ mœ na œrrr ga tœ ndɔngɔ akwa nœ mœ, yé ga tœ kœka akwa á Gbozu Yisu za fœ mœ adœke: mœ mindœ Ɔtshɔ O'o nœ ɔtshɔ lɔsu nœ Ndjaba ga ndœ azu.

²⁵ «Ngɔngɔ nœ asœ, mœ wusœ nœ adœke 'e kpa wu mœ nene, e'e má mœ sœ lima ugurutœ 'e mbœrœ kœpandœ Ogo gbozu nœ Ndjaba fœ 'e. ²⁶ Mbœrœ tœncœ ataa á mœ sœ kœpandœ nœ fœ 'e kɔ kpesheke adœke: indji 'e œ tu ga lœ kumu mœ nene. ²⁷ Gbambanœ nene, mœ zaza anga o'onœ yiwa tœncœ tœ 'e nene, mœ pandœ awa akwa nœ Ndjaba para fœ 'e ye. ²⁸ 'E gbɔndœtœ 'e dœ tœ 'e, yé œ gbɔndœ azu á Ɔtshɔ Ishiri ko 'e tœ aayi kœgbɔndœ endje. 'E gbɔndœ Ikrazia nœ Ndjaba ɓata aayi kœgbɔndœ apata. 'E gbɔndœ nœ mbœrœ Ndjaba dá yɔ dœ indji Gbolo nœ ye dœ tœ ye. ²⁹ Mœ wusœ nœ adœke aekpe azu œ na manda mœ, endje sœ ɓata amuru, endje wu oyo apatanœ nene. ³⁰ Ugurutœ 'e ndje, anga anga 'e œ tetœ kœpa wala mbœrœ kœgbota ayindœ Yisu ga ndœ endje. ³¹ Ataa, ala 'e gbɔ, adja œndœ tœ 'e roro 'e nene. 'E gbe dœ ungu votɔ butshɔ dœ ɔlɔ dœ ngola lœ la mœ, mœ sœ lima kolœ kœna manda uzu dœ uzu ndœ kœgi she ga ugurutœ 'e.

³² «Yé ngɔngɔ asœ, mœ sœ kœko 'e ga tshakane Ndjaba, Ɔtshɔ O'o nœ ɔtshɔ lɔsu nœ ye gbɔndœ 'e, œ li kœza gbɔgbɔ fœ 'e ndje dœ kœko œrœ kɔ á tshe guma mbœrœ azu á tshe ke endje fœ 'e. ³³ Mœ sœsœ lima dœ ogo œrœ nœ uzu bale nene, œdœ ngendja, ɔrœ too lœba. ³⁴ 'E wusœ nœ dœ tœ 'e adœke mœ mbœrœ lima akwa dœ kane mœ dœ tœ mœ yé á gbɔ œrœ á li dœ mœ dœ pe anga mœ á mœ na tœ awanœ bale dœ endje. ³⁵ Mbœrœ tœncœ ataa, mœ sœ lima kœma fœ 'e adœke, 'e mbœrœ akwa yeka á kœto œrœ fœ endjeneke á endje mɔmɔ ugurutœ 'e, 'e gbe dœ o'o á Gbozu Yisu pa dœ tœ ye lima adœke: "Yanga nœ kœto œrœ fœ azu ropa œncœ kœgbɔ tœncœ ye."»

³⁶ Manda o'onœ, Polo gote ga ati dœ endje para ndœ kœ e Ndjaba. ³⁷ Endje para endje tetœ iki ye, œ yo ga dagi Polo ndœ kœ'uru tshelœ utu ye. ³⁸ Endje sœ lima dœ oyo mbœrœ Polo pa fœ endje adœke, œne kpa wutœ œne dœ endje nene. Manda nœ á endje gi she na tœncœ œrrr ga lœ egerœ agba.

21

Kœɔ Polo ga lœ Yerusalemœ

¹ Manda kœkurutshelœtœ 'a dœ endje, 'a li ga lœ egerœ agba, 'a ro ga lœ tshiki Kose, osho kɔrɔ panœ 'a wuta ga lœ Rode, kœto kpœtœmœ dá 'a ro ga lœ Patara. ² Kpœtœmœ, 'a gbɔ anga egerœ agba á sœ kœro ga lœ Fenisi, yeka 'a ɔ ga lœ nœ á ro. ³ Kœndo dœ Shipre, 'a katœ tshikinœ ga pa gele 'a, 'a za awa Siri, 'a jerœ ɓa lœ Tire ɓa tœ osho á endje yi lima ndœ kœko œrœ lœ egerœ agba ga shu. ⁴ 'A mbœrœ lima pɔsɔ bale kpœtœmœ mbœrœ 'a gbɔ ayindœ Yisu. Lœ awa nœ Ishiri, endje pa fœ Polo adœke tshe nana ga lœ Yerusalemœ nene. ⁵ Kashe ɔlɔ á olo 'a ka, endje na kœkatœ 'a ga tœ awa dœ awo endje dœ pe agbolo nœ endje. Yeka á 'a gote ɓa tœ mangu yé á za awala. ⁶ Manda kœbala ndangba tœ 'a dœ endje, 'a ɔ ga lœ egerœ agba yeka á endje gu ga ndœ endje. ⁷ Kœto lœ Tire, 'a ro œrrr ga lœ Petolemaysi, 'a mbœrœ kpœtœmœ olo bale ndœ kœbalatœ 'a dœ aaya 'a lœ Yisu.

⁸ Osho kɔrɔ panœ, 'a ro ga lœ Sezaré, ɓa zœ 'a ro ga ndœ ayi kœyisœ Ɔtshɔ O'o á 'iri ye kœdœ Filipino, 'a lo ɓa ndœ ye. (Eshe kœdœ anga aayi kœti kane aayi avwa á 'a ke lima endje mindu dœ bisha (7) lœ Yerusalemœ. ⁹ Tshe sœ dœ ayawuru vana á endje sœpe dœ akpɔncœ, á sœ kœgbara o'o á to ɓa ndœ

Ndjaba. ¹⁰ Yé 'a mbœrœ olo ndjoro lima kpœtœmœ, anga ayi kœgbara o'o to lœ Yuda œ na, i'iri ye kœdœ Agabuse. ¹¹ Kœgbo 'a, tshe za uwu tshapa lœba nœ Polo á i dœ ada ye dœ pe kane ye, á pa adœke: «Ōtshō Ishiri pa adœke mara á Ayuda œ i bala dœ ayengō uwu tshapa lœbance asœ 6a lœ Yerusalemē á za she fœ anga angbi azu dœmœ.»

¹² Manda kœdji o'onœ asœ, a'a dœ pe aaya lœ Yisu lœ ongbonœ, di tshelœma 'a fœ Polo adœke, tshe nana ga lœ Yerusalemē nene. ¹³ Kashe Polo gi adœke: «Mbœrœ gadē dá 'e sœ kœki tœnœ á sœ kœyi awa ga lœsu mœ a? Mœ guma tœ mœ ndje adœke, endje za mœ ga lœ kánga dœ pe kœwo mœ 6a lœ Yerusalemē mangba i'iri Gbozu Yisu ye.» ¹⁴ Bata á tshe yiyindœ o'o nœ 'a lima nene, 'a katœ kœshosho she yé á pa adœke: «Kaka adœke Gbozu mbœrœ lindœ gbtshelœ nœ she.»

¹⁵ Manda olo teasho, 'a guma tœ 'a ndœ kœro ga lœ Yerusalemē. ¹⁶ Anga ayindœ Yisu lœ Sezaré á 'a ro tœ awancœ dœ endje lima, endje gbō osho kœlo tœnœ fœ 'a 6a ndœ anga uzu bale lœ Shipre, i'iri ye kœdœ Manasone, œshe kœdœ anga yindœ Yisu 6alima katshatsha.

Polo dœ Jake gbtœ endje 6a lœ Yerusalemē

¹⁷ Ōlo á 'a wuta ga lœ Yerusalemē, alaya lœ Yisu uru tshelœ utu 'a dœ yanga. ¹⁸ Osho kœrō panœ, 'a ro tœ awancœ bale dœ Polo ga ndœ Jake, osho á agbozu kuma akwa kō lœ Ikriزيا œ ngbtœ endje ga tœnœ. ¹⁹ Manda kœbala endje, Polo pandœ œrœ kō á Ndjaba mbœrœ lima dœ she awa bale lœma akwa nœ ye ugurutœ angbi azu.

²⁰ Endje dji Polo, yé œ donga Ndjaba. Á pa fœ she adœke: «Bœ wu, aya, Ayuda andjoro yindœ Yisu, endje kō sœ kœpara awa kœmbœrœtœ endje liaka awa akwa á Ndjaba za fœ Moyize dœ lœsu endje bale. ²¹ Kashe endje dji adœke, 6œ yisœ œrœ fœ Ayuda para á endje sœ lœ oporotœ angbi azu adœke, endje katœ awa akwa nœ Moyize yé œ ka ndje tœ kœwa agbolo nœ endje tœ gaza dœ pe kœmbœrœ nœ mara ogo nœ azœ. ²² A mbœrœ kotoo? Mbœrœ endje dji ndœ zœ adœke 6œ sœ kpœke zœ. ²³ Mbœrœtœ zœ lindœ neke á 'a pa fœ 6œ asœke. 'A sœ dœ anga azu vana á endje dra ama endje fœ Ndjaba. ²⁴ Ko endje potœ zœ dœ 'e na œ mbœrœ adœke ōkō 'e sœ yerœ, gi œrœ tokórō tshangba endje. Endje li ndje kœwa sukumu endje yé azu para œ gbe adœke o'o á ki dœ i'iri zœ kœdœ wala. Kashe œ li ndje adœke 6œ mbœrœtœ zœ liaka awa akwa. ²⁵ Yé mbœrœ angbi azu á endje te ayindœ Yisu, 'a su mbeti dœ o'o á 'a wa adœke: endje zizi œrœ á endje to dœ okoro fœ andjaba nene, indji, dœ agea á indji ye tutu ga ati nene, yé endje mbœmbœrœ angba budu nene.»

²⁶ Osho kœrō panœ, Polo ko ayakoshe asœmœ yé œ mbœrœ adœke ōkō œne sœ yerœ awa bale dœ endje. Endje na dœ endje ga lœ Tepelo mbœrœ kœpandœ kœka olo nœ kœmbœrœ adœke ōkō œne sœ yerœ, yekane á uzu dœ uzu kœzo agea tokórónœ ga utshu Ndjaba.

Kœza Polo

²⁷ E sœpe lima teasho adœke olo mindu dœ bisha nœ kœmbœrœ adœke ōkō azu sœ yerœ ka, yeka Ayuda lœ ogo Azi wu Polo lœ Tepelo. Endje bili azu ndjoro ndœ ye yé á za she. ²⁸ Endje sœ lima kœta rawa adœke: «Azu Israyele, 'e na ga mœ œ ti kane 'a ga lafo! Uzuncœ á tshe sœ kœyisœ œrœ fatœnœ djezœ, á tshe sœ kœndi tshelœ kœlisœtœ ogo Israyele, á yiyindœ awa akwa nœ Moyize nene, á tshe ko angbi azu ga lœ Tepelo, á ndi œyerœ osho dœke.» ²⁹ Mbœrœ endje wu lima Trofime uzu Efeze dœ she 6a lœ ongbō á gbe adœke Polo li dœ she ga lœ Tepelo.

³⁰ Tshelœ ongbo djigi turu dœ o'onœ, yé azu ndjoro na lima ye. Endje tepa Polo lœ Tepelo œ wuta dœ she ga shu, trale dœ kœtshu mandanœ ga tœnœ. ³¹ Bata á endje sœ lima ndœ kœpara awa kœwo she, o'onœ wuta lima 6a ndœ gbozu tshapa aturugu nœ Roma lœ Yerusaleme adœke: «Ekpe o'o li ga lœ Yerusaleme ye!» ³² Katsha, tshe ngbœga aturugu dœ agbozu tshapa endje, á endje na ga tœ osho á o'o sœ tœnœ. Lœkœ á azu wu aturugu dœ gbozu tshapa endje yeka á katœ kœbi Polo.

³³ Yé gbozu tshapa aturugu na ndoo dœ she, á za 'o fœ endje adœke endje i Polo ga tœnœ dœ djingiri bisha. Manda nœ á tshe yu osho adœke œshe kœdœ dœ yé œrœ gade dá tshe mbœrœ a. ³⁴ Kashe lœ ukpulu azu, uzu dœ uzu sœ kœta rawa dœ o'o nœ ye kpi, 6ata gbozu nœ aturugu sœ lima kœdji ádá o'onœ dœ œtshœ nœ nene mbœrœ ukpulu azu, á wa adœke endje gu dœ Polo ga lœ pada nœ aturugu. ³⁵ Lœkœ á endje wuta ga pa esekaliye, aturugu za Polo ga lafo mbœrœ azu sœ lima kœndanga endje waa. ³⁶ Yé azu kœ te manda endje dœ rawa adœke: «'E wo she!»

Kœpa ngbanga nœ Polo 6a utshu Ayuda

³⁷ ɔlœ á endje yindœ kœli dœ she ga lœ padanœ, Polo pa fœ gbozu nœ aturugunœ adœke: «Bœ yindœ nœ adœke mœ pa o'o ye a?» Tshe gi fœ she adœke: «Bœ wu ndje sœ o'o ama Greke ye!» ³⁸ Œ dœdœ fœ kœdœ uzu Ezipito á tshe za djingili lœ olo á ro kpœke ga ugurutœ azu, yé á bili azu á kpa ndje dœ azu koshe kutu vana ga lœ kpagagasho nene a?» ³⁹ Polo gi fœ she adœke: «Œœ nene, œmœ kœdœ uzu Yuda, endje zu mœ lœ Tarse lœ ogo Silisi. (Œmœ kœdœ gbolo ongbo á i'irincœ to waa. Wu oyo mœ, œ za awa fœ mœ, mœ pa o'o fœ azu.» ⁴⁰ Tshe za awa fœ she, Polo ka ga pa esekaliye, œ ti kane ye ga lafo ndœ kœma adœke azu katœ kœta rawa, azu wu œ sœ kœkoko. Yé tshe tetœ kœpa 'o fœ endje dœ o'o ama ogo Ayuda á dœ Ebre adœke:

22

¹ «Alaba dœ pe alaya, 'e dji o'o ngbanga nœ mœ á mœ yindœ kœgi ngœngœ asœke ga utshu 'e kane.» ² Kœdji adœke Polo sœ kœpa 'o fœ endje dœ o'o ama Ebre, osho kpa yi taa, yé á tshe pa fœ endje adœke: ³ «Œmœ kœdœ uzu Yuda, endje zu mœ lœ Tarse lœ ogo Silisi, kashe mœ gerœ lœ ongbonœ asœ, mœ mbœrœ lakœœ á sœ kœyisœ o'o á pandœ awa akwa nœ aata azœ tshakudu Gamaliyele, œmœ kœdœ lima uzu á mœ zatœ mœ waa fœ Ndjaba 6ata 'e para kœkœ á 'e sœ kœmbœrœ tœnœ kpesheke. ⁴ Mœ sœ ndje lima kœwo azu á ndje sœ kœza awa Gbozu, mœ ko ayakoshe dœ pe ayashe va ga lœ kánga. ⁵ Egerœ nganga Ndjaba dœ ukpulu agbozu tshapa azu o'o œ pa ndje ndœmanœ fœ 'e ye. Endje dá vwa lima mœ adœke mœ na œ katœ mbeti á sœ kœza awa fœ mœ kœro ndœ aaya mœ dœ Ayuda á endje sœ 6a lœ Damaseke. Mœ na lima ga zœ ndœ kœko azunœ asœmœ, kœgu dœ endje ga lœ Yerusaleme mbœrœ á endje kœgbœ djofele.»

Polo pandœ mara á tshe fa lima tshalœsu ye (Wu 6a tœ Akw 9.1-19; Mat 26.12-18)

⁶ «Mœ sœ lima lœ awa ana, yé lœkœ á mœ ndo dœ tshalakpi Damaseke, ngbangi dœ gbœku ɔlœ atake, ishiri owo to 6a lafo œ za mœ djigi. ⁷ Mœ te ga ati, yé œ dji tshama uzu kœ'e mœ adœke: “Sawulo, Sawulo, mbœrœ gade á 6œ mbœrœ œrœ kanga fœ mœ ata a?” ⁸ Mœ gi adœke: “Œ6œ kœdœ œdœ, Gbozu?” Tshama uzu kpa pa adœke: “Œmœ kœdœ Yisu 6a lœ Nazarete, œmœ dá 6œ mbœrœ œrœ kanga fœ mœ asœmœ.” ⁹ Anga mœ á 'a na lima dœ endje wu ishiri owonœ ye, kashe endje djidji lima o'onœ á uzunœ sœ kœpa tœnœ

fœ mœ nene. ¹⁰ Mœ yu adœke: “Ɔrœ gadé dá mœ kœmbœrœ a, Gbozu nœ mœ?” Yeka á Gbozu gi fœ mœ adœke: “Alafo œ na ga lœ Damaseke, yé 6a zœ, endje yisœ akwa á li adœke 6œ mbœrœ.” ¹¹ Bata ishiri owonœ bu lima ala mœ ye, anga mœ dá za kane mœ wuta tœnœ ga lœ Damaseke.

¹² «Anga uzu lima bale 6a zœ i'iri ye kœdœ Anania, œshe kœdœ uzu nœ ɔtsho lasu, tshe sœ kœgbœndœ awa akwa nœ Moyize waa, yé Ayuda para á endje sœ lima kpœtœmœ sœ kœpa ɔtsho o'o nœ ye waa. ¹³ Tshe na œ gbœ mœ œ pa fœ mœ adœke: “Sawulo, aya mœ, ala zœ kœrœ!” Trale ala mœ kœrœ yé mœ mesho œ wu she. ¹⁴ Yeka á tshe kœpa fœ mœ adœke: “Ndjaba nœ aata azœ ke 6œ adœke 6œ wusœ œrœ á tshe yindœ nœ, 6œ wu uzu á tshe sœ ndjii yé 6œ dji o'o nœ ye. ¹⁵ Mbœrœ 6œ dœ bala timu nœ ye utshu azu para, tœ œrœ á 6œ wu dœ pe neke á 6œ dji. ¹⁶ Bœ sœ kœkate œrœ gade? 'A ro 6œ gbœ batisimu dœ i'iri Yisu yé œ ta i'iri ye dœ ekperœ nœ zœ kœyiwa.”

¹⁷ «Mœ gu ga lœ Yerusaleme, yé anga ɔbœ bale mœ sœ kœ'e Ndjaba 6a lœ Tepelo, mœ wu œrœ lœ ulu. ¹⁸ Mœ wu lima Gbozu á tshe sœ kœpa fœ mœ adœke: “Katœ Yerusaleme ngœngœ asœ ti, mbœrœ azunœ œ yi bala ndœ o'o á 6œ pa fœ endje dœ i'iri mœ nene.” ¹⁹ Mœ gi adœke: “Kashe Gbozu, endje wusœ nœ adœke mœ sœ lima kœna kœli ga lœ Sinagoga kœko azu á endje sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ zœ, œ 6i endje yé œ ko endje gu tœnœ ga lœ kœnga. ²⁰ ɔbœ á endje wo lima Etiene, timu nœ zœ, mœ sœ lima zœ; mœ yindœ nœ ga ndœ endje, yé œ gbœndœ læba nœ endje.” ²¹ Yeka á Gbozu pa fœ mœ adœke: “Na zœ, mœ yindœ kœvwa 6œ lœ ingirinœ, 6a ndœ angbi azu.”»

Polo pa adœke œne kœdœ gbolo ogo Roma

²² Ayuda á endje sœ lima kpœtœmœ dji o'o nœ ataa, œ oma dœ Polo yé œ tetœ kœta rawa adœke: «'E wo mara uzu atake ye! Tshe lili kœsœpe dœ soro nene!» ²³ Bata endje sœ lima kœta rawa, kœko læba nœ endje va e dœ pe kœgi trusha ga lafo, ²⁴ gbozu tshapa aturugu pa adœke endje za Polo li tœnœ ga lœ pada œ sœ she, yeka á kœwusœ ádá rawanœ á endje ta pa ye asœmœ. ²⁵ Endje sœ kœi she dœ uwu ga tœnœ, Polo yu gbozu nœ aturugu adœke: «Ɔ li adœke endje 6i gbolo ogo Roma utshu kœwa ngbanga nœ ye ye a?»

²⁶ Manda kœdji o'onœ ataa, gbozu nœ aturugunœ pandœ nœ fœ gbozu tshapa endje adœke: «Bœ mbœrœ kotoo! Mbœrœ uzu asœ kœdœ gbolo ogo Roma!» ²⁷ Gbozu tshapa aturugu kwatœ ye œ yu Polo adœke: «Pandœ nœ fœ mœ ka, adja 6œ kœdœ gbolo ogo Roma a?» Polo yindœ nœ adœke: «Ɔ.» ²⁸ Gbozu tshapa aturugu kpa pa adœke: «Ɔmœ, mœ ko egerœ ngendja ndœ kœfa gbolo ogo Roma.» Polo pa adœke: «Ɔmœ, mœ kœdœ adja gbolo ogo Roma.» ²⁹ Trale, azu á endje sœ lima kœbi she, gitœ endje indiri ye yé. Awa za ndje lima gbozu tshapa aturugunœ mbœrœ kœwusœ nœ adœke œnœ i gbolo ogo Roma ga tœnœ dœ uwu.

Polo 6a utshu aayi kœwa ngbanga

³⁰ Osho kœrœ panœ, gbozu tshapa aturugu yindœ kœwusœ ádá á Ayuda sœ kœza o'o ga pa Polo. Tshe zu djingiri tœ ye, yé manda nœ á e angbœtœ nœ agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ pe aayi kœwa ngbanga para, á jœrœ dœ Polo, á za she tœ ga utshu endje.

23

¹ Polo ko ala ye tœ lœ la agboro aayi kœwa ngbanganœ, á pa fœ endje adœke: «Alaya, soro mœ sœ yœrœ utshu Ndjaba œrrr ga tœ ngœngœ asœke yé lasu mœ sœ dœ kœsœ gee mbœrœ tœnœ.» ² Kashe egerœ ngangã Ndjaba á i'iri ye

koedœ Anania za o'o fœ azu á endje sœ ndoo dœ Polo adœke endje du ama ye. ³ Yé Polo pa fœ she adœke: «Ndjaba œ 6i 6œ, 6œ sœ 6ata imbi muru anda á kavwa! Bœ sœ 6a zœ mbœrœe kœwa ngbanga pa mœ liaka œneke á awa akwa pandœ nœ, yé 6œ kpa katœ awa akwa ti œ pa adœke endje da mœ a?»

⁴ Azu á endje ka lima ndoo dœ Polo pa fœ she adœke: «Bœ gu egerœ nganga Ndjaba a?» ⁵ Polo gi fœ endje adœke: «Alaya, mœ wuwusœ nœ nene adœke œshe koedœ egerœ nganga Ndjaba. Gbambanœ nene, Buku nœ Ndjaba pa adœke: “Bœ pa ekpe o'o goro œsœ gbozu tshapa azu nœ zœ nene.”»

⁶ Polo wu lima sœ nœ adœke anga aayi kœwa ngbanganœ koedœ Asadukayi, yé anga endje koedœ Afarisayi. Mbœrœe tœnœ, tshe pa o'o ga utshu endje adœke: «Aaya, œmœ koedœ uzu Farisayi, aata mœ koedœ Afarisayi. Endje yindœ kœwa ngbanga pa mœ mbœrœe á mœ za lœu mœ ga pa neke á pa adœke azu á endje tshu, endje she bala lœ akuzu ye.» ⁷ Trale manda o'onœ á Polo pa ataa, a'ea wuta ugurutœ Afarisayi dœ pe Asadukayi, yé endje kurutshelœtœ endje. ⁸ Gbambanœ nene, Asadukayi pa adœke azu á endje tshu endje she lœ akuzu nene yé aandjelu dœ pe ishiri azu gugu nene. Kashe Afarisayi yi œnœ endje ndœ o'onœ asœmœ kœ. ⁹ O'o wuta lima ngbangbanga, yé anga aayi kœyisœ awa akwa á endje dœ Afarisayi áafo, œ vwaratœ endje dœ œgbœ, œ pa adœke: «'A wuwusœ ekperœ bale á yakoshe asœ mbœrœe nene. Anganœ nene ishiri dá pa o'o fœ she a, too andjelu a?» ¹⁰ Bata o'onœ sœ lima kœgerœ tœnœ, kœkpa awa adœke endje sũru tshelœ Polo nene, gbozu tshapa aturugu za o'o adœke aturugu jerœ œ za Polo ugurutœ endje dœ œ gi she ga lœ pada.

¹¹ Dœ abutshœ manda nœ, Gbozu wuta ga utshu Polo á pa fœ she adœke: «Ka ngbiri, 6ata á 6œ pa djakata o'o tœ upu nœ mœ lœ Yerusaleme kpœke, awa bale œ li adœke 6œ mbœrœe ndje ataa 6a lœ Roma.»

Ayuda vwarandœ Polo

¹² Osho kœrœ panœ pe dœ amazi, anga Ayuda ngbœtœ endje ga tœnœ mbœrœe kœvwarandœ o'o. Endje dara ama endje adœke, œne zi œrœe nene, œ ndjo ndje œrœe nene œerr adœke œne wo Polo yekane. ¹³ Azu á endje dara lima ama endje sœ kœropa zazu bisha. ¹⁴ Endje ro ga ndœ agbozu tshapa anganga Ndjaba œdœ pe agbœ Ayudanœ œ pa adœke: «'A dara ama 'a dœ i'iri Ndjaba adœke, 'a kpa zi œrœe nene yé 'a ndjo ndje ungu nene œerr adœke 'a wo Polo yekane. ¹⁵ Yé e'e dœ agboro aayi kœwa ngbanga kœ, 'e vwa osho fœ gbozu tshapa aturugu adœke, endje za Polo na tœnœ mbœrœe 'e kpa tondœ o'o nœ ye kpœrœe kpœrœe kane. Kashe kolœ 'a, 'a gbe adœke 'a wo she utshunœ adœke tshe yi kũmu ye kpœke.»

¹⁶ Kashe gbolo yakoshe nœ yingœ Polo dji lengere o'onœ asœmœ, œ na ga lœ pada ndœ kœva Polo nea dœ o'onœ. ¹⁷ Yé Polo kœ'e anga turugu á tshe koedœ gbozu tshapa aturugu kama, á kœpa fœ she adœke: «Na dœ gbolo yakoshe asœ fœ gbozu tshapa 'e, tshe sœ dœ o'o kœpandœ nœ fœ she.» ¹⁸ Turugunœ asœmœ kœna dœ gbolo yakoshœnœ asœmœ fœ gbozu tshapa endje, œ kœpa fœ she adœke: «Ayi kánga Polo dá e mœ á pa adœke, mœ na dœ gbolo yakoshe asœ fœ 6œ, mbœrœe tshe sœ dœ o'o kœpa fœ 6œ.» ¹⁹ Gbozu tshapa aturugu kœza ama kane ye, kœgitœ ye dœ she ga indirinœ, kœyu she adœke: «O'o gadœ dá 6œ yindœ kœpandœ nœ fœ mœ a?» ²⁰ Gbolo yakoshœnœ kœgi fœ she adœke: «Ayuda zi tshelœ o'o ndœ kœfara 6œ adœke, 6œ za Polo na tœnœ 6a mbatsha ga utshu agboro aayi kœwa ngbanga. Endje mbœrœe adœke œne gbe kœtœndœ o'o nœ ye dœ œtshœnœ kane. ²¹ Kashe yiyindœ nœ nene. Gbambanœ nene, endje lœ kœropa azu zazu bisha á endje gi uku ga tœ

awa ye. Endje dara ama endje dœ i'iri Ndjaba adœke œne zi œerœ nene, œ ndjo ndje ungu nene œerrr adœke œne wo Polo yekane. Adja endje gumatœ endje kœ yé œ sœ kolœ kœkate adœke 6œ yindœ nœ awa bale dœ œene.» ²² Utshu kœza awa fœ gbolo yakoshœne, gbozu tshapa aturugunœ pa fœ she adœke: «Kpa mimindœ nœ fœ anga uzu bale nene.»

Kœvwa Polo ga lœ Sezaré

²³ Gbozu tshapa aturugu kœ'e anga aturugu nœ ye bisha, kœpa fœ endje adœke: «'E gumatœ 'e mbœerœ kœro ga lœ Sezaré, dœ ada ɔlœ mindu dœ vana lœ butshœ asœ, e ko aturugu kama bisha, endjeneke á endje ɔ ga pa ambarata zazu votœ dœ ndjokpa dœ azu kœnœ wele kama bisha. ²⁴ 'E ko ndje ambarata mbœerœ kœgi dœ Polo dœ soro fœ gbozu Felikisi*.» ²⁵ Yé tshe kœsu mbeti adœke:

²⁶ «Abala nœ zœ. Œmœ Klode Lisiyase, mœ sœ kœsu mbetinoœ asœke fœ 6œ dœ gbozu Felikisi, á endje liseœ zœ waa asœmœ. ²⁷ Ayuda za uzu asœ yé œ yindœ kœwo she. Lœkœ á mœ dji adœke œshe kœdœ gbolo ogo Roma, mœ na dœ aturugu nœ mœ á za she tshakane endje. ²⁸ Bata á mœ yi lima ndœ kœwusœ ádá o'o á endje tœ lima meza pa ye ndœ nœ, mœ na dœ she ga utshu agboro aayi kœwa ngbanga nœ Ayuda. ²⁹ Mœ wu adœke, endje tœ mezanœ pa ye mbœerœ o'o á wu awa akwa nœ endje dœ tœ endje. Kashe tshe mbœmbœerœ anga ekperœ bale á li adœke endje wo she too endje za she ga lœ kánga nene. ³⁰ Bata endje pandœ nœ fœ mœ adœke, Ayuda sœ dœ ekpe gbetshelœ tœ kœwo she, mœ vwa she fœ 6œ, œ pa fœ endje adœke endje na ndje kœtœ mezanœ pa ye 6a utshu zœ.»

³¹ Aturugu mbœerœtœ endje liaka o'o á gbozu tshapa endje pa. Endje za Polo yé œ gi she na tœnœ butshœ butshœ œerrr ga ndœ Atipatrissi. ³² Osho kœrœ panœ, aturugu á endje sœ lima kœna dœ ada endje kwatœ endje ga lœ padanœ, yé á katœ endjeneke á endje ɔ ga pa ambarata kœro tœ awanœ dœ Polo. ³³ Lœkœ á endje wuta ga lœ Sezaré, ayi kœkpa dœ ambarata za mbetinoœ fœ gbozu tshapa ogo lœ ongbonœ, yé œ katœ Polo ti ga tshakane ye. ³⁴ Gbozu tshapa ogo lœ ongo Yuda kœdi mbetinoœ yé á yu Polo tœ kœwusœ ogo nœ ye. Manda kœwusœ nœ adœke œshe kœdœ uzu lœ ogo Silisi, ³⁵ tshe pa fœ she adœke: «Mœ dji 6œ dœ lœkœ á azu kœtœ meza pa zœ kœyikumu endje.» Tshe kœpa fœ aturugu nœ ye adœke endje gbœndœ Polo 6a sœnda nœ gbozu Erode.

24

Ayuda tœ meza pa Polo

¹ Manda olo mindu, gbozu nganga Ndjaba Anania wuta 6a lœ Sezaré awa bale dœ agbœ Ayuda ndje dœ ayi kœkœ bale á i'iri ye kœdœ Tertuluse. Endje wuta ga utshu gbozu Felikisi ndœ kœtœ meza pa Polo. ² Endje e Polo, yé Tertuluse tetœ kœpa œnœ ye ngbanganœ dœ o'o atake: «Gbozu Felikisi, mœ liseœ zœ waa! Œ ga mbœerœ kœwusœtœ nœ zœ dá 6œ guma ogonœ asœ adœke œ ga waa. Mbœerœ 6œ dá 'a sœ dœ adja kœsœ gee lœ ogo nœ 'a. ³ 'A liseœ zœ, gbozu Felikisi, mbœerœ œerœ kœ 'a gbœ tœ osho dœ osho. ⁴ Kashe mœ yiyindœ kœwo ada ɔlœ nœ zœ nene. Mœ ki fœ 6œ adœke 6œ sœ dœ ɔtshœ lœsu ndœ kœdji mœ teasho kane. ⁵ 'A wu adœke uzu asœ kœdœ ekpe uzu tœpanœ kpuru, tshe sœ kœli dœ djingili ga ugurutœ Ayuda tœ osho kœ, yé œshe kœdœ gbozu tshapa Anazareye.* ⁶ Tshe yi ndje lima ndœ kœndi Tepelo á dœ œeyerœ anda

* ^{23.24} 23.24 Endje ke lima Felikisi kœte gbozugo pa ogo Yuda kashe tshe doédœ lima uzu Yuda nene

* ^{24.5} 24.5 Nazareye kœdœ anga ali i'iri á endje sœ lima kœ'e dœ ayindœ Yisu.

nœ Ndjaba dœ uburu yeka á 'a za she. ['A yi lima ndœ kœwa ngbanga ga tœ ye liaka awa akwa nœ 'a, ⁷ kashe gbozu tshapa aturugu á tshe dœ Lisiyase, kakara she dœ agbɔ tshakane 'a, ⁸ yeka á vwa 'a adœke 'a na kœtɔ meza pa ye ɓa ndœ zœ.] (Edœ 6œ kœyu she dœ tœ zœ, 6œ wu adœke o'o á 'a tɔ meza pa ye ndœ nœ kœdœ adja o'o.) ⁹ Manda o'o nœ ye, Ayuda para kœyindœ nœ adœke: «Adja upu dá tshe pa.»

Kœpa ngbanga nœ Polo

¹⁰ Gbozu tshapa ogo lœ ongbɔ kœza awa fœ she ndœ kœpa o'o. Polo kœgi adœke: «Mœ wusœ nœ adœke œbœ dá wa ngbanga ɓa lima lœ ogo nœ 'a manda ungu ndjoro. Mœ sœ dœ yanga ndœ kœpa o'o utshu zœ. ¹¹ Bœ kœyu ndje osho dœ tœ zœ, œ mbœrœ kolœ olo ndjokpa dœ bisha ɔɔ á mœ ro ga lœ Yerusaleme kœdonga Ndjaba. ¹² ɔɔ bale á endje na á gbɔ mœ ɓa sœnda Tepelo too ɓa lœ Sinagoga too lœ ongbɔ, á mœ sœ tœ œbœrœ, too kœvwa azu adœke endje shoka ama dœ anga endje gugu nene. ¹³ Azu asœ tɔ meza pa mœ kolœncœ gbambœncœ. ¹⁴ Andaa œneke á mœ yindœ nœ kœdœ adœke mœ sœ kœmbœrœ akwa fœ Ndjaba nœ aata 'a lœ awa nœ Gbozu kashe endje pa adœke awanœ dœdœ ɔtshɔ awa nene. Mœ yi ndje ndœ o'o á endje sú ala mbeti nœ awa akwa œdœ pe œneke á aayi kœgbara o'o pa. ¹⁵ Œmœ dœ pe endje, 'a sœ kœza lœsu 'a ga pa Ndjaba tœ œneke á pa adœke ɔtshɔ azu œdœ ekpe azu œ she bala lœ akuzu. ¹⁶ Mbœrœ tœnœ ataa á mœ sœ kœpa avwara adœke mœ mbœrœ ekperœ utshu Ndjaba nœ mœ œdœ pe azu nene.

¹⁷ «Mœ mbœrœ ungu ndjoro lœ ana, yé á mœ gu mbœrœ kœtœ œrœ fœ azu ogo nœ mœ œdœ pe makabo fœ Ndjaba. ¹⁸ Yeka á endje na á gbɔ mœ lœ awa kœmbœrœ adœke ɔkɔ mœ sœ yerœ ɓa lœ Tepelo. Kashe azu sœsœ lima ndjoro nene, yé œbœrœ gugu ndje nene. ¹⁹ Anga Ayuda lœ Azi, endje dá sœ lima kpœtœmœ, endje dá li má ndœ kœtɔ meza pa mœ œdœ endje kœsœ má dœ o'o dœ mœ. ²⁰ Yé azu á endje sœ asœ, endje pandœ ekperœ á mœ mbœrœ lima ɔɔ á endje sœ kœyu mœ utshu ayi kœwa ngbanga. ²¹ Too kolœ manda rawa á mœ ta dœ o'o adœke: “Mbœrœ á mœ yindœ nœ adœke akuzu œ she lœ akuzu dá 'e yindœ kœwa ngbanga ga tœ mœ a?”»

²² Felikisi á tshe wu lima sœ o'o nœ ayindœ Yisu dœ ɔtshœncœ, kœpa fœ endje adœke: «'E gu zœ, ɔɔ á Lisiyase gbozu tshapa aturugu œ na, dá mœ kœwa ngbanga nœ 'e.» ²³ Tshe kœvwa anga turugu ndœ kœgi Polo ga lœ kángga. Kashe tshe sœsœ kœnga tœ ye nene, tshe za awa fœ azu nœ ye ndœ kœna kœwu she.

Polo lœ kángga

²⁴ Manda olo teasho, Felikisi kœna ɓa lœ kángga dœ awonœ á 'iri ye kœdœ Drusile, œshe kœdœ uyu Yuda. Tshe e Polo mbœrœ tshe sœ lima dœ ogo ndœ kœdji o'o nœ Yisu. ²⁵ Kashe, ɓata á Polo sœ lima kœmindœ o'o nœ ɔtshɔ ɔtshɔ uzu, mara nœ kœgbœndœ tœ zœ dœ uzu dœ pe mara á Ndjaba œ wa bala ngbanga nœ azu, awa za Felikisi yé tshe pa adœke: «Bœ lii kœgu œncœ zœ ngœngœ asœ da ye. Mœ e 6œ bala manda nœ.» ²⁶ Tshe sœ kœgbe adœke Polo œ tœ ngendja fœ œne, yeka á sœ lima kœ'e she kpœpanœ kpœpanœ ndœ kœpa o'o dœ she. ²⁷ Manda ungu bisha, Porsiyuse Festuse kœza akwa manda Felikisi. ɓata á Felikisi yindœ nœ adœke Ayuda yindœ œne, á ka lima tœ Polo ti lœ kángga.

25

Polo 6a utshu Festuse

¹ Olo voto manda kœwuta Festuse ga lœ ogonœ asœmœ, tshe to 6a lœ Sezaré œ ro ga lœ Yerusaleme. ² Agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ pe agbozu Yuda na kœto meza pa Polo fœ she. Endje yu lima she kpœpanœ kpœpanœ adœke ³ tshe za awa fœ œne doœ œne to she gu tœnœ ga lœ Yerusaleme. Andaa, endje vvara lima ndœ kœwo she tœ ala awa. ⁴ Kashe Festuse gi adœke tshe sœ lœ kánga 6a lœ Sezaré, yé œne yindœ kœro dœ tœ œne ga zœ ngœngœ asœke. ⁵ Tshe kpa pa ga pa na œ adœke: «Æ li adœke agbozu tshapa 'e ro tœ awanœ bale dœ mœ 6a lœ Sezaré, yé œ kœsœ adœke uzunœ asœmœ mbœrœ lima ekperœ á endje kœto mezanœ pa ye.»

⁶ Festuse mbœrœ lima kolœ olo mindu dœ voto too ndjokpa gbambanœ 6a ndœ endje kpœtœmœ, yeka á gu ga lœ Sezaré. Osho karœpa nœ, tshe sœ ga ati 6a tœ osho kœwa ngbanga yé á za awa adœke endje na œ to Polo na tœnœ. ⁷ Lœkœ á Polo yi kumu ye, Ayuda á endje to lima 6a lœ Yerusaleme ndiwiri she yé œ te lima tœ kœpa ogboro o'o ga pa ye, ogboro o'o neke á endje kœyu endje tœ ádá o'onœ, endje li kœpandœ nœ nene. ⁸ Kashe Polo pa lima ngbanga nœ ye adœke: «Ædœ ga tœ awa akwa nœ Ayuda, œdœ ga tœ Tepelo too fœ egerœ gbuzugo, mœ mbœmbœrœ ekperœ bale nene.»

⁹ Festuse yindœ kœza yanga fœ Ayuda yé œ yu Polo adœke: «Bœ yindœ kœro ga lœ Yerusaleme adœke endje wa ngbanga nœ zœ 6a utshu mœ a?» ¹⁰ Polo gi adœke: «Mœ ka ga utshu osho kœwa ngbanga nœ egerœ gbuzugo, yé kpœke dá endje wa ngbanga nœ mœ. Mœ mbœmbœrœ ekperœ bale fœ Ayuda nene 6ata á 6œ wusœ nœ dœ otshœ nœ dœ tœ zœ asœmœ. ¹¹ Ædœ adja mœ kœmbœrœ má ekperœ, yé á mbœrœ ekperœ neke á li dœ kuzu, mœ wvaratœ mœ ndœ kœtshu tœnœ nene. Kashe œdœ o'o á endje tœ meza pa mœ ndœ nœ kœdoœdoœ okporo o'o nene, uzu bale á tshe za mœ ga tshakane endje gugu nene. Mœ yindœ nœ adœke mœ wuta ga utshu egerœ gbuzugo.» ¹² Festuse kœte ga ndœ aayi kœmi upu nœ ye, œ kœgi fœ Polo adœke: «6ata á 6œ yindœ kœwu egerœ gbuzugo ndœ kœwa ngbanga nœ zœ, 6œ ro ga utshu ye tako.»

Polo 6a utshu Agripa dœ pe Berenise

¹³ Olo teasho manda nœ, gbozu Agripa dœ pe yingœ nœ á i'iri ye kœdœ Berenise, ro ga lœ Sezaré yé œ na kœwu Festuse. ¹⁴ 6ata œndœ ndje di lima ndje kpœtœmœ, Festuse pandœ o'o nœ Polo fœ Agripa adœke: «Anga yakoshe bale á Felikisi ka lima tœ ye ti lœ kánga sœ kpœke. ¹⁵ Lœkœ á mœ na lima ga lœ Yerusaleme, agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ pe agbœ Ayuda na kœto meza pa ye, yé endje pa fœ mœ adœke mœ wa œgbœ ngbanga ga tœ ye. ¹⁶ Yeka á mœ gi fœ endje adœke, awa akwa nœ azu Roma pa adœke: œdœ endje kœto meza pa uzu, œ li adœke endje dji she tshe pa o'o œkœ ye 6a utshu aayi kœto mezanœ yekane á endje kœwa ngbanga ga tœ ye. ¹⁷ Endje kœaafœ, á 'a kœgu tœ awanœ dœ endje ga mœ. Mœ kpakpalatœ mœ lœkœ á osho kœrœ nene, yé mœ na œ sœ ga ati 6a tœ osho kœwa ngbanga yeka á vwa osho adœke endje gu dœ uzunœ ga mœ. ¹⁸ Azunœ á endje tœ meza pa ye áafœ kashe endje papa anga ngbindi o'o tœ upu nœ ye liaka œneke á mœ gbe má kœdji tœnœ nene. ¹⁹ Endje sœ lima kœshara upu dœ she pa mara kœdonga Ndjaba nœ endje dœ tœ endje, ndje tœ upu nœ anga uzu á i'iri ye kœdœ Yisu á tshe tshu ye, yeka á Polo kpa pa adœke, tshe sœ dœ soro zœ. ²⁰ Mœ wuwu lima sœ œrœ á mœ mbœrœ tœ kœwa mara ngbanga atamœ nene. Mbœrœ tœnœ dá mœ yu

Polo adœke tshe yindœ nœ doé endje na ga lœ Yerusaleme adœke endje wa ngbanga pa ye tœ o'onœ asœmœ. ²¹ Kashe Polo yindœ nœ lima adœke œne wuta 6a utshu egerœ gbozugo yeka á tshe kœwa ngbanga pa o'o nœ œne. Yé á kœpa adœke endje gbøndœ ye lœ kánga œerrr ga tœ olo á mœ vwa she fœ egerœ gbozunœ.» ²² Agripa kœpa fœ Festuse adœke: «Mœ yi ndje ndœ kœdji ndje yakoshœnœ asœmœ.» Festuse kœgi fœ Agripa adœke: «Ba mbatsha 6œ dji she zœ.»

²³ Osho kœkœrœ pa nœ, Agripa dœ Berenise na, dœ azu ndjoro, yé œ li dœ kœlisœtœ ga scœnda awa bale dœ agbozu tshapa aturugu dœ pe agbozu tshapa ongbo. Festuse vwa osho yé endje na œ za Polo gu tœnœ. ²⁴ Festuse kœpa adœke: «Gbozu Agripa œdœ pe 'e kœ á 'e sœ dœ 'a ati asœke, 'e wu yakoshœnœ asœ. Ayuda ndjoro ná kœtœ meza pa ye 6a ndœ mœ, 6a lœ Yerusaleme, dœ pe ndje 6a lakpinœ asœke. Endje pa dœ œgbœ adœke, tshe lili kœsœpe dœ soro nene. ²⁵ Ba ndœ mœ, mœ wusœ nœ adœke tshe mbœmbœrœ anga ekperœ bale á li adœke tshe tshu lœ kumunœ nene. Kashe bata á Polo dœ tœ ye yindœ nœ adœke, egerœ gbozu kœwa ngbanga pa œne, mœ wa o'o tœ kœvwa she fœ egerœ gbozunœ. ²⁶ Bata á mœ wuwusœ o'o neke á mœ kœsu pa ye fœ egerœ gbozu nene, dá mœ sœ kœyu she utshu 'e, utshu œbœ dœ gbozu Agripa, adœke 6œ yu she yeka á mœ kœgbœ o'o kœsu fœ she tœ upu nœ ye. ²⁷ Mœ wu adœke œ scœsœ dœ œtshœnœ nene kœvwa ayi kánga fœ egerœ gbozu œdœ ádá o'o á endje tœ meza pa ye kœscœsœ ngbi nene.»

26

Polo pa ngbanga 6a utshu Agripa

¹ Agripa kœpa fœ Polo adœke: «Mœ za awa fœ 6œ ndœ kœpa ngbanga nœ zœ.» Polo kœti kane ye ga lafo ndœ kœpa o'o yé œ pa adœke: ² «Gbozu Agripa, mœ sœ dœ yanga kpesheke ndœ kœpa ngbanga 6a utshu zœ tœ o'o kœ á Ayuda tœ meza pa mœ tœnœ, ³ gbambœnœ nene, 6œ wusœ mara kœmbœrœtœ nœ Ayuda dœ pe kœshara upu pa mara kœdonga Ndjaba nœ endje dœ œtshœnœ. Mœ ki fœ 6œ adœke lœsu zœ zi tii á 6œ kœdji mœ.

⁴ «Ayuda para wusœ soro mœ pe dœ gbolo mœ ye, mbœrœ mœ gerœ lœ Yerusaleme ugurutœ azu ogo nœ mœ. ⁵ Endje wusœ mœ katshatsha. œdœ endje kœyindœ nœ, endje pa adœke œmœ kœdœ anga Afarisayinœ á endje ro anga Ayuda dœ kœdonga Ndjaba dœ pe kœlisœ awa akwa nœ azœ waa. ⁶ Yé ngœngœ asœke, mœ sœ kœpa ngbanga mbœrœ á mœ za lœsu mœ ga pa anga o'o á Ndjaba pa lima fœ aata azœ. ⁷ Mara azu ndjokpa dœ bisha (12) lœ Israyele sœ kœdonga Ndjaba butshœ dœ œbœ dœ lœsu adœke œne wu œrœncœ asœmœ. Uu gbozu Agripa! Mangba o'onœ á mœ za lœsu mœ ga tœ nœ asœmœ dá Ayuda tœ meza pa mœ. ⁸ Ayuda, mbœrœ gadœ á 'e gbe adœke Ndjaba œ she azu á endje tshu lœ kuzu nene a?

⁹ «œmœ ndje lima, mœ sœ kœpakata azu adœke endje yiyindœ Yisu uzu Nazarete nene. ¹⁰ œtœncœ dá mœ mbœrœ lima lœ Yerusaleme. Agbozu tshapa anganga Ndjaba za awa fœ mœ yé mœ ko ayindœ Yisu ndjoro gu tœnœ ga lœ kánga. Yé œ kœsœ lima adœke endje wo endje ye, mœ sœ lima kœyindœ nœ. ¹¹ Mœ mbœrœ lima kœ adœke endje wu œrœ kanga lœ Sinagoga, adœke endje katœ kœyindœrœ nœ endje ga ndœ Yisu ti ye. Tshelœ mœ fa lima ga tœ endje dœ mara adœke, mœ sœ lima kœza awa endje œerrr dje lœ ongbo á sœ lœ ingirinœ.»

Polo pandæ kæfatshalæsu næ ye
(Wu 6a tæ Akw 9.1-19; Mat 22.6-16)

¹² «Mbærcæ tæncæ ataa, mæ sœ lima kœna ælæ bale ga læ Damaseke dœ mbeti á agbozu tshapa anganga Ndjaba su fœ mæ adœke œ za awa næ kœmbærcæ œrcæ fœ mœ. ¹³ Uu gbozu! Ti damba tœ ala awa, ndoo dœ midî, mœ wu ishîri owo á ropa ælæ kœto 6a lafo kœjeræ ga pa mœ, dœ pe anga mœ á 'a sœ lima kœro tœ awancæ dœ endje. ¹⁴ 'A kœyo kœ ga læ æshœ, mœ kœdji tshama uzu kœ e mœ dœ o'o ama Ebre adœke: "Sawulo, Sawulo, mbærcæ gade á 6œ sœ kœmbærcæ œrcæ kanga fœ mœ a? 'Bœ sœ kœwu oyo tœ zœ 6ata yaburu á ayengœ ye du uwu ga læ igi ye á sœ kœgbota she á tshe sœ kœvwaratœ ye tœ kœna manda ye."»

¹⁵ «Mœ kœyu adœke: "Æ6œ kœdœ dœ, Gbozu?" Gbozu kœpa adœke: "Æmœ kœdœ Yisu, œmœ dá 6œ mbærcæ œrcæ kanga fœ mœ asœmœ. ¹⁶ Kashe alafo, œ ka dœ ada zœ! Wu, mœ wuta ga ndœ zœ mbærcæ kœfa 6œ tœ ayi akwa næ mœ. 'Bœ doé timu næ mœ adœke 6œ pandœ næ fœ azu mara á 6œ wu dœ mœ kpesheke dœ pe œneke á mœ kpa yisœ næ fœ 6œ manda næ. ¹⁷ Ædœ 6a ndœ Ayuda, œdœ 6a ndœ angbi azu, mœ gbændœ zœ tœ osho kœ á mœ vwa 6œ tæncæ, ¹⁸ mbærcæ kœkœrœ ala endje, ndœ kœgi endje læ ubu osho ga tœ ingbisho, mbærcæ endje vwaratœ endje tœ Satana yé œ na ga ndœ Ndjaba. Ædœ endje kœsœ dœ kœyindœrcæ ga ndœ mœ, mœ djerœndœ ekperœ næ endje yé œ za osho kœsœ ugurutœ ayerœ azu næ Ndjaba fœ endje."»

¹⁹ «Kœto tœ olonœ asœmœ, gbozu Agripa, mœ mbærcæ œneke kœ á to 6a ndœ Ndjaba á tshe yisœ næ fœ mœ. ²⁰ Utshunœ, mœ tetœ kœmindœ næ fœ azu tshalakpi Damaseke dœ Yerusaleme. Manda næ, mœ mindœ næ fœ azu tshelœ ogo Yuda kœ ndje dœ angbi azu. Mœ sœ kœpa fœ endje adœke endje fatshalæsu endje, œ na ga ndœ Ndjaba yé œ mbærcæ akwa á sœ kœma adœke endje fa adja tshalæsu endje ye. ²¹ Ádæncæ á Ayuda tepa mœ 6a læ Tepelo, á yindœ kœwo mœ dœ mœ. ²² Kashe Ndjaba sœ kœgbændœ mœ œrrr ga tœ kpesheke, yé mœ sœpe damba dœ soro mbærcæ kœpa œneke asœke fœ azu para kœkœ, fœ agbolo ndje fœ agbozu. Eneke á mœ sœ kœpændœ næ asœke kœdœ kolœ œneke á aayi kœgbara o'o œdœ mbeti næ Moyize pa lima ndœ næ adœke œ wuta. ²³ Endje mi lima ndœ næ adœke, Masiya œ wu oyo, yé œ tshu yeka á she læ akuzu utshu azu kœ. Tshe mindœ o'o næ Ndjaba á sœ 6ata ælæ á za kœshe fœ Ayuda dœ pe angbi azu.»

²⁴ Polo sœpe damba kœpa ngbanga, á Festuse pa o'o dœ ægbœ adœke: «Iyi te læ kumu zœ a! Ærcœncæ á 6œ wusœ næ waa dá mbærcærcæ zœ asœke a!»

²⁵ Kashe Polo kœgi adœke: «Mœ sœsœ dœ iyi nene, gbozu Festuse, o'onœ á mœ sœ kœpa tæncæ kœdœ adja o'o, yé ádæncæ sœ zœ. ²⁶ Gbozu Agripa dji o'onœ asœke, yé mœ li kœpa o'o 6a utshu ye dœ awa nene. Tshe wusœ o'onœ asœ bale bale kœ, gbambæncæ nene, œ mbœmbœrcærcæ endje wutœncæ nene. ²⁷ Gbozu Agripa, 6œ yindœ o'o á aayi kœgbara o'o pa lima ye a? Mœ wusœ næ adœke 6œ yindœ næ.» ²⁸ Agripa kœpa fœ Polo adœke: «Æ sœpe teasho adœke 6œ fa gbetshelœ næ mœ adœke mœ wuta uzu næ Kristu!» ²⁹ Polo gi adœke: «Olo sœ ndoo, olo sœ læ ingirincœ, mœ sœ kœ'e Ndjaba mbærcæ œ6œ dœ pe azu para á endje sœ kœdji mœ kpesheke asœ adœke 'e wuta 6ata mœ, kashe endje ii 'e dœ uwu ga tæncæ 6ata mœ nene!»

³⁰ Gbozu Agripa kœæafo awa bale dœ gbozu ongbo Festuse dœ Berenise, dœ pe azu para á endje sœ lima kpœtœmœ, ³¹ yé kœgitœ endje ga indirincœ, kœpa læ ugurutœ endje adœke: «Uzunœ asœ mbœmbœrcæ ekperœ á li adœke a wo she too a za she ga læ kángana nene.» ³² Agripa kœpa fœ Festuse adœke:

«ƉeƉe uzu asœ kœyɔyɔ lima ndœ nœ adœke gbozu Roma kœwa o'o nœ œne nene, dá a za má she ga shu ye.»

27

Kœvwa Polo ga lœ Roma

¹ Ɖɔ á endje gbe adœke 'a ro ga lœ Itali dœ egerœ agba, endje za Polo dœ pe anga aayi kánga fœ anga gbozu nœ aturugu bale á i'iri ye kœdœ Julyuse, tshe kœdœ gbozu uguru ukpulu aturugu lœ ogo Roma á endje e endje adœke «ukpulu aturugu nœ egerœ gbozu.» ² A ɔ ga lœ egerœ agba á to 6a lœ Adramite á yindœ kœro kœka ga tœ mangu lœ ogo Azi. 'A ro lima tœ awanœ dœ Aristarke uzu Tesalonike lœ ogo Masedwane.

³ Osho kœɔ pa nœ, 'a ka lima 6a tœ Sidona, Julyuse sœ kœmbœrœ ɔtshœrœ ga tœ Polo, á za awa fœ she kœena ndœ kœwu anganœ á endje kœto œrœ á tshe sœ dœ ogonœ fœ she. ⁴ Manda kœkatœ Sidona ti, 'a áafo, œ ro ndoo dœ tshiki lœ Shipre mbœrœ yugu sœ lima kœgi 'a ga ngbanœ. ⁵ 'A zu ungu kota ga tœ ama ungu ndoo dœ Silisi œdœ Pafili, yeka á 'a wuta ga lœ Mire lœ ogo Lisi. ⁶ Ba zœ, gbozu nœ aturugu wu anga egerœ agba á to 6a lœ Alekezandri, á sœ kœro ga lœ Itali, á ko 'a ga lœ nœ. ⁷ 'A mbœrœ lima olo ndjoro la ngu mbœrœ egerœ agba sœ lima kœkpa yima yima, yé 'a wu lima oyo á wuta lima ga lœ Kinide. 'Bata 'a lili kœna ndjii ga zœ nene mbœrœ yugunœ á sœ kœendanga 'a, 'a fa dja ga lœ Salemonœ tœ osho á tshiki Krete ko 'a yiwa tœnœ tœ yugunœ. ⁸ Yé manda nœ, 'a mbœrœ oyo tœ 'a, á wuta ga tœ osho á i'irinœ kœdœ Ɖtsho Mangu ndoo dœ ongo Lase.

⁹ Kashe œndœ 'a di lima lœ ananœ waa, yé loko dopa nœ, awa adœke egerœ agba na ana gugu nene. Olo á Ayuda œ yo tshelœ ama endje ro lima ye*, á Polo kœpa fœ endje adœke: ¹⁰ «Anga mœ, mœ wu adœke ana asœ ngaanga dœ azœ. Anganœ ete, egerœ agba dœ pe œrœ kɔ á sœ lœ nœ œ ndi, azœ ndje 'a tshu.» ¹¹ Kashe gbozu nœ aturugu vwaratœ ye kœdji Polo, yé á dji kolœ ayi kœkpa dœ egerœ agba dœ pe ayingo egerœ agbanœ. ¹² 'Bata mangunœ gaga lima adœke endje sœ tœnœ dœ lœkɔ nœ izi nene, ili azu yindœ nœ adœke œne ro. Endje yindœ kœro ga lœ Fenikise, anga mangu ogo Krete, á sœ ga tœ osho á ɔɔ œ li tœnœ.

Ndavuru yugu

¹³ Aya yugu to 6a aki á sœ kœna tœnœ, yé endje gbe adœke œne li kœmbœrœ œneke á œne yindœ nœ. Endje gбота longonœ† yé œ afo kœro tœnœ kperœ tœ ama mangu tshiki Krete. ¹⁴ Kashe œndœnœ di teasho, ndavuru yugu á to ga pa gele ndo dœ osho á ɔɔ œ wuta tœnœ, 6a pa kaga tshiki á jerœ ga pa endje. ¹⁵ Yugunœ gi agba dœ ɔgbɔ ga manda nœ, awa adœke 'a mbœrœ anga œrœ gugu nene yé 'a katœ nœ ti adœke œ gi 'a. ¹⁶ Á ro tœ indiri aya tshiki bale á i'irinœ kœdœ Koda á sœ lima kœwandœ ata gbɔgbɔ yugunœ pa 'a, yé uvuru 'a kpa lima lœ nœ tœ kœza aya agba kœshe dœ azu. ¹⁷ Manda kœti tœnœ ga lafo, endje ko ogboro uwu á du ga tœ egerœ agbanœ mbœrœ loko kœkakavwa nene. 'Bata awa kœshi pa mindu dja ga tœ Libi sœ lima kœza endje, endje geta egerœ maɓaya á endje du ga tœ egerœ agbanœ vwi ga la ngu, á tetœ kœna la ngu yima yima. ¹⁸ Osho kœɔ pa nœ, 6ata yugunœ sœpe lima kœvwi 'a dœ agbanœ, 'a tetœ kœko ata gbarœ va ga la ngu. ¹⁹ Yé olo bisha manda nœ, aayi

* **27.9** 27.9 Manda olo kœyotshelœma nœ Ayuda, kœna ana langu ka lima waa † **27.13** 27.13 Longo: Ɖtœnœ kœdœ egerœ badja á endje za vwi ga la ngu yeka á mbœrœ adœke egerœ agba kpa gite ye lœ kudu tœ ye nene

kœmbœrœ akwa lœ egerœ agbanœ dœ tœ endje, te ndje tœ kœko œrœ kote egerœ agbanœ va e. ²⁰A kpa sœ lima kœwũ ðb too angerepe nene, manda olo ndjoro, yugu sœ kœna kolœ dœ agbœ, yé gbetshelœ nœ soro kpa gugu lima lœ kumu 'a nene.

²¹Azu á endje lœ lima lœnœ zizi œrœ nene manda olo ndjoro, yé Polo afo ugurutœ endje á pa adœke: «'E wu, anga mœ, œdœ 'e kœdji lima o'o mœ, á 'a sœpe lœ Krete, gbarœ œdœ œrœ kote egerœ agba œ ndi má nene. ²²Kashe ngõngõ asœ, mœ sœ kœpa fœ 'e adœke 'e ru lœsu 'e, uzu bale ugurutœ 'e œ tshu nene, kolœ egerœ agba dá ndi. ²³Ndjaba nœ mœ á mœ mbœrœ akwa fœ she vwa anga andjelu fœ mœ dœ abutshœnœ asœ. ²⁴Tshe pa fœ mœ adœke: "Polo, awa zaza bœ nene, œ li adœke bœ pa ngbanga utshu egerœ gbozu yeka. Ndjaba œ she azu para lœ egerœ agbanœ asœ mbœrœ òtshõ lœsu nœ ye ga ndœ zœ." ²⁵'E ru lœsu 'e alaya, gbambanœ nene, mœ za lœsu mœ ga tœ Ndjaba yé œrœ œ mbœrœtœ ye liaka œneke á andjelu pandœ nœ fœ mœ asœmœ. ²⁶Kashe egerœ agbanœ œ zatœ ye tœ ama òshõ tœ ama anga tshiki bale.»

Egerœ agba li ungu

²⁷Manda pœsõ bisha, egerœ yugunœ vwi 'a lima na tœnœ œrrr ga la egerœ ungu á ì'irínœ kœdœ Adriyatike. Kœndo dœ ògbõ butshõ, azu akwa tshelœ egerœ agba gbe adœke 'a ndo dœ ama òshõ ye. ²⁸Endje du uwu ga tœ badja, á vwi ga lá ngu ndœ kœwũsœ dili ungunœ. Endje wu adœke ungunœ li metere zazu bale dœ ndjokpa dœ amanœ mindu dœ bisha. Yé endje gitœ endje ga utshunœ, œ kpa vwi uwunœ, á wu adœke œ sœ dœ metere zazu bisha dœ amanœ mindu dœ votœ. ²⁹Endje sœ lima dœ awa adœke egerœ agbanœ zazatœ ye tœ badja nene. Mbœrœ tœnœ ataa, endje du longo vana ga tœ budunœ, á ko va ga la ngu, yé á sœ lima kœkate dœ lœsu endje ga lafo adœke osho kœrõ.

³⁰Bata aayi akwa yi lima ndœ kœkpa tœnœ, endje gi lima aya agba kœshe dœ azu ga la ngu yé œ fara adœke œne jerœ ga lœ nœ á kœdu longonœ ga utshu egerœ agbanœ. ³¹Polo kœpa fœ gbozu nœ aturugu dœ pe aturugu adœke: «Ædœ azu asœ kœsœsœpe lœ egerœ agbanœ asœ nene, e'e, 'e sœpe dœ soro nene.» ³²Yeka á aturugu na, á wa tshelœ uwu tœ aya agbanœ, yé á ka tœnœ ti á te ga la ngu.

³³Kœkate adœke osho kœrõ, Polo kœki ga tœ azu para adœke endje zi œrœ. Tshe pa fœ endje adœke: «'E wu, œ mbœrœ kpeshœke pœsõ bisha á 'e sœ kœgugu dœ awa yugu yé á zizi anga œrœ bale nene asœke. ³⁴Mœ sœ kœki ga tœ 'e adœke 'e zi œrœ, gbambanœ nene, œ li adœke 'e mbœrœ ataa yekane á kœshe. Uzu bale ugurutœ 'e œ tshu nene.» ³⁵Manda kœpa ataa, Polo za mapa, á gi mershe fœ Ndjaba tœ ala endje para, á tetœ kœzi tœnœ. ³⁶Yeka á endje gbõ gbõgbõ á tetœ kœzi œnœ endje rœgonœ. ³⁷A'a para lœ egerœ agbanœ 'a sœ lima azu kama bisha dœ zazu votœ dœ ndjokpa dœ amanœ mindu dœ bale. ³⁸Manda kœziœ, uvu azu para su, yé endje tetœ kœko ble va ga la ngu mbœrœ egerœ agbanœ kœlili nene.

³⁹Manda kœkœrõ osho, aayi kœmbœrœ akwa lœ egerœ agba wu adœke œne ndo dœ òshõ ye. Kashe endje wuwu lima sœ ogo mangunœ nene, bata á endje wu oshõ á ungu li ga lœ mindu, endje gbe kœpara awa kœza agba ga tœ ama òshõ ßa zœ. ⁴⁰Endje wa uwu tœ longonœ á katœ nœ ti ga la egerœ ungunœ, endje vvara kayi œ jerœ ga la ngu. Manda nœ, endje du lœba siriki ga utshunœ adœke yugu kœmbœrœ tœnœ á kœvwi egerœ agbanœ ga utshunœ yé œ tetœ kœna gutœnœ ga tœ ama òshõ. ⁴¹Kashe egerœ agbanœ shi pa mindu á sœ uguru gbõgbõ ungu bisha. Tshatshu egerœ agbanœ li lima

ga lœ mindu, œ sœsœ lima kœturutœ ye nene, yé gbœgbœ loko kavwa lima budunœ ye.

⁴² Aturugu kœwu adœke egerœ agba sœ kœndi tœnœ, á gbe kœwo aayi kánga mbœrœ endje kœdœ ungu yeka á kœkpa nene. ⁴³ Kashe gbozu nœ aturugu yindœ kœshe lima Polo, yé á pakata aturugunœ, yé á pa fœ azu neke á endje wusœ ungu adœke endje i ga la nœ, œ dœ zutœnœ ga pa oshœ. ⁴⁴ Anga endje zu dœ mabaya too dœ agba ndindi egerœ agbanœ. Mara á azu para zu lima ungu dœ œtshœ nœ dœ mœ.

28

Polo 6a lœ tshiki Malte

¹ Manda kœshe 'a, 'a dji adœke i'iri tshikinœ asœ kœdœ Malte. ² Ayengœ ogonœ mbœrœ œtshœrœ fœ 'a. Endje ngbœ egerœ owo, á e 'a para ga indirinœ, mbœrœ yavuru sœ kœni tœnœ yé izi sœ waa. ³ Polo rœ lima agba yawo á za vwi ga ta wo, anga yakoro wuta mbœrœ katsha owonœ, á de kane ye á tœpe tœnœ. ⁴ Kœwu adœke yakoronœ de kane Polo, ayengœ ogonœ pa lœ tœ endje adœke: «Adjapu, yakoshe asœ kœdœ ayi kœwo azu, tshe tshœ lœnœ la ngu, kashe ayi kœwa ngbanga tshalafo yiyindœ nœ adœke tshe sœ dœ soro nene.» ⁵ Yé Polo vwi tshelœ kane ye, yakoronœ te ga ta wo, kashe katsha yakoronœ mbœmbœrœ she nene. ⁶ Anga azunœ sœ lima kœkate kœwu mara á katsha yakoronœ œ mbœrœ she too ndje tshe gbœ kukuku œ tshu, kashe endje ka œrrr anga œrœ bale mbœmbœrœ nene. Endje kœfa tshelœ o'o ama endje á kœpa adœke: «Yakoshe asœ kœdœ anga ndjaba.»

⁷ Egerœ uzu bale ndo dœ osho á sœ indirinœ á i'iri ye kœdœ Publiyuse, sœ lima dœ osho kœsœ ndo dœ tshikinœ asœmœ kpœtœmœ. Tshe za osho kœsœ fœ 'a dœ œtshœ lœsu yé 'a lo kpœtœmœ olo votœ. ⁸ Aba Publiyuse sœ lima dœ kœba biwa œdœ pe awa. Polo na kœwu she, á e Ndjaba tœ ayi kœbanœ, á to kane ye ga pa ye ngbewo á kœba nœ ye kœka ye. ⁹ Manda nœ, anga azu tshikinœ á endje sœ lima dœ kœba, na ga ndœ Polo ndœ kœgbœ kœshe yé tshe she endje ye. ¹⁰ Endje lise 'a lima waa, œbœ á 'a jerœ ga la ngu ndœ kœro tœnœ, endje to œrœ kœ á 'a sœ lima dœ ogonœ fœ 'a.

Kœto lœ tshiki Malte kœro ga lœ Roma

¹¹ 'A mbœrœ yapu votœ lœ Malte, manda nœ 'a œ ga lœ egerœ agba, á sœpe lima lœ tshiki lœ izi á sœ 6a zœ. Tœnœ kœdœ lima egerœ agba tshelœ Alekezandri á i'iri ye kœdœ: «Ameya ndjaba.» ¹² 'A na œrrr yé œ wuta 6a lakpi Sirakuse, yé 'a mbœrœ kpœtœ olo votœ. ¹³ Kœto kpœtœmœ, 'a afo kpœtœ, 'a za tshandiri mangunœ œ ro œrrr gbuu ga lœ Rejio. Osho kœrœ pa nœ, yugu to dja ga mangba 'a yé á tagala 'a manda olo bisha á 'a wuta ga lœ Puzole. ¹⁴ 'Ba zœ, 'a gbœ anga ayindœ Yisu, á endje ki ga tœ 'a adœke 'a mbœrœ dœ œne pœœ bale, yeka manda nœ á 'a kœli ga lœ Roma. ¹⁵ Aaya lœ Yisu 6a lœ Roma dji ndœ 'a, á na para tshatshu 'a, á kate 'a 6a lœ zando Apiuse œdœ osho á endje e «anda agene». Lœkœ á Polo wu endje, tshe gbœ gbœgbœ, yé œ za mershe fœ Ndjaba.

Polo 6a lœ Roma

¹⁶ Kœyi kumu 'a ga lœ Roma, endje za awa fœ Polo ndœ kœgbœ anda nœ ye kœlo tœnœ dœ pe turugu á tshe sœ kœza ala ye tœ ye. ¹⁷ Manda olo votœ, Polo kœvwa osho fœ agbozu tshapa Ayuda ndœ kœngbœtœ endje ga tœ nœ. œbœ á endje ngbœtœ endje ga tœnœ, Polo kœpa fœ endje adœke: «Alaya, mœ mbœmbœrœ ekperœ ga tœ azu ogo nœ azœ nene, too ga tœ o'o á aata

azœ katœ nœ ti fœ azœ nene, yeka á Ayuda nœ Yerusalem tœ meza pa mœ fœ azu nœ Roma asœ. ¹⁸ Endje yu osho œ yindœ kœkatœ mœ; gbambanœ nene, endje gbægbœ ekperœ bale á mœ mbœrœ yeka á endje kœwa o'o ndœ kœwo mœ nene. ¹⁹ Kashe Ayuda vwaratœ endje ye, mœ sœsœ lima dœ anga œrœ kœmbœrœ tœnœ nene, á mœ yœndœ nœ adœke gbozugo Roma kœwa ngbanga nœ mœ. Kashe mœ sœsœ dœ gbetshelœ kœndi ogo nœ azœ nene. ²⁰ Mbœrœ tœnœ ataa á mœ vwa osho ndœ 'e adœke a pa 'o mbœrœ tœnœ kane. Adja upu adœke endje i kane mœ mbœrœ uzu á azu Israyele sœ kœza lœsu endje ga tœ ye.»

²¹ Endje gi fœ she adœke: «'A gbægbœ anga mbeti á to lœ Yuda mbœrœ o'o nœ zœ nene, yé lœ ugurutœ alaya á endje na asœ, anga bale á tshe na dœ ndœ trœrœ zœ too tshe pa ekpe o'o mbœrœ bœ gugu nene. ²² Kashe 'a yindœ kœdji bœ kœmindœ neke á bœ na dœ tœnœ mbœrœ osho kœ, azu sœ kœvwaratœ endje tœ awa nœ zœ á bœ zatœ zœ ndœ nœ.»

²³ Endje kœdi mbulu dœ Polo, yé lœkœnœ, endje kœna ndjoro ga lœ bingi nœ ye. Kœto dœ amazi œrrr kpil, Polo sœ kolœ kœyisœ 'o tœ upu nœ Ogo gbozu nœ Ndjaba fœ endje kœto tœ mbeti nœ Moyize dœ pe œnœ aayi kœgbara o'o mbœrœ kœma fœ endje adœke endje yindœ Yisu. ²⁴ Anga endje sœ lima kœyindœ o'o á tshe sœ kœpa tœnœ, kashe anga endje vwaratœ endje kœyindœ nœ ye. ²⁵ Kœgu endje tœ awa, endje sœ lima kœdjitœ endje lœ tœ endje nene; á Polo kpa kœpa ga pa nœ fœ endje adœke: «Tœnœ kœdœ adja o'o nœ Œtshœ Ishiri á ayi kœgbara o'o Isaya mi lima ndœ nœ fœ aata 'e adœke:

²⁶ «Na ga ndœ azu asœmœ yé œ pa fœ endje adœke:
'e dji dœ œtshœnœ kashe 'e wusœ adanœ nene,
'e mesho dœ œtshœnœ kashe 'e wu dœ œtshœnœ nene.

²⁷ Gbambanœ nene, lœsu azu asœ gbægbœ;
endje be utu endje dœ pe ala endje ye,
mbœrœ endje yiyindœ kœwu œrœ nene,
yé œ yiyi ndje ndœ kœdji o'o nene,
endje yiyindœ kœfa lœsu endje fœ mœ dœ Ndjaba nene.
Yé mœ she bala endje koto o?»

²⁸ Polo kœpa fœ endje adœke: «'E wusœ nœ adœke, Ndjaba vwa kœshe fœ anga angbi azu; endje, endje dji bala zœ.»

[²⁹ Kœdji Polo ataa, Ayuda gitœ endje yé œ tetœ kœshara o'o ugurutœ endje dœ tœ endje.]

³⁰ Polo mbœrœ lima ungu bisha tshakudu anda dœ ngendja nœ ye dœ tœ ye, yé tshe sœ kœpa o'o dœ azu kœ á endje sœ lima kœna ga ndœ ye. ³¹ Tshe sœ lima kœmindœ Ogo gbozu nœ Ndjaba, kœyisœ o'o nœ Gbozu Yisu Kristu dœ awa nene, yé uzu bale kœpakata she gugu lima nene.

Mbeti á Polo sú fœ azu Roma Tshatshu o'o

Uzu á tshe sú mbetinœ asœke kœdœ Polo. Tshe sú fœ azu Ikrizia 6a lœ ogo Roma kœpa fœ endje adœke œne sœ dœ ogo kœro ga ndœ endje mbœrœ kœyisœ Ɔtshœ O'o yekane á kœro ga tœ Espane manda nœ. Tshe su mbetinœ ndœ kœza kœru losu fœ ayindœ Yisu.

Djakata o'o á tshe su ala mbetinœ asœke kœdœ adœke: œdœ Ayuda œdœ angbi azu, endje para kœkœ kœdœ aayi kœmbœrœ ekperœ. Kashe œneke á sœ dœ Ɔtshœnœ kœdœ kœguma tshagurutœ endje dœ Ndjaba yé œrœ á guma tshaguru tœ azu dœ Ndjaba kœdœ kœyindœ i'iri Yisu.

Polo pa ndje o'o tœ upu nœ awa akwa œdœ pe Ɔtshœ Ishiri lœ akwa nœ Kristu. Tshe pa ndje ndœ mara á Ayuda vwaratœ endje tœ Yisu, á Ndjaba kœrœ awa fœ angbi azu kœgbœ kœshe. Tshe pa ndje o'o tœ mara kœsœ nœ uzu nœ Kristu dœ ayanœ œdœ pe azu nœ Lita.

Mbetinœ kurutshelœtœ ye atake:

- Ali o'o (1.1-17)
- Uzu li ga lœ ekperœ kashe tshe li kœwuta lœnœ dœ gbœgbœ nœ ye dœ tœ ye nene (1.18-3.20)
- Kœshe á Ndjaba guma fœ azu (3.21-4.25)
- Tafo kœshe dœ awa nœ Yisu Kristu (5.1-8.38)
- Gbetshelœ nœ Ndjaba tœ upu nœ azu Israyele (9.1-11.36)
- Mara kœmbœrœtœ nœ azu nœ Kristu (12.1-15.13)
- Ndœnglœ o'o (15.14-16.27)

Abala

¹ Ɔmœ Polo, ayi akwa nœ Yisu Kristu mœ sœ kœsu mbetinœ asœke fœ 'e. Ndjaba e mœ mbœrœ kœdœ ayi avwa yé tshe ke mœ ndœ kœpandœ Ɔtshœ O'o nœ ye.

² Ɔtshœ O'onœ á Tshe pa lima ndœ nœ lœ awa nœ aayi kœgbara o'o ala œyerœ Buku, ³ tœ upu nœ Gbolo nœ ye, á endje zu she Ɔata uzu lœ uwu aata Davidi. ⁴ Á lœ awa nœ Ɔtshœ Ishiri, Ndjaba she lima she lœ akuzu. Tshe yi lima sœ nœ adœke, tshe kœdœ gbolo nœ œne á tshe sœ dœ gbœgbœ waa. ⁵ Dœ awa nœ ye œdœ mbœrœ mokœ nœ ye dá Ndjaba ma Ɔtshœ losu nœ ye ga ndœ mœ yeka á e mœ adœke mœ te ayi avwa nœ ye, dœ mœ gbara fœ angbi azu kœ adœke endje sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu Kristu, yé œ dji o'o ama ye. ⁶ E'e ndje, 'e lœ ugurutœ azunœ asœmœ mbœrœ á Yisu Kristu e ndje 'e.

⁷ Ga ndœ 'e dœ azu Roma kœ, Ndjaba yindœ 'e yé tshe e 'e adœke 'e wuta ayerœ azu. Kaka adœke Aba azœ dœ Ndjaba œdœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu ma Ɔtshœ losu nœ endje fœ 'e, yé œ za kœsœ gee fœ 'e.

Polo yindœ kœna kœwu ayindœ Kristu tshelœ Roma

⁸ Utshunœ kœ, mœ donga Ndjaba nœ mœ lœ awa nœ Yisu Kristu mbœrœ 'e para kœkœ. Gbambanœ nene, tshapashœ djigi sœ kœpa o'o tœ upu nœ kœyindœrœ nœ 'e. ⁹ Mœ kœsœ tœ kœyisœ Ɔtshœ O'o nœ Gbolo nœ Ndjaba, mœ sœ kœmbœrœ akwa nœ Ndjaba dœ losu nœ bale. Yé tshe wusœ nœ adœke mœ sœ tœ kœpa adja o'o, adœke mœ sœ kœgbe dœ e' lœ avwala nœ mœ. ¹⁰ Ɔlœ dœ œlœ, mœ sœ kœki fœ Ndjaba adœke œdœ tshe kœyindœ nœ, tshe kœrœ awa fœ mœ dœ mœ wuta ga ndœ 'e. ¹¹ Gbambanœ nene, mœ sœ adja dœ ogo

kæwutœ mœ dœ 'e yeka á gbɔgbɔ kæmbœrœ akwa nœ Ɔtshɔ Ishiri kæmatœ ye lœ 'e adœke kæyindœrœ nœ 'e kœgerœ. ¹² Adja mœ yindœ kœna kæwutœ mœ dœ 'e mbœrœ a ngbɔba gbetshelœ nœ azœ lœ kæyindœrœ á a sœ dœ tœnœ á kœza gbɔgbɔ fœ azœ kɔ.

¹³ Aaya mœ, 'e wusœ nœ adœke mœ gbe tœ kœna ga ndœ 'e awa ndjoro kashe œrr ngɔngɔ asœke, awa kɔkɔrɔ fœ mœ nene. Mœ yi lima ndœ nœ adœke ndœla akwa nœ mœ wuta ngbi ugurutœ 'e b̄ata á wuta ndje ngbi ugurutœ anga angbi azu á endje wuwusœ Yisu nene. ¹⁴ Mœ sœ dœ kuda nœ azu kɔ: azu á ala endje kɔrɔ* œdœ endjeneke á ala endje kɔkɔrɔ nene, azu á endje sœ dœ kœwusœrœ dœ endjeneke á endje gugu dœ kœwusœrœ nene; ¹⁵ kufanœ asœmœ kœdœ kœna kœyisœ Ɔtshɔ O'o fœ endje. Atamœ, mœ yi ndje ndœ kœna ba lœ Roma mbœrœ kœyisœ Ɔtshɔ O'onœ asœmœ fœ 'e.

Ɔtshɔ O'o kœdœ gbɔgbɔ nœ Ndjaba

¹⁶ Mœ sœsœ dœ tshula mbœrœ kœyisœ Ɔtshɔ O'o nene. Tœnœ kœdœ gbɔgbɔ nœ Ndjaba mbœrœ kœshe uzu kɔ á tshe sœ dœ kæyindœrœ: Ayuda utshunœ œdœ ndje angbi azu manda nœ. ¹⁷ Gbambanœ nene, Ɔtshɔ O'onœ asœ dá yisœ kœsœ ndjii nœ Ndjaba á uzu œ wuta ga tœ nœ lœ awa nœ kæyindœrœ. Mbœrœ endje sú bala Buku adœke: «Uzu neke á tshe wuta ndjii lœ awa nœ kæyindœrœ, tshe gbɔ soro.»

Azu para kɔkɔ mbœrœ ekperœ

¹⁸ Ndjaba ma lima ókɔ nœ ye kœto ba lafo ga tœ ekperœ œdœ ga tœ azu kɔ á endje sœ kæmbœrœ œrœ á sœsœ ndjii nene. Gbambanœ nene, ekperœnœ asœmœ sœ kæmbœrœ adœke endje za œrœ ku ala awa adja o'o. ¹⁹ Andaa, œneke á œ li adœke a wusœ nœ ba ndœ Ndjaba sœ ngbi mbœrœ azu kɔ. Ndjaba dœ tœ ye dá ma ngbi fœ endje. ²⁰ Pe tœ ali kæmbœrœ tshapashœ, œrœ á Ndjaba mbœrœ sœ kœma gbɔgbɔ nœ ye waa dœ waa œdœ ndje mara ye dœ tœ ye. Ataa, b̄ata azu wuwusœ nœ nene adœke tshe kœdœ Ndjaba, endje gbɔ o'o ye. ²¹ Endje wusœ Ndjaba kashe endje sœsœ kœdonga she b̄ata Ndjaba nene, œ sœsœ ndje kœgi mershe fœ she nene. Andaa gbetshelœ nœ endje ndi yé kœwusœrœ nœ endje sœ kolœ ubu osho. ²² Endje sœ kœpa adœke œne kœdœ azu nœ kœwusœtœ, andaa endje kœdœ aayi indi. ²³ Tœ œsœ kœdonga Ndjaba á tshe tshutshu nene, endje tetœ kœdonga œrœ á endje mbœrœ dœ kane azu á tshutshu, b̄ata ayanu, agea too ayakoro.

²⁴ Mbœrœ tœnœ ataa dá Ndjaba katœ endje ti kæmbœrœ œneke á endje gbe dœ tœnœ, á endje lœ kœdjatœ endje lœ ngbindirœ yeka á sœ kœgbɔ tshula. ²⁵ Endje ka balima tœ Ndjaba ti œ yi kolœ ndœ wala, endje sœ kolœ kœdonga œrœ á Ndjaba mbœrœ. Kashe Ndjaba á tshe mbœrœ lima œrœ kɔ, endje yiyindœ kœdonga she nene. Œshe kœdœ Ndjaba má œ li adœke azu donga she waa dœ waa. Ame.

²⁶ Adánœ á Ndjaba katœ endje ti adœke endje za awa œrœ á endje gbɔ tshula manda nœ dœmœ. Awo endje sœsœ kœlo dœ ayakoshe nene, kashe endje lo kolœ dœ ayashe anga endje. ²⁷ Ayakoshe mbœrœ ndje awa bale. Endje katœ kœlo dœ ayashe, œ sœ dœ ogo anga endje dœ ayakoshe, á sœ kœlo dœ endje. Endje mbœrœ ugurutœ endje œrœ á gaga nene yé endje gbɔ œrœ tshangba djingili nœ endje.

²⁸ Bata á endje vwaratœ endje tœ kœwusœ Ndjaba, Ndjaba katœ endje ti adœke endje sœpe lœ indi kœwusœrœ nœ endje. Ataa, endje sœ kæmbœrœ œrœ á li adœke endje mbœrœ nene. ²⁹ Endje su dœ tshelœ aka œrœ á sœsœ

* 1.14 1.14 Agreke kœdœ lima azu á ala endje kɔrɔ dœ lɔndɔ nœ Polo

ndjii nene, dœ ekperœ, dœ egerœ lœsu, kœmbœrœ anga endje dœ œgbœ œerœ, endje sũ dœ uku, dœ kœwo azu, dœ œebœrœ, afara, œdœ pe ndje kœpa wala, ³⁰ kœpatœ osho, ayingba Ndjaba, kœgu osho, egerœ kumu œdœ pe kœzatœ endje. Endje sœ kœpara dœ awa kœ ndœ kœmbœrœ ekperœ, yé endje lilisœ aayi kœzu endje nene. ³¹ Endje gugu dœ kœwusœrœ nene, endje mbœmbœrœ œerœ liaka ndœma endje nene, endje sœ dœ œgbœ lœsu yé endje wuwu ndje oyo azu nene. ³² Endje wusœ noœ dœ œtshœnœ adœke Ndjaba pa liya adœke: azu á endje mbœrœ mara œerœ ataa li dœ kuzu. Kashe endje lœ kolœ kœmbœrœ œerœ atake, yé œ sœ ndje dœ yanga azu á endje lœ kœmbœrœ mara ekperœ œerœ asœmœ.

2

Ndjaba œ wa ngbanga pa azu kœ

¹ Endje wu oyo zœ nene, œbœ, œdœ bœ kœdœ œede, á sœ kœwa ngbanga pa anga zœ. Gbambanœ nene, bœ kœsœ kœwa ngbanga pa uzu, bœ sœ ndje kœwa o'o ga tœ zœ dœ tœ zœ mbœrœ bœ sœ ndje awa bale œbœ á bœ sœ kœwa ngbanga. ² Andaa a wusœ noœ adœke kœwa ngbanga noœ Ndjaba sœ kœmbœrœtœ ye lœ adja o'o mbœrœ azu á endje sœ kœmbœrœ mara œerœ ataa. ³ Yé œbœ á bœ sœ kœpa adœke azu sœ kœmbœrœ ekperœ, andaa œbœ ndje bœ sœ tœ kœmbœrœ awa bale, bœ gbe adœke Ndjaba œ wa ngbanga pa zœ noœ zœ nene a? ⁴ Bœ sœ kœwu egerœ ayo noœ Ndjaba, dœ œtshœ lœsu ndje dœ ugu lœsu noœ ye ga ndœ zœ gbambanœ a? Bœ wuwusœ noœ nene adœke ayo noœ Ndjaba sœ kœmbœrœ adœke bœ fa lœsu zœ a? ⁵ Kashe mbœrœ œgbœ lœsu noœ zœ, dœ gbœkumu noœ zœ, bœ sœ kœpara adœke Ndjaba za egerœ djofele fœ bœ dœ lœkœ á tshe ma ókœ á ma kœwa ngbanga noœ ye á sœ ndjii. ⁶ Gbambanœ nene, Ndjaba œ to fœ uzu dœ uzu kœli dœ œeneke á tshe mbœrœ. ⁷ Ndjaba œ za soro á ka nene fœ azu neke á endje sœ kœmbœrœ œtshœ akwa, á sœ dœ kœru lœsu, á sœ kœpara awa kœgbœ mœkœ, kœlisœtœ œdœ pe œkœ á tshu nene. ⁸ Kashe azu á endje vwaratœ endje tœ adja o'o á tshapu kœza awa œerœ á sœ ndjii, ókœ œdœ kœyiangbarœ noœ Ndjaba œ te ga pa endje. ⁹ Azu kœ á endje sœ kœmbœrœ ekperœ, œ wu kanga œdœ egerœ oyo: œdœ Ayuda œdœ ndje angbi Azu. ¹⁰ Kashe uzu kœ á tshe kœsœ kœmbœrœ œtshœrœ, Ndjaba œ za mœkœ, kœlisœtœ œdœ kœsœ gee fœ she; Yuda utshunœ œdœ angbi uzu manda noœ. ¹¹ Gbambanœ nene, Ndjaba wuwu tshatshu uzu nene.

¹² Azu á endje wuwusœ awa akwa nene, œdœ endje kœtshu, awa akwa gugu dœ ádá bale pa endje nene. Kashe endjeneke kœ á endje wusœ awa akwa, œdœ endje kœmbœrœ ekperœ, Ndjaba œ wa ngbanga pa endje liaka awa akwa. ¹³ Gbambanœ nene, azu á endje dji awa akwa kolœ ndœ kœdji tœnœ, endje sœsœ ndjii tœ ala Ndjaba nene. Kashe endjeneke á endje mbœrœtœ endje lindœ awa akwa, endje dá lœ ndjii tœ ala Ndjaba. ¹⁴ Lœkœ á angbi azu á endje wuwusœ awa akwa nene kœsœ kœmbœrœtœ endje lindœ noœ, œ sœ kœma bœta œ sœ lœ endje andaa endje gugu dœ tœnœ nene. ¹⁵ Atamœ, œ sœ kœma bœta endje sũ awa akwanœ ga tœ lœsu endje. œdœ endje kœmbœrœ œtshœrœ, œdœ endje kœmbœrœ ndje ekperœ; gbetsheœ noœ endje sœ kœyisœ noœ fœ endje kœ œdœ ndje œeneke á sœ tœ lœsu endje á sœ kœwa ngbanga too kœpa o'o tshapa endje. ¹⁶ Kœkœ asœke œ wuta bala ngbi dœ lœkœ á Ndjaba œ wa ngbanga pa kœmbœrœtœ lœ ubunœ noœ azu lœ awa noœ Yisu Kristu. Asœ kœdœ œtshœ O'onœ á mœ sœ tœ kœpandœ noœ.

Sharapu noœ azu Israyele

¹⁷ Kashe œþœ á þœ dœ Yuda, á þœ ka ga pa awa akwa á sœ tœ kœdu okoro zœ mbœrœ Ndjaba nœ zœ, ¹⁸ œþœ á þœ wusœ gbetshelœ nœ ye, œþœ á awa akwa nœ ye yisœ œrœ fœ þœ adœke þœ wusœ kœke œrœ á sœ dœ œtshœnœ, ¹⁹ œþœ á þœ gbe adœke þœ kœdœ ayi kœgbota aayibula, ingbisho mbœrœ azu á endje sœ lœ ubu osho, ²⁰ œþœ, þœ gbe adœke þœ kœdœ ayi kœmbœrœ ala fœ azu á endje wuwusœ œrœ nene œdœ amba azu. 'Bata á þœ wusœ awa akwa á dœ ada kœwusœrœ œdœ adja o'o. ²¹ Œþœ á þœ kœdœ ayi kœyisœrœ fœ azu, mbœrœ gadœ á þœ sœsœ kœyisœ œrœ fœ þœ dœ tœ zœ nene a? 'Bœ sœ kœyisœ œrœ adœke: Zizi angba nene, yé mbœrœ gadœ á þœ sœ kœzi angba a? ²² Bœ sœ kœpakata kœlo dœ awo azu, mbœrœ gadœ á þœ lo dœ awo azu a? 'Bœ sœ kœtshene andjaba, yé mbœrœ gadœ á þœ kpa zi angba œrœ tshelœ anda kœdonga dœ andjaba a? ²³ Bœ sœ kœdu okoro zœ adœke þœ wusœ awa akwa, kashe þœ sœsœ kœlisœ i'iri Ndjaba nene dœ kœmbœrœ œrœ á sœ kœndi awa akwa. ²⁴ Gbambanœ nene, endje sú þala Buku nœ Ndjaba adœke: «Angbi azu œ gu œsœ Ndjaba kolœ manda 'e.»

²⁵ Ádá gaza sœ tœnœ œdœ þœ kœsœ kœmbœrœtœ zœ lindœ awa akwa. Ká þœ kœsœsœ kœmbœrœtœ zœ lindœ awa akwa nene, þœ li ndje dœ uzu á tshe wawa gaza nene. ²⁶ Œdœ angbi uzu á tshe wawa gaza nene kœsœ kœmbœrœtœ ye lindœ awa akwa, endje wu ndje she þata uzu á tshe wa gaza. ²⁷ Uzu á tshe wawa gaza nene, á tshe kœsœ kœmbœrœtœ ye lindœ awa akwa, tshe wa ngbanga pa zœ; œþœ á þœ wa gaza, á sœ dœ awa akwa kashe á sœsœ kœmbœrœtœ zœ lindœ nœ nene. ²⁸ Œ dœdœ œneke á a wu þa ushu dá mbœrœ uzu tœ Yuda nene, œ dœdœ ndje sherœwa uku gaza nœ œkó dá mbœrœ gaza nene. ²⁹ Kashe adja Yuda kœdœ tsheneke á tshe dœ Yuda þa tœ losu ye. Adja gaza kœdœ œnœ losu uzu, œneke á tœ tshiri kashe œ toto lœ mbeti nœ awa akwa nene. Mara uzu ataa, kolœ Ndjaba dá donga she kashe azu nene.

3

Uzu bale á tshe sœ ndjii gugu nene

¹ Atamœ, Ayuda ropa angbi azu dœ gadœ? Œtshœrœ nœ kœwa gaza kœdœ gadœ e? ² Adjapu, œtshœrœnœ sœ waa kashe œneke á ropa nœ kó utshunœ kœdœ adœke Ndjaba za lima o'o ama ye fœ Ayuda. ³ Atamœ, œdœ anga Ayudanœ kœvwaratœ endje tœ kœyindœ o'o ama Ndjaba, œ mbœrœ adœke Ndjaba kpa gbe dœ o'o ama ye á tshe pa nene a? ⁴ Œ sœ atamœ nene. A wusœ œneke: Ndjaba sœ kœpa adja o'o kashe uzu tshapashœ kœdœ ayi wala. 'Bata endje sú þala Buku nœ Ndjaba adœke: «Œ li adœke azu para kœkœ wusœ nœ adœke þœ sœ ndjii lœ o'o ama zœ, yé œdœ endje kœtœ meza pa zœ þœ tœ dœ ngbanga nene.»

⁵ Kashe œdœ kœmbœrœ œrœ nœ azœ á sœsœ ndjii nene kœsœ kœma adœke Ndjaba sœ ndjii, atamœ a pa koto o? Mœ sœ kœyutœ mœ þata uzu kœ œ yutœ ye: «Ndjaba sœsœ ndjii nene yeka á za djofele fœ azœ asœmœ a?» Mœ sœ kœpa o'o asœ þata azu. ⁶ Bale nene! Gbambanœ nene, œdœ Ndjaba kœsœsœ ndjii nene, kotoo á tshe wa ngbanga pa tshapashœ a?

⁷ Kashe œ kœsœ adœke kœpa wala nœ mœ ma adja o'o nœ Ndjaba ngbi mbœrœ mokœ nœ ye, ataa mbœrœ gadœ á tshe kpa wa ngbanga ga tœ mœ þata uzu kœmbœrœ ekperœ a? ⁸ Yé mbœrœ gadœ a tete má lima tœ kœmbœrœ ekperœ œrrr yeka á kœwuta ga tœ œtshœrœ nene, þata anga aayi wala lœ

kœmindœ nœ fœ azœ nene a? Azunœe alcœmœ œ yo dœ ngbanga nœ Ndjaba ɓata œ li dœ endje.

Uzu bale sœsœ ndjii nene

⁹ Atamœ o'o gadœ dá a kpa kœpa a? Azœ dœ Ayuda, a ropa angbi azu dœ gadœ e? Bale nene. Mœ yisœ nœ ngbi fœ 'e adœke, œdœ Ayuda œdœ angbi azu ndje, endje kœ kœdœ akanga nœ ekperœ. ¹⁰ ɓata endje sũ ɓala Buku nœ Ndjaba adœke:

«Uzu á tshe sœ ndjii gugu,
amba anga bale gugu nene.»

¹¹ Uzu kœwusœ tshelœ kata o'o gugu,
uzu bale kœpara awa Ndjaba gugu nene.

¹² Azu para kœkœ fa tshaangba endje fœ Ndjaba,
endje djingili awa.

Uzu kœmbœrœ œtshœrœ gugu,
amba uzu bale nene.

¹³ Tshadœngœrœ endje sœ ɓata udu á kœrœ.
Tima endje sœ tœ kœfara dœ azu,

kongwa ama endje sũ dœ girishi yakoro.

¹⁴ O'o kœdarandœ azu dá su pete dœ tshelœ ama endje
œdœ pe ushu o'o.

¹⁵ Endje sœ gbœgbœtœ endje ndœ kœwo azu.

¹⁶ Endje sœ kœndi azu œdœ kœmbœrœ œrœ kanga fœ endje.

¹⁷ Endje wuwusœ awa nœ kœsœ gee nene.

¹⁸ Endje sœ kœlisœ Ndjaba nene.

¹⁹ Andaa a wusœ nœ adœke, o'o á awa akwa pa, œ sœ kœpa tœnœ fœ azu á endje sœ tshakudu awa akwa adœke azu vu ama endje yé tshapashœ djigi wu adœke œne gbœ o'o utshu Ndjaba. ²⁰ Ádœnce á ɓa utshu Ndjaba, uzu bale sœsœ ndjii lœ awa nœ akwa nene. Gbambœnœ nene, awa akwa sœ kolœ tœ kœma fœ azu adœke endje mbœrœ ekperœ.

Mara á Ndjaba œ she dœ azu

²¹ Ngœngœ asœke, Ndjaba yisœ mara á tshe mbœrœ adœke azu wuta ndjii fœ azœ yé œ dœdœ lœ awa nœ kœna manda awa akwa nene. Kashe awa akwa œdœ aayi kœgbara o'o dá sœ kœpa o'o tœ upu nœ. ²² Ndjaba mbœrœ adœke azu kœ á endje sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu Kristu wuta ndjii. Tshe mbœrœ atamœ mbœrœ azu kœkœ sœ awa bale. ²³ Azu para kœkœ mbœrœ ekperœ yé endje lili kœli ga lœ mokœ nœ Ndjaba nene. ²⁴ Kashe Ndjaba yisœ œtshœ lœsu nœ ye fœ endje á mbœrœ adœke endje wuta ndjii gbambœnœ. Tshe mbœrœ adœke lœ awa nœ Yisu Kristu endje she lœ ekperœ ye. ²⁵ Ndjaba vwa Yisu Kristu adœke tshe tshu yeka á indji ye kœdjutœ ekperœ nœ azu, lœ awa nœ kœyindœrœ mbœrœ kœma œrœ á sœ ndjii. Ndjaba mbœrœ ataa tœ kœma adœke ekperœ á azu mbœrœ lima œne kpa gbe dœ tœnœ nene. ²⁶ Mbœrœ Ndjaba lœ ugu lœsu nœ ye, yindœ kœma fœ azu adœke œne kœdœ ayi kœmbœrœ œrœ á sœ ndjii. Tshe sœ kœma kœsœ ndjii nœ ye ngœngœ asœ adœke azu á endje sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu wuta Ndjii tœ ala œne.

²⁷ Atamœ, adja œdœ dá li kœdu okoro ye a? Uzu bale nene. Mbœrœ gadœ? Akwa nœ awa akwa a? Bale nene, kashe kolœ dœ i'iri kœyindœrœ. ²⁸ Azu wuwuta ndjii mbœrœ kœmbœrœtœ endje liaka akwa nœ awa akwa nene, kashe kolœ mbœrœ kœsœ dœ kœyindœrœ. ²⁹ A gbe kane. Ndjaba kœdœ kolœ Ndjaba nœ Ayuda a? Tshe dœdœ Ndjaba nœ angbi azu nene a? Tshe

kædœ ndje Ndjaba nœ anghi azu. ³⁰ Gbambanœ nene, Ndjaba sœ tshebale á sœ kæmberœ adœke Ayuda œdœ pe anghi azu wuta ndjii lœ awa nœ kæyindœrœ. ³¹ Yé ɓata a sœ dœ kæyindœrœ, œ li adœke a wu awa akwa gbambanœ a? Ɛ sœsœ atamœ nene. Kashe a za awa akwa ga tœ adja œsœ awa akwa.

4

Kœyindœrœ nœ Abrayamo

¹ O'o gade dá a kpa pa tœ ata azœ dœ Abrayamo ɓata uzu a? Ɛrœ gade dá tshe gbœ a? ² Ɛdœ tshe kœwuta lima ndjii utshu Ndjaba mbœrœ akwa, tshe li kœdu okoro ye. Kashe tshe lili lima kœdu okoro ye utshu Ndjaba nene. ³ Gbambanœ nene, endje sú ala Buku nœ Ndjaba adœke: «Abrayamo sœ lima dœ kæyindœrœ ga ndœ Ndjaba, yé mbœrœ kæyindœrœ nœ ye, Ndjaba wu she tœ ala ye ndjii.» ⁴ Ayi akwa gbœ ngendja tshangba akwa á tshe mbœrœ, gbozu nœ ye œ ko ngendja fœ she gbambanœ nene. Tshe ko fœ she mbœrœ akwa á tshe mbœrœ. ⁵ Kashe œdœ uzu kœsœsœ kæmberœ akwa nene, á kœsœ dœ kæyindœrœ ga ndœ Ndjaba á tshe sœ kæmberœ adœke ekpe azu wuta ndjii tœ ala œne, Ndjaba œ wu she ndjii tœ ala ye mbœrœ kæyindœrœ nœ ye. ⁶ Mbœrœ tœnœ dá Davidi sœ kœdonga kœlisœtœ nœ uzu á Ndjaba wu she ndjii tœ ala ye kashe œ dœdœ lœ kumu akwa nœ ye nene. Endje su ala Buku nœ Ndjaba adœke:

⁷ «Yanga nœ azu á Ndjaba djerœndœ ekperœ nœ endje yé á gi pa endje ye.

⁸ Yanga nœ uzu á Gbozu gbegbe dœ ekperœ nœ ye nene.»

⁹ Yanganœ ascœmœ sœ kolœ mbœrœ Ayuda a? Bale nene. Yanganœ sœ ndje mbœrœ anghi azu, gbambanœ nene a sœ kœpa adœke: «Ndjaba wu lima Abrayamo ndjii tœ ala ye mbœrœ tshe sœ lima dœ kæyindœrœ ga ndœ ye.»

¹⁰ Kashe lakœ gade dá œrœnœ asœke wuta lima a? Ɛ sœ lima utshunœ adœke Abrayamo wa gaza too manda kœwa gaza? Ɛ sœsœ lima manda kœwa gaza nene kashe utshu kœwa gaza. ¹¹ Gazanœ yi lima sœ nœ adœke tshe gbœ ambará, yé œ wuta ndjii tœ ala Ndjaba lœ kumu kæyindœrœ nœ ye. Mbœrœ œtœnœ ataa, Abrayamo wuta aba azu á endje sœ dœ kæyindœrœ, á endje wawa gaza nene á Ndjaba sœ ndje kœwu endje ɓata ndjii tœ ala ye. ¹² Ɛshe kœdœ ndje aba aayi kœwa gaza, œ yindœ kœpa adœke, kolœ endjeneke á endje za lœsu endje ga pa kœ wa gaza, kashe ndje endjeneke á endje sœ kœna tœ awa nœ kæyindœrœ nœ aba azœ dœ Abrayamo utshu adœke tshe wa gaza.

Azu œ gbœ œrœ á Ndjaba pa tœnœ manda kæyindœrœ

¹³ Ndjaba pa lima fœ Abrayamo dœ aatanœ adœke endje gbœ tshapashœnœ asœke djigi ɓata œrœ nœ endje. Tshe papa lima o'o asœ fœ Abrayamo mbœrœ á tshe sœ lima kæmberœtœ ye liaka awa akwa nene, kashe mbœrœ á tshe sœ lima ndjii tœ ala ye lœ awa nœ kæyindœrœ. ¹⁴ Ɛdœ Ndjaba kœsœ má kœto œrœ á tshe pa lima tœnœ kolœ fœ azu á endje lœ kæmberœtœ endje lindœ awa akwa, atamœ ádá kæyindœrœ gugu nœ ye, yé ádá œrœnœ á tshe pa tœnœ gugu ndje nene. ¹⁵ Gbambanœ nene, awa akwa sœ kæmberœ adœke ókó nœ Ndjaba te ga pa azu. Kashe osho á awa akwa gugu tœnœ nene, awa kœvwaratœ azu tœ awa akwa gugu bale nene.

¹⁶ Ataa, azu œ gbœ œrœ á Ndjaba pa tœnœ mbœrœ kæyindœrœ adœke œ dœ kœtorœ á tshe to gbambanœ, á ádanœ sœ zœ mbœrœ aata Abrayamo para. Ɛ dœdœ kolœ mbœrœ endjeneke á endje sœ kœna manda awa akwa nene, kashe ndje mbœrœ azu á endje sœ dœ kæyindœrœ ɓata Abrayamo.

Abrayamo kœdœ aba azœ para kœkœ. ¹⁷ Bata á endje sù ala Buku adœke: «Mœ za 6œ kœsœ tœ ata ukpulu azu ogo.» Tshe kœdœ ata azœ 6a utshu Ndjaba á tshe sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ye, tsheneke á tshe sœ kœshe azu lœ kuzu yé á sœ kœmbœrœ adœke œneke á gugu nene sœ zœ.

¹⁸ Abrayamo sœ lima dœ kœyindœrœ dœ pe kœza lœsu ye ga pa Ndjaba. Andaa, gbetshelœ kœ ka lima ye yeka á tshe kpa wuta lima ata ukpulu azu ogonœ, liaka o'o á endje sù adœke: aata zœ œ ngba atake. ¹⁹ Abrayamo ndo lima dœ ngbugu ga pa œrœ noé kama bale (100), kashe tshe mœmœ lima lœ kœyindœrœ nœ ye nene. Tshe wu lima sœ nœ adœke œne mœ, yé awo œne dœ Sara kœdœ lima ayi mara. ²⁰ Tshe sœsœ lima dœ sharapu tœ œrœ á Ndjaba pa lima tœnœ fœ she nene. Kashe kœyindœrœ nœ ye ga ndœ Ndjaba za lima gbœgbœ fœ she yé tshe donga lima Ndjaba. ²¹ Tshe wu lima sœ nœ adœke œneke á ndjaba pa tœnœ, tshe sœ dœ gbœgbœ nœ kœmbœrœ tœnœ. ²² Ádãncœ á Ndjaba wu lima she ndjii tœ ala ye dœmœ.

²³ Andaa, o'o á endje sù ala Buku nœ Ndjaba adœke: «Ndjaba wu Abrayamo Ndjii tœ ala ye», endje sùsù kolœ mbœrœ œshe dœ kuti ye nene, ²⁴ kashe endje sù ndje mbœrœ azœ á Ndjaba sœ kœwu ndje azœ 6ata azu á endje sœ ndjii mbœrœ kœyindœrœ nœ azœ ga ndœ tsheneke á tshe she Gbozu nœ azœ dœ Yisu lœ akuzu. ²⁵ Œshe á endje wo she mbœrœ ekperœ nœ azœ, á Ndjaba she she lœ akuzu adœke tshe mbœrœ a wuta ndjii.

5

Ndjaba guma tshagurutœ ye dœ azu

¹ Bata á Ndjaba wu azœ ndjii mbœrœ kœyindœrœ, a sœ dœ kœsœ gee ugurutœ azœ dœ Ndjaba lœ awa nœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu. ² Yisu á a sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ye dá kœrœ awa adœke a wusœ otshœ lœsunœ á Ndjaba sœ dœ tœnœ ga ndœ azœ. A sœ dœ yanga mbœrœ otshœ lœsunœ asœmœ yekane á kœza lœsu azœ ga tœ kœli ga lœ mokœ nœ Ndjaba. ³ Ga pa nœ, ata lœ œrœ kanga nœ azœ gbaa, a sœ ndje dœ yanga mbœrœ a wusœ nœ adœke œrœ kanga œ za kœru lœsu fœ azœ; ⁴ kœru lœsu œ to gbœgbœ adœke a ropa œgbœ œrœ á na ga ndœ azœ, kœropa œgbœ œrœ á ro ga ndœ azœ œ mbœrœ adœke a ko lœsu azœ ga tœ œrœ á Ndjaba pa lima tœnœ fœ azœ. ⁵ Yé tshangba kœkœ lœsu azœ ga tœ Ndjaba œ sœ gbambãncœ nene, mbœrœ á tshe yisœ kœyindœsho ga ndœ azœ lœ awa nœ Otshœ Ishiri á tshe za she fœ azœ.

⁶ Gbambãncœ nene, œlœ á a gugu lima damba dœ gbœgbœ nene, dœ lœkœ á Ndjaba guma, Kristu tshu lima lœ kumu aayi kœmbœrœ ekperœ. ⁷ Œ sœ tœ œgbãncœ waa kœyindœ nœ adœke uzu á tshe sœ ndjii tshu. Anga uzu œ yi ete ndœ nœ adœke œne tshu mbœrœ otshœ uzu. ⁸ Kashe Ndjaba ma kœyindœsho nœ ye ga ndœ azœ. A dœ lima aayi kœmbœrœ ekperœ yé Kristu tshu mbœrœ azœ. ⁹ Yé 6ata ngœngœ asœ, 6ata indji ye mbœrœ adœke a wuta ndjii tœ ala Ndjaba, œ ma adja adœke tshe she bala azœ lœ awa nœ ye lœ ókœ nœ Ndjaba. ¹⁰ Gbambãncœ nene, a dœ lima utshunœ ayingba Ndjaba, kashe Ndjaba guma tshaguru tœ ye dœ azœ lœ awa nœ kuzu Gbolo nœ ye. Asœke ma adja adœke Ndjaba œ she bala azœ lœ awa soro nœ Gbolo nœ ye. ¹¹ Ga pa nœ ngœngœ asœke, a sœ kœdu okoro azœ mbœrœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu á lœ awa nœ ye dá Ndjaba guma tshagurutœ ye dœ azœ.

Adamo œdœ Yisu Kristu

¹² Ekperœ li lima ga pa tshapashœ mangba uzu bale, á tshe kœdœ Adamo. Yé ekperœncœ mbœrœ adœke azu tshu kuzu. Yé kuzu te ga pa azu kœ mbœrœ

azu kɔ mbœrœ ekperœ. ¹³ Ekperœ sœ lima pa tshapashɔ zœ utshunœ adœke Ndjaba za awa akwa. Kashe Ndjaba gbegbe lima dœ ekperœ nene mbœrœ awa akwa gugu lima nene. ¹⁴ Andaa, kœto tœ Adamo œerr ga tœ Moyize, kuzu sœ lima tœ kœwo azu zœ. Yé azu á endje mbœmbœrœ lima ekperœ ɓata Adamo mbœrœ nene tshu ndje lima.

Adamo kœdœ lima ishiri uzu á sœ adœke tshe na manda nœ. ¹⁵ Kashe ɔtshɔ lœsu á Ndjaba za fœ azœ ropa ekperœ á Adamo mbœrœ ye. Ekperœ nœ uzu bale za kuzu ga pa azu para kɔkɔ. Kashe ɔtshɔ lœsu á Ndjaba to gbambanœ lœ awa nœ uzu bale, Yisu Kristu na ga pa azu para kɔkɔ. ¹⁶ ɔtshɔ lœsu nœ Ndjaba lili dœ ekperœ á uzu bale mbœrœ nene. Gbambanœ nene, mbœrœ ekperœ nœ uzu bale, Ndjaba wa ɔgbɔ ngbanga ga pa azu para kɔkɔ. Kashe mbœrœ ekperœ ndjoro, ɔtshɔ lœsu á ndjaba to gbambanœ mbœrœ adœke azu para kɔkɔ wuta lœ ngbanga. ¹⁷ Gbambanœ nene, mbœrœ uzu bale, lœ awa ekperœ nœ ye bale á kuzu na ga pa azu para kɔkɔ; awa bale lœ awa nœ Yisu Kristu bale, azu á ɔtshɔ lœsu nœ Ndjaba œ tu ga pa endje œ sœ bala dœ soro yé endje œ wuta ndjii gbambanœ.

¹⁸ Bata ekperœ nœ Adamo bale gbota ngbanga ga pa azu para kɔkɔ, akwa nœ kœsœ ndjii nœ uzu bale mbœrœ adœke azu para kɔkɔ wuta ndjii tœ ala Ndjaba, yé œ sœ dœ soro. ¹⁹ Bata azu para kɔkɔ wuta aayi kœmbœrœ ekperœ lœ kumu uzu bale, awa bale ndje azu para kɔkɔ wuta ndjii mbœrœ uzu bale á tshe dji o'o ama Ndjaba.

²⁰ Awa akwa wuta lima yé ekperœ wuta lima ndjoro, kashe tœ osho á ekperœ wuta ndjoro, ɔtshɔ lœsu nœ Ndjaba kpa gerœ kœropa nœ. ²¹ Yé ɓata ekperœ sœ lima dœ gbɔgbɔ ndœ kœwo azu, awa bale ɔtshɔ lœsu nœ Ndjaba sœ dœ gbɔgbɔ tœ kœshe azu adœke œ to azœ na tœnœ ndœ soro á ka nene lœ awa nœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu.

6

Kuzu too soro lœ Yisu Kristu

¹ Atamœ, a kpa pa koto o? A lœpe kolœ kœmbœrœ ekperœ yekane á Ndjaba kœma ɔtshɔ lœsu waa ga ndœ azœ a? ² Bale nene. Lœ kumu ekperœ, a sœ lima ɓata akuzu, yé kotoo yeka a kpa sœpe kœmbœrœ ekperœ a? ³ Yé a wusœ nœ adœke a gbɔ batisimu kœma adœke a ngbɔɓatœ azœ awa bale lœ kuzu nœ Yisu Kristu. ⁴ Batisimu nœ azœ má adœke, a tshu yé endje shi azœ awa bale dœ she, adœke ɓata gbɔgbɔ mokɔ nœ Aba dá she Kristu lœ akuzu, azœ ndje a wuta dœ tafo soro.

⁵ Gbambanœ nene, ɓata á a ngbɔɓatœ azœ bale, á kuzu nœ azœ li dœ œnœ ye, a ngbɔɓa bala ndje tœ azœ dœ she dœ Kristu lœ kœshe lœ akuzu nœ ye. ⁶ A wusœ nœ dœ ɔtshɔnœ adœke, Ndjaba wo onghoro uzu nœ azœ awa bale dœ Kristu pa Kurushi adœke ɔkɔ nœ ekperœ ndi yekane a kpa kœdœdœ akanga nœ ekperœ nene. ⁷ Gbambanœ nene, uzu kœtshu, tshe kpa dœdœdœ kanga nœ ekperœ nene. ⁸ Kashe œdœ a kœtshu awa bale dœ Kristu, a sœ dœ kœyindœrœ adœke a sœ ndje bala dœ soro awa bale dœ she. ⁹ Mbœrœ a wusœ nœ adœke Ndjaba she Kristu lœ akuzu, tshe kpa tshu bale nene yé kuzu kpa sœsœ dœ gbɔgbɔ pa ye nene. ¹⁰ Gbambanœ nene, tshe tshu lima awa bale ngbewo mbœrœ ekperœ œ ka, yé tshe kpa tshu nene. Ngɔngɔ asœke, tshe sœ dœ soro mbœrœ Ndjaba. ¹¹ E'e ndje awa bale, 'e wutœ 'e adœke 'e tshu ndje tœ upu nœ ekperœ yé ngɔngɔ asœke 'e sœ dœ soro mbœrœ Ndjaba lœ awa nœ Yisu Kristu.

¹² Kaka adœke ekperœ kpa sœsœ dœ gbɔgbɔ bale pa ɔkɔ 'e á tshu nene. Adja 'e kpa mbœmbœrœ ogo kœza awa ekpe gbetshelœ nœ ɔkɔ nene. ¹³ Adja 'e kpa

koko ɔɛɛ kote 'e ga tɔ akwa nɔ ekperɔ ɔata ɔɛɛ kɔɛmbɔɛɛ dɔɛ ekperɔ nene. Kashe 'e zatɔɛ 'e fɔɛ Ndjaba ɔata azu á endje to lɔ kuzu á kwa ga lɔɛ soro, 'e kotɔɛ 'e djigi ga tɔ akwa nɔ ye ɔata ɔɛɛ mbɔɛɛ akwa á sɔɛ ndjii. ¹⁴ Gbambanɔɛ nene, ekperɔ kpa li tɔ kɔɛsɔ tɔɛ gbozu pa 'e nene mbɔɛɛ 'e kpa sɔɛsɔ tshakudu awa akwa nene, kashe 'e sɔɛ tshakudu ɔtshɔ losu nɔɛ Ndjaba.

A mbɔɛɛ ɔɛɛ á sɔɛ ndjii

¹⁵ Ataa, a kpa pa koto o? A mbɔɛɛ ekperɔ mbɔɛɛ a sɔɛsɔ tshakudu awa akwa nene, kashe a sɔɛ tshakudu ɔtshɔ losu a? Bale nene. ¹⁶ 'E wusɔɛ nɔɛ dɔɛ ɔtshɔnɔɛ adɔɛke ɔɛdɔɛ 'e kɔɛzatɔɛ 'e tɔɛ akanga nɔɛ uzu bale ndɔɛ kɔɛdji she, 'e wuta akanga nɔɛ uzunɔɛ á 'e sɔɛ kɔɛdji she. (Edɔɛ ekperɔ, ɔɛ to uzu ga lɔɛ kuzu; ɔɛdɔɛ kɔɛdji o'o, ɔɛ to uzu na tɔɛnɔɛ ga tɔɛ awa nɔɛ ɔɛɛ á sɔɛ ndjii. ¹⁷ A gi mershe fɔɛ Ndjaba mbɔɛɛ lima utshunɔɛ, 'e kɔɛdɔɛ akanga nɔɛ ekperɔ, kashe ngɔngɔ asɔɛke 'e dji kɔɛyisɔɛɛ á endje yisɔɛ nɔɛ fɔɛ 'e yé 'e yindɔɛ nɔɛ dɔɛ losu 'e bale. ¹⁸ 'E kpa dɔɛdɔɛ akanga nɔɛ ekperɔ nene, kashe 'e wuta akanga nɔɛ ɔɛɛ á sɔɛ ndjii. ¹⁹ Mara kɔɛpa o'o nɔɛ mɔɛ sɔɛ mbɔɛɛ kɔɛza awa fɔɛ 'e kɔɛdji tshelɔɛ kata o'o á mɔɛ sɔɛ kɔɛpa tɔɛnɔɛ. Utshunɔɛ lima, 'e zatɔɛ 'e djigi ndɔɛ kɔɛmbɔɛɛ ɔɛɛ tshula ɔɛdɔɛ pe ekperɔ á fa lima 'e tɔɛ azu kɔɛyangba Ndjaba. Awa bale ɔɛ li adɔɛke 'e zatɔɛ 'e ngɔngɔ asɔɛke ɔata akanga nɔɛ kɔɛmbɔɛɛ ɔɛɛ á sɔɛ ndjii á sɔɛ kɔɛmbɔɛɛ adɔɛke azu wuta yerɔɛ.

²⁰ ɔɔ á 'e dɔɛ lima akanga nɔɛ ekperɔ, ɔɛɛ bale á tovworogbo 'e lima ndɔɛ kɔɛmbɔɛɛ ɔɛɛ á sɔɛ ndjii gugu nene. ²¹ Leyɔ gadɛ dá 'e ko lima lɔɛnɔɛ a? Kpɔɛsheke tshula tshangbanɔɛ zaza 'e nene a? Ɖɛɛ tshangba nɔɛ kɔɛdɔɛ kuzu. ²² Kashe ngɔngɔ asɔɛke 'e kpa dɔɛdɔɛ akanga nɔɛ ekperɔ nene, 'e wuta akanga nɔɛ Ndjaba. Atamɔɛ 'e zu leyɔ á sɔɛ kɔɛmbɔɛɛ adɔɛke 'e wuta yerɔɛ, gbambanɔɛ nene, ɔɛɛ tshangba nɔɛ kɔɛdɔɛ soro á ka nene. ²³ Gbambanɔɛ nene, ɔɛɛ tshangba ekperɔ kɔɛdɔɛ kuzu, kashe ɔɛɛ á Ndjaba ɔɛ to gbambanɔɛ kɔɛdɔɛ soro á ka nene lɔɛ awa nɔɛ Gbozu nɔɛ azɔɛ dɔɛ Yisu Kristu.

7

Awa akwa kpa gugu dɔɛ gbɔgbɔ pa azu nɔɛ Kristu nene.

¹ Aaya, e'e á 'e wusɔɛ awa akwa, 'e wusɔɛ nɔɛ adɔɛke awa akwa sɔɛ dɔɛ gbɔgbɔ pa azɔɛ dɔɛ azu kolɔɛ dɔɛ ɔɔ á a sɔɛ dɔɛ soro. ² Bata tɔɛ awo uzu, awa akwa pa adɔɛke ɔɛdɔɛ yakoshe kɔɛtshutshu nene, yashenɔɛ lili kɔɛpara anga angbi yakoshe nene. (Ɖ kɔɛsɔɛ adɔɛke yakoshe tshu yeká á kashe totɔɛ ɔɛ wuta tshakudu awa akwa asɔɛmɔɛ. ³ Ɖ kɔɛsɔɛ adɔɛke yakoshe sɔɛpe dɔɛ soro á tshe katɔɛ ye ti á kpa para anga angbi yakoshe, endje pa adɔɛke tshe mbɔɛɛ angba budu. Kashe akɔnɔɛ kɔɛtshu dá tshe wuta tshakudu awa akwanɔɛ. Á tshe kɔɛpara anga angbi yakoshe, endje pa adɔɛke tshe mbɔɛɛ angba dɔɛ yakoshenɔɛ asɔɛmɔɛ nene.

⁴ Aaya, ɔɛ sɔɛ ndje awa bale mbɔɛɛ 'e. Bata á Kristu tshu lima, 'e tshu awa bale dɔɛ she yé awa akwa kpa sɔɛsɔɛ dɔɛ gbɔgbɔ pa 'e nene. Ngɔngɔ asɔɛke, 'e ngbɔɔatɔɛ 'e dɔɛ Kristu á Ndjaba shé she lɔɛ akuzu asɔɛmɔɛ. Atamɔɛ ɔɛ li adɔɛke a zu leyɔ fɔɛ Ndjaba. ⁵ Mbɔɛɛ lɔkɔ á a sɔɛpe lima lɔɛ ɔkɔ, ekpe gbɔtshelɔɛ lɔɛ awa nɔɛ awa akwa sɔɛ lima kɔɛmbɔɛɛ akwa lɔɛ undu azɔɛ djigi adɔɛke a zu leyɔ fɔɛ kuzu. ⁶ Kashe ngɔngɔ asɔɛke, a kpa dɔɛdɔɛ akanga nɔɛ awa akwa nene, a wuta ɔata azu á endje tshu ɔalima tɔɛ upu nɔɛ awa akwa. Ataa, a kpa mbɔɛmbɔɛɛ akwa fɔɛ Ndjaba dɔɛ kɔɛrɔ manda ongboro mbeti nene, kashe a mbɔɛɛ akwa fɔɛ Ndjaba dɔɛ tafo awa kwa nɔɛ fshiri.

Akwa nœ awa akwa.

⁷ Atamœ a kpa pa koto o? Awa akwa kœdœ ekperœ a? Œ sœ ataa bale nene. Kashe awa akwa dá yisœ ekperœ fœ mœ. Ataa, mœ wu má ndje lima œsœ egerœ lœsu nene œdœ awa akwa kœpa fœ mœ nene adœke: «Sœsœ dœ egerœ lœsu nene.» ⁸ Yé mbœrœ awa akwa, ekperœ za awa fœ mœ kœza lœsu mœ ga tœ tshelœ aka egerœ lœsu kœ lœ awa nœ awa o'o. Gbambanœ nene, œdœ awa akwa kœgugu nene, ekperœ tshu ye. ⁹ Utshunœ lima adœke awa akwa wuta, mœ sœ lima dœ soro. Yé œb á awa o'o na, ekperœ gbœ soro, ¹⁰ yeka á e kuzu ga pa mœ. Ataa, awa akwa á li má lima adœke œ za soro fœ mœ, œ kpa e kuzu ga pa mœ. ¹¹ Gbambanœ nene, ekperœ gbœ awa kœfara mœ lœ awa nœ awa o'o yé, lœ awa nœ ye, œ za kuzu ga pa mœ.

¹² Atamœ, awa akwa sœ yerœ yé awa o'o sœ yerœ, ndjii œdœ pe dœ otshœnœ. ¹³ Ataa otshœrœ li kœwo uzu a? Œ sœ ataa bale nene. Kashe ekperœ dá wo mœ, œtœnœ dá matœ ye ngbii. Tshe za œrœ á sœ dœ otshœnœ á fa tœ kuzu. Œ yindœ kœpa adœke, ekperœ sœ kœmatœ ye tœ egerœnœ kœropanœ dœ tœ ye.

Uzu kœdœ kanga nœ ekperœ

¹⁴ A wusœ nœ adœke awa akwa kœdœ ishiri kashe œmœ kœdœ uzu nœ œkœ, endje ka mœ бата kanga nœ ekperœ. ¹⁵ Mœ wuwusœ ádá œrœ á mœ sœ kœmbœrœ tœnœ nene. Œrœ á mœ gbe kœmbœrœ tœnœ, mœ sœsœ kœmbœrœ œtœnœ nene yé œneke á mœ sœ kœyiangba nœ, mœ sœ kœmbœrœ œtœnœ. ¹⁶ Andaa œdœ œneke á mœ yiyindœ nœ nene, mœ kœsœ kœmbœrœ œtœnœ, mœ sœ awa bale dœ awa akwa yé mœ yindœ nœ adœke awa akwa sœ dœ otshœnœ. ¹⁷ Œ dœdœ mœ dá sœ kœmbœrœ ataa nene, kashe ekperœ á sœ lœ mœ. ¹⁸ Gbambanœ nene, mœ wusœ nœ adœke lœ mœ - mœ yindœ kœpa adœke lœ œkœ mœ - otshœrœ sœsœ lœ mœ nene: kœgbe kœmbœrœ otshœrœ sœ zœ kashe kœza ga tœ akwa gugu nene, ¹⁹ mbœrœ otshœrœ á mœ gbe dœ tœnœ, mœ sœsœ kœmbœrœ tœnœ nene, yé ekperœ á mœ gbege dœ tœnœ nene, mœ sœ kœmbœrœ tœnœ. ²⁰ Andaa, œdœ mœ kœsœ kœmbœrœ œrœ á mœ gbege dœ tœnœ nene, œ dœdœ mœ dá sœ kœmbœrœ tœnœ nene, kashe ekperœ á sœ lœ mœ.

²¹ Mœ sœ kœgbœ awa akwa asœke: œmœ á mœ sœ kœyindœ kœmbœrœ otshœrœ, mœ sœ kolœ dœ gbœgbœ ndœ kœmbœrœ ekperœ. ²² Gbambanœ nene, ba tœ lœsu mœ, mœ sœ dœ yanga awa akwa nœ Ndjaba, ²³ kashe ba lœ undu mœ, mœ sœ kœwu angbi awa akwa á sœ kœnga koshe dœ awa akwa neke á kœwusœrœ nœ mœ yindœ nœ yé œ i mœ бата kanga nœ ekperœ á sœ lœ mœ. ²⁴ Œmœ kœdœ adja ayi oyo! Œdœ dá vvara mœ lœ œkœ á sœ kœwvi mœ ga lœ kuzu asœke a? ²⁵ A gi mershe fœ Ndjaba lœ awa nœ Yisu Kristu, Gbozu nœ azœ!

Ataa, mœ sœ kanga nœ awa akwa nœ Ndjaba lœ awa kœwusœrœ nœ mœ, kashe бата uzu, mœ kœdœ kanga nœ awa akwa nœ ekperœ.

8

Soro á to ba ndœ Ndjaba

¹ Ataa, ngœngœ asœke Ndjaba kpa wa œgbœ ngbanga ga tœ azu á endje ngbœbatœ endje dœ Yisu Kristu nene. ² Gbambanœ nene, awa akwa nœ Ishiri á za soro lœ Yisu Kristu, vvara bœ lœ awa akwa nœ ekperœ œdœ pe œnœ kuzu. ³ Awa akwa lili kœwvara uzu lœ ekperœ nene, mbœrœ awa akwa nœ œkœ sœ kœmbœrœ adœke œ sœ dœ gbœgbœ nene. Kashe Ndjaba dá mbœrœ œtœnœ. Ndjaba vwa adja Gbolo nœ ye kœna ga pa oshœ бата azœ dœ azu

kømbøerø ekperø, yé tshe wo gbøgbø nø ekperø læ øko. ⁴ Tshe mbøerø adøeke a wuta azu nø kømbøerø øerø á søe ndjii ßata øeneke á awa akwa yindø nø. Gbambanøe nene, a kpa søesøpe døe ogo kømbøerø øerø nø øko nene kashe a za awa á Øtshø Ishiri yisøe nøe føe azøe.

⁵ Gbambanøe nene, azu á øko køedøe gbozu ga pa endje, endje søe køepara øerø á øko endje søe døe ogonøe. Kashe endjeneke á Ishiri køedøe Gbozu pa endje, endje para øerø á Ishiri yindøe nøe. ⁶ Uzu á tshe søe køepara øerø á øko ye søe døe ogonøe, søe køepara awa kuzu. Kashe tsheneke á tshe søe køepara øerø á Ishiri yindøe nøe, za awa soro øedøe pe awa køesøe gee. ⁷ Gbambanøe nene, endjeneke á endje søe køepara awa øerø á øko endje søe døe ogonøe, køedøe ayingba Ndjaba. Endje søesøe kømbøerøetøe endje lindøe awa akwa nøe Ndjaba nene yé endje søesøe ndje døe gbøgbø køero manda nøe nene. ⁸ Azu neke á endje para øerø á øko endje søe døe ogonøe, endje ga tøe ala Ndjaba nene.

⁹ Kashe 'e'e, 'e kpa nana manda øerø á øko søe døe ogonøe nene, kashe 'e para awa Ishiri nøe Ndjaba mbøerø á tshe søe læ 'e. Uzu á Ishiri nøe Kristu søesøe læ øe nene, tshe døédøe uzu nøe Kristu nene. ¹⁰ Ødøe Kristu køesøe læ 'e, øko 'e tshu tøe upu nøe ekperø, kashe Ishiri køedøe soro 'e adøeke 'e wuta ndjii tøe ala Ndjaba. ¹¹ Yé øedøe Ishiri nøe tsheneke á tshe she Yisu læ akuzu køesøe læ 'e, tsheneke á tshe she Yisu læ akuzu øe za bala ndje soro føe øko 'e á tshu læ awa nøe Ishiri á tshe søe læ 'e.

¹² Atamøe aaya, a søe døe kuða pa azøe. Kashe øe døédøe kuða nøe køepara awa ndøe køena manda ogo nøe øko azøe nene. ¹³ Gbambanøe nene, øe køesøe adøeke 'e na manda ogo nøe øko 'e, 'e tshu. Kashe øe køesøe adøeke 'e wo ogo nøe øko 'e døe gbøgbø nøe Ishiri, 'e she. ¹⁴ Mbøerøe azu neke á Ishiri nøe Ndjaba søe køeyisøe awa føe endje, køedøe agbolo nøe Ndjaba. ¹⁵ Yé Ishirinøe á Ndjaba za she føe 'e asøemøe, mbømbøerøe adøeke 'e døe akanga yé 'e søe døe awa nene; kashe tshe mbøerøe adøeke 'e te agbolo nøe Ndjaba yé tshe za awa føe azøe ndøe køe'e Ndjaba adøeke: «Aba!» ¹⁶ Ishiri nøe Ndjaba søe køepa døe tøe ye læ gbøesheløe nøe azøe adøeke azøe køedøe agbolo nøe Ndjaba. ¹⁷ Yé ßata agbolo nøe Ndjaba, a gbøe ndje øerøe manda Ndjaba. A gbøe awa bale døe Kristu; gbambanøe nene, øe køesøe adøeke a wu oyo awa bale døe Kristu, a søe ndje bala døe she awa bale læe mokø nøe ye.

Mokø á agbolo nøe Ndjaba øe wu

¹⁸ Møe wusøe nøe adøeke mokø nøe Ndjaba á agbolo nøe ye øe wu bala ropa oyonøe á a søe køewu tønøe ngøngø asøeke ye. ¹⁹ Øerøe kø á Ndjaba mbøerøe søe køekate døe løsu ga lafo adøeke øene wu ølønøe á tshe ma mokø nøe agbolo nøe ye. ²⁰ Gbambanøe nene, øerøenøe kø øe yo ga tshakudu tshagbozu nøe gbøgbø á ádánoe gugue nene, øe søesøe mbøerøe á øerøenøe yindøe nøe nene kashe mbøerøe á Ndjaba yindøe nøe ataa. Kashe øerøenøe kø løsu endje ga tøe Ndjaba. ²¹ Øe yindøe køepa adøeke øerøe á ndjaba mbøerøe søe køekate køewuta ølø bale tshakudu gbøgbø køendiroe á søe køetepa øerøenøe tøe akanga, yé øe gbøe køewwara øsho øedøe mokø nøe agbolo nøe ye. ²² A wusøe nøe adøeke øerøe kø á Ndjaba mbøerøe søe ngøngø asøeke køewu oyo mara á yashe øe wu døe løkøe køezu gbolo. ²³ Øe døédøe koløe øerøe á Ndjaba mbøerøe nene. Øe døe ndje azøe á a gbøe Ishiri ßata ali tshakala køetørøe nøe Ndjaba, a søe ndje køewu oyo tøe løsu azøe køekate adøeke Ndjaba fa azøe tøe agbolo nøe ye yé øe vvara azøe djigi. ²⁴ Gbambanøe nene, a she lima koløe læ awa nøe køeza løsu azøe ga ndøe Ndjaba, Kashe a køesøe køewu øerøe á a za løsu azøe ga pa nøe, øe kpa døédøe køeza løsu ga pa øerøe nene. Uzu de dá za løsu ye ga tøe øerøe á tshe wu a? ²⁵ Kashe øe køesøe

adœke a za losu azœ ga tœ œerœ á a wuwu damba nene, œ li adœke a kate dœ œeru losu.

²⁶ Ga pa nœ dœmœ, Ishiri œ ti kane azœ lœ kœmœ nœ azœ mbœrœ a wuwusœtœ azœ tœ kœza avwala fœ Ndjaba b̄ata á li nene. Kashe Ishiri dœ tœ ye œ za avwala mbœrœ azœ fœ Ndjaba dœ mara á uzu œ li kœza œetœnce nene. ²⁷ Yé Ndjaba á tshe wusœ losu dœ azu kœ, tshe wusœ œeneke á Ishiri yindœ kœyu she tœnce ye. Gbambanœ nene, Ishiri sœ kœza avwala nœ ye mbœrœ ayerœ azu liaka gbetshelœ nœ Ndjaba.

²⁸ A wusœ nœ adœke Ndjaba mbœrœ adœke œerœ kœ sœ dœ œtshœnœ mbœrœ azu á endje yindœ ye, á tshe e endje liaka œeneke á tshe guma lima utshunœ. ²⁹ Gbambanœ nene, Ndjaba ke endje utshunœ, á wa adœke endje li dœ ishiri Gbolo nœ ye á tshe kœdœ eya nœ aaya ndjoro. ³⁰ Azunœ á Ndjaba wa o'o mbœrœ endje utshunœ asœmœ, tshe e ndje endje; endjeneke á tshe e endje, tshe mbœrœ adœke endje wuta ndjii yé endjeneke á tshe mbœrœ adœke endje wuta ndjii, tshe mbœrœ adœke endje sœ lœ mokœ nœ ye.

Kœyindœsho nœ Ndjaba

³¹ Ataa, a kpa pa koto o? œdœ Ndjaba kœsœ mbœrœ azœ, œdœ dá yangba azœ a? ³² Ndjaba vwavwara lima tœ ye tœ kœza Gbolo nœ ye tshebale fœ azœ nene, kashe tshe za lima she mbœrœ azœ para kœkœ. B̄ata á tshe za Gbolo nœ ye tshebale fœ azœ, œerœ gadœ dá tshe kpa duru azœ tœnce a? ³³ œdœ dá tœ meza pa azu á Ndjaba ke endje a? Uzu bale nene. Gbambanœ nene, Ndjaba mbœrœ adœke endje wuta ndjii. ³⁴ œdœ dá wa œgbœ ngbanga pa endje a? Uzu bale nene! Gbambanœ nene, Yisu Kristu tshu œ she lœ kuzu yé œ sœ ga tœ kuni Ndjaba; á sœ kœza avwala tœ upu nœ azœ. ³⁵ œdœ dá li kœkurutshelœ azœ dœ kœyindœsho nœ Kristu a? œdœ œerœ kanga, œdœ awa, œdœ kœwu œerœ kanga, œdœ ogo, œdœ oyo œerœ tshapasha, œdœ œerœ á yindœ kœndi soro œdœ pe ugu kamba a? œrœ bale nene! ³⁶ Gbambanœ nene, endje sú adœke:

«œœ dœ œœ endje para awa nœ kœwo 'a lœ kumu zœ;
endje wu 'a b̄ata apata á endje na kœwo endje.»

³⁷ Kashe lœ œerœnce kœ asœke, a wuta kœeropa nœ kolœ dœ gbœgbœ nœ Ndjaba á tshe yi ndœ azœ. ³⁸ Gbambanœ nene, mœ wu adja sœ nœ adœke: œdœ kuzu œdœ ndje soro, œdœ aandjelu œdœ ndje ekpe ishiri, œdœ kpesheke œdœ ba mbatsha, œdœ gbœgbœ, ³⁹ œdœ gbœgbœ ba lafo, œdœ ndje ba budu œshœ, œdœ anga œerœ á Ndjaba mbœrœ, œerœ bale nene œ li kœkurutshelœ azœ dœ kœyindœsho nœ Ndjaba, á matœ ye lœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu gugu nene.

9

Ndjaba ke azu Israyele

¹ œneke á mœ sœ kœpa fœ 'e kœdœ adja o'o. Gbambanœ nene, mœ kœdœ uzu nœ Kristu; mœ sœsœ kœpa wala nene, gbetshelœ nœ mœ sœ kœpa tœ upu nœ mœ lœ awa nœ œtshœ Ishiri. ² Lœsu mœ su dœ egerœ oyo yé œ sœ kœka mœ œœ dœ œœ. ³ Mœ sœ má kœyindœ nœ adœke Ndjaba darandœ mœ yé œ kurutshelœ mœ dœ Kristu lœ kumu aaya mœ dœ Ayuda á endje zu mœ dœ endje lœ mara bale. ⁴ Endje kœdœ azu Israyele, á Ndjaba ke lima endje adœke endje dœ agbolo nœ œene á yi lima sœ mokœ nœ ye fœ endje. Tshe guma lima ayo dœ endje, œ za lima awa akwa nœ ye fœ endje yé œ yi lima sœ mara á endje li kœdonga dœ she fœ endje. Tshe pa lima tœ œerœ fœ endje.

⁵ Endje kœdœ aata azœ. Kristu wuta uzu yé endje zu she lœ mara nœ endje. Tshe ropa œrœ kœ. (Eshe kœdœ Ndjaba á endje donga she waa dœ waa. Ame!

⁶ Andaa, o'o á Ndjaba katœ nœ lima fœ endje scœsœ gbambanœ nene. Kashe œ dœdœ azu Israyele para kœkœ dá dœ azu Israyele nene. ⁷ Ugurutœ aata Abrayamo kœ, anga endje dœdœ agbolo nœ ye nene. Mbœrœ tœnœ dá Ndjaba pa liya adœke: «Agbolo á mœ pa tœ endje fœ fœ, endje to lœ Izaka.»

⁸ E má adœke: œ dœdœ agbolo nœ œkœ dá dœ agbolo nœ Ndjaba nene. Kashe kotœ agbolo á Abrayamo zu lima endje liaka o'o á Ndjaba pa tœnœ dá dœ adja agbolo nœ ye. ⁹ Ndjaba ka lima tœ o'o fœ Abrayamo adœke: «Ngbugu manda nœ, mœ kwa bala tœ mœ ga ndœ zœ kolœ dœ olonœ asœke, yé awo zœ dœ Sara œ zu gbolo yakoshe.»

¹⁰ E dœdœ kolœ ascœmœ nene, kashe Rebeka gbœ ndje lima nguzu ameya á aba endje bale kœdœ ata azœ dœ Izaka. ¹¹⁻¹² Andaa, utshu kœzu endje, damba endje wuwu lima scœ tshelœ kata ekperœ dœ œtshœrœ nene, Ndjaba pa lima fœ Rebeka adœke: «œgbœ gbolonœ œ dœ kanga nœ inginœ.» Tshe pa lima atamœ mbœrœ kœma adœke œne ke liaka gbetshelœ nœ œne. Tshe para kolœ endjeneke á tshe e endje, tshe wuwu akwa nœ endje nene. ¹³ Endje su bala Buku nœ Ndjaba adœke: «Mœ yindœ Yakobo yé mœ yangba Esawu.»

¹⁴ Ataa a kpa pa koto o? Ndjaba scœsœ ndjii nene a? Bale nene! ¹⁵ Ndjaba pa lima fœ Moyize adœke: «Mœ wu oyo uzu á mœ yindœ kœwu oyo ye, yé mœ má œtshœ lsu ga tœ uzu á mœ yindœ kœma œtshœ lsu ga tœ ye.» ¹⁶ E yindœ kœpa adœke œtshœ lsu nœ Ndjaba scœsœ mbœrœ œneke á azu yindœ nœ too ndje mbœrœ gbœgbœ nœ azu nene, kashe œ scœ kolœ mbœrœ á tshe wu oyo uzu dœ tœ ye. ¹⁷ Endje su lima adœke Ndjaba pa fœ gbozugo Ezipito adœke: «Mœ za bœ tœ bœta gbozu mbœrœ kœma gbœgbœ nœ mœ á azu tshapashœ djigi kœwu mokœ nœ mœ.» ¹⁸ E tœnœ ataa dá Ndjaba kœyindœ nœ yekane á tshe wu oyo uzu; yé tshe kœyi ndje ndœ nœ, tshe mbœrœ adœke uzu scœ dœ gbœkumu.

Ókó œdœ lsu kœwu oyo nœ Ndjaba

¹⁹ Anganœ uzu œ yu mœ adœke: «E kœscœ ataa, œ mbœrœ kotoo á Ndjaba œ gbagara azœ dœ azu a? Ka œdœ dá li kœvwaratœ ye tœ œrœ á tshe yindœ kœmbœrœ tœnœ a?» ²⁰ Kashe bœ kœdœ œdœ yekane á vwaratœ zœ tœ upu nœ Ndjaba a? E dœ dá wu bœlima lsú kœyu uzu á tshe mbœrœ she adœke: «Mbœrœ gadœ á bœ mbœrœ mœ atake a?» ²¹ Ayi kœmbœrœ lsú lili kœmbœrœ œneke á tshe yindœ nœ dœ óto nœ ye nene a? Tshe li kœœa ótœ: œ mbœrœ anganœ dœ œgbœ lsú yé œ mbœrœ ndje anganœ dœ amba lsú. E scœscœ ataa nene a?

²² A wuscœ nœ adœke Ndjaba yi lima ndœ kœma ókœ nœ ye œdœ pe gbœgbœ nœ ye. Kashe tshe scœ lima dœ ugu lsu mbœrœ azu á li lima adœke endje gbœ djofele, á endje li lima dœ kuzu. ²³ Tshe mbœrœ ataa, mbœrœ kœyiscœ egerœ mokœ nœ ye ga ndœ azu á tshe wu oyo endje yé á ke endje lima utshunœ á guma endje kœli ga lœ mokœ nœ ye. ²⁴ Azœ kœdœ azunœ á tshe e endje ascœmœ, azœ á tshe e azœ ko ugurutœ Ayuda nene kashe ugurutœ angbi azu ndje. ²⁵ Tœnœ kœdœ o'o ama Ndjaba á Oze su lima adœke:

«Zu ogo á endje dœdœ azu nœ mœ nene,
mœ e endje bala azu nœ mœ;
yé angbi azu á mœ yiya lima ndœ endje nene,
mœ yindœ endje waa.

²⁶ Ba tœ osho á endje pa lima fœ endje adœke:
“E dœdœ azu nœ mœ nene”,

6a zœ asœmœ, endje e endje agbolo nœ Ndjaba nœ soro.»

²⁷ Isaya gbara ndje lima atake tœ upu nœ azu Israyele:

«Ɛdœ azu Israyele kœngba ndje ƒata minu tshatœ ama kota gbaa, kolœ udu endje teasho dá she. ²⁸ Gbambanœ nene, œneke á Ndjaba pa tœnœ, tshe mbœrœ adœke œ mbœrœtœ endje djiŋi œdœ gbara pa œshœ.»

²⁹ Kolœ Isaya kpa pa ndje lima utshunœ adœke:

«Ɛdœ Gbozu nœ gbœgbœ kœ kœkaka lima tœ anga aata azœ ti fœ azœ nene, dá a wuta má ndje ƒata azu ongbo Sodomo, a liili má ƒata azu ongbo Gomora.»

Azu Israyele œdœ kœshe lœ awa nœ kœyindœrœ

³⁰ Atamœ a kpa pa kotoo? A pa adœke: azu neke á endje doédœ Ayuda nene yé á papara awa adœke œne wuta ndjii tœ ala Ndjaba nene, Ndjaba mbœrœ adœke endje wuta ndjii tœ ala œne mbœrœ kœyindœrœ. ³¹ Andaa, azu Israyele para lima awa adœke œne wuta ndjii tœ ala Ndjaba lœ awa nœ kœmbœrœtœ endje liaka awa akwa kashe endje wuwuta lima ndjii nene. ³² Mbœrœ gadœ e? Ádánœ kœdœ adœke endje gbegbe lima kœsœ dœ kœyindœrœ nene kashe endje za lima lœsu endje ga pa akwa nœ endje. Endje za ada endje tœ badja á sœ kœko endje vesho. ³³ Endje su ala Buku nœ Ndjaba adœke:

«'E dji, mœ za badja tœ 6a lakpi Siyona, œtœnœ kœdœ badja á azu œ ko ada endje tœ tœnœ á ko endje vesho. Kashe uzu á tshe kœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ye, tshe gbœ tshula nene.»

10

Ayuda dœ angbi azu sœ dœ Gbozu bale

¹ Aaya, œrœ á mœ yindœ nœ dœ lœsu mœ bale, yé á sœ kœza avwala nœ mœ fœ Ndjaba tœnœ kœdœ adœke tshe she Ayuda. ² Gbambanœ nene, mœ wusœ nœ adœke endje sœ dœ egerœ ogo kœmbœrœ akwa nœ Ndjaba kashe endje wuwusœ awa kœmbœrœ tœnœ dœ œshœnœ nene. ³ Endje wuwusœ mara á Ndjaba mbœrœ adœke uzu wuta ndjii tœ ala ye nene. Endje para kœwuta ndjii dœ awa nœ endje dœ tœ endje. Mbœrœ tœnœ atamœ, endje zazatœ endje fœ Ndjaba yeka á tshe kœmbœrœ adœke endje wuta ndjii nene. ⁴ Gbambanœ nene, Kristu mbœrœ œneke kœ á li má adœke awa akwa mbœrœ yekane á endjeneke kœ á endje sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ye kœwuta ndjii tœ ala Ndjaba.

Uzu kœ á tshe sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu, tshe she

⁵ 'E dji o'o á Moyize sú tœ upu nœ kœsœ ndjii á to lœ awa akwa: uzu kœro manda awa akwa, œ sœ dœ soro lœ awa nœ awa akwa. ⁶ Kashe tœ kœwuta ndjii dœ awa nœ kœyindœrœ, tshe pa lima adœke: «Yuyutœ zœ nene adœke: œdœ dá œ ga lafo a?» Ɛ œ sœ ƒata kœza Yisu jerœ tœnœ ga ati. ⁷ 'E yuyu ndje tœ 'e nene adœke: «Ɛdœ dá jerœ ga lœ ogo nœ akuzu a?» Ɛ sœ ƒata 'e kpa yindœ kœmbœrœ adœke Yisu kpa she lœ akuzu. ⁸ Kashe Moyize pa lima kotoo? Tshe pa lima atake: «O'o ama Ndjaba sœ ndoo dœ 6œ, œ sœ lœ ama zœ; œ sœ ndje tœ lœsu zœ.» O'onœ asœmœ kœdœ o'o nœ kœyindœrœ á a sœ kœmindœ nœ. ⁹ Ɛdœ 6œ kœpa dœ ama zœ adœke Yisu kœdœ Gbozu, á yindœ nœ dœ lœsu zœ adœke Ndjaba she she lœ akuzu ye, 6œ she bala ye. ¹⁰ Mbœrœ kœyindœ nœ dœ lœsu zœ dá Ndjaba œ mbœrœ adœke 6œ sœ ndjii, yé 6œ kœpandœ nœ dœ ama zœ dá Ndjaba œ she 6œ. ¹¹ Gbambanœ nene, endje sú ƒala Bukunœ adœke:

«Uzu kɔ á tshe sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu, tshe gbɔ tshula nene.»

¹² Ádánœ á Ayuda dœ angbi azu sœsœ kpi nene. Gbozu nœ endje kœdœ Yisu Kristu á tshe to ɔtsharœ nœ ye fœ azu para kɔkɔ á endje e i'iri ye. ¹³ Mbœrœ á endje sú ɓala Buku nœ Ndjaba adœke:

«Uzu kɔ á tshe e i'iri Gbozu, tshe she.»

¹⁴ Kashe endje e i'iri ye kotoo œdœ endje kœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ye nene a? Yé endje sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ye kotoo œdœ endje kœdjidji damba o'o nœ ye nene a? Endje dji o'o nœ ye kotoo œdœ a kœmimindœ nœ nene a? ¹⁵ Endje mindœ o'onœ kotoo œdœ endje kœvwavwa azu nene a? Endje su ɓala Buku nœ Ndjaba adœke:

«Yanga waa kœwu azu á endje na dœ ɔtshɔ O'o fœ azu.»

¹⁶ Kashe azu para kɔkɔ dá yindœ ɔtshɔ O'onœ nene. Isaya pa lima tœ upunœ adœke:

«Gbozu, œfœ dá yindœ o'onœ á 'a sœ kœmindœ nœ a?»

¹⁷ Ataa, kœyindœrœ to lœ kœmindœ o'o ama Ndjaba yé kœmindœ o'o ama Ndjaba kœdœ kœmindœ ɔtshɔ O'o nœ Kristu.

¹⁸ Mœ sœ kœyu adœke: ataa azu Israyele djidji lima o'onœ asœke nene a? Adjapu, endje dji lima kɔ. Mbœrœ Buku nœ Ndjaba pa adœke:

«Endje dji tshama endje na tœnœ pa ɔshɔ djigi, yé o'o ama endje œ na rotœnœ tœ osho kɔ pa ɔshœnœ asœke.»

¹⁹ Mœ sœ kpa kœyu adœke: Ataa azu Israyele djidji lima dœ ɔtshœnœ nene a? Ndjaba pa lima ndœ nœ lœ ama Moyize adœke:

«Mœ mbœrœ adœke 'e sœ dœ úkú ga tœ azu á endje dœdœ azu nœ mœ nene. Mœ mbœrœ adœke 'e sœ dœ ókú ga tœ angbi azu á endje gugu dœ kœwusœrœ nene.»

²⁰ Isaya kpa na œrrr kœpa adœke:

«Azu á endje sœsœ lima kœpara mœ nene, gbɔ mœ, mœ matœ mœ fœ azu neke á endje sœsœ lima kœyu mœ tœ œrœ nene.»

²¹ Yé mbœrœ azu Israyele, tshe pa lima adœke:

«ɔlɔ kɔ, mœ yi lima kane mœ mbœrœ kœ'e endje kashe endje djidji lima o'o ama mœ nene. Endje kœdœ aayi gbɔkumu œdœ adjipudji.»

11

Ndjaba vwavwara lima tœ ye tœ azu Israyele nene.

¹ Mœ sœ kœyutœ mœ adœke: Adja Ndjaba vwaratœ ye tœ azu nœ ye ye a? Bale nene! Gbambanœ nene, œmœ ndje kœdœ uzu Israyele, ata Abrayamo lœ mara nœ Abendjame. ² Ndjaba vwavwaratœ ye tœ azu nœ ye á tshe ke lima endje katshatsha nene. 'E wuwusœ o'o á Eliya pa lima ala Buku nœ Ndjaba ɔlɔ á tshe sœ kœki oyo tœ upu nœ azu Israyele fœ Ndjaba nene a? ³ Tshe ki lima adœke: «Gbozu, endje wo aayi kœgbara o'o nœ zœ, œ kavwa wopa nœ zœ. Mœ sœpe dœ kuti mœ tshébale yé endje kpa sœ kœpara awa ndœ kœwo mœ.»

⁴ Kashe Ndjaba gi lima o'o gadœ fœ she a? Tshe gi lima fœ she adœke: «Mœ gumasœ azu kutu mindu dœ bisha á endje kukuku ga utshu ndjaba Bala nene.» ⁵ Awa bale ndje ngœngœ asœke, anga udu azu á Ndjaba ke endje liaka

otsho l̥su n̥e ye s̥epe z̥e. ⁶ Tshe keke lima endje mb̥œr̥e akwa n̥e endje nene, kashe kol̥e mb̥œr̥e otsho l̥su n̥e ye. Ete nene, otsho l̥su n̥e Ndjaba kpa d̥e otsho l̥su nene.

⁷ Atam̥e a kpa pa kotoo? Azu Israyele gb̥ogb̥o œr̥e á endje s̥e lima k̥epara t̥œn̥e nene, kol̥e endjeneke á Ndjaba ke endje dá gb̥o. Anga endje wuta lima d̥e gb̥okumu, ⁸ b̥ata á endje s̥ú ala Bukun̥e ad̥œke: «Ndjaba mb̥œr̥e ad̥œke k̥œwus̥œr̥e n̥e endje papara awa k̥œwus̥œ ádá o'o nene. Tshe pakata ala endje k̥œwu œr̥e œd̥e utu endje k̥œd̥ji o'o œerr̥ ng̥ong̥o as̥œke.» ⁹ Davidi pa ndje ad̥œke:

«Kaka k̥œzi̥r̥e n̥e endje fa úkú œd̥e gbanda, œ k̥or̥o awa k̥œyo endje d̥œ endje gb̥o œeneke á li d̥e endje,

¹⁰ Kaka ad̥œke endje kpa wuwu œr̥e nene œerr̥ ala endje bu, mb̥œr̥e ad̥ja ad̥œke ovoro endje lu ga t̥œn̥e.»

¹¹ M̥œ kpa s̥e k̥œyut̥œ m̥œ ad̥œke: «L̥k̥o á Ayuda ko lima ada endje t̥sho, endje yo lima waa ye a?» Bale nene. Kashe ekper̥œ n̥e endje k̥or̥o awa f̥œ angbi azu ad̥œke endje gb̥o k̥œshe, á k̥œvwa Ayuda k̥œmb̥œr̥e úkú. ¹² Andaa, œd̥e ekper̥œ n̥e Ayuda k̥œza k̥œza k̥œgb̥œr̥e f̥œ tshapash̥o, á k̥œyo endje k̥œza k̥œgb̥œr̥e f̥œ angbi azu, ataa otsh̥œr̥e kpa ropa n̥e ɔ̥l̥o á endje kpa kwat̥œ endje k̥o ga pa awa k̥œshe.

Angbi azu œ she

¹³ M̥œ s̥e k̥œpa f̥œ e'e d̥œ azu á 'e d̥œd̥œ Ayuda nene: œm̥œ k̥œd̥e ayi awa á Ndjaba ke m̥œ mb̥œr̥e angbi azu y̥é mb̥œr̥e t̥œn̥e ataa, m̥œ s̥e d̥e yanga mb̥œr̥e akwa á m̥œ mb̥œr̥e as̥œke waa. ¹⁴ M̥œ gb̥e k̥œmb̥œr̥e ataa ad̥œke aaya m̥œ wuta d̥e úkú yeka anga endje k̥œshe. ¹⁵ Gbamban̥e nene, ɔ̥l̥o á Ndjaba vvara lima t̥œ ye t̥œ Ayuda, tshe guma lima tshaguru t̥œ ye d̥e tshapash̥o. Atam̥e ɔ̥l̥o á tshe kpa k̥œguma tshagurut̥œ ye d̥e endje, œ s̥e b̥ata uzu to l̥œ kuzu á kwa ga l̥œ soro nene a?

¹⁶ Œd̥e uzu k̥œza ali kumu œr̥e kindi n̥e ye f̥œ Ndjaba, udu œr̥œn̥e k̥o k̥œd̥e œn̥e Ndjaba. Œd̥e uzu k̥œza ndje eshe ɔ̥yo f̥œ Ndjaba, ganean̥e ndje k̥œd̥e œn̥e ye. ¹⁷ Azu Israyele s̥e b̥ata ɔ̥yo olive á Ndjaba de anga ganean̥e t̥œn̥e y̥é t̥œ œs̥œ ganean̥e as̥œm̥œ, tshe za b̥œ t̥or̥o ga z̥œ œb̥œ d̥œ angbi uzu b̥ata ganea olive tshel̥œ gusu. B̥œ s̥e ndje k̥œgb̥o k̥œzi̥r̥e á s̥e k̥œto l̥œ eshe ɔ̥yo olive á s̥e k̥œo t̥œn̥e. ¹⁸ Ádán̥e á lili ad̥œke b̥œ s̥e d̥e eger̥œ kumu nene utshu ganea á endje de. Kotoo á b̥œ ti kanga z̥œ a? Œ d̥œd̥œ b̥œ dá s̥e k̥œza eshe ɔ̥yo nene kashe eshe ɔ̥yo dá s̥e k̥œza b̥œ.

¹⁹ Angan̥e b̥œ s̥e k̥œpa ndje ad̥œke: «Endje de lima ganea ɔ̥yo as̥œke yeka á m̥œ k̥œgb̥o osho k̥œs̥œ t̥œn̥e.» ²⁰ Adjapu. Endje de ganean̥e as̥œm̥œ mb̥œr̥e á endje gugu lima d̥e k̥œyind̥œr̥e nene yeka á b̥œ gb̥o osho tshangban̥e mb̥œr̥e k̥œyind̥œr̥e. Kashe dudu okoro z̥œ nene, y̥é ala z̥œ gb̥o kane.

²¹ Gbamban̥e nene, œd̥e Ndjaba k̥œde Ayuda á endje k̥œd̥e ad̥ja ganea ɔ̥yo, ala z̥œ gb̥o angan̥e tshe de ndje b̥œ awa bale. ²² 'E wu mara á Ndjaba s̥e k̥œma otsho l̥su n̥e ye œd̥e k̥œza djofele n̥e ye kane: tshe za djofele f̥œ azu á endje yo y̥é œ má otsho l̥su ga nd̥œ z̥œ. Mb̥œr̥e ad̥œke œnd̥e z̥œ di l̥œ otsho l̥s̥un̥e as̥œm̥œ ete nene, endje de ndje b̥œ ye. ²³ Kashe l̥k̥o á Ayuda kpa k̥œfatshal̥su endje, endje kwa ga t̥œ osho á endje s̥e lima t̥œn̥e utshun̥e. Gbamban̥e nene, Ndjaba s̥e d̥e gb̥ogb̥o k̥œgi endje ga t̥œ ɔ̥yo ga manda œs̥œ endje. ²⁴ Œb̥œ d̥œ angbi uzu, b̥œ k̥œd̥e ganea tshel̥œ gusu á ndjaba de b̥œ á za b̥œ t̥or̥o ga t̥œ ɔ̥yo á b̥œ s̥œs̥œ lima t̥œn̥e nene. Kashe Ayuda, endje k̥œd̥e ad̥ja ganea ɔ̥yo oliv̥œn̥e, Ndjaba li kpa k̥œgi endje ga manda endje t̥or̥o ga t̥œ ɔ̥yo á endje s̥e lima t̥œn̥e.

Ndjaba œ she Ayuda

²⁵ Aaya, mœ yindœ nœ adœke, 'e wusœ o'o nœ Ndjaba á zatœ ye yiwa tœnœ asœke, á 'e kœzazatœ 'e nene adœke 'e kœdœ aayi kœwusœtœ. O'onœ asœke dœke: anga tshakala azu Israyele œ wuta kœdji tshelœ kata o'o asœ nene œerr adœke angbi azu djigi wuta ga tœ kœshe. ²⁶ Yé manda nœ dá Azu Israyele kœ œ she bata á endje sú ala Buku nœ Ndjaba adœke:

«Ayi kœvwara azu œ to 6a lakpi Siyona,
tshe gi ekperœ tœ aata Yakobo.

²⁷ 'E wu ayo á mœ mbœrœ bala dœ endje,
lœkœ á mœ i ekperœ nœ endje.»

²⁸ Ayuda vvara lima tœ endje tœ Ɔtshœ O'o yé œ wuta lima ayingba Ndjaba yekane á kœœ awa fœ 'e. Kashe Ndjaba sœ kœyindœ endje waa dœ waa mbœrœ á tshe ke lima aata endje. ²⁹ Gbambanœ nene, Ndjaba kœza œrœ fœ uzu tshe kpa za tshakane ye nene. Tshe kœ'e uzu, tshe kpa fatshelœ ama ye nene. ³⁰ Utshunœ lima 'e sœsœ kœdji Ndjaba nene yé ngongœ asœke Ndjaba wu oyo 'e mbœrœ Ayuda vwaratœ endje tœ kœdji she. ³¹ Awa bale ngongœ asœke endje vwaratœ endje tœ kœdji o'o adœke Ndjaba kœwu oyo 'e, á manda nœ yekane á tshe kœwu ndje oyo endje. ³² Gbambanœ nene Ndjaba mbœrœ lima adœke azu para kœkœ vvara lima tœ endje tœ kœdji o'o ama œne. Tshe mbœrœ lima atamœ adœke œne ma lœsu kœwu oyo endje para kœkœ.

³³ Adja Ndjaba gerœ waa. Œsœ kœwusœtœ nœ ye dœ pe kœwusœrœ nœ ye gerœ ndje waa. Uzu bale á tshe wusœ ada kœwa o'o nœ ye gugu, uzu bale á tshe wu ndje sœ œrœ á tshe yindœ kœmbœrœ tœnœ gugu nene. ³⁴ Buku nœ Ndjaba pa adœke: «Œdœ dá wusœ gbetshelœ nœ Ndjaba?

Œdœ dá li tœ kœmi upu fœ she a?

³⁵ Œdœ dá to œrœ tœ alinœ fœ she,
yekane á tshe kœgi tshangbanœ fœ she a?»

³⁶ Gbambanœ nene, œrœ kœ to 6a ndœ ye, œrœ kœ sœ dœ soro lœ awa nœ ye yé œrœ kœ sœ mbœrœ she. Kaka mokœ nœ Ndjaba sœ waa dœ waa. Ame!

12

Tafo soro lœ Yisu Kristu

¹ Aaya, bata á Ndjaba má Ɔtshœ lœsu nœ ye fœ azœ, mœ yindœ nœ adœke 'e zatœ 'e fœ she bata tokœró nœ soro, á endje gi ga indirinœ yé á sœ kœza yanga fœ she. Asœke kœdœ adja mara kœdonga Ndjaba á li dœ 'e kœdonga dœ she.

² 'E mbœmbœrœtœ 'e bata azu tshapashœnœ asœke nene kashe 'e za awa fœ Ndjaba kœto tafo kœwusœrœ fœ 'e yeka á 'e kœwusœ œneke á Ndjaba yindœ nœ, œneke á sœ dœ Ɔtshœnœ, œneke á za yanga fœ she, œneke á li.

³ Yé mbœrœ Ɔtshœ lœsu nœ Ndjaba ga ndœ mœ, mœ sœ kœpa fœ 'e adœke 'e zazatœ 'e ga lafo kœro mara á 'e sœ dœ tœnœ nene. Kashe 'e sœ dœ gbetshelœ neke á li, adœke uzu dœ uzu wutœ ye liaka kœyindœrœ á Ndjaba to fœ she.

⁴ Gbambanœ nene, undu azœ sœ bale kashe œrœ kotenœ ngba waa. Akwa á œrœ kote undu azœ bale dœ bale œ mbœrœ sœsœ awa bale nene. ⁵ Awa bale a ngba waa, kashe a wuta undu uzu bale lœ kœngbœtœ azœ bale dœ Kristu yé uzu dœ uzu kœdœ œrœ kote undunœ. ⁶ Uzu dœ uzu sœ dœ gbœgbœ kœmbœrœ dœ akwa kpikpi dœ mara á Ndjaba to fœ she lœ Ɔtshœ lœsu nœ ye. Œ kœsœ adœke Ndjaba to gbœgbœ nœ kœgbara dœ o'o fœ uzu, œ li adœke tshe gbara lindœ kœyindœrœ. ⁷ Uzu á tshe kœsœ dœ gbœgbœ nœ kœti kane anganœ, kaka adœke tshe ti kane anganœ. Yé uzu á tshe kœsœ dœ gbœgbœ nœ kœyisœ

œrœ, kaka tshe yisœ œrœ. ⁸Uzu á tshe kœsœ dœ gbɔgbɔ nœ kœto gbɔgbɔ fœ anganœ, kaka tshe to gbɔgbɔ fœ anganœ. Uzu á tshe kœsœ dœ gbɔgbɔ nœ kœto œrœ, kaka tshe to dœ lœsu ye bale. Uzu á tshe kœsœ tœ gbozu tshapa anganœ, kaka tshe zatœ ye djigi ndœ nœ. Uzu a tshe kœsœ dœ gbɔgbɔ ndœ kœwu oyo azu, kaka tshe mbœrœ dœ yanga.

⁹Ɛ li adœke 'e yindœ anga 'e dœ adja kœyindœsho. 'E kpa awa ekperœ yé œ zatœ 'e djigi ndœ kœmbœrœ œtshœrœ. ¹⁰'E yindœtœ 'e ugurutœ 'e ɓata aaya azu: 'e lisoœtœ 'e ugurutœ 'e. ¹¹'E mbœrœ akwa dœ gbɔgbɔ yé 'e mbœmbœrœ œɔɔ nene. 'E mbœrœ akwa fœ Gbozu dœ lœsu 'e bale. ¹²'E sœ dœ yanga lœ kœko lœsu nœ 'e ga tœ Ndjaba. 'E sœ dœ ugu lœsu lœ oyo yé œ sœ dœ kœru lœsu lœ awala. ¹³'E ti kane ayerœ azu nœ Ndjaba á endje sœ lœ oyo yé œ za osho kœsœ œɔ dœ œɔ fœ agene.

¹⁴'E pa œtsho o'o ga tœ uzu á endje sœ kœmbœrœ œrœ kanga fœ 'e. 'E to kane 'e ga pa endje kashe 'e dadarandœ endje nene. ¹⁵'E sœ dœ yanga awa bale dœ azu á endje sœ dœ yanga, œ ki awa bale dœ azu á endje sœ dœ iki. ¹⁶'E sœ dœ gbetshelœ bale ugurutœ 'e. 'E kpa awa kœsœ dœ egerœ kumu kashe 'e zatœ 'e ga ati. Adja 'e gbege nene adœke 'e kœdœ azu nœ kœwusœtœ.

¹⁷Ɛdœ uzu kœmbœrœ ekperœ fœ 'e, 'e gigi ekperœ fœ she nene kashe 'e para awa kœmbœrœ œtshœrœ utshu azu para kœkœ. ¹⁸'E mbœrœ œeneke kœ á li dœ gbɔgbɔ nœ 'e adœke tshagurutœ 'e sœ dœ kœsœ gee. ¹⁹Aaya á mœ yindœ 'e, œdœ azu kœmbœrœ ekperœ fœ 'e, 'e gigi ekperœ dœ tœ 'e nene. Kashe 'e za awa adœke ókó nœ Ndjaba kœmbœrœ akwa. Gbambanœ nene, endje sú ala Buku nœ Ndjaba adœke: «Ɛmœ dá gi tshangba ekperœ, œmœ ndje dá gi kudá tshangba ekperœ kœ», Ndjaba dá pa ataa. ²⁰Yé ga pa nœ, endje kpa su ndje adœke: «Ɛdœ yingba zœ kœsœ dœ ogo, to kœzirœ fœ she; œdœ tshe kœsœ dœ ogo ungu, su ungu fœ she; gbambanœ nene, œdœ ɓœ kœsœ kœmbœrœ atamœ, ɓœ sœ kœva jiwo ga pa kumu ye.» ²¹Zaza awa fœ ekperœ adœke œ ropa zœ nene kashe ropa ekperœ lœ awa nœ kœmbœrœ œtshœrœ.

13

A zatœ azœ ga tshakudu agbozu nœ Lita

¹Ɛ li adœke uzu kœ zatœ ye ga tshakudu agbozu nœ Lita mbœrœ akwa tshagbozu kœ to ɓa ndœ Ndjaba; yé agbozu á a sœ dœ endje, Ndjaba dá ko endje. ²Atamœ uzu kœ á tshe kœvwaratœ ye tœ kœzatœ ye ga tshakudu agbozu nœ Lita, tshe vwaratœ ye tœ kœmbœrœtœ ye liaka œeneke á Ndjaba guma yé Ndjaba œ wa œgbœ ngbanga ga tœ ye. ³Gbambanœ nene, azu á endje sœ kœmbœrœ œtshœrœ, endje kpa awa agbozu nœ Lita nene kashe azu neke á endje mbœrœ ekperœ dá kpa awa endje. Ɛdœ uzu kœyindœ nœ adœke awa agbozu nœ Lita mbœrœ œne nene, œ li adœke tshe mbœrœ œtshœrœ yekane á endje kœlisœ ye. ⁴Gbambanœ nene, agbozu nœ lita kœdœ aayi akwa nœ Ndjaba mbœrœ kœyisœ kœmbœrœ œtshœrœ fœ azu. Ɛdœ ɓœ kœmbœrœ ekperœ, œ li adœke awa endje mbœrœ ɓœ, mbœrœ endje gbɔgbɔ akwanœ gbambanœ nene. Lœ kœza djofele fœ azu, endje sœ tœ akwa nœ Ndjaba adœke œne ma ókó nœ ye ga ndœ azu á endje sœ kœmbœrœ ekperœ. ⁵Mbœrœ tœnœ ataa, œ li adœke a zatœ azœ ga tshakudu agbozu nœ Lita. 'E kpakpa kolœ awa ókó nœ Ndjaba nene kashe 'e zatœ 'e ga tshakudu agbozu nœ Lita mbœrœ á a wusœ nœ adœke œ li dœ azœ kœmbœrœ atamœ.

⁶Ɛtœnœ kœdœ ndje ádnœ á li dœ 'e adœke 'e yœ lapo. Ndjaba ko aayi akwa nœ kœko ngendja lapo adœke endje zatœ endje ga tœ akwanœ dœ œtshœnœ. ⁷Yé 'e gi kudá nœ uzu kœ fœ she. 'E yœ lapo á li adœke 'e yœ, 'e yœ

takeshe á li adœke 'e yɔ, œ kpa awa azu neke á li dœ 'e kœkpa awa endje yé œ liscœ endjeneke á li dœ 'e kœliscœ endje.

Kœyindœtœ azœ

⁸ 'E sœsœ dœ kudá nœ uzu bale pa 'e nene. 'E sœ kolœ dœ kudá á li dœ 'e kœsœ dœ tœnœ adœke: 'e yindœtœ 'e. Uzu á tshe sœ kœyindœ angancœ sœ kœmbœrœtœ ye liaka awa akwa djigi. ⁹ Gbambancœ nene, awa o'o pa adœke: «Papara awo yanga zœ nene, wowo uzu nene, zizi angba nene; zaza lœsu zœ ga pa œrœ nœ yanga zœ nene.» Awa akwanœ asœke œdœ pe udu awa akwa para kœkœ li ga lœ awa akwa bale á pa adœke: «Yindœ yanga zœ bœta á bœ yindœtœ zœ dœ tœ zœ.» ¹⁰ Uzu á tshe kœyindœ yangancœ, tshe mbœrœ ekperœ fœ she nene, ádancœ á uzu á tshe sœ kœyindœ yangancœ tshe sœ kœmbœrœtœ ye liaka awa akwa djigi.

¹¹ Bata 'e wusœ lœndœ á a sœ dœ tœnœ, lœkœ kœjo 'e lœ olo wuta ye. Kpœsheke kœshe na ndo dœ azœ kœto tœ œlœ á a yi lima ndœ œrœ. ¹² Œndœ butshœ di yé osho ndo kœkœrœ tœnœ ye. A katœ akwa nœ ubu osho yé a ko œrœ kœnga dœ koshe nœ ingbisho. ¹³ Œ li adœke akwa tshelœ azœ dœ akwa nœ ingbisho, a katœ egerœ lœsu, dœ kœndjo ipi tœpanœ kpuru, dœ angba budu, dœ œrœ tshula, dœ œbœrœ œdœ úkú. ¹⁴ Kashe 'a matœ azœ bœta azu nœ Yisu Kristu, yé 'e papara kœmbœrœ œneke á ogo nœ œkœ 'e œ vwa 'e ndœ kœmbœrœ tœnœ nene.

14

A wawa ngbanga ga pa anga azœ nene

¹ 'E za osho kœsœ fœ uzu á kœyindœrœ nœ ye sœ teasho, kashe 'e wawa ngbanga pa gbetshelœ nœ ye nene. ² Anga uzu sœ dœ kœyindœrœ adœke œne li kœzi œrœ kœ, andaa anga á kœyindœrœ sœ teasho, sœ kœzi kolœ dœngœ. ³ Atamœ uzu á tshe sœ kœzi œrœ tshetshene tsheneke á tshe zizi nene, yé tsheneke á tshe zizi nene wawa o'o ga tœ tsheneke á tshe sœ kœzi tœnœ nene. Gbambancœ nene, Ndjaba za osho kœsœ fœ she ndje. ⁴ Œbœ kœdœ dœ á kœwa ngbanga pa ayi akwa á tshe dœdœ tshencœ zœ nene a? Œdœ tshe kœmbœrœ akwa nœ ye dœ œtshœncœ œdœ tshe mbœmbœrœ dœ œtshœncœ nene, œ dœ o'o nœ ayengœ ye. Tshe shi gbi; gbambancœ nene, Gbozu sœ dœ gbœgbœ kœti kane ye.

⁵ Tœ upu nœ anga bale, olo sœ kpikpikpi, andaa tœ anga olo kœ liili. Kaka uzu dœ uzu wusœ nœ bœ lœsu ye dœ tœ ye adœke œneke á œne gbe kœdœ adjapu. ⁶ Uzu á tshe kœgbe adœke anga olo bale ropa udu olo kœ, sœ kœmbœrœ tœnœ mbœrœ kœliscœ Gbozu; uzu á tshe sœ kœzi œrœ kœ, sœ ndje kœmbœrœ tœnœ mbœrœ kœliscœ Gbozu; gbambancœ nene, tshe sœ kœza mershe fœ Ndjaba mbœrœ kœzirœ nœ ye. Tsheneke á tshe zizi œrœ nene sœ kœmbœrœ tœnœ mbœrœ kœliscœ Gbozu yé œ sœ ndje kœza mershe fœ Ndjaba. ⁷ Uzu bale ugurutœ azœ á tshe sœ dœ soro mbœrœ tœ ye dœ tœ ye gugu nene yé uzu bale á tshe tshu mbœrœ tœ ye dœ tœ ye gugu nene. ⁸ Œdœ a kœsœ dœ soro, a sœ dœ tœnœ mbœrœ Gbozu, yé œdœ á kœtshu, a tshu mbœrœ Gbozu. Atamœ œdœ a kœsœ dœ soro, œdœ á kœtshu, a kœdœ azu nœ Gbozu. ⁹ Gbambancœ nene, Kristu tshu yé Ndjaba she she lœ akuzu adœke tshe dœ Gbozu nœ akuzu œdœ asoro.

¹⁰ Kashe œbœ, mbœrœ gadœ á bœ wa ngbanga pa aya zœ a? Yé œbœ, mbœrœ gadœ á bœ tshene aya zœ a? A ka bala utshu Ndjaba adœke tshe wa ngbanga pa azœ. ¹¹ Gbambancœ nene, endje sú ala Buku nœ ndjaba adœke: Œmœ Gbozu nœ soro, mœ pa adœke: azu kœ œ gote ga utshu mœ,

yé uzu dœ uzu œ pa dœ ama ye adœke
œmœ kœdœ Ndjaba.

¹² Atamœ uzu dœ uzu ugurutœ azœ œ pa o'o utshu Ndjaba tœ upu nœ ye dœ tœ ye.

¹³ Mbœrœe tœnœ ataa, a kate kœwa ngbanga ugurutœ azœ dœ anga azœ. Kashe uzu dœ uzu wa ngbanga 6a tœ lœsu ye adœke, œne mbœrœe œrœe á mbœrœe adœke aya œne zaza ada ye tsho too tshe tete ga lœ ekperœ nene.

¹⁴ Lœ Gbozu Yisu, mœ wusœ nœ adœke anga rœgo á dœ uburu dœ tœ ye gugu nene. Rœgo sœ kœfa uburu mbœrœe uzu á tshe gbe adœke œtœnœ kœdœ uburu. ¹⁵ Œ kœsœ adœke 6œ sœ kœzi rœgo á sœ kœza oyo fœ aya zœ, œ yindœ kœpa adœke 6œ mbœmbœrœetœ zœ liaka kœyindœsho nene. Mbœmbœrœe adœke, rœgo ama zœ ndi yanga zœ á Kristu tshu tœ upu nœ ye. ¹⁶ Kaka adœke, œrœe á 'e wu tœ otshœnœ tœ ala 'e, zaza awa fœ anga azu kœpa ekpe o'o tœnœ nene. ¹⁷ Gbambanœ nene, Ogo gbozu nœ Ndjaba wuwu kœzirœ too kœndjorœ nene, kashe œ wu kœsœ ndjii, kœsœ gee œdœ pe yanga lœ Otsho Ishiri. ¹⁸ Uzu á tshe sœ kœmbœrœe akwa nœ Kristu dœ mara atake, sœ kœza yanga fœ Ndjaba yé azu œ lœsœ ye.

¹⁹ Atamœ a para awa kœmbœrœe œrœe á yi kœsœ gee ga ugurutœ azœ yé á li kœmbœrœe adœke a gerœ awa bale lœ kœyindœrœe. ²⁰ Adja a ndindi akwa nœ Ndjaba mbœrœe o'o nœ kœzirœ nene. A li kœzirœ kœ kashe œ sœ tœ ekpenœ tœ kœzi anga œrœe á vwa uzu ga lœ ekperœ. ²¹ Œ ga waa adœke 6œ wwaratœ zœ tœ kœzi agea, kœndjo ipi, kœvwaratœ zœ tœ œrœe kœ á mbœrœe adœke aya zœ te ga lœ ekperœ. ²² Eneke á 6œ gbe adœke œ dœ ekperœ too otshœrœ, œ wu kolœ œ6œ dœ Ndjaba nœ zœ. Yanga nœ uzu á gbetshelœ nœ ye sœsœ kœwa ngbanga ga tœ ye nene. ²³ Kashe uzu á tshe zi œrœe á tshe sœ dœ sharapu tœnœ, Ndjaba œ wa œgbœ ngbanga pa ye. Gbambanœ nene, tshe mbœrœe œrœe á sœsœ ga pa kœyindœrœe nœ ye nene. Yé œrœe kœ á sœsœ ga pa kœyindœrœe nene kœdœ ekperœ.

15

A para awa kœza yanga fœ anga azœ

¹ Azœ á sœ dœ egerœ kœyindœrœe, œ li dœ azœ kœti kane anga azœ á kœyindœrœe nœ endje gegerœ nene yé œ katœ kœmbœrœe œrœe á za yanga ko fœ azœ dœ tœ azœ. ² Kaka uzu dœ uzu ugurutœ azœ para awa ndœ kœmbœrœe œrœe á za yanga fœ mashenga mbœrœe otshœrœe nœ ye. Lœ awanœ ataa, œ ti kane ye yé œ mbœrœe adœke kœyindœrœe nœ ye gerœ. ³ Gbambanœ nene, Kristu mbœmbœrœe lima kolœ œrœe á za yanga fœ she dœ tœ ye nene. Bata endje sú ala Buku nœ Ndjaba adœke: «Kœgu osho á endje gu lima 6œ, yo ga pa mœ.» ⁴ O'o kœ á endje sú ala Buku nœ Ndjaba, endje sú mbœrœe kœyisœrœe fœ azœ. Gbambanœ nene, œ ti kane azœ adœke a sœ dœ ugu lœsu, dœ kœru lœsu yé á kœwuta dœ kœko lœsu azœ ga tœ Ndjaba. ⁵ Kaka Ndjaba á tshe za ugu lœsu œdœ pe kœto gbœgbœ mbœrœe adœke 'e sœ dœ gbetshelœ bale 6ata á Yisu Kristu yisœ nœ fœ azœ. ⁶ Atamœ dœ lœsu bale œdœ ama bale, 'e donga Ndjaba á tshe dœ Aba Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu.

'E yindœtœ 'e

⁷ Atamœ 'e za osho kœsœ ugurutœ 'e dœ anga 'e 6ata á Kristu za osho kœsœ fœ 'e mbœrœe mokœ nœ Ndjaba. ⁸ Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke, Kristu te lima ayi akwa nœ Ayuda liaka o'o á Ndjaba pa lima tœnœ utshunœ fœ aata endje. Tshe ma adœke Ndjaba yayapa o'o ama ye nene. ⁹ Tshe na ndje adœke

angbi azu donga ndje Ndjaba mbœrœ ɔtshɔ lɔsu nœ ye ɓata á endje sú ala Buku nœ Ndjaba adœke:

«Mbœrœ tœnœ ataa mœ donga ɓœ

ugurutœ angbi azu

yé œ ɓi itshi fœ ɓœ.»

¹⁰ Endje su ndje adœke:

«'E dœ angbi azu, 'e sœ dœ yanga awa bale

dœ azu á Ndjaba ke endje!»

¹¹ Endje kpa su ndje lima adœke:

«'E dœ angbi azu, 'e donga Gbozu,

'e ɓi itshi fœ she, 'e dœ azu para kɔkɔ!»

¹² Isaya pa ndje lima adœke:

«Anga ata Yese œ wuta,

tshe sœ gbozu tshapa angbi azu,

endje ko lɔsu endje ga pa ye.»

¹³ Kaka adœke Ndjaba á tshe mbœrœ adœke azu za lɔsu endje ga pa ye, mbœrœ adœke lɔsu 'e su dœ yanga œdœ kœsœ gee, mbœrœ kœyindœrœ nœ 'e ga ndœ ye. ɔtshɔ Ishiri za gbɔgbɔ fœ 'e adœke 'e za lɔsu 'e djigi fœ Ndjaba.

Polo, ayi akwa nœ Kristu

¹⁴ Aaya mœ, mœ wusœ nœ adœke 'e dœ azu nœ ɔtshɔ lɔsu. 'E wu ndje sœ œrœ kɔ á sœ adœke 'e wusœ nœ, yé 'e li kœmi upu ugurutœ 'e dœ tœ 'e. ¹⁵ Yé mœ su anga o'o ala mbetincœ asœke ngbewo fœ 'e adœke 'e kpa gbe dœ o'o á endje yi lima sœ nœ fœ 'e kane. Mœ su œneke kolœ mbœrœ ɔtshɔ lɔsu á Ndjaba za fœ mœ, ¹⁶ adœke mœ te ayi akwa nœ Yisu Kristu mbœrœ angbi azu. Ɔshe dá za akwa nœ kœyisœ ɔtshɔ O'o nœ Ndjaba tœ nganga Ndjaba adœke angbi azu wuta ɔtshɔ makabo á wuta yerœ lœ awa nœ ɔtshɔ Ishiri adœke œ ga tœ ala Ndjaba. ¹⁷ Lœ kœngbotœ mœ dœ Kristu, mœ sœ kœdu okoro mœ tœ akwance á mœ sœ kœmbœrœ fœ Ndjaba. ¹⁸ Atamœ œdœ mœ kœyindœ kœpa o'o tœ anga œrœ, mœ pa kolœ tœ œrœ á Kristu mbœrœ lœ awa nœ mœ adœke angbi azu wuta kœdji Ndjaba. Tshe mbœrœ lœ awa nœ o'o œdœ akwa, ¹⁹ dœ gbɔgbɔ nœ ambára afá, dœ gbɔgbɔ nœ Ishiri. Ataa, kœto lœ Yerusaleme œrrr ga lœ ogo Iliri, mœ mindœ ɔtshɔ O'o nœ Kristu tœ osho kɔ. ²⁰ Kashe mœ yi lima ndœ kœmindœ ɔtshɔ O'onœ kotœ osho á azu djidji damba i'iri Kristu nene. Mœ mbœrœ atamœ mbœrœ á mœ yiyindœ kœsœ ɓata uzu á tshe mɔ anda nœ ye ga pa kiti anda á yanganœ mɔ nene. ²¹ Ataa, mœ gbe dœ œneke á endje sú ala Buku nœ Ndjaba adœke:

«Azu neke á endje yiyisœ œrœ fœ endje nene tœ upu nœ ye, endje wu she.

Endjeneke á endje djidji lima o'o nene tœ upu nœ ye, endje dji.»

Polo gbe kœna ga lœ Roma

²² Ɔtœnœ kœdœ œrœ á kundœ mœ awa ndjoro tœ kœna ga ndœ 'e. ²³ Yé ngɔngɔ asœ akwa nœ mœ lœ ogo ɓa ke ka ye. Yé ungu ndjoro ro, mœ sœ dœ ogo kœna ga ndœ 'e, ²⁴ mœ gbe adœke ɔlɔ á mœ za awa kœro ga lœ Espane dá mœ ro tɔ tshandœ 'e yé mœ gbe kœgbɔ kœti kane nœ 'e mbœrœ ananœ asœmœ. Yé œtœnœ manda yanga nœ kœwutœ azœ dœ 'e. ²⁵ Kashe ngɔngɔ asœ, mœ sœ kœro damba ga lœ Yerusaleme mbœrœ kœti kane ayerœ azu nœ Ndjaba; ²⁶ gbambanœ nene, aaya azœ lœ Masedwane œdœ endjeneke lœ Akayi gbe lima ndœ kœrɔ makabo mbœrœ azu nœ Ndjaba ɓa lœ Yerusaleme á endje sœ lœ oyo. ²⁷ Endje dœ tœ endje yi lima ndœ kœmbœrœ ataa. Kashe

dœ adjapu, endje sœ dœ kuða nœ Ayuda. Gbambanœ nene, akristu Ayuda kuru lima tshelœ ɔtshœrœ nœ ishiri nœ endje dœ endjeneke á endje doédœ Ayuda nene. Mbœrœ tœnœ ataa, endje ti ndje kane Ayuda dœ œrœ á doédœ œnœ ishiri nene, á endje sœ dœ oyonœ. ²⁸ Lœkó á mœ kœko œrœnœ fœ endje dá akwanœ ka ye, yé mœ tara ga lœ Espane dœ kœro tɔ tshandœ 'e. ²⁹ Yé mœ wusœ nœ adœke ɔb á mœ wuta ga ndœ 'e, mœ na dœ ɔtshœrœ nœ Kristu ndjoro fœ 'e.

³⁰ Kashe aaya, 'e wu œneke á mœ sœ kœ'eshondœ nœ lœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu œdœ lœ kœyindœsho á ɔtsho Ishiri œ za adœke 'e nga koshe awa bale dœ mœ tœ kœza avwala fœ Ndjaba tœ upu nœ mœ. ³¹ 'E za avwala adœke Ayuda á endje vwaratœ endje tœ Kristu mbœmbœrœ ekperœ ga tœ mœ nene yé ayindœ Yisu lœ Yerusalemœ yindœ kœti kane oshonœ á mœ sœ kœna dœ tœnœ fœ endje dœ ɔtshœnœ. ³² Atamœ œdœ Ndjaba kœyindœ nœ, mœ wuta 6a ndœ 'e dœ egerœ yanga ndœ kœyatœ mœ teasho ugurutœ 'e. ³³ Kaka adœke Ndjaba á tshe za kœsœ gee fœ azu sœ dœ 'e para kœkœ! Ame.

16

Abala

¹ Mœ yindœ kœyisœ Foebe á tshe dœ yingœ azœ lœ kœyindœrœ, á tshe sœ kœmbœrœ akwa lœ Ikrizia 6a lakpi Sakre fœ 'e adœke 'e wusœ ye. ² 'E za osho kœsœ fœ she dœ i'iri Gbozu liaka œneke á ayerœ azu œ mbœrœ. 'E ti kane ye lœ œrœ kœ á tshe sœ dœ ogonœ 6a ndœ 'e. Gbambanœ nene, tshe ti kane azu waa œdœ pe ndje mœ.

³ 'E bala Prisika œdœ Akilase á endje dœ anga mœ lœ akwa nœ Yisu Kristu. ⁴ Œ sœpe lima teasho adœke endje tshu mbœrœ kœshe mœ, yé œ doédœ kolœ mœ dá za mershe fœ endje nene kashe Ikrizia kœ lœ tshapashœ nœ angbi azu gi ndje mershe fœ endje. ⁵ 'E za abala nœ mœ fœ Ikrizia á sœ kœngbœbatœ ye 6a lœ anda nœ endje. 'E za ndje abala fœ yanga mœ dœ Epayinete á tshe kœdœ ali uzu kœyindœ Kristu 6a lœ ogo Azi. ⁶ 'E za abala fœ Mareya á tshe za lima tœ ye ti djigi mbœrœ 'e asœmœ. ⁷ 'E za abala fœ Andronikuse œdœ Juniyase á endje kœdœ ayo mœ œdœ anga mœ á a li lima kánga dœ endje awa bale. Endje wuta azu nœ Kristu utshu mœ, yé endje dœ aayi awa á œsœ endje li.

⁸ 'E za abala fœ Aplyatuse á mœ yindœ ye waa lœ Gbozu. ⁹ 'E za abala fœ Urbe á tshe kœdœ yanga azœ lœ ma akwa nœ Kristu, œdœ pe Stakisi á mœ yindœ ye waa. ¹⁰ 'E za abala fœ Apelese á tshe má lima tœ ye adœke œne yindœ Kristu waa. 'E za abala fœ azu kœ lœ anda nœ Aristobile. ¹¹ 'E za abala fœ Erodiyone, á tshe kœdœ uzu lœ bingi nœ mœ. 'E za abala fœ azu kœ lœ anda nœ Narsise á endje sœ lœ Gbozu. ¹² 'E za abala fœ Trifene œdœ Trifose. Endje kœdœ ayashe á endje zatœ endje ga tœ akwa nœ Gbozu, œdœ Pereside á tshe mbœrœ akwa waa mbœrœ she. ¹³ 'E za abala fœ Rufusi á Gbozu ke she, œ bala pe ayinœ á tshe dœ ndje ayi mœ. ¹⁴ 'E za abala fœ Asikrite, Flegone, Ermese, Patrobase, Ermase œdœ pe aaya á endje sœ awa bale dœ endje. ¹⁵ 'E za abala fœ Filologe, dœ Juliyuse, Nere dœ yingœnœ, Olipase œdœ ndje ayerœ azu kœ á endje sœ awa bale dœ endje. ¹⁶ 'E za œyerœ abala ugurutœ 'e. Azu Ikrizia nœ Kristu para kœkœ vwa abala nœ endje fœ 'e.

¹⁷ Aaya, mœ pa fœ 'e adœke, ala 'e gbœ tœ azu á endje œ kurutshelœ azu yé á ndi kœyindœrœ nœ anga endje. Endje sœ kœvwaratœ endje tœ kœyisœrœ á endje gbœ lima utshunœ; 'e kpa awa endje. ¹⁸ Gbambanœ nene mara azu atamœ, sœsœ kœmbœrœ akwa fœ Kristu nene, kashe endje sœ kœgbe kolœ

dœ uvu endje. Endje sœ kœndi tshelœ ɔkɔɔ azu á endje wuwusœ œrœ nene dœ o'o nœ wala. ¹⁹ Azu para kɔkɔ wusœ mara á 'e sœ tœ kœdji Gbozu yé mœ sœ dœ yanga mbœrœ 'e, kashe mœ yindœ nœ adœke 'e sœ dœ kœwusœtœ á kœmbœrœ ɔtshœrœ, yé œ sœsœ dœ uburu nene á kœkpa awa ekperœ. ²⁰ Œ sœpe teasho adœke Ndjaba á tshe za kœsœ gee fœ azu zuru tshelœ Satana ga tshada 'e.

Kaka adœke ɔtshɔ lœsu nœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu sœ dœ 'e.

²¹ Timote á tshe kœdœ yanga mœ lœ akwa nœ Gbozu dœ Lukiyuse, dœ Jasone, dœ Sosipatrose á endje kɔ kœdœ azu bingi nœ mœ vwa abala fœ 'e. ²² Œmœ Tertiyuse, á mœ su o'o ama Polo fœ 'e asœke, mœ za abala ndje fœ 'e lœ Gbozu. ²³ Gayushi á mœ lo lœ anda nœ ye œdœ aayi kœyindœrœnœ á endje ngbɔɔtœ endje ɔa ndœ ye bala 'e. Eraste ayi kœgbœndœ ngendja lakpi asœke, dœ aya azœ dœ Kwartuse vwa abala fœ 'e.

[²⁴ Kaka adœke ɔtshɔ lœsu nœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu sœ dœ 'e kɔ! Ame*.]

A donga Ndjaba

²⁵ A donga Ndjaba mbœrœ á tshe sœ dœ gbɔgbɔ nœ kœmbœrœ adœke a gerœ lœ kœyindœrœ nœ azœ liaka ɔtshɔ O'o nœ Yisu Kristu á mœ mi lima ndœ nœ. ɔtshɔ O'onœ kœdœ avwanœ á Ndjaba za ɔalima yiwa tœnœ katshatsha. ²⁶ Kashe ngɔngɔ asœke, œneke á za lima tœ ye yiwa tœnœ, endje va ɔtœnœ ngbi lœ awa nœ mbeti nœ aayi kœgbara o'o liaka o'o ama Ndjaba á tshe sœ waa dœ waa; tshe mbœrœ adœke angbi azu para kɔkɔ wusœ nœ á kœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ye yé œ lisœ ye.

²⁷ Kaka endje donga Ndjaba á tshe dœ Uzu kœwusœtœ tshebale lœ Yisu Kristu waa dœ waa! Ame.

* 16.24 16.24 Uwu o'o á endje sú asœke gugu ala anga ongboro mbeti nene.

Ali mbeti á Polo sú fœ azu Koriti Tshatshu o'o

Koriti kœdœ lima egerœ ongbœ 6a lœ ogo Grese á sœ lima dœ mangu bisha. Azu ndjoro sœ lima kœro 6a zœ mbœrœ kœka œrœ, kœpa o'o tœ upu nœ andjaba too kœyisœ kœwusœtœ nœ endje, kashe ngbindirœ do lima pa nœ 6a zœ ye.

Polo djindœ nœ adœke ngbidirœ sœ kœndi tshelœ otshœ anga ayindœ Kristu yé á yindœ kœro ga zœ, kashe tshe roro nene.

Mbœrœ tœnœ ataa á su mbetinœ asœke fœ endje tœ o'o nœ kœkurutshelœtœsho, tœ kœwusœtœ, tœ kœmbœrœ angba budu, tœ totœ, tœ kœzi songba agea á endje to dœ tokóró fœ andjaba, tœ kœzirœ nœ Gbozu, tœ kœtorœ nœ Otshœ Ishiri œdœ tœ kœshe lœ akuzu.

Mbetinœ kurutshelœtœ ye atake:

- Abala (1.1-9)
- Kœkurutshelœtœ osho lœ Ikrizia (1.10-4.21)
- Kœyisœrœ tœ mara kœsœ nœ azu nœ Kristu (5.1-7.40)
- Tokóró fœ andjaba œdœ mara kœsœ nœ ayindœ Ndjaba ugurutœ angbi azu (8.1-11.1)
- Kœtorœ á Otshœ Ishiri to fœ azu œdœ mara kœmbœrœtœ osho 6a lœ Ikrizia (11.2-14.40)
- Mara á Kristu ropa kuzu (15.1-58)
- Kœti kane aayi oyo (16.1-4)
- Polo wa adœke œne na ana gene (16.5-12)
- Kœmi upu œdœ ndœngœ abala (16.13-24)

Abala

¹ Œmœ Polo, Ndjaba e mœ lindœ gbetshelœ nœ ye adœke mœ te ayi avwa nœ Yisu Kristu. Œmœ œdœ aya mœ dœ Sostene, ² 'a su mbeti asœke fœ 'e dœ azu Ikrizia nœ Ndjaba 6a lœ Koriti. Ndjaba ke 'e adœke 'e dœ adja azu nœ œne yé 'e wuta ayerœ azu lœ kœngbœtœ 'e bale dœ Yisu Kristu, 'e dœ azu nœ ye awa bale dœ endjeneke á endje sœ kœlisœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu. Œshe kœdœ Gbozu nœ endje œdœ œnœ azœ. ³ Kaka Aba azœ dœ Ndjaba œdœ Gbozu Yisu Kristu ma otshœ lœsu ga tœ 'e, yé œ za kœsœ gee fœ 'e.

Polo gi mershe fœ Ndjaba tœ upu nœ azu Koriti

⁴ Mœ sœ kœgi mershe fœ Ndjaba œbœ dœ œbœ tœ upu nœ otshœ lœsu á tshe ma fœ 'e lœ awa nœ Yisu Kristu. ⁵ Gbambanœ nene, lœ kœngbœtœ 'e dœ Kristu, Ndjaba to kœtorœ kœ fœ 'e, œnœ o'o œdœ pe œnœ kœwusœrœ nœ Ndjaba. ⁶ Œneke kœdœ kœmarœ tœ upu nœ Yisu Kristu á to gbœgbœ ga lœ kœyindœrœ nœ 'e. ⁷ Ataa, e'e á 'e sœ kœkate lœkœ á Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu œ kwatœ ye, 'e sœ kœgbo kœtorœ nœ Ndjaba. ⁸ Ndjaba œ mbœrœ ndje bala adœke 'e shi gbi œrrr ga tœ ndœngœlœnœ adœke, lœkœ kœkwa Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu, á endje kœgbagbagbara 'e tœ ekperœ bale nene. ⁹ Ndjaba sœ kœmbœrœtœ ye lindœ œneke á tshe pa, œshe dá e 'e adœke 'e ngbœtœ 'e awa bale dœ Gbolo nœ œne Yisu Kristu, á tshe dœ Gbozu nœ azœ.

Kœkurutshelœtœsho nœ azu lœ Ikrizia

¹⁰ Kashe alaya, mœ sœ kœki fœ 'e dœ i'iri Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu adœke: o'o ama 'e sœ bale, yé 'e kukurutshelœtœ 'e nene. 'E ngbœtœ 'e

ga tœ œsœnœ bale, œ sœ dœ lœsu bale œdœ ndje pe dœ gbetshelœ bale.

¹¹ Gbambanœ nene, aaya mœ, azu tshelœ bingi nœ Kolowe pandœ nœ fœ mœ adœke 'e kurutshelœtœ 'e ye. ¹² Eneke á mœ yindœ kœpa tœnœ fœ 'e dœke: lœ ugurutœ 'e, uzu dœ uzu sœ kœpa adœke: «Emœ, mœ kœdœ uzu nœ Polo»; anga: «Emœ kœdœ uzu nœ Apolo»; anga kpa sœ kœpa adœke: «Emœ kœdœ uzu nœ Petro»; yeka á anga pa adœke: «Emœ kœdœ uzu nœ Kristu.»

¹³ 'E sœ kœgbe adœke endje lili kœkurutshelœ Kristu ye a? Polo dá tshu lima pa kurushi mbœrœ 'e a? Yé ataa, endje za batisimu fœ 'e dœ i'iri Polo a?

¹⁴ Mœ gi mershe fœ Ndjaba mbœrœ á mœ zaza batisimu fœ uzu bale ugurutœ 'e nene, kashe mœ za kolœnœ fœ Krispuse dœ Gayushi. ¹⁵ Ataa, uzu bale lili kœpa adœke endje za batisimu fœ 'e dœ i'iri mœ nene. ¹⁶ Ha! E sœ adjapu adœke mœ za ndje batisimu fœ uzu tshelœ bingi nœ Esetefanase, kashe mœ kpa wuwusœ anga uzu á mœ za fœ she nene. ¹⁷ Gbambanœ nene, Yisu Kristu vwavwa lima mœ ndœ kœza batisimu fœ azu nene, kashe tshe vwa mœ mbœrœ kœmindœ Ōtshœ O'o. Mœ yiyisœ nœ dœ kœwusœtœ nœ azu nene, mbœrœ á gbœgbœ kuzu nœ Kristu pa kurushi kœsœsœ gbambanœ tœ ala azu nene.

Yisu Kristu, gbœgbœ œdœ kœwusœtœ nœ Ndjaba

¹⁸ Ba tœ azu á endje sœ lœ djingili, kœpandœ kuzu Yisu pa kurushi kœdœ agba o'o, kashe ba tœ azœ á a sœ kœshe mbœrœ tœnœ, tœnœ kœdœ gbœgbœ nœ Ndjaba. ¹⁹ Gbambanœ nene, endje sú bala Buku nœ Ndjaba adœke:

«Mœ nditshelœ kœwusœtœ nœ azu á endje wusœtœ endje, yé œ fa kœwusœrœ nœ azu á endje wusœ œrœ, gbambanœ.»

²⁰ Azu á endje wusœtœ endje sœ kpœta a? Agbangba kœwusœ awa akwa sœ kpœta a? Azu nœ tshakpesheke á endje wusœ kœtondœ ádá o'o sœ kpœta a? Ndjaba mama adœke kœwusœtœ nœ azu tshapashœ kœdœ agba o'o nene a? ²¹ Yé ataa, azu tshapashœ dœ kœwusœtœ nœ endje kœ, lili lima kœwusœ Ndjaba lœ kœwusœtœ nœ ye nene. Mbœrœ tœnœ ataa á Ndjaba wa o'o adœke œne she azu á endje sœ dœ kœyindœrœ tœ upu nœ kuzu Yisu pa kurushi lœ awa nœ kœyisœrœ á sœ bata agba œrœ asœmœ. ²² Ayuda sœ kœyu osho tœ ambará, yé Agreke sœ œnœ endje kœpara kœwusœtœ. ²³ Kashe tœ a'a nœ 'a, 'a sœ kœmindœ O'o kuzu Masiya pa kurushi. E tœnœ kœdœ O'o á sœ kœfi tshelœ ada Ayuda, yé á dœ agba o'o ba tœ ala angbi azu. ²⁴ Kashe tœ endjeneke á Ndjaba e endje, Ayuda too Agreke, Masiya kœdœ gbœgbœ œdœ kœwusœtœ nœ Ndjaba. ²⁵ Gbambanœ nene, agba o'o nœ Ndjaba rosœ kœwusœtœ nœ azu ye, yé kœmœ nœ Ndjaba ro ndje gbœgbœ nœ azu ye.

²⁶ Alaya mœ, 'e gbe dœ mara á 'e sœ lima dœ tœnœ lœkœ á Ndjaba e 'e kane: azu nœ kœwusœtœ tœ ala azu ngbangba ugurutœ 'e nene, azu á endje sœ dœ gbœgbœ waa ngbangba nene, endjeneke á endje sœ lœ ōtshœ bingi ngbangba ndje nene. ²⁷ Kashe œneke á dœ agba o'o ba pa tshapashœ, Ndjaba ke mbœrœ kœza tshula fœ endjeneke á endje sœ dœ kœwusœtœ, tshe ke œmœ œrœ mœrœ kœza tshula fœ œneke á sœ dœ gbœgbœ. ²⁸ Eneke á sœ ba pa tshapashœ, á gugu dœ ádá bale nene yé á azu yiyi ndje ndœ nœ nene, Ndjaba ke mbœrœ kœndi œneke á azu sœ kœgbe adœke œ sœ dœ ádá waa, ²⁹ mbœrœ adœke anga uzu bale pa œshœ asœke lili kœdu okoro ye ba utshu Ndjaba nene.

³⁰ Lœ awa nœ Ndjaba dá 'e ngbœbatœ 'e ga tœnœ dœ Yisu Kristu á tshe dœ kœwusœtœ nœ azœ á to ba ndœ Ndjaba, yé tshe sœ kœmbœrœ adœke á sœ ndjii, á sœ yerœ dœ pe kœwuta lœ ekperœ. ³¹ Dœ tœnœ ataa, endje sú bala Buku nœ Ndjaba adœke: «E dœ uzu kœyindœ kœdu okoro, tshe du okoro ye tœ œneke á Gbozu mbœrœ.»

2

Køeyisøeræ tœ upu nœ kuzu Yisu pa kurushi

¹ Aaya mœ, lœkœ á mœ na lima 6a ndœ 'e ndœ køeyisœ O'o ama Ndjaba á zatœ ye yiwatœnœ fœ 'e, mœ mamatœ mœ adœke mœ wusœ kæpa o'o too mœ wusœ œrœ waa ye nene. ² Gbambanœ nene, mœ wa o'o adœke adja mœ gbege køewusœ anga angbi œrœ nene, kashe kolœ dœ Yisu Kristu, œshe á endje kuru she ga pa kurushi. ³ Ádá nœ ataa, mœ ka ga utshu 'e dœ kæmœ œdœ pe dœ køegugu dœ awa. ⁴ Mœ sœsœ lima køeyisœ œrœ dœ køewusœtœ nœ azu tshapashœ nene, kashe mœ sœ lima køeyisœ nœ dœ gbœgbœ nœ Ɔtshœ Ishiri, á sœ kæma fœ azu adœke tœnœ køedœ adjapu. ⁵ Ataa, køeyindœerœ nœ 'e sœsœ ga pa køewusœtœ nœ azu nene, kashe œ sœ ga pa gbœgbœ nœ Ndjaba.

Kœwusœtœ nœ Ndjaba

⁶ Andaa, 'a sœ køeyisœ køewusœtœ fœ ayindœ Kristu á endje dœ agbozu lœ ishiri, kashe 'a yiyisœ œrœ dœ køewusœtœ nœ azu tshapashœ œdœ dœ køewusœtœ nœ agbozugo tshapashœ á sœ mbœrœ kændi tœ nœ nene. ⁷ 'A sœ køeyisœ køewusœtœ nœ Ndjaba á zatœ ye yiwa tœnœ tœ azu, køewusœtœ neke á lili adœke azu wusœ ádánœ nene, á Ndjaba guma lima utshunœ adœke tshœ mbœrœ tshapashœ, yé á sœ mbœrœ mokœ nœ azœ. ⁸ Anga uzu bale lœ agbozugo tshapashœnœ asœke sœsœ dœ køewusœtœnœ asœmœ nene. (Edœ endje kœsœ má dœ tœnœ, dá endje kuru Gbozu nœ mokœ ga pa kurushi nene.

⁹ Kashe 6ata á endje sú 6ala Buku nœ Ndjaba adœke:

«Eneke á uzu bale wuwu yé á dji dœ utu ye nene,
œneke á uzu bale sœsœ dœ gbetshelœnœ nene,
Ndjaba guma mbœrœ endjeneke á endje yindœ ye.»

¹⁰ Andaa, azœ dá Ndjaba ma œrœnœ asœmœ fœ azœ lœ awa nœ Ɔtshœ Ishiri asœmœ. Gbambanœ nene, Ishiri wusœ køetondœ œrœ kœ dœ ádánœ, ataa œdœ gbetshelœ nœ Ndjaba. ¹¹ Edœ ugurutœ azu dá wusœ gbetshelœ nœ uzu, á køedœdœ ishiri á sœ lœ ye nene a? Awa bale ndje, gbetshelœ nœ Ndjaba, uzu bale wuwusœ nœ nene, kolœ Ishiri nœ Ndjaba dœ tœ ye dá wusœ nœ. ¹² Tœ upu nœ azœ, a gbœgbœ ishiri 6a ndœ azu tshapashœ asœ nene, kashe a gbœ Ishiri á to 6a ndœ Ndjaba yeka á køewusœ køetœrœ á Ndjaba to dœ Ɔtshœ lœsu ye fœ azœ. ¹³ Yé 'a sœsœ køeyisœ œrœ dœ køewusœtœ nœ azu tshapashœ nene, kashe 'a sœ køeyisœ nœ dœ Ishiri á Ndjaba to fœ 'a. (Etœnœ ataa á 'a sœ køeyisœ adjapu tœ upu nœ Ishiri nœ Ndjaba fœ azu á endje lœ dœ tœnœ lœ endje.

¹⁴ Uzu á tshe sœ kolœ kœgebe dœ køewusœrœ nœ ye dœ tœ ye, yiyindœ o'o neke á to 6a ndœ Ishiri nœ Ndjaba nene. Tshe sœ køedji 6ata agba o'o lœ utu ye, yé tshe lili køewusœ ádánœ nene, mbœrœ uzu œ wusœ ádánœ kolœ œdœ tshe kœsœ dœ Ishiri nœ Ndjaba. ¹⁵ Uzu á tshe sœ dœ Ishiri nœ Ndjaba, tshe sœ kæwa ngbanga kœ ga tœ undu ye, kashe uzu bale œ wa ngbanga ga tœ ye nene. ¹⁶ Gbambanœ nene, endje sú 6ala Buku nœ Ndjaba adœke:

«Uzu dœ dá wusœ gbetshelœ nœ Gbozu a?

Uzu dœ dá li kæmi upu fœ she a?»

Kashe tœ azœ, a lili køewusœ ádánœ mbœrœ á a sœ dœ gbetshelœ nœ Kristu.

3

Aayi akwa nœ Ndjaba

¹ Tœ upu nœ mœ, aaya mœ, lœkœ á mœ sœ lima awa bale dœ 'e, mœ papa o'o fœ 'e 6ata á mœ pa fœ azu á endje sœ dœ Ishiri nœ Ndjaba nene, kashe mœ pa

o'o fœ 'e kolœ ƒata fœ azu nœ tshapashɔ, ƒata fœ aaya agbolo lœ kœyindœrœ ga ndœ Kristu. ² Ungu ɔngɔ dá mœ to fœ 'e, kashe œ doédœ adja kœzirœ nene. Gbambanœ nene, 'e li má kœru lœsu 'e tœnœ nene. Ataa ngɔngɔnœ asœke, 'e li má ndje nene, ³ mbœrœ 'e sœpe kœmbœrœtœ 'e ƒata mara œrœ nœ azu nœ tshapashɔ. 'E sœ kœmbœrœ úkú œdœ kœbœrœtœ 'e ugurutœ 'e. Atamœ sœmœ 'e doédœ azu nœ tshapashɔ asœke yé œ sœ kœmbœrœ mara œrœ nœ azu kɔ nene a? ⁴ Dœ lɔkɔ á anga yanga 'e bale kœpa ngbi adœke: «Ɛmœ kœdœ uzu nœ Polo», yé anga kpa pa adœke: «Ɛmœ kœdœ uzu nœ Apolo», 'e mbœmbœrœtœ 'e ƒata azu nœ tshapashɔ kɔ nene dœ mœ a?

⁵ Apolo kœdœ dœ? Yé á Polo kœdœ ndje dœ? Endje kɔ kœdœ aayi akwa nœ Ndjaba á endje gi 'e ga lœ kœyindœrœ ga ndœ Kristu. Kashe lœ ugurutœ endje, uzu dœ uzu sœ dœ mara kœmbœrœ akwa nœ ye á Gbozu to fœ she. ⁶ Ɛmœ, mœ lu ngwarœ yé Apolo dá su ungu ga panœ. Kashe Ndjaba dá mbœrœ adœke ngwarœnœ gboro. ⁷ Ataa, œdœ ayi kœlu ngwarœ œdœ ayi kœsu ungu ga panœ, endje gugu dœ ádá bale nene. Kashe kolœ Ndjaba dá sœ dœ ádá, œshe á tshe mbœrœ adœke ngwarœnœ gboro asœmœ. ⁸ Tsheneke á tshe lu ngwarœ dœ tsheneke á tshe su ungu ga panœ, endje sœ awa bale yé uzu dœ uzu œ gbɔ œrœ tshangba akwa nœ ye kœli dœ mara akwa nœ ye dœ tœ ye. ⁹ Gbambanœ nene, a'a, 'a sœ kœmbœrœ akwa nœ Ndjaba awa bale, yé e'e kœdœ kindi nœ Ndjaba.

'E ndje kœdœ anda nœ Ndjaba. ¹⁰ Mœ mbœrœ akwa ƒata ɔtshɔ ayi kœmœ anda, œ tɔ kiti anda lindœ kœtorœ á Ndjaba to fœ mœ, yé anga uzu dá mœ uduñœ ga panœ. Kashe ala uzu dœ uzu gbɔ tœ mara á tshe sœ kœmœ dœ andanœ. ¹¹ Gbambanœ nene, kiti andanœ sœ zœ, œtœnœ kœdœ Yisu Kristu. Uzu bale kpa lili kœmœ anga angbi kiti anda nene. ¹² Ataa anga endje kœmœ udu andanœ ga pa kitinœ dœ ɔrœ, dœ kowo, dœ badja á amanœ gbɔ waa, dœ ɔyɔ, dœ muru too dœ ebe gbaa, ¹³ akwa nœ uzu dœ uzu œ matœ ye ngbi ɔlɔ kœwa ngbanga. Gbambanœ nene, dœ ɔlɔnœ asœmœ, owo œ tshi yé akwa nœ uzu dœ uzu œ matœ ye ngbi. ¹⁴ Tsheneke á akwa nœ ye kœjuju nene, tshe gbɔ œrœ tshangbanœ ye. ¹⁵ Tsheneke á akwa nœ ye kœju, tshe gbɔ œrœ tshangbanœ bale nene, œshe kutu ye tshe she ye, kashe œ sœ ƒata tshe ro to la owo.

¹⁶ 'E wusœ nœ dœ ɔtshɔnœ adœke e'e kœdœ Tepelo nœ Ndjaba, yé Ishiri nœ Ndjaba sœ lœ 'e. ¹⁷ Ɛdœ uzu kœndi tshelœ Tepelo nœ Ndjaba, Ndjaba œ ndi ndje tshelœ ye. Gbambanœ nene, Tepelo nœ Ndjaba sœ yerœ, yé e'e dá dœ Tepelonœ asœmœ.

¹⁸ Uzu bale fafaratœ ye nene. Ɛdœ anga uzu ugurutœ 'e bale kœsœ kœgbe adœke œne sœ dœ kœwusœtœ waa dœ mara nœ tshapashɔ asœ, iyi za she mbœrœ adœke tshe sœ adja dœ kœwusœtœ. ¹⁹ Gbambanœ nene, kœwusœtœ dœ mara nœ tshapashɔ asœke kœdœ agba o'o tœ ala Ndjaba. Mbœrœ tœnœ ataa, endje sú ƒala buku nœ Ndjaba adœke: «Ndjaba sœ kœgbɔ aayi kœwusœtœ lœ afara nœ endje dœ tœ endje.» ²⁰ Buku nœ kpa sœ kœpa adœke: «Gbozu wusœ gbetshelœ nœ ayi kœwusœtœ ye, tshe wusœ nœ adœke œ gugu dœ ádá bale nene.» ²¹ Ataa, uzu bale dudu okoro ye ga pa azu nene, mbœrœ œrœ kɔ kœdœ œnœ 'e: ²² Ɛdœ Polo, œdœ Apolo too Petro, œdœ tshapashɔ, œdœ soro, œdœ kuzu, œdœ œrœ á sœ ngɔngɔ asœke, œdœ œrœ á sœ bala mbatsha, kɔkɔ kœdœ œnœ 'e. ²³ Kashe e'e nœ 'e kœdœ azu nœ Kristu, yé Kristu kœdœ uzu nœ Ndjaba.

4

Aayi avwa nœ Kristu

¹ Ataa, œ li adœke 'e wu 'a bata aayi akwa nœ Kristu œdœ bata endje á endje sœ mbœrœ kœgbœndœ adja o'o nœ Ndjaba á zatœ ye yiwa tœnœ.

² Andaa, œrœ kœ á endje sœ kœyœndœ nœ 6a ndœ aayi kœgbœndœrœ, kœdœ kœmbœrœtœ osho lindœ nœ. ³ Tœ œmœ, œdœ e'e too anga azu kœwa ngbanga pa mœ, œ mbœrœ œrœ tœ mœ nene. Gapa nœ, mœ wa ngbanga nœ mœ dœ tœ mœ nene. ⁴ Dœ adjapu, gbetshelœ nœ mœ sœsœ kœgbagbara mœ tœ œrœ bale nene, kashe œ dœdœ œtœnœ dá sœ kœma adœke mœ sœ ndjii nene. Tsheneke á tshe wa ngbanga nœ mœ kœdœ Gbozu. ⁵ Mbœrœ tœnœ ataa, 'e wawa ngbanga ga pa uzu utshu nœ lœkœ kœwa ngbanga nene. 'E kate adœke Gbozu na yeka. Œshe dá ma œneke kœ á zatœ endje yiwa tœnœ œdœ gbetshelœ á sœ 6a lœsu azu ngbi ga ushu. Dœ tœnœ ataa, uzu dœ uzu œ gbœ kœdonga osho nœ Ndjaba á kwatœ endje ga ndœ ye.

⁶ Alaya mœ, mœ pa o'onœ asœmœ tœ upu nœ mœ œdœ tœ upu nœ Apolo mbœrœ adœke œ yisœ œrœ fœ 'e. Mœ yindœ nœ adœke lœ awa nœ kœmarœ nœ 'a, 'e wusœ ádá awa o'onœ asœ: «Œ li adœke 'e ka kpœpa mapaka neke á endje sú», yé 'e dudu okoro 'e kolœ pa uzu bale nene, yé œ yiangba anga nene. ⁷ Gbambanœ nene, 6œ ropa uzu dœ? Œ dœdœ Ndjaba dá to œrœ á 6œ sœ dœ tœnœ fœ 6œ nene a? Yé á kœdœ Ndjaba dá to fœ 6œ, mbœrœ gadœ á 6œ sœ kœdu okoro zœ bata 6œ gbœgbœ 6a ndœ ye nene a?

⁸ E'e, 'e gbœ œnœ 'e œrœ kœ á 'e gbe dœ tœnœ ye! 'E te œnœ 'e aayi kœgbœrœ ye! Ataa 'a dœdœ agbozugo nene, 'e te œnœ 'e agbozugo ye! Adjapu dœ mœ a? 'A yindœ nœ adœke 'e dœ adja agbozugo mbœrœ á 'iri 'a kœto ndje dœ 'e awa bale. ⁹ Gbambanœ nene, mœ sœ kœge adœke Ndjaba kœ 'a dœ aayi avwa tœ 6a tœ ndœngœlœ azu kœ: 'a sœ bata azu á endje wa agbœ ngbanga nœ kuzu ga tœ endje, endje fa 'a tœ œrœ mœlœ nœ tshapashœ, 6a tœ ala aandjelu œdœ 6a tœ ala azu kœ. ¹⁰ Anga azu sœ kœwu 'a tœ aayi iyi mangba Kristu, kashe e'e, 'e sœ kœzatœ 'e bata aayi kœwusœtœ lœ kœngbœtœ 'e bale dœ Kristu. Anga azu sœ kœwu adœke 'a mœmœ, kashe e'e, 'e sœ kœzatœ 'e tœ aayi gbœgbœ. Endje sœ kœlœsœ 'e, kashe œ sœ kœwu 'a tœ ayi odo. ¹¹ Lœ ada œlœnœ asœ, 'a sœ kœwu oyo dœ ogo kœzirœ œdœ dœ ogo ungu, 'a gugu dœ lœba nene, endje sœ kœfi 'a, 'a na yame yame djezœ; ¹² 'a sœ kœwu djofele dœ akwa dœ kane 'a yeka á gbœ kœzirœ. Œdœ endje kœgu 'a, 'a sœ kœgi œtshœ o'o. Lœkœ á endje kœsœ kœmbœrœ œrœ kanga fœ 'a, 'a sœ kœru lœsu 'a. ¹³ Lœkœ á endje kœsœ kœpa ekpe o'o nœ 'a, 'a sœ kœgi o'o dœ œtshœ lœsu. Ngngœ asœke, endje kpa wu 'a bata tshapandikœ nœ tshapashœ, 6ata uyu œrœ nœ tshapashœ.

¹⁴ Mœ sœsœ kœsu mbeti asœmœ mbœrœ kœza tshula fœ 'e nene, kashe mœ su mbœrœ kœgbœta tshelœ utu 'e bata agbolo nœ mœ á mœ yindœ endje waa.

¹⁵ Gbambanœ nene, ataa œdœ 'e kœsœ dœ aayi kœyisœ o'o nœ Kristu kutu ndjokpa gbaa, 'e sœ kolœ dœ aba tshēbabale. Œmœ dá zu 'e lœ Yisu Kristu lœ awa nœ kœyisœ Œtshœ O'o fœ 'e. ¹⁶ Mœ sœ kœki fœ 'e adœke 'e mbœrœtœ 'e lindœ mara kœmbœrœtœ nœ mœ. ¹⁷ Mbœrœ tœnœ ataa dá mœ vwa Timote fœ 'e, gbolo nœ mœ á mœ yindœ ye waa yé á tshe sœ kœzatœ ye fœ Gbozu. Tshe kpa yi bala sœ awa akwa nœ soro nœ mœ ga ndœ Kristu fœ 'e bata á mœ sœ kœyisœ nœ tœ osho kœ œdœ pe djelœ Ikriزيا kœ.

¹⁸ Andaa, anga azu ugurutœ 'e gbe adœke mœ na nene, yé mbœrœ tœnœ ataa á endje sœ kœdu okoro endje. ¹⁹ Kashe œdœ Gbozu kœyindœ nœ, mœ na lœ ondonœ asœke kœwu 'e zœ. Dœ tœnœ ataa, mœ para adœke mœ tondœ kolœ o'o nœ aayi kœdu okoro endje asœmœ nene, kashe mœ para

ndje awa kœwu mara akwa á endje sœ kœmbœrœ tœnœ. ²⁰ Gbambanœ nene, Ogo gbozu nœ Ndjaba doédœ o'o nœ tshelœ ama nene, kashe tœnœ kœdœ kœmbœrœ akwa dœ gbœgbœ nœ Ndjaba. ²¹ Œrœ gadé dá 'e gbe dœ tœnœ a? 'E yindœ nœ adœke mœ na ga ndœ 'e dœ ndjapa too dœ œmœ lœsu a?

5

Ekpe otshœ nœ anga uzu lœ Ikrizia

¹ Azu sœ kœpa tœ osho kœ adœke anga o'o bale tœ upu nœ angba budu, angba budu neke á endje lili kœgbœ tœnœ ba ndœ angbi azu nene: anga yanga 'e bale sœ kœlo dœ awo abanœ. ² Yé 'e sœ kœdu okoro 'e tœpanœ kpuru! Œ li má adœke 'e sœ dœ oyo tœ lœsu 'e yé œ gœrœ má ayi kœmbœrœ œrœnœ asœmœ ugurutœ 'e. ³ Tœ œmœ nœ mœ, mœ gugu ugurutœ 'e dœ undu mœ nene kashe mœ sœ dœ 'e ngœngœnœ asœke bale lœ ishiri, yé mœ wa ngbanga nœ uzu á tshe mbœrœ mara œrœnœ asœmœ bœta mœ sœ má lima tœ œsœnœ zœ: ⁴ Lœndœ á 'e kœngbœtœ 'e ga tœnœ yé á mœ sœ ugurutœ 'e lœ ishiri, 'e wa ngbanganœ asœmœ lœ gbœgbœ nœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu, ⁵ dœ mara adœke 'e za uzu ataa fœ Satana mbœrœ adœke undu ye ndi, yeka á ishiri ye kœshe dœ lœkœ á Gbozu œ wa dœ ngbanga.

⁶ Ádá nœ kœdu okoro 'e gugu nene. 'E wuwusœ nœ dœ otshœnœ adœke œyœ kœsuku mapa kœsœ teashœ, œ suku kœdjanga mapa djigi nene a? ⁷ 'E gitœ 'e lœ ongboro œyœ kœsuku mapa yé œ te tafo mapa, mbœrœ œyœ kœsuku mapa gugu lœ 'e nene. Gbambanœ nene, Kristu á tshe dœ Aya pata Pake nœ azœ, endje za lima she tœ tokórœ. ⁸ Ataa, a mbœmbœrœ angbœ nœ azœ dœ mapa á suku dœ ongboro œyœ kœsuku mapa too dœ œyœ kœsuku mapa nœ ngbindirœ nene, kashe a mbœrœ tœnœ dœ mapa neke á gugu dœ œyœ kœsuku mapa lœnœ nene, œneke á sœ yerœ œdœ lœ adjapu.

⁹ Bala mbeti á mœ su utshunœ, mœ su o'o fœ 'e adœke 'e sœsœ tœ œsœnœ bale dœ azu á endje sœ kœmbœrœ angba budu nene. ¹⁰ Mœ gbege lima ga pa azu kœ pa œshœ á endje sœ kœmbœrœ angba budu, á endje sœ dœ tshalœsu, á endje dœ aayi angba too aayi kœdonga andjaba nene. Œ kœsœ má ataa, œ li má adœke 'e gi tœ 'e pa tshapashœ asœke ye. ¹¹ Mœ su ga la mbetinœ fœ 'e adœke 'e ngbœngbœtœ 'e dœ uzu á tshe za i'iri Kristu ga pa ye, yé á dœ ayi angba budu, aayi tshalœsu, aayi kœdonga andjaba, aayi kœpa o'o nœ wala, amœndjondjo too aayi angba nene. Œ lili adœke 'e zi œrœ tœ œsœnœ dœ mara uzu ataa nene.

¹² Yé upu nœ mœ kœdœ adœke mœ wa ngbanga nœ azu á endje sœ ba ushu a? Œ œ nene. Kashe, œ doédœ azu nœ Kristu dá 'e li má kœwa ngbanga nœ endje nene a? ¹³ Ndjaba dá wa bala ngbanga nœ azu tshashu. 'E gœrœ hawo uzu ugurutœ 'e ye.

6

Kœpa ngbanga ugurutœ aayazu

¹ Lœkœ á 'e kœsœ dœ o'o ugurutœ 'e, mbœrœ gadé á 'e sœ kœgbe kœna kœtœ meza ba ndœ ayingba Ndjaba adœke endje wa ngbanganœ, yé á tshapu kœna ga ndœ ayerœ azu a? ² E wuwusœ nœ adœke azu á endje sœ yerœ œ wa bala ngbanga nœ azu tshapashœ asœke nene a? Yé á kœsœ adœke 'e wa ngbanga nœ azu tshapashœ, 'e li kœwa ngbanga nœ o'o á sœ dœ ádá teashœ nene a? ³ E wuwusœ nœ adœke a wa bala ngbanga nœ aandjelu nene a, yeka á kœdœ tœ o'o nœ soro asœ a? ⁴ Andaa, lœkœ á 'e kœsœ dœ mara ngbanga ataa, 'e sœ kœpandœ nœ fœ angbi azu á endje gugu lœ Ikrizia nene adœke endje wa

o'onœ a? ⁵ Mœ sœ kæpa tœnœ mbœrœ kœza tshula fœ 'e. Ataa, anga uzu kœwusœrœ á tshe li kœwa ngbanga ugurutœ aayazu gugu ugurutœ 'e nene a? ⁶ Kashe, œ li adja adœke anga yazu bale pa ngbanga dœ ayanœ 6a utshu ayingba Ndjaba ye a?

⁷ E sœ adjapu adœke kæpa ngbanga ugurutœ 'e sœ kœma adœke 'e yo ye. Mbœrœ gadé á 'e wuwusœ kœru lœsu 'e tœ œrœ á sœsœ ndjii nene, tœ œsœnœ adœke 'e pa ngbanga dœ aaya 'e a? Mbœrœ gadé á 'e kakatœ nœ adœke endje ko œrœ tœ 'e nene a? ⁸ Kashe e'e dá sœ kœmbœrœ œrœ á sœsœ ndjii nene, yé á sœ kœko œrœ tœ anga azu. 'E sœ kœmbœrœ ataa ga tœ aaya 'e! ⁹ 'E wuwusœ nœ adœke azu á endje sœ kœmbœrœ œrœ á sœsœ ndjii nene œ gbœ bala Ogo gbozu nœ Ndjaba nene a? Uzu fafara 'e nene! E dœ aayi angba budu, œdœ aayi kœdonga andjaba, œdœ aayi kœpara awo azu, œdœ ayakoshe á endje sœ bata ayashe, œdœ ayakoshe too ayashe á endje sœ kœlo dœ anga endje, ¹⁰ œdœ aayi angba, œdœ aayi tshalœsu, œdœ amœndjondjo, œdœ aayi kæpa o'o nœ wala, œdœ agbangba kœzi angba, uzu bale œ gbœ Ogo gbozu nœ Ndjaba nene. ¹¹ 'E wu mara á anga anga 'e sœ lima dœ tœnœ ugurutœ 'e dœ mœ. Kashe Ndjaba nœ azœ djuto 'e, tshe fa 'e tœ ayerœ azu, tshe fa 'e tœ azu ndjii lœ i'iri Gbozu Yisu Kristu œdœ pe lœ awa ishiri nœ ye.

Kœdonga Gbozu dœ undu zœ

¹² Anga uzu ugurutœ 'e sœ kæpa adœke: «Endje papakata mœ tœ œrœ bale nene», kashe œ dœdœ œrœ kœ dá sœ dœ œtshœnœ nene. Mœ li má kæpa adœke: «Endje papakata mœ tœ œrœ bale nene», kashe mœ yiyindœ nœ adœke mœ te kanga nœ œrœ bale nene. ¹³ 'E sœ kæpa adœke: «Rœgo sœ mbœrœ uvu, yé uvu sœ mbœrœ rœgo.» E sœ adjapu, kashe Ndjaba œ ndi tshelœ nœ kœ bibisha ye. Kashe undu uzu sœsœ mbœrœ angba budu nene. Undu uzu sœ mbœrœ Gbozu, yé Gbozu sœ mbœrœ undu uzu. ¹⁴ Andaa Ndjaba á tshe she Gbozu lœ akuzu, tshe she ndje azœ bala lœ akuzu dœ gbœgbœ nœ ye.

¹⁵ 'E wuwusœ nœ adœke undu 'e kœdœ œrœ kotœ undu Yisu Kristu nene a? Mœ lii kœza œrœ kotœ undu Yisu bale adœke mœ fa tœ œrœ kotœ undu gugati ye a? Adja mœ mbœrœ ataa bale nene! ¹⁶ 'E wuwu ndje sœ nœ adœke uzu á tshe kœngbœtœ ye bale dœ gugati, endje wuta dœ she undu bale nene a? Gbambœnœ nene, endje sũ 6ala buku nœ Ndjaba adœke: «Endje bibisha œ wuta uzu bale.» ¹⁷ Kashe uzu á tshe ngbœtœ ye bale dœ Gbozu, endje ngbœtœ endje dœ she bale lœ ishiri.

¹⁸ 'E kpa awa angba budu. Anga ekperœ kœ á uzu œ mbœrœ, sœ 6a ushu tœ undu ye. Kashe ayi angba budu sœ kœndi undu ye dœ tœ ye. ¹⁹ 'E wuwusœ nœ adœke undu 'e kœdœ Tepelo nœ œtshœ ishiri dá sœ lœ 'e asœmœ nene a? E dœdœ Ndjaba dá to fœ 'e nene a? Yé e'e kœdœ ayengœ undu 'e a? ²⁰ Ndjaba yœyœ 'e œ yœ. Ataa, œ li adœke 'e donga she dœ undu 'e.

7

O'o tœ upu nœ totœ

¹ Ngœngœ asœke, mœ yindœ kœgi o'o tœ upu á 'e yu lima mœ dœ tœnœ la mbeti nœ 'e adœke: «E sœ dœ œtshœnœ adœke yakoshe lolo dœ yashe nene.» ² Andaa, ndœ kœkatœ kœmbœrœ œrœ tshula kœ, œ li dœ œtshœnœ adœke yakoshe bale dœ bale sœ dœ awonœ, yé yashe ndje bale dœ bale sœ dœ akœnœ. ³ E li adœke yakoshe mbœrœ akwa tsha yakoshe nœ ye ga tœ awonœ, yé yashe ndje awa bale, tshe mbœrœ akwa tsha yashe nœ ye ga tœ akœnœ. ⁴ Yashe lili kœmbœrœ œneke á tshe yindœ nœ ga tœ undu ye dœ tœ

ye nene, undu ye sœ mbœrœ akœnœ. Awa bale ndje, yakoshe lili kœmbœrœ œeneke á tshe yindœ nœ ga tœ undu ye dœ tœ ye nene, undu ye sœ mbœrœ awonœ. ⁵E kukurutshelœtœ 'e pa gbarœ olo nene, kolœnœ adœke 'e kœdjitœ 'e awa bale ndœ olo teasho mbœrœ kœza avwala yekane. Kashe manda nœ, 'e kwatœ 'e ga pa gbarœ olo 'e. Ete nene, 'e li kœru lœsu 'e nene yé œ za awa fœ Satana adœke tshe wu lœsu 'e.

⁶O'œnœ á mœ sœ kœpa fœ 'e asœmœ, œ dœdœ adœke mœ sœ kœshosho 'e nene, kashe tœnœ kœdœ œrœ á 'e gbe dœ tœnœ á mœ li kœyindœ nœ. ⁷Mœ yi má ndœ nœ adœke uzu kœ sœ tœ angara bœta mœ; kashe Ndjaba sœ kœto kœtorœ fœ uzu dœ uzu kpi tœ œnœ yanga, œeneke asœ fœ anga, œeneke ba 'e fœ angbi anga.

⁸Ataa, mœ sœ kœpa fœ aangara œdœ pe fœ ayashe koya adœke: œ sœ dœ œtshœnœ adœke endje œœpe ataa, bœta mœ. ⁹Kashe œdœ endje kœlili kœru lœsu endje nene, endje totœ endje. Gbambanœ nene, œ sœ dœ œtshœnœ kœro panœ kœtotœ endje tœ œœnœ adœke undu ndi dœ ogo nœ œkœ.

¹⁰Tœ upu nœ endjeneke á endje totœ endje ye, mœ za awa o'o á toto ba ndœ mœ nene kashe á to ba ndœ Gbozu, fœ endje adœke: œ lili adœke yashe kurutshelœtœ ye dœ akœnœ nene. ¹¹œdœ tshe kœkurutshelœtœ ye dœ akœnœ, œ li adœke tshe kpa i anga yakoshe nene, too œ li adœke tshe kpa djitœ ye dœ akœnœ. Yé œ lili ndje adœke yakoshe gœrœ awonœ nene.

¹²Tœ upu nœ anga endje, œmœ dœ tœ mœ dá sœ kœpa tœnœ kashe œ dœdœ Gbozu nene, adœke: œdœ yakoshe bale á tshe dœ yindœ Ndjaba kœto yashe á tshe dœdœ yindœ Ndjaba nene, yé á yashenœ yindœ kœœœ dœ she, tshe gœgœrœ she nene. ¹³Yé œdœ anga yashe bale á tshe dœ yindœ Ndjaba kœi ndje yakoshe á tshe dœdœ yindœ Ndjaba nene yé á yakoshenœ yindœ kœœœ dœ she, tshe vwawwaratœ ye tœ ye nene. ¹⁴Gbambanœ nene, yakoshe á tshe dœdœ yindœ Ndjaba nene, tshe wuta ndœ dœ Ndjaba mbœrœ awonœ á tshe dœ yindœ Ndjaba. Awa ndje bale dœ yashe á tshe dœdœ yindœ Ndjaba nene, tshe wuta ndje ndœ dœ Ndjaba mbœrœ akœnœ á tshe dœ yindœ Ndjaba. œ kœœœœ má atamœ nene, agbolo nœ 'e œ sœ má yerœ nene andaa endje sœ yerœ. ¹⁵Kashe œdœ tsheneke á tshe dœdœ yindœ Ndjaba nene kœyindœ kœkurutshelœtœ ye dœ yindœ Ndjaba á endje totœ endje dœ she, endje katœ ye tshe wuta kolœnœ. Dœ mara o'o ataa, ayindœ Ndjaba á endje totœ endje, œdœ yakoshe too yashe, uzu kaka pa endje nene, mbœrœ Ndjaba e 'e adœke 'e sœ gee lœ soro 'e. ¹⁶Yé œbœ dœ yashe, dœ mara gadœ dá bœ she akœ zœ a? Too œbœ ndje dœ yakoshe, dœ mara gadœ dá bœ she awo zœ a?

Kœœœpe lœ mara á Ndjaba e 6œ

¹⁷Andaa, œ li adœke uzu dœ uzu mbœrœtœ ye lindœ kœtorœ á Gbozu to fœ she, yé á tshe sœ lœnœ lœkœ á Ndjaba e lima she. œneke á mœ sœ kœpandœ nœ lœ Ikrizia kœ dœmœ. ¹⁸œdœ endje kœwa lima anga uzu bale tœ gaza dœ lœkœ á Ndjaba e she, tshe papara awa kœmbœrœ adœke œ yiwa nene. Yé œdœ tsheneke á endje kœwawa lima she tœ gaza utshunœ adœke Ndjaba e she nene, œ lili adœke endje wa she nene. ¹⁹Kœwa gaza too kœwawa gaza nene, œ gugu dœ ádá bale nene, kolœnœ adœke 'e mbœrœtœ 'e lindœ awa o'o nœ Ndjaba. ²⁰œ li adœke uzu dœ uzu sœ kolœ lœ mara á tshe sœ lima dœ tœnœ lœkœ á Ndjaba e she. ²¹œbœ kœdœ lima kanga lœkœ á Ndjaba e bœ a? Tœtœ lœsu zœ nene. Kashe œdœ awa kœœœ zœ adœke bœ wuta lœ kanga, mbœrœtœ zœ lindœ nœ. ²²Gbambanœ nene, kanga á Gbozu e she kœdœ uzu á tshe kpa dœdœ kanga nene yé tshe te uzu nœ Gbozu. Awa bale ndje dœ uzu á tshe dœdœ kanga nene yé á Ndjaba e lima she, œshe kœdœ kanga

nœ Kristu. ²³ Ndjaba yɔ lima 'e lœ kanga ye; 'e tete akanga nœ azu nene. ²⁴ Aaya mœ, œ li adœke uzu dœ uzu sœpe tœ ala Ndjaba kolœ ɓata á tshe sœ lima utshunœ lœko á tshe e she.

Aangara œdœ pe ayashe koya

²⁵ Tœ upu nœ aangara, Gbozu kakatœ awa o'o ti fœ mœ nene, kashe mœ sœ kœza gbetshelœ nœ mœ ɓata uzu á tshe zatœ ye ndjii, mbœrœ Gbozu ma otshɔ lsu nœ ye ga ndœ mœ.

²⁶ Mbœrœ oyo nœ ngãngã asœke, œneke á mœ sœ kœgbe tœnœ dœke: œ sœ dœ otshãnœ adœke uzu dœ uzu sœ kolœnœ ɓata á tshe sœ asœmœ. ²⁷ Œdœ dœ kœto yashe ye, papara adœke ɓœ kurutshelœtœ zœ dœ she nene. Œdœ ɓœ kœtoto yashe nene, papara ndje adœke ɓœ to yashe nene. ²⁸ Kashe œdœ ɓœ kœto yashe, ɓœ mbœmbœrœ ekperœ nene. Yé œdœ ovoro yawuru kœi yakoshe, tshe mbœmbœrœ ndje ekperœ nene. Kashe endje á endje totœ endje asœmœ, endje gbɔ kœndanga osho lœ soro nœ endje œnœ œko, yé œmœ, mœ yi má ndœ kœgbãndœ 'e mbœrœ tœnœ.

²⁹ Aaya mœ, o'o á mœ yindœ kœpa fœ 'e dœke: a kpa sœsœpe dœ olo ndjoro nene. Kœto ngãngãnœ asœke, œ li adœke endjeneke á endje to ayashe, endje sœ ɓata endje gugu dœ ayashe nene; ³⁰ endjeneke á endje sœ tœ iki, endje sœ ɓata endje sœsœ tœ iki nene; endjeneke á endje sœ dœ yanga, endje sœ ɓata endje gugu dœ yanga nene; endjeneke á endje sœ kœyɔ œrœ, endje sœ ɓata endje gugu dœ tœnœ nene. ³¹ Œ li adœke azu á endje sœ kœshe mbœrœ œrœ nœ tshapashɔ asœke, sœ ɓata endje sheshe mbœrœ tœnœ nene. Gbambãnœ nene, tshapashãnœ ɓata á sœ asœ, œndœnœ œ di nene.

³² Mœ yiyindœ nœ adœke 'e sœ dœ gbetshelœ nene. Tsheneke á tshe toto yashe nene, tshe sœ kœzatœ ye ga tœ akwa nœ Gbozu: Tshe sœ kœpara adœke œne mbœrœ œrœ á sœ kœza yanga fœ Gbozu. ³³ Kashe tsheneke á tshe to yashe ye, tshe sœ kœgbe kolœ dœ œrœ nœ tshapashɔ asœke: tshe sœ kœpara adœke œne mbœrœ œrœ á sœ kœza yanga fœ awo œne. ³⁴ Yé dœ tœnœ ataa, lsu ye sœ ga pa œrœ bisha. Œ sœ ndje awa bale ataa mbœrœ yashe too ovoro yawuru á tshe i i yakoshe nene, yé á sœ kœgbe kolœ kœmbœrœ akwa nœ Gbozu mbœrœ á kœsœ yerœ lœ undu ye œdœ lœ ishiri. Kashe yashe á tshe i yakoshe, tshe sœ kœgbe dœ œrœ nœ tshapashɔ asœke yé œ sœ kœpara adœke œne mbœrœ œrœ á sœ kœza yanga fœ akœ œne.

³⁵ Mœ pa o'onœ asœmœ mbœrœ otshãrœ á sœ mbœrœ 'e, kashe mœ sœsœ kœkapa 'e nene. Mœ yindœ nœ adœke 'e mbœrœ œneke á li adœke 'e sœ dœ otshãnœ, yé œ zatœ 'e djigi fœ Gbozu.

³⁶ Œdœ anga ovoro yakoshe kœyindœ kœto yashe, yé á endje kpa wa adœke œne totœ œne nene, endje mbœrœ dœ otshãnœ. Á ovoro yakoshenœ kœwu adœke œne sœ dœ ogo awo œne tãpanœ kpuru, yé á wu ndje adœke œne kœtoto she nene dá œne mbœrœ ekperœ, œ sœ dœ otshãnœ adœke endje totœ endje ɓata á endje gbe dœ tœnœ. Asœmœ dœdœ ekperœ nene. ³⁷ Kashe œdœ ovoro yakoshenœ kœdjidji azu á endje sœ kœshosho she nene, yé á wa dœ tœ ye ɓa lsu ye adœke œne to koje nœ œne nene, œdœ tshe kœli kœru lsu ye tœ ogo œko, tshe mbœrœ otshãrœ. ³⁸ Ataa, tsheneke á tshe kœto koje nœ ye, tshe mbœrœ otshãrœ. Kashe tsheneke á tshe kœvwaratœ ye kœto koje nœ ye, œshe asœmœ kpa mbœrœ otshãrœ kœrosœnœ.

³⁹ Yashe á tshe dœ awo uzu, sœ tœ œsœnœ dœ œkãnœ lœko á tshe sœpe dœ soro. Kashe œdœ akãnœ kœtshu ye, tshe li kœi angbi yakoshe á tshe yindœ ye. Œ li ndje adœke yakoshenœ dœ yindœ Kristu. ⁴⁰ Andaa, tœ mœ, mœ gbe

adœke tshe sœ dœ yanga kœrosœ nœ œdœ tshe kœsœ kolœ ataa. Yé œmœ ndje, mœ wusœ nœ adœke Ishiri nœ Ndjaba sœ dœ mœ awa bale.

8

Songba agea á endje to tœ tokóro fœ andjaba

¹ Tœ upu nœ songba agea á endje to dœ tokóro fœ andjaba, œ sœ adjapu adœke azœ kœ, a sœ dœ kœwusœrœ lœ nœ b̄ata á 'e sœ kœpa tœnœ. Kœwusœrœ sœ kœza egerœ kumu fœ uzu, kashe kœyindœsho sœ kœto gb̄gb̄o ga ugurutœ azu. ² œdœ uzu kœsœ kœgbe adœke œne wusœ œrœ waa, asœmœ sœ kœma adœke tshe wuwu damba sœ œrœ b̄ata á li má adœke tshe wusœ nœ nene. ³ Kashe tshe neke á tshe yindœ Ndjaba, Ndjaba wu ndje sœ ye yé.

⁴ Ataa, a li kœzi songba agea á endje za tœ tokóro fœ andjaba ye a? A wusœ nœ adœke andjaba kœdœ œrœ gbambanœ pa tshapashœ, yé anga andjaba gugu nene, kolœ Ndjaba tshebabale. ⁵ Gbambanœ nene, ataa œdœ anga azu kœgbe adœke andjaba sœ b̄a lafo too b̄a pa œshœ, œ sœ adjapu adœke andjaba œdœ agbozu sœ ndjoro, ⁶ a wusœ nœ adœke Ndjaba sœ kolœ tshebabale. œshe kœdœ Aba azœ á tshe mbœrœ œrœ kœ, yé a sœ kœshe mbœrœ she. A sœ dœ Gbozu nœ azœ tshebabale Yisu Kristu. Lœ awa nœ ye dá Ndjaba mbœrœ œrœ kœ, yé a sœ dœ soro mbœrœ she.

⁷ Kashe ayindœ Kristu kœ wuwusœ adjapunœ asœ nene. Anga endje sœpe dœ gbetshelœ nœ andjabanœ asœmœ lœ kumu endje dœ mara adœke œdœ endje kœzi songba agea á endje to tœ tokóro fœ andjaba, endje sœ kœgbe adœke endje to fœ adja Ndjaba, yé endje mœ lœ gbetshelœ nœ endje. Mbœrœ tœnœ ataa, endje gbe adœke œne kœdœ aayi uburu. ⁸ Andaa, œ dœdœ rœgo dá gi azœ ndoo dœ Ndjaba nene. œdœ a kœwvaratœ azœ kœzi tœnœ, a sœ ga manda nœ nene. Yé œdœ a kœzi ndje gbaa na, a gb̄o œrœ bale nene.

⁹ Kashe, 'e sœ dœ gb̄djela adœke mara á 'e sœ kœmbœrœ dœ œrœ kœ asœmœ, yi yi endjeneke á endje mœmœ lœ kœyindœrœ nœ endje ga lœ ekperœ nene. ¹⁰ Gbambanœ nene, œdœ uzu á tshe mœmœ lœ kœwusœrœ nœ ye asœmœ kœwu bœ á bœ sœ dœ kœwusœrœ, yé á bœ li ga lœ Tepelo nœ andjaba, tshe gb̄o gb̄gb̄o nœ kœzi songba agea á endje to dœ tokóro fœ andjabanœ asœmœ nene a? ¹¹ Yé mbœrœ tœnœ ataa, kœwusœrœ nœ zœ œ ndi uzu á tshe mœmœ asœmœ. Kashe wusœ nœ adœke œshe kœdœ aya zœ á Kristu tshu mbœrœ she! ¹² œdœ 'e kœmbœrœ mara ekperœ ataa ga tœ aaya 'e yé á ndi gbetshelœ nœ uzu á tshe mœmœ, dá 'e mbœrœ ekperœ fœ Kristu dœ tœ ye. ¹³ Mbœrœ tœnœ ataa, œdœ kœzirœ kœsœ kœyi aya mœ ga lœ ekperœ, mœ kpa zi songba agea bale nene, mbœrœ á kœyi aya mœ ga lœ djingili nene.

9

Mara kœmbœrœ akwa nœ Polo

¹ œmœ kœdœ kanga a? Mœ dœdœ ayi avwa nene a? Mœ wuwu Yisu á tshe dœ Gbozu nœ azœ nene a? 'E dœdœ azu ndœla akwa nœ mœ lœ Gbozu nene a? ² œdœ mbœrœ anga azu mœ kœdœdœ ayi avwa nene, kashe mbœrœ 'e nœ 'e, œmœ kœdœ ayi avwa. Gbambanœ nene, e'e kœdœ œrœ á sœ kœma tshambele akwa nœ mœ b̄ata ayi avwa lœ Gbozu.

³ O'ó á mœ sœ kœgi fœ azu á endje sœ kœpatœ mœ dœke: ⁴ 'A lili má kœyindœ kœzirœ too kœndjorœ b̄a ndœ 'e nene a? ⁵ 'A lili má kœna dœ anga yashe á tshe dœ yindœ Kristu b̄ata anga aayi avwa, aaya Gbozu œdœ pe Petro sœ kœmbœrœ tœnœ nene a? ⁶ Kolœ mœ kutu mœ œdœ Barnabase dá li ndœ

kœmbœrœ akwa yeka á kœzi œrœ a? ⁷ Æde lœ akwa turugu dá mbœrœ akwa dœ ngendja nœ ye dœ tœ ye a? Æde dá lu ɔyɔ vinu, yé á zizi elenœ nene a? Too uzu de dá sœ kœgbœndœ angombe yé á ndjondjo ungu ɔngɔ endje nene a?

⁸ Tœnœ kœdœ kolœ o'o nœ azu dá mœ pa asœmœ, too awa akwa sœsœ kœpa awa bale ataa nene a? ⁹ Gbambœnœ nene, endje sù bala buku nœ awa akwa nœ Moyize adœke: «Bœ i ama ngombe ga tœnœ nene lœkɔ á bœ kœsœ kœmbœrœ she dœ akwa ble.» Ndjaba sœ kœkitœ œsœ angombe a? ¹⁰ Æ doédœ azœ dá tshe sœ kœpa o'onœ tœ azœ nene a? Adjapu, endje sù o'onœ asœmœ mbœrœ azœ. Gbambœnœ nene, uzu á tshe djo kindi dœ pe tsheneke á tshe bi indji ngwarœ, uzu dœ uzu sœ kœmbœrœ dœ gbetshelœ nœ kœgbœ œsœ œnœ ye. ¹¹ Ædœ 'a kœyi lima sœ o'o ama Ndjaba fœ 'e, œ sœ má dœ ekpenœ waa ye adœke 'a yondœ œrœ tœ 'e a? ¹² Ædœ anga azu kœsœ kœyœndœ œrœ tœ 'e, mbœrœ gadœ á a'a nene a?

Andaa, 'a yœyɔ lima ndœ œrœ nene. Kashe 'a gbœndœtœ 'a mbœrœ á 'a kœzaza œrœ ku lœ awa ɔtshɔ O'o nœ Kristu nene. ¹³ 'E wuwusœ nœ adœke azu neke á endje sœ kœmbœrœ akwa ba lœ anda nœ Ndjaba sœ kœgbœ kœzirœ kpœtœmœ nene a? Yé endjeneke á endje sœ kœtœ tokóró ba pa ndaba, sœsœ ndje kœgbœ œsœ œnœ endje kœzirœ kpœpa ndabœnœ nene a? ¹⁴ Awa bale, Gbozu za awa tœ upu nœ endjeneke á endje sœ kœpandœ ɔtshɔ O'o adœke endje sœ ndje dœ soro mbœrœ tœnœ.

¹⁵ Kashe œmœ, mœ zaza awa o'onœ asœmœ bale ga tœ akwa nene, yé mœ susu mbetincœ asœmœ mbœrœ kœyœndœ œrœ nene. Mœ yi má ndœ kœtshu tœnœ, tœ œsœnœ adœke endje gbœtœ upu nœ egerœ kumunœ asœ tœ mœ. ¹⁶ Dœ adjapu, kœpandœ ɔtshɔ O'o doédœ œrœ nœ egerœ kumu ba ndœ mœ nene, kashe tœnœ kœdœ œrœ á li adœke mœ mbœrœ. Mœ sœ dœ oyo tœ lœsu mœ œdœ mœ kœpapandœ ɔtshɔ O'o nene. ¹⁷ Ædœ mœ dœ tœ mœ dá wa lima adœke mœ mbœrœ akwanœ asœmœ, mœ yi má lima ndœ nœ adœke endje ko ngendja tshangbœnœ fœ mœ ye. Kashe bœta á endje za mœ dœ œgbœ ga tœnœ, mœ mbœrœ kolœ akwa á Gbozu za fœ mœ. ¹⁸ Ataa, ngendja tshangba akwa nœ mœ kœdœ ga dé? Tœnœ kœdœ kœpandœ ɔtshɔ O'o gbambœnœ á mœ sœ kœpandœ nœ, kashe mœ zaza awa o'o á ɔtshɔ O'onœ asœmœ za fœ mœ ga tœ akwa nene.

¹⁹ Mœ doédœ kanga nœ uzu bale nene. Andaa, mœ zatœ mœ tœ kanga nœ azu para mbœrœ kœgbœ azu ndjoro fœ Yisu. ²⁰ Mœ sœ lima kœsœ ugurutœ Ayuda bœta Yuda mbœrœ kœgbœ Ayuda. Ataa mœ sœsœ tshakudu awa akwa nœ Moyize nene gbœa, mœ sœ kœmbœrœtœ mœ bœta azu á endje sœ tshakudunœ mbœrœ kœgbœ endjeneke á endje sœ tshakudu awa akwa. ²¹ Awa bale ndje, lœkɔ á mœ kœsœ dœ endjeneke á endje sœsœ tshakudu awa akwa nene, mœ sœ kœmbœrœtœ mœ bœta endje, kashe mœ sœsœ kœgbe dœ awa akwanœ asœmœ nene mbœrœ kœgbœ endje. Æ yiyindœ kœpa adœke mœ wuwusœ awa akwa nœ Ndjaba nene, gbambœnœ nene, mœ zatœ mœ ga tshakudu awa akwa nœ Kristu. ²² Mœ sœ ugurutœ azu á endje mœmœ lœ kœyœndœ bœta œmœ ndje mœ mœmœ mbœrœ kœgbœ endje. Mœ zatœ mœ djigi fœ endje para mbœrœ kœshe angata endje dœ mara kœ. ²³ Yé œneke asœmœ kœ, mœ sœ kœmbœrœ tœnœ mbœrœ ɔtshɔ O'o yeka á kœgbœ œrœ á to lœ awa nœ ɔtshɔ O'onœ asœmœ.

²⁴ 'E wuwusœ nœ adœke aayi kœkpa œrœ kœkpa œrœ nœ endje œrrr, kolœ anga bale dá gbœ œrœ tshangbœnœ nene a? 'E kpa œrœnœ dœ mara adœke 'e wufa utshunœ. ²⁵ Aayi mœlœ kœ sœ kœpa avwara ndœ kœgbœ kpoto tshagbozu á ndi bala ye, kashe œnœ azœ kœdœ kpoto tshagbozu á ndi bala bale nene.

²⁶ Mbœrœ tœnœ ataa, œmœ, mœ sœ kœkpa ɔɔ dœ mara ataa: mœ sœsœ kœkpa ɔɔ nœ ayibula nene; yé mœ sœ kœdu koshe atake: mœ dudu koshe lœ angbalanœ nene. ²⁷ Kashe mœ sœ kœmbœrœ œgbœrœ ga tœ undu mœ, yé œ sœ kœgbœndœ nœ dœ œgbœ kparawa adœke manda kœmindœ Ɔtshœ O'o fœ anga azu, á Ndjaba kœvwaratœ ye tœ mœ nene.

10

O'o tœ upu nœ andjaba

¹ Alaya, mœ yiyindœ nœ adœke œndœ œrœ á wuta lima ga tœ alata azœ lœndœ nœ Moyize djedjerœ 'e nene: ondro gbœ lima ndœ alata azœ para, endje para kœkœ zu lima tœ la egerœ ungu. ² Endje para gbœ lima batisimu lœ kœngbœtœ endje bale dœ Moyize 6a lœ ondro dœ pe la egerœ ungu. ³ Endje para sœ lima kœzi ala œrœ bale nœ ishiri. ⁴ Endje para sœ lima kœndjo ungu bale nœ ishiri. Gbambanœ nene, ungu á endje sœ lima kœndjo tœnœ to lœ badja nœ ishiri á sœ kœna dœ endje awa bale. Bajanœ asœmœ kœdœ lima Kristu. ⁵ Andaa, ɔtshœ anga endje ndjoro ugurutœ endje gaga lima tœ ala Ndjaba nene, mbœrœ endje sœ lima kœtshu tœnœ kœœ lœ kpagagasho.

⁶ Êrœ ataa mbœrœ lima tœ endje mbœrœ á ala azœ kœgbœ adœke a kœsœsœ dœ ekpe ogo œrœ 6ata á endje sœ lima dœ tœnœ nene. ⁷ 'E dodonga andjaba 6ata anga endje ugurutœ endje mbœrœ nene. Ataa, endje sũ 6a la buku nœ Ndjaba adœke: «Azu sœ lima ga ati ndœ kœzi œrœ dœ pe kœndjo œrœ; manda nœ endje alafo ndœ mœ.» ⁸ A kakatœ tœ azœ ti ndœ angba budu 6ata anga endje ugurutœ endje mbœrœ lima nene: azu tshu kutu zazu bale dœ votœ (23.000) kolœ ndœ œbœ bale. ⁹ A papara kœwu lœsu Gbozu nœ azœ nene, 6ata anga azu ugurutœ endje mbœrœ yeka á tshu lima kuzu kœde osho nœ ayakoro. ¹⁰ Ataa, 'e pupu lœ ma 'e 6ata anga endje ugurutœ endje sœ lima kœpu lœ ma endje nene, yé á andjelu nœ kuzu wo lima endje.

¹¹ Êrœ ataa wuta lima ga tœ endje mbœrœ adœke ala anga endje kœgbœ, yé endje sũ ga la mbeti ndœ kœmi dœ upu fœ azœ á a ndo dœ ndœngœbœ tshapasho. ¹² Ataa, kaka tsheneke á tshe gbe adœke œne ka dœ ada œne, zatœ ye ga lœ vola adœke œne tete nene. ¹³ Kœwu lœsu á 'e sœ lœœœ, sœ awa bale mbœrœ azu kœ. Ndjaba sœ kœmbœrœœtœ ye lindœ o'o ye; tshe yindœ nœ adœke endje wu lœsu 'e kœropa gbœgbœ nœ 'e nene. Lœ kœwu lœsu, tshe yisœ mara nœ kœwuta lœ nœ œdœ gbœgbœ nœ kœshi gbi lœ nœ fœ 'e.

¹⁴ Mbœrœ tœnœ ataa, aaya mœ á mœ yindœ 'e waa, 'e titœ 'e tœ andjaba. ¹⁵ Mœ sœ kœpa o'o fœ 'e 6ata fœ azu á endje wusœ kœtœndœ o'o, 'e wa œneke á mœ sœ kœpa fœ 'e asœ dœ tœ 'e. ¹⁶ Yashi á a sœ kœdonga Ndjaba mbœrœ tœnœ, ngbœngbœba azœ ga tœnœ bale dœ indji Kristu nene a? Mapa á a sœ kœkavwatshelœ nœ, ngbœngbœba azœ ga tœnœ bale dœ undu Kristu nene a? ¹⁷ Mapa sœ tshebabale, ataa a sœ ndjoro gbaa, a wuta undu tshebabale. Gbambanœ nene, azœ para a sœ kœzi kolœ mapanœ á sœ tshebabale asœmœ.

¹⁸ 'E wu azu Israyele: endje á endje sœ kœzi agea á endje to tœ tokórœ, ngbœngbœtœ endje awa bale ndœ kœdonga Ndjaba 6a indiri ndaba nene a?

¹⁹ O'o gadœ dá mœ kœpa a? Songba agea á endje to tœ tokórœ fœ andjaba too andjabanœ dœ tœ endje sœ dœ ádá waa ye a? ²⁰ Ê œ nene! Kashe tokórœnœ á ayimba Ndjaba sœ kœto tœnœ, kœdœ œneke ekpe ishiri yé œ dœdœ œnœ Ndjaba nene. Mœ yiyindœ nœ adœke 'e ngbœbatœ 'e ga tœ œœœnœ bale dœ aekpe ishiri nene. ²¹ Ê lili adœke 'e sœ kœndjo œrœ dœ yashi nœ Gbozu œdœ ndje dœ œnœ ekpe ishiri nene. Ê lili adœke 'e zi œrœ pa ndaba kœzirœ nœ

Gbozu œdœ ndje pa œnœ ekpe ishiri nene. ²² Too a yindœ kœiwi úkú nœ Gbozu ga lafo a? A sœ dœ gbœgbœ kœropa ye a?

Ɔrœ kœ sœ mbœrœ mokœ nœ Ndjaba

²³ «Endje papakata œrœ bale nene», kashe œ dœdœ œrœ kœ dá ga nene. «Endje papakata œrœ bale nene», kashe œ dœdœ œrœ kœ dá sœ kœmbœrœ adœke uzu gerœ lœ kœyindœrœ nœ ye nene. ²⁴ Ɔ lili adœke uzu gbe kolœ dœ undu ye dœ tœ ye nene, kashe tshe gbe ndje dœ œnœ anga azu.

²⁵ Ɔrœ kœ á endje za yœ œrœ Ɔala wutu kœka songba agea, 'e zi, kashe 'e yuyu osho tœ ádánœ yeka á kœza oyo ga tœ lœsu 'e nene. ²⁶ Gbambanœ nene, œshœ œdœ œrœ lœnœ kœ kœdœ œnœ Gbozu.

²⁷ Ɔdœ anga uzu á tshe yiyindœ Ndjaba nene kœ'e 'e, á 'e yindœ kœna ga ndœ ye, 'e zi œrœ kœ á tshe to fœ 'e, yé 'e yuyu osho tœ ádánœ yeka á kœza oyo ga tœ lœsu 'e nene. ²⁸ Kashe œdœ anga uzu kœpa fœ 'e adœke: «Asœ kœdœ songba agea á endje to dœ tokóró fœ andjaba», 'e zizi nene, mangba uzunœ á tshe pandœ ádánœ fœ 'e, yé mbœrœ á kœzaza oyo ga tœ lœsu nene. ²⁹ Mœ sœsœ kœpa o'o ndœ lœsu 'e nene, kashe ndœ œnœ uzunœ á tshe pa o'o nœ asœmœ.

Kashe mbœrœ gadœ á lœsu anga angbi uzu œ wa mapaka pa œrœ á mœ li kœmbœrœ tœnœ a? ³⁰ Ɔdœ mœ kœgi mershe fœ Ndjaba mbœrœ kœziœrœ á mœ sœ kœzi tœnœ, mbœrœ gadœ á endje yiangba mœ tœ œneke á mœ gi mershe fœ Ndjaba pa nœ a?

³¹ Ɔdœ 'e kœsœ kœzi œrœ, œdœ 'e kœsœ kœndjo œrœ, œdœ œrœ gadœ á 'e yindœ kœmbœrœ tœnœ, 'e mbœrœ kœ mbœrœ mokœ nœ Ndjaba. ³² 'E mbœmbœrœ adœke uzu te mbœrœ 'e nene: œdœ Ayuda, œdœ Agreke, œdœ azu Ikriزيا nœ Ndjaba. ³³ 'E mbœrœtœ 'e Ɔata œmœ: mœ sœ kœpa avwara tœ mœ dœ tœ mœ adœke mœ za yanga fœ azu kœ lœ œrœ kœ, mœ gbege kolœ dœ undu mœ dœ tœ mœ nene, kashe mœ gbe dœ œnœ ukpulu azu ndjoro mbœrœ adœke endje she.

11

¹ 'E mbœrœtœ 'e liaka mœ Ɔata á mœ sœ kœmbœrœtœ mœ liaka Kristu.

Ɔashe œdœ yashe Ɔa utshu Gbozu

² Mœ sœ kœdonga 'e mbœrœ 'e sœ kœge dœ mœ lœ œrœ kœ, yé 'e sœ kœgbœndœ mara kœmbœrœtœ osho liaka œneke á mœ yi lima sœ nœ fœ 'e. ³ Andaa, mœ yindœ nœ adœke 'e wusœ neke: gbozu tshapa azu para kœdœ Kristu, gbozu tshapa yashe kœdœ yakoshe; gbozu tshapa Kristu kœdœ Ndjaba. ⁴ Yakoshe kœ á tshe sœ kœza avwala too á tshe sœ kœgbara o'o ama Ndjaba á i kumu ye, gu œsœ gbozu nœ ye. ⁵ Kashe yashe kœ á tshe sœ kœza avwala too á tshe sœ kœgbara o'o ama Ndjaba á i i kumu ye nene, gu œsœ gbozu nœ ye. Gbambanœ nene, œ sœ adja Ɔata tshe li sukumu ye pa ye. ⁶ Ɔdœ yashe kœi i kumu ye dœ siriki nene, tshe li sukumu ye! Kashe œsœ tshula mbœrœ yashe kœli sukumu ye too kœwa tshapanœ; œ li adœke tshe i kumu ye dœ siriki.

⁷ Ɔ lili adœke yakoshe i kumu ye dœ siriki nene; œshe kœdœ ishiri dœ pe mokœ nœ Ndjaba. Kashe yashe kœdœ mokœ nœ yakoshe. ⁸ Gbambanœ nene, œ dœdœ yakoshe dá to lœ yashe nene, kashe yashe dá to lœ yakoshe. ⁹ Yé Ndjaba mbœmbœrœ yakoshe mbœrœ yashe nene, kashe yashe dá tshe mbœrœ she mbœrœ yakoshe. ¹⁰ Mbœrœ tœnœ ataa, œ li adœke yashe i

kumu ye dœ siriki ndœ kœma ambárá tshagbozu nœ ye 6a utshu aandjelu*.
 11 Andaa 6a utshu Gbozu, yashe sœ mbœrœ yakoshe, yé yakoshe sœ mbœrœ yashe. 12 Gbambanœ nene, ataa yashe to lima lœ yakoshe gbaa, yashe dá zu yakoshe, yé kœkœ to 6a ndœ Ndjaba.

13 'E wa ngbanganœ dœ tœ 'e, œ sœ dœ øtshœnœ adœke yashe kœsœ kœza avwala fœ Ndjaba, tshe i i kumu ye dœ siriki nene a? 14 Tshapashœ dœ tœ ye yiyisœ œrœ fœ 'e adœke œ sœ dœ ekpenœ mbœrœ yakoshe kœsœ dœ ugu sukumu nene na a? 15 Tœnœ kœdœ mokœ mbœrœ yashe, gbambanœ nene, Ndjaba to lima ugu sukumu fœ she tœ œsœ siriki. 16 Kashe œdœ uzu kœyindœ kœshara tœnœ, a'a œdœ azu Ikrizia nœ Ndjaba, 'a sœsœ dœ anga angbi mara kœsœ nene.

Kœzirœ nœ Gbozu

(Wu 6a tœ Mat 26.26-29; Mar 14.22-25; Luk 22.15-20)

17 Bata á mœ sœ kœmi upu fœ 'e, mœ sœsœ kœdonga 'e nene. Gbambanœ nene, angbœtœ nœ 'e sœsœ kœgi 'e ga utshunœ nene, kashe œ sœ kœyi 'e ga lœ ekperœ. 18 Utshunœ kœ, azu sœ kœpa fœ mœ adœke lœkœ á 'e sœ kœngbœtœ 'e lœ angbœtœ, 'e sœ kœkurutshelœtœ 'e ugurutœ 'e, yé mœ wu adœke angance, œtœnœ kœdœ adjapu. 19 Œ li adœke 'e kurutshelœtœ 'e ataa yeka á a kœwusœ endjeneke ugurutœ 'e á endje sœ kœshi gbi lœ kœwu lœsunœ asœmœ. 20 Kashe, lœkœ á 'e sœ kœngbœtœ 'e awa bale ndœ kœzirœ nœ Gbozu, œ dœdœ adja kœzirœ nœ Gbozu dá 'e sœ kœzi tœnœ nene. 21 Gbambanœ nene, dœ lœkœ kœzi œrœ, uzu dœ uzu sœ kœgbœgbœtœ ye ndœ kœzirœ nœ ye dœ tœ ye, dœ mara adœke anga uzu sœ dœ ogo, yé anga ndjo œrœ œ mbœrœ she. 22 Ataa, 'e sœsœ dœ anda ndœ kœzi œrœ dœ pe kœndjo œrœ nene a? Too 'e sœ kœtshene Ikrizia nœ Ndjaba yé œ yindœ kœgu endjeneke á endje gugu dœ œrœ nene a? O'o gadœ á mœ kœpa fœ 'e a? Œ li adœke mœ donga 'e a? Bale nene, kpœpa o'œnœ asœmœ, mœ sœsœ kœdonga 'e nene.

23 Yé, 'e wu œneke á mœ gbœ 6a ndœ Gbozu dá mœ sœ kœyisœ nœ fœ 'e asœ: Gbozu Yisu, lœ butshœ á endje za lima she ga tshaabrœ azu asœmœ, tshe za mapa, 24 yé manda kœdonga Ndjaba, tshe kavwa tshelœnœ yé á pa adœke: «Asœke kœdœ undu mœ á sœ mbœrœ 'e, 'e mbœrœ atamœ mbœrœ kœgbe dœ mœ.» 25 Tshe mbœrœ awa bale ataa manda kœzirœ, œ za yashi á pa adœke: «Yashinœ asœke kœdœ tafo ayo lœ indji mœ, 'e mbœrœ ataa œlœ dœ œlœ á 'e kœsœ kœndjo tœnœ, mbœrœ kœgbe dœ mœ.» 26 Gbambanœ nene, œlœ dœ œlœ á 'e kœsœ kœzi mapa asœ dœ pe kœndjo vinu asœ, 'e sœ kœmindœ kuzu Gbozu œrrr ga tœ olo kœkwa she.

27 Mbœrœ tœnœ ataa, tsheneke á tshe sœ kœzi mapa too á tshe sœ kœndjo vinu nœ Gbozu dœ mara adœke tshe lilisœ ye nene, tshe gbœ bala o'o mbœrœ undu œdœ indji Gbozu. 28 Uzu dœ uzu tondœtœ ye dœ tœ ye utshu nœ yeka á kœzi mapa œdœ kœndjo vinu asœ. 29 Gbambanœ nene, tsheneke á tshe zi yé á ndjo tœnœ, á wuwusœ ádánœ nene, sœ kœwa œgbœ ngbanga ga tœ ye dœ tœ ye. 30 Wu mbœrœ tœnœ ataa, aayi kœfa dœ agbakindi sœ ugurutœ 'e ndjoro, yé anga endje ndjoro tshu ye. 31 Œdœ a kœsœ kœtœndœtœ azœ dœ tœ azœ, Gbozu œ wa ngbanga ga tœ azœ nene. 32 Kashe Gbozu sœ kœwa ngbanga ga tœ azœ mbœrœ kœyœrœ azœ adœke endje kœwawa œgbœ ngbanga ga tœ azœ œdœ azu nœ tshapashœ nene.

* 11.10 11.10 Œ yi ndje ndœ kœma adœke yashe sœ ga tshakudu tshagbozu nœ yakoshe

³³ Ataa, aaya mœ, lœkœ á 'e kœngbœtœ 'e ndœ kœzi kœziroœ nœ Gbozu, 'e kate anga anga 'e. ³⁴ Ædœ uzu kœsœ dœ ogo, tshe zi œrœ 6a sœnda nœ ye mbœrœ adœke 'e kœgbogbota kœwa œgbœ ngbanga ga pa 'e lœ kœngbœtœ 'e nene. Mbœrœ udu anga o'o, mœ guma dœ lœkœ á mœ na bala ga ndœ 'e.

12

Kœtorœ nœ Ɔtshœ Ishiri

¹ Alaya, tœ upu nœ kœtorœ nœ Ɔtshœ Ishiri, mœ yiyindœ nœ adœke 'e tshapu kœwusœ nœ nene. ² 'E wusœ nœ adœke, lœkœ á 'e dœdœ lima ayindœ Yisu nene, 'e lili lima kœru lœsu 'e nene kœna manda andjaba á endje sœsœ kœpa o'o nene. ³ Mbœrœ tœnœ ataa, mœ sœ kœpandœ nœ fœ 'e adœke: uzu bale nene á tshe sœ dœ Ishiri nœ Ndjaba, lili kœpa nene adœke: «Mœ darandœ Yisu» yé uzu bale nene lili kœpa nene adœke: «Yisu kœdœ Gbozu», œdœ Ɔtshœ Ishiri kœpapandœ nœ fœ she nene.

⁴ Tshelœ aka kœtorœ nœ Ɔtshœ lœsu ngba waa, kashe kolœ tshetœ Ishirinœ asœmœ kutu ye dá sœ kœkurutshelœ nœ. ⁵ Tshelœ aka kœmbœrœ akwa fœ Gbozu ngba waa, kashe a sœ kœmbœrœ kolœ fœ tshetœ Gbozu. ⁶ Tshelœ aka mara kœmbœrœ dœ akwa ngba waa, kashe kolœ Ndjaba tshebabale dá sœ kœza kœ ga tœ akwa.

⁷ Ɔtshœ Ishiri sœ kœmatœ ye lœ uzu dœ uzu mbœrœ Ɔtshœrœ nœ azu para. ⁸ Ishiri sœ kœto o'o nœ kœwusœtœ fœ anga uzu, yé tshetœ Ishirinœ asœmœ sœ kœto o'o nœ kœwusœrœ fœ anga. ⁹ Tshetœ Ishirinœ asœmœ sœ kœto egerœ kœyindœrœ fœ anga uzu, yé œ sœ kœto kœtorœ nœ kœshe azu lœ kœ6a fœ anga. ¹⁰ Ishiri sœ kœto fœ anga uzu gbœgbœ nœ kœmbœrœ afá ndjoro; fœ anga, kœtorœ nœ kœgbara o'o; fœ anga uzu, kœtorœ nœ kœwusœ kœkurutshelœ ekpe ishiri dœ adja Ishiri; fœ anga uzu, kœtorœ nœ kœpa angbi o'o ama ogo ndjoro; yé fœ anga, kœtorœ nœ kœpandœ tshelœkata angbi o'o ama ogonœ. ¹¹ Kashe œrœnœ asœmœ kœ, kolœ tshetœ Ishirinœ á tshe sœ kœto mara kœtorœ ndjoro fœ uzu dœ uzu asœmœ, œ za tœnœ ga tœ akwa 6ata á tshe yindœ nœ.

Undu uzu bale dœ œrœ kotœ ye ndjoro

¹² Kristu sœ 6ata undu uzu á œrœ kotœnœ ngba waa, kashe œ ngbœtœ endje ga tœnœ, yé œ wuta undu uzu bale. ¹³ Gbambanœ nene, azœ para, a gbœ lima batisimu mbœrœ kœwuta undu bale lœ awa nœ Ishiri. Ayuda too Greke, akanga too akanga nene, kashe Ndjaba to Ishiri bale asœmœ ga lœ azœ kœ.

¹⁴ Undu uzu bale sœsœ dœ œrœ kolœ bale nene, kashe dœ œrœ kotœnœ ndjoro. ¹⁵ Ædœ ada kœpa lima adœke: «6ata á mœ dœdœ kane nene, mœ dœdœ œrœ kotœ undu uzu nene», mbœrœ tœnœ ataa œ li má adœke tshe katœ kœsœ ga tœ undu uzu ye a? ¹⁶ Ædœ utu kœpa lima adœke: «6ata á mœ dœdœ ala nene, mœ dœdœ anga œrœ kotœ undu uzu nene», mbœrœ tœnœ ataa œ li má adœke tshe katœ kœsœ ga tœ undu uzu ye a? ¹⁷ Ædœ undu uzu djigi kœdœ lima ala ye, utu ye œ sœ má kpœta a? Ædœ undu uzu djigi kœdœ lima utu ye, ngawu œ sœ má kpœta a? ¹⁸ Kashe Ndjaba ko œrœ kotœ bale dœ bale ga tœ undu uzu dœ mara á tshe yindœ nœ. ¹⁹ Ædœ œrœ kotœ uzu kœ kœsœ lima tshebile, ataa undu uzu œ sœ má koto o? ²⁰ Dœ tœnœ ataa, œrœ kotœ undu uzu sœ ndjoro, kashe undu uzu sœ tshebile.

²¹ Ala lili kœpa fœ kane nene adœke: «Mœ gbege dœ 6œ nene.» Yé kumu lili ndje ndœ kœpa fœ ada nene adœke: «Mœ gbege dœ 'e nene.» ²² Ga panœ, œrœ kotœ undu uzu á sœ 6ata œ gugu dœ gbœgbœ nene, sœ dœ ádá waa.

²³ Yé ɔeneke á a zaza dœ ádá nene, ɔetœnœ dá a sœ koelisœ nœ. Ɛeneke á sœ kœza tshula, a sœ kœgbœndœ nœ dœ ɔtshœnœ. ²⁴ Ɛeneke á sœsœ kœza tshula fœ azœ nene, a sœsœ dœ ogo kœgbœndœ nœ nene. Kashe Ndjaba mbœrœ undu uzu dœ mara adœke œrœ kotœnœ á gugu dœ ádá nene, endje lisœ nœ kœrosœ nœ: ²⁵ ataa, undu uzu œ kurutshelœtœ ye nene, kashe œrœ kotœ kœ sœ dœ gbetshelœ bale mbœrœ kœti kane endje ugurutœ endje dœ anga endje. ²⁶ Ɛdœ anga œrœ kotœ bale kœsœ dœ kœba, undu uzu kœ œ sœ dœ kœba; œdœ endje koelisœ anga œrœ kotœ bale, œrœ kotœ kœ œ sœ dœ yanga awa bale dœ she.

²⁷ Andaa, e'e kœdœ undu Kristu, yé uzu bale dœ bale ugurutœ 'e kœdœ anga œrœ kotœ bale nœ undunœ asœmœ. ²⁸ Dœ tœnœ ataa dá Ndjaba kurutshelœ akwa kpikpikpi tœ azu lœ Ikrizia: utshunœ kœdœ aayi avwa, bishanœ kœdœ aayi kœgbara o'o yé votœnœ kœdœ aayi kœyisœrœ. Manda nœ, tshe tœ kœtorœ nœ kœmbœrœ dœ afá, œnœ kœshe dœ aayi kœba, œnœ kœti kane osho, œnœ kœdœ gbozu tshapa akwa œdœ œnœ kœpa angbi o'o ama ogo. ²⁹ Ɛ dœdœ endje kœ dá dœ aayi avwa, aayi kœgbara o'o too aayi kœyisœrœ nene. Ɛ dœdœ endje kœ dá sœ dœ kœtorœ nœ kœmbœrœ afá, ³⁰ nœ kœshe dœ aayi kœba, nœ kœpa angbi o'o ama ogo too nœ kœpa tshelœ katœnœ nene. ³¹ Ataa, 'e sœ dœ egerœ agbe nœ kœtorœ á ga waa.

Yé ga pa nœ, mœ yindœ kœyisœ awa nœ waa dœ waa á ropœnœ kœ fœ 'e.

13

Kœyindœsho

¹ Mœ li má kœpa angbi o'o ama ogo dœ pe œnœ aandjelu, kashe œdœ mœ kœgugu dœ kœyindœsho nene, œmœ kœdœ ngbongolo á sœ kœki tœnœ too lenga á sœ kœki klu klu klu. ² Mœ li má kœsœ dœ kœtorœ nœ kœgbara o'o, œnœ kœwusœrœ nœ œrœ kœ á zatœ ye yiwatœnœ dœ pe œnœ kœwusœrœ kœ; mœ li má kœsœ dœ kœyindœrœ djigi á li kœza kaga na tœnœ ga tœ anga osho, kashe œdœ mœ kœgugu dœ kœyindœsho nene, mœ sœ gbambœnœ. ³ Mœ li má kœkurutshelœ œrœ nœ mœ kœ tœ aayi ogo, mœ li má kœzatœ mœ adœke endje sho mœ dœ owo, kashe œdœ mœ kœgugu dœ kœyindœsho nene, mœ gbœ œrœ bale nene.

⁴ Kœyindœsho kœdœ kœsœ dœ ugu lœsu, tœnœ kœdœ kœmbœrœ akwa fœ yanga zœ, œ sœsœ dœ úkú nene, œ sœsœ kœmatœ ye nene, œ sœsœ dœ egerœ kumu nene. ⁵ Kœyindœsho sœsœ kœmbœrœ œrœ tshula nene, œ sœsœ kœgbe kolœ dœ undu ye dœ tœ ye nene, œ sœsœ dœ oko nene, œ sœsœ dœ œ'ele nene. ⁶ Kœyindœsho sœsœ dœ yanga nœ ekperœ nene, kashe œ sœ dœ yanga lœ adjapu. ⁷ Kœyindœsho sœ kœru lœsu tœ œrœ kœ, œ sœ dœ kœyindœrœ lœ œrœ kœ, œ sœ kœza lœsu ga pa œrœ kœ, œ sœ kœshi gbi lœ œrœ kœ.

⁸ Kœyindœsho œ ka bale nene. Kashe kœgbara o'o œ kpa gu nene. Kœpa angbi o'o ama ogo œ ka ye. Kœwusœrœ œ kpa gu nene. ⁹ Gbambœnœ nene, kœwusœrœ nœ azœ sœ dœ mapaka, yé kœgbara o'o nœ azœ sœsœ ga pa œrœ kœ nene. ¹⁰ Kashe lœkœ á œrœ kœ œ li bala, œneke á sœ dœ mapaka œ kpa gu nene.

¹¹ Lœkœ á mœ sœ lima tœ gbolo, mœ sœ lima kœpa o'o bata gbolo, mœ sœ lima dœ gbetshelœ dœ pe kœwusœrœ bata gbolo. Lœkœ á mœ wuta gbozu, mœ katœ œrœ tshagbolo ye. ¹² Ngœngœ asœke, a sœ kœwu ishiri ngbangbangba ala wushiri, kashe a wu bala tshatshu azœ dœ Ndjaba. Ngœngœ asœke,

kœwusœrœ nœ mœ sœ dœ mapaka; yé dœ anga løndo bale, mœ wusœ Ndjaba бата á tshe wu ndje sœ mœ.

¹³ Ngóngo asœke, œrœnœ asœmœ votó sœpe: kœyindœrœ, kœza lœsu ga pa œrœ œdœ kœyindœsho; kashe kœyindœsho dá sœ tœ egerœnœ kœropanœ kœ.

14

Kœgbara o'o œdœ kœpa angbi o'o ama ogo

¹ Utshunœ kœ, 'e para kœyindœsho. 'E sœ dœ egerœ ogo ndœ kœgbœ kœtorœ nœ Ishiri, kœropa nœ kœ, œnœ kœgbara dœ o'o. ² Gbambanœ nene, tsheneke á tshe sœ kœpa angbi o'o ama ogo, tshe sœsœ kœpa fœ azu nene, kashe tshe sœ kœpa fœ Ndjaba. Uzu bale œ dji tshelœ katanœ nene: lœ awa nœ Ishiri, tshe sœ kœpa tœ œrœ á a wuwusœ ádánœ nene. ³ Kashe tsheneke á tshe sœ kœgbara o'o sœ kœpa o'o fœ azu: tshe sœ kœmbœrœ adœke azu gboro lœ kœyindœrœ, tshe sœ kœto gbœgbœ fœ azu, yé œ sœ kœu endje ga tœnœ.

⁴ Tsheneke á tshe sœ kœpa angbi o'o ama ogo, tshe sœ kœmbœrœ adœke kolœ kœyindœrœ nœ œne kuti œne kœgerœ, kashe tsheneke á tshe sœ kœgbara o'o sœ kœmbœrœ adœke azu Ikrizia gboro lœ kœyindœrœ nœ endje.

⁵ Mœ sœ kœyindœ nœ adœke e'e para kœkœ 'e pa angbi o'o ama ogo, kashe kœropa nœ kœ, ogo nœ mœ kœdœ adœke 'e gbara o'o nœ Ndjaba. Uzu á tshe sœ kœgbara o'o nœ Ndjaba ropa tsheneke á tshe sœ kœpa angbi o'o ama ogo ye. Kashe tshe ropa ye nene œdœ uzu á tshe sœ kœpa angbi o'o ama ogo kœsœ dœ anga uzu á tshe wusœ kœpandœ ádánœ mbœrœ adœke azu Ikrizia gboro lœ kœyindœrœ. ⁶ Atamœ alaya, œ kœsœ adœke mœ kœna kœwu 'e yé á sœ kœpa angbi o'o ama ogo fœ 'e, mœ sœ dœ ádá ba ndœ 'e lœ œrœ gadœ? Lœ œrœ bale nene. Mœ sœ dœ ádá ba ndœ 'e œdœ mœ kœpandœ o'o tœ upu nœ adjapu á zatœ ye yiwa tœnœ, tœ upu nœ kœwusœrœ, tœ upu nœ kœgbara o'o ama Ndjaba œdœ pe tœ upu nœ kœyisœrœ fœ 'e yekane.

⁷ 'E sœ ndje ataa tœ œrœ kœbi dœ itshi, бата ngbake too kundi: œ kœsœsœ kœwa tshelœ itshinœ ngbi nene, bœ wusœ itshinœ á yindœ kœbi tœnœ koto o? ⁸ Yé œdœ aga kœmama tshelœ ikinœ ngbi nene, œdœ dá guma tœ ye ndœ kœna ndœ koshe a? ⁹ 'E'e ndje, œdœ o'o á 'e kœsœ kœpa tœnœ kœsœsœ ngbi nene, azu œ dji tshelœkata œneke á 'e sœ kœpa tœnœ koto o? 'E pa o'o ga lœ yugu. ¹⁰ Mara o'o ama ogo ngba waa pa tshapashœ, kashe anganœ bale á azu sœsœ kœdji ádánœ nene gugu nene. ¹¹ Andaa, œdœ mœ kœsœsœ kœdji tshelœ kata angbi o'o ama ogo á uzu sœ kœpa tœnœ nene, mœ wu she бата gene, yé tshe wu ndje mœ бата gene. ¹² 'E'e ndje awa bale, 'e sœ dœ egerœ ogo kœpara kœtorœ nœ Ishiri, kashe 'e para œneke á li adœke kœyindœrœ nœ azu Ikrizia gerœ.

¹³ Mbœrœ tœnœ ataa, uzu á tshe sœ kœpa angbi o'o ama ogo, œ li adœke tshe za avwala fœ Ndjaba á kœgbœ kœtorœ nœ kœmindœ ádánœ. ¹⁴ 'Edœ mœ kœsœ kœza avwala dœ angbi o'o ama ogo, Ishiri á sœ lœ mœ dá sœ kœmbœrœ akwa, kashe œ dœdœ kœwusœrœ nœ mœ nene. ¹⁵ Ataa, mœ mbœrœ koto o? Mœ za avwala lœ awa nœ Ishiri, kashe mœ za ndje avwala dœ mara nœ kœwusœrœ. Mœ bi itshi lœ awa nœ Ishiri, kashe mœ bi ndje itshi dœ mara nœ kœwusœrœ. ¹⁶ Gbambanœ nene, œdœ bœ kœsœ kœdonga Ndjaba kolœ lœ awa nœ Ishiri, uzu á tshe sœ kolœ kœdji o'onœ œ yindœ nœ adœke «Ame» kotoo ndœ avwala nœ kœgi mershe nœ zœ a? Gbambanœ nene, tshe djidji ndje ádá o'o á bœ sœ kœpa tœnœ nene. ¹⁷ Ataa avwala nœ kœgi mershe nœ zœ kœsœ dœ ádá waa ye gbaa, œ sœsœ kœmbœrœ adœke kœyindœrœ nœ anga uzu gerœ nene.

18 Mœ gi mershe fœ Ndjaba mbœrœ á mœ sœ kæpa angbi o'o ama ogo kærosœ 'e kœ. 19 Kashe lœ angbœtœ, mœ sœ kægbe kæpa o'o nœ kæwusœrœ mindu mbœrœ kæyi ndje sœ œrœ fœ anga azu tœ œsœncœ adœke mœ pa angbi o'o ama ogo kutu ndjokpa (10.000).

20 Alaya, 'e gbege o'o bœta agbolo nene; lœ ekperœ, 'e sœ bœta aaya agbolo, kashe 'e gbe o'o bœta agbozu. 21 Endje su bœla buku nœ Ndjaba adœke: «Gbozu pa adœke: “mœ pa o'o fœ azu nœ mœ lœ awa nœ angbi o'o ama ogo œdœ lœ awa nœ o'o ama agene.”

Yé ataa atamœ gbaa, endje dji mœ nene.»

22 Mbœrœ tœncœ ataa, kæpa angbi o'o ama ogo doédœ ambárá mbœrœ ayindœ Ndjaba nene, kashe tœncœ kœdœ ambárá mbœrœ ayingba Ndjaba. Kœgbara o'o doédœ ambárá mbœrœ ayingba Ndjaba nene, kashe œtœncœ kœdœ ambárá mbœrœ ayindœ Ndjaba.

23 Œdœ azu Ikrizia djigi kœngbœtœ endje, yé á endje para sœ kæpa angbi o'o ama ogo, azu á endje sœ kœdjidji gbambœncœ too ayingba Ndjaba á endje li ga zœ, œ wu endje 6a ta aayi iyi nene a? 24 Kashe œdœ azu para kœsœ kœgbara o'o, uzu á tshe dœ yingba Ndjaba too uzu á tshe djidji gbambœncœ yé á sœ kœli ga zœ, tshe wusœ ekperœ nœ ye yé œneke kœ á tshe sœ kœdji tœncœ œ wa ngbanga nœ ye. 25 O'o á zatœ ye wutœncœ 6a tœ lsu ye œ matœ endje ngbi ga shu. Tshe gote dœ kœfa tshatshu ye ga tœ œshœ, yé œ donga Ndjaba dœ kæpa adœke: «Ndjaba sœ adja ugurutœ 'e!»

Awa o'o 6a lœ Ikrizia

26 (Ere gadœ dá a kœmbœrœ a, alaya? Lœkœ á 'e kœngbœtœ 'e, uzu dœ uzu li ndœ kœbi itshi, kœyisœ œrœ too kœpandœ adjapu á zatœ ye yiwatœncœ, kæpa angbi o'o ama ogo too kœpandœ ádœncœ: œ li adœke œrœ ataa mbœrœtœ endje á kœyindœrœ nœ azu kœgerœ awa bale. 27 Œdœ azu kœetœrœ kæpa angbi o'o ama ogo, œ li adœke azu bisha too votœ kœropœncœ pa ndje o'onœ asœmœ, uzu dœ uzu manda anga, yé anga uzu kœsœ kœpandœ ádœncœ. 28 Œdœ uzu kœpandœ ádœncœ kœgugu nene, ayi kæpa angbi o'o ama ogonœ sœ koko lœ angbœtœ yé œ pa o'o ga tœ ye dœ tœ ye œdœ fœ Ndjaba. 29 Tœ upu nœ kœgbara o'o, œ li adœke azu bisha too votœ pa o'o yé anga endje kœwa o'onœ.

30 Œdœ anga uzu ugurutœ endje kœwusœ o'o á sœ kœto 6a ndœ Ndjaba, œ li adœke tsheneke á tshe sœ kæpa o'o sœ koko. 31 E'e para, 'e li kœgbara o'o, kashe uzu dœ uzu pa œsœ œncœ ye mbœrœ adœke uzu kœ kœwusœ œrœ, yé á kœsœ dœ gbgœ. 32 Œ li adœke ayi kœgbara o'o dœ ayengœ kœtorœ nœ kœgbara o'o nœ ishiri á sœ kœmbœrœ akwa lœ ye. 33 Gbambœncœ nene, Ndjaba doédœ Ndjaba nœ djingili nene, kashe œshe kœdœ Ndjaba nœ kœsœ gee.

Bata á sœ kœmbœrœtœ endje lœ Ikrizia para nœ azu á endje sœ yerœ, 34 œ li adœke ayashe sœ koko lœ angbœtœ: endje zaza awa fœ endje ndœ kœpapa o'o nene. Œ li adœke endje zatœ endje ga ati bœta á awa akwa nœ Moyizœ sœ kæpa ndje tœ nœ. 35 Œdœ endje kœyindœ kœwusœ anga ádá o'o bale dœ bale, œ li adœke endje yu akœ endje 6a sœnda. Œ sœsœ dœ œshœncœ nene adœke yashe pa o'o lœ angbœtœ.

36 'E gbe adœke, o'o ama Ndjaba to 6a ndœ 'e a? Œ na kolœncœ mbœrœ 'e a? 37 Œdœ uzu kœgbe adœke, œne kœdœ ayi kœgbara o'o too œne gbœ ishiri, œ li adœke tshe wusœ nœ adœke o'o á mœ su fœ 'e kœdœ awa o'o nœ Gbozu.

³⁸ Ædœ uzu kœwuwusœ nœ nene, œ yindœ kœpa adœke Ndjaba wuwu ndje sœ ye nene.

³⁹ Ataa, alaya mœ, 'e sœ dœ ogo nœ kœte aayi kœgbara o'o yé 'e papakata adœke endje pa angbi o'o ama ogo nene. ⁴⁰ Kashe, 'e sœ dœ gbɔdjela adœke œerœncœ kɔ mbœœrœtœ endje dœ ɔtshœncœ œedœ pe dœ awanœ.

15

Kœshe lœ akuzu nœ Kristu

¹ Alaya, mœ kpa yindœ kœpandœ Ɔtshɔ O'o á mœ pa lima ndœ nœ fœ 'e, á 'e yi lima ndœ nœ, á 'e sœpe kœyindœ nœ œerr kpesheke. ² Ædœ 'e kœtepa nœ kperœ ɓata á mœ yisœ nœ fœ 'e, œ she 'e lœ awanœ ye. Ædœ 'e kœtete lima pa nœ kperœ nene, kœyindœ nœ 'e sœ má gbambanœ.

³ O'o nœ utshunœ kɔ kœdœ œeneke á mœ gbɔ yé á mindœ nœ fœ 'e kœdœ adœke: Kristu tshu mbœœrœ ekperœ nœ azœ, ɓata á endje sú lima ga la buku nœ Ndjaba. ⁴ Endje shi she, yé tœ votɔ olo, tshe she lœ ugurutœ akuzu, ɓata endje sú ɓala buku nœ Ndjaba. ⁵ Tshe wuta ga ndœ Petro, manda nœ ga ndœ Andjokpa dœ bisha (12). ⁶ Tshe kpa wuta ga ndœ ayambarœ nœ ye kœropa kama mindu (500), awa bale. Anga endje ndjoro ugurutœ endje sœpe dœ soro, kashe anga ata endje tshu ye. ⁷ Manda nœ, tshe kpa wuta ndje ga ndœ Jake, yé œ kpa wuta ga ndœ aayi avwa para.

⁸ Manda nœ para, tshe kpa wuta ga ndœ mœ ndje, œmœ á mœ sœ ɓata endje zu mœ tœ uzunœ. ⁹ Gbambanœ nene, œmœ kœdœ aya ayi avwa kœrœsœncœ lœ ugurutœ aayi avwa para, œ lili adœke endje e mœ ayi avwa nene, mbœœrœ mœ mbœœrœ lima œœre kanga fœ azu Ikrizia nœ Ndjaba.

¹⁰ Kashe lœ ɔtshɔ lœsu nœ Ndjaba dá mœ sœ ɓata á mœ sœ asœ. Ɔtshɔ lœsu nœ ye ga ndœ mœ sœsœ gbambanœ nene. Kashe mœ mbœœrœ akwa kœrœsœ endje para. Dœ adjapu, œ doédœ mœ dá sœ kœmbœœrœ akwa nene, kashe ɔtshɔ lœsu nœ Ndjaba dá sœ kœmbœœrœ akwa lœ mœ. ¹¹ Ataa, kœto ɓa ndœ mœ too ɓa ndœ anga aayi avwa, tœncœ kœdœ o'o kœshe nœ Yisu lœ akuzu á 'a mindœ nœ yé á 'e yindœ nœ.

Kœshe lœ akuzu

¹² Ædœ 'a kœsœ kœmindœ nœ adœke Kristu she lœ akuzu, mbœœrœ gadé á anga azu ugurutœ 'e sœ kœpa adœke kœshe lœ akuzu gugu nene a? ¹³ Ædœ kœshe lœ akuzu kœgugu nene, Kristu sheshe ndje lœ akuzu nene, ¹⁴ œdœ Kristu kœsheshe lœ akuzu nene, kœpandœ o'o nœ 'a sœ gbambanœ, yé kœyindœ nœ 'e sœ ndje gbambanœ. ¹⁵ Æ sœ kœmatœ endje ɓata á'a kœdœ akpe atimu nœ Ndjaba, mbœœrœ 'a pa wala kœyindœ nœ adœke Ndjaba she Kristu lœ akuzu andaa tshe sheshe she nene, œdœ œ kœsœ adjapu adœke akuzu œ she nene. ¹⁶ Gbambanœ nene, œdœ akuzu kœsheshe nene, Kristu sheshe ndje lœ akuzu nene. ¹⁷ Ædœ Kristu kœsheshe lœ akuzu nene, kœyindœ nœ 'e sœ gbambanœ, 'e sœpe damba lœ ekperœ nœ 'e. ¹⁸ Æ yindœ kœpa adœke, ataa endjeneke á endje tshu lœ kœyindœ nœ ga ndœ Kristu, djingili ndje ye. ¹⁹ Ædœ œ kœsœ kolœ mbœœrœ soronœ asœke dá a sœ kœza lœsu azœ ga pa Kristu, azœ kœdœ aayi oyo kœropa azu para.

²⁰ Kashe dœ adjapu, Kristu she lœ akuzu ye; tshe she lœ akuzu utshu endjeneke á endje tshu ɓalima ɓata ali ngwarœ á endje kɔ mbœœrœ kœmindœ nœ adœke akuzu œ she bala lœ akuzu. ²¹ Ɔata á kuzu na lima lœ awa nœ uzu bale, kœshe lœ akuzu na ndje lœ awa nœ uzu bale: ²² ɓata azu para œ tshu lœ awa nœ Adamo, azu para œ gbɔ bala soro lœ awa nœ Kristu. ²³ Kashe, uzu dœ uzu sœ dœ ɔɓ nœ ye: Kristu dá sœ utshunœ, yé manda nœ kœdœ

endjeneke á endje dœ azu nœ Kristu lœkœ á tshe kwa bala tœ ye. ²⁴ Yé manda nœ kœ, ndœngœlœ osho œ na bala lœkœ á Kristu œ gi akwa nœ ogo tshagbozu fœ Aba azœ dœ Ndjaba manda kœndi tshelœ tshagbozu kœ œedœ gbœgbœ nœ ishiri kœ. ²⁵ Gbamba nœ nene, œ li adœke Kristu mbœrœ akwa tshagbozu nœ ye œerrr ga tœ adœke Ndjaba fa ayingba ye ga tshada ye. ²⁶ Ndœngœlœ yingba á Ndjaba œ nditshelœ ye kœedœ kuzu.

²⁷ Gbambancœ nene, endje sú bala buku nœ Ndjaba adœke: «Ndjaba ko œerœ kœ ga tshakudu ada ye*.» Kashe Ndjaba á tshe sœ kœkœ œerœ nœ kœ ga tshakudu ada Kristu ascœmœ, scœsœ lœ nœ nene. ²⁸ Lœkœ á Ndjaba œ ko œerœ kœ ga tshakudu ada Kristu, Gbolo nœ Ndjaba dœ tœ ye œ zatœ ye ga tshakudu Ndjaba á tshe ko œerœ kœ ga tshakudu ada ye ascœmœ. Ataa, Ndjaba œ dœ gbôzu tshapa œerœ kœ.

²⁹ Œdœ œ kœsœ lima kpi, œerœ gadœ dá azu á endje sœ kœgbœ batisimu mbœrœ akuzu sœ lima kœpara tœ nœ a? Œ kœsœ adjapu adœke akuzu œ she lœ akuzu nene, mbœrœ gadœ á azu sœ kœgbœ batisimu mbœrœ endje a? ³⁰ Yé 'a' dœ tœ 'a, mbœrœ gadœ á 'a sœ kœzatœ 'a œlœ dœ œlœ ga tœ œerœ á li kœndi 'a? ³¹ Alaya, œlœ dœ œlœ mœ sœ lœ kuzu. Œ sœ ndje adjapu adœke mœ sœ kœdu okoro mœ pa 'e mbœrœ á 'e ngbœtœ 'e bale dœ Yisu Kristu á tshe dœ Gbozu nœ azœ. ³² Koshe á mœ nga ga tœ aagea ba lœ Efeze, œ mbœrœ má lima gadœ ba ndœ mœ œedœ œ kœsœ má lima dœ mara kœtœndœrœ nœ azu a? Œdœ akuzu kœsœsœ kœshe lœ akuzu nene, a zi œerœ œ ndjo œerœ, mbœrœ mbatsha a tshu ye.

³³ 'E fafaratœ 'e nene: «Ekpe uzu á tshe na tœ awa dœ anga uzu, sœ kœndi œtshœ tshascœmœ.» ³⁴ 'E kwatœ 'e ndœ gbetshelœ nœ 'e bœta á li, yé œ tshapu kœmbœrœ ekperœ! Gbambancœ nene, mœ sœ kœpa o'onœ tœ œerœ tshula nœ 'e adœke anga azu ugurutœ 'e wuwusœ Ndjaba nene.

Undu azu á endje she lœ akuzu

³⁵ Kashe anga azu sœ kœyu osho adœke: «Dœ mara gadœ á akuzu sœ kœshe lœ akuzu a? Endje sœ kœkwa dœ undu ascœta a?» ³⁶ Œbœ kœedœ gbakindi! Œdœ bœ kœlu indji ngwarœ, œ tshu yeka á rœgo œ ko. ³⁷ Yé œeneke á bœ sœ kœlu tœnœ dœdœ dœngœ á sœ kœwuta tœnœ nene, kashe œtœnœ kœedœ djameya indji ngwarœ, indji ble too anga angbi œerœ. ³⁸ Manda nœ, Ndjaba sœ kœmbœrœ adœke indji ngwarœ to undu fœ dœngœ bœta á tshe yindœ nœ. Indji ngwarœ bale dœ bale sœ dœ ala dœngœ nœ ye dœ tœ ye.

³⁹ Anga songba bale á liili dœ anganœ gugu nene: azu sœ dœ œene endje kpi, aagea sœ dœ œene ndje kpi, ayanu sœ dœ œene endje kpi, ageatshalangu sœ ndje dœ œene endje kpi.

⁴⁰ Œrœ tshalafœ sœ zœ, yé œenœ tshapa œshœ sœ ndje zœ, kashe kœtshincœ scœsœ awa bale nene. ⁴¹ Kœtshi œlœ sœ kpi, kœtshi yapu sœ kpi, kœtshi angerepe sœ kpi. Angerepe ndje dœ tœ ye sœ kœtshi ndje kpi tœ anganœ.

⁴² Œsœ ndje ataa mbœrœ kœshe lœ akuzu nœ akuzu. Lœkœ á endje kœshi undu uzu, undu œ gba ye. Lœkœ á tshe kœshe lœ akuzu, tshe kpa tshu nene.

⁴³ Lœkœ á endje kœshi undu uzu, œtœnœ kœedœ œerœ á gaga nene yé œ gugu dœ gbœgbœ nene. Lœkœ á œ kœshe lœ akuzu ye, œ sœ dœ mokœ œedœ dœ gbœgbœ. Œ dœ undu uzu kœ sœ zœ, ⁴⁴ Lœkœ á endje kœshi undu uzu, œtœnœ kœedœ amba undu uzu á sœ lima dœ soro. Lœkœ á œ kœshe lœ akuzu, œ fa undu uzu á sœ kœmbœrœ akwa lœ awa nœ fshiri. Ataa, amba undu uzu á sœ dœ soro sœ zœ, yé undu uzu á sœ kœmbœrœ akwa lœ awa nœ fshiri sœ ndje zœ. ⁴⁵ Mbœrœ tœnœ ataa, endje sú ga la buku nœ Ndjaba adœke: «Ali uzu

* 15.27 15.27 Ada ye: œ yindœ kœpa adœke ada Kristu

lima, Adamo, fa lima uzu á tshe sœ dœ soro.» Kashe ndɔngɔɔ Adamo† kœdœ Ishiri á sœ kœza soro. ⁴⁶Ɖ dœdœ œneke á dœ Ishiri dá na utshunœ nene, kashe œneke á dœ amba undu uzu á sœ dœ soro. Ɖneke á sœ kœmbœrœ akwa lœ awa nœ Ishiri na manda nœ. ⁴⁷Ndjaba mbœrœ lima ali uzu dœ œshɔ. Bisha uzu to 6a lafo. ⁴⁸Azu tshapa œshɔ lilli dœ tsheneke á endje mbœrœ lima she dœ œshɔ, yé azu tshalafo lilli ndje dœ uzu á tshe to 6a lafo. ⁴⁹Yé awa bale a sœ 6ata ishiri uzu á endje mbœrœ she dœ œshɔ, awa bale ndje, a sœ ndje bala 6ata tœ ishiri uzu á tshe to 6a lafo.

⁵⁰Alaya, 'e wu œneke á mœ yindœ kœpa tœnœ dœke: Ɖneke á to lœ songba œdœ lœ indji lili kœli ga lœ Ogo gbozu nœ Ndjaba nene, yé œneke á gbaagba lili kœsœ awa bale dœ œneke á gba nene.

⁵¹Mœ sœ ndœ kœma o'o neke á zatœ ye yiwatœnœ fœ 'e. A tshu kɔ nene, kashe a fa bala tœ azœ kɔ ⁵²ngbangi, dœ iki aga 6a tœ ndɔngɔɔ osho. Gbambanœ nene, lɔkɔ á endje kœuru aga, akuzu œ she lœ kuzu dœ mara adœke endje kpa gba nene, yé azœ, a fatœ azœ bala ye. ⁵³Ɖ li adœke œneke á gbaagba fa tœ œrœ á gba nene, yé œneke á tshuutshu fatœ endje tœ œneke á tshu nene. ⁵⁴Ataa, lɔkɔ á œneke á gbaagba kœfa tœ œrœ á gba nene, yé œneke á tshuutshu kœfatœ endje tœ œneke á tshu nene, o'o 6a la buku nœ Ndjaba á mbœrœ bala tœ endje dœke: «Kuzu kpa gugu nene! Gbɔgbɔ nœ Ndjaba ropa kuzu ye!»

⁵⁵«Kuzu, gbɔgbɔ nœ zœ sœ kpœta a?

Kuzu, œrœ kowo kœwo dœ azu nœ zœ sœ kpœta a?»

⁵⁶Ɖrœ kowo nœ kuzu kœdœ ekperœ, yé gbɔgbɔ nœ ekperœ kœdœ awa akwa. ⁵⁷Kashe a donga Ndjaba á tshe sœ kœmbœrœ adœke a ropa ekperœ œdœ kuzu lœ awa nœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu!

⁵⁸Ataa, alaya á mœ yindœ 'e waa, 'e shi gbi, 'e tuturutœ 'e nene, 'e zatœ 'e ɔɔ dœ ɔɔ ndœ akwa nœ Gbozu, mbœrœ á 'e wusœ nœ adœke ɔgbɔ akwa á 'e sœ kœmbœrœ tœnœ sœsœ gbambanœ lœ akwa nœ Gbozu nene.

16

Kœngbɔɔa ngendja fœ azu Ikrizia 6a lœ Yerusalem

¹Tœ upu nœ kœngbɔɔa ngendja mbœrœ azu nœ Ndjaba 6a lœ Yerusalem, 'e mbœrœtœ 'e lindœ awa o'o á mœ za fœ azu Ikrizia kɔ 6a lœ Galate. ²Ali olo lœ pɔsɔ bale dœ bale, uzu dœ uzu œ ko ngendja á tshe gbɔndœ nœ ga indirinœ mbœrœ adœke endje kpa kœkakate adœke mœ na yeka á endje kœngbɔɔa nene. ³Lɔkɔ á mœ kœwuta ga zœ, mœ vwa endjeneke á 'e ke endje dœ mbeti adœke endje na dœ kœtorœ nœ 'e fœ azu Ikrizia 6a lœ Yerusalem. ⁴Ɖ kœli adœke mœ na ga zœ dœ tœ mœ, endje na tœ awanœ bale dœ mœ.

Kœgumatœsho ndœ ana gene

⁵Mœ na ga ndœ 'e manda kœro tɔ lœ Masedwane; gbambanœ nene, œ li adœke mœ vwanga djaga zœ. ⁶Mœ sœ kœwu adœke œndœ mœ idi teasho kpœndœ 'e zœ, anganœ yapu nœ izi djigi œ ro ye, mbœrœ á 'e kœti kane mœ lœ udu ana gene nœ mœ. ⁷Mœ yiyindœ kœwu 'e ndara kolœ lafo nene, œdœ Gbozu kœyindœ nœ, mœ gbe ndœ kœlo kpœtœ manda olo ndjoro.

⁸Kashe mœ sœ lœ Efeze œrr ga tœ olo nœ Patekate. ⁹Gbambanœ nene, manda kɔrɔ kpœmœ dœ egerœnœ adœke mœ mbœrœ akwa nœ mœ ye, ataa ayingba sœ ndjoro gbaa.

¹⁰Ɖdœ Timote kœna, 'e mbœrœ adœke tshe sœsœ dœ awa ugurutœ 'e nene, mbœrœ tshe sœ kœmbœrœ akwa nœ Gbozu 6ata mœ. ¹¹Uzu bale

† 15.45 15.45 Ndɔngɔɔ Adamo kœdœ Kristu

vwavwaratøe ye tõe Timote nene. 'E ti kane ye ga lafo adøeke tshe gu dõe kõesøe gee ga ndõe mõe, mbøerøe mõe sõe køkate she dõe aaya lõe køyindøerøe.

¹²Tõe upu nõe aya azõe dõe Apolo, mõe sõe kætø gbøgbø fõe she adøeke tshe ro ga ndõe 'e, øshe dõe aaya lõe køyindøerøe, kashe tshe yiyindøe køena ngøngøne asøe nene. Tshe na ga zõe ødøe tshe køegbø awa.

Ndøngøbø o'o døepe abala

¹³Ala 'e gbø, 'e shi gbi lõe køyindøerøe, 'e sõe tõe ayakoshe, 'e sõe dõe gbøgbø.

¹⁴'E mbøerøe akwa kø dõe køyindøeshø.

¹⁵Aaya lõe køyindøerøe, anga o'o bale á kpa sõe mbøerøe 'e døeke: 'e wusøe nõe adøeke Esetefanase dõe azu tsheløe bingi nõe ye køedøe azu á endje yindøe Ndjaba utshunøe ßa lõe Akayi; endje zatøe endje djigi ndõe køembøerøe akwa nõe azu nõe Ndjaba. ¹⁶Ataa, 'e mbøerøetøe 'e lindøe o'o mara azu ataa ødøe fõe endjeneke kø á endje sõe køembøerøe øgbø akwa awa bale dõe endje.

¹⁷Mõe sõe dõe yanga ndõe køewu Esetefanase, Fortunatuse dõe pe Akayikuse. Løkø á mõe wu endje, øsøe ßata mõe wu 'e para. ¹⁸Gbambanøe nene, endje mbøerøe adøeke løsu mõe ødøe ønøe 'e sõe ziti. 'E wusøe køelise mara azu ataa.

¹⁹Azu lõe Ikrizia kø ßa lõe Azi vwa abala fõe 'e. Akilase, Prisika ødøe pe azu Ikrizia á endje sõe køengbøtøe endje ga tønøe ßa ndõe endje, vwa abala fõe 'e lõe i'iri Gbozu. ²⁰Alaya para køkø lõe køyindøerøe bala 'e. 'E za øeyerøe abala lõe ugurutøe 'e.

²¹Ømøe Polo, mõe bala 'e, mõe su abala asøe dõe adja kane mõe dõe tõe mõe.

²²Ødøe uzu køyiyindøe Gbozu nene, endje darandøe ye.

Maranata*!

²³Kaka øtshø løsu nõe Gbozu Yisu sõe dõe 'e.

²⁴Mõe yindøe 'e kø lõe køengbøtøe 'e bale dõe Yisu Kristu.

* **16.22** 16.22 Maranata: O'onøe asøemøe sõe dõe o'o ama ogo Arameye: øe yindøe køepa adøeke «Gbozu, na ga mõe»

Bisha mbeti á Polo sú fœ azu Koriti Tshatshu o'o

Asœke kœdœ bisha mbeti á Polo sú fœ ayindœ Ndjaba 6a lœ Koriti. Angata Ayuda na ga lœ Koriti yé œ yi lima sœ œerœ á sœ kpi tœ Ɔtsho O'o á Polo yi lima sœ nœ utshunœ. Endje sœ lima ndje kœpa adœke Polo doédœ adja ayi avwa nœ Kristu nene. O'o endje ndi lima Ɔtsho anga ayindœ Kristu yé á Polo yi lima kœna ga zœ.

Ba la bisha mbœtinœ asœke, Polo pandœ ádá á tshe nana kœwu endje nene. Tshe ma ndje fœ endje adœke œne kœdœ adja ayi avwa nœ Kristu mbœrœ á œne kœsœ lœ kœmœ, Ndjaba sœ kœma gbœgbœ nœ ye fœ œne. Tshe pa fœ endje adœke œne gbe kœngbœbatœ œne bale dœ ayindœ Ndjaba 6a lœ Koriti, ataa endje shi gbi lœ kœngbœba œerœ mbœrœ kœti kane ayindœ Ndjaba 6a lœ Yerusaleme. Ga panœ, œne gbe má kœna mbœrœ kœpa adjapu fœ endjeneke á endje kakatœ kœmbœrœ ekperœ nene asœmœ.

Polo sœ kœpa adœke œne kœdœ adja ayi avwa mbœrœ tshe yi lima ndœ nœ adœke azu wusœ Ɔtsho O'o yé œ wusœ nœ ndje adœke Yisu kœdœ Gbozu.

Mbetinœ kurutshelœtœ ye atake:

- Polo bala endje yé œ gi mershe fœ Ndjaba (1.1-11)
- Akwa nœ aayi avwa 6a ndœ ayindœ Ndjaba (1.12-2.17)
- Kœyindœ anga azœ 6a ta á Kristu yindœ azœ (3.1-7.16)
- Kœti kane aayi oyo (8.1-9.15)
- Polo pa adœke œne kœdœ adja ayi avwa (10.1-13.10)
- Ndangœ abala (13.11-13)

Abala

¹œmœ Polo, Ndjaba e mœ lindœ gbetshelœ nœ ye adœke mœ te ayi avwa nœ Yisu Kristu. A'a dœ aya azœ dœ Timote dá su mbetinœ asœke fœ 'e dœ azu Ikrizia nœ Ndjaba 6a lœ Koriti œdœ fœ ayerœ azu nœ Ndjaba kœ 6a lœ ogo Akayi djigi. ²Kaka adœke Aba azœ dœ Ndjaba œdœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu ma Ɔtsho lœsu ga ndœ 'e yé œ za kœsœ gee fœ 'e.

Polo gi mershe fœ Ndjaba

³A donga Ndjaba, Aba Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu, Aba á tshe sœ dœ lœsu nœ kœwu oyo yé á dœ Ndjaba á tshe sœ kœto gbœgbœ fœ azœ dœ mara kœ. ⁴Tshe sœ kœto gbœgbœ fœ azœ lœ oyo nœ azœ kœ mbœrœ adœke a li kœto ndje gbœgbœ á a gbœ dœ tœ azœ 6a ndœ Ndjaba fœ endjeneke á endje sœ lœ oyo. ⁵Gbambanœ nene, 6ata á a ngbœtœ azœ awa bale dœ Kristu lœ kœwu œerœ kanga nœ ye asœmœ, Ndjaba œ to ndje egerœ gbœgbœ fœ azœ lœ awa nœ Kristu. ⁶Yé œdœ 'a kœsœ kœwu oyo, œ sœ mbœrœ adœke 'e gbœ gbœgbœ œdœ kœshe. œdœ 'a kœgbœ gbœgbœ, œ sœ mbœrœ adœke 'e gbœ gbœgbœ á mbœrœ adœke 'e shi gbi dœ ugu lœsu lœ tshetœ oyo nœ 'a ndje á 'a sœ kœwu tœnœ. ⁷Ataa, 'a ko lœsu 'a djigi ga pa 'e. Gbambanœ nene, 'a wusœ nœ adœke 6ata á 'e wu oyo awa bale dœ 'a asœmœ, Ndjaba œ to ndje gbœgbœ á tshe to ndje fœ 'a asœmœ fœ 'e.

⁸Alaya 'a, 'a yindœ nœ adœke 'e wusœ mara oyo á 'a wu 6a lœ ogo Azi: kikili oyo ro lima pa 'a ye, 'a lili lima kœru lœsu 'a nene yé 'a kpa gbege lima adœke 'a sœ dœ soro nene. ⁹Dœ adjapu, 'a sœ lima kœwu adœke endje wa œgbœ ngbanga nœ kuzu ga tœ 'a. œ mbœrœtœ ye lima ataa mbœrœ á 'a kœzaza

lɔsu 'a ga tɔe 'a dɔe tɔe 'a nene, kashe kolɔe fɔe Ndjaba á tshe sɔe dɔe gbɔgbɔ kɔeshe azu lɔe kuzu. ¹⁰ Ɖeshe dá she 'a lɔe mara kuzu asɔemɔe, tshe kpa she 'a bala zɔe. Dɔe adjapu, 'a ko lɔsu 'a ga tɔe ye adɔeke tshe kpa she 'a zɔe. ¹¹ E'e ndje, 'e sɔe kɔeti kane 'a ga lafo lɔe awa nɔe avwala nɔe 'e. Ataa, Ndjaba ɔe ma ɔtshɔ lɔsu mangba avwala á azu ndjoro za tɔe upu nɔe 'a, tshe to bala ɔtshɔrɔnɔe asɔemɔe fɔe 'a yé azu ndjoro ɔe gi bala mershe fɔe she tɔe upu nɔe 'a.

Polo fa gbetshelɔe nɔe ye lɔe ana gene

¹² Ɖeroe á a sɔe kɔezatɔe azɔe dɔe yanga tɔenɔe dɔeke: ɓata á lɔsu 'a sɔe kɔema tɔenɔe, mara kɔembɔerɔetɔe 'a pa tshapashɔnɔe ɔedɔe mara kɔembɔerɔetɔe 'a ga ndɔe 'e, 'a sɔe kɔembɔerɔe dɔe ɔmɔ lɔsu ɔedɔe dɔe adjapu nɔe Ndjaba, 'a mbɔembɔerɔe dɔe kɔewusɔetɔe nɔe azu nene, kashe 'a mbɔerɔe lɔe awa nɔe ɔtshɔ lɔsu nɔe Ndjaba. ¹³ Yé ɓala mbeti nɔe 'a, 'a su kolɔe ɔeneke á 'e sɔe kɔedi tɔenɔe yé á sɔe kɔewusɔe ádánɔe. Kashe mɔe wu adɔeke 'e wu bala sɔe ádá ɔeneke dɔe ɔtshɔnɔe, ¹⁴ mbɔerɔe 'e wu kolɔe sɔe tshakalanɔe: 'a dɔe bala yanga nɔe 'e ɓata e'e ndje, 'e dɔe bala ɔenɔe 'a dɔe olo kɔekwa Gbozu Yisu.

¹⁵ Yé lɔe kɔeko lɔsu mɔe asɔemɔe, mɔe gbe lima kɔena ga ndɔe 'e utshunɔe mbɔerɔe adɔeke Ndjaba to bisha ɔtshɔ lɔsu nɔe ye fɔe 'e. ¹⁶ Mɔe yi lima ndɔe kɔena ɓa ndɔe 'e, manda nɔe á kɔero ga lɔe Masedwane. Lɔko á mɔe katɔe Masedwane ti, mɔe kwatɔe mɔe ga ndɔe 'e mbɔerɔe adɔeke 'e ti kane mɔe lɔe ana nɔe mɔe ga lɔe ogo Yuda. ¹⁷ Lɔko á mɔe pa fɔe 'e adɔeke mɔe mbɔerɔe ataa, mɔe pa o'o bisha lɔe ama mɔe a? Lɔko á mɔe kɔeka ga pa ɔeneke á mɔe yindɔe kɔembɔerɔe tɔenɔe, mɔe sɔe kɔembɔerɔe tɔenɔe ɓata azu tshapashɔ dɔe kɔepa pa tshetɔe ɔeroe adɔeke «ɔe» ɔedɔe «ɔeɔ» a? ¹⁸ Ndjaba kɔeshe timu nɔe mɔe tɔe ɔeneke á mɔe pa lima fɔe 'e, mɔe papa fɔe 'e «ɔe» ɔedɔe «ɔeɔ» pa tshetɔe ɔeroe bale nene. ¹⁹ Gbambanɔe nene, Yisu Kristu, Gbolo nɔe Ndjaba á 'a mindɔe ye fɔe 'e: Silve, Timote ɔedɔe ɔemɔe, papa «ɔe» ɔedɔe «ɔeɔ» pa tshetɔe ɔeroe bale nene. Kashe, ɔeshe kɔedɔe kolɔe «ɔe». ²⁰ Yé ɔeshe kɔedɔe «ɔe» á sɔe kɔema ɔeneke á Ndjaba pa tɔenɔe. Lɔe awa nɔe Yisu Kristu dá 'a sɔe kɔepa «Ame» mbɔerɔe kɔeza moko fɔe Ndjaba. ²¹ Yé Ndjaba dɔe tɔe ye dá sɔe kɔetepa azɔe dɔe 'e ngbiri lɔe kɔengbɔtɔe azɔe dɔe Kristu. Ndjaba dá sɔe kɔeke azɔe dɔe tɔe ye. ²² Tshe ta ambara á sɔe kɔema adɔeke azɔe kɔedɔe agbolo nɔe ye ga tɔe azɔe, yé ɔe to Ɖtshɔ Ishiri ga lɔsu azɔe ɓata ɔtshɔrɔe á tshe gbɔndɔe nɔe fɔe azɔe.

²³ Mɔe za Ndjaba tɔe timu ɔedɔe mɔe kɔesɔe kɔepa wala, tshe wo mɔe ye: ɔe sɔe mbɔerɔe kɔengbɔndɔe 'e dá mɔe wa adɔeke mɔe kwatɔe mɔe ga lɔe Koriti nene. ²⁴ A sɔesɔe kɔepara awa kɔeza ɔeneke á li dɔe kɔeyindɔerɔe nɔe 'e dɔe ɔgbɔ fɔe 'e nene, kashe 'a gbe ndɔe kɔete ga ndɔe yanga nɔe 'e mbɔerɔe á 'e zatɔe 'e dɔe ɔtshɔnɔe lɔe kɔeyindɔerɔe.

2

¹ Tɔe mɔe nɔe mɔe, mɔe wa adɔeke mɔe kwatɔe mɔe ga ndɔe 'e mbɔerɔe á kpa kɔeza oyo fɔe 'e nene. ² Gbambanɔe nene, ɔedɔe mɔe kɔeza oyo fɔe 'e, ede dá za yanga fɔe mɔe a? Ɖ dɔédɔé uzunɔe á mɔe za oyo fɔe she asɔemɔe nene a? ³ Mbɔerɔe tɔenɔe ataa dá mɔe su mbetincɔe asɔe fɔe 'e kparawa adɔeke lɔko á mɔe kɔewuta ɓa zɔe, azu á sɔe má adɔeke endje za yanga fɔe mɔe kɔezaza oyo fɔe mɔe nene. Andaa mɔe wusɔe 'e kɔ, mɔe wusɔe nɔe adɔeke ɔedɔe mɔe kɔesɔe dɔe yanga, e'e ndje kɔ 'e sɔe dɔe yanga. ⁴ Lɔko á mɔe su mbetincɔe asɔemɔe fɔe 'e, mɔe sɔe lima dɔe oyo ɔedɔe dɔe gbetshelɔe waa ɔerrr ga tɔe iki. Mɔe susu mbetincɔe mbɔerɔe kɔeza oyo fɔe 'e nene, kashe mɔe su mbɔerɔe 'e wusɔe nɔe adɔeke mɔe yindɔe 'e kɔerosɔe nɔe.

Kædjercændɔe ekperɔe nɔe anga azɔe

⁵ Ædœ uzu kœmbœrœ œrœ oyo fœ mœ, œ doédœ kolœ fœ mœ kuti mœ dá tshe mbœrœ fœ mœ nene, kashe mbœrœ 'e kœ yé a papa tœ œsœ nœ kœropanœ nene. ⁶ Mbœrœ mara uzu ataa, œ li adœke azu ndjoro ugurutoe 'e gbagbara she. ⁷ Mbœrœ tœnœ ataa, ngœngœnœ asœke, œ li adœke 'e ma œtshœ lœsu yé œ to gbœgbœ fœ she kparawa adœke tshe sœsœ kolœ lœ egerœ oyo waa nene. ⁸ Mœ sœ kœpa fœ 'e adœke, 'e ma kœyindœsho nœ 'e ga ndœ ye. ⁹ Gbambœnœ nene, ádánœ á mœ su mbetinoe fœ 'e dœke: mœ yi má ndœ kœwu lœsu 'e œdœ 'e kœsœ kœmbœrœtœ 'e djigi lindœ o'o ama mœ. ¹⁰ Ædœ 'e kœdjærœndœ ekperœ nœ uzu, mœ djærœ ndje ndœ nœ ye. Yé œdœ mœ kœdjærœndœ ekperœ nœ ye dœ mara b̄ata á mœ mbœrœ asœmœ, mœ mbœrœ mbœrœ 'e b̄a utshu Kristu, ¹¹ mbœrœ adœke Satana kœgbœgbœ awa kœfara azœ nene. Gbambœnœ nene, a wusœ gbetshelœ nœ ye dœ œtshœnœ.

Polo ba lakpi Trowase

¹² Lœkœ á mœ wuta b̄a lœ Trowase mbœrœ kœpandœ Ætshœ O'o nœ Kristu, mœ wu adœke Gbozu za lima œtshœ awa á li fœ mœ adœke mœ pandœ nœ. ¹³ Andaa, mœ sœ lima dœ awa waa mbœrœ á mœ gbœgbœ lima aya mœ dœ Tito nene. Mœ ka lima tœ azu Trowase ti yé á ro ga lœ Masedwane.

Kœropa koshe mbœrœ Kristu

¹⁴ A donga Ndjaba mbœrœ á tshe gi azœ na tœnœ adœke a ropa koshe lœ awa nœ Kristu, yé á sœ kœmbœrœ adœke tshafu yombo nœ kœwusœ ye za osho djigi lœ awa nœ azœ. ¹⁵ Yé azœ kœdœ yombo nœ Kristu á tshafunœ ga waa á tshe to fœ Ndjaba mbœrœ endjeneke á endje she œdœ endjeneke á endje sœ lœ djingili. ¹⁶ Mbœrœ anga azu, œtœnœ kœdœ tshafu kuzu á sœ kœyi osho ga lœ kuzu; mbœrœ anga endje, œtœnœ kœdœ tshafu soro á sœ kœyi osho ga lœ soro. Yé efé dá li kœmbœrœ mara akwanœ ata a? ¹⁷ 'A sœsœ b̄ata anga azu á endje za o'o ama Ndjaba tœ kœyœrœ nene, kashe mbœrœ á Ndjaba dá vwa 'a, 'a sœ kœpa dœ adjapu b̄a utshu ye lœ kœngb̄otœ 'a awa bale dœ Kristu.

3

Aayi akwa nœ tafo ayo

¹ 'A kpa donga tœ 'a dœ tœ 'a a? Too 'a gbe kœmbœrœ b̄ata anga azu adœke 'a ma mbeti á endje donga 'a alanœ fœ 'e too 'a yœshondœ nœ b̄a ndœ e'e a? ² Mbeti nœ 'a kœdœ e'e, mbeti á endje sú ga lœsu 'a á azu kœ wusœ nœ ye á di. ³ Æ sœ adjapu adœke, e'e kœdœ mbeti á Kristu su yé 'a sœ kœgb̄ondœ nœ. Mbetinoe asœmœ, tshe susu dœ tadja nene kashe tshe su dœ Ishiri nœ Ndjaba nœ soro; tshe susu tœnœ ga pa ndaba tame nene, kashe tshe su ga pa ndaba songba b̄a tœ lœsu 'e.

⁴ 'A sœ kœpa ataa gbambœnœ nene, 'a za lœsu 'a ga pa Ndjaba lœ awa nœ Kristu. ⁵ 'A wusœ nœ adœke 'a lili kœmbœrœ ataa dœ gbœgbœ nœ 'a dœ tœ 'a nene, kashe gbœgbœ nœ 'a to b̄a ndœ Ndjaba. ⁶ Æshe dá to gbœgbœ fœ 'a adœke 'a wuta aayi akwa tœ upu nœ kœmindœ tafo ayo. Tafo ayonœ asœmœ doédœ awa akwa á endje sú nene, kashe Ætshœ Ishiri dá sœ kœyisœ awa fœ 'a. Awa akwa á endje sú sœ kœyi azu ga lœ kuzu utshu Ndjaba, kashe Ætshœ Ishiri sœ kœto soro.

⁷ Ndjaba su lima akwa nœ kuzu dœ mbeti ga pa tame yé mokœ nœ ye sœ lima kœtshi panœ. Tshatshu Moyize sœ lima kœtshi tœnœ dœ mara adœke azu Israyele li kœtœndœ ye nene, andaa œndœ kœtshi tœnœ didi lima nene.

⁸ Ataa, akwa neke á Ishiri sœ kœmbœrœ tœnœ œ sœ dœ mokœ tœpanœ kpuru

nene a? ⁹Yé œdœ akwa á sœ lima kœyi azu ga lœ kuzu kœsœ dœ mokɔ, œneke á sœ kœmbœrœ adœke azu sœ ndjii ɓa utshu Ndjaba œ sœ dœ mokɔ tɔpanœ kpuru ye! ¹⁰A li kœpa ndje adœke mokɔ á sœ lima kœtshi tœnœ katshatsha, œ djerœwa ɓa utshu mokɔ neke á ropanœ ngœngœ asœke. ¹¹Gbambanœ nene, œdœ œneke á œndœnce didi lima nene kœsœ dœ mokɔ, œnœ œneke á sœ waa dœ waa œ sœ koto o?

¹²Bata á 'a sœ kœko lœsu 'a ga tœ adja o'onœ ascœmœ ataa, 'a yindœ nœ dœ lœsu 'a. ¹³'A sœsœ kœmbœrœ ɓata Moyize á tshe za lima siriki tshu ga utshu ye mbœrœ adœke agbolo Israyele kœwuwu mara á kœtshinœ, á œndœnce didi nene ascœmœ, œ yiwa dœ tœnœ nene. ¹⁴Kashe kœwusœrœ nœ endje sœ lima lœ ubu osho! Yé œerrr ga tœ olo asœke, tshetœ sirikinœ ascœmœ sœ zœ lœkɔ á endje kœsœ kœdi buku nœ ongboro ayo. Kolœ lœ awa nœ Kristu dá sirikinœ ascœmœ œ yiwa. ¹⁵Dœ adjapu, œrrr kpesheke nœ asœ, lœkɔ bale dœ bale á endje kœsœ kœdi buku nœ Moyize, siriki sœ ɓa lœsu endje. ¹⁶Ɛ sœ kolœ lœ awa nœ kœfatshalœsu ga ndœ Gbozu dá sirikinœ œ te. ¹⁷Gbambanœ nene, Gbozu kœdœ Ishiri. Yé osho á Ishiri nœ Gbozu sœ tœnœ, œtœnce kœdœ osho á azu dœdœ akanga nene. ¹⁸Azœ kɔ a gi siriki tshatshu azœ ye, a ma mokɔ nœ Gbozu. Ataa, a fatœ azœ mbœrœ kœsœ awa bale ɓata Gbozu dœ mokɔ á sœ kolœ tœ egerœnce lœ awa nœ ye á tshe dœ Ishiri.

4

Gbɔgbɔ nœ azœ to ɓa ndœ Ndjaba

¹Bata á Ndjaba wu oyo 'a yé á za akwanœ asœke fœ 'a, 'a mœmœ lœ œkɔ 'a nene. ²'A vwaratœ 'a tœ œrœ nœ tshula kɔ á zatœ endje yiwa tœnœ, 'a sœsœ kœmbœrœ œrœ dœ afara nene yé œ sœsœ ndje kœfatshelœ o'o ama Ndjaba nene. Kashe 'a sœ kœyisœ adjapu ngbi, yé œ sœ kœpara awa adœke azu kɔ yindœ 'a ɓa utshu Ndjaba. ³Andaa, œdœ Ɔtshɔ O'o á 'a sœ kœmindœ nœ kœsœsœ ngbi nene, œ sœ kolœ mbœrœ azu á endje sœsœ dœ kœyindœrœ nene. ⁴Endje sœsœ dœ kœyindœrœ nene mbœrœ ndjaba nœ tshapashœ asœke, bu ala endje dœ kœwusœrœ nœ endje ga tœnœ ye. Tshe sœ kœpakata endje adœke endje wu ishiri osho á Ɔtshɔ O'o tœ upu nœ mokɔ nœ Kristu á tshe dœ ishiri Ndjaba, sœ kœmindœ nœ. ⁵'A yiyisœ œrœ tœ 'a dœ tœ 'a nene, kashe á sœ kœyisœ œrœ tœ upu nœ Gbozu Yisu Kristu. Tœ a'a nœ 'a, 'a sœ kœpa ngbi adœke a'a kœdœ aayi akwa nœ 'e mangba Yisu. ⁶Gbambanœ nene, Ndjaba á tshe pa lima adœke: «Kaka adœke ishiri osho tshi ɓa ugurutœ ubu osho nari!» Ɛshe dœ tœ ye dá tshi ɓa tœ lœsu 'a mbœrœ kœto kœwusœrœ lœ mokɔ nœ ye á matœ ye ɓa tshatshu Kristu.

⁷Kashe a'a dá Ndjaba za kœgbœrœnce ascœmœ fœ 'a, yé á sœ kœgbœndœ nœ ɓa lœ lœsú. 'A sœ kœyisœ nœ adœke gbɔgbœnce á rosœ nœ ascœmœ to ɓa ndœ Ndjaba, kashe œ toto ɓa ndœ a'a nene. ⁸'A sœ kœwu tshelœ áká oyo ngbangbangba kashe œ roropa 'a nene; 'a sœ dœ awa tœ lœsu 'a, kashe 'a gigi lœsu 'a tœ Ndjaba nene. ⁹Azu mbœrœ œrœ kanga fœ 'a, kashe Ndjaba kakatœ 'a nene. Endje ko 'a vesho, kashe 'a tshutshu nene. ¹⁰Ɔlɔ dœ œlɔ, 'a sœ dœ kœɓa kuzu nœ Yisu lœ œkɔ 'a mbœrœ adœke soro nœ ye yi ndje tœ ye ga lœ œkɔ 'a. ¹¹Lœ soro nœ 'a djigi, 'a sœ lœma kuzu mangba Yisu, mbœrœ adœke soro nœ ye li ndje ga lœ undu 'a œnœ kuzu. ¹²Ataa, kuzu sœ kœli dœ akwa ga lœ 'a, kashe 'e sœ kœgbœ soro.

¹³Endje sú ɓa la Buku nœ Ndjaba adœke: «Mœ sœ dœ kœyindœrœ mbœrœ tœnœ á mœ pa o'o.» A'a ndje lœ tshetœ gbetshelœ nœ kœyindœrœ ascœmœ, 'a sœ dœ kœyindœrœ yé mbœrœ tœnœ dá 'a sœ kœpa o'o. ¹⁴Gbambanœ nene,

'a wusœ nœ adœke Ndjaba á tshe she Gbozu Yisu læ akuzu, tshe she ndje azœ awa bale dœ Yisu yé œ ko 'a dœ 'e ga indiri ye. ¹⁵ Æneke kœ á 'a sœ kœshi gbi læ nœ, œ sœ mbœrœ 'e mbœrœ adœke azu sœ kœli ga panœ ga panœ ga læ œtshœ lœsu nœ Ndjaba. Ataa, azu œ ngba mbœrœ kœgi mershe œdœ mbœrœ kœdonga mokœ nœ Ndjaba.

Soro læ awa nœ kœyindœrœ

¹⁶ Mbœrœ tœnœ ataa, 'a mœmœ nene. Ataa œdœ soro nœ 'a œnœ azu kœsœ kœmœ tœnœ yima yima, soro nœ 'a œnœ ishiri sœ kœkwa tœnœ œlœ dœ œlœ.

¹⁷ Gbambanœ nene, oyo á 'a sœ kœwu tœnœ manda olo teasho, œ sœ kœguma mokœ neke á sœ waa dœ waa yé á gerœ kœropanœ, fœ azœ. ¹⁸ 'A koko lœsu 'a nene ga pa œrœ á a wu, kashe 'a ko lœsu 'a ga pa œneke á a wuwu nene. Gbambanœ nene, œndœ œrœ á a wu didi nene, kashe œndœ œneke á a wuwu nene sœ kœdi tœnœ waa dœ waa.

5

¹ Gbambanœ nene, a wusœ nœ adœke œdœ undu azœ œnœ œshœ asœke á sœ bœta anda tande kœndi, a sœ dœ anga anda á Ndjaba mœ á sœ waa dœ waa bœ lafo. Æ doédœ azu dá mœ andanœ asœmœ dœ kane endje nene. ² Ngœngœ asœke, a sœ kœpulœma azœ mbœrœ á a sœ dœ egerœ ogo adœke a li ga læ anda œnœ tshalafœ. ³ Æ mbœrœtœ endje kolœnœ adœke a sœ dœ læba tœ azœ yé a sœsœ kpendronœ nene. ⁴ Adjapu, bœta á a sœpe damba læ anda tandœnœ asœmœ, a pulœma zœ bœta a gbœ upu. Æ sœsœ adœke a yindœ kœ'eatœ azœ tœ œkœ azœ œnœ tshapashœ nene, a yindœ kœverœ tafo œkœ azœ œnœ tshalafœ ga panœ mbœrœ adœke œneke á tshuutshu, fa tœ œneke á tshu nene. ⁵ Tsheneke á tshe guma azœ mbœrœ tshambatshanœ asœmœ, kœdœ Ndjaba. Tshe za Ishiri nœ ye fœ azœ tœ ndanga nœ œtshœrœ á tshe gbœndœ nœ fœ azœ bœ lafo.

⁶ Mbœrœ tœnœ ataa, a su kolœnœ dœ kœyindœrœ tœ lœsu azœ. A wusœ nœ adœke bœta á a sœpe damba læ œkanœ asœke, a sœ bœ ushu tœ anda nœ azœ, læ ingirinœ tœ Gbozu. ⁷ Gbambanœ nene, a sœ kœro manda kœyindœrœ kashe œ doédœ manda œneke á a sœ kœwu dœ ala azœ nene. ⁸ Adjapu, a su dœ kœyindœrœ tœ lœsu azœ yé a gbe kœkatœ anda œnœ œkœ azœ asœke mbœrœ kœna kœsœ ndœ dœ Gbozu. ⁹ Kashe ataa œdœ a kœsœ læ œkœ asœke too a kœgitœ azœ lœnœ, ogo nœ azœ utshunœ kœ kœdœ adœke a za yanga fœ she. ¹⁰ Gbambanœ nene, œ li adœke azœ kœ a na ga utshu Kristu mbœrœ adœke tshe wa ngbanga nœ azœ. Dœ tœnœ ataa, uzu dœ uzu œ gbœ œrœ tshangba œneke á tshe mbœrœ læ soro ye bœ pa œshœ, too læ œtshœrœ too læ ekerœ.

O'o tœ upu nœ kœgi ayo

¹¹ Bœta á 'a wusœ mara á li adœke a kpa dœ awa Gbozu asœmœ, 'a sœ kœmbœrœ kœ adœke azu yindœ o'onœ asœmœ. Ndjaba wusœ azœ dœ œtshœnœ yé mœ sœ kœgbe adœke bœ læ 'e dœ tœ 'e, 'e wu ndje sœ mœ ye.

¹² 'A kpa yiyindœ kœdonga tœ 'a dœ tœ 'a bœ utshu 'e nene, kashe 'a sœ kœgbe adœke 'e donga tœ 'e mbœrœ 'a. Ataa, á 'e kœwusœ kœgi o'o fœ azu á endje sœ kœdonga tœ endje tœ œneke á sœ kœmatœ endje ngbi ga tœ ala azu, kashe á endje wuwusœ œneke á sœ bœ lœsu uzu nene. ¹³ Æ kœsœ dœ adjapu adœke 'a wuta agbakindi azu, 'a wuta ataa mbœrœ upu nœ Ndjaba. Kashœ œ kœsœ adœke 'a wuta azu nœ œtshœ gbetshelœ, 'a wuta ataa mbœrœ 'e. ¹⁴ Gbambanœ nene, kœyindœshœ nœ Kristu ropa azœ, yé a wusœ nœ adœke uzu bale tshu tœ upu nœ azu kœ, azu kœ tshu dœ she awa bale. ¹⁵ Tshe tshu tœ upu nœ azu

kɔ mbœrœ adœke endjeneke á endje sœ dœ soro, kœsœsœ dœ tœnœ mbœrœ endje dœ tœ endje nene, kashe endje sœ dœ tœnœ mbœrœ tsheneke á tshe tshu yé á kwatœ ye ga lœ soro mbœrœ endje.

¹⁶ Mbœrœ tœnœ ataa, kœto kpesheke, 'a kpa wuwusœ uzu bale tœ mara nœ azu nene. Ataa œdœ 'a kœwu lima sœ Kristu b̄ata uzu gbaa, ngœngœnœ asœke 'a kpa wuwusœ ye atamœ nene. ¹⁷ Œdœ uzu kœngbotœ ye bale dœ Kristu, tshe wuta tafo uzu ye: œneke á dœ ongboro œrœ yiwa ye, kashe tafo œrœ dá sœ zœ. ¹⁸ Œrœ ascœmœ kɔ to ̄ba ndœ Ndjaba. Tshe gi ayo ga ugurutœ azœ dœ she lœ awa nœ Kristu yé œ za akwa nœ kœgi ayo fœ azœ. ¹⁹ Gbambancœ nene, lœ awa nœ Kristu, Ndjaba gi ayo ga ugurutœ ye dœ azu kɔ; tshe gbgbe dœ ekperœ nœ endje nene. Yé tshe za o'o nœ kœgi ayonœ ascœmœ fœ azœ.

²⁰ Dœ i'iri Kristu dá 'a dœ aayi avwa, yé Ndjaba dœ tœ ye dá sœ kœ'e 'e lœ awa nœ 'a. 'A sœ kœki fœ 'e dœ i'iri Kristu adœke 'e zatœ 'e ti adœke Ndjaba gi ayo ga ugurutœ 'e dœ she. ²¹ Kristu mbœmbœrœ lima ekperœ nene, tshe gb̄œ œtœnœ mbœrœ azœ. Tshe li ga lœ ekperœ nœ ascœmœ mbœrœ adœke a kœwuta ndjii tœ ala Ndjaba lœ awa nœ ye.

6

¹ Ataa, b̄ata á 'a sœ kœmbœrœ akwa awa bale dœ Ndjaba, 'a sœ kœki fœ 'e adœke 'e wuwu ɔtsh̄ɔ l̄su á tshe ma ga ndœ 'e gbambancœ nene. ² Gbambancœ nene, Ndjaba pa adœke:

«Dœ lond̄ɔ á mœ sœ lima kœma ɔtsh̄ɔ l̄su nœ mœ, mœ dji lima ̄œ.

Dœ olo nœ kœshe, mœ ti kane zœ ga lafo.»

'E wu ngœngœ asœke l̄kɔ á li dœ Ndjaba kœma ɔtsh̄ɔ l̄su nœ ye ga ndœ azu dœke. Œtœnœ kœdœ olo kœgb̄ɔ kœshe.

³ 'A yiyindœ kœmbœrœ œrœ á li adœke uzu bale te nene mbœrœ 'a yiyindœ nœ adœke endje kitœ œsœ akwa nœ 'a nene. ⁴ Kashe 'a sœ kœpara lœ œrœ kɔ adœke 'a sœ b̄ata ɔtsh̄ɔ aayi akwa nœ Ndjaba, 'a sœ kœru l̄su 'a lœ œrœ oyo kɔ tœ l̄su 'a, lœ œrœ kanga kɔ œdœ lœ œneke kɔ á sœ kœza l̄su 'a ga lafo. ⁵ Endje ̄i 'a yé œ ko 'a ga lœ kánga, endje tshi azu ga lafo ndœ 'a. 'A m̄ɔ dœ ɔgb̄ɔ akwa, 'a lolo olo yé œ zi œrœ nene. ⁶ 'A matœ 'a tœ aayi akwa nœ Ndjaba lœ awa nœ œyerœ l̄su 'a, lœ awa nœ kœwusœrœ nœ 'a, lœ awa nœ ugu l̄su, lœ awa nœ ɔtsh̄ɔ ɔtsh̄ɔ, lœ awa nœ akwa nœ ɔtsh̄ɔ Ishiri, œdœ pe lœ awa nœ adja kœyindœsho nœ 'a. ⁷ 'A matœ 'a tœ aayi akwa nœ Ndjaba lœ awa nœ kœyisœ adja o'o œdœ mangba gb̄ɔgb̄ɔ nœ Ndjaba. Kowo nœ 'a kœyi dœ koshe œdœ kœkɔ dœ koshe kœdœ kœmbœrœ œneke á sœ ndjii tœ ala Ndjaba.

⁸ Azu sœ kœlisœ 'a, anga endje sœ kœm̄ɔ 'a. Azu sœ kœpa ekpe o'o tœ upu nœ 'a, anga endje sœ kœpa ɔtsh̄ɔ o'o nœ 'a. Azu sœ kœwu 'a b̄ata aayi wala andaa 'a sœ kœpa adja o'o. ⁹ Azu sœ kœwu 'a b̄ata angbi azu, andaa endje wusœ 'a dœ ɔtsh̄ɔnœ. Azu sœ kœwu 'a b̄ata 'a kœdœ akuzu, andaa 'a sœ dœ soro. Azu sœ kœza djofele fœ 'a, kashe endje wowo 'a nene. ¹⁰ Azu sœ kœza oyo ga tœ l̄su 'a, andaa 'a sœ kolœ dœ yanga. 'A kœdœ aayi oyo, kashe azu ndjoro te aayi kœgb̄ɔrœ mangba 'a. 'A sœ b̄ata azu á endje gugu dœ œrœ nene, andaa 'a sœ dœ œrœ kɔ.

¹¹ 'E'e dœ azu Koriti, 'a pa adja o'o fœ 'e, 'a kœr̄ɔ l̄su 'a tœ egerœnœ fœ 'e.

¹² 'A yindœ 'e waa, kashe e'e dá yiyindœ 'a nene. ¹³ Mbœrœ tœnœ ataa, mœ sœ kœpa fœ 'e b̄ata mœ sœ kœpa fœ agbolo nœ mœ adœke, 'e yi ndje ndœ 'a b̄ata á 'a yindœ 'e ascœmœ yé œ kœr̄ɔ l̄su 'e tœ egerœnœ fœ 'a.

¹⁴ Adja 'e ngbɔngbɔtɔe 'e awa bale dɔe azu á endje gugu dɔe kɔeyindɔerɔe ga ndɔe Kristu asɔemɔe nene. Gbambanɔe nene, ɔerɔe á sɔe ndjii li kɔengbɔtɔe ye dɔe ekperɔe ye a? Ingbisho li kɔengbɔtɔe ye dɔe ubu osho ye a? ¹⁵ Kristu li kɔedjitɔe ye dɔe djaboro ye a? Too ga panɔe, ɔerɔe gadɔe dá yindɔe Kristu ɔe gbɔ awa bale dɔe uzu á tshe yiyindɔe Kristu nene a? ¹⁶ Ɛrɔe gadɔe bale dá li kɔengbɔɔa Tepelo nɔe Ndjaba dɔe andjaba nɔe angbi azu a? Gbambanɔe nene, a'a, 'a kɔedɔe Tepelo nɔe Ndjaba nɔe soro ɔata á Ndjaba pa dɔe tɔe ye adɔeke:

«Mɔe sɔe bala yé ɔe na bala ana ugurutɔe endje.
Mɔe dɔe bala Ndjaba nɔe endje yé endje dɔe bala azu nɔe mɔe.»

¹⁷ Mbɔerɔe tɔenɔe ataa, Gbozu pa adɔeke:

«Ɛ li adɔeke 'e gitɔe 'e tɔe endje yé ɔe sɔe kpi.

'E tuturu tɔe ɔerɔe uburu nɔe endje nene, yé atamɔe, mɔe yi bala ndɔe 'e.

¹⁸ Ɛmɔe Gbozu nɔe gbɔgbɔ kɔ, mɔe pa adɔeke mɔe dɔe bala aba 'e, yé 'e dɔe ndje bala agbolo yakoshe ɔedɔe ayawuru nɔe mɔe.»

7

¹ E'e dɔe anga mɔe á mɔe yindɔe 'e waa, ɔerɔenɔe asɔemɔe kɔ á Ndjaba pandɔe nɔe sɔe dɔe ɔtshɔnɔe mbɔerɔe azɔe. Mbɔerɔe tɔenɔe ataa, a vwaratɔe azɔe tɔe ɔerɔe kɔ á mbɔerɔe adɔeke ɔkɔ uzu too ishiri uzu sɔe dɔe uburu. A pa avwara kɔesɔe adja ayerɔe azu lɔe kɔekpa awa Ndjaba.

Yanga nɔe Polo

² 'E kɔrɔ lɔsu 'e fɔe 'a! 'A mbɔembɔerɔe ekperɔe fɔe uzu bale nene, 'a mbɔembɔerɔe adɔeke uzu bale te nene, 'a bibili ndje anga uzu bale mbɔerɔe kɔegbɔ ɔerɔe tshaabrɔe ye nene. ³ Mɔe sɔesɔe kɔepa ataa mbɔerɔe kɔewa ɔgbɔ ngbanga ga tɔe 'e nene. Gbambanɔe nene, mɔe pandɔe nɔe fɔe 'e adɔeke e'e kɔedɔe azu á 'e sɔe ɔa tɔe lɔsu 'a, azu á 'a ngbɔtɔe 'a bale dɔe endje lɔe soro too lɔe kuzu. ⁴ Mɔe za lɔsu mɔe tɔe egerɔenɔe ga ndɔe 'e, mɔe donga tɔe mɔe mbɔerɔe 'e waa. Lɔe oyo nɔe 'a kɔ tɔe lɔsu 'a, mɔe sɔe kolɔe dɔe gbɔgbɔ ɔedɔe dɔe yanga kɔeropa nɔe.

⁵ Ataa ndje dɔe lɔkɔ kɔewuta 'a ga lɔe ogo Masedwane, 'a yaya lima tɔe 'a nene. 'A gbɔ tshelɔe aka oyo kɔ tɔe lɔsu 'a: oyo neke á sɔe ɔa shu tɔe 'a ɔedɔe awa á sɔe ɔa ugurutɔe 'a. ⁶ Kashe Ndjaba á tshe sɔe kɔegi gbɔgbɔ fɔe azu neke á endje mɔ, to gbɔgbɔ fɔe 'a lɔe awa nɔe kɔeyi kumu Tito. ⁷ Yé ɔe dɔédɔe kolɔe mbɔerɔe kɔeyi kumu ye asɔemɔe dá to gbɔgbɔ fɔe 'a nene, kashe lɔe awa nɔe gbɔgbɔ á tshe gbɔ ɔa ndɔe 'e. Tshe pandɔe egerɔe agbe nɔe 'e ndɔe kpa kɔewu mɔe, iki nɔe 'e ɔedɔe ɔtshɔ lɔsu nɔe 'e ga ndɔe mɔe, fɔe 'a ye. Yé mbɔerɔe tɔenɔe ataa, mɔe kpa sɔe dɔe yanga kɔeropanɔe.

⁸ Ataa ɔedɔe mbeti á mɔe su fɔe 'e kɔeza oyo ga tɔe lɔsu 'e, mɔe gbegbetshelɔe mɔe ndɔe nɔe ngɔngɔnɔe asɔeke nene. Mɔe gbe má tshelɔe mɔe ɔedɔe mɔe kɔewu má adɔeke ɔendɔe oyo á mbetinɔe asɔemɔe za fɔe 'e ɔe di nene. ⁹ Kashe ngɔngɔnɔe asɔeke mɔe sɔe dɔe yanga; ɔe dɔédɔe mbɔerɔe á za oyo ga tɔe lɔsu 'e nene, kashe mbɔerɔe á oyonɔe asɔemɔe mbɔerɔe adɔeke 'e fatshalɔsu 'e. Ataa 'a mbɔembɔerɔe ekperɔe bale fɔe 'e nene gbaa, oyonɔe asɔemɔe, Ndjaba dá yi lima ndɔe nɔe. ¹⁰ Gbambanɔe nene, oyo tɔe lɔsu á sɔe lindɔe gbetshelɔe nɔe Ndjaba sɔe kɔeto tɔe kɔefatshalɔsu uzu á sɔe kɔegi osho ndɔe kɔeshe dɔe mara adɔeke gbetshelɔe sɔe mbɔerɔe tɔenɔe nene. Kashe oyo tɔe lɔsu á to tɔe tshapashɔ asɔeke, sɔe kɔeza kuzu.

¹¹ Ngɔngɔnɔe asɔeke, 'e wu ɔerɔe tshangba oyo tɔe lɔsu 'e á sɔe lindɔe gbetshelɔe nɔe Ndjaba dɔeke: 'a sɔe dɔe yanga kɔepa o'o tshapa 'e, 'e vwaratɔe 'e tɔe ɔeneke á ro utshunɔe, 'e sɔe kɔekpa awa Ndjaba, 'e sɔe dɔe ogo nɔe kpa kɔewu mɔe, 'e sɔe kɔezatɔe 'e ga tɔe akwa yé ɔe sɔe kɔeza djofele fɔe uzu á tshe

mbærœ lima ekperœ. Kãkã asœmœ sœ kœma ngbi adœke 'e gugu lima dœ upu læ o'onœ asœmœ nene.

¹² Ataa œdœ mœ kœsu lima mbeti asœke fœ 'e, œ sœsœ lima mbærœ uzu á tshe mbærœ ekperœ nene, œ sœsœ ndje lima mbærœ tsheneke á endje mbærœ ekperœ fœ she nene. Kashe œ sœ lima mbærœ kœma 6a utshu 'e 6a tœ ala Ndjaba adœke ogo nœ 'e ga ndœ 'a sœ tœ egerœnœ. ¹³ Mbærœ tœnœ ataa, œrœ á 'e mbærœ to gbõgbõ fœ 'a.

Ɛ doédœ kolœ mbærœ tœnœ nene, kashe 'a sœ dœ yanga kœropa nœ kœwu mara á Tito sœ lima dœ yanga mbærœ á 'e mbærœ lima adœke lœsu ye sœ ziti.

¹⁴ Ɛdœ mœ kœsœ kœdonga tœ mœ tœ upu nœ 'e 6a utshu ye, œ sœ mbærœ á 'e zaza ókó fœ mœ nene. Kashe 6ata o'o kã á 'a pa fœ 'e kœdœ adja o'o, awa bale ndje, kœdonga tœ 'a tœ upu nœ 'e 6a utshu Tito wuta ndje adja o'o. ¹⁵ Yé ataa, lãkã á tshe kœsœ kœgbe dœ mara á 'e zatœ 'e fœ she œdœ dœ mara á 'e za osho kœsœ fœ she dœ kœkpa awa ye dopanœ, kœyindœsho nœ ye ga ndœ 'e sœ kœgerœ tœnœ. ¹⁶ Mœ sœ dœ yanga mbærœ kœza lœsu mœ djigi á mœ za ga pa 'e.

8

Kœto œrœ dœ lœsu nœ yanga

¹ Alaya, 'a yindœ nœ adœke 'e wusœ mara á Ndjaba ma œtshõ lœsu nœ ye ga ndœ azu Ikrizia 6a læ ogo Masedwane. ² Lœ oyo ndjoro tœ lœsu endje, endje sœ dœ egerœ yanga. Yé ataa endje sœ læ egerœ oyo gbaa, endje to œrœ kœrosœ nœ. ³ Ɛmœ kœdœ timunœ, endje to œrœ lindœ kœgbo œrœ nœ endje. Endje to œrrr tãpanœ kpuru. Endje to œrœnœ lindœ gbetshelœ nœ endje. ⁴ Endje shendœ kœyu 'a adœke 'a za awa fœ œne dœ œne ngbõtœ œne dœ 'a tœ upu nœ kœwua œrœ fœ ayindœ Ndjaba 6a læ ongbo Yerusaleme. ⁵ Endje to œrœ kœrosœ œneke á 'a gbe má adœke endje to. Utshunœ, endje zatœ endje fœ Gbozu, yé manda nœ, endje zatœ endje fœ 'a lindœ œrœ á Ndjaba yindœ nœ. ⁶ Mbærœ tœnœ ataa, 'a ki fœ Tito adœke tshe na 6a ndœ 'e 6a zœ œ mbærœ udu akwa nœ œtshõ lœsunœ asœmœ œrrr ga tœ ndõngõlõnœ, akwanœ á tshe te lima kœmbærœ tœnœ asœmœ. ⁷ 'E sœsœ dœ oyo œrœ bale nene: kœyindœrœ, kœwusœ kœpa o'o, kœwusœrœ, egerœ ogo kœmbærœ akwa œdœ pe kœyindœsho á 'a yisœ nœ fœ 'e. Mbærœ tœnœ ataa, 'a yindœ nœ adœke 'e ma ndje tœ 'e tœ aayi kœgbõrœ læ kœto œrœ nœ 'e dœ lœsu nœ yanga.

⁸ Ɛ doédœ awa o'o dá mœ sœ kœza fœ 'e nene, kashe mœ kœsœ kœpandœ kœmbærœ œrœ dœ yanga nœ anga azu fœ 'e, mœ sœ kœza awa fœ 'e adœke 'e tondœ adja kœyindœsho nœ 'e. ⁹ Gbambanœ nene, 'e wusœ œtshõ lœsu nœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu ye. Ataa tshe dœ lima ayi kœgbõrœ gbaa, tshe zatœ ye tœ ayi oyo mbærœ 'e adœke 'e gbõ œrœ ndjoro læ oyo nœ œne.

¹⁰ Ataa, mœ sœ kœza gbetshelœ nœ mœ læ upunœ asœke fœ 'e: œ li dœ 'e adœke 'e mbærœ kolœ akwa 6ata á 'e mbærœ lima ungu utshunœ, e'e lima kœdœ azu á 'e gbõ gbetshelœnœ asœmœ utshunœ œdœ aayi kœmbærœ tœnœ dœ akwa. ¹¹ Ataa, ngõngõ asœke, 'e mbærœ adœke akwanœ asœmœ ka. 'E mbærœ akwanœ dœ lœsu 'e bale adœke œ ka 6ata á 'a pa tœnœ yé dœ tœnœ ataa, lindœ kœgbõrœ nœ 'e. ¹² Gbambanœ nene, œdœ uzu kœza lœsu ye bale ga panœ, Ndjaba œ yindœ œrœ nœ uzunœ asœmœ á tshe to dœ kœgbe dœ œrœ á tshe sœ dœ tœnœ, kashe œ doédœ dœ kœgbe dœ œneke á tshe gugu dœ tœnœ nene.

¹³ Ɖe sœsœ adœke uzu ko œerœ nœ ye kœ mbœerœ kœshe dœ anganœ á kpa kœsœ œenœ ye lœ oyo nene, kashe œ li adœke tshe kurutshelœnœ li tœnœ œ li. ¹⁴ Mbœerœ tœnœ ataa, e'e kœdœ aayi kœgborœ yé œ li adœke 'e ti kane endjeneke á endje gugu dœ œerœ nene ga lafo. Manda nœ, œœdœ 'e kœgugu dœ œerœ nene yé á endje sœ dœ tœnœ ndjoro, endje li kœti ndje kane 'e ga lafo. Atamœ dá 'e liili, ¹⁵ Ɖata á endje sú Ɖa la Buku nœ Ndjaba adœke: «Uzu á tshe rœ lima rœgo ndjoro, œ ngbangba tshaabrœ ye nene, yé tsheneke á tshe rœ lima teasho, sœ dœ œerœ ndjoro.»

Tito œœdœ pe anganœ

¹⁶ 'A gi œtshœrœ fœ Ndjaba á tshe za egerœ ogo nœ kœmbœerœ awa bale Ɖata á 'a sœ ndje dœ tœnœ, fœ Tito adœke tshe mbœerœ fœ 'e. ¹⁷ Tito yindœ kœyœndœrœ nœ 'a. Ga panœ dœmœ, tshe kpa yi lima ndœ nœ dœ tœ ye adœke œene na Ɖa ndœ 'e. ¹⁸ 'A vwa she awa bale dœ anga aya azœ á azu Ikrizia kœ sœ kœdonga she tœ upu nœ kœeyisœ œtshœ O'o. ¹⁹ Ga panœ, azu Ikrizia dá ke she adœke tshe ro tœ awanœ bale dœ 'a mbœerœ kœmbœerœ akwa nœ œtshœ lœsu. 'A sœ kœmbœerœ akwanœ mbœerœ mokœ nœ Gbozu dœ tœ ye œœdœ kœmbœerœ œerœ dœ œtshœ gbetshelœ.

²⁰ 'A sœ kœmbœerœ adœke azu gbagbagbara 'a tœ mara kœkurutshelœ ngendja ndjoro á 'a sœ kœgœndœ nœ nene. ²¹ 'A yiyindœ kœmbœerœ kolœ œtshœrœ ga tœ ala Gbozu nene, kashe 'a yi ndje ndœ kœmbœerœ Ɖa tœ ala azu kœ.

²² 'A vwa azunœ bisha tœ awanœ bale dœ anga aya azœ á 'a sœ kœwu lœsu ye œœ dœ œœ, yé tshe sœ dœ egerœ ogo kœmbœerœ akwa dœ œtshœ lœsu. Kashe ngœngœnœ asœke, egerœ ogo kœmbœerœ akwa dœ œtshœ lœsu nœ ye kpa gerœ kœerœsœ nœ. Gbambanœ nene, tshe ma œtshœ lœsu nœ ye ga ndœ 'e. ²³ Tœ upu nœ Tito, œshe kœdœ yanga mœ á 'a na tœ awa bale dœ she Ɖa ndœ 'e, œshe ndje kœdœ uzu á 'a sœ lœ ama akwa bale dœ she. Kashe tœ udu aaya azœ bisha asœke, azu Ikrizia dá vwa endje fœ 'e yé endje sœ kœmbœerœ akwa mbœerœ mokœ nœ Kristu. ²⁴ 'E ma fœ endje adœke 'e yindœ endje tako mbœerœ á azu Ikrizia kœyindœ nœ yé á kœwusœ nœ adœke 'a sœ kœœdu okoro 'a mbœerœ 'e.

9

O'o tœ upu nœ kœti kane ayindœ Ndjaba

¹ Adja ádá adœke mœ su mbeti fœ 'e tœ upu nœ kœti kane ayindœ Ndjaba Ɖa lœ ongbo Yerusaleme gugu nene. ² Gbambanœ nene, mœ wusœ œtshœ gbetshelœ nœ 'e ye, yé mœ sœ kœœdu okoro mœ tœ upu nœ 'e fœ azu ogo Masedwane adœke: «Azu Akayi gumatœ endje kœto œerœ dœ ngbugu á ro lima utshunœ asœke.» Egerœ ogo kœmbœerœ akwa dœ œtshœ lœsu nœ 'e ndjingiwwi azu Ikrizia ndjoro. ³ Mœ vwa anga aaya azœ fœ 'e mbœerœ adœke kœœdu okoro mœ mbœerœ 'e tœ upunœ asœmœ kœsœsœ gbambanœ nene. Mœ yindœ nœ adœke 'e kotœ 'e ga lœ vola Ɖata á mœ pa lima ndœ nœ. ⁴ Gbambanœ nene, œœdœ 'a kœna Ɖa zœ awa bale dœ azu ogo Masedwane yé á kœgbo 'e á 'e kœgugumatœ 'e nene, 'a gbo tshula mbœerœ á 'a ko adja lœsu 'a ga pa 'e. Yé atamœ, tshulanœ œœdœ ndje œenœ 'e. ⁵ Mbœerœ tœnœ ataa, mœ gbe dœ œtshœnœ adœke mœ vwa aaya azœ asœke utshunœ Ɖa ndœ 'e mbœerœ kœngbœa œerœ á 'e pa lima tœnœ. Ataa œ kœsœ zœ á mœ yikumœ mœ ga zœ, œ ma adœke 'e to dœ lœsu 'e bale kashe œ dœœdœ dœ lœsu bisha nene.

⁶ 'E gbe dœ o'o asœke kane: uzu á tshe lu ngwarœ teasho, tshe kœ ndje teasho, yé tsheneke á tshe lu ndjoro, tshe kœ ndje ndjoro. ⁷ Ɖe li adœke uzu

dœ uzu to ɓata á lɔsu ye yindœ nœ, kashe dœ oyo tœ lɔsu ye too adœke uzu kakapa ye nene. Gbambanœ nene, Ndjaba yindœ uzu á tshe sœ kœto œœ dœ yanga. ⁸ Yé Ndjaba li tœ kœgi tshelœ aka anga œœ kœ ga mangbanœ fœ 'e mbœœœ adœke 'e sœ kolœ dœ œœ á li, yé ga pancœ dœmœ 'e sœ dœ œœ yeka á kœsœ kœto ndœ ɔtshœ akwa kœ. ⁹ Bata á endje sú ɓa la Buku nœ Ndjaba adœke:

«Tshe kurutshelœ œœ, œ to fœ aayi oyo,

yé mara kœmbœœœ œœ nœ ye ndjii sœpe waa dœ waa.»

¹⁰ Ndjaba á tshe sœ kœto indji ngwarœ fœ aayi kœlu ngwarœ œdœ kœzirœ, tshe to bala indji ngwarœ kœ á 'e gbe dœ tœnœ fœ 'e. Tshe mbœœœ adœke 'e mbœœœ œœ á sœ ndjii waa dœ waa. ¹¹ Tshe fa 'e tœ aayi kœgbœœœ dœ mara kœ œdœ dœ ada ɔlœ kœ mbœœœ adœke á 'e kœkakatœ kœto œœ fœ anga 'e nene. Ataa, azu ndjoro œ gi mershe fœ Ndjaba tœ upu nœ 'e mbœœœ œœ á 'e sœ kœto fœ endje lœ awa nœ 'a. ¹² Gbambanœ nene, akwa á 'e sœ kœmbœœœ tœnœ sœsœ kolœnœ adœke ayindœ Ndjaba gbœ œœ á endje gbe dœ tœnœ nene, kashe œ sœ ndje kœmbœœœ adœke azu ndjoro gi mershe fœ Ndjaba mbœœœ tœnœ. ¹³ Azu ndjoro á endje wu adœke akwanœ asœke sœ dœ ádá waa, endje donga bala Ndjaba mbœœœ mara kœmbœœœœœ 'e lindœ ɔtshœ O'o nœ Kristu asœmœ. Endje donga ndje Ndjaba mbœœœ mara á 'e kurutshelœ œœ nœ 'e tœ endje œdœ tœ anga azu kœ. ¹⁴ Endje za bala avwala mbœœœ 'e dœ kœma kœyindœsho nœ endje ga ndœ 'e mangba ɔtshœ lɔsu á ropa nœ, á Ndjaba za fœ 'e. ¹⁵ Kaka adœke a gi mershe fœ Ndjaba mbœœœ kœtœœœ nœ ye á ropa œœ kœ.

10

Kœgi o'o nœ Polo tœ upu nœ kœto meza pa akwa nœ ye

¹ Œmœ Polo, mœ sœ kœpa fœ 'e dœ tœ mœ dœ ɔmœ lɔsu œdœ dœ ɔtshœ lɔsu nœ Kristu adœke, anga azu sœ kœpa adœke œdœ mœ kœsœ ugurutœ 'e, mœ sœ kœzatœ mœ ga ati ga ndœ 'e, yé œdœ mœ kœgugu ugurutœ 'e nene, mœ gbœgbœ ga ndœ 'e. ² Mœ sœ kœki fœ 'e adœke 'e kakapa mœ adœke mœ mbœœœ œœ dœ ɔgbœ, lœkœ á mœ kœna ɓa ndœ 'e nene. Gbambanœ nene, mœ gbe kœyisœ gbœgbœ nœ mœ fœ azu á endje sœ kœpa adœke 'a sœ kœmbœœœ akwa tœ mara nœ azu nœ tshapashœ. ³ Œ sœ adjapu adœke a'a kœdœ azu tshapashœ, kashe 'a sœsœ kœnga koshe dœ mara nœ adja azu tshapashœ nene. ⁴ Lœ kœnga koshe nœ 'a, œœ kœnga dœ koshe nœ 'a toto ɓa ndœ azu nene, kashe gbœgbœœœ to ɓa ndœ Ndjaba mbœœœ kœndi tshelœ gbœgbœœœ ayingba. 'A sœ kœndi tshelœ gbetshelœ nœ egerœ kumu ⁵ œdœ gbœgbœ kœ á sœ kœza egerœ kumu adœke azu kœwuwusœ Ndjaba nene. 'A sœ kœmbœœœ adœke endje fa gbetshelœ nœ endje kœ mbœœœ adœke endje mbœœœœœ endje lindœ Kristu. ⁶ Yé lœkœ á 'e kœsœ kœmbœœœœœ 'e dœ ɔtshœœœ, 'a kpalatœ 'a nene kœza djofele fœ endjeneke á endje sœsœ kœmbœœœœœ endje dœ awanœ nene.

⁷ 'E sœ kœwu kolœ tshapa œœ. Œdœ anga uzu kœgbe adœke œne kœdœ uzu nœ Kristu, tshe gbetshelœ ye tœ œœ asœke kane: azœ kœdœ azu nœ Kristu awa bale dœ she ndje. ⁸ Ataa œdœ mœ kœdu okoro mœ tœ tshagbozu á Gbozu Yisu za lima fœ mœ, mœ sœ dœ tshula mbœœœ tœnœ nene. Tshe za lima fœ mœ mbœœœ kœguma 'e, kashe œ dœdœ mbœœœ adœke œ ndi 'e nene. ⁹ Mœ yiyindœ nœ adœke mbeti nœ mœ á mœ su za awa fœ 'e nene.

¹⁰ Gbambanœ nene, anga azu sœ kœpa adœke: «Mbeti nœ Polo liili dœ pe gbœgbœ, kashe lœkœ á tshe kœsœ ugurutœ azœ, tshe mœmœ yé mara kœpa o'o

ye lili nene.» ¹¹ Ɖ li adœke uzu á tshe pa mara o'o ataa wusœ nœ dœ ɔtshɔnœ adœke, mara á 'a su dœ mbeti nœ 'a lœ ingirinœ, tshetœ maranœ asœmœ dá 'a mbœrœ dœ tœnœ œdœ 'a kœsœ 6a ugurutœ 'e.

¹² 'A yiyindœ kœzatœ 'a awa bale too kœzatœ 'a 6ata anga azu á endje sœ kœdonga tœ endje dœ tœ endje asœmœ nene. Gbambanœ nene, endje kœdœ agbakindi azu. Endje sœ kœwutœ endje dœ tœ endje. Endje sœ kœzatœ endje 6ata kœgerœ œrœ. ¹³ Tœ a'a nœ 'a, 'a sœ dœ egerœ kumu adœke 'a rosœ mapaka kɔ nene, kashe 'a mbœrœ akwa kolœ kpœtœ ama osho neke á Ndjaba to fœ 'a, yé á yindœ nœ adœke 'a wuta œrr 6a ndœ 'e. ¹⁴ Gbambanœ nene, a'a dá dœ adja azu utshunœ á 'a na dœ Ɖtshɔ O'o nœ Kristu fœ 'e. 'A roropa mapaka nœ akwa nœ 'a nene ataa œdœ 'a kœroro má ga ndœ 'e nene. ¹⁵ Dœ tœnœ ataa, 'a sœsœ kœdu okoro 'a kœropanœ mbœrœ akwa nœ anga angbi azu nene, kashe 'a wusœ nœ adœke kœyindœrœ nœ 'e œ gerœ yé 'a kpa mbœrœ adœke œ sœ kolœ kœgerœ tœnœ lindœ mapaka nœ 'a. ¹⁶ Manda nœ, 'a na kœyisœ Ɖtshɔ O'o 6a lœ anga angbi ogo djagakele 'e. Ataa, 'a du okoro 'a mbœrœ akwa nœ anga angbi azu á endje mbœrœ 6a tœ osho akwa nœ endje nene.

¹⁷ Andaa, endje sú 6a la buku nœ Ndjaba adœke: «Ɖdœ uzu kœyindœ kœdu okoro ye, tshe du okoro ye tœ œneke á Gbozu mbœrœ.» ¹⁸ Gbambanœ nene, endje dodonga uzu á tshe sœ kœzatœ ye mbœrœ gbetshelœ nœ ye dœ tœ ye bale nene, kashe endje donga tsheneke á Gbozu sœ kœma o'o tœ upu nœ ye.

11

Polo œdœ aayi avwa nœ wala

¹ Mœ yindœ nœ adœke 'e ru lœsu 'e tœ o'o mœ á sœ 6ata œnœ ayi iyi. Adja 'e ru lœsu 'e tœ mœ. ² Mœ sœ dœ úkú tœ upu nœ 'e waa, yé úkúnœ asœmœ to 6a ndœ Ndjaba. Gbambanœ nene, mœ pandœ kœko 'e fœ anga yakoshe bale adœke 'e i she, yakoshenœ kœdœ Kristu. Yé mœ gbe ndœ kœma 'e fœ she 6ata akpɔ yawuru á tshe wuwu damba sœ yakoshe nene. ³ Kashe mœ sœ dœ awa adœke, 6ata á yakoro fara lima Eva dœ ekpe ɔtshɔ ye, mœ sœ kœgbe adœke anga uzu fafara ndje kœwusœrœ nœ 'e yé œ gi 'e zara tœ mara á 'e zatœ 'e yé á sœ yerœ ga ndœ Kristu nene. ⁴ Gbambanœ nene, mœ wu adœke œdœ anga uzu kœna kœmindœ anga angbi Yisu á 'a mimindœ ye fœ 'e nene, 'e sœ kolœ kœdji she; 'e sœ kœyindœ ishiri á sœ kpi tœ ishiri neke á 'e gbɔ lima; 'e sœ ndje kœyindœ Ɖtshɔ O'o á sœ kpi tœ œneke á 'a yi lima sœ nœ fœ 'e.

⁵ Azu á 'e sœ kœwu endje 6ata agboro aayi avwa nœ 'e asœmœ, roropa mœ nene. ⁶ Ataa mœ wuwusœ kœpa o'o dœ ɔtshɔnœ nene gbaa, kashe œ dœdœ tœ upu nœ kœwusœrœ nene. 'A yi lima sœ nœ fœ 'e para œdœ dœ mara kɔ.

⁷ Lœkɔ á mœ yisœ Ɖtshɔ O'o nœ Ndjaba fœ 'e, mœ yi lima sœ nœ gbambanœ. Mœ za lima tœ mœ ga ati mbœrœ kœti 'e ga lafo. Ataa, œrœnia á mœ mbœrœ asœmœ kœdœ ekperœ a? ⁸ Azu tshelœ anga angbi Ikrizia dá to lima œrœ fœ mœ, yé œ ma lima tœ ye adœke mœ sœ kœshe mbœrœ endje mbœrœ kœmbœrœ akwa fœ 'e. ⁹ Yé dœ lœndœ á mœ sœ lima 6a ndœ 'e, ataa mœ sœ lima dœ ogo œrœ gbaa, mœ yœyœndœ œrœ tshaabrœ uzu bale nene. Gbambanœ nene, aaya azœ á endje to 6a lœ Masedwane dá na lima dœ œrœ á mœ gbe lima dœ tœnœ fœ mœ. Mœ gbœndœtœ mœ lima mbœrœ kœdœdœ egerœ kongba pa 'e nene, yé mœ gbœndœtœ mœ kolœ atamœ waa dœ waa. ¹⁰ Lœ awa nœ adja o'o nœ Kristu á sœ lœ mœ, mœ sœ kœpa tœnœ ngbi adœke: uzu bale 6a lœ ogo Akayi œ li kœkɔ mœ tœ upu nœ kœdongatœshonœ asœmœ

nene. ¹¹ Mbæræ gade á mœ pa o'onœ asœmœ a? Æ sœ kœma adœke mœ yiyindœ 'e nene a? Ndjaba wusœ nœ dœ adœke mœ yindœ 'e ye!

¹² Mœ sœpe kolœ kœmbæræ бата á mœ mbæræ ngangœ nœ asœke mbæræ á kœgi ekpe gbetsheleœ lœ azu á endje sœ kœdu okoro endje бата endje liili dœ 'a. ¹³ Azunœ asœmœ kœdœ aayi awwa nœ wala, endje sœ kœfatœ endje adœke œne kœdœ aayi awwa nœ Kristu. ¹⁴ Anga œrœ bale kœkatœ ama osho ti œœ ndœnœ gugu kpœtœmœ nene, Satana dœ tœ ye sœ kœfatœ ye tœ andjelu nœ œb. ¹⁵ Ataa œdœ aayi akwa nœ ye kœsœ kœfatœ endje adœke œne kœdœ aayi akwa á œne sœ ndjii, œ dœdœ upu kœkitœ œsœnœ nene. Ba tœ ndangœlnœ, endje gbœ kolœ œrœ neke á liili dœ akwa nœ endje.

Polo shi gbi lœ kœwu oyo

¹⁶ Mœ kpa sœ kœpa o'onœ asœmœ adœke: uzu bale zaza mœ бата ayi iyi nene. Kashe œdœ 'e kœgbe adœke mœ sœ dœ iyi, 'e yindœ nœ adœke mœ sœ dœ tœnœ mbæræ adœke mœ donga tœ mœ ndje teasho. ¹⁷ Adjapu, œneke á mœ sœ kœpa tœnœ ngangœ asœke, mœ sœsœ kœpa бата á Gbozu yindœ nœ nene, kashe mœ sœ kœpa бата mœ sœ dœ iyi lœ kœza lœsu mœ ga pa œneke á mœ sœ kœdongatœ mœ tœnœ. ¹⁸ Bata á azu ndjoro sœ kœdonga tœ endje tœ œrœ nœ endje œnœ tshapashœ, œmœ ndje mœ donga ndje bala tœ mœ. ¹⁹ E'e dœ azu á 'e sœ dœ kœwusœtœ, 'e yindœ nœ dœ tœ 'e kœru lœsu 'e tœ aayi iyi. ²⁰ E sœ kœru lœsu 'e adœke endje mbæræ œrœ бата akanga fœ 'e, endje gbœtœ œrœ nœ 'e, endje fara 'e, endje wu 'e gbambanœ tœ ala endje yé œ da ala 'e. ²¹ Mœ sœ dœ tshula kœpa adœke a'a kœdœ azu á 'a mœmœ.

Andaa, o'o á endje sœ kœpa tœnœ, mœ sœ kœpa бата ayi iyi: œmœ ndje, mœ lii kœpa tœnœ. ²² Endje sœ kœdonga tœ endje adœke œne kœdœ Aebre, œmœ ndje kœdœ Ebre! Endje kœdœ azu ogo Israyele, œmœ ndje kœdœ uzu ogo Israyele! Endje kœdœ aata Abrayamo, œmœ ndje kœdœ atanœ. ²³ Endje kœdœ aayi akwa nœ Kristu, œmœ ndje, mœ mbærœ akwa nœ ye kœropa endje. Mœ sœ kœpa o'o бата mœ sœ dœ iyi. Mœ mœ lima lœ akwa kœrosœ endje, endje za mœ ga lœ kánga kœropa endje, endje bi mœ kœrosœ endje, mœ li lima ga lœ kuzu awa ndjoro kœrosœ endje. ²⁴ Ayuda sœ mœ dœ ndjapa zazu bale dœ ndjokpa dœ mindu dœ amanœ vana. Endje sœ mœ ataa awa mindu. ²⁵ Azu ogo Roma sœ mœ dœ ndjapa awa votœ yé œ ve mœ dœ badja awa bale. Mœ nduru dœ agba awa votœ yé œ mbærœ olo bale dœ butshœ bale la ungu. ²⁶ Lœ ana nœ mœ ndjoro á mœ na dœ ada mœ, œgbœ œrœ á wuta ga tœ mœ to 6a tœ ungu á sœ kœtu ga lœ agba too 6a ndœ aayi angba; œgbœ œrœ á to 6a ndœ anga mœ dœ Ayuda too 6a ndœ angbi azu; œgbœ œrœ á wuta ga tœ mœ 6a lœ ongbœ too 6a lœ kpagagasho, œ wuta ga tœ mœ 6a la ungu ingbiri œdœ 6a ugurutœ ekpe azu á endje pa adœke œne kœdœ azu nœ Kristu. ²⁷ Mœ mœ dœ akwa yé œ wu oyo waa. Kpala kpala, mœ lolo olo nene; mœ sœ kœsœ dœ ogo kœzirœ œdœ pe dœ ogo ungu yé œ sœ kœmbærœ lima adœke mœ sœ kœyotshelœma mœ kpala kpala. Mœ wu oyo dœ izi œdœ tœ upu nœ lœba waa. ²⁸ Tœ kœdi udu œrœnœ kœ nene, œb dœ œb mœ sœ kœgbe dœ Ikrizia para kœkœ. ²⁹ Ædœ anga uzu nœ Kristu kœmœ, ngbewo mœ mœ ndje ye. Ædœ anga kœtitœ ye tœ kœyindœrœ, ngbewo lœsu mœ sœ kœka mœ.

³⁰ Æ kœsœ adœke mœ donga tœ mœ, mœ donga tœ mœ tœ kœmœ nœ mœ. ³¹ Ndjaba, Aba Gbozu nœ azœ dœ Yisu á endje sœ kœdonga she waa dœ waa, wusœ nœ adœke mœ sœsœ kœpa wala nene. ³² Lœkœ á mœ sœ lima 6a lœ Damaseke, gbozu á tshe sœ kœmbærœ akwa nœ gbozugo Aretase, ko azu 6a tœ manda ongbœ mbærœ á endje kœza mœ. ³³ Kashe endje za mœ ga lœ

kingi yé œ yi mœ ga ati 6a ushu lœ anga ogoro bale á sœ lœ egerœ muru nœ ongbonœ, yé á mœ kpa.

12

Gbozu yisœ œrœ lœ ulu fœ Polo

¹ Æ li adœke mœ donga tœ mœ ataa œ gugu dœ ádá nene gbaa. Kashe ngõngõnœ asœke mœ yindœ kœpa o'o tœ upu nœ kœwu œrœ lœ ulu œdœ tœ upu nœ kœma œrœ á Gbozu yisœ nœ fœ mœ. ² Manda ungu ndjokpa dœ vana, mœ wusœ anga uzu nœ Kristu bale á Ndjaba ti she œrr 6a lafo 6a ndœ ye. (Ædœ undu ye dá œ adja lima ga lafo too œdœ ulu dá mœ lu, mœ wuwusœ nœ nene, kashe kolœ Ndjaba kuti ye dá wusœ nœ. ³⁻⁴ Adjapu, mœ wusœ nœ adœke Ndjaba ti uzunœ ascœmœ œrr 6a lœ paradizo. (Ædœ undu ye dá œ adja ga lafo too œdœ ulu dá mœ lu, mœ wuwusœ nœ nene, kashe kolœ Ndjaba kuti ye dá wusœ nœ). Ba zœ, tshe dji o'o á azu lili kœpa tœnœ nene yé endje zaza ndje awa fœ uzu bale 6a pa œshœ kpa kœpa tœnœ nene. ⁵ Mœ donga bala tœ mœ tœ upu nœ uzunœ ascœmœ ye, kashe tœ œmœ nœ mœ, mœ donga bala kolœ tœ mœ tœ kœmœ nœ mœ. ⁶ Ædœ mœ kœyi má ndœ kœdonga tœ mœ, mœ sœ má dœ iyi nene, mbœrœ mœ pa má adja o'o. Kashe mœ sœ kœkpawa kœdonga tœ mœ. Gbambanœ nene, mœ yiyindœ nœ adœke endje gbœ gbetshelœ neke á ropa œrœ á endje sœ kœwu mœ kœmbœrœ tœnœ too œneke á endje sœ kœdji 6a ndœ mœ nene.

⁷ Yé mbœrœ kœmarœnœ ascœmœ á ro lima panœ ye, kparawa adœke mœ dodonga tœ mœ nene, Satana za kœ6a ga lœ œkœ mœ lœ awa nœ andjelu nœ ye á tshe sœ kœ6i mœ kparawa adœke mœ dodonga tœ mœ nene. ⁸ Tœ upunœ asœke, mœ za avwala fœ Gbozu awa votœ adœke tshe gi kœ6anœ lœ œkœ mœ ye. ⁹ Tshe gi fœ mœ adœke: «Ōtshœ lœsu nœ mœ ga ndœ zœ li dœ 6œ ye. Gbœgbœ nœ mœ œ matœ ye œdœ 6œ kœmœmœ.» Mœ gbe kœdonga tœ mœ tœ kœmœ nœ mœ mbœrœ adœke gbœgbœ nœ Kristu kœsœ ga pa mœ. ¹⁰ Mbœrœ tœnœ ataa dá mœ sœ dœ yanga lœ kœmœ, lœ kœgu osho, lœ œrœ neke á mœ yiyi má kœmbœrœ tœnœ nene, lœ œrœ kanga œdœ lœ œneke á sœ kœza lœsu mœ ga lafo tœ upu nœ Kristu. Gbambanœ nene, lœndœ á mœ kœsœ dœ kœmœ, dœ lœndœnœ ascœmœ dá mœ sœ kœsœ dœ gbœgbœ.

Lœsu Polo sœ ga lafo tœ upu nœ azu Koriti

¹¹ Mœ sœ kœpa o'o 6ata mœ sœ dœ iyi, kashe e'e dá shosho mœ ndœ nœ. E'e dá pa má o'o tshapa mœ. Gbambanœ nene, ataa mœ sœ gbambanœ gbaa, agboro aayi avwanœ ascœmœ, roropa mœ nene. ¹² Yé dœ lœkœ á mœ sœ lima 6a ndœ 'e, mœ mbœrœ lima akwa dœ ugu lœsu, yé Ndjaba mbœrœ ambárá afá dœ afá œdœ pe akwa nœ gbœgbœ ndjoro lœ awa nœ mœ. Ambáránœ ascœmœ ngbangbangba sœ kœma adœke œmœ kœdœ adja ayi avwa. ¹³ Ærœ gadé dá mœ kœ fo anga angbi Ikrizia yé á tshaapu kœko tœnœ fœ 'e a? Mbœrœ á mœ yœyœndœ œrœ 6a ndœ 'e nene a? 'E wu oyo mœ tœ mara á mœ sœsœ ndjii nene ascœmœ.

¹⁴ Mœ ndo kœna votœ ana gene nœ mœ ga ndœ 'e ye, yé mœ yœndœ œrœ tshaabrœ 'e nene. E'e dá mœ sœ kœpara 'e, kashe œ doédœ œrœ nœ 'e nene. Gbambanœ nene, œ doédœ agbolo dá ngbœ6a œrœ fœ agbozu nœ endje nene, kashe agbozu dá ngbœ6a fœ agbolo nœ endje. ¹⁵ Tœ œmœ nœ mœ, mœ sœ dœ yanga kœndi œneke kœ á mœ sœ dœ tœnœ œdœ kœzatœ mœ djigi fœ 'e. Ædœ mœ kœyindœ 'e tœpanœ kpuru ataa, 'e yindœ mœ kœrosœ nœ nene a?

¹⁶ Adja 'e wusœ nœ adœke mœ yɔyɔ lima ndœ œrœ tshaabrœ 'e nene. Kashe anga endje ugurutœ 'e pa adœke mœ na dœ afara mbœrœ kœko œrœ tshaabrœ 'e. ¹⁷ 'E za tsheneke á 'e gbe kœza she ugurutœ azu á mœ vwa endje fœ 'e: mœ ko œrœ tshaabrœ 'e lœ awa nœ anga bale ugurutœ endje a? ¹⁸ Mœ shosho Tito adœke tshe na ga ndœ 'e, mœ vwa she awa bale dœ aya azœ á 'e wusœ ye. Tito ko œrœ tshaabrœ 'e a? 'A dœ she, 'a mbœmbœrœ lima œrœ dœ she dœ gbetshelœ bale nene a? 'A sœsœ ndje lima kœza awa tshebabale nene a?

¹⁹ Katshatsha 'e sœ kœgbe adœke 'a sœ kœpara awa kœpa ngbanga 6a utshu 'e a? 'E! 'A sœ kœpa o'o lœ awa nœ Kristu 6a utshu Ndjaba. Yé e'e dœ aaya 'a á 'a yindœ 'e waa, 'a sœ kœpa o'onœ asœmœ fœ 'e ataa mbœrœ á kœgi 'e lœ kœyindœrœ ga utshunœ. ²⁰ Mœ sœ dœ awa adœke dœ lœko á mœ kœwuta ga ndœ 'e, 'e mbœrœtœ 'e kpi tœ œneke á mœ yindœ nœ yé œ gbɔ ndje mœ kpi tœ œneke á 'e gbe dœ tœnœ. Mœ sœ dœ awa adœke mœ gbɔ œbœrœ œdœ úkú, ókó œdœ kœsœ dœ gbetshelœ kpi, kœpa ekpe o'o œdœ kœdondœrœ, kœtshapu kœlisœ uzu œdœ pe djingili. ²¹ Mœ sœ dœ awa adœke mœ kpa kœna ga ndœ 'e, Ndjaba nœ mœ zaza tshula ga tœ ala mœ 6a utshu 'e nene, yé á mœ kœkiki nene mbœrœ azu ndjoro á endje mbœrœ lima ekperœ utshunœ yé á tshaapu kœfatshalœsu endje tœ œrœ uburu nœ endje, tœ ekpe œtshœ endje œdœ fœ angba budu nœ endje.

13

Ndɔngɔ kœmi upu nœ Polo

¹ Awa votœ kœna mœ ga ndœ 'e dœke. 'E dœ atimu bisha too votœ kœpa o'o ama endje bale, endje wa o'o ye. ² Mœ sœ dœ o'o bale kœpa fœ azu á endje mbœrœ ekperœ œdœ fœ udu azu kœ. Mœ pa lima o'onœ lœ bisha ana nœ mœ ga ndœ 'e ye, kashe mœ kpa sœ kœpa tœnœ ngɔngɔ asœœe 6ata á mœ gugu nene; mœ kpa kœkwatœ mœ mandá nœ kœwu 'e, mœ sœ dœ lœsu nœ kœwu oyo uzu bale nene. ³ 'E sœ kœyindœ nœ adœke mœ ma adœke Kristu sœ kœpa o'o lœ awa nœ mœ. Kristu mama kœmœ ga ndœ 'e nene, kashe tshe sœ kœma gbɔgbɔ nœ ye 6a ugurutœ 'e. ⁴ Adjapu, tshe sœ lima dœ kœmœ lœko á endje kuru she ga pa kurushi, kashe ngɔngɔnœ asœke tshe sœ dœ soro lœ awa nœ gbɔgbɔ nœ Ndjaba. 'A ndje, 'a sœ dœ kœmœ mbœrœ á 'a ngbœtœ 'a bale dœ she. Kashe 'a sœ kœyisœ nœ fœ 'e adœke 'a sœ bala dœ soro dœ she lœ awa nœ gbɔgbɔ nœ Ndjaba.

⁵ 'E tondœtœ 'e dœ tœ 'e, 'e ma œdœ 'e kœsœ dœ kœyindœrœ. 'E wuwusœ nœ adœke Yisu Kristu sœ ugurutœ 'e nene a? 'E wu lœsu 'e dœ tœ 'e. Too 'e kœma ete adœke 'e te yekane. ⁶ Mœ gbe adœke 'e wu bala sœ nœ adœke 'a mbœrœ œnœ 'a œrœnœ ye. ⁷ 'A sœ kœza avwala fœ Ndjaba adœke 'e mbœmbœrœ ekperœ bale nene. 'A gbege kœguma o'onœ 6a utshu 'e nene, kashe 'a gbe adœke 'e mbœrœ œtshœrœ ataa á kœmatœ endje adœke 'a te. ⁸ Gbambanœ nene, 'a lili kœmbœrœ œrœ neke á sœ kpi tœ adja o'o nene, 'a mbœrœ kolœ œneke á dœ adja o'o. ⁹ 'A sœ kœsœ dœ yanga lœko kœ á 'a kœmœ, yé á 'e sœ dœ gbɔgbɔ. Ádá kœza avwa nœ 'a kœdœ adœke 'e wuta azu á endje li. ¹⁰ Mbœrœ tœnœ ataa dá mœ su mbetinoœ asœ fœ 'e lœ ingirinoœ adœke: œ sœsœ mbœrœ adœke mœ kœsœ ugurutœ 'e, mœ wa o'o dœ œgbɔ ga tœ 'e lindœ tshagbozu á Gbozu za fœ mœ nene. Tshagbozunœ asœmœ sœ mbœrœ kœgi kœyindœrœ nœ 'e ga utshunœ, kashe œ dœdœ mbœrœ kœndi tœnœ nene.

¹¹ Yé ngɔngɔ asœke alaya, 'e sœ dœ yanga, 'e mbœrœ akwa adœke œ gi 'e ga utshunœ, 'e to gbɔgbɔ lœ tœ 'e, 'e djitœ 'e dœ ɔtshɔnœ, 'e sœ gee, yé Ndjaba nœ kœyindœsho œdœ œnœ kœsœ gee, œ sœ dœ 'e awa bale.

¹² 'E za œyerœ abala nœ ayazu ugurutœ 'e. Ayerœ azu nœ Ndjaba para bala 'e. ¹³ Kaka adœke ɔtshɔ lœsu nœ Gbozu Yisu Kristu, dœ kœyindœsho nœ Ndjaba œdœ pe ɔtshɔ fshiri á ngbɔtœ ye dœ endje bale ga tœnœ, sœ dœ 'e para kœkœ.

Mbeti á Polo sù fœ azu Galate Tshatshu o'o

Asœke kœdœ mbeti á Polo sù fœ ayindœ Yisu 6a lœ ogo Galate. Tshe na lima ga zœ lœ bisha ana gene mbœrœ kœmindœ Ɔtsho O'o. Ayuda œdœ angbi azu sœ lima kœdji tœnœ mbœrœ kœfa ayindœ Yisu. Polo mi lima ndœ nœ fœ endje adœke uzu œ wuta ndjii tœ ala Ndjaba kolœ lœ awa nœ kœyindœrœ nœ ye ga ndœ Yisu Kristu. Kashe anga Ayuda li lima ga lœ Ikrizia yé œ ka ga pa o'o nœ kœwa gaza adœke, œtœnœ dá mbœrœ adœke uzu wuta ndjii tœ ala Ndjaba.

Mbœrœ tœnœ ataa, Polo sù mbeti fœ ayindœ Yisu mbœrœ kœma adœke Ndjaba papa ataa nene. Kœwa gaza á endje pa tœnœ kœdœ adœke ishiri uzu sœ adja yerœ. Tshe pa fœ endje adœke Ndjaba za lima Abrayamo á tshe dœ aba Ayuda tœ uzu ndjii, utshunœ adœke endje wa she tœ gaza. Kolœ kœyindœrœ dá uzu œ wuta ndjii tœ ala Ndjaba, yé œ sœ kœmbœrœ ndje adœke soro uzu za yanga fœ Ndjaba.

Bukunœ kurutshelœtœ ye atake:

- Polo kœdœ adja ayi avwa, œneke á tshe sœ kœmindœ nœ kœdœ adja o'o (1.1-10)
- Ndjaba dá ke Polo mbœrœ adœke tshe dœ ayi avwa (1.11-24)
- Ɔtsho O'o pa adja o'o gadœ (2.1-21)
- Kolœ kœyindœrœ dá mbœrœ adœke uzu she (3.1-4.31)
- Ayindœtœ azœ dœ anga azœ, yé œ katœnœ adœke Ɔtsho Ishiri kœyoro soro azœ (5.1-6.10)
- Ndangba kœmi upu (6.11-18)

Abala

¹ Œmœ Polo, ayi avwa nœ Yisu Kristu, œ dœdœ azu dá ke mœ kœdœ ayi avwa nene. Œ dœdœ ndje uzu dá vwa mœ adœke mœ wuta ayi avwa nene. Kashe Yisu Kristu œdœ Aba dœ Ndjaba á tshe she she lœ akuzu asœmœ dá vwa mœ. ² Aaya kœ á endje sœ dœ mœ kpœke te ga ndœ mœ yekane á 'a su mbetinoœ asœke fœ Ikrizia lœ ogo Galate: ³ Kaka Aba azœ dœ Ndjaba œdœ pe Gbozu Yisu Kristu ma Ɔtsho lœsu nœ endje ga ndœ 'e yé œ za kœsœ gee fœ 'e. ⁴ Kristu tshu lima lœ kumu ekperœ nœ azœ, tshe gbota azœ lœ ekperœ nœ tshapashœnœ asœ, liaka œneke á Aba azœ dœ Ndjaba yi lima ndœ nœ adœke tshe mbœrœ. ⁵ Kaka tshe sœ dœ mokœ ngbugu dœ ngbugu. Ame.

Ɔtsho O'o sœ kolœnœ bale

⁶ Mœ katœ ama mœ ti œsœ kœwu adœke 'e fa tshangba 'e katsha gbœ tsheneke á tshe e 'e lœ awa nœ Ɔtsho lœsu nœ Kristu, mbœrœ kœkpa mangba anga tafo Ɔtsho O'o. ⁷ Anga tafo Ɔtsho O'o gugu nene, kashe anga azu dá sœ kœdjingili tshelœ kumu 'e yé á sœ kœfa tshelœ Ɔtsho O'o nœ Kristu. ⁸ Kashe œdœ anga uzu bale, œdœ a'a, œdœ ndje anga andjelu á tshe kœto 6a lafo, á kœmindœ anga Ɔtsho O'o á kœsœ kpi tœ œneke á 'a mi lima ndœ nœ fœ 'e, kaka Ndjaba darandœ ye. ⁹ 'A pa lima ndœ nœ utshunœ yé mœ kpa sœ kœpa tœnœ ngœngœ asœ adœke: Uzu á tshe kœpandœ Ɔtsho O'o á sœ kpi tœ œneke á 'e gbœ lima, kaka Ndjaba darandœ ye. ¹⁰ Yé atamœ 'e sœ kœgbe ngœngœ asœ adœke mœ sœ kœpara awa adœke azu yindœ mœ a? Bale nene, mœ sœ kœpara awa adœke

mœ za yanga fœ Ndjaba. Œdœ mœ kœpara awa kœza yanga fœ azu, mœ kpa dœ ayi kœmbœrœ akwa nœ Kristu nene.

Mara á Polo te ayi avwa nœ Yisu

¹¹ Aaya mœ, mœ sœ kœpa ngbi fœ 'e adœke: Œtsho O'onœ á mœ mi lima ndœ nœ fœ 'e asœmœ toto lœ gbetshelœ nœ uzu nene. ¹² Gbambanœ nene, mœ gbɔgbɔ tshakane uzu nene, œ dœdœ ndje uzu dá yisœ nœ fœ mœ nene. Kashe Yisu Kristu dá ma lima fœ mœ.

¹³ 'E dji lima ndœ mara kœmbœrœtœ mœ lœkɔ á mœ sœpe lima lœ awa akwa nœ Ayuda. Mœ mbœrœ lima œrœ kanga fœ Ikrizia nœ Ndjaba waa, yé mœ para lima dœ awa kɔ adœke œ ndi ye. ¹⁴ Mœ sœ lima dœ kœyindœrœ ga tœ awa akwa nœ Ayuda dœ kœza ga tœ akwa, yé œ za lima tœ mœ ga tœ awa nœ aata azœ kœropa anga anga mœ kɔ á 'a gerœ dœ endje lœ ogo nœ azœ.

¹⁵ Kashe, lœkɔ á Ndjaba wu lima dœ œtshœnœ, tshe ke lima mœ katshatsha utshunœ adœke endje zu mœ, yé œ e lima mœ lœ œtsho lœsu nœ ye. ¹⁶ Tshe mbœrœ lima adœke mœ wusœ Gbolo nœ ye, yekane á kœyisœ Œtsho O'o nœ ye fœ azu á endje dœdœ Ayuda nene. Ataa, mœ nana ga ndœ anga uzu kœyu she ndœ kœmi upu fœ mœ nene. ¹⁷ Mœ nana ndje lima ga lœ Yerusaleme ndœ kœwu endjeneke á endje dœ lima aayi avwa nœ Kristu utshunœ nene. Kashe mœ ro lima 6a lœ ogo Arabi, yeka manda nœ, á mœ kwatœ mœ ga lœ Damaseke. ¹⁸ Yé manda ungu votɔ, mœ na ga lœ Yerusaleme mbœrœ kœgbœtœ mœ dœ Petro. Mœ lo 6a ndœ ye olo ndjokpa dœ mindu. ¹⁹ Mœ wuwu anga angbi ayi avwa bale nene, kashe kolœ Jake á tshe kœdœ aya Gbozu. ²⁰ Œneke á mœ sœ kœsu fœ 'e asœke, mœ sœ kœpa adja utshu Ndjaba adœke œ dœdœ wala nene.

²¹ Manda nœ, mœ na 6a lœ ogo Siri dœ pe Silisi, ²² kashe endje wuwu lima sœ mœ 6a lœ Ikrizia nœ Kristu lœ ogo Yuda nene. ²³ Endje djidji lima kolœnœ adœke: «Œshe á tshe sœ lima kœmbœrœ œrœ kanga fœ azœ, dá kpa tetœ kœyisœ œrœ ngœngœnœ asœ tœ upu nœ kœyindœrœnœ á tshe pa lima avwara adœke œne wo ye.» ²⁴ Yé endje te lima tœ kœdonga Ndjaba tœ upu nœ mœ.

2

Polo gbœtœ ye dœ anga aayi avwa nœ Yisu 6a lœ Yerusaleme

¹ Yé manda ungu ndjokpa dœ vana, 'a kpa kwatœ 'a dœ Barnabase ga lœ Yerusaleme; mœ za ndje lima Tito potœ mœ. ² Mœ kwa lima tœ mœ mbœrœ á Ndjaba ma lima tœ ye, á pa fœ mœ adœke mœ na ga zœ. 'A ngbɔ6a lima tœ 'a kolœ dœ agbozu Ikrizia á œsœ endje li, á mœ pandœ œsœ Œtsho O'onœ á mœ sœ kœmindœ nœ fœ azu á endje dœdœ Ayuda nene fœ endje. Gbambanœ nene, mœ sœ dœ awa adœke akwa á mœ sœ kœmbœrœ tœnœ œdœ pe œneke á mœ kpa mbœrœ sœsœ gbambanœ nene. ³ Kashe Tito, uzu Greke á 'a na tœ awanœ dœ she, endje shoshosho she adœke endje wa she tœ gaza nene. ⁴ Anga aayi kœna manda Yisu dœ wala yi lima ndœ nœ adœke endje wa she tœ gaza. Endje li lima yagele ga ugurutœ 'a mbœrœ kœwu mara á 'a wuta lœ awa akwa nœ Ayuda, á ngbœtœ 'a bale dœ Yisu Kristu asœmœ. Endje para awa adœke œne kpa gi 'a ga lœ œrœ kanga nœ awa akwa nœ Ayudanœ. ⁵ 'A vvara tœ 'a kara kœdji azunœ asœmœ, mbœrœ 'a yi lima ndœ kœgbœndœ adjapu nœ Œtsho O'o ugurutœ 'e.

⁶ Kashe agbɔ agbozunœ á œsœ endje li asœmœ, œdœ mara á endje lœ dœ tœnœ wuwu mœ nene. Gbambanœ nene, utshu Ndjaba, azu kɔ sœ awa bale. Endje papa anga o'o kpi ga pa œneke á mœ pa nene. ⁷ Kashe endje wu adœke

Ndjaba za akwa kœyisœ Ɔtsho O'o fœ angbi azu ga tshakane mœ ƒata á tshe za lima fœ Petro adœke tshe yisœ nœ fœ Ayuda. ⁸ Gbambanœ nene, Ndjaba á tshe mbœrœ lima akwa lœ Petro adœke tshe yisœ Ɔtsho O'o fœ Ayuda, dá mbœrœ ndje lœ mœ adœke mœ yisœ nœ fœ angbi azu. ⁹ Jake, Petro œdœ Yowane á azu nœ Kristu wu lima endje ƒata agbozu tshapa endje, endje yi lima ndœ nœ adœke Ndjaba dá za akwanœ asœke fœ mœ. Mbœrœ tœnœ atamœ, 'a ko lima tshelœ ama kane 'a dœ endje tœ kœma fœ azu adœke 'a ngbœ lœma akwanœ asœke bale dœ endje. Atamœ, 'a yi lima ndœ nœ awa bale dœ endje adœke, 'a dœ Barnabase 'a na kœmindœ Ɔtsho O'o fœ angbi azu, yé endje na œnœ endje kœyisœ nœ fœ Ayuda. ¹⁰ Endje pa lima fœ 'a kolœnœ adœke 'a gbe dœ aayi oyo. Yé mœ za lima tœ mœ djigi ndœ kœmbœrœ tœnœ.

Polo gbagbara Petro 6a lœ Atiœshe

¹¹ Kashe lœkœ á Petro na 6a lœ Atiœshe, mœ gbagbara she tœ ala azu mbœrœ œrœ á tshe mbœrœ lima sœsœ dœ Ɔtshœnœ nene. ¹² Yé utshunœ adœke azu á Yakobo vwa endje na, tshe sœ lima kœzi œrœ tœ œsœnœ dœ angbi azu. Kashe manda kœyi kumu endje, tshe gitœ ye ugurutœ angbi azu œ kpa katœ kœzi œrœ awa bale dœ endje kparawa Ayuda. ¹³ Anga Ayuda mbœrœtœ endje ndje ƒata Petro, yé œ bili Barnabase á tshe te ndje ga lœ mara kœmbœrœ œrœ nœ endje. ¹⁴ Kashe lœkœ á mœ wu adœke endje sœsœ lima kœna ndjii lœ adja awa nœ Ɔtsho O'o nene, mœ pa fœ Petro tœ ala azu kœkœ adœke: «Ɛ6œ á 6œ dœ Yuda, 6œ sœsœ kœmbœrœtœ zœ ƒata Yuda nene, kashe ƒata angbi uzu. 'Bœ ka pa angbi azu adœke endje mbœrœtœ endje ƒata Ayuda kotoo?»

Ayuda dœ pe angbi azu wuta ndjii lœ awa nœ kœyindœrœ

¹⁵ Azœ kœdœ adja Ayuda tako, a dœdœ angbi azu á ndje dœ aayi kœmbœrœ ekperœ nene. ¹⁶ A wusœ nœ adœke uzu œ wuta ndjii tœ ala Ndjaba mbœrœ kœlisœ awa akwa nœ Ayuda nene, kashe tshe wuta ndjii mbœrœ kœyindœrœ nœ ye ga ndœ Yisu Kristu. Azœ ndje awa bale, a yindœ Yisu Kristu mbœrœ a kœwuta ndjii mbœrœ kœyindœrœ nœ azœ ga ndœ Kristu, kashe œ sœsœ mbœrœ kœlisœ awa akwa nene. Gbambanœ nene, lœ awa nœ kœlisœ awa akwa, uzu bale œ sœ ndjii nene. ¹⁷ Kashe, œdœ 'a kœpara awa kœte azu ndjii lœ Kristu, œ sœ ƒata 'a dœ ndje lima ekpe azu ƒata angbi azu. Atamœ, œ yindœ kœpa adœke Kristu dá sœ kœvwa azu ga lœ ama ekperœ a? Ɛ, œ sœsœ ataa bale nene. ¹⁸ Ɛdœ mœ kpa kœkwatœ mœ ndœ kœlisœ awa akwa á mœ vwaratœ mœ tœnœ, dá mœ sœ kœma dœ tœ mœ adœke œmœ kœdœ ayi kœmbœrœ ekperœ. ¹⁹ Gbambanœ nene, tœ œmœ nœ mœ, tœ upu á wu awa akwa, mœ sœ ƒata uzu á tshe tshu ye. Awa akwanœ dá wo mœ, mbœrœ adœke mœ sœ dœ tafo soro á kœmbœrœ akwa fœ Ndjaba. Endje kuru mœ ga pa kurushi awa bale dœ Kristu. ²⁰ Soro á mœ sœ dœ tœnœ dœdœ tœ mœ nene, kashe Kristu dá sœ dœ soro lœ mœ. Gbambanœ nene, mbœrœ lœ soro nœ mœ ngœngœ asœ lœ œkœ, mœ sœ dœ tœnœ lœ kœyindœrœ ga ndœ Gbolo nœ Ndjaba á tshe yindœ mœ yé á tshu mbœrœ mœ. ²¹ Mœ yiyindœ nœ adœke Ɔtsho lasu nœ Ndjaba ga ndœ mœ sœ gbambanœ nene. Mbœrœ œdœ uzu kœsœ kœpara kœwuta ndjii lœ awa nœ kœmbœrœtœ ye liaka awa akwa, œ yindœ kœpa adœke ádá kuzu nœ Kristu gugu nene.

3

¹ Uu, azu ogo Galate, œrœ sœ lœ kumu 'e a! (Ede dá mbœrœ œrœ e'e a? Andaa mœ yi lima sœ mara kuzu á Yisu tshu pa kurushi dœ tœnœ fœ 'e ngbi ye o! ² Mœ yindœ kœyu 'e dœ o'o bale: 'E gb̄o fshiri nœ Ndjaba mbœrœ á 'e lise awa akwa nœ Ayuda a, too 'e gb̄o fshiri nœ Ndjaba mbœrœ Ɔtsh̄o O'o á 'e dji yé á yindœ nœ? ³ Kotoo, œrœ sœ lœ kumu 'e a? 'E te lima tœ koena mangba Kristu dœ gb̄ogb̄o nœ Ɔtsh̄o fshiri yé nḡonḡo asœ, 'e yindœ kœwuta ga tœ nd̄angol̄onœ dœ gb̄ogb̄o nœ 'e dœ tœ 'e a? ⁴ Atamœ, œneke k̄o á 'e wu sœ gbambancœ a? (E li adœke œ sœ gbambancœ nene. ⁵ L̄ok̄o á Ndjaba sœ kœto fshiri nœ ye fœ 'e yé á sœ kœmbœrœ afá ugurutœ 'e, tshe sœ kœmbœrœ tœnœ mbœrœ á 'e sœ kœliscœ awa akwa a? Bale nene, tshe sœ kœmbœrœ tœnœ mbœrœ á 'e dji Ɔtsh̄o O'o yé á yindœ nœ.

⁶ 'E gbe dœ Abrayamo kane. Endje sú 6a la Buku nœ Ndjaba adœke: «Abrayamo sœ lima dœ kœyindœrœ ga ndœ Ndjaba, yé Ndjaba za she 6ata uzu á tshe sœ ndjii lœ kumu kœyindœrœ nœ ye.» ⁷ 'E wusœ nœ nḡonḡo asœke adœke ayindœ Yisu kœdœ adja agbolo nœ Abrayamo. ⁸ Endje sú 6a la Buku nœ Ndjaba utshunœ adœke, Ndjaba œ fa bala angbi azu tœ azu á endje sœ ndjii mbœrœ kœyindœrœ nœ endje. Ndjaba pa lima ndœ Ɔtsh̄o o'onœ asœ utshunœ fœ Abrayamo adœke: «Mœ to kane mœ ga pa azu tshapash̄onœ asœke k̄o lœ awa nœ zœ.» ⁹ Abrayamo yindœ nœ, yé Ndjaba to kane ye ga pa ye, ataa azu k̄o á endje sœ dœ kœyindœrœ, Ndjaba œ to kane ye ga pa endje 6ata á tshe to kane ye ga pa Abrayamo.

¹⁰ Kashe azu á endje sœ kœgbe adœke œne she mbœrœ kœliscœ awa akwa asœmœ, Ndjaba darandœ endje k̄o. Gbambancœ nene, endje sú ala Buku nœ Ndjaba adœke: «Uzu á tshe kœsœsœ kœliscœ œrœ k̄o á endje sú ga la Buku awa akwa yé á sœ kœza ga tœ akwa nene, Ndjaba darandœ ye yé.» ¹¹ (E matœ endje ngbi adœke uzu bale œ sœ ndjii utshu Ndjaba lœ kœmbœrœtœ ye lindœ awa akwa nene. Gbambancœ nene, endje sú ala Bukunœ adœke: «Uzu á tshe kœsœ ndjii tœ ala Ndjaba lœ awa nœ kœyindœrœ, tshe sœ bala dœ soro.» ¹² Andaa kœliscœ awa akwa lili dœ kœsœ dœ kœyindœrœ nene. Kashe uzu á tshe lise awa akwa k̄o, tshe gb̄o soro lœ awa nœ awa akwanœ asœmœ.

¹³ Kristu ȳo azœ lœ ndœkidji nœ awa akwa á yi ma ndœ kœte ga pa azœ. Ndœkidjinœ te ga pa ye lœ kudu azœ. Gbambancœ nene, endje sú ala Buku nœ Ndjaba adœke: «Uzu k̄o á endje kuru she ga pa ɔȳo, Ndjaba darandœ ye yé.» ¹⁴ Dœ tœnœ ataa, kœto kane á endje pa lima tœnœ fœ Abrayamo œ wuta ga ndœ angbi azu lœ awa nœ Yisu Kristu, yé azœ k̄o a gb̄o Ɔtsh̄o fshiri á Ndjaba pa lima tœnœ lœ awa nœ kœyindœrœ.

Awa akwa œdœ kœpandœ kœmbœrœ œrœ

¹⁵ Aaya mœ, a tondœ kœmbœrœ œrœ nœ azu: L̄ok̄o á uzu kœsu mbeti kœkatœ uvu, uzu bale á tshe li kœvvara tœ ye tœnœ too kpa kœsu anga angbi œrœ ga pa nœ gugu nene. ¹⁶ A wusœ nœ dœ Ɔtsh̄onœ adœke Abrayamo dœ atœnœ dá Ndjaba pa lima ndœ kœmbœrœ œrœ fœ endje. Endje susu ala Bukunœ adœke: «dœ aatancœ», 6ata azu ndjoro dá endje pa tœ endje nene. Kashe endje sú ala Bukunœ adœke: «dœ ata zœ», tœ kœyisœ uzu bale á tshe kœdœ Kristu. ¹⁷ Ádá o'onœ á mœ yindœ kœpa fœ 'e dœke: lima utshunœ, Ndjaba guma ayo dœ Abrayamo yé œ pandœ nœ adœke œne gb̄ondœ nœ. Manda nœ, œndœnœ di ngbugu kama vana dœ zazu bale dœ ndjokpa yekane á awa akwanœ wuta. Bata awa akwa lili kœwo ayo á Ndjaba guma lima utshunœ nene, œ li ndje ndœ kœwo o'o á Ndjaba pa lima ndœ nœ nene. ¹⁸ Kashe œ kœsœ adœke Ndjaba to anga œrœ mbœrœ kœliscœ awa akwa, azu

œ gbɔ ma œneke á tshe pa lima ndœ nœ nene. Andaa lœ awa nœ kœpandœ œrœ dá Ndjaba má lima ɔtshɔ lɔsu nœ ye ga ndœ Abrayamo.

¹⁹ Ataa, ádá awa akwa kœdœ gade? Ndjaba za lima awa akwa mbœrœ koema ekperœ œrrr ga tœ kœwuta ata Abrayamonœ á tshe pa lima o'o tœ upu nœ ye. Aandjelu ko lima awa akwanœ ga tshakane uzu á tshe sœ lima ugurutœ Ndjaba dœ azu. ²⁰ Andaa, Ndjaba za lima o'o fœ abrayamo lɔkɔ á tshe sœ kuti ye. Yé œ kœsœ adœke uzu mbœrœ œrœ dœ kuti ye, anga uzu œ gu ugurutœ ye dœ anga azu nene.

Ádá nœ awa akwa kœdœ gade e?

²¹ Œneke yindœ kœpa adœke, awa akwa vwaratœ ye tœ o'o á Ndjaba pa lima ndœ nœ ye a? Œ œ nene. Œdœ awa akwa kœsœ ma dœ gbɔgbɔ tœ kœto soro fœ azu, œ mbœrœ ma adœke uzu wuta ndjii utshu Ndjaba mbœrœ á endje sœ kœliscœ awa akwa. ²² Kashe endje sú ɓa la Buku nœ Ndjaba adœke, ekperœ vwele uzu tshapashɔ kɔ ga tœnœ yekane á ayindœ Yisu kœgbɔ ɔtshœrœ á Ndjaba pa lima ndœ nœ lœ awa nœ kœyindœrœ nœ endje ga ndœ Yisu Kristu.

²³ Lima utshunœ, damba Kristu nana lima adœke a sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ye nene, awa akwa vwele lima azœ ɓata akanga. Œ mbœrœ lima tœ ye atamœ œrrr ga tœ lɔkɔ á Ndjaba yisœ kœyindœrœ fœ azœ. ²⁴ Yé atamœ, awa akwa dá sœ lima kœtondœ azœ œrrr ga tœ koena Kristu, adœke a wuta azu á endje sœ ndjii tœ ala ye lœ awa nœ kœyindœrœ. ²⁵ Kashe manda koena kœyindœrœ, a kpa sœsœ tshakudu awa akwa nene.

²⁶ Gbambanœ nene, e'e kɔkɔ kœdœ agbolo nœ Ndjaba lœ awa nœ kœyindœrœ á sœ kœngbɔɓa 'e dœ Yisu Kristu. ²⁷ Adjapu, e'e kɔkɔ á 'e gbɔ batisimu, 'e ngbɔtœ 'e bale dœ Kristu, yé ngɔngɔ asœke, 'e za mara Kristu dœ tœ ye. ²⁸ Ádá kœkuru tshagurutœ azu kpa gugu nene. Œdœ Ayuda, œdœ angbɔ azu, œdœ akanga, œdœ ayengɔ ogo, œdœ ayakoshe, œdœ ayashe, e'e para kɔkɔ 'e wuta uzu bale lœ kœngbɔtœ 'e dœ Yisu Kristu. ²⁹ Yé œdœ 'e kœdœ azu nœ Kristu, dá 'e kœdœ aata Abrayamo, yé 'e dœ ayengɔ kœgbɔ œrœ tshangbanœ á Ndjaba pa lima tœnœ.

4

¹ 'E wu gbetshelœ nœ mœ: Œdœ uzu á tshe kœdœ ayengɔ kœgbœrœ tshangbanœ kœsœ pe damba gbolo, œdœ œrœ para kɔkɔ kœdœ œnœ ye gbaa, tshe sœ kolœ ɓata kanga. ² Kashe tshe zatœ ye ga ati, yé aayi kœgbɔndœ ye œ gbɔndœ ye dœ œrœ nœ ye kɔ œrrr ga tœ olo á abanœ za. ³ Azœ ndje awa bale, a dœ lima akanga lɔkɔ á a dœ lima agbolo tshakudu œrœ nœ tshapashɔ. ⁴ Kashe lɔkɔ á olo á Ndjaba za lima li, tshe vwa Gbolo nœ ye á tshe wuta lœ yashe yé á sœ lima kœliscœ awa akwa nœ Ayuda, ⁵ mbœrœ kœvwara endjeneke á endje sœ tshakudu awa akwa ga ushu, dœ pe kœza awa fœ azœ adœke a te agbolo nœ Ndjaba.

⁶ Tœ koema adœke e'e kœdœ agbolo nœ Ndjaba, tshe vwa Ishiri nœ Gbolo nœ ye ga tœ lɔsu azœ, á sœ kœpa adœke: «Aba!» ⁷ Ataa, ɓœ kpa dœdœ kanga nene, kashe gbolo. Yé ɓata gbolo, ɓœ kœdœ ayengɔ kœgbɔ œrœ tshangbanœ: œtœnœ kœdœ akwa nœ Ndjaba.

Iki nœ Polo tœ upu nœ azu Galate

⁸ Utshunœ, 'e wuwu lima sœ Ndjaba nene yé 'e dœ lima akanga nœ andjaba á endje dœdœ adja andjaba nene. ⁹ Kashe ngɔngɔ asœke ɓata á 'e wusœ Ndjaba, too Ndjaba wusœ 'e ye, œ li adœke 'e kpa kwatœ 'e ndœ œrœ

tshapasho á gugu dœ gbəgbə nene yé á sœ gbambanœ, dœ mara adœke 'e kpa dœ akanganœ ye a? ¹⁰ 'E sœpe tœ kœlisœ olo, dœ yapu, dœ tshakala ungu œdœ ungu! ¹¹ 'Eneke á 'e mbœrœ asœke sœ kœza awa fœ mœ waa. 'Errr á tshangba akwa nœ mœ ugurutœ 'e œ sœ gbambanœ a!

¹² Alaya mœ, mœ sœ kœki fœ 'e adœke 'e mbœrœtœ 'e bata mœ; gbambanœ nene, mœ sœ kœmbœrœ ndje tœ mœ bata 'e. Bale 'e mbœmbœrœ lima anga ekperœ fœ mœ nene. ¹³ 'E wusœ nœ dœ ɔtshœnœ adœke, œ sœ lima dœ lœkœ á mœ sœ dœ kœba dá mœ yi lima sœ ɔtshœ O'o ama Ndjaba tœ alinœ utshunœ fœ 'e.

¹⁴ 'E wu lima oyo dœ mœ dœ kœbanœ waa, yé bale 'e mœmœ lima dœ mœ nene yé œ wuwu mœ djerœ djerœ lœ ala 'e nene. 'E fafa ndje tshangba 'e fœ mœ nene. Kashe 'e za lima osho kœsœ fœ mœ bata œmœ kœdœ andjelu nœ Ndjaba, too bata œmœ kœdœ Kristu Yisu má dœ tœ ye. ¹⁵ 'E sœ lima dœ yanga utshunœ waa, yé ngœngœnœ asœ, œ kpa mbœrœ kotoo o? Mœ pa ngbi adœke, œdœ 'e kœgbœ liya awa, 'e tshagavwa ala 'e mbœrœ kœkœ fœ mœ. ¹⁶ Yé ngœngœ asœke, 'e sœ kœyiangba mœ, mbœrœ á mœ sœ kœpa adja o'o a?

¹⁷ Anga azu sœ kœma adœke œne sœ dœ egerœ ogo 'e tœ losu œne, kashe gbetshelœ nœ endje sœsœ dœ ɔtshœnœ nene. Endje sœ kœpara kœkuru tshagurutœ azœ dœ 'e yekane á 'e kœsœ dœ egerœ ogo endje. ¹⁸ 'Eneke á ga kœdœ kœma ogo nœ kœmbœrœ ɔtshœrœ á ka nene, œdœ mœ sœ ugurutœ 'e œdœ mœ sœ ugurutœ 'e nene. ¹⁹ Agbolo nœ mœ, mœ kpa sœ kœwu oyo mbœrœ 'e bata yashe á tshe sœ dœ kœba kœzu œrrr adœke 'e wuta kœmbœrœtœ 'e bata Kristu yekane. ²⁰ Uu! Mœ gbe má adœke 'a sœ dœ 'e ngœngœnœ asœke, mbœrœ á mœ kœwusœ mara á li adœke mœ pa dœ o'o fœ 'e. Gbambanœ nene, mœ kpa wuwusœ o'o á mœ pa nene.

O'o tœ upu nœ Agare dœ Sara

²¹ 'E pandœ nœ fœ mœ ka, e'e á 'e yindœ kœzatœ 'e ga tœ awa akwa nœ Ayudanœ asœke, 'e sœsœ kœdji œneke á awa akwa sœ kœpa tœnœ nene a? ²² Endje su lima adœke, Abrayamo zu lima agbolo yakoshe bisha. Anga bale tœ Agare á tshe dœ yashe kanga, anga tœ Sara á tshe dœdœ yashe kanga nene. ²³ Kashe tshe zu gbolo tœ yashe kanganœ lœ awa nœ œkœ, yé gbolo nœ yashenœ á tshe dœdœ kanga nene, tshe zu she liaka o'o á Ndjaba pa lima tœnœ fœ she. ²⁴ O'onœ á ro liya asœ sœ kœma anga œrœ fœ azœ. 'E sœ atake: ayashenœ bibisha asœ sœ kœma ayo bisha á Ndjaba guma lima. Bale kœdœ ayo á tœ ba pa kaga Sinayi, œtœnœ kœdœ Agare. Ayonœ asœke dá sœ kœzu agbolo kanga. ²⁵ Agare kœdœ kaga Sinayi á sœ ba lœ ogo Arabi. Tshe kpa sœ bata ongbo Yerusaleme nœ ngœngœ asœke, mbœrœ ongbonœ dœ agbolo tshelœnœ kœ kœdœ akanga. ²⁶ Kashe Yerusaleme nœ tshalafo dœdœ kanga nene, yé œtœnœ kœdœ ayi azœ. ²⁷ Gbambanœ nene, endje sú ala Buku nœ Ndjaba adœke:

«Sœ dœ yanga, œbœ dœ yashe mara á bœ sœsœ lima kœzu tœnœ nene. Ta rawa dœ yanga, œbœ á kœba kœzu agbolo kaka bœ nene, gbambanœ nene, yashe á akœnœ katœ ye, tshe zu agbolo ndjoro kœropa yashe á tshe sœ dœ akœnœ.»

²⁸ Yé alaya mœ, e'e kœdœ ndje agbolo á endje zu 'e liaka o'o á Ndjaba pa lima tœnœ, bata endje zu ndje dœ Izaka. ²⁹ Kashe utshunœ lima, gbolo á endje zu she bata agbolo á azu œ zu endje, sœ lima kœmbœrœ œrœ kanga fœ gbolo á endje zu she lœ awa nœ Ishiri. Yé ngœngœ asœke, œrœnœ sœpe ndje kœmbœrœtœ ye awa bale. ³⁰ Yé Buku sœ kœpa o'o kotoo o? 'E sœ kœpa adœke: «Gœrœ yashe kanga dœ gbolo yakoshe nœ ye, gbambanœ nene, œ lili adœke gbolo nœ yashe kanga ngbœpa kœgbœ œrœ tshangba abanœ awa

bale dœ gbolo nœ yashe á tshe dœdœ kanga nene.» ³¹ Mbœrœ tœnœ ataa alaya mœ, a dœdœ agbolo nœ yashe kanga nene, kashe azœ kœdœ agbolo nœ yashe á tshe dœdœ kanga nene.

5

'E shi gbi lœ kœyindœrœ nœ 'e ga ndœ Kristu

¹ Kristu gi azœ lœ kanga mbœrœ adœke a kpa dœdœ akanga nene. Adja 'e shi gbi yé 'e mbœmbœrœ adœke 'e kpa kwatœ 'e dœ akanga nene.

² Œmœ Polo, mœ sœ kœpa fœ 'e adœke, œdœ endje kœsœ kœwa 'e tœ gaza, 'e kœsœpe kœza lœsu 'e ga pa gaza, œ yindœ kœpa adœke ádá œrœnœ á Kristu mbœrœ fœ 'e gugu nene. ³ Yé mœ kpa sœ kœpandœ nœ fœ uzu kœ adœke angbi uzu á tshe kœyindœ nœ adœke endje wa œne tœ gaza, œ li adœke tshe mbœrœtœ ye lindœ awa akwa djigi.

⁴ Œdœ 'e kœsœ kœpara kœsœ ndjii 6a utshu Ndjaba lœ awa akwa, dá œ yindœ kœpa adœke 'e kurutshelœtœ 'e dœ Kristu ye. Atamœ, 'e wusœ nœ adœke 'e vwaratœ 'e tœ otsho lœsu nœ Ndjaba ye. ⁵ Tœ azœ, a za gbetshelœ nœ azœ ga tœ Ndjaba á tshe sœ kœmbœrœ adœke a sœ ndjii tœ ala ye, yé œtœnœ dá a sœ kœkate tœnœ lœ awa nœ Otsho Ishiri á sœ kœmbœrœ akwa lœ kœyindœrœ nœ azœ. ⁶ Gbambanœ nene, uzu á tshe ngbœtœ ye bale dœ Yisu Kristu, endje wa she too endje wa she nene, œ gugu dœ ada bale nene. Œneke á sœ dœ ádá kœdœ kœsœ dœ kœyindœrœ á sœ kœmatœ endje lœ awa nœ kœyindœsho.

⁷ Utshunœ, 'e sœ lima kœmbœrœtœ 'e dœ otshœnœ. Œdœ dá kpa kœ œrœ ku lœ awa 'e, yé á pakata 'e kœmbœrœtœ 'e lindœ adja o'o a? ⁸ Œneke á endje pa fœ 'e á 'e yindœ nœ ascœmœ, toto 6a ndœ Ndjaba á tshe e 'e nene. ⁹ Azu pa walaka adœke: «Œdœ oyœ kœsuku mapa kœsœ teasho, á endje djanga dœ zuwa mapanœ, œ suku mapanœ djigi.» ¹⁰ Œmœ, mœ za lœsu mœ fœ Gbozu mbœrœ 'e. Mœ wusœ nœ adœke 'e za anga angbi awa kpi tœ œnœ mœ nene. Kashe uzu á tshe sœ kœdjingili kumu 'e ascœmœ, tshe dœ uzu œdœ gbaa, Ndjaba œ za djofele fœ she. ¹¹ Alaya mœ, tœ upu nœ mœ, œdœ mœ kœsœ pe kœyisœ o'o kœwa gaza, mbœrœ gadœ á endje mbœrœ œrœ kanga fœ mœ a? Œ kœsœ atamœ, kœmindœ upu kuzu Kristu pa kurushi œdœ œrœ kœza o'o fœ uzu bale nene. ¹² Tœ upu nœ azu á endje sœ kœdjingili tshelœ kumu 'e ascœmœ, kaka endje 'oro tshashe endje.

Œkœ œdœ Ishiri

¹³ Alaya mœ, Ndjaba e 'e adœke 'e wuta lœ kanga ye. 'E gbege adœke 6ata á 'e wuta lœ kanga ascœmœ, 'e kpa na kœmbœrœ œrœ á ogo œkœ 'e œ vwa 'e ndœ nœ nene. Kashe œ li adœke 'e mbœrœ akwa fœ anga 'e lœ awa nœ kœyindœsho. ¹⁴ Gbambanœ nene, awa akwa kœ sœ lœ o'o tshebabale ascœ: «Yindœ yanga zœ 6ata á 6œ sœ kœyindœtœ zœ dœ tœ zœ.» ¹⁵ Kashe œdœ 'e kœsœ kœlœtœ 'e yé á sœ kœto uku tœ 'e dœ tœ 'e 6ata agea tshelœ gusu, ala 'e gbo: ete nene, 'e wotœ 'e ugurutœ 'e kœ ye.

¹⁶ Mbœrœ tœnœ, mœ sœ kœpa fœ 'e adœke: 'e mbœrœtœ 'e liaka œneke á Otsho Ishiri œ yisœ nœ fœ 'e. Œdœ 'e kœsœ kœmbœrœ ataa, 'e mbœrœ œrœ á œkœ œ vwa 'e ndœ kœmbœrœ tœnœ nene. ¹⁷ Gbambanœ nene, agbe nœ Otsho Ishiri sœsœ awa bale dœ œnœ œkœ nene yé œnœ œkœ lili ndje dœ œnœ Otsho Ishiri nene. Adjapu, œkœ œdœ Otsho Ishiri sœ kœnga koshe ugurutœ endje. Mbœrœ tœnœ ataa, 'e kpa lili kœmbœrœ œrœ á 'e gbe má kœmbœrœ tœnœ ascœmœ nene. ¹⁸ Kashe, œ kœdœ Otsho Ishiri dá sœ kœyisœ awa fœ 'e, dá 'e kpa sœsœ tshakudu awa akwa nene.

¹⁹ 'E wu mara kœmbœrœtœsho œneke á ogo kœna manda œkœ œ vwa azu kœmbœrœ tœnœ: kœmbœrœ angba budu, kœmbœrœ œrœ uburu, kœmbœrœ œrœ tshula, ²⁰ kœdonga andjaba, kœmbœrœ afá, kœsœ dœ ekpe ľsu, kœkurutshelœtœ osho, kœmbœrœ uku, kœsœ dœ ókó, kœgbugburu tshelœtœ osho, kœ'ea osho, kœli ga ľœ anga ukpulu azu, ²¹ kœsœ dœ egerœ ľsu, kœndjorœ dopa nœ, kœzĩrœ tapanœ kpuru œdœ pe anga œrœ á ľi dœ œneke kœ. Mœ sœ kœpandœ nœ fœ 'e ngœngœ asœke bata á mœ pa lima utshunœ adœke: «Azu á endje sœ kœmbœrœ œrœnœ asœ, endje gbœ Ogo gbozu nœ Ndjaba nene.»

²² Kashe akwa á Őtshœ İshiri œ vwa uzu kœmbœrœ tœnœ dœke: Kœyĩndœsho, kœsœ dœ yanga, kœsœ gee, kœsœ dœ ugu ľsu, kœsœ dœ Őtshœ ľsu, kœmbœrœ ayo, kœyĩndœrœ, ²³ kœsœ dœ œmœ ľsu, kœdœ gbozu tshapa undu zœ. Awa akwa á vwaratœ ye tœ œrœnœ asœ gugu nene. ²⁴ Endjeneke á endje ngbœtœ endje bale dœ Yĩsu Kristu, endje wo ekpe ogo nœ œkœ á vwa lima endje kœmbœrœ ekperœ 6a pa kurushi. ²⁵ Bata a sœ dœ soro ľœ awa nœ Őtshœ İshiri, œ li adœke a na kolœ tœ awa á tshe sœ kœyĩsœ nœ fœ azœ.

Awa akwa nœ Kristu

²⁶ Adja a sœsœ dœ egerœ kumu nene, a katœ kœeshokœ anga azœ dœ ama œdœ kœsœ dœ egerœ ľsu ugurutœ azœ.

6

¹ Alaya mœ, œdœ 'e kœgbœ anga uzu bale á tshe kœsœ kœmbœrœ ekperœ, e'e má 'e sœ dœ Őtshœ İshiri asœmœ, 'e za she ga tœ awa ndjii dœ œmœ ľsu adœke tshe wuta ľœ ekperœ. Yé ala 'e gbœ, uzu dœ uzu adœke adja ľsu ye bibĩli she ndje nene. ² 'E ti kane anga 'e ľœ œgbœ œrœ kœ. Œdœ 'e kœmbœrœ atamœ dá 'e mbœrœtœ 'e ľiaka awa akwa nœ Kristu. ³ Gbambanœ nene, œdœ uzu bale kœgbe adœke œne ropa anga œne, andaa tshe kœsœsœ ataa nene, tshe sœ kœfaratœ ye dœ tœ ye. ⁴ Kashe uzu dœ uzu tondœ Őtshœ ye dœ tœ ye kane. Œdœ œ kœsœ dœ Őtshœnœ, tshe sœ dœ yanga tœ akwa á tshe mbœrœ dœ tœ ye. Kashe œ dœdœ mbœrœ á tshe ropa anga yanganœ nene. ⁵ Gbambanœ nene, uzu dœ uzu œ za kongba tshangba œrœ á tshe mbœrœ dœ tœ ye.

⁶ Œ li adœke uzu á endje sœ kœyĩsœ o'o ama Ndjaba fœ she, ko anga tshakala œrœ nœ ye djigi fœ tsheneke á tshe sœ kœyĩsœrœnœ fœ she. ⁷ Adja ľsu 'e fafara 'e nene: endje mœmœ Ndjaba nene. Uzu dœ uzu œ kœ œneke á tshe lu. ⁸ Œdœ uzu kœlu œrœ kolœ mbœrœ ogo œkœ ye, ngwarœ á tshe kœ kœdœ kuzu. Kashe œdœ tshe kœlu œrœ neke á za yanga fœ Őtshœ İshiri, ataa İshiri nœ Ndjaba œ to soro á ka nene fœ she. ⁹ Bata œ sœ ataa, œ li adœke a mœ dœ kœmbœrœ Őtshœrœ nene. Gbambanœ nene, ľkœnœ kœwuta, a kœgbœ œrœ tshangba œneke á lu œdœ a kœkakatœ kœmbœrœ tœnœ nene. ¹⁰ Dœ tœnœ ataa, œdœ a kœgbœ awa tœ kœmbœrœ Őtshœrœ, a mbœrœ fœ azu para kœkœ. Kœropa nœ, a mbœrœ fœ aaya azœ dœ ayĩndœ Kristu.

Ndangba kœmi upu nœ Polo

¹¹ 'E wu ogboro mbetĩnœ asœke: mœ su fœ 'e dœ adja kane mœ! ¹² Azu á endje sœ kœgbœgbœ 'e adœke endje wa 'e tœ gaza asœmœ, endje kœdœ azu á endje sœ kœpu awa adœke œne matœ œne bata Őtshœ azu ľœ œkœ. Endje mbœrœ ataa adœke azu kœmbœmbœrœ œrœ kanga ga tœ œne ľœ kumu kœyĩsœ œrœ tœ upu nœ kuzu Kristu pa kurushi nene. ¹³ Œdœ ndje azunœ á endje wa endje tœ gaza asœmœ, endje ľili ndje sœ awa akwa nœ Ayudanœ nene. Kashe endje yĩndœ nœ adœke, endje wa 'e yekane á œne kœdonga tœ

æne mbærcæ á 'e dji o'o ama æne. ¹⁴Tœ mœ nœ mœ, mœ sœ kædonga tœ mœ kolœ mbærcæ kuzu Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu pa kurushi. Yé læ awa nœ kurushi, œrcœ tshapashœncœ asœke wuta бата œrcœ á tshu ye mbærcæ mœ yé œmœ ndje mœ wuta бата uzu á tshe tshu utshu œrcœ kœ pa œshœncœ asœke. ¹⁵Dœ tœncœ ataa, endje wa uzu too endje wawa uzu nene, œ gugu dœ ádá bale nene. Kashe œeneke á ropa nœ kædcœ adœke, Ndjaba sœ kæembœrcœ azœ dœ atafœ azu. ¹⁶Kaka Ndjaba yisœ læsu kæewu oyo œdcœ pe kæesœ gee nœ ye ga ndœ azu kœ á endje za awa kæeyisœrcœncœ asœke, œdcœ ndje ga pa adja azu nœ Ndjaba.

¹⁷Kœto ngœngœ asœ, uzu bale kpa ndandanga mœ nene, gbambœncœ nene, shercœwa á sœ tœ œkœ mœ asœke, má adœke œmœ kædcœ uzu nœ Yisu. ¹⁸Aaya mœ, kaka Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu ma œtshœ læsu nœ ye ga ndœ 'e. Ame.

Mbeti á Polo sú fœ azu Efeze Tshatshu o'o

Polo su mbetinœ asœ lœkœ á tshe sœ lima lœ kánga 6a lœ Roma. Tshe su fœ azu Ikrizia lœ Efeze œdœ ndje fœ Ikrizia kœ á sœ lima indiri Efeze. Egerœ ada o'o á tshe su ala mbetinœ dœke: Ndjaba ngbœ6a œrœ tshalafo dœ pe œnœ tshaati kœ adœke Kristu dœ Gbozu tshapa nœ.

Ala mbetinœ asœke, Polo li ngbœtœ nœ ayindœ Yisu dœ œrœ voto: Ikrizia 6ata undu uzu, yé Yisu kœdœ kumunœ; Ikrizia 6ata egerœ anda, yé Yisu kœdœ kitinœ; Yisu œdœ Ikrizia 6ata totœ nœ yashe dœ yakoshe, yé Kristu kœdœ yakoshe totœnœ.

Mbetinœ kurutshelœtœ ye atake:

- Abala (1.1-2)
- Kristu to kane ye ga pa azœ dœ Ɔtshœ Ishiri (1.3-3.21)
- A sœ dœ tafo soro awa bale dœ Kristu (4.1-6.20)
- Ndœngœbœ abala (6.21-24)

Abala

¹ Ɔmœ Polo, ayi avwa nœ Yisu Kristu lindœ gbetshelœ nœ Ndjaba, mœ sœ kœsu mbetinœ asœke fœ 'e dœ ayerœ azu lakpi Efeze á 'e sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu Kristu. ² Kaka Aba azœ dœ Ndjaba, dœ Gbozu Yisu Kristu ma œtshœ lsu nœ endje ga ndœ 'e yé œ za kœsœ gee fœ 'e.

Ɔtshœrœ nœ Ndjaba lœ awa nœ Kristu

³ Kaka a donga Ndjaba, Aba Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu: Tshe to kane ye ga pa azœ lœ awa nœ Kristu á a ngbœtœ azœ dœ she bale, yé á to œtshœrœ nœ ishiri kœ 6a lafo fœ azœ. ⁴ Gbambanœ nene, Ndjaba ke lima azœ utshunœ adœke tshe mbœrœ tshapashœnœ asœ, adœke a sœ yerœ yé œ sœsœ ndje dœ ekperœ teasho utshu ye nene. Lœ ayo nœ ye, ⁵ Ndjaba wa lima o'o utshunœ dœ tœ ye adœke a wuta agbolo nœ œene lœ awa nœ Kristu. Tshe yi lima ndœ kœmbœrœ œtœnœ ataa mbœrœ á ga tœ ala ye. ⁶ Ataa, a donga she mbœrœ œtshœ lsu á tshe yisœ nœ fœ azœ lœ awa nœ Gbolo nœ ye á tshe yindœ ye waa asœmœ.

⁷ Gbambanœ nene, lœ awa indji Kristu Ndjaba vvara azœ lœ ngbindiroœ, yé œ djerœndœ ekperœ nœ azœ liaka egerœ œtshœ lsu nœ ye. ⁸ Tshe yisœ egerœ œtshœ lsu nœ ye ga ndœ azœ ropa nœ ye, yé œ za awa tœ kœwusœtœ œdœ pe kœwusœrœ fœ azœ. ⁹ Tshe yisœ gbetshelœ nœ ye á tshe za yiwatœnœ adœke a wusœ nœ, gbetshelœ á tshe gbe lima katshatsha utshunœ ndœ kœza ga tœ akwa lœ awa nœ Kristu. ¹⁰ Ɔtœnœ, Ndjaba œ mbœrœ dœ lœkœ á tshapashœ œ ka dœ tœnœ. Tshe ngbœ6a œeneke á sœ 6a lafo dœ œnœ tshaati adœke Kristu te Gbozu tshebabale panœ.

¹¹ Lœ kœngbœtœ nœ azœ dœ Kristu, a wuta ndje azu nœ Ndjaba. Gbambanœ nene, tshe ke lima azœ katshatsha utshunœ lindœ œeneke á tshe guma; yé tshe sœ kœmbœrœ œrœ kœ liaka œeneke á tshe wa á ga tœ ala ye. ¹² Atamœ, a donga she 6ata tshe sœ tœ egerœnœ, azœ á a dœ ali azu kœko lsu azœ ga tœ Kristu.

¹³ E'e ndje, lœkœ á 'e dji o'o tœ upu nœ adjapu, Ɔtshœ O'o á za kœshe fœ 'e, 'e sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Kristu. Ataa, Ndjaba ta ambara nœ ye ga tœ 'e lœ awa nœ kœto Ɔtshœ Ishiri á tshe pa lima tœnœ fœ 'e. ¹⁴ Yé Ɔtshœ Ishiri kœdœ

ndanga mbærœ kœgbœ òtshœœ á Ndjaba gumasœ nœ mbærœ azu nœ ye. Æ sœ ataa œerrr bala dœ lœkœ á azu nœ Ndjaba œ gbœ kœshe. Kaka a donga Ndjaba mbærœ egerœ œœœ á tshe mbærœ.

Avwala nœ Polo fœ Ndjaba

¹⁵ Wu mbærœ tœnœ ataa, œmœ ndje, lœkœ á mœ djindœ kœyindœœœ nœ 'e ga ndœ Gbozu Yisu œdœ kœyindœsho nœ 'e ga tœ ayerœ azu kœ, ¹⁶ mœ scœsœ kœkatœ kœgi mershe fœ Ndjaba mbærœ 'e nene, mœ sœ kœgbe dœ 'e lœ avwala nœ mœ. ¹⁷ Mœ za avwala nœ mœ adœke, Ndjaba nœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu á tshe dœé Aba nœ mokœ, tshe za ishiri nœ kœwusœtœœ fœ 'e, œ yisœ ye fœ 'e adœke 'e wusœ ye dœ òtshœœ. ¹⁸ Mœ kpa za avwala nœ mœ fœ she adœke tshe kœrœ tshalœsu 'e adœke 'e wusœ œœœ á tshe e 'e mbærœ tœnœ dœ òtshœœ, œdœ œœœœ á 'e li kœkœ lœsu 'e ga pa nœ. Yé á 'e kpa kœwusœ òtshœœ ndjoro á ga waa á tshe gumasœ nœ kate ayerœ azu nœ ye asœmœ. ¹⁹ Mœ kpa za avwala nœ mœ adœke 'e wusœ gbœgbœ nœ ye á ropa œœœ kœ á tshe za fœ azœ dœ ayindœ Ndjaba. Gbœgbœœœ asœmœ kœdœœ œœœœ á Ndjaba ma dœ gbœgbœ kœ. ²⁰ Tshe za lima œtœnœœ ga tœ akwa lœkœ á tshe she lima Kristu lœ akuzu, á za she ga pa kuni ye óa lafo. ²¹ Kristu sœ ga pa tshagbozu kœ, ga pa awa kœmbærœœ œœœ, ga pa gbœgbœ kœ, ga pa œœœ para kœkœ yé ga pa 'iri á ropa 'iri kœkœ, œdœ pa òshœœ asœœœ œdœœ pa òshœ á na manda nœ. ²² Ndjaba kœ œœœ kœ ga tshada Kristu, œ za she tœ ga tœ kumu œœœ kœ adœke tshe dœ kumu Ikrizia, ²³ á dœé undu ye djigi, lœ Ikrizia, Kristu sœ djigi zœ, œshe á tshe sœ ndje djigi tœ osho kœ.

2

Soro manda kœshe nœ azu

¹ Lima utshunœ, 'e lœ óata azu á endje tshu lima mbærœ ngbindirœ œdœ ekperœ nœ 'e. ² 'E sœ lima kœmbærœœtœœ 'e lindœ mara azu tshapashœ asœœœ. 'E sœ lima kœmbærœœtœœ 'e lindœ o'o gbozu nœ gbœgbœ nœ aekpe ishiri lœ izi, ekpe ishiri á tshe sœ kœmbærœœ akwa ngœngœ asœœœ lœ ayingba Ndjaba. ³ Azœ para kœkœ, 'a sœ lima óata endje. A sœ lima kœmbærœœtœœ azœ lindœ mara nœ azœ dœœ tœ azœ, a sœ lima kœmbærœœ œœœœ á undu azœ œdœ lœsu azœ yindœ nœ. Adjapu, a sœ lima óata azu kœ, mara kœmbærœœtœœ nœ azœ sœ lima kœœza ókœ nœ Ndjaba ga pa azœ.

⁴ Kashe Ndjaba wu oyo azœ waa, yé œ yi ndje ndœ azœ tœpanœ kpuru. ⁵ Gbambœœ nene, a sœ lima óata azu á endje tshu mbærœœ ekperœ nœ azœ, tshe za soro fœ azœ dœœ awa nœ kœngbœtœœ azœ dœ Kristu. Adja 'e she mbærœœ òtshœ lœsu nœ Ndjaba. ⁶ Lœ kœngbœtœœ azœ dœ Yisu Kristu, Ndjaba she azœ lœ kuzu, yé œ guma òtshœ osho kœsœœ fœ azœ óa lafo. ⁷ Tshe ma ayo nœ ye ga ndœ azœ lœ awa nœ Yisu Kristu, tshe mbærœœ lima kœ adœke azu kœwu òtshœ lœsu nœ ye á dopa nœ asœmœ manda oshœ á na manda œœœœ asœœœ. ⁸ Yé mbærœœ òtshœ lœsu nœ Ndjaba dá 'e she lœ awa nœ kœyindœœœ. Æ toto lœ gbœgbœ nœ 'e nene kashe tœnœœ kœdœœ œœœœ á Ndjaba to fœ 'e gbambœœœ. ⁹ Æ toto lœ akwa nœ 'e yekane á uzu kœdu okoro ye mbærœœ tœnœœ nene. ¹⁰ Gbambœœœ nene, Ndjaba dá mbærœœ azœ ataa. Tshe mbærœœ azœ lima lœ kœngbœtœœ azœ bale dœ Yisu Kristu adœke a mbærœœ òtshœ akwa á tshe guma lima katshatsha adœke a zatœ azœ ndœœ nœ.

Kœngbœtœsho bale dœ Kristu

¹¹ 'E gbe dœ mara á 'e sœ lima dœœ tœnœœ utshunœ. Ayuda pa lima adœke 'e dœdœé azu nœ Ndjaba nene, mbærœœ á 'e wawa gaza nene. Kolœ endje dá dœœ

lima azu nœ Ndjaba mbœrœ á endje wa gaza nœ ɔkɔ. ¹² 'E wusœ nœ adœke dœ lɔkɔnœ asœmœ, 'e wuwu lima damba sœ Kristu nene; 'e doédœ ndje lima azu Israyele nene. 'E doédœ lima azu á endje li kœgbɔ œrœ tshangba madu á Ndjaba lu nene. 'E gugu lima dœ œrœ kœko lɔsu 'e ga pa nœ pa ɔshɔ nene, yé 'e wuwu lima ndje sœ Ndjaba nene.

¹³ Kashe ngɔngɔ asœke, e'e á 'e sœ lima lœ ingirinœ tœ Ndjaba, 'e wuta ndoo dœ she lœ kœngbɔtœ 'e bale dœ Yisu Kristu mbœrœ indji ye á tu lima mbœrœ 'e. ¹⁴ Gbambanœ nene, œshe dá dœ kœsœ gee nœ azœ, œshe dá mbœrœ adœke Ayuda œdœ pe angbi azu wuta uzu bale. Lœ kœza undu ye fœ kuzu, tshe ndjɔtshœlœ muru nœ kœyiangbatœsho á kuru lima tshagurutœ azu. ¹⁵ Tshe wo awa akwa œdœ pe awa o'onœ dœ œrœ kɔ á yindœ nœ adœke endje mbœrœ. Tshe ngbɔɔa endje ga tœnœ bale dœ angbi azu adœke endje wuta tafo azu lœ kœngbɔtœsho dœ she; dœ mara ataa dá tshe za kœsœ gee ga ugurutœ endje. ¹⁶ Yé dœ awa kuzu nœ ye pa kurushi, tshe ndi tshelœ kœtshene osho ugurutœ endje bibisha, œ guma tshagurutœ Ndjaba dœ endje mbœrœ adœke endje wuta uzu bale. ¹⁷ Tshe na kœmindœ kœsœ gee fœ azu á endje sœ lœ ingirinœ dœ Ndjaba œdœ pe ndje endjeneke á endje lœ ndoo dœ Ndjaba. ¹⁸ Yé mbœrœ Kristu, azœ dœ Ayuda dœ pe angbi azu, a gbɔ awa nœ kœli ga ndœ Aba dœ awa nœ fshiri bale.

¹⁹ Ataa, e'e dœ azu á 'e doédœ Ayuda nene, 'e kpa doédœ angbi azu nene, 'e doédœ ndje agene nene; kashe 'e kœdœ azu bingi nœ Ndjaba. 'E wuta agbolo ogo awa bale dœ azu nœ Ndjaba. ²⁰ E'e œdœ endje kɔ 'e sœ ɓata badja á Ndjaba sœ kœmɔ dœ anda nœ ye. Aayi avwa œdœ pe aayi kœgbara o'o kœdœ kitinœ yeka á Kristu kœdœ egerœ badja neke á tepa andanœ djigi. ²¹ (Eshe dá sœ kœto gbɔgbɔ fœ anda djigi yé á sœ kœti tœnœ adœke œ gerœ yé œ fa œyerœ Tepelo nœ Gbozu. ²² Lœ kœngbɔtœ 'e bale dœ Kristu, e'e ndje 'e sœ lœ kœmɔ anda mbœrœ kœwuta dœ anga azu kɔ, anda nœ Ndjaba lœ awa nœ fshiri.

3

Akwa nœ Polo ugurutœ angbi azu

¹ Mbœrœ tœnœ ataa, œmœ Polo, mœ wuta ayi kánga ndœ akwa nœ Yisu Kristu mbœrœ e'e dœ angbi azu. ² Adjapu, 'e djindœ o'o tœ upu nœ ɔshɔ lɔsu á Ndjaba ma fœ mœ mbœrœ kœmbœrœ dœ akwa nœ ye mbœrœ 'e. ³ Ndjaba dœ tœ ye dá yisœ gbetshelœ á tshe za lima yiwa tœnœ fœ mœ, yeka á mœ su dœ aya mbetinœ asœke. ⁴ Yé 'e kœsœ kœdi mbetinœ asœke dá 'e wusœ mara á mœ wusœ gbetshelœnœ á zatœ ye yiwa tœnœ asœmœ tœ upu nœ Kristu. ⁵ Lima utshunœ, Ndjaba mama gbetshelœnœ fœ azu nene. Kashe ngɔngɔ asœke, ɔtshɔ fshiri nœ ye pandœ nœ ngbi fœ œyerœ aayi avwa œdœ aayi kœgbara o'o. ⁶ Gbetshelœnœ asœmœ kœdœ adœke, angbi azu li ndje kœgbɔ ɔtshœrœ á Ndjaba guma fœ azu nœ ye dœ awa nœ kœyindœ ɔtshɔ O'o awa bale dœ Ayuda. Endje wuta uzu bale yé Ndjaba œ tœ œrœ á tshe pa lima tœnœ fœ endje kɔ.

⁷ Mœ te ayi akwa kœyisœ ɔtshɔ O'onœ asœ mbœrœ ɔtshɔ lɔsu nœ Ndjaba œdœ pe gbɔgbɔnœ á tshe za lima fœ mœ. ⁸ Emœ kœdœ ndɔngɔɔ uzu ugurutœ ayerœ azu nœ Ndjaba para kɔkɔ. Ngɔngɔ asœke, Ndjaba má ɔtshɔ lɔsu ga ndœ mœ adœke nœ yisœ dili kœgbœrœ nœ Kristu fœ angbi azu. ⁹ Ndjaba á tshe mbœrœ œrœ kɔ za lima o'onœ asœ yiwa tœnœ katshatsha, yé ngɔngɔ asœke tshe za mœ adœke mœ kœyisœ nœ fœ azu kɔ adœke endje wusœ œneke á tshe yindœ kœmbœrœ tœnœ. ¹⁰ Atamœ, lœ mara akwa á

Ikrizia sœ kæmbœrœe tœnœ ngœngœnœ asœeke, tshagbozu œdœ pe gbœgbœ 6a lafo wusœ egerœe kæwusœetœe nœ Ndjaba lœ aka œerœ kœ. ¹¹ Ndjaba mbœrœe adja liaka œeneke á tshē gbe lima ndœ kæmbœrœe tœ nœ lœ awa nœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu. ¹² Mbœrœe kæyindœrœe ga ndœ Kristu, a ngbœtœ azœ bale dœ she yé a li kœna ga utshu Ndjaba dœ lœsu ziti. ¹³ Mbœrœe tœnœ ataa, mœ ki fœ 'e adœke 'e mœmœ lœ œkœ 'e mbœrœe egerœe oyo á mœ sœ kæwœ mbœrœe 'e nene. Œ sœ mbœrœe œtshœrœe nœ 'e.

Kœyindœsho nœ Kristu

¹⁴ Mbœrœe tœnœ ataa, mœ gote dœ koda mœ 6a utshu Ndjaba Aba, ¹⁵ á mbœrœe she dá bingi kœ, œdœ 6a lafo œdœ 6a pa œshœ gbœ i'iri ye. ¹⁶ Lindœ kægbœrœe nœ mokœ nœ ye, mœ yindœ nœ adœeke tshē to gbœgbœ ga lœ 'e dœ awa nœ Ishiri nœ ye yeka á 'e kæwuta agbozu lœ kæyindœrœe. ¹⁷ Yé dœ tœnœ ataa á Kristu kœsœe tœ lœsu 'e lœ awa nœ kæyindœrœe. Mœ yindœ nœ adœeke 'e ka ngbiri yé œ shi gbi lœ kæyindœsho. ¹⁸ Atamœ, e'e œdœ ayerœe azu para kœkœ, 'e sœ dœ gbœgbœ kæwusœe kæyindœsho nœ Kristu á ropa nœ yé á gugu dœ ndœngœlœnœ nene; ¹⁹ œ ro ndje sœ kæwusœerœe djigi. Œrœ á mœ eoshœ ndœ nœ ga ndœ 'e kœdœ adœeke 'e su dœ gbœgbœ nœ Ndjaba.

²⁰ Ndjaba li kæmbœrœe œerœe kœropa œeneke á a gbe dœ tœnœ. Tshē mbœrœe œerœe kœ dœ gbœgbœ á sœ kæmbœrœe akwa lœ azœ. ²¹ Kaka mokœ nœ Ndjaba matœ ye ugurutœe azu Ikriزيا, œ ma ndje tœ ye dœ awa nœ Yisu Kristu manda ngbu dœ ngbu. Ame!

4

Azu nœ Kristu sœ undu bale

¹ Mbœrœe tœnœ ataa, œmœ á mœ te kanga mbœrœe kæmbœrœe akwa nœ Gbozu, mœ yindœ nœ adœeke 'e mbœrœetœe 'e liaka mara á Ndjaba yindœ nœ. ² 'E zatœ 'e ga ati, dœ lœsu 'e ziti œdœ ndje pe dœ ugu lœsu. 'E sœ dœ kœru lœsu ga tœ anga 'e yé œ mbœrœe akwa dœ kæyindœsho. ³ 'E pa avwara kægbœndœe kœngbœtœesho bale á Œtshœ Ishiri to lœ awa nœ kœsœe gee. ⁴ Azu nœ Kristu sœ kolœ undu bale, yé Œtshœ Ishiri sœ ndje bale, awa bale Ndjaba e azœ adœeke a ko lœsu azœ bale. ⁵ Gbozu sœ bale, kæyindœrœe sœ bale, batisimu sœ ndje bale. ⁶ Ndjaba sœ bale. Tshē kœdœe Aba azœ kœ, tshē sœ kæmbœrœe akwa lœ azœ kœ yé œ sœ ndje lœ azu kœ.

⁷ Andaa, gbœgbœ nœ kæmbœrœe dœ akwa á a gbœ sœsœe awa bale nene. A gbœ liaka œeneke á Kristu yindœe kœeto fœ uzu dœ uzu. ⁸ Œ sœ liaka œeneke á endje sú ala Buku nœ Ndjaba adœeke:

«Lœkœ á tshē œ lima ga lafo,
tshē tepa akanga,

tshē to gbœgbœ kæmbœrœe dœ akwa fœ azu.»

⁹ Tshē œ lima ga lafo! Œ yindœe kœpa kotoo? Œ má ndje adœeke Kristu jerœ ga ati 6a budu œshœ a? ¹⁰ Uzu á tshē jerœ lima, œshē ndje kœdœe uzu á tshē œ waa kœropa tshalafo djigi adœeke tshē su tshelœe oshœ kœ.

¹¹ Œshē dá kurutshelœe gbœgbœ kæmbœrœe dœ akwa fœ azu. Tshē ko anga azu kœsœe dœ aayi avwa, anga azu tœ aayi kægbœara o'o, anga azu tœ aayi kæmĩndœe Œtshœ O'o, anga azu tœ aayi kægbœndœe Ikriزيا, anga azu tœ aayi kæyisœerœe. ¹² Tshē mbœrœe kœ atamœe mbœrœe kœguma azu nœ Ndjaba adœeke endje mbœrœe akwa nœ ye dœ mara adœeke endje mœ undu Kristu, ¹³ œerrr ga tœ adœeke a wuta kœ dœ kæyindœrœe bale yé a wusœe Gbolo nœ Ndjaba. Ataa, a te gbœ azu yé œ wuta adja 6ata Kristu.

¹⁴ Dœ mara atamœ, a kpa doédœ aya agbolo á endje yaka kumu endje dœ tshelœ aka kœyisœrœ kœ nene. Aayi kœbili osho œ ko ndje azœ lœ gbanda nœ endje dœ o'o lima nœ endje nene. A kpa za awa aayi djingili yeka á endje kœgaga kumu azœ dœ kœyisœrœ wala nœ endje nene. ¹⁵ Kashe œdœ a kœsœ kœpa adja o'o lœ kœyindœsho, a gerœ bala lœ œrœ kœ ga ndœ Kristu á tshe dœ kumu Ikrizia. ¹⁶ Yé œshe dá ngbœa œrœ kœ á sœ tœ undu ye ga tœnœ bale. œdœ œrœ bale dœ bale á sœ tœ undu ye kœmbœrœ akwa nœ ye dœ kœyindœrœ dœ œtshœnœ, undu djigi œ gerœ dœ œtshœnœ yé œ gerœ lœ kœyindœsho.

Tafo soro lœ kœngbœtœsho bale dœ Kristu

¹⁷ 'E wu œneke á mœ sœ kœyu 'e kpalakpala tœnœ dœ 'iri Gbozu: 'e katœ ongboro kœmbœrœtœ 'e bœta azu á endje wuwusœ Ndjaba nene, á kœwusœrœ nœ endje fu ye. ¹⁸ Ubu osho ndi tshelœ gbœtshelœ nœ endje, yé endje wuwusœ soro á Ndjaba za fœ azu nene lœ kumu kœwusœrœ nene œdœ lœ kumu œgbœ lœsœ nœ endje. ¹⁹ Endje kpa gugu dœ tshula nene; endje zatœ endje kœ ndœ kœmbœrœ angba budu yé œ kaka ndje tœ kœmbœrœ anga angbi œrœ tshula nene.

²⁰ Mbœrœ e'e nœ 'e, œ doédœ mara á endje yisœ o'o tœ upu nœ Kristu fœ 'e dœmœ nene. ²¹ œdœ o'o á 'e dji lima kœsœ adja tœ upu nœ ye, œdœ endje kœyi lima sœ ye fœ 'e kœli dœ adja o'o á dœ Kristu, ²² 'e katœ ongboro kœmbœrœtœ 'e lima utshunœ, œtœnœ á ogo kœmbœrœ œrœ œ vwa osho ga lœ kuzu. ²³ œ li adœke Ishiri nœ Ndjaba fa lœsu 'e dœ pe ishiri 'e adœke 'e wuta atafo azu. ²⁴ 'E za angwa kœmbœrœ œrœ nœ atafo azu, mbœrœ 'e te atafo azu á Ndjaba mbœrœ endje liaka angwa ye dœ tœ ye lœ œrœ á sœ ndjii œdœ yerœ, á tœ adja o'o.

²⁵ Mbœrœ tœnœ ataa, 'e katœ wala ye. Uzu dœ uzu pa adja o'o fœ yanganœ; gbambanœ nene, azœ para kœkœ a wuta œrœ kote undu uzu bale. ²⁶ œdœ 'e kœsœ dœ ókó, 'e mbœmbœrœ ekperœ nene. 'E gbœgbœndœ nœ œrrr adœke œbœ li tœnœ nene. ²⁷ 'E zaza awa fœ djaboro bale nene. ²⁸ Uzu á tshe sœ lima kœzi angba, kpa zizi angba nene, kashe œ li dœ she kœmbœrœ akwa dœ kane ye yeka á kœgbœ œrœ tshangba nœ, yekane á tshe kœto ndje anganœ fœ aayi oyo. ²⁹ Kaka adœke ekpe o'o bale wuwuta lœ ama 'e nene. Kashe œdœ o'o kœsœ zœ, œ li dœ 'e kœpa o'o á li kœguma azu yé á to œtshœ lœsu fœ endjeneke á endje sœ kœdji tœnœ. ³⁰ 'E mbœmbœrœ adœke œtshœ Ishiri nœ Ndjaba sœ dœ oyo nene. Gbambanœ nene, œshe kœdœ ambara á Ndjaba ta ga tœ 'e mbœrœ olo á tshe she bala 'e lœ ekperœ djigi. ³¹ 'E katœ ushu lœsu, kœyi uzu ga lœ ókó, kœsœ dœ ókó, kœpa o'o dœ œgbœ tshama œdœ kœgu osho ye. 'E katœ kœmbœrœ œrœnœ ascœmœ kœ ye. ³² 'E sœ dœ œtshœ lœsu yé œ yindœtœ 'e ugurutœ 'e, 'e wu oyo ekperœ nœ anga 'e bœta á Ndjaba wu lima oyo 'e lœ awa nœ Kristu.

5

'E mbœrœtœ 'e bœta azu nœ ingbisho

¹ 'E kœdœ agbolo á Ndjaba yindœ 'e waa. Mbœrœ tœnœ ataa, œ li adœke 'e mbœrœtœ 'e bœta she. ² 'E yindœtœ 'e bœta á Kristu yi lima ndœ azœ, yé á za lima tœ ye fœ kuzu mbœrœ azœ bœta makabo œdœ bœta tokóró á endje zo á tshafunœ ga waa tœ Ndjaba.

³ 'E kœdœ ayerœ azu nœ Ndjaba, 'e katœ kœmbœrœ angba budu, kœsœ dœ egerœ lœsu, kœmbœrœ œrœ tshula œdœ pe kœsœ dœ ogo ukpulu œrœ.

⁴ Ɖ lili ndje dœ 'e kœpa o'o nœ egerœ kumu nene, kœpa o'o ngbilingbili ɓata agbakindi azu nene. Ɖ li dœ 'e kœza mershe fœ Ndjaba. ⁵ 'E wusœ nœ adœke ayi angba budu, dœ ayi ngbindirœ dœ pe ayi kœgbatœ œrœ nœ anga endje asœmœ – ayi kœdonga andjaba – endje gbœ œrœ ɓa lœ ogo nœ Kristu œdœ œne Ndjaba nene.

⁶ Anga uzu bale bibili 'e dœ gbetshelœ nœ afara nene. Tœnœ dâ sœ kœgbota ókó nœ Ndjaba ga pa azu á endje djidji she nene. ⁷ 'E ngbangbœtœ 'e dœ endje lœ ekperœnœ á endje mbœrœ asœmœ nene. ⁸ 'E lœ lima utshunœ lœ ubu osho, ngôngo asœke 'e ngbœtœ 'e bale dœ Gbozu, yé 'e wuta azu nœ ingbisho. ⁹ Gbambanœ nene, azu nœ ingbisho mbœrœ kolœ otshœrœ, œrœ á sœ ndjii œdœ pe ndje adja o'o. ¹⁰ 'E pa avwara kœwusœ œrœ œneke á ga tœ Gbozu. ¹¹ 'E ngbangbœtœ 'e nene dœ azu nœ ubu osho á endje mbœrœ œrœ á ádánœ gugu nene asœmœ. Kashe 'e gbara ekperœ nœ endje á endje mbœrœ ngbi ga ushu. ¹² Ɖrœ á endje mbœrœ yaa lœ ubunœ, œ sœ tshula tœ kœpa tœnœ. ¹³ Kashe 'e dœ azu nœ ingbisho, œ li dœ 'e kœpa tœnœ ga utshu azu. ¹⁴ Gbambanœ nene, œrœ kœ á sœ tœ ingbisho wuta ingbisho. Mbœrœ tœnœ ataa dâ endje pa adœke:

«Ɖœ á ɓœ sœ tœ lo, jo ga lafo,
yé œ she ugurutœ akuzu,
yeka ishiri nœ Kristu kœma ɓœ ngbi ga ushu.»

¹⁵ Ala 'e gbœ tœ otshœ 'e. Adja 'e mbœmbœrœtœ 'e ɓata aayi indi nene kashe 'e mbœrœtœ 'e ɓata azu nœ kœwusœtœ. ¹⁶ 'E gbœgbœtœ 'e kœmbœrœ otshœrœ; gbambanœ nene, olo á a sœ lœnœ asœ sœ tœ ekpenœ. ¹⁷ Ataa, 'e dœdœ aayi indi nene, kashe 'e para awa kœwusœ œrœ á Gbozu yindœ nœ.

¹⁸ 'E ndjondjo ipi adœke œ mbœrœ 'e nene. Ete nene 'e li ga lœ djingili, kashe 'e su dœ Ɖtshœ Ishiri. ¹⁹ 'E to gbœgbœ lœ tœ 'e dœ tshelœ aka itshi kœ œdœ anganœ á Ɖtshœ Ishiri yisœ nœ; 'e ɓi itshi yé œ donga Gbozu dœ lœsu 'e djigi. ²⁰ 'E gi mershe fœ Ndjaba Aba dœ i'iri Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu dœ ólo kœ œdœ mbœrœ œrœ kœ.

O'o tœ upu nœ ayakoshe dœ ayashe

²¹ 'E dœ azu á 'e sœ kœkpawa Kristu, 'e lisœtœ 'e ugurutœ 'e dœ tœ 'e.

²² 'E dœ ayashe, 'e lisœ aako 'e ɓata á 'e lisœ Kristu. ²³ Gbambanœ nene, yakoshe kœdœ gbozu tshapa yashe ɓata á Kristu dœ ndje gbozu tshapa Ikrizia. Dœ mara ataa, Kristu kœdœ ayi kœshe Ikrizia á dœ undu ye dœ tœ ye. ²⁴ Ataa, œ li dœ ayashe kœlisœ aako endje lœ œrœ para kœkœ ɓata Ikrizia œ lisœ Kristu.

²⁵ 'E dœ ayakoshe, 'e yindœ awo 'e ɓata Kristu yi lima ndœ Ikrizia yé á zatœ ye fœ kuzu mbœrœ tœnœ. ²⁶ Tshe djutœ Ikrizia dœ ungu batisimu œdœ pe o'o ama Ndjaba adœke Ikrizia wuta yerœ. ²⁷ Tshe yindœ nœ adœke œ wuta tœ ala ye ɓata otshœ yashe á œsœ ye li. Tshe yindœ nœ adœke Ikrizia wuta adja yerœ yé œ sœ dœ ekpenœ bale nene. ²⁸ Dœ mara ataa, œ li adœke ayakoshe yindœ aawo endje ɓata á endje yindœ undu endje dœ tœ endje. Uzu á tshe yindœ awonœ, yindœtœ ye dœ tœ ye. ²⁹ Ɖ dœ adjapu adœke uzu bale lili kœtshene undu ye dœ tœ ye nene. Kashe tshe to rœgo fœ undu ye, œ gbœndœ nœ ɓata á Kristu œ mbœrœ dœ Ikrizia. ³⁰ Gbambanœ nene, azœ kœdœ œrœ kote ye. ³¹ Endje su adœke: «Mbœrœ tœnœ ataa, yakoshe œ katœ abanœ dœ ayinœ ti, œ ngbœtœ ye dœ awonœ, yé endje bibisha kœ œ wuta uzu bale.» ³² Adja o'onœ asœ sœ tœ egerœnœ: œmœ, mœ pa fœ 'e ngbi adœke œ sœ tœ upu nœ Kristu œdœ pe Ikrizia. ³³ Kashe œ wu ndje 'e: Ɖ li dœ yakoshe

bale dœ bale kœyindœ awonœ ƒata á tshe yindœ tœ ye dœ tœ ye, yé œ li ndje dœ yashe bale dœ bale kœzatœ ga ati fœ akœnœ.

6

Agbolo œdœ aayi kœzu endje

¹Agbolo, 'e dji aayi kœzu 'e. 'E mbœrœ ataa liaka œneke á Gbozu yindœ nœ; gbambœnœ nene, ascœmœ dá sœ ndjii. ²O'o á Ndjaba pa lima tœnœ lœ awa o'o nœ ye utshunœ kœdœ adœke: Dji aba zœ dœ ayi zœ, ³mbœrœ á ƒœ kœsœ dœ yanga á œndœ zœ kœdi waa pa œshœ.

⁴E'e dœ aayi kœzu agbolo, 'e mbœmbœrœ œrœ adœke œ za ókó ga lœ agbolo nœ 'e nene, kashe 'e gbœndœ endje dœ kœyisœrœ œdœ kœmi upu dœ o'o á to ƒa ndœ Gbozu.

Akanga œdœ agbozu tshapa endje

⁵E'e dœ akanga, 'e dji agbozu tshapa 'e pa œshœ asœke. 'E mbœrœtœ 'e lindœ o'o endje yé œ dji endje dœ lœsu 'e bale ƒata 'e sœ kœmbœrœ akwa fœ Kristu. ⁶'E mbœmbœrœ kolœ ataa dœ lœndœ á endje sœ kœkœ ala endje tœ 'e nene, œ sœ ƒata 'e sœ kœpara awa kœza yanga fœ endje. Kashe 'e mbœrœ dœ lœsu 'e kœ ƒata akanga nœ Kristu á endje zatœ endje tœ kœmbœrœ œneke á Ndjaba yindœ nœ. ⁷'E mbœrœ akwa fœ agbozu tshapa 'e dœ œtshœnœ ƒata 'e sœ kœmbœrœ fœ Gbozu, kashe œ dœdœ mbœrœ azu nene. ⁸'E wusœ nœ adœke, œdœ kanga œdœ tsheneke á tshe dœdœ kanga nene, uzu dœ uzu œ gbœ tshangba œtshœrœ á tshe mbœrœ ƒa ndœ Gbozu.

⁹Yé e'e dœ agbozu, 'e mbœrœ ndje awa bale ga ndœ akanga nœ 'e. 'E katœ kœmbœrœ œgbœrœ ga tœ endje, mbœrœ 'e wusœ nœ adœke e'e dœ endje; 'e sœ dœ Gbozu pa 'e bale ƒa lafo á tshe keke azu mbœrœ tshatshu endje nene.

ƒœrœ koshe nœ kœyindœrœ

¹⁰Tœ ndœngœlœnœ, 'e para gbœgbœ lœ kœngbœtœ 'e bale dœ Gbozu lœ awa gbœgbœ nœ ye á ropanœ. ¹¹'E ko œrœ koshe kœ á Ndjaba ko fœ 'e á kœka dœ tœnœ ngbiri adœke djaboro kœkoko 'e vesho nene. ¹²Gbambœnœ nene, a sœsœ kœnga koshœnœ dœ azu ƒata azœ nene. Kashe a sœ kœnga koshœnœ dœ aekpe ishiri nœ tshapashœ, dœ agboro azu, dœ gbœgbœ œdœ dœ aayi gbœgbœ nœ ubu osho nœ tshapashœnœ asœke. ¹³Mbœrœ tœnœ ataa, 'e ko œrœ koshœnœ kœ á Ndjaba ko fœ 'e mbœrœ lœkœ á ekpe olo kœli, á 'e kœka ngbiri utshu ayingba 'e. Yé manda kœnga koshœnœ œrrr ga tœ ndœngœlœnœ, 'e shi gbi.

¹⁴Ataa, 'e kote 'e ga lœ vola. 'E za adja o'o ƒata uwu tshapa lœba tœ budu 'e; 'e za œrœ á sœ ndjii ƒata balangba nœ 'e. ¹⁵'E sœ dœ yanga nœ kœmindœ Œtshœ O'o nœ kœsœ gee fœ azu ƒata œrada tœ ada 'e. ¹⁶'E za kœyindœrœ œlœ dœ œlœ ƒata balangba nœ 'e: œ za awa fœ 'e adœke 'e ru owo tœ wele á yiangba 'e sœ kœnœ tœnœ. ¹⁷'E yindœ kœshe ƒata kpoto wáyá yé œ tepa o'o ama Ndjaba ngbiri ƒata ingiri yakamba á Œtshœ Ishiri za fœ 'e. ¹⁸'E za avwala nœ 'e tœ œrœnœ ascœmœ kœ fœ Ndjaba yé œlœ dœ œlœ, Œtshœ Ishiri sœ dœ 'e lœnœ. Mbœrœ tœnœ ataa, ala 'e gbœ yé 'e zatœ 'e waa dœ waa ga tœnœ. 'E za ndje avwala nœ 'e mbœrœ azu nœ Ndjaba para kœkœ. ¹⁹'E za ndje avwala nœ 'e fœ Ndjaba mbœrœ mœ adœke tshe yisœ Œtshœ O'onœ á zatœ ye yiwa tœnœ fœ mœ yeka á mœ kœpapandœ nœ dœ awa nene. ²⁰ƒœmœ kœdœ ayi kœyisœ Œtshœ O'o fœ azu, mbœrœ tœnœ dá mœ sœ lœ kángá. 'E za avwala fœ Ndjaba adœke adja awa mbœmbœrœ mœ bale nene, kashe tshe to gbœgbœ á li dœ mœ kœpapandœ œneke á li adœke mœ pa.

Ndɔngɔɔ abala

²¹ Aya azœ dœ Tishike á tshe sœ kœmbœrœ akwa nœ Gbozu dœ l̥su ye bale asœmœ, œshe dá pandœ o'o nœ mœ kɔ fœ 'e á 'e kœdji dœ ɔtshɔnœ yé á kœwu ndje sœ œneke á mœ sœ kœmbœrœ tœnce. ²² Mœ sœ kœvwa she fœ 'e adœke 'e wusœ mara kœsœ nœ 'a ɓa ke yeka á kœza kœru l̥su fœ 'e.

²³ Kaka Ndjaba Aba œdœ Gbozu Yisu Kristu za kœsœ gee, dœ kœyindœsho, œdœ pe kœyindœrœ fœ 'e dœ aayazu lœ Yisu kœkœ. ²⁴ Kaka Ndjaba to kane ye ga pa azu para kœkœ á endje yindœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu dœ kœyindœsho á ka nene.

Mbeti á Polo sú fœ azu Filipino Tshatshu o'o

Asœ kœdœ mbeti á Polo sú fœ azu Filipino. Filipino kœdœ ongbo utshunœ lœ Eropa á Polo yisœ Ɔtsho o'o nœ Yisu Kristu lœnœ lœ bisha ana gene kœyisœ o'o ama Ndjaba nœ ye.

Lœko á endje za lima Polo vwi ga lœ kánga 6a lœ Roma, lœ Efeze too lœ Sezaré, ayindœ Yisu tshelœ Filipino ngbôba lima œrœ nœ endje á vwa manda ye dœ yanga endje bale á i'iri ye kœdœ Epafrodite. Mbœrœ tœnœ ataa á Polo sú mbetinœ asœke ndœ kœgi mershe fœ azu Filipino, yé á pa ndje fœ endje adœke endje shi gbi lœ kœyindœrœ nœ endje. Endje vwaratœ endje tœ kœyisœrœ nœ azu á sœ kpi tœ o'o ama Ndjaba, yé œ fafa tshangba endje fœ Ndjaba nene. Tshe kpa pa fœ endje adœke endje œdœ œne wuta bale dœ Kristu.

Ɔgbœ o'o tshala mbeti nœ Polo asœke kœdœ adœke, azu sœ dœ yanga lœ œrœ ko á wuta ga tœ endje mangba Yisu.

Mbetinœ kurutshelœtœ ye atake:

- Abala (1.1-11)
- Soro kœdœ Kristu (1.12-30)
- 'E za mara gbetshelœ nœ Kristu (2.1-18)
- Atimote dœ Epafrodite (2.19-30)
- Mara kœwuta uzu ndjii utshu Ndjaba (3.1-4.9)
- Mershe nœ Polo fœ azu ogo Filipino (4.10-20)
- Ndœngœb abala (4.21-23)

Abala

¹ Œmœ Polo œdœ Timote, a'a dœ aayi akwa nœ Yisu Kristu, 'a sœ kœsu mbetinœ asœke fœ 'e dœ ayerœ azu nœ Yisu Kristu para kœko 6a lakpi Filipino, dœ agbozu Ikrizia œdœ ndje aayi akwa tshelœ Ikrizia. ² Kaka Aba azœ dœ Ndjaba œdœ Gbozu Yisu Kristu ma Ɔtsho lœsu nœ endje ga ndœ 'e, yé œ za kœsœ gee nœ endje fœ 'e.

Avwala nœ Polo tœ upu nœ azu Ikrizia

³ Ɔlo ko á mœ kœsœ kœgbe dœ 'e, mœ sœ kœgi mershe fœ Ndjaba nœ mœ. ⁴ Œ kœsœ adœke mœ za avwala nœ mœ fœ Ndjaba tœ upu nœ 'e, mœ sœ kœza tœnœ dœ yanga, ⁵ mbœrœ mara á 'e sœ kœti kane mœ lœ kœmindœ Ɔtsho o'o nœ Kristu kœto tœ ali olo œrrr ga tœ ngœngœ asœke. ⁶ Adja mœ wusœ nœ adœke Ndjaba á tshe te lima tœ kœmbœrœ Ɔtsho akwa uгурutœ 'e asœmœ, tshe sœpe kœmbœrœ tœnœ œrrr ga tœ kœkwa Yisu Kristu. ⁷ Œ sœ dœ Ɔtshœnœ adœke mœ sœ dœ gbetshelœ atamœ ga ndœ 'e para kœko. Mœ sœ kœgbœndœ 'e ga tœ lœsu mœ. Gbambœnœ nene, 'e ti kane mœ waa lœ akwa á Ndjaba za fœ mœ lœ Ɔtsho lœsu nœ ye œdœ dœ lœko á mœ sœ 6a lœ kánga œdœ ndje dœ lœko á mœ gugu lœ kánga nene, mbœrœ kœma ngbi adœke Ɔtsho O'onœ kœdœ adjapu yé azu sœ kœka ga mangba nœ. ⁸ Ndjaba wusœ nœ dœ Ɔtshœnœ adœke mœ yindœ 'e para kœko waa dœ kœyindœsho á to lœ Yisu Kristu.

⁹ Œ kœsœ adœke mœ sœ kœza avwala nœ mœ fœ Ndjaba tœ upu nœ 'e, mœ sœ kœki adœke 'e yindœ Ndjaba yé œ yi ndje ndœtœ 'e tœpanœ kpuru, tshe to kœwusœrœ fœ 'e yé œ kœro ala 'e, ¹⁰ yeka á 'e kœwusœ kœke œrœ á sœ

dœ ɔtshɔnœ ndœ kæmbœrœ tœnœ. Atamœ 'e wuta azu á ekperœ gugu læ endje nene, á anga œrœ kægbagbara endje tœnœ œ gu nene dœ lɔkɔ kœkwa Yisu Kristu, ¹¹ dœ mara adœke œneke kɔ á 'e mbœrœ dœ adja ɔtshœrœ á na ga ndœ azœ læ awa nœ Yisu Kristu, mbœrœ kægi mokɔ fœ Ndjaba yé œ donga she.

Soro kædœ Kristu

¹² Aaya mœ, mœ yindœ nœ adœke 'e wusœ o'onœ asœke: Œneke á wuta ga tœ mœ, œ mbœrœ adœke ɔtshɔ O'o na ga utshunœ. ¹³ Mbœrœ tœnœ dá aayi kægbɔndœ anda nœ egerœ gbozu œdœ pe anga azu para kɔkɔ, wusœ nœ adœke mœ li ga læ kánga mbœrœ upu nœ Kristu. ¹⁴ Yé kœwu mœ læ kánga, aaya azœ ndjoro sœ kœza lœsu endje ga pa Gbozu dœ mara adœke, endje tetœ kæpa avwaratœ endje yé endje kpa sœsœ dœ awa tœ kæmindœ o'o ama Ndjaba nene.

¹⁵ Œ dœ adjapu adœke anga azu sœ kœyisœ œrœ tœ upu nœ Kristu dœ gbetshelœ nœ kæmbœrœ úkú œdœ gbetshelœ nœ kægbugburu tshelœ o'o dœ mœ, anga endje sœ kœyisœ nœ dœ ɔtshɔ gbetshelœ. ¹⁶ Endjeneke asœke, endje sœ kœyisœ nœ dœ kœyindœsho ga ndœ mœ, mbœrœ á endje wusœ nœ adœke mœ sœ læ kánga tœ upu nœ kæmbœrœ adœke azu yi adja ndœ ɔtshɔ O'o. ¹⁷ Anga azu, endjeneke á endje sœ dœ úkú, endje sœ kœyisœ upu nœ Kristu dœ gbetshelœ adœke œne ropa œne. Œneke á endje gbe kæmbœrœ tœnœ sœsœ ndjii nene, endje dá yindœ kpa kœwo tshandœ mœ.

¹⁸ Œ mbœrœ œrœ bale nene! Œdœ endje kœyisœ œrœnœ dœ ɔtshɔ gbetshelœ too dœ ekpe gbetshelœ, kolœnœ adœke endje mindœ upu nœ Kristu. Yé mœ sœ dœ yanga tœnœ, mœ sœpe ndje sheko kolœ dœ yanga mbœrœ tœnœ. ¹⁹ Gbambanœ nene, mœ wusœ nœ adœke œneke kɔ œ kɔrɔ awa adœke endje vvara mœ læ kánga mbœrœ á 'e sœ kœza avwala nœ 'e fœ Ndjaba tœ upu nœ mœ yé Ishiri nœ Yisu Kristu sœ ndje dœ mœ awa bale. ²⁰ Œrœ á mœ sœ kœkate dœ lœsu mœ bale, á sœ kœza gbetshelœ nœ mœ djigi ga tœnœ, œtœnœ kædœ adœke mœ gbɔgbɔ tshula bale nene. Kashe gbetshelœ nœ mœ djigi ngɔngɔ asœke œdœ pe ɔlɔ dœ ɔlɔ kædœ adœke mœ lisœ Kristu dœ undu mœ djigi, œdœ læ soro mœ, œdœ læ kuzu mœ. ²¹ Gbambanœ nene, ɔa tœ mœ, soro kædœ Kristu yé kuzu kædœ kægbɔ œrœ tshangba akwa.

²² Kashe œ kœsœ adœke mœ sœpe dœ soro, œ li dœ mœ adœke mœ mbœrœ ɔtshɔ akwa, ataa mœ wuwusœ œrœ á mœ mbœrœ nene. ²³ Mœ sœ ugurutœ o'o bisha á sœ kœgbota mœ: mœ yindœ kækatœ kœsœ dœ soro pa ɔshɔ asœke ndœ kœsœ dœ soro awa bale dœ Kristu. Œtœnœ dá sœ dœ ɔtshɔnœ kœropa nœ. ²⁴ Kashe œ sœ ndje dœ ɔtshɔnœ adœke mœ sœpe dœ soro mbœrœ 'e. ²⁵ Mbœrœ tœnœ ataa, mœ sœsœ dœ sharapu nene. Mœ wusœ nœ adœke mœ sœ dœ 'e awa bale mbœrœ kœko ala mœ tœ 'e adœke 'e gerœ, yé œ sœ ndje dœ yanga læ kœyindœrœ. ²⁶ Atamœ, lɔkɔ á mœ kœkwatœ mœ ga ndœ 'e, 'e kpa li kædonga tœ 'e tœ œneke á Yisu Kristu mbœrœ fœ 'e læ awa nœ mœ.

Kœshi gbi læ koshe

²⁷ Ngɔngɔ asœke œrœ á ropanœ kɔ kædœ adœke, mara kæmbœrœtœ 'e li dœ ɔtshɔ O'o nœ Kristu. Atamœ œdœ mœ kœna kœwu 'e too mœ kœnana nene, mœ yindœ kædji adœke 'e sœpe kœru lœsu 'e dœ gbetshelœ bale, 'e sœ dœ lœsu bale mbœrœ kœnga koshe nœ kœyindœrœ á ɔtshɔ O'o yisœ nœ fœ 'e. ²⁸ 'E sœsœ dœ awa ayingba 'e bale nene. Asœmœ dá ma ambárá fœ endje adœke awa kuzu endje dá endje za, kashe 'e za œnœ 'e awa kœshe; œneke á to ɔa ndœ

Ndjaba. ²⁹ Gbambanœ nene, Ndjaba yisœ ɔtshɔ lɔsu nœ ye ga ndœ 'e, adœke 'e wuta azu nœ Kristu. Tshe mbœmbœrœ kolœnœ adœke 'e sœ dœ kœyindœrœ nene, kashe mbœrœ adœke 'e wu ndje oyo tœ upu nœ ye. ³⁰ Ngngɔ asœke, a ngbɔtœ koshœnœ á 'e wu mœ kœnga tœnœ adœke azu yi adja ndœ ɔtshɔ O'o. Etœnœ kœdœ koshe á 'e wu mœ lima kœnga tœnœ yé mœ sœpe kœnga tœnœ adœke azu yi adja ndœ ɔtshɔ O'o bata á 'e wusœ nœ ngngɔ asœke.

2

'E za mara gbetshelœ nœ Kristu

¹ Bata á kœyindœrœ nœ 'e ga ndœ Kristu za gbɔgbɔ fœ 'e, yé á kœyindœsho nœ ye to uvuru ga lœ 'e, bata 'e ngbɔtœ 'e bale dœ ɔtshɔ Ishiri, 'e yindœtœ 'e dœ œ mbœrœ ayo ugurutœ 'e. ² Atamœ, 'e mbœrœ adœke lɔsu mœ su dœ yanga mbœrœ kœngbɔtœ o'o ama 'e bale, dœ kœyindœtœ 'e, dœ kœsœ dœ lɔsu 'e bale œdœ ndje dœ gbetshelœ bale. ³ 'E mbœmbœrœ œrœ bale dœ gbetshelœ nœ kœropa anga 'e nene, 'e dodonga tœ 'e nene kashe lœ kœzatœ 'e ga ati, 'e wu anga anga 'e bata endje ropa 'e ye. ⁴ Uzu gbegbe kolœ dœ undu ye dœ tœ ye nene, kashe œ li adœke tshe gbe ndje dœ anga azu anganœ. ⁵ 'E sœ dœ gbetshelœ bata á Yisu Kristu sœ lima dœ tœnœ:

⁶ Mara kœsœ nœ ye kœdœ lima œnœ Ndjaba. Eshœ kœdœ lima adja Ndjaba, kashe tshe gbegbe lima kœpara awa kœgbɔndœ kœdœ kolœ Ndjaba nœ ye nene.

⁷ Kashe tshe katœ œneke kɔ á tshe sœ lima dœ tœnœ ti, yé œ za lima mara kœsœ nœ kanga. Tshe wuta lima bata azu para kɔkɔ, yé œ za mara kœsœ á azu sœ dœ tœnœ.

⁸ Tshe za lima tœ ye ga ati yé œ za o'o ama Ndjaba ga tœ akwa lœ œrœ kɔ á tshe mbœrœ œrrr ga tœ kuzu, adja kuzu ɔa pa kurushi.

⁹ Mbœrœ tœnœ ataa, Ndjaba ti she galafo kœropa nœ yé œ za i'iri á ropa i'iri kɔ fœ she.

¹⁰ Tshe yindœ nœ adœke tœ kœlissœ i'iri Yisu, endjeneke kɔ á endje sœ ɔa lafo, ɔa pa ɔshɔ, ɔa ndœ akuzu, endje gote ga utshu ye.

¹¹ Yé endje kɔ, endje mindœ nœ adœke Yisu Kristu kœdœ Gbozu, ɔa lœ mokɔ nœ Aba dœ Ndjaba.

Akwa manda kœshe

¹² Ataa, e'e dœ aaya mœ á mœ yindœ 'e waa, 'e sœ lima kœlissœ o'o mœ dœ ɔlɔ kɔ á mœ sœ lima ugurutœ 'e. Bata á mœ sœsœ ugurutœ 'e nene, 'e kpa lissœ nœ ropa nœ. 'E mbœrœ akwa manda kœshe nœ 'e dœ awa kɔ. ¹³ Gbambanœ nene, Ndjaba dá sœ kœmbœrœ akwa ugurutœ 'e, adœke 'e yindœ nœ, yé œ mbœrœ œneke á tshe yindœ nœ.

¹⁴ E li adœke 'e kparawa kœle lœ ama 'e œdœ kœgbugburu tshelœ o'o, ¹⁵ adœke azu kœgbɔgbɔ ádá kœpa ekpe o'o nœ 'e nene, á kœwuwu ekperœ lœ 'e nene. Atamœ, 'e dœ agbolo nœ Ndjaba á ekperœ gugu lœ 'e nene ugurutœ azu tshapashɔ á endje sœ kolœ kœmbœrœ ekperœ. E li adœke 'e tshi ugurutœ endje bata angerepe á tshi ɔa lafo, ¹⁶ lɔkɔ á 'e sœ kœma o'o nœ soro. (Edœ 'e kœsœ kœmbœrœ atamœ, mœ sœ dœ yanga lɔkɔ á Kristu œ kwatœ ye, yé œ ma ndje adœke akwa á mœ mbœrœ lima œdœ ili á mœ wwi, œ sœsœ gbambanœ nene.

¹⁷ Ɖ kœsœ ndje adœke endje wo mœ, yé indji mœ tu, á gbõtœ ye dœ tokóró nœ 'e á dœ kœyindœrœ nœ 'e ga ndœ Ndjaba, mœ sœ dœ yanga mbœrœ tœnœ yé e'e para 'e te ndje ga ndœ yanga nœ mœ awa bale dœ mœ. ¹⁸ E'e ndje ataa, 'e sœ dœ yanga yé mœ te ndje ga ndœ yanga nœ 'e awa bale dœ 'e.

Atimote dœ Epafrodite

¹⁹ Ɖdœ Gbozu Yisu kœyindœ nœ, mœ wusœ nœ adœke mœ vwa Timote á ndœ 'e lœ ondonœ asœke, adœke tshe gu dœ o'o tshandœ 'e fœ mœ yeka á mœ kœgbœ gbœgbœ mbœrœ tœnœ. ²⁰ Mœ sœpe kolœ dœ Timote á gbetshelœ nœ ye sœ bœta œnœ mœ yé tshe sœ kœgbe kolœ o'o nœ 'e. ²¹ Gbambanœ nene, anga udu azu para kœkœ sœ kœgbe kolœ o'o nœ kœmbœrœ œrœ nœ endje dœ tœ endje, kashe endje gbege dœ upu nœ Yisu Kristu nene. ²² E wusœ nœ dœ tœ 'e mara á tshe ma otshœ akwa nœ ye. Tshe zatœ ye djigi mbœrœ kœmindœ Otshœ O'o awa bale dœ mœ bœta á gbolo yakoshe œ ti kane abanœ. ²³ Mœ sœ kœgbe kœvwa she fœ 'e œdœ mœ kœwu upu nœ mœ ngbi yekane. ²⁴ Mœ sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Gbozu adœke mœ yi ndje kumu mœ ndœ kœwu 'e lœ ondonœ asœke.

²⁵ Mœ wu adœke œ sœ dœ otshœnœ kœgi aya mœ dœ Epafrodite, yanga mœ lœ ama akwa œdœ lœ koshe á 'e vwa lima she adœke tshe mbœrœ akwa fœ mœ lœkœ á mœ sœ lima lœ oyo. ²⁶ Tshe sœ dœ ogo kpa kœwu 'e para kœkœ, yé lœsu ye sũ dœ oyo kœropa nœ mbœrœ á 'e dji lima adœke tshe sœ dœ kœbœ. ²⁷ Adja Kœbanœ za she lima ndœ dœ kuzu, kashe Ndjaba wu oyo ye. Ɖ dœdœ kolœ oyo ye bale nene, kashe Ndjaba wu ndje oyo mœ mbœrœ adœke adja anga oyo kpa wuwuta ga pa oyo nene. ²⁸ Mbœrœ tœnœ dá mœ yindœ kœgi she katsha fœ 'e adœke lœkœ á 'e kpa kœwu she, yeka á 'e kœsœ dœ yanga á átá oyo nœ mœ kœka. ²⁹ Atamœ, 'e za osho kœsœ fœ she dœ yanga kœ bœta aya uzu lœ ngbœtœ nœ Gbozu. Ɖ li adœke 'e lisœ mara azu bœta she. ³⁰ Gbambanœ nene, tshe yi lima kœtshu mbœrœ akwa nœ Kristu. Tshe za undu ye fœ kuzu mbœrœ kœti kane mœ galafo dœ œeneke á 'e lili má kœmbœrœ tœnœ fœ mœ dœ tœ 'e nene.

3

Mara kœwuta uzu ndjii á utshu Ndjaba

¹ Yé ngœngœ asœ aaya mœ, 'e sœ dœ yanga mbœrœ kœngbœtœ 'e bale dœ Gbozu.

Mœ wusœ nœ adœke mœ sũ lima o'onœ asœke fœ 'e utshunœ ye. Kashe mœ mœ nene ndœ kpa kœsu tœnœ mbœrœ á kœli œerr ga tœ lœsu 'e. ² Ala 'e gbœ dœ azu á endje sœ kœmbœrœ ekperœ. Endje sœ bœta ekpe ayavoro. Endje kœdœ azu á endje sœ kœ'e tœ endje tœ azu nœ Ndjaba mbœrœ á endje za lœsu endje ga pa gaza bœta egerœ œrœ. ³ Adja azu nœ Ndjaba kœdœ azœ; gbambanœ nene, azœ kœdœ azu á a sœ kœdonga Ndjaba dœ awanœ, dœ gbœgbœ nœ fshiri yé á sœ kœza lœsu azœ ga pa Yisu Kristu, kashe a koko lœsu azœ ga tœ undu azœ nene.

⁴ Andaa, mœ li má ndje kœza lœsu mœ ga tœ undu mœ dœ tœ mœ. Ɖ kœsœ adœke anga azu gbe adœke œne li kœza lœsu œne ga tœ undu œne dœ tœ œne, mœ li ndje kœmbœrœ tœnœ kœropa nœ. ⁵ Gbambanœ nene, endje wa mœ tœ gaza olo mindu dœ votœ manda kœzu mœ mara á awa akwa pa tœnœ. Ogo mœ kœdœ Israyele yé mara mœ kœdœ Bendjame. Ɖmœ kœdœ uzu Ebre yé aata mœ kœdœ ndje Aebre. Lœ o'o á wu awa akwa, mœ za lima tœ mœ djigi ndœ nœ, œmœ kœdœ lima Farisayi. ⁶ Tœ upunœ kœmbœrœ akwa dœ egerœ ogo, mœ mbœrœ lima œrœ kanga fœ Ikrizia. Mœ za lima lœsu mœ adœke awa

akwa œ fa mœ ndjii tœ ala Ndjaba, mbœrœ tœnœ ataa mœ sœ lima kœlisœ awa akwa waa.

⁷ Kashe œrœ kœ á mœ sœ lima kœwu b̄ata œ sœ dœ ádánœ waa, ngɔngɔ asœke mœ wu b̄ata œrœ á te tshakane mœ, mbœrœ kœza l̄osu mœ ga pa Kristu. ⁸ Kœropa nœ, œ doédœ kolœ œrœ bale nene. Mœ sœ kœwu œrœ para kœkœ lœ ala mœ b̄ata œ kpa doé tafo œrœ nene, mbœrœ tafo œrœ á ropa œrœ para kœkœ kœdœ kœwusœ Gbozu nœ mœ dœ Yisu Kristu. Mbœrœ she, mœ kpa yiyindœ nœ adœke œrœ kœ á sœ lima tœ ɔtshɔnœ tœ ala mœ, kpa doédœ ɔtshœrœ tœ ala mœ nene. Mœ sœ kœwu œrœ para kœkœ b̄ata œrœ kœko va ga pa ndiko, mbœrœ á mœ gb̄o Kristu, ⁹ yé á ngb̄otœ mœ dœ she bale. Mœ wuwuta ɔtsh̄o uzu mbœrœ œrœ á mœ mbœrœ lœ awa nœ kœlisœ awa akwa nene, kashe lœ awa nœ kœyindœrœ ga ndœ Kristu. Atamœ, mara kœwuta uzu ndjii to 6a ndœ Ndjaba lœ awa nœ kœyindœrœ ga ndœ Kristu. ¹⁰ Ogo nœ mœ adœke mœ wusœ Kristu, dœ gb̄ogb̄o á she she lœ akuzu asœmœ yé œ ngb̄otœ mœ dœ she lœ œrœ kanga nœ ye kœ adœke mœ wuta b̄ata she lœ kuzu nœ ye. ¹¹ Mbœrœ tœnœ ataa, mœ za l̄osu mœ ga tœ Ndjaba adœke, mœ she ndje bala lœ akuzu ye.

A kpa ɔr̄o ga tœ osho á a yindœ kœwuta ga tœ nœ

¹² Mœ sœsœ kœpa adœke mœ gb̄o œrœ tshangba kœkpa ɔr̄o nœ mœ ye nene, too ndje adœke mara kœmbœrœtœtœ nœ mœ wuta tœ ɔtshɔnœ nene. Kashe mœ sœpe kœpa avwaratœ mœ adœke mœ gb̄o œrœ tshangba nœ. Wu ádánœ á Yisu Kristu gbe lima dœ tœnœ yeka á ke mœ. ¹³ Aaya mœ, mœ gbege adœke mœ gb̄o œrœ tshangba nœ ye nene. Kashe mœ sœ kœmbœrœ œrœ bale: mœ kpa za ala mœ ga tœ œrœ á mœ ro ga manda mœ nene, kashe mœ sœ kœpa avwara kœwuta ga tœ œrœ á sœ 6a utshu mœ. ¹⁴ Ataa, mœ sœ kœkpa ɔr̄o kœwuta ga tœ osho á mœ yindœ kœwuta ga tœnœ adœke mœ gb̄o œrœ á Ndjaba e azœ kœgb̄o 6a lafo lœ awa nœ Yisu Kristu.

¹⁵ Azœ para kœkœ á a doé agbozu lœ kœyindœrœ, œ li adœke a sœ dœ mara gbetshelœnœ asœmœ. Yé œ kœsœ adœke 'e sœ dœ anga angbi gbetshelœ tœ œneke, Ndjaba œ yisœ nœ ngbi fœ 'e. ¹⁶ Ataa atamœ gbaa, œ li adœke a sœpe kœna ga utshunœ tœ awa á a tetœ nœ œrrr kpesheke asœke.

¹⁷ Aaya mœ, e'e para kœkœ 'e za mara kœmbœrœtœtœ nœ mœ. 'E ko ala 'e ga tœ endjeneke á mara kœmbœrœtœtœ nœ endje li dœ œneke á 'a yisœ nœ fœ 'e. ¹⁸ Mœ pa lima o'onœ asœke fœ 'e yeka á kpa pa dœ ngola adœke: mara kœmbœrœtœtœ azu ndjoro sœ kœma adœke endje kœdœ ayingba kurushi nœ Kristu. ¹⁹ Endje za awa kuzu mbœrœ ndjaba nœ endje kœdœ uvu endje. Endje sœ kœdonga tœ endje tœ œrœ á za tshula fœ endje yé gbetshelœ nœ endje sœ kolœ ga pa œrœ tshapash̄o asœke. ²⁰ Kashe azœ, tshalakpi nœ azœ sœ 6a lafo, 6a tœ osho á sœ kœkate Ayi kœshe azœ, á tshe kœdœ Gbozu Yisu Kristu. ²¹ Tshe fa undu azœ, œnœ tshapash̄onœ asœke adœke œ li dœ undu ye œnœ mokœ. Tshe mbœrœ œneke kœ dœ gb̄ogb̄o á za awa fœ she adœke tshe dœ Gbozu pa œrœ kœ.

4

¹ Mbœrœ tœnœ ataa, aaya mœ á mœ yindœ 'e waa, mœ sœ dœ egerœ ogo kpa kœwu 'e. 'E sœ kœmbœrœ adœke yanga nœ mœ sœ tœ egerœnœ yé mœ donga tœ mœ mbœrœ 'e. 'E dœ aaya mœ á mœ yindœ 'e waa, 'e wu mara á li dœ 'e kœshi gbi lœ soro 'e bale dœ Gbozu.

² Mœ za o'o fœ Evodi œdœ Setishe adœke endje sœ dœ gbetshelœ bale mbœrœ endje kœdœ azu nœ Gbozu. ³ Œbœ ndje á bœ doé adja yanga mœ lœ ama akwa, mœ yindœ nœ adœke bœ u ayashe bisha asœke adœke endje katœ kœle lœ ama endje. Gbambanœ nene, endje zatœ endje ga tœ akwa dœ mœ ndœ kœmindœ Œtshœ o'o, awa bale dœ Klema œdœ pe ndje anga udu anga mœ lœ ama akwa para kœkœ á ì'iri endje sœ ala buku nœ soro.

⁴ 'E sœ dœ yanga œlœ dœ œlœ mbœrœ e'e kœdœ azu nœ Gbozu. Mœ kpa pa adœke: 'e sœ dœ yanga. ⁵ 'E sœ dœ œtshœ lœsu ga ndœ azu para kœkœ. Lœkœ kœkwa Gbozu ndo ye. ⁶ 'E zaza lœsu 'e ga lafo mbœrœ œrœ bale nene. Kashe lœ œrœ kœ, œ li adœke 'e za avwala nœ 'e fœ Ndjaba tœ œrœ á oyonœ za 'e. Yé lœkœ á 'e kœsœ kœza avwalanœ, 'e za dœ kœgi mershe. ⁷ Yé kœsœ gee nœ Ndjaba á ropa kœwusœrœ kœ, œ gbœndœ lœsu 'e dœ pe gbetshelœ nœ 'e lœ Yisu Kristu.

⁸ Aaya mœ, ndœngœlœ o'o á mœ yindœ kœpa fœ 'e dœke: œ li adœke 'e gbe kolœ dœ œrœ á sœ dœ œtshœnœ, œrœ á li kœdonga tœnœ, œrœ á sœ ndjii, œrœ á ekperœ gugu lœ nœ nene, œrœ á azu yindœ nœ, œrœ á endje lisœ nœ, œrœ á endje pa œtshœ o'o mbœrœ tœnœ, 'e ko œrœnœ kœ asœke ga lœ kumu 'e. ⁹ Œrœ á mœ yisœ nœ fœ 'e á 'e wusœ nœ, œrœ á 'e dji yé á wu mœ kœmbœrœ tœnœ, 'e za ga tœ akwa. 'E za œneke á mœ yisœ nœ fœ 'e ga tœ akwa. Yé Ndjaba á tshe za kœsœ gee fœ azu, tshe sœ awa bale dœ 'e.

Mershe nœ Polo fœ azu Filipino

¹⁰ Mœ sœ lima dœ egerœ yanga lœ kœsœ bale dœ Gbozu tœ kœwu adœke 'e kpa gbœ lima awa ndœ kœgbe dœ mœ. Adja 'e sœ lima kœgbe dœ mœ zœ yeka á 'e gbœgbœ lima awa ndœ kœyisœ nœ ngbi nene. ¹¹ Mœ sœsœ kœpa atake mbœrœ á mœ sœ dœ ogo kœgbœ œrœ bale nene. Gbambanœ nene, mœ wusœ kœza lœsu mœ kolœ ga tœ œneke á mœ sœ dœ tœnœ. ¹² Tœ osho kœ á mœ sœ tœnœ, lœ œrœ kœ á wuta ga tœ mœ, mœ wusœ kœru lœsu mœ œdœ mœ kœsœ dœ kœzirœ œdœ mœ sœ dœ ogo, too œdœ mœ kœsœ dœ œrœ ndjoro œdœ mœ kœgugu dœ œrœ kœli dœ gbetshelœ nœ mœ nene. ¹³ Kristu sœ kœto gbœgbœ fœ mœ lœ œrœ para kœkœ á wuta ga tœ mœ.

¹⁴ Kashe 'e mbœrœ lima tœ œtshœnœ kœgbe dœ mœ lœkœ á mœ sœ lima lœ oyo. ¹⁵ 'E dœ azu Filipino, 'e wusœ nœ dœ tœ 'e adœke pe dœ lœkœ á mœ ka lima tœ Masedwane ti mbœrœ kœna kœtetœ kœyisœ Œtshœ O'onœ, anga azu angbi Ikriaia titi kane mœ nene, kolœ e'e dá ti kane mœ lœ awa nœ kœto makabo nœ ngendja fœ mœ. ¹⁶ Lœkœ á mœ sœ lima lœ Tesalonike, 'e ti lima kane mœ lœ awa nœ kœvwa œrœ á mœ sœ lima dœ ogo nœ. ¹⁷ Mœ sœsœ kœpara awa adœke 'e to œrœ fœ mœ nene. Kashe mœ sœ kœpara adœke anga angbi œrœ ndjoro kpa te ga pa œneke á 'e sœ dœ tœnœ. ¹⁸ Mœ gbœ œrœnœ kœ á 'e vwa fœ mœ asœmœ yé œ dopa nœ ye. Œrœ á 'e vwa dœ Epafrodite fœ mœ asœmœ, œ li adja ngœngœ asœke dœ ogo nœ mœ yé œ sœ bœta yombo á tshafunœ ga, á sœ ndje bœta tokóró á ga tœ Ndjaba, á tshe sœ dœ yanga mbœrœ tœnœ. ¹⁹ Yé Ndjaba nœ mœ œ to œneke kœ á 'e gugu dœ tœnœ nene fœ 'e, lœ awa nœ kœngbœtœ 'e dœ Yisu Kristu liaka adja kœngba œrœ nœ ye. ²⁰ Kaka Aba azœ dœ Ndjaba sœ dœ mokœ waa dœ waa. Ame.

Ndœngœlœ abala

²¹ 'E za abala fœ ayercœ azu nœ Yisu Kristu bale dœ bale kɔ. Aaya azœ á mœ sœ dœ endje 6a ke, bala ndje 'e. ²² Azu nœ Ndjaba para kɔkɔ za abala fœ 'e, yé kœropa nœ endjeneke á endje sœ lœ gbagba nœ egerœ gbozu Sezare.*

²³ Kaka adœke Gbozu Yisu Kristu gbɔndœ ishiri 'e lœ awa nœ ɔtshɔ losu nœ ye.

* **4.22** 4.22 Dœ lɔkɔnœ asœmœ azu nœ Lita para kɔkɔ, endje e lima endje adœke endje kœdœ azu tshelœ anda nœ egerœ gbozugo Roma

Mbeti á Polo sú fœ azu Kolose Tshatshu o'o

Kolose kœdœ lima anga ongbo bale læ ogo Azi Minere á ì'irincœ kœdœ kpesheke Turki. Polo wuwuta lima ga læ onghonœ asœmœ nene, kashe yangancœ læma akwa á ì'iri ye kœdœ Epafraze á tshe kœdœ adja gbolo ogo Kolosencœ. Cœshe kœdœ ali uzu á tshe yisœ Jtshô O'o nœ Yisu Kristu ba læ ogo Kolose.

Lôkô á Polo sœ læ kanga 6a læ Roma, Epafraze na kœwu she œ pa lima fœ she adœke aayi kœyisœrœ dœ wala na, œ sœ kœyindœ kœndi tshelœ kœyindœrœ nœ azu Kolose. 'Ba ndœ azuncœ asœmœ, uzu kœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Ndjaba yé á yindœ kœgbô soro neke á ka nene, œ li adœke tshe donga aandjelu, tshe mbœrœtœ ye lindœ œrœ ogo ye: œrœ bata kœwa gaza, kœzirœ, kœndjorœ... Kœdji tœncœ ataa, Polo su mbetincœ asœke fœ azu Kolose mbœrœ kpa kœyisœ nœ fœ endje adœke, Yisu ropa ishiri kô yé kolœ mbœrœ kœyindœrœ ga ndœ ye dá uzu œ gbô soro neke á ka nene. Tshe vwa mbetincœ fœ endje læ awa nœ Tishike œdœ Onezime.

Mbetincœ kurutshelœtœ ye atake:

- Tshatshu o'o (1.1-8)
- Mara kœsœ nœ Yisu Kristu dœ akwa nœ ye (1.9-2.19)
- Mara tafo soro 6a ndœ Kristu (2.20-4.6)
- Ndœngôlô o'o (4.7-18)

Abala

¹ Cœmœ Polo á Ndjaba ke mœ adœke mœ te ayi awwa nœ Yisu Kristu, œmœ œdœ aya azœ dœ Timote, ² a sœ kœsu mbetincœ asœ fœ 'e doé ayerœ azu nœ Ndjaba 6a lakpi Kolose, á 'e sœ kœmbœrœtœ 'e lindœ kœyindœrœ ga ndœ Kristu. Kaka Aba azœ dœ Ndjaba ma ôtshô lœsu nœ ye ga ndœ 'e yé œ za kœsœ gee nœ ye fœ 'e.

Avwala nœ Polo mbœrœ Akolose

³ Jô dœ ôlô 'a sœ kœza mershe fœ Ndjaba, Aba Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu, læ avwala nœ 'a fœ she tœ upu nœ 'e. ⁴ Gbambancœ nene, 'a djindœ kœyindœrœ nœ 'e ga ndœ Yisu Kristu œdœ pe mara kœyindœshô á 'e sœ dœ tœncœ ga ndœ ayerœ azu nœ Ndjaba para kôkô. ⁵ 'E sœ kœmbœrœ atamœ mbœrœ á 'e sœ kœza lœsu 'e ga pa ôtshœrœ á Ndjaba gbœndœ nœ kate 'e 6a lafo. Gbambancœ nene, gbôgbô nœ kœza lœsu 'e to læ awa nœ adjapu á 'e dji lima utshuncœ á doé Jtshô O'o. ⁶ Jtshô O'onœ kurutshelœtœ ye pa ôshô djigi yé œ sœ kœmbœrœ akwa na tœncœ veveve kô bata á ma lima tœ ye ugurutœ 'e, pe dœ lôkô á 'e gbô lima yé á wu ndje sœ ôtshô lœsu nœ Ndjaba á tshe ma adja fœ azu. ⁷ Aya 'a dœ Epafraze á a yindœ ye waa, á tshe sœ kœmbœrœ akwa awa bale dœ 'a dá yi lima sœ nœ fœ 'e. Tshe sœ ga læ kudu 'a 6a ndœ 'e bata adja ayi akwa nœ Kristu, ⁸ yé tshe pa lima ndœ mara kœyindœshô á Jtshô Ishiri ga læ 'e fœ 'a kô.

⁹ Mbœrœ tœncœ atamœ, á kœto kpœtœ olo á 'a djindœ nœ, 'a kakatœ kœza avwala nœ 'a fœ Ndjaba tœ upu nœ 'e nene. 'A sœ kœyœ she adœke tshe yisœ gbetshelœ nœ ye djigi fœ 'e, mangba kœwusœtœ kô œdœ kœwusœrœ á Jtshô Ishiri to. ¹⁰ Ataa, 'e mbœrœtœ 'e bata azu nœ Gbozu nœ azœ yé kœmbœrœ œrœ nœ 'e œ za yanga waa dœ waa fœ she. Lœ œrœ kô, 'e li kœmbœrœ

otshorœ yé 'e wusœ Ndjaba kœropa nœ. ¹¹ Ndjaba to gbœgbœ nœ ye á sœ dœ mokœ waa fœ 'e adœeke 'e sœ dœ ugu lœsu, yé œ wusœ kœshi gbi lœ œneke kœ á wuta ga tœ 'e. ¹² 'E gi mershe dœ yanga fœ Aba azœ dœ Ndjaba á tshe guma 'e adœeke 'e gbœ ndje otshorœ á tshe gbœndœ nœ kate ayerœ azu ba lœ ogo ishiri nœ ye. ¹³ Tshe ko azœ lœ kanga nœ ubu osho, yé œ gi azœ ga lœ ogo tshagbozœ nœ Gbolo nœ ye á tshe yindœ ye kœropa nœ. ¹⁴ Dœ awa nœ Gbolonœ, a kpa dœdœ akanga nene yé tshe djerœndœ ekperœ nœ azœ ye.

Ndjaba za Yisu Kristu tœ Gbozu tshapa œrœ kœ

¹⁵ Kristu za tshatshu Ndjaba á uzu bale wuwu she nene, œshe kœdœ Eya Gbolo nœ Ndjaba á tshe ropa azu œdœ pe œrœ para kœkœ á tshe mbœrœ. ¹⁶ Gbambanœ nene, Ndjaba mbœrœ œrœ kœ lœ awa nœ ye, œrœ á sœ balafœ œdœ ba ati, œneke á a sœ kœwutœ nœ dœ pe œneke á a sœsœ kœwutœ nœ nene, dœ gbœgbœ kœ œdœ ndje ishiri kœ á sœ bata agbozu lœ yugu dœ pe tshaati. Ndjaba mbœrœ lima œrœ kœ lœ awa nœ Kristu adœeke œrœ kœ sœ mbœrœ she. ¹⁷ Ataa tshe sœ utshu œrœ kœ yé œrœ kœ á li kœsœ tœnœ, ka mbœrœ she. ¹⁸ Tshe kœdœ ndje Gbozu nœ Ikrizia, œshe kœdœ kumu Ikrizia, Ikrizia kœdœ undu ye, tshe kœdœ ali uzu, tshe kœdœ ali uzu á tshe she lœ kuzu ugurutœ akuzu; Mbœrœ tœnœ dá tshe wuta Gbozu pa œrœ kœ á Ndjaba mbœrœ. ¹⁹ Gbambanœ nene, Ndjaba dœ tœ ye dá yi lima ndœ nœ adœeke Kristu za angwa œne djigi. ²⁰ Lœ awa nœ Kristu, Ndjaba gbe ndje lima kœgi ayo ga ugurutœ ye dœ œrœ para kœkœ á tshe mbœrœ. Adjapu adœeke lœ awa nœ kuzu Gbolo nœ ye lœkœ á indji ye tu pa kurushi, tshe guma tshaguru tœ ye dœ œrœ kœ á sœ balafœ dœ ba ati.

²¹ Yé 'e'e ndje, 'e sœ lima lœ ingirinœ tœ Ndjaba, 'e dœ lima azu kœyiangba ye mangba ekperœ á 'e sœ lima kœgbe dœ tœnœ á sœ ndje kœmbœrœ tœnœ. ²² Kashe ngœngœ asœke, lœ awa nœ kuzu á wo œkœ Gbolo nœ ye, Ndjaba guma tshaguru tœ ye dœ 'e adœeke 'e te ayerœ azu neke á endje li tœ ala ye. ²³ Œ li adœeke 'e tepa kœyindœrœ nœ 'e ngbiri, uzu bale fafara 'e nene. 'E za kolœ lœsu 'e ga tœ otshorœndœ á Ndjaba gumasœ nœ kate 'e bata á 'e dji lima lœ Œtshœ O'o. Œtshœ O'onœ asœmœ, endje yisœ nœ fœ azu kœ pa œshœ, yé œtœnœ dá œmœ dœ Polo wuta ayi akwa mbœrœ kœyisœ nœ.

Akwa nœ Polo lœ Ikrizia

²⁴ Ngœngœ asœke, mœ sœ dœ yanga mbœrœ oyo á mœ sœ kœwu tœnœ tœ upu nœ 'e. Gbambanœ nene, oyo á mœ sœ kœwu lœ œkœ mœ asœke te ga lœ kumu œneke á Kristu wu lima. Mœ yindœ kœza oyonœ mbœrœ otshorœ nœ Ikrizia á dœ undu ye. ²⁵ Mœ te ayi akwa lœ Ikrizia mbœrœ á Ndjaba za mœ adœeke mœ mbœrœ akwa ugurutœ 'e. Tshe vwa mœ adœeke mœ gbara o'o ama ye djigi. ²⁶ Œ yindœ kœpa adœeke: O'o á Ndjaba sœ kœza yiwa tœnœ balima katshatsha tœ azu. Ngœngœ asœke, tshe sœ kœyisœ nœ fœ azu á tshe ke endje. ²⁷ Ndjaba yi lima ndœ kœyisœ nœ fœ azu adœeke, œrœ á œne za yiwa tœnœ asœmœ kœdœ egerœ œrœ á ropa œrœ kœ, yé á dœ mokœ á sœ ba ugurutœ angbi azu. O'onœ á zatœ ye yiwatœnœ asœmœ kœdœ: Kristu sœ ugurutœ 'e yé dœ awa nœ ye, 'e ngbœtœ 'e dœ she bale lœ mokœ nœ Ndjaba. ²⁸ Ataa, Kristunœ asœke dá 'a sœ kœpandœ o'o nœ ye. 'A sœ kœmi upu fœ uzu, œ sœ kœyisœ œrœ lœ kœwusœtœ kœ adœeke á guma endje dœ endje ngbœtœ endje bale dœ Kristu yeka á endje kœgerœ lœ kœyindœrœ. ²⁹ Mbœrœ tœnœ ataa, mœ sœ kœmbœrœ akwanœ yé œsœ kœnga koshe dœ gbœgbœ nœ Kristu, œtœnœ dá sœ kœmbœrœ akwa lœ mœ dœ gbœgbœ.

2

¹ Mœ yindœ nœ adœke 'e wusœ mara ɔgbɔ koshe á mœ sœ kœnga tœ upu nœ 'e, tœ upu nœ azu Lawudukiya œdœ pe tœ upu nœ endjeneke kɔ á endje wuwu damba mœ nene. ² Mœ sœ kœmbœrœ ataa mbœrœ á 'e kœshi gbi, mbœrœ á 'e kœsœ kœyindœtœ 'e dœ lasu 'e bale. Mœ yi ndje ndœ nœ adœke Ndjaba to kane ye ga pa 'e yeka á 'e kœsœ dœ kœwusœrœ neke á li dœ kœwusœ adja o'o nœ Ndjaba á zatœ ye yiwatœncœ: O'onœ á zatœ ye yiwa tœncœ asœmœ kœdœ Kristu dœ tœ ye, ³ á kœwusœtœ kɔ sœ ɓa ndœ ye. Œshe dá sœ kœkœrɔ awa nœ kœwusœ œrœ fœ azœ ⁴ Mœ pa o'onœ asœ fœ 'e mbœrœ adœke anga uzu bale kpa kœfafara 'e dœ undú o'o nene. ⁵ Ataa mœ gugu ugurutœ 'e nene gbaa, lœsu mœ sœ ɓa ndœ 'e. Mœ sœ dœ yanga kœwu mara á 'e ka ngbiri yé á sœ kœshi gbɔgbɔ lœ kœyindœrœ nœ 'e ga ndœ Kristu.

Kristu za ɔtshɔ soro fœ azœ

⁶ Ataa, ɓata á 'e yindœ nœ adœke Yisu Kristu dœ Gbozu nœ 'e asœmœ, 'e ngbœtœ 'e bale dœ she ɔɓ dœ ɔɓ. ⁷ 'E li ga lœ ye ɓata á eshe ɔyɔ œ li ga lœ ɔshɔ yé 'e za soro djigi ga tshakane ye. 'E shi ngbiri lœ kœyindœrœ nœ 'e ɓata mara á endje yi lima sœ nœ fœ 'e, yé œ sœ kœgi ɔtshœrœ fœ Ndjaba ɔɓ dœ ɔɓ.

⁸ 'E sœ dœ gbɔdjela adœke uzu bale fafara 'e dœ kœwusœtœ nœ wala á sœ gbambœncœ nene. Mara o'onœ asœmœ œ ka kolœ ga pa gbetsheœ nœ azu œdœ ga pa gbɔgbɔ nœ ishiri tshapashɔ; kashe œ kaka ga pa Kristu nene. ⁹ Gbambœncœ nene, undu Ndjaba djigi sœ lœ Kristu; ¹⁰ yé 'e gbɔ soro djigi lœ awa nœ kœngbœtœ 'e dœ she. Œshe kœdœ Gbozu nœ Ishiri kɔ á sœ dœ gbɔgbɔ.

¹¹ Lœ kœngbœtœ 'e bale dœ Kristu, tshe wa 'e tœ gaza. Gazancœ asœmœ dœdœ œeneke á azu sœ kœwa tœncœ nene, kashe œtœncœ kœdœ gaza á to ɓa ndœ Kristu yé á gi 'e lœ ekpe ɔtshɔ 'e lima utshunœ. ¹² Lœkɔ á 'e gbɔ lima batisimu, œ sœ ɓata endje shi 'e awa bale dœ Kristu yé 'e she ndje awa bale dœ she mbœrœ á 'e sœ dœ kœyindœrœ ga tœ gbɔgbɔ nœ Ndjaba á she lima she lœ akuzu. ¹³ Utshunœ, 'e tshu lima lœ ishiri mbœrœ á 'e sœ lima kœmbœrœ ekperœ œdœ pe mbœrœ á 'e dœdœ lima azu nœ Ndjaba nene*. Ngœngœ asœke Ndjaba she 'e lœ kuzu awa bale dœ Yisu Kristu, yé œ djerœndœ ekperœ nœ azœ kɔ ye. ¹⁴ Utshunœ, a yo lima dœ ngbanga mbœrœ á á tsha lima upu kœmbœrœtœ azœ lindœ awa akwa nœ Ndjaba, kashe Ndjaba wo mbeti á wa lima ngbanganœ ga tœ azœ, œ za ekperœ lœ kumu azœ œ za ga pa kumu Kristu lœkɔ á tshe tshu pa kurushi. ¹⁵ Ishiri kɔ á sœ lima dœ gbɔgbɔ, Ndjaba gbœtœ gbɔgbœncœ yé œ kɔ ishirinœ kɔ ga tœ ala azu, lœkɔ á tshe i endje dœ djingiri á sœ kœna dœ endje mbœrœ kœma adœke, œne ropa endje lœ awa nœ kuzu Kristu pa kurushi.

¹⁶ Ngœngœ asœ, uzu bale wawa ngbanga ga pa 'e tœ upu nœ kœzirœ too kœndjœrœ nene. Œdœ tœ upu nœ olo angbo too olo kœwuta tafo yapu too ndje tœ upu nœ olo kœyatœ osho, uzu bale wawa ngbanga pa 'e nene. ¹⁷ Alcœmœ para kœkɔ sœ kœma kolœ ishiri œrœ á wuta má lima, kashe adjapuncœ kœdœ Kristu. ¹⁸ Uzu bale mbœmbœrœ adœke 'e yo nene! Anga azu sœ kœdu okoro endje lœ kœzatœ endje ga ati yé á sœ kœpa adœke azu donga aandjelu. Endje sœ kœzatœ endje kolœ ga tœ o'o neke á na ga lœ œkœrɔ endje lœ ulu. Mara azuncœ asœmœ sœ dœ egerœ kumu waa lœ kœwusœrœ nœ œkɔ nœ endje. ¹⁹ Azuncœ asœmœ ngbœngbœtœ endje dœ Kristu á tshe dœ kumu Ikrizia nene. Kashe Kristu dá to kœzirœ fœ azu Ikrizia, á sœ kœmbœrœ adœke endje ngbœtœ endje ga tœ nœ bale yeka á kœgerœ ɓata á Ndjaba yindœ nœ.

* 2.13 2.13 Azu nœ Ndjaba nene: Œ yindœ kœpa adœke azu á endje wawa gaza nene

Koetshu œdœe kœeshe awa bale dœe Kristu

²⁰ Bata á 'e tshu awa bale dœe Kristu á wuta tshakudu gbɔgbɔ nœe ishiri tshapasho, mbœerœe gadœe á 'e sœe kœembœerœetœe 'e bœta 'e sœepe azu nœe tshapasho á sœe kœeyindœe mara o'o atamœe a? 'E yindœe nœe adœeke endje pa fœe 'e adœeke: ²¹ «Zaza œerœe asœe nene, zizi œerœe asœe nene, yœe tuturutœe œeneke nene.» ²² Alœemœe kœ, kolœe mbœerœe œerœe á œendœe nœe œe di nene. Azu dá guma awa akwanœe asœemœe kœ yekane á yisœe nœe. ²³ Æ dœe adjapu adœeke awa akwanœe asœemœe matœe ye bœta œenœe kœewusœetœe, mbœerœe œe sœe kœeza awa fœe azu adœeke endje donga Ndjaba dœe mara á endje yindœe nœe, endje sœe kœezatœe endje ga ati yœe œe sœe kœembœerœe œerœe kanga ga tœe œko endje. Kashe œe dœœdœe tœenœe dá kœ uzu tœe kœesœe dœe ogo œerœe á tshe yindœe nœe nene.

3

¹ Bata á Ndjaba she 'e lœe kuzu awa bale dœe Kristu, 'e para awa kœegbɔ œerœe tshalafo 6a tœe osho á Kristu sœe tœenœe ga pa kuni Ndjaba. ² 'E gbe kolœe dœe œerœe tshalafo. Adja 'e kpa gbegbe dœe œerœe tshapasho nene. ³ Gbambanœe nene, 'e wuta bœta azu á endje tshu yœe soro 'e zatœe ye wutœenœe awa bale dœe Kristu 6a tshakane Ndjaba. ⁴ Kristu kœedœe soro nœe 'e. Lœkœ á kœesœe adœeke tshe kpa kwatœe ye, 'e wuta ndje awa bale dœe she lœe mokœ nœe ye.

A katœe ongboro œtshœ azœe ti

⁵ Mbœerœe tœenœe ataa, 'e wo ogo œerœe tshapasho á sœe tœe lœsu 'e, bœta kœembœerœe angba budu, kœembœerœe œerœe uburu, kœembœerœe œerœe tshula, ekpe gbetshelœe œedœe kœesœe dœe ogo kœegbɔ ukpulu œerœe, gbambanœe nene, ogo kœegbɔ ukpulu œerœe sœe bœta kœedongaa anga andjaba. ⁶ Ærœenœe para kœkœ asœeke sœe kœegbota œkœ nœe Ndjaba ga tœe azu á endje vwaratœe endje tœe kœedji O'o ama ye. ⁷ 'E ndje, œlœ á 'e sœe lima pe kœero manda ogo ekperœenœe asœeke; 'e mbœerœe ndje lima tœe 'e bœta azunœe asœemœe.

⁸ Kashe ngœngœ asœeke 'e katœe ongboro œtshœ 'e asœemœe ti: kœesœe dœe œkœ, kœœoma dœe o'o œedœe kœesœe dœe ogo kœembœerœe ekperœe ga tœe azu, kœœpa ekpe o'o ga tœe uzu œedœe pe kœœpa o'o tshula. ⁹ 'E fafaratœe 'e ugurutœe 'e nene mbœerœe á 'e katœe ongboro œtshœ 'e lima ti ye, ¹⁰ yœe 'e wuta adja atafo azu. Ndjaba á tshe mbœerœe adœeke 'e wuta atafo azu asœemœe, tshe sœepe kœembœerœe tœe 'e dœe mara adœeke 'e wuta bœta œene yœe 'e wu ndje sœe œene dœe œtshœnœe. ¹¹ Ngœngœ asœeke, œerœe á kurutshelœe Ayuda dœe angbi azu kpa gugu nene, œedœe azu á endje wa gaza œedœe endjeneke á endje wawa gaza nene, a sœe awa bale. Ædœe kara, œedœe uzu á tshe wuwusœe œerœe nene, œedœe kanga œedœe uzu neke á tshe dœœdœe kanga nene a sœe bale tœe ala Ndjaba. Kolœe Kristu bale á tshe se ga pa œerœe kœ, œeshe dá sœe dœe azœe para kœkœ.

¹² Ndjaba ke 'e bœlima katshatsha yœe tshe yindœe 'e, e'e kœedœe adja azu nœe ye. Mbœerœe tœenœe ataa, 'e wu oyo anga 'e yœe œe sœe dœe œtshœ lœsu ga ndœe endje. 'E zatœe 'e ga ati, œe sœe dœe lœsu ziti œedœe ugu lœsu. ¹³ 'E sœe ndje dœe kœeru lœsu ugurutœe 'e. Æ kœesœe adœeke anga uzu sœe dœe o'o ga tœe yanganœe, 'e djitœe 'e dœe œe djerœendœe ekperœe nœe anga 'e ugurutœe 'e dœe tœe 'e. 'E mbœerœe bœta Gbozu; gbambanœe nene, œeshe ndje tshe djerœe lima ndje ndœe ekperœe nœe 'e. ¹⁴ Lœenœe kœ, œerœe á ropa nœe kœedœe adœeke: 'e yindœetœe 'e, mbœerœe kœeyindœesho dá ngbœba 'e ga tœe œesœenœe bale. ¹⁵ Kaka adœeke kœesœe gee nœe Kristu za osho tœe lœsu 'e. Gbambanœe nene, Ndjaba ke lima 'e adœeke 'e ngbœba tœe 'e ga tœenœe adœeke 'e wuta uzu bale yœe œe sœe dœe kœesœe gee ugurutœe 'e. 'E za kolœe mershe fœe she.

¹⁶ Kaka adœeke o'o ama Kristu œedœe pe œtshœrœe lœe nœe djigi sœe tœe lœsu 'e: 'e yisœe œerœe ugurutœe 'e, œe gbagbaratœe 'e ugurutœe 'e dœe kœewusœetœe kœ. 'E

ƒi itshi kœdonga Ndjaba dœ ɓsu 'e djigi. 'E za mershe fœ she, œ ƒi itshi á to lœ Ɔtshɔ Ishiri. ¹⁷ Ɖeneke kɔ á 'e pa, œdœ œeneke á 'e gbe kœmbœrœ tœnœ, 'e mbœrœ dœ i'iri Gbozu Yisu yé œ gi mershe fœ Ndjaba Aba dœ awa nœ ye.

Tafo mara kœsœ nœ azu nœ Kristu

¹⁸ 'E'e dœ ayashe, 'e ɓisœ aako 'e ƒata œ li tœ ala Gbozu.

¹⁹ 'E'e dœ ayakoshe, 'e yindœ aawo 'e yé 'e sœsœ dœ ɔgbɔ ɓsu ga tœ endje nene.

²⁰ 'E'e dœ agbolo, 'e dji o'o ama ayi kœzu 'e lœ œrœ kɔ gbambanœ nene, asœmœ dá za yanga fœ Gbozu.

²¹ 'E'e dœ aaba agbolo, adja 'e zaza awa adœke agbolo nœ 'e so ókó, œ mɔ lœ gbetshelœ nœ endje nene.

²² 'E'e dœ akanga, 'e dji o'o ama agbozu tshapa 'e lœ œrœ kɔ. 'E mbœmbœrœ asœmœ mbœrœ á endje sœ kœwu 'e tœ kœza yanga fœ endje nene, kashe 'e mbœrœ atamœ dœ ɔtshɔ ɓsu tœ kœkpa awa Gbozu. ²³ Akwa para kɔkɔ á 'e mbœrœ, 'e mbœrœ dœ ɓsu 'e djigi ƒata 'e sœ kœmbœrœ fœ Gbozu, kashe œ sœsœ adœke 'e sœ kœmbœrœ fœ azu nene. ²⁴ 'E wusœ nœ adœke, Gbozu œ to œrœ tshamanda akwanœ á tshe guma fœ azu nœ ye fœ 'e. Gbambanœ nene adja ayengɔ 'e á 'e sœ kœmbœrœ akwanœ fœ she kœdœ Kristu. ²⁵ Kashe uzu á tshe sœ kolœ kœmbœrœ ekperœ, tshe gbɔ o'o manda ekperœ nœ ye asœmœ, mbœrœ Gbozu keke azu dœ kœwu tshatshu endje nene.

4

¹ 'E'e dœ agbozu, 'e mbœrœ œrœ á sœ ndjii, yé á sœ dœ awanœ ga tœ akanga nœ 'e. 'E wusœ nœ adœke 'e sœ ndje dœ Gbozu pa 'e ƒa lafo.

Kœmi upu

² Adja 'e kakatœ kœza avwala nœ 'e fœ Ndjaba ti nene. 'E kœsœ kœza avwalanœ, ala 'e gbɔ, yé 'e gi kolœ mershe fœ Ndjaba. ³ 'E za ndje avwala nœ 'e tœ 'a adœke, Ndjaba kɔɔ awa fœ 'a tœ kœgbara o'o ama ye, o'o nœ Kristu á zatœ ye wutœnœ á mœ li kánga mbœrœ tœnœ. ⁴ 'E za avwala nœ 'e fœ Ndjaba adœke, mœ gbara œeneke ndjii ƒata á li dœ mœ kœmbœrœ tœnœ.

⁵ Ala 'e gbɔ lœ kœsœ 'e ugurutœ azu á endje yiyindœ Yisu nene. Ɖdœ 'e kœgbɔ awa tœ kœmbœrœ ɔtshœrœ fœ endje, 'e mbœrœ œeneke á li dœ 'e kœmbœrœ tœnœ. ⁶ Kaka adœke o'o ama 'e ga tœ endje ƒata roego á li dœ ama uzu, yé 'e wusœ kœgi o'o á li tœ kœgi fœ uzu dœ uzu.

Ndangba o'o

⁷ Aya mœ dœ Tishike á mœ yindœ ye dœ ɓsu mœ bale, œshe dá pandœ o'o nœ mœ kɔ fœ 'e. Tshe sœ kœzatœ ye mbœrœ akwa nœ Gbozu dœ ɓsu bale, tshe kœdœ yanga mœ loema akwa. ⁸ Ádanœ á mœ vwa she fœ 'e kœdœ adœke tshe mindœ mara á 'a sœ dœ tœnœ ƒa ke fœ 'e yeka á kœza kœru ɓsu fœ 'e. ⁹ Endje ro tœ awanœ dœ Onezime, aya 'a á 'a yindœ ye waa á tshe sœ kœmbœrœ akwa dœ ɓsu bale. Tshe kœdœ uzu nœ 'e, endje bibisha dá mindœ œrœ á sœ kœmbœrœtœ ye ƒa ke fœ 'e.

¹⁰ Aristarke dá sœ œnœ ye lœ kánga awa bale dœ mœ. Tshe vwa abala fœ 'e, dœ Marke yiwu Barnabase. 'E dji o'o dœ ɔtshœnœ tœ upu nœ Marke, œdœ tshe kœwuta ga ndœ 'e, 'e za osho kœsœ fœ she. ¹¹ Yisu á endje e ndje i'iri ye Yustushe vwa ndje abala fœ 'e. Ugurutœ Ayudanœ á endje te ayindœ Yisu, kolœ endje dá sœ kœti kane mœ lœ akwa nœ ogo nœ Ndjaba yeka á sœ kœza kœru ɓsu fœ mœ.

¹² Epafraze á tshe dóé uzu nõe 'e kpa vwa ndje abala fõe 'e. Æshe kœdœ ayi akwa nõe Kristu Yisu á tshe mómó tœ kœza avwala nõe ye fõe Ndjaba tœ 'e nene adœke, 'e ka ngbirí ðata azu á endje li yeka á kœmbœrœ œrœ para kœkœ á Ndjaba yindœ nõe. ¹³ Adja mœ wu mara á tshe sœ kœzatœ ye ndœ akwa mbœrœ 'e, dœ azu lœ Lawudukiya œdœ pe endjeneke á endje sœ lœ Hierapolise. ¹⁴ Monganga Lukasi, yanga azœ œdœ pe Demasi, endje vwa abala fõe 'e.

¹⁵ 'E za abala fõe aaya œdœ ayingœ lœ Yisu á endje sœ ða lœ Lawudukiya, dœ pe yingœ azœ dœ Nifa œdœ ayindœ Yisu kœ á endje ngbœða tœ endje ðascœnda nõe ye. ¹⁶ 'E kœdi mbetinœ asœke œ kœka, 'e vwa ndje fõe azu Ikrizia lœ Lawudukiya adœke ayindœ Yisu ða zœ di ndje. 'E di ndje mbeti á mœ su fõe azu Ikrizia nõe Lawudukiya á endje vwa fõe 'e. ¹⁷ 'E pa fõe Arkipe adœke: gbœndœ akwa á Gbozu za fõe ðœ yeka á ðœ kœmbœrœ dœ œtshœnœ.

¹⁸ Æmœ Polo, mœ vwa abala fõe 'e. Mœ sœ kœsu abalanœ asœke dœ adja kane mœ dœ tœ mœ. 'E gbe dœ mœ lœ kánganœ á mœ sœ lœnœ asœke kane. Kaka adœke Ndjaba ma œtshœ lœsu nõe ye ga ndœ 'e.

Ali mbeti á Polo sú fœ azu Tesalonike Tshatshu o'o

Asœke kœdœe ali mbeti á Polo sú fœ ayindœe Yisu 6a lœ Tesalonike. Polo na lima ga zœe yé œe yisœe Ɔtsho O'o noœe Yisu Kristu fœe endje. Endje za awa Kristu kashe kolœe manda olo teasho, anga azu ugurutœe Ayuda á endje sœe lima kpœetœemœe sœe kœebili azu adœeke endje oma dœe Polo. Ayindœe Kristu ko Polo dœe angance yiwa tœenœe. Dœe butsho, endje ko endje wuta tœenœe lœe ongbœ ga ushu, á endje ro ga lœ Bere.

Ungu bisha manda noœe, Polo vwa Timote mbœerœe kœena kœewu mara á ayindœe Kristu 6a lœ Tesalonike sœe dœe tœenœe. Timote gu œe pa fœe Polo adœeke endje sœe kœeshi gbi lœe kœeyindœerœe zœe, kashe anga ata endje sœe kœevaratœe endje kœembœerœe akwa. Endje sœe kœepa adœeke Yisu œe kwatœe ye lœe ondonœe asœe, yé ádánœe noœe kœembœerœe akwa gugu nene. Anga endje sœesœe lima dœe lœsu endje ziti nene. Mbœerœe tœenœe ataa, Polo sú mbetinœe asœeke mbœerœe kœeto gbœgbœ fœe endje, á pa ndje ndœe mara á Kristu œe kwa bala tœe ye dœe tœenœe; endje za lœsu endje ga pa Gbozu.

Mbetinœe kurutshelœtœe ye atake:

- Abala (1.1)
- Mara á Atesalonike yindœe Ɔtsho O'o (1.2-3.13)
- Soro á ga tœe ala Ndjaba (4.1-12)
- Kœeza lœsu ga pa kœekwa Kristu (4.13-5.11)
- Kœemi upu œedœe ndœngolœ abala (5.12-28)

Abala

¹ Emœe Polo, Silase œedœe pe Timote, 'a vwa abala asœeke fœe 'e dœe ayindœe Yisu lœe Ikriezia 6a lœe Tesalonike. Kaka Aba dœe Ndjaba œedœe Gbozu Yisu Kristu má Ɔtsho lœsu noœe endje ga ndœe 'e yé œe za kœesœe gee fœe 'e.

Kœeyindœerœe noœe Atesalonike

² Ɔlœ dœe olo 'a sœe kœeza mershe fœe Ndjaba mbœerœe 'e ko, yé œe sœe kœe gbe kolœe dœe 'e lœe avwala noœe 'a. ³ 'A sœe kœe gbe dœe kœeyindœerœe œedœe kœeyindœesho noœe 'e á sœe kœembœerœe akwa, dœe pe kœeshi gbi lœe kœeza lœsu noœe 'e ga pa Gbozu noœe azœe dœe Yisu Kristu, 6a utshu Aba azœe dœe Ndjaba.

⁴ Alaya, 'a wusœe noœe adœeke Ndjaba yindœe 'e waa, yé á ke 'e. ⁵ Mbœerœe tœenœe ataa, lœko á 'a yi lima œesœe Ɔtsho O'o fœe 'e, œe sœesœe kolœe 6ata o'o gbambanœe nene, kashe œe sœe dœe gbœgbœ, lœe awa noœe Ɔtsho Ishiri yé 'a yisœe noœe adœeke Ɔtsho O'onœe asœemœe kœedœe adjapu. 'E wusœe mara á 'a sœe lima kœembœerœetœe 'a ugurutœe 'e mbœerœe Ɔtshœœe noœe 'e.

⁶ Yé ataa, 'e mbœerœetœe 'e lindœe mara œerœe noœe 'a œedœe œenœe Gbozu. Ataa 'e sœe lima dœe oyo gbaa, 'e yindœe o'o ama Ndjaba dœe yanga á to lœe Ɔtsho Ishiri. ⁷ Mbœerœe tœenœe ataa, 'e fa azu á ayindœe Yisu lœe Masedwane dœe pe lœe Akayi li kœembœerœetœe endje lindœe Ɔtsho 'e. ⁸ Yé o'o ama Gbozu to 6a ndœe 'e, œe wuwuta kolœe 6a lœe Masedwane œedœe pe 6a lœe Akayi nene, kashe o'o tœe upu kœeyindœerœe noœe 'e ga ndœe Ndjaba za osho djigi dœe mara adœeke 'a kpa gugu dœe o'o kœepa mbœerœe tœenœe nene. ⁹ Gbambanœe nene, uzu dœe uzu pandœe mara á 'e za osho kœesœe fœe 'a dœe tœenœe lœko á 'a na ga ndœe 'e œedœe mara á 'e katœe andjaba noœe 'e ti yé á fatœe 'e ga ndœe Ndjaba mbœerœe kœembœerœe akwa fœe she á tshe dœe Ndjaba noœe soro yé á dœe ndje adja Ndjaba. ¹⁰ 'E sœe kœekate

adœke Yisu, Gbolo nœ ye to 6a lafo œ na; œshe á Ndjaba she she lœ akuzu, œshe dá ko azœ lœ ama ókó nœ Ndjaba á sœ kœna tœnœ.

2

Akwa nœ Polo lœ Tesalonike

¹ Alaya, 'e wusœ nœ dœ ɔtshœnœ dœ tœ 'e adœke 'a nana lima ga ndœ 'e gbambanœ nene. ² 'E wusœ nœ ndje adœke lima utshunœ, endje gu 'a yé œ mbœrœ œrœ kanga fœ 'a 6a lœ Filipino. Kashe Ndjaba to gbœgbœ fœ 'a adœke 'a mindœ ɔtshœ O'o fœ 'e ugurutœ azu ndjoro á endje sœ lima kœkpa kundœ 'a. ³ Gbambanœ nene, kœyisœrœ á 'a sœ kœyisœ nœ fœ azu kɔ toto lœ djingili too lœ ádá œrœ nœ uburu nene, yé 'a papara awa kœfara uzu bale nene. ⁴ Kashe 'a sœ kolœ kœmindœ nœ 6ata á Ndjaba yindœ nœ, mbœrœ tshe wu lœsu 'a yé á za ɔtshœ O'o nœ ye fœ 'a. 'A mbœmbœrœ adœke 'a ga tœ ala azu nene, kashe 'a ga tœ ala Ndjaba á tshe wusœ lœsu 'a. ⁵ Mbœrœ tœnœ ataa, 'e wusœ nœ dœ ɔtshœnœ adœke 'a papa o'o nœ afara bale nene; 'a sœœœ ndje dœ gbetshelœ nœ zindœ nene, kashe Ndjaba bale dá dœ timunœ. ⁶ Yé œdœ 6a ndœ 'e, œdœ 6a ndœ anga azu kpi, 'a papara kœlisœtœ 6a ndœ uzu bale nene.

⁷ Andaa 6ata aayi avwa nœ Kristu, 'a li má ndœ kœma tshagbozu nœ 'a dœ gbœgbœ fœ 'e ye. Kashe 'a sœ lima ugurutœ 'e dœ lœsu 'a ziti 6ata ayi gbolo á tshe sœ kœgbœndœ agbolo nœ ye. ⁸ Ataa, mbœrœ kœyindœsho nœ 'a ga ndœ 'e, 'a yiyi lima ndœ kœyi kolœ sœ ɔtshœ O'o nœ Ndjaba fœ 'e nene, kashe 'a yi ndje lima kœzatœ 'a djigi fœ 'e. Gbambanœ nene, œsœ 'e li lima tœ ala 'a waa. ⁹ Alaya, 'e gbe dœ œgbœ akwa á 'a mbœrœ œdœ kœmœ. 'A mbœrœ lima akwa butshœ dœ œlœ mbœrœ adœke 'a wuwuta kongba pa uzu bale nene, kolœ mbœrœ kœyisœ ɔtshœ O'o nœ Ndjaba fœ 'e.

¹⁰ 'E' œdœ Ndjaba ndje kœdœ atimu kœwu adœke ɔtshœ 'a ga ndœ 'e dœ ayindœ Yisu sœ lima yerœ, ndjii œdœ dœ mara adœke uzu gbabgagara 'a nene. ¹¹ Yé 'e wu lima sœ nœ adœke mara kœmbœrœtœ 'a ga ndœ uzu bale dœ bale ugurutœ 'e sœ 6ata mara á aba gbolo œ mbœrœ dœ agbolo nœ ye. ¹² 'A yisœ o'o fœ 'e adœke 'e sœ dœ gbœgbœ yé 'a sœ kœpa kœœpanœ kœœpanœ adœke mara kœmbœrœtœ 'e sœ liaka gbetshelœ nœ Ndjaba, œshe á tshe sœ kœ'e 'e kœli ga lœ Ogo gbozu nœ ye œdœ ga lœ mokó nœ ye.

¹³ Mbœrœ tœnœ ataa, 'a sœ kœza mershe fœ Ndjaba œlœ dœ œlœ tœ upu adœke lœkó á 'a mi lima ndœ o'o ama Ndjaba fœ 'e, 'e dji yé 'e zaza lima kolœ 6ata amba o'o nœ azu gbambanœ nene, kashe 'e dji 6ata adja o'o ama Ndjaba. O'onœ asœmœ mbœrœ akwa lœ e'e dœ ayindœ Yisu. ¹⁴ Gbambanœ nene, alaya, e'e dœ azu Tesalonike, 'e mbœrœ tshetœ mara œrœ nœ azu Ikrizia nœ Ndjaba 6a lœ ogo Yuda. Endje sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu Kristu. 'E wu oyo tshakane adja aaya 'e 6ata á azu Ikrizia lœ Yuda wu lima tshakane aaya ndje dœ Ayuda. ¹⁵ Endje á endje wo lima Gbozu Yisu dœ pe aayi kœgbara o'o, endje mbœrœ ndje œrœ kanga fœ 'a, endje sœ kœmbœrœ œrœ á gaga tœ ala Ndjaba nene, yé endje kœdœ ayingba nœ azu para. ¹⁶ Endje sœ kœpakata 'a ndœ kœyisœ o'o ama Ndjaba fœ angbi azu mbœrœ kœshe endje, yé œlœ dœ œlœ, ekperœ nœ endje ropa nœ ye. Kashe ga tœ ndœngœlœnœ, ókó nœ Ndjaba te ga pa endje ye.

Polo gbe kœkwa ga lœ Tesalonike

¹⁷ Tœ a'a, alaya, 'a kurutshelœtœ 'a dœ 'e lœ œkó lœ olo teasho kashe œ dœdœ 6a tœ lœsu nene. 'A mbœrœ kɔ adœke 'a kwa kœwu 'e, mbœrœ 'a sœ kœgbe dœ 'e waa. ¹⁸ Mbœrœ tœnœ ataa, 'a yi má ndœ kœkwa ga ndœ 'e; yé

œmœ Polo, mœ gbe má kœkwa tœnœ awa ndjoro, kashe Satana dá pakata 'a. ¹⁹ Gbambanœ nene, e'e dá 'a za lœsu 'a ga pa 'e, e'e kœdœ yanga nœ 'a œdœ ambará œrœ á za egerœ kumu fœ 'a 6a utshu Gbozu Yisu lœkœ á tshe kwa bala tœ ye. ²⁰ Adjapu, e'e kœdœ mokœ œdœ yanga nœ 'a.

3

¹ Mbœrœ tœnœ ataa, 'a kpa lili lima ndœ kœru lœsu 'a œerr nene, kashe 'a gbe kœsœpe kolœnœ dœ kuti 'a lœ Atene, ² yé 'a vwa lima aya 'a dœ Timote, á tshe dœ yanga 'a lœ ama akwa nœ Ndjaba lœ kœyisœ Otshœ O'o nœ Kristu. 'A vwa she adœke tshe to gbœgbœ fœ 'e dœ pe kœshi gbi lœ kœyindœrœ nœ 'e. ³ Yekane uzu bale ugurutœ 'e kœmœmœ lœ œkœ ye mbœrœ œrœ kanga á a sœ kœwu tœnœ nene. Gbambanœ nene, 'e wusœ nœ dœ œtshœnœ adœke, œ li adœke a wu œrœ kanga ataa. ⁴ Lœkœ á 'a sœ lima 6a ndœ 'e, á pa lima ndœ nœ fœ 'e utshunœ adœke a wu bala œrœ kanga. 'E wusœ nœ adœke œtœnœ dá wuta asœke. ⁵ Mbœrœ tœnœ ataa, 6ata á mœ lili ndœ kœru lœsu nene, mœ vwa Timote kœwu mara á kœyindœrœ nœ 'e sœ dœ tœnœ. Mœ sœ lima kœkpawa adœke Djaboro wu lœsu 'e yé á tshangba akwa nœ 'a kœsœ gbambanœ nene.

⁶ Ngœngœ asœ, Timote to 6a ndœ 'e œ gu ga ndœ 'a, yé á pandœ œtshœ o'o nœ kœyindœrœ nœ 'e dœ pe kœyindœsho nœ 'e fœ 'a. Tshe pa adœke, 'e sœpe kolœ kœgbe dœ 'a lœ gbetshelœ nœ 'e, yé 'e sœ dœ ogo nœ kpa kœwu 'a 6ata á 'a sœ ndje dœ ogo kpa kœwu 'e. ⁷ Ataa, alaya, 'a gbœ gbœgbœ mbœrœ upu nœ kœyindœrœ nœ 'e, ata 'a sœ lœ oyo œdœ lœ œrœ kanga kœ. ⁸ Yé ngœngœ asœ, 'a kpa sœ dœ soro mbœrœ á 'e ka ngbiri lœ kœngbœtœ 'e bale dœ Gbozu. ⁹ Mara gade dá li dœ a'a kœza mershe fœ Ndjaba tœ upu nœ 'e a, mangba yanga kœ á 'a sœ dœ tœnœ mbœrœ 'e utshu Ndjaba a? ¹⁰ Butshœ dœ œbœ, 'a sœ kœza avwala fœ Ndjaba dœ gbœgbœ kœ adœke 'a kpa na kœwu 'e dœ tœ 'a, yé œ kpa yisœ anga œrœ á gugu lœ kœyindœrœ nœ 'e nene ga pa nœ.

¹¹ Kaka Aba azœ dœ Ndjaba dœ tœ ye œdœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu, guma awa adœke 'a na ga ndœ 'e. ¹² Kaka Gbozu mbœrœ adœke kœyindœsho á 'e sœ dœ tœnœ ugurutœ 'e œdœ ga ndœ azu kœ, gerœ kolœnœ œ gerœ 6ata kœyindœsho nœ 'a ga ndœ 'e. ¹³ Kaka tshe to gbœgbœ ga tœ lœsu 'e adœke 'e sœ yerœ dœ mara adœke azu gbœgbœbara 'e 6a utshu Aba azœ dœ Ndjaba nene, lœkœ á Gbozu nœ azœ dœ Yisu œ kwatœ ye dœ ayerœ azu nœ ye para.

4

Mara kœmbœrœœtœsho á ga tœ ala Ndjaba

¹ Tœ ndœngœlœnœ, alaya, 'a yi lima sœ mara á li adœke 'e mbœrœœtœ 'e lindœ nœ mbœrœ kœga tœ ala Ndjaba. Yé 'e lœ kœmbœrœœtœ 'e ataa zœ. Kashe ngœngœ asœ, 'a sœ kœyu 'e yé œ sœ kœto gbœgbœ fœ 'e dœ 'iri Gbozu Yisu adœke 'e kpa mbœrœ kœropa nœ. ² 'E wusœ awa o'o á 'a yi lima sœ nœ fœ 'e dœ 'iri Gbozu Yisu ye. ³ 'E wu gbetshelœ nœ Ndjaba kœdœ gade: œtœnœ kœdœ adœke 'e sœ yerœ yé œ gbœndœtœ 'e tœ kœmbœrœ angba budu. ⁴ Kaka uzu bale dœ bale ugurutœ 'e to yashe dœ mara á sœ yerœ œdœ lœ kœlisœœtœ, ⁵ kashe tshe kakatœ undu ye ti lœ ogo nœ œkœ 6ata azu á endje wuwusœ Ndjaba nene œ mbœrœ. ⁶ Lœ o'o asœ, kaka uzu bale fafara ayancœ too œ mbœrœ ekperœ fœ she nene. 'A pa lima ndœ nœ fœ 'e, yé œ va lima tshelœ utu 'e tœ œgbœ adœke: Gbozu œ za djofele fœ azu neke á endje mbœrœ mara ekperœ atake. ⁷ Gbambanœ nene, Ndjaba e e azœ adœke 'a sœ lœ œrœ uburu

nene, kashe tshe e azœ adœke a sœ yerœ. ⁸ Mbœrœe tœnœ ataa, uzu á tshe sœ kœvwaratœ ye tœ upu á endje mi asœ, tshe sœsœ kœvwaratœ ye tœ uzu nene, kashe tshe sœ kœvwaratœ ye tœ Ndjaba, á tshe to ɔtshɔ tshiri nœ ye fœ 'e.

⁹ Tœ upu nœ kœyindœsho lœ yazu, ádá nœ kœsu mbeti mbœrœe o'onœ fœ 'e gugu nene. Gbambanœ nene, e'e dœ tœ 'e, 'e wusœ nœ adœke Ndjaba pa adœke 'e yindœtœ 'e dœ anga 'e. ¹⁰ Yé kœyindœshonœ asœmœ dá 'e sœ kœmbœrœe tœnœ ga ndœ alaya para lœ Masedwane djigi. Kashe alaya, 'a sœ kœto gbɔgbɔ fœ 'e adœke 'e kpa mbœrœe dœ kœrosœ nœ. ¹¹ 'E sœ dœ agbe nœ kœsœ dœ kœsœ gee, uzu dœ uzu za lœsu ye ga pa o'o nœ ye dœ tœ ye yé œ mbœrœe akwa dœ adja kane ye ɓata á 'a pa lima tœnœ fœ 'e, ¹² mbœrœe adœke mara kœmbœrœetœ 'e sœ dœ ɔtshɔnœ utshu azu á endje gugu dœ kœyindœrœe nene yé 'e dœ kongba lœ kumu uzu bale nene.

Kœkwa Gbozu

¹³ Alaya, 'a yindœ nœ adœke 'e wusœ adja o'o tœ upu nœ endjeneke á endje tshu mbœrœe á 'e kœsœsœ dœ oyo ɓata anga azu á endje koko lœsu endje ga pa Ndjaba nene. ¹⁴ Gbambanœ nene, ɓata á a yindœ nœ adœke Yisu tshu yé œ she lœ akuzu, a yi ndje ndœ nœ adœke lœ awa nœ Yisu, Ndjaba œ she endjeneke á endje tshu lœ kœyindœrœe ga ndœ ye adœke endje sœ dœ she awa bale.

¹⁵ Eneke á 'a sœ kœmindœ nœ fœ 'e lindœ kœyisœrœe nœ Gbozu dœke: azœ á a sœpe dœ soro œrrr ga tœ kœkwa bala Gbozu, a ro utshu azu á endje tshu nene. ¹⁶ Gbambanœ nene, a dji egerœ tshama, dœ tshama gbozu tshapa aandjelu dœ pe iki ngbake nœ Ndjaba. Ataa, Gbozu dœ tœ ye œ to ɓa lafo œ jerœ yé endjeneke á endje tshu lœ Kristu, œ she utshunœ. ¹⁷ Manda nœ, azœ á a sœpe bala dœ soro, Ndjaba œ ko azœ ɔ tœnœ dœ endje lœ ondoro ndœ kœgbatœ azœ dœ Gbozu ɓa lœ yugu, yé atamœ; a sœ dœ Gbozu kpœtœ œsœnœ waa dœ waa. ¹⁸ Ataa, 'e to gbɔgbɔ ugurutœ 'e dœ anga 'e dœ o'onœ asœke.

5

¹ Alaya, ádá nœ kœsu mbeti fœ 'e tœ upu nœ ada ɔlɔ ndje dœ lœkɔ á œœnœ asœmœ œ mbœrœetœ endje gugu nene. ² Gbambanœ nene, e'e dœ tœ 'e, 'e wusœ nœ dœ ɔtshɔnœ adœke, olo kœkwa Gbozu œ sœ ngbangi ɓata ayi angba á tshe na dœ abutshɔ. ³ Lœkɔ á azu œ pa adœke: «'A sœ dœ kœsœ gee, upu gugu nene», yeka á ngbangi egerœ oyo œ te ga pa endje. E sœ ɓata oyo á yashé nguzu œ wu dœ lœkɔ kœzu gbolo yé uzu kœkpa lœ amanœ œ gu nene. ⁴ Kashe e'e, alaya, 'e sœsœ lœ ubu osho adœke olonœ asœmœ wuta ga tœ 'e ngbangi ɓata ayi angba nene. ⁵ Gbambanœ nene, e'e para kœdœ agbolo nœ ingbisho, agbolo nœ ɔlɔ. A dœdœ agbolo nœ butshɔ too nœ ubu osho nene.

⁶ Mbœrœe tœnœ ataa, a lolo ɓata anga azu nene; kashe a sœ dœ gbɔdjela yé œ dœ agbozu tshapa undu azœ. ⁷ Gbambanœ nene, azu á endje lo olo, endje lo dœ butshɔ; yé ayi kœendjorœ waa, ndjo dœ butshɔ á mbœrœe endje. ⁸ Kashe azœ á dœ agbolo nœ ɔlɔ, œ li adœke a dœ agbozu tshapa undu azœ. A za kœyindœrœe œdœ kœyindœsho ɓata lœba okoro, awa bale dœ kpoto á dœ kœko lœsu azœ ga pa Yisu yekane a kœgbɔ kœshe. ⁹ Gbambanœ nene, Ndjaba keke azœ ndœ kœwu oyo tshakudu ókɔ nœ ye nene, kashe tshe ke azœ adœke a gbɔ kœshe lœ awa nœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu. ¹⁰ Tshe tshu mbœrœe azœ adœke a sœ awa bale dœ she, œdœ a sœ dœ soro œdœ a tshu. ¹¹ Ataa, 'e ti kane 'e lœ tœ 'e yé œ to gbɔgbɔ ugurutœ 'e dœ anga 'e ɓata á 'e sœ ɓalima kœmbœrœe tœnœ.

Ndɔngɔɔ kɛmi upu dɛ pe abala

¹² Alaya, 'a sɛ kɛpa fɛ 'e adɛke 'e lisɛ endjeneke á endje sɛ kɛmbɛrɛ akwa ugurutɛ 'e, endjeneke á Gbozu ko endje tɔ ga utshu 'e ndɛ kɛyisɛ awa ɛdɛ kɛmi upu fɛ 'e. ¹³ 'E lisɛ endje waa yɛ ɛ sɛ dɛ kɛyindɛsho ga ndɛ endje mbɛrɛ akwa á endje sɛ kɛmbɛrɛ tɛnɛ. 'E sɛ dɛ kɛsɛ gee ugurutɛ 'e.

¹⁴ Alaya, 'a ki ga tɛ 'e adɛke: 'e mi upu fɛ azu djingili*, 'e to gbɔgbɔ fɛ endjeneke á endje sɛ kɛkwa ga mandá nɛ, 'e ti kanɛ endjeneke á endje mɔmɔ yɛ ɛ sɛ dɛ ugu lɔsu ga ndɛ azu para. ¹⁵ Ala 'e gbɔ adɛke uzu bale gigi ekpɛrɛ mandá ekpɛrɛ nene, kashe 'e para awa ndɛ kɛmbɛrɛ kolɛ ɔtshɔrɛ ugurutɛ 'e ɛdɛ ga ndɛ azu para.

¹⁶ 'E sɛ kolɛ dɛ yanga, ¹⁷ 'e za avwala ɔɔ dɛ ɔɔ, ¹⁸ 'e za mershe fɛ Ndjaba lɛ áká ɛrɛ kɔ. Ɖɛtɛnɛ kɛdɛ ɛneke á Ndjaba yindɛ nɛ adɛke 'e mbɛrɛ lɛ ngbɔtɛ nɛ 'e dɛ Yisu Kristu.

¹⁹ 'E papakata Ɖtshɔ Ishiri kɛmbɛrɛ akwa nɛ ye nene, ²⁰ 'e vwawwaratɛ 'e tɛ o'o nɛ aayi kɛgbara o'o nene. ²¹ Kashe 'e tondɛ ɛrɛ kɔ kpɛrɛ kpɛrɛ yɛ ɛ gbɔndɛ ɛneke á sɛ dɛ ɔtshɔnɛ. ²² 'E kparawa tshelɛ áká ekpɛrɛ kɔ.

²³ Kaka Ndjaba nɛ kɛsɛ gee fa 'e tɛ ayɛrɛ azu djigi. Kaka tshe gbɔ adja ndɛ ishiri 'e, dɛ uvuru 'e ɛdɛ pe ɔkɔ 'e mbɛrɛ adɛke á endje kɛgbagbara 'e tɛnɛ nene lɔkɔ á Gbozu nɛ azɛ dɛ Yisu Kristu ɛ kwa. ²⁴ Ndjaba á tshe 'e asɛmɛ ɛ mbɛrɛ zɛ; gbambanɛ nene, tshe sɛ kɛmbɛrɛtɛ ye lindɛ ɛneke á tshe pa.

²⁵ Alaya, 'e za ndje avwala mbɛrɛ 'a.

²⁶ 'E za ɛyɛrɛ abala fɛ aaya para.

²⁷ Mɛ ki fɛ 'e dɛ i'iri Gbozu adɛke: 'e di mbeti nɛ asɛ fɛ aaya para.

²⁸ Kaka adɛke Gbozu nɛ azɛ dɛ Yisu Kristu má ɔtshɔ lɔsu nɛ ye ga ndɛ 'e.

* **5.14** 5.14 Ɖsɛ kɛpa ndje tɛ upu nɛ ayi ɔɔ

Bisha mbeti á Polo sú fœ azu Tesalonike Tshatshu o'o

Asœe kœdœe bisha mbeti á Polo sú fœ ayindœ Yisu 6a lœ Tesalonike. Tshe sú mbetinœ tœ upu nœ kœguma gbetshelœ nœ endje mbœrœe lœkœ kœkwa Yisu. Gbambanœ nene, anga Atesalonike gbe lima adœke lœkœ kœkwa Yisu wuta ye yé anga endje yiya lima ndœ kœmbœrœe akwa nene, œ sœ lima kœshe kolœe lœ awa nœ kœna dje lœ manda endjeneke á endje yi lima ndœ kœmbœrœe akwa. Polo yisœ nœ ala mbetinœ asœe adœke, utshu kœkwa Yisu, ayingba Ndjaba œ wuta yekane yé endje vwaratœ endje tœ o'o ama Ndjaba. Kœwu adœke ayingba Ndjaba œ wuta, œ li adœke ayindœ Yisu za kœyindœrœe nœ endje ngbiri yé œ sœpe kœyindœ adja o'onœe á endje ka lima tœnœe. Endje kakatœe kœdonga Ndjaba bale nene. Manda nœ, polo za ala ayi œdœ á pa fœ endje adœke, œ kœsœe adœke uzu yiyindœ kœmbœrœe akwa nene, adja tshe kœzizi œrœe nene.

Mbetinœ kurutshelœtœ ye atake:

- Abala (1.1-2)
- Polo za mershe fœ Ndjaba mbœrœe kœyindœrœe nœ Atesalonike (1.3-12)
- Kœyisœrœe tœ upu nœ kœkwa Yisu Kristu (2.1-17)
- Mara kœmbœrœetœsho nœ ayindœ Yisu (3.1-15)
- Ndangœlœ o'o (3.16-18)

Abala

¹ Êmœe Polo, Silase œdœe pe Timote, 'a vwa abala asœke fœ 'e dœe ayindœ Yisu lœe Ikrizia 6a lœe Tesalonike. ² Kaka Aba azœe dœe Ndjaba œdœe Gbozu Yisu Kristu má otsho lœsu nœ endje ga ndœe 'e yé œ za kœsœe gee fœ 'e.

Ndjaba œ wa bala ngbanga œlœ á Yisu œ kwa

³ Alaya, œ li adœke 'a za mershe fœ Ndjaba œlœ dœe œlœ tœe upu nœ 'e, yé œ sœe adja ndjii adœke 'a sœe kœmbœrœe tœnœe ataa. Gbambanœ nene, kœyindœrœe nœ 'e sœe kœgerœe tœnœe, yé kœyindœsho á 'e sœe dœe tœnœe ga ndœe anga 'e sœe ndje kœgerœe tœnœe waa. ⁴ Mbœrœe tœnœe ataa, 'a sœe kœedu okoro 'a pa 'e ugurutœe azu lœe Ikrizia ndjoro nœ Ndjaba, mbœrœe kœshi gbi nœ 'e lœe kœyindœrœe nœ 'e lœe œrœe kanga œdœe oyo kœ á na ga ndœe 'e á 'e ru lœsu tœnœe.

⁵ Êrœnœe asœmœe kœ sœe kœema ngbi adœke kœwa ngbanga á Ndjaba œ wa, œ dœe adja kœwa ngbanga. Gbambanœ nene, œrœe kanga dœe oyo á 'e gbœ, guma 'e adœke 'e li dœe Ogo gbozu nœ Ndjaba. ⁶ Adja upu, Ndjaba sœe ndjii, tshe gi oyo ga pa azu á endje sœe kœmbœrœe œrœe kanga fœ 'e, ⁷ yé tshe mbœrœe adœke, 'e dœe azu á 'e wu œrœe kanganœe asœmœe, 'e yatœe 'e awa bale dœe 'a lœkœ á Gbozu Yisu œ kwa bala dœe gbœgbœ kœto 6a lafo dœe aandjelu nœ ye. ⁸ Tshe na bala lœe lafa owo, ndœe kœza œgbœ djofele fœe endjeneke á endje wuwusœe Ndjaba nene, á vwaratœe endje tœe Otshœ O'o nœe Gbozu nœe azœe dœe Yisu. ⁹ Œgbœ djofele á endje wu bala dœe: oyo nœe waa dœe waa, endje sœe zara tœe ala Gbozu yé endje wu gbœgbœ nœe mokœ nœe ye nene. ¹⁰ Lœkœ á tshe kwa bala dœe olonœe asœmœe adœke ayerœe azu nœe ye za mokœ fœe she œdœe adœke azu á endje sœe dœe kœyindœrœe ga ndœe ye lisœe ye. 'E sœe ndje ugurutœe endje mbœrœe á 'e yindœe Otshœ O'o á 'a mindœe nœe fœe 'e.

¹¹ Mbœrœe tœnœe ataa, 'a sœe kœza avwala œlœ dœe œlœ tœe upu nœe 'e adœke Ndjaba guma 'e, 'e li dœe kœke osho á tshe ke 'e. 'A sœe kœki fœe Ndjaba adœke

lœ gbɔgbɔ nœ ye, 'e mbœrœ ɔtshœrœ kɔ á 'e gbe tœ kœmbœrœ tœnœ yé tshe kpa mbœrœ adœke 'e za kœyindœrœ nœ 'e ga tœ akwa. ¹² Ataa, azu œ donga i'iri Gbozu nœ azœ dœ Yisu mbœrœ 'e, yé endje donga ndje 'e'e mbœrœ she. Œ mbœrœtœ ye ataa liaka ɔtshœ lœsu nœ Ndjaba nœ azœ œdœ Gbozu Yisu Kristu.

2

Eneke á mbœrœtœ endje utshu kœkwa Gbozu

¹ Alaya, tœ upu nœ kœkwa bala Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu dœ pe kœngbɔtœ azœ indiri ye, 'a sœ kœki ga tœ 'e adœke: aaya ² œdœ azu kœpa fœ 'e adœke olo kœkwa Yisu li ye, kaka gbetshelœ nœ 'e sœ ziti yé 'e yiyindœ nœ nene. Œdœ ndje uzu kœgbara o'o dœ i'iri Ndjaba, œdœ endje kœpa ndje fœ 'e adœke a'a dá su ga la mbeti gbaa, adja 'e zaza lœsu 'e ga lafo nene. ³ Kaka uzu bale bibili 'e dœ anga angbi mara nene. Gbambancœ nene, utshunœ adœke olonœ li, azu œ vwaratœ endje tœ Ndjaba yé ekpe Uzu œ matœ ye. Œshe kœdœ uzu á Ndjaba œ wo she. ⁴ Uzunœ asœmœ œ vwaratœ ye tœ œneke kɔ á azu sœ kœdonga tœnœ yé á sœ kœza ɔata ndjaba. Tshe yiangba œrœncœ asœmœ kɔ, œ na œ sœ ɔa lœ Tepelo nœ Ndjaba, yé œ mindœ nœ adœke œne kœdœ Ndjaba.

⁵ 'E gbege shema dœ o'o á mœ sœ lima kœpa fœ 'e lœkɔ á mœ sœ lima damba ugurutœ 'e nene a? ⁶ Yé ngɔngɔ asœ, 'e wusœ œrœ á sœ kœpakata she ye, dœ mara adœke tshe matœ ye yé. Ataa, tshe matœ ye kolœ dœ lœkɔ á Ndjaba guma. ⁷ Gbambancœ nene, gbɔgbɔ nœ uzunœ asœmœ tetœ kœmbœrœ akwa yaa ugurutœ azu ye. Kashe akwanœ asœmœ œ wuta ngbi nene œerr adœke uzu á tshe pakata Ekpe Uzunœ kœrɔ awa fœ she yekane. ⁸ Yé Ekpe Uzu œ matœ ye, Gbozu Yisu œ uru izi ga tœ ye adœke tshe tshu yé œ ndi tshelœ ye lœ awa nœ ishiri nœ kœkwa she. ⁹ Tœ upu nœ kœna Ekpe Uzunœ, kœnanœ œ sœ lœ awa akwa nœ Satana, œ matœ ye lœ awa nœ tshelœ áká akwa nœ gbɔgbɔ, dœ afá œdœ œrœ kœbili dœ azu, ¹⁰ œdœ lœ awa nœ mara tshelœ áká kœbili osho kɔ á sœsœ ndji nene mbœrœ azu á endje sœ lœ ala awa nœ kuzu. Gbambancœ nene, endje vwaratœ endje tœ adja o'o nœ Ndjaba á li má adœke œ she endje. ¹¹ Mbœrœ tœnœ ataa, Ndjaba vwa gbɔgbɔ nœ djingili á sœ kœmbœrœ adœke endje yindœ o'o nœ wala. ¹² Ataa, azu kɔ á endje sœsœ dœ kœyindœrœ mbœrœ adja 'o nene, kashe á sœ dœ yanga kœmbœrœ ekperœ, endje wa œgbɔ ngbanga ga tœ endje.

Kœshi gbi lœ kœyindœrœ

¹³ Tœ a'a nœ 'a, alaya, œ li adœke 'a za kolœ mershe fœ Ndjaba ɔb dœ ɔb mbœrœ 'e á Gbozu yindœ 'e. Gbambancœ nene, Ndjaba ke 'e ɔalima katshatsha utshunœ adœke 'e gbɔ kœshe, yé 'e wuta ayerœ azu lœ awa nœ ɔtshɔ Ishiri œdœ ndje kœyindœrœ lœ adja o'o. ¹⁴ Mbœrœ tœnœ dá tshe e 'e kœgbɔ œtœncœ lœ awa nœ ɔtshɔ O'o á 'a mindœ nœ fœ 'e. Tshe yindœ nœ adœke 'e gbɔ mokɔ awa bale dœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu. ¹⁵ Yé ataa, alaya, 'e shi gbi yé œ gbɔndœ kœyisœrœ á 'a yisœ nœ fœ 'e œdœ dœ ama 'a œdœ ala mbeti á 'a su.

¹⁶ Kaka Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu dœ tœ ye œdœ Aba azœ dœ Ndjaba á tshe yindœ azœ, tshe mbœrœ adœke lœ awa nœ ɔtshɔ lœsu nœ ye, tshe tœ gbɔgbɔ waa dœ waa fœ azœ yé œ mbœrœ adœke a kɔ lœsu azœ ga pa ɔtshœrœ á wuta ɔa mbatsha. ¹⁷ Kaka endje tœ gbɔgbɔ fœ azœ adœke 'a sœ kœmbœrœ kolœ ɔtshœrœ œdœ kœpa ndje kolœ ɔtshɔ o'o.

3

Polo sœ kæyɔndœ avwala

¹ Ba tœ ndɔngɔlɔnœ kɔ, alaya, 'e za avwala mbœrœ 'a, yeka á o'o ama Gbozu nœ azœ kœna ga utshunœ dœ mara adœke azu donga œtœnœ ßata á sœ ndje ßa ndœ 'e. ² 'E za ndje avwala fœ Ndjaba adœke tshe vvara 'a læma ekpe azu dœ ahawo azu. Gbambanœ nene, œ dœdœ azu kɔ dá sœ dœ kæyindœrœ nene.

³ Gbozu sœ kæmbœrœ œrœ nœ ye lindœ o'o ama ye. Tshe to gbɔgbɔ fœ 'e yé œ gbɔndœ 'e tshakane Ekpe Uzu. ⁴ 'A sœ kœza lɔsu 'a ga ndœ Gbozu tœ upu nœ 'e: o'o á 'a za fœ 'e, 'e sœ kæmbœrœ tœnœ zœ yé 'e te læma kæmbœrœ tœnœ ye.

⁵ Kaka Gbozu guma lɔsu 'e adœke 'e sœ dœ kæyindœsho ga ndœ Ndjaba œdœ ga ndœ kœshi gbi nœ Kristu.

Ɛ li adœke uzu mbœrœ akwa

⁶ Alaya, 'a sœ kæmindœ nœ fœ 'e dœ i'iri Gbozu Yisu Kristu adœke: 'e gitœ 'e zara tœ aaya kɔ á endje sœ læ ɔɔɔ, á sœsœ kæmbœrœtœ endje liaka o'o á 'a yi lima sœnœ fœ endje nene. ⁷ 'E'e, 'e wusœ mara á li adœke 'e mbœrœtœ 'e liaka 'a ye. Gbambanœ nene, 'a sœsœ lima ugurutœ 'e læ ɔɔɔ nene. ⁸ 'A kakate lima kœziœ nœ uzu bale nene, kashe læ kœvwi ili œdœ kœmɔ, butshɔ dœ ɔɔ, 'a mbœrœ lima akwa kparawa adœke 'a wuwuta kongba pa kumu anga uzu bale ugurutœ 'e nene. ⁹ Adja 'a li má lima kœ'esho ndœ œrœ tshakane 'e, kashe 'a mbœmbœrœ ataa nene. Gbambanœ nene, 'a yi lima ndœ nœ adœke 'e yamba œrœ á 'a sœ kæmbœrœ tœnœ. ¹⁰ Yé lɔkɔ á 'a sœ lima ugurutœ 'e, 'a pa lima fœ 'e adœke: «Ɛdœ uzu kæyiyindœ kæmbœrœ akwa nene, tshe zizi ndje œrœ nene.»

¹¹ Andaa, 'a sœ kœdji adœke, ayi ɔɔɔ sœ ugurutœ 'e, œ sœ gbambanœ á sœ kolœ kœli ga læ o'o nœ azu. ¹² Mbœrœ azunœ asœmœ, 'a sœ kœza o'o dœ ɔgbɔ dœ i'iri Gbozu Yisu Kristu fœ endje adœke: endje mbœrœ akwa dœ lɔsu ziti yekane á kœzi rœgo manda kane endje dœ tœ endje.

¹³ Mbœrœ 'e, alaya, 'e mɔmɔ dœ kæmbœrœ ɔtshœrœ nene. ¹⁴ Ɛdœ uzu kœzaza œneke á 'a pa ga la mbetinœ asœ ga tœ akwa nene, 'e sœ dœ gbɔdjela ga tœ ye yé 'e kpa awa kœsœ awa bale dœ she adœke ala ye kœtshu she. ¹⁵ 'E yiyiangba ye œyi nene, kashe 'e yɔrɔ she ßata á uzu œ yɔrɔ ayance.

Ndɔngɔlɔ o'o

¹⁶ Kaka Gbozu nœ kœsœ gee to kœsœ gee dœ tœ ye fœ 'e butshɔ dœ ɔɔ œdœ læ mara kɔ. Kaka Gbozu sœ dœ 'e para kɔkɔ.

¹⁷ Ɛmœ Polo dá sú abala fœ 'e dœ kane mœ. Mœ sœ kœza kane mœ ga la mbeti kɔ atake: œtœnœ kœdœ œndœ kane mœ.

¹⁸ Kaka Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu ma ɔtshɔ lɔsu nœ ye ga ndœ 'e para kɔkɔ.

Ali mbeti á Polo sù fœ Timote Tshatshu o'o

Asœke kœdœe ali mbeti á Polo su fœ Timote. Polo na lima ga lakpi Listre lœ bisha ana gene nœe ye ndœe kœmindœe o'o ama Ndjaba (Akw 16.1-4) yeka á wu Timote. Lœkœ á Timote dji o'o ama Ndjaba, tshe wa 6a tœ lœsu ye mbœerœe kœza awa Yisu. Mbœerœe tœnœe ataa, endje na ana awa ndjoro dœe Polo yé œe mbœerœe akwa awa bale dœe she. Tshe kœdœe lima ayi avwa nœe Polo á tshe sœe lima kœvwawa she na tœnœe djezœe lœe Ikrizia ndœe kœguma o'o œdœe ndje kœmi upu fœ ayindœe Yisu. Mbetinœe asœe gbœ lima Timote 6a lœe Efeze lœkœ á Polo vwa lima she adœeke tshe na kœwuu ayindœe Yisu á endje sœe lima 6a zœe yeka á kœza kœeru lœsu fœe endje. Ala mbetinœe, Polo pa fœe she adœeke tshe za tshelœe utu ayindœe Yisu adœeke ala endje gbœ dœe azu á endje sœe kœeyisœe œerœe á sœe kpi tœe Ɔtshœ O'o. Tshe pa ndje fœe she ndœe mara á li dœe ayindœe Yisu kœembœerœetœe endje lœe Ikrizia œdœe pe mara á li ndœe kœeke dœe agbozu Ikrizia.

Mbetinœe kurutshelœetœe ye atake:

- Abala (1.1-2)
- Soro nœe yindœe Yisu (1.3-3.13)
- Egerœe œerœe nœe Ndjaba á tshe za yiwa tœnœe tœe azu (3.14-4.5)
- Kœemi upu fœe Timote (4.6-6.21)

Abala

¹ Emœe Polo, mœe kœdœe ayi avwa nœe Yisu Kristu á ayi kœeshe azœe dœe Ndjaba œdœe Yisu Kristu á a ko lœsu azœe ga pa ye, za akwanœe asœe fœe mœe.

² Mœe sœe kœesu mbetinœe asœe fœe 6œe dœe Timote, adja gbolo nœe mœe lœe kœeyindœerœe: Kaka adœeke Aba azœe dœe Ndjaba œdœe Gbozu nœe azœe dœe Yisu Kristu ma Ɔtshœ lœsu, kœewu oyo ekperœe œdœe kœesœe gee nœe endje ga ndœe zœe.

Aayi kœeyisœerœe nœe anga angbi o'o

³ Sœepe lœe ongbo Efeze, 6ata á mœe za lima o'o fœe 6œe ɔlœ á mœe yi lima ndœe kœero ga lœe ogo Masedwane. Ɖ li adœeke 6œe pa o'o dœe ɔgbœ fœe anga azu á endje sœe kœeyisœe anga angbi o'o kpi, adœeke endje katœe nœe ti. ⁴ Pandœe nœe fœe endje adœeke endje katœe kœedji ekpe ndœema toro, dœe kœedi uwu i'iri aata ndjoro. Mbœerœe, œe sœe kœembœerœe adœeke azu le lœema endje yé œe katœe kœemesho ga tœe gbetshelœe nœe Ndjaba á a wusœe nœe lœe awa nœe kœeyindœerœe.

⁵ O'o á mœe za ti asœe sœe mbœerœe adœeke kœeyindœesho gerœe, œeneke á to tœe œeyerœe lœsu, tœe Ɔtshœ gbetshelœe œdœe tœe adja kœeyindœerœe. ⁶ Mbœerœe anga azu katœe œerœenœe asœe ti, œe djingili awa, á tetœe kœœpa o'o á œæsœenœe lili nene.

⁷ Endje sœe kœezatœe endje adœeke œene kœedœe ayi kœeyisœe awa akwa, kashe endje wuwusœe neke kœe á endje sœe kœeyisœe nœe dœe gbœgbœ nene.

Adja akwa nœe awa akwa

⁸ A wusœe nœe adœeke awa akwa sœe dœe Ɔtshœnœe lœe mara á a mbœerœetœe azœe lindœe nœe. ⁹ Ɖ li adœeke a wusœe neke dœe Ɔtshœnœe adœeke: Awa akwa sœesœe mbœerœe azu á endje sœe ndjii nene, kashe œe sœe mbœerœe aayi sharapu dœe aayi gbœkumu, aayi kœewaratœe endje tœe Ndjaba dœe aayi kœembœerœe ekperœe, aayi kœetshapu kœedji Ndjaba dœe kœetsha ndje upu kœelisœe œeyerœe œerœe, aayi kœewo aaba endje dœe aayi endje, œedœe aayi kœewo azu, ¹⁰ aayi kœœpara awo azu dœe pe aayi kœœpara akœe azu, aayi kœelo dœe ayakoshe anga endje, aayi kœeko azu yœe œerœe, aayi wala, aayi kœœdra œerœe wala, œedœe pe endjeneke kœe á endje vwaratœe

endje tœ ɔtshɔ kœyisœrœ. ¹¹ Wu œeneke á li dœ ɔtshɔ O'o á to 6a ndœ Ndjaba á tshe sœ læ mokɔ dœ yanga. Ɛshe dá za fœ mœ adœke mœ yisœ nœ.

Polo donga Gbozu Yisu mbœrœ ɔtshɔ lɔsu nœ ye

¹² Mœ gi mershe fœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu á tshe to gbɔgbɔ fœ mœ ndœ kœmbœrœ dœ akwanœ asœke. Tshe wu lima sœ nœ adœke mœ mbœrœ akwanœ dœ lɔsu mœ bale yekane á ke mœ ndœ akwa nœ ye. ¹³ Ataa mœ kœpa lima ekpe o'o ga tœ ɔkɔ ye, á mbœrœ lima œrœ kanga fœ she, á mbœrœ lima œrœ dœ gbɔkote ga tœ ye, kashe tshe wu oyo mœ mbœrœ œeneke á mœ wuwu lima sœ œrœ á li dœ mœ adœke mœ mbœrœ nene yé mœ gugu lima ndje dœ kœyindœrœ nene. ¹⁴ ɔtshɔ lɔsu nœ Gbozu nœ azœ sœ ga ndœ mœ tapanœ kpuru. Tshe mbœrœ adœke mœ sœ dœ kœyindœrœ œdœ pe kœyindœsho á to læ kœngbɔtœ azœ dœ Yisu Kristu. ¹⁵ Wu adja o'onœ á li dœ azu para kɔkɔ kœyindœ nœ dœ lɔsu bale: Kristu Yisu na ga pashɔ mbœrœ kœshe azu á endje mbœrœ ekperœ. Ɛmœ, mœ kœdœ uzu á ekperœ nœ mœ ropanœ ugurutœ azu kœmbœrœ ekperœncœ asœmœ. ¹⁶ Kashe Ndjaba wu oyo mœ, œ yindœ œ adœke Yisu Kristu ma ugu lɔsu nœ ye læ awa nœ mœ dœ uzu á ekperœ nœ mœ ropa œncœ azu kɔ, ɓata kœyisœrœ mbœrœ azu neke á endje sœ dœ kœyindœrœ, á gbɔ soro neke á ka nene. ¹⁷ Kaka Gbozu á tshe sœ sheko, Ndjaba á tshe tshu nene, á uzu wuwu she nene yé á tshe sœ tshebabale, sœ dœ kœliscœtœ œdœ mokɔ waa dœ waa. Ame!

Kœnga ɔtshɔ koshe

¹⁸ Timote gbolo nœ mœ, mœ za o'onœ asœke fœ 6œ lindœ œeneke á endje gbara lima tœ upu nœ zœ. O'onœ asœmœ za gbɔgbɔ fœ 6œ yekane á 6œ kœnga ɔtshɔ koshe. ¹⁹ Gbɔndœ kœyindœrœ œdœ ɔtshɔ gbetshelœ. Anga azu vwaratœ endje tœ kœna manda gbetshelœ nœ endje yé œ ndi kœyindœrœ nœ endje ga ndœ Yisu. ²⁰ Aimini dœ Alekezandre sœ ugurutœ azunœ asœmœ. Mœ ko endje ti ga tshakane Satana mbœrœ á endje kœwusœ nœ adœke œ lili dœ endje kœgu œsœ Ndjaba nene.

2

O'o tœ upu nœ avwala

¹ Mœ sœ kœza o'o utshunœ kɔ adœke ayindœ Yisu yɔndœ œrœ ga ndœ Ndjaba, œ za avwala nœ endje fœ she yé œ ki ga tœ ye dœ œ za ndje mershe fœ she mbœrœ azu para kɔkɔ. ² Ɛ li adœke endje za avwala fœ Ndjaba tœ upu nœ agbozu nœ Lita œdœ agbozu tshapa akwa kɔ adœke kœsœ nœ azœ sœ læ kœsœ gee yeka a kœkpa awa Ndjaba læ kœzatœ azœ dœ mara á li fœ she. ³ Wu œrœ á sœ tœ ɔtshɔncœ, á za yanga fœ Ayi kœshe azœ dœ Ndjaba, ⁴ á tshe yindœ nœ adœke azu para gbɔ kœshe yé œ li kœwusœ adjapu. Ɛtœncœ dœmœ. ⁵ Gbambanœ nene, Ndjaba sœ tshebale yé ayi kœguma tshagurutœ ye dœ azu ndje bale. Uzunœ kœdœ Yisu Kristu, ⁶ á tshe zatœ ye fœ kuzu mbœrœ kœshe azu kɔ læ kanga. Tshe mbœrœ dœ lɔkɔncœ á li tœ kœma adœke Ndjaba yindœ kœshe azu para kɔkɔ. ⁷ Mbœrœ tœncœ dá Ndjaba ke mœ adœke mœ dœ uzu kœpandœ ama œne, ayi avwa nœ œne. Mœ wuta ayi kœyisœrœ fœ angbi azu adœke endje sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu, œdœ kœyi ndje sœ adja o'o. Mœ sœ kœpa adja o'o, mœ papa wala nene.

Ayakoshe dœ ayashe læ ngbɔtœ nœ Ikrizia

⁸ Mœ yindœ nœ adœke tœ osho kɔ á ayakoshe œ za avwala nœ endje fœ Ndjaba, endje sœ lɔsu endje ngbi lɔkɔ á endje sœ kœti kane endje ga lafo. Endje katœ ókó yé œ lele lœ ama endje nene.

⁹ Mœ yi ndje ndœ nœ adœke ayashe verœ lœba nœ endje dœ mara á li, á sœ dœ ɔtshɔnœ kashe dœ egerœ kumu nene yé œ mbœrœ kumu endje dœ mara á sœ dœ ɔtshɔnœ. Endje katœ kœguma kumu endje dœ œrœ nœ ɔrœ, dœ agbɔ akidji œdœ pe ndje kœverœ lœba á amancœ ropa nœ ye. ¹⁰ Kashe endje guma ɔkɔ endje dœ kœmbœrœ ɔtshɔrœ ɓata mara á li dœ ayashe á endje sœ kœpa adœke œne sœ kœkpa awa Ndjaba. ¹¹ Dœ lɔkɔ kœyambarœ, œ li adœke yashe sœ koko yé œ zatœ ye ga ati. ¹² Mœ zaza awa fœ yashe adœke tshe yisœ œrœ, ndje adœke tshe dœ gbozu ga pa yakoshe nene. Kashe œ li adœke tshe sœ koko. ¹³ Gbambancœ nene, Ndjaba mbœrœ lima Adamo utshunœ yekane á mbœrœ Eva manda nœ. ¹⁴ Yé œ dœdœ Adamo dá Satana bili lima she utshunœ nene, kashe yashe dá tshe bili lima she yekane á tshe li lima ga lœ ekperœ. ¹⁵ Kashe œdœ yashe kœgbɔndœ kœyindœrœ œdœ kœyindœsho, á kœsœ yerœ yé á sœ ndjii tœ ala Ndjaba, adja Ndjaba œ she she lœ kœzu agbolo nœ ye.

3

Agbozu Ikrizia

¹ Wu adja o'onœ á li dœ azu para kɔkɔ: Œdœ uzu kœpara awa kœte gbozu tshapa Ikrizia, dá tshe yindœ ɔtshɔ akwa. ² Œ li adœke gbozu tshapa Ikrizia dœ uzu á endje gbagbagbara she nene. Tshe dœ ɔkɔ yashe bale, gbozu pa undu ye dœ tœ ye, uzu nœ ɔtshɔ gbetshelœ, uzu á œsœ ye li, uzu nœ kœza osho kœsœ fœ agene œdœ uzu á tshe li kœyisœ œrœ, ³ tshe dœdœ kanga nœ ipi nene, ayi kœyi awa ga lœ azu nene, kashe tshe dœ uzu á tshe sœ lɔsu ye ziti, tshe dœdœ ayi œbœrœ too ayi egerœ lɔsu ga pa ngendja nene. ⁴ Œ li adœke tshe wusœ kœgbɔndœ azu tshelœ bingi nœ ye dœ tœ ye yé œ yisœ œrœ fœ agbolo nœ ye adœke endje dji upu dœ lɔsu endje bale. ⁵ Uzu neke á tshe wuwusœtœ ye tœ kœgbɔndœ azu tshelœ bingi nœ ye nene, tshe gbɔndœ azu tshelœ Ikrizia nœ Ndjaba kotoo? ⁶ Uzunœ dœdœ uzu á tshe fatshalɔsu ye ngɔngɔ nene, ete nene tshe tetœ kœdu okoro ye yé Ndjaba œ wa agbɔ ngbanga ga tœ ye ɓata á tshe wa lima ga tœ Satana. ⁷ Œ li adœke azu á endje gugu lœ Ikrizia nene pa ɔtshɔ o'o tœ mara ɔtshɔ ye, mbœrœ á tshe kœgbɔgbɔ tshula nene yé á tshe kœtete lœ gbanda nœ djaboro nene.

Aayi akwa tshelœ Ikrizia

⁸ Œ li ndje adœke aayi akwa* tshelœ Ikrizia dœ azu á œsœ endje li, á endje sœ ndjii lœ o'o endje. Œ lili adœke endje dœ akanga nœ ipi nene œdœ ndje azu nœ kœgbɔ ngendja lœ ekpe awa nene. ⁹ Œ li adœke endje sœ dœ ɔtshɔ gbetshelœ lœ kœyindœrœ ga ndœ o'o á Ndjaba mindœ nœ. ¹⁰ Œ li adœke endje tondœ endje utshunœ, manda nœ œdœ endje kœwuwu ekperœ lœ endje nene yeka á endje kœmbœrœ akwa nœ aayi akwa Ikrizianœ.

¹¹ Awo endje awa bale ndje, endje dœ ayashe á œsœ endje li, á endje dœdœ aayi parœ nene, agbozu tshapa undu endje dœ tœ endje, yé endje zatœ endje lindœ nœ lœ œrœ kɔ. ¹² Œ li adœke ayi akwa lœ Ikrizia dœ ɔkɔ yashe bale yé œ wusœ kœgbɔndœ agbolo nœ ye dœ pe azu bingi nœ ye para kɔkɔ. ¹³ Gbambancœ nene, ayi akwa lœ Ikrizia á tshe sœ kœmbœrœ akwa nœ ye

* 3.8 Dœ o'o ama Greke, ayi akwa kœdœ Diakre

dœ ɔtshɔnœ, azu œ liscœ endje yé endje pa o'o dœ awa nene lœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu Kristu.

Egerœ œrœ á zatœ ye yiwa tœnœ

¹⁴ Mœ sœ kœsu mbetinoœ fœ 6œ dœ gbetshelœ adœke mœ yi kumu mœ ga ndœ zœ lœ ondonœ asœke. ¹⁵ Ataa œndœ mœ kœsœpe kœdi tœnœ damba, mœ su mbetinoœ asœke fœ 6œ adœke 6œ wusœ mara nœ á li dœ uzu kœgbɔndœtœ ye dœ tœ ye ugurutœ azu bingi nœ Ndjaba. Bingingœ ascœmœ kœdœ Ikrizia nœ Ndjaba nœ soro, á sœ ɓata sharagunda dœ pe œrœ á sœ kœgbɔndœ adja o'o.

¹⁶ Adjapu, o'onœ á a yindœ nœ, á za lima tœ ye yiwa tœnœ, sœ dœ egerœnœ. (Etœnœ dœke:

Kristu na œ matœ ye lœ ɔkɔ uzu,

ɔtshɔ Ishiri pandœ nœ adœke œshe kœdœ uzu á tshe sœ ndjii,

yé aandjelu wu lima she ye,

endje mindœ ye fœ angbi azu,

azu ndjoro yindœ ye pa ɔshɔ,

Ndjaba za she ga lœ mokɔ ɓa lafo.

4

Afara œ mbœrœ adœke azu katœ kœyindœrœ

¹ ɔtshɔ Ishiri sœ kœpa ngbi adœke: Dœ lœkɔ kœka tshapashɔ bala, anga azu œ katœ awa kœyindœrœ nœ endje ti, œ te manda ishiri nœ afara dœ pe kœyisœrœ nœ adjabro. ² Ekpe azu dœ pe aayi kœpa wala œ fara endje dœ o'o ama endje. Afara nœ aayi walancœ ndi gbetshelœ nœ endje. ³ Endje sœ kœpakata azu tœ kœtotœ endje, œ sœ kœpakata azu tœ kœzi anga kœzirœ. Andaa Ndjaba dá mbœrœ kœzirœ. Ayindœ Yisu á endje wusœ adja o'o lindœ kœzi tœnœ yé œ za mershe fœ she. ⁴ Mbœrœ œrœ kɔ á Ndjaba mbœrœ sœ tœ ɔtshɔnœ, œneke á endje pakata nœ gugu nene œdœ a kœsœ kœzi tœnœ lœ kœgi mershe fœ Ndjaba. ⁵ Gbambancœ nene, o'o ama Ndjaba œdœ avwala sœ kœmbœrœ adœke œrœncœ ascœmœ sœ yerœ.

Mara kœdœ ɔtshɔ ayi akwa nœ Yisu Kristu

⁶ (Dœ 6œ kœyisœ o'o asœ kɔ fœ aaya œdœ aayingɔ, 6œ te bala ɔtshɔ ayi akwa nœ Yisu Kristu. Asœke œ ma adœke 6œ te manda o'o nœ kœyindœrœ œdœ pe ɔtshœrœ á endje yisœ nœ fœ 6œ dœ ɔtshɔnœ. ⁷ Kashe œ li adœke 6œ vwaratœ zœ tœ kœdji ekpe ndœma toro nœ ayawaza á sœ kpi tœ kœyindœrœ. Kashe zatœ tœ djigi fœ Ndjaba. ⁸ Kœkpa ɔrɔ á uzu sœ kœkpa tœnœ adœke tshelœ ɔkɔ œne sœ hara, œ sœ yara tœ ɔtshɔnœ; kashe kœzatœ osho djigi fœ Ndjaba dá ropa œrœ kɔ. Gbambancœ nene, uzu á tshe zatœ ye djigi fœ Ndjaba, tshe gbɔ soro nœ kpesheke dœ œnœ tshambatsha. ⁹ Wu adja o'onœ á li dœ azu para kœkɔ kœyindœ nœ dœ lœsu bale. ¹⁰ Gbambancœ nene, œdœ a kœsœ kœwu oyo yé á sœ kœnga koshe, œ sœ mbœrœ a za lœsu azœ djigi ga tœ Ndjaba nœ soro, á tshe dœ Ayi kœshe azu para kœkɔ, kashe ayindœ Yisu kœrapa nœ. ¹¹ Wu œneke á li adœke 6œ mindœ nœ, yé œ yisœ nœ.

Timote, andiyi nœ ayindœ Yisu

¹² Uzu bale yiyiangba zœ mbœrœ á 6œ dœ gbolo modo nene, kashe ma ɔtshɔ ɔtshɔ zœ ga ndœ ayindœ Yisu, lœ o'o zœ, lœ kœsœ 6œ, lœ kœyindœsho nœ zœ, lœ kœyindœrœ nœ zœ œdœ lœ kœsœ yerœ nœ zœ. ¹³ Kœka œrrr ga tœ kœkwa mœ, zatœ zœ kɔ ga tœ kœdi Buku nœ Ndjaba, kœmi upu ndœ nœ œdœ

køeyisøe nœ. ¹⁴ Kakatøe kœza gbøgbø nœ Øtshø Ishiri á sœ læ zœ ga tœ akwa nene. Tœ nœ kœdœ gbøgbø á 6œ gbø lima lœkø kœgbara o'o tœ upu nœ zœ, á agbozu Ikrizia to lima kane endje ga pa zœ. ¹⁵ Gbe dœ kœmbœrœ œrœnœ asœke dœ øtshœnœ yé zatœ zœ kœ ndœ nœ mbœrœ azu kœ kœwusœ mara á 6œ sœ kœgerœ tœnœ lœ Yisu.

¹⁶ Gbœndœtœ zœ dœ tœ zœ œdœ ndje dœ køeyisœrœ nœ zœ dœ øtshœnœ kane yé œ ru lœsu zœ lœ œrœ kœ. Mbœrœ læ awa nœ kœmbœrœ atamœ dá 6œ shetœ zœ dœ tœ zœ œdœ ndje azu á endje sœ kœdji 6œ.

5

Mara kœmi upu fœ ayindœ Yisu

¹ Mimi upu dœ øgbø o'o fœ yagbozu nene, kashe mi upu fœ she 6ata aba zœ. Mi upu fœ amodø 6ata aaya zœ, ² fœ ayawaza 6ata aayi zœ, fœ ayawuru 6ata ayingø zœ, læ kœsœ yœrœ nœ zœ.

Ayashe koya

³ Li œsœ ayashe koya, endjeneke á endje dœ adja ayashe koya. ⁴ Kashe yashe koya neke á tshe sœ dœ agbolo too dœ aatœ, œ li adœke endje za køeyindœrœ nœ endje ga tœ akwa ga ndœ azu tshelœ adja bingï nœ endje yé œ mbœrœ œneke á li adœke endje mbœrœ fœ aayi kœzu endje too fœ aata endje. Gbambœnœ nene, asœmœ dá sœ dœ øtshœnœ utshu Ndjaba. ⁵ Yashe koya neke á tshe dœ adja yashe koya, á tshe gugu dœ uzu kœgbœndœ ye nene, tshe za lœsu ga tœ Ndjaba. Tshe eshondœ œrœ 6a ndœ ye, œ ki fœ she butshø dœ øb. ⁶ Kashe ayashe koya á endje kœsœ kolœ dœ yanga œrœ tshapasho, ataa endje sœ dœ soro gbaa, endje tshu læ ishiri endje ye. ⁷ Wu œneke á li adœke 6œ mindœ nœ, mbœrœ á endje kœmbœrœtœ endje adœke azu kœgbagbara endje nene. ⁸ Edœ uzu kœwuwusœ kœgbœndœ bingï nœ ye nene, adja azu neke á endje sœ sœnda nœ ye, dá tshe vwaratœ ye tœ køeyindœrœ yé tshe kœdœ ekpe uzu kœropa uzu á tshe yiyindœ Ndjaba nene.

⁹ Yashe á endje sú i'iri ye gala mbeti nœ ayashe koya, kœdœ yashe á tshe sœ dœ ungu kœto kpœpa zazu votø, á i lima kolœ yakoshe bale. ¹⁰ Œ li adœke azu wusœ ye dœ øtshø akwa nœ ye: tshe dœ yashe neke á tshe gbø lima ndœ agbolo, á tshe sœ kœza osho kœsœ fœ azu, á tshe sœ kœdjutø ada* ayindœ Yisu yé á sœ kœgbe dœ azu á endje sœ læ oyo. Tshe dœ ndje yashe á tshe li tœ kœmbœrœ tshelœ aka øtshœrœ kœ.

¹¹ Kashe susu i'iri avoro ayashe koya nene, mbœrœ lœkø á endje kœsœ dœ ogo nœ økø, endje vwaratœ endje tœ Kristu yé œ kpa yindœ kœi ayakoshe. ¹² Ataa, Ndjaba œ wa øgbø ngbanga ga tœ endje mbœrœ á endje ndi tshelœ ali o'o á endje wa lima. ¹³ Gapa nœ, 6ata endje scœsœ dœ akwa bale kœmbœrœ tœnœ nene, endje sœ kœna ana yoo yoo djelœ manda azu, kœpu lœma endje, kœli ga læ o'o á dœdœcœ œndje nene dœ kœpa o'o neke á gaga nene. ¹⁴ Mbœrœ tœnœ ataa, mœ yindœ nœ adœke avoro ayashe koya kpa i ayakoshe, œ zu agbolo, œ gbœndœ tshascœnda nœ endje, mbœrœ ayingba azœ kœgbøgbø awa kœpatœ osho nene. ¹⁵ Gbambœnœ nene, ili anga endje djingili awa yé œ te manda Satana. ¹⁶ Edœ anga yashe á tshe yindœ Yisu kœsœ dœ ayingœnœ á endje dœ ayashe koya, œ li adœke tshe to œrœ fœ endje; tshe kakatœ endje ti tœ Ikrizia nene, mbœrœ adœke Ikrizia kœgbe dœ endjeneke á endje dœ adja ayashe koya.

* 5.10 5.10 Kœdjutø ada azu kœdœ ambárá kœza osho kœsœ fœ azu.

Agbozu Ikrizia

¹⁷ Agbozu Ikrizia neke á endje læ kœko ala endje tœ ayindœ Yisu dœ ɔtshœnœ, endje li adja kœgbœ kœlisœtœtœ awa bisha, mbœrœ endje sœ kœzatœ endje ga tœ akwa nœ o'o ama Ndjaba yé œ sœ kœyisœ nœ. ¹⁸ Mbeti nœ Ndjaba pa adœke: «Eðœ 'e kœsœ kœwa ngwarœ dœ ngombe læ kindi, i i ama ye ga tœncœ nene, yé œ li adœke ayi akwa gbœ œrœ tshangba akwa nœ ye.»

¹⁹ Tœ kœwa ngbanga pa gbozu Ikrizia, œ li adœke atimu bisha too voto yindœ o'onœ yekane á 6œ kœwa ngbanganœ. Ete nene, œ li dœ 6œ kœvwaratœ zœ tœ mezanœ á endje tœ pa ye asœmœ ye.

²⁰ Azu á endje sœ kœmbœrœ ekperœ, za ala endje tœ ala azu kœ, á kœza ndje awa fœ ange udu azu kœmbœrœ ndje ekperœ. ²¹ Mœ sœ kœyu 6œ dœ œgbœ 6a utshu Ndjaba, 6a utshu Yisu Kristu œdœ pœ 6a utshu aandjelu nœ Ndjaba adœke, 6œ mbœrœtœtœ zœ lindœ œrœncœ asœke kœ, dœ anga angbi gbetshelœ á sœ utshunœ nene, yé œ yindœ azu kœ awa bale. ²² Toto kane zœ katsha ga pa uzu á tshœ yindœ kœmbœrœ akwa fœ Ndjaba nene. Lili ndje ga læ ekperœ nœ azu nene. Gbœndœtœ zœ adœke 6œ sœ yerœ.

²³ Ndjondjo kolœ ungu nene. Kashe ndjo ndje vinu teasho mbœrœ kœba tshelœ nœ zœ, mbœrœ á 6œ sœ ndje kœte kpœkpœ dœ kœba.

²⁴ Anga azu læ zœ á ekperœ nœ endje sœ ngbi utshu kœwa ngbanga pa endje kashe 6a ndœ anga endje, a wusœ ekperœ nœ endje kolœ manda kœwa ngbanga pa endje. ²⁵ Awa bale ndje, ɔtshœ akwa sœ kœmatœ endje ngbi kashe á lili kœmatœ endje nene, œ za ndje tœ endje yiwa tœncœ nene.

6

Akanga

¹ Azu neke kœ á endje dœ akanga, œ li adœke endje lisœ ayengœ endje læ œrœ kœ, mbœrœ adœke azu kœgugusœ i'iri Ndjaba œdœ kœyisœrœ nœ azœ nene. ² Akanga má agbozu tshapa endje kœdœ ayindœ Yisu, endje vwavwaratœ endje kœlisœ ayengœ endje mbœrœ adœke endje kœdœ alaya endje nene. Kashe, endje kpa mbœrœ ɔtshœ akwa fœ endje kœropa nœ, mbœrœ ayengœ endje á endje sœ kœti kane endje dœ akwa galafo, endje kœdœ ayindœ Yisu á endje kœ, endje yindœtœ endje.

ɔtshœ kœzatœ osho fœ Ndjaba

Wœ o'o á li adœke 6œ yisœ nœ, œ za o'o mbœrœ tœncœ. ³ Eðœ anga uzu kœna dœ angbi kœyisœrœ, á kœsœsœ liaka o'o nœ adja o'o nœ Gbozu nœ azœ Yisu Kristu nene, too dœ kœyisœrœ nœ azu á li dœ kœyindœrœ nœ azœ nene, ⁴ uzu nœ asœmœ kœdœ uzu á kœzatœ osho bu ala ye. Tshœ kœdœ uzu á tshœ wuwusœ œrœ nene, ayi kœba nœ sharapo á tshœ sœ kœpara awa ndœ kœgbugburu tshelœ o'o gbambancœ. Eœrœncœ kœ asœmœ sœ kœza awa fœ úkú, kœbœrœtœ azu pa o'o, kœgu osho, ekpe gbetshelœ, ⁵ kœbœrœtœ azu pa o'o á ádáncœ gugu nene ugurutœ azu á kœwusœrœ nœ endje fu. Endje kpa sœsœ kœwu adja o'o nene yé œ gbe adœke kœzatœ uzu fœ Ndjaba kœdœ kœte ayi kœgbœ ukpulu œrœ.

⁶ E dœ adjapu adœke kœzatœ uzu fœ Ndjaba kœdœ kœte ayi kœgbœ ukpulu œrœ kashe œ li adœke uzu za lœsu ye ga pa œneke á tshœ sœ dœ tœncœ. ⁷ Mbœrœ a na lima tshakane azœ gbambancœ ga pashœ, awa bale a gu ndje tshakane azœ gbambancœ. ⁸ Yé œdœ a kœsœ dœ kœzirœ, œdœ a kœsœ dœ lœba kœverœ ga tœ azœ, œ li dœ azœ kolœncœ ataa. ⁹ Kashe azu neke á endje yindœ kœgbœ ukpulu œrœ, endje li ga læ afara. Endje yo ga læ ama

úkú mbœrœ ogo indi nœ endje dœ ekperœ, á ndi azu yé á mbœrœ adœke azu djingili awa. ¹⁰ Gbambanœ nene, ekperœ kɔ to læ kœsœ dœ egerœ lœsu ngendja. Anga ili azu para awanœ, œ gitœ endje zara læ kœyindœrœ nœ endje. Endje shokɔ o'o ga tœ ækɔ endje dœ tœ endje.

Ɔtshɔ akwa nœ kœyindœrœ

¹¹ Kashe œbœ, uzu nœ Ndjaba, kpa awa œrœnœ kɔ asœke. Para awa tœ kœsœ ndjii, kœzatœ zœ fœ Ndjaba, kœsœ dœ kœyindœrœ, kœsœ dœ kœyindœsho, ugu lœsu œdœ pe kœsœ dœ lœsu ziti. ¹² Nga Ɔtshɔ koshe tœ upu nœ kœyindœrœ, tœpa soro á ka nene dœ ægbɔ, á Ndjaba e 6œ ndœ nœ yé á 6œ pa lima o'o kœyindœrœ utshu azu ndjoro. ¹³ Atamœ, mœ sœ kœza o'o fœ 6œ utshu Ndjaba á tshe za soro fœ œrœ kɔ, dœ Yisu Kristu á tshe pa lima Ɔtshɔ o'o ngbi tœ upu nœ kœyindœrœ lœkɔ á Pose Pilato sœ lima kœwa ngbanga pa ye, mœ za o'o fœ 6œ adœke: ¹⁴ gbœndœ awa akwa á 6œ gbɔ, sœ yerœ adœke azu gbabgbara 6œ nene œrrr ga tœ lœkɔ kœkwa Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu, ¹⁵ á Ndjaba œ ma dœ lœkɔ á tshe guma. Ndjaba kœdœ Gbozu nœ gbœgbɔ kɔ, Gbozu nœ yanga kɔ, Gbozugo nœ agbozugo œdœ Gbozu nœ agbozu, ¹⁶ kolœ œshe á tshe wuwu kuzu nene, tshe sœ læ ælɔ á uzu bale œ li kœwuta 6a zœ nene. Uzu bale á tshe wu lia she gugu nene yé uzu á tshe li kœwu ndje she gugu nene. Kaka mokɔ œdœ gbœgbɔ á ka nene sœ fœ she! Ame.

Kœmi upu fœ ayi kœgbɔ ukpulu œrœ

¹⁷ Mi upu fœ ayi kœgbɔ ukpulu œrœ 6a pa Ɔshɔ adœke endje dudu okoro endje nene yé œ zaza lœsu endje djigi ga pa œrœ á œndœnœ œ di nene, kashe endje za lœsu endje ga pa Ndjaba, á tshe sœ kœto œrœ fœ azu adœke endje sœ dœ yanga mbœrœ tœnœ. ¹⁸ Za o'o fœ endje adœke endje mbœrœ Ɔtshɔ akwa, endje te ayi ukpulu œrœ læ Ɔtshɔ akwa yé œ sœ hara hara tœ kœkurutshelœ œrœ nœ endje dœ anga azu. ¹⁹ Atamœ, endje gbɔ Ɔtshœrœ á œndœnœ œ di mbœrœ endje dœ tœ endje bala mbatsha, mbœrœ kœtœpa adja soro.

Ndœngɔlœ abala

²⁰ Uu Timote, gbœndœ kœyisœrœ á endje yi lima sœ nœ fœ 6œ dœ Ɔtshœnœ kane. Kpa awa kœpa o'o ngbili ngbili á sœ kœyangba Ndjaba œdœ o'o á azu gbe adœke œtœnœ kœdœ adja kœwusœrœ, kashe œ dœdœ tœnœ nene. ²¹ Anga azu gbe lima adœke œne sœ dœ mara kœwusœrœ atamœ, œ gitœ endje zara læ kœyindœrœ nœ endje.

Kaka Ɔtshɔ lœsu nœ Ndjaba sœ dœ 'e.

Bisha mbeti á Polo sù fœ Timote Tshatshu o'o

Asœke kœdœe bisha mbeti á Polo su fœ Timote. Tshe su lima mbetinœe asœe lœkœ á tshe sœe lima lœe kánga 6a lœe Roma. Anganœe kœ ka lima tœe ye ti, kashe monganga Lukasi kuti ye dá sœepe lima indiri ye. Polo wu lima adœeke olo œene ka ye, yé œene sœe lima kœvu kolœe kuzu. Ádánœe á tshe gbe lima ndœe kœesu mbetinœe asœeke ndœe kœemi upu fœ Timote á tshe za lima she 6ata adja gbolo nœe ye. Asœe kœdœe ndangba mbeti kane Polo.

Tshe pa ala mbetinœe fœ Timote adœeke tshe ka ngbiri lœe kœeyindœere 6ata œene. Tshe pa ndje fœe she adœeke tshe shi gbi lœe kœeyisœe o'o ama Yisu, ataa endje kœesœe kœembœere œere kanga fœe she. Yé tshe sœe ndje dœe gbœdjela tœe œeneke á lili dœe 6tshœ o'o ama Ndjaba nene. Polo kpa pa ndje adœeke œene nga ndje lima 6tshœ koshe, yé œene gbœtœe œene bala dœe Gbozu Yisu. Tshe pa adœeke, œe li adœeke ayindœe Yisu bale dœe bale mbœere ndje 6ata œene.

Mbetinœe kurutshelœtœe ye atake:

- Abala (1.1-2)
- Polo sœe kœemi upu fœ Timote (1.3-18)
- Polo sœe kœema mara á uzu œedœe 6tshœ turugu nœe Kristu (2.1-26)
- Mara á azu œe sœe bala dœe tœenœe œœ kœeka tshapasho (3.1-9)
- Kœeshi gbi lœe kœeyindœere (3.10-4.8)
- Hki dœe pe ndœngœœ abala (4.9-22)

Abala

¹œmœe Polo, œemœe kœdœe ayi avwa nœe Yisu Kristu á Ndjaba ke mœe, á vwa mœe kœepa fœe azu tœe upu nœe soro á tshe pa lima ndœe nœe lœe awa nœe Yisu Kristu.

²Mœe sœe kœesu mbetinœe fœe 6œe Timote á 6œe dœe gbolo nœe mœe á mœe yindœe zœe waa. Kaka 6tshœ lœsu dœe kœedjerœendœe ekperœe œedœe pe kœesœe gee nœe Ndjaba Aba dœe Yisu Kristu Gbozu nœe azœe, sœe dœe 6œe.

Polo mi upu fœ Timote

³Mœe sœe kœegi mershe fœe Ndjaba kœegbe dœe mara á aata mœe donga lima she, yé mœe kpa donga ndje she dœe gbetshelœe á sœe yerœe. Butshœ dœe œœ á mœe sœe kœeza avwala nœe mœe fœe she, mœe kakatœe kœegbe dœe 6œe nene. ⁴Mœe kœegbe dœe ngola zœe á tu lima, ngbewo mœe kpa sœe dœe ogo nœe kœewu 6œe yeka á lœsu mœe kœesœe dœe yanga. ⁵Mœe sœe ndje kœegbe dœe mara adja kœeyindœere nœe zœe. œeneke á sœe lima lœe ata zœe dœe Loyisi dœe pe ayi zœe dœe Enise, endje dá sœe lima dœe kœeyindœere œene asœemœe utshu zœe. Mœe yindœe nœe adœeke tœenœe dá sœe ndje adja lœe zœe.

⁶Mbœere tœenœe ataa, mœe za o'o fœe 6œe adœeke 6œe mbœere adœeke, gbœgbœ á Ndjaba za fœe 6œe ndœe kœembœere dœe akwa pe dœe lœkœ á mœe to lima kane mœe ga pa zœe asœemœe, kpa djedjerowa nene. ⁷Gbambanœe nene, œe dœœdœe Ishiri nœe awa dá Ndjaba za fœe azœe nene kashe tshe za Ishiri á tshe mbœere adœeke a sœe dœe gbœgbœ, dœe kœeyindœesho œedœe ndje kœedœe agbozu ga pa undu azœe.

⁸Sœesœe dœe tshula tœe kœepandœe o'o tœe upu nœe Gbozu nœe azœe nene, sœesœe ndje dœe tshula tœe mœe dœe ayi kánga tœe upu nœe ye nene. Kashe dœe awa nœe gbœgbœ á Ndjaba za fœe 6œe, œe li adœeke 6œe wu oyo awa bale dœe mœe ndœe kœegbara 6tshœ O'onœe. ⁹Tshe she azœe yeka á e azœe adœeke á dœe azu nœe

ye. E dóédóé mbóeróe akwa nóe azóe nene, kashe liaka éneke á tshe guma katshatsha éédóe ndje ótshó lósu nóe ye. Tshe ma lima ótshó lósunóe fóe azóe lóe ngbátóe nóe azóe dóe Yisu Kristu utshu kóembóeróe tshapashó. ¹⁰ Ndjaba ma ótshó lósu nóe ye ngbi lóe awa nóe kóena Ayi kóeshe azóe dóe Yisu Kristu ga pa óshó. Eshé dá wo gbógbó nóe kuzu, á gbara o'o nóe soro á ka nene lóe awa nóe Ótshó O'o.

¹¹ Mbóeróe tóenóe dá Ndjaba ke móe adóeke móe dóe uzu kóepandóe ama éene, ayi avwa nóe éene éédóe ayi kóeyisóeróe. ¹² Mbóeróe tóenóe dá móe sóe kóewu oyonóe kó asóeke. Kashe móe sóesóe dóe tshula nene mbóeróe móe wusóe tsheneke á móe za lósu móe ga pa ye. Móe wusóe nóe adóeke tshe sóe dóe gbógbó kóegbándóe éneke á tshe to fóe móe éerrr ga tóe lókó kóewa ngbanga pa azu.

¹³ Na kolóe manda adja o'o á móe yisóe nóe fóe bóe, yé ka ngbirí lóe kóeyindóeróe dóe pé kóeyindóeshó á a gbó lóe ngbátóe nóe azóe dóe Yisu Kristu. ¹⁴ Dóe awa nóe Ótshó Ishiri á tshe sóe lóe azóe, gbándóe Ótshó O'onóe á endje yi lima sóe nóe fóe bóe dóe ótshónóe kane.

¹⁵ Bata á bóe wusóe nóe, azu kó á endje sóe lóe Azi katóe móe ti para kókó. Fijele ndje dóe Ermojene lóe ndje ugurutóe endje. ¹⁶ Kaka Gbozu wu oyo azu lóe bingi nóe Onezifore, mbóeróe tshe sóe kóeu móe ga tóenóe waa yé tshe sóesóe dóe tshula mbóeróe á móe sóe lóe kánga nene. ¹⁷ Gbambané nene, kolóe kóeyi kuma ye ga lóe Roma, tshe para móe éerrr yé, ée gbó móe. ¹⁸ Kaka Gbozu Ndjaba wu oyo ye dóe lókó kóewa ngbanga pa azu. E bóe dóe tóe zóe ndje bóe wusóe éneke kó á tshe mbóeróe lima fóe móe ba lóe ongbo Efeze ye.

2

Wu óesóe éenóe zóe oyo

¹ Kashe ébóe, gbolo nóe móe, kaka ótshóeróe á Yisu Kristu to fóe bóe, za gbógbó fóe bóe. ² Éeróe á bóe dji móe kóemindóe nóe utshu azu ndjoro, yisóe nóe fóe azu á endje li adóeke endje yi ndje sóe nóe fóe anga azu. ³ Wu ndje óesóe éenóe zóe oyonóe mbóeróe Yisu Kristu bata ótshó turugu. ⁴ Uzu á tshe mbóeróe akwa turugu, tshe kpa li ga lóe o'o nóe azu á endje dóédóé aturugu nene, kashe tshe para kolóe awa nóe kóeza yanga fóe gbozu nóe ye. ⁵ Awa bale ba ndóe ayi kóekpa óró, uzu á tshe wuta utshunóe kóedóe uzu neke á tshe mbóeróetóe ye liaka awa akwa nóe óró. ⁶ Ayi kóedjo kindi neke á tshe shi kó'dóó lóema akwa kindi nóe ye, éeshe dá dóe uzu utshunóe kóezi ngwaróenóe. ⁷ Dji o'o á móe pa asóe dóe ótshónóe: Gbozu dóe tóe ye dá to kóewusóeróe nóe kóedji tshelóe katanóe kó fóe bóe dóe ótshónóe.

⁸ Gbe dóe Yisu Kristu á tshe to lóe aata Davidi, á tshe she lóe akuzu. Éneke á Ótshó O'onóe pa tóenóe á móe sóe kóepandóe nóe. ⁹ Móe sóe kóewu oyo lóe kumunóe, yé mbóeróe tóenóe dá endje i móe dóe djingiri bata uzu kóembóeróe ngbindíróe, kashe endje li kóei o'o ama Ndjaba nene! ¹⁰ Mbóeróe tóenóe ataa, móe sóe kóeru lósu móe lóe éeróe kó mbóeróe azu á Ndjaba ke endje adóeke endje gbó kóeshe á Yisu Kristu to yé endje li ga lóe mokó nóe waa dóe waa.

¹¹ O'onóe asóeke kóedóe adjapu:

Édóe á kóetshu dóe she, a sóe dóe soro awa bale dóe she.

¹² Édóe á kóeshi gbi, a wuta agbozu awa bale dóe she.

Édóe á kóewaratóe azóe tóe ye, tshe vvara ndje tóe ye tóe azóe.

¹³ Édóe á kóezazatóe azóe lindóe o'o ama ye nene, tshe zatóe ye lindóe nóe, mbóeróe tshe li kóewaratóe ye tóe undu ye dóe tóe ye nene.

Ayi akwa á ótshó ye ga tóe Ndjaba

¹⁴ Pa fœ azu, endje gbe dœ o'onœ asœke. Kpa pa fœ endje utshu Ndjaba adœke endje zazatœ endje ga tœ kœgbugburu tshelœ o'o gbambanœ á ádánœ gugu nene yé œ sœ kolœ kœndi azu á endje sœ kœdji tœnœ. ¹⁵ Mbœrœ kœ adœke bœ wuta uzu á tshe li tœ ala Ndjaba yé, yisœ adja o'o b̄ata ayi akwa neke á tshe li kœgb̄o tshula lœma akwa nœ ye nene. ¹⁶ Kpa awa kœpa o'o ngbili ngbili á sœ kœyiangba Ndjaba, mbœrœ azu kœpa o'onœ asœmœ vwaratœ endje tœ Ndjaba. ¹⁷ Kœyisœrœ nœ endje sœ b̄ata uku á dele katshakatsha. Mœ gbe dœ Imini œdœ Filete ugurutœ azu asœmœ. ¹⁸ Endje katœ adja o'o yé œ sœ kœpa wala fœ azu adœke kœshe lœ akuzu nœ azu mbœrœ b̄alima tœ endje ye. Ataa, endje sœ kœndi tshelœ kœyindœrœ nœ anga azu. ¹⁹ Kashe kiti anda neke á Ndjaba t̄o, œ ka ngbiri. Gapa nœ dœmœ, endje s̄u ala Mbeti adœke: «Gbozu, wusœ endje nœ ye», yé: «Uzu k̄o á tshe pa adœke œne kœdœ uzu nœ Gbozu, œ li adœke tshe vwaratœ ye tœ ekperœ.»

²⁰ Ba lœ egerœ anda, œ dœdœ kolœ gbarœ á endje mbœrœ dœ ɔ̄rœ œdœ ngendja dá sœ lœnœ nene. Anga gbara á endje mbœrœ dœ ɔ̄ȳo œdœ osho œ sœ ndje zœ. Anga gbarœ sœ mbœrœ angbo kpi yekane anganœ sœ mbœrœ akwa k̄o. ²¹ Edœ uzu kœvwaratœ ye tœ ekperœ k̄o, uzunœ wuta b̄ata gbarœ á sœ ga angbo di, á li tœ ala ayengœnœ yé á li ndje ndœ kœmbœrœ dœ ɔ̄tsho akwa k̄o.

Ayi akwa nœ Gbozu

²² Kpa awa ogo œrœ tshagholo, para awa kœsœ ndjii, kœyindœrœ, kœyindœsho, kœsœ gee dœ azu má endje sœ dœ ɔ̄tsho l̄osu, á sœ kœza avwala fœ Gbozu. ²³ Vwaratœ zœ tœ kœgbugburu tshelœ o'o nœ gbambanœ mbœrœ œ sœ kœgbota azu ga lœ œbœrœ waa. ²⁴ Mbœrœ ayi akwa nœ Gbozu lili kœbœrœtœ ye dœ azu nene, kashe œ li dœ she kœsœ dœ l̄osu ye ziti ga ndœ azu para k̄ok̄o. Tshe wusœ kœyisœ œrœ, œ wu ndje sœ kœru l̄osu ye. ²⁵ Azu á endje sœ kœshara o'o lœ ama ye, œ li dœ she kœpara awa nœ kœyisœ œrœ fœ endje dœ l̄osu ziti. Anganœ, Ndjaba œ mbœrœ adœke endje fatshal̄osu endje yé œ wusœ adja o'o. ²⁶ Yé endje kpa gb̄o gbetshelœ á sœ ndjii, œ wuta lœ gbanda nœ djaboro á tshe te lima pa endje adœke endje mbœrœ kolœ gbetshelœ nœ œne.

3

L̄ok̄o kœka bala tshapasho

¹ Wusœ nœ dœ ɔ̄tshanœ adœke, osho sœ tœ ɔ̄gb̄onœ mbœrœ tœ kœka tshapasho. ² Gbambanœ nene, azu œ dœ aayi otoro, aayi egerœ l̄osu ga pa ngendja, aayi kœdonga tœ endje, aayi egerœ kumu, aayi kœgu œsœ Ndjaba, azu á endje lisœ aayi kœzu endje nene, azu á endje wusœ kœgi mershe nene yé œ kpa ndje awa Ndjaba nene. ³ Ala endje œ ɔ̄r̄o yé endje wu oyo uzu bale nene, œ dœ aayi kœpa ngbindi o'o ga tœ azu, aayi djipudji, aayi kœmbœrœ ɔ̄gbarœ ga tœ azu, ayingba ɔ̄tshœrœ. ⁴ Aayi kœva ɔ̄t̄o anga endje, aayi ók̄o, aayibula lœ egerœ kumu nœ endje, aayi kœyindœ tshapasho kœropa Ndjaba. ⁵ Endje matœ endje b̄ata aayi kœkpa awa Ndjaba kashe endje wuwusœ gb̄ogb̄o nœ ye nene. Kpa awa mara azu ataa.

⁶ Anga azu ugurutœ endje œ li gasœnda, œ gbota ayashe á endje m̄œm̄o, yé œ bili endje adœke endje yindœ o'o nœ œne. Ayashenœ asœmœ mbœrœ ekperœ waa, gbetshelœ nœ endje sœ dœ ogo kœmbœrœ ekperœ k̄o. ⁷ Endje sœ kœyamba œrœ waa kashe endje lili kœwusœ adja o'o nene. ⁸ Aayi kœyisœrœ nœ walancœ asœmœ vwaratœ endje tœ adja o'o b̄ata Ayane dœ

Yambele vvara lima tœ endje tœ o'o ama Moyize. Endje kœdœ azu á kœwusœrœ nœ endje fu, á ádá kœyindœrœ nœ endje gugu nene, ⁹ kashe endje na ga utshunœ nene mbœrœ azu kœ tœ wusœ nœ adœke, endje ndi lœ gbetshelœ nœ endje awa bale ɓata endje wu lima sœ indi Ayane dœ Yambele.

Na manda œrœ á ɓœ yamba

¹⁰ Kashe œbœ, ɓœ dji mœ dœ ɔtshœnœ lœ kœyisœrœ nœ mœ, ɓœ wusœ ɔtshœ mœ, dœ œrœ á mœ gbe kœmbœrœ tœnœ, dœ kœyindœrœ nœ mœ, dœ ugu ɓsu nœ mœ, dœ kœyindœsho nœ mœ, dœ kœshi gbi nœ mœ lœ awa akwa, ¹¹ ɓœ wusœ œrœ kanga œdœ oyo má mœ wu ɓa lœ Atiɔshe, ɓa lœ lkoniyume, œdœ pe ɓa lœ Listre, œrœ kanga gade dá mœ wuwu nene a! Kashe, Gbozu she mœ lœ nœ kœ. ¹² Adjapu, azu kœ á endje yindœ kœna manda Yisu Kristu, á yindœ kœzatœ endje djigi fœ Ndjaba, endje wu kanga. ¹³ Kashe akpe azu dœ pe aayi kœbili osho, endje li vwerema ga lœ ekperœ, endje bili anga azu yé œ bilitœ endje dœ tœ endje.

¹⁴ Kashe ɓœ, sœ kolœ kœna manda œrœ á ɓœ yamba á yindœ nœ dœ ɓsu zœ bale asœmœ. ɓœ wusœ uzunœ á tshe yisœ nœ fœ ɓœ dœ ɔtshœnœ. ¹⁵ ɓœ wusœ œyerœ Buku nœ Ndjaba pe dœ gbolo zœ, œ li tœ kœto kœwusœtœ á na dœ ɓœ œrrr ga lœ kœshe lœ awa nœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu Kristu. ¹⁶ Œneke kœ á endje sú ala Buku nœ Ndjaba asœmœ, endje sú lœ awa nœ ɔtshœ fshiri. Bukunœ asœmœ li tœ kœyisœrœ, kœma ekperœ ngbi, kœyœrœ uzu œdœ kœmbœrœ adœke uzu wuta tœ ɔtshœnœ tœ ala Ndjaba, ¹⁷ yeka á uzu nœ Ndjaba kœgumatœ ye dœ ɔtshœnœ, á kœli tœ kœmbœrœ kolœ ɔtshœ akwa.

4

¹ Mœ sœ kœpa ngbi fœ ɓœ, utshu Ndjaba, dœ pe utshu Yisu Kristu á tshe kwa bala tœ ye ndœ kœwa ngbanga nœ asoro dœ akuzu, lœ gbetshelœ nœ kpa kœkwa she œdœ ndje kœsœ Gbozu pa œrœ kœ. ² Mindœ o'o ama Ndjaba, mbœrœ ɔɓ dœ ɔɓ yé kaka tœnœ nene. Azu dji too endje dji nene, sœpe kœyisœ nœ. Yœrœ endje, za ala endje yé œ mi upu fœ endje. Mbœrœ œneke kœ dœ ugu ɓsu lœ awa nœ kœyisœrœ nœ zœ. ³ Gbambanœ nene, dœ anga ɓkœ bale, endje li tœ kœru ɓsu endje ndœ kœdji kœyisœrœ nœ adja o'o nene, mbœrœ gbetshelœ nœ endje sœ kolœ kœna manda oko undu endje dœ tœ endje. Mbœrœ tœnœ ataa, endje œ ko aayi kœyisœrœ ndjoro, endjeneke á o'o ama endje sœ kolœ kœga tœ endje. ⁴ Endje be utu endje ga tœnœ tœ kœdji adja o'o, yé œ fatœ endje kolœ ndœ kœdji ndœma toro. ⁵ Kashe ɓœ, œ li adœke ɓœ dœ gbozu tshapa undu zœ dœ tœ zœ lœ œrœ kœ. Sœ dœ kœru ɓsu lœ kœwu oyo, mindœ ɔtshœ O'o fœ azu yé œ mbœrœ akwa á Ndjaba za fœ ɓœ dœ ɔtshœnœ djigi kane.

⁶ Mbœrœ mœ, ɔɓ kuzu mœ ndo ye. Mœ za soro mœ ɓata tokóro fœ Ndjaba. ⁷ Mœ nga ɔtshœ koshe. Mœ wuta ga tœ ndœngɔɓ œrœ nœ mœ, mœ sœ kolœ kœgbœndœ kœyindœrœ. ⁸ Ngœngœ asœke, œrœ tshangba ɔtshœ akwanœ á mœ mbœrœ sœ kœkatœ mœ zœ. Gbozu á tshe kœdœ ayi kœwa adja ngbanga dá za fœ mœ dœ ɓkœ kœwa ngbanganœ asœmœ. Tshe za œrœ tshangba ɔtshœ akwanœ kolœ fœ mœ dœ kuti mœ nene, kashe tshe za ndje fœ endjeneke kœ á endje sœ kœkate kœkwa she.

Ndœngɔɓ kœza o'o

⁹ Mbœrœ kœ adœke ɓœ na kœgbœtœ zœ dœ mœ katsha. ¹⁰ Gbambanœ nene, Demasi katœ mœ ti ye, mbœrœ á tshe yindœ œrœ tshapashœ nœ asœke. Tshe ro ga lœ Tesalonike, Kresene ro ga lœ Galate yé Tito ro œne ye ga lœ Dalamati.

¹¹ Kolø Lukasi dá sœpe dœ mœ kpœke. Œ kœsœ adœke 6œ na gamœ asœke, za Marke potœ zœ mbœrœ á sthe kœti kane mœ lœ akwa nœ Ndjaba. ¹² Mœ vwa Tishike ga lœ Efeze. ¹³ Kœna 6œ, za lœba izi á mœ katœnœ 6a lœ Trowase 6a ndœ Karposi, œ na dœ tœnœ fœ mœ. Ko ndje bukunœ na tœnœ fœ mœ, kœropanœ kœ, œneke á endje mbœrœ dœ œkœ agea*.

¹⁴ Alekezandre, ayi ndawonœ, mbœrœ ekperœ fœ mœ waa. Gbozu œ gi tshangba œneke á tshe mbœrœ fœ mœ kœ li dœ ekperœ nœ ye ascœmœ zœ.

¹⁵ Œ6œ ndje, titœ zœ tœ ye mbœrœ á tshe vwaratœ ye tœ œrœnœ kœ á a yi lima sœ nœ.

¹⁶ Ali kœka mœ ga utshu ayi kœwa ngbanga, uzu bale nana manda mœ nene, endje katœ mœ ti kœ. Kaka Ndjaba gbegbe dœ ekperœ nœ endje nene.

¹⁷ Kashe Gbozu sœ lima dœ mœ awa bale. Œshe dá to gbœgbœ nœ ye fœ mœ yeka á mœ mindœ o'o nœ ye ga tœ ndœngœlœ nœ. Endje neke kœ á endje dœdœ Ayuda nene, dji yé Ndjaba she mœ lœ ama bamara. ¹⁸ Gbozu œ she mœ lœ oyo kœ, œ mbœrœ adœke mœ li ga lœ ogo tshagbozu nœ ye 6a lafo. Kaka adœke azu za mokœ fœ she ngbugu dœ ngbugu. Ame!

Ndœngœlœ abala

¹⁹ Za abala nœ mœ fœ Prisile dœ Akilase œdœ pe ndje azu lœ bingĩ nœ Onezifore. ²⁰ Eraste sœpe 6a lœ Koriti yé mœ ka ndje tœ Trofime 6a lœ Mile mbœrœ á tshe sœ lima dœ kœ6a. ²¹ Mbœrœ kœ adœke 6œ wuta 6a ke utshu nœ yapu nœ izi. Ebule, dœ Pudese, dœ Linuse, dœ Klodia, ndje dœ pe ayindœ Yisu kœ bala 6œ. ²² Kaka Gbozu sœ dœ 6œ. Kaka œtshœ lœsu nœ Ndjaba sœ dœ 'e para kœkœ.

* **4.13** 4.13 Buku á endje mbœrœ dœ œkœ agea kœdœ buku á amanœ gbœ waa.

Mbeti á Polo sù fœ Tito Tshatshu o'o

Asœ kœdœ mbeti á Polo sù fœ Tito. Tito dœdœ Yuda nene, kashe tshe za lima awa Kristu. Tshe na awa ndjoro tœ awa nœ dœ Polo.

Mbetinœ gbɔ lima Tito 6a lœ egerœ tshiki á ìrìnœ kœdœ Kelete. Polo ka lima tœ ye ti 6a zœ mbœrœ tshe guma udu akwa nœ Ikrizia dœ pe kœke azu adœke endje te agbozu tshapa ayindœ Yisu. Œ li ndje adœke tshe yisœ nœ fœ endje, mara á li adœke endje yindœtœ endje lœ tœ endje, œdœ mara á li adœke endje sœ dœ tœnœ lœ soro endje. Polo kpa pa fœ she mara á li adœke tshe mi dœ upu fœ agbozu, fœ agbolo œdœ fœ akanga œdœ pe mara á li adœke agbozu tshapa ayindœ Yisu mbœrœtœ endje lindœ nœ.

Mbetinœ kurutshelœtœ ye atake:

- Abala œdœ pe avwala (1.1-4)
- Mara kœmi upu fœ agbozu tshapa ayindœ Yisu (1.5-16)
- Mara kœmi upu fœ ayindœ Yisu (2.1-3.11)
- Ndɔngɔ abala (3.12-15)

Abala

¹ Œmœ Polo, œmœ kœdœ ayi akwa nœ Ndjaba œdœ ayi avwa nœ Yisu Kristu á tshe e mœ mbœrœ kœyisœ œrœ fœ azu á Ndjaba ke endje, adœke endje sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ye yé œ wusœ adjapu lœ kœzatœ endje fœ she. ² Mœ sœ kœmbœrœ akwa mbœrœ endje wusœ nœ adœke, œne gbɔ soro neke á ka nene, á Ndjaba pa lima ndœ nœ katshatsha utshu nœ kœmbœrœ tshapashœnœ asœ, adœke œne za lima fœ endje. Tshe kœdœ Ndjaba á tshe fafa tshelœ ama ye nene. ³ Tshe za o'o ama ye ga tœ awa akwa liaka olo á tshe guma. Ayi kœshe azœ dœ Ndjaba dá za o'o ama ye fœ mœ yeka á vwa mœ adœke mœ mindœ nœ.

⁴ Mœ sœ kœsu mbetinœ asœ fœ 6œ dœ Tito, adja gbolo nœ mœ lœ kœyindœrœ á a sœ dœ tœnœ ga ndœ Yisu Kristu. Kaka Ndjaba Aba œdœ Yisu Kristu ayi kœshe azœ, ma ɔtshɔ lœsu nœ endje ga ndœ zœ œ za kœsœ gee nœ endje fœ 6œ.

Kœke agbozu Ikrizia

⁵ Œdœ mœ kœkatœ tœ 6a lœ Kelete, œ sœ mbœrœ 6œ guma œneke á sœpe adœke 6œ guma, yé œ ke agbozu Ikrizia lakpi bale dœ bale liaka awa akwa á mœ pandœ nœ fœ 6œ. ⁶ Œ li adœke ɔtshɔ gbɔzu sœ dœ ɔtshœnœ adœke azu lele lœ endje mbœrœ she nene, tshe sœ dœ yashe tshébale, agbolo nœ ye dœ ayindœ Yisu mbœrœ azu kœpapa o'o tœ endje adœke ɔtshɔ endje gaga nene too endje kœdœ aayi sharapu nene. ⁷ Gbambanœ nene, endje ke gbɔzu tshelœ Ikrizia adœke tshe ko ala ye tœ œrœ nœ Ndjaba, ádánœ á li adœke azu lele lœ endje mbœrœ she nene dœmœ. Tshe dœdœ uzu kœzatœ ye nene, uzu ókó nene, uzu kœza ama ye ti lœ ipi nene, uzu nœ koshe hawo hawo nene, uzu á tshe sœ kœgbɔ ngendja dœ ekpe awa nene. ⁸ Kashe tshe dœ uzu kœza osho kœsœ fœ azu sœnda nœ ye, á tshe yindœ ɔtshœrœ. Tshe dœ uzu nœ ɔtshɔ gbetshelœ á tshe sœ ndjii á sœ ndje yerœ, yé tshe wu ndje sœ kœgbœndœtœ ye. ⁹ Œ li dœ she kœzatœ ye kolœ ga tœ o'o á endje yisœ nœ fœ she. Atamœ tshe li tœ kœmi upu fœ anga azu lœ adjapu yé œ sɔ akpa aayi kœyisœrœ dœ wala.

Aayi kœyisœrœ dœ wala

¹⁰ Gbambanœ nene, azu ndjoro, kœropa nœ kœ ili endje ugurutœ Ayuda á endje te ayindœ Yisu, endje sœsœ kœmbœrœtœ endje liaka kœyisœrœnœ nene, endje sœ kœpa o'o ngbili ngbili yé endje sœ kœfara azu. ¹¹ Mbœrœ tœnœ ataa, œ li adœke bœ mbœrœ adœke endje ngbœa ama endje ga tœnœ. Endje sœ kœndi gbetshelœ nœ azu kœ lœ bingi, lœ awa nœ kœyisœ œrœ á lili adœke endje yisœ nœ nene, endje yisœ nœ mbœrœ kœgbœ ngendja. ¹² Anga uzu nœ endje bale lœ Kelete á endje wu she bœta ayi kœgbara o'o, pa lima adœke: «Azu Kelete kœdœ aayi wala, endje kœdœ akatshagea, aayi œdœ yé endje yi kolœ ndœ kœzirœ.» ¹³ O'o kœ á tshœ pa kœdœ adjapu. Ádánœ á li dœ bœ kœza ala endje adœke endje sœ dœ adja kœyindœrœ, ¹⁴ endje katœ kœdji ndœmatoro nœ Ayuda, endje ka ndje tœ kœmbœrœtœ endje liaka awa akwa á azu á endje vwaratœ endje tœ adja kœyisœrœ guma.

¹⁵ Œrœ kœ á azu nœ œtshœ lœsu œ mbœrœ dœ akwa sœ yerœ, kashe azu uburu á endje gugu dœ kœyindœrœ nene, endje wu œrœ kœ tœ œrœ uburu, mbœrœ kœwusœrœ nœ endje œdœ pe gbetshelœ nœ endje sú dœ ekperœ. ¹⁶ Endje sœ kœpa adœke œne wusœ Ndjaba kashe akwa tshelœ endje sœ kœma adœke endje wuwusœ yé nene. Endje yiangba endje mbœrœ ekpe akwa tshelœ endje, endje kœdœ aayi gbœkumu yé endje lili kœmbœrœ œtshœ œrœ bale nene.

2

Kœyisœrœ fœ agbozu

¹ Kashe bœ, yisœ o'o neke á li dœ adja kœyisœrœ. ² Pa fœ agbœ ayakoshe adœke endje dœ agbozu tshapa undu endje, azu á endje lisœ endje á endje sœ dœ œtshœ gbetshelœ. Lœ œrœ kœ, endje matœ endje tœ azu á endje ka ngbiri lœ kœyindœrœ, azu nœ kœyindœshœ, azu nœ kœru lœsu.

³ Awa bale fœ agbœ ayashe. Œ li adœke endje mbœrœ tœ endje bœta ayerœ azu, endje papatœ azu nene, yé endje fafatœ endje tœ akanga nœ ipi nene. Endje yisœ œtshœrœ, ⁴ endje yisœ mara á li dœ avoro ayashe kœyindœ ako endje dœ agbolo nœ endje, ⁵ avoro ayashenœ sœ dœ œtshœ gbetshelœ yé œ mbœmbœrœ angba budu nene. Endje mbœrœ akwa tshasœnda nœ endje dœ œtshœnœ, endje dœ œtshœ ayashe, œ lisœ ako endje adœke endje kœgugusœ o'o ama Ndjaba nene.

Kœyisœrœ fœ adjagbala

⁶ Mi upu ndje fœ adjagbala adœke endje sœ dœ œtshœ gbetshelœ ⁷ lœ œrœ kœ. Œ li ndje dœ bœ dœ tœ zœ kœma ambárá œtshœ akwa fœ endje lœ soro zœ dœ mara adœke, adja kœyisœrœ nœ zœ sœ ndjii yé œsœnœ li. ⁸ Za kolœ adja o'o á li ga tœ akwa yeka azu kœshara upu mbœrœ akwa nœ azœ yé á kœfafatshelœ nœ nene. Ataa, endje gbœ tshula yé œ gbœ awa kœpa ekpe o'o nœ azœ nene.

Kœyisœrœ fœ akanga

⁹ Mi upu fœ akanga adœke endje lisœ agbozu tshapa endje lœ œrœ kœ, endje mbœrœ œrœ á za yanga fœ endje. Adja endje gbugbugburu tshelœ o'o dœ agbozu tshapa endje nene. ¹⁰ Endje ziziangba œrœ nœ endje nene, endje zatœ endje mbœrœ akwa dœ lœsu bale yé œ kakatœ anga tshakala akwa ti teasho nene yeka azu kœlisœ o'onœ á a sœ kœyisœ nœ tœ upu nœ Ndjaba á tshœ she azœ.

Azu nœ Yisu Kristu

¹¹ Ndjaba ma ɔtshɔ lɔsu nɔe ye á li kɔeshe azu para kɔkɔ. ¹² ɔtshɔ lɔsunɔe yisɔe ɔerɔe adɔeke, a katɔe kɔevwaratɔe azɔe tɔe Ndjaba ɔedɔe kɔena manda ogo ɔerɔe tshapashɔnɔe asɔeke yeka a kɔegbɔndɔetɔe azɔe, á kɔete azu kɔelisɔe Ndjaba, azu á endje sɔe ndjii tɔe ala ye. ¹³ A sɔe kɔembɔerɔe atamɔe, kɔevu olo yangance á sɔe kɔekate azɔe dɔe lɔkɔ á a wu mokɔ nɔe Yisu Kristu, á tshe kɔedɔe Ndjaba ɔedɔe Ayi kɔeshe azɔe. ¹⁴ Tshe zatɔe ye fɔe kuzu tɔe ɔesɔe azɔe mbɔerɔe kɔeshe azɔe lɔe ekperɔe kɔ. Tshe djuto azɔe adɔeke a te azu nɔe ye, azu á endje sɔe kɔepa avwara ndɔe kɔembɔerɔe ɔtshɔ akwa.

¹⁵ Ɖe li dɔe ɔe kɔemindɔe upunɔe asɔe kɔ fɔe azu. Yisɔe awa akwa fɔe endje yé ɔe za ala endje dɔe gbɔgbɔ á Ndjaba za fɔe ɔe. Kaka adɔeke uzu bale didi ɔe nene.

3

Mara ɔtshɔ azu nɔe Ndjaba

¹ Kpa mindɔe nɔe fɔe azu nɔe Ndjaba adɔeke endje lisɔe agbozu tshapa akwa kɔ nɔe Lita. Endje dji o'o ama endje yé ɔe yindɔe kɔembɔerɔe ɔtshɔ akwa.

² Endje gugu ɔesɔe uzu bale nene, endje para kɔesɔe gee dɔe azu yé ɔe dɔe aayi kɔembɔerɔe ayo, ɔe sɔe dɔe ɔtshɔ lɔsu ga ndɔe azu kɔ. ³ Gbambanɔe nene, azɔe kɔ a djingili lima awa yé ɔe dɔe lima azu nɔe ekpe gbetshelɔe, a dɔe lima aayi sharapu, aayi indi, akanga nɔe ogo ekperɔe kɔ. A sɔe lima hawo hawo yé ɔe sɔe dɔe úkú, endje yi lima angba azɔe mbɔerɔe ekpe ɔtshɔ azɔe yé a sɔe ndje lima kɔeyiangba anga azɔe. ⁴ Kashe, Ndjaba ayi kɔeshe azɔe má fɔe azɔe ɔtshɔ lɔsu nɔe ye dɔe pe kɔeyindɔesho nɔe ye. ⁵ Tshe sheshe azɔe mbɔerɔe akwa nɔe azɔe á sɔe ndjii nene, kashe ɔeshe dɔe tɔe ye dá wu oyo azɔe. Tshe she azɔe dɔe gbɔgbɔ nɔe ɔtshɔ Ishiri, á djuto azɔe lɔe ekperɔe yé á a wuta atafɔ azu yeka a gbɔ tafo mara nɔe kɔembɔerɔetɔe azɔe. ⁶ Ndjaba vwa ɔtshɔ Ishirinɔe tonge tonge ga pa azɔe dɔe awa nɔe Yisu Kristu Ayi kɔeshe azɔe, ⁷ tshe mbɔerɔe adɔeke a wuta ndjii tɔe ala ye lɔe awa nɔe ɔtshɔ lɔsu nɔe ye, dɔe ɔe gbɔ soro á ka nene á a sɔe kɔevu tɔenɔe.

⁸ O'onɔe asɔe kɔedɔe adjapu yé mɔe yindɔe nɔe adɔeke ɔe ka ga pa kɔeyisɔerɔe nɔe adɔeke azu á endje yindɔe Ndjaba wotɔe endje ndɔe kɔembɔerɔe ɔtshɔerɔe. Wu ɔerɔe ɔeneke á sɔe dɔe ɔtshɔnɔe, á li dɔe azu kɔembɔerɔe tɔenɔe. ⁹ Kashe ɔe kpa awa kɔegbugburu tshelɔe o'o á ádánɔe gugu nene, kɔegbugburutshelɔe o'o tɔe upu nɔe kɔedi i'iri aata, ɔebɔerɔe ɔedɔe kɔenga kɔshe pa awa akwa, vwaratɔe zɔe tɔe ɔerɔenɔe asɔemɔe. Ɖe sɔe gbambanɔe yé ádánɔe gugu nene. ¹⁰ Tsheneke á tshe para awa kɔekurutshelɔe ayindɔe Yisu, za ala ye awa bale too awa bisha. Á tshe kɔedjidji ɔe nene, katɔe ye ti. ¹¹ Wusɔe nɔe adɔeke, uzu ataa sɔe lɔe djingili, tshe kɔedɔe ayi kɔembɔerɔe ekperɔe yé tshe sɔe kɔewa ngbanga ga tɔe ye dɔe tɔe ye.

Ndangba kɔemi upu

¹² Ɖɔ á mɔe kɔevwa Artemase too Tishike fɔe ɔe, pa avwara kɔena kɔegbɔ mɔe ɔa lɔe Nikopolise. Ba zɔe, dá ɔendɔe mɔe ɔe di mbɔerɔe yapu nɔe izi. ¹³ Mbɔerɔe kɔ tɔe kɔegi Zenase á tshe kɔedɔe avoka ɔedɔe pe Apolo ga tɔe awa ana nɔe endje. Mbɔerɔe ɔeneke kɔ á li fɔe endje. ¹⁴ Mbɔerɔe adɔeke aaya azɔe dɔe ayindɔe Yisu zatɔe endje ndɔe ɔtshɔ akwa dɔe lɔsu endje bale, mbɔerɔe kɔeti kane anga azu á endje sɔe lɔe oyo. Ataa, mara ɔtshɔ endje ɔe sɔe gbambanɔe nene.

¹⁵ Azu para á endje sɔe dɔe mɔe ɔa ke vwa abala fɔe ɔe. Za ndje abala fɔe anga azɔe dɔe ayindɔe Yisu.

Kaka Ndjaba yisɔe ɔtshɔ lɔsu nɔe ye ga ndɔe 'e para kɔkɔ.

Mbeti á Polo sú fœ Filemŏ Tshatshu o'o

Filemŏ kœdœe yanga Polo á tshe yi lima sœ Ōtshŏ O'o fœ she. Tshe kœdœe lima anga yindœe Yisu á tshe gbŏ œœe waa, á sœ ndje dœ akanga. Anga kanga bale á ì'iri ye kœdœe Onezime á tshe kpa lima tœ ayengŏ ye dœ Filemŏ, gbŏ Polo kpŏŏ 6a lœ kánga á tshe sœ lima lœ nœ. Œshe dœ Onezime wuta ndje lima yindœe Yisu yekane á Polo kpa gi she fœ ayengŏ ye á tshe kpa lima tœ ye asœmœ. Ataa, adja Filemŏ kpa yindœe Onezime zœ dá a?

Ala mbetinœe, Polo ki ga tœ Filemŏ adœke tshe kpa yindœe Onezime 6ata ayane lœ Yisu mbœœe azu para kŏkŏ kœdœe ayazu lœ Kristu. Œdœe kanga, œdœe kanga nene; azœ para kŏkŏ kœdœe ayazu. Mbœœe tœnœe ataa á Polo sœ kœki fœ Filemŏ adœke tshe wa o'onœe dœ tœ ye.

Mbetinœe kurutshelœtœe ye atake:

- Abala (1-3)
- Awwala nœ Polo mbœœe Filemŏ (4-7)
- Gbetshelœ nœ Polo tœ upu nœ Onezime (8-21)
- Ndangŏlŏ o'o (22-25)

Abala

¹ Œmœ Polo, á endje za mœ vwi ga lœ kánga mbœœe akwa nœ Yisu Kristu, dá sœ kœsu mbetinœe asœke œdœe aya azœ dœ Timote.

'A su mbetinœe fœ 6œ Filemŏ, yanga 'a lœ ama akwa. ² Dœ yingŏ 'a dœ Apia, dœ Arkipe yanga 'a lœ koshe œdœe ndje fœ anga ayindœe Yisu á endje ngbŏtœe endje 6a sœnda nœ zœ. ³ Kaka Aba azœ dœ Ndjaba, dœ Gbozu Yisu Kristu yisœ ōtshŏ lœsu nœ endje ga ndœe 'e yé œ za kœsœe gee nœ endje fœ 'e.

Kœyindœœe œdœe pe kœyindœesho nœ Filemŏ

⁴ Ōlŏ dœ ōlŏ mœ sœ kœgbe dœ 6œ lœ kœza avwala nœ mœ fœ Ndjaba, yé œ sœ kœgi ndje mershe waa fœ she tœ upu nœ zœ; ⁵ gbambanœe nene, mœ dji azu kœpa o'o mbœœe kœyindœesho nœ zœ ga ndœe ayerœe azu nœ Ndjaba para kŏkŏ œdœe pe ndje kœyindœœe nœ zœ ga ndœe Gbozu Yisu. ⁶ Mœ sœ kœyu Ndjaba adœke kœyindœœe á ngbŏ6a azœ dœ 6œ ga tœnœe ma akwa, yeka á 6œ kœwusœ ōtshœœe kŏ á a gbŏ lœ kœngbŏtœe azœ bale dœ Kristu dœ ōtshœœe. ⁷ Aya, yanga nœ mœ dopa nœ kolœ mbœœe kœyindœesho nœ zœ ga ndœe anga ayindœe Yisu yé mœ ru lœsu mœ mbœœe tœnœe. Gbambanœe nene, 6œ mbœœe adœke lœsu ayerœe azu nœ Ndjaba zi tii.

Polo yu Filemŏ tœ Onezime

⁸ Mbœœe tœnœe ndje ataa, Kristu za awa fœ mœ kœpa fœ 6œ, œeneke kŏ á li adœke 6œ mbœœe, ⁹ kashe mœ sœ kœ'eshondœe nœ adœke 6œ mbœœe kolœ lœ kœyindœesho nœ zœ. Mœ yindœe kœyu 6œ tœ œœe bale, œmœe dœ yagbozu Polo, á mœ sœ ngŏngŏ asœke lœ kánga mbœœe Yisu Kristu, ¹⁰ mœ yu 6œ tœ upu nœ Onezime, á tshe wuta gbolo nœ mœ á mœ zu she lœ kánga 6a ke. ¹¹ Utshunœ lima, tshe sœsœ lima kœmbœœe œœe bale fœ 6œ nene, kashe ngŏngŏ asœke, tshe li kœmbœœe œœe* fœ azœ dœ 6œ.

¹² Mœ gi she fœ 6œ, œshe á tshe sœ 6ata tshakala kote mœ. ¹³ Œ li má dœ mœ kœgbŏndœe ye 6a indiri mœ 6a ke á tshe kœmbœœe akwa fœ mœ tœ œsœ

* **1.11** 11 Ada ì'iri Onezime dœ o'o ama ogo Agreke kœdœe: liaka kœmbœœe aya œœe

zœ lœ kánga á mœ li lœ kumu Ɔtshɔ O'o. ¹⁴ Kashe mœ ghegbe kœmbœrœ ataa utshu kœdji gbetshelœ nœ zœ nene. Mœ sœsœ kœtovworogbo 6œ kœmbœrœ ɔtshœrœ fœ mœ dœ ɔgbɔ nene, kashe œ li dœ 6œ kœmbœrœ œneke á lœsu zœ yindœ nœ dœ tœ zœ.

¹⁵ Angánœ endje kurutshelœ 'e dœ Onezime ndœ olo teasho adœke 6œ kpa kœkwatœ zœ ga ndœ ye waa dœ waa. ¹⁶ Ngɔngɔ asœke, tshe kpa dœdœ kolœ kanga nene, tshe ropa kanga ye. Tshe wuta aya azœ á mœ yindœ ye tɔpanœ kpuru. Mœ yindœ ye waa kashe œ6œ, 6œ kpa yindœ ye tɔpanœ kpuru œdœ 6ata uzu œdœ 6ata yindœ Kristu.

¹⁷ Ɔdœ 6œ kœwusœ nœ adœke œmœ kœdœ adja yanga zœ, za osho kœsœ fœ she 6ata á li dœ 6œ kœza má fœ mœ. ¹⁸ Ɔdœ tshe kœmbœrœ lima ekperœ fœ 6œ, œdœ kudá nœ zœ kœsœ ndje lima lœ kumu ye, za djigi ga pa mœ. ¹⁹ O'o asœke adja mœ dœ Polo dá su: œmœ mœ gi kudá tshaangba ye para kɔkɔ fœ 6œ. Kashe œ6œ ndje, 6œ gbe dœ kudá nœ mœ á sœ pa zœ kane: kudánœ asœmœ kœdœ soro zœ. ²⁰ Atamœ aya, mœ yu 6œ adœke 6œ mbœrœ ɔtshœrœ fœ mœ adœke lœsu mœ zi tii mbœrœ a sœ bale lœ i'iri Kristu.

²¹ Mœ sú mbetinœ asœke fœ 6œ dœ lœsu adœke 6œ mbœrœ œneke á mœ eshondœ nœ ga tœ zœ yé mœ wusœ nœ adœke 6œ kpa mbœrœ kœropa œneke á mœ gbe dœ tœnœ. ²² Ga pa nœ, œ li adœke 6œ guma osho olo fœ mœ mbœrœ mœ wu adœke Ndjaba œ dji avwala nœ 'e yé œ kɔrɔ awa fœ mœ ndœ kœna ga ndœ 'e zœ.

Abala nœ azu fœ Filemɔ

²³ Epafraze á 'a sœ dœ she lœ kánga mbœrœ Yisu Kristu, vwa abala fœ 6œ. ²⁴ Aanga mœ lœ ama akwa: Marke, Aristarke, Demasi œdœ pe Lukasi á 'a sœ tœ kœmbœrœ akwa nœ Ndjaba awa bale dœ endje asœmœ, para kɔkɔ endje vwa abala fœ 6œ.

²⁵ Kaka adœke Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu ma ɔtshɔ lœsu nœ ye ga ndœ 'e.

Mbeti á endje sù fœ Aebre Tshatshu o'o

Uzu á tshe sù mbetinœ asœke œdœ endjeneke á endje vwa fœ endje, a wuwusœ endje nene. Kashe tœ kædi tœncœ, endje sù fœ Ayuda á endje wuta lima ayindœ Yisu. Anga azu mbœrœ lima œrœ kanga fœ endje yé œ bili endje tœ kœkatœ kœyindœrœ.

Mbœrœ tœncœ ataa, mbetinœ asœke ma adœke Yisu kœdœ Gbolo nœ Ndjaba nœ soro. Tshe ropa azu kœ yé œ za soro á ka nene fœ azu. Tshe za undu ye tœ tokórœ mbœrœ kœdjerœndœ ekperœ nœ azu. Mbetinœ gbotá ndje gbetshelœ nœ ayindœ Yisu kœgbe dœ œncœ anga azu utshunœ lœ Ongboro Ayo. Ataa endje wuwu lima œrœ tshangba kœyindœrœ nœ endje nene gbaa, endje sœ lima dœ kœyindœrœ ga ndœ Ndjaba.

Mbetinœ kurutshelœtœ ye atake:

- Kristu yisœ mara nœ Ndjaba (1.1-3)
- Kristu ropa aandjelu (1.4-2.18)
- Kristu ropa Ayosuwa dœ Moyize (3.1-4.13)
- Akwa nganga nœ Yisu ropa œncœ anganga Ndjaba lœ Ongboro Ayo kœ ye (4.14-7.28)
- Ayo nœ Kristu ropa œneke ala Ongboro Ayo ye (8.1-9.28)
- Moko á Kristu má ropa œneke lœ Ongboro Ayo ye (10.1-39)
- Anga agbangba kœyindœrœ lima utshunœ (11.1-12.29)
- Mara kœza yanga fœ Ndjaba (13.1-19)
- Avwala œdœ ndangba abala (13.20-25)

Ndjaba pa o'o lœ awa nœ Gbolo nœ ye

¹ Utshunœ lima, Ndjaba pa o'o fœ aata azœ, tshe pa o'o lœ awa nœ aayi kœgbara o'o; tshe pa o'o fœ endje kpalakpala œdœ pe lœ tshelœ aka mara ndjoro, ² yé ngœngœ tœ ndœngœlœ oshonœ asœke á a sœ lœ nœ, tshe pa o'o fœ azœ lœ awa nœ Gbolo á tshe za she kœsœ tœ ayengœ œrœ kœ, lœ awa nœ ye ndje dá tshe mbœrœ tshapashœ. ³ Gbolo kœdœ kœtshi nœ mokœ nœ ye, tshe kœdœ adja angwa ye. O'o ama ye sœ dœ gbœgbœ yé œtœncœ dá mbœrœ adœke œrœ tshapashœ para kœkœ sœ zœ. Mangba kœdjutœ ekperœ nœ azu, tshe sœ ga pa kuni Ndjaba á tshe sœ dœ gbœgbœ kœropa nœ kœ ba lafo.

Gbolo nœ Ndjaba ropa aandjelu

⁴ Gbolo ropa aandjelu ye. Dœ tœncœ ataa á Ndjaba za i'iri kpi á rosœ œncœ endje fœ she. ⁵ Atamœ, Ndjaba papa fœ anga aandjelu nœ ye bale nene adœke: «Bœ kœdœ Gbolo nœ mœ, yé kœto kpesheke, œmœ kœdœ Aba zœ.»

Yé tshe papa ndje o'o tœ upu nœ anga aandjelu bale nene adœke:

«Mœ dœ bala Abanœ,
yé tshe dœ bala Gbolo nœ mœ.»

⁶ Kashe dœ lœndœ á Ndjaba vwa lima eya Gbolo nœ ye ga pa tshapashœ, tshe pa adœke:

«(E li adœke aandjelu nœ Ndjaba kœ gote ga tshatshu ye.»

⁷ Tshe kpa pa o'o tœ upu nœ aandjelu adœke:

«Mœ mbœrœ adœke aandjelu nœ mœ sœ bata ishiri,
yé mœ mbœrœ adœke aayi akwa nœ ye sœ bata lafa owo.»

⁸ Kashe tœ upu nœ Gbolo, tshe pa adœke:

«Uu Ndjaba, ngande tshagbozu nœ zœ sœ waa dœ waa.
Bœ sœ kœmbœrœ akwa tshagbozu nœ zœ dœ mara á sœ ndjii.

⁹ Bœ sœ kœyindœ œrœ á sœ ndjii, yé 6œ sœ kœyangba ekperœ,
mbœrœ tœnœ ataa, uu Ndjaba, Ndjaba nœ zœ dá ke 6œ adœke 6œ sœ dœ
yanga,

yé tshe ma adœke œne yindœ zœ kœropa anga zœ.»

¹⁰ Tshe kpa pa ndje adœke:

«Gbozu, œ6œ dá mbœrœ œshœ pe tœ alinœ utshunœ,
tshalafœ kœdœ tshangba akwa ndœ kane zœ.

¹¹ Erœnœ asœke kœ œ yiwa bala ye, kashe œ6œ, 6œ sœpe zœ.

Tshalafœ œdœ tshaati œ wuta 6ata ongboro lœba;

¹² 6œ vwele œtœnœ bala ga tœnœ 6ata á endje vwele yœgbœdœ lœba,

yé endje yapa œtœnœ 6ata lœba.

Kashe œ6œ, 6œ sœ kolœ 6ata á 6œ sœ asœmœ yé ndœnglœ zœ œ sœ tœnœ
nene.»

¹³ Ndjaba papa fœ anga andjelu nœ ye bale nene adœke:

«Na œ sœ ga pa kuni mœ,
mœ ko ayingba zœ ga tshakudu ada zœ.»

¹⁴ Aandjelu kœdœ adœ e? Endje para kœkœ kœdœ ishiri á sœ kœmbœrœ akwa
fœ Ndjaba: Tshe sœ kœvwa endje adœke endje ti kane azu á endje li kœgbœ
kœshe.

2

Kœshe á gerœ dopanœ

¹ Mbœrœ tœnœ ataa, œ li adœke a shi gbi lœ o'o á a dji œdœ a kœyindœ
nœ adœke a djingili awa nene. ² Gbambanœ nene, œdœ o'o á aandjelu pa
lima ndœ nœ kœmatœ ye adœke œtœnœ kœdœ adja o'o, yé œdœ azu á endje
ndi lima tshelœnœ, œdœ azu á endje vvara lima tœ endje tœ kœlœsœ o'onœ
asœmœ kœgbœ lima djofele á li dœ endje, ³ azœ dœ tœ azœ a kpa lœ manœ
kotoo œdœ a kœsœ kœmbœrœtœ mara kœshe ataa? Gbozu dá yi lima sœ œrœ
tœ upu nœ utshunœ, manda nœ á azu á endje dji lima she ma kikilinœ fœ
azœ. ⁴ Ndjaba to ndje gbœgbœ nœ ye ga lœ kœmarœ nœ endje lœ awa nœ
ambará ndjoro, ogboro œrœ dœ tshelœ áká afá kœ, œ ga ndœ lœ awa nœ
kœto œrœ nœ 6tshœ Ishiri fœ azu lindœ œneke á lœsu ye yindœ nœ.

Yisu kœdœ ayi kœza kœshe fœ azu

⁵ Gbambanœ nene, Ndjaba zaza tshapashœ nœ tshambatsha á a sœ kœpa
tœnœ, fœ aandjelu nene. ⁶ Andaa, anga uzu bale su o'o ala Buku nœ Ndjaba
adœke: «Uzu kœdœ dœ yeka á 6œ kœsœ kœgbe dœ she a?

Too gbolo nœ uzu kœdœ dœ á 6œ kœkœ ala zœ ga pa ye a?

⁷ Bœ za she teasho ga tshakudu aandjelu,

6œ za mokœ œdœ kœlœsœtœ fœ she.

⁸ Bœ ko œrœ kœ ga tshada ye.»

Bata á Ndjaba za she tœ gbozu tshapa œrœ kœ, anga œrœ bale á tshapu kœsœ
ga tshakudu ye gugu nene. Andaa, a wuwu damba nene adœke Ndjaba ko
œrœ para ga tshakudu ye. ⁹ Kashe œrœ á a sœ kœwu tœnœ dœke: Yisu á
Ndjaba za lima she teasho ga tshakudu aandjelu, gbœ mokœ œdœ pe kœlœsœtœ
lœ kumu kœwu œrœ kanga nœ kuzu á tshe tshu. Ataa lœ awa nœ 6tshœ lœsu
nœ Ndjaba, tshe tshu kuzu tœ upu nœ azu kœ. ¹⁰ Gbambanœ nene, œ li adœke
Ndjaba á tshe mbœrœ œrœ kœ, á sœ kœmbœrœ adœke œrœnœ sœ zœ asœmœ,

za Yisu tœ uzu á tshe li lœ awa nœ kœwu oyo mbœrœ adœke agbolo ndjoro kœwu mokœ nœ ye. Gbambanœ nene, Yisu kœdœ uzu á tshe sœ kœyisœ awa kœshe fœ endje.

¹¹ Andaa Yisu á tshe sœ kœmbœrœ adœke azu wuta yerœ lœ ekperœ nœ endje dœ pe endjeneke á endje wuta yerœ, endje sœ dœ Aba bale. Mbœrœ tœnœ ataa dá Yisu scœsœ dœ tshula kœ'e endje adœke aaya œne nene. ¹² Yé tshe pa adœke:

«Uu Ndjaba, mœ pa bala o'o tœ upu nœ i'iri zœ fœ aaya mœ, yé mœ bi itshi kœdonga dœ bœ ugurutœ ukpulu azu lœ angbœtœ.»

¹³ Tshe kpa pa adœke:

«Mœ za bala lœsu mœ djigi fœ Ndjaba.»

Yé ga pa nœ:

«Wu mœ, œmœ œdœ agbolo á Ndjaba ko endje fœ mœ dœke.»

¹⁴ Ataa, бата á agbolo kœdœ azu á endje sœ dœ songba œdœ dœ indji, Yisu wuta ndje awa bale бата endje, tshe mbœrœ œrœ kœ nœ mara nœ endje dœ azu. Lœ awa kuzu nœ ye, tshe ropa djaboro á tshe sœ lima dœ gbœgbœ nœ kuzu, ¹⁵ œdœ dœ œnœ kœwara azu á awa kuzu fa lima endje tœ akanga lœ soro endje djigi. ¹⁶ Gbambanœ nene, tshe nana mbœrœ kœti kane aandjelu nene, kashe tshe na mbœrœ aata Abrayamo. ¹⁷ Mbœrœ tœnœ ataa, œ li lima adœke tshe wuta awa bale бата aayanœ lœ áká œrœ kœ yeka á kœte egerœ nganga Ndjaba nœ lœsu kœwu oyo, á tshe sœ ndjii utshu Ndjaba mbœrœ kœdjœndœ ekperœ nœ azu. ¹⁸ Gbambanœ nene, бата á tshe wu lima oyo dœ tœ ye lœ kœwu lœsu nœ Satana, tshe li ndje kœti kane endjeneke á Satana sœ kœwu lœsu endje ye.

3

Yisu kœdœ egerœ uzu kœropa Moyize

¹ Atamœ, aaya mœ, e'e kœdœ ayerœ azu nœ Ndjaba á tshe e 'e ndœ kœmbœrœ ogo nœ ye ba lafo, 'e meosho ga tœ Yisu á tshe dœ ayi avwa œdœ egerœ nganga Ndjaba nœ kœyindœrœ á a sœ kœmindœ nœ. ² Œ dœ adjapu adœke tshe sœ lima ndjii utshu Ndjaba á tshe ke she ndœ akwa бата á Moyize sœ ndje lima ndjii lœ anda nœ Ndjaba djigi. ³ Endje donga ayi kœmœ anda kœropa anda dœ tœ ye. Gbambanœ nene, mokœ nœ Yisu ropa œnœ Moyize. ⁴ Anda bale dœ bale kœ sœ dœ uzu á tshe mœ, yé uzu á tshe mœ kœ kœdœ Ndjaba. ⁵ Andaa, Moyize za lima tœ ye kœmbœrœ akwa dœ lœsu ye bale lœ anda nœ Ndjaba djigi бата ayi akwa mbœrœ kœma œeneke á li má adœke Ndjaba pa. ⁶ Kashe Kristu zatœ ye kœmbœrœ akwa dœ lœsu ye bale бата Gbolo, yé Ndjaba za she ga tœ kumu akwa lœ anda nœ ye. Anda nœ ye kœdœ azœ œdœ a kœsœpe kolœ kœyindœ nœ yé á sœ kœko lœsu azœ ga tœ œrœ á a sœ kœkate kœgbœ tœnœ dœ yanga.

Azu nœ Ndjaba œ yatœ endje

⁷ Mbœrœ tœnœ dá Œtsho Ishiri pa adœke:

«Kpesheke, œdœ 'e kœsœ kœdji tshama ye,

⁸ 'e scœsœ dœ œgbœ lœsu nene бата lœndœ á 'e oma lima dœ Ndjaba, dœ olo á 'e wu lima lœsu ye ba lœ kpagagasho.

⁹ Ba zœ, alaba 'e kœwu lima lœsu mœ dœ kœpara awa kœyu tshelœ mœ, yé endje wu lima akwa ndœ kane mœ ¹⁰ manda ungu zazu bisha (40). Mbœrœ tœnœ ataa, mœ sœ dœ ókó ga tœ azu nœ oshonœ ascœmœ yé á mœ pa adœke: "Gbetshelœ nœ endje sœ kœndi waa dœ waa,

azunœ ascœmœ wuwu lima sœ awa mœ nene.”

¹¹ Gbambanœ nene, mœ dara ama mœ lœ ókó nœ mœ adœke:

A wu bala zœ, œdœ endje œ li bala kœyatœ endje 6a ndœ mœ!»

¹² Alaya mœ, 'e sœ dœ gbɔdjela. Kaka adœke uzu bale ugurutœ 'e sœsœ dœ ekpe lœsu dœ pe sharapu neke á vwa she kœfa tshangba ye fœ Ndjaba nœ soro nene. ¹³ Kashe 'e to gbɔgbɔ ugurutœ 'e dœ anga 'e ɔlɔ dœ ɔlɔ 6ata á endje sũ ala Buku adœke œndœ «tshakpesheke» sœpe kœdi tœnœ, mbœrœ adœke ekperœ bibili uzu bale ugurutœ 'e, á tshe kœwuta dœ ɔgbɔ lœsu nene. ¹⁴ Gbambanœ nene, œdœ a kœsœpe kœshi gbi œrrr ga tœ ndɔngɔlɔ soro azœ lœ kœyindœrœ 6ata á a gbɔ lima tœ alinœ, a wuta aayi kœmbœrœ akwa awa bale dœ Kristu.

¹⁵ Endje su 6ala buku nœ Ndjaba adœke:

«Kpesheke, œdœ 'e kœsœ kœdji tshama ye,

'e sœsœ dœ ɔgbɔ lœsu 6ata dœ lœkɔ á 'e oma lima dœ Ndjaba nene.»

¹⁶ Azu adœ dá dji lima tshama ye, yé á oma dœ she a? Ɖ dœdœ lima azu kɔ á Moyize ko endje wuta tœnœ ga ushu lœ ogo Ezipito nene a? ¹⁷ Yé adœ dá Ndjaba sœ lima dœ ókó ga tœ endje manda ungu zazu bisha a? Ɖ dœdœ ga tœ azu á endje mbœrœ lima ekperœ yekane á tshu 6a lœ kpagagasho nene a? ¹⁸ Yé adœ dá Ndjaba dara lima ama ye adœke endje li kœyatœ endje 6a ndœ œne nene a? Ɖ dœdœ mbœrœ azu á endje oma lima ascœmœ nene a? ¹⁹ Yé a wu adœke endje lili lima kœli ga zœ nene mangba ɔgbɔ lœsu nœ endje.

4

¹ Ndjaba pa lima ndœ nœ fœ azœ adœke a li bala kœyatœ azœ 6a tœ osho á œne guma fœ azœ. Ataa, ala azœ gbɔ adœke anga uzu bale ugurutœ azœ tshatshapu kœli ga zœ nene. ² Gbambanœ nene, a gbɔ Ɖtshɔ O'o 6ata á azunœ ascœmœ gbɔ ndje lima. Kashe o'o á endje dji lima mbœmbœrœ œrœ bale tœ endje nene, mbœrœ aayi kœdji tœnœ dji lima tako kashe endje yiyi lima ndœ nœ nene. ³ Yé azœ á a sœ dœ kœyindœrœ, a li bala kœyatœ azœ 6a tœ osho á Ndjaba pa lima o'o tœ upunœ adœke:

«Mœ dara ama mœ lœ ókó nœ mœ:

Endje li bala kœyatœ endje 6a tœ osho kœyatœsho nœ mœ nene!»

Ndjaba pa atamœ, kashe osho kœyatœshonœ ascœmœ, tshe guma lima kœto tœ ali kœmbœrœ tshapashɔ. ⁴ Gbambanœ nene, endje sũ tœ upu nœ olo mindu dœ bisha (7) adœke: «Yé Ndjaba ya lima tœ ye dœ olo mindu dœ bisha manda kœka akwa nœ ye kɔ.» ⁵ Yé endje kpa su o'onœ ascœmœ adœke: «Endje li kœyatœ endje 6a tœ osho nœ mœ nene.» ⁶ Dœ tœnœ ataa, azu á endje dœ lima azu utshunœ kœdji Ɖtshɔ O'o, endje lili lima kœyatœ endje 6a tœ oshonœ ascœmœ nene, mbœrœ endje vvara lima tœ endje kœlisœ Ndjaba ye, andaa anga azu li kœli tœnœ ye. ⁷ Ndjaba kpa za anga olo kœli ga zœ, á tshe e i'irinœ «kpesheke». Olo ndjoro manda nœ, tshe pa lima o'o waa lœ awa nœ Davidi lœ ada mbeti á endje pa tœnœ utshunœ adœke:

«Kpesheke, œdœ 'e kœdji tshama ye,

'e sœsœ dœ ɔgbɔ lœsu nene.»

⁸ Yé œdœ Yosuwá kœto lima azu li tœnœ 6a tœ osho nœ kœyatœsho, Ndjaba œ kpa pa má o'o tœ anga angbi olo bala nene. ⁹ Ataa, olo kœyatœsho nœ lœkɔ sabata sœ mbœrœ azu nœ Ndjaba. ¹⁰ Gbambanœ nene, uzu á tshe li ga lœ kœyatœsho nœ ye, sœ ndje kœyatœ ye manda akwa á tshe mbœrœ 6ata á Ndjaba ya ndje lima tœ ye manda œnœ ye. ¹¹ A pa avvaratœ azœ kœli ga lœ kœyatœshonœ ascœmœ, adœke adja mara ɔgbɔ lœsunœ ascœke kœmbœmbœrœ adœke uzu bale te nene.

¹² Gbambanœ nene, o'o ama Ndjaba sœ dœ soro œdœ dœ gbɔgbɔ, yé amanœ ki kœropa ingiri yakamba á amanœ sœ bisha. Œ sœ kœli œrrr ga tœ kœkurutshelœ uvuru dœ ishiri, tshelœ kpoto ngbabi dœ vwalã. Œ sœ kœwa ngbanga ugurutœ gbetshelœ œdœ o'o á sœ 6a lœsu uzu. ¹³ Anga œrœ bale á Ndjaba mbœrœ á zatœ ye yiwatœ nœ tœ ala ye gugu nene. Œrœ kœ sœ kpendro, ngbi tœ ala ye, yé fœ she dá a li kœpa o'o tœ upu nœ œrœnœ kœ á a mbœrœ.

Yisu kœdœ egerœ nganga Ndjaba nœ azœ

¹⁴ A sœ dœ egerœ nganga Ndjaba á œsœ ye li, œshe kœdœ Yisu, Gbolo nœ Ndjaba. Tshe ro tœ lœ tshalãfœ œ gu ga ndœ Ndjaba. Atamœ, a shi gbi lœ kœyindœrœ nœ azœ. ¹⁵ Gbambanœ nene, egerœ nganga Ndjaba nœ azœ awa bale dœ azœ lœ kœmœ nœ azœ sœ zœ. Satana wu lima lœsu ye lœ œrœ kœ gata á tshe sœ kœmbœrœ dœ azœ, kashe tshe mbœmbœrœ ekperœ bale nene. ¹⁶ Ataa, a na dœ lœsu azœ djigi ga tœ ngande tshagbozu nœ œtshœ lœsu nœ Ndjaba mbœrœ á tshe kœwu oyo azœ yekane á kœma œtshœ lœsu nœ ye ga ndœ azœ mbœrœ kœti kane azœ dœ lœkœnœ á tshe yindœ nœ.

5

¹ Egerœ nganga Ndjaba kœ, endje ke she ugurutœ azu mbœrœ kœmbœrœ akwa tshagurutœ azu dœ Ndjaba tœ upu nœ endje. Akwa nœ ye kœdœ kœkœ kœtorœ œdœ tokórœ mbœrœ ekperœ. ² Tshe li kœsœ dœ œmœ lœsu ga ndœ azu á endje wuwusœ œrœ nene yé á sœ lœ djingili. Gbambanœ nene, œshe ndje dœ tœ ye kœdœ uzu á tshe sœ dœ kœmœ. ³ Yé mbœrœ kœmœnœ, œ li adœke tshe tœ tokórœ mbœrœ ekperœ nœ azu œdœ ndje mbœrœ œnœ ye dœ tœ ye. ⁴ Uzu bale lili kœketœ ye dœ tœ ye adœke œne dœ egerœ nganga Ndjaba nene. Kashe Ndjaba dá e uzu ndœ kœmbœrœ tœnœ, gata á tshe e lima Aro.

⁵ Œtœnœ ataa dá Kristu zaza kœlisœtœ nœ kœwuta egerœ nganga Ndjaba ga tœ ye dœ tœ ye nene; kashe tshe gbœ 6a ndœ tsheneke á tshe pa fœ she adœke:

«Œbœ kœdœ Gbolo nœ mœ
kpesheke, œmœ kœdœ Aba zœ.»

⁶ Yé 6a tœ anga oshonœ, tshe pa adœke:
«Œbœ kœdœ nganga Ndjaba waa dœ waa
6a lœ mara nœ Melekisedeke.»

⁷ Lœ soro ye 6a pa œshœ, tshe sœ lima kœza avwala dœ œgbœ rawa œdœ dœ ngola fœ tsheneke á tshe li lima kœshe she lœ akuzu, yé Ndjaba yi lima ndœ nœ mbœrœ á tshe li lima œsœ ye dœ kœzatœ ye ga ati fœ she. ⁸ Ataa œshe kœdœ lima Gbolo nœ Ndjaba gbaa, tshe wusœ kœlisœ Ndjaba lœ awa nœ œrœ kanga nœ ye kœ á tshe wu. ⁹ Yé manda nœ á Ndjaba fa she lima tœ uzu á tshe li, tshe wuta lima ayi kœza kœshe nœ waa dœ waa fœ azu á endje sœ kœlisœ o'o ama ye. ¹⁰ Ndjaba ma she ngbi tœ egerœ nganga Ndjaba lœ mara nœ Melekisedeke.

Kœgbota tshelœ utu tœ upu nœ kœkatœ kœyindœrœ

¹¹ 'A sœ dœ o'o ndjoro kœpa tœ upu nœ asœ, kashe kœpandœ adánœ gbœ waa mbœrœ 'e kpa sœsœ kœdji tshelœkata o'o katsha katsha nene. ¹² 'E dœ má 6alima aayi kœyisœrœ katshatsha ye. Kashe 'e kpa gbe adœke endje yisœ ali o'o nœ o'o ama Ndjaba fœ 'e. 'E sœpe damba kœgbe dœ kœa œngœ, tœ œsœnœ adœke 'e zi œgbœ rœgo. ¹³ Uzu kœ á tshe sœpe kœa œngœ, tshe lili kœmirœtshelœ ye pa upu nœ œrœ á sœ ndjii nene, mbœrœ œshe kœdœ

awaya. ¹⁴ Kashe ɔgbɔ kœzĩrœ sœ mbœrœ agbozu á lœ awa nœ œrœ kɔ á endje mbœrœ, li kœkurutshelœ ekperœ dœ ɔtshœrœ.

6

¹ Mbœrœ tœnœ ataa, a fatœ azœ ndœ kœyisœrœ nœ agbozu yé œ katœ kœyisœrœ nœ agbolo ga manda azœ tœ upu nœ Kristu. A kpa kwakwatœ azœ ndœ œrœ á endje guma utshunœ nene: kœfatshalɔsu tœ œrœ á sœ kœyi osho ga lœ kuzu nœ ishiri yé œ sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Ndjaba, ² kœyisœrœ tœ upu nœ batisimu, tœ upu nœ kœto kane ga pa azu, tœ upu nœ kœshe lœ akuzu œdœ pe tœ upu nœ kœwa ngbanga nœ waa dœ waa. ³ 'E wu œrœ á li dœ azœ adœke a mbœrœ bala œdœ Ndjaba kœyindœ nœ, dœ mœ.

⁴ Gbambanœ nene, azu á endje wu ingbisho nœ Ndjaba, endje á endje wusœ kœtorœ nœ tshalafœ á Ndjaba to fœ endje, endje á endje te azu nœ Ɔtshɔ Ishiri, ⁵ endje á endje dji o'o ama Ndjaba dœ ɔtshœnœ œdœ gbɔgbɔ nœ tshapashɔ á na 6a mbatsha ⁶ yekane á kpa yo, œ li nene adœke endje kpa fatshalɔsu endje. Andaa endje kpa sœ kœkuru Gbolo nœ Ndjaba ga pa kurushi mbœrœ kœfatshalɔsu nœ endje yé œ sœ kœgu she tœ ala azu.

⁷ Ɔdœ ɔshɔ kœsœ kœndjoro ungu yavuru ɔlɔ dœ ɔlɔ yé á ɔkɔ ngwarœ nœ azu á endje lu kœsœ kœga tœnœ, œ yindœ kœpa adœke Ndjaba to kane ye ga pa ɔshœnœ ye. ⁸ Kashe œdœ œ kœsœ kœzu ishi œdœ gusu á sœ dœ ishi, œ sœ dœ ádád bale nene. Ɔ sœ ndoo adœke Ndjaba darandœ nœ yé œ sho.

⁹ Tœ 'e dœ aaya 'a á 'a yindœ 'e waa, 'a yindœ nœ lœ o'o á 'a sœ kœpa tœnœ adœke, 'e sœ kœza ɔtshɔ awa á sœ kœto 'e na tœnœ ndœ kœshe. ¹⁰ Yé Ndjaba sœ ndjii, tshe lili kœdjœrœndœ akwa œdœ kœyindœsho á 'e ma ga tœ i'iri ye lœ awa nœ kœmbœrœ akwa á 'e mbœrœ lima fœ ayerœ azu œrrr ga tœ ngngɔ asœke nene. ¹¹ Kashe ogo nœ 'a sœ adœke uzu dœ uzu zatœ ye djigi ndœ kœmbœrœ atamœ œrrr ga tœ ndɔngɔlœnœ yekane á kœgbɔ œene á tshe za lœsu ye ga pa nœ. ¹² 'E mœmœ nene, kashe 'e za mara kœmbœrœ œrœ nœ azu á endje gbɔ œrœ á Ndjaba pa tœnœ lœ awa nœ kœyindœrœ œdœ kœru lœsu nœ endje ga ndœ ye.

Ɔrœ á Ndjaba pa tœnœ

¹³ Lndɔ á Ndjaba pa lima tœ œrœ fœ Abrayamo, tshe dara lima ama ye dœ i'iri ye dœ tœ ye; gbambanœ nene, anga uzu á tshe ropa ye adœke tshe dara ama ye dœ i'iri ye gugu nene. ¹⁴ Yé tshe pa adœke: «Adjapu, mœ to kane mœ ga pa zœ waa, yé mœ mbœrœ adœke aata zœ ngba kœropance.» ¹⁵ Abrayamo sœ lima kœvu dœ ugu lœsu yé tshe gbɔ lima œene á Ndjaba pa lima tœnœ fœ she ye. ¹⁶ Azu dara ama endje dœ i'iri uzu á tshe ropa endje, yé œ sœ kœmbœrœ adœke sharapu sœ ugurutœ endje pa o'o á endje dara ama endje lœ kumunœ nene. ¹⁷ Andaa, Ndjaba yindœ kœma fœ azu á endje gbɔ bala œrœnœ á tshe pa lima tœnœ fœ Abrayamo adœke, sharapu œ sœ tœ upunœ nene. Tshe dara ama ye ndœ kœma adœke, o'o á œne pa dœ lœsu œne bale asœmœ, œne kpa yapa nene. ¹⁸ Atamœ, Ndjaba mbœrœ œrœ bisha neke á tshe lili kœyapa tœnœ nene œdœ ndje kœpa wala tœ upunœ nene, mbœrœ kœto gbɔgbɔ á rosœ nœ fœ azœ. Mbœrœ tœnœ ataa, a sœ dœ ugu lœsu, azœ á a sœ kœkate kœgbɔ œrœnœ á a ko lœsu azœ ga panœ asœmœ. ¹⁹ Ɔrœnœ á a ko lœsu azœ ga pa nœ mbœrœ adœke a shi mbœrœ tœnœ. Sorœ azœ shi mbœrœ tœnœ 6ata egerœ agba œ shi mbœrœ longo. Ɔrœnœ asœmœ li kpuru djagakele rido, ²⁰ á Yisu li 6a zœ utshunœ mbœrœ azœ, yé œ te egerœ nganga Ndjaba waa dœ waa 6ata Melekisedeke.

7

O'o tœ upu nœ Melekisedeke

¹ Melekisedeke kœdœ lima gbozugo Saleme œdœ ngangã Ndjaba nœ Ndjaba á tshe ropa œrœ kœ. Melekisedeke na para tshatshu Abrayamo dœ lœkœ á tshe sœ lima kœgu tœnœ manda kœnga koshe dœ agbozugo, yé œ to kane ye ga pa ye. ² Œshe dá Abrayamo ko lima œrœ bale lœ ndjokpanœ á tshe gbœ, fœ she. Utshunœ kœ, ádá i'iri ye kœdœ «gbozugo nœ o'o á sœ ndjii», yé ga pa nœ, œshe kœdœ gbozugo Saleme á yindœ kœpa adœke «gbozugo nœ kœsœ gee». ³ Endje wuwusœ abanœ dœ ayinœ nene, endje wuwusœ o'o tœ upu nœ uwu aalatanœ œdœ olo kœzu she nene, endje wuwu ndje sœ ndœngœlœ soro ye nene; kashe tshe sœ bœta Gbolœ nœ Ndjaba: tshe dœ ngangã Ndjaba nœ waa dœ waa.

⁴ E wu mara á tshe dœ egerœ uzu, œshe á ata azœ dœ Abrayamo ko œrœ bale lœ ndjokpa á tshe gbœ lœ koshœnœ fœ she. ⁵ Andaa, kœli dœ awa akwa, aata Levi á endje dœ lima ngangã Ndjaba dá lima kœ'eshondœ œrœ bale lœ ndjokpa nœ azu Israyele, œ yindœ kœpa adœke aaya endje á endje kœdœ aata Abrayamo. ⁶ Melekisedeke sœsœ lima lœ uwu aata Levi nene, kashe Abrayamo to lima œrœ bale lœ ndjokpa fœ she. Gapa nœ, tshe to kane ye ga pa Abrayamo á Ndjaba pa lima tœ œrœ fœ she. ⁷ Andaa dœ sharapu nene, egerœ uzu dá to kane ye ga pa aya uzu asœmœ. ⁸ Yé endjeneke á endje sœ kœgbœ œrœ bale lœ ndjokpa kœdœ azu á endje tshuutshu, kashe tœ upu nœ Melekisedeke, endje pa adœke œshe kœdœ uzu á tshe sœ dœ soro. ⁹ Tœ ndœngœlœnœ kœ, œneke yindœ kœpa adœke, lœkœ á Abrayamo ko bale lœ ndjokpa asœmœ, œ yindœ kœpa adœke Levi á tshe sœ lima kœgbœ œrœ bale lœ ndjokpa ko ndje œnœ ye yé. ¹⁰ Gbambanœ nene, ataa endje zuzu lima Levi nene gbœ, œ sœ bœta tshe sœ lima bœ lœ atanœ dœ Abrayamo zœ lœkœ á Melekisedeke na lima para tshatshu ye.

¹¹ Awa akwa pa adœke ngangã Ndjaba œ wuta lœ uwu aata Levi. Andaa œdœ ngangã Ndjaba lœ uwu aata Levi kœmbœrœ lima akwa á li, ádá nœ kœgbœ má angã angbi ngangã Ndjaba bœ lœ uwu aata Melekisedeke gugu nene tœ œsœnœ adœke endje ke endje bœ lœ uwu aata Aro. ¹² Gbambanœ nene, œdœ endje kœyapa wu kœmbœrœ akwa nœ ngangã Ndjaba, œ li adja adœke endje yapa awa akwa. ¹³ Yé Gbozu nœ azœ á a pa o'o tœ upu nœ ye asœke, tshe sœ lœ angã angbi mara á angã uzu bale lœnœ mbœmbœrœ akwa ngangã Ndjaba bœ pa ndaba nene. ¹⁴ Azu kœ wusœ nœ adœke tshe to lœ mara nœ Yuda, á Moyizœ papa lima o'o bale ala mbeti nœ ye tœ upu nœ ngangã Ndjaba nene.

Angã ngangã Ndjaba bœta Melekisedeke

¹⁵ Yé œneke á sœ kœma œtœnœ ngbi kœdœ adœke: Angã ngangã Ndjaba á tshe wuta, tshe sœ bœta Melekisedeke. ¹⁶ Tshe wuwuta ngangã Ndjaba lindœ awa akwa tœ upu nœ aata uzu nene, kashe tshe wuta ngangã Ndjaba lœ awa nœ gbœgbœ nœ soro á ndœngœlœnœ gugu nene. ¹⁷ Yé buku nœ Ndjaba má adœke:

«Bœ kœdœ ngangã Ndjaba nœ waa dœ waa bœta Melekisedeke.»

¹⁸ Ataa, endje ka lima tœ ongboro awa akwa mbœrœ á gbœgbœnœ œdœ ádnœ gugu lima nene. ¹⁹ Gbambanœ nene, awa akwa mbœmbœrœ adœke uzu dœ uzu á tshe li nene. Kashe angã œtshœrœ kœropa nœ á a za lœsu azœ ga pa nœ mbœrœtœ ye fœ azœ, yé lœ awanœ, a li kœgitœ azœ ndœ dœ Ndjaba.

²⁰ Yé œ mbœrœtœ endje dœ kœdarama nœ Ndjaba. Anga azu tete anganga Ndjaba lœ awa nœ kœdarama nene. ²¹ Kashe mbœrœ she, tshe wuta lima nganga Ndjaba lœ awa nœ kœdarama lœkœ má Ndjaba pa tœ upu nœ ye adœke: «Gbozu dara ama ye

yé tshe yapa bala o'o ama ye nene:

“6œ kœdœ nganga Ndjaba nœ waa dœ waa.”»

²² Mbœrœ tœnœ dá tafo ayo á Yisu wuta ayi kœgi sharapu ugurutœ Ndjaba dœ azœ, sœ dœ œtshœnœ kœropa ongoronœ.

²³ Ga panœ, anganga Ndjaba ngba lima waa mbœrœ endje sœ lima kœtshu tœnœ, endje lili lima kœmbœrœ akwa nœ endje waa dœ waa nene. ²⁴ Kashe Yisu sœ dœ soro nœ waa dœ waa yé akwa nganga Ndjaba nœ ye œ ka nene.

²⁵ Mbœrœ tœnœ ataa, tshe li kœshe dœ mara nœ waa dœ waa endjeneke á endje na lœ awa nœ ye ga ndœ Ndjaba; gbambanœ nene, tshe sœ dœ soro á ka nene ndœ kœza avwala nœ ye fœ Ndjaba tœ upu nœ endje.

²⁶ Ataa, Yisu kœdœ egerœ nganga Ndjaba á tshe li má dœ azœ. Tshe sœ yerœ, tshe gugu dœ o'o nœ uzu nene, tshe mbœmbœrœ ekperœ nene. Ndjaba za she kpi tœ aayi kœmbœrœ ekperœ yé œ za she ga pa œrœ kœ. ²⁷ Tshe sœsœ bœta anga angbi agboro anganga Ndjaba nene: tshe ghegbe kœza tokóro œlœ dœ œlœ utshunœ mbœrœ ekperœ nœ ye dœ tœ ye, yé manda nœ, mbœrœ œnœ azu ogo nene. Tshe za tokóro kolœ awa tshebabale lœkœ á tshe za lima tœ ye dœ tœ ye tœ tokóro. ²⁸ Andaa, awa akwa sœ kœkœ azu á endje mœœmœ tœ agboro anganga Ndjaba; kashe o'o nœ kœdarama nœ Ndjaba á na manda awa akwa, za Gbolo á tshe guma œrœ ga tœ ndœngœlœnœ djigi, tœ egerœ nganga Ndjaba mbœrœ waa dœ waa.

8

Yisu kœdœ egerœ nganga Ndjaba nœ azœ

¹ Andaa, gilida o'o nœ azœ á a yindœ kœpa tœnœ kœdœ mara egerœ nganga Ndjaba á a sœ dœ she, œshe á tshe sœ ga ati ga tœ kuni ngande tshagbozu nœ Ndjaba œa lafo, ² bœta ayi akwa nœ adja œyerœ osho œdœ œnœ adja gbanda tande á Gbozu mœ, kashe œ dœdœdœ uzu dá mœ nene.

³ Endje za egerœ nganga Ndjaba kœ ga tœ akwa mbœrœ kœto kœtorœ œdœ tokóro. Mbœrœ tœnœ ataa, œ sœ dœ ádá waa ye adœke tshe sœ dœ œrœ kœto tœnœ. ⁴ Edœ Kristu kœsœ lima œa pa œshœ, tshe dœ má nganga Ndjaba nene. Gbambanœ nene, anga anganga Ndjaba á endje sœ kœkœ kœtorœ lindœ awa akwa, sœ œrœ. ⁵ Kashe endje sœ kœdonga Ndjaba ga tœ ishiri œrœ, ga tœ desherœ á sœ kœma adjapu nœ tshalafœ. Mbœrœ tœnœ ataa dá Ndjaba za lima o'o fœ Moyize utshu nœ kœmœ gbanda tande. Tshe pa fœ she adœke: «Wu, mbœrœ kœ lindœ mara á mœ yi lima sœ nœ fœ œœ œa pa kaga.» ⁶ Adjapu, tshe sœ kœmbœrœ akwa á ropanœ kœ, mbœrœ œshe kœdœ uzu œa uguru œtshœ ayo á ka ga pa œtshœrœ á Ndjaba pa lima tœ nœ.

⁷ Edœ endje kœgbagbara o'o tœ upu nœ ayo neke lima utshunœ nene, ádá nœ kœyapa tœnœ dœ bishœnœ œ gu má nene. ⁸ Kashe tœnœ kœdœ kœgbagbara osho dá Ndjaba sœ kœgbagbara dœ azu nœ ye lœkœ á tshe sœ kœpa adœke:

«Gbozu pa adœke, dœ olo á na manda nœ,
á mœ lu tafo ayo ugurutœ mœ dœ azu Israyele
œdœ dœ azu ogo Yuda,

⁹ œ sœsœ bœta ayo á sœ lima ugurutœ mœ dœ aata endje
lœkœ á mœ ko endje dœ kane mœ

mbærœ kæko endje ga ushu læ ogo Ezipito nene.
Mbærœ endje dœ tœ endje, endje mbœmbærœtœ endje lima lindœ ayo nœ
mœ nene.

Gbozu pa adœke: œmœ ndje, mœ katœ endje ti ye.

¹⁰ Gbambanœ nene, wu ayo á mœ lu bala dœ azu Israyele

manda olonœ ascœmœ dœke:

ndœ kæza awa akwa nœ mœ,

Mœ su bala awa akwa nœ mœ

ga læ gbetshelœ nœ endje œdœ ga lœsu endje.

Mœ te bala Ndjaba nœ endje,

yé endje te bala azu nœ mœ.

¹¹ Uzu bale ugurutœ endje œ yisœ œrœ nene fœ yanganœ too fœ ayanoœ

adœke tshe wusœ mœ,

mbærœ endje para, œ wu bala sœ mœ ye,

kœto kpœtœ aaya azu œrrr ga tœ agboro azu.

¹² Gbambanœ nene, mœ djerœ bala ndœ ekperœ nœ endje,

yé mœ kpa kwatœ mœ kœtondœ nœ bale nene.»

¹³ Dœ kœpandœ tafo ayo, Ndjaba fa œneke utshunœ tœ ongboronœ. Andaa,

œneke á fa ongboro œrœ yé á gbœ ye, sœ ndoo kæyiwa tœnœ.

9

Mara kædonga dœ Ndjaba lima utshunœ

¹ Ali ayo sœ lima dœ mara nœ kædonga dœ Ndjaba œdœ pe Tepelo nœ

œsho. ² Yé gbanda tande sœ lima kpœtœmœ, ali tshakalanœ sœ tœ osho á

i'irinœ kædœ Œyerœ osho, á miinda dœ ndaba œdœ pe mapa á endje sœ

kœto fœ Ndjaba sœ læ nœ. ³ Manda nœ, 6a ngba bisha ridonœ, gbanda

tande á i'irinœ kædœ Œyerœ osho kæropanœ, ⁴ á sœ dœ ndaba á sœ dœ œrœ, á

endje zo yombo pa nœ œdœ sanduku nœ ayo á endje dja kotenœ dœ œrœ sœ

kpœtœmœ. (Œrœ á sœ lænœ dœke: lœsú á endje mbærœ dœ œrœ á mane sœ

lima lænœ, tshongbœlœ nœ Aro á ndœkœnœ wuta lima tœnœ œdœ pe ndaba

nœ ayo. ⁵ Ba pa sandukunœ, endje ko lima œrœ bisha 6a zœ, œrœnœ sœ

lima kæma akeluba, á yindœ kæpa adœke Ndjaba dœ tœ ye sœ lima 6a zœ

zœ. Andjelunœ saka tshelœ ombo endje ga panœ ga tœ osho á endje sœ lima

kœto tokóró mbærœ adœke Ndjaba djerœndœ ekperœ nœ azu. Kashe awa

kœli ga læ kœpandœ ádánœ bale dœ bale gugu nene.

⁶ Endje guma lima œrœnœ kœ dœ mara ataa, anganga Ndjaba sœ lima kœli

œlœ dœ œlœ ga læ ali tshakala gbanda tande mbærœ kæmbærœ akwa nœ endje.

⁷ Kashe 6a læ bisha tshakala gbanda tandœnœ, egerœ ngangã Ndjaba sœ kœli

ga zœ kolœ awa bale læ ungu bale. Tshe sœ kœli dœ indji agea kœto dœ

makabo fœ Ndjaba mbærœ ekperœ nœ ye dœ tœ ye œdœ mbærœ œnœ azu.

⁸ Œtshœ Ishiri yindœ kæma adœke awa nœ kœli ga tœ œyerœ osho mamatœ

ye damba nene, mbærœ gbanda tande neke utshunœ sœpe zœ. ⁹ Tœnœ dá

sœ kæma ambárã nœ ngongo asœ. Œ dœdœ makabo œdœ tokóró á endje

sœ kœto fœ Ndjaba dá sœ kæguma lœsu uzu adœke tshe li kædongã Ndjaba

nene. ¹⁰ Œ sœ mbærœ kæzirœ, kændjorœ dœ pe kædjutœ kotœ uzu lindœ

mara o'o nœ alata. Tœnœ kædœ mara œrœ á azu sœ kæmbærœ tœnœ œrrr

ga tœ adœke endje yapa œrœ para.

¹¹ Kashe Yisu na tœ egerœ ngangã Ndjaba nœ œtshœrœ á sœ kæna tœnœ.

Tshe li tœ læ gbanda tande á sœ tœ egerœnœ yé á li, œ dœdœ ndje uzu dá

mbærœ nene, œ yindœ kæpa adœke, á dœdœ œnœ tshapashœnœ asœ nene.

¹² Œ dœdœ læ awa nœ indji akœ ayaburu œdœ avoro angombe nene, kashe

lœ awa nœ indji ye dœ tœ ye dá tshe li kolœ awa tshebabale ga tœ œyerœ osho yé á vvara azœ lœ ekperœ nœ azœ waa dœ waa. ¹³ Gbambanœ nene, œdœ indji akœ ayaburu dœ akœ ngombe œdœ pe vorowo ovoro ngombe á endje dja ga tœ azu á endje mbœrœ ekperœ kœsœ kœmbœrœ adœke œkœ endje wuta yerœ, ¹⁴ ataa, indji Kristu, á lœ awa nœ ishiri nœ waa dœ waa, á tshe zatœ ye dœ tœ ye tœ makabo fœ Ndjaba ƒata uzu á tshe mbœmœrœ ekperœ nene kashe á tshu, rosœ nœ ye. Indji ye œ djutœ bala lœsu azœ lœ ekperœ nœ kuzu adœke a mbœrœ akwa fœ Ndjaba nœ soro.

¹⁵ Wu mbœrœ tœnœ ataa á Kristu dœ uzu ƒa uguru tafo ayo dœ onghoro ayo. Bata á kuzu ye wuta mbœrœ kœyo azu lœ kanga nœ ekperœ á mbœrœ lima tœ endje lœ onghoro ayo, endjeneke á Ndjaba e endje li ndœ kœgbœ œrœ tshangba nœ waa dœ waa á tshe pa lima tœnœ.

¹⁶ Gbambanœ nene, œdœ mbeti kœko œrœ tshangba uzu kœwuta, œ sœ dœ ádá waa ye œdœ ayi kœsu mbetinœ kœtshu ye kane. ¹⁷ Mbeti kœko œrœ tshangba uzu sœ dœ ádá œdœ uzunœ kœtshu; kashe œdœ tshe kœsœ dœ soro, ádánœ gugu nene. ¹⁸ Mbœrœ tœnœ ataa, tœ kœtetœ kœmbœrœ ayo nœke lima utshunœ, indji tu lima yeka. ¹⁹ Lœkœ á Moyize pandœ awa o'o liaka awa akwa fœ azu para, tshe za indji ovoro ngombe dœ œnœ akœ ayaburu á djanga dœ ungu, á za aya ganea œyo á i usu agea ga tœnœ yé á yi ga la nœ, yeka á wvi ga tœ buku dœ tœ ye dœ pe ga tœ azu para. ²⁰ Tshe pa adœke: «Asœ kœdœ indji nœ ayo á Ndjaba za awa tœnœ mbœrœ 'e.» ²¹ Manda nœ, tshe wvi ndje indjinœ ga tœ gbanda tande dœ pe gbarœ para á endje donga Ndjaba dœ tœnœ. ²² Lindœ awa akwa, indji dá sœ kœmbœrœ adœke œrœ kœ wuta yerœ, yé lœ awa nœ indji dá Ndjaba œ djœœndœ ekperœ.

Tokóro nœ Kristu gi ekperœ pa azu

²³ Ataa, œdœ ishiri œrœ á sœ ƒa lafo kœsœ yerœ lœ awa nœ mara kœdonga oshonœ asœmœ, œ li adœke adja o'o nœ tshalafo dœ tœ endje sœ ndje lœ awa nœ tokóro neke á sœ dœ œtshœnœ kœropa nœ. ²⁴ Gbambanœ nene, œ dœdœ ƒa tœ œyerœ osho á uzu mbœrœ dœ kane, á azu tondœ nœ yeka á mbœrœ, dá Kristu li ga lœnœ nene, kashe adja ƒa lafo. Ba zœ dá tshe sœ kœmatœ ye ngœngœnœ asœ ƒa utshu Ndjaba mbœrœ azœ. ²⁵ Yé œ dœdœ manda kœzatœ ye tœ tokóro awa ndjoro ƒata á egerœ ngangœ Ndjaba á tshe sœ kœli ungu bale dœ bale ga lœ œyerœ osho dœ angbi indji nene. ²⁶ Gbambanœ nene, œ kœsœ má ataa, tshe wu má lima oyo awa ndjoro kœtotœ ali kœmbœrœ tshapashœ. Kashe tshe matœ ye kolœ awa tshebabale ƒa tœ ndœngœbœ osho mbœrœ kœwo ekperœ lœ awa nœ kœzatœ ye tœ tokóro dœ tœ ye. ²⁷ Yé ƒata uzu kœ sœ mbœrœ kœtshu tœnœ awa bale yeka manda nœ, á Ndjaba œ wa ngbanga pa ye, ²⁸ awa bale ndje ataa, Kristu zatœ ye tœ tokóro awa tshebabale mbœrœ kœgi ekperœ pa azu ndjoro, yé tshe kwa bala tœ ye tœ bishanœ mbœrœ upu nœ ekperœ nene, kashe mbœrœ kœza kœshe fœ azu á endje sœ kœkate kœna she.

10

¹ Awa akwa nœ Moyize nana lima dœ adja o'o fœ azu nene, kashe œ sœ lima kœma ishiri œtshœrœ á na bala. Awa akwa lili ndœ kœgma uzu á tshe yindœ kœna ga ndœ ndjaba nene. Mbœrœ tœnœ ataa ungu dœ ungu, endje sœ kœto kolœ tshetœ tokóro waa dœ waa. ² œdœ Ndjaba kœdjœrœ lima ndœ ekperœ nœ endjeneke á endje sœ kœdonga she kolœ awa bale, endje wu má sœ nœ adœke œne kpa sœsœ lœ ekperœ nene, yé œ ka má tœ kœto tokóro fœ Ndjaba ye. ³ Kashe, ungu dœ ungu, endje sœpe kolœ kœto tokóro fœ Ndjaba

mbærce kægebe dœ ekperce nœ endje. ⁴ Gbambance nene, indji akɔ angombe too œnce aakɔ ayaburu lili ndœ kægi ekperce bale nene.

⁵ Mbærce tœnce ataa, lɔkɔ kœna Kristu ga pa tshapashɔ, tshe pa lima adœke: «Ædœ tokórɔ, œdœ makabo, 6œ yiyindœ nœ nene, kashe 6œ mbærce undu fœ mœ.

⁶ Bœ yiyindœ agea á endje sho endje dœ owo 6a pa ndaba too tokórɔ á endje to fœ 6œ mbærce kædjerœndœ ekperce nene.

⁷ Yé mœ pa adœke: “Uu Ndjaba, Æmœ dœke, mœ na ga ndœ zœ dœ tœ mœ mbærce kæmbærce œneke á 6œ yindœ nœ, lindœ œneke á endje sú tœ upu nœ mœ 6a la buku á endje vwele.”»

⁸ Kristu pa utshunde adœke: «Ædœ tokórɔ, œdœ makabo, œdœ agea á endje sho endje dœ owo 6a pa ndaba, œdœ tokórɔ á endje to mbærce kædjerœndœ ekperce, 6œ yiyindœ œrce bale nene yé œ gaga ndje tœ zœ nene.» Andaa, œtœnce kædœ makabo á sœ lindœ awa akwa. ⁹ Yé tshe kpa pa adœke: «Wu, mœ na mbærce kæmbærce œrce á 6œ yindœ nœ.» Tshe sœ kœwo ongboro mara kædonga Ndjaba mbærce kœza tafonœ. ¹⁰ Yisu Kristu mbærœtœ ye lindœ œrce á Ndjaba yindœ nœ; tshe zatœ ye tœ makabo awa tshebabale fœ Ndjaba, yé œtœnce ataa dá a wuta ayerœ azu mbærce she.

¹¹ ɔɔ dœ ɔɔ, nganga Ndjaba bale dœ bale sœ kœka ga lafo ndœ kæmbærce akwa nœ ye, yé œ sœ kœto tshetœ tokórɔ kpœpanœ kpœpanœ; tokórɔnce asœmœ á sœsœ kægi ekperce pa azu ɔɔ bale nene. ¹² Kashe tœ upu nœ Kristu, manda kœzatœ ye tœ tokórɔ awa tshebabale ndœ ekperce nœ azu, tshe sœ ga pa kuni Ndjaba waa dœ waa. ¹³ Ngɔngɔ asœke, tshe sœ kœkate ɔɔ á Ndjaba œ kɔ ayingba ye ga tshada ye. ¹⁴ Gbambance nene, lœ kœzatœ ye tœ makabo awa tshebabale asœmœ, tshe mbærce adœke endjeneke á tshe sœ kæmbærce adœke endje wuta yerœ lœ ekperce nœ endje, te azu á endje li. ¹⁵ Tœnce kædœ neke á ɔtshɔ fshiri dœ tœ ye sœ kœmatœ nœ fœ azœ. Gbambance nene, manda kœpa adœke:

¹⁶ «Asœke kædœ ayɔ á mœ lu bala dœ endje manda olonœ asœmœ, Gbozu pa adœke:

ndœ kœza awa akwa nœ mœ,
Mœ su bala awa akwa nœ mœ

ga lœ gbetshelœ nœ endje œdœ ga lœsu endje.»

¹⁷ Yé tshe kpa pa adœke: «Mœ kpa gbe dœ ngbindirœ œdœ dœ ekperce nœ endje nene.» ¹⁸ Andaa, 6a tœ osho á kædjerœndœ ekperce sœ zœ, ádá nœ kœto makabo mbærce ekperce gugu bale nene.

A na ga ndœ Ndjaba

¹⁹ Atamœ, alaya, a sœ kœyindœ nœ dœ lœsu azœ adœke a li ga tœ œyerœ osho lœ awa nœ indji Yisu. ²⁰ Tshe kɔrɔ tafo awa á sœ dœ soro fœ azœ lœ awa nœ rido, œ yindœ kœpa adœke lœ awa nœ undu ye dœ tœ ye. ²¹ Yé a sœ dœ egerœ nganga Ndjaba á Ndjaba za she ga tœ kumu akwa tshasœnda nœ ye. ²² Ataa, a na ga ndœ Ndjaba dœ lœsu azœ ndjii œdœ lœ kœyindœrœ djigi mbærce tshe gi azœ lœ ngbindirœ á sœ tœ lœsu azœ, yé œ djuto undu azœ dœ ungu á sœ yerœ ye. ²³ A mœmœ nene, a sœpe kolœ kœyindœ œrce á a za lœsu azœ ga panœ; gbambance nene, tshe sœ kæmbærce œrce lindœ œneke á tshe pa tœnce. ²⁴ A gbœndœtœ azœ lœ ugurutœ azœ dœ anga azœ á kæmbærce adœke a yindœ anga azœ dœ ɔtshœnce dœ pe kæmbærce ɔtshɔ akwa. ²⁵ A kpakpa lœ angbœtœ nœ azœ nene bœta á anga anga azœ sœ kæmbærce tœnce, kashœ a to gbœgbœ lœ tœ azœ mbærce 'e sœ kœwu adœke olonœ sœ kœndœ tœnce.

²⁶ Gbambanœ nene, œdœ a kœsœpe kœmbœrœ ekperœ dœ lœsu azœ manda kœwusœ adja o'o, tokóró tœ upu nœ ekperœnœ asœmœ kpa gugu nene. ²⁷ Kashe, œ sœpe kolœnœ adœke a kate œgbœ ngbanga á Ndjaba œ wa ga tœ azu dœ pe egerœ owo á ju ayingba ye. ²⁸ Uzu neke á tshe dara pa awa akwa nœ Moyize, endje wu oyo ye nene, œdœ azu bisha too votœ kœpa timunœ, ngbewo endje wo she ye. ²⁹ Uzu neke á tshe wu Gbolo nœ Ndjaba gbambanœ, á gu œsœ indji ayo á mbœrœ adœke tshe wuta yerœ, yé á dara pa Ishiri nœ otshœ lœsu, 'e sœ dœ gbetshelœ adœke tshe gbœ bala egerœ djofele á ropa nœ. ³⁰ Gbambanœ nene, a wusœ uzu neke á tshe pa lima adœke: «Æmœ dá gi tshangba ekperœnœ asœmœ fœ endje, œmœ dá za bala djofele fœ endje»; yé ga panœ: «Gbozu œ wa bala ngbanga ga tœ azu nœ ye.» ³¹ Æ sœ tœ ekpenœ waa adœke uzu gbœ o'o tshakane Ndjaba nœ soro.

³² Kashe 'e gbe dœ ali olo nœ 'e lima kane: 'e gbœ ingbisho yé lœkœnœ asœmœ, 'e shi lima gbi lœ egerœ koshe á gbœgbœ. ³³ Endje sœ lima kœgu anga anga 'e ugurutœ 'e dœ pe kœmbœrœ œrœ kanga fœ endje tœ ala azu, kashe e'e kœ, 'e yi lima ndœ kœsœ awa bale dœ anga 'e asœmœ lœ mara kœwu kangancœ ata. ³⁴ Yé 'e sœ ndje lima kœwu oyo dœ aayi kángá; ataa endje gbœtœ œrœ nœ 'e gbaa, 'e sœ kolœ dœ yanga mbœrœ tœnœ, mbœrœ 'e wusœ nœ adœke 'e gbœ bala otshœrœ neke á œndœncœ œ di waa zœ. ³⁵ 'E kakatœ kœyindœ œrœ á 'e sœ kœko lœsu 'e ga pa nœ ti nene, mbœrœ 'e gbœ egerœ œrœ tshangbanœ zœ. ³⁶ Æ li dœ 'e kœshi gbi lœ kœru lœsu 'e, yé á kœmbœrœ œrœ neke á Ndjaba yindœ nœ yeka á kœgbœ œrœ neke á tshe pa lima tœnœ.

³⁷ Gbambanœ nene, endje sú bala buku adœke:

«Æ sœpe olo teasho, olo teasho gbambanœ,
yé uzu neke á tshe na, œ na bala zœ,
tshe kpalatœ ye nene.

³⁸ Andaa, uzu nœ mœ á tshe sœ ndjii œ sœ dœ soro lœ awa nœ kœyindœrœ nœ ye,
kashe œdœ tshe kœkwa ga manda nœ, lœsu mœ œ sœ dœ yanga mbœrœ she nene.»

³⁹ Azœ, a dœdœ azu nœ kœkwa ga manda nœ yeka á kœli ga lœ kuzu nene, kashe azœ kœdœ azu nœ kœyindœrœ mbœrœ kœshe nœ uvuru azœ.

11

O'o tœ upu nœ kœyindœrœ

¹ Kœyindœrœ kœdœ mara á uzu gbœ dœ œrœ neke á tshe za lœsu ye ga pa nœ, œtœncœ kœdœ mara kœwusœ adja œrœ neke á uzu œ wu dœ ala ye nene.

² Ndjaba ma lima o'o tœ upu nœ anga azu utshunœ mbœrœ kœyindœrœ nœ endje.

³ Lœ awa nœ kœyindœrœ, a sœ kœwusœ nœ adœke Ndjaba mbœrœ tshapashœ dœ o'o ama ye. Ataa, œrœ para á a sœ kœwu tœnœ, œ to lœ neke á a wu nene.

⁴ Lœ awa nœ kœyindœrœ, Abele to otshœ tokóró fœ Ndjaba kœropa œncœ Kayina. Mbœrœ tœnœ ataa, Ndjaba ma she adœke, œshe kœdœ uzu á tshe sœ ndjii. Gbambanœ nene, Ndjaba ma ngbi adœke œne yindœ kœtorœ nœ ye. Mangba kœyindœrœ nœ ye, ataa tshe tshu gbaa, tshe sœpe kœpa o'o zœ.

⁵ Lœ awa nœ kœyindœrœ, Enoke wuwu kuzu dœ ala ye nene yé endje gbœgbœ she nene. Ndjaba za she gutœncœ ga lafo ga indiri ye; yé utshu nœ kœœ she ga lafo, endje ma lima o'o tœ upu nœ ye adœke tshe ga lima tœ ala Ndjaba.

⁶ Andaa œdœ uzu kœgugu dœ kœyindœrœ nene, tshe ga tœ ala Ndjaba nene.

Gbambanœ nene, uzu neke á tshe yindœ køena ga ndœ Ndjaba, œ li adœke tshe yindœ nœ adœke Ndjaba sœ zœ, yé tshe sœ køegi tshangba œrœ fœ azu á endje sœ kæpara she.

⁷ Lœ awa nœ køyindœrœ, Nowa dji lima o'o ama Ndjaba lœkœ á tshe ma œrœ á mbœrœtœ endje bala mbatsha fœ she. Nowa za o'onœ dœ ádá yé œ mbœrœ egerœ agba ndœ køeshe azu tshelœ bingi nœ ye. Ataa, tshe wa œgbœ ngbanga ga pa azu nœ tshapashœ yeka á wuta lima uzu ndjii tœ ala Ndjaba mbœrœ køyindœrœ.

⁸ Lœ awa nœ køyindœrœ, Abrayamo dji lima Ndjaba á tshe e she køena ga lœ ogo á tshe pa lima ndœ køeza tœnœ fœ she. Abrayamo katœ ogo ye ti ndœ køena ga tœ osho á tshe wuwusœ nœ nene. ⁹ Lœ awa nœ køyindœrœ, Abrayamo na køesœ ßata gene ßa tœ osho á Ndjaba pa tœ nœ fœ she. Tshe sœ lima køelo sœnda gbanda tande bale dœ Izaka œdœ Yakobo á o'onœ á Ndjaba pa lima ndœ nœ, sœ ndje mbœrœ endje. ¹⁰ Gbambanœ nene, Abrayamo sœ lima køekate ongbo neke á sœ dœ kiti anda ndjoro, á Ndjaba dœ tœ ye dœ ayi køeyisœ mara køemœ tœnœ œdœ ayi køemœ tœnœ.

¹¹ Lœ awa nœ køyindœrœ, Sara ndje, ataa ungu nœ køezu agbolo ro lima ye, tshe zu lima gbolo mbœrœ á tshe za Ndjaba tœ uzu á tshe yayapa o'o ama ye nene. ¹² Mbœrœ tœnœ ndje ataa, uzu bale á tshe ndo dœ kuzu, zu azu ndjoro á endje sœ ßata angerepe ßa lafo dœ pe mindu tœ ama egerœ ungu á endje li køedi tœnœ nene.

¹³ Lœ awa nœ køyindœrœ, azu para á endje tshu lima, endje gbœgbœ lima œrœ á Ndjaba pa tœnœ fœ endje nene. Kashe endje wu lima œetœnœ œ yindœ nœ lœ ingirinœ yé œ wusœ nœ adœke œne køedœ agene œdœ aayi køena ana pa œshœ. ¹⁴ Gbambanœ nene, azu á endje pa mara o'o ataa, sœ køema ngbi adœke œne sœ kæpara ogo nœ œne. ¹⁵ Yé œdœ endje køesœ køegbe dœ ogo á endje to lima lœnœ, endje kwa má tœ endje ga zœ ye. ¹⁶ Dœ adjapu, endje sœ lima kæpara ogo á ga dopanœ, ogo ßa lafo. Mbœrœ tœnœ ataa, Ndjaba sœsœ dœ tshula adœke endje e œne Ndjaba nœ endje nene; yé tshe guma ongbo bale fœ endje.

¹⁷ Lœ awa nœ køyindœrœ, Ndjaba wu lœsu Abrayamo, tshe za gbolo nœ ye Izaka tœ tokórœ, tshe za gbolo nœ ye tshebabale, andaa Ndjaba pa lima tœ œrœ fœ she. ¹⁸ Yé Ndjaba pa lima fœ she adœke: «Lœ awa nœ Izaka dá ßœ gbœ bala aata zœ á mœ patœ endje fœ ßœ.» ¹⁹ Abrayamo sœ lima kæpa adœke Ndjaba li køeshe she uzu lœ kuzu. Mbœrœ tœnœ ataa, tshe wu lima gbolo nœ ye ßata uzu á tshe she lœ kuzu.

²⁰ Lœ awa nœ køyindœrœ ndje, Izaka to kane ye ga pa Yakobo dœ pe Ezawu ndœ tshambatsha. ²¹ Lœ awa nœ køyindœrœ, Yakobo ndo ndœ køetshu tœnœ, œ to kane ga pa agbolo nœ Yozefu bale dœ bale yé œ gote dœ køetra kumu ye ga tœ mato tshœngbœlœ, yé á donga Ndjaba.

²² Lœ awa nœ køyindœrœ, ndoo dœ olo kuzu Yozefu, tshe gbara o'o tœ upu nœ køewuta agbolo Israyele lœ Ezipito yé œ za awa o'o tœ mara á endje mbœrœ dœ ngbabi ye.

²³ Lœ awa nœ køyindœrœ, Moyize, manda køezu she, abanœ dœ ayinœ za lima she yiwatœ nœ manda yapu votœ mbœrœ endje wu lima køega nœ gbolo nœ endje, yé endje sœsœ lima dœ awa awa o'o nœ gbuzugo nene.

²⁴ Lœ awa nœ køyindœrœ, lœkœ á Moyize wuta gbozo, tshe wvara lima tœ ye adœke endje e œne gbolo nœ yawuru nœ Farawo. ²⁵ Tshe yi lima ndœ nœ adœke œne wu oyo awa bale dœ azu nœ Ndjaba, yé œ vwaratœ ye tœ œsœ nœ køesœ lœ yanga nœ ekperœ á œndœ nœ œ ði nene. ²⁶ Tshe

wu lima kœyangba Kristu 6a ndœ ye 6ata kœgbœrœ ndjoro á rosœ kœgbœrœ nœ Ezipito; gbambanœ nene, tshe ko lima ala ye ga pa kœgbœ bala œrœ tshangbanœ.

²⁷ Lœ awa nœ kœyindœrœ, tshe katœ Ezipito ti œ kpakpa awa oko nœ gbozugo nene, yé tshe shi gbi 6ata uzu á tshe sœ kœwu Ndjaba á endje sœsœ kœwu she nene. ²⁸ Lœ awa nœ kœyindœrœ, tshe mbœrœ lima angbo Pake dœ azu Israyele, yé œ pa fœ endje adœke endje dja indji agea ga pa manda nœ endje mbœrœ andjelu nœ kœwo azu kœero, á kœwowo aeya agbolo yakoshe nœ endje nene.

²⁹ Lœ awa nœ kœyindœrœ, azu Israyele zu lima egerœ odoro ungu ingbiri 6ata œrœ osho, yé azu Ezipito yi lima ndœ kœzu manda endje yeka á ungu su ga pa endje kpœlirœ.

³⁰ Lœ awa nœ kœyindœrœ, Azu Israyele fa lima dje indiri gbagba Yeriko manda olo mindu dœ bisha (7) yeka á kavwa. ³¹ Lœ awa nœ kœyindœrœ, Rahabe, yashe gugati tshutshu lima awa bale dœ azu á endje vwaratœ endje ndœ kœdji Ndjaba nene, mbœrœ tshe za lima osho kœsœ fœ agene á endje na kœwu osho utshunœ yeka á kœgu kœvato nœ.

³² O'o gade dá mœ kpa pa a? Mœ sœsœ dœ lœkœ ndjoro ndœ kœpa o'o tœ upu nœ Jedeyo, Barake, Samesone, Jefete, Davidi, Samwele dœ pe aayi kœgbara o'o nene. ³³ Mangba kœyindœrœ, endje gbœ lima tœ osho nœ anga azu ogo, endje za lima o'o nœ kœsœ ndjii ga tœ akwa, endje gbœ lima œrœ á Ndjaba pa tœnœ fœ endje ye, endje i lima ama amuru ga tœnœ; ³⁴ endje ru lima gbœgbœ nœ owo, endje she lœ kuzu ingiri yakamba, endje á endje sœ lima dœ kœba she dœ œtshœnœ, endje sœ lima dœ gbœgbœ lœ koshe, endje gœrœ lima angbi aturugu. ³⁵ Ayashe wu lima azu nœ endje á endje tshu, kœkwa dœ soro.

Kashe anga azu wu lima oyo waa, ataa endje vwaratœ endje kœwuta lœ ekperœ mbœrœ á kœgbœ kœshe lœ akuzu. ³⁶ Ayingba endje sœ lima kœmœ endje dœ kœ6i endje dœ ndjapa, kœi endje dœ djingiri dœ kœkœ endje va ga lœ anda kánga. ³⁷ Endje ve lima endje dœ badja á wo endje, œ wa tshelœ anga endje dœ sii, œ wo anga endje dœ ingiri yakamba, endje sœ lima kœlo djezœ ngbangangba, endje verœ lima œkœ apata too œnœ ayaburu; endje gugu lima dœ œrœ nene, endje sœ lima kœmbœrœ œrœ kanga fœ endje, endje sœ lima kœwu oyo waa, ³⁸ endje á tshapashœ gaga dœ endje nene. Endje sœ lima 6a lœ kpagagasho œdœ 6a pa kaga, endje sœ lima 6a lœ œngœ badja dœ pe 6a lœ gorokpa.

³⁹ Endje kœ, endje ma o'o tœ upu nœ endje mangba kœyindœrœ nœ endje, kashe endje gbœgbœ œrœ á Ndjaba pa lima tœ nœ nene. ⁴⁰ Yé Ndjaba kpa guma lima sœ œrœ dœ œtshœnœ kœrosœ nœ fœ azœ, œ li adœke azœ dœ endje, a sœ awa bale á kœli.

12

Kœru lœsu lœ kœwu lœsu

¹ Ataa, azœ ndje á a sœ dœ atimu ndjoro indiri azœ, a katœ kongba nœ azœ kœ œdœ ekperœ á sœ kœli azœ lœ ana nœ azœ, a kpa œrœ dœ kœru lœsu lœ awa á endje za ga utshu azœ. ² A ko ala azœ ga pa Yisu á tshe mbœrœ adœke a sœ dœ kœyindœrœ tœ alinœ œrrr ga tœ ndœngœlœnœ. Tshe yindœ kœtshu pa kurushi yé œ gbege dœ tshula neke á sœ mbœrœ mara kuzu ataa nene, mbœrœ tshe vvara lima tœ ye tœ yanga neke á endje gumasœ nœ fœ she, yé ngœngœ asœ tshe sœ ga pa kuni ngande tshagbozu nœ Ndjaba.

³ 'E gbe doe she toe mara á tshe ru losu ye loe oeroe ko á aayi koemboroekperoe mboroega toe ye yeka á 'e koemamo loe gbetsheloe noe 'e nene. ⁴ Gbambanoene, loe koshe noe 'e mboroekperoe, 'e nganga damba anganoeroer ga loe kuzu nene. ⁵ Yé oendoe upu á endje soe koemi foe 'e bata agbolo djeroe 'e ye a?

«Gbolo noe moe, vwawwaratoe zoe toe djofele noe Gbozu nene, mamalo loe gbetsheloe noe zoe nene loko á tshe koesoekoegbagbara foe.

⁶ Gbambanoene, Gbozu soe koeyoro uzu á tshe yindoe ye, yé oe soe koeza djofele foe gbolo ko á tshe yindoe ye.»

⁷ Mboroekoemboroekperoe ala foe 'e dá 'e soe koewu oyo. Ndjaba soe koemboroekperoe doe 'e bata agbolo noe ye. Gbolo de dá abanoezaza djofele foe she nene a? ⁸ Edoe endje koezaza djofele foe 'e bata á endje za foe agbolo ko nene, dá 'e doedoe agbolo noe Ndjaba nene, kashe 'e koedoe agbolo á alaba 'e soe kpi. ⁹ Alaba azoe pa osho koedoe aayi koemboroekperoe ala foe azoe, yé a soe koedji endje. Toe koerosoe noe ko, oe li adoeke a dji Aba azoe noe ishiri yeka á koegbo sorolo ye. ¹⁰ Yé endje, endje soe lima koeza djofele foe azoe ndoe olo teasho bata á endje yi lima ndoe noe. Kashe Ndjaba soe koeza djofele noe ye foe azoe mboroekperoe adoeke a soe doe otshanoe doe pe koegi mara á tshe soe yeroe doe toenoefoe azoe. ¹¹ Loko á azu soe koegbo djofele, endje soe koewu adoeke toenoekoedoe oeroe noe yanga nene, kashe oeroe noe oyo. Kashe oerri manda noe, azu á endje wu mara djofelence asoemoeroe oegbo oeroe á soe koeza koesoekoedoe koemboroekperoe adoeke uzu soe ndjii.

Koemi upu oedoe koegbota tsheloe utu

¹² Ataa, 'e yoro tsheloe kane 'e á mamamo oedoe matshukuda 'e á soe vwelevwele. ¹³ Yé mboroekperoe ada 'e, 'e guma awa ndjii mboroekperoe adoeke aayi gbada koekoko ada endje tosho doe uku nene, kashe endje she.

¹⁴ 'E para koesoekoedoe gee doe azu ko, doe pe koesoekoedoe yeroe á mboroekperoe toenoene, uzu bale oe wu Gbozu nene. ¹⁵ Ala 'e gbo adoeke uzu bale wuwuta loe otsho losu noe Ndjaba nene. Uzu bale soesoekoedoe bata eshe oyo á shuushu, á koetetoe koendanga too koeli ga loe azu ndjoro nene. ¹⁶ Ala 'e gbo toe koemboroekperoe angba budu too ayi koemboroekperoe oeroe á soe yeroe bata á Ezawu mboroekperoe lima á ka tshagbozu noe ye koloe mboroekperoe koziroewa bale. ¹⁷ Gbambanoene, 'e wusoe noe manda noe adoeke, tshe yi lima ndoe noe adoeke aba oene to kane ye ga pa oene á oene koegbo otshoroewa á Ndjaba pa lima toenoeyé tshe lili lima ndoe koegbo toenoene. Tshe gboegbo awa ndoe koefa gbetsheloe noe abanoene, ataa koedi tsheloma noe ye doe koeki doe ngola ye gbaa.

¹⁸ E'e, 'e nana ndoo doe anga adja oeroe á endje li koegoro toenoene: bata owo á soe koeku toenoene, ubu osho, osho á wu nari, ndavuru yugu, ¹⁹ tshama ngbake, tshama azu. Azu á endje soe lima koedji tshama oeroe ataa, vwaratoe endje ndoe koedji anga o'o ga pa noe ye. ²⁰ Gbambanoene, endje lili lima koeru losu endje toe awa o'o asoeke nene: «Uzu á tshe o ga pa kaga asoe, oedoe agea, oe li adoeke endje ve she doe badja.» ²¹ E'oe á endje soe lima koewu toenoene za awa foe endje, yé Moyize pa adoeke: «Moe soe koede gbaragbara doe awa.»

²² Kashe e'e, 'e na ndoo doe kaga siyona doe pe loe ongbo noe Ndjaba noe soro, doe Yerusaleme noe tshalafu, osho á aandjelu kutu doe kutu soe doe angbotoe noe angbo. ²³ Oedoe angbotoe noe aeya agbolo á endje sú 'iri endje fa lafo, á Ndjaba ayi koewa ngbanga noe azu para, doe pe ishiri azu á endje li. ²⁴ 'E na ga ndoe Yisu á tshe doe uzu ugurutoe tafo ayo, á indji ye goro ekperoe para yé á kpa soe koepa o'o koeropa indji Abele.

²⁵ Ala 'e gbo adoeke 'e vwavwaratoe 'e ndoe koedji uzu á tshe soe koepa o'o foe 'e nene! Gbambanoe nene, endje gbo lima djofele loko á endje vwaratoe endje koedji uzu á tshe soe lima koegbota tsheloe utu endje ba pa osho. Endje á endje gbo djofelence ataa, á koefutoe azoe a? A gbo ndje djofele oedoe á koenwaratoe azoe koedji tsheneke á tshe soe koepa o'o foe azoe ba lafo. ²⁶ Esho á osho soe koeturu toenoe ndoe tshama ye, ngongo asoeke tshe soe koepa foe azoe adoeke: «Tœ ndongo lono, moe mbœrooe adoeke koloe osho dá turu nene, kashe tshalafu ndje.» ²⁷ O'onoe á tshe kpa pa awa bale toe ndongo lono soe koemindoe noe adoeke œrooe ko á tshe mbœrooe lima ga pa tshapasho á soe koeturu toenoe œ yiwa, yé œeneke á soesœ koeturu toenoe nene œ soepe.

²⁸ Mbœrooe toenoe ataa, a gbo ogo neke á turu nene, a tepa otsho losu noe Ndjaba doe otshonoe. Loe awa noe œtoenoe, a mbœrooe akwa foe Ndjaba doe mara á tshe yindoe noe, a dji she doe pe koekpa awa ye. ²⁹ Gbambanoe nene, Ndjaba noe azoe koedoe owo á ju œrooe.

13

Mara koembœrooe œrooe á ga toe ala Ndjaba

¹ 'E soepe koeyindœtoe 'e doe anga 'e bata aayazu. ² Endoe koeza osho koeseoe foe azu djedjœoe 'e nene. Gbambanoe nene, manganoe dá anga azu za lima osho koeseoe foe aandjelu, kashe endje wuwusoe noe ataa nene. ³ 'E gbe ndje doe endjeneke á endje soe loe anda kanga bata 'e doe aayi kanga awa bale doe endje kane. 'E gbe ndje doe endjeneke á endje soe koembœrooe œrooe kanga foe endje, mbœrooe e'e ndje, 'e soe doe oko bata endje.

⁴ E li adoeke azu ko lisoe totœ, yé anga ayi totœ bale lolo doe anga angbi uzu kpi nene. Gbambanoe nene, Ndjaba œ wa bala ogbo ngbanga ga toe aayi angba budu œdœ ga toe ayi totœ á tshe para angbi uzu.

⁵ E lili adoeke koeyindœsho mbœrooe ngendja ndi otsho 'e nene; 'e za losu 'e ga pa neke á 'e soe doe toenoe mbœrooe Ndjaba doe toe ye pa adoeke: «Mœ katœ zœ ti bala nene, œndœ zœ œ djœrooe moe bala nene.» ⁶ Mbœrooe toenoe ataa, a li doe losu azoe djigi koepa adoeke: «Gbozu koedœ ayi koeti kane moe, moe soesœ doe awa noe œrooe bale nene. Eroe gadœ dá uzu li koembœrooe toe moe a?»

⁷ 'E gbe doe agbozu tshapa 'e á endje pa O'o ama Ndjaba foe 'e kane. 'E gbe doe mara á soro endje ka doe toenoe, yé œ mbœroetoœ 'e lindœ koeyindœrooe noe endje. ⁸ Yisu Kristu yayapatœ ye nene, tshe soe awa bale libi, kpesheke œdœ waa doe waa. ⁹ 'E zazatœ 'e ti loe djingili ndœ o'o noe wala noe angbi azu nene. Gbambanoe nene, œ li adoeke otsho losu noe Ndjaba toe gbo gbo foe 'e, 'e zaza losu 'e ga pa awa o'o toe upu noe koeziroe nene. Endjeneke á endje soe koeza o'o noe koeziroe ga toe akwa, endje gbo tshangbanœ nene.

¹⁰ A soe doe ndaba á aayi akwa ba loe gbanda tande lili koeko œeneke á endje toe tokoro ga panœ á koezi nene. ¹¹ Gbambanoe nene, endje sho undu agea, á egerœ ngangá Ndjaba œ na doe indji ye ga toe œyeroœ osho mbœrooe koeyindœ koedjœœndœ ekperœnoœ, ba ushu toe gbagba. ¹² Mbœrooe toenoe ataa, Yisu, ndœ koembœrooe adoeke azu wuta yerœ loe indji ye doe toe ye, tshe wuta ba ushu toe ongo á tshu. ¹³ Ataa, a wuta loe gbagba ndœ koena koegbotœ azoe doe she, yé œ yindœ noe adoeke endje gu azoe doe mara á endje gu lima she. ¹⁴ Gbambanoe nene, pa osho asœke, a soesœ doe ogo kpiri nene, kashe a soe ndœ koepara awa ogo neke á na bala. ¹⁵ Loe awa noe Yisu, a koeto makabo noe koedonga Ndjaba, toenoe koedœ itshi á a donga doe i'iri ye. ¹⁶ Endœ koembœrooe

ɔtshɔrɛ dʒedjɛrɛ 'e nene, dɔe pe kɔeti kane 'e lɔe tɔe 'e, mbɔerɛ mara tokórɔ ataa dá sɔe kɔega tɔe ala Ndjaba.

¹⁷ 'E dʒi agbozu tshapa 'e yé ɔe zatɔe 'e ga ati utshu endje. Gbambanɛ nene, endje dɔe tɔe endje dá sɔe kɔegbɔndɔe ishiri 'e mbɔerɛ endje dá pa bala ndɔe upunɔe fɔe Ndjaba. Ataa, endje mbɔerɛ dɔe yanga kashe dɔe kɔepulɔema endje nene, ete nene 'e gbɔ ɔerɛ tshangbanɛ nene.

¹⁸ 'E za avwala mbɔerɛ 'a. Gbambanɛ nene, 'a yindɔe nɔe adɔeke 'a sɔe dɔe adja ɔtshɔ gbetshelɔe tɔe lɔsu 'a ndɔe kɔembɔerɛ ɔtshɔrɛ ɔlɔ dɔe ɔlɔ. ¹⁹ 'E mbɔerɛ ɔetɔenɔe, mɔe sɔe kɔeyɔndɔe nɔe ɔlɔ dɔe ɔlɔ adɔeke 'e za avwala tɔe upu nɔe mɔe á Ndjaba kɔeza awa fɔe mɔe katsha ndɔe kɔekwa ga ndɔe 'e.

Aywala

²⁰ Kaka Ndjaba nɔe kɔesɔe gee, á tshe she lima Gbozu nɔe azɔe dɔe Yisu á fa she tɔe ayi kɔegbɔndɔe apata, á tshe mbɔerɛ ayo nɔe waa dɔe waa dɔe indji ye, ²¹ to gbɔgbɔ nɔe kɔembɔerɛ ɔtshɔrɛ kɔ á tshe yindɔe nɔe adɔeke 'e mbɔerɛ. Tshe mbɔerɛ fɔe azɔe ɔeneke á ga tɔe ala ye lɔe awa nɔe Yisu Kristu á mɔkɔ sɔe mbɔerɛ she lɔe ngbugu dɔe ngbugu. Ame!

Ndɔngɔlɔ o'o ɔedɔe abala

²² Alaya, mɔe yɔndɔe nɔe ga ndɔe 'e adɔeke 'e ru lɔsu 'e tɔe kɔeyisɔe o'o ama Ndjaba asɔe! Mɔe susu o'onɔe ndjoro nene. ²³ 'E wusɔe nɔe adɔeke aya azɔe dɔe Timote wuta lɔe kánga ye. Ɖedɔe tshe kɔena ga mɔe katsha, mɔe na kɔewu 'e awa bale dɔe she zɔe.

²⁴ 'E bala agbozu tshapa 'e para dɔe pe ayerɔe azu kɔ. Ayerɔe azu tshelɔe ogo Itali vwa abala fɔe 'e.

²⁵ Kaka ɔtshɔ lɔsu nɔe Ndjaba sɔe dɔe 'e para.

Mbeti nœ Jake Tshatshu o'o

Asœke kœdœ mbeti á Jake sù. Anga azu gbe adœke Jakenœ asœ kœdœ lima aya Yisu. Mbeti nœ ye sœ kœmi upu fœ agbolo nœ Ndjaba para kækó á endje kurutshelœtœ endje lœ ogo djezœ.

Jake sœ kœmi upu fœ ayindœ Yisu tœ otshœ endje ugurutœ endje œdœ ugurutœ ayingba Yisu. Tshe pa adœke kœwusœtœ to 6a ndœ Ndjaba yé œ li adœke azu yœndœ nœ dœ kœyindœrœ kœ. Œ li ndje adœke kœyindœrœ sœ kœmatœ ye dœ akwa, kashe œ kœsœsœ ata nene, œ tshu ye.

Ga panœ, tshe mi o'o tœ upu nœ oyo œdœ kœgbœrœ, kœli ga lœ o'o œdœ kœwu lsu azu, kœke azu lœ angbœtœ, aayi kœgbœrœ á endje lœ kœmbœrœ œrœ kanga fœ ayi akwa nœ endje, o'o tœ upu nœ kœru lsu, kœshi gbi lœ avwala œdœ kœkœtœ azœ mi anga azœ lœ ishiri.

Mbetinœ kurutshelœtœ ye atake:

- Abala (1.1)
- Kœyindœrœ œdœ kœwusœtœ (1.2-18)
- Kœkœtœ o'o ama Ndjaba œdœ kœmbœrœ œneke á o'o ama Ndjaba sœ kœpa tœnœ (1.19-27)
- A kukurutshelœ azu nene (2.1-13)
- Kœyindœrœ œdœ kœmbœrœ otshœrœ (2.14-26)
- Kœwusœtœ œdœ kœpa o'o (3.1-18)
- Kœsœ dœ lsu nœ œrœ tshapashœ gaga nene (4.1-5.6)
- Ugu lsu œdœ avwala (5.7-20)

Abala

¹ Abala nœ 'e dœ azu tshelœ mara ndjokpa dœ bisha nœ Ayuda, á 'e ndjotshelœtœ 'e lœ ogo djezœ. Œmœ Jake, ayi akwa nœ Ndjaba œdœ Gbozu Yisu Kristu, mœ sœ kœsu mbetinœ asœke fœ 'e.

O'o tœ upu nœ kœru lsu

² Aaya mœ, œdœ tshelœ áká œgbœ o'o kœ kœsœ kœna ga tœ 'e, 'e sœ dœ yanga waa mbœrœ tœnœ. ³ Gbambanœ nene, 'e wusœ nœ adœke lœkó á 'e kœli ga lœ œgbœ o'o, á kœyindœrœ nœ 'e kœsœpe sheko ga ndœ Yisu, œ mbœrœ adœke 'e shi gbi lœ nœ yé 'e yo nene. ⁴ Kashe œ li adœke kœshi gbi nœ 'e gerœ yeka á mara kœmbœrœtœ 'e kœsœ tœ otshœnœ lœ œrœ kœ, yekane anga œrœ bale kœroro 'e nene.

⁵ Œdœ anga uzu bale ugurutœ 'e kœgugu dœ kœwusœtœ nene, œ li adœke tshe yœndœ nœ 6a ndœ Ndjaba á tshe kœto fœ she. Gbambanœ nene, Ndjaba sœ dœ ayo waa lœ mara kœto dœ œrœ fœ azu para kækó dœ otshœ lsu œdœ dœ kœgbagbara osho nene. ⁶ Œ li adœke uzu e osho ndœ nœ dœ kœyindœrœ, kashe dœ sharapu nene, mbœrœ ayi sharapu sœ 6ata loko á yugu œ iwwi na tœnœ tœ osho kœ. ⁷ Uzu ataa gbegbe adœke œne œ gbœ œrœ bale 6a ndœ Gbozu nene. ⁸ Mbœrœ adœke gbetshelœ nœ ye sœsœ bale nene yé tshe kaka kpiri lœ awa nœ ye nene.

Ayi oyo dœ ayi kœgbœrœ

⁹ Kaka adœke gbolo nœ Ndjaba á tshe kœdœ ayi oyo donga tœ ye tœ œneke á Ndjaba œ ti she ga lafo, ¹⁰ yé tsheneke á sthe kœdœ ayi kœgbœrœ donga tœ ye tœ œneke á Ndjaba œ ku she ga ati asœmœ. Gbambanœ nene, œndœ ayi

kœgbørœ œ di nene mbœrœ tshe sœ ƒata aya ɔyɔ tshelœ kƒagagasho. ¹¹ Ɔlɔ œ tɔ vwege vwege, œ ɔrɔ ɔyɔnœ, ndæknœ œ yo ga ati yé modonœ œ ka. Awa bale ƒata anga ɔlɔ bale ayi kœgbørœ œ ndi bala lœ ama akwa nœ ye kɔ.

Ndjaba vwavwa uzu ndœ kæmbærœ ekperœ nene

¹² Uzu á tshe wusœ kœru lœsu ye lœ ɔgbɔ o'o, œshe kœdœ uzu nœ yanga. Gbambanœ nene, manda kœma kœru lœsu nœ ye lœ ɔgbɔ o'o, Ndjaba œ za soro fœ she ƒata œrœ tshangba akwa á tshe gumasœ nœ tœ kœto fœ endjeneke á endje yindœ ye.

¹³ Ɔ kœsœ adœke lœsu uzu vwa she ndœ kæmbærœ ekperœ, adja tshe papa adœke: «Ndjaba dá vwa mœ ndœ nœ» nene. Ndjaba gbgbe tœ kæmbærœ ekperœ nene yé tshe vwa vwa ndje uzu ndœ ekperœ nene. ¹⁴ Ogo nœ uzu dœ tœ ye dá mbærœ adœke lœsu ye vwa she ga lœ ekperœ. ¹⁵ Manda kœgerœ ekpe ogonœ asœmœ, ekperœ œ wuta lœ nœ yé œ kœsœ adœke ekperœnœ gerœ yekane á kuzu œ wuta lœ nœ. ¹⁶ Ɔrœ bale fafara 'e dœ aaya mœ á mœ yindœ 'e waa asœke nene. ¹⁷ Ɔtshɔ œrœ kɔ á uzu œ gbɔ gbambanœ tɔ ƒa lafo ƒa ndœ Ndjaba ayi kœmbærœ ɔlɔ, yapu œdœ pe angerepe. ƒa ndœ ye, tshe yayapatœ ye nene. ƒa ndœ ye, aya ubu osho gugu nene. ¹⁸ Ndjaba yindœ nœ yeka á za soro fœ azœ dœ awa o'o ama ye á dœ adja o'o adœke azœ dœ azu utshunœ ugurute œrœ kɔ á tshe mbærœ.

Kœdji o'o ama Ndjaba œdœ kœza ga tœ akwa

¹⁹ E'e dœ aaya mœ á mœ yindœ 'e waa, 'e wusœ nœ kɔ tœ ɔtshœnœ adœke: Ɔ li adœke uzu dœ uzu vvara tœ kœdji o'o kashe tœ kœpa o'o katsha katsha dœ pe kœsœ ókó katsha katsha nene. ²⁰ Gbambanœ nene, uzu á tshe kœsœ dœ ókó, tshe lili tœ kæmbærœ œneke á sœ ndjii tœ ala Ndjaba nene. ²¹ Atamœ, 'e katœ œrœ tshula dœ pe ndje kœmbærœ ekperœ kɔ ti, yé œ yindœ o'o á Ndjaba za fœ 'e dœ ɔmɔ lœsu. Gbambanœ nene, o'onœ li tœ kœshe 'e.

²² Ɔ li adœke 'e za o'o ama Ndjaba ga tœ akwa, gbtshelœ nœ 'e vwavwa 'e kolœ ndœ kœdjidi nene. ²³ Gbambanœ nene, œdœ uzu kœdji o'o ama Ndjaba, á kœzaza ga tœ akwa nene, tshe sœ ƒata uzu á tshe sœ kœwu tshatshu ye ƒa la wushiri. ²⁴ Yé manda kœwu tshatshu ye, tshe gitœ ye yé œndœ tshatshu ye á tshe wu má ro she ye. ²⁵ Kashe œdœ uzu kœza awa akwa nœ Ndjaba á li tœ kœvvara uzu lœ kángá, á yindœ nœ dœ lœsu bale, œdœ œndœnœ kœroro she nene á tshe kœsœ kœdji tœnœ á sœ kœza ga tœ akwa, uzunœ asœmœ œ sœ dœ yanga lœ œrœ nœ ye para kɔkɔ.

²⁶ Ɔdœ anga uzu kœgbe adœke œne kœdœ ayi kœdonga Ndjaba, á kœwuwusœ kœgbœndœ ama ye nene, gbtshelœ nœ ye sœ tœ kœfara she gbambanœ. Kœdonga Ndjaba nœ ye sœ gbambanœ. ²⁷ Ɔrœ á Aba azœ dœ Ndjaba yindœ nœ adœke uzu mbærœ tœ kœdonga œne dœ ɔtshœnœ dœke: kœgbe dœ ayasuru dœ ayashe koya lœ oyo nœ endje, œdœ ndje pe kœgbœndœ undu ye lœ ekperœ tshapashœnœ asœke kɔ.

2

Adja 'e keke azu ndœ tshatshu endje nene

¹ Aaya mœ, œ kœsœ adœke 'e sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu á tshe sœ lœ mokɔ, adja 'e keke azu ndœ kœwu tshatshu endje nene. ² E gbe dœ o'o asœke kane. Ɔdœ uzu bale kœverœ œrœ kane asœ dœ ɔrœ, á verœ ɔtshɔ lœba á li ga tœ œsœ ngbœtœ nœ 'e, á anga uzu neke á tshe kœdœ ayi oyo kœverœ agba lœba á li ndje dœ tœnœ, ³ œ kœsœ adœke 'e lisœ ayi kœverœ ɔtshɔ lœbanœ, á pa fœ she adœke: «Ɔbœ á 6œ sœ ke, sœ ga ati

kpœke ga tœ ɔtshɔ osho asœke», yé á kœpa fœ ayi oyonœ adœke: «Ɛ6œ asœke, ka dœ ada zœ 6a e», too ndje «sœ ga ati, ga tœ ɔshɔ 6a tœ osho á mœ ko ada mœ tɔ ga tœ nœ»,⁴ œneke á 'e mbœrœ asœmœ má adœke 'e sœ kœwu tshatshu azu, yé 'e wuta 6ata azu kœwa o'o á endje wa ngbanga dœ ekpe gbetshelœ.

⁵ E'e dœ aaya mœ á mœ yindœ 'e waa, 'e dji mœ kane. Ndjaba ke ayi oyo pa oshɔ adœke endje sœ tœ ayi kœgbœrœ lœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu yeka á endje kœli ga lœ ogo gbozu á Ndjaba pandœ nœ adœke, œne za fœ azu á endje yindœ œne. ⁶ Kashe e'e, 'e wuwu ayi oyo lœ ala 'e gbambanœ nene. Azu adœ dá sœ kœmbœrœ agbɔ œrœ dœ kumu 'e a? Adœ dá sœ kœna dœ 'e ga utshu ayi kœwa ngbanga a? Ɛ doédœ ayi kœgbœrœ nene a? ⁷ Ɛ doédœ kolœ endje dá sœ kœndi ɔtshɔ i'iri á Ndjaba za ga pa e'e nene a?

⁸ Adja 'e sœ kœmbœrœ dœ ɔtshœnœ œdœ 'e kœsœ kœza awa akwa nœ Gbozu Ndjaba ga tœ akwa. Awa akwanœ á Buku nœ Ndjaba œ pa tœnœ adœke: «Yindœ yanga zœ 6ata á 6œ yindœtœ zœ dœ tœ zœ.» ⁹ Kashe œ kœsœ adœke 'e ke azu mbœrœ kœwu tshatshu endje, 'e sœ kœmbœrœ ekperœ. Ataa, awa akwa nœ Ndjaba yisœ nœ adœke 'e te dœ o'o ye. ¹⁰ Yé uzu á tshe kœza awa akwanœ djigi ga tœ akwa, á kœkatœ anganœ bale, tshe te dœ tœnœ para kɔkɔ ye. ¹¹ Gbambanœ nene, uzu á tshe pa adœke: «Adja papara awo uzu too akɔ uzu nene», pa ndje adœke: «Adja 6œ wowo uzu nene.» Ɛ kœsœ adœke 6œ papara awo uzu too akɔ uzu nene, kashe 6œ kœwo uzu, 6œ te dœ awa akwa nœ Ndjaba para kɔkɔ.

¹² E pa o'o, 'e mbœrœtœ 'e 6ata azu á Ndjaba œ wa ngbanga pa endje liaka awa akwanœ á wvara azœ lœ ekperœ. ¹³ Gbambanœ nene, Ndjaba œ wu oyo nene œ kœsœ adœke tshe wa ngbanga pa uzu á tshe wuwu ndje oyo azu nene. Kashe kœwu oyo azu ropa kœwa ngbanga ye.

Kœyindœrœ œdœ ɔtshɔ akwa

¹⁴ Aaya mœ, œ kœsœ adœke anga uzu pa adœke œne sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Ndjaba, á tshe kœmbœmbœrœ ɔtshɔ akwa nene, ádá kœyindœrœ nœ ye sœ zœ dœmœ a? Yé kœyindœrœnœ asœmœ œ she má she kotoo? ¹⁵ Ɛ kœsœ adœke anga aya 'e too yingɔ 'e, á tshe kœgugu dœ lœba kœverœ ga tœ ye nene, too ndje dœ rœgo kœzi ɔɔ dœ ɔɔ nene, ¹⁶ á anga uzu bale ugurutœ e'e kœpa fœ endje adœke: «E verœ lœba izi yé œ gu yé œ zi œrœ dœ ɔtshœnœ», kashe 'e toto œrœ á endje gbe dœ tœnœ fœ endje nene, ataa ádá o'onœ á 'e pa sœ zœ dœmœ a? ¹⁷ Ɛ sœ ndje awa bale mbœrœ kœyindœrœ ga ndœ Ndjaba. Gbambanœ nene, œ kœsœ adœke uzu sœ dœ kœyindœrœ, kashe tshe kœmbœmbœrœ ɔtshɔ akwa nene, kœyindœrœ nœ ye tshu ye.

¹⁸ Kashe œ kœsœ adœke anga uzu pa adœke: «Ɛ6œ á 6œ sœ ke, sœ dœ kœyindœrœ, yé mœ mbœrœ akwa», mœ gi fœ she adœke: «Ma fœ mœ mara á uzu li kœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Ndjaba á kœgugu dœ akwa nene, ataa lœ awa akwa nœ mœ, mœ ma mara á mœ sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Ndjaba fœ 6œ.» ¹⁹ Bœ wusœ nœ adœke Ndjaba sœ tshebabale? Tœ ɔtshœnœ. Kashe ekpe ishiri wu ndje sœ nœ atamœ, yé endje de gbara gbara dœ awa.

²⁰ Bœ gugu dœ kœwusœrœ nene. Bœ yindœ nœ adœke mœ ma fœ 6œ adœke kœyindœrœ á gugu dœ akwa nene sœ gbambanœ a? ²¹ Ata azœ dœ Abrayamo wuta lima ɔtshɔ uzu tœ ala Ndjaba mbœrœ kœmbœrœ ɔtshɔ akwa, á mbœrœ adœke tshe yi lima ndœ kœza gbolo nœ ye Isaka tœ tokóró fœ Ndjaba. ²² Wusœ nœ adœke kœyindœrœ œdœ akwa nœ ye na lima awa bale: kœyindœrœ nœ ye wuta dœ ɔtshœnœ mbœrœ akwa á tshe mbœrœ. ²³ O'onœ mbœrœtœ ye 6ata á Buku nœ Ndjaba pa adœke: «Abrayamo yindœ

o'o ama Ndjaba yé mbœrœ tœnœ ataa, Ndjaba wu she tœ uzu á tshe sœ ndjii.» Mbœrœ tœnœ atamœ, Ndjaba e she adœke yanga œne. ²⁴ E wusœ nœ adœke, uzu œ wuta ndjii tœ ala Ndjaba mbœrœ kœmbœrœ œtshœ akwa, kashe œ sœsœ kolœ mbœrœ kœyindœrœ bale nene.

²⁵ E sœ ndje awa bale tœ upu nœ Rahabe yashe gu ga ati 6a lœ Yeriko. E dœdœ mbœrœ akwa nœ ye dá tshe wuta lima uzu ndjii tœ ala Ndjaba na a? Tshe za lima osho kœsœ fœ ayi avwa nœ Ayuda, á ko endje kpa wuta tœnœ dœ angbi awa. ²⁶ Bata uzu kœwuwu nene, tshe tshu ye, awa bale œdœ kœyindœrœ nœ uzu kœwawwa she ndœ kœmbœrœ akwa nene, kœyindœrœ nœ tshu ndje ye.

3

Kœgbœndœ tima azœ

¹ Aaya mœ, adja azu ndjoro ugurutœ e'e yiyindœ nœ adœke œne te aayi kœyisœrœ nene. Gbambœnœ nene, Ndjaba œ wa bala œgbœ ngbanga pa azœ dœ ayi kœyisœrœ, kœropa œnœ udu anga azu. ² Azœ kœ, a sœ kœyo tœnœ œlœ dœ œlœ. E kœsœ adœke uzu mbœrœ ekperœ lœ o'o á tshe pa nene, uzunœ asœmœ kœdœ œtshœ uzu tako. Tshe li ndje kœsœ tœ gbœzu tshapa undu ye kœ. ³ A ko yarakowo ga lœ ama ambarata adœke endje dji azœ, yé a yœrœ endje adœke endje na tœ awa á a yindœ nœ. ⁴ E gbe ndje dœ masuwa: œ sœ tœ egerœnœ gbaa, œdœ ndje ndavuru yugu sœmœ á vwi masuwœnœ gbaa, ayi kœgbœta tœnœ œ turu kolœ tœ aya yindœnœ teasho yekane á fa masuwœnœ ngoro ngoro ngoro ga tœ osho á tshe gbe kœfa ga tœ nœ. ⁵ Awa bale dœ tima azœ: œtœnœ kœdœ aya œrœ teasho lœ undu uzu, yé œ sœ kœmbœrœ ko ogboro œrœ.

E gbe dœ aya owo teasho á tetœ egerœ gusu, yé gusunœ œ ju kpa. ⁶ Timá kœdœ œrœ kote uzu á sœ bœta owo. E tœnœ kœdœ anda ekperœ. E ndi undu azœ dœ uburu yé œ tshi bœta owo lifelo. E ju uzu kœto 6a tœ kœzu she œerrr kpa ga tœ kuzu ye.

⁷ Uzu kœ mbœrœ adœke œne dœ gbœzu tshapa mara agea kœ, agea gusu dœ pe ayanu, dœ agea á endje œrœ tœ œshœ, dœ ageatshalangú, yé endje dji she. ⁸ Kashe uzu bale lili tœ kœsœ tœ gbœzu tshapa tima ye nene. Tœnœ kœdœ ekperœ á uzu lili kœtœpa nœ pa œshœ nene, œ suusu dœ ekpe œyo tœ kœwo azu.

⁹ A donga Gbœzu á tshe dœ Aba azœ dœ tima azœ, yé œ darandœ azu, á Ndjaba mbœrœ endje bœta ishiri ye dœ tœ ye, kolœ dœ tima bale asœmœ. ¹⁰ œtshœ o'o kœdonga dœ Ndjaba ndje dœ ekpe o'o kœdarandœ azu wuta kœ kolœ ama azœ. Aaya mœ, œ lili adœke œrœ atake mbœrœtœ ye nene. ¹¹ Adja œtshœ ungu dœ ekpe ungu wuta 6a lima lœ ogoro bale a? ¹² Aaya mœ, œyo fige zu ele olive yeka œdœ œyo vinu á zu ele fige ma? Awa bale ungu kœndjoondjo wuwuta lœ ogoro bale dœ ungu ingbiri nene.

Kœwusœtœ á to 6a ndœ Ndjaba

¹³ Ede ugurutœ 'e kœ kœdœ uzu kœwusœtœ œdœ kœwusœrœ a? Kaka tshe yisœ nœ lœ awa kœmatœ ye tœ uzu nœ œtshœ œtshœ yé œ mbœrœ akwa nœ ye para kœkœ dœ œmœ lœsu œdœ pe kœwusœrœ. ¹⁴ Kashe, 'e kœsœ dœ gbœtshelœ kœropa anga 'e, á lœsu 'e kœsu dœ ekpe úkú, adja 'e koko ombo ga tœ 'e nene yé œ pa wala dœ 'iri adja o'o nene. ¹⁵ Mara kœwusœtœnœ asœke toto 6a ndœ Ndjaba nene, œ dœ kœwusœtœ tshapashœ nœ asœke, kœwusœtœ nœ azu, kœwusœtœ á to lœ ekpe ishiri. ¹⁶ Gbambœnœ nene, úkú œdœ pe kœkœ ombo ga tœ azu dá sœ kœzu djingili œdœ pe ala ekperœ kœ. ¹⁷ Kashe uzu

á tshe sœ dœ kœwusœtœ á to 6a ndœ Ndjaba, tshe kœdœ uzu nœ œyerœ lœsu, tshe bœbœœtœ ye nene, tshe sœ dœ œtshœ lœsu, œ sœ ndje dœ lœsu nœ kœdji azu, tshe dœ uzu nœ kœwu oyo anganœ. Tshœ kœdœ uzu nœ kœmbœœ œtshœ akwa, uzu nœ kœwu tshatshu azu nene yé tshe dœdœ wulapatshœ nene. ¹⁸ Azu neke á ndje yindœ kœsœ gee, endje lœ 6ata azu kœdjo kindi á endje gi kœsœ gee dji kpata indiri endje yé ngwarœ á endje rœ kœdœ soro á sœ ndji.

4

Kœyindœ tshapashœ kœdœ kœyangba Ndjaba

¹ œbœœ œdœ pe koshe ugurutœ 'e to kpœta a? Asœmœ kœ to lœ ogo nœ e'e dœ tœ 'e á sœ kœdutœ endje lœ gbetshelœ nœ 'e asœmœ nene a? ² 'E sœ dœ ogo kœgbœ œœ kashœ 'e gbœ nene yé 'e wuta ayi kœwo azu. 'E sœ dœ úkú mbœœ œœ ndjoro yé 6ata á 'e sœsœ kœgbœ œœnœ nene, 'e fa ga lœ koshe. 'E gbœgbœ œœ á 'e sœ kœpara nene mbœœ á 'e ee osho ndœ nœ ga ndœ Ndjaba nene. ³ œ kœsœ adœke 'e e osho ndœ nœ ga ndœ Ndjaba, 'e gbœ nene mbœœ á 'e sœ kœ'e osho nœ dœ ekpe gbetshelœ; gbambanœ nene, 'e e osho ndœ œœ kœ mbœœ ogo undu 'e dœ tœ 'e. ⁴ 'E sœ kœfara Ndjaba, 'e fatœ 'e 6ata ayashe angba. 'E wuwusœ nœ nene adœke kœyindœ tshapashœ nœ asœke kœdœ kœyangba Ndjaba a? Uzu á tshe kœyindœ tshapashœ asœke, tshe wuta ngbewo ayingba Ndjaba. ⁵ Buku nœ Ndjaba pa adœke: «Ndjaba sœ dœ úkú waa mbœœ ishiri á tshe za ga lœ azœ.» 'E gbe adœke o'onœ asœmœ wuta gbambanœ a? ⁶ Kashe Ndjaba sœ dœ œtshœ lœsu ga ndœ azœ kœropa nœ, gbambanœ nene Buku nœ ye pa adœke:

«Ndjaba vwaratœ ye tœ ayengœ egerœ kumu,
kashœ tshe sœ dœ œtshœ lœsu ga ndœ endjeneke á endje zatœ endje ga ati.»

⁷ Atamœ, 'e zatœ 'e ga tœ o'o ama Ndjaba, œ vwaratœ 'e tœ Satana á tshe kœgitœ ye tœ 'e lœ ingirinœ. ⁸ 'E gitœ 'e ndo dœ Ndjaba yeka á tshe kœgitœ ye ndje ndœ 'e. E'e dœ azu kœmbœœ ekperœ, 'e yapa œtshœ 'e. E'e á 'e sœ dœ lœsu bisha bisha, 'e mbœœ adœke 'e wuta dœ lœsu bale. ⁹ 'E yindœ nœ adœke 'e dœ azu oyo, 'e ki. 'E katœ kœmotœ 'e yé œ ki dœ ngola. 'E katœ kœsœ dœ yanga kashœ 'e sœ dœ oyo. ¹⁰ 'E zatœ 'e ga ati utshu Gbozu yeka á tshe kœti 'e ga lafo.

Wawa ngbanga pa yanga zœ nene

¹¹ Aaya, 'e papa ekpe o'o goro œsœ anga 'e nene. Uzu tsheneke á tshe kœpa ekpe o'o goro œsœ yanganœ too ndje á kœwa ngbanga pa yanganœ, œ sœ 6ata tshe pa ekpe o'o ga tœ awa akwa nœ Ndjaba too ndje tshe wa ngbanga pa nœ. œdœ 6œ kœwa ngbanga pa awa akwa, 6œ kœdœ ayi kœwa ngbanga pa nœ kashœ 6œ dœdœ ayi kœza ga tœ akwa nene. ¹² Gbambanœ nene, Ndjaba bale dá dœ ayi kœza awa akwa dœ pe ayi kœwa ngbanga, œshe dá li kœshe azu too kœwo endje. Kashe œ6œ kœdœ dé yekane á kœwa ngbanga pa yanga zœ a?

'E katœ kœdonga tœ 'e dœ tœ 'e

¹³ 'E dji mœ dœ œtshœnœ, e'e dœ azu á 'e pa adœke: «Kpœsheke too 6a mbatsha 'a na 6a lakpi asœke, 'a lo 6a zœ ngbugu bale, 'a ka œœ nœ 'a yé 'a gbœ ngendja.» ¹⁴ Andaa 'e wuwusœ œœ neke á wuta ga tœ e'e 6a mbatsha nene. 'E sœ 6ata ngawo á da yé œndœnœ œ di nene yeka á yiwa. ¹⁵ 'E li má kœpa adœke: «œ kœsœ adœke Gbozu yindœ nœ, á 'a kœsœpe dœ soro, 'a mbœœ œœ neke, too ndje œneke asœke.» ¹⁶ Kashe ngœngœ asœ, 'e sœ kœdonga tœ 'e tœ œœ á 'e gbe tœ kœmbœœ tœnœ. Kœdongatœshœ kœ nœ

mara asœke sœ tœ ekpence. ¹⁷ Atamœ, uzu á tshe wusœ kœmbœrœ otshœrœ á yiyindœ kœmbœrœ tœnce nene, sœ kœmbœrœ ekperœ.

5

O'o tœ upu nœ aayi kœgbœrœ

¹ 'E dji mœ dœ otshœnce, e'e dœ ayi kœgbœrœ: ngœngœ asœ 'e ki, 'e sa rawa mbœrœ oyo á sœ kœkate 'e! ² 'Eœrœ nœ 'e á 'e gbœ fu yé akœkœ zi læba nœ 'e ye. ³ 'Eœrœ nœ 'e dœ pe kowo nœ 'e ko ngbandji. Ngbandjinœ má fœ 'e adœke 'e ndo tœ kœsho 'e dœ owo. 'E ngbœba kœgbœrœ ndjoro mbœrœ e'e dœ tœ 'e, andaa kœka tshapashœnce asœke ndo ye. ⁴ 'E wu œrœ tshangba akwa kindi á ayi akwa nœ e'e mbœrœ fœ 'e á 'e vwaratœ 'e kœko fœ endje. 'E sœsœ ndjii nene! 'E dji mara á endje sœ kœki tœnce yé Gbozu á tshe sœ dœ gbœgbœ kœ dji iki endje. ⁵ 'E gbœ œrœ waa læ soro 'e pa œsho yé 'e mbœrœ œneke á lœsu 'e yindœ nœ. 'E wuta bœta ayarœ ojoro á endje gbœndœ endje tœ kœwo endje. ⁶ 'E wa œgbœ ngbanga pa azu, 'e wo endjeneke á endje sœ ndjii tœ ala Ndjaba yé endje vwawwaratœ endje nene.

Kœru lœsu

⁷ Atamœ aaya, 'e sœ dœ kœru lœsu œrrr ga tœ kœkwa Gbozu Yisu. 'E gbe dœ kœru lœsu nœ ayi kœdjo kindi: manda kœni ali yavuru, tshe tœrœ kindi nœ ye. Tshe kate anga yavuru œrrr ga tœ anga osho mbœrœ kœzi ngwarœ kindi nœ ye. ⁸ 'E'e ndje awa bale, œ li adœke 'e sœ dœ kœru lœsu, œ shi gbœ tœ lœsu 'e; gbambœnce nene, lœkœ kœkwa Gbozu ndo ye. ⁹ Aaya, 'e pupulœma 'e ugurutœ 'e tœ upu nœ anga 'e nene mbœrœ á endje kœwawa ngbanga pa 'e nene. 'E wu: ayi kœwa ngbanga ka læ talamanda. ¹⁰ Aaya, 'e mbœrœ mara œrœ nœ aayi kœgbara o'o á endje sœ lima kœpa o'o dœ i'iri Gbozu: mara á endje sœ liya kœru lœsu endje læ œgbœ o'o á sœ lima kœna ga ndœ endje. ¹¹ 'E wu: a e endje azu yanga mbœrœ kœru lœsu nœ endje. 'E dji o'o tœ upu kœshi gbœ nœ Yobo yé 'e wu œneke á Gbozu mbœrœ fœ she manda nœ; gbambœnce nene, Gbozu sœ lima dœ ugu lœsu œdœ pe lœsu nœ kœwu oyo.

¹² Kœropa nœ kœ, aaya mœ, adja 'e wawa igi 'e ndje dœ i'iri Ndjaba nene, too dœ i'iri uzu nene, too ndje dœ i'iri anga œrœ bale nene. Kaka adœke 'e le «œ» œ kœsœ adœke 'e yindœ o'onœ. Á 'e kœle «œœ» œ sœ adœke 'e vwaratœ 'e tœ o'onœ mbœrœ adœke 'e tete dœ o'o utshu Ndjaba nene.

Kœki fœ Ndjaba

¹³ 'E kœsœ adœke anga uzu bale ugurutœ 'e sœ kœwu oyo, tshe ki ga ndœ Ndjaba. Á œ kœsœ adœke tshe kœsœ dœ yanga, tshe donga Ndjaba. ¹⁴ 'E kœsœ adœke anga uzu bale ugurutœ 'e sœ dœ kœba, tshe e agbozu Ikrizia, yé endje ki fœ Ndjaba tœ ye manda kœta kada ga tœ ye dœ i'iri Gbozu. ¹⁵ Kœki fœ Ndjaba dœ kœyindœrœ œ she uzu læ kœba. Gbozu kpa to gbœgbœ fœ she œ iwwi she ga lafo yé œdœ tshe kœmbœrœ ekperœ, Ndjaba œ djœrœndœ nœ. ¹⁶ Atamœ, œ li adœke 'e pandœ ekperœ nœ 'e uzu dœ uzu fœ yanga nœ, 'e ki fœ Ndjaba uzu dœ uzu mbœrœ yanga nœ yekane á 'e kœshe. Gbambœnce nene, ákpálá iki nœ uzu á tshe sœ ndjii fœ Ndjaba li kœmbœrœ egerœ akwa. ¹⁷ Eliya kœdœ lima uzu bœta azœ. Tshe ki fœ Ndjaba dœ lœsu ye bale adœke, yavuru nini nene, yé œ mbœrœ ngbugu votœ dœ yapu mindu dœ amanœ bale, yavuru nini pa œsho nene. ¹⁸ Manda nœ, tshe kpa ki fœ Ndjaba, ngbewo yavuru ni, yé ele œyo ko pa œsho.

¹⁹ Aaya, œdœ uzu bale ugurutœ 'e kœdji awa, yé anga uzu kœgi she ga tœ awa, ²⁰ 'e wusœ nœ adœke uzunœ á tshe gi ayi kœmbœrœ ekperœ lœ ekpe awa, she ayanœ yé Ndjaba œ djerœndœ ukpulu ekperœ nœ ye á tshe mbœrœ asœmœ.

Ali mbeti nœ Petro Tshatshu o'o

Asœke kœdœ ali mbeti á Petro sù fœ ayindœ Yisu á endje ndjotshelœtœ endje á wuta agene 6a lœ ogo Po, Galate, Kapadose, Azi, œdœ pe Bitini. Lœko á Yisu sœ lima pa œshœ, Petro na lima ana awa bale dœ she yé dœ lœko á tshe ka ndje lima tœ tshapashœ ti, Petro kœdœ lima ayi avwa nœ Yisu ga ndœ Ayuda.

Azu mbœrœ lima œrœ kanga fœ ayindœ Yisunœ waa mbœrœ á endje sœ lima dœ kœyindœrœ ga ndœ Gbozu Yisu Kristu. Ádánœ á Petro sù mbetinœ tœ kœpa fœ endje adœke endje shi gbi lœ kœyindœrœ, endje dœdœ ali azu kœwu œrœ kanganœ asœmœ nene. Tshe pa fœ endje adœke Yisunœ á endje yindœ ye asœmœ, œshe dá dœ ali uzu á endje mbœrœ kanga fœ she œrrr ga tœ kœwo she. Œ li adœke 'e sœ dœ ugu lœsu 6ata she lœ kœwu œrœ kanga. Tshe kpa pa fœ endje adœke, endje gbœ bala kpoto mokœ 6ata œrœ tshangba kœru lœsu nœ endje.

Mbetinœ kurutshelœtœ ye atake:

- Abala (1.1-2)
- Kœshi gbi lœ gbetshelœ (1.3-12)
- Œyerœ soro (1.13-2.17)
- Yisu wu œrœ kanga (2.18-25)
- Ayindœ Yisu œdœ œrœ kanga (3.1-4.19)
- Mara á li dœ agbozu tshapa ayindœ Yisu kœmbœrœtœ endje (5.1-11)
- Ndangœbœ o'o (5.12-14)

Abala

¹ Œmœ Petro, ayi avwa nœ Yisu Kristu, mœ sœ kœsu mbetinœ asœke fœ 'e dœ azu á Ndjaba ke 'e, á 'e ndjotshelœtœ 'e á wuta agene 6a lœ ogo Po, Galate, Kapadose, Azi, œdœ pe Bitini. ² Ndjaba Aba wu 6a lima sœ 'e katshatsha utshunœ, yé á ke 'e adœke 'e dœ azu nœ ye. Tshe mbœrœ adœke 'e wuta ayerœ azu lœ awa nœ Ishiri nœ ye, adœke 'e dji o'o ama Yisu Kristu yekane á tshe kœdjutœ ekperœ nœ 'e dœ indji ye.

Kaka Ndjaba yisœ otshœ lœsu œdœ kœsœ gee nœ ye fœ 'e tœ pa nœ kpuru.

A donga Ndjaba mbœrœ tafo soro á tshe za fœ azœ lœ Yisu Kristu

³ A donga Ndjaba á tshe dœ Aba Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu; gbambanœ nene, tshe sœ dœ oyo waa ga ndœ azœ. Mbœrœ tœnœ ataa, tshe za tafo soro fœ azœ lœ awa nœ Yisu Kristu á tshe shé she ugurutœ akuzu. Ndjaba mbœrœ ataa mbœrœ a kœko lœsu azœ ga tœ soronœ á a gbœ asœmœ, ⁴ a sœ dœ otshœrœ á Ndjaba gumasœ nœ kate azœ 6a lafo. Œtœnœ kœdœ œrœ á yiwa nene, œ za ngbandji nene yé œ gba ndje nene. ⁵ Ndjaba œ gbœndœ 'e dœ gbœgbœ nœ ye mbœrœ kœyindœrœ nœ 'e ga ndœ ye œrrr adœke 'e gbœ kœshe á ndœ tœ kœmatœ ye dœ lœko kœka tshapashœ.

⁶ Mbœrœ tœnœ ataa, 'e sœ dœ yanga, œdœ œ kœsœ adœke ngœngœ asœke 'e wu oyo tœ shelœ aka œgbœ œrœ kœ á wuta ga tœ 'e. ⁷ Œ li adœke endje yamba kœyindœrœ nœ 'e 6ata endje yamba œrœ dœ owo. Andaa kœyindœrœ nœ 'e ropa œrœ ye; gbambanœ nene, œrœ kœdœ œrœ á œendœnœ œ di nene. Œdœ 'e kœetepa kœyindœrœ nœ 'e kperœ, adja Ndjaba œ donga 'e, œ za moko dœ kœlisœtœ fœ 'e dœ lœko á Yisu œ kwatœ ye. ⁸ Œshe á 'e wuwu she dœ ala 'e nene kashe 'e yindœ ye, 'e wuwu she nene kashe 'e sœ dœ kœyindœrœ

ga ndœ ye. Mbœrœ tœnœ ataa, 'e sœ dœ egerœ yanga nœ mokɔ, á uzu œ li kœpandœ maranœ kɔ nene. ⁹ Gbambanœ nene, Ndjaba œ za kœshe fœ 'e bata œrœ tshamanda kœyindœrœ nœ 'e.

¹⁰ Aayi kœgbara o'o nœ Ndjaba pa lima o'o tœ upu nœ kœshenœ yé endje gbara o'o tœ upu nœ ɔtshɔ lœsu nœ Ndjaba ga ndœ 'e asœmœ. ¹¹ Gbambanœ nene, Ishiri nœ Kristu sœ lima pa endje yé œ gbara lima o'o fœ endje tœ upu nœ œrœ kanga á Kristu œ wu, œdœ ndje mokɔ á tshe gbɔ manda nœ. Aayi kœgbara o'onœ para lima awa kɔ adœke œne wusœ lœkɔnœ œdœ pe mara á œrœnœ asœmœ œ mbœrœtœ endje. ¹² Yé Ndjaba yi lima sœ nœ fœ aayi kœgbara o'o adœke, endje gbara lima o'onœ asœmœ tœ upu nœ endje dœ tœ endje nene kœshe tœ upu nœ 'e dá aayi kœgbara o'onœ gbara lima o'o á ngɔngɔ asœ aayi kœyisœ ɔtshɔ O'o nœ Yisu Kristu na dœ tœnœ fœ 'e. Endje yi lima sœ nœ lœ awa nœ ɔtshɔ Ishiri á Ndjaba vwa lima she kœtœ ɔa lafo, yé ngɔngɔ asœke aandjelu sœ ndje dœ yanga mbœrœ kœwusœ nœ.

Mara kœmbœrœtœ uzu á za yanga fœ Ndjaba

¹³ Mbœrœ tœnœ ataa, 'e guma gbetshelœ nœ 'e mbœrœ kœmbœrœ akwa fœ Ndjaba. 'E dœ agbozu tshapa undu 'e dœ tœ 'e yé 'e ko lœsu 'e kɔ ga pa ɔtshœrœ* á 'e gbɔ dœ lœkɔ á Yisu Kristu œ kwatœ ye. ¹⁴ Bata e'e kœdœ agbolo kœdji o'o ama Aba 'e, 'e zaza lœsu 'e ga pa œrœ nœ anga 'e nene bata á sœ lima utshunœ adœke 'e wusœ œrœ. ¹⁵ Kashe bata tsheneke á tshe 'e 'e, œshe kœdœ Ɔeyerœ Ndjaba, œ li adœke e'e, 'e sœ ndje yerœ lœ mara kœmbœrœtœ nœ 'e kɔ. ¹⁶ Mbœrœ tœnœ dá endje sú ala Buku nœ Ndjaba adœke: «'E sœ yerœ gbambanœ nene, mœ sœ yerœ.»

¹⁷ Yé œdœ 'e kœsœ kœ'e Ndjaba adœke Aba lœkɔ á 'e kœsœ kœza avwala nœ 'e fœ she, œ li adœke 'e kpa awa ye lœ olo kœsœ nœ 'e pa ɔshɔ mbœrœ tshe wuwu tshatshu uzu nene, kashe tshe wa o'o nœ uzu dœ uzu kœli dœ akwa nœ ye. ¹⁸ 'E wusœ nœ adœke mara kœmbœrœtœ 'e utshunœ á 'e gbɔ lima manda aata 'e gaga nene. Ndjaba she 'e lœ nœ kɔ, tshe sheshe 'e dœ œrœ á ndi bata ngendja too œrœ nene. ¹⁹ Kashe tshe she 'e dœ indji Kristu á amanœ gbɔ waa. Tshe sœ bata aya pata á anga œrœ kote ye ndindi bale nene, á œndœ uburu teasho gugu tœ ye nene. ²⁰ Ndjaba ke lima she utshunœ adœke tshe mbœrœ tshapashɔ, yeka á mbœrœ adœke tshe na dœ ndɔngɔlɔ oshonœ asœke tœ upu nœ 'e. ²¹ Lœ awa nœ ye, 'e sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Ndjaba á tshe shé she lœ kuzu, yé á za mokɔ fœ she dœ mara adœke kœyindœrœ nœ 'e œdœ pe lœsu 'e sœ ga pa Ndjaba.

²² 'E wuta yerœ mbœrœ á 'e tetœ kœza adja o'o ga tœ akwa. Ɔtœnœ dá sœ kœvwa 'e adœke 'e sœ dœ adja kœyindœsho, ataa 'e kakatœ nœ nene, 'e yindœtœ 'e ugurutœ 'e dœ lœsu 'e djigi. ²³ Gbambanœ nene, Ndjaba zu 'e tœ bishanœ lœ awa nœ o'o ama ye á dœ soro, á sœpe ungu dœ ungu. Kashe œ sœsœ lœ awa nœ uzu á tshe tshu nene. ²⁴ Endje sú ala Buku nœ Ndjaba adœke:

«Azu para kɔkɔ sœ bata a'eara ɔyo,
mokɔ nœ endje sœ bata ndɔkɔ a'eara ɔyo:
a'eara ɔyo œ œɔ yé ndɔkɔnœ œ yo.

²⁵ Kashe o'o ama Gbozu Ndjaba œ sœpe waa dœ waa.»

Andaa o'onœ asœmœ, œtœnœ kœdœ ɔtshɔ O'onœ á endje yisœ nœ fœ 'e.

* **1.13** 1.13 ɔtshœrœnœ asœ kœdœ œneke á azu œ gbɔ bata ndangba ɔtshɔ lœsu nœ Ndjaba dœ lœkɔ kœkwa Yisu Kristu

2

¹ Mbœrœ tœ nœ ataa, 'e katœ ekperœ kœ, dœ kœfara osho kœ œdœ úkú, dœ mara wulapatshœ kœ, dœ egerœ ogo kœgbo œrœ, dœ ndje kœpa ekpe o'o ga tœ uzu kœ ti ye. ² Kashe 'e sœ b̄ata awaya. Endje sœ kolœ dœ ogo kœa ŋgœ ayi endje, ŋgœnœ á li adœke 'e para kœdœ adja o'o yekane á 'e kœgerœ á kœgbo kœshe. ³ Gbambanœ nene, œ sœ b̄ata á endje s̄u ala Buku nœ Ndjaba adœke: «'E wusœ nœ dœ tœ 'e adœke adja Gbozu sœ dœ ōtshœnœ.»

Badja soro mbœrœ anda nœ Ndjaba

⁴ 'E na ga ndœ ye, œshe kœdœ badja soronœ á azu za lima vwi'i kashe Ndjaba ke lima, yé œ wu adœke amanœ gbœ waa. ⁵ 'E'e ndje atamœ, 'e wuta b̄ata badja soro á Ndjaba sœ kœmbœrœ tœnœ dœ anda á Ishiri nœ ye sœ lœ nœ. Tshe fa 'e tœ ayerœ anganga Ndjaba, mbœrœ á 'e kœko tokóró nœ Ishiri neke á za yanga fœ she lœ awa nœ Yisu Kristu. ⁶ Gbambanœ nene, endje s̄u ala Buku nœ Ndjaba adœke:

«'E wu, mœ ke anga badja á anda œ shi mbœrœ tœnœ, á amanœ gbœ waa á za tœ b̄a lakpi Siyona

mbœrœ kœmœ anda nœ mœ ga pa nœ.

Uzu kœ á tshe za lœsu ye ga pa nœ, tshe gbœ tshula bale nene.»

⁷ Mbœrœ 'e á 'e yindœ ye asœmœ, tshe sœ b̄ata badja á amanœ gbœ waa; kashe mbœrœ azu á endje yiyindœ ye nene, ádá badjanœ asœmœ gugu nene. Endje su ala Buku nœ Ndjaba adœke:

«Badjanœ á aayi kœmœ anda vwaratœ endje tœnœ wuta badja á anda œ shi mbœrœ tœnœ.»

⁸ Endje kpa su ndje adœke:

«Badjanœ asœmœ, azu œ ko ada endje tœ tœnœ,

yé œ ko endje vesho.»

Endje sœ kœko ada endje tœ tœnœ mbœrœ á endje sœsœ kœyindœ kœdji o'o ama Ndjaba nene. Ataa œrœ á yi lima ndœ kœmbœrœtœ ye fœ endje asœmœ, dá na asœmœ.

⁹ Kashe e'e, 'e kœdœ azu tshelœ mara á Ndjaba ke. 'E'e kœdœ anganga nœ Gbozu. 'E'e kœdœ ayerœ azu nœ Ndjaba, á tshe ke 'e adœke 'e gbara ōtshœrœ á tshe mbœrœ fœ azu. (Eshe dá gbota 'e lœ ubu osho mbœrœ kœko 'e ga lœ mokœ nœ ye á ropa nœ ye. ¹⁰ Utshunœ, 'e doédœ lima azu nœ Ndjaba nene; kashe ngœngœnœ asœ, 'e wuta azu nœ ye. Utshunœ, Ndjaba wuwu lima oyo 'e nene; kashe ngœngœ asœ, tshe wu oyo 'e ye.

'E'e kœdœ akanga nœ Ndjaba

¹¹ Aaya mœ á mœ yindœ 'e waa, 'e sœ b̄ata azu á endje sœ kœroro tœnœ, azu á endje dœ agene pa ōshœ. Atamœ, mœ sœ kœmi upu fœ 'e adœke: 'e vwaratœ 'e tœ ekpe gbetshelœ nœ œkœ á sœ kœnga koshe dœ ishiri 'e. ¹² 'E mbœrœtœ 'e dœ ōtshœnœ ugurutœ ayingba Yisu. Ataa œdœ endje kœpa adœke e'e kœdœ azu kœmbœrœ ngbĩndĩrœ gbaa, endje wu ōtshœ akwa nœ 'e á 'e mbœrœ yé endje donga Ndjaba lœkœ á tshe kœkwatœ ye.

¹³ 'E lise agbozu tshapa ōshœnœ asœke mbœrœ 'e kœdœ azu nœ Gbozu Yisu, œdœ ndje gbozugo á tshe sœ pa azu para kœkœ asœmœ, ¹⁴ ndje dœ pe agbozu á tshe vwa endje ndœ kœza djofele fœ aayi kœmbœrœ ngbĩndĩrœ endje dœ kœdonga aayi kœmbœrœ ōtshœrœ asœmœ. ¹⁵ Gbambanœ nene, Ndjaba yindœ nœ adœke 'e mbœrœ ōtshœrœ yeka azu á endje ndi lœ ekperœ á wuwusœ œrœ nene, kœsœsœ dœ o'o ndœ kœpa tœ upu nœ 'e nene. ¹⁶ 'E mbœrœtœ 'e b̄ata azu á endje kpa doédœ akanga nene. Kashe adja œneke kpa

zaza awa fœ 'e kœmbœrœ ekperœ nene, kashe 'e mbœrœtœ 'e ɓata akanga nœ Ndjaba. ¹⁷ 'E lisœ azu para kœkœ yé œ yindœ aaya 'e. 'E kpa awa Ndjaba, yé œ lisœ gbozogu nœ 'e.

A mbœrœ mara œrœ nœ Kristu

¹⁸ 'E dœ aayi akwa, 'e lisœ ayengœ 'e. 'E lili kolœ œsœ endjeneke á endje sœ dœ ɔtshœnœ ndje dœ endjeneke á endje sœ dœ ɔtshœ ɓsu nene, kashe 'e li ndje sœ endjeneke á endje sœ dœ œgbœ ɓsu. ¹⁹ Gbambanœ nene, œdœ uzu kœru ɓsu ye lœ œrœ kanga á lili má adœke tshe wu nene mbœrœ kœkpa awa Ndjaba, œ ga waa. ²⁰ Ataa, ɔtshœrœ gadœ dá uzu œ gbœ œ kœsœ adœke tshe wu oyo mbœrœ kœmbœrœ ekperœ á? Kashe œ kœsœ adœke tshe wu oyo mbœrœ á tshe mbœrœ ɔtshœrœ, œ sœ dœ ɔtshœnœ tœ ala Ndjaba. ²¹ Asœmœ kœdœ œrœ á Ndjaba e 'e mbœrœ tœnœ, gbambanœ nene Kristu dœ tœ ye wu lima oyo mbœrœ 'e. Tshe yisœ awa fœ 'e adœke, 'e wu mara á tshe mbœrœ lima asœmœ yé œ mbœrœtœ 'e ndje liaka nœ. ²² Tshe mbœmbœrœ lima ekperœ nene yé wala hiaru wuwuta lima lœ ama ye nene. ²³ Azu gu she, kashe tshe gigi fœ endje nene. Endje mbœrœ œgbœ œrœ ga tœ ye, yé tshe susuku dœ uzu nene kashe tshe za lima tœ ye fœ Ndjaba á tshe wa o'o dœ adjapu. ²⁴ Lœkœ á endje wo lima she pa kurushi, tshe za lima agba ekperœ nœ azœ ga pa ye. Tshe mbœrœ lima ataa yeka á a kœwuta azu á endje tshu tœ œneke á dœ ekperœ yé á sœ dœ soro ndœ kœmbœrœ œrœ á sœ ndjii. (Eshe, á ukunœ á tshe gbœ asœmœ, œ she 'e. ²⁵ Gbambanœ nene, 'e sœ lima ɓata apata á endje djingili awa; kashe ngœngœnœ asœke, 'e fatœ 'e ga ndœ ayi kœgbœndœ apata, á tshe kœdœ ayi kœgbœndœ ishiri 'e.

3

O'o tœ upu nœ ayashe dœ ayakoshe

¹ 'E'e dœ ayashe ndje, 'e lisœ aakœ 'e mbœrœ œ kœsœ adœke anga endje vwaratœ endje tœ kœdji o'o ama Ndjaba, yé œdœ 'e kœyiyi ndje sœ o'o ama Ndjaba fœ endje nene gbœ, endje fatshalœsu endje mbœrœ kœmbœrœtœ nœ 'e dœ awo endje, ² kœwu kolœ okporo mara kœmbœrœtœ nœ 'e œdœ ndje pe mara á 'e sœ kœlisœ endje. ³ Adja kœga nœ 'e mama kolœ tœ ye ɓa ushu nene: ɓata mara kœguma dœ sukumu 'e, dœ kœverœ œrœ á endje mbœrœ dœ œrœ ga tœ 'e, ndje dœ kœverœ lœba á ga waa. ⁴ Kashe œ li adœke, a sœ dœ kœga á zatœ ye yiwa tœnœ ɓa tœ ɓsu azœ. Asœmœ kœdœ kœga neke á ndi nene: kœsœ dœ ɓsu ziti œdœ kœsœ gee, œtœnœ dá amanœ gbœ waa tœ ala Ndjaba. ⁵ Atamœ dá ayerœ ayashe liya utshunœ á endje ko lima ɓsu endje ga tœ Ndjaba, á sœ lima kœlisœ aakœ endje, endje guma lima tœ endje dœ maranœ asœke. ⁶ Bata Sara á tshe dji lima o'o akœnœ dœ Abrayamo, yé á e lima she gbozu nœ ye. 'E wuta ayawuru nœ ye œ kœsœ adœke 'e sœ kœmbœrœ ɔtshœrœ yé œdœ 'e kœkakatœ 'e ti adœke anga œrœ bale za awa tœ 'e nene.

⁷ 'E dœ ayakoshe ndje, lœ kœsœ nœ 'e dœ awo 'e, 'e wusœ nœ adœke endje kœdœ amœ azu kœropa 'e. 'E lisœ endje, mbœrœ endje ndje, endje gbœ soronœ á Ndjaba œ za fœ azu awa bale dœ 'e. 'E mbœrœ ataa yeka anga œrœ bale kœkukundœ avwala nœ 'e ga ndœ Ndjaba nene.

'E wu oyo tœ upu nœ kœmbœrœ œrœ á sœ ndjii

⁸ Ndangba o'o nœ mœ fœ 'e kœdœ adœke, e'e para kœkœ 'e sœ dœ gbetshelœ bale, 'e sœ dœ ɓsu kœti kane anga 'e, 'e yindœtœ 'e ɓata aaya azu, 'e wu oyo anga 'e yé œ kotœ 'e ga ati. ⁹ Adja 'e gigi ekperœ manda ekperœ nene, 'e gugu

ndje azu neke á endje gu 'e nene. Kashe 'e to kane 'e ga pa endje gbambanœ nene, mbœrœ tœnœ dá Ndjaba e 'e adœke œne to kane œne ga pa 'e. ¹⁰ Œ sœ bata œneke á endje sú ala Buku nœ Ndjaba adœke:

«Uzu á tshe kœyindœ kœsœ dœ otshœ soro,
yé œ sœ dœ yanga pa œshœnœ asœke,
œ li adœke adja tshe gbœndœ tima ye tœ ekpe o'o,
yé œ gbœndœ ama ye tœ kœpa wala.

¹¹ Œ li adœke tshe katœ kœmbœrœ ekperœ,
yé œ mbœrœ kolœ otshœrœ.
Tshe mbœrœ dœ mara kœ adœke,
œne sœ dœ kœsœ gee dœ azu yé œ shi gbi.

¹² Gbambanœ nene, ala Ndjaba sœ pa azu á endje sœ ndjii,
yé utu ye sœ ndœ kœdji avwala nœ endje,
kashe tshe fa tshaangba ye fœ aayi kœmbœrœ ekperœ.»

¹³ Œdœ dá mbœrœ ekperœ fœ 'e œdœ 'e kœzatœ 'e djigi ndœ kœmbœrœ otshœrœ a? ¹⁴ Œdœ azu kœsœ kœmbœrœ œrœ kanga fœ 'e mbœrœ á 'e sœ kœmbœrœ œrœ á sœ ndjii, 'e sœ dœ yanga. 'E kpakpa awa endje bale nene yé 'e koko lœsu 'e ga lafo nene. ¹⁵ Kashe 'e tepa Kristu ga tœ lœsu 'e bata œyœrœ Gbozu nœ 'e. 'E gumatœ 'e œlœ dœ œlœ mbœrœ kœpa ádá á 'e za lœsu 'e ga pa Kristu fœ azu á endje yu 'e tœnœ. ¹⁶ Kashe 'e gi o'o fœ endje dœ œmœ lœsu, dœ kœlisœ endje œdœ pe otshœ gbetshelœ yekane azu á endje sœ kœpa adœke e'e kœdœ ekpe azu, á sœ kœpatœ otshœ 'e kœgbo tshula. ¹⁷ Kashe œ sœ dœ otshœnœ adœke 'e wu œrœ kanga tœ upu nœ otshœrœ á 'e sœ kœmbœrœ tœnœ œdœ Ndjaba kœyindœ nœ. Œneke asœ da ga kœropa kœwu œrœ kanga manda kœmbœrœ ekperœ.

¹⁸ Gbambanœ nene, Kristu dœ tœ ye tshu lima awa bale ngbewo lœ kumu ekperœ nœ azu, œshe á tshe sœ ndjii tshe tshu mbœrœ azu á endje sœsœ ndjii nene, mbœrœ kœkœ 'e na tœnœ ga ndœ Ndjaba. Endje wo kolœ undu ye kashe tshe she lœ kuzu dœ gbœgbœ nœ Otshœ Ishiri. ¹⁹ Yé dœ gbœgbœ nœ Ishirinœ asœmœ, tshe na ndœ kœyisœ œrœ fœ aishiri endjeneke á endje lœ lœ kánga 6a lœ ogo nœ akuzu. ²⁰ Endje vvara lima tœ endje tœ kœdji o'o ama Ndjaba kashe Ndjaba kate lima endje dœ ugu lœsu dœ lœkœ á Nowa sœ lima kœmbœrœ egerœ agba á kolœ azu teasho, mindu dœ votœ li lima ga lœ nœ yekane á she lima la ngunœ. ²¹ Ungunœ asœmœ má batisimu á she 'e lœ ekperœ nœ 'e ngœngœ asœ: ungunœ œ djutœ uburu tœ undu uzu nene, kashe œ she uzu œdœ tshe kœzatœ ye fœ Ndjaba dœ otshœ gbetshelœ. Batisimunœ she 'e mbœrœ á Yisu Kristu she lœ kuzu ye. ²² Tshe gu ga lafo yé œ sœ ga ati ga pa kuni Ndjaba. Tshe kœdœ Gbozu tshapa aandjelu, ga pa tshagbozu kœ œdœ ga pa gbœgbœ kœ 6a lafo.

4

A katœ ongboro mara kœmbœrœtœ nœ azœ lima utshunœ

¹ Ataa, bata á Kristu wu oyo lœ œkœ ye, œ li adœke 'e sœ dœ gbetshelœ nœ kœru lœsu lœ œgbœ œrœ bata œnœ ye. Gbambanœ nene, uzu kœ á tshe sœ kœwu oyo lœ œkœ ye, katœ kœmbœrœ ekperœ ngbewo. ² Mbœrœ tœnœ ataa, 'e kpa nana manda ogo nœ œkœ nene kashe 'e mbœrœ œrœ á Ndjaba yindœ nœ lœ udu soro 'e pa œshœnœ asœke. ³ Lima utshunœ, 'e mbœrœ lima œrœ á azu á endje wuwusœ Ndjaba nene sœ lima dœ yanga kœmbœrœ tœnœ. 'E sœ lima kœmbœrœ angba budu, kœza lœsu 'e ga pa œrœ nœ anga 'e, kœndjo œrœ œrrr adœke œ mbœrœ 'e, kœzi œrœ dœ pe kœndjo œrœ dœ wuma tœpanœ kpuru,

kœdonga lima andjaba á doé ekperœ á gaga nene. ⁴ Kashe ngôngo asœ, azu á endje wuwusœ Ndjaba nene za ama endje ti aso tœ kœwu 'e yé œ tetœ kœgu 'e mbœrœ á 'e kpa sœsœ kœngbœtœ 'e doé endje lœ kœmbœrœ kœngba œrœ tshulanœ alcœmœ nene. ⁵ Andaa ɔɔ bale, endje pa o'o tœ mara kœmbœrœtœ endje fœ Ndjaba á tshe gumatœ ye ndœ kœwa ngbanga pa azu á endje sœ doé soro ndje doé azu á endje tshu. ⁶ Mbœrœ tœnœ ataa, tshe yi ndje lima sœ ɔtsho O'o fœ akuzu adœke manda kœwa ngbanga pa endje ɔata azu, endje sœ doé soro ɔata Ndjaba lœ awa nœ fshiri.

Mara kœmbœrœtœ nœ azu nœ Kristu

⁷ Ɔrœ kɔ ndo kœwuta ga tœ ndangɔnœ ye. 'E ma kœwusœtœ yé œ doé agbozu tshapa undu 'e adœke 'e kœli tœ kœza avwala nœ 'e fœ Ndjaba. ⁸ Utshunœ kɔ, œ li adœke 'e yindœtœ 'e ugurutœ 'e doé lœsu 'e bale. Gbambanœ nene, kœyindœshonœ asœ œ za awa fœ 'e adœke 'e djerœndœ ekperœ ndjoro. ⁹ Ɔ li adœke 'e za osho kœsœ fœ anga 'e kashe 'e mbœmbœrœ doé kœpulœma 'e nene. ¹⁰ Bata á Ndjaba ko 'e tœ aayi kœgbœndœ œrœ nœ ye, yé á to gbœgbɔ liakanœ fœ 'e asœmœ, œ li adœke uzu doé uzu za gbœgbœnœ ga tœ akwa mbœrœ kœti kane anganœ. ¹¹ Ɔdoé anga uzu ugurutœ 'e kœsœ kœpa o'o, œ li adœke tshe pa o'o á to ɔa ndœ Ndjaba. Yé uzu nœ kœmbœrœ akwa fœ azu, tshe mbœrœ doé gbœgbɔ á Ndjaba za fœ she. 'E mbœrœ adœke mara kœmbœrœtœ 'e lœ œrœ kɔ donga Ndjaba lœ awa nœ Yisu Kristu, á tshe sœ doé mokɔ, doé gbœgbɔ neke á sœ waa doé waa. Ame!

'E ru lœsu 'e lœ œgbœrœ ɔata azu nœ Kristu

¹² Aaya mœ á mœ yindœ 'e waa, 'e zaza ama 'e ti aso mbœrœ œgbœrœ á na ga ndœ 'e nene. 'E wuwu ndje ɔata anga œrœ kpi nene. ¹³ Kashe œ kœsœ adœke 'e wu oyo ɔata á Kristu wu lima, 'e sœ doé yanga adœke lœkɔ á mokɔ nœ ye œ matœ endje, e'e ndje, 'e sœ doé yanga kœropa nœ kpuru. ¹⁴ Ɔdoé endje kœpa ekpe o'o ga tœ 'e mbœrœ á 'e kœdoé azu nœ Kristu, 'e kœdoé azu nœ yanga. Gbambanœ nene, fshiri nœ Ndjaba á sœ doé mokɔ asœmœ sœ pa 'e. ¹⁵ Adja anga uzu bale ugurutœ 'e wuwu oyo mbœrœ á tshe kœdoé ayi kœwo azu, too ayi angba, too ayi kœmbœrœ ngbindirœ, too ayi kœli ga lœ o'o nœ azu nene. ¹⁶ Kashe œdoé tshe kœwu oyo mbœrœ á tshe doé uzu nœ Kristu, adja tshe sœsœ doé tshula tœnœ nene, tshe donga Ndjaba mbœrœ i'irinœ á endje za ga pa ye.

¹⁷ ɔɔ kœwa ngbanga nœ Ndjaba tɔ, yé tshe tetœ kœwa tœnœ utshunœ pa azu nœ ye. Ɔ kœsœ adœke tshe tetœ kœwa ngbanganœ pa azœ, ataa azu á endje vwaratœ endje tœ kœyindœ ɔtsho O'o, endje ka kpœeta a? ¹⁸ Ɔ sœ ɔata á endje sú ala Buku nœ Ndjaba adœke:

«Ɔ kœsœ adœke uzu á tshe sœ ndjii œ wu oyo utshunœ yekane á Ndjaba œ she she,
ataa œrœ gadé dá wuta ga tœ uzu á tshe vwaratœ ye tœ Ndjaba œdoé uzu kœmbœrœ ekperœ a?»

¹⁹ Mbœrœ tœnœ ataa, azu á endje sœ kœwu oyo mbœrœ endje sœ kœmbœrœ œrœ á Ndjaba yindœ nœ, œ li adœke endje sœpe kœmbœrœ ɔtshœrœ yé œ za lœsu endje djigi ga tœ Ndjaba á tshe mbœrœ œrœ kɔ, á tshe yayapa o'o ama ye nene.

5

O'o tœ upu nœ aayi kœgbœndœ azu nœ Ndjaba

¹ Mœ sœ kæmi upu fœ agbozu Ikrizia ugurutœ 'e. Cœmœ kædœ ndje gbozu Ikrizia бата 'e, mœ wu cœrœ kanga á Kristu wu dœ ala mœ yé mœ gbœ ndje bala mokœnœ á ndo tœ kæmatœ ye asœmœ. ² 'E gbœndœ azu nœ Ndjaba á tshe ko endje fœ 'e бата aayi kægbœndœ apata œ mbœrœ. 'E mbœmbœrœ akwancœ бата endje vwa 'e ndœ kæmbœrœ tœncœ dœ œgbœ nene, kashe 'e mbœrœ dœ lœsu 'e bale бата á Ndjaba yindœ nœ. Adja 'e gbœgbœndœ endje dœ gbetshelœ nœ kægbœ cœrœ ndjoro lœ kumu endje nene, kashe 'e zatœ 'e kœ ndœ kæmbœrœ tœncœ. ³ Adja 'e zazatœ 'e ga pa endjeneke á Ndjaba ko endje fœ 'e asœmœ бата agbozu nene, kashe 'e dœ azu kæyisœ mara œtshœ neke á sœ tœ œtshœnœ fœ endje. ⁴ Yeka lœkœ á egerœ Ayi kægbœndœ apatancœ kækwa bala tœ ye, á tshe kæœkœ cœrœ tshangbancœ á dœ kpoto mokœ, á ndi nene fœ 'e.

⁵ Awa bale, 'e dœ amodo, 'e liseœ agbozu Ikrizia. 'E dœ azu para kœkœ, 'e zatœ 'e ga ati lœ kæœœ 'e dœ anga 'e; gbambancœ nene, endje sú ala Buku nœ Ndjaba adœke: «Ndjaba vwaratœ ye tœ azu egerœ kumu, kashe tshe ma œtshœ lœsu ga ndœ azu kæzatœ endje ga ati.» ⁶ 'E zatœ 'e ga ati ga tshagudi kane gbœgbœ nœ Ndjaba, adœke tshe ko 'e ga lafo dœ lœkœ á tshe guma. ⁷ 'E katœ gbetshelœncœ á za oyo fœ 'e kœ fœ Ndjaba; gbambancœ nene, tshe to cœrœ á 'e gbe dœ tœncœ fœ 'e.

⁸ 'E dœ agbozu tshapa undu 'e, yé ala 'e gbœ kane! Gbambancœ nene, Satana á tshe kædœ yingba 'e sœ kæfa djezœ tœ osho kœ бата bamara kæpara uzu ndœ kæœsuru tshelœ ye. ⁹ 'E vwaratœ 'e tœ ye yé œ ka ngbiri lœ kæyindœrœ nœ 'e. 'E wusœ nœ adœke, oyœncœ á 'e wu asœke, anga anga 'e dœ aayi kæyindœrœncœ lœ ndje kæwu tœncœ pa tshapashœ asœ djigi. ¹⁰ Ngœngœ asœ 'e sœ kæwu oyo yé œndœncœ œ di nene, kashe Ndjaba á tshe sœ dœ œtshœ lœsu kœ, á tshe 'e 'e kængbœtœ 'e bale dœ Kristu lœ mokœ á ka nene, tshe kpa guma 'e dœ tœ ye manda kæwu oyo teasho tœ 'e, tshe mbœrœ adœke 'e mœmœ lœ kæyindœrœ nene, tshe to gbœgbœ fœ 'e adœke 'e kæœshi gbi. ¹¹ Kaka tshe dœ Gbozu ga pa cœrœ kœ waa dœ waa. Ame!

Ndœngœlœ o'o

¹² Mœ su ondo mbetinœ asœ fœ 'e lœ awa nœ aya azœ dœ Sila, á tshe zatœ ye djigi fœ Ndjaba. Mœ yindœ kæœza kœru lœsu fœ 'e, œdœ ndje kæœpa o'o tœ upu nœ œtshœ lœsu nœ Ndjaba á dœ adjapu, adœke 'e shi ngbiri lœ nœ.

¹³ Azu Ikrizia lœ Babilone 6a ke á Ndjaba ke endje ndje бата 'e asœmœ vwa abala fœ 'e. Gbolo nœ mœ ndje dœ Marke vwa abala fœ 'e. ¹⁴ 'E za abala kæyindœsho nœ mœ ga ugurutœ 'e бата aaya azu.

Kaka Ndjaba za kæœœ gee fœ 'e para kœkœ, e'e á 'e ngbœtœ 'e bale dœ Kristu.

Bisha mbeti noe Petro Tshatshu o'o

Asœke kœdœe bisha mbeti á Petro sú fœ ayindœ Yisu. Petro pa adœke anga azu li lima 6a ndœ ayindœ Yisu yé œe yisœ œœe á sœe kpi tœe Ɔtsho O'o á œene yi lima sœe noe. Azunœ asœmœe lœe kœmbœœœe œœe á endje yindœ noe yé œe sœe kœpa adœke Yisu kpa kwatœe ye nene. Petro kpa pa adœke soro uzu noe Ndjaba sœe adœke œe za yanga fœe Ndjaba. Ɔtœnœe dá Yisu yi lima sœe noe fœe azu á endje sœe lima dœe she lœkœ á tshe sœe lima adja pa œshœnœe asœke. ƆE li adœke endje za o'œnœe asœe ga lœe kumu endje.

Mbetinœ asœke li kœeyisœe o'o fœe ayindœ Yisu noe kpesheke. Gbambanœe nene, azu kœeyisœœœe dœe wala lœe ndje kpesheke zœe. Endje sœe kœendi gbetshelœe noe anga azu noe Kristu. Kaka mbetinœ asœke za kœœru lœsu fœe endje adœke endje sœœpe dœe kœeyindœœœe ga ndœe Gbozu Yisu Kristu waa dœe waa. Adja azunœe asœmœe gbogbota endje lœe œœe á endje za lœsu endje ga pa noe nene.

Mbetinœ kurutshelœœe ye atake:

- Abala (1.1-2)
- Mara soro noe azu noe Kristu (1.3-11)
- Kœeshi gbi lœe œœe á endje yisœe noe fœe 6œe (1.12-21)
- Azu á endje yisœe œœe á sœœsœe ndjii nene (2.1-22)
- Adja Yisu œe kwa bala tœe ye (3.1-18)

Abala

¹ Ɔmœe Shimu Petro, ayi akwa noe Yisu Kristu œœdœe ndje ayi avwa noe ye, mœe sœe kœesu mbetinœe asœe fœe e'e á e'e wuta aayi kœeyindœœœe. 'E gbœ kœeyindœœœe á amanœe gbœ waa, awa bale 6ata 'a lœe awa noe Ndjaba noe azœe á tshe sœe ndjii œœdœe Yisu Kristu Ayi kœeshe azœe. ² Kaka 'e sœe dœe egerœe kœœsœe gee lœe awa noe kœœwusœe Ndjaba œœdœe Gbozu noe azœe dœe Yisu, yé endje ma œtsho lœsu noe endje ga ndœe 'e tœpanœe kpuru.

'E pa avwara adœke mara kœœmbœœœœœe 'e sœe dœe œtshœnœe

³ Dœe gbœgbœ noe ye œœnœe Ndjaba, Yisu Kristu to œœœe kœe á li dœe azœe lœe soro ndje dœe œtsho mara kœœmbœœœœœœsho utshu Ndjaba. Ɔshe dá e azœe lœe awa noe mœkœe noe ye dœe tœe ye, á mbœœœe adœke a wusœe ye ndje dœe œtsho akwa noe ye. ⁴ Ataa, tshe kœe œœœe á amanœe gbœ waa á tshe pa lima ndœe kœœkœe fœe azœe yekane lœe awa noe kœœgbœ tœœnœe, á 'e kœœli kœœwuta lœe ekperœe tshapashœnœe á azu sœe dœe ogo kœœmbœœœœœœ tœœnœe á ndi endje asœœmœe, yé 'e kœœza mara noe œœne dœe Ndjaba. ⁵ Mbœœœœœœ tœœnœe ataa, 'e pa avwara adœke 'e za œtsho kœœmbœœœœœœsho ga pa kœeyindœœœœœœ noe 'e. Ga pa œtsho kœœmbœœœœœœsho noe 'e asœœmœe, 'e dœe azu noe kœœwusœœœœœœ. ⁶ Ga pa kœœwusœœœœœœ, 'e dœe agbozu tshapa undu 'e; ga pa noe, 'e sœe dœe kœœru lœsu. Ga pa kœœru lœsunœe, 'e zatœe 'e djigi ndœe kœœmbœœœœœœ akwa fœe Ndjaba. ⁷ Ga pa noe, 'e sœe dœe kœeyindœœœœœœ, yé œe sœe dœe ayo. ⁸ Gbambanœe nene, œœdœe 'e kœœsœe kœœmbœœœœœœ œœneke kœe œœ dœe œœ, œe za awa fœe 'e ndœe kœœmbœœœœœœ akwa á zu leyœ fœe Ndjaba. Ataa, œe mbœœœœœœ adœke 'e wusœe Gbozu noe azœe dœe Yisu Kristu. ⁹ Kashe uzu á tshe kœœsœœœœœ kœœmbœœœœœœœœœœœœ ye atake nene, tshe sœe 6ata uzu á ala ye bu á tshe sœe kœœta6a osho na tœœnœe. Tshe djœœœœœœe noe adœke Ndjaba djuto ekperœœœœe á tshe mbœœœœœœ lima kœe.

¹⁰ Ataa aaya mœ, 'e kpa pa avwaratœ 'e adœke 'e sœpe azu á Ndjaba e 'e, yé á ke 'e ascœmœ. ¹¹ Mbœrœ tœnœ ataa, sharapu œ gu nene, Ndjaba œ kœrœ awa fœ 'e tœ kœli ga lœ Ogo gbozu nœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu, Ayi kœshe azœ, yé 'e sœ 6a zœ waa dœ waa.

¹² Adánœ ataa, mœ kpa katœ kœpandœ œrœncœ alœke fœ 'e nene, ataa 'e wu 6alima sœ nœ yekane á shi gbi lœ adjapu á endje yisœ nœ fœ 'e ascœmœ. ¹³ Kashe mœ wu ndjii adœke, 6ata á mœ sœ damba lœ œkœncœ asœ, mœ sœ kolœ kœpa o'onœ asœke adœke 'e gbe dœ tœncœ œlœ dœ œlœ. ¹⁴ Gbambancœ nene, mœ wusœ nœ adœke olo kuzu mœ ndo ye 6ata á Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu yisœ nœ fœ mœ. ¹⁵ Kashe mœ mbœrœ kœ adœke manda kœtshu mœ, 'e li tœ kœgbœndœ o'onœ asœke tœ osho kœ.

Azu á endje wu mokœ nœ Kristu

¹⁶ 'A pa o'o fœ 'e adœke 'e wusœ mara á Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu œ kwatœ ye dœ gbœgbœ. O'onœ asœke dœdœ ndœmatoro á azu guma liaka gbetshelœ nœ endje nene. Kashe 'a wu she lœ mokœ nœ ye dœ ala 'a. ¹⁷ Gbambancœ nene, Ndjaba Aba donga she œ za mokœ fœ she, mokœ nœ ye ropœ œrœ kœ, yé á pa lima adœke: «Tsheneke kœdœ Gbolo nœ mœ á mœ yindœ ye waa, mœ sœ dœ yanga mbœrœ she.» ¹⁸ Adja a'a dœ tœ 'a, 'a dji lima tshamancœ asœ kœto 6a lafo lœkœ á 'a sœ lima tœ œsœncœ dœ she, 6a pa œyerœ kaga.

¹⁹ Ga pa œneke asœke, 'a wusœ nœ adœke o'o á aayi kœgbara o'o gbara lima ascœmœ, œtœncœ kœdœ adjapu. ²⁰ E li adœke 'e dara utu 'e ndœ kœdji kœgbara o'onœ ascœmœ, mbœrœ œ sœ 6ata miinda á tshi lœ ubu osho œrrr ga tœ kœkœrœ osho yekane á tombele kœtœ girigiri 6a tœ lœsu 'e.

²⁰ Utshunœ kœ, 'e wusœ nœ dœ œtshœncœ adœke, kœgbara o'onœ á aayi kœgbara o'o sũ 6a la Buku nœ Ndjaba ascœmœ, angancœ bale toto lœ gbetshelœ nœ endje dœ tœ endje nene. ²¹ Gbambancœ nene, o'o ama aayi kœgbara o'o toto lœ awa akwa nœ azu nene, kashe œtshœ Ishiri dá li ga lœ gbetshelœ nœ endje yekane á endje gbara o'o á to 6a ndœ Ndjaba ascœmœ.

2

Ala 'e gbœ tœ aayi kœyisœrœ dœ wala

¹ Utshunœ lima, aayi kœgbara o'o dœ wala wuta lima ga ugurutœ azu Israyele. Awa bale, aayi kœyisœrœ dœ wala œ wuta ndje ga ugurutœ 'e, yé œ yisœ œrœ á li tœ kœndi tshelœ kœyindœrœ nœ 'e. Endje vwaratœ endje tœ Gbozu á tshœ ko lima endje ga shu lœ ekperœ, yé manda aya olo endje gbota kuzu nœ gbaga ga pa endje. ² Azu ndjoro œ za awa œrœ tshula nœ endje ascœmœ, yé kpœlœ kumu endje, azu œ gu œsœ awa adja o'o nœ Ndjaba. ³ Aayi kœyisœrœ dœ walancœ ascœmœ, endje sœ dœ egerœ ogo kœgbœ œrœ waa. Endje pa wala mbœrœ kœbili dœ 'e yeka á kœgbœ œrœ tshakane 'e. Kashe Ndjaba wa 6a lima ngbanga pa endje ye, yé kuzu nœ gbaga sœ kœkate endje.

⁴ Gbambancœ nene, œdœ ndje aandjelu á endje mbœrœ lima ekperœ, Ndjaba wuwu lima oyo endje nene kashe tshe ko lima endje va ga lœ kudu owo, 6a tœ osho á bu kongorole dœ djingiri tœ endje. Tshe gbœndœ endje kœkate lœkœ á tshe wa dœ ngbanga. ⁵ ⁶ E sœ ndje ataa awa bale 6ata á Ndjaba wuwu lima oyo azu pa osho nene dœ lœkœ á endje vvara lima tœ endje tœ kœdji she. Kashe tshe mbœrœ lima adœke endje nduru dœ lœkœ nœ egerœ kœsu ungu pa œshœ djigi. Kashe tshe she lima kolœ Nowa á tshe sœ lima kœmindœ o'o á sœ ndjii, awa bale dœ anga azu mindu dœ bisha (7). ⁶ Manda

nœ, tshe wa lima ngbanga pa azu ogo Sodomo dœ pe Gomora yé œ sho lima endje dœ owo, yé endje ju lima kɔ. Tshe mbœrœ œneke lima tœ kœma œrœ á wuta mbatsha ga tœ aayi kœmbœrœ ekperœ kɔ. ⁷ Kashe Ndjaba she lima Lota, uzu á tshe sœ ndjii, á lœsu ye sœ lima kœka she tœ œrœ tshulanœ á azunœ sœ lima kœmbœrœ tœnœ. ⁸ Gbambanœ nene, uzunœ á tshe sœ ndjii, á sœ lima ugurutœ endje asœmœ, wu lima endje kœmbœrœ ekperœ ɔlɔ dœ ɔlɔ, yé œ dji lima endje kœpa ekpe o'o. Kashe ɓata œshe kœdœ lima uzu á tshe sœ ndjii, lœsu ye sœ lima kœka she tœ ekperœ nœ endje. ⁹ Asœke kɔ sœ kœma adœke, Gbozu Ndjaba wusœ kœmbœrœ adœke azu nœ ye wuta lœ ɔgbœrœ. Kashe tshe gbœndœ aayi kœmbœrœ ekperœ ndœ kœza djofele fœ endje dœ lœkɔ nœ kœwa ngbanga. ¹⁰ Utshunœ kɔ, tshe za ɔgbɔ djofele fœ aayi kœza ekpe awa nœ œkɔ, á endje vwaratœ endje adœke Ndjaba dœdœ Gbozu nœ œne nene.

Aayi kœyisœrœ dœ walanœ asœmœ gbe adœke awa akwa nœ œne dœ tœ œne li ye. Endje kœdœ aayi egerœ kumu, endje sœsœ dœ awa kœgu œsœ aayi mokɔ ɓa lafo nene. ¹¹ Andaa œdœ ndje aandjelu á endje ropa endje dœ egerœ gbɔgbɔ, endje papa o'o tœ kœgu œsœ aayi mokœnœ asœke utshu Ndjaba nene.

¹² Kashe azunœ asœmœ sœ ɓata agea á endje gugu dœ kœwusœrœ nene, á Ndjaba mbœrœ endje adœke azu gi uku endje, œ wo endje, yé endje fu. Endje sœ kœgu œsœ œrœ á endje wuwusœ ádánœ nene. Endje fu ɓata agea.

¹³ Endje gbɔ bala œrœ tshangba ekperœ kɔ á endje sœ kœmbœrœ tœnœ, endje sœ kolœ dœ yanga ndœ kœmbœrœ ekperœ dœ adja ɔlɔ. œdœ 'e kœsœ kœzi œrœ dœ endje tœ osho bale, endje sœ kœsœ dœ yanga kœbili 'e yé mara kœmbœrœtœ endje sœ kœndi 'iri 'e. ¹⁴ Ala endje fa kolœ ndœ kœmbœrœ angba budu, endje sœsœ kœmɔ dœ kœmbœrœ ekperœ nene yé endje sœ kœbili azu á endje mœmɔ ndœ kœmbœrœ ekperœ. Lœsu endje sú dœ ogo kœgbɔ œrœ. Ataa, Ndjaba œ wa ɔgbɔ ngbanga pa endje tako. ¹⁵ Endje katœ awa á sœ ndjii yé œ gu ndœ awa Balaame, gbolo nœ Bosœre á tshe yi lima ndœ kœgbɔ ngendja lœ awa nœ kœmbœrœ ekperœ. ¹⁶ Kashe Ndjaba gbagbara lima Balaame mbœrœ ekperœ á tshe mbœrœ. Mbœrœ mbarata á tshe papa o'o nene te lima tœ kœpa o'o fœ Balaame ɓata uzu, yé œ pakata ye adœke tshe gbagbara o'o iyinœ asœmœ nene.

¹⁷ Aayi kœyisœrœ dœ walanœ asœmœ sœ ɓata kumu ungu á œɔ, endje sœ ɓata yavuru á bu kpikpikpi, kashe œ ni nene. Ndjaba guma ɓalima osho kœsœ á bu kporokoto kœ vu dœ endje. ¹⁸ Endje sœ kœpa o'o á ádánœ gugu nene mbœrœ kœmatœ endje. Endje sœ kœgbota azu á endje wuta damba ngœngɔ ugurutœ azu á endje sœ lœ djingili, adœke endje kpa kwatœ endje ndœ kœmbœrœ œrœ tshula á undu endje sœ kœvwa endje ndœ nœ. ¹⁹ Endje sœ kœmindœ nœ adœke aayi kœza awa œne wuta tshakudu kanga ye, andaa endje kœdœ adja akanga nœ kœmbœrœ œrœ á yi osho ga lœ ufu œrœ. Gbambanœ nene, œdœ uzu kœtœpe œrœ deorrrr, tshe te kanga nœ œrœnœ asœmœ.

²⁰ Azunœ asœmœ wu lima sœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu á tshe kœdœ Ayi kœshe azœ, yé mbœrœ kœwusœrœnœ asœmœ, endje wuta lima lœ œrœ tshapashœnœ asœke á ndi azu. Kashe œ kœsœ adœke endje kpa kwatœ endje ndœ nœ yé á kpa kotœ endje djigi ga lœnœ dœ mara adœke gbœgbœnœ ropa endje, atamœ kœsœ nœ endje ngœngɔ asœ wuta tœ ekpenœ kœropa œneke lima utshunœ. ²¹ Gbambanœ nene, œ sœ má lima dœ œtshœnœ adœke endje wu lima sœ awa kœmbœrœ œtshœrœ nene. Kashe œ sœ tœ ekpenœ kœropa nœ mbœrœ endje á endje wusœ nœ yeka á manda nœ á endje kpa katœ œyerœ awa akwa nœ Ndjaba á endje yi lima sœ nœ fœ endje. ²² œneke á

mbœrœtœ endje fœ endje asœke li dœ gbaguru á pa adœke: «Yavoro ndja œ kpa kwatœ ye kœzi kœndja nœ ye» too ndje adœke: «Endje djutœ kote kœso yé katsha tshe kpa vvirítœ ye lœ kpata.»

3

Adjapu Gbozu œ kwatœ ye

¹ Aaya mœ á mœ yindœ 'e waa, asœke kpa kœdœ bisha mbeti á mœ su fœ 'e. Yé ƒala mbetinœ kœ bibisha asœke, mœ su o'o tœ kœjo 'e tœ upu á 'e wu ƒa lima sœ nœ adœke 'e wuta dœ œtshœ gbetshelœ. ² 'E gbe dœ o'onœ á ayerœ aayi kœgbara o'o pa lima utshunœ kane, yé œ gbe ndje dœ awa o'onœ á Gbozu á tshe kœdœ Ayi kœshe osho ko lima fœ 'e lœ awa nœ aayi avwa á tshe vwa lima endje fœ 'e. ³ Utshunœ kœ, 'e wusœ nœ adœke, ndo dœ lœkœ kœka bala tshapashœ, aayi kœmœ osho á endje sœ kœna manda ogo undu endje dœ tœ endje, endje wuta. Endje tetœ kœmœ 'e, ⁴ yé œ pa adœke: «Adja Yisu œ kwatœ ye liaka œneke á tshe pa lima zœ da a? Gbambanœ nene, aata azœ tshu ƒalima yé œrœ bale yayapatœ ye manda endje nene. Êrœ kœ sœpe kolœ liaka œneke á Ndjaba mbœrœ lima kœto tœ ali kœmbœrœ œrœ pa œshœnœ asœke.» ⁵ Azunœ á endje pa o'onœ asœke djærœndœ nœ adœke, lima utshunœ Ndjaba pa o'o yé tshalafœ dœ tshaati wuta. Tshē mbœrœ œshœnœ asœke lœ awa nœ ungu, yé œ sœ dœ gœgbœ mbœrœ ungu. ⁶ Yé Ndjaba ndi ndje lima tshapashœnœ asœke dœ awa nœ egerœ kœsu ungu á su lima pa osho djigi. ⁷ Kashe kolœ dœ o'o ama ye bale, tshe pa lima adœke œne gbœndœ tshalafœ œdœ tshapashœ nœ ngœngœ asœ ndœ kœsho tœnœ dœ owo dœ lœkœ á œne wa ngbanga œdœ dœ lœkœ kœndi aayi kœmbœrœ ekperœ.

⁸ Kashe 'e dœ aaya mœ á mœ yindœ 'e waa asœke, anga œrœ bale á li adœke 'e djærœndœ nœ nene dœke: Gbozu wu olo bale tœ ala ye ƒata ngbugu kutu bale, yé œ wu ndje ngbugu kutu bale tœ ala ye ƒata olo bale. ⁹ Gbozu gbegetœ ye tœ kœmbœrœ œrœ á tshe pa tœnœ nene ƒata anga azu œ gbe. Kashe tshe sœ dœ ugu lœsu ga ndœ 'e mbœrœ á tshe yiyindœ nœ adœke uzu bale ndi nene. Kashe tshe yindœ nœ adœke, azu para kœkœ fatshalœsu endje.

¹⁰ Olo kœkwa Gbozu œ sœ ƒata kœna ayi angba. Dœ olonœ asœmœ, tshalafœ œ yiwa yé anga ndavuru tshama œrœ œ ki. Owo œ ju œrœ tshalafœ para kœkœ yé œshœnœ asœ dœ pe œrœ tshapa nœ kœ œ ju. ¹¹ Yé ƒata œrœ kœ œ ju ataa, œ li dœ 'e kœdœ azu œdœ? 'E mbœrœ kotoo á soro 'e kœsœ yerœ a? 'E mbœrœ kotoo kœliscœ Ndjaba a? ¹² 'E kate olo kœwa ngbanga nœ Ndjaba yé 'e kpa pa avwara adœke olonœ wuta gbara. Olonœ asœmœ, owo œ tetœ kœju tshalafœ, yé œrœ tshelœnœ kœ œ tshanga. ¹³ Kashe a sœ kœkate tafo tshalafœ œdœ pe tshapashœnœ á Ndjaba pa lima o'o tœ nœ adœke œne mbœrœ asœmœ. Azu á endje sœ pa nœ œ dœ kolœ aayi kœmbœrœ œrœ á sœ ndjii.

O'o tœ upu nœ gbœdjela

¹⁴ Mbœrœ tœnœ ataa, 'e dœ aaya mœ á mœ yindœ 'e waa, lœ kœkate olonœ asœmœ, 'e pa avwara adœke œ gbœ 'e tœ azu á endje sœ ndjii, á Ndjaba œ gbœ œrœ bale tœ kœgbarœ 'e lœ kumunœ nene yekane á 'e kœsœ dœ kœsœ gee utshu ye. ¹⁵ 'E wusœ nœ adœke ugu lœsu nœ Gbozu nœ azœ kœdœ awa nœ kœshe 'e. Mbœrœ tœnœ dá aya azœ dœ Polo á a yindœ ye waa asœmœ su lima mbeti fœ 'e lœ awa nœ kœwusœtœ á Ndjaba za lima fœ she asœmœ. ¹⁶ Êtœnœ ndje dá tshe sœ kœpa tœnœ ƒala mbeti nœ ye para kœkœ, kashe áta ádœnœ gbœ waa tœ kœwu tshelœ katanœ kporo. Yé anga azu á endje wuwusœ œrœ nene, œdœ endjeneke á endje yayamba œrœ nene, endje sœ

kœfa tshelœ o'onœ dœ mara á lili nene. Endje mbœrœ 6a lima kolonœ ataa dœ anga angbi mbeti, endje sœ kœpara kuzu dœ tœ endje.

¹⁷Atamœ e'e dœ aaya mœ á mœ yindœ 'e waa, mœ va otœnœ fœ 'e utshunœ ye. Ala 'e gbœ adœke azunœ á endje vwaratœ endje tœ awa akwa nœ Ndjaba asœmœ kœfafara 'e yeka á kœko 'e vesho nene; yé endje gbogbota 'e lœ œrœ á 'e za lœsu 'e ga pa nœ nene. ¹⁸Kashe œ li adœke 'e sœ kœgerœ lœ otshœ lœsu œdœ lœ kœwusœrœ nœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu, Ayi kœshe azœ. Kaka tshe gbœ mokœ ngœngœ asœke, ndje waa dœ waa! Ame.

Ali mbeti nœ Yowane Tshatshu o'o

Azu sœ kœgbe adœke ayi kœsu ali mbetinœ asœ kœdœ Yowane á tshe kœdœ anga ayi avwa nœ Yisu ataa i'iri ye gugu pa nœ nene. Endje gbe ndje lima adœke œshe dá su ndje anga Ōtsho O'o á sœ kœpandœ soro nœ Yisu pa œsho. Tshe su mbeti nœ ye fœ azu kœ á endje sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Gbolo nœ Ndjaba.

Aayi kœyisœrœ dœ wala sœ lima kœpa adœke Yisu Kristu á tshe na ga pa œsho бата uzu doédœ Gbolo nœ Ndjaba nene. Endje kpa sœ lima kœpa adœke, uzu li kœmbœrœ œrœ kœ á tshe yindœ nœ, kashe Ndjaba œ wu tœ ekpenœ nene. Ádánœ á tshe sú mbetinœ tœ kœmindœ o'o fœ endje tœ upu nœ Yisu. Tshe pa fœ endje adœke uzu kœ á tshe sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu, tshe gbo soro á ka nene. Tshe pa ndje adœke, ayindœ Yisu ngbœtœ endje bale dœ Ndjaba œdœ Gbolo nœ ye dœ Yisu Kristu, endje yindœ Ndjaba, œ yi ndje ndœtœ endje ugurutœ endje á kœgbo soro á ka nene.

Mbetinœ kurutshelœtœ ye atake:

- Ádá mbetinœ (1.1-4)
- A na ana lœ œb (1.5-2.17)
- Ayingba Kristu (2.18-29)
- Êrœ á sœ kœma adja agbolo nœ Ndjaba (3.1-24)
- Wala œdœ adja o'o (4.1-6)
- Kœyindœsho (4.7-21)
- Gbœgbo kœropa œrœ tshapasho (5.1-21)

O'o nœ soro

¹ A sœ kœsu o'o á wu Uzu á tshe sœ lima katshatsha utshu ali kœmbœrœ œrœ para kœkœ. A dji lima she yé a wu ndje lima she dœ adja ala azœ, a wu lima she dœ œtshœnœ yé a goro lima ndje she dœ kane azœ. Êshe kœdœ O'onœ á za adja soro. ² Soronœ asœmœ ma lima tœ ye ga ndœ azu, a wu lima dœ ala azœ, a sœ kœpandœ nœ yé á sœ kœmindœ nœ tœ upu nœ ye. Uzunœ á tshe za soro neke á ka nene sœ lima awa bale dœ Aba yekane á na kœmatœ ye fœ azœ. ³ Êneke á a wu lima yé a dji, a sœ kœyi ndje sœ nœ fœ 'e dœ ádánœ adœke 'e ngbœtœ 'e dœ 'a á 'a ngbœ ndje tœ 'a bale dœ Aba œdœ pe Gbolo nœ ye dœ Yisu Kristu. ⁴ Yé 'a sœ kœsu œneke fœ 'e mbœrœ adœke adja lsu azœ su dœ yanga.

Ndjaba sœ бата œb

⁵ O'o á a dji ba ndœ Yisu Kristu yé a sœ kœpandœ nœ fœ 'e dœke: Ndjaba sœ бата œb, ubu osho gugu ba ndœ ye bale nene. ⁶ Êdœ a kœpa adœke a ngbœtœ azœ bale dœ she, kashe a kpa kœsœ kœna lœ ubu osho, dá azœ kœdœ ayi wala, a sœsœ kœmbœrœtœ azœ lindœ adja O'o nene. ⁷ Kashe œdœ a kœsœ kœna tœ œb бата á Ndjaba dœ tœ ye sœ бата œb, dá azœ kœ a ngbœtœ azœ bale, yé indji Gbolo nœ ye dœ Yisu œ djutœ azœ lœ ekperœ kœ.

⁸ Êdœ a kœpa adœke a mbœmbœrœ ekperœ nene, a sœ kœfaratœ azœ dœ tœ azœ yé adja o'o gugu lœ azœ nene. ⁹ Kashe œdœ a kœsœ kœpandœ ekperœ nœ azœ ngbi ga ushu, Ndjaba á tshe sœ ndjii, tshe za o'o ama ye ga tœ akwa. Tshe djerœndœ ekperœ nœ azœ yé tshe djutœ azœ lœ kœmbœrœ œrœ nœ

azœe kɔ́ á sœesœe ndjii nene. ¹⁰Ɛdœe á kœpa adœeke a mbœmbœrœe ekperœe nene, dá a fa Ndjaba tœe ayi wala, yé o'o ama ye sœesœe lœe azœe nene.

2

Kristu ayi kœnga pa azœe

¹ Agbolo nœe mœe, mœe sœe kœsu œeneke fœe 'e adœeke 'e mbœmbœrœe ekperœe nene. Kashe œœœe anga uzu bale kœmbœrœe ekperœe, a sœe dœe ayi kœnga pa azœe bale á tshe sœe indiri Aba: Ɛshe kœdœe Yisu Kristu, á tshe sœe ndjii.

² Gbambanœe nene, Yisu Kristu za lima tœe ye fœe kuzu mbœrœe kœgi kuda tshangba ekperœe nœe azœe. Ɛ sœesœe kolœe mbœrœe ekperœe nœe azœe bale nene, kashe ndje mbœrœe œœœe azu pa œshɔ́ kɔ́.

³ Ɛdœe á kœmbœrœe tœe azœe lindœe awa akwa nœe Ndjaba dá a sœe dœe kœyindœrœe adœeke a wusœe ye tako. ⁴ Uzu á tshe kœpa adœeke: «Mœe wusœe ye», kashe tshe kœsœesœe kœmbœrœetœe ye lindœe awa akwa nœe ye nene, œeshe kœdœe ayi wala yé adja o'o gugu lœe ye nene. ⁵ Kashe tsheneke á tshe gbœndœe o'o ama Ndjaba, dá sœe kœema adœeke tshe yi adja ndœe ye dœe œtshœnœe. Matamœe dá a wusœe nœe adœeke a ngbœtœe azœe dœe she bale. ⁶ Tsheneke á tshe du okoro ye adœeke œene sœe lœe ngbœtœe dœe Ndjaba, œe li adœeke tshe mbœrœetœe ye bœta á Yisu mbœrœe lima.

Tafo awa akwa

⁷ 'E dœe aaya mœe á mœe yindœe 'e, œe dœœdœe tafo awa akwa dá mœe su fœe 'e asœeke nene. Ɛtœœœe kœdœe ongboro awa akwa á 'e wu bœ lima sœe nœe. Gbambanœe nene, tœœœe kœdœe o'œnœe á 'e dji lima katshatsha utshunœe.

⁸ Ataa atamœe gbœœe, œœœœœe kœdœe tafo awa akwa dá mœe su fœe 'e. Ɛ sœe kœœmatœe ye lœe mara kœmbœrœetœe Yisu œœœe ndje 'e adœeke sœe dœe adjapu, mbœrœe á ubu osho tetœe kœyiwœ tœœœe yé adja œlœ tetœe kœœtœ tœœœe.

⁹ Uzu á tshe kœsœe kœje ama ye adœeke œene sœe lœe œlœ á kpa sœe kœyiangba ayœœe, tshe sœœpe lœe ubu osho. ¹⁰ Uzu á tshe kœyindœe ayœœe, tshe sœe lœe œlœ, yé mbœrœe tœœœe ataa nene, tshe kpa gugu dœe anga gbœtshelœe teasho adœeke œene gi úkú ga tœe awa uzu nene. ¹¹ Kashe tsheneke má á tshe yangba ayœœe, tshe sœe lœe ubu osho. Tshe sœe kœœna lœe ubu osho yé œe wuwusœe osho neke á tshe sœe kœœna ga tœœœe nene, mbœrœe ubu oshœœe bu ala ye ga tœe nœe ye.

¹² Agbolo nœe mœe, mœe sœe kœsu œeneke fœe 'e gbambanœe nene, Ndjaba djerœœœe ekperœe nœe 'e mbœrœe i'iri ye dœe Yisu Kristu. ¹³ Alaba, mœe sœe kœsu œeneke fœe 'e mbœrœe 'e wusœe tsheneke á tshe sœe lima utshu ali kœmbœrœe œœœe kɔ́. Amodo, mœe sœe kœsu œeneke fœe 'e gbambanœe nene, 'e ropœ ekpe uzœœe.

¹⁴ Agbolo nœe mœe, mœe sœe kœsu œeneke fœe 'e, gbambanœe nene 'e wusœe Aba. Alaba, mœe sœe kœsu œeneke fœe 'e, gbambanœe nene, 'e wusœe tsheneke á tshe sœe lima utshu ali kœmbœrœe œœœe kɔ́. Amodo, mœe sœe kœsu œeneke fœe 'e, gbambanœe nene, 'e sœe dœe gbœgbœ, yé o'o ama Ndjaba sœe lœsu 'e yé 'e ropœ ekpe uzœœe.

¹⁵ Adja 'e yiyindœe tshapashœ œœœe pe œœœe tshapa nœe kɔ́ nene. Ɛdœe uzu kœyindœe tshapashœ, dá tshe yiyindœe Aba nene. ¹⁶ Ɛrœe tshapashœœœe dœeke: Kœyindœe kœmbœrœe œeneke á ga tœe gbœtshelœe nœe zœe dœe tœe zœe, too kœyindœe kœsœe dœe œeneke á a sœe kœwœ tœœœe pa œshœ, kœsœe dœe egerœe kumu ga pa œœœe tshapashœ. Ɛtœœœe para kœkœ, œe toto bœ ndœe Aba azœe nene, kashe œe to bœ pa œshœœœe asœeke. ¹⁷ Tshapashœ œœœe pe œœœe kɔ́ pa œshœ á azœe œe gbœ dœe tœœœe œe ka. Kashe tsheneke á tshe mbœrœe œœœe lindœe gbœtshelœe nœe Ndjaba, tshe sœe dœe soro á ka nene.

Ayingba Kristu

¹⁸ Agbolo nœ mœ, a wuta ga tœ ndɔngɔlɔ osho. Endje mindœ nœ fœ 'e adœke anga yingba Kristu bale sœ kœna tœnœ, kashe a sœ kœwu ngɔngɔ asœ adœke ayingba Kristu sœ andjoro zœ. Mbœrœ tœnœ ataa, a wusœ nœ adœke a wuta ga tœ ndɔngɔlɔ osho ye. ¹⁹ Azu asœmœ wuta lima lœ ugurutœ azœ, kashe endje dœdœ lima adja azu nœ azœ nene. Gbambanœ nene, œdœ endje kœdœ má lima azu nœ azœ, endje sœ má pe lima tœ œsœnœ bale dœ azœ. Kashe endje wuta lima ugurutœ azœ yé œ sœ kœma adœke endje dœdœ azu nœ azœ nene.

²⁰ Tœ e'e nœ 'e, Yisu to Ɔtshɔ Ishiri fœ 'e mbœrœ adœke á 'e kœwusœ adja o'o. ²¹ Ɔdœ mœ kœsu o'onœ asœ fœ 'e, œ yiyindœ kœpa adœke mbœrœ á 'e wuwusœ adja o'o nene, kashe œ sœ ataa mbœrœ á 'e kœwusœ nœ. 'E wu ndje sœ nœ adœke adja o'o gugu dœ wala bale nene. ²² Atamœ, ayi wala kœdœ dœ? Ɔshe kœdœ uzu á tshe sœ kœmindœ nœ adœke Yisu dœdœ Kristu nene. Ɔshe asœmœ kœdœ yingba Kristu, tshe vwaratœ ye tœ Aba œdœ pe Gbolo. ²³ Gbambanœ nene, uzu kɔ á tshe vwaratœ ye tœ Gbolo, tshe sœsœ awa bale dœ Aba nene. Uzu á tshe pa ngbi adœke Yisu kœdœ Gbolo nœ Ndjaba, sœ awa bale dœ Aba.

²⁴ Mbœrœ tœnœ ataa, 'e gbɔndœ o'onœ á 'e dji katshatsha utshunœ asœmœ ga lœsu 'e dœ ɔtshɔnœ. Ɔdœ 'e kœgbɔndœ o'o á 'e dji katshatsha ɔa lima utshunœ asœmœ ga tœ lœsu 'e dœ ɔtshɔnœ, dá 'e ndje, 'e sœ bale dœ Gbolo œdœ pe Aba. ²⁵ Yé œrœnœ á Kristu pandœ nœ dœ tœ ye adœke œne za fœ azœ asœmœ kœdœ soro á ka nene.

²⁶ Mœ su o'onœ asœ fœ 'e tœ upu nœ endje má endje sœ kœpara awa kœfara 'e. ²⁷ Tœ 'e nœ 'e, Ɔtshɔ Ishiri á Kristu to lima fœ 'e sœpe lœ 'e zœ, 'e kpa gugu lœ o'o kœyisœ œrœ nœ anga angbi azu nene. Gbambanœ nene, Ɔtshɔ Ishiri sœ kœyisœ œrœ kɔ fœ 'e: Tshe sœ kœyisœ adja o'o kashe œ dœdœ wala nene. Mbœrœ tœnœ ataa, 'e mbœrœ œneke á tshe yisœ nœ fœ 'e: 'e ngbɔtœ 'e bale dœ Kristu.

²⁸ Mbœrœ tœnœ ataa agbolo nœ mœ, 'e sœ dœ lœsu bale dœ Kristu, mbœrœ lœkɔ á tshe kpa kœkwa bala tœ ye, á lœsu azœ kœsœ ziti yé a kœgbɔgbɔ tshula nene lœkɔ á tshe kpa kœkwatœ ye. ²⁹ Bata á 'e wusœ nœ adœke Kristu sœ ndjii asœmœ, 'e wu ndje sœ nœ adœke uzu á tshe mbœrœ œneke asœ ndjii, œshe kœdœ gbolo nœ Ndjaba.

3

Agbolo nœ Ndjaba

¹ 'E wu mara á Aba yindœ azœ! Tshe yindœ azœ adœke tshe e azœ agbolo nœ ye. Yé a dœ adja agbolo nœ Ndjaba. Wu ádnœ á azu tshapashɔ lili tœ kœwusœ azœ nene dœke: endje wuwusœ Ndjaba nene. ² 'E dœ aaya mœ á mœ yindœ 'e, ngɔngɔ asœke azœ kœdœ agbolo nœ Ndjaba, kashe endje mama damba mara á 'a sœ bala dœ tœnœ ngbi fœ azœ nene. Atamœ gbœa, a wusœ nœ adœke lœkɔ á Kristu kœkwa bala tœ ye, a sœ ɔata she mbœrœ a wu she kolœ ɔata á tshe sœ. ³ Uzu kɔ á tshe kœsœ dœ gbetshelœ ga ndœ ye ataa, tshe mbœrœ kɔ adœke ekperœ sœsœ lœ œne nene ɔata á ekperœ gugu ndje lœ Kristu nene.

⁴ Uzu kɔ á tshe sœpe kœmbœrœ ekperœ, tshe vwaratœ ye tœ kœza awa akwa nœ Ndjaba ga tœ akwa. Gbambanœ nene, mbœrœ ekperœ kœdœ kœtshapu kœmbœrœ œrœ lindœ awa akwa. ⁵ Kashe 'e wusœ nœ adœke Yisu Kristu na mbœrœ kœvwara azœ lœ ekperœ, yé tshe mbœmbœrœ ekperœ teasho nene. ⁶ Mbœrœ tœnœ ataa, uzu á tshe ngbɔtœ ye bale dœ she, tshe

mbærœ ekperœ nene. Yé tsheneke á tshe kœsœ kœmbærœ ekperœ, tshe wuwu she too œ wusœ ye bale nene.

⁷ Agbolo nœ mœ, uzu bale fafara 'e nene! Uzu á tshe sœ kœmbærœ œneke á sœ ndjii, tshe sœ ndjii бата Yisu Kristu sœ ndjii. ⁸ Tsheneke á tshe mbærœ ekperœ, œshe kœdœ uzu nœ djaboro, mbærœ djaboro kœdœ ayi kœmbærœ ekperœ petœ ali kœmbærœ œrœ kœ. Gbolo nœ Ndjaba na mbærœ kœndi tshelœ akwa nœ djaboro.

⁹ Uzu kœ á tshe te gbolo nœ Ndjaba, tshe kpa mbærœ ekperœ nene, mbærœ gbœgbœ nœ soro nœ Ndjaba sœ lœ ye. Yé бата á tshe kœdœ gbolo nœ Ndjaba, tshe kpa mbærœ ekperœ nene. ¹⁰ Œrœ á kuru tshagurutœ agbolo nœ Ndjaba dœ endje nœ djaboro dœke: uzu kœ á tshe kœsœsœ kœmbærœ œneke á sœ ndjii nene, tshe dœdœ gbolo nœ Ndjaba nene; yé tsheneke á tshe yiangba ayanœ, dœdœ ndje gbolo nœ Ndjaba nene.

A yindœtœ azœ dœ anga azœ

¹¹ O'o má 'e dji lima katshatsha utshunœ dœke: A yindœtœ azœ dœ anga azœ. ¹² A sœsœ бата Kayina á tshe dœ uzu nœ ekpe uzu yé á wo ayanœ nene. Mbærœ gadœ á tshe wo lima she a? Mbærœ akwa tshelœ ye dœ kayina gaga lima nene, kashe œnœ ayanœ dá sœ lima ndjii.

¹³ Alaya, œdœ azu tshapashœ kœyiangba 'e, 'e kikitœ nœ nene. ¹⁴ A wusœ nœ adœke a wuta lœ kuzu ndœ kœgbœ soro, mbærœ á a sœ kœyindœ aaya azœ. Tsheneke á tshe kœsœsœ dœ kœyindœsho nene, tshe sœpe lœ kuzu. ¹⁵ Uzu á tshe kœyiangba ayanœ, œshe kœdœ ayengœ kowo. 'Bata á 'e wusœ nœ, anga ayengœ kowo bale á tshe gbœ soro nœ wa dœ wa œ gugu nene. ¹⁶ Yisu zatœ ye fœ kuzu lœ kumu azœ. Asœke má mara kœyindœsho fœ azœ. A za ndje tœ azœ fœ kuzu mbærœ aaya azœ. ¹⁷ Œdœ anga uzu bale kœsœ dœ œrœ tshapashœ asœ, yé á wu ayanœ á tshe sœ dœ oyo kashe á tshapu kœto fœ she, dá tshe sœ dœ kœyindœsho nœ Ndjaba zœ dœ mœ a? ¹⁸ Agbolo nœ mœ, 'e yiyi kolœ ndœsho dœ o'o too dœ œtshœ o'o neke á wuta lœ ama 'e nene, kashe 'e ma ndje adja kœyindœshonœ lœ awa nœ kœmbærœ œrœ.

¹⁹ Dœ mara atake, a wusœ nœ adœke azœ kœdœ azu á a sœ kœna lœ awa adja o'o, tœnœ ata dá lœsu azœ œ sœ gee ba utshu Ndjaba. ²⁰ Gbambanœ nene, œdœ lœsu azœ kœsœ kœpa fœ azœ adœke a mbærœ ekperœ, Ndjaba sœ tœ egerœnœ kœropa lœsu azœ yé tshe wusœ œrœ kœ. ²¹ 'E dœ aaya mœ á mœ yindœ 'e, œdœ lœsu azœ kœpa adœke a mbœmbærœ ekperœ nene, asœmœ dá a za awala fœ Ndjaba dœ lœsu azœ ziti. ²² Œneke kœ á a yœndœ nœ, a gbœ ba ndœ ye ye mbærœ a sœ kœmbærœtœ azœ liaka awa akwa nœ ye, yé œ sœ kœmbærœ œneke á ga tœ ala ye. ²³ Œneke á Ndjaba pandœ nœ fœ azœ adœke a mbærœ dœke: a sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Gbolo nœ œne dœ Yisu Kristu, yé œ yindœtœ azœ dœ anga azœ бата á Kristu pa lima tœnœ fœ azœ adœke a mbærœ. ²⁴ Uzu á tshe kœmbærœtœ ye lindœ awa akwa nœ Ndjaba, tshe ngbœtœ ye dœ Ndjaba bale yé Ndjaba sœ ndje dœ she awa bale. A wusœ nœ adœke Ndjaba sœ dœ azœ awa bale lœ awa nœ œtshœ Ishiri á tshe za ga lœ azœ.

4

Ishiri nœ Ndjaba œdœ ishiri nœ yingba Kristu

¹ 'E dœ aaya mœ á mœ yindœ 'e, adja 'e yiyindœ o'o nœ azu kœ á endje sœ kœpa adœke œne sœ dœ œtshœ Ishiri nene, kashe 'e mesho yé œ wu akwa tshelœ endje yeka á kœyindœ nœ adœke ishirinœ to ba ndœ Ndjaba. Gbambanœ nene, aayi kœgbara o'o nœ wala za tshapa œshœ djigi. ² Œrœ á ma

fœ 'e adœke 'e wusœ Ishiri nœ Ndjaba dœke: uzu á tshe sœ kœpa adœke Yisu Kristu fa adja uzu, uzunœ ascœmœ sœ dœ Ishiri nœ Ndjaba lœ ye. ³ Kashe uzu á tshe kœvwaratœ ye tœ kœpandœ nœ atamœ dœ ádá nœ Yisu, dá Ishiri nœ Ndjaba gugu lœ ye nene. Kashe tshe sœ dœ ishiri nœ yingba Kristu á 'e dji lima o'o tœ upunœ adœke endje sœ kœna tœnœ, yé ngõgõ ascœ œ sœ ba pa œshœ zœ.

⁴ Kashe 'e dœ agbolo nœ mœ, e'e kœdœ azu nœ Ndjaba yé 'e ropa aayi kœgbara o'o nœ wala. Gbambanœ nene, Ishiri á tshe sœ kœmbœrœ akwa lœ 'e ropa ishiri á sœ lœ azu tshapashœnœ ascœke ye. ⁵ Azu kœgbara o'o nœ wala kœdœ uzu tshapashœ. Mbœrœ tœnœ ataa, endje sœ kœgbara liaka mara azu tshapashœnœ ascœke, yé endjeneke á endje doédœ azu nœ Ndjaba nene, dá sœ kœdji endje. ⁶ Kashe tœ azœ nœ azœ, a kœdœ azu nœ Ndjaba. Uzu á tshe wusœ Ndjaba, tshe dji azœ kashe tsheneke á tshe doédœ uzu nœ Ndjaba nene, tshe dji azœ nene. Tœnœ dá za awa fœ azœ tœ kœwusœ Ishiri nœ kœyisœ adja o'o ndje dœ ishiri nœ kœyisœ wala.

Ndjaba kœdœ kœyindœsho

⁷ E doé aaya mœ á mœ yindœ 'e, a yindœtœ azœ dœ anga azœ, mbœrœ kœyindœsho to ba ndœ Ndjaba. Uzu nœ kœyindœsho kœdœ gbolo nœ Ndjaba yé tshe wusœ Ndjaba. ⁸ Uzu á tshe kœgugu dœ kœyindœsho nene, tshe wuwusœ Ndjaba nene mbœrœ Ndjaba kœdœ kœyindœsho.

⁹ Mara á Ndjaba má kœyindœsho nœ ye fœ azœ dœke: tshe vwa Gbolo nœ ye tshēbabale ga pa œshœ mbœrœ á a kœgbo soro lœ awa nœ ye. ¹⁰ Kœyindœsho sœ atake: œ sœsœ adœke azœ dá yindœ Ndjaba nene, kashe œshe dá yindœ azœ yeka á vwa Gbolo nœ ye, á tshe zatœ ye fœ kuzu mbœrœ kœgi kudá tshangba ekperœ nœ azœ.

¹¹ E doé aaya mœ á mœ yindœ 'e, œdœ Ndjaba kœyindœ azœ atamœ, œ li ndje dœ azœ adœke a yindœtœ azœ dœ anga azœ. ¹² Uzu bale wuwu Ndjaba nene. Kashe œdœ a kœyindœtœ azœ dœ anga azœ, Ndjaba œ sœ dœ azœ awa bale, yé ayo nœ ye œ matœ endje djigi fœ azœ. ¹³ Eœ á sœ kœma adœke a sœ awa bale dœ Ndjaba yé tshe sœ ndje awa bale dœ azœ dœke: tshe za Otsho Ishiri nœ ye ga lœ azœ. ¹⁴ Adja Aba vwa lima Gbolo nœ ye adœke tshe she azu tshapashœ. 'A sœ kœmindœ nœ mbœrœ a wu lima she dœ ala 'a. ¹⁵ Eœ uzu kœpandœ nœ adœke Yisu kœdœ Gbolo nœ Ndjaba, Ndjaba œ sœ dœ she awa bale yé tshe sœ ndje dœ Ndjaba awa bale. ¹⁶ Yé azœ, a wusœ nœ yé œ sœ dœ kœyindœrœ adœke Ndjaba yindœ azœ.

Ndjaba kœdœ kœyindœsho, uzu a tshe sœ dœ kœyindœsho sœ awa bale dœ Ndjaba yé Ndjaba sœ ndje awa bale dœ she. ¹⁷ Eœ a kœsœ dœ adja kœyindœsho ugurutœ azœ, awa lœkœ kœwa ngbanga nœ Ndjaba œ za azœ nene. Mbœrœ mara á Yisu sœ lima dœ tœnœ dá a sœ ndje dœ tœnœ ba pa œshœnœ ascœke. ¹⁸ Kœyindœsho gugu dœ awa nene. Mara á Ndjaba yindœ azœ waa gœrœ awa. Kœyindœsho nœ Ndjaba gbœgbœ damba lœ losu uzu nœ awa nene, gbambanœ nene, uzu nœ awa sœ kœgbe dœ djofele.

¹⁹ Tœ azœ nœ azœ, a sœ kœyindœsho mbœrœ Ndjaba yindœ azœ utshunœ. ²⁰ Eœ anga uzu kœpa adœke: «Mœ yindœ Ndjaba» yé á yiangba ayancœ, œshe kœdœ ayi wala. Eœ tshe kœyiyindœ ayancœ á tshe sœ kœwu she nene, tshe yi má ndœ Ndjaba á tshe wuwu she nene koto o? ²¹ Awa akwa á Yisu Kristu za fœ azœ dœke: uzu á tshe kœyindœ Ndjaba, œ li adœke tshe yi ndje ndœ ayancœ.

5

A ropa tshapasho mbæræ kæyindæræ næ azø

¹ Uzu kɔ á tshe yindø næ adøke Yisu kœdøe Kristu, œshe kœdøe gbolo næ Ndjaba. Yé uzu kɔ á tshe yindø Aba, tshe yi ndje ndøe agbolo næ ye á tshe zu endje. ² Lœ awa næ kæyindøe Ndjaba dœ pe kœmbærœtøe azøe lindøe awa akwa næ ye dá a wusøe næ adøke a yindøe agbolo næ Ndjaba. ³ Kœyindøesho næ azøe ga ndøe Ndjaba œ matøe ye lœ mara á a lisœ awa akwa næ ye. Awa akwa næ ye kpa ka kote azøe waa nene, ⁴ mbærœ agbolo næ Ndjaba kɔ ropa tshapasho ye. Yé awa næ kœropa tshapasho kœdøe kæyindøe næ azøe. ⁵ Œdœ dá ropa tshapasho a? Uzu á tshe yindøe næ adøke Yisu kœdøe Gbolo næ Ndjaba.

O'o tœ upu næ Yisu

⁶ Uzu á tshe na lœ awa næ ungu œdøe pe indji, œshe kœdøe Yisu Kristu. Œ dœdøe lima kotœe ungu nene, kashe ungu œdøe pe indji. Ishiri dá pandøe næ atamœ; yé a wusøe næ adøke Ishiri pa kolœe adja o'o. ⁷ Atimuncœ votø dá pandøe næ. ⁸ Œtsho Ishiri, ungu œdøe pe indji; endje kɔ vovotø yindøe næ awa bale. ⁹ A yindøe o'o ama azu ye, kashe œnøe Ndjaba dá kpa ropa næ yé tœnœe kœdøe o'o á tshe pa lima tœ upu næ Gbolo næ ye. ¹⁰ Mbærœ tœnœe ataa, uzu á tshe sœ dœ kæyindøe ga ndøe Gbolo næ Ndjaba, œneke á Ndjaba pa sœ lœsu ye zœ. Yé uzu á tshe kæyiyindøe œneke á Ndjaba pa nene, tshe za Ndjaba tœ ayi wala; gbambancœ nene, tshe yiyindøe œneke á Ndjaba pa tœ upu næ Gbolo næ ye nene. ¹¹ Wu o'onœe dœke: Ndjaba za soro á ka nene fœ azøe yé a gbø soronœe asœmœ lœ awa næ Gbolo næ ye. ¹² Uzu á tshe ngbøtøe ye bale dœ Gbolo, tshe sœ dœ soronœe asœmœ. Kashe uzu neke á tshe ngbøngbøtøe ye bale dœ Gbolo næ Ndjaba nene, tshe gugu dœ soronœe asœmœ nene.

Soro á ka nene

¹³ E'e á 'e yindøe 'iri Gbolo næ Ndjaba, mœ sœ kœsu œneke asœ fœ 'e adøke 'e wusøe næ adøke 'e sœ dœ soro á ka nene. ¹⁴ Wu ádånœ á a sœsœ dœ awa nene á lœsu azøe sœ ziti utshu ye dœke: œdøe a kæyindøe œrœ ga ndøe ye liaka gbøtshelœ næ ye, tshe dji azøe. ¹⁵ Bata a wusøe næ adøke tshe sœ kœdji azøe tœ œrœe á a sœ kæyindøe næ ga ndøe ye, a wu ndje sœ næ adøke a gbø œerœnœe á a yindøe næ asœmœ ye.

¹⁶ Œdœe anga uzu bale kœwu ayancœ kœmbærœe ekperœ neke á sœ kæyiosho ga lœ kuzu nene, œ li adøke tshe za avwala fœ Ndjaba yé tshe za soro fœ ayancœ asœmœ œdøe ekperœnœe kœsœsœe kæyiosho ga lœ kuzu nene. Kashe anga ekperœ bale sœ kæyi uzu ga lœ kuzu yé mœ papa adøke endje za avwala mbærœe œnekemœ asœmœ nene. ¹⁷ Œrœ kɔ á sœsœe ndjii nene, kœdøe ekperœ; kashe œ dœdøe ekperœ kɔ dá yiosho ga lœ kuzu nene. ¹⁸ A wusøe næ adøke uzu kɔ á tshe dœ gbolo næ Ndjaba, lili kœsœe lœ ekperœ wa dœ wa nene mbærœe Yisu á tshe dœ Gbolo næ Ndjaba sœ kœgbøndøe ye, yé ekpe uzu œ sœ dœ gbøgbø ga pa ye nene. ¹⁹ A wusøe næ adøke azøe kœdøe azu næ Ndjaba, kashe tshapasho djigi sœ tshakane ekpe uzu. ²⁰ A wu ndje sœ næ adøke Gbolo næ Ndjaba na, yé œ to kœwusœrœe fœ azøe mbærœe adøke a wusøe adja Ndjaba. Yé a sœ lœ adja Ndjaba lœ awa næ Gbolo næ ye dœ Yisu Kristu. Œshe kœdøe Ndjaba tako, tshe kœdøe soro á ka nene.

²¹ Agbolo næ mœ, 'e zazatœ 'e ga tœ andjaba nene.

Bisha mbeti nœ Yowane Tshatshu o'o

Asœke kœdœe bisha mbetincœ á azu gbe ndje adœke Yowane dá su. Tshe sú fœ yashe á Ndjaba ke she œdœe agbolo nœ ye; azu gbe adœke mbetincœ na ga ndœe ikrizia lakpi œdœe azu á endje sœ kœngbœtœe endje kpœtœe oshoncœ bale. Tshe sœ kœmindœe nœ fœ endje adœke, œ li dœe endje kœyindœtœe endje ugurutœe endje. Tshe kpa pa fœ endje adœke endje ka ngbiri lœ kœyindœerœ nœe endje yé ala endje gbœ dœe azu á endje sœ kœyisœe œerœ á sœ kpi tœe Ɔtsho O'o.

Mbetincœ kurutshelœtœe ye atake:

- Tshatshu o'o (1-3)
- O'o tœe upu nœ kœyindœesho (4-6)
- Gbœdjela tœe upu nœ aayi kœyisœerœe dœe wala (7-11)
- Abala (12-13)

Abala

¹ Ɔmœe dœe Gbozu Ikrizia dá su mbeti nœ asœ fœ Yashe* á Ndjaba ke she œdœe pe fœ agbolo† nœ ye á mœe yindœe endje tœpanœe kpuru lœ adja o'o. Ɔ dœe kœlœe mœe kuti mœe dá yindœe 'e nene, kashe œemœe œdœe ndje pe endjeneke kœ á endje wusœe adja o'o. ² Gbambancœ nene, œ li adœke adja o'o sœ ugurutœe azœe, yé œe sœe dœe azœe bala waa dœe waa.

³ Kaka Aba azœe dœe Ndjaba œdœe Gbolo nœ ye dœe Yisu Kristu ma Ɔtsho lœsu nœe endje fœ azœe, œ wu oyo azœe yé œe za kœesœe gee fœ azœe, adœke a sœe lœe adja o'o œdœe pe lœe kœyindœesho.

Adja o'o œdœe pe kœyindœesho

⁴ Mœe sœe lima dœe yanga tœpanœe kpuru kœewu adœke anga agbolo nœe sœe kœena lœe awa adja o'o, gata á Aba mi lima ndœe nœe adœke a mbœerœe. ⁵ Yé ngœngœ asœke, Yashe, œeneke á mœe mindœe nœe fœe bœe dœe: a yindœetœe azœe dœe anga azœe. Ɔ dœedœe tafo awa akwa dá mœe su fœe bœe nene, kashe œetœenœe kœdœe œeneke á a wusœe nœe utshunœe lima katshatsha. ⁶ Kœyindœesho kœdœe kœembœerœetœe azœe liaka awa akwa nœe Ndjaba. Yé awa akwa á endje yisœe nœe fœe 'e lima katshatsha utshunœe kœdœe adœke 'e sœe lœe kœyindœesho.

⁷ Gbambancœ nene, ayingba Kristu gu ngbakaka pa œshœ. Yé endje tshapu kœyindœe nœe adœke Yisu Kristu kœdœe adja uzu. Kpœtœe oshoncœ asœemœe dá a wusœe ayi afara, á tshe kœdœe ayingba Kristu. ⁸ Ala 'e gbœ mbœerœe adœke akwa á a mbœerœe ugurutœe 'e kœetshutshu nene kashe 'e gbœ œerœe tshangbancœ á li dœe 'e. ⁹ Uzu á tshe kœeyiyindœe kœegbœndœe œerœe á Kristu yisœe nœe ga tœe lœsu ye nene á drapa nœe, tshe sœesœe dœe lœsu bale ga ndœe Ndjaba nene. Kashe uzu á tshe gbœndœe kœeyisœerœenœe ga tœe lœsu ye, tshe sœe dœe lœsu bale ga tœe Aba ndje dœe Gbolo nœe ye. ¹⁰ Ɔ kœesœe adœke anga uzu na ga ndœe 'e, á kœeyisœe angbi œerœe á dœedœe œeneke á Kristu yisœe nœe nene, adja 'e zaza osho kœesœe fœe she nene yé 'e babala ndje she nene. ¹¹ Gbambancœ nene, uzu á tshe bala she, sœe kœngbœtœe ye dœe she lœe ekperœe nœe ye á tshe mbœerœe asœemœe.

* **1.1** 1.1 Yashe: Anga ádá nœe Yashe kœdœe ndje «Ikrizia». † **1.1** 1.1 agbolo: Anga ádá nœe agbolo kœdœe ndje «Ayindœe Yisu».

¹² Mœ sœ dœ o'o ndjoro kœsu fœ 'e, kashe mœ yiyindœ kœsu tœnœ ga pa kako mbeti nene. Mœ sœ kœgbe kœna ga ndœ 'e yekane á kœpa fœ 'e dœ ama mœ á lœsu azœ para kœkœ kœsu dœ yanga.

¹³ Agbolo nœ Yingœ zœ[‡] á Ndjaba ke she, vwa abala nœ endje fœ 6œ.

[‡] **1.13** 1.13 Agbolo nœ Yingœ zœ: Anga ádá nœ agbolo nœ yingœ zœ kœdœ ndje «azu tshelœ ikrizia á Yowane sœ lœnœ».

Votɔ mbeti nœ Yowane Tshatshu o'o

Asœke kœdœ votɔ mbeti á azu gbe adœke Yowane dá sú. Tshe su fœ anga yindœ Yisu bale á i'iri ye wu Gayushi. Yowane vwa lima azu dje lakpi mbœerœ kœmindœ o'o ama Ndjaba, kashe lœkɔ á endje wuta 6a lakpi ogô Gayushi, Diyotrefe vwaratœ ye adœke endje lo 6a sœnda nœ œne nene. Tshe gorɔ ndje lima ayindœ Yisu á endje za lima osho kœsœ fœ aayi avwanœ 6a sœnda nœ endje lœ ikrizia. Mbœerœ tœnœ ataa, tshe su mbetincœ fœ Gayushi adœke tshe ka ngbiri, œ zaza awa kœmbœerœ mara œrœ nœ Diyotrefe nene. Œ li adœke azu za osho kœsœ dœ otshœncœ fœ azu á endje yi kumu endje ndœ kœmindœ Œtshœ O'o.

Mbetincœ kurutshelœtœ ye atake:

- Tshatshu o'o (1-2)
- Kœdonga osho tœ upu nœ Gayushi (3-8)
- Mara kœmbœerœtœ nœ Diyotrefe (9-10)
- Kœdonga osho tœ mara kœmbœerœtœ nœ Demetriyuse (11-12)
- Abala (13-15)

Abala

¹ Œmœ dœ Gbozu Ikrizia, mœ sœ kœsu mbetincœ asœ fœ aya mœ dœ Gayushi á mœ yindœ ye tœpanœ kpuru lœ adja o'o.

² Aya mœ á mœ yindœ zœ, mœ yindœ nœ adœke œrœ kɔ sœ dœ otshœncœ ga ndœ zœ, yé 6œ sœ dœ otshœ œkɔ zœ bata á 6œ sœ dœ tœnœ lœ ishiri.

Yowane donga Gayushi

³ Mœ sœ lima dœ yanga waa lœkɔ á ayindœ Yisu na á mindœ nœ fœ mœ adœke 6œ zatœ zœ djigi fœ Ndjaba yé œ sœ kœmbœerœtœ zœ liaka adja o'o.

⁴ Anga œrœ kpi á za yanga fœ mœ gugu nene kolœ kœdji adœke agbolo nœ mœ sœ kœna lœ awa nœ adja o'o. ⁵ Aya mœ á mœ yindœ zœ, 6œ sœ kœzatœ zœ dœ lœsu zœ bale ga tœ œneke á 6œ sœ kœmbœerœ fœ ayindœ Yisu œdœ pe fœ agene. ⁶ Endje patœ kœyindœsho nœ zœ 6a utshu Ikrizia. Mœ sœ kœki fœ 6œ adœke 6œ ti kane endje lœ ana nœ endje bata á Ndjaba yindœ nœ dœ otshœncœ. ⁷ Gbambanœ nene, mbœerœ kœmbœerœ akwanœ fœ Kristu dá endje zatœ endje ga tœ awa. Yé endje vwaratœ endje kœgbo œrœ tshakane azu á endje yiyindœ Yisu nene. ⁸ Œ li dœ azœ kœti kane mara azu atamœ mbœerœ a kœngbœtœ akwa dœ endje á kœmindœ adja o'o awa bale dœ endje.

Adiyotrefe dœ Demetriyuse

⁹ Mœ su mbeti teasho fœ ikrizia nœ 'e, kashe Diyotrefe á tshe yindœ kœka ga pa œrœ kɔ, gbege ga pa œneke á mœ pa asœke nene. ¹⁰ Mbœerœ tœnœ ata lœkɔ á mœ kœyi kumu mœ 6a zœ, mœ pandœ ekperœ nœ ye á tshe sœ kœmbœerœ tœnœ. Tshe sœ kœpa ekpe o'o œdœ wala tœ upu nœ azœ. Kashe œneke á tshe mbœerœ kɔ ascœmœ lili tœ ala ye nene, tshe kpa vwaratœ ye tœ kœza osho kœsœ fœ ayindœ Yisu lœ awa ana, yé œ sœ kœvvara ndje tœ ye tœ endjeneke á endje sœ kœ'e endje ga ndœ endje. Tshe sœ kœpakata endje yé œ sœ ndje kœgorɔ endje lœ ikrizia.

¹¹ Aya mœ á mœ yindœ zœ, zaza mara kœmbœerœ œrœ nœ ekpe azu nene kashe za mara kœmbœerœ œrœ nœ otshœ azu. Uzu nœ kœmbœerœ otshœrœ kœdœ uzu nœ Ndjaba yé uzu kœmbœerœ ekperœ wuwusœ Ndjaba nene.

¹² Azu para kəkə sə kəpa ətshə o'o nœ Demetriyuse. Adja o'o sə kəpa ndje tœ ye. A'a ndje, a sə kəpa ndje tœ ye awa bale yé 6œ wusœ nœ adœke œneke á 'a sə kəpa tœncœ kœdœ adja o'o.

Ndangə abala

¹³ Mœ sə dœ o'o ndjoro kəpa fœ 6œ, kashe mœ yiyindœ kœsu tœncœ ga pa kako mbeti nene. ¹⁴ Mœ sə kœgbe kœwu 6œ lœ ondonœ asœ yeka a kəpa tshama azœ dœ 6œ. ¹⁵ Kaka kœsœ gee sə dœ 6œ. Anga zœ vwa abala fœ 6œ. Za ndje abala nœ mœ dœ tœ zœ fœ uzu dœ uzu.

Mbeti nœ Yuda Tshatshu o'o

Uzu á tshe sú mbeti asœ koedœ Yuda. Œshe koedœ aya Jake yé azu gbe adœke Yisu koedœ lima œgbœ nœ endje. Mbeti nœ ye asœke mbœrœ bata œ li dœ bisha mbeti nœ Petro.

Yuda sú mbeti nœ ye fœ azu á Ndjaba ke endje. Tshe sœ kœpa fœ endje adœke ala endje gbœ dœ azu á endje sœ kœyisœ œrœ á sœ kpi tœ Œtshœ O'o. Œtshœ endje gaga nene yé œ sœ kœma adœke endje dœdœ azu nœ Yisu nene. Tshe pa ndje ndœ mara á Ndjaba œ wa o'o ga tœ azunœ á endje sœsœ kœmbœrœ œtshœrœ nene asœmœ.

Mbetinœ kurutshelœtœ ye atake:

- Tshatshu o'o (1-2)
- Aayi kœyisœrœ dœ wala (3-16)
- Kœka ngbiri lœ kœyindœrœ (17-23)
- Ndangœ avwala (24-25)

Abala

¹ Œmœ Yuda, aya Jake, œmœ ayi akwa nœ Yisu Kristu, mœ sœ kœsu mbetinœ asœke fœ 'e dœ azu á Aba dœ Ndjaba ke 'e, á yindœ 'e yé á sœ kœgbœndœ 'e mbœrœ Yisu Kristu. ² Kaka Ndjaba wu oyo 'e yé œ za kœsœ gee œdœ kœyindœsho nœ waa dœ waa fœ 'e.

Aayi kœyisœrœ dœ wala

³ 'E dœ aaya mœ á mœ yindœ 'e, mœ sœ ƒalima dœ gbetshelœ kœsu mbeti fœ 'e tœ o'o nœ kœshe á Ndjaba za fœ azœ dœ 'e. Œ li dœ mœ kœsu mbetinœ asœ ndœ kœza kœru lœsu fœ 'e, á kœza gbœgbœ tœ kœnga pa kœyindœrœ á 'e sœ dœ tœnœ waa dœ waa ga ndœ Kristu. ⁴ Mœ su mbetinœ mbœrœ ekpe azu á endje li yaa ga ugurutœ 'e, á sœ kœdjingili tshelœ o'o tœ upu nœ Œtshœ lœsu nœ Ndjaba yeka á kœmbœrœ ngbindirœ nœ endje. Endje vwaratœ endje tœ Yisu Kristu á tshe dœ Ayengœ azœ œdœ Gbozu tshebale nœ azœ. Kashe endje sú ala œyœrœ Buku nœ Ndjaba ngbi adœke, Ndjaba œ wa bala œgbœ ngbanga ga tœ endje.

⁵ 'E wusœ œneke kœ á mœ yindœ kœpa fœ 'e dœ œtshœnœ. 'E gbe dœ mara á Ndjaba she lima azu Israyele ƒa lœ ogo Ezipito, yé manda nœ tshe kpa wo lima endjeneke á endje vvara lima tœ endje tœ kœdji o'o ama ye. ⁶ 'E gbe ndje dœ anga aandjelu á endje sœsœ lima dœ yanga kœmbœrœ akwa tœ osho á Ndjaba za lima fœ endje nene, yé á katœ osho nœ endje ti. Ndjaba i endje dœ djingiri ga tœnœ waa dœ waa, œ ko endje va ga lœ ubu osho œerr ga tœ egerœ olo kœwa ngbanga. ⁷ 'E kpa gbe dœ Sodomo dœ Gomora œdœ pe anga tshalakpi kœ á sœ lima indirinœ kane. Azu tshalakpinœ za lima tœ endje djigi ndœ kœmbœrœ œrœ tshula ƒata kœna manda aandjelunœ. Endje mbœrœ angba budu dœ azu á lili má adœke endje mbœrœ dœ endje nene. Ngœngœ asœ, endje ko endje va gala owœ á ka nene yeka ala uzu kœ kœgbœ mbœrœ tœnœ.

⁸ Azunœ á endje li ga ugurutœ 'e asœmœ mbœrœ mara œrœ ataa. Gbetshelœ nœ endje sœ kœvwa endje adœke endje nditœ endje ndœ kœmbœrœ angba budu, endje vwaratœ endje adœke Ndjaba dœdœ Gbozu nœ endje nene yé œ sœ kœgu œsœ ishiri mokœ nœ tshalafo. ⁹ Kashe Mikaye, gbozu tshapa aandjelu mbœmbœrœ lima ataa nene. Lœkœ á tshe sœ lima kœshara

upu dœ djaboro mbœrœ oko Moyize, tshe tshetshene lima djaboro nene, kashe tshe pa lima fœ she adœke: «Kaka Gbozu dœ tœ ye za djofele fœ 6œ.»

¹⁰ Azunœ ascœmœ tshene lima œrœ á endje wuwu lima sœ nœ nene, endje lœ b̄ata agea á endje gugu dœ kœwusœrœ nene á sœ kœkœtœ endje ve ga lœ kuzu. ¹¹ Oyo nœ endje, mbœrœ á endje za awa Kayina. Mbœrœ ogo ngendja, endje za awa Balaame yé endje tshu mbœrœ á endje mbœrœtœ endje b̄ata Kore á tshe oma lima dœ Moyize.

¹² Lœkœ á 'e ngb̄œtœ 'e ndœ kœzi rœgo yazu yé œdœ endje kœsœ ugurutœ 'e, mara kœmbœrœtœ endje œ za tshula waa. Gbambanœ nene, endje mbœrœ lœsu, œ gbe utshunœ dœ uvu endje dœ tœ endje yé endje gugu dœ tshula nene. Endje sœ b̄ata onoro tshalafo á yugu sœ kœro dœ tœnœ kashe yavuru œ ni manda nœ nene. Endje sœ b̄ata œyo á le nene ataa olonœ kœli, too endje sœ b̄ata œyo á endje dji b̄alima ga ati adœke œ kœœrœ. ¹³ Endje li dœ loko tshatœ ama kota. Endje mbœrœ œrœ tshula b̄ata mara á furutsha œ wuta manda loko. Endje sœ b̄ata angerepe á gitœ endje tœ œsœnœ, yé Ndjaba guma osho kœsœ b̄a lœ ubu osho katé endje adœke endje sœ kpœmœ ngbugu dœ ngbugu.

¹⁴ Ba lœ b̄ingi nœ Adamo, Enoke kœdœ lima uzu tœ mindu dœ bisha lœ aata uzu. Tshē gbara lima tœ upu nœ azunœ adœke, Gbozu sœ kœna awa bale dœ aandjelu nœ ye kutu dœ kutu, ¹⁵ mbœrœ kœwa ngbanga pa azu para kœkœ. Tshē wa œgbœ ngbanga pa endjeneke á endje vwaratœ endje tœ ye, mbœrœ ekperœ nœ endje œdœ pe ekpe o'o kœgusho kœ á endje pa dœ i'iri ye. ¹⁶ Azunœ ascœmœ pu lima lœ ama endje olo para á endje sœ dœ oyo. Endje te lima kolœ manda ogo undu endje dœ tœ endje yé œ sœ lima kœu azu kolœ mbœrœ kœgbœ œrœ.

¹⁷ Kashe e'e dœ aaya mœ á mœ yindœ 'e, 'e gbe dœ o'o á aayi avwa nœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu pa lima fœ 'e utshunœ kane. ¹⁸ Endje pa lima fœ 'e adœke: «Dœ ndœngœlœ osho, anga azu œ tetœ kœyangba Ndjaba, endje tetœ kœmœ 'e yé œ sœ kœna manda ogo undu endje dœ tœ endje.» ¹⁹ Adja azunœ ascœmœ, endje yi o'o ga ugurutœ azu adœke endje kurutshelœtœ endje, Ishiri nœ Ndjaba gugu lœ endje nene yé endje te manda gb̄etshelœ nœ endje b̄ata azuzu.

²⁰ Kashe e'e dœ aaya mœ á mœ yindœ 'e, 'e sœpe kolœ kœza soro 'e ga pa kœyindœrœ nœ 'e á sœ yerœ. 'E za avwala fœ Ndjaba dœ gb̄œgbœ nœ Œtshœ Ishiri. ²¹ 'E gb̄œndœ ayo nœ Ndjaba ga tœ lœsu 'e, œ za ga tœ akwa mbœrœ kœkœte lœkœ á Gbozu Yisu Kristu œ wu oyo 'e á za soro neke á ka nene fœ 'e. ²² 'E wu oyo azu á endje lœpe damba lœ sharapu. ²³ Œ sœ b̄ata endje yo ga tawo, yé 'e gb̄œta endje la owonœ kashe 'e wu oyo anga endje dœ gb̄œdjela dœ œ yangba œrœ kœ á endje mbœrœ. 'E gogoro lœba nœ endje nene mbœrœ 'e ndi dœ ekpe akwa nœ endje.

A za mokœ fœ Ndjaba

²⁴ A za mokœ fœ Ndjaba á tshe sœ dœ gb̄œgbœ nœ kœgb̄œndœ 'e adœke 'e yoyo nene. Tshē mbœrœ adœke 'e wuta yerœ ga utshu mokœ nœ ye dœ egerœ yanga. ²⁵ Œshe kœdœ Ndjaba tshēbabale á tshe dœ ayi kœshe azœ lœ awa nœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu. Tshē sœ dœ mokœ, tœ egerœ uzu, dœ gb̄œgbœ, dœ tshagbozu, kœto utshu œrœ kœ, ngœngœ asœke œrrr waa dœ waa! Ame.

KƐwurƐ nƐ Yowane Tshatshu o'o

AsƐke kƐdƐ mbeti Ɔ Yowane, ayi avwa nƐ Yisu Kristu sƔ. Tshe pa adƐke Ɛneke kƔ Ɔ Ɛne sƔ, Ɛne wu dƐ ala Ɛne, Ɛ dji ndje dƐ utu Ɛne.

Endje te lima pa Yowane Ɛ na Ɛ za she vwi 6a lƐ tshiki Patamose. ƆdƆncƐ Ɔ tshe su lima mbetincƐ asƐ kƐdƐ adƐke Ɛ za gbƐgbƐ fƐ ayindƐ Yisu Ɔ endje sƐ lima kƐmbƐrƐcƐ ƐrƐ kanga fƐ endje. Tshe pa fƐ endje adƐke endje shi gi Ɛrrr ga tƐ amance.

Yisu ma Ɛneke Ɔ mbƐrƐcƐ bala tƐ ye lƆndƐ kƐka tshapashƐ fƐ she lƐ ulu. Tshe wu ƐrƐncƐ lƐ ulu adƐke Satana dƐ aandjelu nƐ ye ƐdƐ azu para Ɔ endje dji she, Yisu Ɛ ropa endje yƐ Ɛ ko endje va ga lƐ divwili kudu.

MbetincƐ kurutshelƐcƐ ye atake:

- Tshatshu o'o ƐdƐ mokƐ nƐ Kristu (1.1-8)
- Mbeti Ɔ endje sƔ fƐ Ikrizia mindu dƐ bisha (1.9-3.22)
- Buku Ɔ endje pi dƐ amende awa mindu dƐ bisha (4.1-8.1)
- Idi mindu dƐ bisha (8.2-11.19)
- Yashe, Dalagona ƐdƐ agea bisha (12.1-13.18)
- Yowane wu ƐrƐcƐ kpikpi lƐ ulu (14.1-15.8)
- Yashi ƔkƐ nƐ Ndjaba mindu dƐ bisha (16.1-21)
- Babilone ndi, yƐ Ndjaba ropa ayingba ye (17.1-20.10)
- NdƆngƐlƐ kƐwa ngbanga nƐ Ndjaba (20.11-15)
- Tafo tshalafa dƐ pe tafo tshapashƐ (21.1-22)
- NdƆngƐlƐ o'o tƐ upu nƐ kƐkwa Yisu (22.6-21)

Tshatshu o'o

¹ MƐ sƐ kƐsu mbetincƐ asƐke tƐ kƐyisƐcƐ o'o Ɔ Yisu Kristu gbara. Ndjaba za lima tƐncƐ fƐ she, adƐke tshe yisƐ Ɛneke Ɔ lii kƐmbƐrƐcƐcƐ endje lƐ ondonƐ asƐke fƐ aayi akwa nƐ ye. Yisu Kristu yisƐ o'onƐ asƐmƐ fƐ Yowane, ayi akwa nƐ ye lƐ awa nƐ kƐvwa andjelu nƐ ye fƐ she. ² Yowane kƐdƐ timu nƐ Ɛneke kƔ Ɔ tshe wu 6ata ulu. TƐncƐ kƐdƐ O'o ama Ndjaba ƐdƐ adjapu Ɔ Yisu Kristu pa. ³ Yanga nƐ uzu Ɔ tshe di mbetincƐ asƐke, ndje dƐ endjeneke Ɔ endje dji upu nƐ kƐgbara o'o asƐ, yƐ Ɔ gbƆndƐcƐ Ɛneke Ɔ endje sƔ ga la nƐ. Gbambance nene, oloncƐ ndo ye.

Abala fƐ azu lƐ Ikrizia mindu dƐ bisha

⁴ ƐmƐ Yowane, mƐ vwa abala fƐ azu lƐ Ikrizia mindu dƐ bisha lƐ ogo Azi. Kaka adƐke Ndjaba ma ƐtshƐ lƐsu ƐdƐ kƐsƐcƐ gee nƐ ye ga ndƐ 'e; ƐtshƐ lƐsu ƐdƐ kƐsƐcƐ gee Ɔ to 6a ndƐ ye Ɔ tshe sƐ zƐ, Ɔ tshe sƐ lima yƐ Ɔ sƐ kƐna tƐncƐ; ƐtshƐ lƐsu ƐdƐ kƐsƐcƐ gee Ɔ to 6a ndƐcƐ aishirincƐ mindu dƐ bisha Ɔ endje ka utshu ngande tshagbozu nƐ ye asƐmƐcƐ; ⁵ ƐtshƐ lƐsu ƐdƐ kƐsƐcƐ gee Ɔ to 6a ndƐ Yisu Kristu Ɔ tshe dƐ adja timu, eya Gbolo lƐ ugurutƐ akuzu ƐdƐ uzu Ɔ tshe sƐ ga pa agbozugo kƐ pa ƐshƐ. Yisu Kristu sƐ kƐyindƐ azƐ, Ɛ gi azƐ lƐ ekperƐ nƐ azƐ lƐ awa nƐ indji ye, ⁶ yƐ Ɛ fa azƐ tƐ anganga Ndjaba tshelƐcƐ ogo tshagbozu nƐ ye ndƐcƐ kƐmbƐrƐcƐ akwa fƐ Abance dƐ Ndjaba. Kaka tshe gbƐ mokƐ ƐdƐ gbƐgbƐ mbƐrƐcƐcƐ ngbugu dƐ ngbugu. Ame!

⁷ E wu, Yisu Ɛ jƐrƐ lƐ ondoro. Azu para kƐkƐ Ɛ wu she, ataa endjeneke Ɔ endje sƔ lima she. Azu ogo pa ƐshƐ djigi Ɛ ditshelƐcƐma endje mangba upu nƐ ye. Ɛ, Ɛ sƐ kolƐ ataa. Ame!

⁸ Gbozu Ndjaba nœ gbəgbə kə, á tshe sœ zœ, á sœ lima yé á sœ kœna tœnœ, pa adœke: «Mœ kœdœ alinœ œdœ ndəngəlnœ.»

Yowane wu Yisu lœ ulu

⁹ Ɛmœ kœdœ aya 'e dœ Yowane á a ngbətœ azœ dœ 'e bale lœ kœwu œœœ kanga, lœ ama akwa nœ Ogo gbozu nœ Ndjaba yé á sœ kœshi gbi lœ kœngbətœ azœ bale dœ Yisu. Endje za lima mœ wvi 6a lœ tshiki á i'irinœ kœdœ Patamose mangba kœzatœ mœ ga tœ O'o ama Ndjaba œdœ ga tœ adjapu á Yisu yisœ nœ. ¹⁰ Ɔtshə Ishiri sœ lima dœ mœ dœ olo nœ Gbozu*, yé mœ sœ lima kœdji əgbə tshama 6ata luba djagamanda mœ. ¹¹ Tshamanœ ki lima adœke: «Ɛœœ á 6œ sœ kœwu tœnœ, su ga la mbeti, yé œ vwa ga lœ Ikrizia minu dœ bisha: 6a lœ Efeze, 6a lœ Simirnœ, 6a lœ Peregame, 6a lœ Tiyatire, 6a lœ Sarde, 6a lœ Filadelfi œdœ ndje 6a lœ Lawudukiya.»

¹² Mœ fa lima tœ mœ mbœœœ kœwu uzu á tshe sœ kœpa o'o fœ mœ asœmœ. Yé manda kœfatœ mœ, mœ wu lima œœœ á endje ko tala ga panœ minu dœ bisha (7) á endje mbœœœ dœ œœœ. ¹³ Yé mœ wu œœœ œ ka lima 6a uguru œœœ á endje ko tala ga panœ 6ata Gbolo nœ uzu. Uzunœ verœ yəgbəds lœba, œ i uwu á endje mbœœœ dœ œœœ ga lœ okoro ye. ¹⁴ Sukumu ye sœ tœ imbinœ urrr 6ata imbi usu pata, yé ala ye sœ 6ata la6a owœ. ¹⁵ Ada ye tshi lima 6ata waya á endje yi ga ta wo yekane á ye kotenœ. Tshama ye wu lima 6ata tshama udjuru egerœ ungu. ¹⁶ Ba tœ kuni ye, tshe tepa angerepe minu dœ bisha yé ingiri yakamba á amancœ bisha ki waa, sœ lima kœwuta lœ ama ye. Tshatshu ye sœ lima kœtshi tœnœ 6ata əl ə tshi dœ gbəku əl.

¹⁷ Ləkə á mœ wu she, mœ te ga tœ ada ye 6ata uzu á tshe tshu ye. Tshe to kuni ye ga pa mœ, œ pa adœke: «Awa zaza 6œ nene! Ɛmœ kœdœ ali uzu œdœ ndəngəlnœ uzu. ¹⁸ Ɛmœ kœdœ uzu á tshe sœ dœ soro. Mœ tshu lima ye kashe ngəngə asœke, mœ sœ dœ soro waa dœ waa. Ɛmœ dá sœ dœ herela nœ kuzu œdœ pe herela nœ osho nœ akuzu. ¹⁹ Ataa, su œœœ neke á 6œ wu, œneke á sœ zœ œdœ œneke á na manda nœ. ²⁰ Tœ upu nœ angerepenœ minu dœ bisha á 6œ wu 6a tœ kuni mœ œdœ œœœ á endje ko tala ga panœ minu dœ bisha á endje mbœœœ dœ œœœ asœmœ, wu ádanœ á kotœ endje yiwa tœnœ dœke: angerepenœ minu dœ bisha kœdœ aandjelu nœ Ikrizia minu dœ bisha, yé œœœ á endje ko tala ga panœ minu dœ bisha kœdœ Ikrizia minu dœ bisha.»

2

Mbeti á endje sú fœ Ikrizia 6a lœ Efeze

¹ «Su mbeti fœ andjelu nœ Ikrizia 6a lœ Efeze adœke:

«Uzu á tshe ko angerepe minu dœ bisha ga tœ kuni ye yé á sœ kœna ugurutœ tala minu dœ bisha á endje mbœœœ dœ œœœ asœmœ, pa adœke:

² Mœ wusœ neke á 6œ sœ kœmbœœœ tœnœ ye, ili á 6œ wvi œdœ pe kœru lœsu nœ zœ. Mœ wusœ nœ adœke 6œ yiyindœ kœsœ tœ œsœnœ dœ aayi katshalœsu nene. 'Bœ wu lœsu endjeneke á endje sœ kœpa adœke œne kœdœ aayi avwa kashe endje dœdœ aayi avwa nene, yé 6œ wu endje tœ aayi wala.

³ Bœ ru lœsu zœ, 6œ wu œœœ kanga tœ upu nœ i'iri mœ yé 6œ mœmœ nene.

⁴ Kashe mœ sœ dœ o'o bale kœgbagbara 6œ: 6œ katœ kœyindœsho nœ zœ lima utshunœ ga ndœ mœ ye. ⁵ Gbe tshelœ zœ tœ osho á 6œ to tœnœ á te kane. Fatshalœsu zœ yé œ kwatœ zœ ndœ akwa á 6œ mbœœœ lima utshunœ.

* **1.10** 1.10 Olo nœ Gbozu kœdœ lima utshunœ əl yengá á ayindœ Yisu sœ lima kœngbətœ endje ndœ kœgbe dœ olo á Yisu she lima lœ akuzu (AkW 20.7; Yow 20.1)

Ɛdœ 6œ kœfafatshalɔsu zœ nene, mœ na ga ndœ zœ yé mœ gi tala nœ zœ tœ oshonœ á sœ tœnœ asœmœ ye. ⁶ Kashe, œrœnœ asœke sœ mbœrœ 6œ: 6œ sœ kœyiangba œrœ á Anikolayiti sœ kœmbœrœ tœnœ ƒata mœ ndje.

⁷ «Kaka uzu á tshe sœ dœ utu, dji o'onœ á Ishiri sœ kœpa fœ azu Ikrizia.

«Uzu neke á tshe ropa ekperœ kɔ, mœ za awa fœ she adœke tshe zi leyɔ nœ soro á sœ 6a lœ paradio nœ Ndjaba.»

Mbeti á endje sú fœ Ikrizia 6a lœ Simirnœ

⁸ «Su mbeti fœ andjelu nœ Ikrizia lœ Simirnœ adœke:

«Uzu á tshe dœ alinœ œdœ ndœngɔlnœ, tsheneke á tshe tshu lima kashe á kwatœ ye ga lœ soro, pa atake: ⁹ Mœ wusœ œrœ kanga nœ zœ œdœ pe oyo nœ zœ, kashe œ6œ kœdœ ayi kœgbœrœ. Mœ wusœ ekpe o'o á azu á endje pa adœke œne kœdœ Ayuda sœ kœpa ga tœ ɔkɔ zœ kashe endje dœdœ Ayuda nene, endje kœdœ Sinagoga nœ Satana. ¹⁰ Awa mbœmbœrœ 6œ tœ œrœ kanganœ á 6œ wu bala nene. Dji kane: djaborœ œ ko anga azu ndjoro ugurutœ 'e va ga lœ anda kána mbœrœ kœwu lœsu 'e, endje mbœrœ œrœ kanga fœ 'e manda olo ndjokpa. Zatœ zœ ga tœ kœyindœrœ nœ zœ œrrr ga tœ kuzu zœ, yé mœ za bala kpoto nœ soro fœ 6œ.

¹¹ «Kaka uzu á tshe sœ dœ utu, dji o'onœ á Ishiri sœ kœpa fœ azu Ikrizia!

«Uzu neke á tshe ropa ekperœ kɔ, tshe tshu kuzu nœ bisha nene.»

Mbeti á endje sú fœ Ikrizia 6a lœ Peregame

¹² «Su mbeti fœ andjelu nœ Ikrizia lœ Peregame adœke:

«Uzu á tshe sœ dœ ingiri yakamba á amanœ bisha ki waa, pa adœke: ¹³ Mœ wusœ osho á 6œ sœ tœnœ ye: œtœnœ kœdœ osho á ngande tshagbozu nœ Satana sœ tœnœ. Kashe 6œ zatœ zœ kɔ fœ mœ yé œ 'ea'ea mœ lœ kœyindœrœ nœ zœ nene, ataa ga tœ lœndɔ á endje wo lima dœ Atipase á tshe dœ adja timu nœ mœ 6a ndœ 'e, 6a tœ osho á Satana sœ tœnœ. ¹⁴ Kashe mœ sœ dœ o'o kœgbagbara 6œ tœnœ: Azu á endje sœ kœro manda kœyisœrœ nœ Balaame sœ ndœ zœ. Balaame sœ lima kœu Balake adœke tshe gi úkú ga tœ awa azu Israyele mbœrœ kœvwa endje adœke endje zi songba agea á endje to tœ tokórɔ fœ andjaba œdœ kœvwa endje ndœ kœmbœrœ angba budu. ¹⁵ Ba ndœ zœ ndje, anga azu á endje sœ kœna manda kœyisœrœ nœ Anikolayiti sœ zœ. ¹⁶ Ataa, fatshalɔsu zœ. Ete nene, mœ sœ kœna ga ndœ zœ lœ ondonœ, yé mœ nga koshe ga tœ endje dœ ingiri yakamba á sœ kœwuta lœ ama mœ.

¹⁷ «Kaka uzu á tshe sœ dœ utu, dji o'onœ á Ishiri sœ kœpa fœ azu Ikrizia.

«Uzu neke á tshe ropa ekperœ kɔ, mœ to manœ* á zatœ endje yiwatœnœ fœ she, mœ za bala imbi badja á endje sú tafo i'iri ga pa nœ fœ uzu dœ uzu; i'iri á uzu bale wuwusœ nœ nene, kolœ tsheneke á tshe gbɔ, dá wusœ nœ.»

Mbeti á endje sú fœ Ikrizia 6a lœ Tiyatire

¹⁸ «Su mbeti fœ andjelu nœ Ikrizia lœ Tiyatire adœke:

«Gbolo nœ Ndjaba á ala ye sœ kœtshi ƒata owo yé ada ye sœ kœtshi ndje ƒata waya á endje yi ga ta wo yekane á ye kotenœ, pa adœke: ¹⁹ Mœ wusœ œneke á 6œ sœ kœmbœrœ tœnœ ye, kœyindœsho nœ zœ, kœzatœ zœ ga tœ kœyindœrœ, mara kœmbœrœ dœ akwa nœ zœ œdœ pe kœru lœsu nœ zœ. Mœ wusœ nœ adœke œrœ neke á 6œ sœ kœmbœrœ ngongɔ asœke ropa œneke á 6œ mbœrœ lima utshunœ ye. ²⁰ Kashe mœ sœ dœ o'o bale kœgbagbara 6œ tœnœ: Bœ za awa fœ Zezabele, yashe á tshe sœ kœmatœ ye adœke œne

* **2.17** 2.17 Mane kœdœ rœgɔ á Ndjaba to lima fœ agbolo Israyele tœ awa nœ kœwuta endje lœ kanga. Dœ o'o ama Ebre, i'irinœ asœmœ kœdœ «Asœke kœdœ gadé?»

koedœ ayi koegbara o'o ama Ndjaba. Tshe sœ koefara aayi akwa nœ mœ ndœ koembœrœ angba budu dœ pe kœzi songba agea á endje to tœ tokóró fœ andjaba. ²¹ Mœ katœ olo fœ she adœke tshe fatshalœsu ye kashe tshe yiyindœ koekatœ angba budu nœ ye ti nene. ²² Mbœrœ tœnœ ataa, mœ za she wvi ga pa kelekpa nœ œgbœ œœrœ kanga awa bale dœ endjeneke á endje sœ koembœrœ angba budunœ dœ she œdœ endje koekatœ koembœrœ angba budunœ ti nene. ²³ Ga panœ, mœ wo agbolo nœ ye. Ataa, azu Ikrizia kœ œ wusœ nœ adœke œmœ koedœ tsheneke á tshe wusœ gbetshelœ œdœ lœsu azu. Mœ za œœrœ tshangba akwa nœ uzu dœ uzu liaka œeneke á tshe mbœrœ, fœ she.

²⁴ «Kashe tœ upu nœ 'e lœ Tiyatire á 'e vwaratœ 'e tœ ekpe kœyisœrœ nœ azunœ asœmœ, yé á tshapu kœwusœ œeneke á azunœ sœ kœ'e tœnœ adœke "kœyisœrœ nœ Satana lœ ubunœ", mœ sœ kœpa fœ 'e ngbi adœke: mœ kpa za anga angbi kongba ga pa igi 'e nene. ²⁵ Kashe 'e tepa œeneke á 'e sœ dœ tœnœ ngbirr œerrr ga tœ koekwa mœ.

²⁶⁻²⁸ «Azú neke á endje ropa ekperœ kœ yé á œœpe koembœrœ akwa nœ mœ œerrr ga tœ ndœngœlœnœ, mœ za bala tshagbozu á mœ gbœ ba ndœ Aba mœ fœ endje. Mœ za tshagbozu nœ kœsœ ga pa ogo kœ fœ endje. Endje gbœndœ azu ogonœ dœ œgbœnœ, yé œ ndi tshelœ endje krœna bata lœsú á endje mbœrœ dœ oto. Awa bale, mœ za tombele fœ azunœ asœmœ.

²⁹ «Kaka uzu á tshe sœ dœ utu, dji o'onœ á Ishiri sœ kœpa fœ azu Ikrizia!»

3

Mbeti á endje sú fœ Ikrizia ba lœ Sarde

¹ «Su mbeti fœ andjelu nœ Ikrizia lœ Sarde adœke:

«Uzu á tshe sœ dœ Ishiri nœ Ndjaba mindu dœ bisha, ndje dœ angerepe mindu dœ bisha asœmœ pa adœke: Mœ wusœ œeneke á bœ sœ koembœrœ tœnœ ye, mœ wusœ œeneke á azu sœ kœpa tœ upu nœ zœ adœke bœ sœ dœ soro andaa bœ tshu ye. ² Ala zœ gbœ, yé za gbœgbœ fœ udu soro zœ á ndo koetshu tœnœ asœmœ kane. Gbambanœ nene, mœ wu adœke anga akwa bale á bœ sœ koembœrœ tœnœ á sœ tœ œtshœnœ utshu Ndjaba nœ mœ, kpa gugu nene. ³ Gbe tshelœ zœ tœ o'o ama Ndjaba á endje yi lima sœ nœ fœ bœ yé á bœ dji kane. Gbœndœ nœ yé œ fatshalœsu zœ. Œdœ ala zœ koegbœgbœ nene, mœ na trosha ga ndœ zœ bata ayi angba, bœ wusœ ada œlœnœ á mœ na dœ tœnœ ndœ kœndondoro bœ nene. ⁴ Andaa, bœ sœ dœ anga azu ndœ zœ lœ Sarde á endje djadja kote lœba nœ endje nene. Endje verœ imbi lœba ga tœ endje adœke 'a rotœ awanœ bale dœ endje, gbambanœ nene, endje li dœ tœnœ ye.

⁵ «Ataa, azu neke á endje ropa ekperœ kœ, endje verœ imbi lœba, mœ wo iri endje ala buku nœ soro nene. Mœ yindœ nœ bala utshu Aba mœ œdœ utshu aandjelu nœ ye adœke endje koedœ azu nœ mœ.

⁶ «Kaka uzu á tshe sœ dœ utu, dji o'onœ á Ishiri sœ kœpa tœnœ fœ azu Ikrizia.»

Mbeti á endje sú fœ Ikrizia ba lœ Filadelfi

⁷ «Su mbeti fœ andjelu nœ Ikrizia lœ Filadelfi adœke:

«'E dji o'o á uzu á tshe sœ yerœ, á dœ adja adjapu, pa fœ 'e kane. Œshe dá tepa herela nœ gbozugo Davidi, á tshe kœkœrœ dœ manda, uzu bale œ li koetshu tœnœ nene, yé á tshe koetshu ga tœnœ, uzu bale œ li kœkœrœ tœnœ nene. Tshe pa adœke: ⁸ Mœ wusœ akwa nœ zœ ye. Mœ wusœ nœ adœke bœ sœ dœ gbœgbœ teasho yé atamœ gbaa, bœ lisœ o'o ama mœ yé œ 'ea'ea

nene. Mbœrœ tœnœ ataa, mœ kœrœ manda utshu zœ á uzu bale œ li kœtshu tœnœ nene. ⁹ Ɛrœnœ á mœ mbœrœ dœ azu tshelœ Sinagoga nœ Satana, dœ endjeneke á endje sœ kœpa adœke œne kœdœ Ayuda kashe endje dœdœ Ayuda nene mbœrœ endje sœ kœpa wala, dœke: Mœ shosho endje adœke endje na kœgote ga tœ ada zœ, yé endje wusœ nœ adœke mœ yindœ zœ. ¹⁰ Mbœrœ á bœ gbœndœ o'o ama mœ dœ kœru lœsu asœmœ, œmœ ndje, mœ gbœndœ zœ lœ œrœ kanganœ á na ndœ azu tshapashœ asœ djigi mbœrœ kœwu lœsu endje. ¹¹ Mœ na lœ ondonœ asœ. Tepa œrœnœ á bœ sœ dœ tœnœ ngbiri adœke uzu bale zaza kpoto tshagbozu nœ zœ tœ zœ nene.

¹² «Uzu neke á tshe ropa ekperœ kœ, mœ fa she tœ sharagunda tshelœ Tepelo nœ Ndjaba nœ mœ, yé tshe kpa wuta ga ushu bale nene. Mœ su i'iri Ndjaba nœ mœ dœ pe i'iri ongbo nœ Ndjaba nœ mœ ga pa ye. Ongbonœ asœmœ kœdœ tafo Yerusaleme á to 6a ndœ Ndjaba nœ mœ 6a lafo yeka á jœrœ asœmœ. Mœ su ndje tafo i'iri mœ ga pa ye.

¹³ «Kaka uzu á tshe sœ dœ utu, dji o'onœ á Ishiri sœ kœpa fœ azu Ikrizia.»

Mbeti á endje sú fœ Ikrizia 6a lœ Lawudukiya

¹⁴ «Su mbeti fœ andjelu nœ Ikrizia lœ Lawudukiya adœke:

«Uzu á endje e she Ame, á tshe dœ adja timu yé á sœ kœpa adjapu, œshe á tshe sœ lima utshu ali œrœ á Ndjaba mbœrœ kœ pa œshœ, pa adœke: ¹⁵ Mœ wusœ akwa nœ zœ ye: mœ wusœ nœ adœke bœ sœsœ kpaziti too wodawodá nene. Yé œ sœ má tœ œtshœnœ adœke bœ sœ kpaziti too wodawodá. ¹⁶ Kashe mbœrœ á bœ wo mboo, bœ sœsœ kpaziti too wodawodá nene, mœ ndja bœ lœ ama mœ. ¹⁷ Gbambanœ nene, bœ pa adœke: “Ɛmœ kœdœ ayi kœgbœrœ, mœ sœ dœ œrœ waa, mœ kpa gbegbe dœ anga œrœ nene.” Kashe bœ wuwusœ nœ nene adœke bœ sœ dœ oyo, uzu á tshe gugu dœ œrœ nene, ayibula, ayi oyo œdœ uzu á tshe sœ kpœndro. ¹⁸ Mbœrœ tœnœ ataa, mœ sœ kœmi upu fœ bœ adœke bœ na 6a ndœ mœ œ yœ œrœ á endje yi ga tœ owo á ye kotœnœ, yekane á kœwuta ayi kœgbœrœ. Yœ ndje imbi lœba mbœrœ kœverœ ga tœ zœ yeka á kœgbœgbœ tshula tœ kpœndro zœ nene. Yœ ndje œyœ kœta ga la zœ mbœrœ á kœwu osho dœ œtshœnœ.

¹⁹ «Azú kœ á mœ yindœ endje, mœ sœ kœza djofele fœ endje ndœ kœyœrœ endje. Ma egerœ ogo kœmbœrœ akwa nœ zœ yé œ fatshalœsu zœ. ²⁰ Dji kane, mœ ka lœ manda yé œ sœ kœnge tœnœ. Ɛdœ anga uzu kœdji tshama mœ yé á kœrœ manda, mœ li ga ndœ ye œ zi œrœ awa bale dœ she, yé œshe ndje, awa bale dœ mœ.

²¹ «Uzu neke á tshe ropa ekperœ kœ, mœ za awa fœ she kœsœ awa bale dœ mœ ga pa ngande tshagbozu nœ mœ, 6ata mœ ndje á mœ ropa anga mœ yé á na kœsœ awa bale dœ Aba mœ ga pa ngande tshagbozu nœ ye.

²² «Kaka uzu á tshe sœ dœ utu, dji o'onœ á Ishiri pa fœ azu Ikrizia!»

4

Kœdonga Ndjaba 6a lafo

¹ Manda nœ, mœ wu manda á kœrœ 6a lafo.

Mœ dji tshama á mœ dji lima utshunœ kœpa o'o fœ mœ dœ avwara 6ata luba adœke: «œ ga mœ dœ mœ yisœ œneke kœ á li adœke œ mbœrœtœ endje manda nœ, fœ bœ.»

² Pe tœ œsœnœ, Ishiri nœ Ndjaba jœrœ lima ga pa mœ, yé mœ wu ngande tshagbozu bale 6a lafo 6a zœ, anga uzu sœ lima ga pa nœ. ³ Uzunœ asœmœ tshi lima 6ata badja á amance gbœ waa, á i'irinœ kœdœ jaspe œdœ dœ badja

á i'irinœ kœdœ sardwane*. Avwenge á sœ lima dji ngande tshagbozunœ, sœ lima kœtshi бата badja á i'irinœ kœdœ emerode. ⁴ Dji indiri ngande tshagbozu, anga ngande tshagbozu sœ lima zazu bale dœ vana (24) á agbozu Ikriaia zazu bale dœ vana sœ lima ga panœ. Endje verœ lima imbi lœba ga tœ endje yé œ verœ kpoto tshagbozu á endje mbœrœ dœ œrœ ga tœ kumu endje. ⁵ Ngande tshagbozunœ sœ kœyerœwa tœnœ, tshama sœ kœki tœnœ yé œ sœ ndje kœsœ бата yavuru. Tala mindu dœ bisha sœ lima kœtshi utshu ngande tshagbozunœ, talanœ asœmœ kœdœ ishiri nœ Ndjaba mindu dœ bisha. ⁶ Kpœ utshu ngande tshagbozunœ, œ sœ lima бата egerœ ungu á sœ lima kœtshi бата wushiri, tshala ungunœ sœ lima ngbii бата badja á i'irinœ kœdœ kristale.

Ba ugurunœ, dji indiri ngande tshagbozunœ, anga œrœ vana á sœ dœ soro sœ lima kpœtœmœ, ala za tshatshunœ djigi œdœ tshamanda nœ. ⁷ Ali œrœnœ á sœ dœ soro sœ lima бата bamara, bishanœ sœ lima бата ovoro œkœ ngombe, tshenœ votonœ tshatshu ye sœ lima бата œnœ uzu, yé tshenœ vananœ sœ lima бата divumbala á tshe sœ kœru tœnœ. ⁸ Œrœnœ á sœ dœ soro vavana kœ sœ lima dœ ombo tœ endje mindu dœ bale, yé kote ombonœ kœ sú lima dœ ala, dja ga pa nœ œdœ pe dja ga ati kœ. Endje kaka lima tœ kœfi itshi ti nene butshœ dœ œbœ, endje sœ kœfi itshinœ adœke:

«Yerœ, Yerœ, Yerœ, Gbozu Ndjaba nœ gbœgbœ kœ, tsheneke á tshe sœ lima, á tshe sœ zœ yé á na bala.»

⁹ Yé œ kœsœ adœke, œrœnœ á sœ dœ soro asœmœ sœ tœ kœza mokœ dœ kœlisœtœ, ndje dœ kœgi mershe fœ uzunœ á tshe sœ ga pa ngande tshagbozunœ, yé á sœ dœ soro waa dœ waa asœmœ, ¹⁰ agbozu Ikriaianœ zazu bale dœ vana (24) sœ lima kœgote ga utshu tsheneke á tshe sœ ga pa ngande tshagbozunœ, yé œ sœ lima kœdonga tsheneke á tshe sœ dœ soro waa dœ waa. Endje ko lima kpoto tshagbozunœ tœ kumu endje va ga ati ga utshu ngande tshagbozunœ asœmœ, á sœ lima kœpa adœke:

¹¹ «Gbozu, Ndjaba nœ 'a! Bœ li adja dœ kœgbœ mokœ, kœlisœtœ dœ pe gbœgbœ. Gbambanœ nene, œbœ dá mbœrœ œrœ kœ; œbœ dá mbœrœ yé á yindœ nœ adœke œ sœ zœ.»

5

Buku œdœ aya Pata

¹ Mœ wu buku á endje djeedje ga tœnœ lœ kane kuni uzunœ á tshe sœ ga pa ngande tshagbozunœ. Endje sú mbeti ga lanœ dœ pe tshapanœ kœ, yé œ pi dœ amende mindu dœ bisha. ² Mœ wu anga andjelu á tshe sœ dœ gbœgbœ wœ kœta rawa adœke: «Uzu œ dá li kœ'i amendenœ, á kœkœrœ bukunœ a?»

³ Kashe uzu bale nene, œdœ œa lafo, œdœ œa pa shœ, œdœ œa budu œshœ, lili lima kœkœrœ bukunœ yeka á kœmesho ga la nœ nene. ⁴ Mœ ki lima waa tœ kœwu adœke uzu bale á tshe li kœkœrœ bukunœ, á kœmesho ga la nœ, gugu nene. ⁵ Kashe anga agbœ gbozu bale lœ agbozu Ikriaianœ pa fœ mœ adœke: «Kiki nene! Mesho, bamara lœ mara nœ Yuda, ata gbozugo Davidi ropa azu kœ. Tshe lili kœ'i amende mindu dœ bisha asœmœ yé œ lili kœkœrœ bukunœ ye.»

⁶ Yé mœ wu aya Pata á tshe ka uguru ngande tshagbozunœ á œ œrœ vana á sœ dœ soro œdœ agbozu Ikriaianœ asœmœ sœ dji indiri ye. Aya Patanœ sœ lima бата endje wo she ye. Tshe sœ lima dœ idi ye mindu dœ bisha, dœ ala ye mindu dœ bisha á dœ ishiri nœ Ndjaba mindu dœ bisha á tshe vwa lima

* 4.3 4.3 Sardwane: Tœnœ kœdœ œgbœ badja á sœ tœ wolance

ga pa ɔshɔ kɔ. ⁷ Aya Patanɔ na ndoo yé ɔe za bukunɔe lɔe kane kuni uzunɔe á tshe sɔe lima ga pa ngande tshagbozunɔe. ⁸ Lɔkɔ á tshe za bukunɔe, ɔerɔe vana á sɔe dɔe soro ɔedɔe agbozu Ikrizianɔe zazu bale dɔe vana (24) asɔemɔe gote ga utshu ye. Uzu dɔe uzu sɔe lima dɔe kundi, dɔe pe kopo á endje mbɔerɔe dɔe ɔrɔe á sú dɔe yombo á dɔe avwala nɔe ayerɔe azu. ⁹ Endje sɔe lima kɔɛfi tafo itshi adɔeke:

«Bɔe lii tɔe kɔeza bukunɔe,
 ɔedɔe kɔe'i amende tɔenɔe ye.
 Gbambanɔe nene, endje wo lima ɔe,
 yé lɔe awa nɔe indji zɔe,
 ɔe yɔ azu fɔe Ndjaba,
 á endje to lɔe mara kɔ,
 lɔe ama ogo kɔ, lɔe azu ogo kɔ ɔedɔe lɔe ogo kɔ.

¹⁰ Bɔe fa endje tɔe anganga Ndjaba tshelɔe ogo gbozu tshebale mbɔerɔe kɔembɔerɔe akwa fɔe Ndjaba nɔe azɔe,
 yé endje te bala agbozugo tshapa ɔshɔ.»

¹¹ Mɔe mesho, yé ɔe dji tshama aandjelu ndjoro. Endje sɔe lima kutu dɔe kutu kɔeropanɔe yé ɔe ka dji indiri ngande tshagbozunɔe, dji indiri ɔerɔe á sɔe dɔe soro ɔedɔe pe dji indiri agbozu Ikrizianɔe. ¹² Endje sɔe lima kɔɛfi itshi dɔe agbɔ tshama adɔeke:

«Aya Patanɔ á endje wo lima she lii adja kɔegbɔ gbɔgbɔ,
 dɔe kɔegbɔrɔe, dɔe kɔewusɔetɔe, dɔe kɔembɔerɔe djagbala,
 dɔe kɔelisɔetɔe, dɔe mokɔ,
 ɔedɔe dɔe kɔedonga osho!»

¹³ Mɔe dji tshama ɔerɔe kɔ á Ndjaba mbɔerɔe ɔa lafo, dɔe ɔeneke á tshe mbɔerɔe pa ɔshɔ, dɔe ɔenɔe tshabudu ɔshɔ, dɔe ɔenɔe tshalangu. Ɛrɔe para á sɔe zɔe pa tshapashɔ, sɔe lima kɔɛfi itshi adɔeke:

«Mbɔerɔe uzunɔe á tshe sɔe ga pa ngande tshagbozunɔe
 ɔedɔe aya Patanɔe asɔemɔe,
 kaka kɔedonga osho, kɔelisɔetɔe, mokɔ
 ɔedɔe tshagbozu sɔe fɔe she waa dɔe waa.»

¹⁴ Ɛrɔe vana á sɔe dɔe soro asɔemɔe pa lima adɔeke: «Ame!» Yé agbozu Ikrizianɔe gote lima, ɔe donga Ndjaba.

6

Aya Pata 'i amende tɔe buku

¹ Manda nɔe, mɔe wu lima aya Patanɔe, tshe 'i ali amende ugurutɔenɔe mindu dɔe bisha asɔemɔe. Yé ugurutɔe ɔerɔe á sɔe dɔe soro asɔemɔe, mɔe dji tshama tshenɔe utshunɔe kɔepa fɔe mɔe dɔe avwara ɔata kɔesɔ yavuru adɔeke: «Na ga mɔe!» ² Mɔe me lima osho, yé ɔe wu imbi mbarata. Uzu á tshe ɔ ga pa ye sɔe dɔe ndjoro tshakane ye, yé endje za ndje kpoto tshagbozu fɔe she. Tshe na lima ɔata uzu á tshe ropa azu kɔ ɔedɔe mbɔerɔe kpa kɔeropa azu kɔ.

³ Lɔkɔ á aya Patanɔe 'i bisha amendɔenɔe, mɔe dji tshama bisha ɔerɔe á sɔe dɔe soro asɔemɔe kɔepa lima adɔeke: «Na ga mɔe!» ⁴ Yé anga mbarata tɔe odoronɔe wuta. Uzu á tshe ɔ lima ga pa ye asɔemɔe, endje za lima egerɔe ingiri yakamba ɔedɔe pe ndje tshagbozu fɔe she adɔeke tshe garɔ kɔesɔe gee pa ɔshɔ yeka azu kɔewotɔe endje ugurutɔe endje.

⁵ Lɔkɔ á aya Patanɔe 'i votɔ amendɔenɔe, mɔe dji votɔ ɔerɔe á sɔe dɔe soro asɔemɔe kɔepa lima adɔeke: «Na ga mɔe!» Yé mɔe wu lima anga ubu mbarata bale. Uzu á tshe ɔ lima ga pa ye sɔe dɔe ɔerɔe kɔeli dɔe kilo tshakane ye. ⁶ Yé mɔe dji tshama uzu kɔepa ɔa ugurutɔe ɔerɔe vana á sɔe dɔe soro asɔemɔe adɔeke:

«Kilo bale nœ ble li dœ ngendja tshangba akwa nœ olo bale, yé kilo votœ nœ orje li dœ ngendja tshangba akwa nœ olo bale, kashe mbœmbœretœ kada œdœ vinunœ nene.»

⁷ Lœkœ á aya Patanœ 'i vana amendence, mœ dji tshama vana œerœ á sœ dœ soro asœmœ kœpa lima adœke: «Na ga mœ!» ⁸ Mœ me lima osho, yé mœ wu mbarata á œkœ ye b̄ata ungu ngondja. F̄iri uzu á tshe œ ga pa ye kœdœ Kuzu, yé osho kœsœ nœ akuzu sœ lima kœna manda ye. Endje ko lima tshagbozu fœ endje ga pa anga tshakele œshœ bale lœ vana adœke endje wo azu ogo dœ egerœ koshe, dœ egerœ ogo, dœ ekpe kœb̄a á za osho, œdœ dœ awa nœ akatshagea tshapa œshœ.

⁹ Lœkœ á aya Patanœ 'i mindu amendence, mœ wu ishiri azu á endje wo lima endje, 6a tshakudu ndaba. Endje wo lima azunœ asœmœ mbœrœ á endje sœ lima kœzatœ endje ga tœ o'o ama Ndjaba, yé á sœ lima kœma œerœ tœ upu nœ ye. ¹⁰ Endje sœ lima kœve rawa dœ œgbœ adœke: «Gbozu á 6œ sœ Yerœ á dœ uzu nœ adjapu, 6œ sœ kœkate gadœ kœwa ngbanga œdœ pe kœnga koshe pa indji 'a ga pa azu tshapashœ a?» ¹¹ Yé endje ko imbi rœbe fœ uzu dœ uzu, œ pa fœ endje adœke endje kate teasho mbœrœ kumu endje lili damba nene. Œ li adœke aanga endje lœma akwa œdœ pe aaya endje á li má adœke endje wo endje b̄ata endje, li yekane.

¹² Lœkœ á aya patanœ 'i mindu dœ bale amendence, mœ mesho œ wu, œshœ tetœ kœturu tœnœ dœ œgbœ. Œb̄ bu kporokoto b̄ata lœba kuzu, yé yapu doro djigi b̄ata indji. ¹³ Angerepe tshalafœ sœ lima kœyo ga tœ œshœ b̄ata ele fige á gbœgbœ damba nene yé á egerœ yugu sœ kœmea tœnœ. ¹⁴ Tshalafœ yiwa b̄ata buku bale á endje dje ga tœnœ, kaga para œdœ tshiki gitœ endje tœ osho á sœ lima tœnœ ye. ¹⁵ Agbozugo tshapa œshœ, azu á œ sœ endje li, agbozu tshapa aturugu, aayi kœgbœrœ œdœ aayi gbœgbœ, azu para kœkœ, akanga œdœ azu á endje dœdœ akanga nene, endje ko lima tœ endje yiwa tœnœ ga lœ gorokpa œdœ 6a lœ œngœ badja lœ kaga. ¹⁶ Endje sœ lima kœpa fœ kaga œdœ fœ badja adœke: «'E yo ga pa 'a, yé œ ko 'a yiwa tœnœ zara tœ tsheneke á tshe sœ pa ngande tshagbozu œdœ zara tœ ókœ nœ aya Pata. ¹⁷ Gbambanœ nene, egerœ olo ókœ nœ endje wuta ye, yé œdœ dá she a?»

7

Azu Israyele kutu kama zazu bisha dœ vana (144.000)

¹ Manda œeneke asœmœ, mœ wu aandjelu vana á endje ka ga tœ panga tshapashœ vavana. Endje sœ lima kœkundœ yugu vana 6a pa œshœ adœke adja anga yugu bale nana pa œshœ nene, œdœ pa egerœ ungu, œdœ pa œyo.

² Yé mœ wu lima anga angbi andjelu á tshe to 6a tœ osho á œb̄ œ wuta tœnœ asœmœ, tshe sœ dœ œerœ a endje du dœ tshapala azu nœ Ndjaba nœ soro tshakane ye. Tshe pa o'o dœ œgbœ tshama fœ aandjelunœ vana á endje gbœ lima tshagbozu mbœrœ kœndi tshapa œshœ dœ pe egerœ ungu asœmœ adœke: ³ «'E ndindi tshapa œshœ, egerœ ungu œdœ pe œyo nene, œerrr ga tœ adœke endje du tshapala aayi akwa nœ Ndjaba nœ azœ yekane.»

⁴ Yé endje pa lima ndœma kœngba azu á endje du tshapala endje dœ œerœ á endje du dœ tshapala azu nœ Ndjaba, fœ mœ. Azunœ sœ lima kutu kama zazu bisha dœ vana (144.000) lœ mara nœ azu Israyele para kœkœ. ⁵ Ba lœ mara nœ Yuda, endje du lima ga pa ala azu kutu ndjokpa dœ bisha (12.000); 6a lœ mara nœ Rubene, azu kutu ndjokpa dœ bisha; 6a lœ mara nœ Gade, azu kutu ndjokpa dœ bisha; ⁶ 6a lœ mara nœ Asere, azu kutu ndjokpa dœ bisha; 6a lœ mara nœ Nefetali, azu kutu ndjokpa dœ bisha; 6a lœ mara nœ

Manase, azu kutu ndjokpa dœ bisha; ⁷ 6a lœ mara nœ Shimeyo, azu kutu ndjokpa dœ bisha; 6a lœ mara nœ Levi, azu kutu ndjokpa dœ bisha; 6a lœ mara nœ Isakare, azu kutu ndjokpa dœ bisha; ⁸ 6a lœ mara nœ Zabolone, azu kutu ndjokpa dœ bisha; 6a lœ mara nœ Yozefu, azu kutu ndjokpa dœ bisha; 6a lœ mara nœ Bendjame, azu kutu ndjokpa dœ bisha.

Ukpulu azu ndjoro á endje to tœ osho kœ

⁹ Manda œeneke ascœmœ, mœ mesho yé œ kpa wu ukpulu azu ndjoro á uzu bale lili kœdi endje nene. Endje to lima lœ ogo kœ, lœ mara kœ, lœ azu ogo kœ œdœ lœ o'o ama ogo kœ. Endje ka lima ga utshu ngande tshagbozunœ œdœ 6a utshu aya Patanœ, endje verœ imbi rœbe ga tœ endje yé œ ko kako ngima ga tshakane endje. ¹⁰ Endje sœ lima kœmindœ o'o dœ œgbœ tshama adœke: «Kœshe to 6a ndœ Ndjaba nœ azœ á tshe sœ ga pa ngande tshagbozu œdœ ndje 6a ndœ aya Pata!» ¹¹ Yé aandjelu para kœkœ á endje ka dji ngande tshagbozunœ, dœ agbozu Ikrizianœ, dœ œere vana á sœ dœ soro ascœmœ, endje gote lima ga utshu ngande tshagbozunœ, yé œ tara kumu endje ga ati, œ tetœ kœdonga Ndjaba ¹² dœ kœpa adœke: «Ame! Mershe! Kaka kœdongasho, mœkœ, kœwusœtœ, kœlisœtœ, kœsœ dœ gbœgbœ œdœ kœmbœrœ djagbala, sœ fœ Ndjaba nœ azœ ngbugu dœ ngbugu! Ame!»

¹³ Ugurutœ agbozu Ikrizianœ ascœmœ, anga bale yu mœ adœke: «Azunœ á endje verœ imbi rœbenœ ascœmœ kœdœ adœ? Yé endje to kpœta a?» ¹⁴ Mœ gi fœ she adœke: «Gbozu nœ mœ, œbœ dá wusœ nœ.» Á tshe kœpa fœ mœ adœke: «Endje kœdœ azu á endje wuta lœ egerœ œere kanga. Endje djuto rœbe nœ endje dœ indji aya Patanœ yeka á wuta tœ imbinœ urrr. ¹⁵ Mbœrœ tœnœ dá endje sœ kœka 6a utshu ngande tshagbozu nœ Ndjaba, yeka á sœ kœmbœrœ akwa fœ she butshœ dœ œœ 6a lœ anda Tepelo nœ yé. Yé tsheneke á tshe sœ ga pa ngande tshagbozunœ nœ Ndjaba ascœmœ, tshe gbœ bala ndœ endje. ¹⁶ Ogo kœziœ dœ pe ogo ungu œ kpa mi endje nene, œœ œdœ katshanœ œ sho endje nene. ¹⁷ Gbambanœ nene, aya Patanœ á tshe sœ 6a uguru ngande tshagbozunœ ascœmœ œ dœ bala ayi kœgbœndœ ayarœ, tshe to bala endje na tœnœ ga tœ kumu ungu nœ soro. Yé, Ndjaba œ turu bala ngola kœ lœ ala endje.»

8

Aya Pata 'i amende nœ mindu dœ bisha

¹ Lœkœ á aya Patanœ 'i amende nœ mindu dœ bisha, osho yi taa 6a lafo ga pa œœ nœ miniti zazu bale dœ ndjokpa (30). ² Yé mœ wu aandjelu mindu dœ bisha á endje ka utshu Ndjaba, endje ko luba mindu dœ bisha fœ endje.

³ Anga angbi andjelu bale na œ sœ ga ati ndoo dœ ndaba. Tshe za lima asasware á endje mbœrœ dœ œœ, yé endje ko zuwa yombo ndjoro fœ she mbœrœ kœza tœnœ dœ avwala nœ azu kœ á endje sœ yerœ, 6a pa ndaba á endje mbœrœ dœ œœ yé á sœ 6a utshu ngande tshagbozu. ⁴ Ngawo zuwa yombœnœ to tshakane andjelu, yeka á sœ kœœ awa bale dœ avwala nœ azu nœ Ndjaba 6a utshu Ndjaba. ⁵ Manda nœ, andjelu za asasware, œ ko jiwo tshapa ndaba dœ tœnœ kperœ yé á za vwí ga ati ga pa œshœ. Ngbewo yavuru sœ, œsœ tshama ki, yavuru yerœwa yé œshœ turu.

Luba vana

⁶ Aandjelu mindu dœ bisha á endje ko lima lubanœ mindu dœ bisha ascœmœ guma lima tœ endje kœuru tœnœ.

⁷ Ali andjelu uru luba nœ ye, ngbewo aledjezo œdœ owo á djanga tœ endje dœ indji, yo lima ga pa œsho. Owo tshító tshakala tshapa œsho bale lœ voto, yé œ tshi ndje tœ tshakala œyo bale lœ voto dœ pe ngbœyu gusu para kœko.

⁸ Bisha andjelu uru luba nœ ye, yé anga œerœ á sœ bœta egerœ kaga owo, na œ te ga la egerœ ungu. Tshakala egerœ ungunœ bale lœ voto fa lima indji.

⁹ Tshakala œerœ kœ bale lœ voto nœ œerœ kœ á sœ dœ soro, á sœ ƒa la egerœ ungu, tshu lima yé anga tshakala ogboro agba bale lœ voto ndi lima.

¹⁰ Voto andjelu uru luba nœ ye, yé anga egerœ angerepe á sœ koetsi tœnce bœta tœrshe to ƒa lafo, œ te ga la tshakala egerœ ungu bale lœ voto œdœ ga pa kumungu. ¹¹ F'iri angerepenœ asœmœ koedœ «Ushu œerœ». Tshakala ungu bale lœ voto wuta lima tœ ushunœ yé azu ndjoro tshu lima mbœerœ koendjo ushunœ asœmœ.

¹² Vana andjelu uru luba nœ ye, yé tshakala œlo dœ œnce yapu œdœ pe œnce angerepe bale lœ voto bu kporokoto. Lœ tshakala olo dœ œnce butsho bale lœ voto, œlo tœto nene.

¹³ Yé mœ mesho, œ wu anga divumbala á tshe sœ koeru ƒa lawutsha yé á sœ kœki dœ œgbœ adœke: «Oyo! Oyo! Oyo nœ azu tshapa œsho lœko á anga aandjelunœ voto œ kpa uru luba nœ endje!»

9

¹ Mindu andjelu uru luba nœ ye, mœ wu anga angerepe bale á to ƒa lafo á te lima ga pa œsho. Endje za herela kœkœro dœ ama divwili kudu fœ she.

² Angerepenœ kœro ama divwili kudunœ, ngawo wuta lœ nœ bœta ngawo tshelœ egerœ furu. Yé œlo dœ pe tshalafo bu shoshoso mbœerœ ngawo á wuta lœ kudunœ asœmœ.

³ Akwakwa wuta lœ ngawonœ asœmœ, yé œ za tshapa œsho. Endje za tshagbozu fœ akwakwanœ asœmœ bœta tshagbozu nœ akpalakongo.

⁴ Endje za o'o fœ endje adœke endje ndindi gusu nene, œ ndindi œyo nene, œ ndindi kako dœngœ nene, kashe endje mbœerœ œerœ oyo kolœ fœ azu á endje dudu tshapala endje dœ œerœ koedu dœ tshapala nœ Ndjaba nene asœmœ. ⁵ Endje zaza lima awa fœ akwakwanœ adœke endje wo azunœ nene, kashe adœke endje mbœerœ œerœ oyo fœ endje manda yapu mindu. œerœ oyonœ á endje sœ kœmbœerœ ga tœ azunœ asœmœ sœ lima bœta œerœ oyo neke á uzu œ wu œdœ kpalakongo kœto she. ⁶ Lœ olonœ asœmœ, azu œ para kuzu kashe endje gbœ nene, endje yindœ nœ adœke œne tshu kashe kuzu œ kpa tœ endje ye.

⁷ Akwakwanœ sœ lima bœta ambarata á endje guma endje mbœerœ kœto kowo. œerœ sœ ƒa pa kumu endje bœta kpoto tshagbozu á endje mbœerœ dœ œrœ, yé tshatshu endje sœ bœta tshatshu azu.

⁸ Sukumu endje sœ lima bœta sukumu ayashe, yé iji endje sœ lima bœta œnce abamara.

⁹ Akwakwanœ verœ lima lœba waya ga tœ okoro endje bœta œnce aturugu, yé œsœ mambo endje sœ lima kœki tœnce bœta œsœ ukpulu share á ambarata ndjoro sœ kœgbota tœnce na tœnce ndœ kœto kowo.

¹⁰ Akwakwanœ sœ lima dœ damba á amance sœ ndja ndja ndja bœta œnce akpalakongo. Endje za lima tshagbozu ga lœ damba endje adœke œ mbœerœ œerœ oyo fœ azu manda yapu mindu.

¹¹ Gbozugo tshapa endje koedœ andjelu nœ divwili kudu á f'iri ye dœ o'o ama ogo Ebre koedœ «Abado», yé dœ o'o ama Greke koedœ «Apolio». Ádá f'irinœ asœmœ koedœ «Ayi kœndirœ».

¹² Ali oyo ro ye, manda nœ, anga oyo bisha kpa li koewuta tœnce.

¹³ Andjelu nœ mindu dœ bale uru luba nœ ye, yé mœ dji tshama œerœ kœto ƒa tœ panga ndaba vavana á endje mbœerœ dœ œrœ, á sœ ƒa utshu Ndjaba.

¹⁴ Tshamanœ sœ lima kœpa o'o fœ andjelu nœ mindu dœ bale á tshe za luba adœke: «Katœ aandjelunœ vana á endje i endje ga tœnœ dœ djingiri ndoo dœ egerœ ungu Efrate asœmœ ye.» ¹⁵ Endje ka lima tœ aandjelunœ vana asœmœ ye. Gbambanœ nene, endje guma lima endje kœkate ada ɔɔ, olo, yapu œdœ ngbugunœ á li lima adœke endje wo tshakala azu bale lœ votɔ pa ɔshɔ. ¹⁶ Endje yi lima sœ kœngba aturugunœ á endje ɔ ga pa ambaratanœ fœ mœ, endje sœ lima miliyo kama bisha (200.000.000).

¹⁷ Yé mœ wu ambarata œdœ aturugu nœ endje á endje ɔ ga pa endje lœ ulu, endje verœ lima odoro lœba waya á sœ bata owo ga tœ okoro endje, dœ ubunœ shoshosho bata badja safire œdœ dœ wolance bata wola zuwa á ju osho. Kumu ambaratanœ sœ lima bata kumu abamara, yé owo sœ lima kœwuta lœ ama endje, dœ ngawo œdœ pe wola zuwa á ju osho. ¹⁸ Ogboro œrœ oyonœ votɔ á sœ lima kœwuta lœ ama ambaratanœ asœmœ: owo, ngawo dœ pe wola zuwa á ju osho, wo anga tshakala azu bale lœ votɔ. ¹⁹ Gbambanœ nene, tshagbozu nœ ambarata sœ ɔa lœ ama endje dœ pe lœ damba endje. Dœ tœnœ ataa, damba endje sœ bata ayakoro; endje sœ dœ kumu á endje sœ kœmbœrœ œrœ oyo dœ tœnœ fœ azu.

²⁰ Tœ udu azu á endje she lœ egerœ œrœ oyonœ asœmœ, endje kakatœ kœdonga andjaba á endje mbœrœ dœ kane endje nene. Endje sœpe lima kolœ kœdonga aekpe ishiri œdœ ishiri œrœ á endje mbœrœ dœ ɔrœ too dœ kowo, dœ waya á endje yi ga ta wo yekane á ye kotence, dœ badja too dœ ɔɔ á lili kœwu œrœ bale nene, á lili kœdji o'o bale nene, á lili ndje kœna ana bale nene. ²¹ Endje kaka lima tœ kœwo azu, kœsœ dœ rawo, kœmbœrœ angba budu œdœ kœzi angba nœ endje ti nene.

10

Andjelu œdœ aya buku

¹ Mœ wu anga angbi andjelu á tshe sœ dœ gbɔgbɔ waa kœto ɔa lafo á sœ kœjerœ tœnœ. Tshe vwele lima tœ ye dœ ondoro yé avwenge sœ dji kumu ye. Tshatshu ye tshi lima bata ɔɔ yé ada ye sœ lima bata uwu owo. ² Tshe sœ lima dœ aya buku á endje kœɔ, tshakane ye. Tshe to ada ye œnœ kuni ga pa egerœ ungu, œ to œnœ gele ga pa ɔshɔ, ³ yé œ ta rawa dœ ɔgbɔ bata kœngá bamara. Manda kœta rawa, tshama kœsɔ yavuru mindu dœ bisha wu. ⁴ Yé lœkɔ á tshama kœsɔ yavurunœ mindu dœ bisha wu, bata á mœ yindœ kœsu œrœnœ kɔ ga la mbeti, kashe mœ dji tshama uzu ɔa lafo kœza o'o fœ mœ adœke: «Gbɔndœ o'o nœ kœsɔ yavurunœ mindu dœ bisha ga lœsu zœ, yé susu ga la mbeti nene.»

⁵ Á andjelu á mœ wu lima she kœka ga lafo ɔa pa egerœ ungu dœ pe pa ɔshɔ asœmœ, ti kane ye œnœ kuni ye ga lafo, ⁶ yé œ dara œrœ dœ i'iri Ndjaba á tshe sœ dœ soro nœ waa dœ waa, œshe á tshe mbœrœ tshalafo, tshapashɔ, egerœ ungu œdœ œrœ kɔ á sœ lœnœ. Andjelunœ pa lima adœke: «Ɛ sœsœ dœ œlo nene! ⁷ Kashe dœ lœkɔ á andjelu nœ mindu dœ bisha œ uru luba nœ ye, Ndjaba œ mbœrœ œrœ á tshe za yiwa tœnœ, tshe mbœrœ bata á tshe pa lima ndœ nœ fœ aayi akwa nœ ye á endje dœ aayi kœgbara o'o.»

⁸ Yé tshamanœ á mœ dji lima kœto ɔa lafo kpa kœpa fœ mœ adœke: «Na, œ za aya bukunœ á endje kœɔ tshakane andjelunœ á tshe ka ga pa egerœ ungu œdœ ga pa ɔshɔ asœmœ.»

⁹ Mœ na ndoo dœ andjelu, yé œ ki fœ she adœke tshe za aya bukunœ fœ mœ. Tshe gi fœ mœ adœke: «Za, œ zi œtœnœ. Ɛ sœ tœ ushunœ ɔa lœ zœ, kashe œ sœ jorojoro ɔa lœ ama zœ bata ojoro awaterœ.»

¹⁰ Mœ za lima aya bukunœ tshakane andjelu, yé œ zi. Ɛ sœ lima 6a lœ ama mœ jorojoro 6ata ojoro awaterœ, kashe lœkœ á mœ merœ, œ wuta tœ ushunœ 6a lœ mœ.

¹¹ Manda nœ, endje pa fœ mœ adœke: «Ɛ li dœ 6œ kpa kœgbara o'o dœ i'iri Ndjaba dœ upu nœ azu ogo ndjoro, dœ upu nœ ogo ndjoro, dœ upu nœ ama ogo ndjoro œdœ dœ upu nœ agbozugo ndjoro.»

11

Atimu bisha

¹ Manda nœ, endje za wara á sœ 6ata tshœngbœlœ á endje di dœ œrœ ndœ kœwu kœgunœ fœ mœ, yé œ pa fœ mœ adœke: «Aafo, œ na kœdi kœgu Tepelo nœ Ndjaba œdœ pe ndaba. Di ndje azu á endje sœ kœdonga Ndjaba lœ Tepelonœ. ² Kashe katœ tshelœ gbagba utshu Tepelonœ ti, didi kœgunœ nene. Gbambanœ nene, endje za lima ti fœ angbi azu á endje zuru bala œyerœ ongbœ manda yapu zazu bisha dœ bisha (42). ³ Mœ vwa atimu nœ mœ bisha dœ lœba pili tœ endje ndœ kœgbara o'o manda olo kutu bale dœ kama bisha dœ zazu votœ (1.260).»

⁴ Atimunœ asœmœ kœdœ œyœ olive bisha œdœ œrœ bisha á endje ko tala ga pancœ á sœ kpœ utshu Gbozu tshapa œshœ. ⁵ Ɛdœ anga uzu kœpara awa kœmbœrœ ekperœ ga tœ endje, owo sœ kœwuta lœ ama endje yé œ sœ kœwo ayingba endje. Adjapu, œdœ uzu á tshœ kœgbe kœmbœrœ ekperœ ga tœ endje, tshœ tshu mara kuzunœ asœke. ⁶ Endje sœ dœ tshagbozu nœ kœkundœ tshalafo adœke yavuru nini dœ olo nœ kœyisœ o'o ama Ndjaba nene. Endje sœ ndje dœ tshagbozu nœ kœmbœrœ adœke ungu fa ndji. Endje kpa sœ dœ tshagbozu ndje adœke endje mbœrœ ogboro ekperœ kpalakpala ga pa œshœ 6ata á endje yindœ nœ.

⁷ Kashe dœ lœkœ á endje kœmindœ o'o nœ Ndjaba fœ azu á ka, agea á tshœ sœ kœwuta lœ divwili kudu œ tetœ kœtœ kowo dœ endje, tshœ ropa endje dœ gbœgbœ yé œ wo endje. ⁸ Oko endje œ œpe tœ osho lœ egerœ ongbœ, tœ osho á endje kuru lima Gbozu nœ endje 6a pa kurushi tœnœ. Endje e i'iri ongbonœ asœmœ lœ kœgbara o'o adœke Sodomœ too Ezipito. ⁹ Azu ogo kœ, lœ mara kœ, lœ o'o ama ogo kœ œdœ lœ ogo kœ, endje na kœwu oko endje manda olo votœ dœ ngandinœ, yé endje yindœ nœ adœke endje shi endje nene. ¹⁰ Azu tshapa œshœ œ sœ dœ yanga tœ upu nœ kuzu endje, endje sœ dœ yanga yé œ yapa gado ugurutœ endje. Gbambanœ nene, aayi kœgbara o'onœ asœmœ bisha ndanga lima kuma azu kœrosœ nœ.

¹¹ Kashe manda olo votœ dœ ngandinœ asœmœ, izi nœ soro á to 6a ndœ Ndjaba, li ga lœ endje yé endje alafo. Ataa, egerœ awa za lima endjeneke á endje sœ lima kœwu endje asœmœ. ¹² Aayi kœgbara o'onœ bisha asœmœ dji œgbœ tshama uzu 6a lafo kœpa fœ endje adœke: «E œ ga mœ!» Endje œ ga lafo lœ ondoro tœ ala ayingba endje. ¹³ Pe kpœtœ œscœnœ, œshœ turu dœ œgbœ, ndjokpa tshakala ongbœ kavwa. Azu kutu mindu dœ bisha (7.000) tshu mbœrœ œshœnœ á turu asœmœ. Awa litœ udu azu á endje sœ lima pe dœ soro, yé endje za mokœ fœ Ndjaba 6a lafo.

¹⁴ Bisha egerœ oyo ro ye, kashe œnœ votœnœ œ na lœ ondonœ.

Luba nœ mindu dœ bisha

¹⁵ Andjelu nœ mindu dœ bisha uru luba nœ ye, tshama wu 6a lafo dœ œgbœ adœke: «Akwa tshagbozu nœ tshapashœ sœ ngœngœ asœke tshakane Gbozu nœ azœ œdœ Masiya nœ ye, tshœ mbœrœ akwa tshagbozunœ asœmœ waa dœ waa.» ¹⁶ Agbœ agbozu zazu bale dœ vana (24) á endje sœ pa ngande

tshagbozu nœ endje utshu Ndjaba, tara kumu endje ga ati, yé œ donga Ndjaba ¹⁷ dœ kœpa adœke:

«Gbozu Ndjaba á bœ sœ dœ gbœgbœ kœ,

œbœ á bœ sœ zœ, yé á sœ lima,

'a donga bœ mbœrœ á bœ mbœrœ akwa dœ egerœ gbœgbœ nœ zœ

yé á gĩ akwa tshagbozu nœ zœ.

¹⁸ Ogo kœ oma dœ ókó,

kashe ngœngœ asœ, ókó nœ zœ dá sœ kœmatœ ye.

Tœnœ kœdœ olo kœwa ngbanga nœ akuzu,

tœnœ kœdœ olo kœgbœ œrœ tshangba akwa nœ aayi akwa nœ zœ á endje dœ aayi kœgbara o'o,

œdœ azu neke kœ á endje dœ endje nœ zœ á sœ kœkpa awa zœ, agbozu too agbolo,

tœnœ kœdœ olo kœwo azu para á endje sœ kœndi tshapa œshœ.»

¹⁹ Yé manda Tepelo nœ Ndjaba á sœ 6a lafo kœrœ, sanduku nœ ayo wuta lœ nœ. Yavuru yerœwa, ingiri tshama wu, yavuru sœ, œshœ turu yé ogboro aledjezœ yo.

12

Yashe œdœ dalagona

¹ Egerœ ambárá œrœ wuta 6a lafo: anga yashe ka yé œbœ kpa dji she 6ata lœba, tshe to ada ye ga pa yapu, œ verœ kpoto tshagbozu á angerepe ndjokpa dœ bisha sœ tœnœ ga tœ kumu ye. ² Tshe sœ lima dœ nguzu yé œ tetœ kœki dœ œgbœ dœ kœbœ kœzœnœ.

³ Anga angbi ambárá kpa wuta 6a lafo: œtœnœ kœdœ lima odoro zamiti dalagona*, kashe tshe sœ lima dœ kumu mindu dœ bisha pa ye dœ pe idi ndjokpa yé tshe verœ kpoto tshagbozu ga tœ idi ye bale bale asœmœ para kœkœ. ⁴ Tshe sœ lima kœngbœ tshakala angerepe bale lœ votœ 6a lafo dœ damba ye, yé á sœ kœko va ga tœ œshœ. Tshe ka lima ga utshu yashœ á li adœke tshe zu asœmœ mbœrœ kœzi gbolonœ lœkœ á tshe kœzu she. ⁵ Yashœ asœmœ zu gbolo yakoshe. Œshe dá gbœ bala ndœ azu ogo para kœkœ dœ œgbœnœ. Kashe Ndjaba za gbolonœ gu tœnœ ga lafo ga indiri ye œdœ ga indiri ngande tshagbozu nœ ye. ⁶ Yé yashœ asœmœ kpa ga lœ kpagagashœ, 6a tœ oshœ á Ndjaba guma lima fœ she mbœrœ adœke endje to kœzirœ fœ she manda olo kutu bale dœ kama bisha dœ zazu votœ (1.260).

⁷ Koshe wuta 6a lafo: Mikayele dœ aandjelu nœ ye tetœ kœnga koshe dœ dalagona. Yé dalagonœ dœ aandjelu nœ ye te ndje tœ kœnga koshe dœ endje. ⁸ Kashe, endje ro lima pa dalagonœ dœ gbœgbœ yé oshœ kpa gugu lima fœ she dœ pe aandjelu nœ ye 6a lafo nene. ⁹ Endje gœrœ lima zamiti dalagonœ ga ushu, œshe kœdœ lima ongoro yakoro á endje e i'iri ye adœke djaboro too Satana, ayi kœfara tshapashœ djigi. Endje za lima she vwi ga pa œshœ awa bale dœ aandjelu nœ ye.

¹⁰ Yé mœ dji tshama dœ œgbœ 6a lafo kœpa lima adœke: «Ngœngœ asœke, lœndœ kœshe li ye! Ngœngœ asœke, Ndjaba nœ azœ ma gbœgbœ œdœ akwa tshagbozu nœ ye! Ngœngœ asœke, tshagbozu sœ ga tshakane Masiya nœ ye! Gbambœnœ nene, ayi kœtœ meza pa aaya azœ, œshe á tshe sœ lima kœtœ meza pa endje butshœ dœ œbœ 6a utshu Ndjaba nœ azœ, endje za she vwi'i ga ushu tœ tshalafo ye. ¹¹ Aaya azœ ro lima pa ye mbœrœ indji aya Pata œdœ ndje mbœrœ o'o

* **12.3** 12.3 Dalagona kœdœ zamiti anga agea á tshe sœ 6ata adjukuma, á endje sœ kœ'e ndje she yakoro too djaboro 6ala buku nœ Ndjaba

ama Ndjaba á endje sœ lima kœma tœnœ; endje yi lima ndœ kœza soro endje ti, endje kpakpa lima awa kuzu nene. ¹² Mbœrœ tœnœ ataa, 'e sœ dœ yanga, tshalafo œdœ 'e kœ á 'e sœ 6a zœ! Kashe egerœ oyo sœ mbœrœ tshapa œshœ œdœ mbœrœ egerœ ungu. Gbambanœ nene, djaboro jerœ ga ndœ 'e dœ egerœ ókó, mbœrœ á tshe wusœ nœ adœke londœ nœ œne sœpe teasho.»

¹³ Lœkœ á dalagona wu adœke endje gœrœ œne œ za œne wvi ga pa œshœ, tshe tetœ kœza awa yashe á tshe zu lima gbolo yakoshe asœmœ. ¹⁴ Kashe endje ko ombo divumbala bisha fœ yashe asœmœ adœke tshe ru œerrr ga tœ osho á endje guma fœ she 6a lœ kpagagasho mbœrœ kœto kœzirœ tœnœ fœ she manda ungu votœ dœ ngandinœ, lœ ingirinœ tœ yakoro. ¹⁵ Yé yakoro ndja ungu lœma ye 6ata kota manda yashenœ adœke lokonœ za awa ye yé œ nduru she. ¹⁶ Kashe œshœ gbœndœ yashenœ asœmœ, œ kœrœ ama ye yé kotanœ á dalagona ndja lœ ama ye asœmœ, yœrœngœ li tœnœ ga lœ nœ. ¹⁷ Dalagona sú dœ ókó ga tœ yashe asœmœ, œ na kœtœ kowo dœ údú agbolo nœ ye, endjeneke á endje sœpe kœlisœ awa o'o nœ Ndjaba, á sœpe kœgbœndœ o'o á Yisu pa.

¹⁸ Manda nœ, dalagona na, œ ka 6a tœ mangu egerœ ungu.

13

Agea bisha

¹ Manda nœ, mœ wu anga agea bale kœwuta la egerœ ungu. Tshe sœ lima dœ idi ndjokpa dœ pe kumu mindu dœ bisha pa ye. Tshe verœ kpoto tshagbozu ga tœ idinœ yé endje sú i'iri á sœ kœgu œsœ Ndjaba ga tœ kumu ye mindu dœ bisha asœmœ. ² Ageanœ á mœ wu she sœ lima 6ata muru, ada ye sœ lima 6ata œnœ avwi yé ama ye 6ata ama bamara. Dalagona ko gbœgbœ, ngande tshagbozu dœ pe egerœ tshagbozu fœ she. ³ Anga kumu ye bale sœ lima dœ uku á yindœ kœwo she, kashe uku kœwo osho nœ ye asœmœ yu ye. Azu pa œshœ djigi ka lima tœ ama endje ti œsœ yé œ tetœ kœna manda ageanœ asœmœ. ⁴ Endje donga dalagona mbœrœ á tshe za lima tshagbozu fœ ageanœ. Endje para donga lima ageanœ dœ kœpa adœke: «œdœ dá li dœ ageanœ asœ a? œdœ dá li tœ kœnga koshe dœ she a?»

⁵ Endje za lima awa fœ ageanœ adœke tshe pa o'o nœ egerœ kumu œdœ œnœ kœgu œsœ Ndjaba. Tshe gbœ lima tshagbozu nœ kœmbœrœ œrœ ataa manda yapu zazu bisha dœ bisha (42). ⁶ Tshe te lima tœ kœgu œsœ Ndjaba mbœrœ kœgu œsœ i'iri ye œdœ osho á tshe sœ kœsœ tœnœ, dœ pe azu neke kœ á endje sœ 6a lafo. ⁷ Endje za lima awa fœ she adœke tshe tœ kowo dœ azu nœ Ndjaba yé œ ropœ endje dœ gbœgbœ kœ. Endje za lima tshagbozu fœ she kœsœ pa mara kœ, pa azu kœ, pa ama ogo œdœ pe pa ogo kœ. ⁸ Azu para pa œshœ œ donga she, œ yindœ kœpa adœke endjeneke kœ á endje sú sú i'iri endje ga la buku nœ soro nene kœto tœ kœmbœrœ tshapashœ asœmœ. Bukunœ kœdœ œnœ aya Pata á endje wo lima she.

⁹ «Uzu á tshe sœ dœ utu, dji dœ œtshœnœ! ¹⁰ Uzu á endje kœke she kœsœ ayi kána, tshe li bala kána. Uzu á endje kœke she kœtshu kuzu ingiri yakamba, endje wo she bala dœ ingiri yakamba. Mbœrœ tœnœ ataa, œ li adœke azu nœ Ndjaba sœ dœ ugu lœsu œdœ pe dœ kœyinderœ.»

¹¹ Manda nœ, mœ wu anga angbi agea kœwuta lœ œshœ. Tshe sœ lima dœ idi bisha 6ata œnœ aya pata, yé œ sœ lima kœpa o'o 6ata dalagona. ¹² Tshe sœ lima kœmbœrœ akwa tshagbozu kœ nœ ali ageanœ 6a utshu ye. Tshe sœ lima kœshosho azu para pa œshœ adœke endje donga ali agea á uku kœwo osho nœ ye yu lima. ¹³ Bisha ageanœ asœmœ mbœrœ lima egerœ afá. Tshe sœ

ndje lima kœmbœrœ adœke owo to 6a lafo œ jerœ ngarr dœ ala azu para ga pa œshœ. ¹⁴ Tshe sœ kœfara azu tshapa œshœ lœ awa nœ afá á tshe li lima kœmbœrœ tœnœ, 6a utshu ali ageanœ asœmœ. Tshe sœ kœwva endje ndœ kœmbœrœ ishiri œrœ á kœlisœ ageanœ á endje to lima uku tœ ye dœ ingiri yakamba, yé á tshe kpa kwa lima tœ ye ga lœ soro asœmœ. ¹⁵ Manda nœ, bisha ageanœ gbœ tshagbozu ndœ kœto uvuru ga lœ ishiri ali ageanœ asœmœ adœke œ tetœ kœpa o'o, yé œ wo azu para á endje vvara tœ endje kœdonga ishiri ageanœ asœmœ. ¹⁶ Ageanœ asœmœ sœ lima kœshosho azu para ndœ kœwa ati ga tœ kane kuni too ga tshatshu endje: œdœ aaya azu dœ pe agboro azu, œdœ aayi kœgbœrœ dœ pe aayi oyo, œdœ azu á endje dœdœ akanga nene dœ pe akanga. ¹⁷ Uzu á tshe kœgugu lima dœ ndœla atinœ, dœ i'iri ageanœ too dœ kœdi ama œrœ nœ i'iri ageanœ tœ ye nene, tshe lili lima kœka œrœ too kœyœ œrœ nene.

¹⁸ Kpœtœ oshonœ asœ, œ li adœke uzu sœ dœ kœwusœtœ. Uzu á tshe sœ dœ kœwusœrœ, li kœwusœ ádá kœdi ama œrœ nœ agea ye. Gbambanœ nene, kœdi ama œrœnœ asœmœ sœ kœma i'iri uzu. Kœdi ama œrœnœ kœdœ kama mindu dœ bale dœ zazu votœ dœ mindu dœ bale (666).

14

Aya Pata œdœ azu á Ndjaba yœ endje lœ ekperœ

¹ Mœ kpa mesho œ wu aya Pata á tshe ka 6a pa kaga Siyona awa bale dœ azu kutu kama zazu bisha dœ vana (144.000). Endje su lima i'iri aya Patanœ dœ i'iri Abanœ ga pala endje. ² Mœ dji lima tshama bale kœto 6a lafo á sœ kœwu tœnœ bata tshama egerœ udjuru œdœ bata tshama œgbœ kœsœ yavuru. Tshamanœ á mœ sœ lima kœdji tœnœ sœ bata tshama kundi lœndœ á aayi kœnœ kundi sœ kœnœ tœnœ. ³ Azunœ ndjoro asœmœ sœ lima kœbi tafo itshi 6a utshu ngandœ tshagbozu, 6a utshu œrœ vana á sœ dœ soro œdœ pe 6a utshu agbozu Ikrizia. Yé uzu bale lili lima kœyamba itshinœ asœmœ nene, kolœ azu kutu kama zazu bisha dœ vana (144.000), azu á Ndjaba yœ endje lœ ekperœ pa œshœ.

⁴ Azunœ asœmœ djadja lima tœ endje dœ ayashe nene, endje gbœndœ tœ endje kœlœ. Endje sœ kœna manda aya Pata tœ osho kœ á tshe sœ kœna tœnœ. Endje yœ lima endje lœ ekperœ ugurutœ azu mbœrœ kœto endje tœ tokórœ tœ azu nœ tshatshunœ fœ Ndjaba œdœ fœ aya Pata. ⁵ Wala wuwuta lœ ama endje bale nene, endje gugu dœ ekperœ nene.

Aandjelu votœ

⁶ Manda nœ, mœ kpa wu anga angbi andjelu, á tshe sœ kœru 6a lawutsha. Tshe sœ lima dœ Ůtshœ O'o á ka nene ndœ kœmindœ nœ fœ azu tshapa œshœ, dœ azu lœ ogo kœ, dœ mara kœ, dœ o'o ama ogo kœ dœ pe dœ azu ogo kœ. ⁷ Tshe sœ lima kœpa o'o dœ œgbœ tshama adœke: «'E kpa awa Ndjaba, yé œ gi mokœ fœ she! Gbambanœ nene, olo kœwa ngbanga nœ ye pa azu li ye. 'E donga tsheneke á tshe mbœrœ tshalafœ, dœ tshaati, dœ egerœ ungu œdœ dœ kumu ungu kœ!»

⁸ Bisha andjelu wuta manda tsheneke utshunœ asœmœ yé œ pa adœke: «Egerœ tshalakpi Babilone ndi, œ ndi ye! Œ mbœrœ adœke azu tshelœ angbi ogo kœ ndjo ipi yavuru angba budu nœ ye.»

⁹ Votœ andjelu wuta manda tshenœ bishanœ asœmœ yé œ pa o'o dœ œgbœ tshama adœke: «Uzu kœ á tshe donga agea œdœ pe ishiri ye, yé á endje wa ati ga pala too ga pa kane ye, ¹⁰ œshe dœ tœ ye, tshe ndjo ndje ipi yavuru ókœ nœ Ndjaba á endje djadjanga nene, á fa ga lœ yashi ókœ nœ ye asœmœ. Tshe

za djofele fœ endje ɓala wola zuwa á ju osho, ɓa utshu aandjelu á endje sœ yerœ œdœ ɓa utshu aya Pata. ¹¹ Ngawo owo kœndanga osho nœ endje œ ɔ ga lafo waa dœ waa. Endjeneke á endje sœ kœdonga ageanœ dœ pe ishiri ye, yé azu neke á endje wa ati dœ i'iri ageanœ asœmœ ga tœ endje, ɔɓ dœ butsho endje yatœ endje nene.»

¹² Mbœrœ tœnœ ataa, œ li adœke endje á endje dœ azu nœ Ndjaba, azu á endje sœ kœmbœrœtœ endje lindœ awa o'o nœ Ndjaba yé á sœ dœ kœyindœrœ djigi ga ndœ Yisu, sœ dœ ugu lœsu.

¹³ Manda nœ, mœ dji tshama kœto ɓa lafo kœpa lima adœke: «Su œneke: «Yanga nœ azu á endje sœ kœtshu kœto ngœngœnœ asœ lœ kœmbœrœ akwa fœ Gbozu.» «Ɛ, ɔtsho Ishiri pa adœke: yanga nœ endje, endje yatœ endje manda œgbœ akwa nœ endje. Gbambanœ nene, ɔtshœrœ á endje mbœrœ, sœ kœza awa endje.»»

Kœkœ ngwarœ tshapa œshœ

¹⁴ Mœ kpa mesho œ wu imbi ondoro, yé ɓa pa ondonœnœ asœmœ, œrœ sœ panœ ɓata uzu. Tshœ verœ lima kpoto tshagbozu á endje mbœrœ dœ ɔrœ ga tœ kumu ye yé œ za ingiri yakamba á luulu, á amanœ ki waa, ga tshakane ye. ¹⁵ Anga angbi andjelu wuta lœ Tepelo yé œ ta rawa dœ œgbœ tshama fœ uzu á tshœ sœ pa ondonœnœ adœke: «Za ingiri yakamba nœ zœ á luulu asœmœ dœ œ wa dœ ngwarœ. Gbambanœ nene, lœndœ nœ kœwa mgwarœ li ye, ngwarœ pa œshœ gbœ ye.» ¹⁶ Ataa, uzunœ á tshœ sœ lima ɓa pa ondonœnœ wvi ingiri yakamba nœ ye á luulu asœmœ ga pa œshœ, yé á wa ngwarœ pa œshœ.

¹⁷ Manda nœ, anga angbi andjelu á tshœ to lima lœ Tepelo á sœ ɓa lafo wuta. Tshœ sœ lima ndje dœ ingiri yakamba á luulu á amanœ ki waa tshakane ye.

¹⁸ Anga angbi andjelu kpa to ɓa pa ndaba œ wuta. Tshœ sœ lima dœ tshagbozu ga pa owo yé œ ta lima rawa dœ œgbœ tshama fœ tsheneke á tshœ za lima ingiri yakamba á luulu á amanœ ki waa asœmœ adœke: «Za ingiri yakamba nœ zœ á luulu á amanœ ki waa yé œ wa ganea œyœ vinu pa œshœ; gbambanœ nene, elenœ gbœ ye.» ¹⁹ Andjelu wvi lima ingiri yakamba nœ ye á luulu asœmœ ga pa œshœ, œ wa dœ kumu vinu ga tœ œshœ yé á ko va ga lœ egerœ ngarambo nœ ókœ nœ Ndjaba. ²⁰ Endje pu lima tshelœ ele vinunœ lœ ngarambo ɓa ushu tœ ongbo, yé goma indji dá sœ lima kœwuta tœnœ. Indjinœ ɔ lima ga lafo manda metere bale dœ ngandinœ yé œ tara tœ osho manda Kelometere kama votœ (300).

15

Aandjelu œdœ ndangba egerœ œrœ oyo

¹ Manda nœ, mœ wu anga angbi ambára ɓa lafo, œ sœ tœ egerœnœ yé azu sœ kœkitœ œsœnœ. Ɛtœnœ kœdœ aandjelu mindu dœ bisha á endje ko ndangba egerœ œrœ oyo mindu dœ bisha ga tshakane endje. Gbambanœ nene, ókœ nœ Ndjaba œ ka lœ awa nœ ndangba œrœ oyœnœ asœmœ.

² Manda nœ, mœ wu œrœ ɓata egerœ ungu á tshalanœ sœ ngbi, œ djanga tœ ye dœ owo. Mœ wu ndje azu á endje ro lima pa ageanœ asœmœ kœ, œdœ pa ishiri ye œdœ pa kœdi ama œrœ á li dœ i'iri ye, azunœ ka lima ɓa pa egerœ ungu á sœ ngbi. Kundi á Ndjaba ko fœ endje, sœ lima tshakane endje. ³ Endje sœ lima kœbi itshi nœ Moyize, ayi akwa nœ Ndjaba œdœ itshi nœ aya Pata adœke:

«Gbozu Ndjaba á ɓœ sœ dœ gbœgbœ kœ,
akwa nœ zœ sœ tœ egerœnœ, yé azu sœ kœkitœ œsœnœ waa!
Gbozugo pa ogo ndjoro,

gbetshelœ nœ zœ sœ ndjii yé œ dœ adjapu.

⁴ Gbozu, azu para œ kpa awa zœ,

azu para œ na kœza moko fœ bœ.

Gbambanœ nene, œbœ kuti zœ dá sœ yerœ.

Ogo kœ œ na bala kœdonga bœ,

gbambanœ nene, œrœ á bœ sœ kœmbœrœ tœnœ sœ ndjii yé œ matœ endje ngbii fœ endje ye.»

⁵ Manda nœ, mœ wu Tepelo á anda tande nœ ayo nœ Ndjaba sœ lœnce, œ kœrœ ba lafo. ⁶ Aandjelunœ mindu dœ bisha á endje ko œrœ oyonœ mindu dœ bisha asœmœ wuta lœ Tepelonœ. Endje verœ lima imbi lœba urrr yé œ i uwu á endje mbœrœ dœ œrœ ga tœ nguku endje. ⁷ Ugurutœ œrœnce vana á sœ dœ soro asœmœ, anga bale ko yashi mindu dœ bisha á endje mbœrœ dœ œrœ fœ aandjelunœ mindu dœ bisha. Yashinœ sú dœ ókó nœ Ndjaba á tshe sœ dœ soro nœ waa dœ waa. ⁸ Tepelonœ sú lima dœ ngawo á dœ ambará moko œdœ gbœgbœ nœ Ndjaba. Ataa, uzu bale lili lima kœli ga lœ Tepelonœ nene utshunœ adœke œrœ oyonœ mindu dœ bisha á aandjelunœ na dœ tœnœ, mbœrœœtœ endje ye kane.

16

Yashi ókó nœ Ndjaba

¹ Manda nœ, mœ dji œgbœ tshama kœto ba lœ Tepelo á sœ lima kœpa fœ aandjelu mindu dœ bisha adœke: «'E ro œ za ókó nœ Ndjaba á sœ lœ yashi mindu dœ bisha asœmœ su'i ga pa œshœ!»

² Andjelu nœ utshunœ na œ za œnœ ye ókó á sœ lœ yashi su'i ga pa œshœ. Yé uku gbadja á ka osho waa wuta tœ kote azu á endje wa lima ati nœ agea ga tœ endje yé á sœ lima kœdonga ishiri ye.

³ Andjelu nœ bisha za œnœ ye ókó á sœ lœ yashi su'i ga la egerœ ungu. Ungu fa bœta indji kuzu, yé œrœ kœ á sœ lima dœ soro la egerœ ungunœ tshu ye.

⁴ Andjelu nœ votœ za œnœ ye ókó á sœ lœ yashi su'i ga la kota dœ pe ga tœ kumu ungu, á fa indji. ⁵ Yé mœ dji tshama andjelu á tshe dœ gbozu tshapa ungu, kœpa adœke: «œbœ á bœ sœ yerœ, œbœ á bœ sœ zœ yé á sœ lima, bœ matœ zœ ndjii lœ kœwa ngbanga nœ zœ. ⁶ Gbambanœ nene, endje sú lima indji ayerœ azu nœ zœ œdœ œnœ aayi kœgbara o'o, ga tœ œshœ. Yé ngœngœ asœ, bœ za indji fœ endje adœke endje ndjo. Endje gbœ œneke á li dœ endje ye.» ⁷ Manda nœ, mœ dji tshama á to ba pa ndaba kœpa lima adœke: «Ë, Gbozu Ndjaba á bœ sœ dœ gbœgbœ kœ, bœ sœ kœwa ngbanga á sœ ndjii dœ pe adjapu.»

⁸ Andjelu nœ vana za œnœ ye ókó á sœ lœ yashi su'i ga pa œlœ, yé œlœ gbœ tshagbozu kœsho azu dœ owo nœ ye. ⁹ Yé ndavuru kœwosho sho lima azu, endje gu lima œsœe i'iri Ndjaba á tshe sœ dœ tshagbozu ga pa egerœ œrœ oyonœ. Kashe endje vvara lima tœ endje tœ kœfatshalœsu endje, mbœrœ kœza moko fœ she.

¹⁰ Andjelu nœ mindu za œnœ ye ókó á sœ lœ yashi su'i ga pa ngande tshagbozu nœ ageanœ, yé ogo tshagbozu nœ ye sœ lœ ubu osho. Azu sœ lima kœlo tima endje mangba djofelœnce. ¹¹ Endje sœ lima kœgu œsœ Ndjaba nœ tshalafo mangba djofele nœ endje dœ pe uku nœ endje. Kashe endje kaka lima tœ ekpe akwa nœ endje ti nene.

¹² Andjelu nœ mindu dœ bale (6) za œnœ ye ókó á sœ lœ yashi su'i ga pa egerœ kota á i'irinœ kœdœ Efrate. Ungunœ œrœ lima mbœrœ kœguma awa fœ

agbozugo á endje sœ koeto 6a tœ osho á ɔlœ œ wuta tœnœ. ¹³ Manda nœ, mœ wu ekpe ishiri voto 6ata azɔrɔngœ kœwuta lœ ama dalagona, lœ ama agea dœ pe ndje lœ ama ayi kœgbara o'o nœ wala. ¹⁴ Endje kœdœ ishiri nœ adjabro á endje sœ kœmbœrœ afá, yé á sœ kœna 6a ndœ agbozugo tshapashœ djigi ndœ kœngbœ6a endje ndœ koshe nœ egerœ olo nœ Ndjaba á tshe sœ dœ gbɔgbœ ko.

¹⁵ Gbozu pa adœke: «'E dji kane, mœ sœ kœna 6ata ayi angba! Yanga nœ uzu á tshe lo nene yé á gbændœ lœba nœ ye. Ataa, tshe na ana kpendronœ nene yé œ gbœ tshula nene lœko á azu kœwu she.»

¹⁶ Aekpe ishirinœ ngbœ6a lima agbozugonœ 6a tœ osho á i'irinœ dœ Ebre kœdœ Aramagedœ.

¹⁷ Andjelu nœ mindu dœ bisha za œnœ ye ókó á sœ lœ yashi su'i ga lœ yugu, yé œgbœ tshama to 6a lœ Tepelo, 6a tœ osho ngande tshagbozu, œ pa adœke: «E mbœrœtœ ye ye!» ¹⁸ Yé yavuru yerœwa, ingiri tshama œdœ kœso yavuru wu, œshœ turu dœ œgbœ kœrosœ nœ. Eneke turu lima adja dœ œgbœ kœrosœ nœ dœ mara á tuturu 6a lima dœ tœnœ nene kœto dœ lœko á Ndjaba mbœrœ uzu ga pa œshœ. ¹⁹ Egerœ ongbo kurutshelœtœ ye voto, yé ongbo tshelœ ogo kœ ndi. Ndjaba djedjœndœ egerœ ongbo Babilone nene. Tshe za yashi á su kperœ dœ ipi yavuru ókó nœ ye fœ ongonœ asœmœ. ²⁰ Tshiki para yiwa ye, yé uzu bale wuwu kaga bale nene. ²¹ Ogboro aledjezœ á li waa to 6a lafo œ ye ga pa azu. Azu gu lima œsœ Ndjaba mangba egerœ œrœ oyo nœ aledjezœ asœmœ. Gbambœnœ nene, egerœ œrœ oyonœ asœmœ sœ lima tœ agbœnœ.

17

Egerœ ayi angba budu

¹ Manda nœ, anga andjelu bale ugurutœ endje mindu dœ bisha á endje ko lima yashi mindu dœ bisha asœmœ, na œ pa fœ mœ adœke: «Na ga mœ, mœ yi bala sœ mara á endje wa dœ œgbœ ngbanga ga pa egerœ ayi angba budu á tshe dœ egerœ ongbo á sœ tœ ama kota ndjoro, fœ 6œ. ² Agbozugo pa œshœ mbœrœ angba budu dœ she, yé ipi angba budu nœ ye mbœrœ azu tshapa œshœ.»

³ Ɔtshœ ishiri na ga ndœ mœ, yé andjelu za mœ na tœnœ ga lœ kpagagasho. Mœ wu anga yashe bale á tshe sœ ga pa agea á tshe sœ dœ odoronœ tshe, á i'iri kœgu œsœ Ndjaba sœ lima tœ ye. Ageanœ asœmœ sœ lima dœ kumu ye mindu de bisha œdœ dœ idi ndjokpa. ⁴ Yashenœ verœ lima ɔtshœ lœba á sœ tœ odoronœ tshe, yé lenge á endje mbœrœ dœ œrœ, badja á amanœ gbœ waa œdœ pe akidji sœ lima tœnœ. Tshe za lima yashi œœ á su kperœ dœ ekperœ uburu á to lœ angba budu nœ ye asœmœ, ga tshakane ye. ⁵ Endje su lima anga i'iri bale á ádánœ zatœ endje yiwa tœnœ ga pala ye adœke: «Egerœ ongbo Babilone, ayi aayi angba budu œdœ ayi kœyi ekperœ á za tshula ga pa tshapashœ.» ⁶ Mœ wu lima adœke yashenœ asœmœ ndjo indji azu nœ Ndjaba yé á mbœrœ she, indji azu á endje wo lima endje mangba kœyindœrœ nœ endje djigi ga ndœ Yisu.

Kœwu she, mœ katœ ama mœ ti asœ. ⁷ Yé andjelunœ pa fœ mœ adœke: «Mbœrœ gadé á 6œ za ama zœ ti œœ a?» Mœ pandœ ádá o'o á zatœ endje yiwa tœnœ tœ upu nœ yashenœ asœmœ dœ pe tœ upu nœ ageanœ á yashenœ sœ pa ye, ageanœ á tshe sœ dœ kumu ye mindu dœ bisha œdœ dœ idi ndjokpa, fœ 6œ. ⁸ Ageanœ á 6œ wu she, sœ lima dœ soro, kashe ngɔngœ asœke tshe kpa gugu dœ soro nene. Tshe wuta bala lœ divwili kudu yé endje wo she ye. Azu tshapashœ á endje sú sú i'iri endje ga la buku nœ soro nene kœto tœ kœmbœrœ tshapashœ œ ka bala tœ ama endje ti œœ tœ kœwu ageanœ asœmœ.

GbambanƐ nene, ageanƐ sƐ lima dƐ soro, ngɔngɔnƐ asƐ tshe kpa gugu dƐ tƐnƐ nene, kashe tshe kwa bala tƐ ye zƐ.

⁹ «KpƐtƐ oshonƐ asƐ, Ɛ li adƐke azu sƐ dƐ kƐwusƐrƐ ƐdƐ dƐ kƐwusƐtƐ. KumunƐ mindu dƐ bisha asƐmƐ kƐdƐ kaga mindu dƐ bisha á yashenƐ sƐ ga ati tƐnƐ. ƐtƐnƐ kƐdƐ ndje agbozugo mindu dƐ bisha.

¹⁰ Anga endje mindu ugurutƐ tƐ endje yo ye, tshenƐ mindu dƐ bale dá sƐ kƐmbƐrƐ akwa tshagbozu ngɔngɔnƐ asƐke, yƐ tshenƐ mindu dƐ bisha nana damba nene. Kashe lƐkɔ á tshe na bala, ƐndƐ ye Ɛ di nene. ¹¹ AgeanƐ á tshe sƐ lima dƐ soro, á kpa gugu dƐ tƐnƐ nene asƐmƐ, Ɛshe dƐ tƐ ye kƐdƐ mindu dƐ votɔ gbozugo. Tshe sƐ ndje ugurutƐ agbozugo mindu dƐ bisha yƐ tshe tshu ye.

¹² «ƐdinƐ ndjokpa á 6Ɛ wu asƐmƐ kƐdƐ agbozugo ndjokpa á endje gbɔgbɔ damba awa kƐdƐ agbozugo nene; kashe endje gbɔ tshagbozu ndƐ kƐmbƐrƐ akwa dƐ ageanƐ manda ada ɔɔ bale. ¹³ Endje ndjokpa para sƐ dƐ gbetshelƐ bale adƐke Ɛne za gbɔgbɔ ƐdƐ tshagbozu nƐ endje ga tƐ kƐmbƐrƐ akwa fƐ ageanƐ. ¹⁴ Endje tɔ bala kowo dƐ aya Pata yƐ tshe ropa endje dƐ gbɔgbɔ, mbƐrƐ Ɛshe kƐdƐ Gbozu tshapa agbozu ƐdƐ Gbozugo tshapa agbozugo. Tshe ropa endje dƐ gbɔgbɔ awa bale dƐ azu á tshe e lima endje yƐ á ke endje, endjeneke á endje sƐ dƐ kƐyindƐrƐ djigi ga ndƐ ye.»

¹⁵ AndjelunƐ kpa pa fƐ mƐ adƐke: «UngunƐ á 6Ɛ wu 6a tƐ osho á ayi angba budu sƐ tƐnƐ asƐmƐ, kƐdƐ azu ogo, ukpulu azu, ogo kɔ ƐdƐ pe ama ogo kɔ. ¹⁶ Ɛdi ndjokpa á 6Ɛ wu ƐdƐ ageanƐ asƐmƐ, Ɛ yiangba ayi angba budunƐ. Endje ko ƐrƐ tƐ ye para yƐ Ɛ katƐ ye kpendronƐ. Endje zi songba ye yƐ Ɛ sho udunƐ dƐ owo. ¹⁷ GbambanƐ nene, Ndjaba tɔ gbetshelƐ nƐ kƐmbƐrƐ Ɛneke á tshe yindƐ nƐ ga tƐ lɔsu endje. Endje mbƐrƐ ƐrƐ dƐ gbetshelƐ bale ndƐ kƐkɔ tshagbozu nƐ Ogo gbozu nƐ endje ga tƐ kƐmbƐrƐ akwa fƐ ageanƐ asƐmƐ Ɛrrr adƐke o'o ama Ndjaba mbƐrƐtƐ endje.

¹⁸ «YƐ yashenƐ á 6Ɛ wu she asƐmƐ, Ɛshe kƐdƐ egerƐ ongbo á sƐ dƐ tshagbozu ga pa agbozugo pa ɔshɔ.»

18

KƐndi Babilone

¹ Manda nƐ, mƐ wu anga angbi andjelu kƐtɔ 6a lafo kƐjƐrƐ tƐnƐ. Tshe sƐ lima dƐ egerƐ tshagbozu yƐ mokɔ nƐ ye sƐ lima kƐtshi pa ɔshɔ djigi.

² Tshe ta lima rawa dƐ ɔgbɔ adƐke: «EgerƐ ongbo Babilone ndi, Ɛ ndi ye! Ngɔngɔ asƐ, Ɛ wuta osho kƐsƐ nƐ adjabro dƐ ƐnƐ tshelƐ aka aekpe ishiri kɔ, Ɛ wuta wutu nƐ tshelƐ aka ayanu dƐ agea kɔ á endje sƐ tƐ ƐkpenƐ yƐ á endje yiangba nƐ. ³ GbambanƐ nene, Babilone mbƐrƐ adƐke azu tshelƐ ogo kɔ ndjo ipi yavuru angba budu nƐ ye. Agbozugo tshapa ɔshɔ mbƐrƐ angba budu awa bale dƐ she, yƐ aayi kƐkarƐ pa ɔshɔ gbɔ ƐrƐ ndjoro mangba angba budu nƐ ye á rosƐ nƐ.»

⁴ Manda nƐ, mƐ dji anga angbi tshama kƐtɔ 6a lafo, á sƐ lima kƐpa adƐke: «E'e kƐdƐ azu nƐ mƐ, 'e wuta lƐ onghonƐ asƐ ye, mbƐrƐ á 'e kƐtete kƐmbƐrƐ ekperƐ awa bale dƐ she, yƐ á kƐgbɔ egerƐ ƐrƐ oyo á tshe gbɔ bala nene. ⁵ GbambanƐ nene, ekperƐ nƐ ye tɔ kulukulu Ɛrrr 6a lafo yƐ Ndjaba djedjerƐndƐ ekperƐndƐ á tshe mbƐrƐ asƐmƐ nene. ⁶ 'E mbƐrƐ ƐrƐ fƐ she Ɛata á tshe mbƐrƐ lima fƐ anga azu, 'e gi tshangba Ɛneke á tshe mbƐrƐ, awa bisha fƐ she. 'E su ipi kperƐ dƐ yashi nƐ ye, ipi á nga awa bisha kƐropa Ɛneke á tshe sƐ lima kƐsu fƐ azu. ⁷ 'E ndanga she awa ndjoro

dœ pe dœ œrœ oyo á tshe fa tœ mokɔ œdœ œrœ á ga waa asœmœ. Tshe sœ kœpa 6a lœ ye dœ tœ ye adœke: “Mœ sœ ga pa ngande tshagbozu 6ata yashe gbozugo, mœ dœdœ yashe koya nene yé mœ mbœrœ bala matanga bale nene.”⁸ Wu adánœ á ogboro oyo á sœ mbœrœ she œ jœrœ ga pa ye kolœ olo bale dœmœ. Oyonœ dœke: kœ6a kuzu, matanga œdœ egerœ ogo. Owo œ ju bala she. Gbambanœ nene, Gbozu Ndjaba á tshe wa ngbanga pa ye, sœ dœ gbɔgbɔ.»

⁹ Agbozugo tshapa œshœnœ á endje mbœrœ lima angba budunœ dœ she awa bale yé á te lima manda kœgbœrœ nœ ye asœmœ, œ ki yé œ ditshelœma endje tœ upu nœ ye lœkɔ á endje kœwu ngawo owo ongbonœ á sœ kœju tœnœ.

¹⁰ Endje ka bala zara kparawa djofele nœ ye, yé œ pa bala adœke: «Oyo! Oyo neketa dá! Uu Babilone, egerœ ongbɔ á sœ dœ gbɔgbɔ! Ada œlɔ bale lii adœke endje wa œgbɔ ngbanga ga pa zœ ye!»

¹¹ Aayi kœkarœ pa œshɔ sœ ndje tœ ki yé œ sœ kœditshelœma endje tœ upu nœ ye. Gbambanœ nene, uzu bale sœsœ kœyɔ kongba nœ endje nene.

¹² Kongbanœ dœke: œrœ œdœ ngendja, badja á amanœ gbɔ waa œdœ akidji, lœba á endje mbœrœ dœ usu agea, œtshɔ odorɔ lœba á tshiiitshi, lœba á i'irinœ kœdœ sowa œdœ tshelœ aka œyɔ kɔ á kaaka, tshelœ aka œrœ kɔ á endje mbœrœ dœ iji mbala, œyɔ á amanœ gbɔ waa, waya á endje yi ga ta wo yekane á ye kotœnœ, yarakowo too badja á i'irinœ kœdœ marbre,¹³ kœtshu œyɔ á i'irinœ kœdœ kanele œdœ anga œrœ kœfa dœ dœngɔ, yombɔ, yombɔ á i'irinœ kœdœ mirœ œdœ zuwa yombo, vinu, kada, zuwa œdœ ble, angombe œdœ apata, ambarata œdœ share, akanga œdœ aayi kánga.

¹⁴ Endje sœ kœpa fœ ongbonœ asœmœ adœke: «œrœ kɔ á 6œ yi má ndœ nœ dœ lœsu zœ, yiwatœ zœ ye. Kœgbœrœ nœ zœ kɔ œdœ œrœ nœ zœ á ga lima waa, yiwatœ zœ yé endje kpa gbɔ bala anganœ bale nene!»¹⁵ Aayi kœkarœ á endje te lima aayi kœgbœrœ lœ awa nœ kœkarœ nœ endje lœ ongbonœ asœmœ, œ sœ zara kparawa djofele nœ ye. Endje ki yé œ ditshelœma endje bala,¹⁶ endje pa bala adœke: «Oyo! Oyo neketa dá li ga lœ egerœ ongbonœ ataa! Ongbonœ verœ lœba á endje mbœrœ dœ usu agea, dœ œtshɔ odorɔ lœba á tshiiitshi, tshe verœ lenge á endje mbœrœ dœ œrœ, dœ badja á amanœ gbɔ waa œdœ pe akidji.¹⁷ Ada œlɔ bale lii lima adœke endje ndi kœgbœrœnœ asœmœ para ye!»

Aayi kœkpa dœ ogboro agba dœ aayi ana, ndje dœ azu kɔ á endje mbœrœ akwa la kota œdœ azu kɔ á endje sœ kœgbœrœ mbœrœ egerœ ungu, endje ka lima zara,¹⁸ yé œ sœ lima kœta rawa dœ kœwu ngawo owo á sœ kœju egerœ ongbonœ asœmœ adœke: «Anga ongbɔ á sœ ndje dœ egerœnœ 6ata œneke asœ gugu nene!»¹⁹ Endje sœ lima kœgi trusha ga lœ kumu endje, œ sœ lima tœ iki, yé œ sœ kœditshelœma endje dœ kœtarawa adœke: «Oyo! Oyo neketa dá sœ mbœrœ egerœ ongbonœ asœ ataa! Azu á endje sœ dœ ogboro agba la egerœ ungu te lima aayi kœgbœrœ mbœrœ kœgbœrœ nœ tshelœ ongbonœ asœmœ. Yé ada œlɔ bale lii adœke endje ndi kœgbœrœnœ asœmœ para ye!»

²⁰ Tshalafo, sœ dœ yanga mbœrœ ongbonœ á ndi asœmœ! 'E sœ dœ yanga, azu nœ Ndjaba, aayi awa œdœ aayi kœgbara o'ol! Gbambanœ nene, Ndjaba wa ngbanga ga pa egerœ ongbonœ mbœrœ ekperœ á tshe mbœrœ fœ 'e!

²¹ Yé anga andjelu á tshe sœ lima dœ gbɔgbɔ waa za badja á sœ 6ata egerœ tsheyo kafuru á endje tɔ dœ tshelœ indji ble, vwi ga la egerœ ungu dœ kœpa adœke: «Kolœ dœ maranœ asœke dá endje ndi bala tshelœ egerœ ongbɔ Babilone dœ kakavwanœ, yé uzu bale œ kpa wu nene.²² Endje kpa dji tshama aayi kœnœ kundi, dœ aayi kœ6i itshi, dœ aayi kœ'uru ngbake, dœ aayi kœuru luba, 6a ndœ zœ bale nene. Anga ayi ndawo œ kpa sœ ndœ zœ nene.

Yé endje kpa dji œsœ egerœ tsheyɔ kafuru á endje tɔ dœ tshelœ indji ble 6a ndœ zœ bale nene. ²³Ishiri tala œ kpa tshi 6a ndœ zœ bale nene. Endje kpa dji tshama avoro atotœ 6a ndœ zœ bale nene. Gbambanœ nene, aayi kœkarœ nœ zœ kœdœ lima azu á œsœ endje li pa œshɔ. Yé 6œ djingili tshelœ kumu azu kɔ dœ tsharawo nœ zœ.»

²⁴Indji aayi kœgbara o'o, azu nœ Ndjaba œdœ endjeneke kɔ á endje wo lima endje pa œshɔ, tu 6a lœ Babilone.

19

¹Manda nœ, mœ dji œgbɔ tshama ukpulu azu ndjoro kœpa 6a lafo adœke: «Aleluya! 'E donga Gbozu! Ndjaba nœ azœ sœ dœ kœshe, dœ mokɔ œdœ dœ gbɔgbɔ. ²Kœwa ngbanga nœ ye sœ adjapu œdœ ndjii! Gbambanœ nene, tshe wa œgbɔ ngbanga ga pa egerœ yashe angba bubunœ á tshe sœ lima kœndi tshapa œshɔ dœ angba budu nœ ye asœmœ. Ndjaba tɔ geda fœ she mbœrœ á tshe wo lima aayi akwa nœ ye.» ³Yé endje kpa pa adœke: «Aleluya! 'E donga Gbozu! Ngawo egerœ ongbonœ á ju asœmœ, sœ kœɔ ga lafo waa dœ waa.»

⁴Agbɔ agbozo zazu bale dœ vana (24) œdœ œrœ vana á sœ dœ soro asœmœ gote, yé œ donga Ndjaba á tshe sœ pa ngande tshagbozu dœ kœpa adœke: «Ame! Aleluya! 'E donga Gbozu!»

Angbo totœ nœ aya Pata

⁵Tshama to 6a pa ngande tshagbozu, œ sœ lima kœpa adœke: «'E donga Ndjaba nœ azœ, e'e dœ aayi akwa nœ ye para kɔkɔ, e'e á 'e sœ kœkpa awa ye, agboro azu œdœ aya azu!» ⁶Manda nœ, mœ dji anga tshama á sœ 6ata tshama ukpulu azu ndjoro, yé á sœ kœwu tœnœ 6ata œsœ egerœ udjuru ungu œdœ 6ata œsœ œgbɔ kœsɔ yavuru. Tshamanœ sœ lima kœpa adœke: «Aleluya! 'E donga Ndjaba nœ azœ! Gbambanœ nene, Gbozu Ndjaba nœ azœ á tshe sœ dœ gbɔgbɔ kɔ sœ kœmbœrœ akwa ogo tshagbozu nœ ye. ⁷A sœ dœ yanga œdœ egerœ yanga, yé œ gi mokɔ fœ she! Gbambanœ nene, lœndɔ angbo totœ nœ aya Pata li ye, yé awonœ gumatœ ye yé. ⁸Endje za awa fœ she adœke tshe verœ lœba á endje mbœrœ dœ usu agea á tshiitshi yé á sœ yerœ.» (Gbambanœ nene, lœba á endje mbœrœ dœ usu agea kœdœ akwa nœ azu nœ Ndjaba á sœ ndjii.)

⁹Andjelu pa fœ mœ adœke: «Su adœke: Yanga nœ azu á endje e endje ndœ angbo totœ nœ aya Pata!» Tshe kpa pa fœ mœ adœke: «Eneke kœdœ adja o'o nœ ama Ndjaba.»

¹⁰Mœ gote ga utshu ye ndœ kœdonga she kashe tshe pa fœ mœ adœke: «Mbœmbœrœ ataa nene! Emœ kœdœ ayi akwa 6ata 6œ œdœ 6ata aaya zœ á endje sœ kœzatœ endje djigi ga tœ adjapu á Yisu mindœ nœ. Ndjaba dá li adœke 6œ kœdonga she!»

O'o á Yisu mindœ nœ kœdœ gbetshelœ á sœ ndje lima lœ aayi kœgbara o'o.

Ayi kœkpa dœ ambarata ropa œrœ kɔ

¹¹Manda nœ, mœ wu tshalafo á kœrɔ, yé anga imbi mbarata wuta. Uzu á tshe ɔ ga pa ye, 'iri ye kœdœ Uzu á tshe sœ Ndjii, yé á dœ adjapu. Tshe sœ kœwa ngbanga yé œ sœ kœnga koshe dœ mara á sœ ndjii. ¹²Ala ye tshi lima 6ata owo, tshe verœ ndje lima kpoto tshagbozu ndjoro ga tœ kumu ye. Endje su lima anga 'iri á kolœ œshe bale dá wusœ ádánœ, ga tœ ye. ¹³Tshe verœ lima yœgbɔɔ lœba á indji sœ tœnœ. 'iri ye kœdœ: «O'o ama Ndjaba.» ¹⁴Aturugu nœ tshalafo te lima manda ye, endje ɔ ga pa ambi ambarata, yé œ verœ lima imbi lœba á endje mbœrœ dœ usu agea á sœsœ dœ uburu nene. ¹⁵Ingiri yakamba á amance ki waa sœ lima kœwuta lœ ama ye. Ingiri

yakambanƆe sƆe lima mbƆerƆe kƆewo dƆe azu tshelƆe ogo kƆ. Tshe gbƆndƆe endje bala dƆe ƆgbƆnƆe yƆe Ɔ pu bala tshelƆe vinu 6a lƆe ngarambo yavuru ƆkƆ nƆe Ndjaba Ɔ tshƆe sƆe dƆe gbƆgbƆ kƆ. ¹⁶ Endje su lima i'iri ga pa yƆgbadƆ lƆeba nƆe ye ƆdƆe ga tƆe uku ye adƆeke: «Gbozugo nƆe agbozugo ƆdƆe Gbozu nƆe agbozu.»

¹⁷ Manda nƆe, mƆe wu lima anga andjelu bale, tshe ka 6a la ƆlƆ. Tshe ta lima rawa dƆe ƆgbƆ tshama fƆe ayanu para Ɔ endje sƆe lima kƆeru lƆe yugu bala wutsha adƆeke: «'E na ga mƆe, 'e ngbƆtƆe 'e awa bale mbƆerƆe egerƆe kƆezirƆe nƆe Ndjaba! ¹⁸ 'E na Ɔ zi songba agbozugo, songba aturugu ƆdƆe ƆnƆe agbozu tshapa endje, songba ambarata ƆdƆe ƆnƆe aayi kƆekpa dƆe endje, songba azu para kƆkƆ, azu Ɔ endje dƆedƆe akanga nene too akanga, aaya azu dƆe agboro azu.»

¹⁹ Manda nƆe, mƆe wu agea, agbozugo tshapa ƆshƆ ƆdƆe aturugu nƆe endje, endje ngbƆfatƆe endje ndƆe kƆenga koshe ga tƆe uzu Ɔ tshƆe Ɔ ga pa mbarata ƆdƆe ga tƆe aturugu nƆe ye. ²⁰ Tshe te lima pa ageanƆe asƆemƆe awa bale dƆe ayi kƆegbara o'o nƆe wala Ɔ tshƆe mbƆerƆe lima afƆa tƆe ala ye mbƆerƆe kƆedjingili tshelƆe kumu endjeneke Ɔ endje gbƆ lima ati nƆe agea yƆe Ɔ sƆe kƆedonga ishiri ye asƆemƆe. Tshe ko ageanƆe ƆdƆe ayi kƆegbara o'o nƆe walanƆe dƆe soro va ga la adanga Ɔ wola zuwa Ɔ ju osho Ɔ owo sƆe kƆetshi lƆenƆe. ²¹ UzunƆe Ɔ tshƆe Ɔ ga pa mbaratanƆe asƆemƆe wo udu azunƆe dƆe ingiri yakambanƆe Ɔ sƆe kƆewuta lƆe ama ye, yƆe ayanu kƆ sƆe lima kƆede songba endje.

20

Ngbugu kutu bale (1000)

¹ Manda nƆe, mƆe wu anga andjelu Ɔ tshƆe to 6a lafo Ɔ sƆe lima kƆejerƆe tƆenƆe. Tshe sƆe lima dƆe herela kƆekƆrƆ dƆe ama divwili kudu ƆdƆe kikili djingiri tshakane ye. ² Tshe tepa dalagona, ongboro yakoronƆe Ɔ i'iri ye kƆedƆe ndje djaboro too Satana, Ɔ i she vwagbagba dƆe djingiri manda ngbugu kutu bale (1.000). ³ AndjelunƆe za she vwi ga lƆe divwili kudu Ɔ tshu manda nƆe kundƆe ye dƆe herela, yƆe Ɔ pi lofa ga tƆenƆe mbƆerƆe Ɔ tshƆe kƆedjingili tshelƆe kumu azu ogo nene Ɔerrr ga tƆe adƆeke olo ngbugu kutu bale ro ye kane. Manda nƆe, endje vvara she ndƆe olo teasho.

⁴ YƆe mƆe wu ngande tshagbozu ndjoro. Endjeneke Ɔ endje sƆe lima ga pa nƆe, gbƆ tshagbozu ndƆe kƆewa dƆe ngbanga. MƆe wu ndje ishiri azu Ɔ endje wo lima endje tƆe upunƆe kƆeyindƆerƆe nƆe endje djigi ga tƆe adjapu Ɔ Yisu mi lima ndƆe nƆe ƆdƆe ga tƆe o'o ama Ndjaba. Endje dodonga lima ageanƆe asƆemƆe ƆdƆe ishiri ye nene, endje gugu lima dƆe ati nƆe ageanƆe pala endje too 6a tƆe kane endje nene. Endje kwa lima tƆe endje ga lƆe soro yƆe Ɔ mbƆerƆe akwa tshagbozu awa bale dƆe Kristu manda ngbugu kutu bale. ⁵ Anga akuzu kwakwa lima tƆe endje ga lƆe soro nene utshunƆe adƆeke olo ngbugu kutu bale ro. ƆtƆenƆe kƆedƆe ali kƆeshe lƆe akuzu. ⁶ Yanga nƆe endjeneke Ɔ endje sƆe lƆe ali kƆeshe lƆe akuzu! Endje kƆedƆe azu nƆe Ndjaba yƆe bisha kuzu kpa gugu dƆe tshagbozu ga pa endje nene. Endje dƆe bala anganga Ndjaba nƆe Ndjaba ƆdƆe endje nƆe Kristu, yƆe Ɔ mbƆerƆe akwa tshagbozu dƆe Kristu manda ngbugu kutu bale (1.000).

Ndjaba ropa satana

⁷ LƆkƆ Ɔ ngbugu kutu bale kƆero bala, endje za awa fƆe Satana adƆeke tshe wuta lƆe kƆnga, ⁸ yƆe tshe na kƆefara azu ogo tshapashƆ djigi, Ɔ yindƆe kƆepa

adœke: Goge œdœ Magoge*. Tshe ngbɔba bala endje mbœrœ kœnga koshe, yé endje ngba kœrosœ mindu mangu egerœ ungu. ⁹ Endje sœ kœna pa ɔsho djigi yé œ sœ kœkpa dji gbagba nœ azu nœ Ndjaba, ongbo á Ndjaba yindœ nœ waa. Kashe owo to ɔa lafo œ jerœ yé œ ju endje ye. ¹⁰ Yé endje za djaboro á tshe sœ lima kœfara endje ascœmœ vwi ga la adanga wola zuwa á ju osho á owo sœ kœtshi lœnœ, ɔa tœ osho á endje ko lima ageance œdœ ayi kœgbara o'o nœ wala ga tœnœ. Endje ndanga endje butshɔ dœ ɔɔ waa dœ waa.

Ndangba kœwa ngbanga

¹¹ Manda nœ, mœ wu imbi egerœ ngande tshagbozu œdœ uzu á tshe sœ ga pa nœ. Tshapa ɔsho œdœ tshalafɔ yiwa lima tœ ala ye, yé endje kpa wuwu lima tœnœ bale nene. ¹² Mœ wu akuzu, agboro endje dœ aaya endje, endje ka ɔa utshu ngande tshagbozu. Anga uzu kœɔ buku ndjoro, yé œ kpa kœɔ anga angbinœ bale: œtœnœ kœdœ buku nœ soro. Ndjaba wa ngbanga nœ akuzu lindœ œneke á endje mbœrœ lima, kœli dœ œneke á endje sú lima ga la bukunœ. ¹³ Egerœ ungu ingbirɔ gi akuzu á endje sœ lima la nœ ye. Kuzu œdœ osho kœsœ nœ akuzu gi ndje akuzu nœ endje. Yé Ndjaba œ wa ngbanga nœ uzu dœ uzu lindœ œneke á tshe mbœrœ lima. ¹⁴ Ndjaba za kuzu œdœ osho kœsœ nœ akuzu vwi ga la adanga owo. Adanga owonœ ascœmœ kœdœ bisha kuzu. ¹⁵ Uzu kɔ á endje sú sú i'iri ye ga la buku nœ soro nene, endje za lima she vwi ga la adanga á owo sœ kœtshi lœ nœ.

21

Tafo tshalafɔ œdœ tafo tshapashɔ

¹ Manda nœ, mœ wu tafo tshalafɔ œdœ tafo tshapashɔ. Ali tshalafɔ dœ pe ali tshapashɔ yiwa lima, yé egerœ ungu kpa gugu lima nene. ² Mœ wu œyerœ ongbo, á dœ tafo Yerusaleme á Ndjaba vwa á to ɔa lafo á sœ lima kœjerœ tœnœ. Ɛ sœ lima ɔata yashe á tshe gumatœ ye kœna kœtogba dœ akœnœ. ³ Mœ dji anga œgbɔ tshama kœto ɔa tœ ngande tshagbozu á sœ lima kœpa adœke: «Ngɔngɔ asœke osho kœsœ nœ Ndjaba sœ ɔa ugurutœ azu! Tshe sœ bala tœ œsœnœ awa bale dœ endje, yé endje dœ bala azu nœ ye. Ndjaba dœ tœ ye œ sœ awa bale dœ endje, tshe dœ bala Ndjaba nœ endje. ⁴ Tshe turu bala ngola kɔ lœ ala endje. Kuzu œ kpa gu nene; matanga, ditshelœma œdœ œrœ oyo œ kpa gugu nene. Gbambanœ nene, ongboro œrœ œ yiwa bala ye.»

⁵ Yé tsheneke á tshe sœ pa ngande tshagbozunœ ascœmœ pa adœke: «Ngɔngɔ asœke mœ sœ kœmbœrœ œrœ kɔ tœ tafonœ.» Manda nœ, tshe pa fœ mœ adœke: «Su o'onœ asœ. Gbambanœ nene, o'o ama mœ sœ adjapu œdœ œneke á li adœke uzu za lœsu ye ga tœnœ.»

⁶ Yé tshe kpa pa fœ mœ adœke: «Ɛ li ye! Ɛmœ kœdœ Alfa œdœ Omega, alinœ œdœ ndœngɔlnœ. Uzu á tshe kœsœ dœ ogo ungu, mœ su ungu á sœ ɔa tœ kumungu nœ soro fœ she gbambanœ. ⁷ Uzu á tshe ro bala pa anganœ kɔ, tshe gbɔ œrœnœ ascœmœ ɔa ndœ mœ. Mœ dœ bala Ndjaba nœ ye, yé tshe dœ bala gbolo nœ mœ. ⁸ Tœ upu nœ aayi awa, dœ azu á endje katœ kœyindœrœ nœ endje ti, dœ azu á endje sœ kœmbœrœ œrœ á gaga nene, dœ aayi kowo, dœ aayi angba budu, dœ aayi kœmbœrœ œrœ tsharawo, dœ aayi kœdonga andjaba œdœ pe aayi wala para, osho kœsœ nœ endje œ sœ bala ɔa la adanga wola zuwa á ju osho á owo sœ kœtshi lœnœ. Ɛtœnœ kœdœ kuzu nœ bisha.»

Tafo Yerusaleme

* **20.8** 20.8 Goge œdœ Magoge: asœke kœdœ mara á endje sœ lima kœ'e dœ ogo nœ ayingba azu nœ Ndjaba á sœ ɔa tœ ndœngɔlnœ kœka tshapashɔ

⁹ Anga andjelu bale ugrutœ aandjelu mindu dœ bisha á endje ko yashi mindu dœ bisha á su kperœ dœ ndangolœ egerœ œrœ oyo mindu dœ bisha, na œ pa fœ mœ adœke: «Na ga mœ dœ mœ yisœ yashe totœ á tshe dœ awo aya Patanœ fœ 6œ.»

¹⁰ Ishiri jœrœ ga pa mœ, yé andjelu za mœ na tœnœ 6a tœ kumu ingiri kaga, á yisœ œyerœ ongbo Yerusaleme á Ndjaba vwa á tœ 6a lafo á sœ kœjerœ tœnœ, fœ mœ. ¹¹ Ɛ sœ lima kœtshi dœ adja mokœ nœ Ndjaba. Ongbonœ sœ lima kœtshi tœnœ 6ata kœtshi nœ badja á amance gbœ waa, á i'irinœ kœdœ jaspe* á tshelœnœ sœ ngbi 6ata kristale†. ¹² Ongbonœ sœ lima dœ ingiri muru, dœ manda ndjokpa dœ bisha. Yé aandjelu ndjokpa dœ bisha sœ lima kœgbœndœ manda nœ. Endje su lima i'iri mara nœ azu ogo Israyele ndjokpa dœ bisha ga pa manda nœ. ¹³ Tshakala ongbonœ bale dœ bale sœ lima dœ manda voto: voto 6a tœ osho á œlœ œ wuta tœnœ, voto 6a tœ osho á œlœ œ li tœnœ, voto 6a tœ nœrœ œdœ voto 6a tœ sudi. ¹⁴ Endje mœ lima muru ongbonœ ga pa kiti anda œnœ badja ndjokpa dœ bisha á endje sú i'iri aayi avwa nœ aya Pata ndjokpa dœ bisha ga panœ.

¹⁵ Andjelu á tshe sœ lima kœpa o'onœ fœ mœ, sœ lima dœ tshœngbœlœ á endje mbœrœ dœ œrœ tshakane ye mbœrœ kœdi dœ kœgú ongbonœ, dœ kœgú manda nœ œdœ pe dœ kœgú murunœ. ¹⁶ Kœgú tshakala ongbonœ vavana liili, kœgú ingirinœ liili dœ kœgú ondonœ. Andjelu di kœgú ongbonœ dœ tshœngbœlœ ascœmœ mangba metere kutu bisha dœ kama bisha (2.200); kœgu ingirinœ, kœgu ondonœ œdœ pe kœgunœ ga lafo sœ lima awa bale. ¹⁷ Andjelu di ndje kœgú murunœ: œ sœ lima mangba kude kama bale dœ zazu bisha dœ vana (144)‡. Mara kœdi œrœ nœ andjelunœ sœ lima 6ata mara kœdi œrœ nœ azu. ¹⁸ Endje mœ lima murunœ dœ badja á i'irinœ kœdœ jaspe, yé endje mbœrœ ongbonœ dœ adja œrœ á sœ ngbi 6ata wushiri. ¹⁹ Endje mœ lima kiti muru nœ ongbonœ dœ tshelœ aka badja kœ á amance gbœ waa: ali badjanœ kœdœ jaspe, bishanœ kœdœ safire, votœnœ kœdœ agate, vananœ kœdœ emerode, ²⁰ mindunœ kœdœ onikese, mindu dœ balenœ kœdœ kardwane, mindu dœ bishanœ kœdœ krisolite, mindu dœ votœnœ kœdœ berile, mindu dœ vananœ kœdœ topaze, ndjokpanœ kœdœ krizopraze, ndjokpa dœ balenœ kœdœ turkwaze, ndjokpa dœ bishanœ kœdœ ametiste. ²¹ Endje mbœrœ lima manda ndjokpa dœ bisha ascœmœ dœ badja ndjokpa dœ bisha á i'irinœ kœdœ perle. Manda bale dœ bale sœ lima dœ perle bale tœnœ. Endje mbœrœ lima osho 6a lœ ongbonœ dœ adja œrœ á tshelœnœ sœ ngbi 6ata wushiri.

²² Kashe mœ wuwu lima Tepelo lœ ongbonœ nene. Gbambanœ nene, Tepelo nœ ongbonœ kœdœ Gbozu, Ndjaba nœ gbœgbœ kœ œdœ pe aya Pata. ²³ Ongbonœ ascœmœ gugu lima dœ ogo œlœ tœ dœ ogo yapu adœke œ tœ ga lœnœ nene. Gbambanœ nene, mokœ nœ Ndjaba dá sœ lima kœtshi lœnœ, yé aya Patanœ kœdœ tala nœ ye. ²⁴ Azu tshelœ ogo ndjoro œ na bala tœ ishiri ye, yé agbozugo pa œshœ œ ko kœgbœrœ nœ endje na tœnœ ga zœ. ²⁵ Mandanœ œ sœ bala tœ œsonœ dœ œlœ, yé endje kpa tshu ga tœnœ bale nene. Gbambanœ nene, butshœ œ kpa gu bala lœ ongbonœ bale nene. ²⁶ Azu tshelœ ogo ndjoro œ na bala dœ œrœ á sœ kœza kœlisœtœ œdœ pe kœgbœrœ nœ endje ga zœ. ²⁷ Ɛrœ uburu œ li ga lœ ongbonœ bale nene. Uzu á tshe sœ kœmbœrœ

* **21.11** 21.11 Jaspe: Tœnœ kœdœ aya parangba badja á ta kpakpawo tœ ngungondja œdœ tœ odoronœ † **21.11** 21.11 Kristale: Tœnœ kœdœ badja á tshelœnœ sœ ngbi 6ata aledjezœ ‡ **21.17** 21.17 Kude kama bale dœ zazu bisha dœ vana yindœ kœpa adœke uwu ada zazu voto dœ ndjokpa dœ mindu dœ amance vana (79)

¹⁷ Ɔshiri nƆe Ndjaba ƆedƆe pe Awo aya Pata pa adƆeke: «Na ga mƆe!»

Kaka uzu Ɔ tshe dji o'onƆe asƆe, pa ndje adƆeke: «Na ga mƆe!»

Kaka uzu Ɔ tshe sƆe dƆe ogo ungu na ga mƆe, kaka uzu Ɔ tshe yindƆe ungu nƆe soro gbƆ ƆetƆenƆe gbambanƆe.

Ndangɔɔ o'o

¹⁸ ƐmƆe Yowane, mƆe sƆe kƆepa o'onƆe o'ara fƆe uzu kƆ Ɔ tshe dji o'o Ɔ endje gbara la buku asƆeke: ƐdƆe uzu kƆza o'o ga panƆe, Ndjaba Ɔe ko ogboro ƆerƆe oyo Ɔ endje pandƆe nƆe ala bukunƆe asƆeke, ga panƆe fƆe she. ¹⁹ YƆe ƆedƆe uzu kƆwa ƆtƆ Ɔ'onƆe Ɔ endje gbara la bukunƆe asƆeke, Ndjaba Ɔe ko ƆenƆe ye leyƆ ƆyƆ Ɔ za soro fƆe azu tƆe ye, yƆ tshe sƆe dƆe osho kƆesƆe lƆe ƆeyerƆe ongbo Ɔ endje pandƆe nƆe ala bukunƆe asƆeke nene.

²⁰ Uzu Ɔ tshe ma adƆeke o'onƆe asƆemƆe kƆ kƆedƆe adjapu, pa adƆeke: «Ɛ, mƆe kwa lƆe ondonƆe asƆeke!»

Ame! Ɛ mbƆerƆe kolƆe tƆe ye ataa! Na ga mƆe, Gbozu Yisu!

²¹ Kaka Gbozu Yisu ma ƆtshƆ lƆsu nƆe ye ga ndƆe 'e para kƆkƆ.